

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

In Naam van Allah
de Meest Barmhartige, de Meest Genadevolle

Religieus Extremisme

~ in het leven van hedendaagse moslims ~

الغلو في الدين في حياة المسلمين المعاصرة

al-ghoeloew fie dien fie h'ayaat al-moeslimien al-moe'aasirah

Geschreven door:

dr. Abdul Rahmaan ibn Mualaa al-Luwaihiq al-Mutairi
(Muhammad ibn Saud Islamitische Universiteit)

Vertaald uit het Engels door:

Aboe Yoesoef 'Abdoellaah

Herzien door

Abdelkader Aboe Ayman en Abou Sayfoullah

Uitgegeven door:

Uitgeverij Momtazah
Postbus 216
5700 AE Helmond

Tel: 06-24 73 72 27
E-mail: info@momtazah.net
<http://www.momtazah.net>

ISBN 978-90-818659-0-6

Copyright © Uitgeverij Momtazah, 1434-2013, eerste druk. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door printouts, kopieën, of op welke andere manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Transcriptie Tabel

Bij het omspellen van Arabische woorden hebben we het volgende systeem gebruikt:

Medeklinkers:

ء	<i>hamz</i>	-e
ب	<i>baa-e</i>	b
ت	<i>taa-e</i>	t
ث	<i>thaa-e</i>	th
ج	<i>djiem</i>	dj
ح	<i>h'aa-e</i>	h'
خ	<i>khaa-e</i>	kh
د	<i>daal</i>	d
ذ	<i>dzaal</i>	dz
ر	<i>raa-e</i>	r
ز	<i>zaay</i>	z
س	<i>sien</i>	s
ش	<i>shien</i>	sh
ص	<i>saad</i>	s

ض	<i>dhaad</i>	dh
ط	<i>taa-e</i>	t
ظ	<i>dhzaa-e</i>	dhz
ع	'ayn	'
غ	<i>ghayn</i>	gh
ف	<i>faa-e</i>	f
ق	<i>qaaf</i>	q
ك	<i>kaaf</i>	k
ل	<i>laam</i>	l
م	<i>miem</i>	m
ن	<i>noen</i>	n
ه	<i>haa-e</i>	h
و	<i>waaw</i>	w
ي	<i>yaa-e</i>	y

Klinkers:

َ	<i>fath'ah</i>	a
ُ	<i>dhammah</i>	oe
ِ	<i>kesrah</i>	ie

ا	<i>alif med</i>	aa
و	<i>waaw med</i>	oo
ي	<i>yaa-e med</i>	ee

Gebruikte Symbolen

عَزَّ وَجَلَّ	عز وجل	'Azza wa Djal	De Almachtige en Majesteitelijke.	Dit wordt gezegd om Allah te prijzen.
سُبْحَانَكَ يَا أَعْلَى السَّمَاوَاتِ	سبحانه و تعالى	Soebh'anahoe wa Ta'aalaa	Glorieus en Verheven is Hij.	Dit wordt gezegd om Allah te prijzen.
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ	صلى الله عليه وسلم	sallallaahoe 'alayhie wa- sallam	Allah's zegeningen en vredesgroeten zijn met hem.	Dit wordt gezegd na het noemen van de profeet Moh'ammed ﷺ. ¹
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ	السلام عليه	'alayhie s- salaam	Vrede zij met hem.	Dit wordt gezegd na het noemen van een profeet of een engel.
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ	رضي الله عنه	radhyallaahoe 'anhoe	Moge Allah tevreden met hem (1 persoon) zijn.	Dit wordt gezegd na het noemen van de <u>sah'aabah</u> (metgezellen van de profeet ﷺ).
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ	رضي الله عنهم	radhyallaahoe 'anhoem	Moge Allah tevreden met hen (meer dan 2 personen) zijn.	Dit wordt gezegd na het noemen van meer dan 2 metgezellen.
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا	رضي الله عنهما	radhyallaahoe 'anhoema	Moge Allah tevreden met hen (2 personen) zijn.	Dit wordt gezegd na het noemen van 2 metgezellen.
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا	رضي الله عنها	radhyallaahoe 'anhaa	Moge Allah tevreden met haar zijn.	Dit wordt gebruikt voor de <u>sah'aabiyyaat</u> (vrouwelijke metgezellen van de profeet ﷺ).

¹ [De gunsten van het opnoemen van de zegeningen/groeten over de profeet ﷺ blijkt uit de volgende *ah'aadieth*: • De profeet ﷺ heeft gezegd: "Degene die aan Allah vraagt om mij te zegenen, Allah zal hem tien keer zegenen." (Moeslim.) • De profeet ﷺ heeft gezegd: "Maak van mijn graf geen plaats voor feesten en vraag Allah mij te zegenen, want jullie zegeningen zullen mij bereiken, waar jullie ook zullen zijn." (Aboe Daawoed, Ah'mad. Zie ook al-Albaanie, Sah'ieh' Aboe Daawoed.) • De profeet ﷺ heeft gezegd: "De gierigaard is degene die geen zegeningen voor mij vraagt bij Allah, als ik bij hem genoemd wordt." (At-Tirmidzie. Zie ook al-Albaanie, Sah'ieh' at-Tirmidzie en Sah'ieh' al-Djaami' as-Saghier.) • De profeet ﷺ heeft gezegd: "Allah heeft engelen die over de aarde zwerven, ze geven mij de zegeningen door van mijn *oemma* (gemeenschap)." (An-Nasaaie, al-H'aakiem. Zie ook al-Albaanie, Sah'ieh' an-Nasaa-ie.) • De profeet ﷺ heeft ook gezegd: "Wanneer iemand de zegeningen van Allah voor mij vraagt, Allah laat mijn ziel terugkeren zodat ik zijn begroeting kan beantwoorden." (Aboe Daawoed. Zie ook al-Albaanie, Sah'ieh' Aboe Daawoed, *h'adieth h'asan*: een goede *h'adieth*.) – AY]

Inhoudsopgave

Voorwoord door de uitgever.....	12
Voorwoord door de vertaler	17
Voorwoord door professor sheikh Zayn al-'Aabidien ar-Roekaabie	21
Voorwoord door de schrijver	29
Het onderzoeksthema	31
Het tijdperk dat dit onderzoek beslaat.....	32
De doelen van het onderzoek	32
De belangrijkheid van dit onderzoek.....	33
Redenen voor het kiezen van dit onderwerp.....	34
Overzicht van het onderzoek	35
Methodologie van het onderzoek	37
De bronnen en referenties van het onderzoek	40
Moeilijkheden waarmee de onderzoeker geconfronteerd werd.....	43
Dankbetuigingen.....	44
Hoofdstuk 1 - Introductie	47
Definiëren van de onderzoekstermen.....	48
De evenwichtige benadering van de Islaam.....	53
Het gemak en de simpelheid van de Islaam.....	64
De religie is gebaseerd op gemak	64
Het gemak en de grootmoedigheid van de Islaam	75
1) Vriendelijkheid in het uitnodigen van anderen tot het rechte pad:	75
2) De grootmoedigheid van de Islaam met betrekking op <i>djihaad</i> :	79
3) De grootmoedigheid van de Islaam betreffende de omgang met zondaars en overtreders:	85
De taalkundige definitie van "extremisme"	87
Introductie: het belang van de <i>sharie'ah</i> uitdrukkingen en islamitische terminologie	87
De bronnen die de betekenissen van de <i>sharie'ah</i> termen uitleggen.....	92
De taalkundige betekenis van <i>al-ghoeloew</i> (الغلو): "extremisme" ..	97
De taalkundige betekenis van <i>al-tetarroef</i> (التطرف): "radicalisme".....	98
De taalkundige betekenis van <i>al-tanatto'</i> (التنتع).....	99
De taalkundige betekenis van <i>al-tashaddoed</i> (التشدد)	99
De taalkundige betekenis van <i>al-'oenf</i> (العنف).....	100

De betekenis van “extremisme” volgens de Qor-aan en <i>Soennah</i> ..	103
Het bevel om op het rechte pad te blijven en om extremisme te vermijden.....	103
De vormen van extremisme.....	112
Het verstandelijke, algemene, geloofsgerelateerde extremisme	112
Extremisme met betrekking tot bepaalde daden	122
Definiëren van extremisme in het licht van de <i>sharie’ah</i>	127
Principes met betrekking tot een onvoorwaardelijke verklaring van extremisme	134

Hoofdstuk 2 - De oorzaken van extremisme in de religie, en zijn aard in het leven van hedendaagse moslims..... 139

De oorzaken van extremisme in de religie in het leven van hedendaagse moslims	140
Historische oorzaken.....	140
Ideologische oorzaken.....	150
Ten eerste: <i>al-h’aakimiyyah</i> en de relatie tot de verschijning van extremisme	150
Ten tweede: fouten in het formuleren van de ideologie	163
Psychologische oorzaken.....	168
De aard van extremisme in het leven van hedendaagse moslims..	178
1. Is het probleem of fenomeen proactief of is het slechts een reactie?	179
2. Is het een tijdelijk of permanent probleem?.....	182
3. Is het een regionaal probleem in één gebied of is het wereldomvattend?	184
4. Is het een inlands probleem of van buitenlandse oorsprong en aandrang?	184
5. Is het probleem een individueel probleem of een groepsprobleem?.....	186
6. Is dit probleem een educatief, sociaal of politiek probleem, of is het meer algemeen dan dat?	186
De omvang van extremisme in het leven van hedendaagse moslims	188
De omvang van de extremistische en terroristische trends in de wereld.....	189
Extremisme en zijn trends in Egypte.....	190
India en zijn extremistische beweging.....	193
De opvatting betreffende extremisme volgens de hedendaagse geleerden	203
(1) De manier waarop het concept wordt gepresenteerd	205
(2) Het verwarren van de twee soorten extremisme	206
(3) Niet in staat zijn om extremisme te definiëren.....	206
(4) Verkeerd toepassen	209
De opvatting betreffende extremisme volgens de secularisten	213
Inhoudsanalyse van het symposium.....	213

De resultaten en illustratie van de analyse	215
De opvatting betreffende extremisme volgens de mensen van het Westen	222
Fundamentalisme onder christenen	222
Het toepassen van de term “fundamentalisme” op de islamitische landen	227
De westerse visie betreffende extremisme onder moslims	228
Kritiek op de westerse opvatting betreffende extremisme	245
Hoofdstuk 3 - De gebieden van geloofs- en <i>sharie'ah</i> gerelateerd extremisme	256
Extremisme met betrekking tot loyaliteit (<i>al-walaa-e</i>) en distantieering (<i>al-baraa-e</i>)	257
De taalkundige betekenis van <i>al-walaa-e</i> en <i>al-baraa-e</i>	257
De positie van <i>al-walaa-e</i> en <i>al-baraa-e</i> in de Islaam	259
Extremisme met betrekking tot de opvatting van de <i>djamaa'ah</i>	264
Extremisme betreffende hartstochtelijke ijver en partijgeest voor een groep	290
Extremisme betreffende het maken van iemands groep als de bron van waarheid	297
Extremisme betreffende iemands houding tegenover de leider	304
Het concept van de <i>bay'ah</i> of eed van trouw	308
De hedendaagse vorm van extremisme met betrekking tot de leider	330
Extremisme betreffende distantieering van de moslimsamenleving	335
Extremisme met betrekking tot het verklaren van anderen als ongelovigen	341
De betekenis van <i>koefr</i> (ongeloof) en de ernst van <i>tekfier</i> (iemand tot ongelovige verklaren)	341
De grote <i>koefr</i>	343
De kleine <i>koefr</i>	346
Twee belangrijke principes betreffende het verklaren van een persoon als een ongelovige	353
Het eerste principe: in een persoon kan men kenmerken van geloof vinden, alsook kenmerken van ongelof	353
Het tweede principe: het verklaren van anderen als ongelovigen is verraderlijk terrein	356
De uitingen van extremisme met betrekking tot <i>tekfier</i>	361
Extremisme betreffende het verklaren van anderen als ongelovigen op grond van de zonden die zij begingen	363
Onvoorwaardelijk een bestuurder die niet regeert in overeenstemming met wat Allah geopenbaard heeft als ongelovige verklaren	411

Onvoorwaardelijk die burgers die niet in overeenstemming met wat Allah geopenbaard heeft bestuurd worden als ongelovigen verklaren.....	418
Hun bewijs.....	423
Kritiek op hun bewijs	425
Degenen buiten de groep (<i>djamaa'ah</i>) als ongelovigen verklaren.....	430
Een inwoner die niet migreert als een ongelovige verklaren	437
Degene die niet migreert als een ongelovige verklaren	444
De weerlegging van hun opvatting	445
Een specifieke persoon als ongelovige verklaren zonder rekening te houden met de <i>sharie'ah</i> beperkingen	448
Het maken van <i>tekfier</i> voor degenen die de ongelovigen – volgens hun opvatting – niet als ongelovigen beschouwen.....	451
De innovatie van het uitstellen van het oordeel, en de Islaam van mensen verifiëren/onderzoeken.....	454
Zeggen dat de hedendaagse moslimsamenlevingen <i>djaahilie</i> [onwetend, niet-islamitisch] zijn	462
De taalkundige betekenis van het woord <i>djaahiliyyah</i> - <i>djaahilie</i>	462
De betekenis van <i>djaahiliyyah</i> in de Qor-aan en de <i>Soennah</i>	463
De regelgeving betreffende het geven van de eigenschap van <i>djaahiliyyah</i> in een absolute zin:	469
Extremisme verbonden aan het besturen van een land.....	478
Het introduceren van nieuwe bronnen voor de <i>sharie'ah</i>	501
Extremisme met betrekking tot het afkeuren van <i>taqlied</i>	520
Extremisme met betrekking tot het begrip <i>taqlied</i> en in het verwerpen van consensus	520
De betekenis van de consensus (<i>al-idjmaa'</i>):.....	524
Het bewijs voor de autoriteit van de consensus:	524
Verduidelijking dat het volgen van de consensus geen vorm van <i>taqlied</i> is	529
Extremisme met betrekking tot het afkeuren van degenen die <i>taqlied</i> verrichten.....	531
Van iedereen eisen om <i>idjtihad</i> te verrichten.....	533
Hardvochtig zijn tegenover de mensen	547

Hoofdstuk 4 - De gebieden van praktijk- en gedraggerelateerd extremisme..... 559

Extremisme met betrekking tot individueel gedrag	560
Zeer streng en strikt zijn voor jezelf	560
(1) De normale [acceptabele] soort van ontbering.....	562
(2) De ongewone ontbering [voorbij de norm]	562
De goede en pure dingen verbieden	578
Extremisme in sociaal gedrag	585
In opstand komen tegen de bestuurders.....	585
Rebelleren tegen een ongelovige bestuurder	586

Rebelleren tegen een zondige of tirannieke bestuurder	592
De grenzen van extremisme met betrekking tot de kwestie van het in opstand komen tegen de bestuurders	629
Rebelleren tegen de bestuurder in hedendaagse tijden	631
Moordaanslagen.....	635
Het verbieden van onderwijs en de mensen dwingen tot analfabetisme	639
Het verbieden van het bidden in de moskeeën	663
Het stoppen van de vrijdaggebeden.....	675
Extremisme met betrekking tot jezelf isoleren en jezelf afscheiden van de samenleving	687
De uitspraken van de geleerden.....	687
Het bewijs	688
Hoe dient de afzondering verricht te worden	707
(1) <i>At-ta'arroeb</i> (التعرب) :	707
(2) Je afzonderen in je huis:.....	709
(3) Afzondering in je hart:	711
<i>Sharie'ah</i> voorwaarden waar aan voldaan moet worden voor afzondering:	713
Extremisme met betrekking tot <i>hidjrah</i> (emigreren van) de samenlevingen.....	726
De betekenis van <i>hidjrah</i> (هجرة).....	726
De regelgeving met betrekking tot de <i>hidjrah</i>	727
De categorieën mensen die leven in <i>daaroe l-h'arb</i>	734
Het geloof dat de regelgevingen gefaseerd zijn, of het afwijkende idee dat wij nu leven in het Mekkaanse tijdperk	744
Extremisme door het verbieden van tewerkstelling op overheidsposities	749
Hoofdstuk 5 - Afsluitend hoofdstuk.....	759
Conclusies van het onderzoek	760
Aanbevelingen	766
Ten eerste: het verspreiden van de geloofsovertuigingen van de vroegere generaties (<i>as-selef</i>).....	766
Ten tweede: de verspreiding van de kennis van de <i>sharie'ah</i>	766
Ten derde: het doen herleven van de rol van de geleerden.....	767
Ten vierde: dialoog en debat met de extremisten	768
Vijf: het overbruggen van de kloof tussen de geleerden, bestuurders en jeugd	769
Zes: regeren in overeenstemming met de wetten van Allah.....	769
Zeven: het verduidelijken van de werkelijkheden	769
Acht: het probleem bij de wortels aanpakken	770
Negen: beginnen vanuit een correcte basis	770
Tien: het verwijderen van de [bronnen voor de] klachten	770
Elf: het hervormen van de samenleving.....	771

Twaalf: geen geweld gebruiken bij het aanpakken van extremisme	771
Dertien: vasthouden aan de <i>sharie'ah</i> methodologie voor bewijs en het afleiden van wetten.....	771
Veertien: op je hoede zijn voor het beschuldigen van de extremisten en hen ongelovigen verklaren.....	773
Vijftien: op je hoede zijn voor dubbelhartigheid en tegenstrijdigheden	773
Zestien: op je hoede zijn voor het verwarren van herleving met extremisme	774
Bibliografie	775
Boeken	775
Onderzoeksrapporten, artikelen, conferenties en symposia	805
Documenten en manuscripten	808
Periodieken	809
Verwijzingen in buitenlandse talen.....	810
Verwijzingen aangehaald door de vertaler [JZ]	811
Verwijzingen aangehaald door de vertaler [AY].....	813
Verklarende woordenlijst	815

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

In Naam van Allah, de Meest Barmhartige, de Meest Genadevolle

Voorwoord door de uitgever

Alle lof zij Allah ², de Heer der werelden ³. Allah's zegeningen en vrede zij met de profeet Moh'ammed, zijn familie en metgezellen en iedereen die hun voetstappen volgt tot aan de Laatste Dag. *Amma ba'd* ⁴ (voorts):

Alvorens men begint dit boek te lezen, dient men naar de intentie te kijken waarom men dit boek leest, want alle daden worden beoordeeld naar hun intentie. Het is verhaald van de leider der gelovigen, Abie H'afs 'Oemar ibn al-Khattaab ؓ dat hij heeft gezegd: "Ik heb Allah's boodschapper ﷺ horen zeggen: 'De daden worden bepaald door de intentie, en ieder mens zal krijgen wat hij als intentie had. Dus wiens migratie is omwille van Allah en Zijn boodschapper, dan is zijn migratie omwille van Allah en Zijn boodschapper. En wiens migratie is omwille van een wereldse zaak, of vanwege een vrouw om haar te huwen, dan is zijn migratie voor datgene waarvoor hij migreert.'" ⁵

وعن أمير المؤمنين أبي حفص عمر بن الخطاب ؓ قال: سمعت رسول الله ﷺ يقول: إنما الأعمال بالنيات، وإنما لكل امرئ ما نوى، فمن كانت هجرته إلى الله ورسوله فهجرته إلى الله ورسوله، ومن كانت هجرته لدنيا يصيبها أو امرأة ينكحها فهجرته إلى ما هاجر إليه.

Voor u ligt het boek **Religieus Extremisme in het leven van hedendaagse moslims** (*al-ghoeloew fie-dien fie h'ayaat al-moeslimien al-moe'aasirah*), geschreven door sheikh dr. 'Abdoe r-Rah'maan ibn Moe'alaa al-Loewayh'iq al-Moetayrie. Dit boek is zijn afstudeerscriptie voor de doctorandus titel aan de Moh'ammed ibn Sa'oed Islamitische Universiteit te Medienah.

² [Allah (Arabisch: *Allaah* – الله – اللّٰه): de eigenaam van God, de Schepper, de Enige Ware God, Hij Die de verschillende heilige Boeken heeft geopenbaard en de vele profeten heeft gezonden, waaronder Noeh' (Noah), Ibraahiem (Abraham), Moesaa (Mozes), 'lesaa (Jezus) en Moh'ammed (Allah's zegeningen en vrede zijn met hen allen). – AY]

³ [De werelden (*al-'aalamien*) zijn alles behalve Allah ﷻ: de wereld der mensen, de wereld der engelen, de wereld der *djinn* en alles wat bestaat - beziend en onbeziend. – AY]

⁴ [*Amma ba'd*: een uitdrukking gebruikt voor het scheiden van een introductie en de hoofdonderwerpen in een toespraak. De introductie wordt gewoonlijk gewijd aan het prijzen en verheerlijken van Allah ﷻ. Letterlijk betekent het "alles wat er na komt". Het wordt meestal vertaald als 'voorts'. – AY]

⁵ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

Allah de Verhevene zegt in de *Qor-aan* (Koran) ⁶:

﴿ وَالْكَٰظِمِيْنَ الْغَيْظِ وَالْعَٰفِيْنَ عَنِ النَّاسِ ۗ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ﴾

“...en die woede bedwingen ⁷ en mensen vergeven; en Allah houdt van *al-moeh'sinien* ⁸ (de weldoeners).” ⁹

De Islaam en agressie en geweld worden tegenwoordig bijna altijd afgeschilderd als coëxistent. Het onderwerp extremisme is een beladen onderwerp dat vele aspecten beslaat. Het is een ingewikkeld probleem dat niet alleen voor veel ellende heeft gezorgd, maar nog steeds zorgt. De media is al lange tijd hard aan het werken om een zeer negatief beeld over de Islaam te creëren. De Islaam wordt van alles en nog wat verweten en beschuldigt van o.a. intolerantie, achteruitgang en verderf. De moslims ¹⁰ zijn over de hele wereld onder ernstige spanning komen te staan, vooral na 11 september 2001.

⁶ [*Qor-aan* (قرآن) – Koran: de Arabische Spraak (*Kalaam*) van *Allaah* (de Enige Ware God), welke Hij openbaarde aan Moh'ammed ﷺ in bewoording en betekenis, en welke bewaard is gebleven in de *maṣāah'ief* (geschriften) en ons bereikt heeft d.m.v. *moetawaatir* overleveringen, en een uitdaging is voor de mensheid om iets vergelijkbaars voort te brengen.] *Moetawaatir* betekent dat het op een zodanige manier en door zo veel mensen in elke generatie is doorgegeven dat het onmogelijk is dat er een fout is gemaakt of dat zij allemaal overeenkwamen om het te vervalsen. - AY]

⁷ [Aboe Hoerayrah ؓ verhaalde: “Allah's boodschapper ﷺ zei: ‘De sterke is niet degene die de mensen overmant door zijn kracht, maar de sterke is degene die zichzelf controleert terwijl hij boos is.’” (*Sah'ieh' al-Boekhaarie*, 8/6114.) – AY]

⁸ [*Al-Moeh'sinien*: de weldoeners, degenen die goede daden verrichten volledig omwille van Allah ﷻ zonder enige vorm van indruk proberen te maken of opscheppen of om geprezen te worden of faam te verwerven, en zij verrichten deze goede daden in overeenstemming met de *Soennah* van Allah's boodschapper, Moh'ammed ﷺ. – AY]

⁹ Nederlandstalige interpretatie van *soerat Aal 'Imraan* (3), *aayah* 134.

¹⁰ [*Moeslim* (مسلم) - moslim; meervoudsvorm: *moeslimien*; vrouwelijke vorm: *moeslimah*. De naam moslim wordt vaak gegeven aan alleen degenen die geloven in de Islaam en de profeet Moh'ammed ﷺ, maar in feite is dit niet juist. Dit wordt duidelijk als we kijken naar de betekenis van moslim. Een moslim is iemand die zich overgeeft aan God, aan Allah. Dus alle volgelingen van de waarheid, zoals die door verschillende profeten en boodschappers is verkondigd, zijn moslims. Dus de profeet 'Iesaa (Jezus) ﷺ ^(A) en zijn ware volgelingen zijn moslims, de profeet Moesaa (Mozes) ﷺ en zijn ware volgelingen zijn moslims etc., en de religie/boodschap waar de profeten en boodschappers mee kwamen was altijd de Islaam (overgave aan God). Alle profeten riepen de mensen op tot *tawh'ied* (de eenheid van God) en verwierpen *shirk* (polytheïsme, afgoderij). Bijvoorbeeld de naam jood (Jodendom) en christen (Christendom) zijn later onterecht door mensen (vaak door de ongelovigen en tegenstanders van de ware gelovigen) ingevoerd, en nu hebben zij ook de naam Mohammedaan (Mohammedanisme) voor moslims geïntroduceerd, wat verworpen dient te worden.

^(A) Jezus ﷺ zou gezegd hebben: “*Onderwerp je dus aan God (= Islaam) en weersta de duivel* (die oproept tot dwaling)...” (Jakobus 4:7.) Jezus ﷺ riep dus ook op tot Islaam. – AY]

Velen houden zich bezig met openlijke schimpredes tegen de Islam en hebben het bestempeld als een geloof van duisternis, geweld, een loochening voor de beschaving en vooruitgang, intolerant en onmenselijk etc. Hierdoor bewijzen zij alleen dat zij hun verantwoordelijkheid niet kennen en dat zij zelf een van de redenen achter extremisme zijn. Want ijzer breekt niet, behalve als je het maar vaak genoeg buigt!

Dit hele leven is een test wat in verscheidene vormen voorkomt. Een van die vormen is een tolerantietest, een test die sommige moslims helaas niet tot een goed einde brengen en de vijanden van de Islam alleen maar een stok geven om de andere moslims nog harder mee te slaan.

Velen denken dat de Islam over het algemeen een religie van achteruitgang is en een intolerant geloof. Dit is de houding van de meerderheid van de tegenwoordige media en dit is het beeld wat de academische lectuur schetst betreffende de Islam en moslims, waarbij de mildere stemmen worden overschreeuwd. Toch zijn de moslims, hoewel ze worden afgeschilderd als volgelingen van een geloof van duisternis, achteruitgang en intolerantie, in feite de volgelingen van een wezenlijk rechtvaardig geloof. Alleen is dit helaas aan vele moslims tegenwoordig niet te zien, en zijn de moslims dus gedeeltelijk schuldig aan dit negatieve beeld.

In dit waardevolle boek zal aandacht geschonken worden aan de vele aspecten van extremisme, zoals de betekenis, oorzaken, aard, het religieuze standpunt ten opzichte van extremisme etc.

Wat de fout ook is, de enige remedie dient volledig in overeenstemming te zijn met de evenwichtige *sharie'ah*-methode van hervorming en niet via extremisme. Moslims kunnen niet toestaan dat zij door hun emoties overmand worden. Dit is wat hen leidt naar het verrichten van vele daden die, op zijn minst, twijfelachtig zijn in het licht van de *sharie'ah*¹¹. Voorzeker, van hen wordt geëist dat zij handelen in overeenstemming met de *sharie'ah* en omwille van Allah ﷻ en niet in overeenstemming met hun begeerten en omwille van het zoeken van wraak, persoonlijke haat enzovoort. Wanneer moslims handelen binnen de grenzen van de *sharie'ah* en oprecht voor Allah ﷻ alleen, dan zal Allah hen zegenen en hen de overwinning schenken die zij zoeken. Maar als het doel slechts een soort van overwinning over de vijanden en ongelovigen in deze wereld is ten koste van alles, dan zal Allah ﷻ hen niet zegenen en zij blijven in hun beroerde toestand van

¹¹ [Ash-Sharie'ah (الشريعة): de islamitische wetgeving, de goddelijke wet. – AY]

een zwakke bende overtreders die weinig kunnen doen tegen de belangrijkste machten tegen hen.

Tevens zouden wij in deze willen vermelden dat de Nederlandse vertaling van de *aayaat* (verzen) van de Qor-aan en de *ah'aadieth*¹² (overleveringen) slechts interpretaties zijn van de ware betekenis. Vele uitdrukkingen in de Edele Qor-aan en *ah'aadieth* kunnen niet letterlijk in de Nederlandse taal vertaald worden, omdat de Nederlandse taal niet beschikt over voldoende en juiste equivalenten. Om de Qor-aan en *ah'aadieth* goed te kunnen begrijpen, dient men o.a. de Arabische taal goed te bestuderen.

De twee vertalers – Jamaal al-Din M. Zarabozo (vertaler Arabisch/Engels) en Aboe Yoesoef 'Abdoellaah (vertaler Engels/Nederlands) – hebben in voetnoten verschillende opmerkingen en aanvullende informatie toegevoegd. Deze toevoegingen worden aangegeven met hun initialen: JZ en AY.

We danken iedereen die met ons heeft samengewerkt om deze taak te volbrengen en het aan u te presenteren in een toonbare vorm.

We vragen Allah de Glorieuze, de Heer van de Edele 'Arsh (Troon), bij Zijn Schone Namen en Zijn Verheven Eigenschappen, dat Hij dit werk zuiver voor Zijn Edele Gezicht laat zijn en dat Hij het van iedereen accepteert die hier aan hebben meegewerkt en er voordeel uit laat halen in hun leven en na hun dood.

O Allah! **“Leid ons op het rechte pad. ✽ Het pad van degenen aan wie U Uw Gunst geschonken hebt¹³, niet (het pad) van degenen die (Uw) Toorn verdienen, noch dat van de dwalenden.”¹⁴**

¹² [*H'adieth* (حديث), meervoud: *ah'aadieth*: overleveringen van de profeet ﷺ, van wat hij gezegd, gedaan of stilzwijgend goedgekeurd heeft, of een overlevering die zijn eigenschappen bevat. – AY]

¹³ [D.w.z. het pad van de profeten, de *siddheeqoen* (d.w.z. die volgelingen van de profeten die als eerste in hen geloofden, zoals Aboe Bakr as-Siddheeq ﷺ), de martelaren en de vromen, zoals Allah ﷻ zegt (Nederlandstalige interpretatie van de betekenis): **“En eenieder die Allah en de boodschapper (Moh'ammed ﷺ) gehoorzaamt, zij zijn dan in het gezelschap van degenen aan wie Allah Zijn gunst geschonken heeft, van de profeten, de *siddheeqoen* (d.w.z. die volgelingen van de profeten die als eerste in hen geloofden, zoals Aboe Bakr as-Siddheeq ﷺ), de martelaren en de oprechten. En hoe voortreffelijk zijn deze metgezellen!”** [*Soerat an-Nisaa-e* (4), *aayah* 69]. – AY]

¹⁴ *Soerat al-Faatih'ah* (1), *aayah* 6-7.

﴿ أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ
الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٢﴾ ﴾

Moge Allah ﷻ onze bescheiden inspanningen accepteren en Zijn Zegeningen en Vrede doen neerdalen op onze profeet Moh'ammed, zijn metgezellen en zijn volgelingen. Onze laatste smeekbede is dat alle lof aan Allah is, de Heer der werelden.

En tot Allah keren wij allemaal terug.

Uitgeverij Momtazah

Moeh'arram 1431 – januari 2010

Voorwoord door de vertaler ¹⁵

In de Naam van Allah, de Meest Barmhartige, de Meest Genadevolle. Alle lof is voor Allah, wij prijzen Hem, wij zoeken Zijn hulp, wij zoeken Zijn vergeving en wij zoeken Zijn leiding. Wij zoeken toevlucht bij Allah tegen het kwaad in onze zielen en het kwaad van onze daden. Want eenieder die Allah leidt, er is niemand die hem kan laten dwalen; en eenieder die Hij laat dwalen, er is niemand die hem kan leiden. Ik getuig dat er niemand waardig is om te aanbidden behalve Allah, Die geen partner heeft. En ik getuig dat Moh'ammed Zijn dienaar en boodschapper is. Voorts:

De laatste tijd hebben religies, vooral de islamitische religie, een grote hoeveelheid kritiek ontvangen vanwege de extremisten onder hen. In feite heeft praktisch elke ideologie of denkwijze zijn eigen extreme volgelingen – extremisten die vaak gewelddadig zijn. De arbeidersbeweging heeft in het verleden zijn aandeel gezien van vakbondextremisten. Milieuactivisten hebben zeker hun aandeel van extremisten en verspreiders van vandalisme. Voorstanders van democratie zijn zeker ook soms extreem.

Hetzelfde geldt voor de feministische beweging en de beweging die zich inzet voor de rechten van homoseksuelen. Zelfs kunst heeft zijn extremisten, zoals individuen die zeer agressief worden om de “uiting van kunst” van een bepaalde persoon te steunen, terwijl anderen voornoemde kunst slechts beschouwen als kinderpornografie, zoals onlangs gebeurd is in de Verenigde Staten. We dienen echter wederom te benadrukken dat de Islaam ¹⁶ in het bijzonder zwaar bekritiseerd wordt voor zijn extremisten, ook al hebben andere religies ook volgelingen die met recht extremisten genoemd kunnen worden.

In feite erkent de Islaam extremisme als een ziekte. Het is iets waar de leringen en praktijken van de Islaam tegen waarschuwen. Inderdaad, vanuit een islamitisch perspectief is het iets wat uit de samenleving verwijderd dient te worden.

Echter, extremistische opvattingen zijn gebonden om zo nu en dan te verschijnen, zelfs binnen de relatief kleine moslimminderheden in het

---

¹⁵ [Jamaal al-Din M. Zarabozo heeft het Arabische werk vertaald naar het Engels. Van hem is dit voorwoord, maar het is enigszins aangepast door de vertaler naar het Nederlands. – AY]

¹⁶ [*Al-Islaam* (الإسلام) – de Islam: dit houdt overgave aan Allah ﷻ in, door erkenning van Zijn eenheid (*tawh'ied*), gehoorzaamheid aan Zijn bevelen en het vermijden van *shirk* (polytheïsme) en haar aanhangers. – AY]

Westen. Vaak komen deze extremistische opvattingen voor bij ijverende jeugdigen of nieuwe moslims die het enthousiasme hebben maar een tekort aan diepgaande kennis en volgroeidheid betreffende geleerdheid. Het probleem wordt vaak verergerd door het feit dat er maar weinig gedetailleerde uitleggingen van de Koran (*Qor-aan*) bestaan en praktisch geen gedetailleerde uitleggingen van de standaard *ah'aadieth*-verzamelingen in het Nederlands. Wat hierdoor gebeurt, is dat een persoon een Koranisch vers of een *ah'aadieth* leest en deze tekst – terwijl hij onbekend is met andere relevante verzen, overleveringen of uitleggingen van de metgezellen van de profeet Moh'ammed ﷺ die de toepassing van die tekst verder uitleggen of beperken – toepast in zijn meest algemene betekenis en direct op de mensen rondom hem. Dit leidt en heeft geleid tot vele extremistische opvattingen. Het probleem is gewoonlijk niet een gebrek aan oprechtheid, maar een gebrek aan diepgaande kennis en begrip van de *Qor-aan* en de *Soennah*¹⁷ van de boodschapper van Allah – Moh'ammed (Allah's zegeningen en vrede zijn met hem).

In dit werk dat nu voor u ligt, concentreerde de bekende auteur dr. sheikh 'Abdoe r-Rah'maan al-Loewayh'iq zich op de vele manifestaties van extremisme die aangetroffen worden in de Arabische wereld en Egypte in het bijzonder. Maar bij nader onderzoek zal men bereidwillig opmerken dat veel van de ideeën die dr. al-Loewayh'iq bekritiseert, gevonden kunnen worden in vele moslimgemeenschappen. Inderdaad, dr. al-Loewayh'iq behandelde terloops vele onderwerpen met betrekking tot moslimminderheden die leven in het Westen. Bijvoorbeeld, hij behandelde de volgende onderwerpen:

- De definitie van extremisme en de factoren vanuit een *sharie'ah* perspectief.
- De plaats en belangrijkheid van de *hidjrah*¹⁸.
- De regelgeving voor de *hidjrah* onder verschillende omstandigheden.
- De definitie van *taqlied* (het blindelings volgen) en de grenzen van de aanvaardbaarheid.

¹⁷ [*Soennah* (سنة): dit betekent letterlijk de weg of manier. Islamitisch duidt de *Soennah* de woorden, daden en stilzwijgende goedkeuringen van de profeet Moh'ammed ﷺ aan. – AY]

¹⁸ [*Hidjrah* (هجرة): letterlijk betekent dit 'migratie'. Deze term wordt gebruikt voor: (1) de migratie van moslims van een vijandelijk land naar een veilige plaats voor religieuze redenen, (2) de eerste vlucht van de moslims van Mekkah naar Abyssinië (Ethiopië) en later naar al-Medienah, (3) de migratiereis van de profeet ﷺ van Mekkah naar al-Medienah, en (4) de islamitische kalender welke begint vanaf de migratie van de profeet ﷺ van Mekkah naar al-Medienah. – AY]

- Het denkbeeld van de *djamaa'ah*¹⁹ en de vraag over het afleggen van een eed van trouw tegenover de groepsleider.
- De regelgeving voor het aannemen van een regeringsfunctie onder een tirannieke moslimleider.
- De *sharie'ah* voorwaarden en parameters voor het verklaren van een andere moslim als een ongelovige.

Dit zijn de soort van onderwerpen waar moslims vaak verward over zijn. Dr. al-Loewayh'iq heeft ook uitstekend werk geleverd door de manier waarop hij deze kwesties behandelt. Hij presenteert niet eenvoudig de opvattingen van de extremisten om ze vervolgens te bekritisieren. In plaats daarvan presenteert hij de kwestie vanuit het oogpunt van de geleerden van de *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah*. Als er over een bepaalde kwestie een meningsverschil is, presenteert hij de kwestie in detail en geeft vervolgens alle relevante bewijzen voor elk standpunt. Daarna probeert hij de sterkste mening over die bepaalde kwestie te bepalen. Pas na het presenteren van de correcte mening over een kwestie, presenteert dr. al-Loewayh'iq de opvattingen van de extremisten. Hij staat hen toe, na hen uitgebreid te citeren, om hun eigen standpunt te presenteren. Daarna geeft hij een kritische analyse van hun standpunt en duidt duidelijk aan waar en hoe zij zich vergissen. Dit is inderdaad een uitstekende en zeer gunstige benadering die hij gevolgd heeft.

We dienen op te merken dat de auteur deze vertaler de volledige vrijheid heeft gegeven om enig deel van dit werk te verkorten of uit te leggen. Echter, de kwaliteit van het werk van de auteur is zo goed dat het in feite geen behoefte heeft aan verkorting of uitleg. Het is werkelijk een voortreffelijk geschreven scriptie en een zeer noodzakelijk werk. Daarom is deze vertaling zo goed als mogelijk gelijk gehouden aan de originele vorm.

Deze vertaler dient zijn dankbaarheid te betuigen tegenover dr. sheikh 'Abdoe r-Rah'maan al-Loewayh'iq voor zijn toestemming om dit zeer belangrijke academisch proefschrift te vertalen. Dank dient ook betuigd te worden tegenover broeder Homaydan al-Turkie voor zijn enorme inspanningen om dit werk gepubliceerd te krijgen. Zuster Iman verdient ook een groot deel van de eer voor haar redigeren en proeflezen. Een opmerking van persoonlijke dank moet ook gaan naar broeder Mustapha Iles voor zijn assistentie bij het vertalen van sommige

---

¹⁹ [*Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah*: degenen die de pure *Soennah* van de boodschapper Moh'ammed ﷺ volgen en die zich aansluiten bij de gemeenschap van de oprechte moslims die de juiste methodologie hanteren. – AY]

passages van dit werk. Vervolgens dient deze vertaler zijn geliefde vrouw te bedanken voor haar voortdurende steun, hulp en geduld. Moge Allah hen allemaal belonen met een grote beloning in zowel dit leven als in het Hiernamaals.

Tot slot: alle lof en dank is voor Allah alleen, de Heer der werelden.

De vertaler [Arabisch/Engels], Jamaal al-Din M. Zarabozo
Boulder, CO
23 januari 2001

Voorwoord door professor sheikh Zayn al-'Aabidien ar-Roekaabie

Ware godsdienstigheid heeft twee criteria:

[Ten eerste,] het criterium van het gehoor geven aan de vereisten en voorwaarden van de methodologie en manier van leven [van de religie].

[Allah ﷻ zegt:]

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا تَحْيِيكُمْ﴾^ط

“O degenen die geloven! Geef gehoor aan Allah (door Hem te gehoorzamen) **en aan de boodschapper** (Moh’ammed ﷺ) **wanneer hij jullie oproept tot wat jullie leven zal geven** ^{20...}” ²¹

Ten tweede, het criterium van het gebruik van je bekwaamheden en capaciteiten. [Dit is gebaseerd op de Woorden van Allah de Verhevene:]

﴿لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾^ج

“Allah belast niemand behalve volgens zijn vermogen...” ²²

Deze twee criteria zijn met elkaar verbonden en elkaar aanvullend. Het gehoor geven aan de eisen van de manier van leven is voorwaardelijk, met respect tot feitelijke daden, verbonden aan de noodzakelijke bekwaamheid.

Wat betreft extremisme, het is een trend van verschillende aard. Het is iets dat tegengesteld is aan deze beide standaarden. Het is inderdaad onverenigbaar met deze twee criteria. Met betrekking tot het begrijpen van de religie is de manier van denken van de extremisten continu

²⁰ [D.w.z. iemand die levend is (betreffende geloof) is een ware gelovige (in het islamitische monotheïsme) die gehoorzaam is tegenover Allah ﷻ en Zijn boodschapper (Moh’ammed ﷺ) en die de Qor-aan volgt en de *Soennah* van de profeet ﷺ praktiseert, en hij neemt deel aan de *djihaad* omwille van Allah’s Zaak; wanneer hij als martelaar overlijdt, is dat geen dood, maar een eeuwig leven (in het Paradijs), in tegenstelling tot een ongelovige die dood is (betreffende geloof) en die eeuwig bestraft zal worden in de Hel (noch levend, noch dood). – AY]

²¹ *Soerat al-Anfaal* (8), aayah 24.

²² *Soerat al-Baqarah* (2), aayah 286.

verstoken van geleerde, methodologische en rechtgeleide principes. Wanneer hij binnen de religie een pad van actie volgt, stopt hij niet met het overbelasten van zichzelf met daden die hij niet kan dragen. Daarom volgt hij vervolgens een pad anders dan het pad van de gelovigen. Ook al kan hij dit doen met een goede intentie, een goede intentie is op zichzelf niet voldoende zonder de juiste methodologie, noch is het aanvaardbaar als een vervanger hiervoor.

Bijvoorbeeld, het maakt deel uit van de vastberadenheid van de gelovigen en deel van hun geliefde verzoeken en deel van de vurige verlangens waarmee zij hun Heer en God smeken om hen niet met iets te belasten zwaarder dan dat zij kunnen dragen. Het verbond dat zij aangingen met Allah ﷻ is betreffende de daden en het pad waarvoor zij de middelen hebben om te vervullen. De gelovigen zeggen, zoals is verklaard aan het einde van *soerat al-Baqarah*:

﴿ رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِنَا رَبَّنَا
وَلَا تُحْمِلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ ۗ ﴾

“...Onze Heer! Belast ons niet zoals U degenen vóór ons (joden en christenen) heeft belast. Onze Heer! Belast ons niet met datgene waarvoor wij geen vermogen hebben (om te dragen)...” ²³

Zij zeggen ook, zoals is verklaard in de voorname woorden voor het vragen van vergeving:

«وَأَنَا عَلَىٰ عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ.»

“Ik ben in overeenstemming met Uw verbond en Uw belofte tot het beste van mijn vermogen.” ²⁴

Maar de extremist wijkt zo ver af van het pad dat het is alsof hij Allah vraagt om hem te belasten boven wat hij kan dragen, of het is alsof hij een verbond met Allah is aangegaan om daden te verrichten die hij niet kan doen. Er is geen twijfel dat dit een afdwaling is van het pad van de gelovigen.

²³ *Soerat al-Baqarah (2), aayah 286.*

²⁴ [Deze zinsnede wordt aangetroffen in een *h'adieth* overgeleverd door al-Boekhaarie. – JZ]

Allah ﷻ zou de mensheid nooit zonder leiding laten, zonder hen duidelijk het rechte pad te tonen. De fundamenteen en pilaren van de Islam vormen drie waarheden:

(1) [De eerste waarheid is] de realiteit van de superieure herkomst van en bescherming tegen fouten betreffende de bronnen van kennis: namelijk het Boek van Allah en de *Soennah* van Zijn boodschapper ﷺ. [Allah ﷻ zegt:]

﴿ وَإِنَّكَ لَتَلْقَى الْقُرْآنَ مِنْ لَدُنِّ حَكِيمٍ عَلِيمٍ ﴾

“En waarlijk, jij (O Moh’ammed) ontvangt de Qor-aan van een Alwijze, Alwetende.”²⁵

[Allah ﷻ zegt ook:]

﴿ وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ﴾

“Noch spreekt hij (de profeet Moh’ammed ﷺ) uit (zijn eigen) begeerte. Het is slechts een Openbaring (die aan hem is) geopenbaard.”²⁶

Wat we absoluut weten is dat deze twee bronnen [de Qor-aan en de *Soennah*] extremisme niet bepleiten. Inderdaad, wat zij bevatten is het tegengestelde van extremisme. Dat betekent dat zij oproepen tot matiging en extremisme verbieden. Allah ﷻ zegt:

﴿ وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا ﴾

“Aldus maakten Wij jullie (de ware moslims - ware gelovigen in het islamitische monotheïsme, ware volgelingen van de profeet Moh’ammed ﷺ en zijn *Soennah*) tot een rechtvaardig (en het beste) volk, zodat jullie getuigen over de mensen zullen zijn en zodat de boodschapper (Moh’ammed ﷺ) een getuige over jullie zal zijn...”²⁷

²⁵ Soerat an-Naml (27), aayah 6.

²⁶ Soerat an-Nadjm (53), aayah 3-4.

²⁷ Soerat al-Baqarah (2), aayah 143.

De profeet ﷺ heeft gezegd:

«الدين يسر، و لن يشادّ الدين أحدٌ إلاّ غلبه، فسددوا وقاربوا...»

“De religie is gemakkelijk, en niemand overbelast zichzelf in de religie behalve dat het hem overmamt [en hij zal niet in staat zijn om op die manier door te gaan]. Dus zoek het rechte pad en kom er naderbij...”²⁸

(2) [De tweede waarheid] is de realiteit van duidelijkheid met betrekking tot de methodologie en het pad dat gevolgd dient te worden. [Allah de Verhevene zegt:]

﴿ قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي ۖ وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴾

“Zeg (O Moh’ammed): ‘Dit is mijn weg, ik nodig uit tot Allah [d.w.z. tot de *tawh’ied* (eenheid) van Allah - het islamitische monotheïsme] **op grond van een *basjerah*** (duidelijk bewijs), **ik en al wie mij volgen** (dienen ook anderen uit te nodigen tot Allah, d.w.z. tot de eenheid van Allah – het islamitische monotheïsme – op grond van een duidelijk bewijs). **En Glorieus is Allah** (Hij is vrij van onvolkomendheden), **en ik behoor niet tot *al-moeshriken*** (de afgodenaanbidders).”²⁹

(3) [De derde realiteit] is de realiteit van [het verplicht zijn] om standvastig te blijven tegenover die methodologie en weg. [Allah ﷻ zegt:]

﴿ فَلِذَلِكَ فَادْعُ وَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ ﴾

“Dus nodig dan uit tot deze (religie van de Islaam en deze Qor-aan) (O Moh’ammed) **en wees standvastig** (in het islamitische monotheïsme) **zoals jou bevolen is, en volg niet hun begeerten** (aangaande het aanbidden van valse afgoden etc.)...”³⁰

Het maakt deel uit van de methodologie zelf om te weten dat extremisme een beproeving en ontbering is. Het is ook een onderdeel

²⁸ Overgeleverd door al-Boekhaarie.

²⁹ Soerat Yoesoef (12), aayah 108.

³⁰ Soerat as-Shoera (42), aayah 15.

van de methodologie om te begrijpen dat de Islaam kwam zodat de mensheid niet ellendig hoeft te zijn. Het kwam zodat de mensheid niet hoefde te lijden aan de gevolgen van lijden en ontbering. Inderdaad, het kwam om de mensheid zijn ware troost, vreugde en gemak te brengen. [Allah ﷻ zegt:]

﴿ مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَىٰ ﴾

“Wij zonden de Qor-aan niet tot jou neer (O Moh’ammed) om jou ongelukkig te maken.” ^{31 - 32}

[Allah de Verhevene zegt ook:]

﴿ وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرَىٰ ﴾

“En Wij zullen het gemakkelijke (goede daden en uitspraken) voor jou (O Moh’ammed) vergemakkelijken.” ³³

Ibn Kethier verklaarde in zijn *tefsier* (uitleg, exegese) van dit vers: “Met andere woorden, goede daden en spraak zullen gemakkelijk voor jou gemaakt worden om te verrichten; de wet die op jou verplicht is gesteld zal gemakkelijk zijn, prettig, oprecht en rechtvaardig, zonder kronkeligheid, ontbering of moeilijkheden er in.”

Hoewel de methodologie en het pad zeer duidelijk zijn, worden de geschiedenis en cultuur van het geloof door twee vernietigende ziekten geteisterd: (1) het afkeren van de [authentieke] religieuze leiding of proberen er van weg te vluchten, (2) extremisme in de religie zonder medelijden, sereniteit, gematigdheid of genade, noch met respect voor begrip en geloofsovertuigingen, of met respect voor daden en gedrag; dit is de essentie van extremisme in de religie.

³¹ Soerat *Taa-e Haa-e* (20), aayah 2.

³² [D]joewaybir verhaalde dat ad-Dhahh'aak zei: “Toen Allah de Qor-aan neerzond tot Zijn boodschapper ﷺ, hielden hij en zijn metgezellen zich er aan vast. Aldus zeiden de afgodenaanbidders van de Qoeraysh: ‘Deze Qor-aan is slechts geopenbaard aan Moh’ammed om hem ongelukkig te maken.’ Daarom openbaarde Allah (Nederlandstalige interpretatie van de betekenis): ‘*Taa Haa. * Wij zonden de Qor-aan niet tot jou neer (O Moh’ammed) om jou ongelukkig te maken. * (Maar) slechts als een herinnering (vermaning) voor wie (Allah ﷻ) vreest.*’” Qatadah zei: “Nee, bij Allah! Hij maakte het niet een reden van verdriet. Integendeel, Hij maakte het een genade, een licht en een leiding naar het Paradijs.” De kwestie is niet zoals de mensen van valsheid beweren. Integendeel, aan eenieder wie Allah kennis geeft, dat is omdat Allah wil dat hij een overvloed aan goeds heeft. Dit is wat bevestigd is in de twee *Sah'ieh's* op gezag van Ibn Mas'oeed ؓ, die zei dat de boodschapper van Allah ﷺ gezegd heeft: “Eenieder voor wie Allah het goede wil, dan schenkt Hij hem het begrijpen van de religie.” (*Tefsier Ibn Kethier.*) – AY]

³³ Soerat *al-A'la* (87), aayah 8.

Groepen mensen zijn gevlucht van de ware [authentieke] religie en zijn verward geworden met betrekking tot hun relatie ermee. Dit was niet omdat zij er een afkeer tegen hadden, noch was het vanwege dat zij niet bereid waren om de vereisten en rechtschapen daden te ondernemen. Zij raakten verstrikt in die toestand door het overschrijden van de grenzen met betrekking tot de relatie met de religie, betreffende het begrijpen, geloven en praktiseren.

[Bijvoorbeeld,] de *Khawaaridj* waren onbuigzame gelovigen en strijders voor Allah's Zaak, over het algemeen. Maar hun extremisme in hun geloof en praktijken maakte hen afvalligen van de religie.

En waarom dwaalden de *Moe'tazilah* ³⁴ af? Zij overdreven in hun verheerlijking van Allah ﷻ tot het punt dat zij al Zijn Goddelijke Eigenschappen ontkenden, op een paar na. Zij bepleitten: "Als iets eigenschappen heeft, is het een lichaam/object, omdat eigenschappen [filosofische] toevalligheden zijn en toevalligheden kunnen niet bestaan behalve in een object." Hier op gebaseerd [op rationele redenering], ontkennen zij het feit dat Allah gezien zal worden op de Dag des Oordeels. Het oog kan niets zien behalve fysieke objecten, beweren zij. Verder gaan zij ook tot het extreme met betrekking tot hun denkbeeld van de relatie tussen geloof en daden, zozeer dat zij zondige moslims ongelovigen verklaren.

Er zijn ook groepen van gelovigen en asceten die blijven doorgaan met het gaan naar het extreme met betrekking tot hun begrip om te vertrouwen op Allah ﷻ. In feite zijn zij zo ver gegaan dat zij het vertrouwen in Allah ﷻ beschouwen als het tegengestelde van plannen en het nemen van de noodzakelijke voorzorgsmaatregelen.

³⁴ De *Moe'tazilah* ["degenen die zich afscheidden"] worden zo genoemd omdat zij zichzelf afscheidden van de zitting van al-H'asan al-Bagrie. Zij noemen zichzelf "de mensen van rechtvaardigheid en *tawh'ied*." Zij worden ook de *Qadariyyah* genoemd. Zij ontkenden de Eigenschappen van Allah en verklaarden dat de Qor-aan geschapen is. Voor een algemene presentatie van hun geloofsovertuigingen, zie as-Shahristaanie, *al-Milal wa an-Nih'al*, vol. 1, p. 43-85. [De *Moe'tazilah* is een filosofische school met een rationalistische denkwijze. Deze school is gesticht door Waasil ibn 'Aṭaa-e en 'Amr ibn 'Oebayd, tijdens de achtste eeuw n.C. Ze werden zo genoemd omdat ze zich afgezonderd hadden van de moslimgemeenschap na de dood van al-H'asan al-Bagrie (moge Allah hem genadig zijn). Het werd later de officiële filosofie van de Abbasidische staat en er werd een inquisitie ingesteld om alle geleerden te dwingen om zich er aan te houden. Maar khalief Moetawakkil (1177-1192 n.C.) nam er afstand van en beëindigde de inquisitie. *Al-Moe'tazilah* hebben verschillende afwijkingen in hun geloofsleer, zoals: zij vergelijken de daden van Allah ﷻ met die van de mensen. Verder beweren zij dat Allah ﷻ het slechte niet geschapen heeft en daarom bestraft Hij degene die zonden begaat ook niet. Een persoon die een grote zonde begaan heeft, bevindt zich tussen twee posities (hij is geen gelovige, noch is hij een ongelovige). Verder behoort tot hun geloofsovertuigingen o.a. het geloof dat Allah overal is, het geloof dat de Qor-aan geschapen is en dat alleen de betekenis goddelijk zijn, dat Allah niet gezien wordt door de mensen van het Paradijs, dat de mens een vrije wil heeft zonder goddelijke inmenging enz. – AY]

[Het bestaan van al deze groepen] is bewijs dat oprechte intenties en mooie beweegredenen niet voldoende zijn wanneer de juiste methodologie ontbreekt.

Mensen verschillen van mening in hun standpunt tegenover extremisme, uiteenlopend van [de volgende] verschillende trends:

(1) Een neiging gaat door met het oproepen tot extremisme in al zijn vormen. Zij beschouwen het als vasthouden aan de noodzakelijke delen van de religie en een bekwaam middel en maatregel tegen de tendens van het wegvluchten van de Islam.

(2) Een andere neiging bekritiseert extremisme op een zodanige manier dat zij daarbij het punt bereiken dat zij de Islam zelf loochenen.

(3) Een andere trend bekritiseert extremisme, maar zonder kennis, leiding of een inspirerend geschrift.

(4) Een vierde tendens bekritiseert extremisme en ontkent het om “de gematigde en gebalanceerde [ware] Islam te steunen en om de mensen terug te brengen naar het pad van de juiste afhankelijkheid met betrekking tot geloofsovertuigingen, gedachten en gedrag.”

Wij geloven dat de auteur van dit boek, ‘Abdoe r-Rah’maan ibn Moe’alaa al-Loewayh’iq al-Moetayrie, zijn plaats heeft ingenomen – en terecht – onder die groep die de waarheid bekendmaakt en de benadering van gematigdheid en eerlijkheid presenteert.

De basis voor dit boek dat wij aan de lezer introduceren, is een wetenschappelijk onderzoek waarmee de onderzoeker een doctorandus titel heeft behaald aan de Muhammad ibn Saud Islamitische Universiteit, Saoedi-Arabië.

In dit academisch proefschrift heeft de auteur gereageerd op een aantal zeer serieuze en belangrijke vragen, waaronder:

- Is er extremisme in het leven van hedendaagse moslims?
- Wat is de oorsprong van dit extremisme?
- Wat is de omvang hiervan?
- Hoe komt dit tot uiting?
- Door welke balans of norm kan dit extremisme onthult, bekritiseerd en beëindigd worden?

Dit zijn de vragen die onze onderzoeker geprobeerd heeft te beantwoorden, een poging kenmerkend voor een student van kennis en waarheid, een betrouwbaar streven omwille van zijn religie en voor een oprecht advies aan zijn gemeenschap.

Ik was zeer blij dat ik de adviseur was van dit proefschrift, voornamelijk om twee redenen. Ten eerste, het onderwerp van dit proefschrift wordt gekenmerkt door wijsheid, serieuzeheid en voordeel in een poging om één van de meest belangrijke en getailleerde problemen in het leven van hedendaagse moslims op te lossen. Ten tweede, het adviseren van zo'n voorname student van kennis vult de ziel met hoop op een sterkere en wijzere toekomst voor de moslimgemeenschap, met de Wil, Macht en Kracht van Allah.

Zoals ik blij was om de adviseur te zijn voor dit proefschrift voor de doctorandus titel voor 'Abdoe r-Rah'maan ibn Moe'alaa al-Loewayh'iq al-Moetayrie, ben ik nog blijer om nu zijn boek in te leiden, een boek dat gevuld is met kennis, duidelijk in de betekenis en vriendelijk in stijl. Het zal zijn gerespecteerde plaats innemen in de hedendaagse islamitische literatuur.

Ik vraag Allah om ons, de auteur en alle moslims te voorzien met een zuivere intentie en zuiverheid in onze religie omwille van Hem. Ik vraag ook dat Hij ons voorziet met een oprecht doel om aan het rechte pad vast te houden in onze woorden en daden.

Zayn al-'Aabidien ar-Roekaabie

Voorwoord door de schrijver

Alle lof is voor Allah, Degene Die ons geëerd heeft door het licht van kennis, de overwinnaar van de duisternis van onwetendheid. Hij is Degene Die ons door openbaring gered heeft van het vallen in de diepten van misleiding. Hij zegende ons ook door het sturen van boodschappers (vrede en zegeningen zijn op hen allen) als gidsen en leiders voor de mensen. Hij maakte het rechte pad het pad van het zoeken naar succes en van het willen van rechtvaardigheid. Hij maakte het pad duidelijk voor degenen die het pad zochten. Door Zijn Leiding is het pad van gelukzaligheid kenbaar gemaakt voor de succesvollen. Hij heeft het bewijs tegen de gehele mensheid vastgesteld.

O Allah! Voor U is de lof met alles waarmee de meest edele van de dienaren U geprezen heeft en de meest vrome U bedankt heeft. Bij U alleen zoek ik hulp, en met mijn kennis dat niemand het waard is om aanbeden te worden behalve U en dat er geen heer [god] is naast U.

Het is bij U alleen dat ik bescherming zoek tegen triviale begeertes en misleidende ideeën. Degene die onder Uw bescherming is, zal nooit falen. Ik vraag U om mij te leiden naar het pad van de mensen die Uw giften ontvangen, zonder dwalen en zonder Uw boosheid te verdienen.

Ik getuig dat er niemand het waard is om te aanbidden behalve U, alleen, zonder enige deelgenoot. Ik getuig dat Moh'ammed Uw dienaar en Uw boodschapper is, de drager van goede tijdingen en waarschuwingen, de verhelderende bron van licht en een heldere lamp, degene die de beste positie onder de profeten heeft en het meest oprecht in zijn spraak. Hij was de laatste steen van het perfecte bouwwerk en het zegel van muskus. Hij verwijderde de ketenen en de ontberingen. Hij riep op tot de beste manieren en de gemakkelijkste daden. Allah zond hem terwijl de mensheid in twee groepen was: degenen met koude harten die de Woede van Allah op zich hadden, en de extremisten die dwaalden.

De profeet (Allah's zegeningen en vrede zijn met hem) kwam met de middenweg. Hij waarschuwde over het tekortkomen betreffende de verplichtingen en over het overschrijden van de grenzen. De dienaren treffen nooit een gift aan behalve via zijn weg. De intelligenten bereiken hun doel niet behalve door zijn leiding. Moge Allah Moh'ammed en zijn familie zegenen, zoals U Ibraahiem (Abraham عليه السلام) en zijn familie gezegend heeft; Hij is de Prijzenswaardige, de Majestueuze. *Amma ba'd* (voorts):

Deze problemen die het verstand te bovengaan, soms door onwetendheid en soms door verkeerd begrepen ideeën, verdienen ongetwijfeld het meest om er over te schrijven en zijn het meest verrijkend om ze te onderzoeken met als doel om de waarheid omtrent zulke zaken vast te stellen in het licht van de *sharie'ah* (islamitische wetgeving) – de sleutel tot leiding en het pad van gelukzaligheid. Een dergelijk onderzoek behoort tot de meest deugdzame vrijwillige daden en tot de meest profijtvolle en goede daden.

Alle lof is voor Allah, ik vorderde in de fases van opleiding aan deze gezegende universiteit – Moh'ammed ibn Saud Islamitische Universiteit – totdat ik het eerste jaar van mijn doctorandus titel afrondde. In die fase is het voor de student verplicht om een onderzoeksvoorstel in te dienen waarin dat wat oud en nieuw is betreffende een onderwerp wordt gepresenteerd en de onduidelijke en onbekende aspecten worden onthuld. Ik dacht heel erg goed na over deze kwestie. Wat mij het meeste aansprak was een principe betreffende iets waar niemand die bekend was met islamitische wetenschap onwetend over was. Het heeft te maken met de relatie tussen de mens en wat Allah ﷻ bevolen of verboden heeft. Ik wist dat mensen verschillende paden volgden betreffende deze kwestie. De meerderheid van deze paden waren afgedwaald van dat wat Allah ﷻ wilde in Zijn schepping. Over het algemeen zijn mensen in twee tegenoverstaande paden geraakt. Deze zijn: (1) de weg van onachtzaamheid en laksheid, en (2) de weg van extremisme en fanatisme.

Met betrekking tot het onderwerp van onachtzaamheid en laksheid merkte ik op dat er al een aantal personen studies en onderzoeken hadden verricht over dat onderwerp. Daarom haastte ik me om het tegengestelde te bespreken. Ik zag dat velen die geprobeerd hadden om dit onderwerp te bespreken, in feite het doel misten, behalve een beperkt aantal punten. Dit onderwerp is besproken door de edelen en de ondergeschikten, door de geleerden en de onwetenden, door de gelovigen en de goddelozen; in feite is het zelfs besproken door de ongelovigen. Eenieder van hen maakte gebruik van hun eigen bronnen van informatie. En hoewel er grote en getalenteerde geleerden waren die zich bezig hebben gehouden met dit onderwerp, vervulden de meeste van hen louter de verplichting om anderen te adviseren over deze kwestie, of benadrukten zij slechts enkele bijzondere zaken. Daarom vond ik het een plicht voor mij om dit onderwerp tot in detail te onderzoeken en om al mijn bekwaamheden aan te spreken om dat doel te bereiken. Hoewel ik beperkt ben in mijn ervaring en kennis, vertrouwde ik op de Hulp van Allah de Verhevene. Met het feit in mijn achterhoofd dat dit onderwerp zeer verbonden is met de realiteit van tegenwoordig, besloot ik om de geschiedenis van dit onderwerp te

beperken door me te concentreren op hedendaagse tijden en door me te focussen op de volgelingen van de Islaam. Daarom noemde ik dit boek *Religieus extremisme in het leven van hedendaagse moslims: een kritische studie*.

Het onderzoeksthema

Vóór de hedendaagse tijden, betrof het onderzoek naar extremisme grafaanbidders, soefie's, sji'ieten en andere extremisten. Maar tegenwoordig is het een andere richting opgegaan. Dit komt doordat er bepaalde fenomenen plaats hebben gevonden onder diegenen die zichzelf aansluiten bij de islamitische *da'wah*³⁵, en dit heeft er toe geleid dat diegenen die zich vasthouden aan de Islaam beschuldigd worden van "extremisme," "fanatisme" en onbuigzaamheid.

Verschillende partijen zijn de discussie over dit onderwerp aangegaan:

- (a) De ongemanierden die degenen die zich vasthouden aan religie beschuldigen van extremisme.
- (b) De vijanden die een aanval uitvoeren op extremisme als een middel om de Islaam zelf aan te vallen.
- (c) De extremisten zelf die ontkennen dat zij extremisten zijn en die anderen beschuldigen van laksheid betreffende de religie.

De fascinatie van deze groepen voor dit onderwerp, tijdens dit tijdperk van massamedia, heeft het onderwerp van extremisme van de specialist gebracht naar het algemene publiek. Het heeft het punt bereikt dat het zowel een punt van discussie is geworden voor de geleerde alsook de leek, zonder leidraad van juiste richtlijnen en principes. Aldus is het onderzoeksthema dit fenomeen met zijn hiervoor genoemde aspecten.

---

³⁵ [*Da'wah* (دعوة): uitnodiging, anderen oproepen tot Allah ﷻ, om Zijn weg te volgen. – AY]

Het tijdperk dat dit onderzoek beslaat

Een fenomeen van deze aard kan niet beperkt worden tot een specifieke periode. Desondanks heb ik de periode van mijn onderzoek bepaald vanaf 1385 H.³⁶ (ongeveer vanaf midden jaren 1960 n.C.) tot de tegenwoordige tijd. De keuze voor deze periode is geen willekeurige. Deze keuze is feitelijk te wijten aan het feit dat in deze periode extremisme begon toe te nemen, alsook de periode waarin mensen degenen die zich vasthielden aan de religie begonnen te beschuldigen van extremisme.

De doelen van het onderzoek

Het doel van dit onderzoek is het bereiken van twee zeer belangrijke zaken, namelijk:

- 1) De werkelijkheid of exacte aard van extremisme, wat omvat:
  - a) de betekenis van extremisme
  - b) de omvang
  - c) de aard
- 2) Een kritiek in het licht van de teksten (van de Qor-aan en de *Soennah*) en principes van de *sharie'ah* met betrekking tot het huidige fenomeen van extremisme.

Vandaar dat dit een gedetailleerde studie is in overeenstemming met de titel. Om deze reden zijn de oorzaken en remedies niet op zichzelf in een hoofdstuk geplaatst. Deze zijn niet vergeten. In plaats daarvan heb ik de algemene oorzaken gerangschikt in een lijst tijdens het bespreken van de oorzaken van extremisme. Daarnaast heb ik algemene punten genoemd als remedies voor extremisme in de slotbespreking van het onderzoek. Dat is als aanvulling op de weerleggingen die door het hele onderzoek verdeeld zijn, waarmee de oorzaken voor fouten en vergissingen worden onthuld. Met de Hulp van Allah ﷻ zal ik het onderwerp betreffende oorzaken en remedies bespreken in een afzonderlijk onderzoek.³⁷

³⁶ [H.: de "H" staat voor *Hidjriyyah*, de aanduiding voor de islamitische jaartelling. *Hidjriyyah* ofwel *al-hidjrah* is de migratie van de profeet Moh'ammed ﷺ van Mekkah naar al-Medienah in het jaar 622 n.C. Het islamitische jaar is een maanjaar en telt 354 dagen, het verschuift dus jaarlijks ongeveer 10 dagen ten opzichte van de westerse kalender. – AY]

³⁷ [Door de Genade van Allah heeft de auteur zijn Ph.D. scriptie voltooid en gepubliceerd in drie delen. In dat werk concentreerde hij zich op de oorzaken, effecten en remedie

De belangrijkheid van dit onderzoek

Dit onderzoek is van wezenlijk belang betreffende de essentie, de timing en met betrekking tot de toekomst van de islamitische *da'wah*.

Wat betreft de aard van het onderzoek zelf, dit is verbonden met de geloofsovertuigingen van de moslims. Het reinigt hun geloof van de smet van extremisme. Het heeft ook betrekking op de islamitische *da'wah* alsook de *doe'aat*³⁸ (uitnodigers) zelf.

Wat betreft de timing van het onderzoek, het is geschreven onder de volgende omstandigheden:

- 1) Sommige van de daden van extremisme zijn verschenen en zijn duidelijk zichtbaar geworden, en sommige extremistische meningen hebben de kop op gestoken bij sommige leden van de islamitische beweging. Deze daden en meningen moeten bekritiseerd worden uit oprechtheid tegenover de moslimgemeenschap als geheel.
- 2) De meeste mensen kennen de betekenis van extremisme volgens de *sharie'ah* niet. In plaats daarvan hebben zij het begrip van de christenen (fundamentalisme) overgenomen, of dat van de secularisten (radicalisme). Daarom is er een grote behoefte om de correcte betekenis uit te leggen zodat men niet op het verkeerde been wordt gezet.
- 3) De strijd tegen extremisme is als middel genomen om te strijden tegen de Islaam zelf. Het is daarom een noodzaak om de sluier over deze strijd te verwijderen, welke één van de meest gevaarlijke strijd is tussen de Islaam en ongelooft.

Met betrekking tot de toekomst van de islamitische *da'wah* (het uitnodigen tot de Islaam), is het een vereiste dat de trend van de islamitische *da'wah* gecorrigeerd wordt [en in overeenstemming gemaakt wordt met het rechte pad]. Een onderzoek naar religieus extremisme kan dat bevorderen door fundamentele kenmerken in drie aspecten:

- a) Het terugkeren naar en het vaststellen van de stevige fundamenten: fundamenteel onderzoek naar de *sharie'ah* gebaseerd op de fundamenten van de religie, en de principes

---

voor religieus extremisme van tegenwoordige tijden. Het is beschikbaar als Abdul Rahmaan al-Luwayhiq, *Moeshkilat al-Ghoeloew fie d-Dien fie l-'Asrie l-H'aadhir: al-Asbaab, al-Aathaar, al-'Ilaadj* (gepubliceerd door de auteur, 1998). – JZ]

³⁸ [*Doe'aat* (دعاء) is de meervoudsvorm van *daa'iyah*: iemand die zich bezighoudt met *da'wah*. – AY]

van het trekken van conclusies, zijn nodig voor die vele punten waar zo veel mensen over verward zijn geraakt, zich in vergissen of van afgedwaald zijn betreffende hun begrip. Het overschrijden van de grenzen door extremisme kan dan verduidelijkt worden, alsook de lusteloosheid [en het incorrecte gebrek aan actie] van de futlozen.

- b) Versterken en beveiligen: extremisme is geen kortstondig probleem. Het is inderdaad mogelijk dat wat er vandaag gebeurd opgelost kan worden, maar het kan nog een keer gebeuren als de redenen hiervoor weer verschijnen. Daarom is het noodzakelijk, om dit probleem te stoppen en om de uitnodigers er tegen te beschermen, om precies te verduidelijken wat extremisme is en wat de oorzaken hiervoor zijn zodat het niet weer gebeurt.
- c) Verdedigen en beschermen: het bestaan van extremisme veroorzaakt dat de islamitische *da'wah* belemmerd wordt en het laat wegen vrij voor aanvallen op de islamitische *da'wah*. Daarom is het noodzakelijk dat de obstakels van het pad van de ware islamitische *da'wah* verwijderd worden en dat het beschermd wordt tegen alles dat het kan storen of blokkeren.

Redenen voor het kiezen van dit onderwerp

Ik koos dit onderwerp wegens de belangrijkheid ervan, na het bidden tot Allah ﷻ voor leiding³⁹ en nadat ik met anderen overlegd had over het opgeven voor dit onderwerp, om drie redenen:

- 1) Mijn verlangen om onderzoek te verrichten over een onderwerp dat nuttig en heilzaam is voor [het verspreiden van] de Islaam en de moslims.
- 2) De ernst van het onderwerp en de schaarsheid of afwezigheid van serieuze onderzoeken over dit onderwerp.
- 3) Mijn verlangen om een onderwerp te onderzoeken dat een grote connectie heeft met de teksten van de *sharie'ah*, zodat het voor mij een fundamentele leiding zal zijn, als Allah dat wil.

³⁹ [Istikhaarah: leiding (raad) van Allah ﷻ zoeken. Het is een *salaat* (gebed) bestaande uit twee *rak'ah* waarin de biddende persoon een beroep doet op Allah ﷻ om hem te leiden naar de juiste weg, met betrekking tot bepaalde (toegestane) zaken die hij wil ondernemen of keuzes die hij wil maken; bijvoorbeeld bij de partnerkeuze voor een huwelijk, het ondernemen van een reis etc. – AY]

Overzicht van het onderzoek

Ik zocht leiding van Allah en spande mij in om de onderwerpen op de meest georganiseerde manier en zo goed mogelijk onderling gerelateerd te rangschikken. De meest belangrijke aspecten van het overzicht zijn als volgt:

1. Een introductie met:
  - A. Een voorwoord
  - B. Het onderwerp van het onderzoek
  - C. Het tijdperk dat dit onderzoek beslaat
  - D. Doelen van het onderzoek
  - E. Belangrijkheid van het onderzoek
  - F. Redenen voor het kiezen van dit onderwerp
  - G. Overzicht van het onderzoek
  - H. Methodologie van het onderzoek
  - I. Bronnen voor het onderzoek
  - J. Moeilijkheden waarmee de onderzoeker geconfronteerd werd
  - K. Dankbetuigingen

2. Een inleidend hoofdstuk dat vijf onderwerpen omvat:
  - A. Het definiëren van de terminologie van het onderzoek
  - B. De bijdrage van de Islaam aan evenwicht en gematigdheid
  - C. Het gemak en de eenvoud van de Islaam
  - D. De taalkundige betekenis van “extremisme”
  - E. De *sharie’ah* definitie van “extremisme”

3. De oorzaken en aard van extremisme in het leven van hedendaagse moslims:
  - A. De oorzaken van religieus extremisme in het leven van hedendaagse moslims
    - i. Historische oorzaken
    - ii. Intellectuele oorzaken
    - iii. Psychologische oorzaken
  - B. De aard van religieus extremisme in het leven van hedendaagse moslims
  - C. De omvang van religieus extremisme in het leven van hedendaagse moslims
  - D. De opvatting van extremisme onder de hedendaagse geleerden
  - E. De opvatting van extremisme onder secularisten
  - F. De opvatting van extremisme in het Westen

4. Religieuze en *sharie'ah* verwante uitingen van extremisme

- A. Extremisme met betrekking tot loyaliteit en distantiëring
  - i. Extremisme met betrekking tot de opvatting van de *djamaa'ah* (groep, gemeenschap)
  - ii. Extremisme met betrekking tot het strikt vasthouden aan een *djamaa'ah* (bepaalde islamitische groep of organisatie)
  - iii. Extremisme in het vaststellen van de *djamaa'ah* als de standaard en bron van waarheid
  - iv. Extremisme met betrekking tot de leider
  - v. Extremisme met betrekking tot jezelf afscheiden van de moslimgemeenschap
- B. Extremisme met betrekking tot het verklaren van anderen als ongelovigen
  - i. De betekenis van *koefr* (ongeloof) en het gevaar van *tekfier* (het verklaren van anderen als ongelovigen)
  - ii. Anderen als ongelovigen verklaren te wijten aan zonden
  - iii. Leaders die niet regeren in overeenstemming met wat Allah ﷻ geopenbaard heeft als ongelovigen verklaren, zonder uitzonderingen
  - iv. Degenen die de leaders volgen die niet regeren in overeenstemming met wat Allah ﷻ geopenbaard heeft als ongelovigen verklaren, zonder uitzonderingen
  - v. Degenen die de *djamaa'ah* (gemeenschap, groep) verlaten als ongelovigen verklaren
  - vi. Degenen die leven in zo'n omstandigheden zonder te emigreren als ongelovigen verklaren
  - vii. Een specifiek persoon als ongelovige verklaren zonder acht te slaan op de *sharie'ah* principes [betrekking hebbende op het vraagstuk van *tekfier*]
  - viii. Degenen als ongelovigen verklaren die anderen – waarvan zij beweren dat ze ongelovigen zijn – niet als ongelovigen verklaren
  - ix. De innovatie van het voorwaardelijke oordeel en het onderzoeken van mensen
  - x. De verklaring waarmee men de hedendaagse moslimgemeenschappen *djaahilie* (onwetend, niet-islamitisch) verklaard
  - xi. Extremisme met betrekking tot het vellen van een oordeel over een woonplaats of land
- C. Het introduceren van nieuwe *sharie'ah* principes
- D. Extremisme in het afkeuren van *taqlied* (het [blind] volgen van de scholen van *fiqh* [*madzaahib*])
  - i. Extremisme met betrekking tot het begrijpen van *taqlied* en de verwerping van consensus

- ii. Extremisme met betrekking tot het afkeuren van degenen die *taqlied* toepassen
  - iii. Van iedereen vereisen om *idjtihad* (persoonlijke juridische beredenering) te verrichten
  - E. Hartvochtig zijn tegenover de mensen
5. Praktische en werkelijke uitingen van extremisme, of de praktische en gedragsmatige manieren waarin extremisme tot uiting komt
- A. Extremisme in individueel gedrag
    - i. Hard zijn voor jezelf
    - ii. Het verbieden van goede dingen
  - B. Extremisme in sociaal gedrag
    - i. In opstand komen tegen de leiders
    - ii. Het verbieden van onderwijs en oproepen tot analfabetisme
    - iii. Het verbieden van het verrichten van de gebeden in moskeeën
    - iv. Het stoppen van de vrijdagsgesbeden
    - v. Het afscheiden en verlaten van de gemeenschappen
    - vi. Het emigreren en vluchten van de gemeenschappen
    - vii. De bewering dat wetten toegepast worden volgens de fase, of de geïnnoveerde bewering dat we nu leven in het “Mekkaanse tijdperk.”
    - viii. Het verbieden van werk in regeringsafdelingen en functies.

Methodologie van het onderzoek

Ik trachtte een puur wetenschappelijke benadering te volgen, vrij van enige persoonlijke of intellectuele vooroordelen. In feite – en alle lof is voor Allah – was ik zeer zorgzaam om elk gedetailleerd punt te bestuderen zonder beïnvloed te worden door een mening die ik steunde of een denkwijze waar ik enthousiast over was. Feitelijk kwam ik uiteindelijk tot enige conclusies waarvan ik dacht dat ik me er tegen zou verzetten.

Ik beweer niet dat ik vrij ben van pressie, neigingen of enthousiasme om bepaalde kwesties aan te pakken. Maar naar mijn gevoel heb ik dit overwonnen doordat ik overtuigd ben dat wat ik geconcludeerd heb de waarheid is dat komt van het volgen van het pad van gegronde beargumentering en bewijs. Het [authentieke] bewijs was de leidraad. Een mening was nooit de leidraad of de bron van interpretatie van het bewijs.

In dit onderzoek heb ik de volgende methoden gebruikt:

- 1) Historische benadering: dit is “een benadering steunend op teksten en documenten die de bronnen zijn voor de originele geschiedenis. Hierop baserend kan men een sterk oordeel vormen, hun authenticiteit verifiëren, ze in de juiste context begrijpen, ze niet een grotere interpretatie geven dan dat ze werkelijk geven... Op deze manier kan men het meest juiste en betrouwbaarste beeld krijgen over wat er werkelijk was.”⁴⁰
- 2) Wetenschappelijke, analytische benadering: dit maakt gebruik van georganiseerde stappen om realiteiten te onthullen en ze te bewijzen. Dit wordt gedaan door een geheel te verdelen in delen en het geheel te ontleden in de bestanddelen en ze te analyseren.⁴¹
- 3) Inhoudelijk analyserende benadering: inhoudelijke analyse is één van de manieren van wetenschappelijk onderzoek dat gebruikt wordt door onderzoekers, in het bijzonder op het gebied van media en communicatie, om de essentie van de huidige fenomenen te omschrijven en de duidelijke inhoud van het onderwerp dat men wil analyseren. Dit is gedaan als gehoor op de argumenten voor het onderzoek die aangekondigd worden in de richtlijnen van het proefschrift of hypothese. Het is gedaan om de intellectuele, culturele, politieke of ideologische achtergrond te onthullen van waaruit het onderwerp dat men probeert te analyseren voortkomt. Het wordt ook gebruikt om de intenties en doelen van de schrijver te begrijpen. Inhoudelijke analyse heeft twee hoofdelementen: kwantitatieve analyse en kwalitatieve analyse.⁴²

Wat betreft het ontwerpen en samenstellen van dit onderzoek, kan de methodologische benadering samengevat worden in de volgende punten:

- A) Met betrekking tot de meningen van elk individu of groep verliet ik mij op de originele bronnen en gebruikte geen secundaire bronnen. Ik citeerde van de boeken van westerlingen en secularisten betreffende hun begrip van extremisme. Ik citeerde de meningen van de extremisten vanuit hun eigen boeken en schriftuur. Slechts bij bepaalde aangelegenheden was er een uitzondering op deze handeling, zoals bij het bewijs dat gebruikt wordt door extremisten, waarvan alom bekend is dat het mondeling doorgegeven is door hen, dus moest ik het verifiëren, aldus citeerde ik het van hen waarmee ik debatteerde.

⁴⁰ *Madjma' al-Loeghah al-'Arabiyyah* van Egypte; *al-Moe'djam al-Falsafie*, paragraaf over *al-Minhaadj at-Taariekhie*.

⁴¹ *Ibid.* (ibidem: op dezelfde plaats), paragraaf over *Minhaadj al-'Ilmi wa Tah'liel*.

⁴² Zie dr. Samier H'oesayn, *Tah'liel al-Madhmoen*, p. 22.

- B) Ik concentreerde me op de meest belangrijke kwesties, meningen en bewijzen, en hield me niet bezig met wat ik zag als onbeduidende zaken en meningen. Ik merkte op dat de fouten en vergissingen van extremisten of van degenen die hen bekritisieren, talrijk zijn. Als ik alles had besproken wat zij hebben gezegd, dan zou ik niet in staat geweest zijn om dit werk af te ronden.
- C) Wanneer er over een bepaalde kwestie meningsverschillen waren onder de geleerden, trachtte ik het geschil te analyseren, de verklaringen en bewijzen te presenteren, en vestigde vervolgens de aandacht op wat ik dacht dat het de sterkste meningen waren.
- D) Ik citeerde tijdens het bespreken van de meningen van de extremisten bewust vaak de verklaringen van geleerden. Ik citeerde in het bijzonder de meningen van geleerden die door de meeste van de sekten vertrouwd worden, zoals de metgezellen ﷺ, de leiders van de *taabi'ien*⁴³, at-Tabarie, Ibn Taymiyyah en anderen.
- E) Het bestuderen van de verschillende fenomenen van extremisme, resulteerde in het duidelijk maken van de gulden middenweg van de Islaam betreffende die kwesties waar extremisme had plaatsgevonden. Dit was het noodzakelijke resultaat van vele oorzaken, tot de belangrijkste horen:
- i. Het fenomeen extremisme bestaat uit twee uitersten; namelijk de extremisten en hun tegenpool van inactiviteit. Als de onderzoeker alleen kritiek levert op extremisten en hun meningen weerlegt, kan hun tegenpool de woorden van de onderzoeker nemen als steun voor datgene waar hun begeerte hen naar leidt. Dit feit is duidelijk voor degenen die weerleggingen lezen. [Vandaar dat het noodzakelijk is om beide vormen van extremisme uit te leggen en de gematigde houding van de Islaam naar voren te brengen.]
  - ii. Men dient afwijkingen te beoordelen volgens een bepaalde standaard van criteria. Daarom dient deze standaard naar voren gebracht te worden en de afwijkingen dienen beoordeeld te worden in het licht en de leiding van deze standaard.
  - iii. Het lezen van een mening van iemand die afgeweken is, kan mogelijk een gevoelige snaar raken waardoor het moeilijk is om die bepaalde mening uit diens hart te verwijderen. Daarom dient men de ware positie met de bewijzen te presenteren, voordat de positie van degene die afgeweken is uitgelegd wordt.

---

⁴³ [*Taabi'ien* (mv. van *taabi'ie*): de generatie na de *sah'aabah* ﷺ (metgezellen van de profeet ﷺ), die de *sah'aabah* ﷺ gezien of vergezeld hebben. – AY]

- F) Ik gebruikte de *hidjri*-kalender, behalve voor die aangelegenheden dat het moeilijk was om de *hidjri*-datum vast te stellen, zoals die gebeurtenissen die in de referenties vermeld staan volgens de westerse kalender en die datum die correspondeert met een of twee mogelijke *hidjri*-jaren.
- G) Wanneer ik de titel “*Shaykh al-Islam*” gebruik, verwijs ik naar *Shaykh al-Islam* Ibn Taymiyyah. En wanneer ik de titel “*al-H’aafidhz*” gebruik, verwijs ik naar *al-H’aafidhz* Ibn H’adjar.⁴⁴

De bronnen en referenties van het onderzoek

De bronnen voor dit onderzoek kunnen verdeeld worden in drie categorieën:

De eerste categorie bestaat uit de fundamentele bronwerken, met andere woorden; de Qor-aan, de *Soennah* en de schriftuur van de geleerden van de vroegere generaties van deze gemeenschap. Het Boek van Allah ﷻ was de eerste bron waarbij ik leiding zocht. Vervolgens verwees ik naar *Djaami’ al-Oesoel* [een verzameling *ah’aadieth* van de profeet ﷺ]. Ik verzamelde hiervan de relevante teksten en rangschikte ze zodat ze gemakkelijk geraadpleegd konden worden. Ik plaatste elke tekst op zijn gepaste plaats zodat zij de heldere lichten van dit onderzoek zijn.

Ten tweede wendde ik me tot de boeken van de mensen met kennis. Ik las ze hartstochtelijk en onderzocht wat ze bevatten. Ik citeerde dat wat relevant voor dit onderzoek was. Dit onderzoek werd verfraaid door deze citaten welke omvatten: (a) wat een uitleg was voor wat genomen werd van de teksten van de Qor-aan en de *Soennah*; (b) wat een ondersteunend bewijs was voor een mening van de afwijkende meningen onder de geleerden; en (c) wat een weerlegging was van de extremistische groepen en wat ook dient als een weerlegging van vergelijkbare hedendaagse groepen.

⁴⁴ [Om verwarring te voorkomen, hebben we in de vertaling over het algemeen de namen Ibn Taymiyyah en Ibn H’adjar gebruikt in plaats van de titels. In deze fase van het voorwoord bespreekt de schrijver zijn gebruik van voetnoten en interpolatie, alsook de indexen die hij aan zijn boek heeft toegevoegd. Aangezien de vertaling soms afwijkt van de exacte presentatie van de Arabische tekst, vanwege wat normaal is bij het schrijven in het Engels, is dit deel van zijn werk niet vertaald hier. Bovendien zijn sommige voetnoten van de schrijver die *h’adieth*-referenties bevatten, samengevat in deze vertaling, maar zonder dat er essentiële informatie is weggelaten. – JZ]

De tweede categorie zijn de werken van de extremisten en degenen die beschuldigd zijn van extremisme. Een aantal van hun gepubliceerde werken en niet gepubliceerde manuscripten zijn beschikbaar voor mij. Betreffende de gepubliceerde werken is er geen noodzaak om de toeschrijving aan hun schrijvers te bewijzen. Met betrekking tot de niet gepubliceerde manuscripten kwam ik een aantal boeken van Shoekrie Moestafa ⁴⁵ tegen, de leider van de groep wiens leden zichzelf *Djamaa'at al-Moeslimien* (de gemeenschap van moslims) noemen, en welke de media *Djamaa'at at-Tekfier wa al-Hidjrah* (de groep van het verklaren van anderen als ongelovigen en emigratie van de gemeenschap) noemt. Ik heb er voor gekozen om ze “de groep van Shoekrie Moestafah” te noemen. Ik was in staat om de betrouwbaarheid van die manuscripten vast te stellen door de volgende middelen:

- 1) Talrijke andere personen die betrokken zijn bij het onderwerp van extremisme, hebben deze werken toegeschreven aan Shoekrie Moestafah.
- 2) Ik kreeg die werken van een persoon die eens lid was van die groep. Hij was zelfs een van de leidinggevende leden. Nu is hij teruggekeerd naar de weg van *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah*.
- 3) Sommige van de mensen die gedebatteerd hebben voor de groep van Shoekrie Moestafah, hebben geaccepteerd dat dit zijn boeken zijn en dat de meningen, na ze bekeken te hebben, zijn meningen zijn.
- 4) Ik gebruikte de inhoudelijk analyserende benadering om de toeschrijving van deze boeken aan hem te verifiëren door ze te vergelijken met de cassettebandjes met zijn stem, en wat degenen die met hem debatteerden hebben doorgegeven.
- 5) De inhoud is, met betrekking tot de stijl en bewoording, in al die boeken consistent.
- 6) De kopieën van het proces van Shoekrie Moestafah getuigen van de betrouwbaarheid van deze manuscripten door zijn eigen verklaringen en de verklaringen van zijn advocaten alsook die van de leden van zijn groep.

---

⁴⁵ Shoekrie is Moestafa Ah'mad Shoekrie, geboren in 1362 H. in Assioet (ook: Asyût), hoofdstad van het gelijknamige gouvernoraat in centraal Egypte. Hij werd in 1385 H. gevangengenomen nadat hij beschuldigd was dat hij behoorde tot het Moslimbroederschap (opgericht door H'asan al-Banna in 1928 n.C.). Hij werd in 1391 H. vrijgelaten. In de gevangenis stichtte hij een groep die enorm verspreidde na zijn vrijlating uit de gevangenis. De naam van die groep was *Djamaa'at al-Moeslimien* (de gemeenschap van moslims). Het is ook bekend onder de naam *Djamaa'at at-Tekfier wa al-Hidjrah* (de groep van het verklaren van anderen als ongelovigen en van emigratie). Hij werd [door de Egyptische regering] geëxecuteerd in 1398 H. Moh'ammed Soeroer ibn Naaif Zayn al-'Aabidien, *al-H'oekmoe bi Ghayrie ma Anzalallah wa Ahloe l-Ghoeloew*, p. 10, 304-306.

- 7) Echter, na dit alles, presenteerde ik niet enige mening vermeld in deze boeken zonder bevestiging van de toeschrijving aan hem door een van de volgende middelen:
- a) De verklaring van een of enkele van de leden van zijn groep.
  - b) De verklaring van een of enkele van degenen die debatteerde met de groep.
  - c) De verklaring van de mensen met kennis en de uitnodigers tot de Islaam die in hun boeken geschreven hebben over deze groep.

Het zal duidelijk zijn dat ik deze groep vaak aangehaald heb. Dit komt door twee redenen: (1) hun extremisme is zeer duidelijk, zozeer dat niemand kan overwegen dat hun meningen niet extreem zijn. Anderen uiten verklaringen die veel dubbelzinniger zijn, en dus open voor interpretatie; (2) het extremisme van deze groep kan als voorbeeld genomen worden voor het extremisme van andere groepen waarvan niet bekend is dat ze schriftuur hebben.

De derde categorie van bronnen zijn die werken die het onderwerp van extremisme onder hedendaagse moslims behandelen. Ik stuitte op een groot probleem met betrekking tot deze bronnen omdat, ten eerste, ik duizenden artikelen tegenkwam in de pers, vooral die van Egypte, met betrekking tot extremisme en de groepen van extremisten. Ten tweede trof ik tientallen boeken aan die het probleem van extremisme bespraken.

Betreffende de kranten en artikelen die ik tegenkwam, ik haalde er totaal geen voordeel uit. Zij zijn als schuim [zij waren totaal niet van wezenlijk belang]. Het werd mij duidelijk dat het onderwerp besproken was als een middel om emoties uit te lokken en paniek te veroorzaken. Zij waren niet bedoeld om het probleem te evalueren en op te lossen. Het uiterste wat ik van deze verkreeg was een goede voorstelling van sommige aspecten van het onderwerp.

Betreffende de boeken, de meerderheid van deze boeken waren louter om financiële doelen gepubliceerd. Een aantal van hen waren verzamelingen van interviews en discussies die in de pers gepubliceerd waren die verzameld waren door de columnisten die zich gespecialiseerd hadden in dit onderwerp.

Slechts weinig boeken analyseerde het onderwerp gebaseerd op kennis over de *sharie'ah* (de islamitische wet) en kennis over de huidige gebeurtenissen. Zij verschillen in kwaliteit van hun presentatie en uitmuntendheid van hun analyses. Ik vond baat bij die boeken, maar ik behandelde ze niet als de voornaamste bron voor mijn onderzoek.

Moeilijkheden waarmee de onderzoeker geconfronteerd werd

Ik ondervond een aantal problemen tijdens het voorbereiden van dit onderzoek. De meest opvallende van hen waren wellicht:

- 1) De eerste moeilijkheid waarmee ik geconfronteerd werd toen het project begon, was een obstakel in het verkrijgen van enkele referenties, vooral de boeken die geschreven zijn door degenen die beschuldigd zijn van extremisme en vele van de boeken die geschreven zijn over het onderwerp extremisme. Allah ﷻ maakte het gemakkelijk voor mij, door Zijn Genade en Gulheid, om voor wetenschappelijke doelen naar sommige van de Arabische landen te reizen, waar ik de meeste boeken vond van degenen die beschuldigd zijn van extremisme en vele van de boeken die over dit onderwerp geschreven zijn, alsook een aantal artikelen en mediaverslagen. Vervolgens stuitte ik op een tweede probleem aangezien het me enorm veel tijd kostte om de verschillende boeken en artikelen te sorteren. Helaas was de inspanning uitputtend en de vruchten weinig. Ik vond weinig baat bij hen.
- 2) Er zijn een aantal *ah'aadieth* in dit onderzoek opgenomen en zij dienden correct geverifieerd te worden. Dit proces op zichzelf nam een grote hoeveelheid tijd in beslag.
- 3) Er waren een aantal stukken met informatie waarvoor ik mijzelf uiterst inspande om ze te verzamelen, maar vervolgens merkte ik op dat ze niet zo betrouwbaar waren zodat ik ze niet kon opnemen in dit onderzoek, vanwege een aantal verschillende redenen. Dit bleek een grote moeilijkheid te zijn omdat ik een grote hoeveelheid tijd en moeite had gespendeerd om die informatie te verzamelen.
- 4) De verschillende fenomenen van extremisme gaan in elkaar over. Vandaar dat een onderzoek over dit onderwerp zichzelf noodzakelijkerwijs soms moet herhalen. Ik deed mijn best om zulke herhalingen te beperken, elk thema besprekend op de gepaste plaats en eenvoudig verwijzend naar de samenhangende thema's.
- 5) Het onderwerp is zeer ingewikkeld en het bevat een aantal verwarrende aspecten. Daarom hebben vele onderzoekers zich onthouden om een sprong in het diepe te ondernemen. Vele mensen die ik ken hadden medelijden met mij in verband met de moeilijke aard. Maar door de Hulp van Allah ﷻ werd dat wat moeilijk was gemakkelijk gemaakt voor mij. En alle lof en dank is voor Allah ﷻ.

- 6) De onderzoeker, in dit onderzoek, dient de positie in te nemen van een rechter en leider over de moslims, in de zin dat hij dient te concluderen dat een bepaalde persoon of groep extremistisch is, wat psychologisch een zeer moeilijke taak is. Maar bewust zijn van de volgende Woorden van Allah de Verhevene, maakt de taak gemakkelijker:

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ﴾

“O jullie die geloven! Wees *qawaamien* voor Allah (degenen die opkomen voor Allah door zich te houden aan Zijn religie) als rechtvaardige getuigen...”⁴⁶

Er zijn een aantal kwesties in dit onderzoek die zeer moeilijk waren voor deze onderzoeker om volledig te begrijpen, totdat Allah ﷻ het begrijpen ervan gemakkelijker maakte en de onderzoeker toestond om de sterkste mening over verschillende kwesties te bepalen. Dit werd bewerkstelligd door discussies met de adviseur van deze onderzoeker en door de antwoorden die verschillende geleerden gaven op vragen die aan hen gesteld werden.

Dankbetuigingen

Ik zie het als een plicht voor degene die dit onderzoek gedaan heeft, ikzelf, om dank te betuigen aan iedereen die mij op de een of andere manier geholpen heeft bij dit werk.

De eerste dankbetuigingen en de laatste dankbetuigingen, het begin van de lofuitingen en het uiterste van de lofuitingen, zijn voor de Heer der werelden, Degene Die het verdient, vol Genade en Gulheid, mijn Schepper, Onderhouder en Heer. Aan Hem komen de lofuitingen toe, lofuitingen waar geen einde aan komt.

Vervolgens wil ik mijn dank betuigen aan mijn vrijgevege ouders. Hun steun aan mij was fantastisch. Dit onderzoek en, in feite, deze onderzoeker zijn mede het resultaat van hun goedheid waarbij ik Allah vraag om hun weegschalen van goede daden zwaar te maken. In het bijzonder wil ik mijn dank betuigen aan mijn vader, sheikh en kolonel Mualla ibn Mueedh al-Luwaihiq, wiens goedgunstigheid tegen over mij, na die van Allah ﷻ, werkelijk enorm was.

⁴⁶ Soerat al-Maa-idah (5), aayah 8.

Ten derde wil ik de gewaardeerde professor en sheikh Zayn al-'Aabidien al-Sayid Ah'mad ar-Roekaabie bedanken, die zeer zachtaardig en netjes was. Zijn instructies en meningen beïnvloedden de waarde van dit onderzoek enorm.

Ik dien ook mijn dank te betuigen aan de twee nobele professoren tegenover wie ik dit proefschrift moest verdedigen. Ik wil hen bedanken voor de tijd en moeite die zij besteedden aan het lezen van dit onderzoek om het te evalueren en te verbeteren.

Aan het eind van dit voorwoord wil ik bekennen dat deze poging een eerste stap is in het verrichten van een serieus wetenschappelijk onderzoek. Ik ben nog maar aan het begin van het pad. Daarom is het mogelijk dat sommige van mijn conclusies enige behoefte hebben aan correctie. Mijn inspanningen kunnen behoeftig zijn aan nog meer inspanningen en steun. Als blijkt dat ik mijn doel heb bereikt, dan komt dat volledig door de Gulheid van Allah ﷻ. Als ik tekort gekomen ben in mijn doel en afgedwaald ben van het pad, is dat te wijten aan satan.⁴⁷

Ik vraag Allah ﷻ om mij te vergeven voor wat er voorbij gegaan is aan zonden en gebreken. Ik vertrouw alleen op de Hulp van Hem, want Hij is de Enige Die assistentie kan verlenen. En op Hem is het vertrouwen en de hoop.

Alle lof is voor Allah, de Heer der werelden.

'Abdoe r-Rah'maan ibn Moe'alaa al-Loewayh'iq al-Moetayrie
De ochtend van zaterdag
Djoemaada al-Oela 7, 1411 H.

---

⁴⁷ [Deze uitspraak is gebaseerd op een uitspraak van de *sah'aabie* (metgezel) Ibn Mas'oed ؓ die, na het reageren op een vraag, een dergelijke uitspraak deed. Zie *Moesnad Ah'mad*, 6/137. – AY]

Hoofdstuk 1

Introductie

Definiëren van de onderzoekstermen

Het begrijpen van de terminologie van een onderzoek is een sleutel tot het begrijpen van de richting van de onderzoeker en zijn bedoeling. Dit komt doordat die technische termen in de meeste gevallen veelomvattende termen zijn waar de meeste onderzoeksthema's en vraagstukken op zijn gebouwd. Dit specifieke onderzoek bevat een aantal technische termen die in twee hoofdcategorieën verdeeld kunnen worden:

De eerste categorie termen bestaat uit die termen die in het onderzoek genoemd zijn en die de kern van het onderzoek vormen, zoals "extremisme," "tekfier (andere personen als ongelovigen verklaren)" en *al-djamaa'ah* (de groep)."

De tweede categorie termen bestaat uit die algemene termen die gebruikt worden in de voornaamste koppen van dit onderzoek, termen zoals "kritiek" en "hedendaags" enz.

Beide categorieën van termen verdienen het om verduidelijkt en uitgelegd te worden. Aangezien de eerste categorie onafscheidelijk is van een aantal onderdelen van dit onderzoek, is het beter om deze termen niet te scheiden van hun juiste context. Vandaar dat zij uitvoerig behandeld zijn in paragrafen die volledig aan deze termen gewijd zijn. Met betrekking tot de termen van de tweede categorie heb ik deze paragraaf gewijd om deze termen uit te leggen. Over het algemeen zijn er zes dergelijke termen en hier volgt hun verduidelijking:

- 1) Hedendaags of eigentijds (*al-moe'aaṣirah* – المعاصرة): dit komt van het correcte drieletterige stamwoord van de Arabische letters 'ayn (ع), ṣaad (ص) en raa-e (ر). De meest bekende betekenis is "tijd, periode." ⁴⁸ [Van dit stamwoord komt het woord] in Allah's Woorden:

﴿وَالْعَصْرِ ﴿١﴾ إِنَّ الْإِنْسَانَ لِفِي خُسْرٍ ﴿٢﴾﴾

"Bij *al-'aṣr* (de tijd). * Waarlijk, de mens verkeert zeker in verlies (en vernietiging)." ⁴⁹

⁴⁸ Zie Ibn Faaris, *Moe'djam Maqaayies al-Loeghah*, onder de kop *عصر*.

⁴⁹ Soerat *al-'Aṣr* (103), aayah 1-2.

Het woord 'asr is gebruikt om te verwijzen naar een tijdsperiode. De betekenis van dit woord in dit onderzoek is: de hedendaagse tijd waar we nu in leven.

Daarom zal het onderzoek zich concentreren op de periode waarin sommige van de uitnodigers tot de Islaam bestempeld zijn met de eigenschappen van extremisme. Dit beslaat ongeveer de periode vanaf de late [13] 80's van de *hidjri*-kalender tot vandaag [of vanaf ongeveer 1960 n.C. tot heden].

- 2) Kritiek of bespreking (*an-naqd* - النقد): [de Arabische letters] *noen* (ن), *qaaf* (ق) en *daal* (د) vormen een correct stamwoord dat duidt op iets dat prominent wordt, iets prominent en duidelijk maken, onthullen. Dit omvat een kritische blik op de kwaliteit van dieren... en het goede geld scheiden van de slechte kwaliteit munten. Dit geschied door het onthullen van de uitstekende of andere kwaliteiten.⁵⁰ Er is gezegd dat men kritiek over iets levert wanneer men het onderzoekt, of de goede kenmerken onderscheidt van de minderwaardige kenmerken.”⁵¹

De onderzoeker in kwestie onderzoekt extremisme in het leven van hedendaagse moslims als een criticus met betrekking tot twee aspecten: het eerste aspect heeft betrekking op het begrip van extremisme onder de hedendaagse moslims en de definitie volgens hun zienswijze met een uitleg van wat juist en onjuist is. Het tweede aspect betreft de werken van degenen die beschuldigd zijn van extremisme, hun oorzaken en verschijning. Dit is om te omlijnen wat extremisme werkelijk inhoud en om exact aan te geven waar het fenomeen in werkelijkheid uit bestaat. Daarnaast worden de bewijzen die door de extremisten gebruikt worden, gepresenteerd en besproken.

- 3) De wortel, basis of het fundament (*al-djoedzoer* - الجذور): [de Arabische letters] *djiem* (ج), *dzaal* (ذ) en *raa-e* (ر) vormen een stamwoord in de taal, [wat betekent] de wortel of het fundament van iets. Men zegt zelfs: “De basis van de tong is een wortel.” H'oedzayfah⁵² ﷺ heeft gezegd: “De boodschapper van Allah ﷺ verklaarde tegenover ons:

⁵⁰ Zie Ibn Faaris, *Moe'djam Maqaayies al-Loeghah*, onder de kop نقد.

⁵¹ Zie *al-Moe'djam al-Wasiet*, onder de kop نقد.

⁵² H'oedzayfah ibn Hasal (al-Yamaan was zijn bijnaam) ibn Djaabir al-Abasie ﷺ was een metgezel die de bewaarder van de geheimen van de boodschapper van Allah ﷺ was. Hij

«إن الأمانة نزلت في جذر قلوب الرجال.»

“Waarlijk, *al-amaanah* ⁵³ is neergedaald in de bodem van de harten van de mens.” ⁵⁴

Al-Asma’ie ⁵⁵ heeft gezegd: “*Al-djadzr* is de basis (of het fundament) van alles.” ⁵⁶ Er is gezegd: “De basissen van begrip” met betrekking tot de fundamenteën en basisaxioma’s (beweringen die volgens afspraak als waar worden aangenomen). ⁵⁷

Wat hier met “de basissen” bedoeld wordt, is een onderzoek van de historische bronnen van extremisme en een onderzoek van de oorzaken die hieraan ten grondslag liggen. Het is echter geen belangrijk onderdeel van dit proefschrift, of onderdeel van de samenvatting, om de oorzaken gedetailleerd uit te leggen.

- 4) De aangeboren aard (*at-ṭabi’iyah* - الطبيعة): [de Arabische letters] *taa-e* (ط), *baa-e* (ب) en *‘ayn* (ع) vormen een correct stamwoord dat duidt op het einde waar iets naar toe gaat, verzegeld worden, zoals het was in die situatie. Van die betekenis komt de uitdrukking: “De aangeboren aard van de mens en zijn natuurlijke neiging.” ⁵⁸

Tot de betekenissen van *at-ṭabi’iyyah* behoort de essentie van iets. “Het zijn alle eigenschappen die dingen onderscheiden van elkaar, zoals de aard van het leven, de aard van de ziel, de aard van het individu en de samenleving.” ⁵⁹

---

was een gouverneur en een oorlogsheld. ‘Oemar ؓ wees hem aan als gouverneur van al-Madaa-in (het oude Ctesiphon aan de rivier de Tigris, nabij het in 762 n.C. gestichte Bagdad). Hij veroverde enkele gebieden van Perzië [Iran]. Hij verhaalde 225 *ah’adieth*. Hij overleed in al-Madaa-in in 36 H. Zie al-Dzahabie, *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 2, p. 171; Ibn H’adjar, *Tahdziej at-Tahdziej*, vol. 2, p. 219; al-Zirkilie, *al-A’laam*, vol. 2, p. 361. ⁵³ [*Al-Amaanah*: iets wat je in vertrouwen aan iemand geeft, bijvoorbeeld geld, informatie. Maar ook de morele verantwoordelijkheid, eerlijkheid en alle verplichtingen die Allah ﷻ bevolen heeft. – AY]

⁵⁴ Een gedeelte van een *h’adieth* overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

⁵⁵ Al-Asma’ie (122-216 H.) is Aboe Sa’ied ‘Abdoel-Maalik ibn Qoerayb al-Baahilie, de “verteller” van de Arabieren en een van de toonaangevende geleerden betreffende de Arabische taal. Hij reisde veel door verschillende landen om hun kennis te vergaren en hun nieuws te verzamelen. Zie al-Dzahabie, *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 1, p. 175; al-Zirkilie, vol. 4, p. 162.

⁵⁶ Zie Ibn Faaris, *Moe’djam Maqaayies al-Loeghah*, onder de kop جذر.

⁵⁷ Zie al-Tahaanawie, *Kasshaaf Istalah’aat al-Foenoen*, vol. 1, p. 286; Djamiel Ṣaliebaa, *al-Falsafie*, vol. 1, p. 397.

⁵⁸ Zie Ibn Faaris, *Moe’djam Maqaayies al-Loeghah*, onder de kop طبع.

⁵⁹ Djamiel Ṣaliebaa, *al-Falsafie*, vol. 1, p. 13.

In dit onderzoek leg ik onder de kop “De aard van extremisme” de specifieke en karakteriserende eigenschappen van het fenomeen extremisme uit.

- 5) Manifestaties of uitingen [van een fenomeen] (*al-dhzaahir* - الظاهر): [de Arabische letters] *dhzaa-e* (ظ), *haa-e* (ه) en *raa-e* (ر) vormen een correct stamwoord dat duidt op kracht en manifestatie... Iets is *dhzaahir* als het onthuld en zichtbaar wordt.⁶⁰ *Al-dhzoehoor* is het verschijnen van iets.⁶¹ *Al-Madhzaahir* is het meervoud van *madhzhar* en het is “de vorm waarin iets zich manifesteert of uit.”⁶² Het wordt ook gebruikt om te verwijzen naar een eigenschap van iets. Bijvoorbeeld: iemand zegt over verschillende planten als “bloeiend in de lente, zomer en herfst.”⁶³ In dit onderzoek betekent “fenomeen” de vorm en aspecten die samen extremisme in het leven van hedendaagse moslims vormen.
- 6) Opvatting of begrip (*al-mafhoem* - المفهوم): “Begrip” is “uw kennis van iets in uw hart.”⁶⁴ Begrip is het mentale beeld dat iemand heeft van iets dat in werkelijkheid bestaat. “Begrip en betekenis zijn hetzelfde. Beide verwijzen naar het beeld dat bestaat in de gedachte. Maar zij verschillen met betrekking tot het doel en gevolg, in de zin dat het beeld bedoeld met bewoording ‘betekenis’ wordt genoemd, terwijl dat wat in de gedachte wordt voorgesteld ‘begrip’ wordt genoemd.”⁶⁵ Begrip wordt ook gebruikt om te verwijzen naar alle eigenschappen die omvat worden in iemands opvatting van iets.⁶⁶

Het gebruik hier is de uiteenzetting van het beeld van extremisme dat in de gedachten gegrift is van degenen die dit onderwerp bestuderen, zoals de secularisten⁶⁷ en westerlingen⁶⁸. Het omvat

⁶⁰ Ibn Faaris, *Moe'djam Maqaayies al-Loeghah*, onder de kop *ظهر*.

⁶¹ Zie Ibn Mandhzoer, *Lisaan al-'Arab*, onder de kop *ظهر*.

⁶² *Al-Moe'djam al-Wasiet*, onder de kop *ظهر*.

⁶³ Ibid. (ibidem: op dezelfde plaats).

⁶⁴ Ibn Mandhzoer, *Lisaan*, onder de kop *فهم*.

⁶⁵ Djamiel *Saliebaa*, *al-Moe'djam al-Falsafie*, vol. 2, p. 403.

⁶⁶ Ibid., vol.2, p. 404.

⁶⁷ Secularisme is een westerse filosofie. Letterlijk betekent het “niet-religieus” of de vestiging van dit wereldse leven op een niet-religieuze basis. Zie al-Balabakie, *Mawsoe'at al-Mawrid*, vol. 9, p. 17; *al-Nadwah al-'Aalimiyyah lis-Shabaab al-Islaamie*, *al-Mawsoe'ah al-Moeyassarah li-l-Adyaan wa al-Madzaahib al-Moe'aasirah*, p. 367. [Secularisatie of secularisering: verwereldlijking, scheiding van ‘kerk’ en staat. – AY]

⁶⁸ Westerlingen: wat bedoeld wordt met deze term, zijn die denkers, politici en mediameden die de publieke opinie in de liberale landen dirigeren (Europa, de Verenigde Staten en diegenen die hun voorbeeld volgen).

ook de uiteenzetting van de omvang van extremisme en enkele van de bijzonderheden volgens hun mening. [Met andere woorden, het is in verband met hun begrip en beeldvorming van het fenomeen extremisme.]

De evenwichtige benadering van de Islaam

De evenwichtige benadering van de Islaam is één van de meest duidelijke eigenschappen. Natuurlijk is het dan ook één van de meest duidelijke eigenschappen van het volk die de oproep tot de Islaam accepteert. Allah ﷻ zegt:

﴿ وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ
الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا ۗ ﴾

“Aldus maakten Wij jullie (de ware moslims - ware gelovigen in het islamitische monotheïsme, ware volgelingen van de profeet Moh’ammed ﷺ en zijn *Soennah*) **tot een rechtvaardig** (het beste) **volk, zodat jullie getuigen over de mensen zullen zijn en zodat de boodschapper** (Moh’ammed ﷺ) **een getuige over jullie zal zijn...**”⁶⁹

Daarom vindt men dat de Islaam de gematigde weg presenteert voor elk aspect van het leven. Niet alleen dat, het waarschuwt ook tegen het neigen naar beide vormen van extremisme: het extreme van teveel enthousiasme/vurigheid, en het extreme van teveel nonchalantheid/nalatigheid. Allah de Verhevene zegt:

﴿ أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۝ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ
الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ۝ ﴾

“Leid ons op het rechte pad. * Het pad van degenen aan wie U Uw gunst geschonken hebt, niet (het pad) van degenen die (Uw) Toorn verdienen, noch dat van de dwalenden.”⁷⁰

Deze evenwichtige benadering, wat de Islaam onderscheid van de andere religies, is de ware rechtvaardigheid en voortreffelijkheid. De woorden in het bovenstaande vers **“...een rechtvaardig volk** (*oemmah*

⁶⁹ Soerat al-Baqarah (2), aayah 143.

⁷⁰ Soerat al-Faatih’ah (1), aayah 6-7.

wasat⁷¹)...” betekenen “eerlijk en uiterst voortreffelijk.” Dit is de uitleg in de Qor-aan en *Soennah* en zoals dat is verklaard door de geleerden van Koranische exegese (de *moefassiroen*⁷²) en de Arabische taal, zozeer dat men het eens is daarover.

Betreffende de uitleg van dat vers door de Qor-aan zelf, dient men het volgende op te merken:

Dit is de interpretatie die het meest consequent is met de rest van het vers. De “evenwichtige benadering” is de reden waarom dit volk de rol van getuige tegen de andere volkeren is toegewezen: “...**zodat jullie getuigen over de mensen zullen zijn...**”. Getuigen dient alleen te geschieden door rechtvaardige mensen omdat het van niemand aanvaardbaar is behalve van een rechtvaardige persoon.⁷³

1) Allah de Verhevene zegt:

﴿كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ﴾

“**Jullie**⁷⁴ **zijn de beste** **gemeenschap...**”^{75 · 76}

Delen van de Qor-aan leggen elkaar uit. Aangezien de Qor-aan dit volk omschrijft als “de beste,” dient de omschrijving als “gematigd en evenwichtig” noodzakelijkerwijs te volgen omdat “gematigd en evenwichtig” in de Arabische taal betekent “de beste, het meest voortreffelijk,” zoals dat kort uitgelegd zal worden, als God dat wil (*in shaa-e Allaah*).⁷⁷

⁷¹ [*Wasat* kan letterlijk betekenen “midden.” In de volgende passage probeert de auteur te demonstreren en benadrukken dat de betekenis niet alleen “midden” is, maar “gematigd” zijn duidt op, taalkundig en logischerwijs, dat dit het rechtvaardige en beste volk is. – JZ]

⁷² [*Moefassiroen*: geleerden die de uitleg van de Qor-aan (*tefsier*) geschreven hebben. – AY]

⁷³ Men vergelijk wat Ibn H’adjar citeerde van Ibn Bataal, *al-Fat-h’*, vol. 13, p. 613; zie ook Moh’ammad Aboe Shaqrah, *Tanwier al-Afhaam*, p. 54.

⁷⁴ [D.w.z. de ware gelovigen in het islamitische monotheïsme, en de ware volgelingen van de profeet Moh’ammed ﷺ en zijn *Soennah*. Zie Jamaal al-Din M. Zarabozo, *Het Belang en de Autoriteit van de Soennah*, uitgegeven door Uitgeverij Momtazah. – AY]

⁷⁵ *Soerat Aal ‘Imraan* (3), aayah 110.

⁷⁶ [Het vers gaat verder (Nederlandstalige interpretatie van de betekenis): “...**die ooit voor de mensen is voortgebracht; jullie bevelen al-ma’roef** (het goede) **en verbieden al-moenkar** (het verwerpelijke) **en geloven in Allah...**” Deze drie eigenschappen zijn de voorwaarden om de beste gemeenschap van de mensheid te zijn. – AY]

⁷⁷ Zie as-Shanqietje, *Adhwaa-oe al-Bayaan*, vol. 1, p. 87.

De *Soennah* legt de “evenwichtige benadering van dit volk” ook duidelijk uit met de betekenis van rechtvaardig en met een voortreffelijke positie. Aboe Sa’ied al-Khoedrie ⁷⁸ ﷺ verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷻ gezegd heeft:

«بجاء بنوح يوم القيامة فيقال له هل بلغت فيقول نعم يا رب فتسأل أمته هل بلغكم فيقولون ما جاءنا من نذير فيقول من شهودك فيقول محمد وأمته فيجاء بكم فتشهدون ثم قرأ رسول الله صلى الله عليه وسلم وكذلك جعلناكم أمة وسطا قال عدلا لتكونوا شهداء على الناس ويكون الرسول عليكم شهيدا.»

“Op de Dag der Opstanding zal Noah gebracht worden en gevraagd worden: ‘Heb jij [de boodschap] medegedeeld?’ Hij zal zeggen: ‘Ja, O Heer.’ Zijn volk zal gevraagd worden: ‘Was de boodschap aan jullie medegedeeld?’ Zij (zullen) antwoorden: ‘Er kwam geen waarschuwer tot ons.’ Hij [de Heer ﷻ] zal zeggen [tegen Noah ﷺ]: ‘Wie zijn jouw getuigen?’ Hij zal antwoorden: ‘Moh’ammed en zijn volk.’ Dan zullen jullie [d.w.z. de volgelingen van Moh’ammed ﷺ] gebracht worden en getuigen.’ Vervolgens las de boodschapper van Allah ﷻ het vers: **“Aldus maakten Wij jullie tot een oemmah wasat...”** – hij verklaarde: “[Dat wil zeggen] rechtvaardig,” – **“...zodat jullie getuigen over de mensen zullen zijn en zodat de boodschapper (Moh’ammed ﷺ) een getuige over jullie zal zijn...”**” ⁷⁹

Deze uitleg [van het bovenstaande vers] is ook wat de vroegere geleerden van Koranische exegese hebben verklaard, inclusief Ibn ‘Abbaas ⁸⁰ ﷺ, Moedjaahid ⁸¹, Sa’ied ibn Djoebayr ⁸², Qataadah ⁸³,

⁷⁸ Aboe Sa’ied al-Khoedrie ﷺ is Sa’d ibn Maalik ibn Sanaan al-Khoedrie al-Ansaarie al-Khazradjie. Hij behoorde tot degenen die voortdurend in het gezelschap van Allah’s boodschapper ﷺ waren. Via hem zijn er 1170 *ah’aadieth* overgeleverd. Hij nam deel aan 12 van de veldslagen van de profeet ﷺ. Hij overleed in al-Medienah in het jaar 74 H. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 3, p. 168; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 3, p. 479; *al-A’laam*, vol. 3, p. 87.

⁷⁹ Overgeleverd door al-Boekhaarie, at-Tirmidzie en Ah’mad.

⁸⁰ Ibn ‘Abbaas ﷺ is ‘Abdoellaah ibn ‘Abbaas ibn ‘Abdoel-Moettaalib, de neef van Allah’s boodschapper ﷺ. Hij was de grote geleerde van de Islaam en de uitlegger van de Qor-aan. Hij werd geboren in Mekkah. Hij behoorde tot degenen die een groot aantal *ah’aadieth* verhaalden; via hem zijn er 1660 *ah’aadieth* overgeleverd. Hij was aanwezig bij de slag van *al-Djamaal* (de kameel), alsook bij de slag van Seffien, aan de kant van ‘Aliy ⁸⁰ ﷺ. Tegen het einde van zijn leven werd hij blind. Hij leefde in Taa-if (een stad ten oosten van Mekkah). Hij overleed in 68 H. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 3, p. 331; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 5, p. 276; en *al-A’laam*, vol. 4, p. 95.

⁸¹ Moedjaahid is Aboe al-H’adjaad Moedjaahid ibn Djabr al-Makki, een bevrijde slaaf van de stam van Makhzoem. Hij behoorde tot de generatie van de volgelingen [*taabi’ien* (meervoudsvorm van *taabi’ie*; de generatie na de *sah’aabah* ﷺ)] en hij was een uitlegger van de Qor-aan. Ad-Dzahabie heeft gezegd: “Hij was de ‘sheikh’ van de opzeggers en uitleggers van de Qor-aan. Hij leerde de uitleg van de Qor-aan van Ibn ‘Abbaas.” Hij

alsook anderen van de latere uitleggers van de Qor-aan.⁸⁴ Dit gebruik is gewoon in de spraak van de Arabieren, dat wil zeggen dat “gematigd, evenwichtig” rechtvaardig betekent. At-Tabarie (moge Allah hem genadig zijn) zei: “De betekenis van ‘gematigd, evenwichtig (*al-wasat* – الوسط)’ in de spraak van Arabieren is ‘beste, keuze.’ Men zegt [bijvoorbeeld] ‘die-en-die behoort tot de beste afkomst onder zijn mensen’ wanneer hij de afkomst van een persoon wenst te verhogen.”⁸⁵ Hij zei ook: “Het gebeurd ook dat ‘de gematigde’ betekent ‘de rechtvaardige,’ en dat is de betekenis van ‘beste, keuze’ omdat de rechtvaardigen de beste onder de mensen zijn.”⁸⁶ Dit gebruik wordt ook aangeduid door de woorden van Aboe Bakr⁸⁷ ﷺ toen hij de *moehadjirien*⁸⁸ [(e)migranten] beschreef op de dag van Saqiefah van Banoe Saadah⁸⁹, op de volgende manier: “Zij zijn de beste (*awsat*)

---

overleed in 104 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 4, p. 449; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 10, p. 42; *al-A'laam*, vol. 5, p. 278.

⁸² Sa'ied ibn Djoebayr ibn Hishaam van de stam van al-Asadie, oorspronkelijk van Kufah (Irak), van de generatie van de volgelingen [*taabi'ien*]. Hij was een *imaam*, opzegger en uitlegger van de Qor-aan. Hij leerde van Ibn 'Abbaas ﷺ en Ibn 'Oemar ﷺ. Al-H'adjaad [H'adjaad] ibn Yoesoef: een meedogenloze moslimleider in dienst van de Oemayyadische khalief 'Abdoe I-Maalik ibn Marwaan (685-705 n.C.) nam hem gevangen en doodde hem in 95 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 4, p. 21; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 4, p. 11; *al-A'laam*, vol. 3, p. 93.

⁸³ Qataadah is Aboe al-Khattaab Qataadah ibn Doeaamah al-Sadoesie, een uitlegger van de Qor-aan en een *h'aafidhz* (iemand die de hele Qor-aan uit zijn hoofd kent). Hij was een leider in Koranische uitleg, *h'adieth* en Arabisch vocabulaire. Hij overleed in Waasit tijdens de pestepidemie van 118 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 5, p. 269; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 8, p. 351; *al-A'laam*, vol. 5, p. 189.

⁸⁴ Zie de volgende Koranische commentaren (*tefsier*): at-Tabarie, *Djaami'oe l-Bayaan*, vol. 2, p. 7-8; al-Quertoebie, *al-Djaami' li Ah'kaami al-Qor-aan*, vol. 2, p. 153-154; Ibn Kethier, *Tefsier al-Qor-aan al-'Adhziem*, vol. 1, p. 190; ar-Raazie, *al-Tefsier al-Kabier*, vol. 4, p. 97; as-Shawkaanie, *Fat-h' al-Qadier*, vol. 1, p. 150.

⁸⁵ At-Tabarie, *Djaami'oe l-Bayaan*, vol. 2, p. 7.

⁸⁶ Ibid.

⁸⁷ Aboe Bakr ﷺ was de rechtgeleide khalief Aboe Bakr 'Abdoellaah ibn Abie Qoh'aafah 'Oethmaan 'Aamir ibn Ka'b at-Taymiy al-Querashie, de eerste khalief, de eerste man die geloofde in de boodschapper van Allah ﷺ. Hij werd geboren in Mekkah en groeide op in een rijke gerespecteerde familie. Hij was goed op de hoogte van de afkomst en geschiedenis van de Arabieren. Hij was bijgenaamd “de geleerde van Queraysh.” Via hem zijn er 142 *ah'aadieth* overgeleverd. Hij overleed in 13 H. Zie Ibn H'adjar, *al-Iṣābah*, vol. 6, p. 155; *al-A'laam*, vol. 4, p. 12.

⁸⁸ [*Moehadjiroen* of *moehadjirien* (enkelvoud: *moehadjir*): de vroegere moslims die migreerden van Mekkah naar al-Medienah tijdens het leven van de profeet ﷺ vóór de verovering van Mekkah. En ook de (e)migranten die (e)migreren van het land van de ongelovigen naar het land van de moslims, omwille van Allah ﷺ en de Islaam, en ook degene die stopt met alle dingen die Allah ﷻ verboden heeft. – AY]

⁸⁹ De Saqiefah van de stam van Saadah was een plaats behorend tot een volk van de Khazradj stam, de clan van Saadah ibn Ka'b ibn al-Khazradj, de grootvader, levend in de preislamitische tijd, van veel metgezellen ﷺ, inclusief Sa'd ibn 'Oebaadah. Zie Ibn H'azm, *Djamhoerah Ansaab al-'Arab*, p. 365; Ibn Qoedaamah, *al-Istibsaar*, p. 93. [Het is de plaats waar vele metgezellen onmiddellijk samenkwamen na het overlijden van de profeet ﷺ. – JZ]

bewoners van de Arabieren.”⁹⁰ Hij verklaarde dat om hun voortreffelijkheid uit te drukken. Evenzo zei Zoehayr ibn Abie Salmaa-e⁹¹ [ruwweg, in gedichtregels]: “Zij zijn rechtvaardig (*wasat*), de mensen zijn tevreden met hun oordeel wanneer een calamiteit hen treft op een nacht.”

Dit wordt ook uitgedrukt door de specialisten in Arabisch, zoals al-Khaliel⁹², Qoetroeb⁹³ en anderen.⁹⁴ Het is een feit dat het woord *wasat* betekent: ‘het [middelste] deel [of positie] tussen twee einden’. Er is echter geen tegenstrijdigheid tussen *wasat* met de betekenis ‘rechtvaardig’ en *wasat* met de betekenis het deel tussen twee einden, omdat het middelste deel, gecentreerd tussen twee einden, de plaats van gematigdheid is, de twee uitersten vermijdend. At-Tabarie verklaarde: “Ik ben van mening dat Allah hen omschrijft als *wasat* (gematigd, evenwichtig) door hun gematigdheid en evenwicht in de religie. Zij behoren niet tot diegenen die tot het extreme in de religie gaan, zoals de extremisten van de christenen die het kloosterleven praktiseren en betreffende wat zij zeggen over de persoon Jezus [ﷺ]. Noch behoren zij tot diegenen die lusteloos zijn betreffende het praktiseren van hun religie, zoals de joden die het Boek van Allah veranderden, de profeten doodden en logen wanneer zij over hun Heer spraken. In plaats daarvan zijn zij [het volk van Moh’ammed ﷺ] de mensen van evenwicht en gematigdheid in de religie. Allah omschrijft hen op deze manier omdat de evenwichtige en rechtvaardige zaken de meest geliefde zaken voor Allah zijn.”⁹⁵

⁹⁰ Deel van een lange *h’adieth* in *Sah’ieh’ al-Boekhaarie* over het overlijden van de profeet ﷺ.

⁹¹ Zoehayr ibn Abie Salmaa-e Rabie’ah ibn Ribaah al-Mazanie, van de poëten van preïslamitische tijden. Hij werd geboren in de buitenwijken van al-Medienah, dertien jaar vóór de *hidjrah*. Hij heeft een verzameling van poëzie dat uitgegeven is. Zie *al-A’laam*, vol. 3, p. 52. De uitleggers van de Qor-aan hebben de tekst die hierboven is geciteerd aan hem toegeschreven, maar ik vond het niet in zijn uitgegeven collectie.

⁹² Al-Khaliel ibn Ah’mad ibn ‘Amr ibn Tamiem al-Faraahiedie al-Azdie, een van de toonaangevende geleerden betreffende taal en literatuur. Hij werd beschouwd als een van de meest intelligente van de Arabieren. Hij legde de principes van prosodie (in de klassieke literatuur de leer van de kwantiteit van de lettergrepen) vast. Hij werd geboren in Basrah (Irak) in 100 H. en overleed in 170 H. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 7, p. 429; *al-A’laam*, vol. 2, p. 413.

⁹³ Qoetroeb is Moh’ammed ibn al-Moestanier ibn Ah’mad. Hij was een taalkundige en geleerde betreffende literatuur en taal. Hij behoorde tot *al-mawaalid* (de helpers van de profeet ﷺ) van Basrah. Hij was de eerste die de drie diakritische punten in de taal gebruikte [diakritische tekens zijn accenten die bij (boven, onder of zelfs door) een letter gezet worden om de uitspraak van een letter te veranderen en daarmee taaleigen klanken van een (gewijzigde) letter te voorzien, ze geven aan hoe een letterteken uitgesproken moet worden]. [De beroemde taalkundige] Seebawaih gaf hem de bijnaam Qoetroeb. Hij overleed in 206 H. Zie *al-A’laam*, vol. 7, p. 95.

⁹⁴ Zie ar-Raazie, *at-Tefsier al-Kabier*, vol. 4, p. 97.

⁹⁵ At-Tabarie, *Djaami’oe l-Bayaan*, vol. 2, p. 6.

De rechtvaardige persoon is in de meeste gevallen de mediaan tussen twee laakbare posities. H'oezdayfah ibn al-Yamaan heeft gezegd: "Pas op voor Allah, O opzeggers van de Qor-aan [d.w.z. religieuze geleerden]. Volg het pad van degenen vóór jullie. Dan zullen jullie de beste van de leiders zijn. Maar als jullie rechts of links gaan, dan zullen jullie ver afdwalen." ⁹⁶

'Oemar ibn 'Abdoel-'Aziez ⁹⁷ schreef eens naar een van zijn werkers, nadat hij hem geadviseerd had om het pad te volgen van de vroegere voorgangers: "Er is geen ruimte om tekort te schieten tegenover hen en er is geen ruimte om hen voorbij te gaan. Sommige mensen verkortten de aangelegenheid en schoten te kort. Sommige mensen gingen boven hen en gingen daarom naar het extreme. Zij [de vrome voorgangers - *as-selef as-saalih*'] waren tussen dat [die twee uitersten] op een rechte leiding." ⁹⁸

Dit is iets wat vastgesteld is in de verklaringen van de mensen met kennis. [Bijvoorbeeld,] Ibn al-Qayyim ⁹⁹ schreef: "Allah maakt geen bevel of satan heeft twee aansporingen [richting de bevelen], ofwel naar veronachtzaming of naar overmaat en overdrijving. De religie van Allah is in een middenpositie tussen het afzijdig er van zijn en er in overdrijven. Het is als een valei tussen twee bergen, leiding tussen twee verdwaalde posities en de middelste, rechtvaardige positie tussen twee afkeurenwaardige posities. Op dezelfde manier dat iemand die zich afzijdig houdt van een zaak die zaak verliest, degene die er in overdrijft verliest die zaak ook. De eerste door het niet bereiken van de

⁹⁶ Overgeleverd door al-Boekhaarie, 'Abdoellaah ibn Ah'mad in *as-Soennah* en anderen.

⁹⁷ Khalief 'Oemar ibn 'Abdoel-'Aziez ibn Marwaan al-Oemawwi al-Qoerashie, de vrome khalief bekend als "de vijfde van de rechtgeleide khaliefen." Hij werd geboren in al-Medienah en groeide daar ook op. Hij was een gouverneur voor al-Walied en werkte vervolgens voor Soelaymaan in as-Shaam [het vroegere Levant en het huidige Syrië, Libanon, Palestina en Jordanië]. Hij werd de khalief na Soelaymaan. Talrijke mensen, waaronder Ibn al-Djawzie, hebben werken over hem geschreven. Hij overleed in 101 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 5, p. 114; *Tahdziej at-Tahdziej*, vol. 7, p. 475; *al-A'laam*, vol. 5, p. 50.

⁹⁸ Overgeleverd door Aboe Daawoed. Het is een lang citaat maar slechts het relevante deel is hier aangehaald. De eerste twee zinnen zijn uitgelegd in *al-Awn al-Maboed* met de betekenis: "De vrome voorgangers zouden zichzelf onthouden van het onthullen van datgene wat niet noodzakelijk is dat het onthuld wordt betreffende religieuze aangelegenheden, onthouden zonder de grenzen te overschrijden. Evenzo zouden zij onthullen wat nodig is van de religie zonder de grenzen te overschrijden." Al-Adhziemabaadie, *Awn al-Maboed*, vol. 12, p. 369-370.

⁹⁹ Ibn al-Qayyim is Moh'ammed ibn Aboe Bakr ibn Ayyoeb al-Damashqie, een van de goed onderlegde geleerden. Hij werd geboren in 691 H. in Damascus. Hij was een student van Ibn Taymiyyah. Hij was een hervormer. Hij schreef talrijke nuttige werken, inclusief *as-Sawaa'iq al-Moersalah*, *A'laam al-Moewaqqi'ien* en anderen. Verschillende mensen hebben biografieën over hem geschreven, zoals 'Abdoel Adhziem Sharf ad-Dien en Bakr Aboe Zayd. Zie *al-A'laam*, vol. 6, p. 56.

minimale vereisten, en de tweede door het overschrijden van de grenzen.”¹⁰⁰

De uitdrukking “rechtschapenheid is het zijn in een gematigde positie tussen twee gebreken” is verkeerd omdat het de menselijke criteria de maatstaaf maakt van gebreken en deugdzaamheden. Dit is onjuist op grond van het volgende:

- 1) De bepaling van wat deugdzaamheid is en wat onvolmaaktheid is, berust bij Allah ﷻ. En het is het resultaat van wat rechtvaardig is en het is geen kwestie die overgelaten wordt aan de grillen van mensen.
- 2) De werkelijke gematigdheid is een goddelijke verordening. Allah ﷻ zegt:

﴿وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا﴾

“**Aldus maakten Wij jullie** (d.w.z. ware moslims – ware gelovigen in het islamitische monotheïsme, ware volgelingen van de profeet Moh’ammed ﷺ en zijn *Soennah*) **tot een gematigd** (rechtvaardig en het beste) **volk...**”¹⁰¹

- 3) Het is moeilijk om af te bakenen wat de middenpositie is. Degenen die zeggen dat gematigdheid de standaard is voor deugdzaamheid, geven dit feit toe. Aristotله¹⁰² verklaarde: “Om de gematigde middenpositie van alles te ontdekken, is zeer moeilijk.”¹⁰³ Al-Ghazaaliele¹⁰⁴ verklaarde over het kennen van de middenpositie: “Het is een van de meest ingewikkelde en moeilijke zaken.”¹⁰⁵
- 4) Het afbakenen van de middenpositie is feitelijk een relatieve kwestie [wanneer het op mensen aankomt] dat verandert met

¹⁰⁰ Ibn al-Qayyim, *Madaaridj as-Saalikien*, vol. 2, p. 496. Zie ook Ibn al-Qayyim, *al-Fawaa'id*, p. 139-140; al-Shanqietje, *Adhwaa-oe al-Bayaan*, vol. 1, p. 494.

¹⁰¹ Soerat al-Baqarah (2), aayah 143.

¹⁰² Aristotله was de meest beroemde van de oud Griekse filosofen, bijgenaamd “de prins van filosofie.” Hij werd geboren in 384 v.C. en overleed in 322 v.C. Zie Moh’ammed Faried Wadje, *Daa-irah Ma'aarif al-Qarn al-'Ishrien*, vol. 1, p. 164.

¹⁰³ *Al-Akhlaaq*, Boek 5, Hoofdstuk 5, Sectie 14, geciteerd van dr. Ah'mad Ibraahiem, *al-Fadhaa-il al-Khoeloeqiyyah*, p. 273.

¹⁰⁴ Al-Ghazaaliele is Aboe H'aamid Moh'ammed ibn Moh'ammed ibn Moh'ammed al-Ghazaaliele, een rechtskundige theoreticus, jurist, filosoof. Hij schreef zo'n 200 boeken. Hij werd geboren in 450 H. (1058 n.C.). Hij reisde op zoek naar kennis en om te onderwijzen. Hij heeft vele bekende boeken geschreven, zoals *Ih'yaa-e 'Oeloem al-Dien*, *al-Moestaafa* en anderen. Zie *al-A'laam*, vol. 7, p. 22.

¹⁰⁵ *Miezan al-'Amal*, p. 273.

verschillende mensen. Om die reden zei Ibn Siena ¹⁰⁶: “Het midden van iets is niet het exacte midden, maar het is het midden met betrekking tot ons [en ons perspectief].” ¹⁰⁷

Dit maakt duidelijk dat gematigdheid geen menselijk criterium kan zijn voor deugden. In plaats daarvan is het een onderscheidende eigenschap waarmee deze religie van de Islaam en zijn wetten zijn onderscheiden. Het is de religie en zijn aanhangers die waarlijk de mensen zijn die vrij zijn van afwijking, zowel met betrekking tot extremisme als onachtzaamheid.

Er zijn vele vormen en manifestaties van deze balans en gematigdheid in de religie alsof het alle aspecten van het leven omvat. Elk facet van de aspecten van de Islaam is gekomen op een manier die samenhangend is met rechtvaardigheid. Hier zal ik slechts één voorbeeld noemen, omdat talrijke andere voorbeelden genoemd zullen worden door dit onderzoek heen, aangezien elk fenomeen van extremisme onthuld zal worden door het presenteren van de gerechtvaardigde en gematigde correcte mening.

Historische volkeren hebben met betrekking tot de materialistische wereld extreme wijzen van benaderingen genomen. Een groep dwaalde af en zag rijkdom als het voornaamste en ultieme doel. Zij zijn de joden, die Allah ﷻ omschrijft met de woorden:

﴿وَلْتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيٰوةٍ﴾

“En je zult hen (de joden) zeker bevinden als de meest hebzuchtige mensen aangaande (het wereldse) leven...” ¹⁰⁸

Een andere groep, de christenen, dwaalden ook af en ontzegden henzelf hun rechten van het leven en zij introduceerden het kloosterleven. [Allah ﷻ zegt over hen]:

¹⁰⁶ Ibn Siena is al-H'oesayn ibn 'Abdoellaah [in het westen bekend als Avicenna], de filosoof. Hij schreef boeken over geneeskunde, logica en natuur. Hij was oorspronkelijk van Balkh (Afghanistan). Hij schreef talrijke boeken maar had een aantal afwijkingen – die niet goedgepraat kunnen worden – als het aankomt op zaken van geloof. Ibn Taymiyyah heeft een aantal van die kwesties besproken in zijn grote werk *Daroe-e al-Ta'aaridh al-'Aql wa al-Naql*. Hij overleed in 428 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 17, p. 531 en *al-A'laam*, vol. 2, p. 241.

¹⁰⁷ *'Ilm al-Akhlaaq*, p. 245. Zie Ah'mad 'Abdoe r-Rah'maan Ibraahiem, *al-Fadhaa-il al-Khoeloeeqiyyah*, p. 272. In dat werk is een uitstekende kritiek over de mening dat gematigdheid het enige criterium is voor rechtvaardigheid.

¹⁰⁸ *Soerat al-Baqarah* (2), aayah 96.

﴿ وَرَهَبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا ﴾^ط

“...En het kloosterwezen (monnikenleven, celibaat) bedachten zij (zelf), Wij hebben het hen niet voorgeschreven; zij wilden slechts Allah tevreden stellen (met hun innovatie), vervolgens leefden zij het niet volgens haar correcte naleving na...”¹⁰⁹

Tegenover deze twee afwijkende paden kwam de Islam met de ware rechtvaardigheid en het gaf alles zijn juiste recht. Allah ﷻ zegt:

﴿ وَأَبْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا ﴾^ط

“En zoek met wat Allah jou heeft geschonken (aan bezittingen) het Huis van *al-Aakhirah* [het (eeuwige) Hiernamaals]¹¹⁰, en vergeet niet jouw deel van *ad-doenyaa* [deze (tijdelijke) wereld]¹¹¹...”^{112 · 113}

Allah ﷻ zegt ook:

¹⁰⁹ Soerat al-H'adied (57), aayah 27.

¹¹⁰ [Gebruik je eigendommen en enorme zegening die Allah jou gegeven heeft om jouw Heer te aanbidden en om dichterbij Hem te komen door verschillende goede daden te verrichten waardoor je beloning verdient in deze wereld en het Hiernamaals. (*Tefsier Ibn Kethier.*) – AY]

¹¹¹ [Dat wat Allah ﷻ toegestaan heeft aan eten, drinken, kleding, woning en vrouwen. Je hebt verplichtingen tegenover jouw Heer, jezelf, je familie en je gasten. Dus geef ieder van hen waar zij recht op hebben. (*Tefsier Ibn Kethier.*) D.w.z. wees geen vrek. Verhaald door Aboe Hoerayrah ؓ: “De profeet ﷺ zei: ‘Elke dag komen er twee engelen uit de hemel naar beneden en een van hen zegt: ‘O Allah! Vergoed elke persoon die uitgeeft omwille van U,’ en de andere (engel) zegt: ‘O Allah! Vernietig elke vrek.’” [Sah'ieh' al-Boekhaarie, 2/1442.] Denk niet dat als je iets weggeeft omwille van Allah, dat je dat kwijt bent of dat het weg is: integendeel! De profeet ﷺ vroeg (aan 'Aa-ishah ؓ) hoeveel er over was van een schaap dat zij geslacht hadden, en toen zij hem vertelde dat alleen de schouder over was, antwoordde hij: “Alles ervan is over behalve de schouder.” [Verhaald door 'Aa-ishah ؓ, overgeleverd door at-Tirmidzie, die zei dat het sah'ieh' (authentiek) is.] D.w.z., alles wat je weggeeft omwille van Allah ﷻ blijft van jou en zul je in het Hiernamaals terugvinden, zelfs vele malen meer, en alles wat je nu houdt zul je in het Hiernamaals niet meer hebben. – AY]

¹¹² Soerat Qasas (28), aayah 77.

¹¹³ Zie het commentaar op dit vers in Ibn Kethier's *Tefsier al-Qor-aan al-'Adhziem*, vol. 3, p. 399.

﴿ قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ ۖ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ ﴾

“Zeg (O Moh’ammed): **‘Wie heeft Allah’s versieringen** (hier een verwijzing naar mooie kleding) **verboden die Hij voortgebracht heeft voor Zijn dienaren, en de goede en toegestane dingen van de voorzieningen** (voedsel en drank)?’...”¹¹⁴

Allah ﷻ heeft ons ook verboden om naar het extreme te gaan in het liefhebben van bezittingen, door te zeggen:

﴿ أَعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَهَوٌّ وَزِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ ۖ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ۖ ثُمَّ يَهِيَجُ فَتَرْتَهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ حُطَمًا ۖ وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ ۗ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ ﴾

“Weet (O mens), *al-h’ayaatoe ad-doenya* [het (tijdelijke) wereldse leven] is (voor veel mensen) **slechts spel en vermaak en zienah** (versiering, d.w.z. uiterlijk vertoon) **en opschepperij onder jullie en vermeerdering in** (rivaliteit m.b.t.) **het bezit en de kinderen.** (Het is) **als de gelijkenis van hoe regen de boeren**¹¹⁵ **verrast door zijn planten** (die Allah ﷻ laat groeien door zijn val); **vervolgens wordt het**

¹¹⁴ Soerat al-A’raaf (7), aayah 32.

¹¹⁵ [Koeffaar betekent niet alleen “ongelovigen”, maar betekent taalkundig ook “boeren” of “bewerkers van land”. Koeffaar komt van het stamwoord *kafara*, wat “bedekken” of “verbergen” betekent: boeren bedekken hun zaden met grond, en ongelovigen bedekken, verbergen of ontkennen hun geloof wat wel in hun harten aanwezig is, want dit behoort tot hun *fitrah* (natuurlijke aanleg) zoals Allah ﷻ elk mens geschapen heeft. Aboe Hoerayrah ؓ verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷻ heeft gezegd: “Ieder kind wordt geboren met de natuurlijke gehoorzaamheid aan Allah (geboorterecht, *fitrah*), zijn ouders maken van (het kind) vervolgens een jood of een christen, of ze maken een vuuraanbidder van hem.” (Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.) Iedereen wordt als moslim geboren en iedereen gelooft in God, alleen is het bij vele bedekt door wereldse aangelegenheden en begeerten en wordt het beïnvloed door de opvoeding en omgeving. Een oorlog, ramp of ernstige ziekte bijvoorbeeld, kan de natuurlijke aanleg, het geloof in God, weer blootleggen. Maar meestal raakt het aangeboren godsbesef weer bedekt door begeerten als de ramp of ziekte voorbij is. Allah ﷻ zegt: “En wanneer zij aan boord van een schip gaan, dan roepen zij Allah aan, Hem zuiver aanbeddend. Maar wanneer Hij hen veilig aan land gebracht heeft, dan geven zij een deel van hun aanbedding aan anderen.” (Nederlandstalige interpretatie van vers 29:65.) – AY]

droog en dan zie je het geel worden, vervolgens wordt het gebroken stukjes. En in *al-Aakhirah* [het (eeuwige) Hiernamaals] (is er) een strenge bestraffing (voor de ongelovigen – zondaren), en (er is) vergeving van Allah en (Zijn) Teverdenheid (voor de gelovigen – goedgeoeders). En *al-h'ayaat ad-doonya* is niets behalve de misleidende genieting.^{116, 117}

De boodschapper van Allah ﷺ verbood ook het zeer streng zijn voor jezelf en het intimideren van jezelf zoals de christenen dat deden. Hij zei:

حدثنا أحمد بن صالح حدثنا عبد الله بن وهب قال أخبرني سعيد بن عبد الرحمن بن أبي العمياء أن سهل بن أبي أمامة حدثه أنه دخل هو وأبوه على أنس بن مالك بالمدينة في زمان عمر بن عبد العزيز وهو أمير المدينة فإذا هو يصلي صلاة خفيفة دقيقة كأنها صلاة مسافر أو قريبا منها فلما سلم قال أبي يرحمك الله أرأيت هذه الصلاة «لا تشددوا على أنفسكم فيشدد عليكم فإن قوما شددوا على أنفسهم فشدد الله عليهم فتلك بقاياهم في الصوامع والديار ورهبانية ابتدعوها ما كتبناها عليهم.»

“Wees niet zeer streng voor jezelf, want dan zal Allah streng voor jullie zijn. Waarlijk, een volk was streng voor henzelf, dus Allah was streng voor hen. Hun restanten zijn in de kluizenaarshutten en kloosters te vinden. [Vervolgens citeerde hij het vers:] ‘...**En het kloosterwezen (monnikenleven, celibaat) bedachten zij (zelf), Wij hebben het hen niet voorgeschreven...**’”¹¹⁸

¹¹⁶ [D.w.z., dit (tijdelijke) leven is slechts een vorm van plezier wat degene die er toe geneigd is misleid (waardoor hij het ware, eeuwige leven vergeet). Zeker, degenen die neigen naar dit leven zullen het bewonderen en voelen dat het hen dierbaar is, zo zeer dat zij misschien zelfs denken dat dit het enige (ware) leven is en er geen leven meer na komt. Doch, in werkelijkheid is dit leven onbeduidend in vergelijking tot het Hiernamaals. *Imaam* Ah'mad leverde over dat 'Abdoellaah ﷺ zei dat Allah's boodschapper ﷺ gezegd heeft: “Het Paradijs is dichterbij tot enig van jullie dan het bandje op zijn schoen, en zo ook is het (Helle)Vuur.” (Al-Boekhaarie verzamelde deze *h'adieth* via de overlevering van at-Thawrie.) Deze *h'adieth* duidt aan dat zowel het goede (het Paradijs) als het slechte (de Hel) met betrekking tot de mensheid zeer dichtbij is. Dit is dan ook de reden dat Allah de Verhevene de mensheid aanmoedigt om zich te haasten in het verrichten van goede en rechtschapen daden in gehoorzaamheid en het mijden van de verboden zaken. Hierdoor zullen hun zonden en fouten vergeven worden en zullen zij beloningen en een verheven status ontvangen (in het ware, eeuwige leven). – AY]

¹¹⁷ *Soerat al-H'adied* (57), *ayah* 20.

¹¹⁸ Overgeleverd door Aboe Daawoed en Aboe Ya'la. De keten (van overleveraars) bevat Sa'ied ibn 'Abdoe r-Rah'maan ibn Abie al-Oemayyah. Hij werd door Ibn H'ibbaan beschouwd als betrouwbaar. Ad-Dzahabie verklaarde in *al-Kaashif*: “Aanvaardbaar [als hij ondersteunend bewijs heeft].” Al-Haythamie verklaarde: “Overgeleverd door Aboe Ya'la en de vertellers zijn van de *sah'ieh'* (authentieke) verzamelingen, behalve Sa'ied ibn 'Abdoe r-Rah'maan ibn Abie al-Oemayyah, en hij is betrouwbaar” (*Moedjma' az-Zawaa'id*, vol. 6, p. 256). Zie Ibn Kethier, *Tefsier al-Qor-aan al-'Adhziem*, vol. 4, p. 316; as-Soeyoetie,

Dit toont aan dat het fundament van de religie zelf het tegengestelde is van extremisme. Het is de religie van gematigdheid en rechtvaardigheid. Dit is de onderscheidende eigenschap onder alle manieren van leven.

Het gemak en de simpelheid van de Islaam

De religie is gebaseerd op gemak

Het gemak en de eenvoud van de Islaam behoren tot de onderscheidende eigenschappen die het differentiëren van alle andere religies. Een van de redenen voor het zenden van de profeet Moh'ammed ﷺ was het verwijderen van de belemmeringen en boeien die de vorige volkeren gevangen gehouden hielden. Allah de Verhevene zegt:

﴿ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَهُوَ جَاهِلٌ لَهُمُ الطَّبِيبَتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبِيثَاتِ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ ۗ فَالَّذِينَ ءَامَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنزِلَ مَعَهُ ۗ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴾

“Degenen die de boodschapper volgen, de profeet die niet kan lezen noch schrijven (d.w.z. Moh'ammed ﷺ), degene die zij beschreven vinden bij hen in *at-Tawraat*¹¹⁹ (de Thora) en *al-Indjiel*¹²⁰ (het

al-Doerr al-Manthoer, vol.4, p. 178; *al-Hindie, Kanz al-'Oemmaal*, #5346; de bewerker van *Moesned Abie Yala* zei (vol. 6, p. 365): “De keten is *h'asan* (goed).”

¹¹⁹ [Zie b.v. Deuteronomium 18:18: “Ik zal van onder hun broeders een profeet doen verschijnen, zoals jij bent, en zal Mijn Woorden in zijn mond leggen; en hij zal alles wat Ik hem zal gebieden tegen hen zeggen...” (Zie voor een uitgebreide uitleg hiervan, *De Fakkelt 2: het gebroken kruis*, hoofdstuk: “De profeet Moh'ammed ﷺ in de Bijbel”, door Ah'med Deedat, uitgegeven door Uitgeverij Momtazah.) De eerste Openbaring aan de profeet Moh'ammed ﷺ was dat de engel Gabriël ﷺ tot hem zei: “**Lees.**” Moh'ammed ﷺ zei: “Ik kan niet lezen.” Moh'ammed ﷺ wist niet dat toen hij dit zei, er een Bijbelse profetie vervuld werd, namelijk Jesaja 29:12: “En het boek wordt gepresenteerd aan hem die niet

Evangelie): **hij gebiedt hen *al-ma'roef* (het goede) en verbiedt hen *al-moenkar* (het verwerpelijke) en hij staat hen de goede en toegestane zaken toe en hij verbiedt hen de slechte en onwettige zaken en hij ontheft hen van hun zware lasten** (Allah's verbond met *Banie Israa-iel* - de nakomelingen van Israël – Jakob عليه السلام) **en van de belemmeringen** ¹²¹ **die hen opgelegd waren. Dus degenen die in hem** (Moh'ammed ﷺ) **geloven en hem eren en hem helpen en het Licht** (de leiding van zowel het Boek als de *Soennah*) **volgen wat met hem is neergezonden, zij zijn degenen die succesvol zullen zijn.**" ¹²²

Het ervaren van ontberingen is niet een van de doelen van de *sharie'ah* (islamitische wetgeving), maar gemak en simpelheid wel. Dit is iets wat verklaard wordt in een aantal van de teksten van de Qor-aan en de *Soennah*. Ik zal hier er een aantal van zulk soort teksten noemen:

- 1) Allah ﷻ zegt, terwijl hij de zegeningen noemt die Hij aan dit volk geschonken heeft:

﴿وَمَا جَعَلْ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ﴾

kan lezen, zeggende: 'Lees dit': waarop hij zegt: 'Ik kan niet lezen.'" (Met het boek wordt de openbaring van God bedoeld.) – AY]

¹²⁰ [Zie b.v. Johannes 1:19:22, 14:25:30 en 16:5:15: "...*Het is passend voor jullie dat ik wegga: want als ik niet wegga, zal de Trooster niet tot jullie komen; maar als ik vertrek, zal ik hem tot jullie zenden. En wanneer hij komt, zal hij de wereld overtuigen van zonde en van gerechtigheid en van oordeel... Ik heb nog vele dingen te zeggen tegen jullie, maar jullie kunnen ze nu niet verdragen. Echter, wanneer hij komt, de Geest der waarheid, zal hij jullie leiden naar de volle waarheid: want hij zal niet uit zichzelf spreken, maar alles wat hij zal horen, dat zal hij spreken: en hij zal jullie verkondigen wat komen zal...*" Deze omschrijving slaat precies op de profeet Moh'ammed ﷺ, want hij sprak niet uit zichzelf maar wat aan hem geopenbaard werd door God via de engel Djibriel (Gabriël) عليه السلام. Hij ﷺ heeft de mensheid geleid naar de volle waarheid aangezien hij de laatste profeet was en met hem werd de religie van Allah ﷻ vervolmaakt, en hij heeft de toekomst verkondigd. Christenen beschouwen de term "Trooster" als een verwijzing naar de "Heilige Geest" of "Geest van de waarheid". De bevooroordeelde persoon zal hier genoeg mee nemen, maar de zoeker naar de waarheid zal verder kijken of dit wel klopt en hij zal ontdekken dat de toekomstige "Trooster" echter niet de Heilige Geest kan zijn, daar de Heilige Geest er al was in de tijd van Jezus ﷺ en hem hielp en leidde en verschillende personen raakten vervuld met de Heilige Geest (zie o.a. Marcus 1:10, Lucas 1:15 en Handelingen 10:38). Jezus ﷺ heeft echter verklaard dat de "Trooster" niet kan komen voordat hij de wereld verlaten heeft, met andere woorden; de term "Trooster" slaat niet op de Heilige Geest, wat in de Islaam een andere benaming is voor de engel Djibriel عليه السلام, maar dit verwijst naar de komst van een nieuwe profeet, de laatste profeet die de waarheid (religie) zal vervolmaken en dit is Moh'ammed ﷺ. – AY]

¹²¹ [D.w.z.: hij ontlast hen van de lasten die hen opgelegd waren door de juridische haarkloverij van hun juristen en door de overdreven vroomheid van hun religieuze leiders en door de bijgelovige beperkingen en voorschriften afgedwongen door hun volgelingen. (*Tefhiem al-Qor-aan*, Sayyid Aboel 'Alaa Mawdoedie.) – AY]

¹²² *Soerat al-A'raaf* (7), *ayyah* 157.

“...en Hij maakte voor jullie in de religie geen (enkele) moeilijkheid ^{123 · 124} ...” ¹²⁵

- 2) Allah de Verhevene zegt ook, terwijl Hij de verplichting van het vasten bespreekt:

﴿يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ﴾

“...Allah wil het gemakkelijke voor jullie, en Hij wil niet het moeilijke voor jullie...” ¹²⁶

- 3) Allah ﷻ zegt ook, terwijl Hij een andere verplichting bespreekt, namelijk die van de *woedhoe-e* ¹²⁷:

﴿مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾

“...Allah wil voor jullie geen moeilijkheid maken, maar Hij wil jullie reinigen en Zijn gunst aan jullie vervolmaken opdat jullie dankbaar zullen zijn.” ¹²⁸

¹²³ [D.w.z. er zijn (nood)situaties waardoor je bepaalde verplichtingen of verboden zaken niet hoeft na te komen, zoals het eten van varkensvlees indien er helemaal geen ander voedsel voorhanden is en je anders sterft van de honger, of het getroffen zijn door een bepaalde ziekte waardoor je geen *ghoesl* (grote rituele wassing) met water kunt verrichten en daardoor *tayammoem* ^(A) met reine aarde mag verrichten.

^(A) *Tayammoem*: rituele reiniging met schone aarde ter vervanging van de *woedhoe-e* of *ghoesl* op het moment dat er geen water aanwezig is, of wanneer men om gezondheidsredenen geen water kan/mag gebruiken, of wanneer het water enkel voor drinkwater bestemd is (en de hoeveelheid gering is). Men dient dan licht met de handen op schone aarde te slaan en vervolgens de palm van de ene hand over de andere te vegen, het stof er van af te blazen en dan over het gezicht te vegen. – AY]

¹²⁴ [Religie is zeer gemakkelijk. En de uitspraak van de profeet ﷺ: “De meest geliefde religie bij Allah ﷻ is de tolerante *H’aniefiyyah* [d.w.z. het islamitische monotheïsme, d.w.z. om Hem (Allah ﷻ) alleen te aanbidden en om niets of niemand anders naast Hem te aanbidden.]” Verhaald door Aboe Hoerayrah ؓ: “De profeet ﷺ heeft gezegd: ‘Deze religie is zeer gemakkelijk en eenieder die zichzelf overbelast in zijn religie, zal niet in staat zijn om op die manier door te gaan. Dus jullie dienen geen extremisten te zijn, maar probeer om dicht bij perfectie te zijn en wees gemakkelijk; en verkrijg kracht door het verrichten van de *salaat* (gebeden) in de ochtenden, middagen en tijdens de laatste uren van de nachten.’” (Zie *Fat-h’oe al-Baarie*; *Sah’ieh’ al-Boekhaarie*, 1/39.)

¹²⁵ Soerat al-H’adj (22), aayah 78.

¹²⁶ Soerat al-Baqarah (2), aayah 185.

¹²⁷ [*Woedhoe-e*: kleine rituele reiniging/wassing; een rituele staat van reinheid als voorwaarde voor bepaalde daden van aanbedding, zoals het gebed. – AY]

¹²⁸ Soerat al-Maa-idah (5), aayah 6.

- 4) Aboe Hoerayrah ¹²⁹ ﷺ verhaalde dat Allah's boodschapper ﷺ zei:

«إن الدين يسر ولن يشاد الدين أحد إلا غلبه.»

“Waarlijk, de religie is gemakkelijk. En niemand overbelast zichzelf in de religie (d.w.z. is te fanatiek) behalve dat het hem overmand (d.w.z. dat hij door de religie verslagen wordt) [en hij zal niet in staat zijn om op die manier door te gaan].” ¹³⁰

- 5) Ibn 'Abbaas ﷺ verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷺ zei:

« أحب الدين إلى الله الحنيفية السمحة.»

“De *H'anifiyyah* (waar monotheïsme met toewijding aan Allah ﷻ alleen ¹³¹) en de gemakkelijke weg, is de meest geliefde godsdienst voor Allah.” ¹³²

Ik zal ook enkele *ah'aadieth* vermelden die aantonen hoe de profeet ﷺ omging met diegenen die zondigden of tegen de bevelen ingingen:

¹²⁹ Aboe Hoerayrah ﷺ is de *koenya* (bijnaam) van 'Abdoe r-Rah'maan ibn Sakhr al-Dawsiy. Er is een meningsverschil over zijn echte naam, maar dit is de sterkste mening. Hij was een metgezel (*sah'aabie*) van de profeet ﷺ. Hij kwam naar al-Medienah in het jaar van de verovering van Khaybar. Hij aanvaarde de Islaam en bleef in het gezelschap van de profeet ﷺ, tevreden met alles waar hij zijn maag mee kon vullen. Later werd hij de gouverneur van al-Medienah. 'Oemar ﷺ wees hem ook aan als gouverneur van Bahrain (het huidige al-Hasa). Hij bracht het grootste deel van zijn leven door in al-Medienah en overleed ook daar in het jaar 59 H. Er zijn 5374 *ah'aadieth* via hem overgeleverd. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 2, p. 578; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 12, p. 262; *al-A'laam*, vol. 3, p. 308. [Een *koenya* is een bijnaam welke begint met *Aboe* (vader van) of *Oemm* (moeder van) of *Ibn* (zoon van) of *Bint* (dochter van). Meestal bevat deze naam (*Aboe* of *Oemm*) de naam van de oudste zoon. Het kan ook een bijnaam zijn dat een persoon omschrijft, zoals Aboe Hoerayrah, dat letterlijk 'vader van het poesje' betekent. De profeet ﷺ gaf hem deze bijnaam, omdat hij vaak een poes of kat bij zich droeg. – AY]

¹³⁰ Overgeleverd door al-Boekhaarie en an-Nasaa-*e*.

¹³¹ [*H'anifiyyah*: de religie van Ibraahiem (Abraham) ﷺ, het duidt aan dat men Allah ﷻ met zuiver geloof (*tawh'ied*) moet aanbidden, en dat is de boodschap die Hij de gehele mensheid heeft bevolen en daarvoor heeft Hij hen geschapen. *H'anief*: rechtzinnig, in de zin van het zuivere monotheïsme. Ibraahiem ﷺ de *h'anief* aanbad alleen Allah ﷻ. Alle profeten en boodschappers riepen op tot *tawh'ied* (het islamitische monotheïsme): dit betekent het verklaren dat Allah ﷻ de enige God is en het bestaat uit drie aspecten: (1) de eenheid van Allah in Zijn Heerschappij (*Tawh'ied ar-Roeboebieyyah*), (2) de eenheid van Allah in Zijn Goddelijkheid, d.w.z. dat Hij de Enige is Die het recht heeft om aanbeden te worden (*Tawh'ied al-Oeloehiyyah*) en (3) de eenheid van Allah in Zijn Namen en Eigenschappen (*Tawh'ied al-Asmaa-e wa s-Safaat*). – AY]

¹³² Al-Boekhaarie vermeldde het zonder de keten van overlevertaars (*isnaad*) in *Kitaab al-Imaan* vol. 1, p. 16, hoofdstuk *baaboe d-dienoe yoesr* in de *Sah'ieh'*. Hij noemde het met de complete *isnaad* in *al-Adab al-Moefrad*. Ibn H'adjar vermeldde een aantal ondersteunende bewijzen hiervoor in *Taghlieq al-Ta'lieq*, vol. 2, p. 41.

- 1) ‘Abdoellaah Ibn Mas’oed ¹³³ ﷺ verhaalde dat een man een vrouw kuste. Vervolgens kwam hij bij de boodschapper van Allah ﷺ en informeerde hem hierover. Daarna werd het volgende vers geopenbaard:

﴿ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي النَّهَارِ وَزُلْفًا مِّنَ اللَّيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ
السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرِي لِلذَّاكِرِينَ ﴾

“En verricht *as-salaat* (het gebed) aan de twee einden van de dag en tijdens een deel van de nacht. Waarlijk, de goede daden wissen de slechte daden (d.w.z. kleine zonden) uit. Dat is een herinnering voor *ad-dzaakirien* (degenen die gedenken en bedachtzaam zijn, degenen die advies aanvaarden en zich laten vermanen).” ¹³⁴

De man zei: “O boodschapper van Allah! Is dit voor mij alleen?” Hij antwoordde: “Het is voor eenieder onder mijn gemeenschap die hier naar handelt.” ¹³⁵

- 2) Ibn ‘Abbaas ﷺ verhaalde: “Enkele polytheïsten (*moeshrikien*) hadden een groot aantal moorden begaan en daden van onwettige geslachtsgemeenschap. Zij kwamen bij Moh’ammed ﷺ en zeiden: “Waar jij de mensen toe oproept is goed. Maar wij willen dat jij ons vertelt of er enige boetedoening is voor wat wij gedaan hebben.” De volgende verzen werden toen geopenbaard:

﴿ وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي
حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ ﴾

¹³³ Hij was ‘Abdoellaah ibn Mas’oed ibn Ghaafil ibn H’abieb al-Hadhalie, Aboe ‘Abdoe r-Rah’maan, een metgezel van de profeet ﷺ. Hij was een van de belangrijkste metgezellen met betrekking tot zijn deugdzaamheid, kennis en nabijheid tot de profeet ﷺ. Hij was een van de eerste die de Islaam aanvaarde. Hij was de eerste die de Qor-aan in het openbaar in Mekkah reciteerde. Na het overlijden van de profeet ﷺ, had hij de verantwoordelijkheid over de openbare schatkist (*Baytoe l-Maal*) in Kufa (Irak). Hij kwam terug in al-Medienah tijdens het khalifaat van ‘Oethmaan ﷺ en overleed daar in het jaar 32 H., op een leeftijd van ongeveer 60 jaar. Er zijn 848 *ah’aadieth* via hem overgeleverd. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 1, p. 461; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 6, p. 27; *al-A’laam*, vol. 4, p. 137.

¹³⁴ Soerat Hoed (11), aayah 114.

¹³⁵ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, at-Tirmidzie en Ibn Maadjah.

“En degenen die niet een andere god naast Allah aanroepen, noch een persoon doden waarvan Allah het verboden heeft - behalve volgens het recht - noch *zinaa* [onwettige geslachtsgemeenschap (ontucht, overspel)] begaan...”¹³⁶

﴿ قُلْ يَاعِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ ﴾

“Zeg: ‘O *‘ibaadie* (Mijn dienaren) die inbreuk op zichzelf hebben gemaakt (door slechte daden en zonden te begaan)! Wanhoop niet aan de Genade van Allah...”^{137 · 138}

- 3) Aboe Hoerayrah رضي الله عنه zei: “Een man die alcohol had gedronken, werd naar de boodschapper van Allah ﷺ gebracht en hij zei: “Sla hem.” Wij sloegen hem met onze handen, schoenen en kleding. Toen hij wegging, zei een van de mensen: “Moge Allah jou (de man die alcohol had gedronken) te schande maken.” De boodschapper van Allah ﷺ zei toen: “Zeg dat niet. Help satan niet tegen hem.”¹³⁹

«عن أبي هريرة رضي الله عنه أتى النبي صلى الله عليه وسلم برجل قد شرب قال أبو هريرة فمنا الضارب بيده والضارب بنعله والضارب بثوبه فلما انصرف قال بعض القوم أخزك الله قال لا تقولوا هكذا لا تعينوا عليه الشيطان.»

Al-Boekhaarie¹⁴⁰ noemde het hoofdstuk dat deze *h’adieth* bevat, en anderen vergelijkbaar hieraan: “Hoofdstuk over wat berispelijk is

¹³⁶ Soerat al-Foerqaan (25), aayah 68.

¹³⁷ Soerat az-Zoemar (39), aayah 53.

¹³⁸ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Aboe Daawoed, an-Nasaa’ie en al-H’aakim.

¹³⁹ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Aboe Daawoed.

¹⁴⁰ Al-Boekhaarie was *imaam* Aboe ‘Abdillaah Moh’ammed ibn Ismaa’iel ibn Ibraahiem al-Boekhaarie. Hij is ook bekend als *amier al-moe-eminien fiel-h’adieth* (de leider der gelovigen in *h’adieth*). Hij is de grote geleerde van de Islaam en behoeder van de *ah’aadieth* van Allah’s boodschapper ﷺ. Hij is de samensteller van *al-Djaami’ al-Sah’ieh’*. Hij werd geboren in Boekhara (in het huidige Oezbekistan) en groeide op als een wees. Hij reisde om kennis te verkrijgen. Zijn werk *Sah’ieh’ al-Boekhaarie* is na de Edele Qor-aan het meest betrouwbare werk. Hij overleed in 256 H. in Khartank, een dorp in Samarkand (Oezbekistan). Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 12, p. 391; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 9, p. 47; *al-A’laam*, vol. 6, p. 34. [Het volgende is een voorbeeld hoe voorzichtig *imaam* al-Boekhaarie te werk ging bij het verzamelen van de overleveringen van de profeet ﷺ: eens ging *imaam* al-Boekhaarie voor het verkrijgen van een *h’adieth* naar een man. Toen hij zichzelf vertoonde bij het huis van de man, zag hij dat de man probeerde zijn opstandig paard te vangen door de hoek van zijn mantel op een zodanige manier vast te houden, dat het leek alsof er voer in zat. Toen het paard dit zag kwam hij terug en was de man in staat om hem te vangen. Toen *imaam* al-Boekhaarie dit zag, vroeg hij: “Zat er werkelijk voer in de hoek van je mantel?” De man antwoordde: “Nee, het was gewoon een

betreffende het vervloeken van degene die alcohol drinkt en dat hij niet valt buiten de oevers van de Islaam.”

- 4) Aboe Hoerayrah ؓ verhaalde: “Een bedoeïen stond in de moskee en urineerde. De mensen stonden op het punt om zich op hem te storten (aan te vallen) en de boodschapper van Allah ﷺ zei tegen hen: “Laat hem en giet een vat vol water over zijn urine. Voorzeker, jullie zijn gezonden om gemakkelijk te zijn [voor de mensen] en niet om hard te zijn [tegenover hen].”¹⁴¹

«قام أعرابي فبال في المسجد فتناوله الناس فقال لهم النبي صلى الله عليه وسلم دعوه وهريقوا على بوله سجلا من ماء أو ذنوبا من ماء فلما بعثتم ميسرين ولم تبعثوا معسرين.»

De profeet ﷺ maakte het duidelijk voor hen dat het beschimpen van deze persoon en het bijna aanvallen van hem, vormen van hardvochtigheid/ruwheid zijn dat in tegenstelling is met het gemak en de eenvoud van het geloof (de Islaam).

Mo'aawiyah ibn al-H'akam as-Soelami¹⁴² ؓ zei: “Terwijl ik bad met de boodschapper van Allah ﷺ, niesde een man van de mensen (aanwezig bij het gebed). Ik zei: ‘Moge Allah jou genadig zijn.’ Vervolgens begonnen de mensen mij boos aan te kijken. Ik zei: ‘Moge mijn moeder van mij beroofd worden, wat is er mis met jullie dat jullie mij aanstaren?’ Vervolgens begonnen zij hun handen tegen hun dijen aan te slaan. Ik begreep dat zij wilden dat ik stil was. Toen de boodschapper van Allah ﷺ zijn gebed beëindigde – en moge mijn vader en mijn moeder geofferd worden voor hem, ik heb nooit enige leraar vóór of na hem gezien die beter onderwees dan hij deed, aangezien hij niet enige afkeer voor mij toonde, mij niet sloeg of berispte – zei hij: ‘De gewone (wereldse) spraak van de mensen is niet passend voor het gebed. Het (gebed) dient alleen te bestaan uit het verheerlijken van Allah’s perfectie, het verheerlijken van Allah’s grootsheid en het reciteren van de Qor-aan.’”¹⁴³

list om het paard te vangen.” Daarop antwoordde *imaam* al-Boekhaarie: “Ik zal niet overleveren van iemand die liegt en paarden bedriegt”, en hij keerde om zonder hem te vragen over de *h'adieth*. – AY]

¹⁴¹ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Ah'mad, at-Tirmidzie en Aboe Daawoed.

¹⁴² Mo'aawiyah ibn al-H'akam al-Soelamie ؓ is een nobele metgezel van de stam van Saliem. Al-Boekhaarie zei: “Hij vergezelde [de profeet ﷺ] en wordt beschouwd als een van de mensen van Hidjaaz (een gebied met o.a. Mekkah, al-Madinah en Taa-if).” Ibn H'adjar merkte op dat zijn *h'adieth* bevestigd is in *Sah'ieh' Moeslim*, d.w.z. de *h'adieth* die hier is aangehaald. Zie *al-Iṣābah*, vol. 9, p. 299.

¹⁴³ Overgeleverd door Moeslim, Aboe Daawoed, an-Nasaa-ïe en Ah'mad.

«عن معاوية بن الحكم السلمي قال بينا أنا أصلي مع رسول الله صلى الله عليه وسلم إذ عطس رجل من القوم فقلت يرحمك الله فرماني القوم بأبصارهم فقلت وا ثكل أمياه ما شأنكم تنظرون إلي فجعلوا يضربون بأيديهم على أفخاذهم فلما رأيتهم يصمتونني لكنني سكت فلما صلى رسول الله صلى الله عليه وسلم فبأبي هو وأمي ما رأيت معلما قبله ولا بعده أحسن تعليما منه فوالله ما كهرني ولا ضربني ولا شتمني قال إن هذه الصلاة لا يصلح فيها شيء من كلام الناس إنما هو التسبيح والتكبير وقراءة القرآن.»

Deze *ah'aadieth* vormen een praktisch beeld over de manier van de profeet ﷺ in het omgaan met zondaars en overtreders. Overigens is de volledige religie bewijs dat de zondaar niet behandeld wordt met de beschuldiging van ongelooft. Als zo'n persoon bestraft dient te worden, wordt hij bestraft door de *hadd* (bepaalde/voorgeschreven bestraffing) en dat doet dienst als een boetedoening en reinigende daad voor hem, alsook als reinigende middelen voor reiniging van de samenleving als geheel. Als Allah ﷻ zijn daad geheimhoudt en hij toont berouw (*tawbah*) tegenover Allah, dan rust zijn zaak bij Allah ﷻ. Als Allah wil, vergeeft Hij hem, en als Hij wil, bestraft Hij hem.

'Oebaadah ibn as-Saamit zei: "Wij waren bij de boodschapper van Allah ﷺ in een bijeenkomst en hij zei: 'Zweer trouw aan mij dat jullie geen deelgenoot aan Allah zullen toekennen, noch zullen stelen, noch dat jullie ontucht zullen begaan...' en hij las het volledige vers.¹⁴⁴ [Vervolgens zei hij:] 'Eenieder die dat vervuld, zal zijn beloning hebben bij Allah. Eenieder die zich schuldig maakt aan een van deze daden en wordt bestraft, dat is zijn boetedoening. En eenieder die zich schuldig maakt aan een van deze daden en Allah houdt het voor hem geheim, dan als Hij het wil zal Hij hem vergeven, en als Hij wil zal Hij hem bestraffen.'¹⁴⁵

«عن عبادة بن الصامت رضي الله عنه قال كنا عند النبي صلى الله عليه وسلم في مجلس فقال بايعوني على أن لا تشركوا بالله شيئا ولا تسرقوا ولا تزنوا وقرأ هذه الآية كلها فمن وفى منكم فأجره على الله ومن أصاب من ذلك شيئا فعوقب به فهو كفارته ومن أصاب من ذلك شيئا فستره الله عليه إن شاء غفر له وإن شاء عذبه.»

¹⁴⁴ Het vers waar hij naar verwijst is (Nederlandstalige interpretatie): "O profeet! Als *al-moe-eminaat* (de gelovige vrouwen) tot jou komen om *bay'ah* (de eed van trouw) tegenover jou af te leggen..." [Soerat *al-Moemtah'annah* (60), *aayah* 12.]

¹⁴⁵ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, at-Tirmidzie en an-Nasaa-ie.

- 5) Djaabir ‘Abdoellaah ¹⁴⁶ ﷺ verhaalde dat Allah’s boodschapper ﷺ heeft gezegd:

«إن الله لم يبعثني معتنا ولا متعتنا ولكن بعثني معلما ميسرا.»

“Allah heeft mij niet gezonden als iemand die ontberingen [voor de mensen] veroorzaakt, of iemand die hun fouten opzoekt, maar Allah heeft mij gezonden als een onderwijzer en iemand die gemak brengt [voor de mensen].” ¹⁴⁷

Als aanvulling op het bovenstaande, duiden de volgende twee punten het gemak van deze religie verder aan:

Ten eerste, er zijn uitzonderingen [Arabisch: *roekhsah*] op algemene regels [die de aangelegenheden gemakkelijker maken voor de mensen]. ¹⁴⁸ Dit is iets onbetwist en erkend als onvermijdelijk onderdeel van de religie. Deze vormgeving van de wet duidt ongetwijfeld het doel aan om ontberingen en moeilijkheden te vermijden. Als het doel van de *sharie’ah* het veroorzaken van ontberingen en overbelasting zou zijn, dan zouden er geen verlichtende uitzonderingen geweest zijn [die men echter door heel de teksten van de *sharie’ah* aantreft].

Ten tweede, er is een consensus dat er geen overbelasting dient te zijn. Dit toont aan dat de *sharie’ah* geen overbelasting als doel heeft. Deze conclusie wordt bereikt door het afleiden van de afzonderlijke wetten en regelgevingen. ¹⁴⁹

Wat de bewijzen uit de teksten van de *sharie’ah* verder ondersteunt, betreffende gemak in deze religie, zijn die teksten van de *sharie’ah* met betrekking tot het verbod om hardvochtig en moeilijk te zijn. Dit verbod “op hardvochtigheid is welbekend in de *sharie’ah*, zozeer dat het een onbetwistbaar principe in de wet wordt.” ¹⁵⁰

De praktische manier van de boodschapper van Allah ﷺ was in overeenstemming met de principes van gemak en vergemakkelijking.

¹⁴⁶ Hij was Djaabir ‘Abdoellaah ibn ‘Amr ibn H’araam al-Ansaarie al-Khazradj ﷺ, een van de mensen die de meeste *ah’aadieth* van de profeet ﷺ verhaalden. Via hem zijn er 1540 *ah’aadieth* overgeleverd. Hij overleed in 78 H. Zie *al-Isaabah*, vol. 2, p. 54; *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 3, p. 189; *al-A’laam*, vol. 2, p. 104.

¹⁴⁷ Overgeleverd door Moeslim.

¹⁴⁸ [Een *roekhsah* kan gedefinieerd worden als een “concessie of vergemakkelijking van een bepaalde regelgeving zoals dat in de wet zelf wordt aangegeven.” Bijvoorbeeld: wanneer iemand reist, is het hem toegestaan om het vasten te verbreken.]

¹⁴⁹ Zie as-Shaatibie, *al-Moewaafaqaat*, vol. 2, p. 122.

¹⁵⁰ As-Shaatibie, *al-Moewaafaqaat*, vol. 2, p. 133.

Het nemen van de gemakkelijkste weg was een principe in zijn leven. “Telkens wanneer hij de keuze had tussen twee zaken, koos hij de gemakkelijkste, zolang het geen zonde met zich meebracht.” Ook was hij zeer vriendelijk en riep anderen op om vriendelijk te zijn. ‘Aa-ishah ¹⁵¹ عبد شيبه verhaalde dat Allah’s boodschapper ﷺ heeft gezegd:

«إن الرفق لا يكون في شيء إلا زانه ولا ينزع من شيء إلا شانه.»

“Vriendelijkheid wordt niet gevonden in iets ware het niet dat dit het verfraait. En het wordt niet verwijderd van iets ware het niet dat dit het ontsiert.” ¹⁵²

De boodschapper van Allah ﷺ zei ook:

«إن الله رفيق يحب الرفق ويعطي على الرفق ما لا يعطي على العنف.»

“Waarlijk, Allah is aardig en vriendelijk, en Hij houdt van vriendelijkheid. Hij schenkt na het vriendelijk zijn wat Hij niet schenkt na het hardvochtig zijn.” ¹⁵³

De profeet ﷺ droeg zijn oproepers en boodschappers ook op om gemak en eenvoud te tonen. Hij zei tegen Moe’aadz ¹⁵⁴ en Aboe Moesaa ¹⁵⁵ عبد, terwijl hij hen naar Jemen stuurde:

¹⁵¹ Zij is *oemm al-moe-eminien* (moeder der gelovigen: een titel voor de vrouwen van de profeet ﷺ) ‘Aa-ishah bint Abie Bakr ع. Zij had de meeste kennis en was de meest wijze onder de moslimvrouwen. Haar *koenya* is Oemm ‘Abdoellaah. Zij trouwde met de profeet ﷺ in het tweede jaar van de *hidjah* en zij was zijn meest geliefde vrouw. Zij was een bron voor religieuze vraagstukken en oordelen. Zij overleed in al-Medienah in 58 H. Via haar zijn er 2210 *ah’aadieth* overgeleverd. Zie *al-Isaabah*, vol. 13, p. 38; *al-A’laam*, vol. 3, p. 240.

¹⁵² Overgeleverd door Moeslim.

¹⁵³ Overgeleverd door Moeslim.

¹⁵⁴ Hij was Aboe ‘Abdoe r-Rah’maan Moe’aadz ibn Djabal ibn ‘Amr al-Ansaarie al-Khazradjie ع. Hij was een edele metgezel en degene met de meeste kennis over wat er toegestaan en verboden is. Hij aanvaarde de Islaam als een jongeman. Hij was getuige van de belofte bij Aqaba en alle belangrijke gebeurtenissen. Na de veldslag van Taboek zond Allah’s boodschapper ﷺ hem naar Jemen als een onderwijzer. Na het overlijden van de profeet ﷺ, keerde hij terug naar al-Medienah. ‘Oemar ع wees hem aan als gouverneur van as-Shaam. Hij overleed in 18 H. Er zijn 157 *ah’aadieth* aan hem toegeschreven. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 1, p. 443; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 10, p. 186; *al-A’laam*, vol. 7, p. 258.

¹⁵⁵ Aboe Moesaa ع is ‘Abdoellaah ibn Qays van Jemen. Hij kwam naar Mekkah toen de Islaam voor het eerst verscheen en aanvaarde de Islaam. Vervolgens emigreerde hij naar Abessinië (of Abyssinië, de vroegere, thans niet meer officieel gebruikte naam voor Ethiopië). De boodschapper van Allah ﷺ stelde hem aan in een positie in Zabied en Adan (of Aden: 2 steden in Jemen). Daarna wees ‘Oemar ع hem aan als de gouverneur van Basrah (Irak). Hij had de meest mooie stem van onder de metgezellen ع. Via hem zijn er

«يسرا ولا تعسرا وبشرا ولا تنفرا.»

“Maak dingen gemakkelijk en maak dingen niet moeilijk. Geef goede tijdingen aan de mensen en maak (laat) ze niet vluchten.”¹⁵⁶

Desondanks dient deze vergemakkelijking en flexibiliteit in overeenstemming te zijn met de *sharie'ah* en rechtvaardigheid, en niet in overeenstemming met de begeertes en opvliegingen van de mensen. Als dat het geval zou zijn, dan zouden er geen wettelijke verantwoordelijkheid en vereiste daden zijn, omdat zo'n wettige verantwoordelijkheid automatisch ontbering met zich meebrengt.¹⁵⁷

Anas ibn Maalik¹⁵⁸ ﷺ verhaalde dat Allah's boodschapper ﷺ zei:

355 *ah'aadieth* overgeleverd. Hij overleed in Kufa (Irak) in 44 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 2, p. 380; *Tahdzieh at-Tahdzieh*, vol. 5, p. 362; *al-A'laam*, vol. 4, p. 114.

¹⁵⁶ Overgeleverd door al-Boekhaarie.

¹⁵⁷ [Dit is een zeer belangrijk punt dat de auteur zojuist heeft aangegeven en het kan niet genoeg benadrukt worden. Vele mensen, vooral “oproepers tot de Islaam”, gaan tot het extreme wanneer het komt tot het gemakkelijk maken van dingen voor de mensen, inclusief het uiten van meningen die duidelijk niet in overeenstemming zijn met de ondubbelzinnige betekenis van de Qor-aan en de *Soennah*. Dit extreme kan net zo gevaarlijk zijn voor de bekeerling, bijvoorbeeld, als het tegengestelde extreme. Het is interessant om op te merken dat al-Boekhaarie de bovenstaande *h'adieth* betreffende Moe'aadz en Aboe Moesaa ﷺ heeft overgeleverd samen met een verhaal betreffende Moe'aadz en Aboe Moesaa ﷺ waarin zij iemand ter dood moesten brengen voor *riddah* (afvalligheid: van de Islaam naar *koefr*, van geloof naar ongeloof). In dit incident, toen Moe'aadz ﷺ Aboe Moesaa ﷺ ontmoette, weigerde hij van zijn paard te komen voordat hij de voorgeschreven straf had uitgevoerd. Deze voorgeschreven straf werd geëist door die twee tegen wie de profeet ﷺ had gezegd dat zij kalm moesten zijn en de mensen niet moesten weggagen. Echter, de vorderingen van de wet en rechtvaardigheid zijn belangrijker en meer waardig om vervuld te worden. – JZ]

¹⁵⁸ Hij was Anas ibn Maalik ibn al-Nadhr al-Nadjaarie ﷺ, een zeer nabije metgezel van de profeet ﷺ. Hij bracht bijna zijn volledige tijd door met de profeet ﷺ en bleef hem dienen totdat de profeet ﷺ overleed. Hij nam deel aan de veldslagen van de profeet ﷺ en zwoer trouw aan hem “onder de boom.” Via hem zijn er 2286 *ah'aadieth* overgeleverd. Hij was een van de laatste metgezellen ﷺ die overleden in Basrah. Hij overleed in 91 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 3, p. 395; *Tahdzieh at-Tahdzieh*, vol. 1, p. 376; *al-A'laam*, vol. 2, p. 24. [Met “onder de boom” wordt bedoeld de belofte van de metgezellen ﷺ tegenover de profeet ﷺ met betrekking tot het verdrag van Ridwaan bij Hoedaybiyyah. De moslims wilden ‘oemrah (de kleine, vrijwillige bedevaart) verrichten naar Mekkah, maar de Qoeraysh stonden hen dat niet toe. De profeet ﷺ stuurde ‘Oethmaan ibn ‘Affaan ﷺ als zijn gezant naar de Qoeraysh om te bemiddelen. Toen de terugkeer van ‘Oethmaan ﷺ even op zich liet wachten, deed onder de moslims het gerucht de ronde dat hij vermoord was. Toen de profeet ﷺ dit hoorde, zei hij vastberaden: “We zullen deze plaats niet verlaten, zonder de moord op ‘Oethmaan te wreken.” Aldus ging hij onder een boom zitten en liet al zijn metgezellen ﷺ beloven dat zij hun levens zouden opofferen voor deze zaak. ‘Oethmaan ﷺ kwam echter na korte tijd weer terug uit Mekkah. Allah ﷻ verwijst in de Edele Qor-aan als volgt naar deze gebeurtenis (Nederlandstalige interpretatie): **“Inderdaad, Allah's Tevredenheid was met de gelovigen toen zij de *bay'ah* (belofte van trouw) aflegden tegenover jou (O Moh'ammed) onder de boom...”** [Soerat *al-Fat-h'* (48), aayah 18] – AY]

«يسروا ولا تعسروا وبشروا ولا تنفروا.»

“Vergemakkelijk dingen voor de mensen en maak dingen niet moeilijk voor hen; en geef hen goede tijdingen en jaag ze niet weg.”¹⁵⁹

De wijsheid achter deze vergemakkelijking die de *sharie'ah* biedt, is dat Allah ﷻ Zijn religie verenigbaar gemaakt heeft met de menselijke aard. De aangelegenheden in overeenstemming met de menselijke aard zijn goed gevestigd in de ziel en zij worden zeer gemakkelijk voor de mens om te accepteren. Het maakt deel uit van de menselijke aard om te vluchten van wreedheid en strengheid. Allah ﷻ wilde dat deze *sharie'ah* overal zou verspreiden en voor altijd [zolang deze tijdelijke wereld bestaat] zou bestaan. Dit vereiste dat het zeer gemakkelijk verspreidde onder de gemeenschap. Dit zou niet hebben plaatsgevonden tenzij hardvochtigheid er van verwijderd was.¹⁶⁰

Het gemak en de grootmoedigheid van de Islaam

de Islaam is niet alleen een religie van gemak, maar het is er ook een van vriendelijkheid en aardigheid. Dit wordt in het bijzonder gezien in het uitnodigen van anderen tot de Islaam en in het verspreiden van deze religie, alsook in de manier hoe men omgaat met zondaars en overtreders van de wet. Deze punten zijn hieronder uitgelegd.

1) Vriendelijkheid in het uitnodigen van anderen tot het rechte pad:

Het basisaspect van het uitnodigen van anderen tot het rechte pad [*as-siraat al-moestaqiem*¹⁶¹] is zachtaardige en vriendelijke spraak, ook al behoort degene die uitgenodigd wordt tot de meest onbeschaamde mensen. Toen Allah ﷻ Moesaa (Mozes) ؑ en H'aroen (Aäron) ؑ naar Fir'awn (de Egyptische farao) stuurde [bijvoorbeeld], zei Hij tegen hen:

¹⁵⁹ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Ah'mad.

¹⁶⁰ Zie Moh'ammed at-Taahir ibn 'Aashoer, *Maqaasid as-Sharie'ah al-Islaamiyyah*, p. 61. Tegenwoordig is dit voldoende als een introductie van de eenvoud en het gemak van de Islaam. Meer details zullen later gegeven worden tijdens het bespreken van de vormen van extremisme.

¹⁶¹ [De gelovige vraagt meerdere malen per dag aan Allah ﷻ om hem te leiden op het rechte pad, doordat hij tijdens de gebeden *soerat al-Faatih'ah*, het openingshoofdstuk van de Qor-aan, meerdere malen leest, waarin o.a. staat (Nederlandstalige interpretatie): **“Leid ons op het rechte pad. * Het pad van degenen aan wie U Uw Gunst geschonken hebt, niet (het pad) van degenen die (Uw) Toorn verdienen, noch dat van de dwalenden.”** [*Soerat al-Faatih'ah* (1), aayah 6-7] – AY]

﴿ فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا لِّعَلَّهِ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَحْشَىٰ ﴾

“**Spreek beide dan tot hem een milde verklaring, misschien zal hij** (daardoor de realiteit) **herinneren** (en zich bedenken) **of** (Allah) **vrezen..**” ^{162 · 163}

Ibn Kethier ¹⁶⁴ verklaarde, na het presenteren van de meningen van de uitleggers van de Qor-aan: “De conclusie van hun verklaringen is dat de prediking van hen (Mozes en Aäron) tot hem (de farao) diende te geschieden met een zachte, aardige, gemakkelijke en vriendelijke spraak, op een zodanige manier dat het meer effect op zijn ziel zou hebben, verstrekkender en effectiever zou zijn.” ¹⁶⁵

Allah de Verhevene zegt tegen Zijn profeet ﷺ en alle andere oproepers/uitnodigers (*doe'aat*) die na hem komen, het pad en de methodologie schetsend van het oproepen van anderen tot de Islam:

﴿ ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَدِلْهُمْ بِلِتِّي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴾

“**Nodig** (de mensheid, O Moh’ammed) **uit tot de weg van jouw Heer** (de Islam), **met *al-h'ikmah*** (de wijsheid, d.w.z. met de goddelijke openbaring en de Qor-aan) **en goede** (mooie, duidelijke, eerlijke)

¹⁶² Soerat *Iaa-e Haa-e* (20), aayah 44.

¹⁶³ [Deze aayah bevat een zeer belangrijke les. Ook al was Fir'awn de meest schaaamteloze en arrogante der mensen en Moesaa ؑ de vriend van Allah ﷻ onder de schepping van die tijd, toch werd Moesaa ؑ bevolen om tot Fir'awn te spreken met mildheid en zachtheid. Daarom was hun uitnodiging voor hem met vriendelijke, rustige en gemakkelijke spraak wat gewoonlijk gebruikt wordt door iemand die een nabije vriend is, zodat de boodschap mogelijk meer effect heeft op de zielen waardoor het diepere en voordeligere resultaten zal hebben. (*Tefsier Ibn Kethier.*) – AY]

¹⁶⁴ Hij was Aboe al-Fidaa-e al-H'aafidh Ismaa'iel ibn Kethier al-Boesrie al-Damashqie. Hij was een geleerde betreffende de Qor-aan, geschiedenis en *fiqh* ^(A). Hij werd geboren in Boesra, as-Shaam, en verhuisde met zijn broer naar Damascus (Syrië). Hij reisde op zoek naar kennis. Hij overleed in 774 H. in Damascus. Hij liet zeer nuttige boeken achter. Zie *al-A'laam*, vol. 1, p. 320.

^(A) [*Fiqh – faqaha*: letterlijk betekent dit begrip. Islamitisch betekent het de islamitische jurisprudentie, wetgeving. De volledige definitie van *fiqh* is: het kennen van de islamitische oordelen over islamitische praktijkzaken met daarbij de uitgebreide duidelijke bewijsvoering. – AY]

¹⁶⁵ *Tefsier al-Qor-aan al-'Adhziem*, vol. 3, p. 153.

prediking, en debatteer met hen op een manier welke beter is (op de beste manier, met vriendelijkheid, bedaard en goede woorden). **Waarlijk, jouw Heer, Hij weet het beste wie afgedwaald is van Zijn weg, en Hij weet het best** (wie) *al-moehtadien* (de rechtgeleiden) (zijn).”¹⁶⁶

De Heer toonde de profeet ﷺ om anderen uit te nodigen [op een manier gebaseerd] op drie aspecten:

- 1 – Wijsheid (*h'ikmah* – حكمة)
- 2 – Goede (beleefde, eerlijke) prediking (vermaning)
- 3 – Debatteer of discussieer met hen op een prachtige manier

Het vermanen en debatteren zijn gekarakteriseerd door “goed en mooi” slechts om de betekenis te benadrukken van vriendelijkheid en gemak bij het uitnodigen van anderen, zonder het gebruik van hardvochtigheid als middel om anderen op te roepen. Ibn Djarier at-Tabarie verklaarde:

“Allah zegt tegen Zijn profeet Moh’ammed ﷺ: **“Nodig uit...”** O Moh’ammed, naar de gehoorzaamheid van Allah, degenen naar wie jouw Heer jou gestuurd heeft, **“...tot de weg van jouw Heer...”** dat wil zeggen, naar de wet van jouw Heer die Hij bekrachtigd heeft voor Zijn schepping, wat de Islam is, **“...met de wijsheid...”** dat wil zeggen, door gebruik te maken van de Openbaring die Allah aan jou geopenbaard heeft en Zijn Boek die Hij op jou heeft doen neerdalen, **“...en goede prediking (vermaning)...”** dat wil zeggen, mooie uitdrukkingen die Allah als bewijs tegen hen heeft gemaakt in Zijn Boek en hen heeft herinnerd met Zijn Openbaring..., **“...en debatteer met hen op een manier welke beter is...”** dat wil zeggen, debatteer met hen met argumenten die beter zijn dan die van hen, door het vergeven van de nadelige dingen die zij gezegd hebben betreffende jouw eer en persoon. Faal niet in het verrichten van de verplichting die op jou rust betreffende het bekendmaken van de Boodschap van jouw Heer aan hen.”¹⁶⁷

De instructie om op een goede manier met de Mensen van het Boek [de joden en de christenen] te debatteren, is ook gekomen in Allah's Uitspraak:

¹⁶⁶ Soerat an-Nah'l (16), aayah 125.

¹⁶⁷ Djaami'oe l-Bayaan, vol. 14, p. 194.

﴿ وَلَا تُجَادِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ ﴾^ط

“En redetwist niet met de mensen van het Boek (joden en christenen) behalve (op een manier) die beter is (met goede woorden en goed gedrag, hen uitnodigend tot het islamitische monotheïsme met Zijn verzen, bewijzen etc.), behalve (met) degenen onder hen die onrecht plegen¹⁶⁸ ...”¹⁶⁹

At-Tabarie heeft gezegd: “O gelovigen in Allah en Zijn boodschapper! “Redetwist niet” met de joden en de christenen, en zij zijn “de Mensen van het Boek”, “behalve (op een manier) die beter is,” dat wil zeggen, behalve met een goede redevoering, wat niet anders is dan hen uit te nodigen tot Allah door het gebruik van Zijn verzen en hen attent te maken op Zijn argumenten.”¹⁷⁰

Met betrekking tot *djihaad*¹⁷¹ om de Islaam te verspreiden, het is een *djihaad* trachtend de Islaam te verspreiden en een *djihaad* als verdediging van religies, heilige plaatsen, eer en bezittingen. Het is niet in tegenspraak met de grootmoedigheid van de Islaam, omdat er slechts toevlucht toe gezocht wordt wanneer alle andere middelen falen. Het is voor het doel om de Islaam te verspreiden en om degenen die de weg naar het pad van Allah ﷻ blokkeren af te weren. In die zin is de grootmoedigheid duidelijk en zal in de volgende paragraaf verder besproken worden.

¹⁶⁸ [Die zich koppig en arrogant afwenden van de waarheid en duidelijke bewijzen door de vingers zien. (Tefsier Ibn Kethier.) – AY]

¹⁶⁹ Soerat al-Ankaboet (29), aayah 46.

¹⁷⁰ Djaami'oe l-Bayaan, vol. 21, p. 1.

¹⁷¹ [Djihaad (جهاد): strijd, niet alleen de gewapende strijd, maar alle vormen van strijd/inspanningen om Allah's Woord (d.w.z. de Islaam) superieur te maken. Djihaad wordt beschouwd als een van de fundamenteën van de Islaam. (Djihaad an-Nefs: strijd met je eigen “ik”, met je ego, je begeerten en je lusten.) De taalkundige betekenis van het Arabische woord *djihaad* is ‘inspannen’ of ‘streven’ en heeft betrekking op elke moeite wat door een persoon wordt gedaan. In het Westen wordt *djihaad* gewoonlijk vertaald als ‘heilige oorlog,’ een gewoonte wat door de media algemeen bekend gemaakt is. Volgens islamitische leringen is het onheilig om een oorlog uit te lokken of te beginnen; maar sommige oorlogen zijn onvermijdelijk en gerechtvaardigd. Als we de woorden ‘heilige oorlog’ terug naar het Arabisch vertalen, dan vinden we *harboen moeqaddasatoe*, of voor ‘de heilige oorlog’ *al-harboe al-moeqaddasatoe*. Wij dagen elke onderzoeker of geleerde uit om de betekenis van *djihaad* als heilige oorlog in de Qor-aan of authentieke *ah'aadieth*-verzamelingen of in de vroegere islamitische literatuur te vinden. Helaas vertalen sommige moslimschrijvers en vertalers van de betekenissen van de Qor-aan en *h'adieth* en andere islamitische literatuur, de term *djihaad* ook als heilige oorlog. Dit is voornamelijk te wijten aan de invloed van eeuwenoude westerse propaganda. Dit kan een weerspiegeling zijn van het christelijke gebruik van de term ‘heilige oorlog’ om te verwijzen naar hun Kruistochten van zo'n duizend jaar geleden. Echter, de Arabische woorden voor ‘oorlog’ in de Qor-aan en *ah'aadieth* zijn *h'arb* en *qitaal*. – AY]

2) De grootmoedigheid van de Islam met betrekking op *djihaad*:

Voordat we dit onderwerp gaan bespreken, zal ik een *h'adieth* aanhalen waarin de profeet ﷺ woorden van advies sprak tegen zijn militaire leiders, degenen die hij instrueerde om *djihaad* te verrichten om het Woord van Allah [d.w.z. *laa ilaaha iella llaah*: er is geen god (niets en niemand heeft het recht om aanbeden te worden) behalve Allah ﷻ – AY] te verhogen en de Islam te verspreiden. Boeraydah ¹⁷² ﷺ heeft gezegd: “Telkens wanneer de boodschapper van Allah ﷻ een bevelhebber aanstelde voor een leger of expeditie, adviseerde hij hem persoonlijk om Allah te vrezen en om de moslims bij hem op een goede manier te behandelen. Vervolgens zei hij:

«اغزوا باسم الله في سبيل الله قاتلوا من كفر بالله اغزوا ولا تغلوا ولا تغدروا ولا تمثلوا ولا تقتلوا وليدا وإذا لقيت عدوك من المشركين فادعهم إلى ثلاث خصال أو خلال فأيتهم ما أجابوك فاقبل منهم وكف عنهم ثم ادعهم إلى الإسلام فإن أجابوك فاقبل منهم وكف عنهم ثم ادعهم إلى التحول من دارهم إلى دار المهاجرين وأخيرهم أنهم إن فعلوا ذلك فلهم ما للمهاجرين وعليهم ما على المهاجرين فإن أبوا أن يتحولوا منها فأخيرهم أنهم يكونون كأعراب المسلمين يجري عليهم حكم الله الذي يجري على المؤمنين ولا يكون لهم في الغنيمة والفداء شيء إلا أن يجاهدوا مع المسلمين فإن هم أبوا فسلهم الجزية فإن هم أجابوك فاقبل منهم وكف عنهم فإن هم أبوا فاستعن بالله وقتلهم وإذا حاصرت أهل حصن فأرادوك أن تجعل لهم ذمة الله وذمة نبيه فلا تجعل لهم ذمة الله ولا ذمة نبيه ولكن اجعل لهم ذمتك وذمة أصحابك فإنكم أن تحفروا ذممكم وذمم أصحابكم أهون من أن تحفروا ذمة الله وذمة رسوله وإذا حاصرت أهل حصن فأرادوك أن تنزلهم على حكم الله فلا تنزلهم على حكم الله ولكن أنزلهم على حكمك فإنك لا تدري أتصيب حكم الله فيهم أم لا.»

“Vecht in de Naam van Allah, omwille van Allah. Bevecht eenieder die niet gelooft in Allah. Vecht niet om en steel niet van de oorlogsbuit, bega geen enkele daad van ontrouw, vermink niet en dood geen kind. Wanneer je jouw polytheïstische vijanden ontmoet, nodig hen uit naar een van drie dingen. Als zij met een ervan akkoord gaan, accepteer het van hen en weerhoud je hand van hen (d.w.z. vecht dan niet tegen hen). Nodig hen uit tot de Islam. Als zij het accepteren, accepteer het van hen en weerhoud je hand van hen. Vraag hen om van hun verblijfplaats

¹⁷² Hij was Boeraydah ibn 'Abdoellaah ibn al-H'aarith al-Aslamie ﷺ, een van de ouderen van de metgezellen ﷺ. Hij aanvaarde de Islam vóór Bedr, maar hij nam geen deel aan deze veldslag. Hij was getuige van de veldslag van Khaybar en de (vredezame) verovering van Mekkah. De profeet ﷺ stelde hem te werk als collecteur van de aalmoezen van zijn volk. Hij overleed in 63 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 2, p. 469; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 1, p. 432; *al-A'laam*, vol. 2, p. 50.

te verhuizen naar het land van de emigranten [in al-Medienah]. Informeer hen dat als zij dit doen, zij dezelfde rechten en verantwoordelijkheden hebben als de emigranten (*moehadjirien*). Echter, als zij weigeren te verhuizen, informeer hen dat zij behandeld zullen worden als de bedoeïen moslims, op wie de wet van Allah toegepast zal worden onder de moslims, maar hen zal niet gegeven worden van de oorlogsbuit tenzij zij deelnemen aan de *djihaad* met de moslims. Als zij weigeren [om de Islaam te aanvaarden], vraag hen om de *djizyah* ¹⁷³ te betalen. Als zij dat accepteren, accepteer het van hen en weerhoud je hand van hen. Als zij zelfs dat weigeren, zoek hulp bij Allah tegen hen en bevecht hen. Als je een volk of een fort omsingelt en zij willen dat jij voor hen een verdrag sluit met Allah en Zijn boodschapper, sluit geen verdrag met hen in de Naam van Allah en Zijn boodschapper, maar sluit met hen een verdrag in jouw naam en de namen van jouw metgezellen. Voorzeker, als zij het verdrag met jou en jouw metgezellen verbreken, zal dat een lichtere zaak zijn dan als zij het verdrag met Allah en Zijn boodschapper verbreken. Als je een volk of een fort omsingelt en zij willen zich overgeven volgens het oordeel van Allah, accepteer hun overgave niet volgens het oordeel van Allah. Accepteer het in plaats daarvan volgens jouw oordeel, want je weet niet of je het oordeel van Allah correct hebt toegepast betreffende hen of niet.” ¹⁷⁴

In het licht van deze *h'adieth* en andere teksten, zijn kenmerken van de grootmoedigheid van *djihaad* duidelijk gemaakt. Zij omvatten:

l) Overtreding en wandaden zijn verboden. Allah de Verhevene zegt:

﴿ وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقْتَلُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا ﴾

“En bevecht - *fi sabieliellaah* (op de weg van Allah) - degenen die jullie bevechten ¹⁷⁵, en (maar) overtreedt niet ...” ¹⁷⁶

¹⁷³ [*Djizyah*: een soort belasting die betaald dient te worden door niet-moslims die leven in een islamitische staat en die hun eigen religie willen behouden. Aangezien niet-moslims vrijgesteld zijn van militaire dienst en belasting die opgelegd is aan moslims, dienen zij deze belasting te betalen als compensatie. Het garandeert hen veiligheid en bescherming. (Zie *Ṣah'ieh' al-Boekhaarie*, vol. 4, hoofdstuk 21, en *h'adieth* nr. 384, 385 en 386.) Een *dzimmie* is een niet-moslim burger van een islamitische staat die de *djizyah* moet betalen om recht te hebben op bescherming en die vrij is van het betalen van andere soorten belasting. – AY]

¹⁷⁴ Overgeleverd door Moeslim, Aboe Daawoed en at-Tirmidzie.

¹⁷⁵ [Al-Boekhaarie leverde de volgende *h'adieth* over. *Imaam* Ah'mad en Aboe Daawoed (dit is de versie van Aboe Daawoed) leverde over dat Ibn 'Oemar zei: “Ik hoorde de boodschapper van Allah ﷺ zeggen: ‘Als jullie je bezighouden met *'inyah* (een vorm van rente), de staarten van koeien volgen (het land bewerken), tevreden worden met landbouw en *djihaad* verlaten, Allah zal schande op jullie zenden die Hij niet zal

Vechten is in de Islam voor een edele zaak, met name voor het verspreiden van deze religie [wanneer het niet op een vreedzame manier kan ¹⁷⁷]. Als dit vechten plaatsvindt, is het niet toegestaan

---

verwijderen totdat jullie naar jullie religie terugkeren.” *Al-Djihaad* (hier een verwijzing naar het strijden) omwille van Allah's Zaak is uitermate belangrijk in de Islam en het is een van de pilaren (waarop het rust). Door middel van *djihaad* is de Islam gevestigd, Allah's Woord [*laa ilaha illallah* – er is geen god (die het recht heeft om aanbeden te worden) behalve Allah] superieur gemaakt en Zijn religie (de Islam) verspreid. Door het verlaten van *djihaad* (moge Allah ons hiertegen beschermen) is de Islam (als superieure levenswijze) vernietigd en zijn de moslims gedegradeerd naar een ondergeschikte positie; hun eer is verloren, hun landen zijn gestolen, hun bestuur en gezag verdwenen. *Djihaad* is een verplichting voor elke moslim, en degene die aan deze verplichting probeert te ontsnappen, of niet in zijn hart wenst om deze verplichting te vervullen, sterft als iemand met een van de eigenschappen van een *moenaafiq* (hypocriet). ‘Abdoellaah ibn Mas’oed ؓ verhaalde: “Ik vroeg Allah's boodschapper ؑ: ‘O boodschapper van Allah! Wat is de beste daad?’ Hij antwoordde: ‘Het verrichten van de *salaat* (gebeden) op hun vroege vastgestelde tijden.’ Ik vroeg: ‘Wat komt daarna in goedheid?’ Hij antwoordde: ‘Het goed en eerbiedigend zijn tegenover je ouders.’ Ik vroeg verder: ‘Wat komt daarna in goedheid?’ Hij antwoordde: ‘Het deelnemen aan *djihaad* op Allah's weg.’ Ik vroeg Allah's boodschapper ؑ niets meer en als ik hem meer had gevraagd, had hij mij meer verteld.” (*Sah'ieh' al-Boekhaarie*, 4/2782). – AY]

¹⁷⁶ *Soerat al-Baqarah* (2), *aayah* 190.

¹⁷⁷ [Het is een algemene klacht van sommige niet-moslims dat de Islam niet miljoenen aanhangers zou hebben wereldwijd, als het niet verspreid zou zijn door middel van geweld. Wij willen hier in het kort duidelijk maken dat, in tegenstelling tot verspreiding door het zwaard, het de inherente macht van waarheid, verstand en logica was die verantwoordelijk was voor de snelle verspreiding van de Islam. De Islam komt van het stamwoord *salaam* wat vrede betekent. Het betekent ook je wil overgeven aan Allah de Verhevene. Dus de Islam is een religie van vrede wat bereikt wordt door je wil aan de Wil van de Sublieme Schepper, Allah ؑ, over te geven. Niet ieder mens in deze wereld is voor het behouden van vrede en harmonie. Er zijn er velen die het zullen ontwrichten voor hun eigen belangen. Soms moet geweld gebruikt worden om de vrede te handhaven. De Islam moedigt vrede aan. Tegelijkertijd spoort de Islam zijn volgelingen aan om te vechten in geval van onderdrukking. Het gevecht tegen onderdrukking kan soms het gebruik van geweld vragen. In de Islam mag geweld alleen gebruikt worden om vrede en rechtvaardigheid aan te moedigen. Een goed antwoord op de misvatting dat de Islam door het zwaard werd verspreid is dat van de beroemde historicus De Lacy O'Leary in het boek *Islam at the crossroad* (p. 8): “De geschiedenis maakt duidelijk dat de legende van fanatieke moslims die massaal over de wereld trokken en de Islam opdrongen met de punt van hun zwaard aan veroverde rassen, één van de meest bizarre en absurde mythes is die historici vaak hebben herhaald.” Prof. Norman Daniels, PhD, een Amerikaanse filosoof, ethicus en bio-ethicus op Harvard, schreef op p. 267 van zijn boek *Islam and the West*: “Het gebruik van bedrieglijk bewijs om de Islam aan te vallen was vrijwel algemeen...” Moslims regeerden ongeveer 800 jaar over Spanje. De moslims in Spanje gebruikten nooit het zwaard om mensen te dwingen zich te bekeren. Later kwamen de christelijke kruisvaarders en vaagden de moslims weg. Moslims waren 1400 jaar de heersers over Arabië. Een paar jaar regeerden de Britten en een paar jaar regeerden de Fransen. Vandaag de dag zijn er 14 miljoen Arabieren die Koptisch christenen zijn, d.w.z. christenen sinds generaties. Als de moslims het zwaard gebruikt zouden hebben, dan zou er geen enkele Arabier zijn die nog christen zou zijn. Moslims regeerden ongeveer 1000 jaar over India. Als ze hadden gewild, hadden ze iedere niet-moslim in India kunnen bekeren tot de Islam. Vandaag de dag is meer dan 80% van de bevolking van van India niet-moslim. Al deze niet-moslim Indiërs zijn er getuige van dat de Islam niet India niet-moslim. Al deze niet-moslim Indiërs zijn er getuige van dat de Islam niet met

om enige overtreding te begaan. Dit blijkt duidelijk uit het verbod van de profeet ﷺ om te verminken en kinderen te doden.¹⁷⁸

- II) Niemand dient gedwongen te worden om moslim te worden. Inderdaad, er zijn drie opties voor hen: (a) de Islaam accepteren, (b) de *djizyah* betalen [terwijl zij niet-moslim blijven] of (c) vechten. Als de vijand niet tevreden is met de Islaam, heeft hij de keus om onder de bescherming van de moslimleider te zijn, veilig en onbevreesd met betrekking tot zijn leven, bezittingen, eer en religie. De voorwaarde hiervoor is dat hij de *djizyah* moet betalen. Als hij zowel de Islaam als de *djizyah* weigert, nou, de moslims hebben hem zijn opties aangeboden en nu is er niets over dan hem te bevechten.
- III) Als er een verdrag wordt gesloten of de anderen komen onder de bescherming van de moslims, is het verplicht om dat verdrag na te

---

het zwaard werd verspreid. Indonesië is het land met het meeste aantal moslims ter wereld. De meerderheid van de Maleisiërs is moslim. Men kan zich afvragen: "Welk moslimleger ging naar Indonesië en Maleisië?" Hetzelfde geldt voor de snelle verspreiding van de Islaam in de Oostkust van Afrika. Men kan zich afvragen, als de Islaam met het zwaard werd verspreid: "Welk moslimleger ging naar de Oostkust van Afrika?" Met welk zwaard werd de Islaam verspreid? Zelfs al zouden de moslims het hebben, dan konden zij het nog niet gebruiken om de Islaam te verspreiden, want Allah de Verhevene zegt in het volgende vers van de Qor-aan (Nederlandstalige interpretatie): **"Er is geen dwang in de religie. Werkelijk, het rechte pad (van leiding) is duidelijk onderscheiden van het slechte pad (van dwaling)..."** [Soerah al-Baqarah (2), aayah 256.] Een artikel in Reader's Digest 'Almanac', jaarboek 1986, gaf de statistieken van de groei van het percentage van de grootste religies van de wereld in een halve eeuw; van 1934 tot 1984. Dit artikel verscheen ook in het *The Plain Truth* magazine. Bovenaan stond de Islaam die toenam met 235% en het Christendom nam toe met slechts 47%. Welke oorlog vond plaats in deze eeuw waarin miljoenen mensen zich bekeerden tot de Islaam? Vandaag de dag is de snelst groeiende religie in Amerika de Islaam. De snelst groeiende religie in Europa is de Islaam. Welk zwaard dwingt mensen in het Westen de Islaam te accepteren in zulke grote getale? De Islaam en agressie en geweld door het gebruik van het zwaard worden bijna altijd afgeschilderd als coëxistent. Maar geschiedenis onthult het omgekeerde. Nee, het was het zwaard van het verstand! – AY]

¹⁷⁸ [Betreft de kunst van oorlogsvoering waren de moslims de meest beschaafden van allemaal. Een moslimsoldaat dient zich in te houden en constant in gedachten te houden dat hij onder de controle staat van zijn Heer, Allah ﷻ. Elke misdaad die hij zal begaan op het slagveld zal bestraft worden op de Dag des Oordeels. Bijvoorbeeld: terwijl Aboe Bakr ؓ, de eerste rechtgeleide khalief, naast het rijdier van Oesaamah ؓ liep, gaf de leider der gelovigen ؓ instructies aan Oesaamah ؓ inzake tien regels waaraan hij zich strikt diende te houden tijdens de oorlog. Deze waren: (1) houd niets achter, (2) vertel geen leugen, (3) verbreek niet het vertrouwen, (4) dood geen kinderen, vrouwen of ouderen, (5) hak geen bomen met fruit om, (6) slacht geen kamelen, koeien of geiten voor een andere reden dan eten, (7) roep de mensen die je tegenkomt op tot de Islaam, (8) toon respect tegenover iedereen die je tegenkomt, (9) begin te eten in de Naam van Allah als jullie een maaltijd wordt aangeboden, (10) vecht niet met diegenen van onder de joden en christenen die toevlucht hebben gezocht in hun plaatsen van aanbidding. En tenslotte, voeg niets toe aan wat de boodschapper van Allah ﷻ jullie bevolen heeft te doen, noch laat er iets van weg. – AY]

komen en te beschermen. De moslims moeten trouw zijn tegenover hun overeenkomsten, verdragen en afspraken zolang als de niet-moslims dat zijn. Daarom verbied de *h'adieth* elke vorm van verraad en ontrouw. Er zijn vele verzen (*aayaat*) in de Qor-aan die ook aantonen dat de moslims hun verdragen, afspraken en overeenkomsten dienen na te komen. Bijvoorbeeld, Allah ﷻ zegt:

﴿يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ﴾

“O jullie die geloven! Kom de verbintenissen (die jullie met anderen aangaan, zoals beloften, contracten, afspraken) na...”¹⁷⁹

Allah de Verhevene zegt ook:

﴿إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۖ فَمَا اسْتَقْتُمُوا لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا هُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ﴾

“...behalve voor degenen met wie jullie een verdrag gesloten hebben bij *al-Masdjid al-H'araam* (de Heilige Moskee in Mekkah)? Zolang zij getrouw tegenover jullie zijn, blijf dan getrouw tegenover hen. Waarlijk, Allah houdt van *al-moettaqien*¹⁸⁰ (de vromen, die hun beloften nakomen).”¹⁸¹

IV) De Islaam verlangt rechtschapen en goede betrekkingen met degenen die niet tegen de moslims vechten, als een manier om de Islaam meer geliefd te maken bij hen. Allah ﷻ zegt:

﴿لَا يَنْهَكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُمْ مِنْ دِينِكُمْ أَنْ تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ﴾

¹⁷⁹ Soerat al-Maa-idah (5), aayah 1.

¹⁸⁰ [Al-Moettaqoen of moettaqien: degenen met *taqwaa* (godsvrees). Het wordt vaak vertaald als ‘godvrezenden’, maar dit geeft niet de volledige betekenis weer. Het beduidt meer de vrome gelovigen in het islamitische monotheïsme die Allah veel vrezen (en daardoor alle soorten zonden en slechte daden die Hij heeft verboden of waar Hij een afkeer van heeft mijden) en veel van Allah houden (en daardoor alle soorten goede daden verrichten die Hij heeft opgedragen of waar Hij van houdt). – AY]

¹⁸¹ Soerat at-Tawbah (9), aayah 7.

يَنْهَيْكُمْ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَتَلُوا فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُواكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ
وَوَظَّهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَنْ تَوَلَّوهُمْ ۚ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الظَّالِمُونَ ﴿١٨٢﴾

“Allah verbiedt jullie niet om rechtvaardig en vriendelijk om te gaan met degenen die niet tegen jullie vechten vanwege de religie, noch jullie uit jullie huizen verdrijven. Waarlijk, Allah houdt van *al-moeqsitien* (de rechtvaardigen). * Het is alleen met betrekking tot degenen die tegen jullie vechten vanwege de religie, en die jullie uit jullie huizen hebben verdreven, en die anderen hielpen om jullie te verdrijven, dat Allah jullie verbiedt om vrienden met hen te zijn. En eenieder die hen tot vriend neemt, zij zijn dan de *dhzaalimoen* (onrechtplegers, overtreders).”¹⁸²

- V) Vergeving en kwijtschelding behoren tot de meest uitstekende aspecten van de grootmoedigheid van de Islaam met betrekking tot oorlogsvoering. De veroveringen zijn hier getuigen van. Meest opmerkelijk is de positie die de profeet ﷺ nam in het vergeven van de mensen na de verovering van Mekkah [dat zonder bloedvergieten plaatsvond – AY].¹⁸³ In die situatie, als hij hun bloed had willen laten vloeien, hadden zij geen enkele kans om hier iets tegen te doen. Hetzelfde was het geval tijdens de veroveringen door de *sah'aabah* (metgezellen¹⁸⁴) ﷺ. Zij vertoonden enorm deze grootmoedigheid, omdat hun zielen tot een dergelijk karakter waren gevormd door de onderwijzer *par excellence*, de boodschapper van Allah ﷺ.¹⁸⁵

¹⁸² Soerat al-Moemtah'annah (60), aayah 8-9.

¹⁸³ Zie Ibn Hishaam, *Sierah*, vol. 4, p. 41. [Zie ook Akbar Shah Najeebabadi, *Geschiedenis van de Islaam*, deel 1, hoofdstuk 2: De profeet Moh'ammed ﷺ, paragraaf: “De verovering van Mekkah.” Uitgegeven door Uitgeverij Momtazah. – AY]

¹⁸⁴ [Sah'aabah: metgezellen van de profeet ﷺ, de moslims die de profeet ﷺ gezien hebben en die stierven als moslims (enkelvoud: *sah'aabie*). – AY]

¹⁸⁵ Zie de voorbeelden van deze aard, die verzameld zijn in *al-Mawsoe'ah fie Samaah'at al-Islaam* van Moh'ammed as-Saadiq Ardjoen, vol. 1, p. 433-450. [Allah ﷻ spoort de mensheid in meerdere *aayaat* van de Qor-aan aan om vergevengszind te zijn. Bijvoorbeeld (Nederlandstalige interpretatie): “**Vriendelijke woorden en vergeving** (van andermans fouten) zijn beter dan *sadaqah* (liefdadigheid) dat gevolgd wordt door kwetsing...” [Soerat al-Baqarah (2), aayah 263.] En ook (Nederlandstalige interpretatie): “**Degenen die uitgeven** (omwille van Allah) in voorspoed en (in) tegenspoed, en die de boosheid onderdrukken en de mensen vergeven; waarlijk, Allah houdt van *al-moeh'sinoen* (de weldoeners).” [Soerat Aal 'Imraan (3), aayah 134.] – AY]

3) De grootmoedigheid van de Islam betreffende de omgang met zondaars en overtreders:

In de *Soennah* van de profeet ﷺ vindt men toestemming om grootmoedigheid en gemak te tonen tegenover degenen die zondigen [we zondigen allemaal, niemand is perfect; hier worden degenen bedoeld die grote zonden begaan – AY]. De boodschapper van Allah ﷻ maakte het duidelijk dat het zondigen een van de eigenschappen is van de mensheid. Aboe Hoerayrah رضي الله عنه verhaalde dat Allah's boodschapper ﷺ gezegd heeft:

«لم تذنبوا لذهب الله بكم ولجاء بقوم يذنبون فيستغفرون الله فيغفر لهم.»

“Als jullie geen zonden zouden begaan, dan zou Allah jullie wegnemen en een ander volk voortbrengen die zouden zondigen en vervolgens Allah's vergeving zouden zoeken. Hij zou hen dan vergeven.”¹⁸⁶

De *Soennah* verduidelijkt ook dat zonden van verschillende niveaus en gewichtigheid zijn. Elke zondaar dient behandeld te worden in overeenstemming met de gewichtigheid van zijn zonde. Als elke zondaar behandeld zou worden als een ongelovige, vermeden, hardvochtig berispt, geslagen of gestenigd, dan zou dit een motief geweest zijn voor de mensen om van de religie weg te vluchten en om te ontsnappen van de profeet ﷺ en alle uitnodigers tot de Islam na hem. Maar de Barmhartigheid (*Rah'mah*) van Allah ﷻ was voorgegaan:

﴿ فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانفَضُّوا مِن حَوْلِكَ ﴾

“Door Barmhartigheid van Allah was jij (O Moh'ammed) toen zachtaardig voor hen. En als jij ruw (streng) en hardvochtig was, dan waren zij zeker rondom jou uiteengegaan...”¹⁸⁷

De zondaar dient niet hardvochtig berispt te worden of als ongelovige verklaard te worden. In plaats daarvan dient hij verzocht te worden om berouw te tonen en zijn manieren te veranderen, en de fout die hij beging dient aan hem verduidelijkt te worden.

¹⁸⁶ Overgeleverd door Moeslim en Ah'mad.

¹⁸⁷ Soerat Aal 'Imraan (3), aayah 159.

Dit alles getuigt van het feit dat grootmoedigheid of gemak een van de fundamentele grondbeginselen is van de Islaam en een van de duidelijke pilaren. De mensen aanvaardden de Islaam niet in drommen behalve als resultaat van deze fantastische grootmoedigheid, en niet doordat zij gedwongen werden met een zwaard.

Een aantal *ah'aadieth* zijn reeds gepresenteerd in deze paragraaf, duidend op het feit dat de profeet ﷺ zelf het principe van grootmoedigheid en verdraagzaamheid volgde en dat hij zijn metgezellen ﷺ en degenen na hen van deze *oemmah* (gemeenschap) opdroeg om hetzelfde te doen.

De taalkundige definitie van “extremisme”

Introductie: het belang van de *sharie’ah* uitdrukkingen en islamitische terminologie

De kennis over de realiteit van dingen en de correcte interpretaties worden beschouwd als fundamentele kwesties om meningsverschillen te verminderen of te verwijderen. Dit is waar omdat men zelden een meningsverschil aantreft behalve dat daar achter ofwel een verschil in voorstelling, een onjuiste voorstelling of een onwetendheid schuil gaat betreffende de realiteit van het onderwerp met betrekking tot waar een meningsverschil over bestaat. Ibn Taymiyyah ¹⁸⁸ heeft gezegd: “Vele van de geschillen onder de mensen zijn te wijten aan onduidelijke woorden en dubbelzinnige betekenissen. Het komt tot het punt dat men twee mensen aantreft die redetwisten en discussiëren over de betekenis van een woord of de toepassing ervan ontkennen terwijl, als elk van hen gevraagd zou worden over de betekenis van de woorden, zij zouden zeggen dat zij geen duidelijk beeld van de woorden hebben, om maar te zwijgen over wat de woorden werkelijk aanduiden.” ¹⁸⁹

De menselijke beoordeling van gedachten of van anderen, gaat terug tot het inzicht. Er is overgeleverd van de uitspraken van de vroegere geleerden: “Het oordeel betreffende iets komt voort uit hoe het wordt waargenomen.” ¹⁹⁰

Moslimgeleerden hebben veel aandacht geschonken aan termen van de *sharie’ah* (islamitische wetgeving, de goddelijke wet) en islamitische terminologie. ¹⁹¹ Zij zijn betreffende dit punt om een aantal redenen zeer nauwkeurig geweest, de meest belangrijke zijn:

---

¹⁸⁸ Ibn Taymiyyah is Taqiy ad-Dien Aboe al-’Abbaas Ah’mad ibn ‘Abdoe I-H’aliem ibn ‘Abdoe s-Salaam ibn Taymiyyah al-H’araanie al-H’anbalie, de beroemde *imaam* en toonaangevende geleerde in zowel de rationele wetenschappen als de gerapporteerde informatie. Hij werd geboren in Haraan (in de oudheid een stad in Noord-Mesopotamië, ten zuidoosten van Urfa in het huidige Turkije) in 661 H. en verhuisde naar Damascus (Syrië). Hij onderscheidde zichzelf en werd zeer beroemd. Hij was een bron voor religieuze uitspraken en wettige bepalingen (*fataawa*: enkelvoud - *fatwa*). Hij werd voor enkele van zijn religieuze uitspraken vervolgd en meer dan eens gevangengenomen. Hij overleed zelfs in de gevangenis. Hij was een deskundige in Koranische uitleg (*tefsier*) en juridische theorie (*fiqh*). Hij was ook uitmuntend in taal. Hij schreef vele boeken, waaronder *Daroe-e Ta’aarodh al-’Aql wa n-Naql*. ‘Abdoe r-Rah’maan ibn Qasim verzamelde een aantal van zijn uitspraken [en geschriften in een 36-delige bundel]. Hij overleed in 728 H. Zie *al-A’laam*, vol. 1, p. 144.

¹⁸⁹ *Al-Fataawa*, vol. 12, p. 114.

¹⁹⁰ Dit is een bekende bewering op het gebied van logica; maar ik kon de naam van de persoon die dit voor het eerst zei niet vinden.

¹⁹¹ Het is belangrijk om aan te geven dat er een verschil is tussen de “*sharie’ah* betekenis” en de “terminologische betekenis.” De “*sharie’ah* betekenis” is dat wat

- 1) Om er voor te zorgen dat deze termen en formulering geen betrekkelijke termen konden zijn, niet specifiek gedefinieerd, gebruikt door enige sekse op de manier waarmee zij tevreden zijn volgens waar hun begeerten en hun valse leringen hen naar toe leiden. Zij probeerden dit te voorkomen omdat dit werkelijk gebeurde in onze islamitische geschiedenis. De *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah* ("mensen van de *Soennah* en gemeenschap") werden gestigmatiseerd met tegenstrijdige, niet verenigbare etiketten. Bijvoorbeeld: "degenen die de Eigenschappen van Allah ontkenden"¹⁹² noemden de *Ahloe s-Soennah* antropomorfisten¹⁹³ terwijl de antropomorfisten de *Ahloe s-Soennah* beschouwden als behorend tot degenen die de Eigenschappen van Allah ontkenden. In werkelijkheid is de *Ahloe s-Soennah* tussen deze twee uitersten (extremen), op een recht pad, dat niet verworpen wordt door hun begeerten.¹⁹⁴
- 2) Om er voor te zorgen dat deze *sharie'ah* termen niet begrepen worden volgens de nieuwe geïntroduceerde betekenissen van een volk of een groot deel van een bevolking. [Met andere woorden,] een groep mensen kan een term op een specifieke manier beginnen te gebruiken en vervolgens merken zij op dat een dergelijke term in de teksten van de *sharie'ah* voorkomt of in de woorden van een geleerde. Daardoor geloven zij dat de betekenis van die term in die teksten hetzelfde is als de betekenis wat gewoon geworden is onder de mensen, terwijl, in werkelijkheid, de *sharie'ah* betekenis compleet anders is.¹⁹⁵ De belangrijkheid van dit doel is

---

rechtstreeks komt van de Wetgever, terwijl de "terminologische betekenis" dat is wat bepaald wordt door groepen geleerden die zich gespecialiseerd hebben op bepaalde gebieden. Daarom zegt men niet een "terminologische definitie van het woord 'gebed'"; in plaats daarvan zegt men "een *sharie'ah* betekenis van het woord 'gebed'." Zie Bakr Aboe Zayd's bespreking van dit punt in *al-Moe'aadhia' fie al-Istilaah'*, p. 30.

¹⁹² De *Moe'atilah* zijn degenen die Allah's Eigenschappen ontkenden waarmee zij Zijn Wezen ontkenden. [Het verwijst ook naar] degenen die sommige van Allah's Eigenschappen ontkenden. Deze term wordt gebruikt voor sekten met geloofsovertuigingen van dien aard, zoals de *Djahamiyyah*. Zie 'Abdoel-'Aziez Salmaan, *al-Kawaashif al-Djaliyyah*, p. 87-89.

¹⁹³ Antropomorfisten is een term die voor vele groepen en sekten gebruikt wordt. Zij zijn degenen die Allah ﷻ hetzelfde maken als Zijn schepping. Zij bestaan voornamelijk uit twee soorten: degenen die de Essentie van de Schepper vergelijken met de essentie van anderen, en degenen die de Eigenschappen van Allah vergelijken met de eigenschappen van anderen. Zie al-Baghdaadie, *Al-Farq bayn al-Firaq*, p. 214; as-Shahrastanie, *al-Milal wa an-Nih'al*, vol. 1, p. 103-108. [Antropomorfisme is het toekennen van specifiek menselijke eigenschappen, gedachten en gevoelens aan niet-menselijke wezens of aan levenloze dingen. We treffen antropomorfistische elementen o.a. aan in de mythologie, in godsdiensten (door God voor te stellen volgens ons eigen model, idee of voorstellingsvermogen), in sprookjes en in stripverhalen. – AY]

¹⁹⁴ Zie Ibn al-Qayyim, *as-Sawaa'iq al-Moersalah*, vol. 3, p. 925-955.

¹⁹⁵ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 1, p. 243.

buitengewoon duidelijk gemaakt in de huidige tijd waarin de media een groot effect heeft in het beïnvloeden en veranderen van het gebruik van specifieke woorden door ze herhaaldelijk op een nieuwe manier te gebruiken.

Een ander aspect dat de belangrijkheid van de *sharie'ah* termen en islamitische terminologie naar voren haalt, is dat zij middelen zijn geworden in de intellectuele en culturele oorlogsvoering. De vijand besteedt in hun ideologische oorlogsvoering veel aandacht aan de ideeën en principes van de anderen. Vervolgens doen zij hun uiterste best om de ware betekenissen van die principes en termen te vervormen.¹⁹⁶ Zo zijn zij in staat om de waarheid over hen te verbergen.

Deze actie van hen concentreert zich op twee kernpunten:

---

¹⁹⁶ [Een goed voorbeeld van de gevolgen van deze ideologische oorlogsvoering is de Ah'madiyyah-beweging (of *Qadianiyyah*), gesticht te Qadiyan (Punjab, India) door Mirza Ghulam Ah'mad al-Qadiani (ca. 1839–1908 n.C.). De Ah'madiyya-beweging is het resultaat van een complot van de Britse kolonisten in India, met als doel de moslims die zij onderdrukten van hun religie weg te leiden en in het bijzonder van de verplichting van *djihaad*, zodat zij het kolonialisme niet zouden bestrijden in de naam van de Islam en hierdoor een gemakkelijker doelwit waren. Ghulam Ah'mad kwam van een familie waarvan bekend was dat zij hun religie en hun land verraadden, aldus groeide Ghulam Ah'mad op als loyaal en gehoorzaam tegenover de kolonisten. Hij werd gekozen voor de rol als een zogenaamde profeet (men werkte stap voor stap naar deze claim toe, zodat mensen het zouden geloven) zodat de moslims zich rondom hem zouden scharen waarna hij ze vervolgens weg zou leiden tegen het voeren van *djihaad* tegen de Engelse kolonialisten. De qadiyanies geloven o.a. dat het profeetschap niet eindigde met Moh'ammed ﷺ, maar het is voortdurend en volgens hen zend Allah boodschappers volgens de behoefte. Zij geloven dat Ghulam Ah'mad – de stichter van de *Qadianiyyah* – de beste van alle profeten was. Zij geloven dat Djibriel (de engel Gabriël) ﷺ naar Ghulam Ah'mad kwam en dat hij openbaringen ontving en dat zijn dromen zijn als de Qor-aan. De qadiyanies geloven dat Allah ﷻ vast, bidt, slaapt, wakker wordt, schrijft, fouten maakt en geslachtsgemeenschap heeft – verheven is Allah boven wat zij over Hem zeggen. Zij geloven dat de god van Ghulam Ah'mad Engelstalig is, omdat hij in het Engels tot hem sprak. Zij geloven dat Qadiyan beter is dan al-Medienah en Mekkah, en het is hun *qiblah* (gebedsrichting) en de plaats waar zij de *h'adj* naar verrichten. Zij riepen op tot afschaffing van de *djihaad* en blinde gehoorzaamheid tegenover de Britse regering. Volgens hun mening is iedere moslim een *kaafir* (ongelovige) tenzij hij een qadiani wordt, en iedereen die met een niet-qadiani trouwt is ook een *kaafir*. Zij staan alcohol, opium, drugs en bedwelmende middelen toe. Zij geloven in zielsverhuizing en incarnatie, en schrijven Allah ﷻ een zoon toe (Ghulam Ah'mad beweerde dat hij de zoon van God was). Ghulam Ah'mad beweerde ook dat hij de Messias is, en dat Jezus ﷺ wel gekruisigd werd maar niet stierf aan het kruis. Volgens hem raakte hij buiten bewustzijn, werd begraven, vluchtte vervolgens naar Kasjmir waar hij een natuurlijke dood stierf, en zijn graf zou daar gevonden kunnen worden. Om verschillende redenen hebben geleerden over Mirza Ghulam Ah'mad gezegd dat hij zonder twijfel een *kaafir* is. De qadiyanies hebben sterke banden met Israël (ook een resultaat van de Britse politiek), die centra en scholen voor hen geopend hebben, en hen geholpen hebben om boeken en een magazine uit te geven voor wereldwijde distributie. – AY]

1) Zij brengen voortdurend laakbare woorden en termen naar voren met betrekking tot de ideeën of gedachten die zij bestrijden, om de mensen weg te jagen wanneer zij deze horen – om maar te zwijgen over het hen weghouden van de ware betekenissen of wat zij aan waarheid bevatten.

Dit was een van de manieren waarop de boodschapper van Allah ﷺ bestreden werd. “Een van de lastigste strategieën die door de vijanden van de boodschapper van Allah ﷺ gebruikt werden om de mensen van hem weg te jagen, was het gebruik van aanstootgevende termen en vernederende uitdrukkingen [gebruikt wanneer zij verwezen naar de profeet ﷺ]. Zij gebruikten termen die laakbaar waren voor de mensen en degenen die hier naar luisterden werden bedrogen en misleid, zozeer dat deze laakbare termen in hun harten doordrongen en hen van de profeet ﷺ weghielden. In feite is dit de manier van iedereen die probeert de waarheid te benevelen.”¹⁹⁷

Als men kijkt naar de levens van de profeten (vrede zij met hen), zal men zien dat zij betiteld waren als krankzinnig, onwetend, misleid [tovenaars] enzovoort. Dit alles werd gedaan om de mensen te misleiden en de boodschappers (vrede zij met hen) gehaat te maken.

Een voorbeeld van deze strategie als middel voor ideologische oorlogsvoering kan duidelijk aangetroffen worden in de geschiedenis van de islamitische sekten. De andere sekten gaven de *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah* een aantal namen en termen om de mensen weg te drijven van deze [zegevierende] groep¹⁹⁸ en zijn aanhangers.¹⁹⁹

¹⁹⁷ Ibn al-Qayyim, *as-Sawaa'iq al-Moersalah*, vol. 3, p. 944.

¹⁹⁸ [Het is verplicht voor elke moslim om de waarheid (volgens authentieke bewijzen) te volgen en om zich aan te sluiten bij de zegevierende groep, de mensen van de *Soennah* en *Djamaa'ah* (*Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah*) die de volgelingen zijn van de vrome voorgangers (*as-selef as-saalih'*: de eerste drie generaties, dus de *sah'aabah* ﷺ (metgezellen van de profeet ﷺ), hun volgelingen (de *taabi'ien*) en de leerlingen daarvan), hen liefhebbend omwille van Allah ﷻ en met hen samenwerkend in rechtschapenheid. De eigenschappen van de zegevierende groep zijn verhaald in een aantal *sah'ieh' ah'aadieth* (authentieke overleveringen), bijvoorbeeld: Moe'aawiyah en 'Oemar ibn al-Khattaab ﷺ verhaalden dat de profeet ﷺ heeft gezegd: “Een groep van mijn *oemmah* zal zegevierend blijven vasthouden aan de waarheid tot het Laatste Uur begint.” Dit duidt aan dat het een deel van de *oemmah* is en niet de volledige *oemmah*, en ook dat er meerdere groepen en sekten zullen zijn. Uit deze en andere *ah'aadieth* blijkt ook dat er andere groepen zullen zijn die de zegevierende groep zullen bestrijden. De profeet ﷺ heeft gezegd: “De joden splitsen in 71 groepen en de christenen splitsen in 72 groepen. Mijn *oemmah* zal splitsen in 73 groepen die allemaal in het Vuur (van de Hel) zullen zijn behalve één.” Hij werd gevraagd: “Wie zijn zij, O boodschapper van Allah?” Hij zei: “Degenen die het pad volgen waar ik en mijn metgezellen vandaag op zijn.” Volgens een andere overlevering: “Zij zijn de *djamaa'ah*.” – AY]

¹⁹⁹ Voor enkele van deze termen en benamingen, zie Ibn al-Qayyim, *as-Sawaa'iq al-Moersalah*, vol. 1, p. 925-955.

2) Een andere strategie die zij toepassen, is het gebruik van termen die sierlijk en goed zijn en zij gebruiken die termen als motto's betreffende hun eigen kenmerken waar hun tegenstanders een afkeer van hebben. Zij doen dit zodat zij hun geloofsovertuigingen en ideeën gemakkelijk kunnen verspreiden zonder dat iemand van hen wegvucht of een afkeer heeft van wat zij zeggen. Een voorbeeld van deze aard uit de geschiedenis van ideologische discussies in de Islaam, heeft betrekking op het woord *tawh'ied* (de eenheid van Allah ²⁰⁰). "*Tawh'ied*, wat in werkelijkheid de bevestiging is van de kenmerken van perfectie voor Allah en ontkenning van al wat hier tegengesteld aan is, alsook het aanbidden van Hem alleen zonder het toekennen van een deelgenoot aan Hem, werd door de mensen van onwaarheid gebruikt als een term met de betekenis van pure verloochening van de Eigenschappen. Vervolgens riepen die mensen anderen op tot '*tawh'ied*' en zij waren in staat om degenen te misleiden die niet wisten wat zij bedoelden met de term *tawh'ied*." ²⁰¹

Een voorbeeld van de hedendaagse ideologische oorlogsvoering kan gevonden worden met betrekking tot het Arabische woord voor "secularisme (*al-'ilmaaniyyah* – العلمانية)." ²⁰² In feite scheiden

²⁰⁰ [*Tawh'ied*: het islamitische monotheïsme, het betekent het verklaren dat Allah de Enige God is, het bestaat uit drie aspecten: (1) de eenheid van Allah in Zijn Heerschappij – *Tawh'ied ar-Roeboebieyyah*: het geloven dat er maar één Heer voor het hele universum is, één Schepper, één Organisator, één Planner, één Onderhouder en één Schenker van veiligheid etc., en dat is Allah ﷻ, (2) de eenheid van Allah in Zijn Goddelijkheid, d.w.z. eenheid van de aanbedding van Allah – *Tawh'ied al-Oeloehiyyah*: het geloven dat niemand het recht heeft om aanbeden te worden (d.w.z. bidden, aanroepen, vragen om hulp – d.w.z. van het ongeziene, dat waar een mens geen macht over heeft –, zweren, slachten van offers, het geven van liefdadigheid, vasten, bedevaart etc.) behalve Allah ﷻ, en (3) de eenheid van Allah in Zijn Namen en Eigenschappen – *Tawh'ied al-Asmaa-e wa s-Safaat*: het geloven dat a) wij moeten Allah niet noemen of omschrijven behalve met wat Hij of Zijn boodschapper ﷺ genoemd of omschreven hebben; b) niemand kan genoemd of omschreven worden met de Namen of Eigenschappen van Allah, b.v. *al-Kariem* (de Meest Vrijgevege); c) we moeten alle Eigenschappen van Allah de Verhevene bevestigen die Allah ﷻ aangegeven heeft in Zijn Boek (de Qor-aan) of die genoemd zijn door Zijn boodschapper Moh'ammed ﷺ zonder ze te veranderen of negeren of de betekenissen te verdraaien of vergelijkingen te geven aan enig geschapen ding, bijvoorbeeld; "**...voor wie Ik schiep met Mijn beide Handen** (d.w.z. Aadam ﷺ)..." (Q. 38:75) Deze *aayah* bevestigt twee Handen voor Allah ﷻ, maar Allah's Handen etc. zijn overeenkomstig Zijn Wezen en Verhevenheid. Er is geen gelijkenis tussen de Schepper en Zijn schepselen. – AY]

²⁰¹ Ibn al-Qayyim, *as-Sawaa'iq al-Moersalah*, vol. 3, p. 929.

²⁰² [Het Arabische woord voor secularisme geeft de indruk dat secularisten hun levens leiden op basis van wetenschap. Dit is een uitgesproken vervorming en onjuiste vertaling van de term "secularisme." De Engelse bron voor "secularisme" draagt deze betekenis niet. *The Oxford English Dictionary* definieert "secularisme" als "de doctrine dat moraliteit louter gebaseerd dient te zijn betreffende het welzijn van de mensheid in het huidige leven, met uitsluiting van alle beschouwingen afgeleid van geloof in God of in een toekomstige staat." Van de vele definities die gegeven zijn voor "seculier," draaien de meeste om de betekenis: "behorend tot de wereld en de (wereldse) aangelegenheden (*doenya*: het wereldse leven) als onderscheiden van de kerk en religie; civiel, wereldlijk,

secularisten religie van leven ²⁰³, maar zij kleden zich in het kleed van “wetenschap” en houden zich er aan vast om het voor henzelf gemakkelijker te maken om de moslimlanden binnen te dringen.

Geschiedenis voorziet in bewijs dat er een relatie is tussen de staat van de moslimgemeenschap en hun betrokkenheid met de *sharie'ah* termen en islamitische terminologie. Toen de moslimgemeenschap sterk was, machtig en alom gerespecteerd, waren de *sharie'ah* termen dominant en de voornaamste referenties wanneer men van mening verschilden. Echter, toen de moslimgemeenschap onder controle kwam van hun vijanden, onder het juk gebracht en verslagen, werden de *sharie'ah* termen verlaten en verworpen. In plaats daarvan werd het jargon van de vijanden snel in gebruik genomen en de kinderen van de gemeenschap namen dit over. Inderdaad, het gebruik van zulke termen werd beschouwd als de essentie van vooruitgang en cultuur. ²⁰⁴

Als men kijkt naar de islamitische geschiedenis, zal men zien dat de *sharie'ah* termen iets vreemds werden toen de religie zelf iets vreemds werd. Maar men kan nauwelijks een tijd of periode vinden waarin de ware betekenissen en termen van de *sharie'ah* zo vreemd zijn als zij zijn in het huidige tijdperk.

De bronnen die de betekenissen van de *sharie'ah* termen uitleggen

De bron om de betekenis van de Uitspraken van de Wetgever (Allah ﷻ) te kennen bestaat uit twee zaken: (1) de taal waarin Hij sprak, en (2) de specifieke betekenissen van de woorden zoals die zijn uitgedrukt door de Wetgever.

“Het kennen van Arabisch waarmee we zijn aangesproken, helpt in het begrijpen van de betekenis bedoeld door Allah ﷻ en Zijn boodschapper ﷺ in hun toespraak, alsook het begrijpen van de manier waarin de woorden hun betekenissen uitdrukken [het is ook zeer nuttig en

---

tijdelijk. Voornamelijk gebruikt als een negatieve term, met de betekenis niet-kerkelijk, niet-religieus of niet-godsdienstig.” [The Oxford English Dictionary (Oxford, Engeland: Clarendon Press, 1989) vol. 14, p. 848-849.] Een andere Arabische term voor secularisme, gebruikt door vele moslimgeleerden, betekent “niet-religieus.” Dit ligt veel dichter bij de werkelijke betekenis van de term en beweging. Maar als deze beweging zichzelf gepresenteerd had met deze ware term voor zichzelf, dan zou het onmiddellijk verworpen worden door de moslimmassa. Hoe dan ook, zij namen een neutrale of positieve term aan, suggererend dat zij slechts de ‘bevelen van de wetenschap’ volgen. – JZ]

²⁰³ Zie Moenief al-Balabakie, *Mawsoe'at al-Mawrid*, vol. 9, p. 27.

²⁰⁴ Zie Bakr Aboe Zayd, *al-Moe'aadhia' fie al-Istilaah'*, p. 73-90.

belangrijk]. De meeste misleiding van de afgewekenen is te wijten aan deze reden. Zij interpreteerden de woorden van Allah ﷻ en Zijn boodschapper ﷺ volgens wat zij beweerden wat die woorden aanduiden, terwijl het in werkelijkheid niet zo was.”²⁰⁵

Het begrijpen van de bedoeling van de Wetgever met betrekking tot Zijn gebruik van specifieke termen, geschied door het realiseren van de gebruikelijke manier waarin Hij spreekt en zulke termen gebruikt, en door het bijeenbrengen van alle relevante teksten en ze te bestuderen. Ibn Taymiyyah verklaarde: “Men dient te bedoelen, wanneer men een Koranische term of profetische term of iets vergelijkbaar gebruikt, wat bedoeld wordt door Allah en Zijn boodschapper wanneer men deze termen gebruikt. Op die manier wordt de taal van de Qor-aan en *h’adieth* bekend.”²⁰⁶

Dit is een onveranderlijk principe, zelfs met betrekking tot de redevoering van mensen. Men kan de connotatie²⁰⁷ van een woord niet meteen weten. Men kent het van de persoon en het contextgebonden bewijs. Ibn Abie al-‘Izz al-H’anafie²⁰⁸ zei: “De volledige betekenis van een tekst wordt duidelijk door middel van het achterhalen van de betekenissen van de woorden en hetgeen de spreker bedoeld of in de zin heeft. Maar zijn bedoeling en intentie is in zijn hart. Voordat hij gaat schrijven, weet hij de woordenkeus niet, maar slechts de bedoeling zonder de formulering.”²⁰⁹

Degene waar tegen gesproken wordt, begrijpt de betekenis van de woorden niet totdat hij de exacte strekking begrijpen, en hij zal de exacte strekking in de redevoering van de Wetgever niet begrijpen behalve door het verzamelen van de teksten. Ibn Abie al-‘Izz zei: “Men dient te realiseren dat de persoon die aangesproken wordt, de betekenis van wat in woorden wordt uitgedrukt niet begrijpt tenzij hij exact begrijpt waar deze woorden naar verwijzen of wat er mee in verband staat, zozeer dat er enige mate van gemeenschappelijkheid of vergelijkbaarheid in de originele betekenissen van de woorden dient te zijn. Anders zullen de twee die met elkaar spreken niet in staat zijn om elkaar goed te begrijpen.”²¹⁰

²⁰⁵ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 7, p. 116.

²⁰⁶ *Al-Fataawa*, vol. 7, p. 115.

²⁰⁷ [Connotatie of gevoelswaarde: de met een woord verbonden voorstellingen buiten de eigenlijke betekenis. – AY]

²⁰⁸ Hij was ‘Aliy ibn ‘Aliy ibn Moh’ammed ibn Abie al-‘Izz al-H’anafie van Damascus. Hij was een jurist en hoofd van de rechters van Damascus, en later van Egypte. Hij schreef een aantal boeken. Hij overleed in 792 H. Zie *al-A’laam*, vol. 4, p. 313.

²⁰⁹ *Sharh’ al-‘Aqiedah at-Ṭah’aawiyah*, vol. 1, p. 65.

²¹⁰ *Sharh’ al-‘Aqiedah at-Ṭah’aawiyah*, vol. 1, p. 64.

Neem, bijvoorbeeld, het woord *ṣalaah* (صلاة). We kunnen simpelweg door het letterlijke bevel om de *ṣalaah* (het gebed) te verrichten niet weten dat het verwijst naar specifieke woorden en handelingen, beginnend met de *tekbier*²¹¹ en eindigend met de *tesliem*²¹². We weten dat alleen door de combinatie van de teksten betreffende de *ṣalaah* en de *sharie'ah* beschrijving.

De discussie over taalkundige betekenis en bedoelde betekenis is iets dat nodig was na de tijd van de metgezellen ﷺ. Zij hadden een heldere denkwijze en diep begrip – naast het feit dat zij leefden met degene die de wet ontving en bekend waren met zijn taal – zozeer dat het hen hielp bij het begrijpen van de betekenissen van de Woorden van de Wetgever zonder te neigen naar extremen of overdrijving. Het was voor hen voldoende wanneer zij het woord *ṣalaah* hoorden om de betekenis ervan te begrijpen omdat zij met hun eigen ogen zagen wat de spreker zelf ﷺ bedoelde met die woorden. Het getuigen zijn van de bedoelde betekenis van iets leidt iemand naar het hoogste niveau van begrip over de correcte betekenis.

Ibn Faaris²¹³ heeft in zijn boek *al-Ṣaah'ibie* een praktische en nuttige passage dat hetgeen wat juist is verteld benadrukt – dat de verklaringen en *sharie'ah* werkelijkheid van woorden gebouwd zijn op hun taalkundige betekenis maar door de Wetgever gebruikt op een manier zoals Hij dat wil. Hij heeft gezegd: “Toen de Islaam kwam, noemde het de *moe-emin* (gelovige: meervoud is *moe-eminoen* of *moe-eminien*), *moeslim* (moslim: meervoudsvorm is *moeslimoen* of *moeslimien*), *kaafir* (ongelovige: meervoudsvorm is *kaafiroen* of *kaafirien* of *koeffaar*) en *moenaafiq* (hypocriet: meervoudsvorm is *moenaafiqoen* of *moenaafiqien*). De Arabieren kenden het woord *moe-emin* [bijvoorbeeld] van het stamwoord *al-amaan* (“veiligheid”) en het woord *imaan* (geloof) met de betekenis van instemmen/aanvaarden of bevestiging. Maar de *sharie'ah* voegde enkele voorwaarden en eigenschappen toe aan deze

²¹¹ [Dit is *tekbieratoe l-ih'raam*, de eerste *tekbier* (het zeggen van *Allaahoe Akbar* – Allah is de Grootste) waarmee men het gebed begint. – AY]

²¹² [*Tesliem*: om het gebed te beëindigen, draait men het gezicht naar rechts en zegt: “*As-Salamoe 'alykoem wa Rah'matoellaah* (Allah's Vrede en Genade voor jou),” daarna draait men het gezicht naar links en herhaald de begroeting. Deze handeling wordt *tesliem* genoemd en het is een begroeting van de twee engelen (rechts en links) die onze daden opschrijven. – AY]

²¹³ Hij was de grammaticus en taalkundige Aboe al-H'oesayn Ah'mad ibn Faaris ibn Zakariyya al-Qazwien. Hij was een toonaangevende geleerde betreffende taal en literatuur. Hij kwam oorspronkelijk van Qazwien (in het huidige Iran), woonde in Hamadhaan en verhuisde uiteindelijk naar Ray (beide ook in Iran), waar hij overleed. Hij heeft een aantal nuttige boeken geschreven, inclusief *Moe'djam Maqayies al-Loeghah*. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 17, p. 103; *al-A'laam*, vol. 1, p. 193.

betekenissen waarmee de gelovige onvoorwaardelijk een *moe-emin* genoemd mag worden.” (As-Saah’ibie, p. 79.)

De volgende punten benadrukken verder het feit dat men terug dient te gaan naar de bedoeling van de Wetgever wanneer er een meningsverschil is betreffende de *sharie’ah* betekenis van een term:

- 1) Een principe waar men het over eens is, is dat wanneer er een meningsverschil is, ongeacht of het gaat over een bepaling of een betekenis, men de zaak dient te verwijzen naar Allah ﷻ en Zijn boodschapper ﷺ. [Allah de Verhevene zegt:]

﴿ فَإِن تَنَزَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴾

“...En als jullie over iets van mening verschillen, leg het dan voor aan Allah en de boodschapper indien jullie geloven in Allah en de Laatste Dag. Dat is beter en passender voor de uiteindelijke bepaling.”²¹⁴

Dit is in het bijzonder waar als het ter discussie staande woord betrekking heeft op de religie. Een voorbeeld van deze aard is de emotioneel geladen kwestie van “extremisme in de religie.” Aangezien dit iets is wat toegeschreven wordt aan de religie, is het van uiterst belang dat het begrepen wordt in het licht van de teksten, om het te begrijpen volgens het ware begrip. De beoordeling dat hier betrekking op heeft, kan dan gemaakt worden in het licht van die teksten en correcte begrip.

- 2) De formulering en terminologie met betrekking op datgene waar meningsverschillen over zijn – zoals “extremisme” – dienen een uitgemaakte en bevestigde bron te hebben waar men zijn toevlucht toe zoekt [om ze juist te begrijpen]. Als de kwestie aan mensen overgelaten zou worden, dan zou de kwestie een relatieve kwestie worden, bepaald door hun verschillende meningen, omgevingen, neigingen, associatie en volgen van begeertes, dat [onvermijdelijk] zal leiden naar meningsverschillen die nooit zullen eindigen en kwaad dat nooit gedoofd zal worden. [Zoals Allah ﷻ zegt:]

²¹⁴ Soerat an-Nisaa-e (4), aayah 59.

﴿ وَلَوْ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ ۗ ﴾^ع

“En als *al-H’aqq* (de Waarheid – d.w.z. Allah ²¹⁵) hun begeerten zou volgen, zouden de hemelen en de aarde en eenieder in hen zeker bedorven zijn...” ²¹⁶

De verduidelijking van het feit dat als de kwestie aan mensen overgelaten wordt om het uit te leggen, dat het dan een relatieve kwestie wordt waar verschillend tegenaan gekeken wordt, gebaseerd op emoties en begeertes, is de kwestie van extremisme wat we nu aan het bespreken zijn. Degenen die zich afkeren van de wet van Allah ﷻ beweren dat het vasthouden aan de basis en alom bekende verplichtingen van de religie, zoals het regelmatig bidden, een vorm van extremisme is dat buiten een gebalanceerde manier van leven valt. Aan de andere kant zijn er degenen die waarlijk extreem zijn en beweren dat het pad dat zij volgen het pad van gematigdheid en rechtvaardigheid is, en wat de anderen doen is onachtzaamheid. ²¹⁷

Het vaststellen van het criterium, bij diens evenwichtige stand en in diens licht men de werkelijkheid kan bekijken, is een noodzakelijkheid waaraan niet valt te ontsnappen. Het afstand nemen van de genoemde criteria zal alleen maar wijdverspreid kwaad voortbrengen.

Voortgaand in deze methodologie van het uitleggen van *sharie’ah* termen in het licht van hun taalkundige betekenissen en hun *sharie’ah* gebruik, zullen de volgende paragrafen de volgende zijn: (a) de taalkundige betekenis van *al-ghoeloew* (الغلو) of “extremisme,” (b) de betekenis van *al-ghoeloew* in de teksten van de *sharie’ah*. Deze benadering is genomen om de betekenis van *al-ghoeloew* in dit onderzoek te definiëren.

²¹⁵ [Moedjaahid, Aboe Saalih’ en as-Soeddie zeiden: “*Al-H’aqq* is Allah, moge Hij verheerlijkt worden.” Wat met deze *aayah* bedoeld wordt, is: als Allah ﷻ gehoor zou hebben geven aan de begeerten in hun harten en dingen dienovereenkomstig voorgeschreven zou hebben, dan zouden de hemelen en de aarde en eenieder (alles) in hen bedorven zijn, d.w.z. door hun verdorven en inconsistente begeerten. (*Tefsier Ibn Kethier.*) – AY]

²¹⁶ Soerat *al-Moe-eminoen* (23), *aayah* 71.

²¹⁷ Zie Yoesoef al-Qardhaawie, *as-Sah’wah al-Islaamiyyah bayna al-Djoeh’oed wa at-Tetarroef*, p. 35; Kamaal Aboe al-Moenadjid, *at-Tetarroef ad-Dienie wa Ab’aadoeh*, p. 1-2.

De taalkundige betekenis van *al-ghoeloew* (الغلو): “extremisme”

Het stamwoord en de woorden die van dit woord zijn afgeleid, draaien allemaal rond één betekenis: het overschrijden van de grens en norm. Ibn Faaris zei: “[De letters] *ghayn* (غ), *laam* (ل) en de zwakke letter *waaw* (و) vormen een correct stamwoord dat duidt op ‘het verder gaan dan en overschrijden van de passende maatstaf.’”²¹⁸

Men zegt *ghalaa* (غلا) of *ghalaa-e* (غلاء). Met betrekking tot een persoon, hij is *ghaal* (غال). Men zegt: *ghalaa fie l-amr* (غلا في الأمر غلوا) “hij ging naar een uiterste [de passende norm overschrijdend] in die aangelegenheid,” wat betekent dat hij de grenzen overschreed. Voor het overschrijden van een maat of hoeveelheid zegt men *taghlee ghalayaanaa* (تغلي غليانا). Men zegt: *ghaloot* (غلوت) *bis-sahmi ghalawaa ghaloot* (بسهم غلوا) “hij gooide de pijl het verst wat hij aankon.” Daarom is *al-ghoeloew* (الغلو) het verder gaan dan de norm.²¹⁹ Men zegt: “Hij ging naar een uiterste in de religie,” wanneer iemand zeer hard en streng wordt, meer dan de passende limieten.²²⁰

²¹⁸ *Moe'djam Maqaayies al-Loeghah*, onder de kop غلوي.

²¹⁹ [Een Nederlands woordenboek definieert ‘extreem’ als zeer vergaand – het tegenovergestelde van middelmatig; en ‘extremisme’ als het gaan, het voeren tot het uiterste op politiek gebied; en een ‘extremist’ als iemand die uitersten najaagt, vooral op politiek gebied. (<http://www.vandale.nl>) – AY]

²²⁰ Zie al-Djawharie, *as-Sih'aah*, trefwoord غلا; Ibn Mandhzoer, *al-Lisaan*, trefwoord غلو; al-Fayroezabaadie, *al-Qaamoos*, trefwoord غلو; az-Zabiedie, *Taadj al-'Aroes*, trefwoord غلوا. [Voor verdere verduidelijking, Lane heeft deze term gedefinieerd als: “Hij, of het, overschreed de passende maatstaf of gangbare limiet; was buitensporig, overmatig of meer dan de maatstaf... het wordt gezegd over alles met de betekenis dat het overschreed of buitensporig was... Hij overschreed de passende norm of algemene limiet in de kwestie; was buitensporig of overmatig of streng in de religie, zodat hij de juiste passendheid of gebruikelijke limiet overschreed.” Edward Lane, *Arabic-English Lexicon* (Cambridge, England: The Islamic Texts Society, 1984), vol. 2, p. 2287. – JZ]

De taalkundige betekenis van *at-tetarroef* (التطرف): “radicalisme”

Degene die de taalkundige betekenis onderzoekt van het woord *at-tetarroef* (التطرف) zal zien dat het draait om twee betekenissen: (1) de limiet van iets, en (2) [een verwijzing naar] de beweging van sommige lichaamsdelen.²²¹ Wat voor ons hier van belang is, is de eerste betekenis: “de limiet of grens van iets.” Maar wat is de betekenis van “limiet”? Wat is de limiet van iets over het algemeen? Is dit het einde en uiterste bereik van iets? De taalkundige naslagwerken verduidelijken dat de betekenis duidt op het einde en de uiterste grens van iets [beperking]. Dit is als de twee einden [uitersten] niet gelijk zijn, waarbij het voor beide van hen passend zou zijn om het begin of einde te zijn, zoals de twee uiteinden van een touw. Daarom zegt men “تطرفت الشمس” (*tetarafat as-shams*) wanneer de zon bijna ondergaat. Een poëet zei eens: “Het is neergekomen en de hoorn [rand] van de zon is tot zijn einde gekomen.”²²² Shamr²²³ zei: “De einden zijn bekend door de verdrijving.”²²⁴ Het is algemeen bekend dat wanneer iets verdreven of uitgeworpen wordt, het zijn uiterste limiet en grens bereikt. Evenzo, als een kameel eet aan de grenzen van een weide [niet samen met de andere kamelen], dan zegt men: الناقة طرفت (*an-naaqah tarafat*) of, op een vergelijkbare manier: تطرفت الناقة (*tetarafat an-naaqah*). Dit is de onvermijdelijke conclusie van al-Fayroezabaadie's²²⁵ bespreking waarin hij zegt, tijdens het uitleggen van het woord *tarf*: “Het is de uiterste limiet van iets.” In *Taadj al-'Aroes* staat geschreven: “De conclusie van Ibn Saydih's context is dat de *taraf* een verhuizer is.” In

²²¹ Zie Ibn Faaris, *Moe'djam Maqaayies al-Loeghah*, trefwoord طرف. [Het lijkt – en Allah weet het beste – dat het alleen een verwijzing is naar de beweging van het oog. – JZ]

²²² Ik heb niet gevonden wie degene was die deze woorden gesproken heeft. Het was opgetekend in az-Zabiedie, *Taadj al-'Aroes*, trefwoord طرف.

²²³ Hij was Shamr ibn Hamdoewiyah al-Haroewie ibn 'Amr, een taalkundige en letterkundige. Hij was van Khoraasaan (gebied in het huidige Iran). Hij bezocht Irak en studeerde daar met de geleerden. Hij overleed in 255 H. Zie Yaqoet al-H'amawie, *Moe'djam al-Adibaa*, vol. 11, p. 247; *al-A'laam*, vol. 3, p. 175.

²²⁴ Aangehaald in al-Azharie, *Tahdzieb al-Loeghah*, trefwoord طرف.

²²⁵ Hij was Madjd ad-Dien Moh'ammed ibn Ya'qoeb ibn Moh'ammed as-Shieraazie al-Fayroezabaadie. Hij was een van de toonaangevende geleerden betreffende taal en literatuur. Hij werd geboren in Shiraz (stad in het huidige Iran) en reisde door verschillende landen. Hij werd aangesteld als rechter in Zabied (stad in Jemen). Hij was de voornaamste geleerde voor de mensen van zijn tijd. Zijn meest bekende boek is *al-Qaamoes al-Moeh'iet*. Hij overleed in 817 H. Zie as-Shawkaanie, *al-Badr al-Taalie*, vol. 2, p. 280; *al-A'laam*, vol. 7, p. 146.

al-Moe'djam al-Wasiet staat geschreven: "De *taraf* van iets is zijn uiterste rand, einde of kant." ²²⁶

At-Tetarroef is de afgeleide vorm van het stamwoord *taraf* طرف. Er wordt naar iets verwezen als *moetetarraf* als het dicht bij de rand of limiet van iets komt. Bijvoorbeeld, men gebruikt deze term met betrekking tot de zon als die bijna ondergaat. Ongeacht of we zeggen dat *al-tarf* de uiterste grens van iets is of eenvoudig de limiet van iets, eenieder die de limiet van rechtvaardigheid overschrijd of naar een uiterste gaat, het is taalkundig correct om het woord *tetarroef* te gebruiken voor hem. In *al-Moe'djam al-Wasiet* staat: "Hij ging voorbij de limieten van rechtvaardigheid en was niet gematigd." ²²⁷

De taalkundige betekenis van *al-tanatto'* (التنطع)

De letters van het stamwoord van [het woord *al-tanatto'* (التنطع)] draaien om de betekenis van het verspreiden, ontvouwen en gladstrijken van iets. Ibn Faaris heeft gezegd: "[De letters] *noon* (ن), *taa-e* (ط) en '*ayn* (ع) vormen een basiswoord dat duidt op het verspreiden en gladstrijken van iets. Hier van komt *al-niti* en *al-nati*." ²²⁸ De oorspronkelijke betekenis komt van het hebben van een extreem krachtige stem. Het verwijst naar het bovenste gehemelte van de mond, welke zichtbaar wordt als de persoon zijn spraak zeer krachtig en intens maakt. Daarna werd het ook gebruikt voor elke vorm van buitensporigheid of overdrevenheid, hetzij in spraak of in daden. ²²⁹

De taalkundige betekenis van *al-tashaddoed* (التشدد)

²²⁶ *Al-Moe'djam al-Wasiet*, trefwoord طرف.

²²⁷ *Al-Moe'djam al-Wasiet*, trefwoord طرف. [*The Hans-Wehr Dictionary of Modern Written Arabic* geeft de volgende relevante moderne definitie voor de afgeleide vorm van het werkwoord طرف: "Het zijn aan de extreme kant, het hebben van een extreme mening of extreem standpunt, het gaan naar uitersten, radicaal zijn, radicale ideeën/meningen hebben." J.M. Cowan, ed., *Arabic-English Dictionary: The Hans-Wehr Dictionary of Modern Written Arabic* (Ithaca, NY: Spoken Language Services, Inc., 1994), p. 652. – JZ] [Een Nederlands woordenboek definieert 'radicaal' als diep ingrijpend, of strevend naar diep ingrijpende hervormingen; en 'radicalisme' als neiging om principes tot het uiterste door te voeren; en een 'radicaal' als iemand die de uiterste consequenties van een zienswijze aanvaardt, of aanhanger van een politieke partij of beweging die zeer ingrijpende hervormingen beoogt. (<http://www.vandale.nl>) – AY]

²²⁸ *Moe'djam Maqaayies al-Loeghah*, trefwoord نطع .

²²⁹ Zie Ibn al-Athier, *an-Nihaayah fie Gharieb al-H'adieth*, vol. 5, p. 74; al-Azharie, *Tahdzieh al-Loeghah*, trefwoord نطع, Ibn Mandhzoer, *al-Lisaan*, trefwoord نطع .

Het stamwoord van het woord *al-tashaddoed* (التشدد), geeft de betekenis van kracht, stugheid en onbuigzaamheid. “[De letters] *shien* (ش) en *daal* (د) vormen een basiswoord dat duidt op de macht of kracht van een ding.”²³⁰ Het woord *al-shiddah* is een zelfstandig naamwoord dat komt van *al-ishtidaad*, en hier van komt *al-shadied* en *al-moetashaddid*. Tarfah²³¹ heeft gezegd: “Ik zie de dood de grootmoedige gemakkelijk nemen en de extreme (*al-moetashaddid*) vrekken laten die zich vastklampen aan hun eigendommen.”

Een *h’adieth* verklaart:

«لن يشاد الدين أحد إلا غلبه.»

“Niemand overbelast zichzelf in de religie of het zal hem overmannen [en hij zal niet in staat zijn om op die manier door te gaan].”²³²

Dat wil zeggen dat de religie hem zal overmannen en overleven. *Al-moeshaadah* is het proberen een ander te overwinnen en overmannen. *Al-moeshaadah* in iets betekent het zeer krachtig en invloedrijk in zijn.”²³³

De taalkundige betekenis van *al-’oenf* (العنف)

[*Al-’Oenf* (العنف) komt van de stam van] “‘*ayn* (ع), *noon* (ن) en *faa-e* (ف), een correct stamwoord dat duidt op het tegenovergestelde van zachtheid.”²³⁴ Men zegt *al-amr a’tanaf* (الأمر اعتنتف) als de zaak met hardvochtigheid behandeld wordt. *Al-’Anief* is degene die streng en gemeen is in zijn spraak. Men gebruikt met betrekking tot

²³⁰ Ibn Faaris, *Moe’djam Maqaayies al-Loeghah*, trefwoord شد .

²³¹ Hij was Tarfah ibn al-Abd ibn Soefyaan al-Bakrie al-Waailie, een poëet uit de dagen van onwetendheid (*ad-djaahiliyyah*: de periode vóór de Islaam). Hij werd geboren in de woestijnen van al-Hasa en werd gedood door al-Moekaabar, de gouverneur van al-Hasa, in 60 n.C. Zie *al-A’laam*, vol. 3, p. 225.

²³² Dit is een gedeelte van een *h’adieth* die we hiervoor al aangehaald hebben: “De religie is gemakkelijk...” [Overgeleverd door al-Boekhaarie.]

²³³ Zie az-Zamakhsharie, *Asaas al-Balaaghah*, trefwoord ش د د; Ibn Mandhzoer, *al-Lisaan*, trefwoord شد; al-Fayroezabaadie, *al-Qamoos*, trefwoord شدة. [Lane gaf de volgende definitie voor *tashaddad*: “Hij handelde, of gedroeg zich, met geforceerde hardheid, fermheid, kracht, sterkte, moed, felheid, hevigheid, strengheid, of meedogenloosheid; hij wendde zijn kracht, macht en energie aan; gedwongen of dwong zichzelf, of belaste zichzelf enorm.” Lane, vol. 2, p 1518. – JZ]

²³⁴ Ibn Faaris, *Moe’djam Maqaayies al-Loeghah*, trefwoord عنتف.

hardvochtigheid in daden het woord ‘anoef of ‘oenf. Degene die zijn paard berijdt zonder enige zachtaardigheid, wordt ‘anief genoemd.²³⁵

Na deze verschillende woorden goed te hebben bekeken, vinden we nabijheid tussen de woorden *al-ghoeloew* en *at-tetarroef*. Wezenlijk hebben zij een en dezelfde betekenis, aangezien men het woord *at-tetarroef* gebruikt wanneer men komt tot de uiterste limiet of het uiterste einde van iets. Desondanks is de verwantschap tussen hen er een van algemeenheid en specificiteit. *At-Tetarroef* wordt gebruikt voor het komen tot het uiterste einde of limiet van iets in het algemeen; deze betekenis is meer algemeen dan *al-ghoeloew*.

Wat betreft de overige woorden *al-tanatta'*, *al-tashaddoed*, en *al-'oenf*, zij komen slechts neer op kenmerken en uitdrukkingen van extremisme (*al-ghoeloew*):

- De extremist wordt gekenmerkt door het nemen van zijn religie op een zeer strikte en strenge manier (*al-tashaddoed*).
- Hij wordt ook gekenmerkt, in zijn relaties met anderen, door hardvochtigheid en onbeleefdheid (*al-'oenf*).
- Hij wordt ook gekenmerkt door het zeer ernstig en verder gaan dan de noodzakelijke limiet wanneer het komt tot de daden van de religie.

Al deze woorden, behalve *at-tetarroef*, zijn genoemd in de teksten van de *sharie'ah*, zoals dat besproken wordt in de volgende paragraaf.

---

²³⁵ Zie al-Djawharie, *al-Sih'aah'*, trefwoord عنف; Ibn Mandhzoer, *al-Lisaan*, trefwoord عنف; al-Fayroezabaadie, *al-Qaamoos*, trefwoord عنف; az-Zabiedie, *Taadj al-'Aroes*, trefwoord عنف. [Lane definieert 'oenf als "onvriendelijkheid, ruwheid of felheid/onstuimigheid." Lane, vol. 2, p. 2174. – JZ]

De betekenis van “extremisme” volgens de Qor-aan en Soennah

Het bevel om op het rechte pad te blijven en om extremisme te vermijden

Een van de realiteiten die duidelijk zijn voor iedereen die de geschiedenis van de boodschappers (vrede zij met hen) heeft bestudeerd, is dat de mensen van elk tijdperk verschilden met betrekking tot hun niveau van het gehoor geven aan hun oproep. Degenen die tot de waarheid uitgenodigd zijn verschillen op de volgende manieren in hun niveaus van gehechtheid aan dat pad:

- 1) Er zijn mensen die zich aan de waarheid vasthouden en standvastig blijven op haar pad.
- 2) Er zijn mensen die zeer onachtzaam en lusteloos worden, zij nemen geen stappen richting de limieten bepaald door Allah ﷻ.
- 3) En er zijn mensen die naar het extreme neigen, die verder gaan dan de limieten bepaald door Allah de Verhevene.

Deze drie soorten zijn allen aanwezig in de religieuze gemeenschappen die bestonden vóór de tijd van de profeet Moh’ammed ﷺ. Deze drie soorten bestonden ook allen onder zijn volk. Om die reden hebben de *sharie’ah* teksten gewaarschuwd voor het volgen van het pad van diegenen die Allah’s Woede verdienen of diegenen die zijn afgeweken, niet blijvend binnen de limieten bepaald door Allah ﷻ of ze niet respecterend. Bovendien is er ook een oproep, via verschillende middelen, om op het rechte pad te blijven. Deze verwezen naar middelen, waar onder de volgende:

- 1) De moslims onderwijzen om te bidden tot Allah ﷻ om hen vrij te houden van de afwijkingen van beide uitersten. Dit is een aantal keren bekrachtigd voor de moslims in elk gebed [omdat de moslims reciteren]:

﴿ أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ

الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٢﴾ ﴾

“Leid ons op het rechte pad. * Het pad van degenen aan wie U Uw gunst geschonken hebt, niet (het pad) van degenen die (Uw) Toorn verdienen, noch dat van de dwalenden.” ²³⁶

²³⁶ Soerat al-Faatih’ah (1), aayah 6-7.

[Ibn Taymiyyah merkte op:] “Toen Allah ons beval om aan Hem in elk gebed te vragen om ons te leiden naar het rechte pad, het pad van degenen die Allah gezegend heeft... maakte Hij duidelijk dat de mens voor zichzelf dient te vrezen opdat hij niet afwijkt naar een van deze twee uiteenlopende paden [van degenen die Allah’s Woede verdienen of degenen die afgeweken zijn].”²³⁷

- 2) Er zijn ook krachtige waarschuwingen om de voorgeschreven grenzen niet te overschrijden, alsook het bevel om je er aan te houden. [Bijvoorbeeld, Allah de Verhevene zegt:]

﴿ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا ۚ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ

الظَّالِمُونَ ﴿٢٢٩﴾

“...Dit zijn Allah’s grenzen (wetten), dus overtreed ze niet. En wie Allah’s grenzen overtreedt, zij zijn dan de onrechtplegers..”²³⁸

De limieten zijn de uiterste grenzen van wat toegestaan is van de geoorloofde daden, ongeacht of ze bevolen of niet bevolen zijn.²³⁹ Het schenden van de limiet betekent verder gaan dan de limiet en er niet stoppen.²⁴⁰ Een dergelijke schending is in feite één van de doelen van de satan. Over het algemeen zoekt hij één van beide afwijkingen: overdrijving of lusteloosheid. “Allah beveelt niets of de satan heeft, met betrekking tot dit, twee wegen naar verleiding: hetzij door middel van laksheid en het verwaarlozen van de daad, of door middel van extremisme en overmatigheid. De religie van Allah is, in werkelijkheid, een evenwichtige positie tussen de gemakzuchtige persoon en de extremist, als een vallei tussen twee bergen, leiding tussen twee posities van misleiding en een gematigde positie tussen twee afkeurenswaardige extremen. Degene die nalatig is met betrekking tot een bevel, heeft het verspild. En degene die tot het extreme gaat, heeft het ook verspild. De eerstgenoemde door niet te voldoen aan de minimale limiet en de laatstgenoemde door voorbij de maximale limiet te gaan.”²⁴¹

²³⁷ Ibn Taymiyyah, *Madjmoo’ al-Fataawa*, vol. 1, p. 65.

²³⁸ *Soerat al-Baqarah* (2), aayah 229.

²³⁹ Zie Ibn Taymiyyah, *Madjmoo’ al-Fataawa*, vol. 3, p. 362.

²⁴⁰ Zie at-Tabarie, *Djaami’oe l-Bayaan*, vol. 2, p. 472.

²⁴¹ Ibn al-Qayyiem, *Moedaaradj as-Saalikien*, vol. 2, p. 517.

- 3) Er is ook een sommatie om standvastig te blijven en zich te houden aan de bevelen zonder overdrijving of toevoeging. [Allah ﷻ zegt:]

﴿ فَاسْتَقِمَّ كَمَا أُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا ۗ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ

بَصِيرٌ ﴿۱۱۲﴾

“**Dus sta** (O Moh’ammed) **standvastig** (oprecht en correct in de religie van het islamitische monotheïsme) **zoals jou bevolen is en wie met jou berouw tonen** (tegenover Allah), **en overschrijd** (Allah’s juridische grenzen) **niet. Waarlijk, Hij ziet wat jullie doen.**”²⁴²

Allah ﷻ beveelt ons om standvastig te blijven op het rechte pad, welke de weg van gematigdheid is, en om op dat pad te blijven zonder er van af te wijken. Dit bevel wordt opgevolgd [in het vers] door het verbod op het overschrijden van de juiste grenzen. Dat impliceert dat Allah ﷻ wil dat men standvastig blijft op de weg die Hij heeft voorgeschreven, zonder overmaat of overdrijving wat deze religie kan veranderen van een religie van gemak naar een religie van moeilijkheid.²⁴³

- 4) Men vindt ook [teksten met betrekking tot] het verbod op het gaan naar extremen en verder dan de vastgestelde limieten. Deze zijn vooral gericht aan de Mensen van het Boek. [Bijvoorbeeld, Allah de Verhevene zegt:]

﴿ يَأْهَلْ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ

إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَنَهَا إِلَى

مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۗ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ ۗ خَيْرًا

لَكُمْ ۗ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهُ وَاحِدٌ ۗ سُبْحَانَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ ۗ لَهُ مَا فِي

السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿۱۷۱﴾

²⁴² Soerat Hoed (11), aayah 112.

²⁴³ Zie Sayyid Qoetb, *Fie Dhzilaal al-Qor-aan*, vol. 4, p. 1931.

“O mensen van het Boek (christenen)! Overdrijf niet in jullie religie ²⁴⁴ en zeg slechts de waarheid over Allah. Waarlijk, *a/-Masieh*’ (de Messias), ‘*Isaa ibn Maryam* (Jezus ﷺ zoon van Maria), was een boodschapper van Allah en (geschapen door) Zijn Woord ²⁴⁵ dat Hij tot Maryam zond, en een ziel door Hem geschapen ²⁴⁶; dus geloof in Allah (als Enige Ware God) en Zijn boodschappers, en zeg niet dat Allah drie is (drie-eenheid ²⁴⁷)! Houd op (met deze bewering)! Dat is beter voor jullie. Waarlijk, Allah is één God, Glorieus is Hij (en ver Verheven boven de bewering) dat er voor Hem een zoon zou zijn. Aan Hem behoort alles wat in de hemelen en alles wat op aarde is. En Allah is voldoende als *Wakiel* (Vertrouweling en de Beste Rangschikker van kwesties voor ons).” ^{248 - 249}

²⁴⁴ [De christenen overdreven aangaande Jezus ﷺ totdat zij hem verhieven boven het niveau dat Allah ﷻ hem gegeven had. Zij verhieven hem van de positie van profeet naar het zijn van een god, die zij aanbaden zoals zij Allah ﷻ aanbaden. Zij overdreven zelfs nog meer met betrekking tot degenen waarvan zij beweerden dat zij zijn volgelingen waren (waaronder Paulus, zie het artikel “De Heilige Geest” op www.uwkeuze.net), bewerdend dat zij feilloos waren; aldus volgden zij elk woord dat zij zeiden, hetzij juist of vals, leiding of misleiding, waarheid of leugens. Dit is waarom Allah ﷻ zegt: “Zij (de joden en de christenen) hebben hun rabbijnen en hun monniken tot hun heren naast Allah genomen...” (Q. 9:31), door hen te gehoorzamen in dingen die zij toegestaan of verboden verklaarden volgens hun eigen begeerten zonder dat het opgedragen is door Allah ﷻ. *Imaam* Ah’mad leverde over dat Ibn ‘Abbaas ﷺ zei dat ‘Oemar ﷺ zei dat de boodschapper van Allah ﷻ gezegd heeft: “Prijns mij niet overmatig zoals de christenen overdreven aangaande Jezus, zoon van Maria. Waarlijk, ik ben slechts een dienaar, dus zeg: Allah’s dienaar en Zijn boodschapper.” (*Tefsier Ibn Kethier.*) – AY]

²⁴⁵ [Allah ﷻ schiep Jezus ﷺ met het Woord *koen* (wees) dat Hij met de engel Gabriël ﷺ zond naar Maria. Gabriël ﷺ blies het leven van Jezus ﷺ in Maria met Allah’s Toestemming en Jezus ﷺ kwam als gevolg tot bestaan. Dit is waarom Jezus ﷺ een woord en een *roeh*’ (een door Allah geschapen ziel) genoemd wordt, omdat hij geen vader had die hem verwekte. Integendeel, hij kwam tot bestaan door het Woord dat Allah ﷻ uitte: “Wees!” – waarna hij was, door de ziel die Allah ﷻ zond met de engel Gabriël ﷺ. (*Tefsier Ibn Kethier.*) – AY]

²⁴⁶ [*Roeh’oellaah*: volgens de vroegere religieuze geleerden van onder de metgezellen van de profeet ﷺ en hun studenten en de *moedjtahidoen*, is er een regel om onderscheid te maken tussen de twee zelfstandige naamwoorden in de tweede naamval:

1) Als een van de twee zelfstandige naamwoorden Allah is en het andere is een persoon of voorwerp, bijvoorbeeld Allah’s huis (*baytoellaah*), Allah’s boodschapper (*rasoeloellaah*), Allah’s dienaar (*’abdoellaah*), ziel afkomstig van Allah (*roeh’oellaah*), de regel voor zulke woorden is dan dat het tweede zelfstandige naamwoord, bijvoorbeeld huis, boodschapper, dienaar of ziel, geschapen is door Allah ﷻ en eervol is in het Zicht van Allah. En het was Zijn Woord: “Wees!” - waarna hij was (d.w.z. Jezus ﷺ is geschapen zoals Adam ﷺ geschapen is.)

2) Maar als een van de twee zelfstandige naamwoorden Allah is en het tweede is noch een persoon noch een voorwerp, dan is het geen geschapen iets maar een Eigenschap van Allah ﷻ, bijvoorbeeld Allah’s Kennis (*’ilmoellaah*), Allah’s Leven (*h’aayaatoellaah*), Allah’s Spraak (*kalaamoellaah*) en Allah’s Wezen (*dzaatoellaah*). – AY]

²⁴⁷ [Zie het artikel “Eenheid versus drie-eenheid: schaakmat!” op www.uwkeuze.net. – AY]

²⁴⁸ *Soerat an-Nisaa-e* (4), *aayah* 171.

²⁴⁹ [‘Oebadah ibn as-Saamit zei dat de profeet ﷺ gezegd heeft: “Als iemand getuigt dat niemand het recht heeft om aanbeden te worden behalve Allah alleen, Die geen

[Allah ﷻ zegt ook:]

﴿ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ وَأَضَلُّوا كَثِيرًا وَضَلُّوا عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴾

“Zeg (O Moh’ammed): ‘O mensen van het Boek (joden en christenen)! Overdrijf niet ten onrechte in jullie religie, en volg niet de begeerten van een volk ²⁵⁰ dat vroeger zeker dwaalde en velen liet dwalen, en zij dwaalden van de rechte weg.’” ²⁵¹

Met andere woorden, O volgelingen van de *Indjiel* (het Evangelie), overschrijd de grenzen in jullie religie niet, en ga niet verder dan de waarheid. Jullie bewering dat Jezus de zoon is van Allah, is gewoonweg een bewering van jullie zelf over Allah met geen grondslag in waarheid. Jullie hebben hem (Jezus ﷺ) naar een positie van goddelijkheid verheven en jullie hebben hem een heer en een god gemaakt. ²⁵²

“Er is veel buitensporigheid onder de christenen. Zij gingen met betrekking tot Jezus naar het extreme. Zij verplaatsten hem van de limieten van het profeetschap totdat zij hem namen als een god naast Allah die zij aanbaden zoals zij Allah aanbaden.” ²⁵³ Deze buitensporigheid en het gaan naar het extreme veroorzaakte de meeste afwijkingen in de christelijke religie. ²⁵⁴

---

deelgenoten heeft, en dat Moh’ammed Zijn dienaar en boodschapper is, en dat ‘lesaa Allah’s dienaar en boodschapper is en Zijn Woord dat hij schonk aan Maryam en een geest geschapen door Hem, en dat het Paradijs waar is en de Hel waar is, dan zal Allah hem in het Paradijs toelaten met de daden die hij verrichtte, ook al waren die daden weinig.” (Djoenadah, een van de overleveraars, zei: “‘Oebadah zei verder: ‘Zo’n persoon kan het Paradijs binnen door elk van haar acht poorten die hij wil.’” [*Sah’ieh’ al-Boekhaarie*, 4/3435] Moeslim leverde dit ook over. – AY]

²⁵⁰ [‘Volk’ duidt hier op de voorstanders van dwaling die o.a. overdreven aangaande ‘lesaa (Jezus) ﷺ en die zijn positie van profeet verhieven tot de positie van een god. Zij dwaalden en lieten andere dwalen. (Zie *Tefsier Ibn Kethier.*) – AY]

²⁵¹ *Soerat al-Maa-idah* (5), *ayah* 77.

²⁵² Zie *at-Tabarie*, *Djaami’oe l-Bayaan*, vol. 6, p. 43; *al-Qoertoebie*, *al-Djaami’ li Ah’kaamie al-Qor-aan*, vol. 6, p. 21; *Aboe as-Sa’oed*, *Irshaad al-‘Aql as-Saliem*, vol. 1, p. 821; *Ibn Djoezayy*, *at-Tashiel*, vol. 1, p. 165.

²⁵³ Soelaymaan ibn ‘Abdoellaah ibn ‘Abdoel-Wahaab, *Taysier al-‘Aziez al-H’amied*, p. 265.

²⁵⁴ Zie *Sayyid Qoetb*, *Fie Dhzillaal al-Qor-aan*, vol. 2, p. 496.

Dit extremisme bracht het kloosterwezen voort waar zij vermoedelijk God mee wilden aanbidden. Dit was echter niet voorgeschreven voor hen, noch werden zij opgedragen om zich op deze manier te gedragen. [Allah ﷻ zegt:]

﴿وَرَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ﴾

“...En het kloosterwezen (monnikenleven, celibaat) bedachten zij (zelf), Wij hebben het hen niet voorgeschreven...”²⁵⁵

De christenen waren niet de enige die buitensporigheden begingen. De joden begingen dit ook. De verzen hierboven werden echter op de eerste plaats en vooral gericht aan de christenen, zoals duidelijk blijkt uit hun context. Ibn Taymiyyah heeft gezegd: “De christenen begingen meer buitensporigheden dan de andere groepen met betrekking tot de aangelegenheden van geloofsovertuigingen en aanbedding. Daarom verbood Allah hen expliciet in de Qor-aan om excessen te begaan.”²⁵⁶

Hoewel deze teksten direct betrekking hebben op de Mensen van het Boek, dienen zij voornamelijk als een waarschuwing voor dit volk om weg te blijven van de oorzaken die resulteerden in Allah’s Woede op de voorgaande volkeren.²⁵⁷

- 5) De boodschapper van Allah ﷻ verbood zijn volk om buitensporigheden te begaan zodat zij niet met dezelfde resultaten getroffen zouden worden waarmee de vroegere volkeren, die de boodschappers hadden ontvangen, getroffen werden. Naast het verbieden van extremisme, legde de boodschapper van Allah ﷻ ook de gevolgen en resultaten van extremisme uit. Ibn ‘Abbaas ؓ zei dat de boodschapper van Allah ﷻ hem vroeg om enkele kiezelstenen te verzamelen voor hem om te gebruiken tijdens het stenigen van de pilaren²⁵⁸ tijdens de bedevaart. Hij bracht hem kleine kiezelstjes. Toen hij ze in de handen van de profeet ﷺ legde, zei de profeet ﷺ:

«نعم بأمثال هؤلاء وإياكم والغلو في الدين وإنما هلك من كان قبلكم بالغلو في الدين.»

²⁵⁵ Soerat al-H’adied (57), aayah 27.

²⁵⁶ Ibn Taymiyyah, *Iqtidhaa-e Siraat al-Moestaqiem*, vol. 1, p. 289; zie ook at-Tabarie, *Djaami’oe l-Bayaan*, vol. 6, p. 24; Ibn Djoezayy, *al-Tashiel*, vol. 1, p. 165.

²⁵⁷ Zie Moh’ammed at-Taahir ibn ‘Aashoer, *Maqaasid as-Sharie’ah al-Islaamiyyah*, p. 60.

²⁵⁸ [Dit is een symbolische steniging van de satan en de kiezelstjes dienen een grootte te hebben van een erw. – AY]

“Ja, met deze steentjes (van deze maat). Pas op voor het gaan voorbij de grenzen van de religie. De mensen vóór jullie werden vernietigd door het gaan naar extremen in de religie.”²⁵⁹

Het verbod hier, ook al zit er een specifieke reden achter, is een verbod op elke vorm van extremisme en buitensporigheid. Ibn Taymiyyah heeft gezegd: “Deze [instructie] is algemeen voor alle vormen van extremisme in zaken van geloofsovertuigingen en daden. De reden achter dit algemene verbod is het gooien van de kiezels. Het gooien van grotere stenen omdat zij groter zijn dan kleinere is inbegrepen in het verbod. Vervolgens legde hij het op een zodanige manier uit dat het betekent dat men het volgen van hun weg [letterlijk: leiding] dient te vermijden, dat wil zeggen, de weg van de mensen vóór ons, als een middel om ons te distantiëren van wat hen vernietigden. Degene die zich bij hen aansluit door zich op een soortgelijke manier te gedragen, dient vernietiging voor zichzelf te vrezen.”²⁶⁰

- 6) [De teksten van de *sharie'ah*] leggen duidelijk het pad en eindresultaat van de extremist uit. Verschillende *ah'aadieth* leggen uit dat extremisme eindigt in vernietiging. In feite is dit drie keer verklaard in één *h'adieth*. Dit toont aan hoe groot en gevaarlijk deze kwestie is. Ibn Mas'oeed ؓ verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷺ drie keer zei:

«هلك المتطعون.»

“De *moetanatti'o*en zijn vernietigd.”²⁶¹

An-Nawawie²⁶² heeft gezegd: “De *moetanatti'o*en zijn vernietigd’ verwijst naar degenen die in het diepen gaan, uitersten en verder dan de juiste grenzen gaan in hun spraak en daden.”²⁶³

²⁵⁹ Overgeleverd door Ah'mad, Ibn Khoezaymah, an-Nasaa'ie en Ibn Maadjah. Al-H'aakim leverde het over en zei dat het *sah'ieh'* (authentiek) is volgens de normen van al-Boekhaarie en Moeslim. Ad-Dzahabie was het met hem eens. Ibn Taymiyyah verklaarde de *h'adieth* ook *sah'ieh'* in *al-Iqtidhaa-e*, vol. 1, p. 289, zo ook deed an-Nawawie in *al-Madjmoo'*, vol. 8, p. 138.

²⁶⁰ Geciteerd van Soelaymaan ibn 'Abdoellaah, *Taysier al-'Aziez al-H'amied*, p. 275. Ik vond deze passage niet in een van Ibn Taymiyyah's werken beschikbaar voor ons, behalve een vergelijkbare passage in *Iqtidhaa-e*, vol. 1, p. 289.

²⁶¹ Overgeleverd door Moeslim, Aboe Daawoed en Ah'mad.

²⁶² Hij was Aboe Zakariyya Yah'ya ibn Sharaf al-H'ooraanie an-Nawawie, een geleerde van *fiqh* (islamitische jurisprudentie) en *h'adieth*. Hij werd geboren en hij overleed in Nawa in het gebied Hauraan (in Syrië), waar zijn naam van afgeleid is. Hij onderwees in Damascus en verbleef daar lange tijd. Hij heeft talrijke bekende boeken geschreven. Hij overleed in 676 H. Zie *al-A'laam*, vol. 8, p. 149.

²⁶³ An-Nawawie, *Sharh' Sah'ieh' Moeslim*, vol. 16, p. 220.

Een andere *h'adieth* verklaart dat een persoon die hard is voor zichzelf, de oorzaak is dat Allah ﷻ op Zijn beurt hard is voor hem. Anas ibn Maalik ؓ verhaalde dat de profeet ﷺ heeft gezegd:

«لا تشددوا على أنفسكم فيشدد عليكم فإن قوما شددوا على أنفسهم فشدد الله عليهم فتنك بقاياهم في الصوامع والديار ورهبانية ابتدعوها ما كتبناها عليهم.»

“Wees niet zeer streng voor jullie zelf, want dan zal Allah streng voor jullie zijn. Waarlijk, een volk was streng voor zichzelf, dus Allah was streng voor hen. Het zijn de overblijfselen van die mensen die in de kluizenaarshutten en kloosters zijn. [Vervolgens citeerde hij het vers:] ‘...**En het kloosterwezen** (monnikenleven, celibaat) **bedachten zij** (zelf), **Wij hebben het hen niet voorgeschreven...**’²⁶⁴

Hard en extreem streng zijn voor jezelf is een vorm van extremisme. De *Soennah* maakt duidelijk dat een dergelijke persoon uiteindelijk zal ophouden met zijn daden en niet in staat zal zijn om er mee door te gaan. Niemand maakt deze religie moeilijk of het zal hem overmannen en hij zal geblokkeerd worden. Aboe Hoerayrah ؓ verhaalde dat de profeet ﷺ gezegd heeft:

«إن هذا الدين يسر ولن يشاد الدين أحد إلا غلبه فسددوا وقاربوا وأبشروا ويسروا واستعينوا بالغدوة والروحة وشيء من الدلجة.»

“Waarlijk, de religie is gemakkelijk. Niemand plaatst ontbering in de religie of het zal hem overmannen. Zoek het rechte pad, kom dichterbij het goede en accepteer de goede tijdingen. En zoek hulp door te reizen in de ochtend en middag en wat van de nacht.”²⁶⁵

Een andere bewoording verklaart: “Gematigdheid en gematigdheid zullen jullie naar jullie doel brengen.” Ibn H’adjar²⁶⁶ zei: “De betekenis is dat eenieder die diep gaat [verder gaat dan wat vereist is] in de religieuze daden en zachtaardigheid veronachtzaamt [voor zichzelf] zal

²⁶⁴ Voorheen besproken. [Overgeleverd door Aboe Daawoed en Aboe Ya’la met een *h’asan* (goede) keten (van overleveraars).]

²⁶⁵ Overgeleverd door al-Boekhaarie.

²⁶⁶ Hij was Aboe al-Fadhli Shihaab ad-Dien Ah’mad ibn ‘Aliy ibn Moh’ammed al-Kinaanie al-‘Asqalaanie, bekend als Ibn H’adjar. Hij was een van de grote geleerden van de islamitische wetenschappen en geschiedenis. Hij kwam oorspronkelijk van Asqilaan in Palestina. Hij was een van de grootste geleerden betreffende *h’adieth*. Zijn meest bekende werk was *Fat-h’oe al-Baarie Sharh’ Sah’ieh’ al-Boekhaarie* [een commentaar op *Sah’ieh’ al-Boekhaarie*]. Hij heeft ook een aantal werken betreffende overleveraars van *h’adieth*, de meest bekende hiervan zijn *Tahdzieb at-Tahdzieb* en *Taqrieab al-Tahdzieb*. Hij overleed in 852 H. Zie *al-A’laam*, vol. 1, p. 178.

incapabel zijn en zal stoppen met zijn daden. Dus zal het hem overmannen.”²⁶⁷ Om te zorgen dat dit niet gebeurt, beveelt het einde van de *h’adieth* gematigdheid en het trachten om zo dicht mogelijk naar het rechte pad te komen volgens de middelen die men heeft. “Dit betekent gematigd en op een evenwichtige manier handelen betreffende daden van aanbidding: noch het tekortschieten betreffende wat verplicht is, noch jezelf dat opleggen wat je capaciteiten te boven gaat.”²⁶⁸

---

²⁶⁷ Ibn H’adjar, *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 1, p. 178.

²⁶⁸ Ibn Radjab, *al-Moeh’idjah fie Siyar al-Doelidjah*, p. 51.

De vormen van extremisme

Extremisme bestaat niet uit slecht één vorm. Het verschilt met betrekking tot wat in verband staat met de daden van de mens. Over het algemeen zijn er twee voornaamste soorten: (1) betrekking hebbende op geloofsovertuigingen, en (2) betrekking hebbende op daden of handelingen.²⁶⁹ Het uitleggen van deze vormen helpt bij het begrijpen van de realiteit van extremisme in de wetgeving en het afbakenen van zijn begrippen. Nu volgt een algemene uitleg hiervoor:

Het verstandelijke, algemene, geloofsgerelateerde extremisme

Wat bedoeld wordt met het “verstandelijke (het begrijpen betreffende), algemene, geloofsgerelateerde extremisme”, is dat extremisme wat gerelateerd is aan de algemene principes van de islamitische *sharie’ah* en de meest belangrijkste kwesties. “Geloofsgerelateerd” betekent dat het gerelateerd is aan iemands geloofssysteem of geloofsovertuigingen, wat de bron vormt voor iemands fysieke daden. Er zijn vele voorbeelden van deze aard: extremisme wanneer het aankomt op iemands *imaam*²⁷⁰ of leider en hem perfectie toeschrijven of beweren dat hij vrij is van fouten; extremisme wanneer het aankomt op jezelf afscheiden van een zondige maatschappij; en extremisme wanneer het aankomt op het tot ongelovige (*kaafir*) verklaren van een individu en je van hem afscheiden.

Het algemene, geloofsgerelateerde extremisme is de meest gevaarlijke vorm van extremisme. Het is veel schadelijker dan het daadgerelateerde extremisme, omdat het algemene, geloofsgerelateerde extremisme leidt tot scheiding en haat. Het is wat zich ontwikkelt in facties en groepen die buiten het rechte pad vallen. “Deze sekten worden sekten door hun afwijken van de geredde groep met betrekking tot een algemeen begrip van de religie of een basisprincipe van de *sharie’ah*, niet op grond van enkele kleine punten. De afwijkende kleine punten of secundaire kwesties leiden niet naar het soort afwijking dat resulteert in facties en sekten. Afscheiding en sektarisme vinden plaats wanneer er een verschil is betreffende een algemene, verstandelijke kwestie.”²⁷¹ Ziet u niet hoe in het extremisme

²⁶⁹ Zie Ibn Taymiyyah, *Iqtidhaa-e as-Siraat al-Moestaqiem*, vol. 1, p. 289.

²⁷⁰ [*Imaam* (إمام)] (mv. *a-immah*): leider, voorganger in het gebed (*salaah*), leider in kennis of *fiqh*, leider van een staat. – AY]

²⁷¹ *As-Shaatibie, al-'Itisaam*, vol. 2, p. 200.

van groepen zoals de Khawaaridj ²⁷² en Shie'ah ²⁷³ over het algemeen, verstandelijke kwesties hen leidden naar het ontwikkelen in sekten en

²⁷² Zij worden Khawaaridj genoemd omdat zij in opstand kwamen tegen 'Aliy ibn Abie Taaib ؑ. Zij zelf bestaan uit verschillende sekten. Zij verklaren degenen die grote zonden begaan als ongelovigen, en zij geloven in het in opstand komen tegen onrechtvaardige leiders. Zij verklaarden zelfs enkele metgezellen van Allah's boodschapper ﷺ als ongelovigen. Zij houden er ook een aantal andere afwijkende geloofsovertuigingen op na. Zie as-Shahristaanie, *al-Milal wa an-Nih'al*, vol. 1, p. 114-139. [*Khawaaridj* (enkelvoud: *khaaridjie*) betekent letterlijk 'zij die eruit zijn' of 'afgesplitst zijn'. De Khawaaridj was een extremistische groepering die zich onder het leger van 'Aliy ibn Abie Taaib ؑ bevond en tegenover het leger van Moe'aawiyah ؑ stond. Toen 'Aliy ؑ, de vierde rechtgeleide khalief van de Islaam en de neef en zwager van de profeet ﷺ, instemde om te arbitrereren tussen hem en Moe'aawiyah ؑ om het bloedvergieten te stoppen, voelden deze extremisten zich beledigd en splitsten zich tijdens de veldslag van Siffien (657 n.C.) van het leger van 'Aliy ؑ af. Deze veldslag was tussen 'Aliy en Moe'aawiyah ibn Abie Soefyaan die 'Aliy weigerde als khalief. Toen er bemiddelingen tussen de twee kanten plaatsvonden, splitste een grote groep van 'Aliy's volgelingen zich af en verzetten zich. Zij verklaarden zowel 'Aliy als Moe'aawiyah ؑ als ongelovigen omdat, volgens hun mening, zij menselijke arbitrage hadden gezocht boven dat wat verordend was door de Goddelijke Wet. Maar wat 'Aliy ؑ deed was niet de regels van Allah ﷻ terzijde leggen, maar hij paste deze juist toe, met de beste bedoeling voor de moslimgemeenschap in gedachte. Zijn doel was om koste wat kost bloedvergieten te vermijden. Omdat de Khawaaridj zijn acties niet begrepen, begonnen zij 'Aliy ؑ een ongelovige te noemen en hebben hem later zelfs vermoord. Terwijl de Khawaaridj zich van de *djamaa'ah* (gemeenschap) van de moslims distantieerden, werd hun zienswijze meer en meer extreem. Zij bestempelden elke moslim die niet bij hen hoorde als een ongelovige en zo werden zij volgens hen een legitiem doelwit om te vermoorden en hun bezittingen mochten in beslag genomen worden. Net zoals bij alle ander fanatici, werkte hun fanatisme averechts en heeft het hen uiteindelijk de ondergang gekost. Hun politieke verschillen hebben ertoe geleid dat zij in hun geloof afweken. Het ging zelfs zo ver dat zij iemand die een grote zonde had begaan als ongelovige beschouwden. Zij beweren dat mensen ofwel het volledige geloof (*imaan*) bezitten, of ongelovig (*kaafir*) zijn. Volgens hen kan de *imaan* van een mens niet verzwakken en is degene die grote zonden begaat (overspel, liegen, bedwelming etc.) een ongelovige die bestreden mag worden. Hoewel zij overkwamen als vrome en strikte volgers van de Islaam, waren de Khawaaridj in essentie één van de grootste bedreigingen die deze *oemmah* is overkomen. De extra extremen onder hen, de *Azraqies*, zeggen dat iedereen die een *kaafir* is geworden, nooit kan terugkeren naar het geloof en gedood dient te worden voor zijn afvalligheid, samen met zijn vrouw(en) en kinderen. – AY]

²⁷³ De Shie'ah waren degenen die partij kozen voor 'Aliy ؑ in het bijzonder, en voor hem het recht claimden om *imaam* en khalief te zijn. Zij geloofden dat de *imaam* of leider alleen van zijn afstammelingen kan zijn. Ook zij splitsten zich op in vele sekten. Zie as-Shahristaanie, *al-Milal wa an-Nih'al*, vol. 1, p. 146-191. [Shie'ah: vaak gespeld als Sji'a of sji'ieten. De naam Shie'ah komt van het Arabische *Shie'at 'Aliy* = de Partij van 'Aliy (ibn Abie Taaib) ؑ. Het is een verzamelnaam voor een grote groep verschillende sekten, die als gemeenschappelijk uitgangspunt de opvatting hebben dat 'Aliy ؑ en zijn nakomelingen de rechtmatige opvolgers van de profeet Moh'ammed ﷺ als leiders (*imaam*) van de gemeenschap der moslims waren. Zij erkennen het khalifaat van Aboe Bakr, 'Oemar en 'Oethmaan ؑ niet. Aan het begin van het bewind van Yazied ibn Moe'aawiyah, kwam H'oesayn ؑ, zoon van de vierde khalief 'Aliy ibn Abie Taaib ؑ, in opstand tegen zijn leiderschap. De volgelingen van 'Aliy ibn Abie Taaib ؑ in Irak, hadden H'oesayn ؑ naar Irak uitgenodigd om de opstand te leiden, maar later lieten zij hem in de steek en veroorzaakten zijn dood door de handen van Yazied's soldaten bij Karbala (680 n.C.). (Dit is de reden waarom sommige sji'ieten zichzelf eens per jaar verwonden, als een boetedoening voor deze tragische gebeurtenis. Dit is absoluut geen praktijk die

plaats heeft in de Islam!) Gekweld door pijn weken vele van degenen die zich beschouwden als volgelingen van 'Aliy, af van de hoofdstroom van de Islam. Zij werden buitensporig in het uiten van hun liefde voor 'Aliy ﷺ en hun haat tegenover allen die hem bestreden. Zij verklaarden de eerste drie khaliefen, Aboe Bakr, 'Oemar ibn al-Khatta'ab en 'Oethmaan ibn 'Affaan ﷺ, (eerst als overweldigers en vervolgens) als *kaafirien* (ongelovigen) die het khalifaat (de functie van *imaam* - leider) van 'Aliy ﷺ hadden gestolen. Alle *sah'aabah* ﷺ werden afvallig verklaard door hun goedkeuring van het khalifaat van de eerste drie khaliefen, en alleen Salmaan al-Faarisie, Aboe Dzarr al-Ghifaarie en Miqdaad ibn al-Aswad al-Kindie ﷺ (sommige overleveringen geven meer namen) werden deze ernstige beschuldiging bespaard, vanwege hun vermeende steun aan de rechten van 'Aliy ﷺ op het khalifaat na de dood van de profeet ﷺ. Zij beweerden ook dat alleen bepaalde bloedverwanten van de profeet Moh'ammed ﷺ via zijn neef 'Aliy ﷺ en zijn vrouw en dochter van de profeet ﷺ, Faatimah ﷺ, het recht hadden om de leider (*imaam*) van alle moslims te zijn. Zij gingen zelfs zo ver om aan deze afstammelingen, die zij de titel *imaam* gaven, sommige van God's unieke Eigenschappen toe te kennen en zij verheven hen boven de profeten van God. Maar bij de benoeming van elke nieuwe *imaam*, ontstonden er nieuwe sji'itische sekten onder de volgelingen die ontevreden waren en de keuze verwierven. Historisch gezien waren er vele sji'itische sekten met ontelbare geloofsovertuigingen, en we dienen op te merken dat de meeste ketterse sekten die zich van de Islam afsplitsten, hun oorsprongen hadden in de een of de andere van de sji'itische sekten. Bijvoorbeeld, de *Noesayrie* sekte gesticht door Moh'ammed ibn Noesayr die in het jaar 855 n.C. beweerde dat 'Aliy een manifestatie was van God (deze sekte is ook bekend als de Alawieten of Alevieten: de heersende stam van Syrië en de president van dit land, Hafiz Asad, behoren hier toe); de Druzen (of Droezen) sekte gesticht door Moh'ammed ibn Ismaa'iel ad-Doerzie, die beweerde dat de sji'itische khalief van Egypte (behorende tot de Faatimiden), al-H'aakim bi Amrillah (966-1021 n.C.), de laatste manifestatie van God in menselijke vorm was; en de *Bahaai* sekte gesticht door 'Aliy Moh'ammed Ridhaa (de *Baab*) die het profeetschap opeiste, en zijn discipel H'oesyayn 'Aliy (*Bahaa-oellaah*) die beweerde dat hij de verwachte Christus was en dat Allah in hem gemanifesteerd was. Verheven is Allah ﷻ boven wat zij Hem allemaal toeschrijven. De meest verbreide sji'itische groepen zijn: (1) de Twaalvers (Arab.: *ithna 'ashariyyah*) of Imawieten. Zij erkennen een opeenvolgende lijn van twaalf *imaams*. Zij geloven dat de twaalfde *imaam* verdwenen is en als Mahdi zal terugkeren. In de 16de eeuw werd het twaalver Sji'isme in Perzië (Iran) tot staatsgodsdienst verheven. Door de islamitische revolutie van 1979 kwam de macht in Iran in handen van Twaalver-sji'itische geleerden onder leiding van Ayatollah Chomeiny. Twaalver-sji'ieten treft men ook aan in Irak, Libanon, Turkije (waar ze alevieten genoemd worden), India en Pakistan; (2) de Ismaa'ielieten of Zeveners, die als opvolger van de zesde *imaam* Dja'far as-Saadiq, diens eerder gestorven zoon Ismaa'iel als zevende *imaam* erkennen. De Ismaa'ielieten zijn later opgesplitst in talrijke ondergroepen: Nizari's of Assassijnen (Arab.: *hasjisjin* = zij die zich met hasjisj bedwelmen), Chodja's (of Khodja's), Bohora's, Druzen (of Droezen, volk in Libanon, Syrië en Noord-Palestina. Hun religie, voortkomend uit de extreem Ismaa'ielitische Shie'ah, kent onder andere het geloof in zielsverhuizing (of reïncarnatie, de leer van de wedergeboorte van de menselijke ziel na de dood in een andere lichamelijke bestaanswijze, zodat weinig van de oorspronkelijke Islam is bewaard) en Noesairi's (of Alawieten of Alevieten). De vroegere naam gaat terug op de eerste theoloog van de sekte; Moh'ammed ibn Noesayr Namirie 'Abdie (gestorven rond 900 n.C.). De Alawieten geloven dat de sji'itische *imaams* goddelijk zijn en periodiek naar de aarde afdalen om de gelovigen te verlossen. Hun religie is geheim en alleen bekend bij ingewijden. Het lijkt op een mix van extreme Shie'ah (Ghulat), vroegere afgoderij, gnosticisme of gnostiek en christelijke elementen. Terwijl de meeste Shie'ah-groepen 'Aliy ﷺ en zijn familie vereren, gaan de Ghulat nog verder dan verering, en beschouwen 'Aliy ﷺ als de absolute manifestatie van God. Tegenwoordig treft men Ismaa'ielieten aan in India, Centraal Azië, Iran, Syrië, Jemen en Oost-Afrika; (3) de Zaydieten, die Zayd ibn 'Aliy ibn H'oesyayn als vijfde *imaam* erkennen. Hun leer heeft de minste specifieke

facties, terwijl het extremisme van bepaalde individuen in kwesties van aanbidding en gedrag hen niet leidde naar het ontwikkelen van nieuwe sekten, behalve nadat ook zij naar het extreme gingen in kwesties van algemene geloofsovertuigingen? Een perfect voorbeeld van dien aard kan gevonden worden in de soefies.²⁷⁴ Zij waren aanwezig in de vroegere geschiedenis van de Islaam [als eenvoudige mensen (asceten) toegewijd aan daden van aanbidding]. Maar zij vormden geen sekte dat een bedreiging vormde voor de moslimgemeenschap totdat [na verloop van tijd] zij vervielen in enkele ketterse ideeën, zoals het geloof dat hun sheikhs (geleerden) onfeilbaar waren en andere kwesties van een algemene, geloofsgerelateerde aard.

De volgende punten maken het verschil tussen het verstandelijke, geloofsgerelateerde extremisme en specifiek extremisme, met betrekking tot bepaalde daden, nog duidelijker:

- 1) De expliciete verklaringen in de tekst verwijzend naar extremisme van een verstandelijke, geloofsgerelateerde aard, spreken er over als sektarisme of het afbreken in groepen, zoals de *h'adieth*:

«إن من ضئضى هذا قوما.»

---

sji'itische trekken. Zij geloven niet in de verborgenheid en terugkeer van een *imaam*. Iedere meerderjarige mannelijke afstammeling van al-H'asan ؑ of H'oesayn ؑ kan volgens hen *imaam* worden, mits hij de intellectuele eigenschappen daarvoor bezit en het *imamaat* (leiderschap) door strijd verkrijgt en behoudt. In Jemen was van 901 tot 1970 een Zayditische dynastie aan de macht. – AY]

²⁷⁴ De geleerden verschilden van mening betreffende aan wat deze naam toegeschreven is. De meest bekende mening is dat het in verband staat met de wollen kledingstukken (*as-soof*) die zij [de vroegere ascetische moslims] normaalgesproken droegen. De soefies gingen door vele fases. In het begin waren zij mensen die wereldse geneugten opgaven [*zoehd*: ascese = levenswijze van een asceet = iemand die uit overtuiging een sober en streng leven leidt] en die zich volledig toewijdden aan daden van aanbidding. Later vervielen zij in godslastering en ongeloof door hun geloof in pantheïsme (aanduiding voor de visie die de Schepper en de schepping als eenheid ziet. Deze opvatting staat enerzijds tegenover het theïsme, dat een bestaan van God buiten en boven het wereldgeheel aanvaardt, en anderzijds tegenover het atheïsme, dat Gods bestaan ontkent) en andere valse geloofsovertuigingen. Zie ar-Raazie, *i'tiqaadaat Firaq al-Moeslimien wal-Moeshriken*, p. 87-115; 'Aliy al-Dakhiellallah, voetnoten voor *al-Sawaa'iq al-Moersalah*, vol. 2, p. 417. [Soefisme is tegenwoordig de benaming voor verschillende mystieke stromingen in de Islaam (niet te verwarren met de moderne soefibeweging). Door persoonlijke vroomheid, meditatie, ascese en het veelvuldig gedenken van Allah (*dzikr*), proberen zij een diepere godsdienstige beleving en "eenwording met God" (en de daarmee gepaard gaande extase) te bereiken. De Islaam laat weinig ruimte voor mystieke beschouwing, maar naarmate de Islaam zich uitbreidde naar oost en west, nam de invloed van de Indische en christelijke mystiek op bepaalde moslimgroepen steeds meer toe. Mystiek is een term die duidt op een aantal uiteenlopende verschijnselen op religieus gebied met betrekking tot de opheffing van het onderscheid tussen God en mens of tussen een als goddelijk verstante wereld en de mens. Naarmate de tijd verstreek, week deze stroming steeds meer af van de zuivere Islaam. – AY]

“Waarlijk, van zijn afstammelingen zal een volk komen dat...”²⁷⁵

Maar als extremisme in iemands daad van een specifieke aard besproken wordt, verwijst de tekst naar hun doeners als individuen, zoals in de *h'adieth*:

«ليصل أحدكم.»

“Een van jullie dient te bidden...”²⁷⁶

- 2) Het kwaad van het verstandelijke, geloofsgerelateerde extremisme beïnvloedt de volledige moslimgemeenschap, terwijl het kwaad van het extremisme met betrekking tot bepaalde daden slechts beperkt is tot de extremist zelf.
- 3) Het kwaad van het verstandelijke, geloofsgerelateerde extremisme is constant [in de zin dat het blijft bestaan en schade veroorzaakt]. Maar de schade van het extremisme met betrekking tot daden is betrekkelijk; het kan een effect hebben op een persoon, aldus wordt het een aspect van extremisme met betrekking tot hem, en diezelfde daad hoeft niet per se een negatieve invloed te hebben op een andere persoon, aldus is het geen extremisme in zijn geval.²⁷⁷

Degene die extremisme en extremistische sekten onderzoekt, komt tot de conclusie dat zij door de eeuwen heen enkele bijzondere kenmerken hebben die hen allen samen verbinden. Deze gemeenschappelijke kenmerken zijn een hardnekkige eigenschap onder hen. De geleerden hebben enkele algemene en gedetailleerde kenmerken, inclusief de hardnekkige en onafwendbare kenmerken, van vele extremistische sekten te boek gesteld.²⁷⁸ Er zijn twee kenmerken die samen genoemd worden in de *h'adieth* van de profeet ﷺ welke is verhaald door Aboe Sa'ied al-Khoedrie ؓ betreffende de man die bezwaar maakte op de verdeling van de oorlogsbuit door de profeet ﷺ waarbij hij sommige mensen meer gaf dan de andere. Aboe Sa'ied ؓ meldde dat toen de man weg was, iemand, hij dacht dat het Khaalid ibn al-Walied²⁷⁹ ؓ

²⁷⁵ Deze *h'adieth* zal verder in het boek volledig gepresenteerd worden.

²⁷⁶ Deze *h'adieth* zal verder in het boek volledig gepresenteerd worden.

²⁷⁷ Dit principe zal later gedetailleerder besproken worden.

²⁷⁸ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 19, p. 72; as-Shaatibie, *al-'Itisaam*, vol. 2, p. 231; as-Shaatibie, *al-Moewaafaqaat*, vol. 4, p. 72.

²⁷⁹ Hij was Sayfoellaah Khaalid ibn al-Walied ibn al-Moeghierah al-Makhzoemie ؓ. [In eerste instantie was hij een felle bestrijder van Allah's boodschapper ﷺ, en vocht tegen de moslims in o.a. de veldslag van Oeh'oed. Maar] hij aanvaarde de Islam vóór de verovering van Mekkah. Hij was een van de moslimveldheren [misschien wel de grootste veldheer uit de menselijke geschiedenis] die vele gebieden veroverde. Hij vocht tijdens de regeringsperiode van Aboe Bakr ؓ tegen de afvalligen (*moertedien*). Hij nam deel aan de overwinningen op Irak en as-Shaam (respectievelijk op de Perzen en de Romeinen), eerst als gehoorzame generaal, vervolgens als gehoorzame soldaat. Hij overleed in zijn bed [en

was, toestemming vroeg om die man te doden. [De profeet ﷺ wees het van de hand en zei:]

«إن من ضئضى هذا قوما يقرءون القرآن لا يجاوز حناجرهم يمرقون من الإسلام مروق السهم من الرمية يقتلون أهل الإسلام ويدعون أهل الأوثان.»

“Waarlijk, van de nakomelingen van die [persoon] zal een volk komen dat de Qor-aan reciteert, maar het zal niet verder dan hun kelen binnendringen [d.w.z. het zal hun harten niet bereiken]; zij zullen de mensen van de Islaam afslachten en de afgodenaanbidders uitnodigen.”²⁸⁰

In deze *h’adieth* worden twee van hun kenmerken in het bijzonder genoemd:

1) Het niet juist begrijpen van de Qor-aan:

niet op het slagveld] in 21 H. Sommige zeggen dat hij in Hims (of Homs, Syrië) overleed, terwijl anderen zeggen dat het in al-Medienah was. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 1, p. 366; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 3, p. 124; *al-A’laam*, vol. 2, p. 300. [Wanneer een historicus een boek zou samenstellen over de meest uitzonderlijke generaals die de wereld ooit heeft mogen aanschouwen, dan zal de naam van Khaalid ibn al-Walied ؓ steevast op nummer één staan. Waarom? Khaalid ؓ was de meest veelzijdige soldaat en grootste krijgshoofd die de geschiedenis ooit heeft mogen aanschouwen, hij was een waar militair genie. Hij had de strategische visie van een Djingiz Chan en een Napoleon, de tactische briljantheid van een Timoer Lenk en een Frederik de Geweldige, en de individuele kracht en bekwaamheid van de half-legendarische Rustam van Perzië. In geen enkel ander geval in de geschiedenis zien wij zoveel verschillende militaire deugden gecombineerd in één man. Khaalid ibn al-Walied ؓ was een van de twee geweldige generaals die in de geschiedenis nooit een nederlaag leed. Die andere generaal was Djingiz Chan, maar Djingiz Chan was geen kampioensvechter zoals Khaalid ibn al-Walied ؓ. Waar Khaalid ibn al-Walied ؓ ook voorbij ging, liet hij een spoor van glorie achter. In een periode van 15 jaar vocht Khaalid ibn al-Walied ؓ 41 veldslagen en hij verloor er geen één. De profeet ﷺ gaf hem zijn beroemde bijnaam, zeggende: “Khaalid is het zwaard van Allah (*Sayfoellaa*).” Tijdens zijn sterfbed kwam een vriend hem opzoeken en Khaalid ibn al-Walied ؓ vroeg hem: “Zie je dan niet (Khaalid ؓ probeerde een punt duidelijk te maken), ik heb op honderd manieren naar het martelaarschap gezocht (vele wonden op zijn lichaam waren hier getuige van), waarom kon ik niet tijdens een veldslag sterven?” “Jij kunt niet op het slagveld sterven,” zei zijn vriend. “Waarom niet?,” vroeg Khaalid ibn al-Walied ؓ. Zijn vriend zei hierop: “Jij moet begrijpen, O Khaalid, dat toen de boodschapper van Allah ﷻ jou tot het zwaard van Allah benoemde, voor jou had vastgesteld dat jij niet op het slagveld zou sterven. Als jij door een ongelovige was gedood, dan zou dat betekenen dat het zwaard van Allah door een vijand van Allah gebroken zou worden; en dat kan nooit zo zijn.” Echter, de boodschapper van Allah ﷻ heeft gezegd: “Eenieder die Allah oprecht vraagt om het martelaarschap, Allah zal hem de status van een martelaar geven, ook al sterft hij op zijn bed.” (Overgeleverd door Moeslim en anderen.) – AY]

²⁸⁰ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim. [De geleerden zijn het eens dat deze *h’adieth* bovenal verwijst naar de Khawaaridj die tegen ‘Aliy ibn Abie Taaib ؓ rebelleerden. – JZ]

De boodschapper van Allah ﷻ heeft gezegd: “[Zij] reciteren de Qor-aan, maar het zal niet verder dan hun kelen binnendringen.” Dat wil zeggen dat zij de Qor-aan reciteren [met hun monden], maar zij zullen het niet begrijpen en zij herkennen niet wat de betekenissen zijn.²⁸¹ An-Nawawie heeft gezegd: “De betekenis is dat zij geen aandeel van de Qor-aan hebben behalve dat het van hun tongen rolt. Maar het bereikt hun kelen niet, om maar te zwijgen dat het hun harten bereikt, hoewel het doel is om het te begrijpen en om er over na te denken doordat het in het hart zit.”²⁸²

Door hun gebrek aan het correct begrijpen van de Qor-aan, namen zij de verzen die geopenbaard waren met betrekking tot de ongelovigen en pasten die toe op de moslims. ‘Abdoellaah ibn ‘Oemar²⁸³ رضي الله عنه zei over de Khawaaridj: “Zij gaan naar de verzen die geopenbaard zijn over de ongelovigen en passen ze toe op de gelovigen.”²⁸⁴ Onderdeel van het niet goed begrijpen van de Qor-aan is het [verkeerd toepassen en] volgen van de dubbelzinnige verzen van de Qor-aan.²⁸⁵ Bijvoorbeeld,

²⁸¹ Zie as-Shaatibie, *al-‘Itisaam*, vol. 2, p. 226.

²⁸² Geciteerd van Ibn H’adjar, *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 12, p. 293; ik vond deze passage niet in *Sharh’ an-Nawawie ‘ala Sah’ieh’ Moeslim*. Maar zie *Sharh’ an-Nawawie ‘ala Sah’ieh’ Moeslim*, vol. 7, p. 159, voor een passage met deze betekenis en Qaadhie Ayyaadh’s mening.

²⁸³ Hij was de nobele metgezel Aboe ‘Abdoe r-Rah’maan ‘Abdoellaah ibn ‘Oemar ibn al-Khattaab al-Adawie رضي الله عنه. Hij groeide op in de Islaam en migreerde met zijn vader naar al-Medienah. Hij was getuige van de verovering van Mekkah, de stad waar hij werd geboren en overleed. Hij gaf gedurende zestig jaar religieuze uitspraken voor de mensen. Hij was de laatste metgezel die in Mekkah overleed, in het jaar 73 H. Via hem zijn er 2630 *ah’aadieth* overgeleverd. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 3, p. 203; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 5, p. 328; *al-A’laam*, vol. 4, p. 108.

²⁸⁴ Overgeleverd door al-Boekhaarie in *moe’allaq* vorm [dat wil zeggen, zonder volledige keten van overleveraars]. Maar Ibn H’adjar maakte in *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 1, p. 282, melding dat at-Tabarie het overgeleverd heeft met een complete, betrouwbare keten in *Tahdzieb al-Athaar* van de overleveringen van ‘Aliy رضي الله عنه.

²⁸⁵ [Allah ﷻ zegt: “**Hij is Degene Die tot jou (O Moh’ammed) het Boek (de Qor-aan) neergezonden heeft. Een deel ervan zijn verzen die moeh’kamaat**(precies, eenduidig^(A)) **zijn, zij zijn de basis van het Boek, en anderen zijn moetashaabihaat** (niet eenduidig^(B)). **Wat betreft degenen die in hun harten een afwijking (van de waarheid) hebben** (d.w.z. misleid zijn), **zij volgen dan wat niet eenduidig ervan is** (de *moetashaabihaat*), **al-fitnah** (misleiding) **wensend** ^(C) **en zijn interpretatie wensend** (d.w.z. het veranderen zodat het in overeenstemming is met hun begeerten)...” [Soerat Aal ‘Imraan (3), aayah 7.] Zie voor meer informatie over dit onderwerp het boek *Een Introductie tot de Wetenschappen Betreffende de Qor-aan*, geschreven door Aboe Ammaar Yasir Qadhi. – AY]

^(A) De *moeh’kamaat* verzen vormen de basis van de Qor-aan en hier dient naar verwezen te worden voor uitleg. De *moeh’kamaat* zijn duidelijke, door iedereen te begrijpen verzen die de afgeschafte regelgevingen, de toegestane en verboden zaken, wetten en grenzen uitleggen waarin geloofd en die toegepast moeten worden. Ze kunnen niet veranderd of op meerdere manieren uitgelegd worden.

^(B) De *moetashaabihaat* verzen zijn mogelijk voor meer uitleg vatbaar en omvatten de afgeschafte verzen waar we in dienen te geloven maar niet dienen toe te passen,

de Khawaaridj gebruikten het volgende vers als bewijs dat men geen toevlucht mag nemen tot enige vorm van menselijke arbitrage:

﴿إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ﴾

“...Het oordeel behoort slechts toe aan Allah...” ²⁸⁶

De betekenis die zij afleidden van dit vers is, over het algemeen, correct. Maar met betrekking tot de toepassing op specifieke incidenten behoeft het enige verduidelijking. Daarom zei ‘Aliy ibn Aboe Taalib ²⁸⁷ ﷺ toen hij hun standpunt weerlegde: “Een ware verklaring waarmee onwaarheid wordt bedoeld.” ²⁸⁸ Ibn H’adjar zei: “De eerste woorden die uit hun monden kwamen, waren: **“...Het oordeel behoort slechts toe aan Allah...”** Zij rukten dit uit de Qor-aan en pasten het niet op de juiste manier toe.” ²⁸⁹

Hun gebrek aan begrip van de Qor-aan leidde hen naar het schenden van de *Soennah*. Het leidde hen ook naar het beschouwen van wat geen ondeugd was als een ondeugd en wat geen deugd was als een deugd. Zij geloofden de boodschapper van Allah ﷺ met betrekking tot wat hij wettelijk regelde, dat, volgens hen, in tegenspraak was met de ogenschijnlijke betekenis van de Qor-aan. ²⁹⁰ Inderdaad, het bezwaar van de man op de verdeling van de rijkdom door de profeet ﷺ was van dien aard. Hij ging tegen de *Soennah* in en beschouwde wat geen ondeugd was als een ondeugd. “Dit kan per ongeluk gedaan worden door sommige

---

gelijkenissen, eden. Moh’ammad ibn Ish’aaq ibn Yasar zei: “Zij kunnen (maar dienen niet) veranderd worden, en dit is een test van Allah ﷻ voor de dienaren, net zoals Hij ze test met de toegestane en verboden zaken. Dus deze verzen dienen niet veranderd te worden om een onjuiste betekenis aan te duiden of om de waarheid te verdraaien (volgens de begeerte).”

(C) D.w.z. dat zij hun volgelingen proberen te misleiden door te doen alsof zij hun innovatie bewijzen door zich te verlaten op de Qor-aan – de *moetashaabihaat* daarvan – maar dit is bewijs tegen en niet voor hen.

²⁸⁶ *Soerat al-An’aaam* (6), *aaayah* 57; *soerat Yoesoef* (12), *aaayah* 40 en 67.

²⁸⁷ Hij was Aboe al-H’asan ‘Aliy ibn Aboe Taalib ibn ‘Abdoe l-Moettaalib al-Haashimie al-*Qoerashie* ﷺ, de leider der gelovigen (*amieroe l-moe-eminien*) en de vierde khalief. Hij behoorde tot degenen die het meeste verstand hadden van [religieuze] oordelen. Hij was de eerste onder de jeugdigen die de *Islaam* aanvaardden. Hij werd geboren in Mekkah en groeide op in het gezin van de profeet ﷺ. Hij accepteerde de *Islaam* en migreerde naar al-Medienah. Hij werd gedood in Kufa (Irak) in het jaar 40 H. Zie *al-Isaabah*, vol. 7, p. 57; *al-A’laam*, vol. 4, p. 295.

²⁸⁸ Overgeleverd door Moeslim. Deze verklaring werd geciteerd toen een overleveraar de *h’adieth* over de Khawaaridj gaf en ‘Aliy’s ervaring met hen.

²⁸⁹ *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 6, p. 619.

²⁹⁰ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 19, p. 73.

geleerden in sommige kwesties. Maar de ketters gaan tegen de *Soennah* die duidelijk en bekend is in.”²⁹¹

2) Andere als ongelovigen verklaren en het vergieten van hun bloed als toegestaan beschouwen:

De boodschapper van Allah ﷺ zei [in de *h'adieth* eerder aangehaald over de Khawaaridj]: “Zij zullen de mensen van de Islaam aflachten en de afgodenaanbidders uitnodigen.” Zij doen dit gebaseerd op hun verklaring van moslims als ongelovigen, wat een eigenschap is dat feitelijk gedeeld wordt door alle afgeweken en extremistische groepen en sekten. Ibn Taymiyyah zei: “De tweede eigenschap van de Khawaaridj en ketters is dat zij mensen als ongelovig verklaren wegens zonden en ondeugden. Gebaseerd op hun verklaring van ongeloof wegens zonden, wordt het bloed en de bezittingen van de moslims wettig voor hen. Het land van de Islaam is het land van ongeloof [in hun ogen] en hun land [alleen] is het land van geloof. De meerderheid van de Raafidha [Shie'ah] zei hetzelfde, zoals de meerderheid van de Moe'tazilah²⁹² en Djahamiyyah²⁹³ dat ook zei. Zelfs een groep van degenen die zichzelf toeschrijven tot de mensen van *h'adieth*, *fiqh* en scholastische theologie, zei hetzelfde.”²⁹⁴ Hun toestemming om het bloed van moslims te laten vloeien is een resultaat van hun extremisme en afwijkende ideeën, aangezien zij geloven dat eenieder die niet op hun pad is, de religie verlaten heeft en zijn bloed is toegestaan. Dit is het geval met bezitters van elke soort van ketterij. Aboe Qilaabah²⁹⁵ heeft gezegd: “Geen persoon innoveert een ketterij behalve dat hij ook [het gebruik van] het zwaard toegestaan maakt.”²⁹⁶ Ayyoeb as-

²⁹¹ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 19, p. 72.

²⁹² De Moe'tazilah [“degenen die zich afscheidden”] worden zo genoemd omdat zij zichzelf afscheidden van de zitting van al-H'asan al-Basrie. Zij noemen zichzelf “de mensen van rechtvaardigheid en *tawh'ied*.” Zij worden ook de Qadariyyah genoemd. Zij ontkenden de Eigenschappen van Allah en verklaarden dat de Qor-aan geschapen is. Voor een algemene presentatie van hun geloofsovertuigingen, zie as-Shahristaanie, *al-Milal wa an-Nih'al*, vol. 1, p. 43-85. [Zie voetnoot nr. 34 voor meer info over de Moe'tazilah.]

²⁹³ De Djahamiyyah zijn de volgelingen van al-Djahm ibn Safwaan die in 127 H. ter dood veroordeeld werd door Salam ibn Ahwaz. Zij behoren tot diegenen die Allah's Eigenschappen ontkennen en zeggen dat de Qor-aan geschapen is. *Imaam* Ah'mad, ad-Daarimie en anderen schreven weerleggingen van hun geloofsovertuigingen. Zie 'Abdoe r-Rah'maan Oemayrah, introductie tot Ah'mad ibn H'anbal, *ar-Radd 'ala al-Djahamiyyah wa al-Zanadiqah*, p. 38-48.

²⁹⁴ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 19, p. 73.

²⁹⁵ Aboe Qilaabah is 'Abdoellaah ibn Zayd ibn 'Amr al-Djaramie. Hij was een geleerde op het gebied van oordelen en uitspraken. Hij was ook toegewijd aan aanbidding. Hij kwam van Basrah (Irak). Om te voorkomen dat hij als rechter (*qaadi*: moslimrechter) aangesteld werd, vluchtte hij naar as-Shaam waar hij in 104 H. overleed. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 13, p. 177; *Tahdzieh at-Tahdzieh*, vol. 5, p. 224; *al-A'laam*, vol. 4, p. 88.

²⁹⁶ Overgeleverd door ad-Daarimie.

Sakhtiyaanie ²⁹⁷ noemde de ketterse groepen Khawaaridj, zeggende: “De Khawaaridj verschillen in hun namen, maar zij gaan allen akkoord met [de toelaatbaarheid van het gebruik van] het zwaard.” ²⁹⁸

Daarom vertonen zij twee grote kwaadaardigheden en bronnen van ellende: onwetendheid over de religie van Allah ﷻ en misdadigheid tegenover Zijn dienaren. Ibn Taymiyyah heeft gezegd: “Het pad van de kettters is het combineren van onwetendheid en wangedrag. Zij bedenken een ketterij dat in tegenspraak is met de Qor-aan, de *Soennah* en de consensus [*idjmaa'*] van de metgezellen ﷺ. Vervolgens verklaren zij iedereen die hen bestrijd in hun innovatie tot ongelovige.” Bouwend op deze verklaring van ongeloof rust hun geoorloofdheid om het bloed van de moslims te laten vloeien en hen te doden, terwijl zij de afgodenaanbidders met rust laten.

Deze twee eigenschappen vormen de basis van ketterij. Dit zijn de twee onderscheidende tekenen van de kettters en extremisten. Ik moet echter de volgende opmerkingen maken:

- 1) Het aanwezig zijn van deze twee kenmerken is geen noodzakelijke voorwaarde; het verwijst slechts naar datgene wat waar is in de meeste gevallen.
- 2) Deze twee kenmerken zijn geen noodzakelijke voorwaarden in de zin dat extremisme niet bestaat zonder hen. Maar zij verschijnen gebruikelijk met het verstandelijke, geloofgerelateerde extremisme.
- 3) Betreffende de *h'adieth*, hoewel het betrekking heeft op de Khawaaridj, dienen twee punten verduidelijkt te worden:
  - a) De Khawaaridj zijn niet alleen die militaristische, bekende mensen die in de geschiedenis van de Islaam verschenen. Zij zullen blijven verschijnen tot aan de tijd van de antichrist ²⁹⁹. ³⁰⁰

²⁹⁷ Hij was Aboe Bakr Ayyoeb ibn Abie Tamiemah as-Sakhtiyaanie al-Basrie. Hij was de vooraanstaande jurist van zijn tijd, de tijd van de *taabi'ien*. Hij was ook toegewijd aan aanbidding. Hij was een geleerde van *h'adieth* die werd beschouwd als accuraat en betrouwbaar. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 6, p. 15; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 1, p. 397; *al-A'laam*, vol. 2, p. 38.

²⁹⁸ Overgeleverd door ad-Daarimie. Zie as-Shaatibie, *al-'Itisaam*, vol. 1, p. 81.

²⁹⁹ [*Dadjjaal*: letterlijk betekent het 'leugenaar' - antichrist. *Al-A'war ad-dadjjaal* of *al-masie'h' ad-dadjjaal*: de valse messias. De *dadjjaal* zal komen in een tijd waarin religieuze overtuiging laag zal zijn en kennis is afgenomen, als groot teken voor het naderen van het Laatste Uur. Hij zal een man zijn van onder de zonen van Adam. Hij zal vele kenmerken hebben, welke zijn beschreven in de *ah'aadieth* om de mensen op de hoogte te brengen en hen te waarschuwen tegen zijn kwaad. Wanneer hij komt zullen de gelovigen hem kennen en zullen niet misleid worden door hem; zij zullen zijn kenmerken kennen, welke ons door de waarheidsgetrouwe (de profeet Moh'ammed ﷺ) verteld zijn. Deze kenmerken

b) De extremistische kettlers delen deze twee kenmerken met de Khawaaridj: zij falen om de teksten correct te begrijpen en zij verklaren hun tegenstanders als ongelovigen.³⁰¹ De profeet ﷺ verwees in het bijzonder naar die groep die verscheen tijdens de periode van 'Aliy ibn Abie T̄aalib ؓ. Hij deed dit vanwege een specifieke reden die nodig was in die tijd. Maar eenieder die verschijnt en dezelfde kenmerken heeft, dient met die mensen verbonden te worden. Hun specifieke vermelding was niet omdat de uitspraak over hen alleen op hen betrekking heeft, maar omdat degenen waar tegen hij sprak op dat moment de behoefte hadden aan die informatie en identificatie van die groep.³⁰²

Extremisme met betrekking tot bepaalde daden

De betekenis van “bepaalde” of “specifieke” hier is dat het in verband staat met alleen delen van de *sharie'ah*. De betekenis van “daden” of “praktische aspecten” is dat het alleen betrekking heeft op specifieke daden, ongeacht of het gaat om gesproken woorden of daden verricht met het lichaam. Daden hier impliceert ook dat wat slechts een handeling is en niet het resultaat van een onjuiste geloofsovertuiging; als het anders zou zijn, dan zou het geloofsgerelateerd zijn. Een voorbeeld zal dit duidelijker maken:

- 1) Degene die de volledige nacht bidt, wordt beschouwd als een extremist in zijn daad.

---

zullen hem onderscheiden van andere mensen, zodat niemand door hem bedrogen kan worden, behalve degenen die onwetend zijn en wier noodlot al is besloten. We vragen Allah ﷻ om ons veilig en krachtig te houden. Onder zijn kenmerken zijn: hij zal een jonge man zijn met een rode huidkleur, kort met dik krullend haar, een breed voorhoofd en brede borst, hij is eenogig, d.w.z. blind of onvolmaaktheid (*mamsoeh'*) aan het rechteroog. Dit oog zal noch uitstekend, noch diepliggend zijn en zal lijken op een drijvende druif. Zijn linker oog zal bedekt zijn met een dik stuk vlees dat groeit aan de zijkant van zijn oog. Tussen zijn ogen zal geschreven zijn “*kaaf faa-e raa-e* (k-f-r)” in losse (Arabische) letters, of “*kaafir* (ongelovige)” met de letters aan elkaar. Dit zal gelezen worden door elke moslim, geletterd of ongeletterd. De *fitnah* (beproevingen) van de *dadjaal* zal de grootste *fitnah* zijn van de tijd dat Allah ﷻ Adam schiep totdat het Laatste Uur begint. Dit zal zo zijn vanwege de grote wonderen die Allah ﷻ bij hem zal scheppen, welke het verstand van de mensen zullen overtreffen en hen doen verbazen. *Imaam* Moeslim leverde over in zijn *Sah'ieh'* dat Hoedzayfah ؓ zei: “De boodschapper van Allah ﷻ zei: “De *dadjaal* zal eenogig zijn, blind aan zijn linkeroog en hij zal dik haar hebben. Hij zal een paradijs en een hel bij zich hebben, maar zijn paradijs zal een hel zijn en zijn hel zal een paradijs zijn.” (Overgeleverd door Moeslim.) Zie *Het boek over al-imaan (het geloof)*, Deel 3: Tekenen van de Dag des Oordeels, Uitgeverij Momtazah. – AY]

³⁰⁰ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 28, p. 495-496.

³⁰¹ Zoals opgeschreven is in de vroegere citaten van Ayyoeb as-Sakhtiyaanie en Ibn Taymiyyah.

³⁰² Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 28, p. 476-477.

- 2) Degene die wegblijft van de moskeeën van de moslims omdat hij gelooft dat deze moskeeën gebouwd zijn met een verkeerde intentie, is een extremist in een algemene, geloofsgerelateerde zin.

Echter, als de specifieke daden talrijk worden, vindt er vervolgens een verstandelijke vorm van extremisme plaats, omdat het kwaad resulterend van deze verschillende daden gelijk is aan het kwaad van een verstandelijke, geloofsgerelateerde vorm van extremisme. De boodschapper van Allah ﷺ loste tijdens zijn leven dit soort incidenten vaak op. Deze incidenten tonen duidelijk het begrip en de definitie van extremisme in het licht van de teksten van de *sharie'ah* aan. Hier zijn enkele voorbeelden:

- 1 – Anas ibn Maalik ؓ verhaalde dat drie mensen naar de huizen van de vrouwen van de profeet ﷺ kwamen en vroegen over zijn daden van aanbedding. Toen hen verteld werd over zijn daden, leek het alsof zij ze weinig beschouwden. Vervolgens zeiden zij: “Waar zijn wij met betrekking tot de profeet ﷺ? Waarlijk, Allah heeft hem zijn vroegere en latere zonden vergeven.” Een van hen zei vervolgens: “Wat mij betreft, ik zal de hele nacht bidden.” Een andere zei: “Ik zal voortdurend vasten zonder mijn vasten te verbreken.” De derde zei: “Ik zal weg blijven van vrouwen en zal nooit trouwen.” De profeet ﷺ kwam toen en zei:

«إني لأخشاكم لله وأتقاكم له لكنني أصوم وأفطر وأصلي وأرقد وأتزوج النساء فمن رغب عن سنتي فليس مني.»

“Bij Allah, ik vrees Allah het meest en ik ben het meest bewust van Hem. Echter, ik vast en verbreek mijn vasten, ik bid en slaap en ik trouw vrouwen. Eenieder die zich afkeert van mijn manier van leven behoort niet tot mij.”³⁰³

De boodschapper van Allah ﷺ maakte bezwaar op wat zij van plan waren en behandelde het als iets buiten zijn manier van leven en leiding.

- 2 – Anas ibn Maalik ؓ verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷺ de moskee binnenging en een koord vond, hangend tussen twee palen. Hij vroeg “Wat is dit?” Zij zeiden: “Dit is Zaynab’s³⁰⁴ koord.

³⁰³ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

³⁰⁴ Zij is *oemm al-moe-eminien* (moeder der gelovigen) Zaynab bint Djah'sh al-Asadiyyah ؓ. Zij was getrouwd met Zayd ibn Haarithah ؓ die van haar scheidde. De profeet ﷺ

Wanneer zij moe wordt, houd zij zich er aan vast [om zich te ondersteunen tijdens het bidden].” De profeet ﷺ zei toen:

«لا حلوه ليصل أحدكم نشاطه فإذا فتر فليقعد.»

“Maak het los. Eenieder van jullie dient te bidden terwijl hij energie heeft. Wanneer hij moe wordt, dient hij te zitten.”³⁰⁵

In deze *h'adieth*, zoals Ibn H'adjr dat verklaarde: “Is er een aanmoediging om gematigd te zijn in de daden van aanbidding en om je niet te overbelasten hierin.”³⁰⁶

- 3 – Ibn 'Abbaas ؓ verhaalde dat terwijl de profeet ﷺ een toespraak aan het geven was, er een man was die stond. De profeet ﷺ vroeg over hem en zij zeiden dat het Aboe Israa-iel³⁰⁷ ؓ was die plechtig beloofd had om in de zon te staan en niet te zitten, noch schaduw te zoeken, noch spreken en hij beloofde ook om te vasten. De profeet ﷺ zei toen:

«مروه فليتكلم وليستظل وليقعد وليتم صومه.»

“Beveel hem om te spreken, schaduw te zoeken en te zitten. En laat hem zijn vasten voortzetten.”³⁰⁸

Ibn H'adjar verklaarde: “[Deze *h'adieth* duidt aan] dat alles waarmee een persoon zichzelf schaadt, zelfs op lange termijn, en waar geen verordening voor is in de Qor-aan of *Soennah*, zoals het blootsvoets lopen of het zitten in de zon, geen daad van gehoorzaamheid tegenover Allah ﷻ is. Daarom dient een eed van dien aard niet vervuld te worden.”³⁰⁹

- 4 – 'Aa-ishah ؓ verhaalde dat de profeet ﷺ naar haar kwam terwijl er een andere vrouw bij haar zat. De profeet ﷺ vroeg haar wie dat was

trouwde vervolgens met haar. Via haar zijn er 11 *ah'aadieth* overgeleverd. Zij overleed in 20 H. Zie *al-Isaabah*, vol. 12, p. 275; *al-A'laam*, vol. 3, p. 66.

³⁰⁵ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim. [In de originele Arabische tekst stond “hij dient te slapen.” Het lijkt er op dat dit een schrijffout was aangezien deze vertaler die bewoording noch in al-Boekhaarie noch in Moeslim kon vinden. En Allah weet het beste. – JZ]

³⁰⁶ *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 3, p. 37.

³⁰⁷ Hij was Aboe Israa-iel ؓ, een metgezel die welbekend was met zijn *koenya* (vader van...). Sommige geleerden zeggen dat geen andere metgezel de *koenya* Aboe Israa-iel had. Er is gezegd dat zijn naam Yasier was, terwijl anderen zeggen dat het Qashier was. Er is ook een meningsverschil betreffende zijn afkomst; sommige zeggen dat hij van de Qoeraysh was, terwijl anderen zeggen dat hij van de *ansaar* was. Zie *al-Isaabah*, vol. 8, p. 160 en vol. 11, p. 12.

³⁰⁸ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Aboe Daawoed.

³⁰⁹ *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 11, p. 590.

en zij antwoordde dat het die-en-die was. Vervolgens zei ‘Aa-ishah عائشة hoeveel die vrouw bad, waarop de profeet ﷺ zei:

«مه عليكم بما تطيقون فوالله لا يمل الله حتى تملوا وكان أحب الدين إليه ما دام عليه
صاحبه.»

“Dat dient niet gedaan te worden. Jullie dienen te doen wat binnen jullie vermogen ligt. Bij Allah, Allah zal niet verveeld raken totdat jullie verveeld raken. De meest geliefde manier van handelen voor Hem is wat de persoon aanhoudend doet.” ³¹⁰

Ibn H’adjar verklaarde: “‘Jullie dienen te doen wat binnen jullie vermogen ligt’ betekent dat men zich dient bezig te houden met daden die hij in staat is om te verrichten op een voortdurende basis. De letterlijke betekenis duidt op een bevel om alleen de daden van aanbidding te verrichten die binnen iemands vermogen liggen. De betekenis die er verder achter gevonden kan worden duidt op het verbod om jezelf zwaarder te belasten dan je kan verdragen.” ³¹¹

Er zijn ook andere *ah’aadieth* waarin enkele metgezellen رضي الله عنهم zeer streng voor zichzelf waren en de boodschapper van Allah ﷺ moest deze situaties oplossen, zoals de welbekende *h’adieth* ³¹² van ‘Abdoellaah

³¹⁰ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

³¹¹ *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 1, p. 102. [Dit type *h’adieth* en toelichtingen dienen niet verkeerd geïnterpreteerd te worden, opdat men niet naar het tegenovergestelde extreme van inactiviteit gaat. Er zijn bepaalde daden die de *sharie’ah* vaststelt die niet overbelastend zijn onder normale omstandigheden. Deze omvatten het vijf maal daags bidden, het vasten tijdens de maand *Ramadhan* etc. Deze vallen allen binnen het gebied wat de *sharie’ah* verklaart als zijnde dat een normaal mens het onder normale omstandigheden kan verdragen. – JZ]

³¹² Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, an-Nasaa-ie en at-Tirmidzie. [De *h’adieth* waar hier naar verwezen wordt, is de *h’adieth* waarin de profeet ﷺ uitlegde dat het lichaam, een vrouw en een gast van een persoon allen een recht hebben op hem. – JZ] [Zoals in *Sah’ieh’ al-Boekhaarie*, *h’adieth* nr. 8.155 (Nederlandstalige interpretatie): “Allah’s boodschapper ﷺ kwam naar mij en zei: ‘Ben ik niet geïnformeerd dat jij de hele nacht gebeden verricht en de hele dag vast?’ Ik zei: ‘Ja.’ Hij zei: ‘Doe dat niet; bid ‘s nachts en slaap ook; vast een aantal dagen en stop het vasten een aantal dagen, want jouw lichaam heeft een recht op jou, en jouw oog heeft een recht op jou, en jouw gast heeft een recht op jou, en jouw vrouw heeft een recht op jou. Ik hoop dat jij een lang leven zult hebben, en het is voldoende voor jou om drie dagen per maand te vasten omdat de beloning voor een goede daad tien keer verveelvoudigd wordt, dat betekent dat alsof je het hele jaar vaste.’ Ik drong aan (om meer te vasten) dus werd mij een harde instructie gegeven. Ik zei: ‘Ik kan meer doen dan dat (vasten).’ De profeet ﷺ zei: ‘Vast drie dagen elke week.’ Maar omdat ik aandrong (om meer te vasten) werd ik overbelast. Ik zei: ‘Ik kan meer vasten dan dat. De profeet ﷺ zei: ‘Vast als Allah’s profeet Daawoed (David عليه السلام) vastte.’ Ik zei: ‘Hoe was het vasten van de profeet David?’ De profeet ﷺ zei: ‘Een helft van een jaar (d.w.z. hij vastte om de andere dag).’” – AY]

ibn 'Amr ³¹³ ؓ. Daarom is er geen sommatie voor een moslim om zichzelf iets nieuws op te leggen als een middel om dichter bij Allah te komen. In feite zal dit gaan buiten de grenzen die Allah ﷻ heeft vastgesteld en duidelijk heeft gemaakt. In feite is het voor een moslim niet toegestaan om de goede dingen te verbieden die Allah ﷻ voor hem heeft toegestaan. [Allah de Verhevene zegt:]

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُحَرِّمُوا طَيِّبَاتِ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٤٧﴾ وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلٰلًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٣٨﴾﴾

“O degenen die geloven! Verbied niet de goede dingen die Allah voor jullie toegestaan heeft, noch overtreed. Waarlijk, Allah houdt niet van de overtreders. * En eet van hetgeen waarmee Allah jullie voorzien heeft, dat toegestaan en goed is, en vrees Allah, Degene in Wie jullie geloven.” ³¹⁴

Het laten van de goede en heilzame dingen als een soort van ritueel en aanbidding, waardoor men zichzelf kwelt en er onverbiddeijk aan vast houdt, is een van de misvattingen die vele van de gelovigen en soefies van het verleden trof, die dat deden als imitatie van de christelijke monniken vóór hen. Zij waren degenen die het kloosterleven bedachten en het was nooit voor hen voorgeschreven. ³¹⁵ “Afstand nemen van deze wereld is noch door het verbieden van wat toegestaan is, noch door het verkwisten van rijkdom.” ³¹⁶ Alle daden van deze aard zijn verboden in de *sharie'ah* en de *sharie'ah* heeft bovendien gewaarschuwd over het hierin vallen.

³¹³ Hij was 'Abdoellaah ibn 'Amr ibn al-'Aas ؓ van de Qoeraysh. Hij was een van de metgezellen van Mekkah die zeer toegewijd was tot aanbidding. Hij kon zelfs vóór de tijd van de Islaam schrijven. Hij aanvaarde de Islaam vóór zijn vader dat deed (moge Allah tevreden zijn met vader en zoon). Hij vroeg de profeet ﷺ om toestemming om alles wat hij van hem hoorde op te schrijven en de profeet ﷺ gaf hem die toestemming. Hij verrichtte een groot aantal daden van aanbidding. Hij werd aan het eind van zijn leven blind. 700 Ah'aadieth zijn er via hem overgeleverd. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 3, p. 79; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 5, p. 337; *al-A'laam*, vol. 4, p. 111.

³¹⁴ *Soerat al-Maa'idah* (5), *ayah* 87-88.

³¹⁵ Zie Moh'ammed Rashied Ridha, *Tefsier al-Manaar*, vol. 7, p. 19.

³¹⁶ Dit is een *h'adieth* verhaald van de profeet ﷺ en het is zeer zwak (*dha'ief djiddan*). At-Tirmidzie en Ibn Maadjah leverde hem over. At-Tirmidzie verklaarde het zwak op grond van de aanwezigheid van 'Amr ibn Waaqid, een verworpen verteller. Diezelfde verklaring is overgeleverd van meer dan één van de vroegere geleerden, inclusief Yoenoos ibn Maysarah en Aboe Moeslim al-Khawlaanie. Zie Ibn Radjab, *Djaami' al-Oeloom wa al-Hikam*, p. 254.

Er zijn ook andere teksten die extremisme duidelijk verbieden en bepaalde situaties die plaatsvonden rectificeerden. Er is duidelijk bewijs dat aantoonde dat deze religie gebouwd is op gemak en het verwijderen van ontberingen. De moslim is opgedragen om niet bewust tegen datgene wat gemakkelijk is in te gaan, om de eenvoudige reden om dingen moeilijk te maken voor zichzelf of anderen.³¹⁷

Definiëren van extremisme in het licht van de *sharie'ah*

Met het oog op de voorafgaande teksten, is men in staat om de betekenis van extremisme te definiëren volgens de *sharie'ah*, alsook het identificeren van de algemene regels. We kunnen ook een relatieve betekenis definiëren, welke veranderd gelang de omstandigheden en mensen. Voordat we ons daar in gaan verdiepen, zal ik enkele definities van extremisme opsommen, gegeven door geleerden.

- 1) Ibn Taymiyyah verklaarde: “Extremisme is het verder gaan dan de juiste grenzen betreffende een aangelegenheid, verder dan het verdiend, hetzij in het prijzen van deze zaak of het minachten.”³¹⁸ Een zelfde definitie is gegeven door Soelaymaan ibn ‘Abdoellaah ibn Moh’ammed ibn ‘Abdoel-Wahaab.³¹⁹
- 2) Ibn H’adjar definieerde extremisme als: “Overdrijving in iets en het streng zijn in die zaak door het verder gaan dan de passende grens.”³²⁰ As-Shaaṭibīe³²¹ gaf ook een definitie gelijk aan deze.³²²

³¹⁷ Dit onderwerp is reeds gedetailleerder besproken.

³¹⁸ Ibn Taymiyyah, *Iqtidhaa-e Siraat al-Moestaqiem*, vol. 1, p. 289.

³¹⁹ Hij was de rechtskundige en geleerde betreffende *h’adieth* Soelaymaan ibn ‘Abdoellaah ibn Moh’ammed ibn ‘Abdoel-Wahaab. Hij werd geboren in al-Doeriyyah in 1200 H. Hij was een rechter in Mekkah voor *imaam* Sa’oed ibn ‘Abdoel-‘Aziez. Hij was een geleerde die bekend was om zijn deugdzaamheden, toegewijd aan het studeren. Hij zei: “Mijn kennis van de overleveraars/vertellers van *h’adieth* is groter dan mijn kennis van de mensen van ad-Doeriyyah.” Hij overtrof zijn collegae in kennis. Hij overleed op jonge leeftijd in 1233 H. als een martelaar – volgens ons inzicht, en Allah ﷻ is Degene Die hem zal beoordelen. Hij werd vermoord door Ibraahiem Pasha. Hij liet geen nakomelingen achter. Zie *‘Oelamaa-e Nadjd Khilaala Sittatie Qoeroen*, vol. 1, p. 293; *al-A’laam*, vol. 3, p. 129. De verwijzing hierboven was naar *Taysier al-‘Aziez al-H’amied*, p. 256.

³²⁰ *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 1, p. 278.

³²¹ Hij was Aboe Is-h’aaq Ibraahiem ibn Moesaa ibn Moh’ammed al-Lakhamie al-Gharanaatie, bekend als as-Shaaṭibīe, van de geleerden van Granada, Andalusië. Hij was een juridische theoreticus, rechtskundige, *moedjtahid* [onafhankelijke religieuze geleerde die geen religieuze meningen volgt behalve met bewijs (*daliel*) van de Qor-aan en de *Soennah* van de profeet ﷺ, van over de hele islamitische wereld (meervoud: *moedjtahidoen*)] en bestrijder van innovaties (vernieuwingen in de religie). Hij schreef een zeer origineel werk met de titel *al-Moewaafaqaat*. Hij had ook andere werken, inclusief *al-*

Deze definities liggen zeer dicht bij elkaar. Hun gevolgtrekking is dat extremisme betekent het verder gaan dan de *sharie'ah* limieten door enige vorm van toevoeging. En “de limiet is het einde van al dat wat toegestaan is, hetzij bevolen om te verrichten of niet bevolen [zoals toegestane handelingen zijn niet bevolen].”³²³

Soelaymaan ibn ‘Abdoellaah ibn Moh’ammed ibn ‘Abdoel-Wahaab maakte de kwestie zelfs nog duidelijker door enkele voorwaarden van extremisme aan te geven. Hij heeft gezegd: “De voorschrift is het verder gaan dan wat Allah verordend heeft. Dit is de *toeghyaan* (het overschrijden van de grenzen) dat Allah verboden heeft in Zijn Uitspraak:

﴿ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي ﴾

“...en overschrijd (de grenzen) daarin niet (uit vrees) dat Mijn Woede op jullie zal neerkomen...”^{324 · 325}

Dit is zo omdat de waarheid een middenpositie is tussen de twee uiteinden van extremisme [het verder gaan dan het maximum en het niet bereiken van het minimum]. ‘Oemar ibn ‘Abdoel-‘Aziez verklaarde in een brief die hij schreef naar een man die hem vroeg over *qadar* [voorbeschikking³²⁶]: “Sommige mensen verkortten de kwestie en voldeden niet. Sommige mensen gingen verder dan deze en gingen daarom naar extremen. Zij [de vrome voorgangers] waren daar tussenin [tussen twee extremen] op een rechte leiding.” Al-H’asan³²⁷ zei: “Jullie weg, bij Allah naast Wie geen andere god is, is tussen deze twee, tussen het extreme (betreffende) het verder gaan en het minderwaardige (betreffende) het niet bereiken van het minimum.”³²⁸

³²³ *Itisaam*. Hij overleed in 790 H. Zie *al-Fat-h’ al-Moebien*, vol. 2, p. 204-205; *al-A’laam*, vol. 1, p. 75.

³²² As-Shaatibie, *al-Itisaam*, vol. 1, p. 304.

³²³ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 3, p. 362.

³²⁴ Soerat *Taa-e Haa-e* (20), *ayah* 81.

³²⁵ *Taysier al-‘Aziez al-H’amied*, p. 256.

³²⁶ [*Qadar*, *qadr* of *al-qadr* (قدر): het lot, de lotsbestemming, de goddelijke voorbeschikking. - AY]

³²⁷ Hij was Aboe Sa’ied al-H’asan ibn Yasaar al-Basrie, van de *taabi’ien*. Hij was een toonaangevende geleerde van zijn tijd en een van de juristen, taalkundigen en vrome gelovigen. Hij werd geboren in al-Medienah en leefde in Basra (Irak). Hij werd zeer gerespecteerd door degenen rondom hem. Hij werd geboren in 21 H. en overleed in 110 H. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 4, p. 563; *al-A’laam*, vol. 2, p. 226.

³²⁸ Overgeleverd door ad-Daarimie.

“De geleerden hebben verklaard dat de waarheid een middenpositie is tussen de twee uiteinden van extremisme [het verder gaan dan het maximum en het niet bereiken van het minimum]. Dit is de betekenis van Moetarraf ibn ‘Abdoellaah’s ³²⁹ verklaring: ‘De rechtschapenheid ligt tussen twee kwaadaardigheden.’ ³³⁰ Hierdoor weet men dat als men de extremen vermijdt, men recht geleid is.” ³³¹

Nu kunnen we de kenmerken van extremisme verduidelijken in het licht van de teksten van de *sharie’ah* en het in categorieën verdelen met betrekking tot het volgende:

- 1) Wanneer het extremisme betrekking heeft op het begrijpen van de teksten. Dit is door een van de twee manieren:
  - a) De tekst uitleggen op een zeer strikte manier welke niet overeenkomt met de algemene kenmerken van de *sharie’ah* en haar primaire doelen, aldus veroorzaakt men hierdoor ontbering voor zichzelf en anderen.
  - b) Dieper graven in de betekenis van de Openbaring, verder dan wat nodig of vereist is van een moslim [en meer dan waar men toe in staat is om te begrijpen, aldus eindigend met onjuiste interpretaties te wijten aan overdreven onderzoek]. “Het smachten van de ziel naar wat meer is dan het kan dragen of bevatten, is de bron van alle of meeste sekten.” ³³²
- 2) Wanneer het extremisme betrekking heeft op de regels. Dit is ook door een van de verschillende manieren:
  - a) Jezelf of anderen verplichten te doen wat Allah niet verplicht heeft als een daad van aanbidding en kloosterwezen. De maatstaf hiervoor is dat waar men toe in staat is te doen zonder jezelf te overbelasten. Wanneer men verder gaat dan deze limiet, zelfs als de aard van de handeling zelf iets is wat verordend is door de *sharie’ah*, wordt dit beschouwd als extremisme. Dit is duidelijk in de verhalen van Zaynab en Aboe

---

³²⁹ Hij was Aboe ‘Abdoellaah Moetarraf ibn ‘Abdoellaah ibn al-Shoekhayr al-Harashie al-Aamirie, een toegewijd gelovige van onder de grote volgelingen (*at-taabi’ien*). Hij was betrouwbaar. Hij werd geboren tijdens het leven van Allah’s boodschapper ﷺ. Hij leefde in Basra. Hij overleed in 87 H. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 4, p. 187; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 10, p. 172; *al-A’laam*, vol. 7, p. 250.

³³⁰ Zijn volledige verklaring was: “De beste aangelegenheid is het middenpad. Rechtschapenheid ligt tussen twee kwaadaardigheden en de slechtste aangelegenheid is jezelf inspannen tot het uiterste [daarmee jezelf afmatten].” Zie Ibn Radjab al-H’anbalie, *al-Mah’adjjah fie Siyar al-Doeldjah*, p. 18.

³³¹ As-Shanqietje, *Adhwaa-oe al-Bayaan*, vol. 1, p. 494.

³³² As-Shaatjbie, *al-Moewaafaqaat*, vol. 2, p. 89.

Israa-iel.³³³ Het relatieve vermogen en wat een persoon gemakkelijk kan verdragen, zijn de belangrijke punten hier. As-Shaatibie schreef: “Het verschil tussen de ontbering wat normaal gesproken niet beschouwd wordt als ontbering en wat beschouwd wordt als onacceptabele ontbering, is of de handeling, als deze geschied op een voortdurende basis, wel of niet leid naar het beëindigen ervan, volledig of gedeeltelijk, of leid naar enige schade voor of gebrek in de persoon, zijn bezittingen of zijn omstandigheden. Als [enig van het laatstgenoemde gebeurd], dan zal het beschouwd worden als een vorm van ontbering welke valt buiten de normaliter geaccepteerde ontbering. Als gewoonlijk geen van de laatstgenoemde zaken gebeurt, zal het meestal niet beschouwd worden als ontbering.”³³⁴ Het incasseringsvermogen van mensen verschilt. Als een persoon zichzelf belast boven zijn incasseringsvermogen, of als zijn voortdurende verrichting van iets hem zal leiden naar het beëindigen van het verrichten van die daad of enige andere door de *sharie'ah* verordende handelingen met betrekking tot de rechten van mensen, dan is hij extreem.³³⁵

- b) Het als een ‘daad van aanbidding’ verbieden van de goede dingen die Allah ﷻ toegestaan heeft, is ook een vorm van extremisme, zoals duidelijk gemaakt is in een van de overleveringen over de drie, waarin een van hen voor zichzelf het eten van vlees verbood.
  - c) Het verzuimen van alle of sommige van de noodzakelijkheden, zoals eten, drinken, slapen of trouwen, wordt beschouwd als een vorm van extremisme. Dit is ook duidelijk gemaakt in de reeds aangehaalde *h'adieth* over de drie, alsook door het reeds vermelde verhaal over ‘Abdoellaah ibn ‘Amr ibn al-‘Aas ﷺ.
- 3) Wanneer het extremisme gerelateerd is aan iemands houding tegenover anderen. Bijvoorbeeld, als iemand een ander zo extreem prijst dat hij hem behandelt als perfect en vrij van enige zonde of fout. Of wanneer hij anderen zo zeer bekritiseert dat hij iedereen die afwijkt van zijn weg beschouwd als ongelovigen en buiten de oevers van de Islaam, hoewel zij behoren tot de mensen van de Islaam.

³³³ Deze verhalen zijn eerder al gepresenteerd. Zaynab ﷺ ondersteunde haarzelf door middel van een touw als ze moe werd tijdens het bidden, terwijl Aboe Israa-iel ﷺ beloofd had om te vasten en in de zon te staan enzovoort.

³³⁴ As-Shaatibie, *al-Moewaafaqaat*, vol. 2, p. 123.

³³⁵ Dit punt zal later in detail uitgewerkt worden.

Het is nu passend om enkele opmerkingen te maken gebaseerd op wat hier aan vooraf is gegaan:

- (A) In feite is extremisme een beweging in de richting van de algemene *sharie'ah* principes en goddelijke bevelen. Maar het is een beweging die voorbij de grenzen gaat die door de *sharie'ah* zelf zijn bevestigd.³³⁶ Het is een overdrijving in het toepassen van de religie en het is niet het verlaten van de religie in haar essentie. Het is inderdaad het resultaat van iemands verlangen om aan de religie vast te houden.³³⁷
- (B) Extremisme is niet altijd per se in de vorm van een handeling. Het kan ook voorkomen als een inactiviteit of vermindering van een handeling. Dit omvat het vermijden van wat toegestaan is en het als verboden beschouwen, wat een vorm van extremisme is als het gedaan wordt als een religieuze daad, of als een veronderstelde naleving van de religie.
- (C) Het toeschrijven van extremisme aan de religie door te zeggen dat “religieus extremisme” of “religieus fanatisme” waarlijk een verkeerde benaming en incorrect is.³³⁸ Dit is zo omdat het extremisme zit in het praktiseren van de religie [door sommige aanhangers] en niet in de religie zelf.³³⁹ Dit is waarom [Allah ﷻ in] de Qor-aan verklaart:

﴿ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ ﴾

“...Overdrijf niet ten onrechte in jullie religie...”³⁴⁰

³³⁶ Zie Kamaal Aboe al-Madjid, *at-Tetarroef Ghayir al-Djariemah*, p. 36-37.

³³⁷ [De auteur stelt dat de extremisten de religie accepteren, maar zij willen zelfs meer doen dan hetgeen de religie zelf vereist of toestaat. Echter, deze verklaring van de schrijver geldt niet in alle gevallen. In sommige gevallen is het iemands volledige afkeuring en ontevredenheid met de religie dat hem leidt naar extremisme. Met andere woorden, iemand is niet tevreden met wat de profeet ﷺ gebracht heeft en gelooft dat “religie” meer had moeten zijn of strenger. Dit kan leiden tot iemands volledige verwerping van de *Soennah*, bijvoorbeeld, zoals de manier van reiniging en aanbidding. Dit is het motief achter het extremisme en is, in feite, een verwerping van de religie in haar essentie. En Allah weet het best. – JZ]

³³⁸ [Hoewel de auteur dit punt aangeeft, is er besloten om het werk niet de titel “Extremisme in de Religie...” te geven, zoals zijn analyse kan impliceren. Deze beslissing werd genomen omdat dit anders in het Engels het correct maakt alsof er enig aspect van extremisme in de religie zelf wordt aangetroffen. Maar de werkelijkheid is dat de religie van de Islaam vrij is van enige vorm van extremisme en extremisme juist verbied. Toch is besloten om de naam “Religieus Extremisme...” te houden, wat betekent dat het onjuist begrijpen door de extremisten van hun religie de drijvende kracht is achter hun extremisme. En Allah weet het best. – JZ]

³³⁹ Moh’ammed Sa’ied al-Ishmaawie, *at-Tetarroef ad-Dienie wa Ab’aadoehoe*, *Madjallat al-Manaar*, nr. 36, p. 81.

³⁴⁰ *Soerat al-Maa-idah* (5), *aayah* 77.

En de profeet ﷺ heeft het als volgt gezegd:

«إياكم و الغلو في الدين.»

“Pas op voor extremisme in de religie.” ³⁴¹

- (D) De verklaring dat een bepaalde daad “extremisme” is, vereist zorgvuldige overpeinzing en een gedetailleerde analyse. Men kan een daad als “extreem” verklaren, terwijl het in werkelijkheid correct is. Maar soms zijn de middelen tot die daad een vorm van extremisme; dit is waar de verwarring begint. Een voorbeeld van dien aard zal gegeven worden onder punt (F).
- (E) Het is geen extremisme om zo compleet en perfect als mogelijk te zijn in je daden van aanbidding. Extremisme is wanneer iemand zozeer gebukt gaat onder zijn daden dat hij verveeld of lusteloos raakt [en wenst om ze niet meer te verrichten]. Een geleerde verklaarde: “De betekenis is niet het voorkomen van het streven naar compleetheid in je aanbidding. [Compleetheid in je aanbidding] is duidelijk een prijzenswaardige aangelegenheid. Wat bedoeld wordt met voorkomen, is het gaan naar het extreme zozeer dat het iemand leidt naar verveeldheid of een zodanige overdrijving in je vrijwillige daden dat je laat wat meer deugdzaam is.” ³⁴²
- (F) Met het oog op wat waar extremisme is volgens de *sharie’ah*, is het duidelijk dat het noch rechtvaardig noch eerlijk is om een persoon als extreem te bestempelen alleen omdat hij een *fiqh*-mening volgt welke zeer strikt is – tenminste in de ogen van degene die hier van mening over verschilt – zolang als zijn opvolging van deze mening gebaseerd is op een van de volgende twee zaken:
- i) Een toegestane *idjtihad* (persoonlijke juridische beredenering ³⁴³) door iemand die bevoegd is om *idjtihad* te verrichten, of

³⁴¹ Overgeleverd door Ah’mad, Ibn Khoezaymah, an-Nasaa’ie en Ibn Maadjah. Al-H’aakim leverde het over en zei dat het *sah’ieh* is volgens de normen van al-Boekhaarie en Moeslim. Ad-Dzahabie was het met hem eens. Ibn Taymiyyah verklaarde de *h’adieth* ook *sah’ieh* in *al-Iqtidhaa-e*, vol. 1, p. 289; zo ook an-Nawawie in *al-Madjmoe’*, vol. 8, p. 138.

³⁴² Verklaard door Ibn al-Moenier; geciteerd van Ibn H’adjar, *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 1, p. 94.

³⁴³ [*Idjtihad* (meervoud: *idjtihadaat*): het proces om tot beredeneerde beslissingen te komen die passen bij nieuwe omstandigheden, en de beslissingen zelf. Ook wel *qiyaas* genoemd: analogische gevolgtrekking; uitspraken en oordelen gegeven door islamitische geleerden. Deze worden gegeven volgens de volgende bewijzen, respectievelijk: (A) van de Qor-aan, (B) van de *Soennah* van de profeet ﷺ, (C) van het unaniem geaccepteerde oordeel (*idjmaa’*) van de *moedjtahidoen*, (D) *qiyaas*: d.w.z. het oordeel gegeven door een *moedjtahid* die de aangelegenheid gelijkwaardig beschouwd in vergelijking met een aangelegenheid beoordeeld door de profeet ﷺ. *Qiyaas* vindt niet plaats behalve als het oordeel over de aangelegenheid niet gevonden kan worden in A, B of C. – AY]

- ii) Voor degene die niet bevoegd is om *idjtihad* te verrichten, hij volgt de mening van een geleerde die beschouwd wordt als betrouwbaar met betrekking tot zijn reilige en kennis.

Als er aan een van deze twee voorwaarden voldaan wordt, is dit een indicatie dat de opvolging van die mening door een persoon correct is en vrij van enige bevestiging of begeerte, omdat de volgelinge van waarheid doet wat hij bevolen is te doen met een goede intentie via *idjtihad* door iemand die bevoegd is om *idjtihad* te verrichten, of door het volgen van een geleerde wanneer men zelf niet bevoegd is om *idjtihad* te verrichten. Hij volgt dan de handeling waarvan hij gelooft dat die correct is. Dit is een andere benadering dan die van de mensen van begeerten, omdat:

﴿إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْأَنْفُسُ﴾^ط

“...Waarlijk, zij volgen slechts het (een) vermoeden en wat de zielen (zij zelf) begeren...”³⁴⁴

Zij zijn overtuigd over wat zij concluderen gebaseerd op gissing en begeerten met een vastberadenheid die niet open staat voor enige kritiek, ook al hebben zij geen kennis over die kwestie. Daarom geloven zij in hetgeen zij niet bevolen zijn om in te geloven. Zij hebben iets in de zin wat zij niet bevolen zijn in de zin te hebben. Zij verrichten een *idjtihad* die niet toegestaan is. In deze kwesties begaan zij kwaadaardigheden en stellen zichzelf bloot aan de bestraffing van Allah ﷻ. We dienen ook op te merken dat zij naast begeertes ook twijfels hebben toegevoegd; vandaar dat zij werkelijk verdienen om omschreven te worden als verkeerd en zondig.

Het volgen van de meer strikte mening onder verschillende meningen is geen indicatie van extremisme, omdat de striktere mening de juiste [of sterkere] mening kan zijn. Extremisme doet zich voor in een zeer andere vorm. Bijvoorbeeld, wanneer een persoon een mening volgt en vervolgens verklaart dat iedereen die hier van afwijkt, buiten de oevers van de religie is getreden. Of wanneer iemand zich afkeert van het Boek van Allah ﷻ, of de mening van de persoon die hij volgt tot hetzelfde niveau verheft als die van de profeet ﷺ en hij dit steunt zonder enige leiding van Allah ﷻ. In zulke gevallen is extremisme aanwezig. Maar het extremisme is met betrekking tot de middelen om tot een overtuiging te komen.

³⁴⁴ Soerat an-Nadjm (53), aayah 23.

De overtuiging zelf is geen vorm van extremisme. Dit is iets wat de vroegere moslims begrepen, beginnend met de metgezellen ﷺ zelf. Bijvoorbeeld, van 'Abdoellaah ibn 'Amr ؓ was bekend dat hij zeer strikt was met betrekking tot zijn *fiqh* (islamitische jurisprudentie, wetgeving). Maar hij werd nooit bestempeld als extremistisch.

Vele hedendaagse moslims zijn door hun veronachtzaming van dit principe enorm verward geraakt betreffende de realiteit van wat extremisme is, zoals besproken zal worden in het volgende hoofdstuk.

Principes met betrekking tot een onvoorwaardelijke verklaring van extremisme

Degene die de Woorden van de Wetgever analyseert, zal zien dat de eigenschappen die gebruikt worden voor degenen die zijn afgeweken van de wet van Allah ﷻ, ongeacht het niveau van de afwijking, niet altijd algemene, onvoorwaardelijke verklaringen zijn. In plaats daarvan verschilt de kwestie afhankelijk van het niveau van afwijking. Als de afwijking groot is, is het toegestaan om de aanhanger te omschrijven met een algemene, onvoorwaardelijke term. Als de afwijking kleiner is dan dat, is het niet toegestaan om een dergelijke onvoorwaardelijke term te gebruiken; men mag alleen een term gebruiken afhankelijk van de daad die hij verricht.

[Bijvoorbeeld,] men kent de verschillende kenmerken met betrekking tot *shirk* (het associëren van partners met Allah ³⁴⁵), *koefr* (ongeloof ³⁴⁶), *foesooq* (immoraliteit), *dhzoelm* (misdadigheid [onrechtvaardigheid]), *djahl* (onwetendheid) en *bid'ah* (innovatie ³⁴⁷).

Shirk, bijvoorbeeld, bestaat uit twee soorten. Er is een *shirk* dat een persoon buiten de oevers van de Islaam plaatst, genaamd "grote *shirk* [*as-shirk al-akbar*]." Er is ook een soort *shirk* dat iemand niet buiten de oevers van de Islaam plaatst, de "kleine *shirk* [*as-shirk al-asghar*]," of de *shirk* met betrekking tot een bepaalde daad, zoals het verrichten van

³⁴⁵ [*Shirk*: polytheïsme, afgoderij; iets of iemand naast Allah ﷻ aanbidden, deelgenoten aan Allah toekennen, Eigenschappen van Allah ﷻ aan iemand anders toekennen, het schenden van *tawh'ied*. – AY]

³⁴⁶ [*Koefr*: het is voornamelijk ongelooft in enig van de leringen van het islamitische geloof en deze zijn: te geloven in Allah (God), Zijn engelen, Zijn boodschappers, Zijn geopenbaarde Boeken, de Dag der Opstanding en *al-qadar* (d.w.z. de goddelijke voorbestemming, het lot, zowel het goede als het slechte; wat Allah ook bepaald heeft, dient te gebeuren). – AY]

³⁴⁷ [*Bid'ah* (meervoud: *bida'*): toevoegingen (innovatie) aan de religie zonder geldig bewijs. Het toevoegen van nieuwe geloofsleerstellingen en/of rituelen in de Islaam, die noch de profeet ﷺ, noch zijn metgezellen ؓ hebben voorgeschreven of gedaan. – AY]

iets om mee te koop te lopen.³⁴⁸ In dit geval is het niet passend om de eigenschap van *shirk* [iemand onvoorwaardelijk een *moeshrik* (polytheïst) noemen] te gebruiken behalve voor degene die de grote *shirk* begaat wat hem buiten de oevers van de Islaam plaatst. Na het geven van een aantal voorbeelden om dit punt te verduidelijken, zei Ibn Taymiyyah: “Zie hoe *shirk*, *koefr*, *foesooq*, *dhzoelm* en *djahl* verdeeld zijn [zoals de kwestie van ongeloof verdeeld is in] ongeloof dat iemand buiten de oevers van de Islaam plaatst en ongeloof dat iemand niet buiten de oevers van de Islaam plaatst.”³⁴⁹

Dit zelfde principe geldt ook voor het woord “extremisme.” Het is niet juist om iemand als “extremist” te beschrijven door te zeggen: “Die-en-die is extremist” of “die-en-die groep is extremistisch,” tenzij hun extremisme zo groot is dat het de fundamenten van de religie aantast, ongeacht of het betrekking heeft op geloofsovertuigingen of handelingen. As-Shaatibie verklaarde terwijl hij uitlegde welke groepen beschouwd worden als buiten de oevers van *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa’ah*: “Deze sekten werden sekten door hun verschillen van de geredde groep in zaken van algemene aard met betrekking tot de religie of algemene principes van de *sharie’ah*, niet slechts door [verschillen met betrekking tot] kleine of secundaire kwesties.”³⁵⁰

Daarom kan de term “extremisme” toegepast worden op de christenen die naar het extreme gingen betreffende Jezus ﷺ en hem verhieven tot een goddelijke status. Evenzo kan het gebruikt worden voor de Khawaaridj en andere soortgelijke groepen. Ibn Taymiyyah zei: “De afwijking waardoor een persoon beschouwd wordt als behorend tot de mensen van begeerten, in overeenstemming met wat alom bekend is onder de mensen van kennis van de *Soennah*, is dat wat tegenstrijdig is aan het Boek (de Qor-aan) en de *Soennah*, zoals de afwijking van de Khawaaridj, Raafidhah en Moerdji-ah³⁵¹.”³⁵²

Dit betekent niet dat de andere groepen helemaal geen afwijkingen hebben. Het punt is dat een persoon door kleine afwijkingen of

³⁴⁸ Zie Ibn al-Qayyim, *Kitaab as-Salaah*, p. 52.

³⁴⁹ Ibid., p. 52.

³⁵⁰ As-Shaatibie, *al-’Itisaam*, vol. 2, p. 200.

³⁵¹ Moerdji-ah verwijst naar degenen die geloven dat zolang iemand geloof heeft, hij niet geschaad kan worden door enige zonden. Evenzo heeft degene in ongeloof geen baat bij enige daad van gehoorzaamheid. De oorspronkelijke term *moerdji-ah* komt van het feit dat zij de regelgeving betreffende degene die grote zonden begaat uitstellen tot de Dag des Oordeels, zonder het maken van enige beoordeling betreffende hem in zijn leven [d.w.z. of hij een gelovige of ongelovige is, of dat hij zich in een middenpositie bevindt]. Ook zij bestaan zelf uit een aantal verschillende sekten. Zie as-Shahrastanie, *al-Milal wa an-Nih’al*, vol. 1, p. 139. Weet dat as-Shahrastanie zelf enkele Moerdjiah-neigingen heeft.

³⁵² Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 35, p. 414.

innovaties [die de kern van de religie niet aantasten] niet beschouwd wordt als behorend tot de mensen van ketterij in een onvoorwaardelijke zin. In plaats daarvan dient men over een dergelijke persoon te zeggen: “Hij is naar het extreme gegaan met betrekking tot die-en-die daad,” of: “Hij heeft een afwijking betreffende die-en-die kwestie.” Hem domweg omschrijven als een extremist, zonder het maken van zo’n soort voorwaardelijke verklaring, zou een onjuist gebruik van termen zijn. In feite zal het een generalisatie in oordeel zijn dat gelijk is aan waar de extremisten zelf van beschuldigd worden, aangezien het een generalisatie is van ongeloof of immoraliteit zonder de beperkingen van de *sharie’ah* en richtlijnen betreffende deze kwestie na te leven.

Een ander punt dat genoemd dient te worden met betrekking tot de termen die gebruikt worden, is dat men zijn uiterste best moet doen om dezelfde termen te gebruiken die genoemd zijn door de *sharie’ah*. In het bijzonder dient men het woord الغلو (*al-ghoeloe*: “extremisme”) te gebruiken, omdat het een term is die gebruikt wordt in de Qor-aan en de *Soennah*. “Waarheden uitdrukken door middel van uitdrukkingen uit de profetische en goddelijke *sharie’ah*, is de manier van *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa’ah*.”³⁵³ Aan de andere kant is het woord التطرف (*at-tetarroef*: “radicalisme”) een moderne term welke niet behoort tot de uitdrukkingen van de *sharie’ah* en ik zie dat het ook niet gebruikt wordt door de mensen van kennis behalve in een zeer klein aantal passages van Ibn Taymiyyah.³⁵⁴

Tevens is er geen verbod om te discussiëren met mensen volgens hun eigen terminologie en taal, maar alleen als dit nodig is en de betekenissen die uitgedrukt worden correct en betrouwbaar zijn.³⁵⁵ Ik wil echter aanbevelen om zulke terminologie niet te gebruiken omdat hun gebruik vaak een gewoonte wordt wat niet volledig overeenkomend is met de bedoelingen van de Wetgever. Bovendien zijn de termen van de *sharie’ah* aanbevolen op een religieuze basis. Vandaar dat zij beter en veiliger zijn om te gebruiken.

We nemen als voorbeeld het woord الأصوليون “*al-oesooliyoen*” (de fundamentalisten). Dit is een woord wat genomen is uit buitenlandse talen zonder de betekenis ervan volledig te realiseren. In het Engels verwijst dit naar fundamentalisten, wat een verwijzing is naar een

³⁵³ Ibn Abie al-‘Izz al-H’anafie, *Sharh’oe al-‘Aqiedatie at-Tah’aawiyah*, vol. 1, p. 70-71.

³⁵⁴ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 7, p. 375; vol. 13, p. 358.

³⁵⁵ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 3, p. 306.

bepaalde religieuze groep onder de christenen die hun eigen kenmerken en geloofsovertuigingen hebben.³⁵⁶

We dienen ook te beseffen dat er enkele andere *sharie'ah* termen zijn met ongeveer dezelfde betekenis als de term "extremisme," zoals *al-tanata'*, *taamaq* en *al-tashaddoed* [reeds besproken]. Bovendien zijn er ook andere termen die een algemenere of specifiekere relatie hebben met "extremisme", zoals de woorden *al-biddah* (ketterij) en *al-baghie* (overschrijding/schending). Evenzo omvatte de manier waarop de vroegere geleerden de term "mensen van begeerten" gebruikten, zowel de mensen van afwijkingen als de mensen van extremisme.³⁵⁷

Met betrekking tot het woord *khawaaridj*, dit heeft ook een *sharie'ah* gebruik. Het omvat eenieder die in opstand komt tegen een rechtmatige regeerder, over wie de gemeenschap het eens is om te accepteren, betreffende enige vorm van gelofte. Maar het wordt vaak onjuist gebruikt. De meest belangrijke voorwaarde om iemand te bestempelen als behorend tot de Khawaaridj, is als hij rebelleert tegen de rechtmatige regeerder over wie de gemeenschap het eens is om te accepteren.³⁵⁸

---

³⁵⁶ Zie Kamaal Aboe al-Madjid, *at-Tetarroef ad-Dienie wa Ab'aadoehoe*, p. 5. Dit zal later verder besproken worden.

³⁵⁷ Voor het gebruik van deze termen, zie *Soenan ad-Daarimie*, vol. 1, p. 44-50 en 90; Ibn H'adjar, *Fath'oe l-Baarie*, vol. 3, p. 278; *al-Mawsoe'ah al-Fiqhiyyah al-Koewaitiyyah*, vol. 7, p. 100.

³⁵⁸ Zie as-Shahristaanie, *al-Milal wa an-Nih'al*, vol. 1, p. 114; Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 28, p. 476 en 495-496.

Hoofdstuk 2

**Oorzaken van extremisme in de religie, en zijn aard
in het leven van hedendaagse moslims**

Oorzaken van extremisme in het religieuze leven van hedendaagse moslims

Historische oorzaken

Extremisme is een oud fenomeen dat net zo oud is als goddelijke boodschappen.³⁵⁹ Degenen die uitgenodigd werden om gehoor te geven aan de goddelijke boodschap, hadden verschillende neigingen en sommige van hen gingen naar het extreme. Noah ﷺ werd gestuurd vanwege de verschijning van extremisme onder zijn volk waarin zij tot een uiterste gingen met betrekking tot hun bewondering van een groep vrome mensen uit het verleden, zozeer dat zij hen verhieven tot een goddelijke status [en daarmee maakten zij zich dus schuldig aan *shirk* – polytheïsme]. Er verschenen ook grote vormen van extremisme onder de stammen van Israël³⁶⁰. Dit is waarom twee verzen [van de Qor-aan], die extremisme verbieden, direct gericht zijn tot de stammen van Israël.³⁶¹

Tijdens de periode van Allah's boodschapper ﷺ verscheen extremisme in vele verschillende gevallen. Maar het had voornamelijk twee vormen:

- 1) De zaden van het geloofgerelateerde extremisme: dit kwam tot uiting in de [reeds besproken] *h'adieth* betreffende Dhoe-l-Khoewaysirah die bezwaar maakte op de verdeling van de oorlogsbuit door de profeet ﷺ. De profeet ﷺ verklaarde in deze *h'adieth*:

«إن من ضئضى هذا قوما يقرءون القرآن لا يجاوز حناجرهم يمرقون من الإسلام مروق السهم من الرمية يقتلون أهل الإسلام ويدعون أهل الأوثان.»

“Waarlijk, van de nakomelingen van die [persoon] zal een volk komen dat de Qor-aan zal reciteren, maar het zal niet verder dan hun kelen binnendringen [d.w.z. het zal hun harten niet bereiken]; zij zullen de mensen van de Islaam afslachten en de afgodenaanbidders uitnodigen.”³⁶²

³⁵⁹ [De auteur verwijst hier naar Noah ﷺ als de eerste boodschapper. Anders, de goddelijke boodschap via de profeet Adam ﷺ bestond vanaf het begin van de schepping van de mens. En Allah weet het best. – JZ]

³⁶⁰ [Israa-iel of Israël is een andere naam voor de profeet Ya'qoeb (Jacob) ﷺ. De stammen van Israël of de Kinderen van Israa-iel zijn zijn nakomelingen. – AY]

³⁶¹ Deze verzen zijn *an-Nisaa-e* (4), *aayah* 171 en *al-Maa-idah* (5), *aayah* 77.

³⁶² Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

- 2) Extremisme met betrekking tot bepaalde daden: dit gebeurde in talrijke gevallen tijdens het leven van de profeet ﷺ. [Voorbeelden van dien aard zijn al gegeven.]

Extremisme met betrekking tot bepaalde daden is iets dat praktisch gedurende elke tijd en op elke plaats gedaan wordt door bepaalde individuen. Dit is niet wat ons aangaat wanneer we willen spreken over de historische oorzaken van extremisme, omdat het een individuele kwestie is die in elke omgeving kan plaatsvinden. Het is het geloofgerelateerde extremisme waarvan de historische oorsprong bestudeerd dient te worden omdat het een entiteit op zichzelf is. Het was de reden van het bloedvergieten en het beginnen van oorlogen. Bovendien zijn de gebeurtenissen en voorvallen op verscheidene manieren verbonden aan elkaar. Bijvoorbeeld, er kan een historische connectie tussen hen zijn in de zin dat sommige vormen van extremisme voortkomen uit andere vormen. Of er kan een intellectueel verband zijn, waarbij de vorm van de nieuwe dezelfde is als de oude, ook al is er geen historische connectie tussen hen. Dit extreme is het restant van het begin dat aanwezig was tijdens de periode van de profeet ﷺ in de persoon van [de hierboven genoemde] Dhoe-l-Khoewaysirah. Maar het lag slapend achter een barrière totdat deze barrière gebroken werd en de beproevingen en problemen elkaar een voor een opvolgden. Deze barrière was 'Oemar ibn al-Khattaab ³⁶³ ﷺ. H'oedzayfah ibn al-Yamaan verhaalde dat zij bij 'Oemar waren toen hij zei: "Wie heeft de *h'adieth* van de boodschapper van Allah ﷺ onthouden betreffende de beproevingen en problemen, precies zoals hij het uitdrukte?" H'oedzayfah zei: "Ik." 'Oemar zei tegen hem: "Jij bent werkelijk moedig. Wat heeft hij gezegd?" H'oedzayfah zei: "Ik hoorde de boodschapper van Allah ﷺ zeggen:

«فتنة الرجل في أهله وماله وجاره تكفرها الصلاة والصدقة والأمر بالمعروف والنهي عن المنكر قال ليست هذه ولكن التي تموج كموج البحر قال يا أمير المؤمنين لا بأس عليك منها إن بينك وبينها بابا مغلقا قال يفتح الباب أو يكسر قال لا بل يكسر قال ذاك أحرى أن لا يغلق قلنا علم عمر الباب قال نعم كما أن دون غد الليلة إني حدثته حديثا ليس بالأغاليط فهبنا أن نسأله وأمرنا مسروقا فسأله فقال من الباب قال عمر.»

³⁶³ Hij was de rechtgeleide khalief en rechtvaardige leider 'Oemar ibn al-Khattaab ibn Noefayl ibn 'Abdoel-'Oeza, de tweede van de rechtgeleide khaliefen. Hij was een zeer moedige en serieuze man ﷺ. Door zijn rechtvaardigheid bestrafte hij iedereen [die dat verdiende], ongeacht hun status. Hij was degene die de *Hidjri* kalender, een openbare schatkist en de ambtenaar van de burgerlijke stand invoerde. Tijdens zijn bestuur werden vele landen veroverd, inclusief as-Shaam, Irak, al-Mada'in, Egypte en al-Djazierah. Hij werd vermoord door Aboe Loeloe-ah, de magiër, in 23 H. Zie *al-Isaabah*, vol. 7, p. 74; *al-'A'laam*, vol. 5, p. 46.

‘De beproevingen van een man met betrekking tot zijn familie, bezittingen, kinderen en buurman, worden goedge maakt door het gebed, vasten, liefdadigheid, het bevelen [van het goede] en uitroeien [van het kwaad].’” ‘Oemar zei: “Dat is niet wat ik wil. Ik spreek over [de beproevingen] die zullen stromen als de golven van een oceaan.” H’oedzayfah zei toen: “Wat heb jij daar mee te maken, O leider der gelovigen? Tussen jou en het is er een barrière.” ‘Oemar zei: “Zal de barrière gebroken of geopend worden?” H’oedzayfah zei: “Nee, het zal zeker worden gebroken.” ‘Oemar zei: “Dan zal het nooit weer gesloten zijn.” De mensen zeiden tegen H’oedzayfah: “Wist ‘Oemar wie de barrière is?” H’oedzayfah zei: “Ja, net zoals iemand weet dat vanavond vóór morgen is. Ik vertelde hem een *h’adieth* die geen fouten bevat.” De overleveraar van de *h’adieth* zei: “We wilden snel aan H’oedzayfah vragen wie de barrière is. We zeiden tegen Masroeq ³⁶⁴ het te vragen en hij antwoordde: ‘Het is ‘Oemar.’” ³⁶⁵

Het breken van die deur was de moord op ‘Oemar ؓ en het begin van de problemen, burgeroorlog en verdeling. De vooringenomen opportunisten maakten gebruik van de situatie. Zij koesterden haatgevoelens tegenover ‘Oethmaan ibn ‘Affaan ³⁶⁶ ؓ totdat hun zondige handen hem bereikten en zij hem vermoordden. Zijn gewelddadige dood was de lont dat het vuur aanstak van de rampzalige *fitnah* (beproevingen en verdeling) waarin zelfs de metgezellen ؓ van mening verschilden. Een groep van hen voelde dat zij de moord op ‘Oethmaan ibn ‘Affaan ؓ onmiddellijk moesten vergelden. Maar een andere groep vond dat dit uitgesteld moest worden totdat de regering [met ‘Aliy ibn Abie Taalib ؓ als khalief] hun controle en kracht weer kon herwinnen waarna de juiste autoriteiten de moordenaars van ‘Oethmaan ؓ konden zoeken. ³⁶⁷ Dit meningsverschil werd uitgevochten in de veldslag van *al-Djamal* (de Kameel). Maar degenen die de beproevingen en problemen lieten ontbranden, speelden een belangrijke rol hierin aangezien de burgeroorlog en het vechten

³⁶⁴ Hij was Masroeq ibn al-Adjda’ ibn Maalik al-Hamadaanie, een betrouwbare *taabi’ie* (volgeling). Hij was van Jemen en kwam naar al-Medienah tijdens de periode van Aboe Bakr ؓ. Hij leefde ook in Kufa (Irak). Hij was een jurist en had verstand van religieuze uitspraken (*fataawa*). Hij overleed in 63 H. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 4, p. 63; *al-A’laam*, vol. 7, p. 215.

³⁶⁵ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en at-Tirmidzie.

³⁶⁶ Hij was ‘Oethmaan ibn ‘Affaan ibn Abie al-‘Aas ibn Oemaayyah al-Qoerashie, de derde rechtgeleide khalief. Tijdens zijn bestuur werden Armenië, Qoegaz en Cyprus veroverd. Hij verzamelde de mensen rondom één *moesh’af* (schrift, hier de Qor-aan). Hij werd vermoord nadat hij gedurende veertig dagen omsingeld was, terwijl hij de Qor-aan aan lezen was in de ochtend van *‘ied-oel-adhh’a* (het offerfeest, slachtfest; het feest beginnend op de tiende dag van de maand *Dzoel-H’idjah*) in 35 H. Zie *al-Ishaabah*, vol. 6, p. 391; *al-A’laam*, vol. 4, p. 210.

³⁶⁷ Zie Ah’mad Moh’ammed Djalie, *Diraasah ‘an al-Firaqie fie Taariekhie al-Moeslimien*, p. 29-30.

plaatsvond nadat de metgezellen ﷺ zich verzoend hadden.³⁶⁸ Het was geen van beide genoemde groepen die deze confrontatie begon. Het waren de vooringenomen opportunisten met hun persoonlijke belangen die het gevecht lieten losbarsten.³⁶⁹ Na de veldslag van *al-Djamal* vond de veldslag bij Seffien plaats tussen 'Aliy ﷺ en zijn aanhangers en Moe'awiyah ﷺ³⁷⁰ en zijn aanhangers. Deze periode had de grootste

---

³⁶⁸ [De metgezellen ﷺ onderhandelden over een vredesverdrag, want zij wilden koste wat het kost een onderling gevecht voorkomen. Gedurende deze drie dagen konden 'Abdoellaah ibn Saba-e (een hypocriete jood die zich voordeed als moslim om zo de Islaam van binnenuit te vernietigen) en zijn groep van geen enkele gelegenheid gebruik maken om tweedracht te zaaien. Zij raakten zeer verontrust toen zij vernamen dat het vredesverdrag tussen beide partijen de volgende dag ondertekend zou worden. Zij kwamen bijeen voor een spoedoverleg, dat de hele nacht duurde. Uiteindelijk vielen zij het leger van Zoebayr en Talh'ah ﷺ aan. Zij maakten één colonne tot hun doel, welke terugvocht en een volledige oorlog brak uit. Luide oorlogskreten deden Zoebayr en Talh'ah ﷺ uit hun tenten komen. Bij navraag werd hen verteld dat 'Aliy's troepen hun leger aangevallen hadden. Daarop zei Talh'ah ﷺ: "'Aliy zal niet rusten zonder bloedvergieten.'" Het tumult van het gevecht liet 'Aliy ﷺ uit zijn tent komen en de volgelingen van 'Abdoellaah ibn Saba-e vertelden hem dat Talh'ah en Zoebayr ﷺ zijn leger plotseling aangevallen hadden, waardoor zijn mannen werden gedwongen om terug te vechten. 'Aliy ﷺ maakte bijna dezelfde opmerking en zei: "Helaas, Talh'ah en Zoebayr zullen niet rusten zonder bloedvergieten." Zie Akbar Shah Najeebabadi, *Geschiedenis van de Islaam*, deel 1, hoofdstuk "De slag van *al-Djamal*," Uitgeverij Momtazah. – AY]

³⁶⁹ Zie Ah'mad Raatib Armoesh, *al-Fitnah wa Waqiah al-Djamal bi-Riwaayah Sayf ibn 'Oemar ad-Dhabie*, p. 144-179. Zie ook Ah'mad Moh'ammed Djalie, *Diraasah 'anie al-Firaq fie Taariekh al-Moeslimien*, p. 29-30.

³⁷⁰ Hij was de nobele metgezel Moe'aawiyah ibn Abie Soefyaan ibn Sakhar ibn H'arb al-Goerashie al-Oemawwie. Hij werd geboren in Mekkah en aanvaarde de Islaam op de dag dat Mekkah veroverd werd. Hij schreef de Openbaring op [volgens het dicteren van de profeet ﷺ]. Hij werd tijdens de periode van 'Oemar ﷺ als gouverneur over Jordanië aangesteld. 'Oethmaan ﷺ gaf hem de jurisdictie over geheel as-Shaam. Toen 'Aliy ﷺ khalief werd, ontsloeg hij Moe'aawiyah ﷺ uit zijn functie. Daar begon vervolgens een strijd tussen 'Aliy en Moe'aawiyah ﷺ, die beide *moedjtahidien* waren, verlangend om dat te doen wat goed is. Vervolgens werd tegenover hem de gelofte van trouw als khalief afgelegd. Hij overleed in Damascus (Syrië) in 60 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 3, p. 119; *al-A'laam*, vol. 7, p. 262. [Aboe Sa'id al-Khoedrie verhaalde: "Iemand die beter dan mij is, informeerde mij over het feit dat de boodschapper van Allah ﷻ tegen 'Ammar ﷺ zei, toen hij de greppel aan het graven was, (tijdens de slag van de greppel) en over zijn hoofd veegde: 'Slecht (en erg) zal de situatie zijn, O zoon van Soemayyah, een groep van de opstandelingen zal jou doden.'" (Overgeleverd door Moeslim.) Deze overlevering geeft duidelijk aan dat in het conflict tussen 'Aliy ﷺ en zijn tegenstanders, 'Aliy ﷺ gelijk had. 'Ammar ibn Yaasir ﷺ werd gedood in de slag van Seffien terwijl hij vocht aan de kant van 'Aliy ﷺ. Het standpunt van *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah* ten aanzien van de gebeurtenissen die plaatsvonden onder de metgezellen is het volgende. De oorzaak van de kwelling was een complot tegen de Islaam en de moslims, beraamd door de joden onder leiding van een gemene en kwade man, 'Abdoellaah ibn Saba-e (een jood uit Jemen), die zich voordeed als moslim. Hij begon plannen te beramen tegen de derde rechtgeleide khalief, 'Oethmaan ibn 'Affaan ﷺ. 'Abdoellaah ibn Saba-e werd gemotiveerd door haat, misgunst, valse leugens en beledigingen tegen 'Oethmaan ibn 'Affaan ﷺ. Sommige kortzichtige en onwetende mensen volgden hem. Het complot eindigde met de moord op de khalief 'Oethmaan ibn 'Affaan ﷺ. Dit had als gevolg dat er onenigheid en twist onder de moslims ontstond. De kwellingen werden aangewakkerd door die jood en zijn volgelingen, totdat een gevecht ontstond onder de metgezellen. Zie Akbar Shah

invloed op het verspreiden van kwellingen en problemen, alsook het ontstaan van sekten. Werkelijk, het incident betreffende de arbitrage [om het vechten te beëindigen] wordt beschouwd als dé gebeurtenis die leidde tot de vorming van de twee grootste extremistische sekten in de geschiedenis van de Islaam; de Khawaaridj en de Raafidhah (Sji'a).³⁷¹

Deze beide groepen waren extremisten. Maar op sommige punten bevonden zij zich in tegengestelde posities betreffende dezelfde kwestie. Bijvoorbeeld:

- 1) Met betrekking tot het hebben van loyaliteit en het distantiëren (*al-walaa-e wa al-baraa-e*) gingen de Khawaaridj naar het extreme door zich [volledig] te distantiëren van de metgezellen ﷺ, inclusief van 'Aliy ibn Abie Taa-lib ﷺ. Maar de Raafidhah gingen naar het extreme betreffende hun loyaliteit tegenover 'Aliy ibn Abie Taa-lib ﷺ en zijn nakomelingen.
- 2) Zij zijn het eens [beide gaan naar het extreme] met betrekking tot het verklaren van anderen als ongelovigen, zoals zij dat beide deden. Maar zij verschilden van mening over wat een persoon een ongelovige maakt en wie een ongelovige is.³⁷² Na hen volgden de verschillende sekten in de islamitische geschiedenis [draaiend om deze kwestie], zoals de Moerdjah, Qadariyyah, Moe'tazilah en anderen.

Maar de vraag die deze onderzoeker bezig houdt, is of het hedendaagse extremisme nu wel of niet een resultaat is van dit extremisme uit het verleden. De factor die deze vraag oproept is dat de opvattingen van de hedendaagse extremisten in grote lijnen overeenkomend zijn met de zienswijzen van die extremisten uit het verleden, in het bijzonder de Khawaaridj en de Raafidhah in algemene zin. Dit is wat de meeste van de hedendaagse schrijvers over dit onderwerp ook geconcludeerd hebben.³⁷³

Najeebabadi, *Geschiedenis van de Islaam*, deel 1, hoofdstuk "Beknopte samenvatting van de slag bij Seffien," Uitgeverij Momtazah. – AY]

³⁷¹ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 13, p. 32 en 208. We dienen op te merken dat de Khawaaridj een zeer duidelijk begin had als een afzonderlijke entiteit in het incident betreffende de arbitrage, integendeel tot de Raafidhah die geen duidelijk historisch begin had. De historici verschillen enorm van mening met betrekking tot hun begin. In ieder geval, nadat de Khawaaridj verscheen, waren de twee strijdende groepen duidelijk zichtbaar en schreden voort op hun afwijkende wegen. Zie Ah'mad Djalie, *Diraasah 'an al-Firaq*, p. 88-101; 'Irfaan 'Abdoel-H'amied, *Diraasaat fie al-Firaq*, p. 25.

³⁷² Voor de algemene geloofsovertuigingen van de Khawaaridj, zie as-Shahristaanie, *al-Milal wa an-Nih'al*, vol. 1, p. 114-138; voor de algemene geloofsovertuigingen van de Raafidhah, zie as-Shahristaanie, *al-Milal wa an-Nih'al*, vol. 1, p. 146-190.

³⁷³ Zie, bijvoorbeeld, Ah'mad Moh'ammed Djalie, *Diraasah 'an al-Firaq*, p. 79-82; Ah'mad Kamaal Aboe al-Mad'jid, *Hawaar La Mawaadjahah*, p. 67; Saalim al-Bahinsaawie, *al-H'oekm wa Qadhayah Tekfier al-Moeslim*, p. 77.

Om dit duidelijker te maken, zal ik een aantal van de opvattingen van de hedendaagse extremisten presenteren, die in principe hetzelfde zijn als de opvattingen van de Khawaaridj of de Raafidhah, die toegeschreven zijn aan beide extremistische sekten:

- (1) Degene die een grote zonde begaat als ongelovige verklaren. ³⁷⁴
- (2) Zich volledig afscheiden van de samenleving. ³⁷⁵
- (3) Degene die woont [in de kwaadaardige samenleving] zonder te emigreren als ongelovige verklaren. ³⁷⁶
- (4) De geloofsovertuiging dat het land van de moslims [tegenwoordig] het land is van ongeloof en dat het toegestaan is om daarin bloed te vergieten. ³⁷⁷
- (5) Wat zij aanduiden als “de psychologische of zintuiglijke scheiding.” ³⁷⁸

Hoewel deze overeenkomst duidelijk is, betekent dit dan ook dat de hedendaagse extremisten namen van de Khawaaridj en de Shie'ah? Over dit punt is er onder de onderzoekers een meningsverschil.

Sommige van hen concluderen dat de extremisten van tegenwoordig namen van de Khawaaridj en hun denkwijze. Ah'mad Kamaal Aboe al-Madjd ³⁷⁹ schreef: “We kunnen concluderen dat de denkwijze van de Khawaaridj een van de bronnen was en nog steeds is voor vele van de opvattingen van deze nieuwe extremisten onder de jeugd.” ³⁸⁰ Al-

---

³⁷⁴ Zie de opvattingen van de Khawaaridj betreffende dit punt in as-Shahristaanie, *al-Milal wa an-Nih'al*, vol. 1, p. 115, en de zienswijzen van de tijdgenoten verder in dit werk.

³⁷⁵ Zie de opvattingen van de Azaariqah van de Khawaaridj in Moh'ammed Ridha al-Dakhielie, *Firqah al-Azaariqah*, p. 80, en de zienswijzen van de tijdgenoten verder in dit werk.

³⁷⁶ Zie de opvattingen van de Khawaaridj betreffende dit punt in as-Shahristaanie, *al-Milal wa an-Nih'al*, vol. 1, p. 121, en de zienswijzen van de tijdgenoten verder in dit werk.

³⁷⁷ Zie de opvattingen van de Azaariqah van de Khawaaridj in al-Baghdadie, *al-Farq bayn al-Firaq*, p. 84, en de zienswijzen van de tijdgenoten verder in dit werk.

³⁷⁸ Dit concept onder de Raafidhah is wat zij noemen *al-taqiyyah* [waarbij zij schaamteloos liegen tegen niet-Raafidhah om hen te misleiden en onder hen te leven, terwijl zij in hun harten haat koesteren en niets met hen te maken willen hebben]. Zie Moesaa ibn Djaaroellaah, *al-Washie'ah fie 'Aqaa-idoe as-Shie'ah*, p. 116. Zie ook de zienswijzen van de tijdgenoten verder in dit werk.

³⁷⁹ Ah'mad Kamaal Aboe al-Madjd is een hedendaagse Egyptische schrijver die het onderwerp betreffende extremisme onderzocht. Hij was een minister van informatie. Tegenwoordig is hij een professor en het hoofd van de Law Department, Cairo University. Hij schreef vele boeken, waaronder *H'iwaar la Moewaadjahah*. Zie de omslag van zijn onderzoek *at-Tetarroef ad-Dienie wa Ab'aadoehoe* [voor meer details over zijn leven].

³⁸⁰ *H'iwaar la Moewaadjahah*, p. 67. Het is belangrijk op te merken dat de grootste link die Aboe al-Madjd legt tussen de Khawaaridj en hedendaagse extremisten te maken heeft met *al-h'aakimiyyah* [het concept dat de wet van Allah de overhand moet krijgen]. Hij behandelt dat als equivalent aan het motto [van de Khawaaridj]: “Er is geen wetgeving behalve door Allah,” hoewel er enige verschillen zijn tussen deze twee, zoals later in dit boek aangegeven en besproken zal worden.

Bahinsaawie ³⁸¹ neigt ook naar die conclusie, zeggende: “De bron van deze denkwijze was van de Khawaaridj.” ³⁸² Een andere hedendaagse schrijver is het eens met deze conclusie in een boek met de titel [wat vertaald kan worden als] “*De oorsprong van de fitnah onder islamitische sekten uit de tijd van de boodschapper tot aan de moord op Sadat.*” ³⁸³

Eén professor is van mening dat de hedendaagse extremisten niets namen van de denkwijzen van de Khawaaridj of de Shie’ah. Het is eenvoudig “een vorm van een vreemde overeenstemming in denkwijze die leidt naar precies dezelfde resultaten.” ³⁸⁴ Op hetzelfde moment ontkent hij niet dat sommige extremisten “die sekten bestudeerden en beïnvloed zijn door hun geloofsovertuigingen en wat zij bereikt hebben aan conclusies en ideeën en wat zij als bewijs gebruikten.” ³⁸⁵

Het oordeel dat voor mij duidelijk blijkt uit mijn onderzoek over de oorsprong van extremisme en het verband met de sekten, in het bijzonder de Khawaaridj, wordt door het volgende duidelijk gemaakt:

Ten eerste, het [huidige] extremisme had in zijn beginfase geen verband met de denkwijze van de Khawaaridj, Raafidhah of enige andere sekte. In feite was er geen verband of wat dan ook tussen hen, zoals bewezen is door de volgende feiten:

- 1) In de tijd en plaats waarin dit fenomeen verscheen, was het voor hen niet gemakkelijk om in aanraking te komen met de boeken die de afwijkende sekten bespraken. Wanneer een professor hun opvattingen en hun oorsprong besprak met een van de mensen die van extremisme beschuldigd werd en dat de Khawaaridj dezelfde opvattingen hadden, zei de professor: “Dat is onmogelijk. Deze uitspraken zijn het resultaat van gevangencellen en het begrip dat verwijderd is van enig boek. Er was bij niet een van hen een boek, zelfs geen kopie van de Qor-aan, omdat zij van ons weggenomen werden. Wat deze jeugd concludeerden was het resultaat van hun

³⁸¹ Saalim al-Bahinsaawie is een eigentijdse Egyptische schrijver. Hij zat in de gevangenis tijdens de periode van Djamel ‘Abdoe n-Nasser en hij was getuige van het begin van het [hedendaagse] extremisme. Hij voerde debatten met de voorstanders hiervan. Hij schreef een aantal boeken, waaronder *al-H’oekmoe wa Qadhiyatie Tekfirie al-Moeslim*. Tegenwoordig werkt hij als adviseur in Koeweit.

³⁸² *Al-H’oekmoe wa Qadhiyatoe t-Tekfier*, p. 77.

³⁸³ De schrijver was luitenant H’asan Saadiq. Sadat was de voormalige president van Egypte. Moh’ammed Anwar Sadat werd geboren in 1918 en was een officier van de “Vrije Officieren” die de regering van Egypte ten val bracht [verwijzend naar de staatsgreep van de Vrije Officieren, die het bewind van koning Faroek omverwierp (23 juli 1952)]. Hij werd gedood in 1981. Zie Moesaa Sabrie, *as-Saadaat al-H’aqieqah wa l-Ostora*.

³⁸⁴ Noe’man as-Saamoeraa-ie, *at-Tekfiroe Djoedzoeroehoe wa Asbaaboehoe wa Moebarieraatoeh*, p. 8.

³⁸⁵ *ibid.*, p. 8.

- eigen denken gebaseerd op wat zij onthouden hadden van het Boek van Allah en de *Soennah* van de boodschapper van Allah ﷺ.”³⁸⁶
- 2) Het extremisme verscheen nadat er een nieuwe discussie was over recente kwesties. Vandaar dat dit het resultaat is van de omstandigheden en gebeurtenissen. De eerste leden hadden geen overeengestemde principes vanwaar zij begonnen.
  - 3) De meeste van de leden die de extremistische beweging begonnen – hoewel niet allemaal – waren onwetend en hadden zich niet gespecialiseerd in islamitische wetenschappen. Zij hadden nooit zulk soort boeken gezien. Dat is waarom, wanneer iemand met hen over hun opvattingen discussieerde die gevonden konden worden in *al-Milal wa an-Nih'al* van al-Shahristaanie³⁸⁷ en andere boeken over de sekten, sommige van de extremisten zeiden dat zij nooit gehoord hadden van die boeken. Anderen zeiden dat ze er van gehoord hadden maar dat ze die nog nooit gezien hadden.³⁸⁸
  - 4) Onder degenen die naar het extreme gingen waren sommigen die op hun opvattingen terugkwamen toen zij ontdekten dat zij hun oorsprong hadden in de Khawaaridj. Dit is een indicatie dat zij dachten dat zij de eersten waren met zulke ideeën.³⁸⁹

Ten tweede, in de latere fases werden de extremisten, vooral degenen die de rol van leiders aannamen, bekend met de denkwijzen van de Khawaaridj. Misschien namen zij wat van hen over. De volgende feiten kunnen dit aanduiden:

- 1) Degenen die met de extremisten debatteerden, maakten aan hen duidelijk dat de Khawaaridj en andere sekten deze opvattingen al hadden, en dit spoorde de extremisten aan om die sekten te bestuderen.³⁹⁰
- 2) De leiders van de extremisten verboden hun volgelingen om geschiedenisboeken te lezen. De enige uitleg hiervoor is hun angst voor de kennis over de Khawaaridj en hun opvattingen zoals dat in die boeken besproken is.³⁹¹

---

³⁸⁶ Ibid., p. 12.

³⁸⁷ Hij was Aboe al-Fat-h' Moh'ammed ibn 'Abdoe l-Kariem ibn Ah'mad as-Shahristaanie. Hij werd geboren in Shahrstaan (in het huidige Iran) in 479 H. Hij was een geleerde betreffende filosofische scholen en religies. Hij leefde in Bagdad. Hij overleed in Shahrstaan in 548 H. Een van zijn boeken was *al-Milal wa an-Nih'al*. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 20, p. 286; *al-A'laam*, vol. 6, p. 215.

³⁸⁸ Zie al-Saamoeraa-ie, *at-Tekfier*, p. 12.

³⁸⁹ Al-Bahinsaawie, *al-H'oekmoe wa Qadhiyatoe Tekfierie al-Moeslim*, p. 179.

³⁹⁰ Zie al-Saamoeraa-ie, *at-Tekfier*, p. 17; al-Bahinsaawie, *al-H'oekmoe wa Qadhiyatoe Tekfierie al-Moeslim*, p. 179.

³⁹¹ Zie Moh'ammed Soeroer ibn Nayf Zayn al-'Aabidien, *al-H'oekmoe bi-Ghayrie ma Anzala llaah wa Ahloe l-Ghoelaw*, p. 260.

- 3) De ontwikkeling van hun denkwijze en de kracht van hun argumenten in hun latere fases, duiden op hun vertrouwen op degenen die hun opvattingen eerder deelden.
- 4) Sommige van de geloofsovertuigingen die de extremisten er op na hielden, zoals hun extremisme in het beschouwen van iemand die grote zonden begaat als een ongelovige, werden door hen “bewezen” op praktisch dezelfde manier waarop de Khawaaridj hun standpunt beargumenteerden.

Evenzo hun extremisme betreffende het bekritisieren van de *moeqallid* [degene die zich vasthoudt aan de mening van zijn *imaam*] was praktisch overeenkomend met wat as-Shawkaanie ³⁹² en Ibn H’azm ³⁹³ schreven, de *moeqallid* bekritisierend, hoewel de extremisten van mening verschilden met deze twee *a-immah* [met betrekking tot de eindconclusie] over deze kwestie, zonder deze opvattingen aan deze twee toe te schrijven. ³⁹⁴

Dit toont aan dat de invloed van de oude sekten op de hedendaagse extremisten later kwam, niet in het begin. De invloed was beperkt tot het geven van ondersteunende argumenten aan de extremistische beweging en had niets te maken met het teweegbrengen van haar vorming. Haar bestaan was het resultaat van andere factoren. Dit is niet bedoeld als vrijspreking voor de sfeer van de extremisten, noch is het een rechtvaardiging voor waar zij bij betrokken waren. Het is slechts een presentatie van de historische oorsprong van hun denkwijze dat helpt bij het vormen van een voorstelling en het begrijpen van deze kwestie en wat vervolgens kan helpen bij het vinden van de correcte en juiste remedie.

Als dit duidelijk is, dan is de sleutel achter de overeenkomsten tussen de opvattingen van de Khawaaridj en degenen van de hedendaagse extremisten, zichtbaar gemaakt met betrekking tot de volgende aspecten:

³⁹² Hij was Moh’ammed ibn ‘Aliy as-Shawkaanie, jurist, *moedjtahid*, van de toonaangevende geleerden van Jemen. Hij werd geboren in Khulaan en groeide op in Sana (San’a of Sana’a, hoofdstad van Jemen). Hij was de hoofdrechtter. Hij schreef 114 boeken, waaronder *Nayloe al-Awtaat* en *Irshaad al-Fah’oel*. Hij overleed in 1250 H. Zie *al-A’laam*, vol. 6, p. 298.

³⁹³ Hij was Aboe Moh’ammed ‘Aliy ibn Ah’mad ibn Sa’ied ibn H’azm, de geleerde van Andalusië. Hij werd geboren in Córdoba (Spanje). Hij hield er meningen op na waarvoor hij ernstig bekritiseerd werd. Hij was sterk in betoog en gemeen tegen zijn tegenstanders. Hij schreef een aantal boeken, de meest bekende was *al-Moeh’alla*. Hij overleed in 456 H. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 18, p. 184; *al-A’laam*, vol. 4, p. 254.

³⁹⁴ Zayn al-‘Aabidien, p. 48-50.

- 1) Gelijkenis in de methodologie van denken bij de twee groepen: de methodologie van denken die beide groepen gebruikten om tot hun conclusies te komen, waren verbazingwekkend gelijk. Dit is wat veel van hun opvattingen zeer vergelijkbaar maakte, zo niet exact hetzelfde. Dit zal later aangetoond worden.
- 2) Gelijkenis in het intellectuele klimaat van de twee groepen: de intellectuele omstandigheden waarin de Khawaaridj en de eigentijdse extremisten leefden zijn op sommige manieren zeer gelijk. Beide groepen worden duidelijk gekenmerkt door één aspect: onwetendheid. [Zoals in de *h'adieth* eerder aangehaald:] "...zij reciteren de Qor-aan maar het zal niet verder dan hun kelen binnendringen." Bovendien was de ontwikkeling van hun denkwijze ook vergelijkbaar; zij begonnen naar het extreme te gaan met betrekking tot het verklaren van anderen als ongelovigen, en ontwikkelden naar andere extreme opvattingen. Het lijkt erop dat de eigentijdse extremisten elkaar in het begin niet troffen op enkele duidelijke, algemene principes. Het begin van hun extremisme was slechts het verklaren van de regeerder als een ongelovige. Vervolgens ontwikkelde hun vorm van extremisme in de loop van hun praktische ervaringen.

Evenzo kwamen de Khawaaridj van vroeger niet samen op een bepaald principe. "In feite verzamelden zij zich in het begin rondom verschillende motto's, zoals hun verklaring dat er geen heerschappij is behalve bij Allah en hun verklaring van degenen die hen bestreden als ongelovigen en dat het toegestaan was om hen te doden en te bevechten. In de loop van hun ervaringen vormden de Khawaaridj algemene principes rond om de problemen die zij uitlokten of voor welke zij één deel van het probleem waren, zoals de kwestie betreffende de *imaam*, de kwestie betreffende degene die een grote zonde begaat en de regeerder met betrekking tot zijn ongeloof of geloof." ³⁹⁵

---

³⁹⁵ Ah'mad Moh'ammed Djalie, *Diraasah 'anie al-Firaq fie Taariekhie al-Moeslimien*, p. 47.

Ideologische oorzaken

In de meeste gevallen zijn opvattingen en opinies niet vrij van enig verband en afgesneden van een grondslag. Voorzeker, gewoonlijk zijn er duidelijke en kenmerkende verbanden. Men kan de intellectuele oorsprong van denkwijzen verdelen in twee categorieën:

- (1) De algemene opvattingen die alle meningen en denkwijzen samen verbinden en waar de meeste van hun meningen van afgeleid worden.
- (2) Gebreken in de formulering van de ideologie. Dit wordt aangetroffen in twee aspecten:
  - (a) Onwetendheid, dat wil zeggen ofwel een volledig gebrek hebben aan kennis of over onvoldoende kennis beschikken.
  - (b) Onjuiste methodologie.

Ik zal deze punten op een zodanige manier toepassen op het extremisme in het leven van hedendaagse moslims waardoor het de realiteit en aard van dit extremisme zal aantonen.

Ten eerste: *al-H'aakimiyyah* en de relatie tot de verschijning van extremisme ³⁹⁶

Overgave aan Allah ﷻ en acceptatie van Zijn wet is één van de noodzakelijke onderdelen van de Islaam en een verplicht resultaat van de getuigenis dat er niemand waardig is om te aanbidden behalve Allah ﷻ, en dat Moh'ammed ﷺ Zijn boodschapper is. [Allah ﷻ zegt:]

﴿ وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُمِئَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ

الْحَيْرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ۗ وَمَنْ يَعِصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا ﴾

³⁹⁶ [Al-H'aakimiyyah is de geloofsovertuiging dat Allah ﷻ de enige ware en rechtmatige Wetgever is en dat alle wetten ondergeschikt moeten zijn aan, of in overeenstemming moeten zijn met wat Allah ﷻ geopenbaard heeft. Alle geleerden zijn het eens dat deze geloofsovertuiging correct en juist is. Maar het is toegepast en gebruikt op manieren welke duidelijk extremistisch zijn. Neem nota van het feit dat de schrijver niet de kwestie betreffende het maken van *tawh'ied al-h'aakimiyyah* tot een "vierde categorie van de categorieën van *tawh'ied*" bespreekt, een kwestie die een grote beroering en veel onrust heeft veroorzaakt in de afgelopen jaren. De schrijver bespreekt slechts het unaniem geaccepteerde concept betreffende *h'aakimiyyah* en hoe het door de extremisten verkeerd werd begrepen en verkeerd werd toegepast. – JZ]

“En het betaamt een gelovige man en een gelovige vrouw niet, ingeval Allah en Zijn boodschapper (Moh’ammed ﷺ) een kwestie hebben besloten, dat zij een andere keuze hebben in hun kwestie. En wie Allah en Zijn boodschapper niet gehoorzaamt, hij is dan werkelijk afgedwaald naar een duidelijke dwaling.”³⁹⁷

Deze geloofsovertuiging wordt op verschillende manieren gepresenteerd in de Edele Qor-aan, waaronder:

1) De manier van alles-inbegrepenheid, waarmee het heersen beperkt wordt tot Allah alleen. [Allah ﷻ zegt:]

﴿إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ﴾

“...Al-H’oekm (het oordeel of besluit, heersen, gezag) **is** (voor niemand) **behalve Allah. Hij beveelt dat jullie niet** (niemand en niets) **aanbidden behalve Hem...**”³⁹⁸

2) De manier van berisping, zoals Allah ﷻ degenen berispt die enig ander oordeel wensen. [Allah ﷻ zegt:]

﴿أَفْحَكَمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ﴾

“Wensen zij dan het oordeel (regels en gewoonten) **van de** (dagen van) **djaahiliyyah** (onwetendheid³⁹⁹)! **En wie is er beter dan Allah in het oordelen voor een volk dat met zekerheid gelooft?”**^{400 · 401}

³⁹⁷ Soerat al-Ah’zaab (33), aayah 36.

³⁹⁸ Soerat Yoesoef (12), aayah 40.

³⁹⁹ [Djaahiliyyah: onwetendheid. De term *djaahiliyyah* verwijst naar de periode van morele onwetendheid van een volk of beschaving, de periode tussen het verdwijnen van het profetisch onderricht en de komst van een andere; en, in het bijzonder, naar de periode van het Arabische heidendom vóór de komst van de profeet Moh’ammed ﷺ. De term beschrijft, los van deze historische gevoelswaarden, de toestand van morele onwetendheid of onachtzaamheid in algemene zin, ongeacht de tijd of maatschappelijke omgeving. *Djaahiliyyah* duidt ook op daden en uitspraken die bestonden in of die geërfd werden uit de periode vóór de komst van de profeet Moh’ammed ﷺ en die tegen de islamitische wetgeving indruisen. Ibn ‘Abbaas ؓ verhaalde: “De profeet ﷺ heeft gezegd: ‘De meest gehate personen bij Allah zijn drie: (1) een persoon die afwijkt van de waarheid en rechtvaardigheid in *al-H’aram* (de heilige moskee in Mekkah); (2) een persoon die wil dat de tradities van de pre-islamitische periode van onwetendheid (*djaahiliyyah*) behouden blijven in de Islaam; (3) een persoon die het bloed van iemand wil vergieten zonder enig recht.” (Overgeleverd door al-Boekhaarie.) – AY]

⁴⁰⁰ Soerat al-Maa-idah (5), aayah 50.

⁴⁰¹ [De Dagen van Onwetendheid waren dagen van stamcultuur, vetes en zelfzuchtige benadrukking van verschillen in de mens. Die dagen zijn werkelijk nog niet voorbij (nationalisme, racisme, hebzucht etc.). Het is de missie van de Islaam om ons weg te leiden van deze incorrecte mentale houding, richting de ware houding van eenheid. Als

Ibn Kethier verklaarde: “Allah berispt degenen die buiten de wet van Allah gaan, wat al het goede omvat en elk kwaad verbied. In plaats daarvan keren zij zich naar andere meningen, begeerten en terminologieën die zijn bepaald door de mens, zonder enige bron in de *sharie’ah*, op dezelfde manier dat de mensen van onwetendheid zouden regeren door hun misleiding en onwetendheid zoals zij wetten bepaalden volgens hun meningen en begeerten.”⁴⁰²

3) Geloof wordt tenietgedaan voor degene die niet naar de profeet ﷺ gaat als beslissende scheidsrechter. Het gebruik van zowel ontkenning als zweren heeft deze ontkenning benadrukt. Allah ﷻ zegt:

﴿فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾⁴⁰³

“Maar nee, bij jouw Heer, zij geloven niet totdat zij jou (O Moh’ammed) laten oordelen over alle onenigheden tussen hen, en vervolgens geen weerstand in zichzelf ondervinden tegen wat jij oordeelde, en zij onderwerpen zich met volledige overgave.”^{403 · 404}

Ibn Taymiyyah zei: “Niemand mag oordelen tussen enig van Allah’s schepping, niet tussen de moslims noch tussen de ongelovigen... behalve door middel van de wet van Allah en Zijn boodschapper.”⁴⁰⁵

Dit punt is bevestigd in het Boek van Allah ﷻ, de *Soennah* van de boodschapper van Allah ﷻ en de verklaringen van de geleerden.⁴⁰⁶ De moslimwereld leefde in feite gedurende vele eeuwen onder dit bestuur.

ons geloof met overtuiging is (en niet alleen een kwestie van woorden), dan zal Allah ﷻ ons leiden naar die eenheid. (A. Yusuf Ali Quran Commentary.) – AY]

⁴⁰² Ibn Kethier, *Tefsir al-Qor-aan al-’Adhziem*, vol. 2, p. 67.

⁴⁰³ Soerat an-Nisaa-e (4), aayah 65.

⁴⁰⁴ [Vele moslims denken dat het uiten van geloof en uitwendige aanhankelijkheid aan de formaliteiten hen “gelovigen” maakt. Waar geloof is echter niet louter een lippendienst, maar gaat gepaard met volledige overgave aan de oordelen van de profeet Moh’ammed ﷺ. Sommigen zeggen (of denken wellicht) dat zij moslims zijn, maar waar zijn de vruchten van hun geloof? Allah ﷻ kent de verborgen beweegredenen en de geheimen in hun harten, en zij kunnen Hem niet misleiden door bepaalde labels te hangen aan henzelf. Zie Jamaal al-Din M. Zarabozo, *Het Belang en de Autoriteit van de Soennah*, uitgegeven door Uitgeverij Momtazah. – AY]

⁴⁰⁵ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 35, p. 408.

⁴⁰⁶ Zie Moh’ammed ibn ‘Abdoel-Wahaab, *Kitaaboe at-Tawh’ied*, met de twee verklaringen *Qoerrat ‘Oeyoenie al-Moewah’iddien* door ‘Abdoe r-Rah’maan ibn H’asan, p. 192, en *Fat-h’ al-Madjiid*, p. 320-335; Moh’ammed ibn Ibraahiem, *Tah’kiem al-Qawaanien*, passim [op verschillende plaatsen]; ‘Abdoel-’Aziez ibn Baaz, *Woedjoeb Tah’kiem Sharoeellaah wa Nabadh Ma Khaalifoehoe*, passim.

Het bestuur was alleen voor Allah ﷻ, totdat de culturele invasie en het kolonialisme verscheen. Europese wetten baanden hun weg in het Ottomaanse khalifaat toen dit Rijk zwak werd en gevuld met ziekten. De vijanden van het khalifaat waren bedrieglijk toen zij beweerden dat het khalifaat alleen hun zwakte kon overwinnen en kon herleven door westerse wetten in te voeren. In 1840 n.C. werd de eerste wet tegenstrijdig aan de Islaam in een moslimland afgekondigd, de bepalingen afleidend van buitenlandse bronnen. Dit was het nieuwe strafrecht van het Ottomaanse Rijk. Vervolgens nam deze staat stap voor stap andere wetten aan totdat de islamitische wetgeving in 1348 H. volledig verwijderd was.⁴⁰⁷ Na de periode van kolonisatie, waaronder de meeste moslimlanden enorm leden, erfden de moslims de kunst van het maken van menselijke wetten. De wetten van Frankrijk, Engeland en Zwitserland vormden de basis voor regeren en wetgeving. In de meeste gevallen werd de islamitische wet verbannen naar het gebied van het individu betreffende zichzelf of betreffende zijn relatie met anderen. Hierdoor ontstond er tegenwerking tegenover de wet van Allah ﷻ door de pilaren van het geloof te kleineren en het openlijk vertonen van verboden handelingen. Een aantal geleerden en uitnodigers tot de Islaam probeerden de mensen wakker te schudden betreffende wat er aan de hand was en zij probeerden in hen het gevoel van de Islaam weer te doen herleven. Zij riepen hen op om te regeren door middel van de wet van Allah ﷻ. Dit leidde naar een nieuwe term, *al-h'aakimiyyah*. *H'aakimiyyah*, zoals Aboe I-'Alaa al-Mawdoedie⁴⁰⁸ verklaarde: "Dit woord wordt gebruikt voor de hoogste autoriteit en absolute autoriteit, waar naar verwezen wordt in de terminologie van de hedendaagse politieke wetenschap. Er is dan ook geen verschil tussen een individu of een groep individuen of comité als regeerder, hun oordeel wordt als wet gezien. Zij hebben volledige autoriteit en algemene, onbepaalde macht om hun bewind ten uitvoer te brengen onder de individuen van het land. Zij zijn gedwongen om hen te gehoorzamen, gewillig of ongewillig."⁴⁰⁹

Aboe I-'Alaa al-Mawdoedie herhaalde in zijn boek *al-Moestalah'aat al-Arba'ah* [Vier Basis Qor-anische Termen] dat een van de vereisten van het Godschap is dat het recht van heersen en wetten uitvaardigen voor Allah is. Hij zei: "Degene die geen gezag heeft kan geen god zijn en hij

---

⁴⁰⁷ Zie 'Oemar al-Ashqaar, *as-Sharie'ah al-Oeloehiyyah*, p. 64-67.

⁴⁰⁸ Hij was professor Aboe I-'Alaa-e al-Mawdoedie, van de eigentijdse uitnodigers tot de Islaam. Hij werd geboren in India in 1903 n.C. in een familie van vroomheid en kennis. Hij heeft zichzelf opgeleid en werd journalist. In 1361 H. stichtte hij *al-Djam'aaah al-Islaamiyyah*. Het speelde een zeer grote rol in de vorming van Pakistan als een land. Hij overleed in 1399 H. Zie Fath'ie Yakin, *al-Mawsoe'ah al-H'arakiiyyah*, vol. 1, p. 13-18.

⁴⁰⁹ Mawdoedie, *Tadwien ad-Doestoer*, van *Madjmoe'ah Nadhzariyyah al-Islaam wa Hadyihie*, p. 251.

dient niet als een god genomen te worden. Hij [met het gezag] alleen is Degene Die genomen dient te worden als een God.”⁴¹⁰

Sayyid Qoetb⁴¹¹ schreef ook talrijke boeken over dit onderwerp. In feite is hij degene die deze term bekend maakte en verspreidde; ook legde hij op vele plaatsen in zijn boeken de betekenis ervan uit. Hij zei, bijvoorbeeld: “De *h'aakimiyyah* is voor Allah, alsook het recht dat mensen Hem aanbidden. Het recht om wetten voor hen te bepalen komt ook Hem toe. Deze behoren tot de grootste specifieke eigenschappen van het Godschap die niemand die in God gelooft voor zichzelf zal opeisen, noch zal enige gelovige in Allah het voor iemand anders goedkeuren. Betreffende degene die het recht van *h'aakimiyyah* voor zichzelf opeist en het recht dat de mensheid hem dient te gehoorzamen in de wetten die hij uit zichzelf voor hen maakt, hij eist in feite voor zichzelf het recht van het Godschap op...”⁴¹²

Hier is een belangrijk punt. Deze terminologie werd naar voren gebracht, en het was een pas verzonden term, als een resultaat van het vertalen van enkele westerse termen naar het Arabisch. Dit betekent niet dat het strijdig was met de Islaam. De bron van zijn bestaan; het is een deel van *Tawh'ied al-Oelohiyyah* of de eenheid van het Godschap [Heerschappij]. De geleerden van het verleden spraken over *h'aakimiyyah* en weidden er enorm over uit. Het nieuwe of recente aspect was alleen de term. Om dat geloof te doen herleven en om er over te filosoferen op [deze nieuwe] manier, was slechts het resultaat van de crisis waar de islamitische wereld zich in bevond doordat de wet van Allah ﷻ volledig afwezig was [bij hun regeringen]. Vandaar werd deze kwestie op deze manier gepresenteerd om het in de gedachten en bewustzijn van de moslims te doen herleven en om het voor hen gemakkelijker te maken om het te begrijpen, zodat zij het in praktijk konden beleven zoals het beleefd werd door degenen vóór hen.

Deze *h'aakimiyyah*-kwestie is de voornaamste ideologische oorzaak voor het extremisme in hedendaagse tijden. Voorzeker, het regeren met iets anders dan wat Allah ﷻ geopenbaard heeft, was de grootste grief voor

⁴¹⁰ Mawdoedie, *al-Moestalah'aat al-Arba'ah*, p. 29.

⁴¹¹ Hij was Sayyid ibn Qoetb ibn Ibraahiem, behorend tot de uitnodigers tot de Islaam, en *moedjaahidien* van de 20ste eeuw. Hij werd geboren in Asyut (Assioet, Egypte). Hij studeerde af aan Koelliyat Daar al-'Oeloem en werd toen naar de Verenigde Staten gezonden voor verder onderwijs. Hij keerde terug als een criticus betreffende alles wat afweek van de Islaam. Hij sloot zich aan bij de Moslimbroederschap. Hij werd gevangen genomen en gemarteld. Hij wijdde zichzelf aan het schrijven en bracht de Qor-anische uitleg *Fie Dhzilaal al-Qor-aan* en andere boeken uit. Hij stierf als een martelaar, als Allah dat wil, in 1387 H. [hij werd in 1966 n.C. in Egypte opgehangen]. Zie *al-A'laam*, vol. 3, p. 148.

⁴¹² *Moeqawwimaat at-Tasawoer*, p. 177; zie ook *Moe'alam fie at-Tarieq*, p. 118.

de islamitische bewegingen en voor degenen onder hen die naar het extreme gingen. Maar op hetzelfde moment werd die grief ook geassocieerd met een onjuist begrip van het concept betreffende *h'aakimiyyah*. Sommige onderzoekers van het onderwerp extremisme brachten dit naar voren, zoals een van hen die zijn boek de titel *al-H'oekmoe wa Qadhiyatoe Tekfirie al-Moeslim* [de regelgeving en de kwestie omtrent het verklaren van een moslim als ongelovige] gaf, en iemand anders gaf zijn boek de titel *al-H'oekmoe bi-Ghayrie ma Anzalallaah wa Ahlie al-ghoeloew* [het regeren met iets anders dan wat Allah geopenbaard heeft en de extremisten].

Een van hen, Saalim al-Bahinsaawie, die beschouwd wordt als een van de ooggetuigen van de ontwikkeling van extremistische opvattingen in een van de moslimlanden, verklaarde dat een van de eerste debatten die plaats vonden in de gevangenissen en die de basis van extremisme waren, draaide om de kwestie van *h'aakimiyyah*. Bijvoorbeeld, een van de gevangenen reageerde op de vraag betreffende waarom zij hun loyaliteit niet gaven aan hun regeerders, door te zeggen dat zij met de regeerders van mening verschilden omdat de regeerders partners waren geworden van Allah, en dat zij de mensen dwongen om hen te aanbidden in plaats van Allah. ^{413 · 414}

---

⁴¹³ *Al-H'oekmoe wa Qadhiyatoe t-Tekfier*, p. 23.

⁴¹⁴ [Allah ﷻ zegt (Nederlandstalige interpretatie van de betekenis): **“En eet niet van hetgeen waarover Allah's Naam niet genoemd is** (op het moment van het slachten van dat dier), **en waarlijk, dat is zeker *fisq*** (een zonde en ongehoorzaamheid tegenover Allah ﷻ). **En waarlijk, de duivels** (onder de *djinn*) **inspireren hun vrienden** (onder de mensen door middel van influisteringen) **om met jullie te redetwisten, en als jullie hen gehoorzamen, dan zullen jullie zeker afgodenaanbidders zijn.**” [Soerat al-An'aam (6), *aayah* 121.] Omdat zij (de duivels en hun vrienden) wettig maakten voor jullie om te eten wat Allah ﷻ onwettig heeft verklaard om te eten, en jullie gehoorzaamden hen door het toegestaan te beschouwen om te eten, en daardoor kenden jullie deelgenoten toe aan Allah ﷻ in gehoorzaamheid; en het toekennen van deelgenoten aan Allah ﷻ in gehoorzaamheid is polytheïsme (*shirk*). Ah'mad, at-Tirmidzie en Ibn Djarier leverden over: “Eens, terwijl Allah's boodschapper ﷺ het vers (9:31) reciteerde, zei 'Adiy ibn H'aatim: 'O Allah's boodschapper! Zij aanbidden hen (d.w.z. de rabbijnen en monniken) niet.' Allah's boodschapper ﷺ zei: 'Zij doen dat zeker wel. Zij (d.w.z. de rabbijnen en monniken) maakten wettige dingen onwettig, en onwettige dingen wettig, en zij (d.w.z. de joden en de christenen) volgden hen; en hierdoor aanbaden zij hen werkelijk.’” (*Tefsier at-Tabarie*, vol. 10.) Degenen die bepalen wat toegestaan en verboden is zonder zich te beroepen op Allah's Boek, kennen zich de rang van godheid toe (zie 45:23 ^(A)); en degenen die hun recht om wetten te maken erkennen en deze volgen (door hen te gehoorzamen in dingen welke zij toegestaan of verboden verklaarden volgens hun eigen begeerten, zonder dat het opgedragen is door Allah ﷻ), hebben hen als heren genomen. (*Tefhiem al-Qor-aan*, Sayyid Aboel 'Alaa Mawdoedie.) – AY]

^(A) **“Heb jij hem gezien die zijn eigen (triviale) begeerten neemt als zijn god?...”** (Nederlandstalige interpretatie van de betekenis van *aayah* 45:23.) Door de eigen begeerten/ideeën te prefereren boven Allah's geboden en verboden, kent de mens deelgenoten aan Allah ﷻ toe.

Na het volgen van de geloofsovertuigingen en daden van het extremistische fenomeen, vinden we dat het merendeel ervan draait om de kwestie van het regeren met iets anders dan wat Allah ﷻ geopenbaard heeft. Ik zal een aantal voorbeelden geven om dit punt aan te tonen:

- 1) Degene die woont in een [immorele] samenleving en niet emigreert, als ongelovige verklaren: deze houding en afkondiging gaat terug tot een aantal rechtvaardigingen, waaronder het feit dat het land een land is van *koefr* (ongeloof) en de samenleving is een *djaahiliyyah* (onwetende) samenleving. Al deze punten gaan terug tot het feit dat het land bestuurd wordt door iets anders dan wat Allah ﷻ geopenbaard heeft.
- 2) Rebelleren tegen de bestuurders: het voornaamste punt dat deze opstanden rechtvaardigt, is de verklaring dat de bestuurder die niet regeert met wat Allah ﷻ geopenbaard heeft, een ongelovige is.
- 3) Het gaan naar het extreme met betrekking tot het concept van *taqlied*⁴¹⁵ en in het bekritisieren van *taqlied*: dit is te wijten aan hun

⁴¹⁵ [*Taqlied* (het blindelings volgen) moet onderscheiden worden van *ittibaa'* (het beredeneerd volgen). Het principe van het volgen van de bepalingen van onze voorgangers is normaal en natuurlijk. In feite is het door het grondig volgen van de vroegere interpretaties van de Islaam, dat de boodschap van de Islaam onaangetast is gebleven door de tijd heen. Want die vroegere interpretaties werden gebaseerd op de goddelijke inspiratie van de profeet ﷺ en zijn goddelijk geleide levensstijl. De profeet ﷺ zei zelf dat zijn generatie de beste generatie was, daarna de generatie na de zijne en vervolgens de generatie daarna. (Verhaald door Ibn Mas'oeed, Aboe Hoerayrah, 'Imraan ibn H'oesayn en 'Aa-ishah ؓ, en overgeleverd door Moeslim.) Maar aangezien moslims van de vroegere generaties, de profeet ﷺ uitgezonderd, niet feilloos zijn, dienen zelfs die vroegere interpretaties niet blindelings gevolgd te worden – zonder rekening te houden met bepaalde basisprincipes betreffende redenering die ons in staat stellen om onderscheid te maken tussen juist en onjuist. De term *taqlied* (het blindelings volgen) gebruikt men o.a. om te verwijzen naar de daden van degenen die slaafs één enkele *madz-hab* (islamitische rechtschool) volgen, ongeacht de eventuele fouten die zij zien. Met betrekking tot de gewone mensen die niet de kennis hebben om onafhankelijk beslissingen te nemen in twijfelachtige zaken, het is aan hen om zo veel mogelijk de voor hen beschikbare kennis te volgen, hun gedachten open te houden en om te vertrouwen op onbevooroordeelde geleerden. Degenen die naar het extreme gaan betreffende het blind volgen van hun *imaam*, terwijl zij op de hoogte zijn van eventuele fouten, realiseren zich echter niet dat het geven van de voorkeur aan de mening van hun *imaam* boven de verklaring van de profeet ﷺ, op zichzelf in volledige oppositie is ten opzichte van het standpunt ingenomen door hun eigen *imaam*, en in feite grenst aan een vorm van *shirk*, bekend als *shirk fie tawh'ied al-ittibaa'*, dat wil zeggen; "het delen in het blindelings volgen wat eigenlijk alleen maar toebehoort aan de profeet Moh'ammed ﷺ." Want in de verklaring van iemands Islaam (*ash-shahaadah*) wordt de profeet ﷺ geaccepteerd als de enige persoon die zonder twijfel gevolgd dient te worden, aangezien het volgen van hem ﷺ gelijk is aan het volgen van Allah ﷻ. Omdat veel moslims van tegenwoordig zich onbewust zijn van de tegenstrijdigheid tussen het standpunt van de vroegere *a-immah* (imaams) en die van hun *madz-hab* zoals die tegenwoordig bestaat, is het belangrijk om goed te kijken naar de posities die de vroegere *a-immah* en hun studenten innamen tegenover *taqlied* zoals onthuld wordt door hun eigen woorden. Zie Dr. Aboe Amienah

begrip over *taqlid*. Zij zien het als absolute gehoorzaamheid en zulke absolute gehoorzaamheid dient alleen tegenover Allah ﷻ te zijn. Daarom verklaren zij de *moeqallid* ⁴¹⁶ als een ongelovige omdat hij een wetgever accepteert anders dan Allah ﷻ en een pad volgt anders dan dat van de boodschapper van Allah ﷻ.

Vele aspecten van extremisme zijn van dien aard, delen ervan nemen van elkaar totdat het als een cirkelredenering wordt welke teruggaat op de kwestie van *h'aakimiyyah*.

Als het besloten is dat *h'aakimiyyah* de grootste basis van extremisme is in één opzicht, en het bestaan van het besturen volgens iets anders dan wat Allah ﷻ geopenbaard heeft in een ander opzicht, te wijten aan een onjuist begrip van *h'aakimiyyah*, is het nodig om de volgende belangrijke feiten naar voren te brengen:

Het eerste feit:

De verklaring dat de *h'aakimiyyah* of het oordeel alleen voor Allah ﷻ is, betekent niet dat een speciale groep mensen dient te regeren alsof zij 'de schaduw van Allah' op aarde zijn. Noch betekent dit dat enige groep een speciaal recht heeft verworven op het goddelijke oordeel. In plaats daarvan is het een verplichting voor alle moslims om te oordelen volgens de wet en het gezag van Allah ﷻ en om de goddelijke wet, welke gekomen is van Allah via Zijn profeten en boodschappers, het hoogste te maken. [Allah ﷻ zegt:]

﴿ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لِيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي
الْأَرْضِ كَمَا أَسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ﴾

“En Allah beloofde degenen onder jullie die geloven en rechtschapen daden verrichten, dat Hij hen zeker opvolging (van de huidige heersers) op aarde zal schenken...” ⁴¹⁷

Telkens wanneer bepleit wordt dat de *h'aakimiyyah* betekent dat een speciale groep mensen het recht hebben om te oordelen, alsof zij 'de schaduw van Allah' op aarde zijn, dan wordt het een vorm van extremisme. Het is niet bekend dat deze extremisten ooit opriepen tot iets van dien aard.

Bilal Philips, *De Ontwikkeling van Fiqh (de Islamitische Wet & de Madzaahib)*, uitgegeven door Uitgeverij Momtazah. – AY]

⁴¹⁶ [Moeqallid: degene die *taqlid* toepast.]

⁴¹⁷ Soerat an-Noer (24), aayah 55.

Het tweede feit:

De verklaring dat de kwestie van *h'aakimiyyah* de belangrijkste ideologische oorzaak van extremisme is, betekent niet dat *h'aakimiyyah* zelf extremisme is of dat het een verkeerd concept is, zoals sommige schrijvers hebben verklaard door het omschrijven van wat zij aanduiden als “de ideologische instrumenten” van de extremistische groepen. Eén zo'n schrijver schreef: “Van [onder die instrumenten] is het idee dat het bestuur [*h'aakimiyyah*] voor Allah alleen is... en wat dat met zich meebrengt is het nemen van de wettelijke autoriteit uit de handen van de samenleving... Hun extremisme op dit punt is een ziek extremisme dat zijn oorsprong vindt in onwetendheid en wat geen aandeel heeft in het welzijn van de mensen of de doelen van de *sharie'ah*. Dit was de gedachte van Mawdoedie en, hem volgend, Sayyid Qoetb... Het werd vervolgens gevonden op de tongen en pennen van duizenden jeugdigen. Het is een ware verklaring wat zich verspreidde om een groot kwaad te worden. Het werd verdraaid van zijn oorspronkelijke betekenis en gebruikt voor waar het niet voor bedoeld was.”⁴¹⁸

Noch is de oproep tot *h'aakimiyyah* genomen uit een externe bron, zoals geloofd wordt door Moh'ammed Amaarah.⁴¹⁹ Amaarah verklaarde: “Het motto van *h'aakimiyyah* had in zijn allereerste begin geen verband met islamitische politieke gedachten... niet eens in zijn Mawdoedie-type vorm welke een voorstelling is van de werkelijkheid van de eigentijdse islamitische denkwijze of als een noodzakelijkheid voor de islamitische herleving in onze Arabische landen. Het is een motto dat van buitenaf kwam van ons oude erfgoed en recente denken. Degenen die als eerste met dit concept naar voren kwamen, hebben het verlaten. En de essentie van Mawdoedie's bedoeling is anders dan wat anderen van hem begrepen, zowel zijn aanhangers als zijn vijanden. Het is niet vergezocht om te zeggen dat het een misvatting is.”

In feite is *h'aakimiyyah* iets wat bevestigd wordt in talrijke teksten van de Qor-aan en de *Soennah*. Inderdaad, de boodschapper van Allah ﷺ en zijn khaliefen pasten dit zelf toe, de wet van Allah in werkelijke praktijk toepassend. Het extremisme vond plaats wat betreft de impact. Het effect van de verklaring van *h'aakimiyyah* kan als volgt beschreven worden:

⁴¹⁸ Ah'mad Kamaal Aboe al-Madjd, *H'iwaar la Moewaadjahah*, p. 57.

⁴¹⁹ Hij is een eigentijdse Egyptische schrijver. Hij heeft modernistische neigingen. Hij voltooide zijn doctoraal. Hij schreef vele boeken, meer dan zestig, waaronder *al-Islam wa Falsafat al-H'oekm*, *Jayyaaraat al-Fikr al-Islamie* en *al-Amaal al-Kaamilah li l-Imaam Abdoeh*. [Modernisme: vrijzinnigheid op het gebied van de geloofsleer.]

Mensen regeren met iets anders dan wat Allah ﷻ heeft geopenbaard. Dit resulteert in een veroordeling van dat bestuur en een oproep om te regeren in overeenstemming met wat Allah geopenbaard heeft. Wanneer men geen gehoor geeft aan die oproep, resulteert dit dat men de bestuurder die regeert met iets anders dan wat Allah geopenbaard heeft, als een ongelovige verklaart, en alle evenredige gevolgen van extremisme volgen vervolgens vanuit die basis.

Het derde feit:

Het punt waarin degenen die de oproep tot *al-h'aakimiyyah* als een vorm van extremisme bestempelden afweken, was in het gelijkstellen van de *h'aakimiyyah* van Allah met het motto van de Khawaaridj: "Er is geen oordeel behalve voor Allah." Dit is wat een schrijver afleidde van dit onderwerp, toen hij schreef: "Men dient op te merken dat Qoetb beïnvloed was in zijn begrip van die opvatting door het motto van de Khawaaridj aan de vooravond van de Oemayyadische dynastie ⁴²⁰: 'Er is geen *h'aakimiyyah* behalve voor Allah.'" ⁴²¹ In feite benadrukten sommigen dat de slogan van *h'aakimiyyah* precies hetzelfde is als de slogan van de Khawaaridj: "Er is geen oordeel behalve voor Allah." ⁴²²

Om duidelijk te kenmerken waar de Khawaaridj de rechtgeleide khalief 'Aliy ibn Abie Taa-lib ؑ voor bekritiseerden en de misvattingen die leidden naar de slogan "er is geen oordeel behalve voor Allah" en zijn betekenis, moet ik het volgende verduidelijken:

De Khawaaridj stoorden zich niet aan 'Aliy ؑ omdat hij geregeerd zou hebben met iets anders dan wat Allah ﷻ geopenbaard had. In plaats daarvan namen zij hem kwalijk dat hij de arbiters accepteerde en, zoals zij beweren, dat dit een soort van oordelen was volgens iets anders dan wat Allah ﷻ geopenbaard had. Daarom zeiden zij tegen 'Aliy ؑ terwijl zij met hem discussieerden: "Jij kwam uit het kledingstuk waarmee Allah jou gekleed heeft en van de naam waarmee Allah jou genoemd heeft. Vervolgens ging jij en maakte een oordeel in de religie van Allah terwijl er geen oordeel is behalve voor Allah." ⁴²³

---

⁴²⁰ Dit is een historische vergissing omdat het welbekend is dat de Khawaaridj met die slogan kwamen na de veldslag bij Siffien en na de beroemde arbitrage. Zie Ibn Kethier, *al-Bidaayah wa n-Nihaayah*, vol. 7, p. 276. Bovendien was het devies "er is geen oordeel (*h'oekm*) behalve voor Allah," en niet "er is geen *h'aakimiyyah* behalve voor Allah."

⁴²¹ Moh'ammed H'aafidhz Diyaab, Sayyid Qoetb: *al-Khitaab wa al-Aydoeloodjiyyah*, p. 129.

⁴²² Zie Ah'mad Kamaal Aboe al-Madjd, *H'iwaar la Moewaadjahah*, p. 67; Moh'ammed Sa'ied al-'Ashmaawie, *al-Islaam wa as-Siyaasie*, p. 28.

⁴²³ Overgeleverd door Ah'med, vol. 1, p. 86. Ibn Kethier zei: "Alleen Ah'med leverde het over. De keten is *sah'ieh'* (authentiek) en ad-Dhiyaa-e koos het voor zijn verzameling." *Al-Bidaayah wa n-Nihaayah*, vol. 7, p. 28.

Dit is duidelijk een vorm van extremisme omdat zij bedoelden om mensen enige vorm van het toepassen van de wet van Allah ﷻ te onthouden. Daarom antwoordde ‘Aliy ibn Abie T̄aalib ؓ hen door te zeggen: “Een verklaring van waarheid waarmee valsheid wordt bedoeld.”⁴²⁴ Dat wil zeggen, de verklaring dat het oordeel toebehoort aan Allah ﷻ is een feit. In de Qor-aan staat:

﴿إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ﴾

“...Waarlijk, het oordeel behoort slechts toe aan Allah...”⁴²⁵

Maar degenen die dit zeiden, waren van plan om elk mens te verbieden om een oordeel te vellen in toepassing van het bestuur van Allah ﷻ. Dit is een onjuiste opvatting. Ibn H’adjar verklaarde: “De eerste verklaring die van hen kwam was hun verklaring dat het oordeel alleen toebehoort aan Allah. Zij namen het van de Qor-aan en vervolgens pasten zij het niet op de juiste manier toe.”⁴²⁶

Hun vergissing kan duidelijk gemaakt worden door een aantal teksten te noemen die hun opvatting weerleggen.

1) Allah de Verhevene zegt:

﴿وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَأَبْعَثُوا حَكَمًا مِّنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِّنْ أَهْلِهَا

إِنْ يُرِيدَ إِصْلَاحًا يُوَفِّقُ اللَّهُ بَيْنَهُمَا﴾

“En als jullie een breuk tussen hen beiden (een man en zijn vrouw) vrezen, zend dan een bemiddelaar van zijn familie en een bemiddelaar van haar familie; indien zij beide (na de bemiddeling) verzoening willen, Allah zal verzoening teweegbrengen tussen hen beide...”⁴²⁷

‘Aliy ibn Abie T̄aalib ؓ weerlegde de Khawaaridj met dit vers. Hij zei tegen een groep van zijn metgezellen: “Wat betreft jullie kameraden, degenen die in opstand zijn gekomen, tussen mij en hen is het Boek van Allah. Allah zegt in Zijn Boek over de vrouw en de man: “En als jullie een breuk tussen hen beiden (een man en zijn vrouw) vrezen, zend dan een bemiddelaar van zijn familie en

⁴²⁴ Overgeleverd door Moeslim.

⁴²⁵ Soerat al-An’aam (6), aayah 57; soerat Yoesoef (12), aayah 40 en 67.

⁴²⁶ Ibn H’adjar, Fat-h’oe al-Baarie, vol. 6, p. 619.

⁴²⁷ Soerat an-Nisaa-e (4), aayah 35.

een bemiddelaar van haar familie; indien zij beide (na de bemiddeling) **verzoening willen, Allah zal verzoening teweegbrengen tussen hen beide...**" De gemeenschap van Moh'ammed heeft een groter recht met betrekking tot hun bloed en eer, dan een vrouw en man." ⁴²⁸

- 2) Allah ﷻ zegt in de Qor-aan tegen de profeet Daawoed (David) ﷺ:

﴿يَدَاوُدُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ﴾

“O Daawoed (David ﷺ)! Waarlijk, Wij maakte jou als een opvolger (khaliefah) op de aarde; dus oordeel tussen de mensen volgens de waarheid en volg niet de (jouw) begeerte die jou dan zal misleiden van Allah's weg” ⁴²⁹ ...” ⁴³⁰

- 3) Shoerayh' ibn Haanie ⁴³¹ verhaalde over zijn vader ⁴³² toen hij met de delegatie van zijn volk bij de profeet ﷺ kwam, dat de profeet ﷺ hen hoorde verwijzen naar hem met Aboe al-H'akam (“de vader van arbitrage”). Allah's boodschapper ﷺ riep hem en zei tegen hem:

«إن الله هو الحكم وإليه الحكم فلم تكني أبا الحكم فقال إن قومي إذا اختلفوا في شيء أتوني فحكمت بينهم فرضي كلا الفريقين.»

“Waarlijk, Allah is de rechter en arbiter en aan Hem behoort het oordeel. Waarom noemen zij jou Aboe al-H'akam?” Hij zei: “Telkens wanneer mijn volk over een aangelegenheid van mening verschilt, dan halen zij mij. Ik oordeel tussen hen en beide partijen zijn tevreden met mijn oordeel.” De boodschapper van Allah ﷺ zei:

⁴²⁸ Dit is een gedeelte van de overlevering die we zojuist hebben aangehaald van Ah'mad alleen, waar Ibn Kethier over gezegd heeft dat de keten betrouwbaar is.

⁴²⁹ [Dit is een advies van Allah ﷻ voor degenen in gezagposities. Zij dienen te regeren volgens de waarheid en rechtvaardigheid zoals dat door Hem geopenbaard is; zij dienen zich er niet van af te wenden en niet van het pad van Allah ﷻ af te dwalen. Allah heeft een strenge waarschuwing geuit van een ernstige bestraffing voor degenen die van Zijn pad afdwalen en de Dag des Oordeels vergeten. (Tefsier Ibn Kethier.) – AY]

⁴³⁰ Soerat Saad (38), aayah 26.

⁴³¹ Hij was Shoerayh' ibn Haanie ibn Yazied al-H'aarithie, een krijger, een van de vroegere metgezellen van 'Aliy ﷺ. Hij werd gedood in een veldslag in Sidjstaan in 78 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 4, p. 107; *al-A'laam*, vol. 3, p. 162.

⁴³² Hij was Haanie ibn Yazied al-Moedhahadjie ﷺ. Hij was een metgezel met de *koenya* (bijnaam) Aboe al-H'akam, en de boodschapper van Allah ﷻ noemde hem bij zijn oudste zoon Shoerayh'. Zie *al-Isaabah*, vol. 10, p. 232.

«فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما أحسن هذا فما لك من الولد قال لي شريح ومسلم وعبد الله قال فمن أكبرهم قلت شريح قال فأنت أبو شريح.»

“Hoe voortreffelijk is dat. Welke kinderen heb je?” Hij antwoordde: “Ik heb Shoerayh’, Moeslim en ‘Abdoellaah.” De boodschapper van Allah ﷺ vroeg hem: “Wie is de oudste?” Hij antwoordde: “Shoerayh’.” Vervolgens zei de profeet ﷺ: “Dan ben jij Aboe Shoerayh’.”⁴³³

Allah’s boodschapper ﷺ keurde van hem goed dat hij tussen de mensen oordeelde. Hij maakte op een correcte en beleefde manier bezwaar op de *koenya* Aboe al-H’akam omdat al-H’akam betekent: “De rechter wiens oordeel niet afgekeurd dient te worden.” Deze eigenschap past bij niemand behalve Allah ﷻ.^{434 · 435}

- 4) De profeet ﷺ wees Sa’d ibn Moe’aadz⁴³⁶ ﷺ aan om de kwestie betreffende de stam van Qoerayzah te beoordelen in het welbekende incident tijdens het leven van de profeet ﷺ.⁴³⁷

⁴³³ Overgeleverd door Aboe Dawoed en an-Nasaa-ie. De keten is *ṣah’ieh’*. Zie al-Arnaa-oeṭ en as-Shaawiesh, voetnoten bij al-Baghawie, *Sharh’ as-Soennah*, vol. 12, p. 434.

⁴³⁴ Zie al-Baghawie, *Sharh’ as-Soennah*, vol. 12, p. 243.

⁴³⁵ [*Al-H’akam* (de Rechter) is ook een van de Schone Namen (*Asmaa-oe l-H’oesna*) van Allah ﷻ. – AY]

⁴³⁶ Hij was Aboe ‘Amr Sa’d ibn Moe’aadz ibn an-Noe’maan ibn ‘Amr al-Qays al-Ansaarie, al-Awsie, ad-Doerie. Hij aanvaarde de Islaam door Moes’ab ibn ‘Oemayr ﷺ (die als eerste prediker naar al-Medienah ging) en was een leider onder zijn volk. Hij overleed tijdens de veldslag van al-Khandaq (de Greppel). Hij werd geraakt door een pijl en bleef nog een maand leven. Hij overleed in het jaar 5 H. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 1, p. 279; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 3, p. 481; *al-A’laam*, vol. 3, p. 88.

⁴³⁷ Het verhaal van Sa’d’s oordeel is overgeleverd door al-Boekhaarie. [Sa’d ibn Moe’aadz ﷺ, die tijdens de Slag van de Greppel naar de joodse stam van Banoe Qoerayzah gestuurd was om hen van gedachten te veranderen, werd onbeleefd behandeld door hen. Hij raakte gewond door een pijl tijdens de Slag van de Greppel. Vanwege zijn verwonding ging hij niet mee met de militaire expeditie naar Banoe Qoerayzah. De leider van Banoe Qoerayzah was Ka’b ibn Asad. Toen hij zag dat zijn mensen niet opgewassen waren tegen de aanval van de moslimtroepen, verzamelde hij hen allemaal op één plaats. Hij zei: “Er is geen twijfel dat Moh’ammed de profeet is van Allah, want ons goddelijk Boek (de Thora) bevat heldere en duidelijke voorspellingen over hem en op wiens verschijning we aan het wachten zijn. Het lijkt erop dat het passend is dat we in hem geloven en aldus onze levens en eigendommen waarborgen.” Maar de Banoe Qoerayzah verwierpen dit voorstel. Een man met de naam ‘Amr ibn Sa’d zei: “Ik geef toe dat mijn mensen het vertrouwen geschonden hebben en ik kan hier geen deel van uit maken.” Nadat hij dit gezegd had, verliet hij het fort. Uiteindelijk zonden zij op een morgen een bericht naar de profeet ﷺ dat zij zich over wilden geven onder de voorwaarde dat Moe’aadz ﷺ de bestraffing voor hen zou bepalen. Hij ﷺ accepteerde het voorstel. Op dat moment gingen zij naar de *masdjid* (moskee) van de profeet ﷺ, waar Sa’d ibn Moe’aadz ﷺ behandeld werd aan zijn verwondingen. Zij brachten hem naar de moslimtroepen. Toen hem verteld werd dat de profeet ﷺ hem de zaak ten aanzien van de

- 5) Mensen hebben behoefte aan individuen die tussen hen oordelen. Daarom zei 'Aliy ibn Abie Taaib ؓ in zijn weerlegging van de Khawaaridj: "Een rechtvaardig woord waarmee onrechtvaardigheid bedoeld wordt. In feite zeggen zij slechts dat er geen regering dient te zijn. Maar er moet een regering zijn, vroom of zondig." ⁴³⁸

Dit toont de verschillen aan tussen het motto van *al-h'aakimiyyah* zoals dat tegenwoordig wordt vertoond en het motto van dat er geen oordeel is behalve door Allah zoals dat vertoond werd door de Khawaaridj. Degenen die oproepen tot *al-h'aakimiyyah* zeggen niet dat de mensen verhinderd dienen te worden om op enige manier oordelen toe te passen. In plaats daarvan zeggen zij dat het hoogste gezag moet berusten bij Allah's Oordeel, wat een noodzakelijk aspect is van de Islaam.

Ten tweede: fouten in het formuleren van de ideologie

Fouten in het formuleren van ideeën en ideologie waren een grote oorzaak voor extremisme. Dit komt doordat zulke fouten een pad vormen naar tekortkomingen in de conclusies en resultaten die gebaseerd zijn op die foutieve manier van denken.

Gelet op de belangrijkheid van de methodologie, speelden de geleerden van de Islaam een zeer belangrijke rol in het bewerkstelligen van de islamitische juridische theorie (*'ilm oesloel al-fiqh* ⁴³⁹). Het doet dienst

---

Banoe Qoerayzah, zijn oude bondgenoten, had toegewezen, keerde Sa'd ibn Moe'aadz ؓ zich naar zijn mensen en zei: "Beloof me met een eed tegenover Allah, dat jullie mijn oordeel zonder enig bezwaar zullen accepteren." Zij maakten allemaal hun volledige goedkeuring kenbaar. Sa'd ibn Moe'aadz ؓ stelde dezelfde vraag aan de profeet ﷺ en de *moehaadjirien* en zij waren het er allemaal mee eens om zich bij zijn oordeel neer te leggen. Vervolgens gaf Sa'd ibn Moe'aadz ؓ zijn oordeel. Zie Akbar Shah Najeebabadi, *Geschiedenis van de Islaam*, deel 1, hoofdstuk "Banoe Qoeraydah's schending van vertrouwen," Uitgeverij Momtazah. – AY]

⁴³⁸ Zie Ibn Abie al-H'adied, *Sharh' Nahdj al-Balaaghah*, vol. 2, p. 21; zie ook as-Shahristaanie, *al-Milal wa n-Nih'al*, vol. 1, p. 117. Ik heb dit verslag niet in een van de betrouwbare boeken gevonden. Ik citeerde het alleen omdat sommige geleerden het als een bewijs gebruiken en omdat de betekenis correct is.

⁴³⁹ [*Oesloel* is de meervoudsvorm van *asl*. Taalkundig betekent het fundamente of oorsprong. Vanuit religieus oogpunt betekent *oesloel*: 1) algemene regel, bijvoorbeeld dat een gebod een verplichting aanwijst, 2) *daliel* is een bewijs; bijvoorbeeld, de *asl* van *Ramadhaan* is dat Allah ﷻ heeft gezegd... (*aayah*). *Al-Fiqh* betekent taalkundig het begrip of het begrijpen (*nefaqhoe*) van iets. Toegepast op de religie betekent het '*ilm* (kennis) van de islamitische wetoordelen (*ah'kaam asharie'ah*) die verkregen wordt door *idjtihad* (persoonlijke juridische beredenering) met behulp van gegronde bewijzen. Een *moedjtahied* is iemand die kennis heeft van de vijf wetoordelen door middel van *idjtihad*. De 5 islamitische wetoordelen zijn: 1) *waadjiib* – verplicht volgens de *sharie'ah*; als men het verricht, dan wordt men hiervoor beloond, en als men het niet verricht, dan wordt

als de standaard voor de methodologie die men dient te volgen in het afleiden van wetten uit de bewijzen en bronnen. Zij benadrukken twee belangrijke aspecten: (1) de bronnen van de wet; (2) de manier en methodologie van het afleiden van wetten [uit die bronnen].

De meeste afwijkingen die plaatsvonden in de islamitische geschiedenis, ongeacht of zij betrekking hadden op de geloofsovertuiging of wet, waren een resultaat van de tekortkomingen met betrekking tot deze twee zaken. Ik zal enkele fouten noemen betreffende de bronnen van de *sharie'ah* welke leidden tot een algemene reeks van afwijkingen en principes:

- 1) Onwetendheid over de bronnen van de *sharie'ah*, de Qor-aan, *Soennah*, consensus [*idjmaa'*: overeenstemming van de geleerden] en analogie [*qiyaas*: analogische gevolgtrekking]. Deze onwetendheid omvat zowel een algemene onwetendheid over deze bronnen als een specifieke onwetendheid met betrekking tot hun bewijzen betreffende een bepaalde kwestie.
- 2) Weigering om voordeel te halen uit deze bronnen, hoewel men er zich van bewust was, in plaats daarvan vertrouwend op menselijke beredenering, bijvoorbeeld.
- 3) Het gaan tegen de manier van de gelovigen door het afwijzen van één van die bronnen: zo is het geval, bijvoorbeeld, bij degenen die zichzelf de "Koranisten" [al-Qor-aaniyyoen ⁴⁴⁰] noemen, degenen

---

men hiervoor bestraft, 2) *h'araam* – verboden volgens de *sharie'ah*; als men het verricht, dan wordt men hiervoor bestraft, en als men het niet verricht, dan wordt men beloond, 3) *mandoeb* – aanbevelenswaardig, aanbevolen (*moestah'ab*, *soennah*, *nafilah*); als men het verricht, dan wordt men hiervoor beloond, maar als men het niet verricht, dan wordt men niet bestraft, 4) *makroeh* – afkeurenswaardig, afgeraden; als men het verricht, dan wordt men niet bestraft, maar als men het niet verricht, dan wordt men beloond, en 5) *moebaah'* – algemeen toegestaan; als men het verricht, dan wordt men niet beloond, en als men het niet verricht, dan wordt men niet bestraft. – AY]

⁴⁴⁰ [Sommige mensen zijn begonnen met het beweren dat de *Soennah* geen bron van wetgeving is. Zij noemen zichzelf "al-Qor-aaniyyoen" die zeggen dat zij de Qor-aan hebben, dus nemen zij als *h'alaal* wat door de Qor-aan wordt toegestaan, en nemen als *h'araam* wat door de Qor-aan verboden wordt. De naam al-Qor-aaniyyoen past niet bij deze mensen, omdat de Qor-aan ons in bijna honderd verzen vertelt om Allah's boodschapper ﷺ te gehoorzamen. Gehoorzaamheid tegenover de boodschapper ﷺ wordt in de Qor-aan beschouwd als onderdeel van gehoorzaamheid tegenover Allah ﷻ. **"Wie de boodschapper (Moh'ammed ﷺ) gehoorzaamt, gehoorzaamt dan werkelijk Allah. (A) En wie zich afkeert, Wij hebben jou (O Moh'ammed) dan niet als een toezichthouder over hen gezonden (B)."** [Nederlandstalige interpretatie van *soerat an-Nisaa-e* (4), *aayah* 80.] De Qor-aan, die zij beweren te volgen, ontkent het geloof van degene die weigert om de boodschapper ﷺ te gehoorzamen en van degene die zijn oordeel niet accepteert: **"Maar nee, bij jouw Heer, zij geloven niet totdat zij jou (O Moh'ammed) laten oordelen over alle onenigheden tussen hen, en vervolgens geen weerstand in zichzelf ondervinden tegen wat jij oordeelde, en zij onderwerpen zich met volledige overgave."** [Nederlandstalige interpretatie van *soerat an-Nisaa-e* (4), *aayah* 65.] Hun suggestie dat de

die geloven dat er geen ander gezag is dan de Qor-aan. Zo is ook het geval met degenen die het gezag van de *Soennah* weigerden, *aah'aad* ⁴⁴¹ *h'adieth* in kwesties van geloofsovertuiging, enzovoort, met hun variërende niveaus van afwijking van het correcte pad.

Na het onderzoeken van het hedendaagse extremisme, zien we dat er onder de extremisten absoluut een tekortkoming is in de vorming van de ideologie. Ik was in staat, door het lezen van hun boeken en door het bekritisieren van hun opvattingen zoals omschreven is in de

---

Soennah "besmet" is met verzonnen *ah'aadieth* is ongeldig, omdat de geleerden van deze *oemmah* hun uiterste best hebben gedaan om de *Soennah* te reinigen van alle vreemde en afwijkende elementen. Als zij enige twijfel hadden over de betrouwbaarheid van enige verteller, of bij de kleinste mogelijkheid dat hij misschien iets was vergeten, was dit voldoende reden om een *h'adieth* te verwerpen. Zelfs de tegenstanders van deze *oemmah* hebben verklaard dat er geen ander volk is dat zo veel aandacht heeft geschonken aan het onderzoeken van zijn verslagen en hun vertellers, vooral wanneer het overleveringen betrof verhaald van de boodschapper van Allah ﷺ. Het weten dat een *h'adieth*, overgeleverd van Allah's boodschapper ﷺ, *sah'ieh'* (authentiek, correct, betrouwbaar) is, is voldoende om het verplicht te maken om deze te volgen. De profeet ﷺ was tevreden om zijn boodschap door te geven door het zenden van slechts een van zijn metgezellen, wat aantoonde dat een *h'adieth* verhaald door een betrouwbare persoon gevolgd dient te worden. Bovendien, wij willen deze mensen vragen: waar zijn de verzen die ons vertellen hoe we moeten bidden, of die ons vertellen dat het verplichte gebed vijf keer per dag is, of die ons vertellen over de *nisaab* van verschillende soorten bezittingen omwille van de *zakaah*, of over de details van de *h'adj*, en andere bepalingen die we alleen kunnen weten van de *Soennah*? (*Al-Mawsoe'ah al-Fiqhiyyah*, 1/44.) Zie Jamaal al-Din M. Zarabozo, *Het Belang en de Autoriteit van de Soennah*, uitgegeven door Uitgeverij Momtazah. – AY]

^(A) Waarlijk, al wat Allah's boodschapper ﷺ uitsprekt is niet uit eigen begeerte (zie 53:3), maar een openbaring geïnspireerd aan hem (zie 53:4 en 75:19). Verhaald door Aboe Hoerayrah ؓ: "Allah's boodschapper ﷺ heeft gezegd: 'Eenieder die mij gehoorzaamt, hij gehoorzaamt Allah; en eenieder die ongehoorzaam is jegens mij, is ongehoorzaam jegens Allah; en eenieder die gehoorzaam is jegens de leider die ik aanstel, hij gehoorzaamt mij; en eenieder die ongehoorzaam is jegens hem, is ongehoorzaam jegens mij.'" (*Sah'ieh' al-Boekhaarie*, 9/7173.) Verhaald door Aboe Hoerayrah ؓ: "Allah's boodschapper ﷺ heeft gezegd: 'Al mijn volgelingen zullen het Paradijs binnengaan behalve die weigeren.' Zij (zijn metgezellen ؓ) zeiden: 'O boodschapper van Allah! Wie zal weigeren?' Hij zei: 'Eenieder die mij gehoorzaamt zal het Paradijs binnengaan, en wie mij niet gehoorzaamt is degene die weigert (het binnen te gaan).'" (*Sah'ieh' al-Boekhaarie*, 9/7280.)

^(B) Jouw taak is slechts het mededelen, en eenieder die jou gehoorzaamt, hij zal blijheid en succes verwerven en jij zult een zelfde beloning als hem verkrijgen (zonder dat iets van zijn beloning verwijderd wordt). Met betrekking tot degene die zich van jou afkeert, hij zal mislukking en verlies verwerven, en jij zult geen last dragen vanwege wat hij doet. (*Tefsier Ibn Kethier*.)

⁴⁴¹ [*Ah'aad ah'aadieth* zijn die *ah'aadieth* die niet *moetawwaatir* zijn of, met andere woorden, niet verhaald zijn door talrijke ketens waardoor hun authenticiteit niet in twijfel getrokken kan worden. Hoewel zulke overleveringen oorspronkelijk geaccepteerd werden in kwesties betreffende wet en geloof, kwamen sommige latere geleerden met het verrassende idee dat zulke *ah'aadieth* niet geaccepteerd konden worden in kwesties betreffende geloofsovertuigingen. Deze benadering, welke de schrijver hierboven terecht impliciet bekritisert, gaat absoluut tegen de manier van de profeet ﷺ en zijn metgezellen ؓ in. – JZ]

hoofdstukken drie en vier, om hun tekortkomingen te ontdekken. Ik zal licht werpen op het volgende:

- 1) Onwetendheid. De meest dreigende en invloedrijke aspecten van deze onwetendheid worden aangetroffen in de volgende gebieden:
  - a) Onwetendheid betreffende de Qor-aan,
  - b) Onwetendheid betreffende de *Soennah*,
  - c) Onwetendheid betreffende de doelen van de *sharie'ah*,
  - d) Onwetendheid over wat beschouwd dient te worden als een bewijs en de middelen die gebruikt worden voor het afleiden van conclusies,
  - e) Onwetendheid betreffende de verklaringen van geleerden en hun nalatenschap,
  - f) Onwetendheid betreffende de Arabische taal en haar stilistische nuances,
  - g) Onwetendheid betreffende de geschiedenis en sociale wetten van Allah in deze schepping,
  - h) Onwetendheid betreffende de realiteit en hun omgeving en perspectieven,
  - i) Onwetendheid betreffende de verschillende niveaus van mensen en de verschillende niveaus van de daden die verricht dienen te worden.

- 2) Fouten in de methodologie. De meest dreigende en invloedrijke aspecten van deze onwetendheid worden aangetroffen in de volgende gebieden:
  - a) Het nemen van een zeer letterlijke benadering om de teksten van Qor-aan en *h'adieth* te begrijpen,
  - b) Het falen om de "big picture" [de totale omgeving waarin iets zijn betekenis krijgt] te zien en de dingen te begrijpen op een allesomvattende manier,
  - c) Het herinterpreteren van de teksten [zodat ze overeenkomen met hun vooropgezette meningen],
  - d) Het rechtstreeks nemen van de teksten zelf [zonder de juiste achtergrond],
  - e) Het volgen van de dubbelzinnige bewijzen [terwijl men de ondubbelzinnige negeert],
  - f) Het falen om ogenschijnlijke tegenstrijdige bewijzen te verzoenen,
  - g) Gebrek aan objectiviteit [of, met andere woorden, het volgen van begeertes],
  - h) Het verrichten van *idjtihad* terwijl men hier niet bekwaam voor is en het falen om te nemen van de gerespecteerde bronnen van wetgeving.

Psychologische oorzaken

De onderzoekers verschillen van mening over het onderwerp van psychologische oorzaken van extremisme en zijn vertakkingen. Maar de belangrijkste vraag is de volgende: is extremisme een resultaat van enig gebrek in de extremist, of is het een resultaat van de samenleving waarin hij leeft? De reacties op deze vraag bestaan uit twee tendensen, welke als volgt samengevat kunnen worden:

- 1) Sommige geleerden zeggen dat de extremist zelf enigszins psychologisch niet in evenwicht is en dat extremisme 'aangeboren' is [d.w.z. dat hij er extra gevoelig voor is], zoals [het geval is bij] andere psychologische stoornissen.⁴⁴²

Sommige onderzoekers steunen deze mening. In feite gaan sommige zelfs nog verder dan dat. Een van hen verklaarde: "De onderzoeken naar psychologie en psychotherapie duiden aan dat de persoonlijkheid van de fanatiekeling/extremist een ziekelijke persoonlijkheid is. Het heeft een aantal gemeenschappelijke kenmerken met diegenen die leiden aan geestelijke ziekten."⁴⁴³

Er zijn een groot aantal psychologische onderzoeken naar fanatisme en de relatie met persoonlijke karaktertrekken. Hoewel deze onderzoeken enorm zijn bekritiseerd, ondersteunen zij de theorie dat er een oorspronkelijke karaktertrek is die de groei van [of gevoeligheid voor] fanatisme in een persoon versterkt.⁴⁴⁴

Dit is ook het standpunt van enkele westerse onderzoekers. Zij maken het zelfs nog duidelijker door volgens hun zienswijze de kenmerken af te bakenen die de psyche van fanatiekelingen vormen welke [ook] kunnen worden toegepast op moslimextremisten. Samenvattend zijn deze kenmerken als volgt:

⁴⁴² Zie Moh'ammed al-Ghazaalie, *H'idzaar mina at-Tadayyoenie al-Maghshoesh*, p. 42.

⁴⁴³ Samier Ah'mad, *Moeh'adadaat at-Tetarroef ad-Dienie fie Misr, Madjallah al-Moestaqbal*, p. 112.

⁴⁴⁴ Zie Moe'taz 'Abdoellaah, *al-Itidjaahaat at-Ta'asoebiyyah*, p. 26. Psychologen hebben de psychologische oorzaken van extremisme onderzocht in hun onderzoek met betrekking tot fanatisme. Religieus fanatisme is van groot belang geweest in de socio-psychologische onderzoeken. Maar hun begrip van religieus fanatisme is waar een religieuze groep zich verzet tegen een andere groep of zich verzet tegen een andere religie. Zie Moe'taz 'Abdoellaah, *al-Itidjaahaat al-Ta'asoebiyyah*, p. 18, 48-52.

- 1) Vervreemding ⁴⁴⁵
- 2) Vroegtijdige volwassenheid
- 3) Minderwaardigheid ⁴⁴⁶ – Superioriteit ⁴⁴⁷
- 4) Activisme ⁴⁴⁸ – Agressiviteit ⁴⁴⁹
- 5) Autoritarisme ⁴⁵⁰
- 6) Intolerantie ⁴⁵¹
- 7) Paranoia ⁴⁵² – Projectiviteit ⁴⁵³
- 8) Samenzweerderige Kijk ⁴⁵⁴
- 9) Idealisme ⁴⁵⁵ – Plichtsgevoel ⁴⁵⁶
- 10) Strengheid ⁴⁵⁷ – Hardheid ⁴⁵⁸
- 11) Gehoorzaamheid ⁴⁵⁹ – Inschikkelijkheid ⁴⁶⁰ · ⁴⁶¹

---

⁴⁴⁵ [Vervreemding: het vervreemden, vervreemd worden of zijn van mens en maatschappij. – AY]

⁴⁴⁶ [Minderwaardigheidsgevoel: het gevoel minder te zijn dan een ander. – AY]

⁴⁴⁷ [Superioriteitsgevoel of meerderwaardigheidsgevoel: het gevoel meer dan anderen te zijn, te kunnen. – AY]

⁴⁴⁸ [Activisme: het geven van voorrang aan de daad boven de overdenking. – AY]

⁴⁴⁹ [Agressief: aanvallend, geneigd om aan te vallen, een conflict risikerend. – AY]

⁴⁵⁰ [Autoritarisme: een term die verwijst naar een reeks persoonlijkheidskenmerken die (overeenkomstig een theoretisch kader) voorspellen dat een individu een sterke neiging naar fascistische en antidemocratische overtuigingen en gedragingen zal hebben. Autoritair: gebaseerd op, of gebruikmakend van macht als eerste beginsel; bazig, dwingend, heerszuchtig, zijn wil is wet. – AY]

⁴⁵¹ [Intolerantie: onverdraagzaamheid, onverdraagzaam jegens andersdenkenden of minderheden. – AY]

⁴⁵² [Paranoia: een psychotisch ziektebeeld, gekenmerkt door een zich geleidelijk ontwikkelend, logisch en systematisch opgebouwd waansysteem. Gevoelsleven en gedrag komen overeen met de inhoud van een waan, een denkbeeld dat niet in overeenstemming met de werkelijkheid is, maar dat voor de drager ervan als reëel geldt en waarvan hij niet af te brengen is. Bij iemand met een waanstoonnis wordt zijn hele leven erdoor beïnvloed. – AY]

⁴⁵³ [Projectie (psych.): het psychisch proces waardoor men gevoelens of gedachten van zichzelf onbewust toeschrijft aan anderen. – AY]

⁴⁵⁴ [Snel denken dat er een samenzwering (complot) plaatsvindt, een geheim verbond tot het verrichten van een aanslag op iemand of iets. – AY]

⁴⁵⁵ [Idealisme: in het dagelijks spraakgebruik is idealisme de aanduiding voor het streven naar verwerkelijking van een hoog doel (ideaal) en de daarop gerichte levenshouding. – AY]

⁴⁵⁶ [Plichtsgevoel of plichtsbefes: besef aan zijn plicht gebonden te zijn. – AY]

⁴⁵⁷ [Strengheid: neiging om niet toe te geven of weinig vrijheid te veroorloven, nauwgezetheid overeenkomstig regels of wetten. – AY]

⁴⁵⁸ [Hardheid: ongevoelig, gevoelloosheid, niet snel vatbaar voor gemoedsaandoeningen, onaandoenlijk van gemoed (het binnenste van de mens als zetel van zijn geestelijk gevoel, zijn neigingen, hartstochten enz.) – AY]

⁴⁵⁹ [Gehoorzaamheid: het gewillig opvolgen van iemands bevel, het volbrengen van iemands wil, gewillig bevelen of aanwijzingen opvolgend. – AY]

⁴⁶⁰ [Inschikkelijk: bereidwillig om zich aan te passen, zich gemakkelijk schikkend, buigzaam, flexibel, meegaand, toegankelijk, toegevend. – AY]

⁴⁶¹ Zie Harier Doekmaydjaan, *al-Oesoeliyyah fie al-'Aalam al-'Arabie*, p. 58-63. [Het boek waar naar verwezen wordt is een verwijzing naar de Arabische vertaling van R. Hrair Dekmejian, *Islam in Revolution: Fundamentalism in the Arab World* (Syracuse, NY: Syracuse University Press, 1985), p. 32-36.]

De eigenschappen die genoemd zijn, zijn afgeleid van de bekende fascistische criteria in de psychologie. Dat wil zeggen, een aantal psychologie professoren onder de auspiciën van het Joods-Amerikaans Comité probeerden de oorzaken achter het antisemitisme te begrijpen en de absolute gehoorzaamheid van de Duitsers tegenover Hitler.⁴⁶² Deze onderzoekers zien fanatisme als een persoonlijkheidsstoornis dat zichzelf volledig weerspiegelt in andere verschillende ziekelijke psychologische angsten en stoornissen.⁴⁶³

- 2) Een goed aantal andere onderzoekers zien extremisme als een reactie op de situatie waarin de persoon leeft. Een specialist op het gebied van psychologisch onderzoek verklaart: “Als een persoon zichzelf vindt in een situatie waar hij niet uit kan ontsnappen, zoekt hij onbewust naar een oplossing door te reageren in oppositie tegenover die situatie. Telkens wanneer de stuwende krachten sterker zijn, wordt de reactie sterker. Dit kan zelfs leiden tot radicalisme en geweld.”⁴⁶⁴

Dr. Foe-aad Zakariya⁴⁶⁵ verklaart: “De samenvatting van de zienswijze is dat degene die een terrorist wordt genoemd in onze hedendaagse tijden, vaak een persoon is die geen specifiek psychologisch karakter heeft wat hem leidt naar terrorisme. In plaats daarvan is hij een individu die een kwestie aanvaard wat zijn gedrag en keuzes beïnvloed tot een punt dat het zelfs in conflict kan komen met zijn psychologisch karakter.”⁴⁶⁶ Een van de westerse onderzoekers neigt ook naar deze zienswijze, zeggende:

⁴⁶² Adolf Hitler was de leider van de Nazi Partij. Hij werd geboren in de omgeving van München in 1889 n.C. Na de Eerste Wereldoorlog was hij in München enige tijd actief als politiek instructeur bij het leger en kwam zo in aanraking met officierskringen, voor welke hij ook gegevens verzamelde over partijen. Zo leerde hij de kleine nationalistische ‘Deutsche Arbeiterpartei’ kennen en trad na enige tijd toe. In 1920 nam deze partij een nationalistisch-revolutionair programma aan, dat zich keerde tegen het als joods-internationalistisch bestempelde grootkapitaal. Al eerder had de partij de naam ‘National-Sozialistische Deutsche Arbeiterpartei’ (NSDAP) aangenomen en had Hitler een leidende rol in het bestuur weten te verkrijgen. Na enige tijd werd hij gekozen als president en verspreidde terrorisme door heel het land. Hij was een racist. Hij leidde de wereld naar de Tweede Wereldoorlog. Zie *al-Mawsoe’ah al-‘Arabiyyah al-Moeyassarah*, p. 1891.

⁴⁶³ Zie Moe’taz ‘Abdoellaah, *al-Itidjaahaadj al-Ta’asoebiyyah*, p. 18, 130-131.

⁴⁶⁴ Dr. Moh’ammed Shalaan, professor en instituutshoofd, Instituut van Neurologie, Universiteit van Cairo, interview in de krant *al-Akhbaar*, 07-01-1989.

⁴⁶⁵ Doctor Foe-aad Zakariya is een toonaangevende secularist (vrijdenker) die zich bezighoudt met het bekritisieren van de hedendaagse islamitische herleving. Een van zijn boeken is *al-H’aqieqah wa l-Wahm fie al-H’arakah al-Islaamiyyah al-Moe’aasirah*. Hij werkt tegenwoordig als een professor aan de Universiteit van Koeweit en als een adviseur voor de series ‘*Aalim al-Ma’rifah*, geproduceerd in Koeweit.

⁴⁶⁶ *Moeqaddimah Siekoeloedjijyaa al-Irhaab wa Djaraa-im al-‘Oenf*, p. 10.

“Het wapen van het verklaren [van moslims als] ongelovigen werd een realiteit door de grote culturele, sociale en politieke druk welke sommige groepen van de Egyptische samenleving ondervonden.”⁴⁶⁷

Na het bestuderen van wat er geschreven is met betrekking tot de psychologische oorzaken van extremisme, kan deze onderzoeker de volgende conclusies trekken:

- (1) Dat er enige onevenwichtigheid is in het psychologisch karakter van een extremist, is niet iets wat over het algemeen wordt ontkend. Maar de volgende punten dienen voor ogen gehouden te worden:
  - (a) Het bestaan van een onevenwichtigheid in het psychologisch karakter is een individuele kwestie. Het feit dat sommige individuele extremisten onevenwichtig zijn, betekent niet dat het een conclusie is die op hen allen toegepast kan worden. Noch betekent dit dat extremisme ontstaat, over het algemeen, door dit soort problemen.
  - (b) Vele van de psychologische stoornissen die mensen hebben, zijn het resultaat van de druk/spanningen die zij ondergaan. Een persoon wordt niet psychologisch verzwakt geboren. In plaats daarvan ontwikkelt zijn psyche gebaseerd op zijn opvoeding en omgeving waar hij in opgroeit.
  - (c) Men kan onder sommige extremisten een psychologische bereidwilligheid aantreffen wanneer zij reageren op dergelijke spanningen. Het resultaat is een reactie van extremisme, vooral onder de jeugd, omdat zij degenen in de samenleving zijn die hoogstwaarschijnlijk extremist worden aangezien zij de bekwaamheid en potentie hebben, vergezeld met beperkte ervaring en weinig kennis.
- (2) De meeste onderzoeken betreffende extremisme keken er niet naar vanuit het oogpunt van het individu. In plaats daarvan zagen zij het als een sociaal probleem. Sociale problemen ontstaan vaak door sociale spanningen.
- (3) Deze sociale spanningen beïnvloeden gewoonlijk een groot deel van het gewone volk, zozeer dat het kwaad wijd verspreid is. Aan de andere kant zijn psychologische stoornissen beperkt met betrekking tot de schade die zij veroorzaken.

---

⁴⁶⁷ Gilles Cable, *an-Nabie wa l-Fir'wn*, p. 66. Dit is de mening die vele onderzoekers hebben. Het zal verderop in dit boek uitvoerig behandeld worden.

- (4) Extremisme is een reactie of natuurlijk antwoord op de reeks van politieke, culturele en sociale problemen. De extremisten worden in werkelijkheid geconfronteerd met de extreme invloeden van die spanningen. Daarom zijn er twee gezichtspunten betreffende deze kwestie:
- (a) De intellectuele en praktische fenomenen die de leden van een specifieke gemeenschap beïnvloeden (de actie).
  - (b) De manier waarop de ontevredenheid over zulke fenomenen geuit wordt (de reactie).

De tekortkomingen van de extremisten in het formuleren van een wetenschappelijke en praktische methodologie hebben een zeer grote invloed en effect op hen gehad, wat hen dreef naar extremisme. Dit is duidelijk gemaakt in de bespreking van de ideologische oorzaken en hoeft hier niet herhaald te worden.

- (5) De manifestaties en gevolgen van de verschillende psychologische kwalen zijn verschillend qua impact. Sommige van hen hebben een zeer grote invloed. Andere van hen kunnen een directe invloed hebben op een bepaalde daad door de extremist, en werken als een aanstichter voor die daad. De hieruit voortvloeiende opeengestapelde spanningen van deze fenomenen kunnen de oorzaak zijn achter het uiten van iemands boosheid en ontevredenheid.⁴⁶⁸

Bij het uitleggen van deze spanningen en fenomenen, hebben de onderzoekers twee verschillende benaderingen genomen:

- A) Het reduceren van alle spanningen en fenomenen tot één gebeurtenis of kwestie. Bijvoorbeeld, een onderzoeker zegt dat de oorzaken van de ideologie en beweging van extremisme liggen in de Arabische nederlaag in de oorlog van 1967 met Israël. Hij schreef: "De ideologische oorzaak en de beweging van het verspreiden van islamitisch religieus fanatisme gaat terug naar de crisis in Egypte na de nederlaag in juni 1967."⁴⁶⁹ Hij ontkent dat de oorzaken van extremisme mogelijksterwijs de martelingen zijn die sommige islamitische groepen [in gevangenissen] ondergingen, zoals door andere onderzoekers geloofd wordt dat dit de reden is.⁴⁷⁰

⁴⁶⁸ Zie Moetaz 'Abdoellaah, *al-Itidjaahaat at-Ta'asoebiyyah*, p. 78.

⁴⁶⁹ Radjaa al-'Arabie, *at-Tetarroef ad-Dienie wa Ab'aadoeh*, p. 2.

⁴⁷⁰ Bijvoorbeeld, al-Bahinsaawie, *al-H'oekmoe wa Qadhiyyatoe t-Tekfier*, p. 22-30.

- B) De meeste onderzoekers bestuderen extremisme met betrekking tot het grotere geheel en voeren extremisme terug op een aantal verschillende oorzaken.⁴⁷¹

Dit laatste is absoluut de betere benadering. De geleerden, van het verleden en heden, bevestigen dat het onmogelijk is om één onafhankelijke oorzaak te vinden die verantwoordelijk gehouden kan worden voor alle facetten van het menselijke gedrag.⁴⁷² Daarom zal ik de meest belangrijke invloeden en sociale spanningen die de psyche van de extremist en degenen die beschuldigd worden van extremisme beïnvloeden presenteren. Ik zal deze punten via de volgende manieren afleiden:

- Een onafhankelijk onderzoek van enkele van de boeken van degenen die zich bezig houden met extremisme, om hun mentaliteit te definiëren en de spanningen die hun psyche hebben beïnvloed.
- Ik heb ook rekening gehouden met de meningen van degenen die over dit onderwerp hebben geschreven, degenen die denken dat sommige fenomenen en spanningen invloed hebben op extremisme.

We dienen ook op te merken dat ik alleen de meest belangrijke factoren zal noemen op een zeer beknopte manier. Zij zijn als volgt:

1) De Binnenlandse Situatie:

- (A) De *sharie'ah* van Allah ﷻ werd in de meeste moslimlanden niet toegepast als een wet, aangezien de *sharie'ah* gedwongen afgeschaft werd en vervangen door de mens gemaakte wetten.⁴⁷³
- (B) De Islam en zijn leringen waren in vele moslimlanden vreemd en onbekend geworden [veel moslims waren van hun religie vervreemd]. De Islam – in zijn allesomvattende vorm en alle aspecten van het leven bedekkend – is in een aantal moslimlanden in allerlei facetten van het leven afwezig. Daarom voelde een moslim met betrekking tot vele aspecten van diens leven vervreemding en onbekendheid. Dit gevoel van vervreemding en onbekendheid heeft zijn rol gespeeld met betrekking tot de moslimpsyche in dit tijdperk, vooral onder de jeugd.⁴⁷⁴

---

⁴⁷¹ Zie, bijvoorbeeld, al-Qaradhaawie, *as-Sah'wah al-Islaamiyyah bayna al-Djoehoed wa at-Tetarroef*, p. 108-125; Kamaal Aboe al-Madjd, *at-Tetarroef ad-Dienie wa Ab'aadoeh*, p. 6-8.

⁴⁷² Zie Moe'taz 'Abdoellaah, *al-Itidjaahaat at-Ta'asoebiyyah*, p. 98.

⁴⁷³ Zie *Haythiyaat al-H'oekmoe fie Qadhiyyah al-Djihaad*, geciteerd van Kamaal Khaalid al-Moeh'aamie, *H'awlaa-e Qatlie as-Saadaat*, p. 259-261.

⁴⁷⁴ Zie al-Qaradhaawie, *as-Sah'wah al-Islaamiyyah bayna al-Djoehoed wa at-Tetarroef*, p. 108.

- (C) De houding genomen tegenover de islamitische opwelling omvatte het volgende:
- (i) Het gebruik van geweld en terreur, waardoor de islamitische beweging in sommige islamitische landen grote spanningen ondervonden, waaronder gevangenneming, marteling, executie en verbanning. Dit was absoluut een van de oorzaken van extremisme, omdat het aanzette tot het bevechten van het systeem en het afweren van de onderdrukking door het gebruik van geweld.⁴⁷⁵
  - (ii) Niet bewezen beschuldigingen en bespottingen werden door de media naar de hoofden geslingerd van degenen die beschuldigd werden dat zij betrokken waren bij de islamitische beweging. De media behandelde de kwestie met zeer veel paniekerigheid, overdrijving en beschuldigingen zonder enig bewijs. Voorzeker, het bespote zelfs enkele van de fundamentele delen van de religie.⁴⁷⁶
  - (iii) De Islaam [het beoefenen en prediken] werd beperkt terwijl de deur voor de secularisten open stond. In sommige moslimlanden was de vrijheid om op te roepen tot Allah ﷻ bijna volledig aan banden gelegd, terwijl de teugels, als die er al waren, voor de oproep tot het secularisme en verwesterlijking volledig los waren. Deze afzondering had een grote invloed op de verspreiding van de Islaam. Het dwong sommige van de uitnodigers tot geheimzinnigheid, terwijl anderen zich wendden tot geweld als aanpak of manier.⁴⁷⁷
- (D) Immoraliteit en vrij seksueel verkeer dat resulteerde van de verwesterlijking, overspoelden de moslimlanden en verspreidden verloedering. Vele mensen verlieten nobele deugdzaamheden; immoraliteit en obsceniteit verspreidden zich enorm. De vrome mensen hadden niet de middelen om die situatie te veranderen. Daarom namen sommige hun toevlucht tot het beweren dat de volledige samenleving onwetend was en zij verklaarden hen tot ongelovigen. Zij werden ook tot andere vormen van extremisme gedreven.⁴⁷⁸

⁴⁷⁵ Zie Sayyid Qoetb, *Limaadza A'damoenie*, p. 95; al-Bahinsaawie, *al-H'oekmoe wa Qadhiyyatoe Tekfirie al-Moeslim*, p. 21-30; al-Qaradhaawie, *as-Sah'watoe al-Islaamiyyatoe bayna al-Djoehoed wa at-Tetarroef*, p. 125.

⁴⁷⁶ Zie Fahmie Hoewaydie, *at-Tadayyoen al-Manqoes*, p. 216; Yoesoef Sidieq, *H'aqieqatoe at-Tetarroef ad-Denie*, p. 25.

⁴⁷⁷ Zie al-Qaradhaawie, *as-Sah'wah al-Islaamiyyah bayna al-Djoehoed wa at-Tetarroef*, p. 119-125.

⁴⁷⁸ Zie Fahmie al-Hoewaydie, *at-Tadayyoen al-Manqoes*, p. 221; *at-Tetarroef ad-Denie*, p. 3; 'Abdoe r-Rah'maan Aboe al-Khayr, *Dzikriyaati ma' Djamaa'ah al-Moeslimien*, p. 78.

- (E) De economische situatie: als de sociale spanningen een grote rol speelden in het psychologische karakter van de extremisten in de moderne tijden, dienen ook enkele negatieve economische aspecten naar voren gebracht te worden, zoals:
- (i) Er was een ongelijke verdeling van rijkdom en grote ongelijkheid tussen de maatschappelijke klassen. Velen van de jeugd in de moslimgemeenschappen leefden ofwel in overvloedigheid of in armoede, niet in staat om aan hun basisbehoeften te voldoen.
  - (ii) Werk begon zijn waarde te verliezen omdat het niet gezien werd als de manier om een vermogen op te bouwen. Helaas werd het waarheid dat de onwettige manieren om geld te verdienen de wegen waren naar rijkdom. Er is geen twijfel dat dit fenomeen een persoon de onderdrukking en het onrecht laat voelen, aldus ontwikkelt dit de oorzaken van extremisme en terrorisme in hem.⁴⁷⁹
- (F) In de meeste islamitische landen was er een gebrek aan een rol van geleerden. De kwesties die direct betrekking hebben op deze realiteit kunnen als volgt samengevat worden:
- (i) Vele geleerden namen afstand van hun posities met betrekking tot het leiden van mensen, en zij hielden zich bezig met tijdrovende en arbeidsintensieve taken. Dit opende de deur voor onwetende mensen of mensen die niet goed onderlegd waren in de islamitische wetenschappen om de rol betreffende het onderwijzen en leiden van de bevolking op zich te nemen.
  - (ii) Sommige geleerden weken af door het manipuleren van de kennis nadat zij hun posities hadden ingenomen en zij schaadden hun vertrouwen. Dus werden zij ook beschuldigd en schuldig bevonden in de ogen van de extremisten, omdat zij hen zagen als behorende tot de kring van de bestuurder en dat zij de daden van de bestuurder rechtvaardigden.
  - (iii) Zij verzuimden de kwesties te behandelen die naar voren gebracht werden door degenen die beschuldigd werden van extremisme, hoewel dit zeer complexe kwesties waren die vele mensen verwarden. Zij verduidelijkten de zaken niet voldoende op een manier dat zij hun verantwoordelijkheden vervulden.⁴⁸⁰

---

⁴⁷⁹ Zie 'Abdoe r-Rah'maan as-Sharqaawie, *al-Irhaab*, p. 44-45; al-Qaradhaawie, *as-Sah'wah al-Islaamiyyah wa Hoemoemoe al-Wat'anie al-'Arabie wa al-Islaamie*, p. 131-135.

⁴⁸⁰ Zie al-Qaradhaawie, *as-Sah'wah al-Islaamiyyah bayna al-Djoehoedie wa at-Tet'arroef*, p. 90; Kamaal Khaalid, *Haa-oelaa-ie Qataloe as-Saadaat*, p. 259-261.

- (G) Er was ook de afhankelijkheid en ondergeschiktheid van de islamitische wereld zoals weerspiegeld is op de volgende gebieden:
- (i) Economische en politieke afhankelijkheid.
  - (ii) Afhangelijkheid betreffende onderwijs en onderricht.
  - (iii) Ondergeschiktheid betreffende manieren en gedrag.⁴⁸¹
- (H) Vervreemding en secularisatie: deze twee [factoren] hebben vanaf het einde van de militaire kolonisatie alle facetten van het leven in de islamitische landen beïnvloed. Deze vervreemding kende zijn gevolgen bij diegenen die het hoogste niveau van extremisme bereikten. Met andere woorden, deze vervreemding bracht een reactie voort - extremisme. Een onderzoeker op dit gebied verklaarde: “Het lijkt mij dat extremisme zal blijven bestaan op verschillende niveaus en in verschillende vormen gedurende een aanhoudende periode of zo nu en dan, zolang deze vervreemding overheersend is. Het [extremisme] zal niet wankelen tenzij het [de vervreemding] ook wankelt.”⁴⁸²
- (I) Politieke en militaire nederlagen: de islamitische wereld heeft talrijke politieke en militaire nederlagen geleden. Deze [nederlagen] hadden een grote invloed op het teweegbrengen van het probleem betreffende extremisme. Daarom hebben een aantal onderzoekers het bestaan van extremistische groepen volledig de schuld gegeven aan de Arabische-Israëliëse Oorlog in 1967.⁴⁸³

2) De Internationale Situatie:

- (A) Samenzweringen tegen de religie van de Islam: de moslimgemeenschap kwam van [de positie van] een gemeenschap die toonaangevend/leidend was en werd met loyaliteit gehoorzaamd door alle andere volken, en zij verspreidden Allah's wet over de hele wereld, en ging naar [de positie van] een afhankelijke gemeenschap wiens vijanden op hen jaagden zoals een dier jaagt op zijn feestmaal. Alle andere volken dienden het een slag toe vanaf één boog. Dit soort samenzwering wordt beschouwd als een invloedrijke factor in de psyche van de moslims

⁴⁸¹ Zie 'Abdoe r-Rah'maan Aboe al-Khayr, *Dzikrayaati ma'a Djamaa'at al-Moeslimien*, p. 91; al-Qaradhaawie, *as-Sah'wah al-Islaamiyyah wa Hoemoemoe al-Watanie al-'Arabie wa l-Islaamie*, p. 145-154.

⁴⁸² Taariq al-Bishrie, *Sayabqaa al-Ghoeloewoe ma baqiya at-Taghrie*, p. 61.

⁴⁸³ Zie al-Qaradhaawie, *as-Sah'wah al-Islaamiyyah bayna al-Djoehoed wa at-Tetarroef*, p. 117; Radjaa al-'Arabie, *at-Tetarroef ad-Dienie wa Ab'aadoehoe*, p. 2.

als geheel en degenen die verzeild raakten in extremisme in het bijzonder.⁴⁸⁴

- (B) De overheersende invloed van materialisme: materialisme heeft tegenwoordig de wereld overvallen als een resultaat van [technologische] vooruitgangen. De neiging richting materialisme kwam in de meeste gevallen ten koste van het vasthouden aan de religie. Dit is altijd een sterke kracht geweest welke sommige mensen leidt richting extremisme.
- (C) Het instorten van het khalifaat: de vorm van de verenigde islamitische staat die over de landen van de moslims heerste, raakte verloren. De vervanging van de islamitische staat was het verscheuren van de moslimwereld in kleine zelfstandige staatjes. Dit had een grote invloed op diegenen die de extremistische richting opgingen; in feite is dit duidelijk gemaakt in hun eigen boeken over de islamitische staat en het khalifaat.⁴⁸⁵

---

⁴⁸⁴ Zie 'Aliy Djoerayshah, *al-Itidjaahaat al-Fikriyyah al-Moe'aasirah*, p. 11; Fath'ie Yakoen, *al-'Aalam al-Islaamie wa l-Makaa-id ad-Dawliyyah*.

⁴⁸⁵ Zie Mahir Bakrie, *Kitaab al-Hidjrah*, p. 6.

De aard van extremisme in het leven van hedendaagse moslims

Extremisme komt voor op vele gebieden, zowel ideologisch, religieus als niet-religieus, ongeacht of dit voorkomt bij een gedeelte van de gemeenschap of het volledige volk. Het bestaan [van extremisme] in de islamitische gemeenschap is daarom niet iets vreemds [het komt in elke gemeenschap voor: onder christenen ⁴⁸⁶, milieuactivisten, democraten, atheïsten, voetbalsupporters etc.]. Het is inderdaad overeenkomend met de werkelijkheid van de rationele levens van mensen. ⁴⁸⁷

Dit is niet bedoeld om het bestaan ervan te rationaliseren. Het is slechts een uitleg van de realiteit.

Het kennen van de aard van extremisme dient beschouwd te worden als een van de middelen om het probleem te evalueren en om in elk tijdperk de juiste remedie te vinden. Zonder deze kennis zal de onderzoeker zich begeven op een pad dat werkelijk zinloos is en op goed geluk met betrekking tot het oplossen van dit probleem. Vele fouten die de onderzoekers maken terwijl ze dit probleem bestuderen, ontstaan doordat zij falen de aard van extremisme te realiseren. Men kan de vragen wier antwoorden de aard van extremisme zullen vaststellen als volgt samenvatten:

- Is het probleem of fenomeen proactief (niet reagerend maar anticiperend) of is het slechts een reactie?
- Is het een tijdelijk of permanent probleem?
- Is het probleem er een van sociale en politieke opvoeding en volwassenheid of is het meer algemeen dan dat?
- Is het een regionaal probleem in één gebied of is het wereldomvattend?
- Is het een probleem dat intern binnen de moslimgemeenschap ontstaan is of hadden externe factoren de voornaamste invloed?
- Is het een individueel- of groepsfenomeen?

Ik zal mijn uiterste best doen om op deze vragen te reageren, wat de aard van extremisme in de levens van hedendaagse moslims moet verduidelijken.

⁴⁸⁶ [Zie het artikel “De Ku Klux Klan: christelijke extremisten” op www.uwkeuze.net, in de rubriek “Islaam & Christendom – Een overeenkomend woord”.]

⁴⁸⁷ Zie Moh'ammed Amaarah, *al-Waṭan* nieuwsblad, 24-10-1988.

1. Is het probleem of fenomeen proactief of is het slechts een reactie?

Extremisme is in zijn essentie een gedraggerelateerde reactie waar het menselijke gedrag gewoonlijk naar toe neigt, zoals een reactie op een aantal factoren: interne factoren met betrekking tot het diepste van het individuele psychologische leven, en externe factoren die betrekking hebben op de invloeden van de omgeving.⁴⁸⁸ Het extremisme dat plaatsvindt in een onstabiele omgeving is gewoonlijk een reactie en niet proactief (niet reagerend maar anticiperend). Het bewijs hiervoor is dat de meeste extremistische daden die door de geschiedenis heen hebben plaatsgevonden, plaatsvonden tijdens crisissen en onstabiele tijden.

Dit punt wordt niet weerlegd door het feit dat er extremisme was tijdens de periode van de profeet ﷺ en tijdens de periode van zijn metgezellen ﷺ. Het extremisme dat in hun tijd plaatsvond was feitelijk een reactie op, volgens hun [onjuiste] zienswijze, iets verkeers. Extremisme – zoals vervormd denken en afwijkingen van de waarheid – kunnen verschijnen in een vrome, goede omgeving, zoals het plaatsvond tijdens de periode van Allah's boodschapper ﷺ. Maar in zulke gevallen zal het alleen komen door de afwijking van de extremist zelf omdat hij iets als onwaarheid waarneemt terwijl het absoluut geen onwaarheid is.

Extremisme is een reactie op iets verkeers, ongeacht of het in werkelijkheid iets verkeers is of slechts volgens de waarneming van de extremist. De man die bezwaar maakte op de verdeling van de oorlogsbuit door de profeet ﷺ na de veldslag van Hoenayn, ging naar het extreme en schond het oordeel van de profeet ﷺ. Hij deed dit omdat hij geloofde dat de profeet ﷺ een onrechtvaardige en onderdrukkende daad had begaan aangezien de profeet ﷺ de delen niet exact gelijk maakte onder de strijders. Zijn bewering was dat alleen een perfecte gelijkheid rechtvaardig was. Evenzo bepleitten de Khawaaridj die tegen 'Aliy ibn Abie T̄aalib ؓ in opstand kwamen, dat hij een onjuiste daad verricht had door de arbitrage te accepteren.⁴⁸⁹

Daarom heeft extremisme zeker een sterk verband met de sociale en politieke omgeving, daden en omstandigheden. Het is niet het product van gedachten alleen. Een specialist in psychologie schreef: "Als een persoon zichzelf vindt in een situatie die hij niet kan accepteren, zoekt hij onbewust naar een oplossing door te reageren in oppositie

---

⁴⁸⁸ Zie Rad 'Abdoe I-Djaliel, *at-Tetarroef ad-Dienie fie Iraan*, p. 20.

⁴⁸⁹ Zie Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 6, p. 619.

tegenover die situatie. Telkens wanneer de stuwende krachten sterker zijn, wordt de reactie sterker. Dit kan zelfs leiden tot radicalisme en geweld.”⁴⁹⁰ Dit feit liet een onderzoeker verklaren dat extremisme “een weerkaatsing of weerspiegeling van het onvermogen van de politieke en sociale systemen om interne en externe crisissen te beheersen” is.⁴⁹¹ Dit is niet bedoeld als een rechtvaardiging of rationalisering voor extremisme en wat het met zich meebrengt, aangezien de extremisten ziekelijk zijn met betrekking tot wat omschreven kan worden als de “factoren bevorderlijk voor of neigingen tot extremisme.”⁴⁹² Deze factoren zijn:

- Zij zijn niet gezond met betrekking tot de kennis over de wet van Allah ﷻ.
- Zij zijn niet gezond in het denken met betrekking tot de methodologie die zij gebruiken om de teksten van de *sharie'ah* te begrijpen.
- Zij hebben zeer weinig contact met de mensen van kennis en herinnering van God.

Deze factoren zijn bevorderlijk en zijn een vruchtbare bodem voor extremisme. De last van deze afwijking is in de eerste plaats te wijten aan het werk van de extremisten zelf.

Het falen om deze twee belangrijke aspecten van het probleem te begrijpen – (1) dat ongebruikelijke of onacceptabele gebeurtenissen een reactie voortbrengen, en (2) de extremisten bezitten zelf eigenschappen bevorderlijk voor extremisme – leidt naar een tekortkoming in iemands beeldvorming van het probleem. En dit is wat leidt naar het falen in het correct evalueren en het passend genezen van het probleem.

Het aangegeven principe dat extremisme een tegenzet is op ongewone of ongepaste omstandigheden in de moslimsamenleving, is van toepassing op het hedendaagse extremisme. Een seculaire rechter die ervaring heeft met dit probleem, bevestigt dit. Hij verklaarde dat extremisme een reactie is op politieke en sociale factoren en het zijn deze factoren die leiden naar de verschijning van de [extremistische] groepen.⁴⁹³ Tegenwoordig wemelt het in de meeste moslimgemeenschappen van negatieve aspecten die de meest verstandige en kalme persoon tot razernij brengt. Deze gemeenschappen lijden van de hardvochtigheid van sociale

⁴⁹⁰ Dr. Moh'ammed Sha'laan, professor en instituutshoofd, Instituut van Neurologie, Universiteit van Cairo, interview in de krant *al-Akhbaar*, 07-01-1989.

⁴⁹¹ Sa'd ad-Dien Ibraahiem, *Misr Toeraadj'ie Nafsahaa*, p. 22.

⁴⁹² Zie Fahmie Hoewaydie, *at-Tetarroef wa Ab'aadoehoe as-Silbiyyah*, p. 14.

⁴⁹³ Zie Radjaa al-'Arabie, *at-Tetarroef ad-Dienie wa Ab'aadoehoe as-Salbiyyah*, p. 2-3.

onrechtvaardigheden, economische ontberingen, onderdrukking, culturele onteigening, immoraliteit en corruptie. De wreedheid die gebruikt wordt door diegenen die beschuldigd worden van extremisme is slechts een antwoord op de wreedheid die zij zelf ondergaan.⁴⁹⁴

Een professor gaf aan: “Mijn analyse van de houding van deze fanatieke jeugd heeft me gebracht naar de conclusie dat hun extremisme een resultaat is van de extremen die zij ondergaan. Met andere woorden, het is een reactie en niet een proactieve positie.”⁴⁹⁵ Deze conclusie wordt ondersteund door het feit dat door heel de geschiedenis van de heroplevingbewegingen in de verschillende landen en tijdperken waar een mate van vrijheid, interesse in het vervullen van de behoefte van de moslimgemeenschap en enige toepassing van Allah’s wet aanwezig was, deze bewegingen nooit toevlucht namen tot extremisme of geweld. Het fenomeen extremisme bestond niet, of als het bestond, dan was het op een zodanige kleine schaal dat het niet de aandacht van serieus onderzoek verdiende. Daarom wordt de conclusie dat hedendaags extremisme een reactie is, praktisch door iedereen die dit probleem onderzocht heeft aanvaardt.⁴⁹⁶ Maar [het moet naar voren gebracht worden] dat wat de fout ook is [aangetroffen in de samenleving], de enige remedie dient in overeenstemming te zijn met de evenwichtige *sharie’ah* methode van hervorming en niet via extremisme.⁴⁹⁷

Wat zijn de factoren die de “actie” vormen wat op zijn beurt deze “reactie” teweegbrengt? Wat is de achtergrond die deze eigenschappen bevorderlijk voor extremisme voortbrengt? Deze vragen zijn al beantwoord in het eerste deel van dit hoofdstuk.

---

⁴⁹⁴ Zie Moh’ammed Amaarah, interview in het nieuwsblad *al-Waṭan al-Koewaitiyyah*, 28-10-1988.

⁴⁹⁵ ‘Abdoe s-Saboer Shaahien, interview in het nieuwsblad *‘Oekaadh al-Sa’oediyah*, 15-06-1988.

⁴⁹⁶ Als aanvulling op dat waar naar verwezen is, zie Sa’d ad-Dien Ibraahiem, *Miṣr Toeraadji’ Nafsahaa*, p. 22; Ah’mad Kamaal Aboe al-Madjid, *at-Tetarroef ad-Dienie wa Ab’aadoehoe*, p. 6; Fahmie Hoewaydie, *at-Tetarroef wa Ab’aadoehoe*, p. 3 en 16; Taariq al-Bishrie, *Sayabqaa al-Ghoeloewwoe ma Baqieya at-Taghrieb*, p. 61.

⁴⁹⁷ [Dit is ongetwijfeld een van de meest belangrijkste punten die de schrijver in dit boek aanhaalt. Moslims kunnen niet toestaan dat zij door hun emoties overmand worden. Dit is wat hen leidt naar het verrichten van vele daden die, op zijn minst, twijfelachtig zijn in het licht van de *sharie’ah*. Voorzeker, van hen wordt geëist dat zij handelen in overeenstemming met de *sharie’ah* en omwille van Allah ﷻ en niet in overeenstemming met hun begeerten en omwille van het zoeken van wraak, persoonlijke haat enzovoort. Wanneer moslims handelen binnen de grenzen van de *sharie’ah* en oprecht voor Allah ﷻ alleen, dan zal Allah hen zegenen en hen de overwinning schenken die zij zoeken. Maar als het doel slechts een soort van overwinning in deze wereld is over de vijanden en ongelovigen ten koste van alles, dan zal Allah ﷻ hen niet zegenen en zij blijven in hun beroerde toestand van een zwakke bende overtreders die weinig kunnen doen tegen de belangrijkste machten tegen hen. – JZ]

2. Is het een tijdelijk of permanent probleem?

Volgens de mening van deze schrijver dient men om deze vraag te beantwoorden eerst onderscheid te maken tussen het individu en de moslimgemeenschap (*oemma*). Met betrekking tot individuen is het in de meeste gevallen een tijdelijk probleem. Maar betreffende de moslimgemeenschap in zijn geheel is het een blijvend probleem. De volgende *h'adieth* duidt aan dat extremisme een tijdelijke toestand is voor de meeste individuen:

- (1) De profeet ﷺ legde uit dat elk type daad zijn perioden van groot enthousiasme heeft en vervolgens perioden van inactiviteit. Hij zei:

«لكل عمل شرة ولكل شرة فترة فمن كانت فترته إلى سنتي فقد أفلح ومن كانت إلى غير ذلك فقد هلك.»

“Elke daad heeft zeker zijn periode van enthousiasme en elke periode van enthousiasme heeft zijn periode van terugval. Eenieder die een periode van enthousiasme heeft binnen mijn *Soennah*, hij zal succesvol zijn. En eenieder die een periode van terugval heeft anders dan dat, hij zal vernietigd worden.”⁴⁹⁸

In een andere overlevering worden sommige mensen genoemd aan de profeet ﷺ die zeer toegewijd waren aan daden van aanbidding, en hij zei:

«تلك ضراوة الإسلام وشرته ولكل ضراوة شرة ولكل شرة فترة فمن كانت فترته إلى اقتصاد وسنة فلا م ما هو ومن كانت فترته إلى المعاصي فذلك الهالك.»

“Dat is de overdreven overvloedige gehechtheid aan de Islaam en zijn periode van enthousiasme. Voor elke gehechtheid is er een periode van enthousiasme. En voor elke periode van enthousiasme is er een tijd van terugval. Wiens periode van terugval is met betrekking tot het Boek en de *Soennah*, dan is hij op het pad dat hij dient te volgen. Wiens periode van terugval neigt naar ongehoorzaamheid jegens Allah, dan is hij de vernietigde.”⁴⁹⁹

⁴⁹⁸ Overgeleverd door Ah'mad. Ah'mad Shaakir verklaarde in zijn voetnoten voor de *Moesned* van Ah'mad (vol. 11, p. 40) dat dit *sah'ieh'* (authentiek) is. Ibn Abie 'Aasim verhaalde het ook in *as-Soennah* (vol. 1, p. 28). Al-Albaanie zei in zijn voetnoten voor dit werk: “De keten is *sah'ieh'* volgens de criteria van al-Boekhaarie en Moeslim.”

⁴⁹⁹ Overgeleverd door Ah'mad. Ah'mad Shaakir verklaarde dat de keten *sah'ieh'* is (*Sharh' al-Moesned*, vol. 10, p. 50).

Deze *h'adieth* maakt een toespeling op het feit dat een persoon zichzelf kan inspannen in zijn religie waarbij hij feitelijk de toestand van extremisme bereikt en hardvochtigheid in het vasthouden aan de religie. Vervolgens kalmeert hij tot een evenwichtigere benadering. Hoe dan ook, de boodschapper van Allah ﷺ legde uit dat de periode van terugval na die periode van enthousiasme, binnen de grenzen van de *Soennah* dient te zijn.⁵⁰⁰

(2) In de meeste gevallen zal de aangelegenheid van de extremist in een van de twee manieren eindigen:

(a) De persoon zal zijn daden beëindigen zoals de profeet ﷺ uitlegde door zijn verklaring:

«لن يشاد الدين أحد إلا غلبه.»

“Niemand overbelast zichzelf in de religie of het zal hem overmannen.”⁵⁰¹

Ibn H'adjar heeft gezegd: “Dit betekent dat niemand wild enthousiast wordt in religieuze daden terwijl hij vriendelijkheid [tegenover zichzelf] vergeet of hij zal niet in staat zijn om het vol te houden. Hij zal [deze daden] stoppen en het zal hem overmannen.”⁵⁰²

(b) De fout van zijn manieren zal aan hem duidelijk gemaakt worden en hij zal terugkeren naar wat juist en correct is. Dit is wat er gebeurde met die groep van drie op wie de profeet ﷺ bezwaar maakte met betrekking tot hun extremisme en het verbieden van de goede dingen. Zij kwamen terug van wat zij van plan waren om te doen.⁵⁰³

Dit is met betrekking tot het individu. De kwestie is anders wat betreft de volledige gemeenschap. Extremisme heeft een permanent bestaan dat ofwel wijdverspreid raakt of zeer beperkt is, afhankelijk van de gangbaarheid van de factoren die het voortbrengen. Feitelijk kan er geen tijdsperiode vrij zijn van extremisme, en elk overzicht van de geschiedenis vanaf de tijd van de profeet ﷺ getuigt hiervan.

⁵⁰⁰ Zie Ah'mad Shaakir, *Sharh' Moesned Ah'mad*, vol. 11, p. 40.

⁵⁰¹ Overgeleverd door al-Boekhaarie.

⁵⁰² Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 1, p. 94.

⁵⁰³ Zie Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 9, p. 104.

3. Is het een regionaal probleem in één gebied of is het wereldomvattend?

Dit probleem is geen regionaal of nationaal probleem beperkt tot slechts één gebied. In plaats daarvan is het een wereldomvattend probleem geworden dat de islamitische landen van Maleisië en Indonesië tot en met Noord-Afrika omvat. Degenen die het nieuws over de islamitische wereld volgen, treffen in de verschillende vormen van media vaak verslagen aan over die groepen die beschuldigd worden van extremisme, vooral in het Westen. Soms hoort men over radicalisme in Nigeria, en dan weer horen we het over Maleisië, Egypte, Algerije of andere plaatsen van de islamitische wereld.⁵⁰⁴

We hebben het nu niet over de waarachtigheid, of juist het gebrek hieraan, van deze verslagen, het belangrijke punt is dat dit probleem in vele delen van de islamitische wereld aanwezig is. Maar het verschilt met betrekking tot de omvang. In sommige gebieden is het zeer groot en duidelijker zichtbaar dan in andere gebieden. Dit is te wijten aan de kracht of zwakte van de factoren die dit probleem voortbrengen in elk van de moslimlanden.

4. Is het een inlands probleem of van buitenlandse oorsprong en aandrang?

Sommige secularisten staan erop dat het probleem van extremisme toegeschreven wordt aan de een of andere buitenlandse bron. Zij doen hun best om enig verband vast te stellen tussen de groepen die beschuldigd worden van extremisme en Iran, bijvoorbeeld.⁵⁰⁵ Sommige gaan zelfs naar het extreme door te zeggen dat deze extremistische groepen in verband staan met de Verenigde Staten.⁵⁰⁶ Anderen beweren dat deze groepen gefinancierd worden door het geld uit de Golf.⁵⁰⁷

Deze verklaringen zijn niet gebaseerd op enig wetenschappelijk bewijs. Er zijn zelfs enkele schrijvers begonnen met het schrijven over dit probleem alsof diegenen die beschuldigd worden van extremisme kwamen van buiten de islamitische gemeenschappen. Dit leidde een socialist, die zich gespecialiseerd heeft op dit gebied, om uit te

⁵⁰⁴ Zie Ah'mad Kamaal Aboe al-Madjd, *at-Tejarroef ad-Dienie wa Ab'aadoehoe*, p. 5.

⁵⁰⁵ Madjallat al-Fikr, *Nadwat at-Tejarroef*, nr. 8, p. 74.

⁵⁰⁶ *Ibid.*, p. 80.

⁵⁰⁷ *Ibid.*, p. 74-80.

schreeuwen: “De radicalen komen niet van Mars!”⁵⁰⁸ Hij legt uit dat de media spreekt over de radicalen en extremisten alsof zij naar ons toe zijn gekomen van Mars, of alsof zij geen oorsprong hadden in de samenleving, of dat zij vreemdelingen waren die in onze landen zijn belandt. Hij schreef: “Ik zeg, smekend om hulp: die radicalen komen van de ziel van de Egyptische samenleving. Voorzeker, het is zeer passend om te zeggen dat zij kwamen van de meest belangrijke middenklasse van de bevolking.”⁵⁰⁹

De schrijver zelf verrichtte een veldonderzoek en concludeerde dat de mensen die beschuldigd worden van extremisme [over het algemeen] de volgende kenmerken hadden:

- 1) Zij zijn tamelijk jong, bijna 90% van hen zijn in hun twintiger of dertiger jaren.
- 2) Zij genoten een hogere opleiding, want bijna 80% van hen waren ofwel studenten aan een universiteit of afgestudeerd aan een universiteit.
- 3) Zij zijn studenten van boven het gemiddelde.
- 4) Zij behoren tot de middenklasse van de samenleving.
- 5) Zij hebben een oorsprong op het platteland.⁵¹⁰

Dit ondersteunt de verklaring dat het een inlands probleem is en weerlegt de theorie dat het een geïmporteerd probleem is. Ja, het is mogelijk dat er een beperkte invloed is door een extern fenomeen, zoals de Iranese Revolutie; maar men kan extremisme niet toeschrijven aan zulke fenomenen en zonder bewijs zeggen dat dit het resultaat is van deze externe incidenten. Wat dit verband verder ontkent is het feit dat de groepen die beschuldigd worden van extremisme, het strengst zijn wanneer het komt tot het differentiëren tussen de geloofsovertuigingen van de *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah* en degenen van de Sji'ah. Het is waar dat de extremistische Sji'itische groepen enig verband hebben met de Iranese Revolutie. Maar wat betreft degenen onder de Soennitische groepen die beschuldigd worden van extremisme, het is nog steeds een ongegronde bewering dat zij enig verband hebben met Iran.

---

⁵⁰⁸ Sa'd ad-Dien Ibraahiem, *Misr Taraadji' Nafsahaa*, p. 13.

⁵⁰⁹ *Ibid.*, p. 13.

⁵¹⁰ Sa'd ad-Dien Ibraahiem, *as-Sah'wah al-Islaamiyyah al-Moe'aaṣirah*, Conferentie van Amman, p. 400.

5. Is het probleem een individueel probleem of een groepsprobleem?

Wat duidelijk lijkt voor deze onderzoeker, is dat het soort extremisme bepaalt of het een individueel probleem of een groepsprobleem is. Als het extremisme van algemene, geloofsgerelateerde aard is, is het een groepsprobleem. Als het extremisme van partiële, daadgerelateerde aard is, is het een individueel probleem. Dit is meestal het geval. Het extremisme in het leven van hedendaagse moslims is schijnbaar voornamelijk een groepsprobleem. Voorzeker, het domein van dit onderzoek is het groepsgeoriënteerde, verstandelijke, geloofsgerelateerde extremisme. Dit is niet om te ontkennen dat er individueel extremisme is, maar aangezien het groepsgerelateerde extremisme veel gevaarlijker is, is het passender om hier aandacht aan te schenken en er een oplossing voor te zoeken.

6. Is dit probleem een educatief, sociaal of politiek probleem, of is het meer algemeen dan dat?

Enkele seculiere schrijvers vatten de benaderingen van de schrijvers samen en verdelen ze in verschillende categorieën met betrekking tot hun meningen over de aard van de problemen. De vijf richtingen van benaderingen zijn:

- De eerste benadering ziet het probleem als een juridisch probleem.
- De tweede benadering ziet het probleem als een religieus probleem.
- De derde benadering ziet het probleem als een identiteitsprobleem.
- De vierde benadering ziet het probleem als een cultureel probleem.
- De vijfde benadering ziet het probleem als een politiek probleem.

In werkelijkheid bestaat deze kwestie uit verschillende aspecten omdat de factoren die helpen bij het voortbrengen ervan, veel en verschillend zijn, met grote gevolgen. Het wordt niet door maar één kant ondersteund. Het is een identiteitsprobleem omdat degenen die beschuldigd worden van extremisme proberen de islamitische identiteit te bevestigen tegenover de extreme verwesterlijking en secularisatie dat de moslimlanden teistert. Het is een cultureel probleem omdat degenen die beschuldigd worden van extremisme verschenen als een reactie op het overnemen van de westerse cultuur, met zijn positieve en negatieve aspecten – “extremisme zal voortduren zolang als de vervreemding bestaat.”⁵¹¹ Het is een religieus probleem omdat religie

⁵¹¹ Taariq al-Bishrie, *Sayabqaa al-Ghoeloewwoe ma Baqieya at-Taghrieb*, p. 58.

de belangrijkste basis (drijfveer) is voor degenen die beschuldigd worden van extremisme, wat dienst doet als de spil voor elk verzoek waar zij de mensen toe oproepen. De religie van de Islam is er te veelomvattend voor om beperkt te zijn. Het is een religie dat elk aspect van het leven beslaat. Het is ook een politiek probleem omdat politiek een onderdeel is van de voltooide, goed gefundeerde religie. Bovendien betekent extremisme een gevaar voor de samenleving in politieke zin, meer dan wat dan ook. Voorzeker, de meeste eisen van degenen die beschuldigd worden van extremisme hebben betrekking op de wet en regering.

Daarom kan ik zeggen dat het hedendaagse extremisme een gecompliceerd fenomeen is en het kan niet bekeken worden vanuit slechts één perspectief.

De omvang van extremisme in het leven van hedendaagse moslims

De wereld van tegenwoordig lijdt aan golven van georganiseerd terrorisme ⁵¹² wat de mensheid in een vurige oven van problemen en calamiteiten heeft geworpen. Er gaat nauwelijks een dag voorbij zonder nieuws in de verschillende media over de een of andere terroristische daad. Terroristische organisaties hebben inderdaad een gevaarlijke rol op zich genomen betreffende het beheersen van de koers van vele landen. Zij maken nu deel uit van de invloedrijke ondergrondse krachten in de wereld.

Om de omvang van religieus extremisme in te schatten, dient men de terroristische bewegingen in de wereld te overzien en ook de omvang van de terroristische beweging in de islamitische wereld. Het is nu niet de bedoeling om gedetailleerde statistieken te geven over deze kwestie, want dit zal moeilijk te verkrijgen zijn om voornamelijk twee redenen:

- 1) Men kan geen werkelijke geloofwaardigheid schenken aan de statistieken die zijn bekendgemaakt. Het aantal personen dat is vastgehouden na extremistische incidenten is gewoonlijk hoog, terwijl een groot aantal van hen zijn vrijgesproken van alles waar zij van beschuldigd werden. Zelfs wat de onderzoekers schrijven is niet volledig betrouwbaar. Bijvoorbeeld, een onderzoeker schreef: "Degenen die gearresteerd zijn in september 1981 omvatten veertien religieuze groepen in de gevangenis. Elke groep had zijn eigen oproep tot het gebed en elke groep had zijn eigen *imaam*." ⁵¹³ Hij zei ook: "Iemand wiens evaluaties geloofwaardig zijn was van mening dat er 36 islamitische fracties waren onder die groepen." ⁵¹⁴ De statistieken die hij presenteerde zijn niet gebaseerd op enig bewijs. Het is slechts zinloos gebazel.
- 2) Het is zeer moeilijk of onmogelijk om betrouwbare statistieken te verkrijgen met betrekking tot de veronderstelde extremistische groepen van de islamitische wereld.

⁵¹² Een onderzoeker definieert terrorisme als: "Systematisch en aaneengeschakeld geweld bedoeld om een toestand van algehele angst en paniek te veroorzaken gericht op een land of politieke groep. Degenen die dit begaan zijn een georganiseerde groep bedoeld om politieke doelen te dienen." Ah'mad Djalaal 'Izzoe ad-Dien, *al-Irhaaboe wa al-'Oenfoe as-Siyaasie*, p. 49. [Van Dale definieert terrorisme als: "Gebruik van terreur om politieke doelen te bereiken." Terreur: "Gewelddadig gedrag om anderen bang te maken zodat zij gehoorzamen." – AY]

⁵¹³ Faradj Fawdah, *Madjallah al-Fikr*, nr. 8, p. 35.

⁵¹⁴ Ibid., nr. 8, p. 35.

Maar na het presenteren van statistieken bij benadering, is het doel van deze onderzoeker het vergelijken van de omvang van extremisme onder de moslims ten opzichte van vergelijkbare daden onder andere groepen in de wereld. Is het fenomeen van extremisme onder moslims overdreven en opgeblazen, of is het aangegeven volgens de werkelijke omvang? Deze vraag zal beantwoord worden door eerst enkele statistieken te presenteren over terrorisme en extremisme over heel de wereld. Ten tweede zal er een vergelijking gemaakt worden tussen Egypte en India om de omvang van de verschillende soorten van terrorisme in die landen vast te stellen en om een vergelijking tussen hen te maken.

De omvang van de extremistische en terroristische trends in de wereld

Onderzoeken uitgevoerd door Amerikaanse kranten en magazines, tonen aan dat er 370 terroristische organisaties zijn in de wereld. Zij zijn geconcentreerd in 63 landen en verrichten hun activiteiten in 120 landen.⁵¹⁵ Deze organisaties verschillen in dat sommige gebaseerd zijn op nationalistische, religieuze, politieke of criminele platforms.

In 1982 voerden terroristische organisaties 794 internationale terroristische daden uit⁵¹⁶, met 954 doden⁵¹⁷. 43 Procent van die daden vond plaats in West-Europa, 22 procent in Latijns Amerika, 15 procent in het Midden Oosten, en 6 procent vond plaats in de Verenigde Staten.

Deze statistieken tonen aan dat de terroristische daden die plaatsvonden in het Midden Oosten, wat gezien wordt als het hart van de extremistische beweging, slechts 15% van die terroristische daden die plaatsvonden in de wereld voor zijn rekening nam. Bovendien waren de meeste van deze terroristische daden direct verbonden met drie kwesties:

1. De Iran-Irak oorlog,
2. De joodse bezetting van Palestina, en
3. Conflicten in Libanon.

---

⁵¹⁵ Zie Djamaal Barakaat, *al-Dibloemaasiyyah wa al-Irhaab al-Dawlie, Madjallah al-Diraasaat al-Dibloemaasiyyah*, p. 150.

⁵¹⁶ Zie Ah'mad Djalaal 'Izz ad-Dien, *al-Irhaab wa al-'Oenfoe as-Siyaasie*, p. 106.

⁵¹⁷ *Ibid.*, p. 119.

Nu we weten dat het grootste deel van de terroristische daden die in die regio plaatsvonden als reactie kwamen op die kwesties, bevestigt dit voor ons dat de omvang van religieus extremisme zeer klein is in vergelijking tot het wereldwijde terrorisme.

Extremisme en zijn trends in Egypte

Egypte wordt beschouwd als het duidelijkste geval van een moslimland waarin islamitische bewegingen zijn verschenen alsook andere soorten bewegingen. Dit is feitelijk juist om twee redenen:

- (1) Egypte heeft een grote bevolking en het aantal individuen gehecht aan de verschillende bewegingen is toegenomen in verhouding tot de bevolking.
- (2) Relatieve voorsprong van Egypte op de andere islamitische landen met betrekking tot de hedendaagse islamitische herleving.

Het Westen concentreert zich op het religieus extremisme onder de moslims in Egypte, hoewel er ook extremistische neigingen zijn onder de Koptische christenen⁵¹⁸ [in Egypte]. Omdat de incidenten die door deze twee bewegingen verricht zijn beschouwd kunnen worden als een benadering van de omvang van extremisme in hedendaagse tijden, zal ik de statistieken presenteren aangaande zulke extremistische gebeurtenissen van elke groep, verduidelijkend wie als eerste begonnen is, gepresenteerd in verhouding tot het totale percentage gebeurtenissen met betrekking tot de totale bevolking van die religieuze groep.

Ten eerste, de totale populatie van Egypte tussen 1972 en 1986 bedroeg tussen de 33,9 miljoen tot 48,5 miljoen. Ten tweede, tijdens diezelfde periode bedroeg de moslimbevolking tussen de 28,8 miljoen tot 41 miljoen. Ten derde, in diezelfde periode bedroeg de christelijke bevolking tussen de 5,1 miljoen tot 7,5 miljoen.

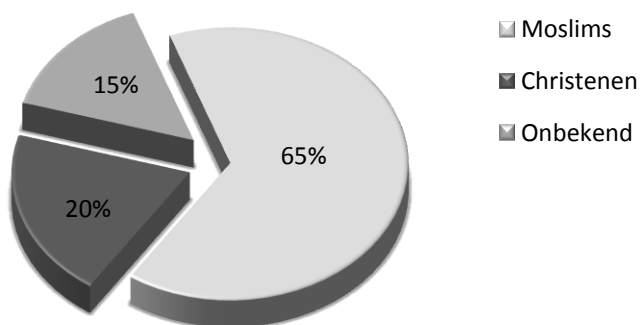
In een onderzoek, verricht door een professor betreffende statistieken en het gebruik van statistische technieken om het voorkomen van extremistische daden onder de religieuze groepen in Egypte te analyseren, werd aangetoond dat het aantal terroristische daden

---

⁵¹⁸ [Kopten: de christelijke nakomelingen van de oude Egyptenaren. De naam 'kopt' is afkomstig van het Griekse Aiguptios: Egyptenaar. Men gebruikt deze naam voor de Egyptenaren, vanaf de tijd dat het Christendom de heersende godsdienst was geworden (ongeveer sinds de 2de eeuw n.C.) en later, na de uitbreiding van de Islam, voor de inheemse christenen van Egypte. – AY]

waarbij de leden van de islamitische religie het initiatief namen, 64,6 procent bedroeg van het totale aantal terroristische daden. Christenen namen bij 20,4 procent het initiatief en degenen van onbepaalde religieuze oriëntatie voerden 15 procent uit.⁵¹⁹ (Zie figuur 1.)

Figuur 1. Grafische afbeelding van terroristische daden uitgevoerd door extremistische groepen in Egypte, weergegeven met religieuze aanhechting.

Als we het aantal incidenten in verband brengen met de totale populatie van elke religieuze groep, dan zien we dat de correlatiecoëfficiënt⁵²⁰ tussen het aantal incidenten toegeschreven aan moslims en het aantal moslims in de bevolking bijna de 0,065 bereikt. Aan de andere kant is de correlatiecoëfficiënt van de Koptische christenen 0,09. Beide, met aanpassingen, liggen dicht bij elkaar, maar de laatstgenoemde is iets hoger. Dit betekent dat als het aantal incidenten van elke religieuze groep uitgedrukt wordt in verhouding tot de populatie van die groep, de extremistische daden van de christenen meer zijn dan die van de moslims. Een [theoretische] toename van één miljoen moslims in Egypte zal leiden tot één extremistische daad meer, terwijl dezelfde toename bij de christenen in Egypte zal leiden naar 1,3 extremistische daden meer.⁵²¹ Dit leidt ons naar een zeer belangrijke conclusie: de omvang van het probleem van extremisme onder

⁵¹⁹ Zie Farhaad Moh'ammed 'Aliy, *Bah'th fie Istikhdaam al-Qiyaas al-Ih'saa-ie fie Diraasah wa Tah'liel Moeshkilat H'awaadith Djamaa'aat Tetarroef al-Fikr ad-Dienie fie Misr*, p. 9.

⁵²⁰ [Een correlatiecoëfficiënt is een maat voor de samenhang tussen twee reeksen metingen. De correlatiecoëfficiënt varieert tussen 0 (geen verband) en +1 of -1 (perfect positief/perfect negatief verband). – AY]

⁵²¹ Zie Farhaad Moh'ammed 'Aliy, *Bah'thoen fie Istikhdaamie al-Qiyaasie al-Ih'saa-ie fie d-Diraasatie wa Tah'liel Moeshkilat H'awaadith Djamaa'aat Tetarroef al-Fikr ad-Dienie fie Misr*, p. 10f.

moslims wordt enorm opgeblazen. “Hoewel het Westen zich concentreert... op de islamitische herleving, kijkt het Westen niet eens, noch direct noch indirect, naar dit fenomeen onder de andere groepen van de Egyptische bevolking.”⁵²²

Ook bestond de terroristische tendens onder de Kopten vóór de terroristische tendens onder de moslims. Aan het eind van de jaren veertig verscheen een groep bekend als “De Organisatie van het Koptische Volk.” Zij verspreidden wat literatuur met zeer provocerende oproepen, zoals de eis voor zelfbestuur voor de Kopten.⁵²³ In 1954 kwamen vier jonge gewapende Kopten in opstand en bestormden het hoofdkwartier van de Koptische paus, hielden hem gegijzeld en zeiden hem dat hij zijn aftreding moest aankondigen.⁵²⁴ Dit incident vond plaats, toch sloeg niemand alarm. Men dient de aandacht wat aan dit incident geschonken is te vergelijken met alle aandacht wat gegeven is aan de moord op Moh’ammed H’oesayn al-Dzahabie.⁵²⁵

De tendens van het islamitisch extremisme is – volgens het begrip onder de westerlingen – verweten dat het politiek met religie gemengd heeft, hoewel zij op datzelfde moment de Koptische christenen, die behoren tot een vervormde religie welke die twee [politiek en religie] feitelijk heeft verdeeld, niets verwijten voor het doen van hetzelfde. De Koptische beweging is het best vertegenwoordigd in de huidige Abba [hoge kerkleider] van de Koptische Kerk wiens lezingen en preken handelen over politieke en sociale kwesties. Deze tendens, zoals dat door hen wordt geleid, verlangt dat de kerk een onafhankelijke entiteit wordt om de regering en zijn instellingen tegemoet te treden.⁵²⁶ Ondanks dit alles zijn zij niet gebrandmerkt met de term “extremisten,” wat dus aantoonde dat de extremistische tendens onder de moslims wel overdreven en aangedikt moet zijn.

⁵²² Nabil ‘Abdoe I-Fattaah’, *al-Moes̄h’af wa as-Sayf*, p. 54.

⁵²³ Zie Moh’ammed H’asanayn Haykal, *Khari’foe al-Ghadhab*, p. 395.

⁵²⁴ Zie Nabil ‘Abdoe I-Fattaah’, *al-Moes̄h’af wa as-Sayf*, p. 79.

⁵²⁵ Hij was sheikh dr. Moh’ammed H’oesayn ad-Dzahabie, een Egyptische geleerde. Hij studeerde af van de Azhar Universiteit en ontving zijn doctoraal. Hij werd aangesteld als professor in al-Azhar. Daarna vervulde hij een aantal academische posities en hij was ook de minister van Religieuze Schenkingen. Hij schreef een aantal boeken, waaronder het zeer bekende *at-Tefsir wa al-Moefasieroen*. Hij werd vermoord in 1397 H. (moge Allah hem genadig zijn). Zie Moh’ammed Soeroer ibn Nayf Zayn al-‘Aabidien, *al-H’oekmoe bi Ghayrie Ma Anzala Allah wa Ahloe al-Ghoeloew*, p. 329. Voor meer informatie over de omstandigheden rond de moord op hem, zie Moh’ammed Soeroer ibn Nayf Zayn al-‘Aabidien, *al-H’oekmoe bi Ghayrie Ma Anzala Allah wa Ahloe al-Ghoeloew*, p. 327. [De militante islamitische groep *at-Takfir wal-Higra* ontvoerde sheikh dr. Moh’ammed H’oesayn ad-Dzahabie om de vrijlating van hun kameraden uit de gevangenis af te dwingen. Toen de regering hun eisen niet inwilligde, voerden zij hun dreigement om hem te doden uit. Sa’d Eddin Ibrahim, *Egypt’s Islamic Militants*, artikel in MERIP Reports, nr. 103, *The Politics of Religion* (feb. 1982), p. 5-14. – AY]

⁵²⁶ Zie Moh’ammed H’oesanayn Haykal, *Khari’f al-Ghadhab*, p. 405-406.

India en zijn extremistische beweging

India is een van de grootste landen en gebieden in de wereld. Er bestaan daar een aantal religies en filosofische gedachten naast elkaar. Dit was vroeger zo en tegenwoordig nog steeds. Nu is het zelfs nog meer dan voorheen. Er zijn onder deze religies en filosofieën extremistische trends die een waar gevaar vormen voor de Indische samenleving. Onder die trends is de Hindoeïstische extremistische beweging.⁵²⁷ Deze beweging is extreem vijandig tegenover moslims. Een op de zes Indiërs is een moslim. Niettemin, er is geen groep onder de Indische bevolking die het soort onderdrukking en vernedering ondergaat wat de moslims daar ondergaan. Moslimbloed vloeit als gevolg van de rellen die de hindoes doen ontbranden. Dit is feitelijk een dagelijkse gebeurtenis.⁵²⁸ De hindoe extremisten erkennen voor de moslims geen enkel recht om temidden van hen te leven. M.S. Jaulukar, de oprichter van de RSS⁵²⁹, een fascistische hindoe

---

⁵²⁷ Hindoeïsme is een polytheïstische religie gevolgd door de meerderheid van de Indiërs. Het heeft zich over een lange periode ontwikkeld, daterend uit 15 eeuwen vóór 'lesaa (Jezus) ﷺ tot aan de huidige tijd. Het is een religie dat spirituele, ethische, juridische en rituele [godsdiensstige, sociologische, economische, literair-historische en andere] aspecten combineert. Het heeft een aantal afgoden afhankelijk van de daad ten opzichte van hen. Elke regio heeft een afgod en elke handeling of fenomeen heeft een afgod. Zie WAMY, *al-Mawsoe'ah al-Moeyassarah td al-Adyaan wa al-Madzaahib al-Moe'aasirah*, p. 529. [Hindoeïsme is een term die pas ca. 1830 in de Engelse literatuur zijn intrede deed en globaal de Indische cultuur van ongeveer de laatste 2000 jaar aanduidt, als voortzetting van de oudere vedisch-brahmanistische cultuur. – AY]

⁵²⁸ Zie Sayid Khaalid, H'aalah al-Moeslimien al-Hoenoed, van Boeh'oeth Moetamar al-Aqliyyaat al-Moeslimah fie al-'Aalim, vol. 2, p. 735.

⁵²⁹ [De *Rashtriya Swayamsevak Sangh* (RSS) werd opgericht in 1925 en is nauw gelieerd aan de BJP (*Bharatiya Janata Party*), de rechtse nationalistische hindoe partij die de macht heeft in India. Oorspronkelijk was de RSS opgericht als vrijwilligerskorps van het militante hindoe-nationalisme. De invloed van het Italiaanse fascisme is zeer groot. De leiders van de RSS waren grote bewonderaars van Hitler en zijn 'oplossing' van het probleem van de joodse minderheid in Duitsland. De RSS is een hindoe-nationalistische fascistische beweging die moslims en christenen van 'on-Indiase sympathieën' beschuldigt. De RSS roept o.a. dat Indiase moslims hindoe goden moeten eren en christenen hun 'banden met het buitenland' moeten verbreken. De RSS wil dat India zich afsluit en ze waarschuwt tegen uitheemse invloeden, zoals gelijke rechten voor vrouwen. RSS pleitte onlangs opnieuw voor de bouw van de Ram-tempel in Ayodhia, waar een moskee stond die door hindoe-fanatici met de grond werd gelijkgemaakt. Het vernietigen van moskeeën is een veelvoorkomende misdaad onder RSS-fanatici. Golwalkar, de ideoloog van de RSS en groot bewonderaar van Hitler, schrijft in zijn boek *We or our Nationhood Defined*: "Het is de moeite waard om na te gaan hoe die oude naties hun minderheidsprobleem oplossen... De immigranten moeten op een natuurlijke wijze opgaan in de massa van de meerderheid van de bevolking, in het nationale ras, door de cultuur, de taal en de normen aan te nemen. Zij moeten elk besef van hun eigen onderscheiden bestaan en hun vreemde oorsprong opgeven. Als ze dat niet doen, leven zij als buitenstaanders, gebonden aan de waarden en normen van de natie. Zij worden door de natie getolereerd maar genieten geen enkele speciale bescherming, geen enkel privilege of recht. Voor de vreemde elementen zijn er maar twee mogelijke alternatieven: ofwel opgaan in het nationale ras en zijn cultuur overnemen, ofwel afhankelijk zijn zolang

organisatie, heeft gezegd: “In dit land zijn er geen mensen behalve de hindoes. Wat betreft de moslims en anderen [o.a. christenen], als zij niet beschouwd worden als vijanden van het volk, dan maken zij, op zijn minst, geen deel uit van de opbouw van het volk.”⁵³⁰ Bal Shakiri, leider van de hindoeïstische extremistische groep Shayf Siena, heeft

zij getolereerd worden. En indien het nationale ras dat wil, dienen zij het land te verlaten. Dat is de enige gezonde opvatting over het probleem van de minderheden. Dat is de enige logische en juiste oplossing. Het is de enige manier om het nationale leven gezond en rustig te houden. Het is de enige manier om de natie te beschermen tegen een gezwel dat zou leiden tot de ontwikkeling van een staat binnen een staat... Vanuit dat standpunt, en op basis van de ervaringen van de intelligente oude naties, hebben de vreemde rassen in Hindoestan maar twee keuzes. Ofwel nemen zij de hindoe-cultuur en taal over, waarderen en respecteren zij de hindoe-godsdienst, verheerlijken zij het hindoe-ras en de hindoe-cultuur en geven zij hun eigenheid op om volledig op te gaan in de hindoe-natie. Ofwel blijven zij in het land, volledig onderworpen aan de hindoe-natie, zonder iets te eisen, zonder enig privilege of voorkeursbehandeling en zonder rechten. Er bestaat voor hen geen enkel ander alternatief, of er zou er tenminste geen mogen bestaan. Wij zijn een oude natie. Laten wij ons dan ook gedragen zoals oude naties zich behoren te gedragen tegenover vreemde rassen die ervoor gekozen hebben om in ons land te leven.” (Einde citaat.) Het boek legt de nadruk op één punt: de minderheden onderwerpen die geen inbreng hebben in de staat en die geen enkele politieke of economische macht hebben. Het boek van Golwalkar bevat geen enkel woord over de kolonisator die in die periode de Indische bevolking en natie onderdrukt. Het hindoe-superras koesterde geen enkele vijandschap tegen de Britse leiders. Die waren nochtans in de echte betekenis vreemdelingen. Zij brachten uitsluitend honger, ellende, armoede en dood voor de meeste Indiërs, waarvan de overgrote meerderheid hindoe was. De hindoe-fascisten (RSS) werden weliswaar beïnvloed door de Italiaanse fascisten en door de Duitse nazi's, maar zij bleven de loyale dienaars van de imperialistische Britse meesters. In de periode voor de machtsovername in 1947, verklaarden de hindoe-fascisten dat de moslims, de christenen en de communisten hun vijanden waren. Natuurlijk werden de Britse imperialisten niet tot de vijandelijke christenen gerekend. De moslims zijn hun hoofdvijand. De moslimgemeenschap is het grootste gevaar voor de natie: hun aantal neemt steeds toe en binnen vijftig jaar bestaat het gevaar dat India een land is met een moslimmeerderheid. Ideologen van het hindoe-nationalisme stelden een vorm van genocide voor om de moslimbevolking binnen de perken te houden. Zij verspreiden o.a. het idee dat de moslims van nature antisociale elementen zijn en dat elk moslimgezin illegale wapens bezit. De Wereldhandelsorganisatie (WHO), de Wereldbank, het IMF en de multinationals krijgen steeds meer macht en invloed in India. Daardoor komt het bestaan zelf, de eer en het prestige van het land steeds meer in gevaar. De economische politiek van de regering die in Delhi aan de macht is, onder leiding van de BJP, effent het pad voor de volledige onderwerping van het Indische volk aan het imperialisme. Die politiek leidt tot steeds meer ellende voor de gewone mensen, waarvan de meerderheid hindoes zijn. Alle patriottische krachten zijn het erover eens dat de politiek van de Indische staat zich neerlegt bij de wil van het wereldimperialisme, onder leiding van de Verenigde Staten. Welk soort *Dharma Yudha* (religieuze oorlog) ondernemen de kampioenen van het hindoe-nationalisme? Hebben zij de oorlog verklaard aan de WHO, aan het IMF, aan de Wereldbank, aan de multinationals, aan de honger en de uitbuiting? Neen, helemaal niet. Zij zijn slechts geplaast om aan de minderheden in het land de les te spellen. De moslims of andere minderheden die zij als doelwit nemen, zijn natuurlijk geen feodale heren, noch kapitalisten, noch grote bureaucraten, noch landeigenaars die het land aan de imperialisten uitverkopen. (Bron: *De rol van het religieuze fundamentalisme in de ontwikkeling van de fascistische beweging in India*, Partij van de Arbeid van België.) – AY]

⁵³⁰ Zie *Madjallat Moeslimai al-Hind*, september 1984, p. 419. Geciteerd van Sayid Khaalid, *H'aalat al-Moeslimien al-Hoenod*, p. 741.

gezegd: “Ik hoef niet te bedriegen of misleiden. Dit is Hindoestan (‘land van hindoes’) en Hindoestan is alleen voor hindoes.”⁵³¹ Die hindoes verzoeken de moslims om ofwel de Qor-aan te verlaten of India te verlaten. Onder de brochures die zij versreiden is: “Verlaat de Qor-aan of verlaat India!”⁵³²

Een van de extremistische leiders verklaarde tijdens een toespraak: “De moslims van India zijn als een kanker in dit land. Kanker is een ziekte waar men niet eens op een genezing kan hopen. Deze kanker heeft zich verspreid door het gehele land. De enige genezing hiervoor is een operatie. O hindoes! Jullie moeten jullie wapens opnemen en deze kanker bij de bron vernietigen.”⁵³³

Ongeregeldheden en rellen tegen de Islam zijn een deel geworden van het leven van de Indische moslims. De statistieken die door de Indische Veiligheidsdiensten gepubliceerd zijn, tonen een groot aantal ongeregelde heden en rellen direct gericht op de Islam. Hier is een samenvatting van die statistieken:

Jaar	Aantal incidenten	Jaar	Aantal incidenten
1947-1953	N/A	1970	521
1954	83	1971	321
1955	72	1972	240
1956	74	1973	242
1957	55	1974	248
1958	41	1975	205
1960	26	1976	169
1961	92	1977	188
1962	60	1978	230
1963	61	1979	304
1964	1170	1980	427
1965	849	1981	319
1966	133	1982	474
1967	220	1983	404
1968	346	1984	456
1969	519	-	-

Tabel 1. Aantal anti-moslim rellen en ongeregelde heden, India, 1954-1984⁵³⁴

⁵³¹ Zie *Madjallat Moeslimi al-Hind*, juli 1984, p. 306. Geciteerd van Sayid Khaalid, *H'aalat al-Moeslimien al-Hoenoed*, p. 741.

⁵³² Ibid. Geciteerd van Sayid Khaalid, *H'aalat al-Moeslimien al-Hoenoed*, p. 741-742.

⁵³³ Ibid., p. 304. Geciteerd van Sayid Khaalid, *H'aalat al-Moeslimien al-Hoenoed*, p. 741-742.

⁵³⁴ Zie Sayid Khaalid, *H'aalat al-Moeslimien al-Hoenoed*, p. 743. De statistieken zijn afgeleid van officiële publicaties van het Ministerie van Binnenlandse Zaken van India.

Ik was niet in staat om het aantal doden of gewonden tijdens deze opstanden te vinden, behalve voor de jaren 1979 tot en met 1984. Zij zijn als volgt:

Jaar	Aantal incidenten	Aantal doden	Aantal gewonden
1979	304	261	2397
1980	427	375	2838
1981	319	196	2613
1982	474	238	3025
1983	404	202	3478
1984	456	444	N/A

Tabel 2. Aantal doden en gewonden tijdens rellen, India, 1979-1984 ⁵³⁵

Deze twee statistieken tonen duidelijk de omvang van het Indisch terrorisme in zijn vijandigheid tegenover de Islaam en moslims. Voorzeker, deze rellen en ongeregelde daden die de hindoes doen ontbranden, vergezeld gaand met het verlies van levens en bezittingen, bedreigen het leven van de moslims en dienen hun economische en sociale welzijn een slag toe. Ook al hebben er zo veel van zulke incidenten van de hindoe-extremisten plaatsgevonden, toch vinden we dat zij niet zo veel aandacht en publicatie krijgen. Op dezelfde manier krijgt het extremisme van de sikhs ⁵³⁶, wat zich ook op grote schaal voordoet, ook niet veel aandacht. Daarom is het overduidelijk dat het extremisme onder de moslims de aandacht van de analisten en onderzoekers getrokken heeft op een manier die enorm wordt overdreven en buiten alle proporties.

⁵³⁵ Ibid.

⁵³⁶ De sikhs zijn een religieuze groep van onder de Indiërs. Zij verschenen tegen het einde van de 15de eeuw n.C. Zij riepen de mensen op tot een nieuwe religie, wat zowel van de Islaam als het Hindoeïsme had geleend. Hun motto was: "Niet hindoes en niet moslims." Tijdens hun geschiedenis zijn zij zeer gewelddadig geweest tegenover moslims. Ook hebben zij zich tegen de hindoes verzet om een eigen staat te creëren. Zie WAMY, *al-Mawsoe'ah al-Moeyassarah td al-Adyaan wa al-Madzaahib al-Moe'aasirah*, p. 283. [De religieuze gemeenschap der sikhs (Sanskriet voor 'leerlingen'), streefden naar een verzoening en vermenging van het Hindoeïsme en de Islaam. Adi-Granth of Granth-Sahib is het heilige boek van de sikhs, waarin de leerstellingen van de stichter van hun godsdienst, de eerste goeroe, Nanak (1469–1539 n.C.), en talrijke gedichten opgenomen zijn. Een van de leerstellingen van de Sikhreligie is dat mannen hun haar niet mogen afknippen. En aangezien een tulband gemakkelijk is voor het dragen van lang haar, is de tulband zelf een symbool van de Sikhreligie geworden. Elke mannelijke sikh draagt de vijf symbolen (de vijf k's): *kes* - lang haar; *kanga* - de kam; *kirpan* - de dolk; *kade* - de metalen armband; *kacha* - de lendedoek. Binnen de Sikhreligie bestaan verschillende stromingen. Een van deze is ook in het Westen actief en wijdt westerlingen tot sikh; zij staat bekend als *Healthy Happy Holy Organisation*. Er zijn naar schatting 16 miljoen sikhs, van wie er ruim 13 miljoen in India woonden. Grote concentraties sikhs zijn er in de Verenigde Staten en Groot-Brittannië. – AY]

De Filippijnen lijden van het extremisme van de kwaadwillige christenen die duizenden moslims hebben afgeslacht. Libanon lijdt ook van het extremisme van de christenen en van de Batiniyya⁵³⁷. De moslims in elk land – in feite ook de niet-moslims – lijden van het radicalisme en extremisme van de joden die organisaties en groepen hebben gevormd om bloed te vergieten en landen en huizen in beslag te nemen. Zij vernietigen de heiligheid van heilige plaatsen. Gush Emunim⁵³⁸, Haganah⁵³⁹ en andere, zijn joodse organisaties die door iedereen worden beschouwd als extremistisch en radicaal.⁵⁴⁰

---

⁵³⁷ [Batiniyya: zij zijn de groepen die beweren te geloven in een esoterisch (alleen voor ingewijden/deskundigen, in tegenstelling tot exoterisch: voor iedereen toegankelijk) begrip van de Qor-aan. Sommige kunnen beweren moslims te zijn, ogenschijnlijk, maar in werkelijkheid zijn hun geloofsovertuigingen pure godslasteringen. Vele van hen zijn extreme Sjie'ah, zoals degenen in Syrië en Libanon, naar wie de schrijver verwijst. – JZ] [De Batiniyya' (of Batinie) was een esoterische sekte van de Sjie'ah. Deze term werd gebruikt om te verwijzen naar diegenen, vooral Ismaa'ielieten (of Zeveners), die onderscheid maakten tussen een verborgen/geheim esoterisch niveau van betekenis (*bahir*) in de Qor-aan, naast het algemeen/open, exoterisch niveau van betekenis (*zahir*). *Batinie ta-ewil* is de naam voor de exegese (*ta-ewil*: verklaring van een moeilijke tekst) volgens deze methode. Deze kennis berust, volgens de Batiniyya, bij de *imaam*. – AY]

⁵³⁸ [De Gush Emunim is “een paramystieke, ultrachauvinistische beweging,” nauw verbonden met de extremistische Likoeid partij. In het verleden stichtten zij “onbevoegde” Israëliische nederzettingen op de Westbank en Hoogvlakte van Golan. Een van hun leiders, mevr. Geula Cohen, werd gevraagd over de Palestijnen en zij zei: “Wie zijn de Palestijnen? Wij zijn de Palestijnen – niet de Arabieren!” Zie Alfred Lilienthal, *The Zionist Connection: What Price Peace?* (New York: Dodd, Mead & Company, 1978), p. 190-192. – JZ] [Gush Emunim: blok (van de) gelovigen (of getrouwen). Zij moedigen het koloniseren van land aan waarvan zij geloven dat God het aan de joden heeft toegewezen. De geloofsovertuigingen van Gush Emunim zijn voornamelijk gebaseerd op de leringen van rabbijn Abraham Kook en zijn zoon rabbijn Tzvi Yehuda Kook. Deze twee rabbijnen onderwezen dat het seculiere zionisme door hun veroveringen van *Eretz Israël* (het land van Israël) onbewust het begin van het “Messiaanse tijdperk” hebben voortgebracht, wat zal eindigen in de komst van de joodse messias. De aanhangers van Gush Emunim geloven dat de komst van de messias bespoedigd kan worden door de joodse kolonisatie van land waarvan zij geloven dat God het aan de joden heeft toegewezen, zoals aangegeven is in de Hebreeuwse Bijbel. – AY]

⁵³⁹ [Haganah (de Verdediging) was een “zionistische militaire organisatie die de meerderheid van de joden in Palestina vertegenwoordigde van 1920 tot 1948” en verboden door de Britse Mandaat autoriteiten. Het was een “militaire organisatie” die voorstander was van de stichting van een onafhankelijke staat en die tegenwoordig ongetwijfeld aangeduid zou worden als een “terroristische organisatie.” Volgens de *Encyclopedia Britannica*: “Na de Tweede Wereldoorlog, toen de Britten weigerden om Palestina onbeperkt voor de joodse immigratie te openen, namen de Haganah toevlucht tot terroristische activiteiten, het opblazen van bruggen en spoorwegen, en schepen deporteerden ‘illegale’ joodse immigranten.” *Encyclopedia Britannica*, vol. 6, p. 612. Natuurlijk heeft Israël vele terroristische extremistische groepen meer, zoals Irgun Zvai Leumi en de Stern Gang. Hoe dan ook, na de officiële vorming van Israël kunnen de eerste ware sporen van wat tegenwoordig aangeduid wordt als “staatsbevorderend terrorisme” gevonden worden. Zie Stewart Steven, *The Spymasters of Israel* (New York: Ballantine Books, 1980), *passim*. – JZ]

⁵⁴⁰ Zie Yoesoef 'Aliy Miraar, *Djoedhoor al-Fikr al-Irhaabie as-Sahyoenie Mamaarasatoehoe*, en Dr. Hamdan Badr, *Dawr Moendhamah al-Haaghaanaah tie Inshaa Israa-iel*.

Ondanks deze feiten werpt niemand een blik op deze trends en, in plaats daarvan, zijn allen gechoqueerd en verontrust door de extremistische en fanatieke tendens onder moslims. Het heeft het punt bereikt dat men door slechts het vallen van de uitdrukking “religieus extremisme” meteen denkt aan moslims.

Een moslimdenker stelde eens de vraag: “Wie wordt er bedoeld met religieus extremisme?” Vervolgens antwoordde hij: “Het zijn alleen de moslims, van alle jeugd, bewegingen en groepen. De joden, bijvoorbeeld, ongeacht alle terroristische daden die zij verricht hebben, moorden, brandstichtingen en het vernietigen van huizen van moslims vanaf de tijd van de stichting van Israël tot nu, hun daden worden niet beschouwd als religieus fanatisme! En wat de christelijke regeringen hebben gedaan tegen de moslims, bijvoorbeeld, in de Filippijnen, is in het Westen nooit getypeerd als religieus fanatisme.”⁵⁴¹ Inderdaad: “Er passeert nieuws over links en rechts extremisme in het Westen met volledige kalmte, terwijl de westerse media dagelijks alarm slaat met betrekking tot religieus extremisme,”⁵⁴² waarmee zij de moslims bedoelen en niemand anders.

Het bovenstaande heeft betrekking op de hoeveelheid extremisme onder moslims in verhouding tot de totale hoeveelheid extremisme en terrorisme in de hele wereld. Maar wat betreft de hoeveelheid extremisme in vergelijking tot de omvang van de islamitische opleving, bezit deze onderzoeker geen gedetailleerde statistieken van dien aard. Ik wil graag de opvattingen van twee professoren presenteren, namelijk van dr. Yoesoef al-Qaradhaawie⁵⁴³ en dr. Moh’ammed Amaarah, die beide een andere intellectuele benadering hebben ten opzichte van dit onderwerp.

Dr. al-Qaradhaawie heeft gezegd: “De [islamitische] heropleving wordt vertegenwoordigd door vele facties en trends. Zij zijn allen overeenkomstig betreffende hun liefde voor de Islaam, hun respect voor de boodschap, de oproep tot het bestuur van de *Sharie’ah*, de bevrijding van hun landen en de eenheid van de [moslim] gemeenschap. De grootste en meest belangrijke van die trends houdt zich aan een belangrijk principe; het principe van gematigdheid en

⁵⁴¹ Dr. Idries Kataanie, *al-Islam wa al-‘Asr*, p. 75-77.

⁵⁴² Ibid.

⁵⁴³ Hij is sheikh Yoesoef ‘Abdoellaah al-Qaradhaawie. Hij werd geboren in 1926 n.C. in een religieuze familie. Hij leerde op jonge leeftijd de hele Qor-aan uit het hoofd en voltooide zijn onderwijs aan al-Azhar (Egypte). Hij behaalde zijn doctoraal. Hij is een geleerde, jurist en bekend moslimactivist. Hij speelde een belangrijke rol in het hedendaagse islamitische werk en hij heeft vele boeken geschreven. Zie *‘Oelamaa-e wa Moefakiroen Araftoehoem*, vol. 1, p. 439.

evenwicht.”⁵⁴⁴ Dr. Moh’ammed Amaarah verklaarde: “Ik ben overtuigd dat het deel van extremisme onder de islamitische bewegingen zeer beperkt is ... niet alleen met betrekking tot de invloed maar ook met betrekking tot het aantal.”⁵⁴⁵

Maar neemt het fenomeen toe of af? Het lijkt mij duidelijk dat deze vraag vanuit twee gezichtshoeken bekeken dient te worden:

- 1) De numerieke omvang of het aantal groepen of individuen die gekenmerkt worden door extremisme, en het aantal incidenten dat aan hen wordt toegeschreven.
- 2) De variërende omvang of de soorten extremisme, de mate van het gevaar en de afstand van het gematigde pad.

Betreffende het eerste perspectief; een onderzoeker vond dat het aantal in hechtenis voor extremisme in Egypte in, bijvoorbeeld, 1974 91 individuen was, terwijl het aantal toenam in 1981 totdat het 1600 individuen bereikte.⁵⁴⁶ Dit is wat die schrijver leidde om te verklaren dat geweld voortdurend is en nog niet is begonnen af te nemen.⁵⁴⁷

Door het samenvoegen van de statistieken verzameld door een professor in de statistiek, wordt duidelijk dat het aantal incidenten dat toegeschreven wordt aan extremistische groepen, een turbulente tendens volgt. In 1982 bereikte het 38 incidenten terwijl het in de volgende jaren afnam tot slechts 2 [zie Figuur 2].⁵⁴⁸

Tot besluit, de vraag of extremisme in opkomst of tanend is, is iets dat geen wetenschappelijk verifieerbaar antwoord heeft. Dit klopt omdat, zoals eerder al is aangegeven, de statistieken niet volkomen vertrouwd kunnen worden. Bovendien ziet men geen stabiele tendens in het aantal relevante incidenten.

Vanuit het andere perspectief is het voor deze onderzoeker duidelijk, na het bestuderen van het fenomeen extremisme als een geheel, dat extremisme afneemt. Degenen in hechtenis in de '70er jaren voor kwesties samenhangend met extremisme in de islamitische wereld, waren mensen die grote delen van de bevolking verklaarden als niet-

---

⁵⁴⁴ *As-Sah'wah al-Islamiyyah wa Hoemoem al-Waṭan al-'Arabie*, p. 41.

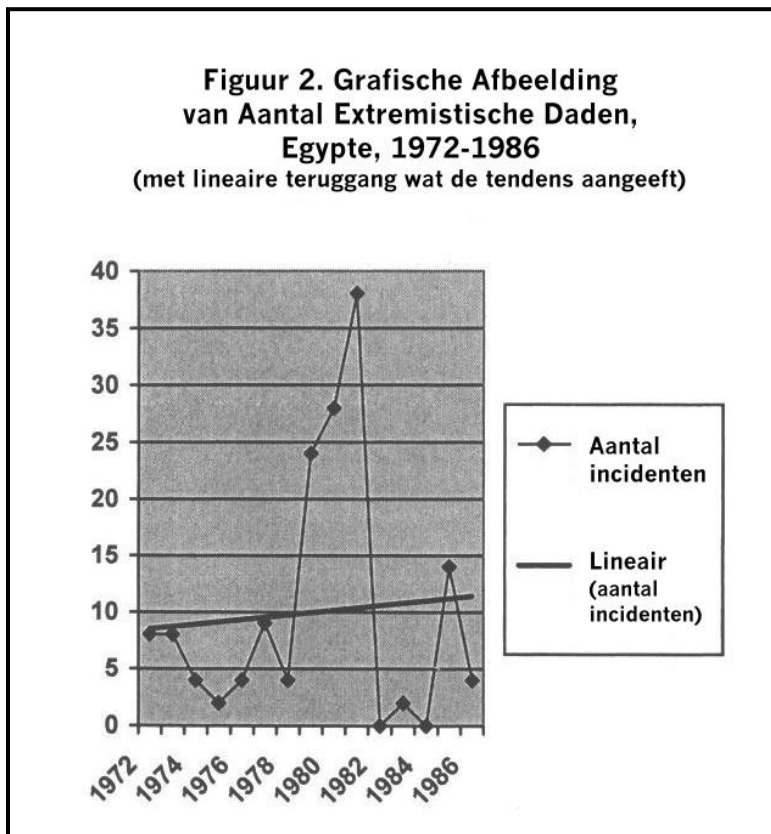
⁵⁴⁵ *Al-Waṭan* nieuwsblad, 24-10-1988.

⁵⁴⁶ Sa'd ad-Dien Ibraahiem, *Miṣr Taraadije Nafsahaa*, p. 12 en 25.

⁵⁴⁷ Ibid.

⁵⁴⁸ Zie Farhaad Moh'ammed 'Aliy, *Baḥth fie Istikhdaam al-Qiyaas al-Ih'saa-ie fie Diraasah wa Tah'liel Moeshkilat H'awaadith Djama'at Tetarroef al-Fikr ad-Denie fie Miṣr*, p. 32. De grafiek in de tekst op de volgende bladzijde [Figuur 2] komt van deze bron.

moslims. Zij scheidden zich af van de samenleving en verboden het deelnemen aan enige overheidsinstelling. Maar in de '80er jaren verklaarden degenen die beschuldigd werden van extremisme maar een klein segment van de populatie als ongelovig en zeiden niet dat de samenleving als geheel een ongelovige samenleving was – met uitzondering van een kleine sekte welke nauwelijks een weerspiegeling is van het geheel.

Dit betekent niet dat er minder van deze tendens is om een deel van de bevolking als ongelovig te verklaren. Er is echter geen twijfel dat het aantal dat de hele samenleving als ongelovigen verklaard beslist is verminderd.

Het is nu duidelijk dat het fenomeen van extremisme onder moslims enorm is overdreven en buiten proporties is opgeblazen; de vraag die gesteld dient te worden is waarom er deze overdrijving is. De overdrijving vindt zijn oorsprong in de westerse media die deze kwestie veel aandacht schenkt en grote gewichtigheid geeft, meer dan dat het in werkelijkheid is. Dit komt door de volgende redenen:

- (1) Om de kwaadwillige neiging die bestaat onder de christelijke en joodse westerlingen tegenover de Islaam en zijn aanhangers, tevreden te stellen.
- (2) Om de internationale opinie dermate te beïnvloeden zodat het niet medelevend wordt tegenover de moslims en hun aangelegenheden.
- (3) Om in een rechtvaardiging te voorzien voor onacceptabel gedrag van de westerlingen, zoals hun steun aan Israël in hun oorlog met de Arabieren en moslims. Het is alsof zij zeggen dat Israël het bolwerk van vrijheid en vrede is temidden van een barbaars, extremistisch land.
- (4) Om angst en pijn in de regeringen en mensen van de moslimwereld te veroorzaken tegen de Islaam in het algemeen. Zij willen dat zij geloven dat de Islaam een dreigend gevaar voor hen is met zijn extremisme en terrorisme. Zij willen ook wantrouwen onder de verschillende partijen teweegbrengen zodat zij zich niet verenigen en elkaar steunen tegen het werkelijke gevaar dat aangetroffen wordt in het samenwerken van vijanden die tegen de Islaam en de moslims strijden.
- (5) Om de regeringen en algemene opinie in het Westen bang te maken van de uitnodigers tot de Islaam in het algemeen. Zij willen de vijandigheid die bestond in de zielen tegen de moslims doen herleven omdat zij de Islaam beschouwen als een bedreiging voor de veiligheid van het Westen en een factor die hun voorspoed ⁵⁴⁹ kan hinderen. ^{550 - 551}

---

⁵⁴⁹ [Voor zover je kunt spreken over voorspoed (het is maar door welke bril je kijkt!), want het Westen bevat vele ziektes waar de Islaam een oplossing voor heeft. Zoals de financiële crisis (rentel, zie het artikel "Analyse van de financiële crisis in het licht van de *sharie'ah*" op www.uwkeuze.net) en onzedelijkheid en alle gevolgen van dien: verkrachtingen, scheidingen, vrouwenhandel, vrouwenuitbuiting etc. (zie het artikel "Waarom legt de Islaam zulke harde bestraffingen op voor seks buiten het huwelijk?" op www.uwkeuze.net). Ook, bijvoorbeeld, het alcoholgebruik kost vele levens, veroorzaakt veel ellende en zorgt voor grote financiële gevolgen, vele malen meer dan 'islamitisch' extremisme. In Nederland alleen werd in 2002 volgens de omzetcijfers 8,1 liter pure alcohol per persoon gedronken. Daarmee hoort Nederland in Europa qua alcoholgebruik tot de middenmoot. Het cijfer 8,1 is een goede indicator voor de totale schade door overmatig alcoholgebruik. Als dit cijfer hoger wordt, zullen er meer probleemdrinkers zijn, wordt er meer gereden onder invloed, en sterven er meer mensen door ziektes als levercirrose etc. Als het cijfer omlaag gaat, zullen de nadelige invloeden afnemen. Om de nadelige gevolgen van alcoholgebruik terug te dringen, is het dus van belang dat het totale alcoholgebruik in de samenleving afneemt. De Nationale Drugmonitor geeft aan dat op jaarbasis 820.000 mensen afhankelijk zijn van alcohol. Van hen worden er jaarlijks slechts 22.365 behandeld in de verslavingszorg. Jaarlijks ontvangen ongeveer 13.000 personen spoedeisende hulp in een ziekenhuis voor ongevalletsel waarbij alcohol een rol speelt. In het jaar 2000 vielen naar schatting 831 doden te betreuren door

alcoholgerelateerde aandoeningen (minimale schatting, CBS), een kwart meer dan in 1994. Doden waarbij alcohol indirect een rol heeft gespeeld zijn hier niet meegerekend, dus het daadwerkelijke aantal ligt nog hoger. Alcohol in het verkeer 'draagt bij' aan ongeveer 200 tot 250 doden en 3.000 tot 3.500 zwaar gewonden per jaar. Enkele tientallen mensen sterven jaarlijks aan alcoholgerelateerde agressie. Daarnaast speelt overmatig alcoholgebruik een rol bij allerlei ziekten zoals hoge bloeddruk, hartstoornissen, onvruchtbaarheid, hersenschade en kanker. Voor mensen die afhankelijk zijn van alcohol, levert alcoholgebruik ook veel geestelijke schade op. Het Ministerie van VWS schat het totale aantal jaarlijkse alcoholdoden op 3.000 à 4.000 (VWS, 2000). De schade die veroorzaakt wordt door overmatig alcoholgebruik levert een grote onkostenpost op voor onze maatschappij. In 2001 heeft KPMG een voorzichtige schatting gemaakt van de kosten die alcoholgebruik voor Nederland met zich meebrengt. KPMG schatte de totale jaarlijkse maatschappelijke kosten van overmatig alcoholgebruik op 2,58 miljard euro. KPMG berekende de volgende kosten (per jaar) van overmatig alcoholgebruik per sector: # werk (uitkeringen en productiviteitsverlies door werkverzuim, ziekte, slechtere prestaties etc.) 1.556 miljoen, # misdrijven/overtredingen (vernielingen, verkeersongevallen en justitiële kosten van politie, rechtspraak etc.) 843 miljoen, # verslavingszorg (verslavingsklinieken, ambulante verslavingszorg etc.) 68 miljoen, # gezondheidszorg (huisartsenhulp en ziekenhuisopnamen voor alcoholvergiftiging, alcoholgerelateerde levercirrose etc.) 115 miljoen. Veel nadelige gevolgen van overmatig drinken zijn moeilijk te kwantificeren zoals die van agressie tegenover familie en kinderen, geweld, overlast door openbare dronkenschap, verloedering, normverval, verlies van vrienden en relaties, depressies enz. Deze schade is door KPMG niet berekend. De indirecte schade van alcoholgebruik (bijvoorbeeld voor partners en kinderen van probleemdrinkers, van slachtoffers van alcoholgerelateerd geweld en van rijden onder invloed) is ook niet meegeteld (KPMG, 2001). Veel schade door overmatig drinken is niet vast te stellen omdat de registratie daarvoor te kort schiet. Het is bekend dat overmatig alcoholgebruik een rol speelt bij verdrinkingen, ongevallen thuis en bij branden. Daarom is het goed denkbaar dat de werkelijke schade door alcoholgebruik aan onze samenleving nog veel groter is dan geschat. *Soebh'aana Allaah*, deze cijfers, zoals de 3.000 à 4.000 alcoholdoden en 2,58 miljard euro financiële onkosten, gelden voor 1 jaar en allen voor het kleine landje Nederland! Hoewel de hele wereld op zijn kop stond toen de 2 gebouwen van het WTC in New York instortten, blijft men het dodelijke en zeer schadelijke gif maar drinken! (Bronnen: * Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Alcoholnota. Nota over de intensivering van het beleid tegen alcoholmisbruik (2001-2003). * Laar, M van (2002). Hoeveel mensen hebben een overmatig alcoholgebruik? In: *Nationaal Kompas Volksgezondheid*. Bilthoven: RIVM, 14 november 2002. * KPMG (2001). Kosten en baten van alcoholzorg en -preventie. Eindrapport. Hoofddorp: KPMG, februari 2001. * Laar, M van (2002). Met welke ziekten en aandoeningen hangt alcoholgebruik samen? In: *Nationaal Kompas Volksgezondheid*. Bilthoven: RIVM, 14 november 2002. * Bureau NDM. *Nationale Drug Monitor. Jaarbericht 2002*. Utrecht, Bureau NDM, oktober 2002. * Commission for Distilled Spirits (2003). *World Drink Trends 2003*. Henly-on-Thames UK: World Advertising Research Center Ltd.) – AY]

⁵⁵⁰ Zie dr. Idries al-Kataanie, *al-Moeslimoen wa al-'Asr*, p. 76.

⁵⁵¹ [Vanaf Adam ﷺ is er strijd gaande tussen waarheid en valsheid en deze strijd zal blijven voortduren tot aan de Dag des Oordeels. Goddelijke en satanische partijen zijn er altijd al geweest en zullen blijven bestaan tot aan de Dag der Opstanding. Deze onophoudelijke strijd tussen goed en kwaad, licht en duisternis, bepaalt de beloning en bestraffing die men zal ontvangen in het Hiernamaals. – AY]

De opvatting betreffende extremisme volgens de hedendaagse geleerden

Vele geleerden hebben het onderwerp betreffende extremisme in het leven van de hedendaagse moslims behandeld en hebben de uitingen en oorzaken uitgelegd. Deze betrokkenheid maakt deel uit van de verplichting die op hen rust [zoals verklaard wordt in het vers:]

﴿وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ﴾

“En gedenk toen Allah een verbond sloot met degenen aan wie het Boek gegeven is (joden en christenen): ‘Jullie dienen het (nieuws van de komst van de profeet Moh’ammed ﷺ) duidelijk te maken aan de mensen en het niet te verbergen (zodat zij hem zouden herkennen en volgen).’⁵⁵² ...”⁵⁵³

Deze paragraaf is toegewijd aan het bestuderen van het begrip onder de hedendaagse geleerden betreffende extremisme. Het doel is niet om de opvatting van elke geleerde te beslaan. In plaats daarvan is het bedoeld om een samenvatting van de opvattingen te geven om enige tekortkomingen en fouten in zulke opvattingen te identificeren. Het bestuderen van wat de hedendaagse geleerden hebben geschreven over extremisme maakt duidelijk dat zij het eens zijn dat extremisme betekent: het gaan voorbij de grenzen bepaald door de *sharie’ah*.⁵⁵⁴

Het is ook duidelijk dat de geleerden betrokken zijn met bepaalde belangrijke observaties betreffende het definiëren van extremisme. Deze kunnen als volgt samengevat worden:

- (1) Het definiëren of afbakenen van het concept extremisme dient gebaseerd te zijn op de Qor-aan en de *Soennah*. Er is geen waarde voor enige definitie die niet op deze twee is gebaseerd. Yoesoef al-Qaradhaawie schreef: “Er is geen waarde voor enige verklaring of uitspraak als het niet gebaseerd is op fundamentele islamitische concepten of op de teksten en bevestigde *sharie’ah* principes – en niet gewoonweg op persoonlijke mening.”⁵⁵⁵

⁵⁵² [Dit geldt dus ook voor de geleerden. Zij worden gewaarschuwd om niet iets van hun kennis achter te houden. Aboe Hoerayrah ؓ verhaalde dat de profeet ﷺ gezegd heeft: “Degene die iets gevraagd wordt wat hij weet maar hij verbergt het, zal op de Dag der Opstanding beteugeld worden met een teugel van vuur.” (*Moesned al-Imaam Ah’med.*) – AY]

⁵⁵³ Soerat Aal ‘Imraan (3), aayah 187.

⁵⁵⁴ Zie, bijvoorbeeld, al-Qaradhaawie, *as-Sah’wah al-Islaamiyyah bayna al-Djoehoed wa at-Tejarroef*, p. 24-29; al-Miedaanie, *Baṣaa-ir al-Moeslim al-Moe’aaṣir*, p. 228.

⁵⁵⁵ Al-Qaradhaawie, *as-Sah’wah al-Islaamiyyah bayna al-Djoehoed wa at-Tejarroef*, p. 23.

- (2) Extremisme bestaat in het hedendaagse leven. Men kan dit niet ontkennen. Aboe al-H'asan an-Nadwie⁵⁵⁶ heeft gezegd: "Er is geen twijfel dat er radicalisme, extremisme, strengheid en onbuigzaamheid is. Dit zijn allemaal vaststaande werkelijkheden. Maar het toepassen [van enig van die termen] op een bepaalde persoon of op een bepaald incident of op een bepaalde denkwijze, vereist ware rechtvaardigheid. Het vereist een nauwkeurig evenwicht."⁵⁵⁷
- (3) De mate van godsdienstigheid van een persoon en de godsdienstigheid van de omgeving waarin hij leeft, met betrekking tot sterke of zwakke toewijding aan de religie, zal de uitspraak, gegeven door iemand over een andere persoon, beïnvloeden of hij extreem, gematigd of onachtzaam is. Iemand die sterk toegewijd is aan de religie in een omgeving wiens leden ook sterk zijn toegewijd aan de religie, zal zeer gevoelig zijn voor enige vorm van ongehoorzaamheid of tekortkoming. Aan de andere kant zal degene die onachtzaam is en leeft in een onachtzame omgeving, zeer onverschillig zijn en zal niet eens enig kwaad zien in het begaan van een grote zonde. Voorzeker, hij zal het in acht nemen van de bevelen van de religie zien als een vorm van extremisme en hardvochtigheid.⁵⁵⁸
- (4) Het geven of verwijderen van de titel extremisme aan enig individu of groep zal verschillen gebaseerd op de omstandigheden en omgeving. Rebelleren tegen een onrechtvaardige heerser die tegen de Islaam strijdt, kan een vorm van *djihaad* zijn wanneer de opstandelingen bewijs tegen de heerser hebben vastgesteld dat hij een onbetwistbare daad van ongeloof begaat. Maar het kan ook een vorm van extremisme zijn als er geen daad van ongeloof is bewezen voor degenen waartegen men in opstand is gekomen. Daarom leiden de verschillende omstandigheden naar verschillende conclusies.⁵⁵⁹

⁵⁵⁶ Hij is Aboe al-H'asan 'Aliy al-H'asaanie an-Nadwie, geboren in Tukiyyah, India, in Moeh'arram 1332 H. Hij studeerde eerst onder zijn vader en een aantal geleerden. Vervolgens studeerde hij in Daar al-Oeloom en de universiteit van Lucknow in India. Hij slaagde *cum laude*. Hij is een bekende geleerde onder de eigentijdse geleerden. Hij heeft vele bekende boeken waaronder, *What the World Lost with the Decline of the Muslims*. Hij is een van de stichters van de Muslim World League. Zie 'Oelamaa-e wa Moefakiroen Araftoehoem, vol. 1, p. 125. [Aboe al-H'asan an-Nadawie overleed na de eerste publicatie van dit boek, moge Allah hem en alle moslims vergeven.]

⁵⁵⁷ *Fiqh al-Da'wah Malaamih' wa Afaaq*, p. 24.

⁵⁵⁸ Zie al-Qaradhaawie, *as-Sah'wah al-Islaamiyyah bayna al-Djoehoed wa at-Tetarroef*, p. 34-36.

⁵⁵⁹ Zie an-Nadawie, *Fiqh ad-Da'wah Malaamih' wa Afaaq*, p. 25. Deze kwestie zal later gedetailleerd besproken worden.

Wat betreft de tekortkomingen die ik zie in de opvatting van extremisme onder de hedendaagse geleerden, zij zijn, samengevat:

(1) De manier waarop het concept wordt gepresenteerd

Sommige geleerden presenteren het concept betreffende extremisme door het opsommen van de tekenen en uitingen ervan. Yoesoef al-Qaradhaawie stelt in zijn boek *as-Sah'wah al-Islaamiyyah bayna al-Djoehoed wa at-Tetarroef* ("de islamitische heropleving tussen verwerping en extremisme") de vraag: wat is extremisme of radicalisme, en wat zijn de tekenen? Vervolgens beantwoordt hij deze vraag door het opsommen van zes van de tekenen en uitingen die het concept van extremisme duidelijk maken. Deze zijn:

- 1) Vastberaden vasthouden aan een mening en het niet geven van enige aandacht of overweging aan een tegenoverstaande mening.
- 2) De mensen verplichtingen opleggen die niet door de *sharie'ah* opgelegd worden.
- 3) Striktheid niet op zijn juiste plaats.
- 4) Hardvochtigheid en onbeleefdheid.
- 5) Het hebben van slechte verwachtingen of het ergste denken over anderen.
- 6) Het vallen in de afgrond van het verklaren van anderen als ongelovigen.⁵⁶⁰

Echter, het presenteren van het concept door het noemen van enkele indicatoren is noch alles omvattend [van wat deel uit zou moeten maken van het concept], noch is het alles buitensluitend [van wat niet behoort tot het concept]. Dit is waar door twee redenen:

- a) Er is onder de mensen een meningsverschil betreffende deze tekenen: iemand kan een bepaalde handeling zien als strengheid niet op de juiste plaats, terwijl een ander het juist ziet als een nalatigheid/het nonchalant zijn. Een opvatting dient duidelijke, onbetwistbare normen te hebben waar men in het geval van een meningsverschil naar kan verwijzen.
- b) Er zijn uitingen van extremisme die niet inbegrepen zijn in wat er genoemd is als de tekenen en uitingen ervan. Dit komt doordat de uitingen, in feite, oneindig zijn. Voorzeker, zij komen in elke tijd en elke plaats weer in nieuwe vormen voor.

---

⁵⁶⁰ Al-Qaradhaawie, *as-Sah'wah al-Islaamiyyah bayna al-Djoehoed wa at-Tetarroef*, p. 39-56.

Bijvoorbeeld, absolute loyaliteit tegenover iemands *imaam* en leider, leidt hem naar het concept van onfeilbaarheid.⁵⁶¹ Dit is absoluut een vorm van extremisme, maar het valt niet onder enige uiting die sheikh Yoesoef al-Qaradhaawie noemde. Daarom wordt de correcte methodologie om de betekenis van extremisme te presenteren gebouwd op twee zaken:

- De taalkundige betekenis.
- De betekenis en intentie zoals dat gebruikt is door de Wetgever. Het kennen van de intentie van de Wetgever kan bereikt worden door het combineren van relevante teksten en door ze te bestuderen, en via het begrijpen van het gebruik door de Wetgever van de term “extremisme” en de synoniemen [zoals dat eerder in dit boek gedaan is].

(2) Het verwarren van de twee soorten extremisme

Veel hedendaagse geleerden verwarren de twee soorten extremisme (het daadgerelateerde extremisme en het verstandelijke, geloofsgerelateerde extremisme). Dit leidt hen naar het maken van dezelfde bepaling voor deze twee. Zonder rekening te houden met de verschillende niveaus van extremisme die zij kunnen bereiken, worden zij op dezelfde manier bekeken. Dit feit kan duidelijk gezien worden wanneer men de daad van het beschouwen van andere moslims als ongelovigen, gelijkwaardig maakt aan de kenmerken zoals hardvochtigheid en onbeleefdheid, hen beide rekenend tot slechts uitingen van extremisme⁵⁶² terwijl tussen hen feitelijk vele gradaties zijn.

(3) Niet in staat zijn om extremisme te definiëren

Sommige hedendaagse geleerden schieten in hun boeken tekort om het concept van extremisme op een duidelijke en nauwkeurige manier te definiëren. Een goed voorbeeld van deze aard wordt aangetroffen in de boeken van Moh’ammed al-Ghazaalie⁵⁶³. Hoewel hij veel geschreven

⁵⁶¹ Dit zal later gedetailleerder besproken worden.

⁵⁶² Zie al-Qaradhaawie, *as-Sah'wah al-Islaamiyyah bayna al-Djoehoed wa at-Tetarroef*, p. 39-56.

⁵⁶³ Hij is sheikh Moh’ammed al-Ghazaalie al-Saqaa, geboren op 22-09-1917 in een conservatieve familie in een klein dorp in Egypte. Hij studeerde aan religieuze onderwijsinstellingen. Hij is een uitnodiger tot de Islaam en een bekende prediker. Hij heeft enkele nuttige boeken geschreven, waaronder *Fiqh as-Sierah* en anderen. In enkele van zijn boeken heeft hij vreemde, aan bezwaar onderhevige meningen. Zie *Oelamaa-e wa Moefakirien Araftoehoem*, vol. 1, p. 255.

heeft over extremisme en de problemen waar hedendaagse werkers voor de Islaam mee te maken hebben, heeft hij in niet één van die boeken een definitie gegeven voor het concept van extremisme vanuit zijn gezichtspunt. Het meest nabije wat ik van hem gezien heb dat misschien gezien kan worden als een definitie voor dit concept, zijn zijn woorden: “De verachtelijke partijgeest is daar waar een persoon volledig bij een idee blijft en weigert enige andere mening over dat onderwerp te accepteren. Hij weigert zelfs te kijken naar de andere mening die aan hem gepresenteerd wordt.”⁵⁶⁴ En zijn woorden: “Fanatisme vindt plaats wanneer iemand zeer gehecht is aan een opvatting betreffende een kwestie waar een meningsverschil over is, zoals het volkomen strikt zijn over waar men de handen, of de manier waarop men de voeten dient te plaatsen tijdens het gebed.”⁵⁶⁵

In het meeste wat hij schrijft over extremisme, presenteert hij slechts het probleem in praktische voorbeelden of gebeurtenissen die hem overkwamen temidden van degenen die hij omschrijft als extremisten.

Het is aangetoond dat zo iets onmogelijk enige criteria kan vaststellen. Dit maakt de kwestie alleen maar meer verwarrend. De realiteit is verloren omdat hij een onvolledige beeldvorming presenteert betreffende zaken waarin mensen verschillen.

Een van de dingen die al-Ghazaaliev noemt als bewijs voor fanatisme en hardvochtigheid, is dat hij meer dan eens gevraagd is over de regelgeving betreffende azijn.⁵⁶⁶ Hij was zeer hard in het spreken over degenen die deze vraag stelden. Hij zag hen als zieke mensen die de religie onrecht aandeden, zoals de anderen die ook vragen stellen welke problematisch zijn voor de mensen. Door zijn omgang met mensen heeft hij vragen gehoord die hem stomweg choqueerden en verbaasden. Wat betreft de regelgeving betreffende azijn; de geleerden hebben het besproken tijdens hun discussies over alcohol en de toegestane of verboden dranken. De term “azijn” kan misschien, in de wetenschap dat het een soort vloeistof is, enige verwarring hebben veroorzaakt in de ziel van de vragensteller. Met andere woorden, is de azijn waar de juristen over spreken dezelfde azijn die tegenwoordig bestaat? [Is het dezelfde azijn die gehaald wordt uit *khamr*⁵⁶⁷ of alcohol wat geleerden noemen als een verboden substantie?]

---

⁵⁶⁴ *Al-H'aaq al-Moer*, p. 108.

⁵⁶⁵ *Moeshkilaat fie Tariiq al-H'ayaat al-Islaamiyyah*, p. 120.

⁵⁶⁶ Zie *Hoemoem ad-Daa'iyyah*, p. 136-137.

⁵⁶⁷ [*Khamr* (خمير): wijn, hiermee wordt letterlijk het gefermenteerde sap van druiven bedoeld, maar door analogisch te redeneren duidt het op alle gegiste dranken en verder ook op alle bedwelmende dranken of drugs. – AY]

Al-Ghazaalie geeft een voorbeeld van dien aard tijdens het bespreken van afschuwelijk gedrag, en omschrijft zulke mensen als extremisten waardoor de lezer kan denken dat iedereen die zich op een soortgelijke manier gedraagt een extremist of een fanatiekeling is.

Dat is niet het enige beeld dat hij schetst. Maar er is veel verwarring over of dat wat hij aangeeft werkelijk extremisme is of niet. In zijn boeken presenteert hij ook het volgende wat volgens zijn zienswijze extreem is:

- Een vrouw die haar gezicht bedekt
- Het verbod op zingen

Echter, de mening dat een vrouw haar gezicht moet bedekken ⁵⁶⁸ en de mening dat zingen verboden is ⁵⁶⁹ wordt ondersteund door de

⁵⁶⁸ Voor meer informatie over dit onderwerp, zie as-Shaykh Saalih' al-Boelayhie, *Ya Fataata al-Islam*, p. 139-265. [Tegenwoordig wordt de *h'idjaab* gezien als een hoofddoek die alleen de haren bedekt, terwijl het eigenlijk alles bedekkend is, wat men nu *niquaab* of *boerqah* noemt, waardoor zij (en ook de man) zich gedraagt volgens de ethiek die haar weg houdt van *fitnah* (beproevingen) en andere twijfelachtige zaken. En zonder enige twijfel is het bedekken van het gezicht van de vrouw, alsook andere plaatsen van haar lichaam die aandacht kunnen trekken, met de *h'idjaab* één van de grootste gedragsvoorschriften waarmee de vrouw zichzelf siert, haar kuisheid beschermt en haar ver van allerlei *fitnah* brengt. Weet, O moslim, dat het bedekken van de vrouw en haar gezicht bij de aanwezigheid van vreemde (niet-*mah'ram*) mannen een verplichting is, bewezen door middel van het Boek van jouw *Rabb* (Heer), de Verhevene, en de *Soennah* van jouw profeet ﷺ en de juiste beredenering en analogie. (Genomen uit "De boodschap van de *h'idjaab*, van sheikh Moh'ammed ibn Saalih' al-'Oethaymien." Zie www.uwkeuze.net voor het volledige artikel.) – AY]

⁵⁶⁹ Voor meer informatie over dit onderwerp, zie H'amoed at-Toewaydjirre, *Fasl al-Khitaab fie ar-Raddie 'ala Abie Toeraab*, passim. [Muziek is niet toegestaan in de Islam. De bewijsovervoering hiervoor is vrij uitgebreid, maar wij willen het hier in het kort samenvatten. Allah ﷻ zegt in *soerat Loeqmaan* (31), *aayah* 6 (Nederlandstalige interpretatie): **"En onder de mensen zijn er die *lahwa l-h'adiethie* (d.w.z. loze kletspraat, zang en muziek) kopen om (mensen) te doen afdwalen van de weg van Allah..."** Ibn Mas'oed ؓ had de gewoonte om bij Allah te zweren dat deze *aayah* naar zang verwees. Ibn 'Abbaas ؓ zei: "Dit betekent zang." Aboe 'Aamir en Aboe Maaliek al-Asha'rie ؓ verhaalden dat de profeet ﷺ heeft gezegd: "Van onder mijn volgelingen zullen er mensen zijn die onwettige geslachtsgemeenschap (*zina*), het dragen van muziekinstrumenten als toegestaan beschouwen..." (Overgeleverd door al-Boekhaarie.) Anas ؓ verhaalde dat de profeet ﷺ heeft gezegd: "In deze *oemmah* zullen er straffen zijn van aardbevingen, stortvloed van stenen en afwijkingen (gedaanteverwisseling naar dieren). Dat zal zijn wanneer de mensen *khamr* drinken, naar vrouwelijke zangeressen luisteren en muziekinstrumenten bespelen." (Overgeleverd door at-Tirmidzie.) Sommige geleerden hebben gezegd dat zingen de weg vrij maakt naar *zina* en dat het hypocrisie (*nifaaq*) laat groeien in het hart. Maar wat is de uitspraak over islamitische *anaashied* zonder muziek? De duidelijke authentieke (*sah'ieh'*) teksten geven op meerdere manieren aan dat het toegestaan is om poëzie te reciteren en om er naar te luisteren. Het is overgeleverd in *sah'ieh'* overleveringen dat de profeet ﷺ en zijn metgezellen ؓ luisterden naar gedichten, het reciteerden (als *nashied*) en anderen vroegen het te reciteren. Het woord *nashied* in Arabisch betekent de stem verheffen tijdens het reciteren van gedichten en het stemgeluid mooi en teder maken. Er zijn

sharie'ah. Men kan niet tegengehouden worden om deze meningen te volgen als hij ze volgt als een *moedjtahid* of als een volgeling van een *moedjtahid*.⁵⁷⁰ Het is eerder aangegeven dat het niet correct is om een persoon als extreem te omschrijven, enkel omdat hij een mening volgt waarvan hij overtuigd is dat het de veiligste [meest juiste] mening is of waarvan hij denkt dat het hem zal weerhouden om een zonde te begaan. Evenzo is het niet passend om iemand als extreem te omschrijven op grond van zijn uitnodiging van de mensen tot een conclusie die hij bereikt heeft via correcte *sharie'ah* middelen: hetzij door *idjtihad* als hij gekwalificeerd is om dat te doen, of door het volgen van een geleerde voor degene die niet bekwaam genoeg is om *idjtihad* te verrichten.

(4) Verkeerd toepassen

Ik zal drie voorbeelden geven [om de kritiek betreffende het verkeerd toepassen aan te tonen]:

Het eerste voorbeeld:

Sheikh 'Abdoe r-Rah'maan al-Miedaanie⁵⁷¹ heeft gezegd: "Extremisme in de religie is het overschrijden van de grenzen die Allah heeft vastgesteld, de gebieden van de religie die zijn afgebakend door die grenzen overschrijdend."⁵⁷²

---

voorwaarden waar men aandacht aan moet besteden betreffende deze zaak: er mogen geen muziekinstrumenten gebruikt worden in *nashied*. (De *deff* – soort trommel – is een instrument dat alleen voor vrouwen toegestaan is.) Men dient het niet te veel te doen of het de hoofdzaak maken van je bezigheden, of hierdoor verplichtingen negeren. *Nashied* mag niet gereciteerd worden door vrouwen, of verboden of obscene taal bevatten. Zij moeten niet lijken op de melodietjes van de mensen van onzedelijkheid. Zij moeten vrij zijn van stemeffecten die geluiden maken die lijken op muziekinstrumenten. Zij moeten geen ontroerende geluiden bevatten die de luisteraar in een "roes" (bedwelming) brengen, zoals bij degenen gebeurt die muziek luisteren. Dit is het geval met vele *nashieds* tegenwoordig, zodat de luisteraar niet langer aandacht schenkt aan de goede betekenis van de woorden, omdat zij zo in trance zijn door de melodieën. Bron: *De weg naar het Paradijs*, Uitgeverij Momtazah. – AY]

⁵⁷⁰ Voor meer beschrijvingen van extremisme genoemd door al-Ghazaalie, zie *Hoemoem ad-Daa'iyyah*, p. 158-165; *Moeshkilaat fie Tarieq al-H'ayaah al-Islaamiyyah*, p. 26, 110, 121, 122; *as-Soennah an-Nabawiyyah bayna Ahlie al-Fiqhie wa l-H'adieth*, passim.

⁵⁷¹ Hij is 'Abdoe r-Rah'maan H'asan Habankah al-Miedaanie, geboren in 1927 in een religieuze familie. Zijn vader was een van de geleerden van as-Shaam en runde een school. Vervolgens verhuisde hij naar Mekkah waar hij tegenwoordig werkt als een leraar aan het college van *Sharie'ah* in Mekkah. Zie *'Oelamaa-e wa Moefakiroen Araftoehoem*, vol. 2, p. 59.

⁵⁷² *Basaa-ir li-l-Moeslim al-Moe'aasir*, p. 228.

Dit is in overeenstemming met wat de geleerden die hem zijn voorgedaan hebben verklaard over de definitie van extremisme. De sheikh geeft echter enkele voorbeelden die niet vallen onder het bereik van die definitie. Bijvoorbeeld, hij zegt: “Extremisme in religieus gedrag omvat het laten van de baard in zijn natuurlijke staat zonder bij te knippen. Dit is in het bijzonder het geval als de baard zeer vol en groot is. Dit is een zaak die in tegenspraak is met het verschijnen op een mooie manier zoals is verzocht door de *Soennah* van de boodschapper van Allah ﷺ. Sommige van die extremisten laten hun baarden zo lang dat zij hun navels bereiken.”⁵⁷³

Deze passage is onacceptabel. Het laten van de baard zonder er iets van te verwijderen, is geen vorm van extremisme. Voorzeker, het is de *Soennah* omdat het bevel om de baard te laten, in een onbepaalde zin komt [in de woorden van de profeet ﷺ]:

«أعفو اللحي.»

“Laat de baard staan.”⁵⁷⁴

De gewoonte van de profeet ﷺ duidt aan dat hij niets van zijn baard knipte omdat hij een volle baard had.⁵⁷⁵

Het tweede voorbeeld:

Een andere hedendaagse geleerde noemde enkele uitingen van extremisme. Ik zal het volgende van zijn werk noemen:

⁵⁷³ Ibid., p. 274.

⁵⁷⁴ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Aboe Daawoed, at-Tirmidzie en an-Nasaa-
ie.

⁵⁷⁵ Deze omschrijving wordt gevonden in Moeslim en Ah'mad. [Moeslim leverde over dat Djaabir ibn Samoerah ؓ heeft gezegd: “De boodschapper van Allah ﷺ had een zeer behaarde baard.” An-Nisaa-e leverde over van al-Baraa-e dat hij ﷺ een volle baard had; volgens een andere overlevering had hij een dikke (ruige) baard; volgens een andere overlevering had hij een brede baard. Betreffende de *h'adieth*: “Hij beperkte de lengte en breedte (van zijn baard)” – dit is een onjuiste en verzonden overlevering. Sheikh Ibn 'Oethaymien heeft gezegd: “De definitie van de baard zoals verklaard is door de geleerden van de (Arabische) taal is: het haar van het gezicht, kaakbeen en wangen, in de zin dat al het haar op de wangen, kaakbaan en kin deel uit maakt van de baard en het verwijderen van iets hiervan wordt gerekend als een zonde, omdat de profeet ﷺ gezegd heeft (Nederlandstalige interpretatie): “Laat jullie baarden groeien,” “laat jullie baarden met rust,” “laat jullie baarden toenemen,” “laat jullie baarden vol zijn.” Dit duidt aan dat het niet toegestaan is (*h'aram*) om iets van de baard te verwijderen. Maar de zonde kan in niveau verschillen – het scheren van de baard (volledig verwijderen) is erger dan het korter knippen, omdat het een duidelijkere tegenstrijdigheid is aan de *Soennah*.” Sommige geleerden staan toe om het haar van de baard dat de hoeveelheid dat in een vuist kan worden genomen overschrijft te knippen, omdat Ibn 'Oemar dat deed; maar de meeste geleerden beschouwen dit als *makroeh*' (afkeurenswaardig), wat correcter lijkt vanwege de overleveringen waar hiervoor naar verwezen is. En Allah weet het best. – AY]

- 1) [Extremisme omvat] bezwaar maken op degenen die de Eigenschappen van Allah ﷻ herinterpreteren [ze ontdoen van enige werkelijke betekenis] door de bewering dat het hun geloof in Allah's voortreffelijkheid is dat hen leidt om dat te doen. Die schrijver was van mening dat hun intentie rechtvaardiging voor hen is en daarom dient er geen bezwaar gemaakt te worden op hun daad alsof zij *moedjtahidien* zijn. Hij verklaarde dat degenen die bezwaar maakten op hen verzeild zijn geraakt in een soort van extremisme.⁵⁷⁶
- 2) Onder de kop "Soorten van extremisme in de toepassing van *fiqh*,"⁵⁷⁷ schreef hij: "Dit extremisme wordt meestal opgewekt door de volgende zaken: (a) het laten groeien van de baard, (b) het gebruiken van een rozenkrans [of *dzikr*-kraaltjes] om de woorden van herinnering van Allah te reciteren⁵⁷⁸, en (c) het bezoeken van de graven en het hebben van graven in de moskeeën. Als het slechts het geval was dat die extremisten de anderen adviseerden betreffende dat waarvan zij geloven dat het correct is betreffende deze kwesties, dan zou het een eenvoudige zaak zijn. Maar het bereikt het punt dat zij een andere uitspraak geven dan wat Allah en Zijn boodschapper gegeven hebben. Het bereikt zelfs het punt dat zij een *soennan*-handeling of aanbevolen handeling als verplicht verklaren en dat het laten van een aanbevolen of verplichte handeling ongelof is. Dit is het extremisme dat verboden is voor ons."⁵⁷⁹

Vervolgens presenteert hij een uiteenzetting van het bevel om de baard te laten groeien en het verschil van mening over de implicatie van dat bevel. Daarna presenteert hij een uiteenzetting en het verschil van mening betreffende de "*dzikr*-kraaltjes." Vervolgens bespreekt hij het bezoeken van de graven.

Er is enig bezwaar op zijn toepassing [van de definitie van extremisme] en zijn voorbeelden. Om het kort te houden, zal ik alleen commentaar leveren op de laatste kwestie hierboven. Hij is van mening dat het extremistisch is om te zeggen dat het verboden is een reis te ondernemen om het graf van de profeet ﷺ te bezoeken en om te zeggen dat het alleen toegestaan is om een reis te ondernemen naar drie moskeeën [de Heilige Moskee in Mekkah, de moskee van de

---

⁵⁷⁶ 'Aliy Djoerayshah, *al-Itidjaahaat al-Fikriyyah al-Moe'aasirah*, p. 307.

⁵⁷⁷ *Ibid.*, p. 311.

⁵⁷⁸ [*Dzikr* (ذِكْر): het gedenken van Allah ﷻ, door het zeggen van, bijvoorbeeld: *tasbieh'* (het zeggen van *soebh'aana llaah*, Glorieus is Allah), *tah'mied* (het zeggen van *al-h'amdoeliellaah*, alle lof zij Allah), *takbier* (het zeggen van *Allaahoe Akbar*, Allah is de Grootste), *tah'liel* (het zeggen van *laa iellaaha iella llaah*, er is geen god – die het recht heeft om aanbeden te worden – behalve Allah), etc. – AY]

⁵⁷⁹ *Ibid.*, p. 311.

profeet ﷺ in al-Medienah, en *Masjid al-Aqṣaa* in Jeruzalem]. Dit voorbeeld komt niet overeen met de omschrijving van extremisme omdat er duidelijk, expliciet bewijs is op dit punt. De profeet ﷺ heeft gezegd:

«لا تشد الرحال إلا إلى ثلاثة مساجد: المسجد الحرام و المسجد الأقصى و مسجدي هذا.»

“Onderneem geen reis [als een daad van religieuze toewijding] behalve naar drie moskeeën: de Onschendbare Moskee [in Mekkah], *Masjid al-Aqṣaa* [in Jeruzalem] en mijn *Masjid* [in al-Medienah].”⁵⁸⁰

Daarom kan men geen reis ondernemen naar enige plaats met de intentie dat het een daad is van aanbidding behalve naar deze drie genoemde moskeeën. Evenzo is het overgeleverd dat het verboden is om het graf van de profeet ﷺ te nemen als een plek van feestelijkheid.⁵⁸¹

Het derde voorbeeld:

Een eigentijdse schrijver definieert het concept van extremisme als volgt: “Religieus radicalisme is het verder gaan dan gematigdheid in het religieus gedrag, in gedachten of in de praktijk.”⁵⁸² Maar wanneer het aankomt op het toepassen van deze definitie, beland hij in een grote fout. Hij verklaart, terwijl hij de uitingen van extremisme uiteenzet: “Neem, bijvoorbeeld, deze uiting als voorbeeld: wanneer we een glimp opvangen van een getrouwde of ongetrouwde vrouw die haar gezicht bedekt met wat lijkt op een mantel en niets onbedekt laat door haar kledingstuk behalve twee kleine openingen zoals de bek van een mus voor haar ogen... [dan dienen we te vragen] waar deze ongewone kledij vandaan komt?”⁵⁸³

We hebben al verklaard dat de mening dat het verplicht is om het gezicht te bedekken, de *sharie’ah* mening is van vele geleerden. Het heeft zijn bewijs en redenering. Het zeggen dat het een daad van extremisme is, komt niet overeen met de definitie die door de schrijver zelf gegeven wordt.

⁵⁸⁰ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Aboe Daawoed en an-Nasaa-ïe.

⁵⁸¹ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 27, p. 21-32.

⁵⁸² Khaalid Moh’ammed Khaalid, *Madjallat al-‘Arabie*, nr. 278, p. 52.

⁵⁸³ Ibid., p. 53.

De opvatting betreffende extremisme volgens de secularisten

Degene die de boeken van de secularistische vleugel over extremisme onderzoekt, zal zien dat zij hun eigen persoonlijke begrip over extremisme hebben, wat beschouwd kan worden als een onafhankelijke benadering die afwijkt van het begrip van de moslimgeleerden en denkers. Ik trachtte de opvatting betreffende extremisme volgens de secularisten via twee manieren te definiëren:

De eerste manier: ik las het symposium georganiseerd door het magazine *Madjallat al-Fikr*. Ik las hierin een kritische en analytische wijze. Terwijl ik dit deed, gebruikte ik de volgende manieren:

- (a) Kwantitatieve analyse: ik berekende de woorden of zinsdelen die verband hadden met dit onderwerp om de belangrijkste kwesties van het debat te bepalen.
- (b) Kwalitatieve analyse: ik heb enkele definities, belangrijke verklaringen of conclusies van de symposiumparticipanten onderzocht en samengevat.⁵⁸⁴

De tweede manier: ik las enkele boeken, media-interviews en artikelen die geschreven waren door leden van deze tendens, om de meest belangrijke definities of uitdrukkingen, die kenmerkend zijn voor de opvatting van de secularisten betreffende religieus extremisme, af te leiden.

We dienen voor ogen te houden dat ik slechts hun opvatting van extremisme presenteer en dat ik niet nader in ga op hun visie van sommige gerelateerde concepten, zoals de oorzaak, het effect en de remedie voor het probleem.

Inhoudsanalyse van het symposium

Na een kwantitatieve analyse van dit symposium, bleek dat de belangrijkste woorden en verklaringen [uit dit symposium] verdeeld kunnen worden in acht voornaamste groepen:

---

⁵⁸⁴ Onder degenen die deelnamen aan het symposium waren de leiders van de secularistische vleugel: (1) dr. Foe-aad Zakariya, (2) Loetfie al-Khawlie, (3) dr. Wahied Rafat, (4) dr. Moh'ammed Noer Farhaat, (5) dr. I_aahir H'akiem, (6) dr. al-H'abieb al-Djanhaanie, (7) dr. Faradj Fawdah, (8) dr. Yoenaan Labieb Rizq en (9) dr. Ra'oef 'Abbaas. In het symposium maakten zij duidelijk dat de deelnemers de secularistische beweging vertegenwoordigde.

- (1) De eerste groep bestaat uit die termen gerelateerd aan wat zij het politiseren⁵⁸⁵ van religie noemen. Deze omvatten:
- (a) Religieuze betrokkenheid in politieke kwesties,
  - (b) Religionisering van politiek,
  - (c) Het politiseren van de religie,
  - (d) Het extreme, religieus-politieke vorm,
  - (e) Islamitische regering of religieus bestuur.
- Deze termen werden in totaal 136 keer gebruikt.
- (2) De tweede groep is gerelateerd aan de discussie betreffende het toepassen van de *sharie'ah*. Dit omvat:
- (a) De toepassing van de *sharie'ah*,
  - (b) de Islaam als zowel een religie als een staat,
  - (c) Scheiding tussen religie en staat,
  - (d) De goddelijke wetgeving/het goddelijke bestuur.
- Deze uitdrukkingen werden 86 keer aangetroffen.
- (3) De derde groep is gerelateerd aan de islamitische beweging als geheel. Dit omvat:
- (a) De religieuze richting,
  - (b) De religieuze bewegingen,
  - (c) De islamitische religieuze opwelling.
- Deze uitdrukkingen werden 45 keer aangetroffen.
- (4) De vierde groep termen draait om de extremistische trends. Zij omvatten:
- (a) De radicale of extremistische trends,
  - (b) Religieus-politiek radicalisme,
  - (c) Radicalisme.
- Deze woorden werden 42 keer gebruikt.
- (5) De vijfde groep termen heeft betrekking op islamitisch bankieren en islamitische economie. Dit omvat:
- (a) Islamitisch bankieren,
  - (b) Islamitische economie,
  - (c) Islamisering van banken.
- Deze uitdrukkingen werden 27 keer aangetroffen.
- (6) De zesde groep heeft betrekking op het verklaren van de maatschappij als niet-moslims of deel uitmakend van *djaahiliyyah*. Deze termen werden slechts 8 keer gebruikt.

---

⁵⁸⁵ [Politiseren: iets tot een politieke zaak maken – verpolitieken. – AY]

- (7) De zevende groep heeft betrekking op de kledingdracht van moslimvrouwen (*h'idjaab* en *djilbaab*). Deze woorden kwamen 5 keer voor.
- (8) De achtste en laatste groep heeft betrekking op "islamitisch toerisme." Dit is een verwijzing naar, zoals dat in het symposium gebruikt werd, de hotels die alcohol enzovoort verbieden. Deze uitdrukking werd 5 keer gebruikt.⁵⁸⁶

De resultaten en illustratie van de analyse

Na de voorgaande kwantitatieve analyse is het duidelijk dat de voornaamste spil van extremisme vanuit het oogpunt van de secularisten bestaat uit twee punten:

- Het politiseren van de religie
- De toepassing van de islamitische *sharie'ah* in alle aspecten van het leven

Elke daad die valt onder een van deze twee categorieën is extremistisch. Dr. Faradj Fawdah⁵⁸⁷ verklaarde tijdens het symposium, in zijn toelichting van het religieuze extremistische fenomeen: "Er is een ongelooflijk duidelijke en geaccepteerde religieuze toenadering voor een politiek probleem dat zeer verwarrend en achteruitgaand is."⁵⁸⁸

Hij maakte deze definitie zelfs nog duidelijker toen hij zei: "Het belangrijkste doel van de islamitische religieuze beweging is een politiek doel dat het stichten van een islamitische staat omvat. Dit is een zeer vaag doel aangezien zij het allemaal verbloemen. Zij beperken de discussie altijd tot het publiekelijk aangekondigde doel van het toepassen van de islamitische *sharie'ah*."⁵⁸⁹

De overeenstemming van de deelnemers betreffende deze opvatting, wordt benadrukt door wat de voorzitter van het symposium, dr. Foeaad Zakariya, zei in zijn afsluitende opmerkingen van de openingssessie: "Ik geloof dat we allen tot het voornaamste punt van

---

⁵⁸⁶ *Madjallat al-Fikr*, nr. 8, Symposium over Extremisme, p. 57.

⁵⁸⁷ Hij is Faradj 'Aliy Fawdah, een Egyptische schrijver die een Ph.D behaalde in landbouwkunde aan de 'Ain Shams Universiteit (Cairo) in 1981. Hij heeft een aantal boeken geschreven, de meeste als bekritisering van de hedendaagse islamitische heropleving en vijandig tegenover het toepassen van de islamitische *sharie'ah*. Zie voor informatie over zijn leven, de omslag van zijn boek, *al-Irhaab*.

⁵⁸⁸ *Madjallat al-Fikr*, nr. 8, Symposium over Extremisme, p. 34.

⁵⁸⁹ *Ibid.* p. 34.

dit fenomeen gekomen zijn. We zijn het allemaal eens dat de oude religieuze beweging, in recente jaren, een duidelijke en georganiseerde politieke vorm aangenomen heeft.”⁵⁹⁰

Deze opvatting wordt in veel van hun schriftuur herhaald. Faradj Fawdah heeft gezegd: “Volgens de schatting van sommige mensen kan acceptatie van de islamitische politieke denkwijze door iemand van de jonge mensen passend zijn. Maar het is onbezonnen volgens mijn oordeel. De religie is te eervol om in de politiek geslept te worden. En het is te achtenswaardig om bezoedeld te worden door politieke ondernemingen.”⁵⁹¹

Moh’ammed Sa’ied al-‘Ashmaawie⁵⁹² is het hier mee eens. Hij schreef een boek met de titel *al-Islaam al-Siyaasie* (“De Politieke Islaam”). Het volledige boek gaat over het politiseren van de religie en de toepassing van de *sharie’ah*. Hij beschouwt dit als extremisme en radicalisme omdat de Islaam een religie van aanbidding is dat zichzelf niet verweekt in politieke systemen. De meeste van zijn weerleggingen in dat boek zijn van wat hij noemt de beweging tot het politiseren van de religie door middel van geweld en radicalisme.⁵⁹³ Het zinsdeel “door middel van geweld en radicalisme” is slechts bedoeld als verklarend en nadruk, en niet een basis in deze denkwijze zijn. Met andere woorden, zijn bedoeling is, zoals duidelijk is voor de lezer van zijn boek, dat de beweging om de religie te politiseren altijd deze kenmerken van geweld en radicalisme hebben.

Door hun discussie in het symposium werd hun begrip betreffende het politiseren van de religie duidelijk. Faradj Fawdah heeft gezegd: “De tendens richting het mengen van religie met politiek bestond in het politieke programma van de Wafd-partij dat werd voorgelegd aan de revolutionaire regering in 1953. Dat programma omvatte een [constitutioneel soort van] artikel dat alcohol, gokken enzovoort verbod. Dit was een poging om religie in de politieke gedachten te brengen en om de religieuze opvattingen te verenigen via politieke doelen.”⁵⁹⁴ Daarop gebaseerd, als een land dit soort dingen verbied, dan wordt het beschouwd als extremistisch en radicaal omdat het religie gemengd heeft met politiek.

⁵⁹⁰ Ibid., p. 48.

⁵⁹¹ *At-Tetarroef ad-Dienie wa Ab’aadoehoe as-Silbiyyah, Madjallat al-Manaar*, nr. 36, p. 49.

⁵⁹² Hij is Moh’ammed Sa’ied al-‘Ashmaawie, president van de rechtbank voor strafzaken en van het Hof aangaande de nationale veiligheid in Egypte. Hij is bevorderd door een aantal juridische posities. Hij heeft een aantal Amerikaanse universiteiten doorlopen. Hij is een van de sterkste tegenstanders van de toepassing van de *sharie’ah*. Zie voor informatie over zijn leven, de omslag van zijn boek, *al-Islaam as-Siyaasie*.

⁵⁹³ Zie p. 39, 45, 54, 58, 64 en andere van dat boek.

⁵⁹⁴ *Madjallat al-Fikr*, Symposium over Extremisme, p. 67.

Dat is met betrekking tot het mengen van religie en politiek. Wat betreft het oproepen om de *sharie'ah* toe te passen in elk aspect van het leven, het is de tweede wegwijzer dat volgens hun opvatting duidt op extremisme en radicalisme. Een van de deelnemers aan het symposium verklaarde: "De leden van deze beweging vermengden en vermengen nog steeds het oproepen van mensen tot de Islaam als een religie, geloof en ethiek, en roepen de mensen op tot het toepassen van de islamitische *sharie'ah* als een reeks teksten dat de sociale relaties tussen mensen moet regelen." ⁵⁹⁵ Daarom ziet hij: "...dat het een van de belangrijke fundamentele beginpunten is op de schouders van de secularisten van Egypte en de Arabische wereld, om de mensen op te roepen om de Islaam en de islamitische *sharie'ah* te scheiden." ⁵⁹⁶

Sommige deelnemers excuseerden zich door te zeggen dat: "...de scheiding tussen religie en staat betekent niet een vijandschap tegenover religie." ⁵⁹⁷ Hun bezorgdheid om en strijd tegen het toepassen van de islamitische *sharie'ah* worden benadrukt in de boeken van de seculiere denkers die praktisch in een jaar zijn uitgegeven, waarin het toepassen van de *sharie'ah* wordt behandeld als een vorm van radicalisme en extremisme. ⁵⁹⁸

Zij spraken in dat symposium over elke vorm van het vasthouden aan, of toepassen van een deel van de religie, als een vorm van extremisme en radicalisme. Bijvoorbeeld, zij spraken over de kwestie betreffende islamitische banken en behandelden het als een religieuze uitdrukking voor een economisch probleem dat, theoretisch gesproken, buiten het gebied van de religie dient te vallen.

Evenzo spraken zij over de kledingdracht van vrouwen (*h'idjaab* en *djilbaab*) als een duidelijke vorm indicatief voor extremisme en radicalisme. Daarom vaardigde een van de ministeries van onderwijs in een moslimland een decreet uit dat vrouwen verbod om de islamitische *h'idjaab* te dragen omdat het werd gezien als een fenomeen indicatief voor extremisme en radicalisme. ⁵⁹⁹ (Zie figuur 3.)

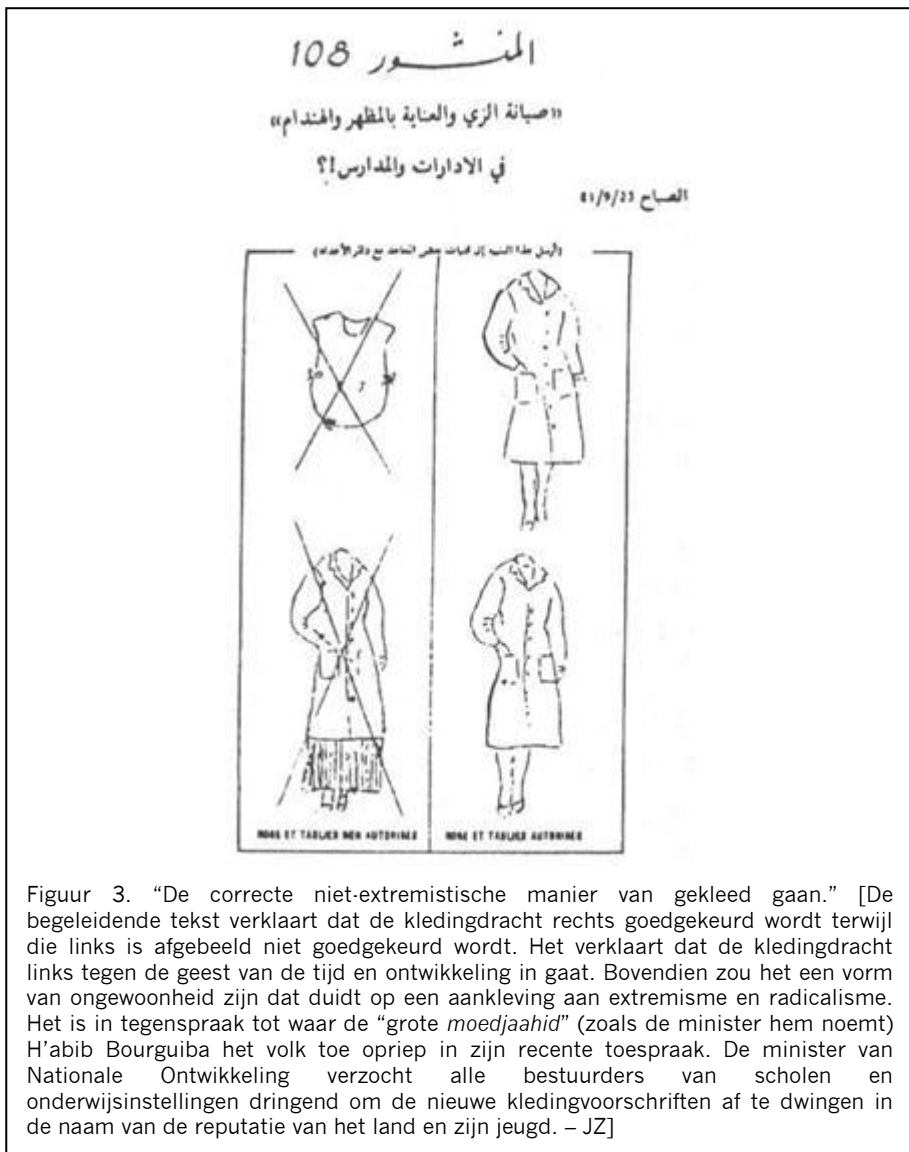
⁵⁹⁵ Dr. Noer Farhaat, *Madjallat al-Fikr*, Symposium over Extremisme, p. 41.

⁵⁹⁶ *Ibid.*, p. 49.

⁵⁹⁷ Lutfi al-Khauili, *Madjallat al-Fikr*, Symposium over Extremisme, p. 100.

⁵⁹⁸ Deze boeken waren (1) *al-H'aqieqah wa al-Wahm fie al-H'arakah al-Islaamiyyah al-Moe'aasirah* van dr. Foead Zakariya, (2) *Qabl al-Soejoet* van dr. Faradj Fawdah, (3) *al-Moedjtama' wa as-Sharie'ah wa al-Qaanoen* van Moh'ammed Noer Farhaat, (4) *Hawl al-Da'wah ila Tatbieq as-Sharie'ah al-Islaamiyyah* van H'oesayn Ah'mad Amien.

⁵⁹⁹ Zie *Djariedat as-Sabaah' at-Toenisiiyah*, datum 23-09-1981. De afbeelding (figuur 3) op de volgende pagina komt uit die krant.

Maar de kwestie stopte niet op dat punt. Dr. Foe-aad Zakariya heeft gezegd: “De arena gevuld met boeken die het maken van afbeeldingen en muziek verbieden en de mensen bang maken voor de bestraffing in het graf, is geen oorzaak voor de radicalisering van die jeugdigen. In plaats daarvan is het een gevolg ervan. Het is een onontbeerlijk deel dat niet van het fenomeen betreffende radicalisme afgebroken kan worden wat wij trachten te verminderen.”⁶⁰⁰

⁶⁰⁰ Djariedat al-Ahraam, datum 12-06-1988.

Een van de boeken die de secularisten uitgegeven hebben om dit fenomeen te bespreken, is een boek met de titel *Hadza Hoewa Islaamoehoem (Dit is Hun Islam)*.⁶⁰¹ De omslag van het boek heeft een afbeelding van een man met een volle baard en een lang gewaad tot onder zijn knieën en een dikke stok vasthoudt waarop staat geschreven: “De mooie vermaning.”

Over het algemeen gaat dit boek volledig over de volgende onderwerpen:

- Toepassing van de *sharie’ah*,
- De religieuze regering,
- De kledingdracht van vrouwen,
- Het verheffen van de stem voor het oproepen tot het gebed.

Er is geen verhandeling in het boek over het fenomeen betreffende extremisme of radicalisme behalve met betrekking tot deze kwesties, waarvan de schrijver beweert dat zij radicaal zijn.

Hun strijd tegen de toepassing van de islamitische *sharie’ah* en hun achting dat het een vorm van extremisme is, wordt aangegeven door hun verwickelingen tegenover twee islamitische Arabische landen; een die de toepassing van de islamitische *sharie’ah* afkondigt en de ander die een poging heeft gedaan om het te verwezenlijken. Deze twee landen zijn Saoedi-Arabië en Soedan.⁶⁰² Tijdens het symposium brachten zij deze twee namen op een bespottende en beschuldigende manier naar voren.

Kortom, de secularisten zien elke afwijking van het inheemse westerse systeem in de islamitische samenlevingen – een systeem dat de gewoonte en geaccepteerde manier is geworden – als extremisme en radicalisme. Sa’d al-Dien Ibraahiem⁶⁰³ zei tijdens het definiëren van intellectueel en partijgeest radicalisme: “In de eenvoudige definitie is het enig verlaten van de ideologische, constitutionele en wettelijke principes en organisatie wat aangenaam is voor de samenleving en wat, in zijn schaduw, rekening houdt met meningsverschillen en dialoog.”⁶⁰⁴

---

⁶⁰¹ Geschreven door Soe’aad Minsie.

⁶⁰² *At-Tetarroef al-Siyaasie wa ad-Dienie, Madjallat al-Fikr*, nr. 8, p. 57-58.

⁶⁰³ Sa’d ad-Dien Ibraahiem is geboren in al-Mansoerah [Egypte] in 1938. Hij studeerde aan Egyptische universiteiten en verkreeg zijn Ph.D van de Universiteit van Seattle, Verenigde Staten, in Sociale Politiek, in 1968. Tegenwoordig werkt hij als een professor sociologie aan de American University in Cairo. Hij is ook de president van Arabische Aangelegenheden aan het Centrum voor Politiek en Strategisch Onderwijs van de al-Ahram Foundation. Voor meer informatie over zijn leven, zie de omslag van zijn boek *Misr Toeraadji’oe Nefsahaa*.

⁶⁰⁴ *Misr Toeraadji’oe Nefsahaa*, p. 15.

Dit maakt de opvatting van de secularisten betreffende extremisme duidelijk. Het toont aan dat zij met de extremistische en radicale beweging bedoelen de islamitische beweging in het algemeen. Hun expliciete verklaringen onderstrepen dit begrip. Een van de deelnemers aan het symposium zei: “Deze beweging [en hij sprak over extremisme] bestond vanaf het begin van de formatie van de Moslimbroederschap ⁶⁰⁵ – in feite vanaf de tijd dat sheikh Rashied Ridha ⁶⁰⁶ zijn oproep begon.” ⁶⁰⁷ Dr. Faradj Fawdah maakt deze opvatting duidelijk door de extremistische en radicale bewegingen te verdelen. Hij zei: “Ik zie dat deze beweging uit een aantal elementen bestaat en het is niet slechts één beweging. We moeten het feit accepteren dat de meest gevaarlijke van die trends het bestaan is van wat bekend is als de revolutionaire trend.” ⁶⁰⁸

De lezer kan zich voorstellen dat dit symposium slechts gehouden werd om de islamitische tendens als een geheel te bespreken. Maar de coördinator van het symposium wachtte niet lang met het uitdrukken van de ware bedoeling, want bij de tweede sessie maakte hij duidelijk wat de agenda was, toen hij zei: “Wat wij dienen te behandelen is het radicalisme, dat wil zeggen deze extremistische religieuze groepen. Dit is het onderwerp van de bijeenkomst.” ⁶⁰⁹ In werkelijkheid maken zij het gebied van extremisme en radicalisme nog groter aangezien zij elke oproep tot de Islaam zo brandmerken. De secularisten hebben hun houding benadrukt tegenover elk aspect van de islamitische bewegingen dat zij niet als billijk beschouwen. Zij zien dit alles als extremisme, hetzij als zeer extreem of gewoonweg extreem.

⁶⁰⁵ [Moslimbroederschap (*al-Ikhwaano al-Moeslimien*): Egyptische islamitische politieke en sociale organisatie. In eerste instantie was deze islamitische organisatie gericht op sociale hervorming en een ‘herstel’ van de islamitische waarden en normen. De Moslimbroederschap groeide uit tot een sociaal netwerk binnen de Egyptische maatschappij met eigen culturele clubs, vrouwenafdelingen en jeugdorganisaties. De Moslimbroederschap is opgericht door H’assan al-Banna in 1928 n.C. H’assan al-Banna groeide op in een religieus milieu en werd sterk beïnvloed door de ideeën van de islamitische hervormer Rashid Ridha. Al-Banna werd onderwijzer in Ismailiya, hoofdstad van de door de Britten bezette Suezkanaalzone. Deze Britse overheersing van Egypte bepaalde zijn latere strijd tegen het Westers imperialisme en zijn afkeer van het seculiere Westen. Na verloop van tijd werden er ook buitenlandse afdelingen opgericht. – AY]

⁶⁰⁶ Hij was Moh’ammed Rashied ibn ‘Aliy Ridha al-Qalmoenie, de redacteur van het magazine *al-Manaar* en een lid van de *‘Islah*’ (hervormings-) beweging. Hij werd geboren in 1282 H. in Qalmoen in Libanon. Hij studeerde daar en ging vervolgens in 1315 H. naar Egypte. Hij was zeer intiem met sheikh Moh’ammed Abdoeh, studeerde onder hem en bleef in Egypte totdat zijn sheikh overleed in 1354 H. Zijn meest bekende nalatenschap is het magazine *al-Manaar* wat zijn juridische bepalingen bevatte. Het is nu in zes delen. Zie *al-A’laam*, vol. 6, p. 126.

⁶⁰⁷ Taahir H’akiem, *Madjallat al-Fikr*, nr. 8, p. 48.

⁶⁰⁸ *Madjallat al-Fikr*, nr. 8, p. 40.

⁶⁰⁹ *Ibid.*, p. 82.

Hoewel het gebruik van hun termen in hun onderzoek van het fenomeen, termen als “radicalisme,” “fundamentalisme” en “partijgeest,” op geen manier precies en wetenschappelijk accuraat is, heeft een van de secularisten de schrijvers aangemoedigd om hun gebruik van termen bij te stellen en geen termen zoals “islamisten,” “islamitische uitbreiding” of “islamitische beweging” te gebruiken. Zij verklaarde dat het gebruik van zulke woorden de mensen alleen maar meer gehecht zal maken aan die beweging. Zij is van mening dat “niet-islamisten” het effectieve woord voor zulke mensen is. In feite gaat zij zelfs nog verder dan dat en zegt dat zij eigenlijk “vluchtelingen en landlopers” genoemd moeten worden omdat wat zij praktiseren niets anders is dan “religieuze landloperij.”⁶¹⁰

---

⁶¹⁰ Soe'aad Minsie, *Hadza Hoewa Islaamoehoem*, p. 44 en 123-125.

De opvatting betreffende extremisme volgens de mensen van het Westen

Fundamentalisme onder christenen

Westerlingen gebruiken de term “fundamentalisme” voor de extremistische en radicale bewegingen. Deze term is een verwijzing naar een bepaalde benadering of denkwijze ten opzichte van de westerse levenswijze. Slechts door het horen van deze term, herinnert een persoon met een westerse mentaliteit zich iets wat hij ervaren heeft. Om deze westerse term te begrijpen, dienen we te onderzoeken wat er gebeurd is door uit te leggen (a) de betekenis van deze term en (b) de geschiedenis van het begin van de christelijke groepen die deze betiteling droegen.

Taalkundig duidt het woord op de basis of fundamenten.⁶¹¹ Volgens de visie van de meerderheid van de mensen in het Westen, duidt fundamentalisme op het vasthouden aan de letterlijke betekenis van de Evangelieën.⁶¹² Een westerse onderzoeker zegt dat deze definitie ver van nauwkeurig is en als men een ware definitie van fundamentalisme wil, dan dient men een aantal van de kenmerken te presenteren die niet geaccepteerd zijn door de meerderheid van de christenen, maar welke gedeelde kenmerken zijn van de verschillende fundamentalistische christelijke groepen.⁶¹³ De meest opvallende kenmerken, zoals genoemd door die schrijver en anderen die fundamentalisme onder christenen onderzocht hebben, zijn als volgt:

- 1) Geloven in de feilloosheid van het Evangelie en een overtuiging dat het vrij is van enig type fout, hetzij in de geloofsovertuiging of ethiek of zelfs in alles wat te maken heeft met de geschiedenis of het onzichtbare.⁶¹⁴

⁶¹¹ Moenier Balabakie, *Mawsoe'at al-Mawrid*, vol. 4, p. 179. [Volgens een Nederlands woordenboek betekent fundamentalisme: orthodoxe, antiliberaal godsdienstige richting. Orthodox: rechtzinnig, streng vasthoudend aan de overgeleverde kerkleer of andere leer. – AY]

⁶¹² Zie James Barr, *al-Oeṣoeliyyah*, p. 1. [= James Barr, *Fundamentalism* (London: SCM Press, Ltd., 1981).]

⁶¹³ *Ibid.*, p. 1.

⁶¹⁴ [De basis van het huidige Christendom – niet de geloofsleer die Jezus ﷺ predikte, want dat was de Islaam: “Onderwerp je dus aan God (= Islaam) en weersta de duivel (die oproept tot dwaling)...” (Jakobus 4:7) – wordt voornamelijk gevormd door de leringen van Paulus. Maar Paulus zei zelf dat hij leugens vertelde om zieltjes te winnen: “Want als door mijn leugen God’s waarheid overvloediger is geworden en dus (bijdraagt aan) Zijn Glorie, waarom dan word ik nog als een zondaar beschouwd?” (Romeinen 3:7.) En Paulus geeft toe dat hij zich gedroeg als een hypocriet: “Want hoewel ik vrij ben ten opzichte van iedereen,

- 2) Het kritiekloos accepteren van de Evangelieën (of letterlijk) zonder de betekenis te herinterpreteren, aangezien het representatief is voor God's Woord opgetekend in één verwoording.
- 3) Geloven dat alles wat in de Evangelieën vermeld is, een basis moet zijn voor het leven van een christen. Van deze vooronderstelling komt de naam "fundamentalist."
- 4) Het verwerpen van nieuwe opvattingen en theorieën betreffende theologie, en onderzoeken welke een kritiek van het Evangelie omvatten en enig zulk soort conclusies.
- 5) Het verwerpen van wetenschappelijke opvattingen die in tegenspraak zijn met wat in het Evangelie aangetroffen wordt, zoals de evolutie theorie. Het doel van fundamentalisme is het blokkeren van enige poging gericht op het gebruik van moderne wetenschappelijke theorieën met betrekking tot de teksten van het Evangelie.
- 6) Het verwerpen van het concept betreffende scheiding van kerk en staat, en een beroep doen op de politici om hun programma te vormen volgens de bevelen van God.
- 7) Geloven in millennialisme.⁶¹⁵ Dit is het geloof dat de wereld, zoals we die kennen, zijn einde nadert. De duizend jaren die na dit einde

---

heb ik mijzelf een dienaar gemaakt voor iedereen, opdat ik des te meer (zieltjes) win. En voor de Joden ben ik als een Jood geworden, opdat ik de Joden mag winnen; voor hen die onder de wet zijn (ben ik iemand) als onder de wet, opdat ik hen die onder de wet staan mag winnen; voor hen die zonder wet zijn (ben ik iemand) als zonder wet, opdat ik hen die zonder wet zijn mag winnen." (1 Korintiërs 9:19-21.) En Paulus nam expliciet afstand van de leer van Jezus ﷺ: "Aldus verlaten we de principes van de leer van Christus, laat ons doorgaan tot volmaaktheid; en niet wederom het fundament van berouw van dode werken neerleggen, en van geloof in God." (Hebreeën 6:1.) Ook over de vier evangeliën is genoeg te zeggen. Zelfs christelijke geleerden geven toe dat niemand weet wie deze evangeliën heeft geschreven, niemand weet wanneer ze zijn geschreven; zelfs met de grootste inspanning konden christelijke geleerden deze twee eenvoudige vragen niet beantwoorden: *Wie heeft de evangeliën geschreven? Wanneer werden ze geschreven?* Het enige wat de geleerden kunnen doen is bij benadering een periode aangeven en zeggen: we kunnen tot zover het spoor ervan volgen. Daarvoor... Wie schreef ze? De 'gelovigen' zeggen eenvoudig: Mattheüs, Marcus, Lucas en Johannes. Maar geleerden wijzen erop dat deze evangeliën zelf aangeven dat ze werden geschreven 'naar' Mattheüs, 'naar' Marcus, 'naar' Lucas en 'naar' Johannes. De bronnen zijn dus van onbekende afkomst en de vele frappante verschillen (denk maar eens aan het Synoptisch vraagstuk) tonen aan dat het ook onbetrouwbare bronnen zijn. Zie o.a. de artikelen "De Heilige Geest", "Eenheid versus drie-eenheid: schaakmat!" en "Is de Bijbel God's Woord?" op www.uwkeuze.net. – AY]

⁶¹⁵ [Het Duizendjarig (vredes)rijk berust op een bepaalde uitleg van het Evangelie naar Johannes. Volgens deze opvatting zal Jezus ﷺ na zijn terugkeer op aarde en nadat hij definitief heeft afgerekend met de antichrist en de valse profeet en voorlopig met de satan, op aarde een wereldwijd vrederijk stichten dat duizend jaar zal duren. Men noemt

zullen komen, zullen een periode zijn van zegeningen en vrede. Die periode zal beginnen met de terugkomst van Jezus (vrede zij met hem). Gebaseerd op dit geloof steunen zij het teweegbrengen van de Oorlog van Armageddon ⁶¹⁶, omdat dit het begin van het einde van de beschaving is en de volbrenging van de voorspelling waar hierboven naar verwezen wordt.

- 8) [Accepteren dat] het begrip van de fundamentalisten de ware en enige correcte geloofsovertuiging is onder alle christelijke geloofsovertuigingen. Een westerse onderzoeker zei: “De fundamentalisten... geloven met een absoluut geloof dat hun begrip van de religie absoluut het ware en enige begrip is.” ⁶¹⁷
- 9) Gebaseerd op het vorige punt zien degenen die zichzelf fundamentalisten noemen zichzelf als de enige pure of ware christenen en daarom houden zij er van om zichzelf bij deze naam te noemen.

De hierboven vermelde punten zijn allemaal met betrekking tot geloofsovertuigingen. De volgende punten zijn de meest opvallende kenmerken betreffende hun daden:

- 1) Zij zijn zeer betrokken bij politieke kwesties. Een schrijver schreef: “Zij zijn als de politieke partijen, trachtend de wet en regering te controleren door hun aantal en hun kandidaten te vermeerden. De fundamentalisten nomineren kandidaten in die staten waarin hun aantal het meest geconcentreerd en talrijk zijn.” ⁶¹⁸ Een fundamentalist drong werkelijk de presidentiële race onder de Republikeinen ⁶¹⁹ binnen en won de helft van de stemmen van de

---

het geloof in en de verwachting van een letterlijk duizendjarig rijk ook wel het chiliasme, naar het Grieks-Latijnse woord *chilias* (afgeleid van Grieks *chilioi* = 1000). Een ander woord hiervoor is millennialisme, dat is afgeleid van het Latijnse woord *mille*, dat eveneens duizend betekent. – AY]

⁶¹⁶ [Armageddon of Harmagedon: de plaats waar volgens Openbaringen 16:16 de drie onreine geesten alle koningen van de wereld zullen verzamelen voor de strijd tegen God. – AY]

⁶¹⁷ Zie James Barr, *al-Oesoeliyyah*, p. 338.

⁶¹⁸ Idjaadj Noewayhidh, *Hal Hadzihi al-Nahdhah al-Moe'aasirah Khaadhi'ah li-Soel_{tan} al-'Ilm*, p. 311.

⁶¹⁹ [De Verenigde Staten kennen sinds de onafhankelijkheid een tweepartijstelsel. De huidige twee partijen, de Republikeinen (*Republican Party*) en de Democraten (*Democratic Party*) stammen van vóór de Burgeroorlog. Sindsdien hebben zij het politieke leven gedomineerd. Iedere president sinds 1860 is gekozen als kandidaat van één van beide partijen. Ook bij de keuze van de gouverneurs en van de vertegenwoordigende organen in de staten geven deze partijen de toon aan. Wel brengen bijv. de *Socialist Party*, de *Socialist Labor Party* of de *Prohibition Party* bij allerlei verkiezingen ook kandidaten naar voren, maar in de praktijk is het vrijwel onmogelijk om gekozen te worden zonder de steun van één van beide partijen. – AY]

- afgevaardigden voor de staat van Michigan. Hun betrokkenheid bij politieke kwesties kan gezien worden in veel van hun meest vooraanstaande leiders die bepaalde kandidaten bekrachtigen voor de Amerikaanse verkiezingen.⁶²⁰
- 2) De fundamentalisten proberen wetten en bepalingen door te drukken die hun geloofsovertuigingen steunen en die hun tegenstanders tegenwerken.⁶²¹
  - 3) Fundamentalistische christenen zijn zeer strikt met betrekking tot het individuele gedrag. De meeste van hen drinken niet en roken niet. Evenzo gaan zij niet naar dansfestiviteiten en naar bioscopen en schouwburgen. Dit alles is verboden voor leden van de christelijke fundamentalisten.⁶²²

“Fundamentalisme” is een term wat in de westerse samenleving als minachtend beschouwd wordt. Een westerse auteur schreef: “Tegenwoordig is fundamentalisme een negatief woord... Het wordt vaak ervaren als een vijandige en verachtelijke term, wat duidt op bekrompenheid, onverdraagzaamheid, obscurantisme⁶²³ en sektarisme.”⁶²⁴ Hij benadrukt dat dit de oorzaak was voor de gevoeligheid en afkeer in de gevoelens van de mensen in het Westen tegenover diegenen die zich met deze naam noemen.”⁶²⁵

Door de aard van de term “fundamentalist” houden christelijke fundamentalisten er niet van om zo genoemd te worden. Zij geven de voorkeur aan termen als “evangelisch” of “conservatief evangelisch.”⁶²⁶ Vele westerse onderzoekers ontkennen de passendheid van deze termen. Een van hen schreef: “Het feit is dat ‘fundamentalisme’ de normale benaming in het gebruikelijke Engels is voor het fenomeen dat we ons voornemen te bespreken.”⁶²⁷

---

⁶²⁰ Zie dr. Taariq Moetrie, *at-Tayaraat al-Oeṣoeliyyah al-Masiehiyyah fie al-Wilaayaat al-Moetahidah*, p. 483-484.

⁶²¹ Zie Idjaadj Noewayhidh, *Hal Hadzihie an-Nahdhah al-Moe'aasjirah Khaadhi'ah li-Soelṭaan al-'Ilm*, p. 312.

⁶²² Zie *Mawsoe'ah al-Britaaniyyah* [de Arabische versie van *Encyclopedia Britannica*], vol. 7, p. 777. Voor meer details over de geloofsovertuigingen van de fundamentalisten, zie (1) *Mawsoe'at al-Adyaan*, p. 291, (2) *al-Mawsoe'ah al-Dawliyyah*, vol. 1, p. 406, (3) *al-Mawsoe'ah al-Amriekiyyah*, vol. 12, p. 164, (4) *Moe'djam Moeqaaranat al-Adyaan*, p. 292, (5) *Moekhtaṣar Moe'djam Oksfoerd lima yata'allaqoe bi-l-Kanaa-is an-Nasraaniyyah*, p. 204.

⁶²³ [Obscurantisme: (1) leer, stelsel om de beschaving en verlichting van het volk tegen te houden, (2) wereldbeschouwing waarin het irrationele centraal staat. – AY]

⁶²⁴ [James Barr, *Fundamentalism*, p. 2.]

⁶²⁵ *Ibid.*, p. 2.

⁶²⁶ *Ibid.*, p. 3; *Moe'djam Moeqaaranah al-Adyaan*, p. 292.

⁶²⁷ [James Barr, *Fundamentalism*, p. 2.]

Wat betreft het begin van christelijk fundamentalisme, de meeste onderzoekers voeren het begin terug tot de negentiende eeuw ⁶²⁸ toen er conferenties van de conservatieve protestanten gehouden werden. Tijdens de Niagara Conferentie van 1895 kondigden zij de vorming aan van de fundamentalistische beweging. Maar de protestantse kerk splitste in het begin van de twintigste eeuw in twee facties: de fundamentalisten en de modernisten. ⁶²⁹

In de periode 1901-1915 publiceerden de fundamentalisten in Amerika een aantal traktaten met de titel: *The Fundamentals*. Zij gebruikten de term “fundamentalisten” als een indicatie voor hun aanhechting aan de traditionele doctrine en geloofsovertuigingen zoals dat geïnspireerd wordt door de Evangelische teksten, geloof in de goddelijkheid van Jezus (vrede zij met hem) en zijn wonderbaarlijke geboorte uit de maagd Maria ⁶³⁰, alsook andere geloofsovertuigingen. ⁶³¹

In de eerste perioden van hun bestaan groeiden zij in de Verenigde Staten tot meer dan vijftigduizend leden. ⁶³²

⁶²⁸ [James Barr, *Fundamentalism*, p. 2.] *al-Mawsoe'ah al-Britaaniyyah*, vol. 7, p. 777-779.

⁶²⁹ Zie Moekhtasar Moe'djam Oksfoerd lima Yataliq bi-l-Kanaais al-Nasraaniyyah, onder “fundamentalisme,” p. 204.

⁶³⁰ [Ook moslims geloven in deze wonderbaarlijke geboorte van Jezus ﷺ. Allah ﷻ zegt in soerah Maryam (Nederlandstalige interpretatie): “**En vermeld in het Boek (de Qor-aan) (O Moh'ammed, het verhaal van) Maryam (Maria), toen zij zich terugtrok van haar familie naar een oostelijke plaats (van de tempel in Jeruzalem). * Zij nam een scherm (om zich af te schermen) van hen; vervolgens zonden Wij tot haar Onze roeh' [geest, d.w.z. de engel Djiebriel (Gabriël) ﷺ] en hij verscheen vervolgens voor haar gelijk een mens (d.w.z. in de vorm van een perfect en volledig mens). * Zij zei: 'Waarlijk, ik zoek toevlucht bij ar-Rah'maan (de Meest Barmhartige - Allah) tegen jou, indien jij (Allah) vreest.'** * (De engel) zei: '**Waarlijk, ik ben slechts een boodschapper van jouw Heer, om jou voor te bereiden (aan te kondigen de gift van) een reine jongen (rechtschapen zoon).'**’ * Zij zei: '**Waarlijk, hoe kan ik een jongen (zoon) krijgen terwijl geen mens (man) mij aangeraakt heeft, en ik ben geen baghiyy (ontuchtige vrouw)?'** * Hij zei: '**Zo (zal het zijn), jouw Heer heeft gezegd: 'Dit is gemakkelijk voor Mij (Allah). En (zo) maken Wij hem een teken voor de mensen (voor de Macht van hun Schepper) en een Barmhartigheid van Ons (Allah) (door zijn uitnodiging naar het monotheïstisch geloof)'...**” [Soerat Maryam (19), aayah 16-21.] En Allah ﷻ zegt (Nederlandstalige interpretatie): “**Waarlijk, de gelijkenis (van het scheppen) van 'lesaa (Jezus ﷺ) bij Allah is zoals de gelijkenis (van het scheppen) van Aadam (Adam ﷺ). Hij schiep hem van aarde** ⁶³⁰, vervolgens zei Hij tot hem: “**Wees!**” – waarna hij was.” [Soerat Aal 'Imraan (3), aayah 59.] Maar moslims verwerpen het idee dat Jezus ﷺ goddelijk is of de letterlijke zoon van God. Voor meer informatie hierover, zie o.a. het boek *De Fakkel 2: Het Gebroken Kruis*, hoofdstuk: “Wij geloven in Jezus ﷺ”, Uitgeverij Momtazah. – AY]

⁶³¹ Zie James Barr, *Fundamentalism*, p. 2.

⁶³² Zie *al-Mawsoe'ah al-Britaaniyyah* [*Encyclopedia Britannica*], vol. 7, p. 777-779.

Het toepassen van de term “fundamentalisme” op de islamitische landen

De westerlingen verplaatsten de term “fundamentalisme” en brandmerkten sommige groepen van de moslims met die naam. Deze “overdracht” vond plaats in de periode na 1395 H. of 1975 n.C. Die periode was gevuld met vele gebeurtenissen die toegeschreven werden aan degenen die de Islaam openlijk beleden en anderen er toe opriepen – ongeacht de vraag hoe oprecht die beweringen waren. Het was tijdens de genoemde periode dat de Iraanse Revolutie [1979] losbrak, de Sji’itische groepen meer controle kregen over Libanon en Sadat vermoord werd. Een aantal terroristische groepen verschenen die zichzelf rekenden tot de Islaam en die westerse belangen bedreigden. Daarom erkenden westerse Midden-Oosten deskundigen dat de islamitische bewegingen de belangen van de regeringen of de mensen niet bedreigden totdat zij terroristische daden begonnen uit te voeren tegen het Westen.⁶³³ Patrick Ryan⁶³⁴ heeft gezegd: “Het gebruik van het woord ‘fundamentalist’ als verwijzing naar een aantal mensen is de afgelopen jaren wijdverspreid geworden in politieke schrijftuur en artikelen. Aan het einde van 1980 n.C. [1400-1401 H.] schreven Amerikaanse kranten vaak over wat wij noemen het toenemende getijde van religieus fundamentalisme.”⁶³⁵

Bovendien zag die periode ook de opkomst van de islamitische heropleving en de verschijning van islamitische fenomenen zoals het dragen van de islamitische vrouwenkledingdracht, het laten groeien van de baard en het oproepen tot het toepassen van de *sharie’ah*.⁶³⁶ Dit alles liet het Westen leven in grote bezorgdheid en verwarring, zozeer dat een onderzoeker bewogen werd op te merken dat het een staat van ziekte was.⁶³⁷

Sommige schrijvers benadrukken dat de termen “radicalisme” en “extremisme” in tegenstelling tot de term “fundamentalisme” voor het eerst gebruikt werden door Israël toen de moslims zich hun identiteit begonnen te realiseren en terugkeerden naar de Islaam als de bron van

---

⁶³³ Zie wat sommige Amerikaanse deskundigen zeiden in een congressessie die werd gepubliceerd in de Arabische vertaling door Ah’mad Khidhr, *Madjallat al-Moedjtama’*, nr. 929, p. 49; nr. 973, p. 50; en nr. 937, p. 32.

⁶³⁴ Patrick Ryan is een Amerikaan die zich gespecialiseerd heeft in Midden-Oostenstudies. Hij werkt tegenwoordig aan de Fordham University, USA. Zie *al-Moedjtama’*, nr. 886, p. 26.

⁶³⁵ Geciteerd van dr. Ah’mad Ibraahiem Khidhr, *al-Gharbiyyoena wa l-Oesoeliyyatoo l-Islaamiyyah*, *al-Moedjtama’*, nr. 886, p. 26.

⁶³⁶ Zie H’asan H’anafie, *al-Oesoeliyyah*, p. 8; dr. Sa’d ad-Dien Ibraahiem, *as-Sah’wah al-Islaamiyyah al-Moe’aaṣirah*, p. 395.

⁶³⁷ Zie Haamid Rabie’, *al-Islaam wa al-Qoewa al-Dawliyyah*, p. 7.

hun eer en de weg naar de overwinning.⁶³⁸ Hier is geen duidelijk bewijs voor behalve het onderzoek en de documentaire gepubliceerd in 1406 H. met de titel “De vijandigheid van de joden tegenover de islamitische beweging.”⁶³⁹ Dit werk omvatte hetgeen gepubliceerd werd in de joodse geschreven media en Israëliëse radio/televisie uitzendingen. Deze artikelen en verslagen weerspiegelden de grote angst die zij hebben van degenen die zich vasthouden aan de Islaam en zij brandmerkten hen allemaal als extremisten. Enkele van die verslagen en artikelen verschenen vrij vroeg en gaven de indruk dat de joden een van de eersten waren die deze termen gebruikten.

In ieder geval, ongeacht of het de joden of anderen waren die deze termen verspreidden, het is zeker dat de verplaatsing van deze termen [van christenen] naar de moslims via de westerse media geschiedde, welke spraken over wat zij noemden: “Het fundamentalistische islamitische fenomeen.” Het geven van deze naam aan dit fenomeen werd beïnvloed door het reeds bestaande begrip onder de westerlingen betreffende het fundamentalistische christelijke fenomeen.

De westerse visie betreffende extremisme onder moslims

Onder de kop “Aanwijzingen voor Islamitisch Fundamentalisme” presenteerde dr. Hrair Dekmejian⁶⁴⁰ een aantal verbale- en gedragsmatige aanwijzingen van fundamentalisme. Ik zal beknopt aangeven wat hij verklaarde om in het licht van de discussie de westerse visie betreffende extremisme onder moslims te definiëren.

Ten eerste: de algemene aanwijzingen van collectief gedrag:

De auteur maakt onderscheid tussen twee soorten fundamentalisme: passief fundamentalisme en activistisch fundamentalisme. Hij zegt dat er enkele algemene aanwijzingen zijn die bij beide soorten fundamentalisme voorkomen, toch zijn er enkele bijkomende aanwijzingen die alleen aangetroffen worden bij activistisch

⁶³⁸ Zie ‘Oemar ‘Oebayd H’asanah, Introductie tot *as-Sah’wah al-Islaamiyyah bayn al-Djoehoed wa at-Tetarroef*, p. 7-8.

⁶³⁹ Dit onderzoek werd verricht door professor Ziyaad Aboe Ghoenaymah.

⁶⁴⁰ Hrair Dekmejian, oorspronkelijk een Syrisch-Armeense christen, is tegenwoordig een Amerikaans burger. Hij werd geboren in Aleppo, Syrië, in 1933. Hij is een professor Politieke Wetenschap aan de New York University. Hij is ook een docent Midden-Oosten kwesties, Foreign Service Institute, U.S. Department of State. Hij heeft gewerkt als adviseur voor een aantal officiële Amerikaanse instanties. Hij behoort tot degenen die zich het meest bezig houden met het onderwerp betreffende de hedendaagse islamitische heropleving. Zie *al-Oesoeliyyah fie al-‘Aalam al-‘Arable*, p. 5 en 15.

fundamentalisme. De aanwijzingen die voor beide soorten gangbaar zijn, zijn:

- 1) “regelmatig moskeebezoek, vijf keer dagelijks⁶⁴¹”;
- 2) “strikte naleving van de Vijf Pilaren⁶⁴²”;
- 3) “streven naar een voorbeeldig leven met een belangrijke maat van naleving van Koranische verboden, zoals het zich onthouden van alcohol...”;
- 4) “regelmatige religieuze meditatie en lezen in de Qor-aan en andere islamitische literatuur”;
- 5) “deelname aan groepsactiviteiten georganiseerd door religieuze verenigingen”;
- 6) “deelname aan lokale zelforganisaties en maatschappelijke organisaties, die voorzien in gezondheidszorg, voedsel en sociale dienstverlening, vooral aan de armen”;
- 7) “het laten groeien van volle baarden en een dunne snor als een teken van toewijding en vroomheid, en het vaak tonen van een korte haarstijl;”
- 8) “het dragen van onderscheidende kleding: mannen dragen djallaba’s (lange kledingstukken) die niet over hun enkels hangen; vrouwen dragen losse kledingstukken die het lichaam volledig bedekken.”

Dekmejian heeft gezegd betreffende wat hij “activistisch fundamentalisme” noemt, dat het “...moeilijk is, zo niet onmogelijk, om onderscheid te maken tussen de militante en passieve fundamentalisten, behalve in situaties waar de volgende eigenschappen waarneembaar zijn:

---

⁶⁴¹ [Er zijn dagelijks vijf verplichte gebeden: (1) *salaat al-fadjr* (het ochtendgebed), (2) *salaat ad-dhzoer* (het middaggebed), (3) *salaat al-’asr* (het namiddaggebed), (4) *salaat al-maghreb* (het zonsonderganggebed) en (5) *salaat al-’ishaa-e* (het avondgebed). Over het algemeen geldt dat de moslimmannen die de oproep tot het gebed onder normale omstandigheden horen, verplicht zijn om het gebed in de moskee in gemeenschap te verrichten. In ieder geval is de beloning voor het verrichten van het verplichte gebed in gemeenschap 27 keer groter dan de beloning voor het gebed dat men alleen verricht. Zie o.a. sheikh Saalih’ ibn Ghaanim ‘Abdoellaah as-Sadlaan, *Het Gezamenlijk Gebed (Salaatoel-Djamaa’ah)*, Uitgeverij Momtazah. – AY]

⁶⁴² [De vijf pilaren zijn: (1) *as-shahaadah* – de geloofsgetuigenis dat niemand het recht heeft om aanbeden te worden behalve Allah, en dat Moh’ammed de boodschapper is van Allah, (2) het verrichten van het gebed, (3) het betalen van de *zakaah*, (4) het vasten in *Ramadhaan*, en (5) het verrichten van de *h’adj* naar het Heilige Huis van Allah (de bedevaart). – AY]

1. Activistische fundamentalisten streven waarschijnlijk de gedragsnormen van de passieve fundamentalisten na (1 t/m 8 hierboven), maar dan met grotere inspanning en volharding...
2. [Een neiging] om samen te leven in een bepaalde buurt en, in sommige gevallen, in fysieke en sociale isolatie van de moslimbevolking...
3. ...bepaalde moskeeën frequent bezoeken...
4. De activisten houden zich, in tegenstelling tot passieve fundamentalisten, periodiek bezig met daden van "zuiverend" geweld gericht tegen plaatsen van ongeoorloofd plezier, nachtclubs..."⁶⁴³

Ten tweede: de verbale aanwijzingen:

Dekmejian zei: "Een andere manier om de uitingen van fundamentalisme te bespeuren is door de identificatie van sleutelwoorden, lijfspreuken [*sic*] en woordkeus die de islamitische sprekers en schrijvers met grote frequentie gebruiken. Voorzeker, islamitisch fundamentalisme heeft zijn eigen gespecialiseerde terminologie (*moestalah'aat*) en motto's en slogans (*shi'aaraat*), zoals wordt aangetroffen in andere religies en ideologieën."⁶⁴⁴

Hij presenteerde een aantal termen en ik zal ze presenteren zoals hij ze presenteerde om de opvatting in hun gedachten betreffende het concept enorm toe te laten nemen:

Djahiliyyah – de onwetende en zondige gemeenschap bestaande uit niet-moslims alsook moslims die niet het correcte pad volgen – *siraat al-moestaqiem* – zoals in de preïslamitische gemeenschap van de profeet's tijd.

Fasad – morele verloedering in de maatschappij, vooral onder de heersende elite en hun medestanders in de economische sector.

Tawh'ied – geloof in de eenheid van Allah, in tegenstelling tot *shirk*.

Shirk – het geloof betreffende het toeschrijven van "partners" aan God.

⁶⁴³ Zie *al-Oesoeliyyatoo fie al-'Aalam al-'Arabie*, p. 87-89. [De bovenstaande citaten zijn genomen uit de originele Engelse tekst (en van daaruit vertaald naar het Nederlands – AY) met nauwkeurige aandacht voor wat de schrijver citeerde of niet citeerde. Zie R. Hrair Dekmejian, *Islam in Revolution: Fundamentalism in the Arab World* (Syracuse, New York: Syracuse University Press, 1985), p. 54-55. – JZ]

⁶⁴⁴ *Al-Oesoeliyyah fie al-'Aalam al-'Arabie*, p. 91. [Citaat genomen van Doekmaydijaan, p. 56.]

Iktinaz – oppotten van goederen en rijkdom tegen de belangen van de islamitische gemeenschap.

Makroeh – afschuw door gelovigen van zondig gedrag.

Iftira – valse beschuldiging.

Kaafir – ongelovige. In het geval van extreme fundamentalisten wordt de term toegepast op alle niet-moslims, inclusief christenen en joden, alsook de heersende stroming van moslims.⁶⁴⁵

Hij citeert nog meer termen welke ik kort zal noemen als voorbeelden: “de vijanden van Allah en mens,” “kwade krachten, duisternis en onwetendheid,” “de kunst van de dood,” “bijgeloof,” “innovatie,” “tiran,” “afvallige,” “atheïst,” “de overwinning komt van God, en de overwinning is nabij,” “onrechtvaardigheid,” “de ellendige,” “de armen,” “de verdorvenen op aarde,” “buitensporigheid” en “zij legaliseren het onwettige, en zij verklaren het ongeoorloofde als wettig.”

John Esposito⁶⁴⁶, een andere westerse deskundige, presenteerde de leerstellige structuur van wat hij “islamitische organisaties” noemt. Hij merkte het volgende op:

- (1) De Islaam is een complete manier van leven.
- (2) De oorzaak van de zwakte van de moslims ligt in hun afwijking van de Islaam en hun opvolging van andere dogma's.
- (3) Het is voor moslims verplicht om te volgen wat in de openbaring aangetroffen wordt.
- (4) De manier om de moslimgemeenschap te doen herleven en hervormen is via een sociale en politieke revolutie zoals dat uitgevoerd was door de profeet Moh'ammed (ﷺ) wat een islamitisch systeem bewerkstelligde dat de wet en de staat omvatte.
- (5) Het is voor moslims verplicht om de wet van Allah toe te passen.

---

⁶⁴⁵ *Al-Oeṣoeliyyah fie al-'Aalam al-'Arabie*, p. 91. [Citaat genomen van Doekmaydijaan, p. 57.]

⁶⁴⁶ John Esposito is een Amerikaanse oriëntalist die meer dan tien jaar leefde in Arabische en islamitische landen. Hij heeft zich gespecialiseerd in de hedendaagse islamitische heropleving. Hij is een professor Religieuze Opleidingen, Holy Cross University, Worcester. Zie Ah'mad Khidhr, *Madjallat al-Moedjtama'*, “*al-Islaam wa al-Koengriss*,” nr. 914, p. 26.

- (6) De Islaam verwerpt wetenschap niet. Maar de discussie moet zich schikken naar islamitische parameters.
- (7) Het islamiseringproces vereist een kern van toegewijde gelovigen die de mensen oproepen tot berouw [*tawbah*] en terugkeer naar het pad van Allah. Deze kern moet bereid zijn, wanneer de noodzaak daar is, om te vechten tegen het kwaad en verderf.⁶⁴⁷

Vervolgens legt hij uit dat de “extremisten” naast het bovenstaande geloven in het volgende:

- “1 – Het Kruistocht complex, nieuwe imperialistische bedoelingen en de zionistische macht is het resultaat van een joods-christelijk complot dat het Westen ophitst tegen het Oosten en de islamitische wereld.
- 2 – Aangezien de wet van de islamitische landen gebouwd dient te worden op de islamitische *sharie’ah*, zijn die regeerders die de *sharie’ah* niet toepassen verantwoordelijk voor de toestand waar hun landen nu in verkeren. Daarom zijn zij zondaren. Gebaseerd daarop is *djihaad* tegen hen een toegestaan doel en verplicht met betrekking tot hen. Evenzo is het verplicht om te vechten tegen de andere moslims die hetzelfde pad als de regeerders volgen.
- 3 – *Djihaad* tegen de ongelovigen is een religieuze verplichting.
- 4 – De joden en christenen zijn ongelovigen; voor het grootste deel. Het minste wat over hen gezegd kan worden is dat zij de mensen van het Boek zijn volgens hun traditionele islamitische begrip over deze term.
- 5 – De oppositie van deze beweging is niet beperkt tot de wettige regeerders maar strekt zich uit tot de officiële geleerden van de religie.”⁶⁴⁸

Tijdens een bijeenkomst gehouden door de subcommissie betreffende Europese en Midden-Oosten kwesties, onder de auspiciën van het Comité voor Buitenlandse Zaken van het Verenigde Staten Congres, werden een aantal verklaringen afgelegd welke ons zullen helpen bij het uiterst nauwkeurig aanduiden van het begrip betreffende extremisme. De meest afdoende van hen zijn als volgt:

⁶⁴⁷ Zie John Esposito, *Congressional Session*, vertaald naar het Arabisch en bekritiseerd door Ah’mad Khidhr, *Madjallat al-Moedjtama’*, nr. 914, p. 27.

⁶⁴⁸ *Ibid.*, p. 28.

- (1) Daniel Pipes ⁶⁴⁹ gaf aan onder de titel “De doelen van de islamitische fundamentalisten”: “De islamitische fundamentalisten proberen in elk land van deze landen [d.w.z. de islamitische landen] een fervent programma toe te passen, afgeleid van hun begrip betreffende de islamitische *sharie’ah*. Zij denken dat hun heilige boek deze toepassing in detail omvat, wat de sleutel is tot politiek met betrekking tot hen.” ⁶⁵⁰
- (2) Daniel Pipes onderscheidt de hedendaagse moslims in drie categorieën: secularisten, hervormers en fundamentalisten. ⁶⁵¹ De secularisten zijn degenen die spreken namens het Westen. Zij zien het als een noodzakelijkheid om religie volledig te scheiden van het leven. De hervormers zijn degenen die de *sharie’ah* en de westerse beschaving combineren en zij interpreteren de *sharie’ah* op een zodanige manier dat het verenigbaar is met de manieren van het Westen. De fundamentalisten zijn degenen die geloven dat het verplicht is om de *sharie’ah* volledig toe te passen. ⁶⁵²
- (3) Een groot deel van de sessie van deze bijeenkomst werd toegewijd aan de *Shie’ah* in Iran, Libanon en enkele andere landen. Dit duidt aan dat zij zorgen voor de grootste bezorgdheid in de westerse gedachten over wat bekend is als islamitisch fundamentalisme. Maar dr. Northern ⁶⁵³, een van de deelnemers, zei: “Radicalisme is geen permanent kenmerk van de *Shie’ah*. Het is slechts een reactie.” ⁶⁵⁴
- (4) Een duidelijk thema dat opvallend aanwezig is onder de schrijvers en conferenties in het Westen betreffende het onderwerp fundamentalisme, is de kwestie van de bedreiging voor westerse invloeden te wijten aan religieuze motivatie als zijnde een opvallend kenmerk van islamitisch fundamentalisme. Daarom zijn de *Shie’ah* bekend in de westerse studies naar islamitisch fundamentalisme aangezien ze in Iran en Libanon enkele terroristische acties en ontvoeringen van westerlingen hebben uitgevoerd.

---

⁶⁴⁹ Daniel Pipes is een gasthoogleraar aan het Harvard University Centre voor Midden-Oostenstudies. Hij werkte als adviseur voor Ministerie van Buitenlandse Zaken (v.d. USA) en als directeur van een onderwijsinstelling in Philadelphia, om buitenlandse zaken te bestuderen. Hij heeft zich gespecialiseerd in onderwerpen betreffende het Midden-Oosten. Zie *al-Moedjtama’*, nr. 942, p. 39.

⁶⁵⁰ *Al-Iszaam wa al-Koengriss* (de Islaam en Congres), *al-Moedjtama’*, nr. 942, p. 41.

⁶⁵¹ *Al-Iszaam wa al-Koengriss* (de Islaam en Congres), *al-Moedjtama’*, nr. 942, p. 41.

⁶⁵² Zie Ah’mad Khidhr, *al-Iszaam wa al-Koengriss* (de Islaam en Congres), *al-Moedjtama’*, nr. 942, p. 49.

⁶⁵³ Augustus Richard Northern is een professor in de afdeling sociologie van de Military Academy van New York. Hij behaalde zijn Ph.D in politieke wetenschappen aan de universiteit van Chicago. Hij is bekend door zijn schrijven over religieus extremisme en politiek in het Midden-Oosten. Zie *al-Moedjtama’*, nr. 948, p. 31.

⁶⁵⁴ *Al-Iszaam wa al-Koengriss* (de Islaam en Congres), *al-Moedjtama’*, nr. 964, p. 43.

- (5) Een westerse schrijver zei, rekening houdend met de gehechtheid van moslims aan de Qor-aan en hun geloof dat de verwoording neergezonden was door Allah, dat alle moslims omschreven kunnen worden als fundamentalisten. Hij zei: “Men kan ook zeggen dat de Islaam ‘fundamentalistisch’ is: moslims geloven dat de Qor-aan verbaal aan de profeet geopenbaard is in zijn Arabische woorden, en dat de exacte vorm van de tekst goddelijk geïnspireerd was; zijn puurheid kan niet in twijfel getrokken worden.”⁶⁵⁵
- (6) Wat de westerse opvatting betreffende fundamentalisme zeer duidelijk maakt, is dat een westerse deskundige, Daniel Pipes, de vorige president van Pakistan, Dhiya oel-H’aq⁶⁵⁶, categoriseerde als een van de fundamentalisten omdat hij opriep tot de toepassing van de islamitische *sharie’ah* in zijn land.⁶⁵⁷
- (7) Een westerse deskundige gaf aan dat het idee dat islamitisch fundamentalisme gelijk is aan terrorisme verkeerd is. Hij zegt dat fundamentalisme meer is dan dat. Hij zei: “Ik bracht tien tot vijftien jaar door in de islamitische wereld. Ik leefde op een zeer goede manier met een aantal van diegenen die tegenwoordig in de wereld bekend zijn als moslimactivisten. Ik vond dat de enorme meerderheid van hen geen terroristische extremisten zijn.”⁶⁵⁸ Hij zei ook: “Dit fenomeen dat we islamitisch fundamentalisme noemen, moet niet gezien worden in termen van terrorisme. Het is verre van dat.”⁶⁵⁹

In het licht van deze discussie die ik zojuist gepresenteerd heb in de vorm van enkele meningen van sommige westerse deskundigen betreffende de aangelegenheden van de moslimwereld en die betrokken zijn met de islamitische heropleving, kunnen we de westerse opvatting betreffende extremisme of wat zij noemen “islamitisch fundamentalisme” uitleggen in de volgende beknopte punten:

⁶⁵⁵ [James Barr, *Fundamentalism*, p. 7.]

⁶⁵⁶ Hij was generaal Dhiya oel-H’aq [Moh’ammed Zia-ul-H’aq (1924–1988)] die de president van Pakistan werd na een staatsgreep op de regering van Ali Butto [Zulfikar ‘Aliy Khan Bhutto] in 1397 H. [1977 n.C.]. Tijdens zijn leven stuurde hij zijn land naar het toepassen van de *sharie’ah*. Hij was een van de sterkste steuners van de *djihaad* in Afghanistan [tegen de Sovjet-Unie die sedert 1979 Afghanistan bezette, waardoor hij in de jaren tachtig op grote schaal financiële en militaire hulp van m.n. de Verenigde Staten ontving]. Hij kwam in 1988 bij een vliegtuigongeluk om het leven.

⁶⁵⁷ *Al-Islaam wa al-Koengriss* (de Islaam en Congres), *al-Moedjtama’*, nr. 919, p. 44.

⁶⁵⁸ John Esposito, geciteerd in *al-Islaam wa al-Koengriss* (de Islaam en Congres), *al-Moedjtama’*, nr. 919, p. 44.

⁶⁵⁹ *Ibid.*, p. 45.

- (1) De westerlingen zijn meer bekommerd betreffende dit fenomeen als een politiek fenomeen dan als een religieus fenomeen. Dit is het perspectief van waaruit zij deze kwestie bekijken. Dit wordt aangetoond door het volgende:
  - a) De politieke kringen in het Westen zijn degenen die het meest bekommert zijn betreffende deze kwestie. Daarom werden de meeste conferenties die gehouden werden betreffende dit onderwerp, gehouden onder auspiciën van de politieke kringen.
  - b) De politieke aspecten van extremisme monopoliseren haast het onderzoek naar extremisme.⁶⁶⁰
- (2) Volgens hen wordt het toepassen van de *sharie'ah* of zo iets bepleiten, gezien als een van de meest opvallende kenmerken van extremisme ongeacht of die toepassing op iemands eigen persoonlijke gedrag is, of als een maatschappelijke kwestie voor de moslimgemeenschap als geheel.
- (3) Het bepleiten om religie niet te scheiden van het leven [d.w.z. wereldse of alledaagse zaken] wordt beschouwd als een vorm van extremisme.
- (4) Het nemen van een letterlijke benadering van de bevelen van de Qor-aan en het er aldus aan vasthouden, wordt als extremisme beschouwd.
- (5) De meest duidelijke daden van extremisme zijn daden van geweld. De westerlingen maken twee zaken, die verbonden zijn aan deze kwestie, gelijk:
  - a) *Djihaad* tegen de ongelovigen.
  - b) Geweld en terrorisme dat niet door de *sharie'ah* bekrachtigd wordt, zoals het in opstand komen tegen moslimleiders.
- (6) De extremisten verklaren anderen tot ongelovigen. Zij verklaren de joden en christenen op dezelfde manier tot ongelovigen dan dat zij de massa onder de moslims tot ongelovigen verklaren.
- (7) De extremisten nemen deel aan religieuze en sociale activiteiten in hun landen.

---

⁶⁶⁰ Zie dr. 'Abdoe I-Qaadir Taash, *at-Tetarroef al-Islaamie Wahmoen am H'aqieqah, Djariedah 'Oekaadh*, nr. 8459.

Dit zijn de meest belangrijke kenmerken van extremisme vanuit westers oogpunt. Voordat ik deze punten ga bespreken, zou ik een belangrijk feit willen verduidelijken: in hun opvatting komt de verwijzing van de westerlingen naar wat zij “islamitisch fundamentalisme” noemen van een vooraf gevormd concept, wat christelijk fundamentalisme is wiens aanhangers worden omschreven als zijnde irrationeel, bevooroordeeld en onverdraagzaam. Het gelijkmaken van de Islaam aan het Christendom betreffende deze kwestie is een zeer grote fout dat op zijn beurt leidt naar verkeerde resultaten. Dat een moslim zich keert tot de fundamentele in de Qor-aan is niet zo verachtelijk of verkeerd dan dat dit het geval is wanneer een christen zich keert tot zijn bron: de evangeliën. Dit is juist om de volgende redenen:

- (1) De tekst en woorden van de Qor-aan komen werkelijk van Allah [God]. Dit wordt op verschillende manieren bewezen, waaronder:
  - a) Mensen en *djinn* ⁶⁶¹ worden uitgedaagd om iets gelijkwaardigs aan de Qor-aan voort te brengen. [Allah de Verhevene zegt:]

﴿ قُلْ لَّيْنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ﴾

“Zeg (O Moh’ammed): ‘Als de mensen en de *djinn* samen zouden komen om het gelijke van deze Qor-aan voort te brengen, dan kunnen zij het daaraan gelijke niet voortbrengen, zelfs al zouden zij elkaar helpen.’” ⁶⁶²

In feite daagt de Qor-aan hen uit om slechts één *soerah* of “hoofdstuk” voort te brengen gelijkwaardig aan één van zijn hoofdstukken. Geen mens is in staat geweest om dit te doen hoewel de Arabieren grote taalkundige vaardigheden hadden en de aanwezigheid van een sterke vijandigheid wat hen zou moeten aanzetten om dat te doen.

⁶⁶¹ [*Djinn* (vaak vertaald als geesten): voor de mens onzichtbare schepsels geschapen door Allah ﷻ van rookloos vuur, zoals mensen van modder/klei en engelen van licht. *Djinn* zijn ook schepsels met een eigen wil en dienen ook te kiezen tussen goed en kwaad. Er zijn onder de *djinn* ook moslims, christenen, joden en ongelovigen etc. In *Sah’ieh’ Moeslim* is overgeleverd dat ‘Aa-ishah رضي الله عنه zei dat de boodschapper van Allah ﷻ gezegd heeft: “De engelen werden geschapen van licht, de *djinn* werden geschapen van rookloos vuur en Adam werd geschapen van hetgeen dat aan jullie omschreven is.” – AY]

⁶⁶² *Soerat al-Israa-e* (17), aayah 88.

- b) De profeet ﷺ was analfabeet en wist niet hoe te lezen of schrijven. [Allah de Verhevene zegt:]

﴿ وَمَا كُنْتَ تَتْلُوا مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكَ إِذًا
لَأَرْتَابَ الْمُبْطِلُونَ ﴾

“En jij (O Moh’ammed) hebt voorheen (vóór deze Qor-aan) **niet enig boek gelezen, noch heb jij iets van** (enig boek of wat dan ook) **geschreven met jouw rechterhand** ⁶⁶³, **als** (jij kon lezen en schrijven) **zouden al-moebtiloen** (de volgelingen van *baatil* - valsheid) **kunnen twijfelen** (aan jou) ⁶⁶⁴.” ⁶⁶⁵

Het feit dat hij ongeletterd was toont aan dat degenen die beweren dat hij deze Qor-aan nam van voorgaande boeken, niets anders dan leugenaars zijn. ⁶⁶⁶

- c) De biografie van de boodschapper van Allah ﷺ bevestigt dat hij niets leerde van de mensen van het Boek, degenen die kennis hadden over hun profeten en mensen. ⁶⁶⁷

⁶⁶³ [D.w.z., de profeet Moh’ammed ﷺ leefde gedurende een lange tijd onder zijn volk voordat zijn profetschap aanving en de Qor-aan aan hem geopenbaard werd. Tijdens deze periode had hij geen enkel boek gelezen noch iets geschreven. Zijn volk, alsook anderen, wisten allemaal dat hij een ongeletterde man was die niet kon lezen en schrijven. Dit is ook hoe hij omschreven was in de voorgaande Heilige Geschriften. – AY]

⁶⁶⁴ [D.w.z., als de profeet Moh’ammed ﷺ geletterd geweest zou zijn, zouden sommige onwetende mensen aan jou getwijfeld hebben. Zij zouden gezegd hebben dat hij dit alles geleerd zou hebben van de voorgaande Boeken. En ze hebben dit daadwerkelijk gezegd, ook al wisten zij dat hij ongeletterd was en niet kon lezen noch schrijven. – AY]

⁶⁶⁵ Soerat al-‘Ankaboet (29), aayah 48.

⁶⁶⁶ [In de Bijbel staat een voorspelling van de komst van de profeet Moh’ammed ﷺ: “En het boek (de openbaring) wordt gepresenteerd aan hem die niet kan lezen, zeggende: ‘Lees dit’: waarop hij zegt: ‘Ik kan niet lezen.’” (Jesaja 29-12.) Dit komt exact overeen met de eerste openbaring aan de profeet Moh’ammed ﷺ. Door Zijn goddelijke Wijsheid koos Allah ﷻ een ongeletterde man als Zijn laatste boodschapper zodat niemand een geldige reden kon hebben om aan hem te twijfelen of hem kon beschuldigen dat hij de Qor-aan zelf geschreven of gekopieerd zou hebben. Bovendien was er geen Arabische versie van de Bijbel in de tijd van de profeet Moh’ammed ﷺ. De eerste Arabische versie van het Oude Testament is die van R. Saadias Gaon uit 900 n.C., meer dan 250 jaar na het overlijden van Moh’ammed ﷺ. – AY]

⁶⁶⁷ [Oriëntalistenvallen stellen dat de Qor-aan samengesteld is door of met de hulp van joden en christenen in de tijd van de profeet ﷺ. Zij verschillen echter van mening wie deze duistere figuren waren. Sommigen beweren dat het Bah’ierah was, de monnik die de profeet ﷺ naar men beweert ontmoette in Syrië toen hij nog een tiener was. ^(A) Dit was de bewering van Sir William Muir, Margoliouth en anderen. (Khalifa, p. 14.) Ook al vond deze gebeurtenis daadwerkelijk plaats, zou een ontmoeting van minder dan een paar uur – terwijl de profeet ﷺ nog maar een tiener was – hem de bekwaamheid geven om de Qor-aan samen te stellen? Anderen, zoals Menzes en Gardner, beweren dat de Qor-aan aan

- d) In de Qor-aan staan verzen die de profeet ﷺ berispen.⁶⁶⁸ Als de Qor-aan van hem zelf kwam en niet van Allah, dan had hij zichzelf zeker niet op zo'n manier berispt.
- e) Er zijn een aantal wonderbaarlijke aspecten bericht in de Qor-aan die aantonen dat het onmogelijk woorden van mensen kunnen zijn. Zijn welsprekendheid wordt niet eens benaderd door de welsprekendheid van de mens.⁶⁶⁹ Het bevat ook informatie over toekomstige gebeurtenissen – ten opzichte van

de profeet ﷺ onderwezen was door Salmaan al-Farsie ؓ. Aangezien Salmaan zoroastriest was en zich tot het Christendom bekeerde voordat hij moslim werd, is het logisch, beweren zij, dat hij de fantasie van de profeet ﷺ stimuleerde met verhalen over de joods-christelijke profeten. (Khalifa, p. 15.) Wij zeggen als antwoord hierop: van waar haalde de profeet ﷺ al deze informatie dan vandaan voordat Salmaan ؓ ten tonele verscheen? Salmaan ؓ, zoals algemeen bekend is, kwam pas bij de profeet ﷺ jaren na de *hidjrah*, terwijl het grootste gedeelte van de Qor-aan vóór de *hidjrah* geopenbaard werd. In feite zijn bijna alle verhalen over de vroegere profeten geopenbaard in Mekkah, zelfs voordat Salmaan ؓ de Islaam accepteerde of de profeet ﷺ ontmoette! Andere beweringen zijn zelfs nog absurder. Zowel Bodly als Gibb beweerden dat de profeet ﷺ het Christendom onderwezen was door Qiss ibn Sa'iedah, een Arabische bisschop die gewoon was om het Christendom te prediken op de jaarlijkse Oekadhz markten. Het is betreurenswaardig dat zij allebei gemakshalve vergaten te vermelden dat dit individu meer dan een eeuw vóór de geboorte van de profeet ﷺ overleed! Moh'ammed's vijanden hielden hem nauwlettend in de gaten, in de hoop dat zij enig bewijs zouden ontdekken om hun bewering dat hij een leugenaar was te staven. Maar zij konden geen enkele gebeurtenis aanhalen waarbij de profeet Moh'ammed ﷺ geheime ontmoetingen gehad kon hebben met joden of christenen. Het klopt dat Moh'ammed ﷺ religieuze discussies had met joden en christenen, maar deze vonden in al-Medienah in het openbaar plaats, en de openbaring van de Qor-aan was al meer dan 13 jaar daarvoor aan de gang. – AY]

^(A) In feite is het mogelijk dat deze gebeurtenis niet authentiek is, zoals *imaam* adz-Dzahabie naar voren bracht. In de keten [van overleveraars] is 'Abd ar-Rah'maan ibn Ghazwan, die *moenkar* (verworpen) is. Het heeft ook andere problemen; zie Noemanie, p. 158. Ondanks deze gebreken hebben sommige geleerden van *h'adieth* dit incident echter toch authentiek verklaard, zoals al-Albaanie (zie *Fiqh as-Sierah*, p. 66).

⁶⁶⁸ Een voorbeeld hiervan kan gevonden worden in het begin van *soerat 'Abasa*. [Allah ﷻ zegt daar (Nederlandstalige interpretatie): "**Hij** (de profeet ﷺ) **fronste en wendde zich af. • Omdat de blinde tot hem kwam.**" [Soerat 'Abasa (80), aayah 1-2.] D.w.z. 'Abdoellaah ibn Oemm Maktoem, die bij de profeet ﷺ kwam terwijl hij tot een of enkele leiders van de Qoeraysh aan het prediken was. Hij was serieus en aandachtig bezig om hen over te halen om de Islaam te accepteren. Op dat moment kwam een blinde man, Ibn Oemm Maktoem, om uitleg over een bepaald punt betreffende de Islaam te vragen. De profeet ﷺ hield niet van zijn interruptie en negeerde hem. Daarop zond Allah ﷻ deze *soerah* neer. Naast het leren van de juiste methode van prediken, wordt de fout die hij beging in het begin van zijn missie naar voren gebracht. De oriëntalist Leathner zei: "Soms openbaarde God een openbaring aan Moh'ammed waarin een strenge berisping zit, zoals de gebeurtenis waarin Moh'ammed zijn gezicht afwendde van de blinde arme om een rijke man met aanzien te spreken. Daarna heeft Moh'ammed deze openbaring openbaar gemaakt aan de mensen. Als Moh'ammed een leugenaar zou zijn, zoals achteloze christenen beweren, zou hij deze openbaring nooit openbaar hebben gemaakt." (Zie het boek *Dien al-Islaam*, blz. 132.) – AY]

⁶⁶⁹ [Zie Aboe Ammaar Yasir Qadhi, *Een Introductie tot de Wetenschappen Betreffende de Qor-aan*, hoofdstuk 14: "De Wonderbaarlijke Aard van de Qor-aan (*i'djaaz al-Qor-aan*)", Uitgeverij Momtazah. – AY]

de tijd van hun openbaring. Bijvoorbeeld, het sprak over de op handen zijnde overwinning, op dat moment, voor de Romeinen op de Perzen. Allah ﷻ zegt:

﴿الْم ﴿١﴾ غَلَبَتِ الرُّومُ ﴿٢﴾ فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ ﴿٣﴾ فِي بَضْعِ سِنِينَ ۗ لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدُ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٤﴾﴾

“Alif Laam Miem. * De Romeinen zijn verslagen. * In het nabije land [as-Shaam (Syrië, Libanon, Palestina en Jordanië)]. En zij zullen na hun nederlaag zegevieren. ⁶⁷⁰ * In drie tot negen ⁶⁷¹ jaren. Aan Allah behoort het bevel, van vóór en van na (deze gebeurtenissen)...” ⁶⁷²

Het bevat ook wetenschappelijke wonderen; dat wil zeggen, het bevat informatie welke onbekend was bij de mensen in die tijd, zoals de stadia van de foetus in de baarmoeder van zijn moeder. ⁶⁷³ Deze aspecten tonen allemaal aan dat de Qor-aan

⁶⁷⁰ [Ook dit is een van de wonderen in de Qor-aan, waar Allah ﷻ een toekomstig feit te kennen geeft en wel dat de Romeinen, die een nederlaag leden tegen de Perzen, alsnog de overwinning zouden behalen. En dit geschiedde werkelijk, waardoor deze profetie uitkwam. – AY]

⁶⁷¹ [Het Arabische woord *bidh'oe* duidt op een getal tussen de drie en negen. – AY]

⁶⁷² *Soerat ar-Roem* (30), *aayah* 1-4.

⁶⁷³ [In het boek *De Fakkelt: God Bestaat*, hoofdstuk “Wonderen in de Qor-aan”, van Uitgeverij Momtazah, wordt aandacht geschonken aan verschillende wetenschappelijke feiten die ruim 1400 jaar geleden in de Qor-aan zijn geopenbaard en die pas in de laatste eeuw door de moderne wetenschap zijn ontdekt. Een voorbeeld hiervan is *aayah* 32 van *soerat al-Anbiyaa-e* (21), waar Allah ﷻ zegt (Nederlandstalige interpretatie): **“En Wij maakten de hemel als een beschermend dak. En zij (de ongelovigen) wendden zich af van haar tekenen** (de tekenen in de hemel zoals de zon, maan, sterren, planeten, winden, wolken etc.)” Vrijwel iedereen heeft foto's gezien van het maanoppervlak. De talrijke kraters die gevormd zijn door meteorieten, is één van de meest bijzondere eigenschappen van de maan. Elk ruimtestation dat op het maanoppervlak gevestigd wordt zonder speciaal schild, zal spoedig met de grond gelijk gemaakt worden. De enige manier om dit te voorkomen is het op een bepaalde manier te beschermen. De aarde is op een heel natuurlijke manier voorzien van zo'n bescherming, terwijl we er bijna nooit aan denken. Daarom hoeven de mensen geen extra voorzieningen te treffen om te overleven. De atmosfeer van de aarde vernietigt alle meteorieten, groot en klein, die de aarde naderen. Maar de atmosfeer filtert ook de schadelijke stralingen uit de ruimte en is dus een onmisbaar proces om het menselijk leven op aarde mogelijk te maken. Dit is echter niet de enige eigenschap van de atmosfeer. Een temperatuur van $-273\text{ }^{\circ}\text{C}$ (= 0 K) in de ruimte, wat het “absolute nulpunt” wordt genoemd, zal een fataal effect hebben op de mensen, ware het niet dat de temperatuur in de atmosfeer van de aarde constant hoger is. Wat nog interessanter is, is dat de atmosfeer alleen ongevaarlijke stralingen,

het Woord van Allah is en niet de spraak van een mens. Het is absoluut slechts van Allah, de Alwijze, de Alwetende.

- f) Er is ook het wonder betreffende het behoud van de Qor-aan in zijn bewoording. Vanaf de tijd van de profeet ﷺ tot aan vandaag de dag, is de Qor-aan precies hetzelfde, zonder dat er één letter is veranderd of één woord verloren is geraakt. Als zo iets [een toevoeging of weglating] zou verschijnen in een kopie van de Qor-aan, dan zouden jonge kinderen het opmerken zelfs voordat het de Korandeskundigen en geleerden bereikt.
- g) Het is nog nooit aangetoond dat het van iemand anders komt dan van Allah, hoewel de vijanden van de Islaam tevergeefs hebben geprobeerd om enig bewijs te verkrijgen dat het de spraak van een mens is en zij hebben vele jaren en eeuwen gehad om deze taak uit te voeren. Deze onbekwaamheid bevestigt naast de hiervoor aangegeven bewijzen dat de Qor-aan het Woord is van Allah ﷻ.⁶⁷⁴

radiogolven en zichtbaar licht doorlaat, omdat deze onmisbare elementen voor leven zijn. Is dit niet wonderbaarlijk? De ultraviolette stralingen, welke slechts gedeeltelijk worden doorgelaten door de atmosfeer, zijn heel belangrijk voor de fotosynthese van planten en voor het overleven van alle levende wezens. Kortom, er is op aarde een voortreffelijk systeem aan het werk, dat de aarde beschermt tegen uitwendige gevaren, doch de noodzakelijke factoren doorlaat. Er is geen twijfel dat het in de 7de eeuw onmogelijk was om enig idee te hebben over de beschermende eigenschappen van de atmosfeer. De uitdrukking “het goed beschermende dak” legt de beschermende middelen rondom de aarde, die pas recentelijk zijn ontdekt met moderne apparatuur, perfect uit. Dus het bovenstaande vers dat verwijst naar de hemel als een goed beschermend dak, geeft aan dat de Qor-aan neergezonden is door een Schepper Die over alles Kennis heeft. Doch de ongelovigen wenden zich van zulke tekenen af! – AY]

⁶⁷⁴ [Een voorbeeld van de profeet's oprechtheid: een van de voornaamste incidenten die de waarheidsgetrouwheid van de profeet ﷺ aantoonde, is wellicht het verhaal over het overlijden van de zoon van de profeet ﷺ. Ibraahiem ؑ, de laatste van de kinderen van de profeet ﷺ, stierf toen hij nog geen twee jaar oud was. De profeet ﷺ was zichtbaar bedroefd hierdoor en zijn tranen rolden over zijn gezicht. Zelfs de metgezellen ؓ waren aangeslagen en verdrietig door het aanschouwen van de toestand van de profeet ﷺ. Enkele uren na Ibraahiem's overlijden, vond er een zonsverduistering plaats waardoor het stralende licht van de zon geblokkeerd werd. Onmiddellijk werd het gerucht onder de moslims verspreid: zelfs de zon en de maan zijn bedroefd door het verlies van de profeet ﷺ! Is er een grotere kans dan dit!? Wat kan een bedrieger nog meer verlangen!? Een oplichter zou dit moment met beide handen aangegrepen hebben – deze gouden kans die voor generaties lang gehoord zal worden: zelfs de hemelen treuren met de profeet! Moh'ammed ﷺ had de mensen van al-Medienah kunnen verzamelen om tegen hen te zeggen: “Ja! Zelfs de hemelen zijn aangedaan door mijn verlies!” In feite hoefde hij hen niet eens te roepen; hij hoefde alleen maar te zwijgen en het gerucht laten verspreiden. Heel Medienah was reeds onder de indruk van dit duidelijke ‘wonder’. Doch Moh'ammad ﷺ, de ware profeet die hij was, kon zijn volk niet misleiden of tegen hen liegen. Hij riep alle mensen van al-Medienah samen en wachtte totdat zij zich allemaal in de moskee verzameld hadden. Vervolgens stond hij voor hen op, verheerlijkte Allah ﷻ en dankte Hem, en sprak de zo krachtige woorden: “Waarlijk, de zon en de maan zijn twee van de tekenen en wonderen van de vele wonderen van Allah. Zij verduisteren niet vanwege de

Deze kwestie is compleet anders met betrekking tot de Bijbel. De christenen geven toe dat het Evangelie niet het letterlijke woord is van Allah.⁶⁷⁵ Dit blijkt duidelijk uit het feit dat er een aantal evangeliën zijn, elk is toegeschreven aan een van de discipelen: het Evangelie naar Matteüs⁶⁷⁶, het Evangelie naar Marcus⁶⁷⁷, het Evangelie naar Lucas⁶⁷⁸ en het Evangelie naar Johannes⁶⁷⁹.

Het lezen van deze vier evangeliën zal duidelijk maken dat het niet het woord van God is. In feite verklaart elke schrijver van de

---

dood of geboorte van enig mens.” (Overgeleverd door al-Boekhaarie en anderen.) Zo’n eenvoudige uitspraak, doch vol betekenis; zo’n onschuldige zin, doch zo krachtig in zijn implicaties. Kan er enige twijfel zijn over de oprechtheid van de profeet ﷺ? Thomas Carlyle - een Schots schrijver en historicus, wiens werk grote invloed had in het Victoriaanse tijdperk (1837 tot 1901) – schreef in zijn *Heroes, Hero-Worship and the Heroic in History*: “Een bedrieglijke man stichtte een religie? Een bedrieglijke man kan niet eens een bakstenen huis bouwen! Als hij de juiste bestanddelen van specie, de juiste methode van metselen en alle overige eigenschappen van een huis niet weet, is het geen huis wat hij maakt, maar een waardeloze bouwval. Het zal geen twaalf (inmiddels veertien) eeuwen overeind blijven en 180 miljoen mensen huisvesten; het zal onmiddellijk instorten. Een man dient zich te schikken naar de natuurlijke wetten, waarachtig zijn in de gemeenschap betreffende de natuur en de waarheid van dingen, of de natuur zal hem beantwoorden; nee, absoluut niet!!” Zie de boeken *Kent u deze man?*, *Logische argumenten voor het bevestigen van de waarheid van de beste der mensen: Moh’ammed ﷺ* van Dr. Abdul Mohsin ibn Zabn al-Moetayrie, en *Een Introductie tot de Wetenschappen Betreffende de Qor-aan*, hoofdstuk 17: “De Qor-aan en Orientalisten” van Aboe Ammaar Yasir Qadhi, alle drie uitgegeven door Uitgeverij Momtazah. – AY]

⁶⁷⁵ [Misschien had de schrijver hier aan moeten geven dat de grote meerderheid van christenen en Bijbelgeleerden, behalve de fundamentalisten onder hen, toegeven dat de Bijbel niet behouden is gebleven en dat het niet het letterlijke woord is van God. – JZ]

⁶⁷⁶ Matteüs is volgens de christenen de naam van een van de discipelen. Hij was oorspronkelijk een Jood. Hij was een tollenaar [ambtenaar die belastingen, pacht e.d. inde] voor de Romeinen. Hij volgde Jezus ﷺ en nadat hij opgeheven was, ging hij naar Ethiopië om de boodschap daar te verspreiden. Er wordt gezegd dat hij daar overleed. Zie Moh’ammed Aboe Zahra, *Moehaadharaat fie an-Nasraaniyyah*, p. 45.

⁶⁷⁷ Marcus was een volgeling van Jezus ﷺ maar niet een van de discipelen. Hij werd geboren in Jeruzalem en ging op een missionaire reis naar Antiochië (het huidige Antakya, stad in Zuid-Turkije tegen de grens met Syrië) en Cyprus. Hij overleed in Alexandrië. Zie Moh’ammed Aboe Zahra, *Moehaadharaat fie an-Nasraaniyyah*, p. 49.

⁶⁷⁸ Lucas was een van de volgelingen van Jezus ﷺ en een niet-Jood. Er wordt gezegd dat hij geboren was in Antiochië. Hij vergezeldde Paulus tijdens diens reizen. Hij overleed in Griekenland. Zie Moh’ammed Aboe Zahra, *Moehaadharaat fie an-Nasraaniyyah*, p. 51.

⁶⁷⁹ Johannes was een Joodse visser en vanaf het begin een volgeling van Jezus ﷺ. Hij reisde naar westelijk Turkije, schreef ‘zijn’ evangelie daar en overleed daar. Zie Moh’ammed Aboe Zahra, *Moehaadharaat fie an-Nasraaniyyah*, p. 53. We dienen op te merken dat deze biografieën genomen zijn van christelijke verklaringen. In werkelijkheid is er veel verwarring en onzekere aspecten betreffende de identiteit van deze vier.

⁶⁸⁰ [We hebben reeds aangegeven dat het niet bekend is wie deze vier evangeliën werkelijk hebben geschreven. De ‘gelovigen’ zeggen eenvoudig: Matteüs, Marcus, Lucas en Johannes. Maar geleerden wijzen erop dat deze evangeliën zelf aangeven dat ze werden geschreven ‘naar’ Matteüs, ‘naar’ Marcus, ‘naar’ Lucas en ‘naar’ Johannes. – AY]

evangelien op zijn eigen manier de overleveringen van de geschiedenis en wat er gebeurde met Jezus, inclusief de beweerde overleveringen betreffende zijn [vermeende] kruisiging.⁶⁸¹

In feite is zelfs de toeschrijving van deze evangelien aan hun vermeende schrijvers iets dat niet zeker is. In *al-Mawsoe'ah al-Britaaniyyah (Encyclopedia Britannica)* is te lezen: "Het is zeker dat het Evangelie naar Matteüs geschreven was voor een joods-christelijke kerk binnen een zeer sterke joodse omgeving. Maar het is onzeker of het Matteüs was die het werkelijk heeft geschreven."⁶⁸²

Een schrijver schreef in diezelfde encyclopedie: "Hoewel de schrijver van het evangelie naar Markus volgens de sterkste mening niet bekend is, komt de waarde van dit boek en zijn traditionele gezag van de relatie tussen de theoretische auteur met de discipel Petrus⁶⁸³." ⁶⁸⁴

- h) De Qor-aan werd in de tijd van de profeet Moh'ammed ﷺ op een *moetawaatir*⁶⁸⁵ manier overgeleverd zodat het ondubbelzinnige kennis voortbracht. Vandaar dat er geen ruimte is voor enige twijfel over enig woord. Aan de andere kant kunnen de evangelien, over het algemeen, niet teruggevoerd worden tot Jezus ﷺ. In feite kunnen zij niet eens teruggevoerd worden tot hun vier schrijvers. Hoewel zij tegenwoordig wijdverspreid zijn, brengt dit niet bevestigde kennis voort aangezien de bron van deze boeken zelf ofwel onbekend is of niet-bestaand.⁶⁸⁶

⁶⁸¹ Zie Ibn al-Qayyim, *Hidaayah al-Hayaara fie Adjwibah an-Nasaara*, p. 48; Ibn Mamar, *Minhat al-Qarib al-Moedjib fie ar-Radd 'ala 'Ibaad al-Salieb*, p. 73.

⁶⁸² *Al-Mawsoe'ah al-Britaaniyyah*, vol. 1, p. 697. Geciteerd van Moh'ammed as-Sa'die, *Diraasah fie al-Anadjiel al-Arba'ah*, p. 16.

⁶⁸³ Petrus was een van de discipelen. Zijn oorspronkelijke naam was Simeon. Hij was een visser. Na de hemelvaart van Jezus (vrede zij met hem) dwaalde hij rond om de mensen op te roepen tot het 'nieuwe' geloof. Hij werd 30 jaar na Jezus ﷺ gekruisigd. Zie Moh'ammed Aboe Zahra, *Moehaadharaat fie an-Nasraaniyyah*, p. 51.

⁶⁸⁴ *Al-Mawsoe'ah al-Britaaniyyah*, vol. 2, p. 951. Geciteerd van Moh'ammed as-Sa'die, *Diraasah fie al-Anadjiel al-Arba'ah*, p. 17. Voor de verschillen in deze boeken, zie Mauries Boekai [Maurice Bucaille], *Diraasat al-Koetoeb al-Moeqadassah fie Dhaw-ie al-Ma'aarif al-H'adiethah*, p. 93-95; Moh'ammed Aboe Zahra, *Moehaadharaat fie an-Nasraaniyyah*, p. 43-59. [In het Nederlands: *De Fakkel 2: Het Gebroken Kruis*, Uitgeverij Momtazah. – AY]

⁶⁸⁵ [*Moetawaatir* betekent dat het op een zodanige manier en door zo veel mensen in elke generatie is doorgegeven dat het onmogelijk is dat er een fout is gemaakt of dat zij allemaal overeenkwamen om het te vervalsen. – JZ]

⁶⁸⁶ Zie Ibn Mamar, *Minhat al-Qarib al-Moedjib fie al-Radd 'ala 'Ibaad al-Salieb*, p. 67-68.

- (2) De Edele Qor-aan bevat alleen correcte informatie. Er is geen informatie in de Qor-aan waarvan met gegronde bewijzen is dat het onjuist zou zijn, hoewel degenen die de Qor-aan ontkennen zeer vurig zijn om te proberen het te ontkennen of te weerleggen. Aan de andere kant zijn de vervormde evangeliën gevuld met verhalen en verslagen die door redenering ontkent worden en wat het verstand als onaangenaam beschouwd. Bovendien zijn er vele voorspellingen in de evangeliën die niet waar bleken te zijn en welke niet uitgekomen zijn. Dit is bewijs dat het geen goddelijk boek is omdat een van de aspecten van een goddelijk boek is dat de voorspellingen die er in aanwezig zijn, vervuld worden.⁶⁸⁷

Daarom kan men niet verweten worden voor het geloven in de verslagen en informatie in de Qor-aan. Aan de andere kant is degene die de verslagen van de evangeliën over het algemeen beaamt laakbaar omdat rationele en historische bewijzen gepresenteerd kunnen worden om te weerleggen wat zij bevatten.

- (3) De Qor-aan is niet in tegenspraak met wetenschap en het verbiedt niet om voordeel te halen uit de schepping wat Allah voor de mens ondergeschikt heeft gemaakt. Voorzeker, in talrijke verzen van de Qor-aan vindt men een aanmoediging om kennis [*'ilm*] te verwerven.⁶⁸⁸ Evenzo is er een aanmoediging voor overpeinzing en nadenken, het reizen over de aarde, het bestuderen van de wetten van Allah in de mens en de schepping.⁶⁸⁹ Dit alles is om voordeel te halen uit wat Allah onderworpen heeft aan de mensheid.⁶⁹⁰

---

⁶⁸⁷ Voor een bespreking van deze onvervulde voorspellingen, zie Moh'ammed as-Sa'die, *Diraasah fie al-Anadjjel al-Arba'ah*, p. 45.

⁶⁸⁸ Meer dan 700 verzen bevatten het woord "kennis" en zijn synoniemen. Zie Moh'ammed Foe-aad 'Abdoel-Baaqie, *al-Moe'djam al-Moe'fahas li Alfaadh al-Qor-aan al-Kariem*, onder de kop "*'ilm*." [Voorbeelden van dit soort aansporingen zijn (Nederlandstalige interpretatie van de betekenissen): "**...Allah verheft degenen van jullie die geloven en degenen aan wie de kennis is gegeven naar (passende) rangen. En Allah is aangaande wat jullie doen *Khabier* (Alwetend omtrent subtiele zaken).**" [*Soerat al-Moedjadilah* (58), *aayah* 11.] En: "**...Zeg (tegen hen, O Moh'ammed): 'Zijn degenen die weten (kennis hebben) gelijk aan degenen die niet weten (geen kennis hebben)?' Het zijn slechts mensen met verstand die zullen herinneren** (d.w.z. lering trekken uit Allah's tekenen en verzen)."⁶⁸⁹ [*Soerat az-Zoemar* (39), *aayah* 9.] – AY]

⁶⁸⁹ [Voorbeelden hiervan zijn (Nederlandstalige interpretatie): "**...Reizen zij (de ongelovigen) dan niet over de aarde en zien (zij niet) hoe het einde was van degenen vóór hen? En het Huis van *al-Aakhirah* (het Hiernamaals) is beter voor degenen die (Allah) vrezten** (en Hem doordoor gehoorzamen door het laten van zonden en slechte daden, en door het verrichten van rechtschapen goede daden). **Begrijpen jullie dan niet?"** [*Soerat Yoesoef* (12), *aayah* 109.] En: "**En op de aarde zijn tekenen voor degenen die geloven met zekerheid. * En ook in jullie zelf. Zien jullie dan niet?"** [*Soerat adz-Dzaariyaat* (51), *aayah* 20-21.] – AY]

⁶⁹⁰ [Tegenwoordig hebben veel mensen een zeer negatief beeld van de Islam en zien deze prachtige religie eerder als een reden voor achteruitgang en verderf, dan als bringer van voorspoed en succes. Dit negatieve beeld komt voornamelijk door

Wat betreft de vervormde evangeliën of de mensen van de afwijkende evangeliën, zij blokkeerden in Europa jaren lang de weg voor wetenschappelijke vooruitgang. Inderdaad, zij lieten vele mensen, die dapper genoeg waren om te spreken over wetenschappelijke theorieën die in tegenspraak waren met waar de Kerk in geloofde, op de brandstapel sterven.⁶⁹¹

Daarom zal degene die zich vasthoudt aan het fundament van de Qor-aan, in zijn aangelegenheden dat hebben wat kennis steunt en hem er toe aanmoedigt. Degene die zich vasthoudt aan het fundament van de vervormde evangeliën [de huidige Bijbel in zijn totaliteit] zal afkerig zijn tegenover en weerstand bieden aan wetenschappelijke vooruitgang, omdat er een groot verschil is tussen dit en waar hij in gelooft.

Op grond van wat zojuist is aangegeven is het gebruik van het woord *oesoeliyyah* [als verwijzing naar de Islaam, gebaseerd op de westerse term “fundamentalisme”] volgens de heersende opvatting onder de westerlingen, niet juist.⁶⁹²

---

onwetendheid en vooringenomenheid, maar wij moslims moeten ook hand in eigen boezem steken, want velen van ons hebben het praktiseren van de Islaam verwaarloosd waardoor wij als *oemmah* (gemeenschap) een totaal verkeerd beeld geven aan de niet-moslims. In het boek *Muslims...bedankt!*, van Uitgeverij Momtazah, worden vele vergeten onderwerpen aangehaald om de moslims en niet-moslims duidelijk te maken dat de Islaam een grote invloed heeft gehad op de mensheid in het algemeen en op de wetenschap in het bijzonder. Dit boek werpt een licht op een gedeelte van de fantastische geschiedenis van de Islaam waaruit blijkt dat de Islaam en moslimgeleerden een enorme bijdrage hebben geleverd aan de moderne wetenschap en beschaving. Aan het einde van dit boek zal de vraag of de moderne beschaving uit het niets ontstaan is, beantwoord zijn en het antwoord zeer overtuigend onderbouwd. Zo heeft prins Charles, de Engelse kroonprins, in een recentelijk openbare toespraak op de Oxford Universiteit gezegd: “Zoals er in het Westen veel misverstand is over de aard van de Islaam, zo ook is er veel onwetendheid over de dank die onze eigen cultuur en beschaving schuldig is aan de islamitische wereld. Het is een nalatigheid die voortkomt uit, naar mijn mening, de subjectiviteit van geschiedenis, welke wij hebben geërfd. De Middeleeuwse islamitische wereld, van Azië tot aan de kust van de Atlantische Oceaan, was een wereld waar geleerden en wetenschappers floreerden. Maar omdat wij geneigd zijn om de Islaam als vijand voor het Westen te zien, als een vreemde cultuur, gemeenschap, en een systeem van geloof, zijn wij geneigd om de grote invloed van de islamitische geschiedenis op onze eigen geschiedenis te negeren of uit te wissen.” Zie het boek *Muslims...bedankt!*, Uitgeverij Momtazah. – AY]

⁶⁹¹ [Dit dus in tegenstelling tot de islamitische beschaving die het zo'n 1000 jaar durende gat in de Europese geschiedenis, oftewel de Donkere/Duistere Middeleeuwen, van licht voorzag. Zie vorige voetnoot. Tot aan de zogenaamde ‘moderne tijden’ moesten de wetenschappers in het christelijke Europa de wetenschappelijke waarheid verloochenen of hun meningen herroepen om te voorkomen dat ze op de brandstapel terecht kwamen; Galileo is hier misschien wel het beste voorbeeld van. Zie *Muslims...bedankt!*, Uitgeverij Momtazah. – AY]

⁶⁹² [Als ondersteuning van wat de schrijver heeft aangegeven, definieert *The Oxford English Dictionary* (vol. VI, p. 267) fundamentalisme als: “Een religieuze beweging, welke oorspronkelijk actief werd onder verschillende Protestantse groepen in de Verenigde Staten na de oorlog van 1914-1918, gebaseerd op strikte naleving van bepaalde

Kritiek op de westerse opvatting betreffende extremisme

Niet alles wat de westerse deskundigen verklaarden over extremisme is onjuist. Het is gedeeltelijk correct en voor een deel incorrect. Het volgende behoort tot de aspecten waarbij zij het juist hebben:

- 1) De westerse deskundigen beschouwen de sji'ieten als een overduidelijke vorm van wat zij "fundamentalisten" [zij bedoelen hiermee extremisten] noemen in hedendaagse tijden. Dat is juist. De *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah* zijn het eens met de verklaring dat de sji'ieten extremisten zijn. In feite behoren zij tot de eerste extremisten die in deze gemeenschap verschenen [zoals eerder al is besproken]. Hun extremisme bestaat uit vele aspecten.
- 2) De westerse deskundigen zeggen dat het verklaren van anderen tot ongelovigen een kenmerkende daad is van de "fundamentalisten" [extremisten]. Echter, zij zeggen dat zij de joden, christenen en de meerderheid van de moslims als ongelovigen verklaren. Deze bewering is niet helemaal juist [als een eigenschap van extremisme]. Het gedeelte dat correct is, is dat de verklaring dat andere moslims ongelovigen zijn een vorm van extremisme is, omdat de basisregel is dat een moslim binnen de oevers van de

---

leerstellingen (d.w.z. de letterlijke onfeilbaarheid van de Bijbel) gezien als fundamenteel voor het christelijke geloof." Vandaar dat deze definitie verwijst naar diegenen die in de Bijbel geloven en de leringen van de religie als zijnde de feitelijke waarheid waar men zich in het leven aan vast dient te houden. De meerderheid en de media gebruiken de term vaak in een negatieve zin. Natuurlijk, bij een religie zoals het Christendom waar vele geleerden over hebben toegegeven dat de oorspronkelijke geschriften zijn vervalmd en wiens leringen vaak niet verenigbaar zijn met het menselijk leven, is het niet verrassend om een sterke antifundamentalistische beweging te zien, omdat mensen tot deze houding gedwongen worden aangezien zij zich op de een of andere manier aan hun religie wensen vast te houden maar niet bereid zijn om de irrationele aspecten ervan te accepteren. Als dit iemands definitie van fundamentalisme is, is er geen plaats voor een "antifundamentalistische" beweging onder de moslims. Alle geleerden, inclusief vele niet-moslims, zijn het er over eens dat er op geen enkele manier met de Qor-aan geknoeid is en dat het een openbaring van Allah is. Vandaar dat er geen reden is om te discussiëren of men wel of niet dient te geloven in de "onfeilbaarheid van het heilige geschrift" zoals de definitie hierboven aangeeft. We dienen ook op te merken dat de tweede definitie van "fundamentalisme" gegeven door het zeer gerespecteerde *The Oxford English Dictionary*, onjuist is en niet past in de islamitische context. Het woordenboek (vol. VI, p. 267) geeft aan: "In andere religies, vooral de Islaam, een gelijkwaardige strikte naleving van oude of fundamentele doctrines, zonder concessies richting moderne ontwikkelingen in denkwijzen of gewoonten." Deze term wordt vaak gebruikt voor moslims die oproepen tot een terugkeer naar de Qor-aan en *Soennah*. Maar deze beweging houdt rekening met "moderne ontwikkelingen in denkwijzen of gewoonten" – dat wat goed is en verenigbaar met de Qor-aan en *Soennah* accepterend en dat wat slecht en kwaad is verwerpend. De definitie van het woordenboek is een zeer verdraaide definitie, maar het is de definitie in de hoofden van vele westerlingen wanneer zij denken aan dat wat zij aanduiden met "islamitisch fundamentalisme". – JZ]

Islaam is en er niet uit wordt gezien tenzij er een duidelijk bewijs is dat het anders is.⁶⁹³

- 3) De westerse deskundigen beschouwen geweld en terrorisme als een zeer duidelijk fenomeen van extremisme. Zij stellen *djihaad* ook gelijk aan verboden geweld en terrorisme. Dit is ook niet volledig correct. Het klopt dat geweld, terrorisme en het doden van moslims, niet-moslimburgers, beschermde bezoekers en mensen met wie een verdrag is gesloten, zonder enig recht en vermoedelijk vanuit een religieuze rechtvaardiging werkelijk extremisme is, zoals eerder al besproken is.⁶⁹⁴

⁶⁹³ [Dat joden en christenen gezien worden als ongelovigen is juist, omdat zij niet in de Islaam, in Allah ﷻ, in *tawh'ied*, in de profeet Moh'ammed ﷺ en in de Qor-aan etc. geloven. Vandaar dat zij vanuit het oogpunt van de moslims gezien worden als ongelovigen. Het verklaren dat een bepaalde moslim of een bepaalde groep moslims ongelovig is, is een zeer gevaarlijke kwestie en dit dient alleen door bevoegde geleerden gedaan te worden indien er een noodzaak voor is. Sheikh 'Abdoellaah ibn Moh'ammad ibn 'Abdoe I-Wahhaab heeft gezegd: "Het is verplicht voor degene die oprecht is tegenover zichzelf om zich hier niet mee bezig te houden zonder kennis en bewijs van Allah. Hij dient op te passen om een persoon als niet-moslim te beschouwen louter en alleen gebaseerd op hoe hij een situatie begrijpt en zijn mening, omdat dit één van de grootste kwesties is in de Islaam." As-Shawkaanie heeft gezegd: "Weet dat het verklaren dat een persoon niet langer een moslim meer is en dat hij een ongelovige is geworden, een zaak is waaraan geen moslim die gelooft in Allah en de Laatste Dag zich aan moet wagen zonder een bewijs dat zo duidelijk is als de zon op een onbewolkte middag. Dit is zo omdat er authenticiteit is overgeleverd van een groep metgezellen ﷺ dat de boodschapper van Allah ﷻ heeft gezegd: 'Eenieder die tegen zijn broeder zegt: 'O jij ongelovige,' één van hen is werkelijk een ongelovige.' In een andere overlevering is vermeld dat de boodschapper van Allah ﷻ gezegd heeft: 'Eenieder die een andere man van ongelof beschuldigd of tegen hem zegt: 'O jij, vijand van Allah,' en hij is niet wat hij gezegd heeft, dan zal die beschuldiging naar de beschuldiger terugkeren (d.w.z. degene die de andere onterecht beschuldigd heeft is zelf een ongelovige).' Hij ﷻ heeft ook gezegd: 'Eenieder die een gelovige beschuldigd van ongelof, het is alsof hij hem gedood heeft.'" Ibn Taymiyyah heeft gezegd: "Dit is waarom de geleerden die de *Soennah* volgen hun tegenstanders niet als ongelovigen beschouwen, zelfs ook al beschouwen hun tegenstanders hen wel als ongelovig. De reden hiervoor is dat het verklaren van iemand als ongelovig een islamitische beslissing is. Daarom heeft geen mens het recht om zijn tegenstander te bestraffen met een soortgelijke beschuldiging. Evenzo kan men niet terugslaan door tegen een persoon te liegen die tegen jou liegt, aangezien liegen verboden is. Een persoon als ongelovige verklaren is ook een exclusief recht van Allah ﷻ en niemand dient als ongelovige verklaart te worden behalve degene die door Allah ﷻ ongelovig is verklaard. De Khawaaridj, degenen waarvan de profeet ﷺ bevolen heeft om tegen te vechten, werden bevochten door 'Aliy ibn Abie Taaalib ﷺ en andere moslimleiders onder de metgezellen ﷺ en hun volgelingen [*at-taabi'ien*]. De bewijzen en de overeenstemming van de *oemmah* bevestigen de onjuiste weg van de Khawaaridj, maar niemand van de moslimleiders beschouwden hen als ongelovigen. Zij vochten slechts tegen hen vanwege hun overtredingen. Daarom dient geen van deze afwijkende groepen - die de waarheid in vele kwesties niet erkennen - elkaar als ongelovig te verklaren of hun levens en eigendommen te schenden. Want dit zijn aangelegenheden waar zelfs beter opgeleide geleerden fouten in maken." Zie het artikel "Het gevaar van het ongelovig verklaren van individuen" op www.uwkeuze.net. – AY]

⁶⁹⁴ [Dat westerse deskundigen *djihaad* (in deze context gewapende strijd) gelijkstellen aan verboden geweld en terrorisme betekent eigenlijk dat zij moslims verbieden om

Aan de andere kant is hun opvatting onjuist met betrekking tot de volgende aspecten:

- 1) Zij maken onderscheid tussen actieve en passieve fundamentalisten. Zij beweren, terwijl ze een dergelijk onderscheid maken, dat het zeer moeilijk is om onderscheid te maken tussen deze twee categorieën. Wat hen feitelijk aanzet om een dergelijk onderscheid te maken, is dat [in hun ogen] alle [praktiserende, niet-secularistische] moslims zonder uitzondering extremisten zijn en, in feite, kan niet één moslim die de bevelen van de Islam naleeft, ook al is het slechts op een individuele basis, ontsnappen aan die omschrijving.
- 2) [Zij zijn ook incorrect betreffende hun bewering] dat het oproepen tot het niet scheiden van religie en leven een vorm is van extremisme. De westerlingen beschouwen het niet scheiden van religie en leven – of, in het bijzonder, politiek – als een vorm van extremisme.⁶⁹⁵ Dit is een duidelijke fout in hun begrip. Deze fout is zichtbaar in de mening van enkele onderzoekers die onwetend zijn van het feit dat de Islam geen onderscheid maakt tussen religie en politiek. Hoewel de moslims gedurende lange periode dit principe zijn vergeten, uiteindelijk werden zij wakker, ook al is het slechts op het niveau van het oproepen tot dat principe. In werkelijkheid is dit een terugkeer naar een fundamenteel, alom bekend islamitisch

---

zichzelf, hun land, hun bezittingen, hun religie etc. te verdedigen. Dit komt door hun gebrekkige begrip over *djihaad*. Moslims mogen nooit een oorlog beginnen of uitlokken, en indien een gevecht onvermijdelijk is, dient een moslimsoldaat zich in te houden en constant in gedachten te houden dat hij onder de controle staat van zijn Heer, Allah ﷻ. Elke misdaad die hij zal begaan op het slagveld zal bestraft worden op de Dag des Oordeels. Het doden van vrouwen, kinderen en bejaarden die niet bij de strijd betrokken zijn is zonder twiifel *h'aram* (verboden), wat o.a. blijkt uit de volgende *h'adieth*, overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim: "Ibn 'Oemar ؓ heeft overgeleverd dat de profeet ﷺ een gedode vrouw zag liggen tijdens één van zijn veldslagen, waarna hij het doden van vrouwen en kinderen verbood." Het is overgeleverd dat de profeet ﷺ tegen het moslimleger gezegd heeft: "Ga van huis in de Naam van Allah en met de hulp van Allah, volg de weg van de boodschapper van Allah. Dood geen oude man, jong kind, kind of vrouw... verspreid goedheid en doe goed, want Allah houdt van degene die goed doet." (Overgeleverd door Aboe Daawoed.) Dit wordt ondersteund door het advies dat Aboe Bakr ؓ gaf aan de bevelhebber van zijn leger: "Ik adviseer jou tien dingen: dood niet een vrouw, een kind, of enig oud persoon, of hak geen fruitbomen om..." (*al-Moewatta-e*, 982, *Kitaab al-Djihaad.*) – AY]

⁶⁹⁵ [We kunnen de rollen ook omdraaien, want vele aanhangers van, bijvoorbeeld, secularisme en democratie (wat dit ook moge zijn), zijn nog vele malen fanatieker in het verspreiden van hun ideeën. Zij gebruiken o.a. massamedia, financiële sancties en wapens om hun gedachtegoed aan anderen op te leggen. Hun extremisme is vele malen groter dan die van moslims en ook het aantal slachtoffers dat zij veroorzaken is vele malen groter dan de slachtoffers van 'islamitisch' extremisme. Dit is dan ook een van de oorzaken van 'islamitisch' extremisme, wat eerder ook door de schrijver is aangegeven. – AY]

principe ⁶⁹⁶ dat deel uit maakt van de essentiële punten en fundamenteën van de religie. ⁶⁹⁷ Dit feit werd opgemerkt door een van de deelnemers aan het symposium toen hij het advies gaf dat het Amerikaanse beleid betreffende het aanpakken van de islamitische fundamentalisten, gebouwd dient te worden op het begrijpen van de connectie tussen religie en politiek en dat de gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden uitgelegd dienen te worden als logische daden resulterend van die connectie. ⁶⁹⁸ De aard van de islamitische religie geeft aan dat het een religie is dat geopenbaard werd om alle aspecten van het leven te regelen. Zelfs één blik op haar teksten en bepalingen zal, daarom, bevestigen dat het een complete manier van leven is dat zowel de spirituele als de materialistische aspecten omvat, alsook de individuele en maatschappelijke.

Westerse deskundigen dienen, wanneer zij dat wat zij “het mengen van religie met politiek” noemen verwerpen, omzichtig te zijn om niet te vervallen tot een tegenstrijdigheid door hetzelfde fenomeen dat plaatsvindt onder de jeugd in progressief Europa, te ontkennen. Het is bevestigd in academische onderzoeken dat de jeugd meer en meer beïnvloed wordt door religieuze factoren wanneer zij beslissen of stemmen voor nationale politieke kwesties, ook al is het Christendom een geloof en spirituele religie dat het politieke systeem van het individu of groepen niet binnengaat. Voorzeker, er zijn een aantal politieke partijen in Europese landen die zichzelf toeschrijven aan het Christendom [zoals de *Christian Democratic Party*]. ⁶⁹⁹

⁶⁹⁶ [Het is niet alleen een islamitisch principe, maar ook een christelijk principe, wat eigenlijk ook een islamitisch principe is aangezien het oorspronkelijke Christendom, zoals dat door Jezus ﷺ verkondigd werd, ook de Islaam (overgave aan God) is: “Trouwelozen! Beseft u dan niet dat vriendschap met de wereld vijandschap jegens God betekent? Wie bevriend wil zijn met de wereld, maakt zich tot vijand van God... ..Onderwerpt u dus aan God (= Islaam), maar biedt weerstand aan de duivel...” (Jacobus 4:4+7.) Jezus ﷺ heeft volgens Matteüs 5:17-20 gezegd: “Denk niet dat ik gekomen ben om de wet of de profeten teniet te doen (de religie, boodschap blijft hetzelfde); Ik ben niet gekomen om teniet te doen, maar om te implementeren (te bevestigen, uit te voeren). Want waarlijk, ik zeg tot jullie: totdat hemel en aarde vergaan, zal er op geen enkele manier een jota (het allergeringste) of tittel (punt) van de wet vergaan, totdat alles vervuld is (deze tijdelijke wereld ten einde komt). Wie dan zelfs één van de kleinste van deze geboden afschaft, en de mensen zo onderwijst, hij zal het kleinst gekwalificeerd worden in het hemelse koninkrijk (het Hiernamaals): maar wie ze doet en onderwijst, die zal groot gekwalificeerd worden in het hemelse koninkrijk. Want ik zeg tot jullie, dat als jullie gerechtigheid niet groter is dan de gerechtigheid van de schriftgeleerden der Farizeeën, zullen jullie in geen geval het hemelse koninkrijk binnengaan.” – AY]

⁶⁹⁷ Zie Moh’ammed Mah’moed Rabie’, *Araa-e fie as-Sah’wah al-Islaamiyyah*, p. 29.

⁶⁹⁸ Zie dr. Ah’mad Khidhr, *al-Islaam wa al-Koengris, al-Moedjtama’*, nr. 969, p. 49.

⁶⁹⁹ Zie Moh’ammed Mah’moed Rabie’, *Araa-e fie as-Sah’wah al-Islaamiyyah*, p. 21.

- 3) Zij hebben de kwestie tot een politieke kwestie gemaakt en kijken er naar vanuit dat perspectief. Dit is een enorme tekortkoming in hun begrip betreffende de aard van extremisme in het leven van hedendaagse moslims. In essentie is extremisme een kwestie wat wordt toegeschreven aan de religie. De extremisten van enige religie dienen beoordeeld te worden in overeenstemming met de religie waar zij zichzelf toeschrijven. Daarom dient men te kijken naar wat in overeenstemming is met de fundamenteën van de religie en wat er buiten valt met betrekking tot extremisme.
- 4) [Zij zijn ook incorrect wanneer zij zeggen] dat de toepassing van de *sharie'ah* of de oproep tot de toepassing ervan, een vorm van extremisme is. Feitelijk bevat de islamitische *sharie'ah* dat wat goed is voor de mensheid en wat nodig is voor de gelukzaligheid van iedereen.⁷⁰⁰ Er is geen vergelijking tussen de Islaam en het vervormde Christendom [betreffende dit punt]. Als het vervormde Christendom toegepast zou worden in het leven van de mensen, zou het leiden naar groot onrecht voor de mensheid.⁷⁰¹ De

---

⁷⁰⁰ [Allah ﷻ zegt in de Qor-aan (Nederlandstalige interpretatie van de betekenis): "...**Hij** (de profeet Moh'ammed ﷺ) **gebiedt hen *al-ma'roof*** (het goede, d.w.z. het islamitische monotheïsme en alles wat de Islaam opdraagt om te doen) **en verbiedt hen *al-moenkar*** (het afkeurenswaardige, slechte, verwerpelijke, d.w.z. polytheïsme en ongelooft en alles wat de Islaam verboden heeft) **en hij staat hen *at-tayyibaat*** (al het goede en wettige betreffende zaken, handelingen, geloofsovertuigingen, personen en voedsel) **toe en hij verbiedt hen *al-khabaa-ith*** (al het slechte en onwettige betreffende zaken, handelingen, geloofsovertuigingen, personen en voedsel)..."] [Soerat al-A'raaf (7), aayah 157.] Allah ﷻ zegt ook (Nederlandstalige interpretatie van de betekenis): "...**En het kan zijn dat jullie een afkeer hebben van iets terwijl het goed is voor jullie, en het kan zijn dat jullie van iets houden terwijl het slecht is voor jullie. En Allah weet** (wat nu of uiteindelijk goed/slecht is voor jullie), **terwijl jullie (dit) niet weten.**" [Soerat al-Baqarah (2), aayah 216.] – AY]

⁷⁰¹ [Omdat hun bron – de Bijbel – niet meer origineel is maar het product van doctrinaire ontwikkeling in overeenstemming met begeerten van de mens. "Hoe durven jullie te zeggen: 'Wij zijn wijs, en de wet van Jehovah is bij ons'? Waarlijk, zie, de valse pen van de schrijvers hebben valselijk geschreven. De wijzen zijn beschaamd gemaakt, zij zijn met wanhoop vervuld en verward: zie, ze hebben het woord van Jehovah verworpen; en wat voor wijsheid is er in hen?" (Jeremia 8:8-9.) Hier wordt nadrukkelijk aangegeven dat de Joden mensen waren die knoeiden met het Heilige Schrift, de goddelijke Openbaring! Men knoeide niet alleen met het Heilige Schrift, ook is niet alles bewaard gebleven. Bijvoorbeeld, in Numeri 21:14 wordt verwezen naar "het Boek van de Oorlogen van Jehovah" dat verloren is geraakt. Paulus gaf toe dat hij loog om ziertjes te winnen: "Want als door mijn leugen God's waarheid overvloediger is geworden en dus (bijdraagt aan) Zijn Glorie, waarom dan word ik nog als een zondaar beschouwd?" (Romeinen 3:7.) Zie het artikel "De Heilige Geest" op www.uwkeuze.net. Zo geeft *The New Catholic Encyclopedia*, officieel erkend door de Katholieke Kerk, aan dat het concept van de drie-eenheid in het Christendom geïntroduceerd werd in de vierde eeuw en dat het een product was van drie eeuwen van doctrinaire ontwikkeling. F.J. Wilken, de Australische Baptist, schreef in *Christadelphianism*: "In het Oude Testament was de eenheid van God duidelijk bevestigd. Het Joodse credo, dat zelfs tegenwoordig nog in elke synagoge wordt herhaald, was: 'Hoor, O Israël: Jehovah, onze God, Jehovah is één!' (Deuteronomium 6:4.) Dit was het geloof van de eerste christenen, dus schreef Paulus 'één God en Vader van allen, Die boven

secularisten in het Westen ontwikkelden en groeiden alleen maar als een ontsnapping aan de ellende van het christelijke leven dat toegepast werd door de paus en kerkleiders.⁷⁰²

- 5) [Zij zijn ook incorrect wanneer zij zeggen] dat het oproepen tot *djihaad* tegen de ongelovigen een vorm van extremisme is. Dit is niet juist omdat *djihaad* een van de *sharie'ah* verplichtingen is. Allah ﷻ zegt:

﴿ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَأْوَهُمْ جَهَنَّمُ وَيَسَّرَ الْمَصِيرُ ﴾

“O profeet (Moh’ammed ﷺ)! Bevecht de ongelovigen en de hypocrieten en wees hardvochtig jegens hen.⁷⁰³ En hun verblijfplaats is de Hel, en wat een slechte bestemming is dat!”⁷⁰⁴

Allah de Verhevene zegt ook:

allen is, en door allen, en in allen.’ (Efeziërs 4:6.) Maar geleidelijk aan werd toevoeging of wijziging noodzakelijk geacht.” John McKenzie, een rooms-katholieke Bijbelgeleerde, geeft op p. 899 van *The Dictionary of the Bible* aan: “De drie-eenheid van God wordt door de Kerk gedefinieerd als het geloof dat God drie personen is die leven in één aard. Dit geloof als zodanig gedefinieerd werd pas in de 4de en 5de eeuw n.C. bereikt en is daarom niet expliciet noch formeel een Bijbels geloof.” Zie “Eenheid versus drie-eenheid: schaakmat!” op www.uwkeuze.net. Niet alleen het concept aangaande de drie-eenheid is een product van doctrinaire ontwikkeling. De Engelse theoloog en kerkgeschiedkundige H.M. Gwatkin verklaart in *Early Church History* (Volume 1, p. 11): “Het struikelblok in het tijdperk van het vroege Christendom was niet zo zeer Jezus’ goddelijkheid, maar zijn kruisiging.” Zie “Stierf Jezus ﷺ aan het kruis?” op www.uwkeuze.net. – AY]

⁷⁰² Zie Moh’ammed Qoetb, *Madzaahab al-Fikriyyah al-Moe’aasirah*, p. 9-70.

⁷⁰³ [Met alle regels betreffende *djihaad* in acht nemend. Dit bevel verkondigt een verandering in het beleid jegens de hypocrieten. Het hele Arabische schiereiland stond nu onder islamitisch gezag en een bitter conflict met de buitenlandse vijanden (de Romeinen en de Perzen) stond op het punt van aanvang; dus was het noodzakelijk dat deze binnenlandse vijandige elementen de kop ingedrukt werden zodat zij niet konden samenzweren met de buitenlandse vijanden om zo inwendig gevaar te vormen voor de moslims. Want hypocrisie is een pest, en een hypocriet is de rat die diens ziektekiemen draagt en verspreidt. Ook hadden deze hypocrieten negen jaar lang de kans gekregen om het rechte pad gade te slaan, te overwegen en te testen, wat hen gebaat zou hebben als er enig goeds in hen was geweest. Nu was er geen reden meer om nog langer tolerant jegens hen te zijn. Aldus droeg Allah ﷻ de moslims op om de hypocrieten hetzelfde te behandelen als de ongelovigen. (*Tefhiem al-Qor-aan*, Sayyid Aboel ‘Alaa Mawdoedie.) – AY]

⁷⁰⁴ Soerat at-Tawbah (9), aayah 73.

﴿ قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَتَّى يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَنْ يَدٍ وَهُمْ صَاغِرُونَ ﴾

“Bevecht degenen die niet geloven in Allah, noch in de Laatste Dag, die behoren tot degenen aan wie het Boek gegeven is (joden en christenen), en die niet verbieden wat verboden is door Allah en Zijn boodschapper (Moh’ammed ﷺ) en die de ware religie (de Islam) niet aanhangen, totdat zij gewillig *al-djizyah*⁷⁰⁵ geven terwijl zij onderdanig zijn (aan de regels van de Islam⁷⁰⁶).”⁷⁰⁷ -
⁷⁰⁸

De islamitische *djihaad* is bekrachtigd om het licht van de Islam de mensen te laten bereiken. Het was door dit licht dat wanneer een volk veroverd werd het niet lang duurde voordat dit volk de leiders werden in het veroveren van andere landen [omdat zij hun nieuwe religie van de Islam verspreidden].

⁷⁰⁵ [*Djizyah*: een soort belasting die betaald dient te worden door niet-moslims die leven in een islamitische staat en die hun eigen religie willen behouden (*Ahloe ad-Dzimmah* – Mensen van Bescherming). Aangezien niet-moslims vrijgesteld zijn van militaire dienst en belasting die opgelegd is aan moslims, dienen zij deze belasting te betalen als compensatie. Het garandeert hen veiligheid en bescherming. – AY]

⁷⁰⁶ [Dit is het doel van *djihaad* tegen de joden en de christenen en het is niet om hen te dwingen moslims te worden of om de islamitische manier van leven aan te nemen. Zij dienen gedwongen te worden de *djizyah* te betalen om zo hun onafhankelijkheid en bestuur in het land te beëindigen, zodat zij anderen hun verkeerde manieren niet langer meer kunnen opleggen aangezien dit onvermijdelijk leidt naar chaos en wanorde. Als joden en christenen in een islamitische staat ervoor kiezen om hun eigen religie te behouden en zij instemmen er te leven als *Ahloe ad-Dziemmah* door *djizyah* te betalen, dient een islamitische staat hen te beschermen en te tolereren dat zij het leven leiden dat zij willen. (Zie *Tefhiem al-Qor-aan*, Sayyid Aboel ‘Alaa Mawdoedie.) – AY]

⁷⁰⁷ *Soerat at-Tawbah* (9), *ayah* 29.

⁷⁰⁸ [Daarom, toen de mensen van het boek (*Ahli l-Kitaab*) niet geloofden in Moh’ammed ﷺ, hadden zij geen heilzaam geloof in enig boodschapper of wat de boodschappers hebben gebracht. Integendeel, zij volgden hun religies slechts omdat dit overeenkwam met hun ideeën, begeerten en manieren van hun voorvaders, niet omdat zij Allah’s Wet en religies waren. Als zij ware gelovigen in (en volgelingen van) hun religies waren, zou dat geloof hen geleid hebben te geloven in Moh’ammed ﷺ omdat alle profeten het goede nieuws aangaande Moh’ammed’s komst verkondigden en hen opdroegen om hem ﷺ te gehoorzamen. Doch, toen hij ﷺ gezonden werd, geloofden zij niet in hem, ook al was hij de grootste van alle profeten. Daarom volgen zij niet de religie van de vroegere profeten omdat deze religies van Allah ﷻ kwamen (en dezelfde boodschap bevatten), maar zij volgen dat wat bij hun ideeën en begeerten past. Daarom zal het geloof in een vroegere profeet – in wie zij beweren te geloven – hen niet van nut zijn omdat zij niet geloven in de grootste, de laatste en meest perfecte der profeten ﷻ. (*Tefsier Ibn Kethier*.) – AY]

Op hetzelfde moment hebben geweld, rebelleren tegen leiders en terrorisme andere regelgevingen in de Islaam afhankelijk van de omstandigheden van de mensen die hierbij betrokken zijn. Het voeren van *djihaad* tegen een oorlogvoerende ongelovige [een onderdrukker, tiran] is geen extremisme. Maar geweld en terrorisme als een religieuze daad verricht tegen een burger, moslim of niet-moslim, of degenen die een verdrag hebben met de moslimregering, is een vorm van extremisme. Dit onderwerp zal later in meer detail behandeld worden.

- 6) [Zij zijn ook incorrect wanneer zij zeggen dat] het verklaren dat de joden en christenen ongelovigen zijn een vorm van extremisme is. Deze vergissing komt door het falen in het erkennen van de religie zelf als standaard voor het beoordelen van zaken van extremisme. De islamitische religie maakt het anders zeer duidelijk dat eenieder die zich niet houdt aan de islamitische religie een ongelovige er in is. Allah ﷻ zegt:

﴿لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ﴾

“Werkelijk, degenen die zeiden: “Waarlijk, Allah is de Messias, zoon van Maryam (Maria),” zijn ongelovig geworden...”⁷⁰⁹

Allah ﷻ zegt ook:

﴿لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُنْفَكِينَ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ﴾

“Degenen die ongelovig zijn van de mensen van het Boek (joden en christenen) en de afgodenaanbidders zouden geen afstand nemen (van hun ongelooft) totdat het duidelijke bewijs (de Qor-aan of de profeet Moh’ammed ﷺ) tot hen komt”⁷¹⁰,⁷¹¹ · ⁷¹²

⁷⁰⁹ Soerat al-Maa-idah (5), aayah 17 en 72.

⁷¹⁰ [Dit betekent niet dat zij na het komen van het duidelijke bewijs hun *koefr* (ongelooft) op zouden geven, maar dat het bij gebrek aan duidelijk bewijs niet mogelijk zou zijn dat zij uit die toestand gered zouden worden. Dus als sommigen van hen volharden in hun *koefr* na het komen van het duidelijke bewijs, dan zijn zij daar zelf verantwoordelijk voor; zij kunnen niet klagen dat Allah ﷻ geen maatregelen heeft getroffen voor hun leiding. (Tefhîm al-Qor-aan, Sayyid Aboel ‘Alaa Mawdoedie.) – AY]

⁷¹¹ Soerat al-Bayyinah (98), aayah 1.

⁷¹² [Er zijn meerdere verzen die hier heel duidelijk over zijn, bijvoorbeeld waar Allah ﷻ zegt (Nederlandstalige interpretatie van de betekenis): **“Waarlijk, de (enige) religie bij Allah** (die Hij van een persoon accepteert) **is de Islaam** (overgave aan Zijn Wil)...” [Soerat

In feite geloven alle aanhangers van enige religie dat de anderen ongelovigen zijn aangezien zij niet behoren tot hun religie en manier van leven.⁷¹³

We dienen op te merken dat de westerse opvatting betreffende extremisme op enkele manieren een zeer oppervlakkige opvatting is. Bijvoorbeeld, zij beschouwen het dragen van de [islamitische] kledingdracht van moslimvrouwen als een indicator van extremisme [hoewel sommige moslimvrouwen het louter dragen uit gewoonte terwijl hun geloof zwak is]. Deze oppervlakkigheid is het tegenovergestelde van het uitvoerige, serieuze onderzoek dat nodig is.

Sommige moslimgeleerden en onderzoekers zijn bedrogen door de terminologie [voortkomend uit het Westen]. Een van hen zei: “Het Westen gebruikt de tweede term, ‘fundamentalisme,’ als een omschrijving van de gematigde, algemene bewegingen. In het begin gebruikten zij de term ‘terrorist’ en brandmerkten hen als radicalen. Maar zij waren niet in staat om met dit soort omschrijving door te gaan.”⁷¹⁴ Blijkbaar is er bij de westerse deskundigen een tekortkoming

---

Aal 'Imraan (3), *aayah* 19.] En Allah de Verhevene zegt (Nederlandstalige interpretatie van de betekenis): **“En wie een andere religie dan de Islaam wenst, het zal nooit van hem aanvaard worden, en in het Hiernamaals zal hij tot de verliezers behoren.”** [*Soerat Aal 'Imraan* (3), *aayah* 85.] De Islaam is de religie van Allah ﷻ die door alle profeten en boodschappers verkondigd is, en geen andere religie wordt door Hem geaccepteerd, want alle andere religies zijn namelijk veranderde vormen van de oorspronkelijke religie, namelijk de Islaam: overgave aan Allah. Dit betekent echter niet dat het oorspronkelijke “Jodendom” en het oorspronkelijke “Christendom” volledig verworpen zullen worden en dat de vroegere “joden” en “christenen” allemaal naar de Hel gaan. Jodendom, Christendom, joden en christenen, zijn slechts door mensen verzonnen namen, want hun profeten, die ook de profeten van de Islaam zijn, waren allemaal moslims (degenen die zich overgeven aan Allah) en zij verkondigden ook de Islaam. Zij riepen hun mensen op tot *tawh'ied* (de Eenheid van Allah) en waarschuwden hen voor *shirk* (afgoderij). Jezus ﷺ zou gezegd hebben: “*Onderwerp je dus aan God (= Islaam) en weersta de duivel* (die oproept tot dwaling)...” (Jakobus 4:7.) Jezus ﷺ riep dus ook op tot Islaam. – AY]

⁷¹³ [Sommigen gaan zelfs nog veel verder dan dat. De Talmoed (het heiligste boek van de joden) definieert specifiek allen die niet joods zijn als onmenselijke dieren en beschouwt speciaal niet-joden als niet afstammend van Adam. Hier volgen enkele passages uit de Talmoed die met dit onderwerp in verband staan: “De joden worden mensen genoemd, maar niet-joden zijn geen mensen. Het zijn beesten.” (Talmoed: Baba mezia, 114b.) “De akum (niet-jood) is als een hond. Ja, de geschriften leren ons aan de hond meer eer te betonen dan aan de niet-jood.” (Ereget Raschi Erod. 22 30.) “Zelfs hoewel God de niet-jood schiep zijn het nog altijd dieren in menselijke gedaante. Het is niet gepast voor een jood om te worden gediend door een dier. Daarom zal hij worden gediend door dieren in mensengedaante.” (Midrasch Talpioth, p. 255, Warsaw 1855.) “Een zwangere niet-jood is niet beter dan een zwanger dier.” (Coschen hamischpat 405.) “Het is toegestaan het lichaam en het leven van een ongelovige (niet-joden, met name christenen en moslims) te nemen.” (Sepher ikkarim III c 25.) etc. In Sofarim 15, regel 10 (Minor Tarcctates) is te lezen: Dit is de uitspraak van rabbijn Simom ben Yohai: “*Tod shebe goyyim herog* (zelfs de beste van de niet-joden – ongelovigen – zouden gedood moeten worden).” – AY]

⁷¹⁴ Dr. 'Aliy Djoeraisha, *al-Itidjahaat al-Fikriyyah al-Moe'aaṣirah*, p. 329.

in het begrip betreffende de betekenis wanneer het slaat op moslims. Zij gebruiken de term ‘fundamentalisme’ om te verwijzen naar de islamitische heropleving zoals dat door moslims begrepen wordt. Maar volgens hun begrip betreffende ‘fundamentalisten’ verwijzen de westerse deskundigen naar de abnormale beweging wat in tegenspraak is met de rationele principes. Een historische blik op hoe die term gebruikt is, bevestigt dit. Om deze term [goed en volledig] te begrijpen is het niet voldoende om naar woordenboeken te kijken die slechts de taalkundige betekenis van het woord geven. In plaats daarvan dient men de verschillende manieren waarop deze term gebruikt is te bestuderen. Een dergelijke studie zal duidelijk maken dat hun gebruik van deze term met betrekking tot fanatieke, dweepzuchtige bewegingen is. Het kiezen van deze term om de islamitische beweging te omschrijven, is een keuze dat enige vijandigheid en kwaad inhoudt. Het volgende is bewijs hiervoor:

- (1) De historische achtergrond die bestaat in de gedachten van de westerling, zorgt ervoor dat wanneer hij over ‘fundamentalisme’ hoort, gevuld is met verachting en minachting door de barbaarse daden die door hun christelijke broeders zijn verricht in de naam van religie. Zij bevochten humanisme, wetenschappelijke vooruitgang en ontwikkeling. De keuze voor die term en de toepassing op de moslims of een groep van hen, is niet zonder doel. Maar het is ook niet gerechtvaardigd. Een westerse onderzoeker gaf na het presenteren van het gebruik van deze term in het Engels en Frans, aan dat: “Deze termen werden overgebracht naar de moslimwereld als intellectueel gereedschap. Zij werden geformuleerd als uitleggingen voor de specifieke gebeurtenissen in de Katholieke en dientengevolge Protestantse geschiedenis. Wij vinden geen enkele rechtvaardiging voor dit soort van overdracht.”⁷¹⁵ Dit toont aan dat fundamentalisme niet wenselijk is onder de christenen omdat dit duidt op een terugkeer naar de fundamentele van de vervormde evangeliën die gevuld zijn met misleiding en afwijkingen, onverenigbaarheid met een rationele denkwijze, strijdigheid met de wetenschap en valse verslagen. Maar als men met ‘fundamentalisme’ een terugkeer naar de Qor-aan bedoeld, die vrij is van al deze negatieve aspecten, dan is het voorzeker iets prijzenswaardig. In feite verwijst het woord *oesoeliyien*⁷¹⁶ in het normale gebruik door moslims, naar de geleerden van de fundamentele van de religie of de geleerden van de islamitische juridische theorie, in zijn algemene gebruik. En zij zijn een groep onder de moslimgeleerden.⁷¹⁷

⁷¹⁵ Gilles Cable, *an-Nabie wa al-Fir'awn*, p. 231-232.

⁷¹⁶ [Het woord gebruikt als een vertaling van “fundamentalisten.” – JZ]

⁷¹⁷ Zie Ah'mad Kamaal Aboe al-Madjd, *at-Teṭarroef ad-Dienie wa Ab'aadoehoe*, p. 5.

- (2) Meer bewijs dat de extreme, fanatieke beweging bedoeld wordt door het Westen wanneer zij de term 'fundamentalist' gebruiken en niet de gematigde, algemene beweging, zoals sommige geleerden denken, is dat de westerlingen onderscheid maken tussen fundamentalisme en gematigdheid en zij maken onderscheid tussen fundamentalisten en gematigden. Bijvoorbeeld, met betrekking tot de *djihaad* in Afghanistan maakt het Westen onderscheid tussen de groepen van *moedjaahidien*⁷¹⁸, ze noemen sommigen fundamentalisten en anderen gematigden, een onderscheid dat verworpen werd door de *moedjaahidien* die zichzelf als gematigd omschrijven.⁷¹⁹
- (3) De geschiedenis van de ideologische worsteling tussen de Islam en het Westen, vooral in het huidige tijdperk, toont aan dat het Westen een aantal termen naar voren heeft gebracht die ontstonden in hun eigen omgeving en die vooral voor het Westen bepaalde betekenissen en opvattingen dragen omdat zij een historische achtergrond tot hen hebben. Zij passen deze termen op moslims toe ook al is er een groot verschil tussen de religies, geschiedenissen en omgevingen van deze twee beschavingen. De volgende termen zijn wellicht duidelijke voorbeelden van deze aard:
- fundamentalisme
  - secularisme
  - strijdlustige activisme
  - achteruitgang
  - hervorming
  - vooruitstrevendheid⁷²⁰
  - modernist

Al deze termen zijn als verkorting [of codewoord] die duiden op een filosofie of specifieke situatie welke ontstaan is in een bepaalde omgeving in het Westen. [Hoewel zij niet toepasselijk zijn voor een islamitische context,] hebben de westerlingen erop aangedrongen om deze termen op de moslims over te brengen vanwege redenen met betrekking tot de behoefte aan controle, het verspreiden van kolonialisme en om de deuren van intellectuele en culturele invasies te openen.

---

⁷¹⁸ [Moedjaahid: strijder in de *djihaad*. De meervoudsvorm is *moedjaahiddien*. - AY]

⁷¹⁹ Zie Sayd Ah'mad Djielaanie, *al-Moedjtama'*, nr. 913, p. 24.

⁷²⁰ Zie 'Abdoel-Wahaab Sa'ied, introductie tot *al-Oesoeliyyah fie al-'Aalam al-'Arabie*, p. 12.

Hoofdstuk 3

De gebieden van geloofs- en *sharie'ah*-gerelateerd extremisme

Extremisme met betrekking tot loyaliteit (*al-walaa-e*) en distantïering (*al-baraa-e*)

De taalkundige betekenis van *al-walaa-e* en *al-baraa-e*

(1) De taalkundige betekenis van *al-walaa-e* [الولاء]:

Ibn Faaris heeft gezegd: “[De drie Arabische letters] waaw (و), laam (ل) en yaa-e (ي) vormen een correct stamwoord dat duidt op nabijheid. Van dit stamwoord komt *al-walīy* [الولي]. Men zegt: ‘Zij namen afstand na *walīe*,’ dat wil zeggen nabijheid zoeken.”⁷²¹ *Al-Moewaalaaah* [الموالاتة] is liefde. Men zegt: “Die-en-die *waala* tot die-en-die,” als hij van hem houdt.⁷²² *Al-Walaa-e* betekent ook hulp en assistentie. Allah ﷻ zegt:

﴿ إِنَّمَا يَنْهَنكُمْ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَتَلُواكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ وَظَهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَن تَوَلَّوهُمْ^ج وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴾

“Waarlijk, wat Allah jullie verbod is (alleen) met betrekking tot degenen die jullie bevochten wegens de religie, en die jullie uit jullie huizen hebben verdreven, en die anderen hielpen om jullie te verdrijven, om hen loyaal (bevriend) te zijn. En eenieder die hen loyaal is (tot vriend neemt), zij zijn dan de *dhzaalimoen* (onrechtplegers, overtreders)...”⁷²³

Al-Faraa-e⁷²⁴ heeft gezegd: “Dat wil zeggen, hen steunen, bedoelend de mensen van Mekkah.”⁷²⁵

⁷²¹ Moe'djam Maqaayies al-Loeghah, onderwerp *walīe*.

⁷²² Van de verklaring van Ibn al-'Araabie. Zie Ibn Mandhzoer, *al-Lisaan*, onderwerp *walīe*.

⁷²³ Soerat al-Moemtah'anah (60), aayah 9.

⁷²⁴ Al-Faraa-e is Yah'ya ibn Ziyaad ibn 'Abdoellaah ad-Daylamie, leider van de Kufi-school van taalkunde en van hen het meest op de hoogte betreffende grammaticale, taalkundige en literaire vaardigheden. Hij werd geboren in Kufa (Irak) en verhuisde naar Bagdad. Hij werd ingehuurd om de kinderen van khalief al-Maa-emoen op te

(2) De taalkundige betekenis van *al-baraa-e* [البراءة]:

Ibn Faaris legt uit dat de letters *baa-e* [ب], *raa-e* [ر] en *hamzah* [ء] twee onafhankelijke stamwoorden vormen waarvan andere vertakkingen worden afgeleid. Een van hen is “schepping”. Men zegt, bijvoorbeeld: “Allah *bara-a* [schiep] de schepping.” Het andere basiswoord betekent: distantiëring van iets en je er van onthouden.” Dit basiswoord, *bar-e*, betekent gezond zijn en vrij van ziekte. Aldus zegt men: “Ik heb jouw recht vervuld [of ik ben vrij van jouw recht].” De mensen van de Hidjaaz zeggen: “Ik ben *boeraa* [vrij, onschuldig] van jou,” terwijl anderen in plaats daarvan zeggen: “Ik ben *barie* van jou.”⁷²⁶ Een geleerde betreffende Arabisch heeft gezegd: “Men zegt *barie-a* wanneer hij vrij is van iets [of het vervuld heeft]; en men zegt *barie-a* als iemand zich van iets onthoudt en er van weg blijft; en men zegt *barie-a* wanneer hij vermaand en waarschuwt.”⁷²⁷

(3) De *sharie'ah* betekenissen van *al-walaa-e* en *al-baraa-e*:

Al-Walaa-e en *al-wilaayah* betekenen steun, liefde en respect.⁷²⁸ *Al-Baraa-e* betekent distantiëring, het vrij zijn van een ander en vijandigheid na het vermanen en waarschuwen.⁷²⁹ Ibn Taymiyyah heeft gezegd: “*Al-Wilaayah* is het tegenovergestelde van vijandigheid [haatgevoel] en wrok. De basis van *al-wilaayah* is liefde en nabijheid. De basis van *adaawah* [vijandigheid en wrok] is haat en distantiëring.”⁷³⁰

---

voeden. Hij overleed op weg naar Mekkah in 207 H. Onder zijn boeken is *Ma'aanie al-Qor-aan*. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 10, p. 118; *al-A'laam*, vol. 8, p. 145.

⁷²⁵ Geciteerd van Ibn Mandhzoer, *al-Lisaan*, onderwerp *walie*.

⁷²⁶ *Moe'djam Maqaayies al-Loeghah*, onderwerp *bara*, vol. 1, p. 236.

⁷²⁷ Ibn al-'Araabie, aangehaald in *Lisaan al-'Arab*, onderwerp *bara-a*.

⁷²⁸ Zie Ibn Abie al-'Izz al-H'anafie, *Sharh' al-'Aqiedah at-Tah'aawiyah*, p. 403; Soelaymaan ibn 'Abdoellaah, *Taysier al-'Aziez al-H'amied*, p. 422; dr. Moh'ammed al-Qah'taanie, *al-Walaa-e wa al-Baraa-e*, p. 90.

⁷²⁹ Dr. Moh'ammed al-Qah'taanie, *al-Walaa-e wa al-Baraa-e*, p. 90.

⁷³⁰ Ibn Taymiyyah, *al-Foerqaan*, p. 7.

De positie van *al-walaa-e* en *al-baraa-e* in de Islaam

Het concept van *al-walaa-e wa al-baraa-e* is een groot fundament van onder de fundamenteen van de Islaam. Het is een noodzakelijke implicatie van de getuigenis: “Er is niemand [of niets] waardig om aanbeden te worden behalve Allah.” Talrijke teksten verwijzen naar dit fundament, zoer dat een geleerde opmerkte: “Er is niets in het Boek van Allah dat meer en duidelijker bewijzen heeft [dan *al-walaa-e wa al-baraa-e*] – het komt slechts na de verplichting van *tawh'ied* en het verbod op het tegenovergestelde [d.w.z. *shirk*].”⁷³¹

Tot het bewijs met betrekking tot dit onderwerp behoort het volgende, Allah de Verhevene zegt:

﴿لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ
ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَنَةً
وَيُحَذِّرُكُمْ اللَّهُ نَفْسَهُ ۗ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ﴾

“Laat de gelovigen niet de ongelovigen nemen als beschermers (helpers – *awliyaa-e*) in plaats van de gelovigen. En wie dat doet heeft dan niets meer met Allah te maken, behalve wanneer jullie een gevaar van hen (de ongelovigen) vrezen.⁷³² En Allah waarschuwt jullie voor Zichzelf (Zijn bestraffing). En tot Allah is de terugkeer.”⁷³³

⁷³¹ H'amad ibn 'Atieq, *Sabieloe an-Nadjaatie wa I-Fikaak*, p. 31.

⁷³² [Wanneer gelovigen vrezen voor hun veiligheid, mogen zij vriendschap tonen tegenover de (vijandige) ongelovigen, maar alleen uitwendig, niet inwendig. Moslims die gedwongen en onderdrukt worden, of die door de ongelovigen in gevangenschap zijn genomen en bedreigd worden met de dood of marteling (wat in de Islaam verboden is), zijn toegestaan om acceptatie (alleen met hun tong) te uiten van het ongelof, de incorrecte praktijken en onjuiste geloofsovertuigingen van de ongelovigen terwijl zij een afkeer in hun harten hebben. Zie o.a. *Het boek over al-imaan (het geloof)*, deel 2: “De betekenis van *al-imaan* en zaken die het ongeldig maken”, uitgegeven door Uitgeverij Momtazah. – AY]

⁷³³ Soerat Aal 'Imraan (3), aayah 28.

Allah ﷻ zegt ook:

﴿ يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوِّكُمْ ءَوْلِيَاءَ تَلْقَوْنَ
إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ تُخْرَجُونَ أَلرَّسُولَ
وَإِيَّاكُمْ ۗ أَنْ تُوْمِنُوا بِاللّٰهِ رَبِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ حَرَجْتُمْ جِهَدًا فِي سَبِيلِي
وَأَبْتِغَاءَ مَرْضَاتِي ۚ تُسِرُّونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا
أَعْلَنْتُمْ ۚ وَمَنْ يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ۝﴾

“O degenen die geloven (in de eenheid van Allah – het islamitische monotheïsme)! **Neem Mijn vijanden en jullie vijanden** (d.w.z. strijdende ongelovigen en polytheïsten) **niet tot *awliyyaa-e*** (helpers, vrienden), **genegenheid tonend jegens hen, terwijl zij werkelijk ongelovig zijn in wat tot jullie gekomen is van de waarheid** (het islamitisch monotheïsme, deze Qor-aan en Moh’ammed ﷺ). **Zij hebben de boodschapper** (Moh’ammed ﷺ) **en jullie verdreven** (uit jullie vaderland) **omdat jullie geloven in Allah, jullie Heer! Als jullie uitrukken, strijdend op Mijn weg en verlangend naar Mijn Tevredeheid** (neem dan deze ongelovigen en polytheïsten niet als jullie vrienden). **Jullie verheimelijken de genegenheid tot hen, terwijl Ik** (volledig) **bekend ben met wat jullie verborgen en wat jullie bekend maakten. En wie van jullie (moslims) dit doet, die is dan werkelijk (ver) afgedwaald van de rechte weg.**” 734 · 735

⁷³⁴ Soerat al-Moemtah’annah (60), aayah 1.

⁷³⁵ [Wat er gezegd is over het verblijven in het land van *ash-shirk* (polytheïsme, d.w.z. het land waar polytheïsme gepraktiseerd wordt). Verhaald door Soemoerah ibn Djoendoeb ﷺ: “Allah’s boodschapper ﷺ heeft gezegd: ‘Eenieder (van de moslims) die samenkomt, leeft en (permanent) verblijft met een *moeshrik* (polytheïst of een ongelovige in de eenheid van Allah) en instemt met zijn manieren, meningen en (geniet) van het leven met hem (*moeshrik*), dan is hij (die moslim) zoals hem (*moeshrik*).’ (Deze *h’adieth* duidt aan dat een moslim niet in een niet-islamitisch land dient te verblijven, hij dient te emigreren naar een moslimland waar de Islaam gepraktiseerd wordt.) (Het boek van *djihaad*, Aboe Daawoed.) – AY]

Allah ﷻ zegt wederom:

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَرَىٰ أَوْلِيَاءَ ۚ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۚ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ مِّنكُمْ فَإِنَّهُ مِنهُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥١﴾

“O degenen die geloven! Neem de joden en de christenen niet als bondgenoten (*awliyaa-e*), zij zijn elkaars bondgenoten. En wie van jullie hen als bondgenoten neemt, dan behoort hij waarlijk tot hen. Waarlijk, Allah leidt het onrechtvaardige volk (polytheïsten en onrechtplegers) niet.”⁷³⁶

Allah de Verhevene zegt ook:

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بِطَانَةً مِّن دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا ۖ وَدُوا مَا عَنْتُمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ ۚ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١١٨﴾

“O degenen die geloven! Neem geen *bitaanah* (adviseurs, beschermers, helpers, boezemvrienden) van anderen dan van jullie zelf (d.w.z. niet van de hypocrieten, joden, christenen etc.): zij schieten niet te kort om jullie tot verdorvenheid te leiden. Zij wensen vurig dat jullie lijden. Werkelijk, de haat (jegens de Islaam en zijn volgelingen) verscheen reeds uit hun monden, en wat (zij in) hun borstkassen (harten) verbergen is groter (erger). Werkelijk, Wij verduidelikten voor jullie de *aayaat* (tekenen, bewijzen, verzen), als jullie begrijpen.”⁷³⁷

⁷³⁶ Soerat al-Maa'idah (5), aayah 51.

⁷³⁷ Soerat Aal 'Imraan (3), aayah 118.

Voorzeker, er zijn vele verzen van deze aard. Er zijn ook [o.a.] de volgende *ah'aadieth*:

Djarier ibn 'Abdoellaah al-Badjalie [ﷺ] verhaalde dat hij plechtig beloofde aan de profeet ﷺ om:

«أن تنصح لكل مسلم و تبرأ من كل كافر.»

“...oprecht te handelen tegenover elke moslim en om vrij te zijn van elke ongelovige.”⁷³⁸

Ibn Mas'oeed ﷺ verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷻ gezegd heeft:

«أوثق عرى الإيمان الحب في الله و البغض في الله.»

“Het stevigste koord van de religie is liefhebben omwille van Allah en haten omwille van Allah.”⁷³⁹

Ibn 'Abbaas ﷺ verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷻ gezegd heeft:

«أوثق عرى الإيمان الموالاة في الله و المعاداة في الله و الحب في الله و البغض في الله.»

“Het stevigste koord van de religie is het hebben van loyaliteit omwille van Allah, distantïering omwille van Allah, liefhebben omwille van Allah en haten omwille van Allah.”⁷⁴⁰

Deze loyaliteit is gebaseerd op en hangt af van waarheid. Het is alleen omwille van waarheid en het kan niet op enig andere basis. In feite toont iemand zijn loyaliteit tegenover elke gelovige, het maakt niet uit wat voor soort of niveau hij is. Loyaliteit is ook relatief, afhankelijk van hoeveel de moslim zich vasthoudt aan de waarheid. Ibn Taymiyyah heeft gezegd: “Voor eenieder die een gelovige is, het is verplicht om hem loyaliteit te schenken, het maakt niet uit wat voor soort hij is. En voor eenieder die een ongelovige is, het is verplicht om vijandigheid tegenover hem te hebben, het maakt niet uit wat voor soort hij is... Als iemand geloof en kwaad in zich heeft, hem wordt een hoeveelheid loyaliteit

⁷³⁸ Overgeleverd door Ah'mad, an-Nasaa'ie en al-Bayhaqie. De essentie van Djarier's *h'aadieth* kan ook gevonden worden in al-Boekhaarie en Moeslim.

⁷³⁹ Overgeleverd door Ibn Abie Shaybah in *Kitaab al-Imaan* als een *h'aadieth* van de profeet ﷺ, p. 45. Zie de bespreking van de volgende *h'aadieth*.

⁷⁴⁰ Overgeleverd door at-Tabaraanie en door al-Baghawie in *Sharh' as-Soennah* van de *h'aadieth* verhaald door Ibn 'Abbaas ﷺ en Ibn Mas'oeed ﷺ van de profeet ﷺ.

gegeven dat overeenkomt met het niveau van zijn geloof, en een hoeveelheid haat dat overeenkomt met het niveau van zijn kwaad. Maar hij valt niet volledig buiten de Islaam eenvoudig door zonden en ongehoorzaamheid.”⁷⁴¹

Loyaliteit en distantiëring hebben hun gepaste grenzen. Eenieder die tekortschiet in de gewenste loyaliteit is onachtzaam geweest. Eenieder die de bekrachtigde grens van loyaliteit overschrijdt is een laakbare extremist. Eenieder die tekortschiet in zijn distantiëring is onachtzaam. Eenieder die de gepaste grenzen overschrijdt is een laakbare extremist. Ik heb de bespreking van de uitingen van extremisme met betrekking tot loyaliteit en distantiëring in het hedendaagse leven beperkt tot vijf aspecten die ik heb uitgesplitst in het volgende:

- 1) Extremisme met betrekking tot de opvatting van de *djamaa'ah* (gemeenschap, groep).
- 2) Extremisme met betrekking tot fanatisme en gehoorzaamheid tegenover de *djamaa'ah*.
- 3) Extremisme dat de *djamaa'ah* als de bron van waarheid en wat juist is aangeeft.
- 4) Extremisme met betrekking tot de leider.
- 5) Extremisme met betrekking tot het distantiëren van de moslimgemeenschap.

---

⁷⁴¹ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 28, p. 227-229.

Extremisme met betrekking tot de opvatting van de *djamaa'ah*

Ongetwijfeld, Allah heeft de moslims bevolen om samen te komen en heeft sektarisme en verdeling verboden. [Allah ﷻ zegt:]

﴿وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا﴾

“En houd jullie gezamenlijk vast aan Allah’s koord (deze Qor-aan, Allah’s verbond), en wees niet onderling verdeeld ⁷⁴²...” ⁷⁴³

Allah ﷻ waarschuwt moslims ook tegen het bewandelen van hetzelfde pad als de vorige volken:

﴿وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾

“En wees niet zoals degenen (van voorheen) die verdeeld raakten en van mening verschilden nadat de duidelijke bewijzen tot hen gekomen waren. En zij zijn het voor wie er een geweldige kwelling is.” ⁷⁴⁴

Hij verklaarde dat de profeet Moh’ammed ﷺ niets te maken heeft met diegenen die zich onderling opsplitsen in de religie en sekten worden. De profeet ﷺ heeft niets met hen van doen.

⁷⁴² [Aboe Hoerayrah ؓ verhaalde in de *h’adieth*, overgeleverd door at-Tirmidzie, Ibn Maadjah en Aboe Daawoed, dat de profeet ﷺ heeft gezegd: “De joden en de christenen waren verdeeld in 71 of 72 religieuze sekten, en deze *oemmah* (gemeenschap van moslims) zal verdeeld zijn in 73 religieuze sekten – allemaal (zijn) in de Hel, behalve één, en die ene is degene (die het pad volgt) waarop ik en mijn metgezellen vandaag zijn (d.w.z. het volgen van de Qor-aan en de *Soennah* van de profeet ﷺ).” – AY]

⁷⁴³ Soerat Aal ‘Imraan (3), aayah 103.

⁷⁴⁴ Soerat Aal ‘Imraan (3), aayah 105.

[Allah de Verhevene zegt:]

﴿ إِنَّ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا لَسْتَ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ ۚ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴾

“Waarlijk, degenen die hun religie opsplitten en sekten werden (ieder overtuigd van hun weg), jij (O Moh’ammed) bent in geen enkel opzicht verantwoordelijk voor hen. Waarlijk, hun oordeel is slechts aan Allah, Die vervolgens hen zal berichten betreffende hetgeen zij gewoon waren te doen.” ⁷⁴⁵

Deze distantieering geldt voor iedereen die zich afscheid van de religie van Allah. Ibn Kethier zei: “De duidelijke betekenis is dat het vers algemeen is voor iedereen die zich afscheid van de religie van Allah en er van verschilt. Waarlijk, Allah heeft Zijn boodschapper met leiding gestuurd en de religie van waarheid zodat het alle religies en manieren van leven zou domineren. Zijn wet is één; het bevat geen tegenstrijdigheden of afwijkingen. Wat betreft degenen die er van mening over verschillen ‘en sekten worden,’ zoals de verschillende religieuze sekten, groepen, opvolgers van de begeerten en daden van misleiding, Allah heeft Zijn boodschapper vrijgesproken van wat zij doen.” ⁷⁴⁶ “Als Allah Zijn boodschapper ﷺ vrij en onschuldig heeft verklaard van al hun aangelegenheden, dan moet degene die een volgeling is van de boodschapper ﷺ zich ook van hen vrijmaken zoals hij [de profeet ﷺ] vrij is van hen. Eenieder die in overeenstemming is met hen gaat zozeer tegen de boodschapper van Allah ﷻ in dat hij het met hen eens is.” ⁷⁴⁷

Er zijn talrijke *ah’aadieth* speciaal over de gemeenschap en waarschuwing tegen het opsplitsen en verdelen. Deze *ah’aadieth* omvatten de volgende:

1) H’oedzayfah ibn al-Yamaan ﷺ heeft gezegd:

«كَانَ النَّاسُ يَسْأَلُونَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الْخَيْرِ وَكَتَبْتُ أَسْأَلُهُ عَنِ الشَّرِّ مَخَافَةَ أَنْ يَدْرِكَنِي فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنْ كُنَّا فِي جَاهِلِيَّةٍ وَشَرٌّ فَجَاءَنَا اللَّهُ بِهَذَا الْخَيْرِ فَهَلْ بَعْدَ هَذَا الْخَيْرِ مِنْ شَرٍّ قَالَ نَعَمْ قُلْتُ وَهَلْ بَعْدَ ذَلِكَ الشَّرِّ مِنْ خَيْرٍ قَالَ نَعَمْ وَفِيهِ

⁷⁴⁵ Soerat al-An’aam (6), aayah 159.

⁷⁴⁶ Tefsier al-Qor-aan al-’Adhziem, vol. 2, p. 196.

⁷⁴⁷ Ibn Taymiyyah, al-Fataawa, vol. 1, p. 153.

دخن قلت وما دخنه قال قوم يهدون بغير هديي تعرف منهم وتنكر قلت فهل بعد ذلك الخير من شر قال نعم دعاة إلى أبواب جهنم من أجابهم إليها قذفوه فيها قلت يا رسول الله صفهم لنا فقال هم من جلدتنا ويتكلمون بألسنتنا قلت فما تأمرني إن أدركني ذلك قال تلزم جماعة المسلمين وإمامهم قلت فإن لم يكن لهم جماعة ولا إمام قال فاعتزل تلك الفرق كلها ولو أن تعض بأصل شجرة حتى يدركك الموت وأنت على ذلك.»

“De mensen vroegen aan de boodschapper van Allah ﷺ over de goede dingen terwijl ik hem vroeg over het kwaad uit angst dat het mij zal bereiken. Ik zei: ‘O boodschapper van Allah! Wij verkeerden in onwetendheid en kwaad, en Allah kwam met dit goede. Zal er enig kwaad zijn na dit goede?’ Hij antwoordde: ‘Ja.’ Ik zei: ‘Zal er enig goeds komen na dat slechte?’ Hij antwoordde: ‘Ja, maar het zal wat rook bevatten [of damp, dat wil zeggen, het zal verontreinigd zijn en niet volledig puur].’ Ik zei: ‘Wat zal zijn rook zijn?’ Hij zei: ‘Een volk dat zal leiden maar niet met mijn leiding. Je zult enkele dingen van hen [als juist] erkennen en je zult andere verwerpen.’ Ik zei: ‘Zal er enig kwaad zijn na dat goede?’ Hij antwoordde: ‘Ja, [er zullen] uitnodigers tot de poorten van de Hel [zijn]. Eenieder die gehoor geeft aan hen zal er ingeworpen worden.’ Ik zei: ‘O boodschapper van Allah! Omschrijf hen aan ons.’ Hij zei: ‘Zij zijn van onze huid en zij spreken onze taal.’ Ik zei: ‘Wat draagt u mij op om te doen als ik daarmee geconfronteerd wordt?’ Hij zei: ‘Blijf bij de gemeenschap van de moslims en hun *imaam* [leider].’ Ik zei: ‘Stel dat er niet zo’n gemeenschap of *imaam* is?’ Hij zei: ‘Onttrek je aan al die sekten, ook al moet je op wortels van bomen bijten totdat de dood tot je komt terwijl je in die staat bent.’”⁷⁴⁸

- 2) ‘Abdoellaah Ibn Mas’oed ؓ verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷺ gezegd heeft:

«لا يجل دم امرئ مسلم يشهد أن لا إله إلا الله وأني رسول الله إلا بإحدى ثلاث النفس بالنفس والثيب الزاني والمارق من الدين التارك للجماعة.»

“Het is niet wettig om het bloed van een moslim [te laten vloeien] behalve in een van de drie gevallen: de overspelige die voorheen wettige geslachtsgemeenschap heeft ervaren, een

⁷⁴⁸ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en Aboe Daawoed.

leven voor een leven en degene die zijn religie verlaat en zich afscheid van de gemeenschap.”⁷⁴⁹

- 3) Ibn 'Abbaas ؓ verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷻ zei:

«من رأى من أميره شيئاً يكرهه فليصبر عليه فإنه من فارق الجماعة شبراً فمات إلا مات ميتة جاهلية.»

“Voor eenieder die iets van zijn leider ziet waar hij niet van houdt, laat hem geduldig zijn. Degene die zich een handbreedte afscheid van de gemeenschap en dan overlijdt, overlijdt niet behalve een dood van de Dagen van Onwetendheid.”⁷⁵⁰

- 4) Aboe Dzarr ⁷⁵¹ ؓ verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷻ gezegd heeft:

«من فارق الجماعة قيد شبر فقد خلع ربقة الإسلام من عنقه.»

“Eenieder die zich met de hoeveelheid van een handbreedte afscheid van de gemeenschap heeft waarlijk de das van de Islaam van zijn nek afgehaald.”⁷⁵²

- 5) Ibn 'Oemar ؓ verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷻ zei:

«لم يكن الله ليجمع أمتي - أو قال أمة محمد صلى الله عليه وسلم - على ضلالة ويد الله مع الجماعة ومن شذ شذ في النار.»

⁷⁴⁹ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en Aboe Daawoed, an-Nasaa-ie, at-Tirmidzie, Ibn Maadjah en Ah'mad.

⁷⁵⁰ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, ad-Daarimie en Ah'mad.

⁷⁵¹ Aboe Dzarr ؓ is Djoendoeb ibn Djanaadah ibn Soefyaan van de stam van Ghafaar, een metgezel van de profeet ﷺ. Hij was de eerste die de profeet ﷺ groette met de vredesgroet [*as-salaamoe 'alaykoem* (vrede zij met jullie)]. Hij leefde in Damascus maar 'Oethmaan ؓ beval dat hij naar al-Medienah moest komen. Vervolgens woonde hij in al-Roebdah tot hij stierf. Er zijn 182 *ah'aadieth* via hem overgeleverd. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 2, p. 46; *at-Taahdzieb*, vol. 12, p. 90; *al-A'laam*, vol. 12, p. 140.

⁷⁵² Overgeleverd door at-Tirmidzie, Ah'mad, al-H'aakim en Ibn H'ibbaan, van de *h'adieth* van al-H'aarith al-Asha'rie. De overlevering heeft ondersteunend bewijs in overleveringen van Ibn 'Oemar, Aboe Hoerayrah, Aboe ad-Dardaa-e en Aamir ibn Rabie'ah ؓ. Ibn H'adjar heeft over de bron van deze *h'adieth* gezegd (*Fat-h'*, vol. 3, p. 17): “Overgeleverd door at-Tirmidzie, Ibn Khoezaymah en door Ibn H'ibbaan die het *sah'ieh'* verklaarde.” Al-Haythamie (*Moedjma' az-Zawaa-id*, vol. 5, p. 217) zei: “De overleveraars zijn van de *sah'ieh'* behalve 'Aliy ibn Is-h'aaq al-Soelaamie, en hij is betrouwbaar.”

“Waarlijk, Allah laat mijn gemeenschap – of hij zei de gemeenschap van Moh’ammed ﷺ – niet over een dwaling overeenstemmen. De Hand van Allah is met de gemeenschap [djamaa’ah]. Eenieder die zich hier van afscheid, scheid zich af naar het Hellevuur.”⁷⁵³

6) ‘Oemar ؓ verhaalde dat de profeet ﷺ gezegd heeft:

«عليكم بالجماعة وإياكم والفرقة فإن الشيطان مع الواحد وهو من الاثنين أبعد من أراد مجبوحة الجنة قليلاً لم يزل الجماعة من سرته حسنته وسأته سيئته فذلكم المؤمن.»

“Houd vast aan de gemeenschap [djamaa’ah] en vermijd verdeling. Waarlijk, satan is bij degene [die alleen is] en hij is verder weg van de twee. Eenieder die het comfort van het Paradijs wil, laat hem bij de gemeenschap [djamaa’ah] blijven. Eenieder die blij gemaakt is door zijn goede daden en verdrietig door zijn slechte daden is in feite een gelovige.”⁷⁵⁴

Er zijn ook nog andere teksten van de Qor-aan en *Soennah* die allen wijzen op de verplichting om bij de gemeenschap te blijven. De metgezellen ؓ begrepen dit concept zeer goed en adviseerde vaak de mensen om bij de gemeenschap te blijven, vooral tijdens perioden van beproevingen en kwellingen (*fitnah*).⁷⁵⁵

Een geleerde⁷⁵⁶ ging al deze *ah’aadieth*, verslagen en verklaringen van de vroegere geleerden na om de betekenis van het woord *al-djamaa’ah* (“de gemeenschap”) in die teksten te verduidelijken.

⁷⁵³ Overgeleverd door at-Tirmidzie, Ibn Abie ‘Aasim, al-Laalakaa-ie in *Sharh’ Oeṣoel l’tiqaad* en al-H’aakim. At-Tirmidzie heeft gezegd: “Het is uniek door zijn keten.” Zijn keten bevat Soelaymaan ibn Soebyaan en hij is zeer zwak, zoals dat aangegeven is in *at-Taqrieb* [door Ibn H’adjar]. At-Tabaraanie leverde het over via twee ketens. De overleveraars van een van hen zijn de overleveraars van de *ṣah’ieḥ’* behalve Marzoeq, de ex-slaaf van de familie van Talh’ah ؓ, en hij is betrouwbaar, zoals al-Haythamie dat aangegeven heeft in *Madjma’* (vol. 5, p. 218). Al-Albaanie zei over de overlevering in at-Tabaraanie dat de keten *ṣah’ieḥ’* is. Zie al-Albaanie, *Dhzillaal al-Djennah fie Takhriedj as-Soennah*, vol. 1, p. 40.

⁷⁵⁴ Overgeleverd door at-Tirmidzie, Ah’mad, Ibn Abie ‘Aasim en door al-H’aakim die zei dat het *ṣah’ieḥ’* is en al-Dzahabie was het met hem eens. At-Tirmidzie zei: “Het is *h’asan ṣah’ieḥ’ gharieb* door deze keten.” De *h’adieth* heeft ook andere ketens van ‘Oemar ؓ. Zie *Kitaab as-Soennah* van Ibn Abie ‘Aasim, nr. 87, 88, 902, 896 en 899. Al-Albaanie classificeerde het als *ṣah’ieḥ’* in zijn bespreking van de *h’adieth* van Ibn Abie ‘Aasim.

⁷⁵⁵ Voor enkele van zulke teksten, zie al-Laalakaa-ie, *Sharh’ Oeṣoel l’tiqaad Ahloe as-Soennah*, vol. 1, p. 96-113; al-Aadjoerie, *as-Sharie’ah*, p. 153.

⁷⁵⁶ As-Shaaṭibie, *al-Itiṣaam*, vol. 2, p. 260-265. Zie ook Ibn H’adjar, *Fat-h’*, vol. 13, p. 37.

Men komt uit bij vijf meningen met betrekking tot de interpretatie ervan:

De eerste mening:

Het verwijst naar de grote meerderheid van de mensen van de Islaam. Dit was de mening van [o.a.] de metgezel Aboe Mas'oeed al-Ansaarie ⁷⁵⁷ [ع]. Ibn Sierien ⁷⁵⁸ verhaalde dat Aboe Mas'oeed telkens aangaf wanneer iemand om zijn advies vroeg na de moord op 'Oethmaan [ibn 'Affaan ع]: "Blijf bij de gemeenschap want Allah zal het volk van Moh'ammed ﷺ niet over een dwaling overeen laten stemmen." ⁷⁵⁹

As-Shaatibie zei: "Volgens deze verklaring omvat de *djamaa'ah* alle *moedjtahidien* ⁷⁶⁰ en geleerden van de gemeenschap en de mensen van de *sharie'ah* die zich hier door laten leiden. De bevolking behoort tot die groep omdat zij de volgelingen zijn van de geleerden. Eenieder die buiten die groep treedt, behoort tot degenen die zich afgescheiden hebben. Zij behoren tot de oorlogsbuit van satan. Deze laatste groep omvat alle mensen met afwijkende ideeën aangezien zij in strijd zijn met die mensen van de gemeenschap en zij kunnen onder geen enkele omstandigheid beschouwd worden als deel van hun massa." ⁷⁶¹

⁷⁵⁷ Hij was Aboe Mas'oeed 'Oeqbah ibn 'Amr ibn Tha'labah al-Ansaarie al-Badrie, van de stam al-Khazradj. Hij nam deel aan [de veldslagen van] Bedr en Oeh'oeed en de volgende veldslagen. Hij vestigde zich in Kufa [Irak] en was een van de metgezellen van 'Aliy ع. Toen 'Aliy ع vertrok naar de veldslag van Siffien, stelde hij Aboe Mas'oeed aan als verantwoordelijke voor Kufa. Hij overleed in 40 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 2, p. 493; *at-Tahdzieb*, vol. 7, p. 247; *al-A'laam*, vol. 4, p. 240.

⁷⁵⁸ Moh'ammed ibn Sierien al-Basrie, al-Ansaarie door aanhang. Hij was van de generatie van de volgelingen [*at-taabi'ien*]. Hij werd geboren en overleed in Basrah [Irak]. Hij groeide op als een textielhandelaar, maar vervolgens leerde hij de religie. Hij leverde *ah'aadieth* over en was bekend vanwege het uitleggen van dromen. Hij overleed in 110 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 4, p. 606; *at-Tahdzieb*, vol. 9, p. 214; *al-A'laam*, vol. 6, p. 154.

⁷⁵⁹ Overgeleverd door al-Khatieb in *al-Faqieh wa al-Moetafaqqih* en door at-Tabaraanie. In *al-Madjma'* (vol. 5, p. 218-219) wordt aangegeven dat at-Tabaraanie het overleverde door middel van twee ketens; een van hen heeft betrouwbare overleveraars. De *h'adieth* met soortgelijke bewoording is overgeleverd door al-Laalaka-*ie* in *Sharh' Oesoel l'tiqaad Ahloe s-Soennah*, vol. 1, p. 109. Zie Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 13, p. 37.

⁷⁶⁰ [*Moedjtahidien* (meervoud van *moedjtahid*): onafhankelijke religieuze geleerden die geen religieuze meningen volgen behalve met authentiek bewijs (*dhalieel*). Zij verrichten *idjtihad*, dit is de inspanning van een islamitische geleerde, heerser, rechter en dergelijke om tot een oordeel te komen in een bepaalde zaak. Met het woord *idjtihad* wordt er verwezen naar het proces om tot beredeneerde beslissingen te komen die passen bij nieuwe omstandigheden, en de beslissingen zelf. – AY]

⁷⁶¹ *Al-'Itisaam*, vol. 2, p. 261.

De tweede mening:

[De *djamaa'ah* verwijst naar] de groep van de leiders onder de geleerden die *moedjtahidien* zijn. Eenieder die indruist tegen wat zij volgen, sterft een dood van de Dagen van Onwetendheid, omdat Allah de geleerden een bewijs tegen de schepping heeft gemaakt en de mensen dienen hen in de geloofskwesties te volgen. Het zijn de geleerden die bedoeld worden in de verklaring van Allah's boodschapper ﷺ:

«لم يكن الله ليجمع أمة محمد على ضلالة.»

“Waarlijk, Allah laat mijn gemeenschap – of hij zei de gemeenschap van Moh'ammed ﷺ – niet over een dwaling overeenstemmen. De Hand van Allah is met de gemeenschap [*djamaa'ah*]. Eenieder die zich hier van afscheid, scheid zich af naar het Hellevuur.”⁷⁶²

De betekenis van deze *h'adieth* is dat de geleerden van deze gemeenschap nooit allen zullen overeenstemmen over iets wat dwaling is. Dit was de mening van 'Abdoellaah ibn al-Moebaarak⁷⁶³, Ish'aaq ibn Rahawayah⁷⁶⁴ en een aantal van de vroegere geleerden. Dit is ook de mening van de geleerden van de islamitische jurisprudentie theorie.⁷⁶⁵ Dit was de conclusie van al-Boekhaarie aangezien hij schreef: “Hoofdstuk over: 'Aldus maakten Wij jullie tot een gematigd volk' [*soerat al-Baqarah* (2), *aayah* 143] en het bevel van de profeet ﷺ om vast te houden aan de *djamaa'ah*, en zij zijn de mensen van kennis.”⁷⁶⁶ Dit is ook de mening van at-Tirmidzie⁷⁶⁷, die zei: “De uitleg van *al-djamaa'ah* volgens de

⁷⁶² Een *sah'ieh' h'adieth* die zojuist besproken is.

⁷⁶³ Hij was Aboe 'Abdoellaah 'Abdoellaah ibn al-Moebaarak ibn Wadhih, de Handhalie door aanhang. Hij was een geleerde, *moedjtahid* en zakenman. Hij schreef boeken en reisde omwille van kennis en *djihaad*. Hij leefde in Khoerasaan [gebied in het huidige Iran]. Hij overleed tijdens een terugreis na een veldslag tegen de Romeinen in 181 H. Hij schreef *Kitaab al-Djihaad*, waarmee hij de eerste was die een boek over het onderwerp *djihaad* schreef. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 8, p. 378; *at-Tahdzieb*, vol. 5, p. 382; *al-A'laam*, vol. 4, p. 115.

⁷⁶⁴ Hij was Is-h'aaq ibn Ibraahiem ibn Moekhalid al-Handhalie, de geleerde van Khoerasaan in zijn tijd. Hij kwam van de stad Merv. Hij was een van de toonaangevende geleerden en bezitters van kennis. Hij reisde door de landen om *ah'aadieth* te verzamelen. Hij behoorde tot de voornaamste *a-immah* (imaams). Hij vestigde zich in Naisaboor en daar overleed hij in 328 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 11, p. 358; *al-A'laam*, vol. 1, p. 292.

⁷⁶⁵ Zie *as-Shaatibie*, *al-'Itisaam*, vol. 2, p. 261.

⁷⁶⁶ *Sah'ieh' al-Boekhaarie*, uitgegeven met zijn uitleg *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 13, p. 316.

⁷⁶⁷ Hij was Moh'ammed ibn 'Iesaa ibn Soewarah ibn Moesaa at-Tirmidzie, een van de voornaamste geleerden van *h'adieth* en iemand die het memoriseerde, behorend tot de mensen van Tirmidz [of Termez, stad in het huidige Oezbekistan, op de grens met Afghanistan]. Hij was een student van al-Boekhaarie. Hij reisde naar

mensen van kennis zijn de mensen van *fiqh* (islamitische jurisprudentie), kennis en *h'adieth*.”⁷⁶⁸ Al-Kirmaanie⁷⁶⁹ heeft gezegd: “De implicatie van het bevel om bij de *djamaa'ah* te blijven is dat de verantwoordelijke persoon verplicht is om dat te volgen waar de *moedjtahidien* het over eens zijn.”⁷⁷⁰ Ibn Bataal⁷⁷¹ zei: “De betekenis van *al-djamaa'ah* is de mensen ‘die vastknopen en ontknopen’ [dat wil zeggen, de leiders van de gemeenschap] in elk tijdperk.”⁷⁷²

De derde mening:

De *djamaa'ah* zijn alleen de metgezellen ﷺ en niet de mensen die na hen kwamen. De metgezellen ﷺ zijn degenen die de religie steunden en vestigden. Zij zijn degenen die nooit allen akkoord zouden gaan over een dwaling.

De vierde mening:

De *djamaa'ah* is een verwijzing naar de moslimgemeenschap wanneer zij samenkomen onder één leider. De profeet ﷺ beval dat men bij hen moest blijven en verbood het verdelen van de gemeenschap wanneer zij akkoord gaan dat een bepaalde persoon hen leidt. Degene die zijn gelofte en trouw schendt, verlaat de *djamaa'ah*. Dit is de conclusie van *imaam at-Tabarie*.⁷⁷³

De vijfde mening:

De *djamaa'ah* is de gemeenschap van de mensen van de Islam wanneer zij allen samenkomen betreffende een kwestie. Het is voor

Khoerasaan, Irak en de Hidjaaz. Hij werd blind aan het einde van zijn leven. Hij overleed in Tirmidz in 279 H. Een van zijn boeken is *al-Djaami' al-Sah'ieh'*, wat voornamelijk bekend is als *Soenan at-Tirmidzie*. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 13, p. 270; *al-A'laam*, vol. 6, p. 322.

⁷⁶⁸ *Soenan at-Tirmidzie*, vol. 4, p. 467.

⁷⁶⁹ Hij was Moh'ammed ibn Yoesoef ibn 'Aliy Shams ad-Dien al-Kirmaanie. Hij hield zichzelf gedurende dertig jaar bezig met het verspreiden van kennis in Bagdad. Hij bracht ook enige tijd door in Mekkah. Een van zijn boeken is een toelichting op *Sah'ieh' al-Boekhaarie*, *al-Kawaakieb al-Doeraarie fie Sharh' Sah'ieh' al-Boekhaarie*. Hij overleed in 786 H. Zie *al-A'laam*, vol. 7, p. 153.

⁷⁷⁰ Zie Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 3, p. 316.

⁷⁷¹ Ibn Bataal is Aboe al-H'asan 'Aliy ibn Khalf ibn 'Abdoel-Maalik, een geleerde van *h'adieth* van de mensen van Córdoba. Hij schreef een aantal verhandelingen. Hij overleed in 449 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 18, p. 47; *al-A'laam*, vol. 4, p. 285.

⁷⁷² Geciteerd van Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 3, p. 316.

⁷⁷³ De vier meningen hierboven werden aangegeven door Ibn H'adjar tijdens het citeren van *at-Tabarie*, *Fat-h'*, vol. 13, p. 37, en door as-Shaatibie, *al-'Itisaam*, vol. 2, p. 260-265.

alle anderen dan verplicht om hen te volgen. As-Shaatibie zei: “Deze mening komt voort uit de tweede mening. Het suggereert ook hetzelfde of slaat ook op de eerste mening, welke de meest juiste is.” ⁷⁷⁴

Dit zijn de meningen van de geleerden betreffende de betekenis van *al-djamaa'ah* of “de gemeenschap.” ⁷⁷⁵ Wat duidelijk blijkt uit de voorgaande teksten – alsook de meningen van de geleerden – is dat het woord *al-djamaa'ah* gebruikt wordt in twee verschillende contexten:

Ten eerste, het woord *djamaa'ah* wordt gebruikt als verwijzing naar een constructie, vorm en aard.

Ten tweede, het woord wordt gebruikt als verwijzing naar een methodologie en manier.

Het volgende is een uitleg van deze twee gebruiken:

Het eerste gebruik:

Als de moslims akkoord gaan met een wettig goedgekeurde leider, dan worden zij een groep/gemeenschap of *djamaa'ah* waar men verplicht is om bij te blijven en er niet van af te splitsen. Aldus is de *djamaa'ah* in overeenstemming met de mening van de *imaam* of leider tegenover wie zij de belofte van trouw hebben afgelegd. Het tegen hem in gaan is daarom een vorm van onwettige rebellie. ⁷⁷⁶ Dit is de *djamaa'ah* die bedoeld werd door de profeet ﷺ toen hij tegen H'oedzayfah zei, in de hiervoor besproken *h'adieth*:

«تلتزم جماعة المسلمين و إمامهم.»

“...Blijf bij de gemeenschap van de moslims en hun *imaam* [leider]...”

⁷⁷⁴ Al-'Itisaam, vol. 2, p. 263-264.

⁷⁷⁵ Het is duidelijk dat deze verklaringen niet tegenstrijdig zijn, maar in de plaats daarvan is het verschil er een van variatie. In feite werden sommige meningen afgeleid van de verklaringen van sommige geleerden van bepaalde *ah'aadieth*. Bijvoorbeeld, zie wat at-Tabarie aangaf terwijl hij de *h'adieth* van H'oedzayfah uitlegde: “De juiste mening is dat de betekenis van het verslag duidt op het blijven bij de groep in het gehoorzamen van het bevel waar de mensen het over eens zijn.” Zie *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 13, p. 37.

⁷⁷⁶ Zie al-Ghazaalie, *Ih'yaa-e 'Oeloem ad-Dien*, vol. 2, p. 223.

At-Tabarie heeft gezegd: “De juiste mening aangaande de betekenis van de overlevering is het blijven bij de gemeenschap door het gehoorzamen van het bevel waar de mensen het over eens zijn. Degene die zijn trouw verbreekt heeft de *djamaa'ah* verlaten.”⁷⁷⁷ Dit is dezelfde betekenis als is bedoeld in de hiervoor genoemde *h'adieth* van Ibn 'Abbaas ؓ dat de boodschapper van Allah ﷺ zei:

«من رأى من أميره شيئاً يكرهه فليصبر، فإنه من فارق الجماعة شراً فمات مات ميتة جاهلية.»

“Voor eenieder die iets van zijn leider ziet waar hij niet van houdt, laat hem geduldig zijn. Degene die zich een handbreedte afscheid van de gemeenschap en dan overlijdt, overlijdt niet behalve een dood van de Dagen van Onwetendheid.”

Bij dit gebruik van het woord *djamaa'ah* verschilt de situatie van de *djamaa'ah* omdat er enkele tijdperken kunnen zijn waarin een dergelijke *djamaa'ah* of gemeenschap niet bestaat. Dit is het tijdperk van *fitnah* en grote beproevingen. Dit wordt aangegeven in de vraag van H'loedzayfah aan de profeet ﷺ: “Stel dat er niet zo'n gemeenschap (*djamaa'ah*) of *imaam* is?” Wanneer het niet bestaat, is het verplicht voor de moslims om zich in te spannen om het tot stand te brengen, omdat het aanstellen van een leider die het hoofd is van de constructie van de *djamaa'ah* een kwestie is waar iedereen het over eens is dat het verplicht is.⁷⁷⁸ Daarom troffen de metgezellen ؓ na het overlijden van Allah's boodschapper ﷺ snel maatregelen om loyaliteit te betuigen tegenover Aboe Bakr ؓ als zijn opvolger en leider van de moslims. Sa'ied ibn Zayd⁷⁷⁹ ؓ werd gevraagd: “Was jij getuige van het overlijden van de boodschapper van Allah ﷺ?” Hij antwoordde: “Ja.” Hij werd gevraagd: “Wanneer werd de belofte van trouw tegenover Aboe Bakr afgelegd?” Hij zei: “Op dezelfde dag dat de boodschapper van Allah ﷺ overleed. Zij hadden een afkeer om zelfs maar een deel van de dag door te brengen zonder een gemeenschap (*djamaa'ah*).”⁷⁸⁰

⁷⁷⁷ Geciteerd van Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 13, p. 37. Zie ook het commentaar van Ibn al-Athier op deze *h'adieth* in *Djaami' al-Oesoeel*, vol. 4, p. 69-70.

⁷⁷⁸ Zie al-Maawardie, *al-Ah'kaam as-Soel'taaniiyah*, p. 35.

⁷⁷⁹ Hij was Sa'ied ibn Zayd ibn 'Amr ibn Noefayl ؓ. Hij was een metgezel en behoorde tot de tien personen die het goede nieuws ontvingen over het Paradijs [dat zij het binnen zouden gaan]. Hij nam deel aan alle veldslagen van de profeet ﷺ behalve Bedr omdat hij afwezig was zorgend voor een taak die de profeet ﷺ hem opgedragen had. Hij was een persoon wiens mening en dapperheid gerespecteerd werden. Hij werd geboren in Mekkah en overleed in al-Medienah in 51 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 1, p. 124; *al-Isaabah*, vol. 4, p. 188; *al-A'laam*, vol. 3, p. 94.

⁷⁸⁰ Overgeleverd door at-Tabarie met de keten in *Taariekh at-Tabarie*, vol. 3, p. 201.

Het tweede gebruik:

Het tweede gebruik van het woord *djamaa'ah* is met betrekking tot een manier en methodologie. De teksten die eisen dat men bij de *djamaa'ah* moet blijven, dienen niet bestudeerd te worden los van de teksten die spreken over de geredde en zegevierende groep. Er is een duidelijk en onafscheidelijk aspect tussen hen wanneer men die *ah'aadieth* onderzoekt. Aboe Hoerayrah رضي الله عنه verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷺ heeft gezegd:

«افتترقت اليهود على إحدى أو ثنتين وسبعين فرقة وتفرقت النصارى على إحدى أو ثنتين وسبعين فرقة وتفرقت أمتي على ثلاث وسبعين فرقة.»

“De joden splitsten in 71 of 72 groepen. De christenen splitsten in 71 of 72 groepen. En mijn volk zal splitsen in 73 groepen.”⁷⁸¹

Een andere overlevering voegt er aan toe:

«ثنتان و سبعون في النار و واحدة في الجنة.»

“72 Zijn in het Hellevuur en één van hen in het Paradijs.”⁷⁸²

Bij het definiëren van deze geredde groep zijn er een aantal overleveringen verhaald:

1. In enkele overleveringen staat:

«و واحدة في الجنة هي الجماعة.»

“En één in het Paradijs: dat is de *djamaa'ah*.”⁷⁸³

2. Andere overleveringen geven aan:

«كلها في النار إلا السواد الأعظم.»

⁷⁸¹ Overgeleverd door Aboe Daawoed, at-Tirmidzie, Ibn Maadjah, Ah'mad en door al-H'aakim die zei dat het *sah'ieh'* is volgens Moeslim's criteria; en al-Dzahabie was het met hem eens. Het is ook overgeleverd door Ibn H'ibbaan in zijn *Sah'ieh'*.

⁷⁸² Deze tekst wordt aangetroffen in de overlevering van de *h'adieth* van Moe'aawiyah ibn Abie Soefyaan رضي الله عنه van de profeet ﷺ. Het is overgeleverd door Aboe Daawoed, ad-Daarimie, Ah'mad, al-H'aakim, al-Aadjoerie in *as-Sharierah* en Ibn Batah in *al-Ibaanah*. In *al-'Itisaam* (vol. 3, p. 38) verklaarde as-Shaatibie het *sah'ieh'*. Al-Iraaqie zei in *Takhriedj al-Ih'yaa-e* (vol. 3, p. 199) dat de keten goed is. En al-Albaanie verklaarde deze *h'adieth* alsook de vorige en de volgende *h'adieth* als *sah'ieh'* in *Dhzilaal al-Djennah*, vol. 1, p. 8.

⁷⁸³ Dit is dezelfde *h'adieth* waar in de vorige voetnoot naar verwezen is.

“Zij allen zijn in het Hellevuur behalve de grootste massa.”⁷⁸⁴

3. Volgens een andere overlevering zei Allah's boodschapper ﷺ toen hij gevraagd werd over de geredde groep:

«ما أنا عليه و أصحابي.»

“Waar ik op ben, alsook mijn metgezellen.”⁷⁸⁵

Al-Aadjoerie⁷⁸⁶ heeft gezegd: “De betekenis van hen allen is dezelfde, als Allah dat wil.”⁷⁸⁷ De profeet's woorden: “Waar ik op ben alsook mijn metgezellen,” maakt het duidelijk dat: “De geredde groep is de groep met dezelfde kenmerken als de profeet ﷺ en als zijn metgezellen ﷺ.”⁷⁸⁸

Dit toont het verband aan tussen de *h'adieth* over de geredde groep en de *h'adieth* over de *djamaa'ah*, omdat de *djamaa'ah* de geredde groep is.⁷⁸⁹

⁷⁸⁴ Overgeleverd door at-Tabaraanie, zoals aangegeven in *al-Madjma'*, vol. 6, p. 234. Daarin zegt al-Haythamie dat de overleveraars betrouwbaar zijn. Op een andere plaats (vol. 7, p. 258) zegt hij: “Overgeleverd door at-Tabaraanie in *al-Awsat* en *al-Kabier* en [de keten] bevat Aboe Ghaalib. Ibn Ma'ien en anderen verklaarden hem betrouwbaar. De overige overleveraars in *al-Awsat* zijn betrouwbaar. Dit geldt ook voor een van de twee ketens in *al-Kabier*.” Al-Laalakaa-ie leverde het ook over in *Sharh' Oeṣoel l'tiqaad Ahloe as-Soennah* (vol. 1, p. 104) alsook al-Aadjoerie in *as-Sharie'ah* (p. 36) en Ibn Abie 'Aasim in *as-Soennah*.

⁷⁸⁵ Overgeleverd door at-Tirmidzie, al-H'aakim, al-Laalakaa-ie in *Sharh'oe Oeṣoel l'tiqaad Ahloe as-Soennah*, Ibn Widhaah' in *al-Bida' wa an-Nahie 'anhaa* en al-Aadjoerie in *as-Sharie'ah*. De *h'adieth* is zwak omdat de keten 'Abdoer-Rah'maan ibn Zayd bevat en hij is zwak, zoals aangegeven is in *at-Taqrieb*. Maar de *h'adieth* heeft het volgende ondersteunende bewijs: er is dezelfde overlevering van Anas ؓ zoals is overgeleverd door at-Tabaraanie in *as-Saghier* en al-Oeqailiy in *ad-Dhoe'afaa-e*. Er is ook de *h'adieth* van Aboe Dardaa-e, Aboe Oemaamah, Waa'il ibn al-Asqa en Anas ibn Maalik ؓ, allen door middel van dezelfde keten, overgeleverd door at-Tabaraanie in *al-Kabier*, zoals aangegeven in *Moedjma' az-Zawaa'id*. De conclusie is dat de *h'adieth saḥ'ieh'* (authentiek) is met de aanvullende woorden: “Waar ik en mijn metgezellen op zijn,” door de talrijke ondersteunende bewijzen. Zie de gedetailleerde bespreking van deze *h'adieth* in al-Albaanie, *Silsilat al-Ah'aadieth as-Sah'ieh'ah*, *h'adieth* #203 en 204.

⁷⁸⁶ Al-Aadjoerie is *imaam* Aboe Bakr Moh'ammed ibn al-H'oesyayn ibn 'Abdoellaah. Hij was een Shaafi'ie jurist en geleerde van *h'adieth*. Hij werd geboren in Bagdad en onderwees daar en verhuisde vervolgens naar Mekkah waar hij in 360 H. overleed. Hij schreef een aantal boeken, de meest bekende is *as-Sharie'ah*. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 16, p. 133; *al-A'laam*, vol. 6, p. 97.

⁷⁸⁷ *As-Sharie'ah*, p. 15.

⁷⁸⁸ *As-Shaatibie*, *al-'Itisaam*, vol. 2, p. 252.

⁷⁸⁹ Wat dit verband nog duidelijker maakt is dat de vroegere geleerden de *h'adieth* over het verdelen van de gemeenschap, opnamen in de hoofdstukken met betrekking tot de aanmoediging om bij de *djamaa'ah* te blijven. Zie *Sharh' Oeṣoel l'tiqaad Ahloe as-Soennah*, vol. 1, p. 96-113.

De verklaringen van de vroegere geleerden tonen aan dat de *djamaa'ah* verwijst naar een reeks eigenschappen en niet slechts tot een vorm of structuur. Een persoon kan op zichzelf de *djamaa'ah* zijn als hij de enigste is die trouw blijft aan deze eigenschappen. Ibn Mas'oeed heeft gezegd: “De *djamaa'ah* is slechts wat in overeenstemming is met gehoorzaamheid aan Allah, zelfs als jij de enigste bent [die dit doet].”⁷⁹⁰

“Aangezien het bevel is gekomen om bij de *djamaa'ah* te blijven, betekent dit dat men bij de waarheid moet blijven en het moet volgen, ook al zijn de aantallen die zich er aan vasthouden klein en de tegenoverstaande aantallen groot. Dit is zo omdat het de waarheid was waar de eerste *djamaa'ah* van de profeet ﷺ en zijn metgezellen ﷺ op waren. Men kijkt niet naar de grote aantallen van de mensen van valsheid na hun tijd.”⁷⁹¹

Dat dit de mening van de vroegere geleerden was, wordt aangegeven door *imaam* al-Aadjoerie die in zijn hoofdstuk over het vasthouden aan de *djamaa'ah* een aantal verzen en *ah'aadieth* presenteert over het blijven op het rechte pad en het niet volgen van de afwijkende paden. Vervolgens zegt hij in de conclusie van dit hoofdstuk: “Het teken van degene voor wie Allah het goede wil is dat hij dit pad volgt: [het pad van] het Boek van Allah, de weg van de boodschapper van Allah ﷺ, de weg van zijn metgezellen en degenen die hen volgden in goedheid (moge Allah hen genadig zijn). [Dit omvat ook] het pad dat gevolgd werd door de *a-immah* (imaams) van de moslims in elk land tot aan de laatste van de geleerden: geleerden als al-Awzaa'ie⁷⁹², Soefyaan at-Thawrie⁷⁹³, Maalik ibn Anas [*imaam* Maalik]⁷⁹⁴, as-Shaafi'ie⁷⁹⁵, Ah'mad ibn

⁷⁹⁰ Overgeleverd door al-Laalakaa'ie, *Sharh' Oeoesol I'tiqaad Ahloe as-Soennah*, vol. 1, p. 109.

⁷⁹¹ Aboe Shaamah, *al-Baa'ith 'ala Inkaar al-Bida' wa al-H'awaadith*, p. 22.

⁷⁹² Hij was *imaam* 'Abdoer-Rah'maan ibn 'Amr al-Awzaa'ie, *imaam* van het land van as-Shaam (het gebied Syrië, Libanon, Palestina en Jordanië) in *fiqh* en vroomheid. Hij werd geboren in Balabak in 88 H. en groeide op in al-Baqaa. Hij leefde in Beiroet en overleed daar in 157 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 7, p. 107; *al-A'laam*, vol. 3, p. 320.

⁷⁹³ Hij was *imaam* Aboe 'Abdoellaah Soefyaan ibn Sa'ied ibn Masroeq at-Thawrie, de leider van de gelovigen met betrekking tot *h'adieth*. Hij werd geboren in Kufa (Irak) in 97 H. en groeide daar op. Hem werd de positie van rechter aangeboden, maar hij weigerde dat. Hij vertrok en woonde in Mekkah en al-Medienah; vervolgens ging hij naar Basrah (Irak) en overleed daar in 161 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 7, p. 229; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 4, p. 111; *al-A'laam*, vol. 3, p. 014.

⁷⁹⁴ Hij was de *imaam* van het land van de *hidjrah* (al-Medienah), Aboe 'Abdoellaah Maalik ibn Anas al-Asbahie al-Hoemayrie. Hij werd geboren in al-Medienah in 93 H. [717 n.C.]. Hij is een van de gerespecteerde *imaams* van de *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah*. Hij stelde het werk *al-Moewatta-e* samen. Hij overleed in al-Medienah in 179 H. [801 n.C.]. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 8, p. 48; *Tahdzieb at-Tahdzieb*,

H'anbal ⁷⁹⁶, al-Qaasim ibn Sallaam ⁷⁹⁷ en eenieder die datgene volgt wat gelijk is aan hun pad en die elke gedachte vermijdt die niet in overeenstemming is met wat deze geleerden volgden.” ⁷⁹⁸

Imaam al-Aadjoerie presenteerde in dit hoofdstuk de verzen en *ah'aadieth* samen met zijn conclusie zoals dat hierboven is aangegeven. Dit duidt aan dat zijn opvatting betreffende de

---

vol. 10, p. 5; *al-A'laam*, vol. 5, p. 176. [*Al-Moewatta-e* van *imaam* Maalik is een verzameling van *ah'aadieth* van de profeet ﷺ en *athars* (meningen) van de *sah'aabah* ﷺ en hun opvolgers, samen met zijn persoonlijke uitspraken. – AY]

⁷⁹⁵ Hij was *imaam* Aboe 'Abdoellaah Moh'ammed ibn Idries ibn al-'Abbaas al-Haashimie al-Goerashie [*imaam* as-Shaafi'ie], een van de *a-immah* van de *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah*. Hij werd geboren in Ghaza [Palestina] in 150 H. [769 n.C.]. Hij verhuisde naar Mekkah [en al-Medienah waar hij onder *imaam* Maalik studeerde] en bezocht Bagdad twee keer en vestigde zich in Egypte waar hij in 204 H. [820 n.C.] overleed. Hij was zeer intelligent en welbespraakt in zijn taal. Hij gaf al op de jonge leeftijd van 20 jaar religieuze uitspraken. Hij schreef *al-Oemm* [de Essentie], *ar-Risaalah* en andere boeken. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 10, p. 5; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 9, p. 25; *al-A'laam*, vol. 6, p. 26. [*Imaam* as-Shaafi'ie combineerde de *fiqh* van de Hidjaaz (de Maalikie denkwijze) met die van Irak (de H'anafie denkwijze) en creëerde een nieuwe *madz-hab* welke hij dicteerde aan zijn studenten in de vorm van een boek met de titel *al-H'oedjdjah* (het Bewijs). Dit dicteren vond plaats in Irak in het jaar 810 n.C. en een aantal van zijn studenten kenden zijn boek helemaal uit het hoofd en verhaalden het aan anderen. Naar dit boek en deze periode van zijn onderricht wordt normaal gesproken verwezen met *al-Madz-hab al-Qadiem* (de oude denkwijze), om het te onderscheiden van de tweede periode van zijn onderricht welke plaatsvond nadat hij in Egypte arriveerde. In Egypte nam hij de *fiqh* van *imaam* al-Layth ibn Sa'd in zich op en dicteerde *al-Madz-hab al-Djadied* (de nieuwe denkwijze) aan zijn studenten in de vorm van een ander boek met de naam *al-Oemm* (de Essentie). Door de aanraking met een hele nieuwe verzameling van *ah'aadieth* en juridisch redeneren, herriep hij in *al-Madz-hab al-Djadied* vele juridische standpunten die hij had terwijl hij in Irak was. *Imaam* as-Shaafi'ie heeft de eer om de eerste *imaam* te zijn die de fundamentele principes van *fiqh* systematiseerde, wat hij opschreef in zijn boek met de naam *ar-Risaalah*. – AY]

⁷⁹⁶ Hij was *imaam* Aboe 'Abdoellaah Ah'mad ibn Moh'ammed ibn H'anbal al-Shaybaanie. Hij werd geboren [in Bagdad] in 164 H. [778 n.C.]. Hij behoorde tot de *a-immah* van de *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah*. Door middel van hem gaf Allah ﷻ de overwinning aan de waarheid toen de inquisitie met betrekking tot het valse geloof in de geschapen aard van de Qor-aan [de Moe'tazilitische filosofie] zich verspreidde. Hij werd gemarteld en gevangen genomen in verband met zijn standpunt [dat de Qor-aan niet geschapen is]. Hij groeide op met liefde voor kennis en ging op vele reizen om kennis te zoeken. Hij stelde de *Moesned* samen wat 30.000 *ah'aadieth* bevat. Hij behoorde tot de nauwkeurige behoeders van kennis, alsook tot de zeer weinige ware vromen en asceten. Hij overleed [in Bagdad] in 214 H. [855 n.C.]. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 11, p. 177; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 1, p. 72; *al-A'laam*, vol. 1, p. 203.

⁷⁹⁷ Hij was Aboe 'Oebayd al-Qaasim ibn Sallaam al-Haroewie al-Azdie al-Khoezaa'ie door aanhang, van Bagdad. Hij was een van de grootste geleerden van *h'adieth*, literatuur en *fiqh*. Hij schreef vele boeken, waaronder *al-Gharieb*. Hij was een van de *a-immah* van de *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah*. Hij overleed in Mekkah in 224 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 10, p. 490; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 8, p. 315; *al-A'laam*, vol. 5, p. 176.

⁷⁹⁸ *As-Sharie'ah*, p. 14.

djamaa'ah “het volgen” inhoudt – eenieder die het pad volgt van de boodschapper van Allah ﷺ, zijn metgezellen ﷺ en de vroegere geleerden van deze gemeenschap, behoort tot de *djamaa'ah*. Meer bewijs dat dit de visie van al-Aadjoerie is, wordt aangetroffen in wat het hoofdstuk inleidt, zoals hij zegt: “Hoofdstuk: Vermelding van het bevel om bij de *djamaa'ah* te blijven... In feite is dit volgen, en mijden van innovaties.”⁷⁹⁹

Als dit de betekenis is, dan houdt de *djamaa'ah* nooit op te bestaan. Het zal blijven bestaan tot aan de Dag des Oordeels. De boodschapper van Allah ﷺ heeft gezegd:

«لا تزال طائفة من أمتي قائمة بأمر الله لا يضرهم من خذلهم أو خالفهم حتى يأتي أمر الله وهم ظاهرون على الناس.»

“Een groep van mijn gemeenschap zal gevestigd blijven op de bevelen van Allah. Zij zullen niet geschaad worden door degenen die hen verlaten of van hen verschillen, totdat het bevel van Allah komt en zij zijn zegevierend over de mensen.”⁸⁰⁰

An-Nawawie heeft gezegd: “Wat betreft wie die groep is, al-Boekhaarie heeft gezegd dat het de mensen van kennis zijn. Ah'mad ibn H'anbal heeft gezegd: “Als het niet de mensen van *h'adieth* zijn, weet ik niet wie zij zijn.” Al-Qaadhie 'Iyyadh heeft gezegd: “Ah'mad bedoelde de *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah* en iedereen die gelooft in de geloofsovertuigingen van de mensen van *h'adieth*.” Ik [an-Nawawie] zeg: “Het is mogelijk dat deze groep verspreid is onder de gelovigen; sommigen van hen zijn moedige strijders, sommigen zijn juristen, sommigen zijn geleerden van *h'adieth*, sommigen zijn vrome en ascetische mensen, sommigen zijn aanbevelers van het goede en afraders van het slechte en sommigen zijn van andere aspecten van het goede. Het is niet noodzakelijk dat zij allemaal samen zijn [in één plaats]. In plaats daarvan kunnen zij verspreid zijn over de landen van de aarde.”⁸⁰¹

Het hierboven staande maakt ons duidelijk dat de *djamaa'ah* een teken is voor degenen die een aantal eigenschappen gecombineerd in zich hebben; de eerste en meest belangrijke van hen is dat zij volgen waarmee de boodschapper van Allah ﷺ kwam. Deze *djamaa'ah* voltooid zijn werkelijke vorm en structuur niet tenzij er een bekrachtigde leider is die hen leidt. Maar de afwezigheid van

⁷⁹⁹ *As-Sharie'ah*, p. 3.

⁸⁰⁰ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

⁸⁰¹ *Sharh' an-Nawawie 'ala Sah'ieh' Moeslim*, vol. 13, p. 67.

die structuur betekent niet dat de *djamaa'ah* – wat verwijst naar de methodologie en het pad – niet bestaat. Als dit de betekenis is dan zal de *djamaa'ah* blijven bestaan tot aan de Dag des Oordeels.

Door deze categorisatie is men in staat om de verschillende bewijzen te verenigen alsook de verklaringen van de geleerden. Dit komt omdat hun meningsverschil er een is van variatie en niet een van tegenstrijdigheid. Daarom komen de vijf meningen in werkelijkheid neer op twee groepen. De eerste groep combineert vier van de meningen:

- 1) De *djamaa'ah* is de grote meerderheid van de mensen van de Islaam;
- 2) De *djamaa'ah* zijn de voornaamste *moedjtahidien* geleerden;
- 3) De *djamaa'ah* zijn de metgezellen ﷺ in het bijzonder;
- 4) De *djamaa'ah* zijn de mensen van de Islaam in tegenstelling tot de ongelovigen.

Al deze meningen draaien rond de betekenis van “het volgen [van de waarheid],” omdat “zij het allemaal eens zijn inclusief de mensen van kennis en *idjtihad*.”⁸⁰²

De tweede groep bestaat uit de vijfde mening, dat de *djamaa'ah* de moslimgemeenschap is wanneer het zich verzameld achter een bekrachtigde leider.

Wanneer de teksten of slechts één tekst betreffende de *djamaa'ah* wordt bestudeerd, dient men ook te kijken naar de context en achtergrond alsook naar de verklaringen van de geleerden betreffende elke tekst. Dan kan men de tekst zijn juiste betekenis geven met betrekking tot welk gebruik van de term bedoeld is, aangezien er geen tegenstrijdigheid is tussen deze twee gebruiken.⁸⁰³

In het licht van wat zojuist besproken is, is het duidelijk dat “de *djamaa'ah*, genoemd in de *h'adieth* van de boodschapper van Allah ﷺ, niet beperkt kan worden tot slechts een van de islamitische groepen die tegenwoordig bestaan, welke bekend zijn door bepaalde namen, met een leider, organisatie en lidmaatschap. Het is totaal onrechtvaardig en niet te verantwoorden om te zeggen dat een van deze groepen de *djamaa'ah* van de moslims is en dat het

⁸⁰² As-Shaatibie, *al-'Itisaam*, vol. 2, p. 266.

⁸⁰³ Voor meer details, zie Yah'yaa Ismaa'iel, *Minhadj as-Soennah fie al-'Alaaqah bayna al-H'aakim wa al-Mah'koem*, p. 42-52. Hij presenteert een aantal teksten met betrekking tot *al-djamaa'ah* en categoriseert ze vervolgens volgens hun bedoelde betekenis.

verlaten van deze groep een vorm van ongelof is of een vorm van het afsplitsen van de *djamaa'ah* of dat dit veroorzaakt dat iemand een dood van de Dagen van Onwetendheid sterft. Dit doen beperkt een kwestie die Allah zeer inschikkelijk gemaakt heeft.”⁸⁰⁴ De *djamaa'ah* die in de teksten wordt genoemd wordt beschouwd als een fundament van de fundamenteën van geloof. Het is verplicht voor moslims om zich er aan vast te houden en om er niet van af te splitsen. Maar de groepen [ook *djamaa'ah* genaamd] die tegenwoordig werken voor de Islaam zijn slechts een middel om de boodschap van Allah ﷻ te verspreiden. Het schaadt een moslim niet als hij een van deze groepen kiest die hij ziet als het meest dicht bij de waarheid en wat juist is, aangezien zij slechts middelen zijn om tot de Islaam uit te nodigen. Voorzeker, hij mag zelfs een andere manier kiezen om tot de Islaam uit te nodigen waarvan hij gelooft dat het de Teverdenheid van zijn Heer meer teweegbrengt en veiliger voor zijn religie en geloofsovertuigingen.

In de huidige tijden zijn sommige mensen die behoren tot specifieke islamitische groepen, naar het extreme gegaan in het geloven dat hun groep de *djamaa'ah* van de moslims is. Zij nemen elke *h'adieth* die spreekt over het verbod op het afsplitsen van de *djamaa'ah* als van toepassing zijnde op hun groep in het bijzonder. Ik zal voorbeelden geven van geschreven stukken van twee van zulke mensen die behoren tot bepaalde islamitische groepen:

Het eerste voorbeeld is de volgende tekst van Sa'ied H'awa⁸⁰⁵. Hij schreef: “Door een algemeen onderzoek van alle teksten en van de hedendaagse situatie van de moslims en hun behoeften, zijn wij in staat om de eigenschappen te identificeren van die *djamaa'ah* welke beschouwd wordt als de *djamaa'ah* van de moslims waarvan

⁸⁰⁴ Djafar Shaikh Idries, *Minhadj al-'Amal al-Islaamie, Madjallat al-Moeslim al-Moe'aasir*, nr. 13, p. 8. [Het verschil tussen de twee kwesties dient zeer duidelijk te zijn in de gedachten van de lezer. Als een groep beweert dat het de *djamaa'ah* van de moslims is, waar naar verwezen wordt in de *h'adieth* die eerder is aangehaald, betekent het in werkelijkheid dat eenieder die niet behoort tot die *djamaa'ah* feitelijk buiten de oevers van de Islaam valt of de verboden daad van het zichzelf afsplitsen van “de moslimgemeenschap verricht.” Dit is anders dan het vormen van een moslimgroep (ook *djamaa'ah* genaamd) met specifieke doelen en redenen. Maar als iemand zich niet aansluit bij die groep, betekent dit niet dat hij buiten de oevers van de Islaam treedt of dat hij op de een of andere manier ongehoorzaam is aan het bevel van de profeet ﷺ. – JZ]

⁸⁰⁵ Hij was Sa'ied ibn Moh'ammed Dieb H'awa, geboren in 1355 H. in Hamah (Syrië). Hij studeerde af aan het College van *Sharie'ah* in Damascus in 1376 H. Hij studeerde onder een aantal geleerden. Hij was lid van het bestuur van de Moslimbroederschap. Aan het einde van zijn leven leed hij aan een aantal ziekten en ging in isolement. Hij overleed op 08-01-1409 H. Zie *Madjallat al-Moedjtama'*, nr. 909.

het voor elke moslim verplicht is om hun hand met haar hand ineen te slaan, als een moderne bepaling van de boodschapper van Allah ﷻ: 'Blijf bij de *djamaa'ah* van de moslims en hun *imaam* [leider].' Hoewel de eerste en tweede leider van de Moslimbroederschap degenen die niet behoren tot de Moslimbroederschap niet beschouwden als ook buiten de *djamaa'ah* van de moslims, en hoewel de gerespecteerde goed geïnformeerde mensen die anderen [tot deze boodschap] uitnodigen, de Moslimbroederschap ook alleen maar beschouwen als slechts een groep moslims die werkt richting de eigenschappen van de *djamaa'ah* van de moslims en wanneer ze in staat is om zichzelf die richting op te ontwikkelen dat ze dan de *djamaa'ah* van de moslims wordt, hoewel de gerespecteerde goed geïnformeerde mensen de zaak zo beschouwen – geven alle bewijzen aan, zoals we dat zullen zien, dat deze groep [de Moslimbroederschap] over het algemeen het meest dichtbij is om de *djamaa'ah* van de moslims te zijn. We beweren geen perfectie; maar de anderen zijn ook niet perfect. We beweren geen compleetheid; maar de anderen zijn ook niet compleet.”⁸⁰⁶

Het tweede voorbeeld komt van Shoekrie Moestafa's groep. Zij beweren dé *djamaa'ah* van de moslims te zijn. 'Abdoer-Rah'maan Aboe al-Khayr⁸⁰⁷ gaf aan dat hij over een aantal kwesties van mening verschilde met Shoekrie, waaronder: "Onze *djamaa'ah* is de enige *djamaa'ah* van de moslims in de wereld.”⁸⁰⁸ Shoekrie's groep geloofde dat zij de *djamaa'ah* van de moslims waren; in feite noemden zij zichzelf met deze naam: *Djamaa'ah al-Moeslimien* ["de

---

⁸⁰⁶ *Al-Madhkal ila Da'wat al-Ikhwaan al-Moeslimien*, p. 21. H'awa schreef voordat hij overleed *al-Idjaabaat*, waarin hij reageert op enkele kritieken op sommige verklaringen die hij in het hierboven aangehaalde werk maakte, suggererend dat de Moslimbroederschap de *djamaa'ah* van de moslims is of het meest dichtbij is om die *djamaa'ah* te zijn. Hoewel hij wat herriep, is het voor mij niet duidelijk dat hij een volledige herroeping maakte. Hij verklaarde in *al-Idjaabaat* (p. 85): "In het geheel beschouw ik de Moslimbroederschap zoals opgericht door professor al-Banna als de meest nabije groep om de eigenschappen te bezitten van de *djamaa'ah* van de moslims volgens het derde gebruik van het woord *djamaa'ah* [degenen die de waarheid vertegenwoordigen in hun geloofsovertuigingen en daden]." Zie ook p. 86 van datzelfde boek.

⁸⁰⁷ Hij was een journalist die lid was van Shoekrie Moestafa's groep. In feite was hij een van zijn adviseurs. Hij werd na de moord op al-Dzahabie samen met hem gevangen gezet. Na zijn vrijlating schreef hij *Dzikrayaati ma Djamaa'at al-Moeslimien* [over zijn herinneringen toen hij bij de groep was]. In dit boek gaf hij aan dat hij een lid en voorvechter was van deze groep, hoewel hij betreffende sommige punten van mening verschilde met Shoekrie Moestafa en andere leiders van de groep. Zie 'Abdoer-Rah'maan Aboe al-Khayr, *Dzikrayaati ma' Djamaa'ah al-Moeslimien*, passim; Moh'ammed Soeroer ibn Nayf Zayn al-'Aabidien, *al-H'oekmoe bi Ghayrie ma Anzala Ilaah wa Ahloe al-Ghoeloew*, p. 16-17.

⁸⁰⁸ *Dzikrayaati ma'a Djamaa'at al-Moeslimien*, p. 34.

gemeenschap der moslims”].⁸⁰⁹ Zij geloofden dat zij de *djamaa’ah* van de Laatste Dagen [voor de Dag des Oordeels] waren, de bevolen en bekende groep bij Allah die geschreven staat in het Beschermd Schrift.⁸¹⁰

Shoekrie verklaarde zelf, terwijl hij sprak over zijn groep: “Als we overeen kunnen komen dat wij die specifieke moslim-*djamaa’ah* zijn van het einde der tijden, de groep die vooraanstaand zal blijven, niet geschaad door degenen die van ons verschillen, totdat de laatsten van deze groep vechten tegen de antichrist of totdat het Uur bewerkstelligd wordt.”⁸¹¹

Na het presenteren van een aantal *ah’aadieth* over het einde der tijden, gaf hij aan: “Deze voorspellingen maken duidelijk dat wij Jezus, zoon van Maria, zullen ontmoeten, als Allah dat wil. Maar wij weten de identificatie van het precieze tijdstip daarvoor nu niet... Wij hopen dat wij de ‘helpers van Allah’ zullen zijn aan het einde der tijden die Jezus, zoon van Maria, onder zich hebben, opvolgers van zijn discipelen.”⁸¹² Zij geloofden ook dat hun groep de *djamaa’ah* van de waarheid was. Een van hun leiders zei: “Wij zijn de *djamaa’ah* van de waarheid en eenieder die zich tegen ons verzet is geen moslim.”⁸¹³ Zij maakten de *djamaa’ah* een voorwaarde voor waar geloof – maar niet enige *djamaa’ah*, alleen de *djamaa’ah* waar zij toe behoorden.⁸¹⁴ Zij geloofden dat er alleen loyaliteit moest zijn tegenover Allah, maar dat dit niet nagekomen kon worden tenzij men zich aan zou sluiten bij hun *djamaa’ah*. Shoekrie zei: “Loyaliteit is voor Allah en Zijn boodschapper ﷺ. Maar dit wordt niet werkelijk in praktijk gebracht behalve door deel uit te maken van de loyaliteit (dat wil zeggen, loyaliteit tegenover de *djamaa’ah* van de moslims, of met andere woorden: zijn groep). Allah heeft bevolen om geen loyaliteit tegenover de groepen van ongelof te tonen en om verzeild te raken in hun loyaliteit of loyaliteit tegenover hun groepen. Zoals we hebben gezegd zijn er maar twee vormen van loyaliteit, twee groepen en twee systemen:

⁸⁰⁹ Let op de titel van ‘Abdoe r-Rah’maan Aboe al-Khayr’s boek, *Dzikrayaati ma’a’ al-Djamaa’at al-Moeslimien*. Zie ook Moh’ammed Soeroer ibn Nayef Zayn al-‘Aabidien, *al-H’oekmoe bi Ghayr ma Anzala llaah wa Ahloe al-Ghoeloew*, p. 24.

⁸¹⁰ Zie Radjab Moekhtaar Madkoer, *at-Tekfier wa al-Hidjrah Wadjhan li-Wadjh*, p. 236; Shoekrie, *at-Tawassoemaat*, p. 7.

⁸¹¹ Shoekrie, *at-Tawassoemaat*, p. 38.

⁸¹² Shoekrie, *at-Tawassoemaat*, p. 53-54. Zie ook Moh’ammed Soeroer ibn Nayf Zayn al-‘Aabidien, *al-H’oekmoe bi Ghayrie ma Anzala llaah wa Ahloe al-Ghoeloew*, p. 215.

⁸¹³ Dit werd verklaard door iemand met de bijnaam [*koenyaa*] Aboe Moes’ab. Zie *Dzikriyaatie ma Djamaa’at al-Moeslimien*, p. 74.

⁸¹⁴ Zie al-Bahinsaawie, *al-H’oekmoe wa Qadhiyyah Tekfier al-Moeslim*, p. 34.

die van *koefr* (ongeloof) en die van de Islam. Een persoon kan niet vermijden om tot één van hen te behoren.”⁸¹⁵

Hun extremisme met betrekking tot het beeld van de *djamaa'ah* leidde hen naar het doden van degenen die hun groep verlieten en om hen door hun vertrek te beschouwen als afvalligen.⁸¹⁶

Betreffende de basis van hun beweringen [van zowel H'awa als Shoekrie], gebruikten zij twee manieren om hun standpunten te bewijzen.

De eerste manier of benadering is door het noemen van de eigenschappen van de *djamaa'ah* van de moslims en vervolgens hen toepassen specifiek op hun groep en alleen hun groep. Bijvoorbeeld, Sa'ied H'awa somt de eigenschappen van de *djamaa'ah* van de moslims op. Hij verduidelijkt dat zij zeven in aantal zijn. De *djamaa'ah* van de moslims is:

1. De *djamaa'ah* [of groep] die de Islam draagt zonder enige angst of voorbehoud.
2. De *djamaa'ah* die nu is verschenen in de vorm van de enige waarheid die door de hele geschiedenis heen is erkend en dat wordt geïllustreerd door de *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah*.
3. De *djamaa'ah* die in staat is om de vorm van waarheid te presenteren die alle moslims samen kan brengen.
4. De *djamaa'ah* die zich bezighoudt met de praktische gebieden van het leven om alle islamitische doelen te verwezenlijken.
5. De *djamaa'ah* die de moslims tracht te redden van hun ziekten welke geleid hebben naar de schande waarin ze nu verkeren en het verlies van eer.
6. De *djamaa'ah* die al zijn leden vult met de verheven eigenschappen van de groep van Allah: [van] liefde voor Allah tot het nederig zijn tegenover andere gelovigen, tot het sterk zijn tegenover de ongelovigen, tot *djihaad* omwille van Allah, tot oprechtheid en zuiverheid in iemands loyaliteit tegenover Allah, Zijn boodschapper en de gelovigen.

⁸¹⁵ *Al-Khilaafah*, vol. 3, p. 28.

⁸¹⁶ Zie 'Abdoe r-Rah'maan Aboe al-Khayr, *Dzikriyaati ma'a Djamaa'at al-Moeslimien*, p. 65f; Moh'ammed Soeroer, *al-H'oekmoe bi Ghayrie ma Anzala Ilaah wa Ahloe al-Ghoeloew*, p. 314.

7. De *djamaa'ah* wiens leden hun broederschap tegenover elke moslim niet vergeten, noch kleineren zij een hoffelijke daad van de deugdzamen, noch zijn zij arrogant tegenover de waarheid.⁸¹⁷

Op de volgende pagina's concludeert die schrijver twee zaken: (1) deze eigenschappen dienen aangetroffen te worden in de *djamaa'ah* van de moslims, en (2) deze kenmerken worden gevonden in één bepaalde groep, de Moslimbroederschap.⁸¹⁸

Na het presenteren van de *h'adieth* over dat deze gemeenschap in sekten zal splitsen, zegt Shoekrie Moestafa: "Elk van deze sekten beweert dat zij zich op de waarheid bevinden of dat het dé islamitische *djamaa'ah* is. Over het algemeen kan dit nooit waar zijn tenzij waarheid en valsheid hetzelfde zijn. Maar wie kan er tevens ontkennen dat ook de *djamaa'ah* van de Islaam dezelfde bewering zal maken en dat het mogelijk is dat het vandaag de dag bestaat? Wie kan ontkennen dat het licht ervan niet gedoofd zal worden en dat de bewijzen niet vervalst kunnen worden gebaseerd op het feit dat het verplicht is om bij die groep en zijn leider te blijven?... [En wie kan ontkennen dat] degene die deze groep verlaat ongeloof begaat en dat Allah een duidelijk bewijs heeft bewerkstelligd tegen de valsheid waar alle anderen zich op bevinden en dat de boodschapper het duidelijk heeft gemaakt voor zijn gemeenschap door bewijs dat men zich van hen [die valse groepen] dient af te splitsen en het ongeloof van degenen onder hen dient te bevestigen. De *djamaa'ah* is waar Moh'ammed ﷺ en zijn metgezellen ﷺ zich op bevonden, zoals dat uitgelegd en duidelijk gemaakt is. Herkent u het? Het is waar Moh'ammed ﷺ en zijn metgezellen ﷺ zich op bevonden met betrekking tot begrip, leiding, een pad en methodologie, loyaliteit en doel... Als u wilt, kunt u zeggen: de aarde en lucht [of hun wereld en weg]. De *djamaa'ah* van de moslims verwijst vanaf zijn eerste dag naar het Boek van Allah en de *Soennah* van Zijn boodschapper ﷺ, zoekend naar de wetten en manier... het pad volgend... anders zijn dan iedereen die het bestrijdt zoals het verschil tussen de hemel en de aarde. Het heeft geen vader, moeder, familielid of loyaliteit behalve het Boek van Allah en de *Soennah* van Zijn boodschapper ﷺ. Het bewijs dat zij de *djamaa'ah* van de waarheid zijn is niets dan hun leidraad van het Boek van Allah en de *Soennah* van Zijn profeet ﷺ... Laat eenieder die in hen gelooft en laat eenieder die niet in hen gelooft... Er is geen twijfel voor degene die bewust is van hun kwestie... De rechtvaardige faalt niet om hun deugzaamheid en

⁸¹⁷ *Al-Madhkal ila Da'wat al-Ikhwaan al-Moeslimien*, p. 22-23.

⁸¹⁸ *Ibid.*, p. 23-27.

het verschil tussen hen en degenen die hen bestrijden te erkennen... Het is een noodzaak dat dit verschil dient te zijn als het verschil tussen de ware profeet en Moesaylamah de Leugenaar.”⁸¹⁹ We begrijpen van hun woorden door heel hun boeken heen, dat wat zij bedoelen met deze *djamaa'ah*, wat de *djamaa'ah* van de waarheid is, alleen hun *djamaa'ah* of groep is.

De tweede benadering die zij nemen is door gebruik te maken van teksten van de *sharie'ah* betreffende de *djamaa'ah* als bewijs [dat men verplicht is om hun groep te volgen]. Bijvoorbeeld, zij zullen de hiervoor aangehaalde *h'adieth* citeren:

«من فارق الجماعة شبرا فمات مات ميتة جاهلية.»

“...Degene die zich een handbreedte afscheid van de gemeenschap en dan overlijdt, overlijdt niet behalve een dood van de Dagen van Onwetendheid.”

Of de woorden van de profeet ﷺ:

«من فارق الجماعة قيد شبر فقد خلع ريقه الإسلام من عنقه.»

“Eenieder die zich met de hoeveelheid van een handbreedte afscheid van de gemeenschap heeft waarlijk de das van de Islam van zijn nek afgehaald.”⁸²⁰

Zij voeren ook de hiervoor vermelde *h'adieth* van H'oedzayfah ibn al-Yamaan als bewijs aan. Shoekrie Moestafa zei: “[Daar was] H'oedzayfah ibn al-Yamaan. De mensen vroegen aan de profeet ﷺ [over het goede]⁸²¹ en hij vroeg over het kwade uit angst dat het hem zou overvallen... [De profeet ﷺ] zei tegen hem: “Als jij die tijd meemaakt – de tijd waar we per definitie nu in verkeren, als Allah

⁸¹⁹ *Kitaab al-Khilaafah*, vol. 3, p. 46-47. Moesaylamah was Thamaamah al-H'anafie al-Waailie. Hij was een valse profeet die geboren werd en opgroeide in al-Yamaamah in Nejd. Hij beweerde een profeet te zijn en schreef enkele poëtische zinnen om met de Edele Qor-aan te wedijveren. Aboe Bakr ؓ zond Khaalid ibn al-Walied ؓ met een groep metgezellen ؓ en volgelingen [*taabi'ien*] om hem te bevechten. De veldslag eindigde in de dood van Moesaylamah in 12 H. In dit gevecht stierven van de metgezellen ؓ en volgelingen er 1200 als martelaren. Zie *al-A'laam*, vol. 7, p. 226.

⁸²⁰ Zie Shoekrie Moestafa's gebruik van deze *h'adieth*, als bewijs dat men verplicht is om bij zijn groep te blijven, in *al-Khilaafah*, vol. 3, p. 28-29. Zie ook al-Bahinsaawie, *al-H'oekmoe wa Qadhiyyatoo Tekfirie al-Moeslim*, p. 86; al-Samoerraa'ie, *at-Tekfier*, p. 187-188.

⁸²¹ Deze woorden ontbraken in het origineel en ik heb ze toegevoegd op grond van hun contextuele noodzakelijkheid. [Deze opmerking werd gemaakt door de schrijver en niet door de vertaler.]

dat wil – blijf bij de moslim-*djamaa'ah* en hun leider.”⁸²² Het is alom bekend dat wat hij bedoeld met deze woorden, is dat zijn groep de *djamaa'ah* van de moslims is en hij de leider waarvan de profeet ﷺ bevolen heeft dat men dicht bij hem dient te blijven.

Over het algemeen kan men hun verklaringen weerleggen met de volgende punten:

Ten eerste: men dient terug te gaan naar de Woorden van de Wetgever Zelf om de betekenissen van de gebruikte termen te begrijpen. De relevante teksten over een onderwerp en over vergelijkbare onderwerpen dienen samen gebracht te worden om de exacte bedoeling van hen allemaal te begrijpen. Ibn Taymiyyah heeft gezegd: “Het is noodzakelijk dat men de intentie heeft wanneer men een term van de Qor-aan of *h'adieth* noemt, om de gelijke term ervan te noemen, wat Allah en Zijn boodschapper er mee bedoelen. Op deze manier is de taal van de Qor-aan en *h'adieth* bekend. De manier van Allah en Zijn boodschapper waarop Hij tot Zijn dienaren sprak, is de gebruikelijke manier van spraak die herkend wordt in Zijn Woorden. Vervolgens, als er vergelijkbare termen in de spraak van anderen zijn en de gelijke termen zijn talrijk, is het dan bekend dat zulke gewoonte en taalgebruik over het algemeen gedeeld worden en het niet specifiek is voor de boodschapper van Allah ﷺ. In feite was het de taal van zijn volk. En het is niet toegestaan – hoewel velen dit doen – om zijn woorden te interpreteren volgens een bepaalde gebruikelijke manier van spraak wat na zijn tijd kwam en dat wat niet alom bekend was in zijn spraak en de spraak van zijn metgezellen.”⁸²³

Ibn Taymiyyah behandelde terloops de oorzaak voor de meeste van de misleiding van de kettters en vernieuwers. De oorzaak is dat zij falen de bedoeling en betekenis te begrijpen van de spraak van Allah ﷻ en Zijn boodschapper ﷺ en dat zij falen te bevatten hoe de woorden hun betekenissen aanduiden. Hij zei: “Het meeste van de misleiding van de vernieuwers is te wijten aan deze reden. Zij begonnen de spraak van Allah en Zijn boodschapper te interpreteren op een manier waarvan zij beweerden dat het hierop duidde, terwijl dit in werkelijkheid niet zo was.”⁸²⁴

De innovatie van het nemen van een bepaalde groep als “de moslim-*djamaa'ah* (gemeenschap)” is te wijten aan deze reden. De mensen met deze mening gebruiken algemene teksten over de

⁸²² Shoekrie, *at-Tawassoemaat*, p. 53.

⁸²³ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 7, p. 115.

⁸²⁴ *Ibid.*, vol. 7, p. 116.

djamaa'ah als bewijs. Maar hun beredenering wordt verworpen vanwege hun begrip. Met andere woorden, de bewijzen zijn op zichzelf niet onbetrouwbaar, noch is waar zij naar verwijzen verkeerd. De fout is in de toepassing van deze teksten. Om een bepaalde groep te specificeren als *de djamaa'ah* van de moslims met afwijzing van anderen, is een standpunt dat afgewezen wordt door enig correct begrip van deze teksten die hiervoor gepresenteerd zijn. Bovendien is het beperken van deze teksten tot een bepaalde groep een kwestie van het beperken van iets dat Allah wijd en plooibaar gemaakt heeft. De uitdrukking "*djamaa'ah* van de moslims" is een uitdrukking dat elke moslim omvat die een volgeling is van de boodschapper van Allah ﷺ. Het gebruiken van deze teksten om te rechtvaardigen waar zij toe oproepen is niet toegestaan omdat de teksten meer algemeen zijn dan wat zij beweren en ze zijn niet beperkt in hun toepassing.

Ten tweede: een geaccepteerd principe in het geval van een meningsverschil, is het negeren van enige bewering met een gebrek aan bewijs, dat gebaseerd is op onjuiste veronderstellingen of dat zonder te beredeneren tot stand is gekomen. [Bijvoorbeeld,] van voorheen, de joden en christenen beweerden dat zij de enigen zouden zijn die het Paradijs zouden binnengaan. Zij zeiden, zoals Allah de Verhevene hen citeert:

﴿ وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا أَوْ نَصْرَىٰ ۗ ﴾

“En zij (de joden en christenen) zeiden: ‘Niemand gaat het Paradijs binnen behalve wie een jood of christen was.’...”⁸²⁵

[In het volgende deel van dit vers] onderwijst Allah ﷻ Zijn profeet ﷺ de manier om beweringen van dien aard te weerleggen, nadat Hij de situatie waarin zij werkelijk verkeerden uitgelegd heeft:

﴿ تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۗ ﴾

“...Dat zijn hun verlangens (zonder basis). Zeg (O Moh'ammed): ‘Breng jullie bewijs, indien jullie waarachtigen zijn.’”⁸²⁶

⁸²⁵ Soerat al-Baqarah (2), aayah 111.

⁸²⁶ Soerat al-Baqarah (2), aayah 111.

De profeet ﷺ maakte zelf ook duidelijk dat de beweringen van mensen zonder enige vorm van bewijs hun rechten niet bevestigen. Ibn 'Abbaas ؓ verhaalde dat de profeet ﷺ gezegd heeft:

«لو يعطى الناس بدعواهم لادعى ناس دماء رجال و أموالهم.»

“Als de mensen gegeven zouden worden slechts op basis van hun beweringen, zouden zij zeker het bloed en de bezittingen van mensen opeisen. Echter, de beschuldigde mag een eed afleggen.”⁸²⁷

De bewering dat een specifieke groep de *djamaa'ah* van de moslims is, is een bewering dat bewijs behoeft omdat de teksten die zij als bewijs gebruiken meer algemeen zijn dan dat zij beweren, zoals eerder aangetoond is.

Ten derde: de eigenschappen die aangevoerd worden door degenen die beweren dat hun *djamaa'ah* dé *djamaa'ah* van de moslims is, zijn eigenschappen die niet exclusief gelden voor hun groep alleen. Voorwaar, alle oproepers tot de Islaam zeggen dat zij werken omwille van de Islaam, zij zijn begerig om de denkwijze van de *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah* te verspreiden, zij zijn begerig om de waarheid te presenteren die alle moslims kan herenigen, zij werken op een praktische manier om de islamitische doelen te bewerkstelligen, zij proberen om de moslimgemeenschap te bevrijden van al zijn ziekten, zij trachten de verheven eigenschappen van de groep van Allah te vervullen, en zij streven naar het verwezenlijken van broederschap tegenover elke moslim – hoewel zij op verschillende niveaus zijn betreffende het vasthouden aan deze zaken. De bewering dat deze eigenschappen niet gevonden worden behalve in één bepaalde groep, is een bewering die onjuist is. Voorwaar, dit is op zichzelf een daad van ongehoorzaamheid tegenover Allah ﷻ, aangezien het een houding vol eigendunk is en een rechtvaardiging welke niet toegestaan is volgens de *sharie'ah*. Allah de Verhevene zegt in de Qor-aan:

﴿فَلَا تَزُكُّوا أَنْفُسَكُمْ ۗ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَى﴾

⁸²⁷ Overgeleverd door Moeslim. [Eigenlijk citeerde de schrijver alleen het eerste deel van de *h'adieth*, maar de volledige *h'adieth* maakt zijn punt zelfs nog duidelijker. De betekenis van de *h'adieth* is dat als iemand een bewering doet maar geen bewijs levert om zijn bewering te ondersteunen, dat de beschuldigde een eed mag afleggen en de zaak komt dan te vervallen op grond van gebrek aan bewijs. – JZ]

“...dus ken jullie zelf geen puurheid toe (prijs jezelf niet en heb geen hoge dunk van je daden). **Hij** (Allah ﷻ) **weet het best wie** (Hem) **vreest** (en daardoor zijn plicht tegenover Hem nakomt).”⁸²⁸

Ten vierde: de geschiedenis zelf spreekt sommige van die beweringen tegen. [Bijvoorbeeld,] Shoekrie Moestafa beweerde dat de teksten aanduiden dat hij en zijn groep Jezus ﷺ zouden ontmoeten.⁸²⁹ De werkelijkheid heeft de onjuistheid van die bewering aangetoond omdat Shoekrie Moestafa, de leider van de groep, geëxecuteerd is en de groep zelf is verdwenen op een klein aantal na. Zij ontmoetten Jezus ﷺ niet en het khalifaat werd niet door hen opnieuw opgericht, zoals zij beweerd hadden.

Ten vijfde: er is zelfs enige twijfel dat deze twee groepen, vooral Shoekrie Moestafa's groep, voldoen aan de eigenschappen die zij noemen. Vandaar dat het geen geaccepteerd feit is dat zij in werkelijkheid deze eigenschappen hebben.

---

⁸²⁸ Soerat an-Nadjm (53), aayah 32.

⁸²⁹ Zie Shoekrie, *at-Tawassoemaat*, p. 53-54; Moh'ammed Soeroer ibn Nayf Zayn al-'Aabidien, *al-H'oekmoe bi Ghayrie Ma Anzala Ilaah wa Ahloe al-Ghoeloew*, p. 215.

Extremisme betreffende hartstochtelijke ijver en partijgeest voor een groep

Het samenkomen van moslimgroepen om elkaar te helpen en versterken bij het oproepen tot Allah ﷻ en het bevelen van het goede en verbieden van het slechte, is een van de beste middelen die helpen bij het volbrengen van de doelen voor het leiden van de mensheid naar wat goed is, het verduidelijken van de leiding voor hen enzovoort. Een dergelijke saamhorigheid helpt ook bij het teweegbrengen van kracht en sterkte voor de groep die tot Allah ﷻ uitnodigt.

Dit is wat de boodschappers van Allah zelf begrepen. We zien dat Mozes (عليه السلام), nadat Allah ﷻ hem opgedragen had om de boodschap bekend te maken, zijn Heer vroeg om een assistent en helper:

﴿ وَأَجْعَلْ لِي وَزِيرًا مِّنْ أَهْلِي ﴿٢١﴾ هَارُونَ أَخِي ﴿٢٢﴾ أَشَدُّ بِهِيَ أَرْزَى ﴿٢٣﴾
وَأَشْرِكُهُ فِي أَمْرِي ﴿٢٤﴾ كَيْ نُسَبِّحَكَ كَثِيرًا ﴿٢٥﴾ وَنَذْكُرَكَ كَثِيرًا ﴿٢٦﴾ ﴾

“En stel voor mij een helper aan van mijn familie. * Haroen (Aäron (عليه السلام), mijn broer. * Versterk met hem mijn steun. * En laat hem delen in mijn missie (betreffende het meedelen van Allah's Boodschap en het profeetschap). * Opdat wij U veel kunnen verheerlijken. * En veel aan U zullen denken.” ⁸³⁰

Lot (عليه السلام) bemerkte ook de belangrijkheid van een groep om hem te steunen en te helpen bij het uitnodigen tot de weg van Allah ﷻ en bij het verdedigen van zichzelf. Toen de vijanden van zijn uitnodiging ogenschijnlijk de overhand over hem hadden gekregen, wenste hij dat hij een groep had om hem te steunen. Hij zei:

﴿ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةً أَوْ آوَىٰ إِلَىٰ رُكْنٍ شَدِيدٍ ﴿٨٠﴾ ﴾

“...Als ik maar kracht (mannen) tegen jullie had, of mijn toevlucht kon nemen bij een sterke steun (invloedrijke familie of groep) (dan zou ik jullie tegen houden).” ^{831 · 832}

⁸³⁰ Soerat Taa-e Haa-e (20), aayah 29-34.

⁸³¹ Soerat Hoed (11), aayah 80.

Evenzo zocht Jezus ﷺ helpers zodat zij hem konden bijstaan bij het bereiken van zijn doelen betreffende het verspreiden [van Allah's boodschap]. Hij zei tegen zijn discipelen [*hawaariyyoen*]:

﴿مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ﴾

“...Wie zijn mijn helpers (bij het uitnodigen) tot Allah?...”⁸³³

En Moh'ammed ﷺ migreerde niet naar al-Medienah behalve voor het zoeken van helpers, degenen die deze religie [de Islaam] en haar mensen zouden steunen en helpen bij het verspreiden ervan en anderen er toe uitnodigen.

Maar die samenkomst is slechts één middel van de verschillende middelen om uit te nodigen tot de weg van Allah ﷻ. Men dient de situatie van de verschillende groepen voor ogen te houden. “Als zij samen zijn gekomen in overeenstemming met wat Allah ﷻ en Zijn boodschapper ﷺ hebben bevolen, zonder vermeerdering of vermindering, dan zijn zij gelovigen. Voor hen is wat zij verdienen en tegen hen is dat wat zij begaan. Maar als zij iets toevoegen of weglaten, zoals het aannemen van een extreme aanhechting aan ofwel het goede, of de onwaarheid door degenen die lid worden van hun groep, of zij keren zich af van degenen die geen lid worden van hun groep, hetzij zij zich op het goede of onjuiste bevinden, dan is dit een soort van verdeling en partijzucht die Allah ﷻ en Zijn boodschapper ﷺ hebben afgekeurd.”⁸³⁴

Het is niet toegestaan om bevooroordeeld of onverdraagzaam te zijn tegenover een andere groep. In dat geval leidt het lid worden van een dergelijke groep tot een zonde. Met andere woorden, de regelgeving betreffende het lid worden van een dergelijke groep of het maken van enige band, verschilt afhankelijk van de omstandigheden:

⁸³² [Lot ﷻ leek hulpeloos in de situatie waarin hij zich bevond · alleen tegen een groep mensen ontstoken in woede en slechte intenties. Hij wenste dat hij de kracht had om hen te bedwingen of enige machtige steun die hem kon helpen. Maar de machtige steun was al daar, hoewel hij het zich tot dat moment niet realiseerde. Het was de steun van Allah ﷻ. Zijn gasten waren geen gewone mensen, maar engelen (in de gedaante van mensen) die waren gekomen om de mensen te testen voordat zij de bestraffing uitvoerden. Nu maakten zij zichzelf bekend en gaven hem instructies om weg te gaan voor de ochtend wanneer de bestraffing zou neerdalen op de verdoemden van zijn volk. (A. Yusuf Ali Quran Commentary.) – AY]

⁸³³ Soerat as-Saff (61), aayah 14.

⁸³⁴ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 11, p. 92-93.

- (1) Er is een band welke goed en prijzenswaardig is, zoals enkele metgezellen die zichzelf aansloten bij de migranten (*moehadjirien* ⁸³⁵), helpers (*anṣaar* ⁸³⁶), lezers van de Qor-aan enzovoort.
- (2) Er is een band welke toegestaan is, zoals een persoon die een band heeft met zijn stam of land.
- (3) En er is een band welke laakbaar of verboden is, en dit is het soort dat leidt naar innovaties en zonden. ⁸³⁷

Zelfs al was de band met de migranten of helpers van het soort dat goed en prijzenswaardig is, toch keurde de profeet ﷺ enige vorm van sektarische of onverdraagzame aanhechting aan één van deze twee groepen [de *moehadjirien* enerzijds en de *anṣaar* anderzijds] af. Djaabir ibn 'Abdoellaah verhaalde dat twee jonge mannen aan het vechten waren, de ene van de *moehadjirien* en de andere van de *anṣaar*. De ene van de *moehadjirien* riep: "O *moehadjirien*!" De ene van de *anṣaar* riep: "O *anṣaar*!" De boodschapper van Allah ﷺ kwam naar buiten en zei:

«ما هذا؟ أدعوى الجاهلية؟»

"Wat is dit? Is dit de oproep uit de Dagen van Onwetendheid?"

De mensen zeiden: "Nee, O boodschapper van Allah! Twee jonge mannen waren aan het vechten en een van hen sloeg de ander op zijn rug." De boodschapper van Allah ﷺ zei toen:

«لا بأس و لينصر الرجل أخاه ظالما أو مظلوما، إن كان ظالما فلينبهه، فإنه له نصر، و إن كان مظلوما فلينبصره.»

"Geen kwaad [geschiedde]. Een persoon dient zijn broeder te helpen, of hij nu de overtreder is of degene die onrechtvaardig behandeld is. Als hij de overtreder is, laat hem ophouden [met zijn

⁸³⁵ [*Moehadjirien*: dit is een verwijzing naar de metgezellen van de profeet ﷺ die migreerden van Mekkah naar al-Medienah. – JZ]

⁸³⁶ [*Anṣaar*: dit is een verwijzing naar de moslims van al-Medienah die de migranten uit Mekkah en andere plaatsen verwelkomden en hielpen. – JZ] [*Anṣaarie*: een inwoner van al-Medienah wordt *anṣaarie* genoemd, omdat het Arabische woord *naṣer* verdediger en helper betekent. De *anṣaar* hielpen de *moehadjirien* uit Mekkah om weer een normaal leven te kunnen leiden in al-Medienah. Zij deelden al hun bezittingen met de *moehadjirien* (migranten). – AY]

⁸³⁷ Zie Ibn Taymiyyah, *Iqtidhaa-e*, vol. 1, p. 211.

schadelijke daad] en dat is hem helpen. En als hij degene is die onrechtvaardig behandeld is, dient hij hem te helpen.”⁸³⁸

Ibn Taymiyyah heeft gezegd: “Toen elk van hen riep naar zijn groep om hem te helpen, maakte de profeet ﷺ bezwaar hierop. Hij noemde het een “oproep uit de Dagen van Onwetendheid,” totdat hem verteld werd dat het slechts twee jonge jongens waren die dat deden en het niet van een groep kwam. Vervolgens beval hij dat de overtreder gestopt dient te worden en degene die onrecht is aangedaan geholpen. Op deze manier maakte de profeet ﷺ het duidelijk dat de onverdraagzame en absolute loyaliteit door een persoon aan zijn groep verboden is, zoals de daden van de mensen van de Dagen van Onwetendheid. Anders is het helpen omwille van de waarheid zonder het begaan van agressie, dat is goed, ofwel verplicht of aanbevolen.”⁸³⁹ Hij zei ook: “Als dit het geval is met betrekking tot deze namen [de *moehadjirien* en de *ansaar*] en zulke banden die geliefd zijn bij Allah en Zijn boodschapper, wat moet dan het geval zijn van de partijzuchtige absolute loyaliteit of het oproepen tot iemands afkomst en andere zaken die slechts toegestaan zijn of feitelijk laakbaar zijn?”⁸⁴⁰

Onder dat wat is overgeleverd als waarschuwing tegen partijzucht, is de *h'adieth* verhaald door Aboe Hoerayrah ؓ waarin de profeet ﷺ zei:

«من قاتل تحت راية عمية يغضب لعصية، أو يدعو إلى عصية، أو ينصر عصبة، فقتل فقتلته جاهلية.»

“Eenieder die vecht onder de banier van een twijfelachtigheid [blindelings, niet wetend of de zaak rechtvaardig is of niet, maar vecht en] heeft vijandigheid slechts door partijzucht, op pad om tot een groep uit te nodigen of een groep te steunen en wordt dan gedood, hij is gedood op de manier van de Dagen van Onwetendheid.”⁸⁴¹

Djoebayr ibn Moet'im⁸⁴² ؓ verhaalde dat de profeet ﷺ zei:

⁸³⁸ [Met deze bewoording is het overgeleverd door Ah'mad. Dezelfde *h'adieth* met een ietwat afwijkende bewoording wordt aangetroffen in al-Boekhaarie en Moeslim.]

⁸³⁹ Ibn Taymiyyah, *Iqtidhaa-e as-Siraat al-Moestaqiem*, vol. 1, p. 211. Zie ook Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, 11, p. 514.

⁸⁴⁰ Ibn Taymiyyah, *Iqtidhaa-e as-Siraat al-Moestaqiem*, vol. 1, p. 214. Zie ook Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, 11, p. 415.

⁸⁴¹ Overgeleverd door Moeslim en an-Nasaa-ie.

⁸⁴² Hij was Djoebayr ibn Moet'im ibn Adie ibn Nawfal ibn 'Abd Manaaf al-Qoerashie, een metgezel van de profeet ﷺ. Hij was een van degenen van de Qoeraysh met de meeste kennis aangaande afkomst, en een van hun leiders. Hij overleed in al-

«ليس منا من دعى إلى عصبية، و ليس منا من قاتل على عصبية، و ليس منا من مات على عصبية.»

“Degene die oproept tot partijzucht behoort niet tot ons. En degene die vecht omwille van partijzucht behoort niet tot ons. En degene die overlijdt in partijzucht behoort niet tot ons.”⁸⁴³

De partijzuchtige persoon kan vertrouwen in een bepaalde groep hebben gehad door zijn overtuiging dat deze zich [altijd] op de waarheid bevindt. Dit soort van geloof is volgens de *sharie'ah* een niet toegestane vorm, omdat de maatstaf voor de waarheid alleen de Qor-aan en de *Soennah* kunnen zijn en niet een bepaalde groep. Als iemand denkt dat de waarheid altijd bij zijn groep ligt, dan behoort hij tot degenen die facties in de religie veroorzaken en verdeling in sekten. Hij wordt een van degenen die Allah de Verhevene omschrijft als:

﴿كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ﴾

“...elke partij is verheugd met hetgeen zij hebben.”⁸⁴⁴

Elke groep van diegenen die verdeling in de religie veroorzaken, is tevreden met dat wat zij denken te hebben aan waarheid. Maar de waarheid kan slechts gevonden worden in de Qor-aan en de *Soennah*.⁸⁴⁵ Ibn Taymiyyah omschreef de slechte toestand

Medienah in 59 H. Er zijn zestig *ah'aadieth* aan hem toegeschreven. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 3, p. 95; *al-Isaabah*, vol. 2, p. 66; *al-A'laam*, vol. 2, p. 112.

⁸⁴³ Overgeleverd door Aboe Daawoed. 'Abdoe l-Qaadir al-Arnaa-oet zei dat de keten [van overleveraars] zwak is, maar het heeft ondersteunend bewijs in de hiervoor genoemde *h'adieth* overgeleverd door Moeslim. Daarom is de *h'adieth h'asan* [goed]. Zie *Djaami' al-Oesoel*, vol. 10, p. 59.

⁸⁴⁴ *Soerat ar-Roem* (30), *aayah* 32.

⁸⁴⁵ Een geleerde gebruikte het vers (Nederlandstalige interpretatie van de betekenis): “...elke partij is verheugd met hetgeen zij hebben” [*soerat ar-Roem* (30), *aayah* 32] om te bewijzen dat het niet toegestaan is om een groep te vormen of om jezelf te noemen met een bepaalde naam, gebaseerd op het vers (Nederlandstalige interpretatie van de betekenis): “...Hij (Allah ﷻ) is Degene Die jullie moslims genoemd heeft...” [*Soerat al-H'adj* (22), *aayah* 78.] (Zie dr. Saalih' ibn Sa'd al-Soeh'aymie, *Minhadjoe as-Selef fie l-'Aqiedah*, p. 43.) De waarheid is dat het toegestaan is om jezelf een andere naam te geven. Dit wordt aangegeven door de daden van de metgezellen ﷺ die naar zichzelf verwezen met *al-moehaadjirien*, de *ansaar*, de *Ahloe as-Soffah* [de armen die in de moskee woonden], de opzeggers van de Qor-aan enzovoort. Maar partijzucht of dweperij gebaseerd op die nieuwe naam en het gaan naar het extreme met betrekking tot die groep en het nemend als een referentie voor de waarheid, is laakbaar. In die zin kan men zich alleen aansluiten bij de groep van Allah. Evenzo is de benaming die in tegenspraak is met de naam van de Islam ook laakbaar. Wat betreft de benamingen *al-moehaadjirien* en de

gedurende zijn tijd: “Je zult vele juristen vinden die, wanneer zij een soefi [niet te verwarren met de huidige soefies] of gelovigen zien, hem beschouwen als zijnde op niets; hij erkent hem niet behalve als een onwetende, misleide persoon. Hij gelooft niet dat er langs hun pad enige kennis of leiding of wat dan ook is. [Evenzo] kun je vele soefies en ‘arme volgelingen’ zien die niets zien in de *sharie'ah* of kennis. Voorwaar, zij denken dat eenieder die zich aan hen vastklampt geïsoleerd is van Allah. Zij geloven dat die mensen niets hebben dat hen voordeel zal brengen bij Allah. Het juiste standpunt is dat alles wat elke groep heeft dat gevonden wordt in de Qor-aan of *Soennah*, de waarheid is. Wat zij hebben dat in tegenspraak is [met deze twee bronnen], is onwaarheid.”⁸⁴⁶

Als een mening aan een persoon of groep wordt toegeschreven, of als de groep zelf vernoemd wordt naar zijn volgelingen, is slechts ter opheldering en identificatie. Het is een noodzaak dat dit geen oorzaak van lof, blaam, loyaliteit of distantiëring is. Deze aspecten zijn alleen voor de namen die aangetroffen worden in de Qor-aan [of *Soennah*], zoals moslim en ongelovige, gelovige en hypocriet, vroom en zondig, oprecht en leugenaar, hervormer en zondaar, en voorbeelden van dien aard.⁸⁴⁷ Maar om iemand te onderwerpen aan enige vorm van inquisitie gebaseerd op de naam van een bepaalde groep, om onderscheid onder de gemeenschap te maken volgens iets wat Allah ﷻ en Zijn boodschapper ﷺ niet bevolen hebben, of om loyaliteit of distantiëring te hebben op basis van deze namen te wijten aan vermoedens en begeerten – dit zijn allemaal dingen waar Allah ﷻ Zijn boodschapper ﷺ van vrijgesproken heeft.⁸⁴⁸ “Deze vorm van verdeeldheid welke plaatsvindt in deze gemeenschap – onder haar geleerden en soefi sheikhs, bestuurders en leiders – is hetgeen de onderwerping aan de vijanden teweegbrengt. Dit is te wijten aan het feit dat zij afstand nemen van gehoorzaamheid tegenover Allah ﷻ en Zijn boodschapper ﷺ. Telkens wanneer mensen afstand nemen van een deel van wat Allah de Verhevene hen opgedragen heeft te doen, verschijnt er vijandschap en haat [onder hen]. Wanneer de mensen verdeeld raken en in groepen, worden zij zondig en vernietigd. Maar als zij zich verenigen, worden zij goed en zwaaien zij met de

---

anderen in combinatie met de naam van de Islaam, zij zijn slechts als tautologieën [herhalingen van eenzelfde denkbeeld met een andere uitdrukking] waarin de Islaam inclusief is zoals bij de *moehadjjiiren*, de *ansaar* enzovoort. En Allah weet het best.

⁸⁴⁶ Ibn Taymiyyah, *Iqtidhaa-e as-Siraat al-Moestaqiem*, vol. 1, p. 78.

⁸⁴⁷ Zie Ibn Taymiyyah, *Daroe at-Ta'aroeedh*, vol. 1, p. 273.

⁸⁴⁸ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 3, p. 414.

scepter. Het samenkomen als één gemeenschap is een genade, terwijl verdeling een marteling is.”⁸⁴⁹

In onze hedendaagse situatie is dit soort van partijzucht en het uiteenvallen in groepen zichtbaar. Iedereen beweert dat het zijn groep is die zich op de waarheid bevindt en iedereen anders bevindt zich op onwaarheid. Een van de leiders van Shoekrie's groep zei: “Wij zijn de groep van de waarheid. Eenieder die ons bestrijd is geen moslim.”⁸⁵⁰

Deze partijzucht wordt ook opgemerkt, en niet op kleine schaal, in de praktische daden van de moslims. De islamitische bibliotheken en boekenwinkels zijn overvloedig gevuld met weerleggingen en reacties die, zoals duidelijk blijkt door hun omslagen, niets zijn behalve een persoon die zijn groep steunt door enige andere groep of organisatie te weerleggen.

---

⁸⁴⁹ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 3, p. 421.

⁸⁵⁰ Dit werd gezegd door iemand met de bijnaam Aboe Moes'ab. Zie *Dzikriyaati ma Djamaa'at al-Moeslimien*, p. 74.

Extremisme betreffende het maken van iemands groep als de bron van waarheid

Zoals hiervoor aangetoond is, zijn de specifieke groepen gewoonweg een van de middelen waardoor men uit kan nodigen tot de weg van Allah ﷻ. Het is niet toegestaan dat een moslim alleen de waarheid accepteert wanneer het van de groep komt waar hij toe behoort. Van degenen die zich aansluiten bij een bepaalde groep voor kennis, het uitnodigen tot de Islaam, *fiqh* of soefisme, of die verbonden zijn aan een specifieke oproeper [*daa'iyah*] of voorname religieuze persoon in hun ogen, anders dan de profeet ﷺ, zijn er velen die getroffen zijn door [de ziekte van] het alleen van de religie accepteren wat van hun eigen groep of school komt.⁸⁵¹ Dit is in tegenspraak met wat fundamenteel in de religie gevonden wordt. Het is een van de fundamenten van *tawh'ied* dat men in alles gelooft wat Allah ﷻ geopenbaard heeft aan de profeet Moh'ammed ﷺ, en om hem te gehoorzamen, lief te hebben, hem te respecteren en om je volledig over te geven aan zijn bepalingen. Allah de Verhevene zegt:

﴿ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءَ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴾

“Volg (O mensen) wat tot jullie neergezonden is van jullie Heer (de Qor-aan en de Soennah van de profeet Moh'ammed ﷺ) en volg naast Hem geen *awliya*-e (beschermers en helpers, die jullie opdragen om deelgenoten aan Allah ﷻ toe te kennen). Hoe weinig laten jullie je vermanen!”⁸⁵²

Allah ﷻ zegt ook:

﴿ وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِ ذَٰلِكُمْ وَصَّيْنَاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴾

⁸⁵¹ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Iqtidhaa-e*, vol. 1, p. 73-74.

⁸⁵² Soerat al-A'raaf (7), aayah 3.

“En waarlijk, dit (Allah's Geboden genoemd in de twee voorafgaande verzen ⁸⁵³) is mijn pad dat recht is, dus volg het, en volg geen andere paden, want jullie zullen daardoor van Zijn pad afgesplitst worden. Dit is wat Hij jullie bevolen heeft, opdat jullie zullen vrezen.” ⁸⁵⁴

﴿ وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ۗ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُّبِينًا ﴾

“En het betaamt een gelovige man en een gelovige vrouw niet, ingeval Allah en Zijn boodschapper (Moh'ammed ﷺ) een kwestie hebben besloten, dat zij een andere keuze hebben in hun kwestie. En wie Allah en Zijn boodschapper niet gehoorzaamt, hij is dan werkelijk afgedwaald naar een duidelijke dwaling.” ⁸⁵⁵

Ook al is het verplicht om de profeten te gehoorzamen, het is een noodzakelijk aspect van *tawh'ied* dat men deze profeten niet als heren neemt naast Allah ﷻ. Allah de Verhevene zegt:

﴿ مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُؤْتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ كُونُوا رَبَّيْنَ بِنِعْمَتِ اللَّهِ تَعْلَمُونَ ﴾

﴿ الْكِتَابَ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ ﴾

⁸⁵³ [Allah ﷻ zegt in soerat al-An'aam (6), aayah 151-152 (Nederlandstalige interpretatie van de betekenis): “Zeg (O Moh'ammed): “Kom, ik zal reciteren wat jullie Heer jullie verboden heeft: ken niets als deelgenoot aan Hem toe; en wees goed (en respectvol) voor jullie ouders; en dood jullie kinderen niet vanwege armoede’ – Wij voorzien jullie en hen; ‘en nader niet *al-fawaah'ish* (de grote zonden, zedeloosheid), hetzij de duidelijke of de verborgene ervan; en dood niet een persoon die Allah heeft verboden om te doden, behalve volgens het (islamitische) recht. Dit is wat Hij jullie bevolen heeft, opdat jullie zullen begrijpen. En nader niet het bezit van de wees, behalve op de beste manier (d.w.z. om de wees niet te benadelen), totdat hij zijn volwassenheid bereikt, en geef de volledige maat en vul de weegschaal met rechtvaardigheid.’ Wij belasten niemand behalve volgens zijn vermogen. ‘En wanneer jullie spreken, wees dan rechtvaardig, ook al is het (in het nadeel van) een familielid; en vervul het verbond met Allah. Dit is wat Hij jullie bevolen heeft, opdat jullie je laten vermanen.” – AY]

⁸⁵⁴ Soerat al-An'aam (6), aayah 153.

⁸⁵⁵ Soerat al-Ah'zaab (33), aayah 36.

“Het is niet mogelijk voor een mens, aan wie Allah het Boek en *al-h'oe'km* (de wijsheid - de kennis en het begrijpen van de wetten van de religie) en het profetschap heeft gegeven, om vervolgens tot de mensen te zeggen: ‘Wees aanbidders van mij in plaats van (of naast) Allah.’ Integendeel (hij zal zeggen): ‘Wees *rabbaaniyyien* (religieus onderlegde mensen die praktiseren wat zij weten en ook anderen uitnodigen) aangezien jullie het Boek onderwezen hebben en aangezien jullie het bestudeerd hebben.’⁸⁵⁶ - 857

De engelen en de profeten, en in feite ook de rechtschapenen en de grote religieuze leiders, verdienen allemaal liefde, loyaliteit, respect en lof. Maar het is verboden om naar het extreme te gaan door hen te beschouwen als deelgenoten van Allah ﷻ.⁸⁵⁸ De Islaam verplicht het absoluut volgen van de waarheid. De geleerden worden slechts gevolgd omdat zij meedelen [en duidelijk maken] wat de boodschapper van Allah ﷻ heeft meegedeeld en niet omdat zij het absolute recht hebben om uitspraken te doen.⁸⁵⁹ De bron van de waarheid is de Qor-aan en *Soennah*. De geleerden verduidelijken gewoonweg de regelgeving van Allah ﷻ en hebben niet het absolute recht om uitspraken te doen.

Degene die de waarheid niet accepteert tenzij het komt van de groep waar hij bij aangesloten is, is gelijk aan de joden waar Allah ﷻ betreffende hun gedrag over zegt:

﴿ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا نُنُومُنْ بِمَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَهُمْ ﴾

“En wanneer er tot hen (de joden) gezegd werd: ‘Geloof in hetgeen Allah (tot Moh’ammed ﷺ) neergezonden heeft,’ zeiden zij:

⁸⁵⁶ Soerat Aal ‘Imraan (3), aayah 79.

⁸⁵⁷ [Als dit niet het recht is van een profeet of een boodschapper, dan is het zeker niet het recht van iemand anders om zo’n eis te uiten. Deze kritiek verwijst naar de onwetende rabijnen, priesters en onderwijzers van misleiding, in tegenstelling tot de boodschappers en hun oprechte, goed onderlegde volgelingen die hun kennis toepassen. (*Tefsier Ibn Kethier*.) Het is niet mogelijk dat Allah’s boodschappers iets predikken dat tegen het bevel van Allah ﷻ in gaat. ‘Iesaa (Jezus) ﷺ kwam om de ware boodschap van Allah bekend te maken en te predikken. (*A. Yusuf Ali Quran Commentary*.) – AY]

⁸⁵⁸ Zie Ibn Taymiyyah, *ar-Radd ‘ala al-Akhnaa-ie*, p. 333f.

⁸⁵⁹ Zie as-Shaaṭibie, *al-‘Itisaam*, vol. 2, p. 342.

‘Wij geloven in hetgeen tot ons neergezonden is ⁸⁶⁰.’ En zij zijn ongelovig in hetgeen daarna (neergezonden werd) terwijl het de waarheid is, een bevestiging voor wat bij hen is...’ ⁸⁶¹ · ⁸⁶²

Allah de Verhevene zei dit nadat Hij hen als volgt omschreven had:

﴿ وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ ۗ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴾

“...terwijl zij vroeger (vóór de komst van Moh’ammed ﷺ) vroegen (aan Allah ﷻ om hen te helpen met de komst van de beloofde profeet) om een overwinning te behalen op degenen die ongelovig zijn ⁸⁶³; toen vervolgens dat tot hen kwam wat zij herkenden (de beloofde profeet uit hun heilige geschriften), geloofden zij er niet in ⁸⁶⁴; dus Allah’s vloek is op de ongelovigen.” ⁸⁶⁵

⁸⁶⁰ D.w.z. at-Tawraat – de Thora. (Tefsier Ibn al-‘Oethaymien.)

⁸⁶¹ Soerat al-Baqarah (2), aayah 91.

⁸⁶² [Dat de joden niet geloofden in de profeet Moh’ammed ﷺ vanwege racisme is een feit. Maar het rasargument geldt niet altijd. Verwierpen de joden niet profeten van hun eigen ras, die hen onplezierige waarheden vertelden? En doen andere naties niet hetzelfde? Het werkelijke probleem is zelfzuchtigheid, kleingeestigheid, een gemene afkeer van alles wat ingaat tegen gewoonten, begeerten of neigingen. (A. Yusuf Ali Quran Commentary.) – AY]

⁸⁶³ [Zij waren gewoon te zeggen tegen de polytheïsten: “Een profeet zal gezonden worden vlak voor het einde van deze wereld en wij - samen met hem - zullen jullie elimineren net zoals de volkeren van ‘Aad en Iram werden geëlimineerd.” Ook Moh’ammed ibn Ish’aaq leverde over dat Ibn ‘Abbaas ؓ zei: “De joden waren gewoon om Allah aan te roepen (voor de komst van de beloofde profeet) om d.m.v. hem de overwinning te behalen op de (stammen van) Aws en Khazradj, voordat de profeet Moh’ammed ﷺ gezonden werd.” Toen Allah ﷻ hem zond van de Arabieren, verwierpen zij hem en ontkenden wat ze over hem zeiden. Vandaar dat, toen Moe’aadz ibn Djabal en Bishr ibn al-Baraa-e ibn Ma’roer, de naaste van Banie Salamah, tegen hen zeiden: “O joden! Vrees Allah en aanvaard de Islaam. Jullie riepen Allah aan voor de komst van Moh’ammed ﷺ toen wij nog ongelovigen waren en jullie vertelden ons dat hij zou komen en omschreven hem aan ons,” de jood Salaam ibn Moeshkim van Banie an-Nadheer antwoordde: “Hij bracht niets wat wij herkennen. Hij is niet de profeet waar wij jullie over vertelden.” Allah ﷻ openbaarde vervolgens deze aayah over hun verklaring. (Tefsier Ibn Kethier.) – AY]

⁸⁶⁴ [Racistische arrogantie liet de joden afkerig zijn tegenover het verwelkomen van de waarheid toen het kwam d.m.v. een profeet niet van hun eigen ras. In het Oude Testament (Deuteronomium 18:18) lezen we dat Allah ﷻ tegen Moesaa (Mozes) ؑ heeft gezegd dat er een profeet zal komen vanuit het midden van hun broederen. Niet van onder henzelf, maar van onder hun broederen. Het volk van Mozes ؑ waren Joden. De christenen zeggen dat Deuteronomium 18:18 verwijst naar de komst van Jezus ؑ, maar hij was een Jood (de stam, niet de religie), dus hij was één van hen. Dus Jezus ؑ wordt niet bedoeld in het betreffende vers. De aangekondigde profeet in Deuteronomium 18:18 komt niet van onder de Joden,

“De joden zijn omschreven dat zij de waarheid wisten vóórdat degene die deze waarheid sprak daar was. En zij riepen op tot die waarheid. Toen degene die deze waarheid sprak uiteindelijk kwam en niet tot hun groep behoorde, onderwierpen zij zich niet aan hem. Zij accepteren de waarheid niet tenzij het komt van de groep waar zij bij aangesloten zijn – terwijl, op datzelfde moment, zij in feite niet volgen wat hun eigen geloofsovertuigingen van hen verlangen te volgen.”^{866 - 867}

Het is waarneembaar dat degene die zijn groep met een zodanige absolute gehoorzaamheid volgt, in de meeste gevallen liefheeft en haat omwille van begeerten en behoeften. Voorwaar, zijn acceptatie van de waarheid is afhankelijk van dat het hem bereikt door middel van zijn eigen groep. Dit toont aan dat zijn pad gebaseerd is op begeerten en behoeften. Ibn Taymiyyah schreef: “Je zult vele mensen zien die van een volk houden of haten op grond van begeerten, niet wetend het rationele of de reden [achter een dergelijke emotie]. In plaats daarvan schenken zij een

---

maar van onder de broederen van de Joden. Wie zijn dan de broederen van de Joden? De joden halen hun blinde racisme uit hun Bijbel, waar hen wordt verteld dat hun vader Ibraahiem (Abraham) ﷺ twee vrouwen had; Sarah (Sara) en Hadjar (Hagar). Zij (de joden) zeggen dat zij de kinderen zijn van Ibraahiem ﷺ en zijn wettige vrouw Sarah, en dat hun Arabische broeders afstammen van Hadjar (Hagar), een “slavin”, en dat om die reden de Arabieren een minderwaardig ras zijn. In Genesis 16:1-15 lezen we o.a. dat Abraham’s vrouw Sara hem geen kinderen baarde. Zij had een Egyptische slavin, Hagar, die zij hem tot vrouw gaf. Hagar bracht een zoon ter wereld die Abraham Ismaël noemde. De Arabieren stammen af van Ismaa’iel (Ismaël) ﷺ en de Joden van Ish’aaq (Isaak) ﷺ, de zoon van Sara die zij op latere leeftijd baarde (zie Genesis 21:3). Vervolgens zou Sara tegen Ibraahiem (Abraham) ﷺ gezegd hebben (volgens Genesis 21:10): “Verstoot deze slavin en haar zoon, want de zoon van deze slavin zal geen erfgenaam zijn met mijn zoon, met Isaak.” En in Genesis 21:12 is te lezen: “En God zei tegen Abraham: ‘Laat het niet smartelijk voor jou zijn met betrekking tot de jongen (Ismaël), alsook met betrekking tot jouw slavin. Alles wat Sara tegen jou zegt, luister naar haar stem (doe dat). Want (alleen) door middel van Isaak (d.w.z. de Joden) zal van jouw nageslacht gesproken worden.’” Dus hoe konden de joden een profeet accepteren die niet van hen kwam, het superieure ras dat afstamt van Ish’aaq ﷺ, geboren uit de vrije vrouw Sara, maar van de minderwaardige Arabieren die afstammen van Ismaa’iel ﷺ, geboren uit de slavin Hadjar? Zie het artikel “De Izaak-Ismaël kwestie” op www.uwkeuze.net. – AY]

⁸⁶⁵ Soerat al-Baqarah (2), aayah 89.

⁸⁶⁶ Ibn Taymiyyah, *al-Iqtidhaa-e*, vol.1, p. 73.

⁸⁶⁷ [De boodschapper van Allah ﷻ bezocht de joodse gemeenschappen en ging naar hun bijeenkomsten en ontmoetingen om hen tot de waarheid uit te nodigen en om de zaken recht te zetten. Hij zei tegen hen (Nederlandstalige interpretatie van de betekenis): “Jullie zijn je volledig bewust van het feit dat ik de ware boodschapper van Allah ben en jullie waren zelf aan het wachten op de verschijning van een boodschapper van Allah. Het was jullie plicht vóór alle anderen om van mijn profeetschap te getuigen en jullie hadden in jullie goddelijke Boeken moeten kijken om de voorspellingen over mij te vinden.” Zie “De profeet Moh’ammed ﷺ in de Bijbel” op www.uwkeuze.net. – AY]

onvoorwaardelijke loyaliteit of vijandigheid zonder dat het gebaseerd is op enige authentieke overlevering van de profeet ﷺ of de vroegere leden van deze gemeenschap. [Zij doen dit] zonder de betekenis te begrijpen of de toepassingen of vereisten te erkennen.”⁸⁶⁸ Daarom adviseerde Allah de Verhevene Zijn boodschapper ﷺ om zich vast te klampen aan de *sharie'ah* en om niet de nutteloze begeerten van degenen zonder kennis te volgen:

﴿ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيحَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُمْ لَن يُغْنُوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ۗ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۗ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ ﴿١٩﴾﴾

“Vervolgens plaatsten Wij jou (O Moh'ammed) op een *sharie'ah* (juridische weg). Dus volg dat en volg niet de begeerten van degenen die niet weten. * Waarlijk, zij kunnen voor jou nooit iets baten tegen Allah (als Hij jou wil bestraffen). En waarlijk, de *dhzaalimien* (onrechtplegers) zijn *awliyaa-e* (beschermers, helpers) van elkaar, terwijl Allah (de) *Waliyy* (Beschermer, Helper) is van *al-moettaqien* (de godvrezenden).”⁸⁶⁹

In feite hebben enkele vroegere geleerden een maatstaf gemaakt waarmee men kan bepalen of men de *Soennah* volgt en dat is dat men niet boos wordt vanwege begeerten en behoeften. Waarlijk, zij noemden degenen die afweken van de *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah* de *Ahl al-Ahwaa-e* (de mensen van begeerten en bevestigingen).⁸⁷⁰ “Aboe Bakr ibn Ayyaash⁸⁷¹ werd gevraagd: ‘Wie is een *soennie*?’ Hij antwoordde: ‘Degene die, als de bevestigingen en behoeften aan hem genoemd worden, totaal niet door hen geprovoceerd wordt.’”⁸⁷²

⁸⁶⁸ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 2, p. 163. Zie ook Ibn Taymiyyah, *Daroe-e Ta'aarodhie al-'Aqlie wa n-Naql*, vol. 1, p. 272.

⁸⁶⁹ *Soerat al-Djaathiyah* (45), *aayah* 18-19.

⁸⁷⁰ Zie de betekenis van de term *ahloe al-ahwaa-e* in *al-Mawsoe'ah al-Fiqhiyyah*, vol. 7, p. 100.

⁸⁷¹ Hij was Aboe 'Oetbah Ismaa'iel ibn Iyyaash ibn Soealim al-Ansie, de geleerde en deskundige van *h'adieth* in zijn tijd voor as-Shaam (Syrië, Libanon, Palestina en Jordanië). Hij kwam van Hims (of Homs, in het huidige Syrië) en reisde naar Irak. Hij overleed in 182 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 8, p. 312; *al-A'laam*, vol. 1, p. 320.

⁸⁷² Geciteerd van Ibn Taymiyyah, *al-Istiqamah*, vol. 1, p. 255.

Als men de schriftuur van hedendaagse extremisten leest of de debatten met hun individuen, dan wordt het duidelijk dat partijzucht en onverdraagzaamheid tegenover een bepaalde groep een opvallend fenomeen is onder iedereen die in hun extremisme zijn verzeild geraakt. Deze partijzucht is een deel van het probleem en een van de uitingen ervan.

Dit zal in de volgende paragrafen duidelijker gemaakt worden met weerleggingen van extremisten, en in het bijzonder in de volgende paragraaf.

Extremisme betreffende iemands houding tegenover de leider

Elke menselijke organisatie, ongeacht haar eigenschappen, heeft een leider⁸⁷³ nodig om het te leiden, om zorg te dragen voor haar aangelegenheden, om het te organiseren en haar zienswijzen te verenigen. In feite heeft de *sharie'ah* het principe voor het aanstellen van een leider vastgelegd, dit om het goede teweeg te brengen en het kwade af te weren. Aboe Sa'ied رضي الله عنه verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷺ gezegd heeft:

«إذا خرج ثلاثة في سفر فليؤمروا أحدهم.»

“Als drie [personen] op een reis gaan, dienen zij een van hen aan te wijzen om te leiden.”⁸⁷⁴

Volgens een overlevering van 'Abdoellaah ibn 'Oemar رضي الله عنه zei de boodschapper van Allah ﷺ:

«لا يحل لثلاثة يكونون بفلاة من الأرض إلا أمروا عليهم أحدهم.»

“Het is niet toegestaan voor een groep van drie om in een wildernis te zijn tenzij er een van hen als leider over hen wordt aangesteld.”⁸⁷⁵

As-Shawkaanie zei in zijn commentaar op deze twee *ah'aadieth*: “Dit bevat bewijs dat het voor elke groep van drie of meer bekrachtigd is om een van hen aan te wijzen als de leider. Als er geen leiderschap is, dan kan dat leiden naar de vernietiging omdat eenieder zal proberen om zijn mening op te leggen en zal volgen wat in overeenstemming is met zijn begeerte, en zij zullen vernietigd worden. Met correct leiderschap zullen meningsverschillen verminderd worden en hun stemmen zullen verenigd zijn.”⁸⁷⁶ Ibn Taymiyyah heeft gezegd: “Als het verplicht is voor de kleinste der groepen om iemand aan te wijzen om te leiden, is dit een teken dat dit voor elke groep groter dan dat

⁸⁷³ [Leider: *imaam* of *amier*. Het leiderschap zelf wordt *imaamah* genoemd. – AY]

⁸⁷⁴ Overgeleverd door Aboe Daawoed. Ah'mad Shaakir zei in zijn commentaar op de *Moesned* (vol. 10, p. 6648): “De keten is *sah'ieh'*.” Al-H'aakim leverde het ook over en hij zei dat het *sah'ieh'* is volgens de criteria van al-Boekhaarie en Moeslim. Al-Dzahabie was het met hem eens.

⁸⁷⁵ Overgeleverd door Ah'mad. Ah'mad Shaakir zei in zijn commentaar op de *Moesned* (vol. 10, p. 6648): “De keten is *sah'ieh'*.”

⁸⁷⁶ *Nayloe al-Awtaar*, vol. 7, p. 157.

verplicht is.”⁸⁷⁷ De groepen die gevormd worden vanwege *sharie'ah* redenen, zoals het bevelen van het goede, het uitroeien van het kwade en het verspreiden van de boodschap, dienen een leider te hebben om voordeel teweeg te brengen en kwaadaardigheden af te weren die ontstaan door anarchie en gebrek aan leiderschap. Een evenredige vertakking van leiderschap is natuurlijk gehoorzaam. Verzen en *ah'aadieth* benadrukken dit aspect. Allah ﷻ zegt:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِيَ الْأَمْرِ مِنكُمْ﴾

“O degenen die geloven! Gehoorzaam Allah en gehoorzaam de boodschapper (Moh'ammed ﷺ) en degenen onder jullie (moslims) met gezag⁸⁷⁸...”⁸⁷⁹

As-Shawkaanie zei: “Degenen die de leiding hebben zijn de *a-immah*, bestuurders, rechters en iedereen in een wettelijke positie van gezag.”⁸⁸⁰

In een *h'adieth* verhaald door Ibn 'Oemar رضي الله عنه, zei de boodschapper van Allah ﷻ:

«على المرء السمع والطاعة فيما أحب أو كره، إلا يؤمر بمعصية، فإن أمر بمعصية فلا سمع ولا طاعة.»

“Op de persoon rust het horen en gehoorzamen betreffende waar hij van houdt en waar hij een afkeer van heeft, tenzij hij bevolen wordt een daad van ongehoorzaamheid [tegenover Allah] te verrichten. Als hij bevolen wordt een daad van ongehoorzaamheid te verrichten, dan is er geen horen noch gehoorzamen.”⁸⁸¹

Er zijn in werkelijkheid vele *ah'aadieth* van deze aard.

⁸⁷⁷ *Al-Fataawa*, vol. 28, p. 65.

⁸⁷⁸ [Dit zijn de geleerden en/of heersers. (Zie *Tefsier Ibn 'Oethaymien*.) Gezaghebbenden onder de moslims dienen gehoorzaamd te worden, maar alleen wat deze gezaghebbenden bevelen in gehoorzaamheid tegenover Allah ﷻ en niet wat ongehoorzaamheid jegens Allah ﷻ met zich meebrengt, want er is geen gehoorzaamheid jegens een schepsel als dat ongehoorzaamheid jegens Allah ﷻ betekent. – AY]

⁸⁷⁹ *Soerat an-Nisaa-e* (4), *aayah* 59.

⁸⁸⁰ As-Shawkaanie, *Fat-h' al-Qadier*, vol. 1, p. 481.

⁸⁸¹ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en at-Tirmidzie.

Het is zeer belangrijk om aan te geven dat het leiderschap, hoofd en leiding van een bepaalde groep, niet dezelfde is als het leiderschap en bestuur van het staatshoofd [bekend als *al-imaam al-'adhnam* of de "grote imam"]. Dit is zo vanwege de volgende redenen:

Ten eerste: de algemene gemeenschap of *djamaa'ah* die geleid wordt door de "grote imam" is in feite dé moslimgemeenschap van iedereen, omdat het de structuur is van de gemeenschap en hij is het hoofd. Maar een bepaalde groep of *djamaa'ah* welke gevormd is voor het oproepen van anderen tot de Islaam of op grond van het reizen enzovoort, is slechts een groep binnen de grote groep van de moslimgemeenschap. De teksten die naar de *djamaa'ah* verwijzen zijn in verband met de algemene moslimgemeenschap of *djamaa'ah* en niet met de kleinere, specifieke groep of *djamaa'ah*.

Ten tweede: het blijven bij het staatshoofd of "grote imam" is verplicht. Het is niet een keuze. Daarom is het, telkens als de moslims akkoord gaan met een leider, verboden om tegen hem in opstand te komen. De boodschapper van Allah ﷺ heeft gezegd:

«من أتاكم وأمركم جميع على رجل واحد يريد أن يشق عصاكم أو يفرق جماعتكم فاقتلوه.»

"Als iemand naar jullie toekomt terwijl hij jullie allen oproept om in opstand te komen tegen een persoon en hij probeert onenigheid en verdeling onder jullie gemeenschap te veroorzaken, dood hem." ⁸⁸²

Aan de andere kant is de behoefte aan gehoorzaamheid in een bepaalde groep een keuze, omdat het lid worden van die groep op zichzelf niet verplicht is maar een keuze, zoals eerder is aangetoond. Daarom heeft enige voortvloeiende bepaling betreffende deze aanhechting en de vereisten, dezelfde bepaling. Vandaar dat gehoorzaamheid ook een keuze is.

Ten derde: de leider die in de tekst is genoemd, tegenover wie gehoorzaamheid een vereiste is en tegen wie het verboden is om in opstand te komen, is de leider van alle moslims. Deze positie van *imaam* of bestuurder is door de geleerden op verschillende manieren gedefinieerd. Bijvoorbeeld, al-Mawaardie ⁸⁸³ zei: "De

⁸⁸² Overgeleverd door Moeslim.

⁸⁸³ Hij was Aboe al-H'asan 'Aliy ibn Moh'ammed ibn H'abieb al-Maawardie, een van de voornaamste rechters in zijn tijd. Hij was een geleerde die vele nuttige boeken schreef. Hij werd geboren in Basrah in 364 H. en verhuisde naar Bagdad. Hij

imaam is in de plaats van de opvolger van de profeet ﷺ met betrekking tot het beschermen van de religie en de aangelegenheden van zijn wereld.”⁸⁸⁴ *Imaam al-H'aramayn*⁸⁸⁵ zei: “De positie van *imaam* is een volledig leiderschap, een leiderschap dat te maken heeft met zowel het specifieke en het algemene, de belangrijke aangelegenheden van de religie en het wereldse leven.”⁸⁸⁶ Dus de *imaam* van de moslims is gelijk aan het khalifaat en het zijn van de leider van de gelovigen. An-Nawawie heeft gezegd: “Het is toegestaan om de *imaam* khalief, *imaam* of bevelhebber van de gelovigen te noemen.”⁸⁸⁷

Maar de leider of *imaam* van een groep is een specifiek geval. Hij is niets behalve een tijdelijke leider van een bepaalde groep. Hij kan niet verheven worden tot de positie van de *imaam* van de moslims, ook al beweerd hij dat, of ook al leggen zijn metgezellen de eed van trouw tegenover hem af op die basis. “De positie van *imaam* is heerschappij en bestuur... De koning wordt niet koning gewoonweg door de overeenkomst van een, twee of zelfs vier [personen], tenzij de overeenkomst van die paar duidt op de overeenkomst van anderen welke hem dan koning kan maken.”⁸⁸⁸

Als iedereen die beweert dat hij de *imaam* van alle moslims is, geloofd zou worden en de eed van trouw gegeven zou worden, dan zou dat leiden naar groot kwaad en beproevingen. Dit alles is in de veronderstelling dat het leiderschap van de leider van een groep geldig is – aangezien er vele leiders geweest zijn wier leiderschap niet geldig was op grond van duidelijke wettelijk dreigende factoren. Dit toont aan dat de leider van een groep niet is als de *imaam* van de gemeenschap, en zijn rechten zijn niet gelijk aan zijn rechten.

Op grond van het verschil tussen hen, is het niet toegestaan om de eed van trouw af te leggen tegenover een groepsleider zoals men dat doet tegenover de *imaam* van de moslims. Aangezien de

---

overleed in 450 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 18, p. 64; *al-A'laam*, vol. 4, p. 327.

⁸⁸⁴ *Al-Ah'kaam as-Soeeltaaniyyah*, p. 5.

⁸⁸⁵ Hij was Aboe Maalie 'Abdoe I-Maalik ibn 'Abdoellaah ibn Yoesoef ibn Moh'ammed al-Djoewaynie [bekend als *imaam al-H'aramayn*]. Hij was van de vijfde eeuw na de *hidjrah*. Hij was een toonaangevende Shaafi'ie geleerde. Hij werd geboren in 419 H. Hij reisde naar Bagdad en verbleef daar voor meer dan vier jaar. Vervolgens ging hij naar al-Medienah en gaf daar religieuze oordelen. Daarna keerde hij terug naar Naysaboer [of Nisjapoer of Neyshabur, stad in Iran. Hij overleed in 478 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 15, p. 235; *al-A'laam*, vol. 4, p. 160.

⁸⁸⁶ *Ghiyaath al-Oemoem*, p. 15.

⁸⁸⁷ *Rawdhatoe at-Taalibien*, vol. 10, p. 49.

⁸⁸⁸ Ibn Taymiyyah, *Minhaadjoe as-Soennah*, vol. 1, p. 141-142.

kwestie van de eed van trouw, of *bay'ah*, zeer belangrijk is hier, zal ik het gedetailleerder behandelen.

Het concept van de *bay'ah* of eed van trouw

(1) De taalkundige betekenis van *al-bay'ah* (السعة):

Ibn Faaris heeft gezegd: “[De Arabische letters] *baa-e* (ب), *yaa-e* (ي) en *'ayn* (ع) vormen een basiswoord. Het verwijst naar het verkopen van iets. Men kan ook zeggen “de koper is een *bayyi'an*.”⁸⁸⁹ Ibn Mandhzoer zei: “*Al-Bay'ah* verwijst naar de belofte van trouw en gehoorzaamheid. Men kan een eed afleggen betreffende een bepaalde kwestie, zoals men zegt: ‘ik beloof jou dit en dat,’ en deze belofte is een eed. *Baayatoehoe* komt van *al-bay* [het verkopen] en *al-bay'ah* [eed van trouw] en *al-tabaya* is vergelijkbaar. Het is een uiting gebruikt voor het maken van een contract of verdrag. Het is alsof eenieder koopt van de ander wat hij heeft en zichzelf oprecht aan hem geeft, hem gehoorzaamend en trouw blijvend aan zijn bevel.”⁸⁹⁰ Ibn H'adjar legde de taalkundige relatie uit tussen *al-bay* (verkoop) en *al-bay'ah* (eed van trouw). Hij zei: “Eenieder die de belofte tegenover de bestuurder aflegt, heeft hem zijn gehoorzaamheid gegeven en neemt van hem wat voor hem is bepaald. Het is als een persoon die wat koopwaar koopt en de prijs aan de ander geeft. Er is gezegd dat de bron hiervan is dat de Arabieren, telkens wanneer zij een contract maakten, zij de handen schudden. Zij deden hetzelfde telkens wanneer zij een verdrag of verbond aangingen. Daarom is de belofte of loyaliteit en het zich er aan houden een *bay'ah*.”⁸⁹¹

(2) De wettelijke betekenis van *al-bay'ah*:

De juristen noemen het woord *bay'ah* in de loop van hun discussie over het bestuur en khalifaat. Maar zij definiëren het niet. Zij noemen het slechts als een van de manieren om de leider te installeren. An-Nawawie geeft in *al-Minhaadj* aan: “De leider wordt door de *bay'ah* geïnstalleerd. Het meest correcte is de *bay'ah* van ‘de mensen die binden en ontbinden’ [de leiders in de

⁸⁸⁹ Moe'djam Maqaayies al-Loeghah, onder de kop bay.

⁸⁹⁰ Al-Lisaan, onder de kop bay.

⁸⁹¹ Fat-h'oe al-Baarie, vol. 3, p. 71.

gemeenschap] van onder de geleerden, leiders en gerespecteerde mensen die gemakkelijk verzameld kunnen worden.”⁸⁹²

Maar de geleerden van *h'adieth* definiëren het terwijl zij de relevante *ah'aadieth* uitleggen. Zij definiëren het als een wederzijds verdrag en eed. Ibn al-Athier⁸⁹³ zei over *al-bay'ah*: “Het verwijst naar de wederzijdse belofte hiervoor [dat wil zeggen, voor het accepteren van de Islaam] en een wederzijds verdrag. Het is alsof eenieder koopt wat zijn metgezel heeft en hij geeft op zijn beurt zijn oprechte zelf, zijn gehoorzaamheid en zijn overgave aan zijn bevel.”⁸⁹⁴

Al-Kirmaanie definieerde het als: “De belofte van trouw aan de Islaam verwijst naar een wederzijdse eed en verdrag betreffende de Islaam. Het is deze naam gegeven door de vergelijkbaarheid met een financiële transactie. Het is alsof elk van hen koopt van de ander wat hij heeft. Van de kant van de boodschapper van Allah ﷻ, hij belooft beloning, en van de kant van de anderen, zij beloven gehoorzaamheid. Het is ook gedefinieerd als de eed en belofte van de bestuurder betreffende wat hij de mensen beveelt.”⁸⁹⁵

Een jurist definieerde het als: “De wederzijdse belofte verwijst naar het aangaan van een verdrag, overeenkomst en belofte om leven te geven aan dat waar de Qor-aan en *Soennah* leven aan geven en om te beëindigen [dood te geven aan] dat wat zij beëindigen. Het is alsof elke partij koopt wat de andere heeft. Hij geeft zijn oprechte zelf, gehoorzaamheid en overgave aan zijn bevel. De wederzijdse belofte komt van beide partijen.”⁸⁹⁶

Ibn Khaldoen⁸⁹⁷ gaf de volgende definitie: “Het is de belofte van gehoorzaamheid.”⁸⁹⁸

⁸⁹² *Al-Minhaadj*, gedrukt met de uitleg *Moeghnie al-Moeh'taadj*, vol. 4, p. 130; zie ook Ibn 'Aabidien, *al-H'aashiyah*, vol. 4, p. 263.

⁸⁹³ Ibn al-Athier is Aboe as-Saadaat Madjd ad-Dien al-Moebaarak ibn Moh'ammed ibn Moh'ammed al-Djazirie. Hij was een geleerde van *h'adieth*, taal en juridische theorie. Hij werd geboren en groeide op op het eiland Cizre (Turks). Hij verhuisde vervolgens naar Mosoel [stad in Irak] en was een van hun deskundigen. Hij werd ziek [en raakte half verlamd]. Hij bleef ziek tot aan zijn dood in 606 H. Hij schreef vele nuttige boeken. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 21, p. 489; *al-A'laam*, vol. 5, p. 272.

⁸⁹⁴ Zie *an-Nihaayah fie Gharieb al-H'adieth*, vol. 1, p. 174; *Djaami' al-Oeṣoel*, vol. 1, p. 252.

⁸⁹⁵ *Sharh'oe al-Kirmaanie 'ala al-Boekhaarie*, vol. 1, p. 105; zie ook al-Safaarienie, *Sharh' Thoelaathiyat al-Moesned*, vol. 2, p. 927, en vol. 1, p. 70.

⁸⁹⁶ Al-'Abbaas al-H'asanie, *at-Tatimmah 'ala ar-Rawdh an-Nadhier*, p. 17.

⁸⁹⁷ Ibn Khaldoen is 'Abdoe r-Rah'maan ibn Moh'ammed ibn Moh'ammed ibn Khaldoen, historicus en onderzoeker. Hij werd geboren in Tunis [hoofdstad van het

In het licht van deze definities is het duidelijk dat het woord *bay'ah* twee betekenissen heeft. Ten eerste heeft het een algemene betekenis, dat van een wederzijds verdrag en belofte. Ten tweede heeft het een specifieke betekenis, dat van een verdrag of belofte tussen de gemeenschap en de bestuurder.

Het woord *bay'ah*, wanneer het gebruikt wordt volgens de specifieke betekenis - dat is het verdrag tussen de gemeenschap en de bestuurder - kan niet toegepast worden op de *imaam* of leider van een bepaalde groep. Dit komt doordat alle of de meeste voorwaarden van de specifieke *bay'ah* niet vervuld zijn. De voorwaarden voor de geldigheid van de specifieke *bay'ah* omvatten:

- 1) De voorwaarden voor de grootste *imaam* of bestuurder dienen aanwezig te zijn in degenen tegenover wie de belofte wordt afgelegd.⁸⁹⁹
- 2) Degenen die de belofte van trouw afleggen dienen van de 'mensen die binden en ontbinden' [de leiders in de gemeenschap die de macht hebben] te zijn. Ar-Ramalie⁹⁰⁰ zei: "De *bay'ah* die niet komt van de 'mensen die binden en ontbinden' wordt geen enkele aandacht gegeven."⁹⁰¹ Dit blijkt ook uit de woorden van 'Oemar's verklaring: "Eenieder die de belofte van trouw aan een man geeft zonder met de moslims te overleggen, wordt niet gesteund, noch hij, noch degene tegenover wie de belofte is afgelegd, opdat zij beide door

---

huidige Tunesië) in 732 H [1332 n.C.]. Hij groeide daar op en reisde vervolgens naar Fez [of Fès, stad in Marokko], Granada en Andalusië [beide in Spanje]. Hij bekleedde vele functies en ging vervolgens naar Egypte, waar de bestuurder hem eerde. Hij overleed in Cairo in 808 H. [1406 n.C.]. Hij schreef een aantal boeken, het meest bekende was zijn geschiedenis met de titel *al-'Ibar wa Diwaanoe al-Moebtada-e wa l-Khabar*. Van dit boek werd zijn *Moeqaddimah* [inleiding] zeer bekend. Zie *al-Bedr at-Taali'*, vol. 1, p. 337; *al-A'laam*, vol. 3, p. 320. [Ibn Khaldoen schreef o.a. het zeer belangrijke *kitaab al-'ibar* (boek der voorbeelden), waarin hij een samenvatting geeft van de algemene islamitische geschiedenis en uitvoerig ingaat op de geschiedenis van Noord-Afrika (uitgegeven in 7 delen te Cairo, 1897 n.C.). Daarvan is vooral de inleiding (*al-Moeqaddimah*) bijzonder belangrijk. Dit bevat namelijk een uitgewerkte filosofie betreffende geschiedenis. Ibn Khaldoen wordt door de moderne westerse wetenschap beschouwd als een pionier op het gebied van de geschiedfilosofie en van de sociaal-politieke wetenschappen. – AY]

⁸⁹⁸ *Al-Moeqaddimah*, p. 209.

⁸⁹⁹ Voor de voorwaarden van de bestuurder of *imaam*, zie 'Abdoellaah al-Doemaydjie, *al-Imaatoe al-'Oedhzzmaa*, p. 233-308.

⁹⁰⁰ Al-Ramalie is Moh'ammed ibn Ah'mad ibn H'amzah, een Shaafi'ie jurist. Hij werd geboren in 919 H. en overleed in 1004 H. in Cairo. Hij was de leider betreffende het geven van religieuze uitspraken voor de Shaafi'ies. Hij schreef een aantal boeken waarvan *Nihaayah al-Moeh'taadj ila Sharh'ie al-Minhaadj* de meest bekende is. Zie *al-A'laam*, vol. 6, p. 7.

⁹⁰¹ *Nihaayatoe al-Moeh'taadj*, vol. 7, p. 390.

nalatigheid gedood dienen te worden.”⁹⁰² ‘Oemar ؓ zei ook tegen de mensen van de *shoerah* [het overlegorgaan] vlak voor zijn dood: “Als er iets met mij mocht gebeuren, wees bedachtzaam en voorzichtig. Laat *Sohayb*⁹⁰³, de vrijgelaten slaaf van de stam van Djoed’aan, de mensen leiden in het gebed gedurende drie nachten. Verzamel vervolgens op de derde dag de edelen van de mensen en de leiders van de soldaten. Zij dienen één van hen aan te wijzen als de leider. Als iemand de macht op zich neemt zonder overleg, sla zijn nek.”⁹⁰⁴

- 3) De belofte dient alleen tegenover hem afgelegd te worden zodat geen belofte wordt afgelegd tegenover meer dan één persoon. Dit wordt bewezen door de *h’adieth* verhaald door Aboe Sa’ied al-Khoedrie ؓ waarin de boodschapper van Allah ﷻ zei:

«إذا بويع خليفتين فاقتلوا الآخر منهما.»

“Als twee khaliefen de belofte van trouw wordt gegeven, dood dan de laatste van de twee.”⁹⁰⁵

De boodschapper van Allah ﷻ heeft ook gezegd:

«فوا ببيعة الأول فالأول.»

“Vervul de belofte van trouw tegenover degene die het als eerste ontving.”⁹⁰⁶

Met betrekking tot het woord *bay’ah* wanneer het gebruikt wordt volgens de specifieke betekenis, dat is elke vorm van verdrag of belofte, zocht ik tot het uiterste van mijn mogelijkheden om

⁹⁰² Overgeleverd door al-Boekhaarie en Ah’mad.

⁹⁰³ Hij was Soehayb ibn Sanaan ibn Maalik ؓ, een van de eerste metgezellen. Zijn vader was een edelman in de Dagen van Onwetendheid. De Perzische koning stelde hem aan als de gouverneur van al-Ailah (al-Basrah). De Romeinen bestormden de stad en hij werd gevangen genomen. Hij groeide op onder de Romeinen totdat iemand van de stam van Kalb hem [als slaaf] kocht. Hij werd vervolgens in Mekkah verkocht aan ‘Abdoellaah ibn Djoed’aan. Hij leefde daar, praktiseerde een beroep goed, aanvaarde de Islaam en emigreerde vervolgens. Hij ؓ overleed in 38 H. Er zijn 307 *ah’aadieth* op zijn gezag overgeleverd. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 2, p. 17; *al-A’laam*, vol. 3, p. 310.

⁹⁰⁴ Overgeleverd door al-Bayhaqie.

⁹⁰⁵ Overgeleverd door Moeslim.

⁹⁰⁶ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Ibn Maadjah. Voor meer details betreffende het geval wanneer er meer dan één *imaam* is, zie al-Doemaydjie, *al-Imaatoe al-Oedhzzmaa*, p. 549-568.

relevante *ah'aadieth* en verslagen van dien aard te vinden. Het werd mij duidelijk dat er tijdens de periode van de profeet ﷺ, de periode van de metgezellen ﷺ en de periode van de volgelingen [*at-tabi'ien*] zulke verdragen of beloftes waren. Deze verslagen omvatten het volgende:

- 1) Het is overgeleverd dat de boodschapper van Allah ﷺ een speciale belofte aflegde met enkele van zijn metgezellen ﷺ betreffende specifieke kwesties. [Bijvoorbeeld:]
  - a) 'Oebaadah ibn as-Saamit ﷺ heeft gezegd: "De profeet ﷺ legde een belofte met ons af dat wij niet zouden stelen."⁹⁰⁷
  - b) H'akiem ibn Hizaam⁹⁰⁸ ﷺ heeft gezegd: "Ik legde een belofte af tegenover de profeet ﷺ dat ik niet zou sterven behalve terwijl ik me aan de Islaam zou vasthouden."⁹⁰⁹
  - c) Oemaymah bint Raqieqah⁹¹⁰ ﷺ heeft gezegd: "Ik ging met enkele vrouwen naar de profeet ﷺ voor de eed van trouw betreffende Islaam. Wij zeiden: 'O boodschapper van Allah! Wij beloven u dat wij nooit iets met Allah zullen associëren, wij zullen niet stelen, wij zullen geen onwettige geslachtsgemeenschap begaan, wij zullen onze kinderen niet doden, wij zullen niet komen met enige laster die wij zelf hebben verzonnen en wij zullen u niet in enig goeds ongehoorzaam zijn.' De boodschapper van Allah ﷺ zei: 'Volgens wat jullie kunnen doen en wat binnen jullie vermogen ligt.' Wij zeiden toen: 'Allah en Zijn boodschapper zijn genadevoller voor ons dan wij zijn voor onszelf. Kom nu

⁹⁰⁷ Overgeleverd door al-Boekhaarie.

⁹⁰⁸ Hij was H'aakiem ibn Hizaam ibn Khoewaylid ibn Asad ﷺ, een metgezel van de Qoeraysh. Hij werd geboren in Mekkah. Hij was een nabije vriend van de profeet ﷺ vóór en nadat hij de openbaring ontving. Hij leefde lang en was een van de edelste van de Qoeraysh. Hij aanvaarde de Islaam op de dag van de verovering van Mekkah. Er zijn veertig *ah'aadieth* op zijn gezag overgeleverd. Hij overleed in al-Medienah in 54 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 3, p. 44; *al-A'laam*, vol. 2, p. 269.

⁹⁰⁹ Overgeleverd door an-Nasaa-ïe en Ah'mad. Al-Arnaa-oet zei dat de keten *h'asan* [goed] is. Zie *Djaami' al-Oeṣoel*, vol. 5, p. 388. [Neem nota van dat er in de vertaling hierboven een van de mogelijke interpretaties van de *h'adieth* is gegeven. Voor andere interpretaties, zie al-Moebaarak ibn al-Athier, *an-Nihaayah fie Ghariebie al-H'adieth* (Beiroet: Daar al-Koetoeb al-'Ilmiyyah, 1997), vol. 2, p. 20-21. – JZ]

⁹¹⁰ Zij is Oemaymah bint Raqieqah ﷺ. Haar vader's naam was Djaad en haar moeder was Raqieqah bint Khoewaylid, de zus van Khadiedjah ﷺ, [Khadiedjah ﷺ is] de "moeder der gelovigen [*oemm al-moe-eminien* (een titel voor de vrouwen van de profeet ﷺ) en Khadiedjah ﷺ was de eerste vrouw van de profeet ﷺ]." Oemaymah bint Raqieqah ﷺ was een edele metgezellin die haar loyaliteit beloofde tegenover de profeet ﷺ. Aan het einde van haar leven, leefde ze in Damascus. Zie *al-Isaabah*, vol. 12, p. 134; *at-Tahdzieb*, vol. 12, p. 401.

en wij zullen de belofte tegenover u afleggen, O boodschapper van Allah.” Hij zei toen:

«إني لا أصافح النساء، إنما قولِي لمائة امرأة كقولِي لمرأة واحدة، أو مثل قولِي لامرأة واحدة.»

“Ik schud geen handen met vrouwen. Mijn toespraak tegen honderd vrouwen is hetzelfde als mijn toespraak tegen één vrouw.”⁹¹¹

Waliyoellaah ad-Dahlawie⁹¹² zei in zijn commentaar over deze *h'adieth*: “Dit bevat bewijs dat de *bay'ah* niet beperkt is tot slechts het accepteren van de positie van khalief.”⁹¹³

2) Zulke beloften over specifieke kwesties namen ook plaats onder enkele van de metgezellen ﷺ. Hier zijn enkele voorbeelden:

- a) ‘Abdoellaah ibn Zayd⁹¹⁴ ﷺ heeft gezegd dat tijdens de veldslag van Harrah een persoon kwam en tegen hem zei: “Ibn Handhalah⁹¹⁵ neemt de belofte van de mensen af [om te vechten tot de] dood.” ‘Abdoellaah antwoordde: “Ik zal die belofte nooit tegenover iemand maken na de boodschapper van Allah.”⁹¹⁶

⁹¹¹ Overgeleverd door Maalik, an-Nasaa-ie en at-Tirmidzie. Al-Arnaa-oet zei dat de keten *sah'ieh'* [authentiek] is. Zie *Djaami' al-Oesoel*, vol. 1, p. 256.

⁹¹² Waliyoellaah al-Dahlawie is Ahmad ibn 'Abdoer-Rah'iem al-Faarooq al-Dahlawie, H'anafie jurist van de geleerden van *h'adieth*. Hij werd geboren in 1110 H. Hij kwam van India maar hij bezocht de Hidjaaz. Hij had een grote invloed op de opleving van de *Soennah* en zijn wetenschappen in India. Hij schreef vele boeken waarvan *Hoeddjatoe Allaahie al-Baalighah* de meest bekende is. Zie *al-A'laam*, vol. 1, p. 149.

⁹¹³ *Al-Moesawa fie Sharh'ie al-Moewatta-e*, vol. 2, p. 217.

⁹¹⁴ Hij was 'Abdoellaah ibn Zayd ibn 'Aasim al-Ansaarie ﷺ, een metgezel. Er is een meningsverschil betreffende of hij deelgenomen heeft aan de veldslag van Bedr of niet. Maar hij was aanwezig bij Oeh'oeed en de veldslagen daarna. Hij was ook een van de mensen die deelnamen aan de nederlaag en het doden van Moesaylamah de Leugenaar [valse profeet]. Hij nam ook deel aan de veldslag van Harrah, waar de bovenstaande overlevering naar verwijst. Hij overleed tijdens die veldslag in 63 H. Zie *al-Isaabah*, vol. 6, p. 92; *at-Tahdzieb*, vol. 5, p. 233.

⁹¹⁵ Ibn Handhalah is 'Abdoellaah ibn 'Abd 'Amr ibn Sayfie al-Awsie, een van de geleerden en dappere personen van de generatie van de volgelingen [*at-taabi'ien*]. Hij werd geboren in 4 H. en groeide als wees op. Tijdens de opstand van de mensen van al-Medienah tijdens de veldslag van Harrah, werd hij aangewezen als de gouverneur. Toen de vijandige legers van Yazied naderbij kwamen, leidde hij hen in het gebed en moedigde hen aan om geduldig te zijn. Hij vocht een moedige strijd maar zij waren niet zegevierend. Hij bleef vechten tot 63 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 3, p. 321; *al-A'laam*, vol. 4, p. 99.

⁹¹⁶ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

- b) As-Sha'bie verhaalde dat 'Aa-ishah عائشة, de moeder der gelovigen, tegen een van de rechters van de mensen van al-Medienah zei: "Ik wil dat jij tegenover mij drie dingen belooft of ik zal met jou redetwisten." Hij zei: "Ik zal die belofte zeker tegenover jou afleggen, O moeder der gelovigen. Wat zijn zij?" Zij zei: "Onthoud je van het rijmen in jouw smeekbeden omdat de boodschapper van Allah ﷺ en zijn metgezellen dat niet deden. En geef eens per week een lezing voor de mensen. Als je moet, doe dit dan twee keer. Als je zelfs meer moet, doe dit dan drie keer. Maak de mensen niet verveeld met dit Boek. Nader niet een groep mensen waardoor je hun gesprek verstoort. In plaats daarvan, laat hen tenzij zij zich tot jou keren en aan jou vragen, dan spreek tot hen." ⁹¹⁷
- 3) Sommige van de vroegere geleerden legden ook beloftes af betreffende specifieke kwesties. [Bijvoorbeeld,] al-Dja^{sa}as stelde te boek via zijn keten van overleveraars van Ibn al-Moebaarak die zei: "Toen het nieuws van de moord op Ibraahiem al-Saaigh ⁹¹⁸ Aboe H'aniefah ⁹¹⁹ bereikte, huilde hij zozeer dat wij dachten dat hij zou sterven. Ik sprak persoonlijk tegen hem en hij zei: "Bij Allah, hij was een intelligente man. Bij Allah, ik vreesde dat zo iets hem zou overkomen." Ik zei: "Wat was de reden?" Hij antwoordde: "Hij kwam gewoonlijk bij mij en stelde me vragen. Hij offerde zich enorm op in gehoorzaamheid tegenover Allah en hij was zeer vroom. Soms bood ik hem voedsel aan en hij vroeg er over, en hij was er niet tevreden mee, noch proefde hij het. Soms was hij er tevreden mee en at het. Hij vroeg me over het bevelen van het goede en het verbieden van het slechte totdat we beide akkoord gingen dat het een verplichting van Allah is. Hij zei tegen mij: "Steek jouw hand uit zodat ik trouw aan jou kan beloven." De wereld werd vervolgens donker tussen mij en hem [d.w.z. dingen

⁹¹⁷ Overgeleverd door Ah'mad in zijn *Moesned*. De keten is onderbroken tussen as-Sha'bie en 'Aa-ishah عائشة.

⁹¹⁸ Hij was Ibraahiem ibn Maymoen as-Saa-igh, een van de vrome voorgangers. Hij kwam van Merv [stad in Iran]. Hij was een jurist en iemand die opriep tot het goede en het kwade bestreed. Hij werd vermoord door Aboe Moeslim al-Khoerasaanie in 131 H. Zie *at-Tahdzieb*, vol. 1, p. 172-173; *at-Tabaqaat as-Siniyyah*, vol. 1, p. 245.

⁹¹⁹ Aboe H'aniefah is an-Noe'man ibn Thaabit, at-Taymie door aanhang, de *imaam*, de *moedjtahid*. Hij was een van de "vier *a-immah*." Hij werd geboren in Kufah [stad in Irak] in 80 H. Hij groeide daar op en zocht kennis. Hij werd gevraagd als rechter, maar hij weigerde. *Imaam* as-Shaafi'ie zei over hem: "De mensen zijn afhankelijk van Aboe H'aniefah in zaken van *fiqh*." Hij overleed in Bagdad in 150 H. Er zijn vele boeken over zijn leven geschreven. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 6, p. 390; *al-'laam*, vol. 8, p. 36.

waren niet goed tussen ons daarna].” Ik zei: “Waarom?” Hij zei: “Hij had een recht van de rechten van Allah en ik weigerde het te verrichten. Ik zei tegen hem: ‘Als één persoon die daad verricht, zal hij vermoord worden en hij heeft niets gedaan om de manieren van de mensen te veranderen. Maar als we een groep vrome mensen kunnen vinden die dat doen met één persoon als hun leider, verantwoordelijk voor de religie van Allah [dat zou gunstig zijn].’ Telkens wanneer hij bij mij kwam, eiste hij dit van mij, zoals een schuldeiser. Telkens wanneer hij dat van mij eiste, zei ik tegen hem: ‘Dit is een kwestie die niet passend is voor slechts één persoon. De profeten waren niet in staat om dit te doen totdat zij vanuit de hemel gesommeerd werden om zo te doen. Deze verlichting is niet zoals de andere verplichtingen, want een persoon verricht de andere verplichtingen zelf. Wat betreft deze, als een persoon dit zelf [alleen] doet, stelt hij zijn bloed en persoon bloot om gedood te worden.’”⁹²⁰

Door deze verslagen in combinatie met de eerder aangegeven teksten, wordt het volgende duidelijk:

Ten eerste, de beloften van trouw die behoren tot de bevestigde *sharie'ah* verdragen bestaan uit twee soorten: (1) de grotere, algemene, allesomvattende *bay'ah* die geldt voor de hoogste leider van de moslims en welke wordt afgelegd door de “mensen die binden en ontbinden” oftewel de leiders van de gemeenschap, (2) de kleinere, gedeeltelijke, specifieke *bay'ah* die door sommige moslims wordt afgelegd tegenover andere moslims om specifieke taken uit te voeren en die niet in strijd kan zijn met de grotere *bay'ah* als die aanwezig is, hoewel het kan zijn tussen de hoogste leider en enkele van zijn bevolking, zoals eerder is aangetoond.

Ten tweede, de kleinere, gedeeltelijke, specifieke *bay'ah* is niet geldig tenzij het voldoet aan de volgende drie voorwaarden:

- (1) Het dient voor een bevestigde, wettige kwestie te zijn;
- (2) Er dient een duidelijke behoefte voor te zijn;
- (3) Het kan niet van de implicaties van de grotere *bay'ah* wegnemen, als deze aanwezig is.

Ten derde, de *bay'ah* tegenover de hoogste leider van de moslims, als er geen *imaam* is die de belofte is gegeven, is niet geldig tenzij

---

⁹²⁰ Overgeleverd door al-Djasaas met zijn keten in *Ah'kaam al-Qor-aan*, vol. 2, p. 33. Zie ook al-Ghizie, *at-Tabaqaat as-Saniyyah fie Taraadjim al-H'anafiyah*, vol. 1, p. 246.

het komt van de “mensen die binden en ontbinden” (dat wil zeggen, de religieuze, politieke en sociale leiders in de samenleving) in overeenstemming met de wettige voorwaarden.

Ten vierde, de belofte tegenover een bepaalde moslim als de hoogste leider van de moslims terwijl er al een leider is tegenover wie de belofte is afgelegd, is niet toegestaan. In feite is het een overtreding van het verdrag en een oorzaak van burgeroorlog en opschudding. Het verbreekt ook de band van gehoorzaamheid.

Ten vijfde, er zijn enkele verschillen tussen de twee soorten *bay'ah*. Zij kunnen als volgt opgesomd worden:

- (1) Wanneer het de grotere *bay'ah* betreft, zijn er specifieke *ah'aadieth* die opdragen om het verdrag na te komen en zij waarschuwen over het schenden ervan. Maar wat betreft de kleinere *bay'ah*, het nakomen van een dergelijk verdrag valt slechts onder algemene teksten [betreffende het nakomen van beloften].
- (2) De gehoorzaamheid met betrekking tot de grotere *bay'ah* is onvoorwaardelijk betreffende wat in gehoorzaamheid is tegenover Allah ﷻ. Maar de gehoorzaamheid in de kleinere *bay'ah* is beperkt tot wat er overeengekomen is op het moment van het maken van de *bay'ah* en met betrekking tot slechts datgene waarvoor het verdrag is gemaakt.
- (3) Het is verplicht om de grotere *bay'ah* te vervullen. Degene die het nalaat, sterft een dood van de Dagen van Onwetendheid. [Zoals in de *h'adieth*:]

«من مات و ليس في عتقه بيعة مات ميتة جاهلية.»

“Eenieder die sterft en geen belofte van trouw op zijn nek heeft, sterft een dood van de Dagen van Onwetendheid.”⁹²¹

Maar het vervullen van de kleinere *bay'ah* is een kwestie van *idjtihad*.

- (4) Als er enig conflict is tussen de twee *bay'ahs*, dan is de grotere *bay'ah* de enige waar rekening mee gehouden wordt.

⁹²¹ Overgeleverd door Moeslim.

Als deze verschillen tussen de grotere, algemene *bay'ah* en de kleinere, specifieke *bay'ah* geaccepteerd zijn, dan stel ik voor om de kleinere, specifieke *bay'ah* te noemen met een andere naam. Dit komt door de volgende redenen:

- Praktische ervaring toont aan dat degenen die de kleinere *bay'ah* afleggen het behandelen alsof het de grotere *bay'ah* tegenover de moslimbestuurder betreft. [Zij behandelen het op dezelfde manier met betrekking] tot het verbod om het te schenden, de verplichting om zich hieraan te houden enzovoort. Als een middel om dit kwaad te blokkeren en om de gemeenschap als geheel te beschermen, dient de gedeeltelijke, specifieke *bay'ah* daarom een onafhankelijke naam gegeven te worden.
- Door het gewoonlijke gebruik van het woord *bay'ah* zorgt het begrip van de mensen, zowel geleerden als de gewone bevolking, ervoor dat wanneer zij het woord *bay'ah* horen dat zij denken dat het verwijst naar de *bay'ah* tegenover de hoogste bestuurder. Daarom is het behoorlijk problematisch om dezelfde term te gebruiken voor een gedeeltelijke, specifieke *bay'ah*.

Bij het doorzoeken van de *sharie'ah* teksten, treffen we een naam aan welke bekrachtigd is voor de verdragen die gemaakt zijn tussen mensen om een specifiek doel te behalen, enig voordeel voort te brengen enzovoort. Deze naam is *al-h'ilf* (gezworen verbintenis). Dit soort van verdrag is in elke gemeenschap nodig. Ibn Taymiyyah heeft gezegd: “Men dient te weten dat voor elke verandering die gemaakt werd in de religies, in feite voor elke samenleving in de wereld, er een gezworen verbintenis van twee of meer mensen dient te zijn [zij gaan samen akkoord om dit te veranderen of te doen] – een overeenkomst en een verdrag betreffende die handeling [of bepaling]. In feite kunnen mensen niet overleven zonder samen te komen voor die dingen die hen voordeel zullen brengen en schade af zullen weren. Deze overeenkomsten voor deze dingen zijn wederzijdse verdragen en gezworen verbintenissen.”⁹²²

De behoefte aan zulke verdragen en verbintenissen is zelfs nog groter voor een volk dat niet verenigd is achter een sterke gehoorzaamheid. “Elk volk dat niet verenigd is achter een sterke persoon tegenover wie zij in al hun aangelegenheden gehoorzaam

---

⁹²² Ibn Taymiyyah, *Djaami' ar-Rasaa-il*, vol. 2, p. 306-307.

zijn, dient enige verdragen en verbintenissen te hebben betreffende die kwesties waarin de bestuurder hen niet beveelt.”⁹²³

Als iets door middel van een verbintenis is vastgesteld, is het verplicht om het te vervullen als dit volgens de *sharie'ah* toegestaan is. Dit komt omdat de *sharie'ah*, welke is neergezonden door Allah ﷻ, zowel de handelingen omvat die verplicht gesteld zijn omwille van Allah als de handelingen die verplicht gesteld zijn door individuen met andere individuen. Met andere woorden, soms is iets verplicht omdat Allah het verplicht heeft gesteld, terwijl soms het verplicht is gesteld door een verdrag, zoals een eed, wederzijds contract of partnerschap. Er is niets in de *sharie'ah* verplicht behalve volgens de wet of door een contract of verdrag.⁹²⁴

De regelgeving betreffende zulke verbintenissen verschillen volgens hun doelen. Zij vallen onder een van de drie gevallen:

Het eerste geval:

Het doel is iets dat de *sharie'ah* schendt. Bijvoorbeeld, dit omvat een afspraak “om elkaar te steunen in iets verkeerd tegen een andere persoon om onwettig van zijn bezittingen te nemen... Dit soort [speciale vorm van overeenkomst of] broederschap en vergelijkbare is een soort van wederzijdse assistentie om te doen wat Allah ﷻ verboden heeft, wat het ook moge zijn, en is verboden volgens de overeenstemming van de moslims.”⁹²⁵

Een ander voorbeeld van een verboden verbintenis is dat wat sommige soefi sheikhs en onderwijzers door de geschiedenis heen hebben gedaan betreffende het maken van een verdrag dat een persoon loyaliteit zal tonen tegenover eenieder tegenover wie de sheikh loyaliteit toont, en vijandschap zal tonen tegenover eenieder die de sheikh bestrijdt. Bij het weerleggen van deze mensen, schreef Ibn Taymiyyah: “Niemand heeft het recht om een verdrag met iemand te sluiten op basis van dat hij met hem akkoord zal gaan met alles wat hij wil, dat hij eenieder zal steunen die hij steunt en dat hij eenieder zal bestrijden die hij bestrijdt. Eenieder die dit doet is van dezelfde aard als Djengis Khan⁹²⁶ en anderen

⁹²³ Ibn Taymiyyah, *Djaami' ar-Rasaa-il*, vol. 2, p. 309.

⁹²⁴ Zie Ibn Taymiyyah, *Djaami' ar-Rasaa-il*, vol. 2, p. 309.

⁹²⁵ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 35, p. 96.

⁹²⁶ Djengis Khan was een Mongoolse heerser. Zijn nakomelingen waren de leiders van de Tataren die de landen van de moslims plunderden. Hij werd geboren in 1167 n.C. en overleed in 1227 n.C. Zie *al-Mawsoe'ah al-'Arabiyyah al-Moeyassarah*, p. 650. [Op een dag in de maand *Safar* 656 H. (1258 n.C.), trok Hoelagoe Khan (een kleinzoon van Djengis Khan) Bagdad binnen. Er werden tienmiljoen en

die zeggen dat eenieder die met hen akkoord gaat een bondgenoot en vriend is, en eenieder die het met hem oneens is, is een vijand en een opstandeling. In plaats daarvan dienen zij en degenen die hen volgen, zich te houden aan het verbond met Allah en Zijn boodschapper om Allah en Zijn boodschapper te gehoorzamen, om te doen wat Allah en Zijn boodschapper hen hebben bevolen te doen, en om te verbieden wat Allah en Zijn boodschapper hebben verboden en zij dienen naar de rechten van de onderwijzers⁹²⁷ te neigen op de manier zoals Allah en Zijn boodschapper dat hebben opgedragen.”

In dit geval – dat wil zeggen, het aangaan van een verbintenis om iets te doen wat verboden is – is er geen twijfel dat het verdrag verboden is en daarom zijn alle vertakkingen en resultaten ook nietig verklaard omdat het verdrag zelf ongeldig is.

Het tweede geval:

Dit is waarbij het verdrag voor een wettelijk bekrachtigde kwestie is, zoals het bevelen van het goede en het bestrijden van het

---

zeshonderdduizend moslims afgeslacht in en rondom Bagdad en ook de khalief werd gedood. Vervolgens richtte Hoelagoe zich tot de koninklijke bibliotheek, die ontelbare boeken bevatte. Alle boeken werden in de Tigris rivier gegooid en zij vormden een soort dam in de rivier en geleidelijk aan spoelde het water de boeken weg. Het water van de Tigris, dat rood geworden was van het bloed van de vermoorde moslims, werd nu zwart van de inkt van de boeken. Alle koninklijke paleizen werden geplunderd en vervolgens met de grond gelijk gemaakt. Het was een dermate verschrikkelijk bloedbad en ramp, dat het in de geschiedenis van de wereld nog nooit eerder was voorgekomen. Het was zo'n geweldige rampspoed voor de Islaam dat men het een kleine dag des oordeels noemde. De vernietiging van Bagdad, op dat moment de hoofdstad van het islamitische Rijk dat door de soennitische Abbasiden werd bestuurd, was in feite een complot van o.a. Nasir oed-Dien Toosie en Ibn Alqamie die fanatieke sji'ieten waren en medeplichtigen in het complot om de Abbasiden te vernietigen en een sji'ietisch khalifaat te stichtten. Ibn Alqamie, die deze vernietiging en bloedbad op touw gezet had, wilde en probeerde nu dat Hoelagoe Khan iemand van de sji'ietische Aliden als bestuurder van Bagdad zou aanstellen en dat hij hem de titel van khalief zou schenken. Maar Hoelagoe Khan stelde zijn eigen mannen aan om Irak te besturen. De Mongolen stichtten hun bestuur over Irak en Iran met Maraageh (in Noord-Iran) als hun hoofdstad. In zeer korte tijd veranderde het grootste deel van het Mongoolse Rijk echter weer in islamitisch gebied, dat wil zeggen, de Mongolen aanvaardden de Islaam als hun religie en werden dienaren van de Islaam. Na 175 of 200 jaar raakte het Mongoolse Rijk in Azië in verval en verdween uiteindelijk. In hun plaats werden in Iran, Khorasan, Irak en Mawaraunnahr, vele kleine islamitische staten gevormd. Zie *De Geschiedenis van de Islaam*, deel 2, hoofdstuk: “Djengis Khan's kleinzoon Hoelagoe,” “De verwoesting van Bagdad” en “Djengis Khan en Hoelagoe Khan,” Uitgeverij Momtazah. – AY]

⁹²⁷ [Ibn Taymiyyah noemde hier onderwijzers in het bijzonder omdat hij het verdrag aan het bespreken was welke sommige onderwijzers en sheikhs maakten met hun studenten.]

kwade. Er is een meningsverschil betreffende deze vorm van verdrag. Ibn Taymiyyah heeft gezegd: “Het geschil doet zich voor met betrekking tot [dat speciale verdrag van] broederschap waarbij het doel van een van de twee [partijen] is om elkaar te steunen in vroomheid en rechtschapenheid, in de zin dat gehoorzaamheid tegenover Allah hen samen brengt en enige ongehoorzaamheid tegenover Allah hen zal scheiden. Zoals zij zeggen: “De *Soennah* brengt ons samen en innovatie scheidt ons.” Dit is de vorm waar een meningsverschil over is. De meeste geleerden zien het niet [als toegestaan]. Zij menen dat het broederschap betreffende geloof, wat vastgelegd is door Allah en Zijn boodschapper, er voldoende voor is. Zij zeggen dat het voldoende is om al het goede voort te brengen. Het is slechts een kwestie van jezelf inspannen om dit en de verplichtingen ervan correct te vervullen. In feite heeft Allah specifieke rechten van een gelovige op een gelovige bevolen welke verder gaan dan waar de zielen om vragen. Andere geleerden staan het toe om wettelijk bekrachtigde aspecten zolang het niets bevat dat in tegenspraak is met de *sharie'ah*.”⁹²⁸

Het lijkt dat Ibn Taymiyyah neigt naar de tweede mening aangezien hij zei, na het naar voren brengen van de onwettigheid van wat sommige onderwijzers doen betreffende hun verbintenissen met hun studenten met betrekking tot absolute loyaliteit: “Het zou beter zijn als hij [de onderwijzer] tegen zijn studenten zou zeggen: “Jullie dienen je te houden aan het verdrag en verbond van Allah. Jullie dienen eenieder te steunen die Allah en Zijn boodschapper steunen. En jullie dienen eenieder te bestrijden die Allah en Zijn boodschapper bestrijden. Jullie dienen elkaar te helpen in vroomheid en rechtschapenheid en elkaar niet te helpen in zonde en overtreding. Als de waarheid bij mij is, steun de waarheid. Als ik me op een valsheid bevind, steun geen valsheid. Eenieder die zich hier aan vasthoud behoort tot de *moedjahidien* op het pad van Allah, diegenen die de religie helemaal voor Allah willen laten zijn en die willen dat Allah's Woord het hoogste is.”⁹²⁹

Er is een andere mening van andere geleerden welke beschouwd kan worden als een derde mening. Zij zijn van mening dat er geen wettelijk effect is van de verbintenis wanneer het neerkomt op het bevestigen van iets dat reeds bevestigd is door de wet zelf. Ibn al-Qayyim heeft gezegd: “Allah heeft de gelovigen samengebracht door middel van de Islaam en heeft daardoor een broederschap bewerkstelligd, elkaar helpend... de Islaam is voldoende voor hen

⁹²⁸ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 35, p. 96.

⁹²⁹ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 28, p. 20-21.

boven enige vorm van overeenkomst. Voorwaar, wat deze islamitische broederschap van hen vereist te doen voor elkaar, overstijgt hetgeen een overeenkomst kan vereisen. En als een overeenkomst iets vereist dat in tegenspraak is met wat de Islam vereist, heeft het geen effect en geen nut.”⁹³⁰

De belangrijkste mening onder de opvattingen van de geleerden is betreffende de vorm van verbintenis welke opgeheven is, en dat is waarbij de deelnemers aan de verbintenis van elkaar zouden erven. De verboden soort van overeenkomst is de overeenkomst [zoals die uit] de Dagen van Onwetendheid, welke vereist dat men elkaar steunt of hij nu gelijk heeft of niet. Maar wat betreft de overeenkomst voor een bekrachtigde handeling, zoals het bevelen van het goede, het verbieden van het slechte, elkaar helpen, wederzijdse steun en het elkaar helpen om het Woord van Allah ﷻ het hoogste te maken,⁹³¹ dit soort handhaaft haar oorspronkelijke bepaling van toelaatbaarheid. Deze conclusie wordt bewezen met het volgende:

(1) Allah de Verhevene zegt:

﴿ وَالَّذِينَ عَقَدَتِ أَيْمَانُكُمْ فَآتَوْهُمْ نَصِيْبَهُمْ ۚ ﴾

“...En degenen waarmee jullie een verbond hebben gesloten, geef hen dan hun aandeel (door *wasjyah* – testamenten⁹³²)...”⁹³³

Dit verwijst naar een overeenkomst, verdrag en belofte welke aan elkaar is gegeven.⁹³⁴ Wat betreft “hun aandeel,” er is een meningsverschil betreffende de betekenis hiervan. Er is gezegd dat het de erfenis is die later afgeschaft is door Allah's Woorden:

﴿ وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ ۗ ﴾

⁹³⁰ Ibn al-Qayyim, *Sharh' Soenan Abie Daawoed*, gedrukt in de kantlijn van 'Awn al-Ma'boed, vol. 8, p. 142.

⁹³¹ Ibn al-Qayyim, *Sharh' Soenen Abie Daawoed*, gedrukt in de kantlijn van 'Awn al-Ma'boed, vol. 8, p. 142.

⁹³² [Het geven van een deel van de erfenis aan degenen waarmee een verbond was gesloten werd in de beginfase van de Islam gehandhaafd, maar het werd later afgeschaft. Hierna werden de moslims bevolen om de verbonden die zij reeds hadden gesloten na te komen en dat zij na het openbaren van dit vers zich zouden onthouden van het sluiten van nieuwe verbonden. (Zie *Tefsier Ibn Kethier*.) – AY]

⁹³³ *Soerat an-Nisaa-e* (4), aayah 33.

⁹³⁴ Zie at-Tabarie, *Djaami'oe l-Bayaan*, vol. 5, p. 51.

“...En de bloedverwanten hebben meer recht op elkaar (wat betreft hulp, steun en erfenis) in Allah’s Bepaling.⁹³⁵ ...”⁹³⁶

Andere uitleggers van de Qor-aan zeggen dat dit vers in plaats daarvan is geopenbaard betreffende degenen die een verdrag of overeenkomst hebben gemaakt. Zij zijn opgedragen om elkaar hun deel van hulp, assistentie, advies en soortgelijke zaken te geven, behalve erfenis.⁹³⁷ At-Tabarie zei: “De geprefereerde interpretatie is waar allen mee akkoord gaan betreffende het oordeel waarmee het gekomen is. Dat wil zeggen, het betekent voor de deelnemers aan een overeenkomst die plaatsvond tijdens de Dagen van Onwetendheid vóór de Islaam om elkaar hun juiste aandeel aan steun, advies en mening te geven – maar niet de erfenis. Dit is op grond van de authentieke overlevering van de boodschapper van Allah ﷺ, die zei:

«لا حلف في الإسلام، و ما كان من حلف في الجاهلية لم يزده الإسلام إلا شدة.»

“Er is geen vervaardiging van gezworen loyaliteit in de Islaam. Enig dergelijke loyaliteit gemaakt tijdens de Dagen van Onwetendheid wordt slechts versterkt in de Islaam.”⁹³⁸

- (2) ‘Aasim ibn Soelaymaan al-Ah’waal⁹³⁹ heeft gezegd: “Ik zei tegen Anas ibn Maalik: ‘Heeft het [nieuws] jou bereikt dat de profeet ﷺ zei: ‘Er is geen vervaardiging van gezworen loyaliteit in de Islaam?’ Hij antwoordde: ‘De profeet ﷺ maakte in mijn huis een loyaliteit tussen de Qoeraysh en *anṣaar*.’”⁹⁴⁰

Ibn H’adjar heeft gezegd: “At-Tabarie zei: ‘Wat Anas bevestigde, de gezworen loyaliteit loochent niet de *h’adieth* van

⁹³⁵ [Volgens Ibn ‘Abbaas ؓ, Moedjaahid, ‘Ikrimah, al-H’asan, Qataadah en verschillende anderen, schafte deze *aayah* het erven van degenen met wie men banden van broederschap had af, wat het geval was in het begin van de Islaam [aangaande de *moehaadjirien* (migranten) uit Mekkah en de *anṣaar* (helpers) uit al-Medienah]. (*Tefsier Ibn Kethier*) – AY]

⁹³⁶ *Soerat al-Anfaal* (8), *aayah* 75.

⁹³⁷ Zie at-Tabarie, *Djaami’oe l-Bayaan*, vol. 5, p. 51-54.

⁹³⁸ [Overgeleverd door Moeslim.] At-Tabarie, *Djaami’oe l-Bayaan*, vol. 5, p. 55.

⁹³⁹ Hij was Aboe ‘Abdoer-Rah’maan ‘Aasim ibn Soelaymaan al-Ah’waal al-Basrie, een van de beschermers van *h’adieth* en een betrouwbare overleveraar afkomstig uit Basrah [stad in Irak]. Hij bekleedde enkele posities. In Kufah [stad in Irak] had hij de leiding over de *h’isbah* [degenen die het goede bevelen, het slechte verbieden, de aangelegenheden op de marktplaats controleren enzovoort]. Hij was een rechter in Madain (Ctesiphon [aan de rivier de Tigris, waar in 762 n.C. Bagdad gesticht werd]). Hij was bekend vanwege ascese en aanbidding. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 6, p. 13; *al-A’laam*, vol. 3, p. 248.

⁹⁴⁰ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en Aboe Daawoed.

Djoebayr ibn Moetaim die het ontkent.⁹⁴¹ De hiervoor genoemde broederschap was slechts na de *hidjrah* [migratie van Mekkah naar al-Medienah] en zij erfden van elkaar. Vervolgens werd het gedeelte van erfenis afgeschafft en er bleef dat over dat niet door de Qor-aan teniet verklaard werd, en dat was het helpen van elkaar in waarheid, steun en het beteugelen van de hand van de overtreder. Zoals Ibn 'Abbaas ؓ zei: '[Het is afgeschafft] behalve voor hulp, advies, assistentie en het legateren⁹⁴² aan een ander. Maar [het deel van] de erfenis is weg.'⁹⁴³'⁹⁴⁴

De afgeschafte loyaliteit waar Anas ibn Maalik's vragensteller naar verwees, was de gezworen loyaliteit van de Dagen van Onwetendheid. Al-Khaṭaabee heeft gezegd: "Ibn 'Oeyaynah⁹⁴⁵ zei: 'Zij maakten een gezworen loyaliteit tussen henzelf welke was als een broederschap. Met andere woorden, de bedoeling van de gezworen loyaliteit tijdens de Dagen van Onwetendheid was de broederschap van de Islaam. Maar in de Islaam gaat het volgens de regels van de religie en haar beperkingen. De loyaliteit van de Dagen van Onwetendheid geschiedde volgens wat zij bepaalden volgens hun meningen. Daarom werd wat in tegenspraak was met de Islaam nietig verklaard en de rest bleef intact zoals het was.'"⁹⁴⁶

An-Nawawie heeft gezegd: "Wat betreft overeengekomen is aangaande de erfenis, de meerderheid van de geleerden zegt dat het het beste is om in tegenstrijd hieraan te handelen. Maar de broederschap in de Islaam en de loyaliteit betreffende gehoorzaamheid tegenover Allah, het helpen in de religie, elkaar steunen betreffende vroomheid en rechtschapenheid en

⁹⁴¹ Hij verwijst naar een *h'adieth* die eerder al genoemd is en die zulk soort loyaliteit in de Islaam ontkent. Het geeft aan: "Er is geen vervaardiging van gezworen loyaliteit in de Islaam. Enig zulk zo'n loyaliteit gemaakt tijdens de Dagen van Onwetendheid wordt slechts versterkt in de Islaam." (Overgeleverd door Moeslim en Aboe Daawoed.)

⁹⁴² Legateren: wilsbeschikking bij testament, bijzondere beschikking vermaken aan.

⁹⁴³ Overgeleverd door al-Boekhaarie.

⁹⁴⁴ Ibn H'adjar, *Fat-h'oe l-Baarie*, vol. 4, p. 473; zie ook al-'Ayni, *'Oemdat al-Qaarie*, vol. 12, p. 119.

⁹⁴⁵ Hij was Soefyaan ibn Oeyaynah al-Hilaalie, memoriseerde de overleveringen van de profeet ﷺ en was een betrouwbare overleveraar. Hij werd geboren in 107 H. Al-Shaafi'ie zei over hem: "Als Maalik en Soefyaan er niet geweest waren, dan was de kennis van de Hidjaaz verloren geweest." Hij verrichte zeventig keer de *h'adj*. Hij overleed in 918 n.C. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 8, p. 454; *al-A'laam*, vol. 3, p. 105.

⁹⁴⁶ Zie Ibn H'adjar, *Fat-h'oe l-Baarie*, vol. 4, p. 474. Zie ook wat al-'Aynie citeerde van Ibn Sayidoeh, *'Oemdat al-Qaarie*, vol. 12, p. 119.

het bewerkstelligen van de waarheid, zijn allemaal dingen die blijven bestaan en die niet afgeschaft zijn. Dit is de profeet's bedoeling in deze *h'adieth*: "Er is geen vervaardiging van gezworen loyaliteit in de Islaam. Enig dergelijke loyaliteit gemaakt tijdens de Dagen van Onwetendheid wordt slechts versterkt in de Islaam."⁹⁴⁷

- (3) De boodschapper van Allah ﷺ zei over de "loyaliteit van *al-Foedhoel*" [gedurende de preislamitische dagen]:

«فما يسرني أن تقضته و لي حمر النعم، و لو دعيت له اليوم لأجبت على أن يأمر بالمعروف، و ينهى عن المنكر، و يأخذ للمظلوم من الظالم.»

"Het zou me niet tevreden stellen om het te schenden, zelfs al werden mij rode kamelen [de beste soort kamelen] gegeven. Als zij mij er vandaag toe zouden oproepen, dan zou ik er gehoor aan geven om het goede te bevelen, het kwaad te verbieden en de overtreder af te weren van degene die onrecht wordt aangedaan."⁹⁴⁸

- (4) Verdragen, contracten en voorwaarden behoren tot de wereldse, gebruikelijke activiteiten. De algemene regelgeving betreffende hen is dat zij niet verboden zijn. Deze regelgeving geldt voor hen tenzij er bewijs is dat het tegengestelde aantoon. Er is geen bewijs in de *sharie'ah* dat aantoon dat dit soort verdragen niet toegestaan zijn. De afwezigheid van enig verbiedend bewijs is een indicatie dat het niet verboden is.⁹⁴⁹

- (5) De algemene aard van de teksten duidt aan dat een dergelijk verdrag toegestaan is en ook dat men de voorwaarden dient te vervullen tenzij het een verboden voorwaarde bevat. Het algemene bevel om contracten en verdragen te vervullen is ook een indicatie dat zij over het algemeen toegestaan zijn en dat zij niet ongeldig zijn. [Zulke teksten omvatten] Allah's Woorden:

﴿يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ﴾^ج

"O degenen die geloven! Kom de verbintenissen na..."⁹⁵⁰

⁹⁴⁷ *Sharh' Sah'ieh' Moeslim*, vol. 16, p. 82.

⁹⁴⁸ Overgeleverd door al-Bazaar. Al-Haythamie (*al-Madjma'*, vol. 7, p. 264) zei: "In de keten bevindt zich Dharaar ibn Sard en hij is zwak. En het heeft een andere keten," maar hij vermeldde de andere keten niet.

⁹⁴⁹ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 29, p. 150.

⁹⁵⁰ *Soerat al-Maa-idah* (5), aayah 1.

Allah ﷻ zegt, terwijl Hij de eigenschappen van de gelovigen, de mensen met verstand, noemt:

﴿الَّذِينَ يُوفُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَلَا يَنْقُضُونَ الْمِيثَاقَ﴾

“Degenen die jegens Allah’s verbond loyaal zijn (d.w.z. het vervullen) en *al-miethaaq* (het verbond, verdrag, overeenkomst) niet verbreken.”⁹⁵¹

Ibn Taymiyyah heeft gezegd: “De regelgeving is beslist algemeen waardoor het voor al zulke contracten en verdragen verplicht is om te vervullen wat zij bevatten aan gehoorzaamheid tegenover Allah en het is niet toegestaan om te vervullen wat zij bevatten aan ongehoorzaamheid tegenover Allah.”⁹⁵²

Het derde geval:

Het derde geval is waar de essentie van de gezworen loyaliteit en het verdrag iets goeds is maar het omvat enkele voorwaarden die verboden zijn. Het wordt dan een mengsel van goed en kwaad. In een dergelijk geval vervult men wat overeenkomt met de *sharie'ah* en verwerpt men wat er in tegenspraak mee is. “Alle voorwaarden, contracten, loyaliteit of broederschap of andere dingen gedaan onder de mensen, dienen teruggevoerd te worden naar het Boek van Allah en de *Soennah* van Zijn boodschapper. Elke voorwaarde die in overeenstemming is met het Boek en de *Soennah* dient vervuld te worden. En [zoals de profeet ﷺ aan heeft gegeven]:

«من اشترط شرطا ليس في كتاب الله فهو باطل، وإن كان مائة شرط، كتاب الله أحق وشرطه أوثق.»

‘Eenieder die een voorwaarde bedingt welke niet in het Boek van Allah voorkomt, dan is het ongeldig, zelfs als het honderd voorwaarden zijn. Het Boek van Allah heeft meer recht en zijn voorwaarden zijn meer bindend.’⁹⁵³⁹⁵⁴

Het verschil tussen deze drie gevallen en wat hiervoor is vermeld betreffende gehoorzaamheid tegenover de mensen van het gezag

⁹⁵¹ *Soerat ar-Ra’d* (13), *ayyah* 20.

⁹⁵² Ibn Taymiyyah, *Djaami’ ar-Rasaa-il*, vol. 2, p. 315.

⁹⁵³ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Ah’mad en Aboe Daawoed.

⁹⁵⁴ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 35, p. 97-98.

en iedereen die enige macht heeft, en dat het voorwaardelijk is, is gebaseerd op een zeer belangrijk principe van onder de principes van de Islaam: de tevredenheid met de boodschap zelf en de toereikendheid van de boodschap van Moh'ammed ﷺ, het niet behoeftig zijn aan enige andere bron, en dat gehoorzaamheid tegenover Allah ﷻ en gehoorzaamheid tegenover Zijn boodschapper ﷺ het fundament is. Aan de andere kant dient gehoorzaamheid tegenover sheikhs, leiders en zelfs de leidende geleerden en bestuurders, de gehoorzaamheid tegenover Allah ﷻ en gehoorzaamheid tegenover Zijn boodschapper ﷺ te volgen [en ermee in overeenstemming te zijn]. Het bewijs tegen de mensheid is slechts bewerkstelligd door middel van de boodschappers [vrede zij met hen].

Allah ﷻ legt uit waarom Hij inspiratie naar de profeet Noah عليه السلام en degenen na hem zond:

﴿لَعَلَّآ يَكُونُ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ ۗ﴾

“...zodat de mensheid geen excuus tegenover Allah zal hebben na (het zenden van) de boodschappers...”⁹⁵⁵

Dit vers bevat een weerlegging van degenen die beweren dat de mensheid behoeftig is aan iemand anders dan de boodschappers, zoals *a-immah* enzovoort. Allah de Verhevene zegt ook:

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِيَ الْأَمْرِ مِنْكُمْ ط

فَإِنْ تَنَزَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ

وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٥٩﴾﴾

“O degenen die geloven! Gehoorzaam Allah en gehoorzaam de boodschapper (Moh'ammed ﷺ) en degenen onder jullie (moslims) met gezag. En als jullie over iets van mening verschillen, leg het dan voor aan Allah en de boodschapper indien jullie geloven in Allah en de Laatste Dag. Dat is beter en passender voor de uiteindelijke bepaling.”⁹⁵⁶

⁹⁵⁵ Soerat an-Nisaa-e (4), aayah 165.

⁹⁵⁶ Soerat an-Nisaa-e (4), aayah 59.

Het bevel is om hen te gehoorzamen wanneer er een overeenstemming en samenhang is. En het bevel is ook om, indien er een onenigheid is, de kwestie terug te brengen naar Allah ﷻ. Dit toont aan dat de gehoorzaamheid tegenover hen volgt na de gehoorzaamheid tegenover Allah ﷻ. Het aspect dat verplicht is, is gehoorzaamheid tegenover Allah ﷻ. Maar niemand kan weten hoe dit dient te geschieden behalve door boodschappers die de boodschap van Hem bekend maken. Daarom is het ook verplicht om hen [de boodschappers] te gehoorzamen en alles te bevestigen wat zij bevelen en verklaren. Met betrekking tot iedereen anders, zoals de bestuurders en geleerden, gehoorzaamheid tegenover hen is slechts verplicht aangezien het plaatsvindt als een manier van het volgen van de gehoorzaamheid tegenover Allah ﷻ. As-Shaatibie heeft gezegd: “Met betrekking tot de geleerde betreffende de *sharie'ah*, als zijn verklaring gevolgd wordt en de mensen volgen zijn oordeel, hij dient alleen gevolgd te worden omdat hij een geleerde betreffende de *sharie'ah* is en hij geeft zijn bepaling volgens de verordeningen [van de *sharie'ah*]. [Daarom wordt hij gevolgd] en niet om enige andere reden. In werkelijkheid maakt hij slechts [de boodschap] van de boodschapper van Allah ﷻ bekend [die op zijn beurt weer de boodschap van Allah ﷻ bekend maakte]. Wat van hem genomen wordt, wordt genomen met de kennis dat hij slechts bekend maakt, of met een overtuiging met de aannemelijkheid dat hij [de juiste boodschap] bekend maakt. Het is niet zo dat hij in een absolute positie verkeerd om een bepaling te maken. In werkelijkheid heeft niemand dat recht. Een dergelijk recht is beperkt tot alleen de *sharie'ah* welke werd geopenbaard aan de boodschapper van Allah.”⁹⁵⁷

De *a-immah* en *shoeyoekh* die gevolgd worden zijn gewoonweg bedoeld om gidsen naar Allah ﷻ te zijn. Zij zijn als de leiders van het gebed [ook *imaam* genoemd]. Zij bidden en de mensen bidden achter hen. Zij zijn als de gids voor de pelgrim. Zij brengen hem naar het Huis van Allah en verrichten de bedevaart [*h'adj*] met hem. Maar zij hebben geen aandeel van goddelijkheid of wat dan ook.⁹⁵⁸ Na het presenteren van dit zeer belangrijke principe, zei Ibn Taymiyyah: “De bedoeling van dit principe is dat eenieder die zijn *imaam* in een positie plaatst waarbij het onvoorwaardelijk verplicht is om hem te gehoorzamen, betreffende geloofsovertuiging en praktijk, is dan afgedwaald. Dit is als de Imami Raafidha [Sjie'ah] die voor elk tijdperk een *imaam* aanstellen, vrij van enige fout, die [volledig] gehoorzaamt dient te

⁹⁵⁷ *Al-'Itisaam*, vol. 2, p. 342.

⁹⁵⁸ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 11, p. 499.

worden. Er is na de boodschappers niemand vrij van enige fout. Het is na hen niet verplicht om iemand in iets te gehoorzamen.”⁹⁵⁹

Degene die de *a-immah* en *shoeyoekh* in alles gehoorzaamt, is verzeild geraakt in een vorm van *shirk* (het associëren van partners met Allah).⁹⁶⁰ Het voorkomen van *shirk* in de gemeenschap van Moh’ammed ﷺ is meer onopgemerkt dan het kruipen van een mier. *Shirk* is er in verschillende variëteiten:

- Het omvat *shirk* met betrekking tot aanbidding en het nemen van een god.
- Het omvat *shirk* met betrekking tot gehoorzaamheid en overgave.
- Het omvat *shirk* met betrekking tot geloof en instemming.⁹⁶¹

Ibn Taymiyyah heeft gezegd: “Vele van degenen die kennis zoeken, soldaten van de koning, volgelingen van de rechters en volgelingen onder de bevolking, begaan de *shirk* van gehoorzaamheid. Toen het vers...

﴿ اتَّخَذُوا أَحْبَابَهُمْ وَرَهْبَنَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا ۗ لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحٰنَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴾

“Zij (de joden en de christenen) hebben hun rabbijnen en hun monniken tot heren naast Allah genomen⁹⁶² en ook de *Masih*’ (Messias, Jezus ﷺ), zoon van Maryam (Maria)...”⁹⁶³

⁹⁵⁹ *Al-Fataawa*, vol. 19, p. 69. Zie zijn presentatie van het principe in vol. 19, p. 66-71.

⁹⁶⁰ [Deze vorm van *shirk* is bekend als *shirk fie tawh'ied al-ittibaa'*, dat wil zeggen; “het delen in het blindelings volgen wat eigenlijk alleen maar toebehoort aan de profeet Moh’ammed ﷺ. Want in de verklaring van iemands Islaam (*ash-shahaadah*) wordt de profeet Moh’ammed ﷺ geaccepteerd als de enige persoon die zonder twijfel gevolgd dient te worden, aangezien het volgen van hem ﷺ gelijk is aan het volgen van Allah ﷻ. – AY]

⁹⁶¹ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 1, p. 97.

⁹⁶² [Degenen die bepalen wat toegestaan en verboden is zonder zich te beroepen op Allah’s Boek, kennen zich de rang van godheid toe; en degenen die hun recht om wetten te maken erkennen en deze volgen (door hen te gehoorzamen in dingen welke zij toegestaan of verboden verklaarden volgens hun eigen begeerten, zonder dat het opgedragen is door Allah ﷻ), hebben hen als heren genomen. (*Tefhiem al-Qor-aan*, Sayyid Aboel ‘Alaa Mawdoedie.) – AY]

⁹⁶³ *Soerat at-Tawbah* (9), aayah 31.

...voorgelezen werd, zei 'Adiy ibn H'aatim ⁹⁶⁴ ﷺ tegen de boodschapper van Allah ﷻ: "O boodschapper van Allah! Zij aanbidden hen niet." De boodschapper van Allah ﷻ antwoordde: "Zij aanbidden hen niet, maar zij staan hen toe wat verboden is en zij volgen hen; en zij verbieden voor hen wat toegestaan is en zij volgen hen." ⁹⁶⁵ Je kunt een afgeweken persoon vinden die iets als verplicht neemt wat de persoon die hij volgt verplicht heeft gesteld; het verbodene is wat hij verbood; het toegestane is wat hij toegestaan heeft; en de religie is wat hij bekrachtigd heeft... Vervolgens vreest hij voor degene die niets met deze vorm van *shirk* van doen zal hebben hoewel hij niet vreest dat hij iets [of iemand] associeert [met Allah ﷻ] op deze manier van gehoorzaamheid zonder enige goedkeuring van Allah." ⁹⁶⁶

---

⁹⁶⁴ Hij was 'Adiy ibn H'aatim ibn 'Abdoellaah at-Taa-ie ﷺ, een metgezel en leider van zijn volk. Hij verrichtte enkele grootse daden tijdens de Oorlogen van Afvalligheid [na het overlijden van de profeet ﷺ]. Hij was ook aanwezig bij de verovering van Irak. Hij leefde in Kufah. Er zijn 66 *ah'aadieth* op zijn gezag overgeleverd. Hij leefde meer dan honderd jaar en overleed in 68 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 3, p. 162; *at-Tahdzieb*, vol. 7, p. 166; *al-A'laam*, vol. 4, p. 220.

⁹⁶⁵ Overgeleverd door at-Tirmidzie, Ibn Djarier (vol. 10, p. 80-81) en al-Bayhaqie. At-Tirmidzie heeft gezegd: "Deze *h'adieth* is *gharieb* (een *h'adieth* verhaald door één overleveraar) en we kennen het niet behalve van de *h'adieth* van 'Abdoes-Salaam ibn H'arb en Ghatief ibn Ayoen." De *h'adieth* is door ad-Daaraqoetnie als zwak geclassificeerd, zoals dat geciteerd is door Ibn H'adjar in *Tahdzieb*, vol. 8, p. 251. De *h'adieth* is ook overgeleverd als verklaringen van de metgezellen die gebruikt kunnen worden om het te versterken. Zoiets is overgeleverd door Ibn Djarier en al-Bayhaqie. Zie 'Abdoel-Qadir al-Arnaa-oeṭ, voetnoten bij *Djaami' al-Oeṣoel*, vol. 2, p. 161.

⁹⁶⁶ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 1, p. 98.

De hedendaagse vorm van extremisme met betrekking tot de leider

Extremisme met betrekking tot de leider of een groep is een zichtbaar fenomeen in het leven van hedendaagse moslims. Het verschijnt in een duidelijke vorm met betrekking op twee vlakken: (1) het theoretische vlak en (2) het praktische vlak. Hier volgt een uitleg van deze twee vlakken.

Het eerste vlak:

Wanneer men de schriftuur van Shoekrie Moestafa's groep leest, wordt de omvang van hun extremisme met betrekking tot hun leiders duidelijk. Ik zal wat presenteren van wat Shoekrie Moestafa geschreven heeft in zijn boek *al-Khilaafah*. Shoekrie zei: "De Wet van Allah, Zijn Wijsheid en Zijn Bestuur vereisen dat er geen samensmelting kan zijn tenzij er een kern voor is om rondom te verzamelen. Dit is de bevestigde wet van schepping welke nooit is geschonden, van de kern van een atoom tot de ronddraaiende planeten in de hemelen. Dit is wat Zijn Wet en Wijsheid vereisen. De kracht van het samenkomen is relatief ten opzichte van de kracht van de relatie tussen het lichaam en de essentie. Voorwaar, het is de essentie dat het doel dient te zijn van de vereniging en het dient erin vertegenwoordigd te zijn." ⁹⁶⁷

Over de *djamaa'ah* van de moslims schreef hij: "Daarom, eenieder die zich er met een hoeveelheid van een handbreedte van afscheidt, heeft de das van de Islaam van zijn nek weggehaald. Eenieder die sterft en er is geen *bay'ah* om zijn nek, sterft een dood van de Dagen van Onwetendheid. Eenieder die zijn *imaam* gehoorzaamt heeft Allah gehoorzaamd. Eenieder die ongehoorzaam is tegenover hem, is ongehoorzaam tegenover Allah. De moslim-*djamaa'ah* zijn diegenen die de rechten van Allah op aarde vervullen, de grenzen van Allah op aarde beschermend. Hun *imaam* is de leider van de lans waarmee het blijft bestaan en waarmee het vechten erachter plaatsvindt. Hij is de verantwoordelijke voor het bepalen van het praktische doel waar naar toe gemarcheerd wordt... ⁹⁶⁸ Eén rij, één aanval... En de *imaam* van hen allen – ervoor en erna – en hun gids is het Boek van Allah en de *Soennah* van Zijn boodschapper.

⁹⁶⁷ *Al-Khilaafah*, vol. 3, p. 27.

⁹⁶⁸ Tot op dit punt in de originele tekst zijn de woorden niet duidelijk.

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِيَ الْأَمْرِ مِنْكُمْ ط
فَإِنْ تَنَزَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٥٩﴾﴾

“O degenen die geloven! Gehoorzaam Allah en gehoorzaam de boodschapper (Moh’ammed ﷺ) en degenen onder jullie (moslims) met gezag. En als jullie over iets van mening verschillen, leg het dan voor aan Allah en de boodschapper indien jullie geloven in Allah en de Laatste Dag. Dat is beter en passender voor de uiteindelijke bepaling.” ⁹⁶⁹ De grens die hij niet moet overschrijden tegenover hen is dat hij hen niet opdraagt om ongehoorzaam te zijn tegenover Allah. Luisteren en gehoorzamen zijn verplicht voor het moslimindividu betreffende waar hij van houdt of een afkeer van heeft zolang hij niet opgedragen wordt om ongehoorzaam te zijn tegenover Allah. Als hij opgedragen wordt om ongehoorzaam te zijn tegenover Allah, is er geen gehoor noch gehoorzaamheid... Het bevel om ongehoorzaam te zijn tegenover Allah – wat bevestigd is als een daad van gehoorzaamheid tegenover Allah – is op zichzelf een uiting van ongeloof waarvoor we bewijs van Allah hebben.” ⁹⁷⁰

Na het presenteren van een aantal teksten betreffende *bay’ah*, zei Shoekrie: “Dit is de *bay’ah* met de betekenis van *bay’ah*. Zij die denken dat het iets minder is dan de *bay’ah* waarbij men zijn ziel volledig aan Allah geeft via de moslim-*djamaa’ah*, geïllustreerd in de belofte aan de hand van een *imaam*, hebben het mis. Tot de vereisten van deze *bay’ah* behoort dat de *imaam* dichter bij een persoon is dan zichzelf en meer belangrijk voor hem in de zin dat hij de verkoop gemaakt heeft en de kwestie afgerond.” ⁹⁷¹

Hij zei ook: “De ware *imaam* kan zich met de zaken bemoeien om de elementen van kracht binnen zijn groep te sturen. Hij kan tussen hen coördineren op een manier welke hij het best acht... Sommige mensen geloven dat hij het recht heeft om over de levens en het bloed te heersen door de plaats van het slagveld en de strategie te bepalen en zij denken niet dat hij de heerschappij heeft

⁹⁶⁹ Soerat an-Nisaa-e (4), aayah 59.

⁹⁷⁰ Ibid., vol. 3, p. 28-29.

⁹⁷¹ Ibid., vol. 3, p. 30.

om over de bezittingen te heersen [...] ⁹⁷² op de manier zoals hij wil. Hij kan het naar elke plaats overplaatsen volgens wat in het voordeel is. Voorwaar, ik moet zeggen dat degenen die zeggen dat hij het recht heeft om dat te doen [betreffende hun levens] terwijl hij dit niet kan doen [betreffende hun bezittingen], het meest uitmuntende voorbeeld van domheid vertonen.” ⁹⁷³ Hij zei ook: “De *imaam* heeft het recht om een bevel uit te vaardigen zonder de reden erachter uit te leggen. Voorwaar, hij dient dit te doen als hij denkt dat er enig voordeel is in het verbergen ervan of als er enig kwaad is in het bekendmaken ervan. De moslim dient dan te luisteren en te gehoorzamen betreffende al dit soort kwesties, zelfs al is er enige vorm van verdenking of twijfelachtig aspect, omdat een verdenking of twijfelachtig aspect niet per definitie een zonde of een duidelijke daad van ongeloof is.” ⁹⁷⁴

Shoekrie zei ook: “Hoeveel mensen – in feite volledige stammen – zijn afvallig geworden en de bewijsvoering tegen hen was niet bekend bij de moslimbevolking maar was slechts bekend bij de *imaam*. Vervolgens beval hij dat zij gedood moesten worden en hun bezittingen ingenomen.” Hij zegt hetzelfde over het uitvoeren van de zware straffen zoals het afhakken van de hand, geseling, steniging, doodstraf, verbanning, kruisiging enzovoort. “Als het bewijs door de *imaam* vastgesteld is, dan is het alsof het vastgesteld is door de hele gemeenschap. De *imaam* beveelt nadat het bewijs door hem is bevestigd, degene voor wie het bewijs niet is gestaafd behalve door de verklaring van de *imaam*, om hen te doden, stenigen of de hand van die persoon af te hakken.” ⁹⁷⁵

Het tweede vlak:

Wanneer men de geschiedenis van deze groep bestudeerd, wordt de mate van hun extremisme met betrekking tot hun leider duidelijk. Hun praktijk toont de omvang van zijn onderdrukking van zijn groep ook aan. Ik zal wat presenteren van wat [het ex-lid] ‘Abdoer-Rah’maan Aboe al-Khayr schreef over de groep en de omvang van hun extremisme met betrekking tot hun leider.

Hij schreef: “Telkens wanneer ik naar broeder Shoekrie luisterde, vermeerdeerde het mijn overtuiging dat hij veranderd was. Hij was niet langer die nerveuze jongeman waar niemand aandacht aan

⁹⁷² De woorden in Shoekrie’s tekst zijn hier niet duidelijk.

⁹⁷³ Ibid., vol. 3, p. 35.

⁹⁷⁴ Ibid., vol. 3, p. 37.

⁹⁷⁵ Ibid., vol. 3, p. 38.

schonk, degene die ik de laatste keer zag in de politieke gevangenis van Turah. Op dat moment was Shoekrie een uitnodiger die alle bekwaamheden had om de *imaam* te zijn, hoewel hij nog steeds die nerveuze bevestiging had welke hem leidde naar het beschimpen van degene waar hij mee sprak als hij voelde dat hij ook maar het kleinste verschil in mening had.”⁹⁷⁶

Over Shoekrie zei hij: “Hij verlangde naar het succesvol zijn als een leider. Hij was verrukt van zichzelf telkens wanneer het nieuws over zijn aangelegenheden door enig land verspreidde.”⁹⁷⁷ Hij zei ook: “De jongelui [leden] waren vereist om militaire bevelen op te volgen. Zij kenden de aard van de taken die zij opgedragen kregen niet, noch de omvang dat hij tevreden was met hen. De meeste van de jongelui [leden] hadden geen kennis of wat dan ook over de complexe aard van de denkwijze van de leider van de groep. Zij gaven zich allemaal volledig over aan het bevel van Aboe Sa'd [Shoekrie's bijnaam] zonder enige discussie. In feite zorgde de praktijk van het doden van afvalligen [dat wil zeggen degenen buiten de groep] en het wijdverspreide nieuws hierover, voor angst in de harten van iedereen, degenen die vreemden waren voor de groep en de leden van de groep zelf. Sheikh Shoekrie krabbelde nooit van enig beleid terug nadat hij er eenmaal van overtuigd was. Hij raadpleegde Aboe Moesab, Aboe 'Abdoellaah en anderen, maar het uiteindelijke oordeel was altijd voor hem. De dominerende mening was de zijne...”⁹⁷⁸ Hij schreef ook over Shoekrie's psychologische toestand: “De gewelddadige omgangsvormen waren het resultaat van de natuurlijke nerveuze persoonlijkheid van sheikh Shoekrie. Het was de oorspronkelijke oorzaak voor de afvallige beweging in de groep en het dreef die beweging voort tot wat het uiteindelijk bereikte [aan wijdverspreide verlating van de groep].”⁹⁷⁹

Hij zei ook: “Deze groep was gebouwd op absolute gehoorzaamheid – inderdaad, blinde gehoorzaamheid. Als er enige geur van het nemen van deze bevelen en het vergelijken met de standaarden van de *sharie'ah*, of zelfs het vragen voor uitleg van hun betekenis, waargenomen werd van iemand, werd hij geconfronteerd met de beschuldiging van afvalligheid en hij werd behandeld als een afvallige.”⁹⁸⁰

⁹⁷⁶ *Dzikrayaat ma'a Djamaa'atie al-Moeslimien*, p. 32.

⁹⁷⁷ *Ibid.*, p. 53.

⁹⁷⁸ *Ibid.*, p. 72-73.

⁹⁷⁹ *Ibid.*, p. 72-73.

⁹⁸⁰ *Ibid.*, p. 134-135.

Na het beschrijven van de leden van deze groep als zijnde met goed gedrag, zei Aboe al-Khayr: “[Hij zal aldus behandeld worden] zolang als de leiders van hem niet enige vorm van bezwaar tegenover de denkwijzen of het betwisten van een houding voelden. Als een van hen enige twijfel over iets voelde en gewoonweg wilde discussiëren over dit punt om zekerheid te krijgen, wat leidde naar het bespreken van dit punt met zijn broeder, dan ontmoette hij een zeer afkeurende reactie. Voorwaar, het leidde zelfs naar beledigingen, bespottingen en andere praktijken die leidden naar haat in de harten.”⁹⁸¹

Hun beeld van de *imaam* en leider kan als volgt samengevat worden:

- (1) Gebaseerd op het geloof dat hun groep de *djamaa'ah* van de moslims was of “de enige moslimgemeenschap” en dat hun *imaam* de *imaam* van alle moslims was, golden alle teksten met betrekking tot het gehoorzamen van de hoogste bestuurder en *bay'ah* voor hun *imaam* Shoekrie Moestafa. Dit alles is verkeerd en kwaadaardig en is gebouwd op kwaadaardigheid. Hun basisprincipe om hun groep de *djamaa'ah* van de moslims te maken wordt verworpen, zoals eerder is uitgelegd.
- (2) Door de verplichtingen van de *bay'ah* heeft hun *imaam* het recht om over hun bezittingen en levens te heersen. De volgelingen hadden geen recht om hier bezwaar op te maken.
- (3) De *imaam*, hun *imaam*, verdient absolute gehoorzaamheid. Van hem wordt niet vereist dat hij de reden of wijsheid achter een bevel uitlegt. En de volgelingen dienen niet te vragen naar zulke zaken.

Al deze opvattingen worden verworpen en afgekeurd. Dit werd eerder aangetoond in de bespreking van de betekenis van de *djamaa'ah* en het hieraan verbonden extremisme, alsook in de bespreking van het concept van *bay'ah* en de regelgeving betreffende het gehoorzamen van sheikhs enzovoort, zozeer dat het niet nodig is om dit hier te herhalen.

---

⁹⁸¹ Ibid., p. 140.

Extremisme betreffende distantieëring van de moslimsamenleving

Distantieëring van niet-moslims is een kwestie welke bevestigd wordt in de *sharie'ah*. Teksten die hier betrekking op hebben zijn talrijk. [Bijvoorbeeld,] Allah ﷻ zegt:

﴿لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ اللَّهُ هُمْ اللَّهُ حِزْبٌ إِنَّ الْأَعَ اللَّهُ حِزْبٌ أُولَئِكَ عَنْهُ وَرَضُوا عَنْهُمْ﴾

﴿الْفَلْحُونَ﴾

“Jij (O Moh’ammed) zult geen volk (persoon) vinden dat gelooft in Allah en de Laatste Dag, dat vriendschap sluit met degenen die zich (actief en vijandig) verzetten tegen Allah en Zijn boodschapper (Moh’ammed ﷺ), ook al zijn het hun vaders, of hun zonen, of hun broeders, of hun verwanten (familie, stam, clan).⁹⁸² Zij zijn het in wier harten Hij het geloof geschreven heeft en Hij versterkt hen met *roeh*’ (d.w.z. bewijzen, licht en ware leiding) van Hem. En Hij zal hen toelaten tot Tuinen waar de rivieren onder

⁹⁸² [D.w.z., iedereen die zich bezig houdt met actieve vijandigheid jegens God’s boodschap en de persoon of de leringen van Zijn boodschapper ﷺ. Wat betreft relaties met ongelovigen die niet actief vijandig zijn jegens de Islaam, de Qor-aan staat nadrukkelijk toe en draagt op vele plaatsen impliciet op (b.v. in vers 60:8-9) om vriendelijkheid en welwillendheid te betonen jegens hen. (*The Message of the Qur’aan*, Moh’ammed Asad.) Er is gezegd dat de *aayah* “ook al zijn het hun vaders” geopenbaard werd m.b.t. Aboe ‘Oebaydah ؓ die zijn vader doodde tijdens de veldslag van Bedr, terwijl de *aayah* “of hun zonen” geopenbaard werd m.b.t. Aboe Bakr as-Siddheeq ؓ die van plan was zijn (ongelovige) zoon ‘Abdoer-Rah’maan te doden (tijdens Bedr), terwijl de *aayah* “of hun broers” geopenbaard werd m.b.t. Moes’ab ibn ‘Oemayr ؓ die zijn broer ‘Oebayd ibn ‘Oemayr doodde tijdens Bedr, en dat de *aayah* “of hun verwanten” geopenbaard werd m.b.t. ‘Oemar ibn al-Khattaab ؓ die een van zijn familieleden doodde tijdens Bedr, en ook m.b.t. H’amzah, ‘Aliy en Oebaydah ibn al-H’aarith ؓ die hun nabije verwanten ‘Oetbah, Shaybah en al-Walied ibn ‘Oetbah doodden die dag. En Allah weet het best. (Zie *Tefsier Ibn Kethier*.) – AY]

door stromen (in het Paradijs). Eeuwig levenden zijn zij daarin. Allah is tevreden met hen en zij zijn tevreden met Hem. Zij zijn de partij van Allah. Waarlijk, (de mensen van) de partij van Allah zijn de succesvollen.”⁹⁸³

Deze distantiëring is tegenover degenen die de religie van Allah ﷻ bestrijden en er niet in geloven. Wat betreft de moslims en degenen bij hen, er is zondigheid en geloof. Men geeft loyaliteit aan iemand in verhouding tot zijn geloof, en distantiëring van iemand in verhouding tot zijn zondigheid. Telkens wanneer de distantiëring de grenzen die door de *sharie'ah* uiteengezet zijn overschrijdt, wordt het een vorm van laakbaar extremisme. In het leven van hedendaagse moslims heeft extremisme met betrekking tot het distantiëren van de samenleving plaatsgevonden. Dit blijkt duidelijk uit de schriftuur van Shoekrie Moestafa's groep. Maahir Bakrie schreef: "Allah heeft de gelovigen met de krachtigste termen verboden om enige vorm van loyaliteit tegenover de ongelovigen⁹⁸⁴ aan te gaan in plaats van de gelovigen... En Hij heeft hen verboden om liefde voor hen te koesteren in hun harten, trachtend om dicht bij hen te komen of om hen als intieme vrienden te nemen. Zulke daden zijn de tegenstrijdigheden van geloof en in tegenspraak met de methodologie van de Islaam en van de moslim-*djamaa'ah*"⁹⁸⁵.⁹⁸⁶

Maahir Bakrie gebruikt, net zoals zijn sheikh Shoekrie Moestafa, de algemene bewijzen met betrekking tot loyaliteit (*al-walaa-e*) en distantiëring (*al-baraa-e*) om zijn standpunt te staven. Hij citeert, bijvoorbeeld, Allah's Woorden:

﴿لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ
ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَنَّةً
وَيُحَذِّرُكُمْ اللَّهُ نَفْسَهُ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ﴾

“Laat de gelovigen niet de ongelovigen nemen als beschermers (helpers) in plaats van de gelovigen. En wie dat doet heeft dan niets meer met Allah te maken, behalve wanneer jullie een gevaar

⁹⁸³ Soerat al-Moedjaadilah (58), aayah 22.

⁹⁸⁴ Zie de volgende paragraaf om hun concept van ongelovigen en degenen waarnaar deze passage verwijst te begrijpen.

⁹⁸⁵ Zie de vorige paragraaf om te begrijpen wie er worden bedoeld met "de moslim-*djamaa'ah*."

⁹⁸⁶ Al-Hidjrah, p. 8.

van hen (de ongelovigen) vrez. En Allah waarschuwt jullie voor Zichzelf (Zijn bestraffing). En tot Allah is de terugkeer.”⁹⁸⁷

Allah [ﷻ] zegt ook:

﴿يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ ءَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ
إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ
وَإِيَّاكُمْ ۗ أَنْ تُوْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ خَرَجْتُمْ جِهْدًا فِي سَبِيلِي
وَأَبْتِغَاءَ مَرْضَاتِي ۚ تُسِرُّونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا
أَعْلَنْتُمْ ۚ وَمَنْ يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١٠١﴾﴾

“**O degenen die geloven** (in de eenheid van Allah – het islamitische monotheïsme)! **Neem Mijn vijanden en jullie vijanden** (d.w.z. strijdende ongelovigen en polytheïsten) **niet tot *awliya*-e** (helpers, vrienden), **genegenheid tonend jegens hen, terwijl zij werkelijk ongelovig zijn in wat tot jullie gekomen is van de waarheid** (het islamitisch monotheïsme, deze Qor-aan en Moh’ammed ﷺ). **Zij hebben de boodschapper** (Moh’ammed ﷺ) **en jullie verdreven** (uit jullie vaderland) **omdat jullie geloven in Allah, jullie Heer! Als jullie uitrukken, strijdend op Mijn weg en verlangend naar Mijn Tevredenheid** (neem dan deze ongelovigen en polytheïsten niet als jullie vrienden). **Jullie verheimelijken de genegenheid tot hen, terwijl Ik** (volledig) **bekend ben met wat jullie verborgen en wat jullie bekend maakten. En wie van jullie (moslims) dit doet, die is dan werkelijk** (ver) **afgedwaald van de rechte weg.**”⁹⁸⁸

﴿يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بَطَانَةَ مِن دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا
وَدُوًّا مَا عِنْتُمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِن أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ
أَكْبَرُ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٠٢﴾﴾

⁹⁸⁷ Soerat Aal ‘Imraan (3), aayah 28.

⁹⁸⁸ Soerat al-Moemtah’anah (60), aayah 1.

“O degenen die geloven! Neem geen *bitaanah* (adviseurs, beschermers, helpers, boezemvrienden) van anderen dan van jullie zelf (d.w.z. niet van de hypocrieten, joden, christenen etc.): zij schieten niet te kort om jullie tot verdorvenheid te leiden. Zij wensen vurig dat jullie lijden. Werkelijk, de haat (jegens de Islaam en zijn volgelingen) verscheen reeds uit hun monden, en wat (zij in) hun borstkassen (harten) verbergen is groter (erger). Werkelijk, Wij verduidelijkten voor jullie de *aayaat* (tekenen, bewijzen, verzen), als jullie begrijpen.” ⁹⁸⁹

[Een laatste voorbeeld is] Allah's Woorden:

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصْرَىٰ أَوْلِيَاءَ ۚ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۚ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنكُمْ فَإِنَّهُ مِنَّهُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴾

“O degenen die geloven! Neem de joden en de christenen niet als bondgenoten (*awliyaa-e*), zij zijn elkaars bondgenoten. En wie van jullie hen als bondgenoten neemt, dan behoort hij waarlijk tot hen. Waarlijk, Allah leidt het onrechtvaardige volk (polytheïsten en onrechtplegers) niet.” ^{990 - 991}

De zwakte in hun beeld van distantiëring van de ongelovigen is hun onjuiste begrip betreffende ongeloof. Zij beweren dat de volledige samenleving een onwetende, ongelovige samenleving is. Distantiëring van de ongelovigen is iets waar geen twist of debat over bestaat. Maar de vraag is wie de ongelovigen zijn waarvan men zich dient te distantiëren. Volgens hen betekent het alle mensen die ongelovigen zijn omdat zij buiten de groep zijn waar zij toe behoren. Tijdens het bespreken van dé *djamaa'ah* van de moslims of, met andere woorden, zijn groep, zei Shoekrie Moestafa: “De loyaliteit tegenover Allah en Zijn boodschapper wordt niet geïllustreerd op een praktische manier behalve door het werkelijk aangaan van de loyaliteit. Allah heeft verplicht om loyaliteit tegenover de ongelovige groepen te verlaten om loyaliteit tegenover Hem en Zijn groep aan te gaan. Zoals we hebben

⁹⁸⁹ Soerat Aal 'Imraan (3), aayah 118.

⁹⁹⁰ Soerat al-Maa'idah (5), aayah 51.

⁹⁹¹ Zie hun citatie van deze verzen en hun gebruik van hen als bewijzen in Shoekrie Moestafa, *al-Khilaafah*, vol. 3, p. 17-27; Maahir Bakrie, *al-Hidjah*, p. 18-20.

aangegeven zijn er slechts twee loyaliteiten, twee groepen en twee systemen: die van ongelof of die van de Islam. Iedereen valt onder één van hen.”⁹⁹²

Maahir Bakrie noemde wat hij beweerde dat het enkele vormen van loyaliteit tegenover de ongelovigen zijn die tegenwoordig plaatsvinden. Hij zei: “Het hebben van loyaliteit tegenover de ongelovigen in plaats van de gelovigen... zoals het zich onderwerpen aan en het accepteren van een wet als voorschrift waar Allah niet enig gezag voor heeft geopenbaard, het zich aansluiten bij de gelederen van de gewapende strijdkrachten van een tiran, vechten onder de banier van nationalisme... het steunen en het leveren van een bijdrage aan de samenleving en het helpen van haar systeem, zoals door het roven van de bezittingen in de vorm van het betalen van belastingen en andere manieren om de leider van valsheid te steunen, terwijl de moslims er een grotere behoefte aan hebben... of door zich te onderwerpen aan een onkundig (*djahili*) systeem betreffende onderwijs, dat verplicht om wetenschappen te onderwijzen die ons verwijderden van de aanbidding van Allah. Moslims zijn in deze tijd meer behoeftig betreffende het begrijpen van hun religie en het leren van het Boek en de wijsheid.”⁹⁹³

Shoekrie Moestafa verklaarde de verplichting van het stapsgewijs afscheiden van de tegenwoordige moslimsamenleving. Dit maakt duidelijk dat wat zij bedoelen met distantiëring van de ongelovigen eigenlijk distantiëring van de hedendaagse moslimsamenlevingen is. Shoekrie schreef: “Als we akkoord gaan met de verplichting van het afscheiden en het onafhankelijk zijn... weten we ook dat we op dit moment nog steeds niet afgescheiden of onafhankelijk zijn. We dienen, door de regelgeving van Allah's verordening en ons eigen vermogen, te blijven bij de ongelovigen, in hun landen of in het land met hen; we kopen, verkopen, prediken, roepen op, maken bezwaar op wat verkeerd is, zijn gedwongen, zijn ons bewust, vergeven, negeren en gaan om met de mensen. We onderhouden de familiebanden, eren de burens en helpen degene die in nood is.”⁹⁹⁴

---

⁹⁹² *Al-Khilaafah*, vol. 3, p. 28.

⁹⁹³ Theoretisch gezien zijn enkele van deze zaken werkelijk vormen van het tonen van loyaliteit tegenover de ongelovigen. Maar het toepassen op de huidige situatie van de moslims is een onjuiste toepassing en niet correct. Bijvoorbeeld, het leren van hedendaagse praktische wetenschappen is niet een vorm van het tonen van loyaliteit tegenover de ongelovigen. Dit onderwerp zal later gedetailleerd behandeld worden.

⁹⁹⁴ *Al-Khilaafah*, vol. 3, p. 20-21.

Als bewijs om dit te rechtvaardigen, citeerde hij een aantal *ah'aadieth* die aantonen dat de profeet ﷺ omging met de ongelovigen. Bijvoorbeeld, er is verhaald dat de boodschapper van Allah ﷺ de joden beantwoordde telkens wanneer zij hem ondervroegen en dat hij van hen kocht. Hij overleed terwijl een jood zijn schild als zakelijk onderpand in bezit had. En er zijn andere vergelijkbare gebeurtenissen.⁹⁹⁵ Daarna verklaarde hij: “De Islam maakt onderscheid tussen het uitvaardigen van een regel van ongelooft – aangezien het een identificatie is wat een vereiste is – en het uitvaardigen van de praktische regel van de doodstraf, wanhopig betreffende enige gelukzaligheid [in het Hiernamaals voor hem].”⁹⁹⁶

Dit is hun opvatting betreffende het distantiëren van de ongelovigen. Deze opvatting heeft een aantal belangrijke gevolgen, zoals het zichzelf afzonderen van samenlevingen, het niet bidden in de moskeeën van de moslims enzovoort. Aangezien het bestuderen van deze praktijken een bijzondere plek heeft in dit onderzoek, zal ik de bespreking van deze punten uitstellen tot hun gepaste tijd.

---

⁹⁹⁵ Zie Shoekrie Moestafa, *al-Khilaafah*, vol. 3, p. 20-25.

⁹⁹⁶ *Ibid.*, vol. 3, p. 25.

Extremisme met betrekking tot het verklaren van anderen als ongelovigen

De betekenis van *koefr* (ongeloof) en de ernst van *tekfier* (iemand tot ongelovige verklaren)

(1) De taalkundige betekenis van *koefr* (كفر):

Ibn Faaris heeft gezegd: “[De Arabische letters] *kaaf* (ك), *faa-e* (ف) en *raa-e* (ر) vormen een correct basiswoord dat duidt op één betekenis: bedekken en verbergen. Wanneer een persoon zijn wapenschild bedekt met zijn kleding, zegt men: “Hij heeft zijn wapenschild *kafar*.” En *al-moekafir* is de man die bedekt is door zijn wapens.”⁹⁹⁷ *Koefr* [ongeloof] is het tegenovergestelde van *imaan* [geloof]. Het wordt zo genoemd omdat het een verberging is van de waarheid. Wat bekend is als de “*koefr* met betrekking tot de grenzen van Allah” is waarbij een persoon ze ontkend en verbergt.⁹⁹⁸

(2) De sharie'ah betekenis van *koefr*:

Het woord *koefr* wordt gevonden in de teksten van de Qor-aan en de *Soennah*. Soms betekent het de *koefr* [ongeloof] dat iemand buiten de grenzen van de Islaam plaatst, terwijl op andere momenten het verwijst naar de *koefr* dat iemand niet buiten de oevers van de Islaam plaatst.⁹⁹⁹ Met andere woorden, *koefr* heeft vele takken zoals geloof ook vele takken heeft. Elk van de takken van geloof wordt ook geloof genoemd. [Bijvoorbeeld, Allah ﷻ zegt:]

﴿ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَانَكُمْ ﴾

“...En Allah zal jullie *imaan* (geloof, hier een verwijzing naar het gebed) **nooit verloren laten gaan** [d.w.z. de gebeden die jullie

⁹⁹⁷ *Moe'djam Maqaayies al-Loeghah*, onderwerp *koefr*.

⁹⁹⁸ Zie Ibn Faaris, *Moe'djam Maqaayies al-Loeghah*, onderwerp *koefr*; Ibn Mandzoer, *al-Lisaan*, onderwerp *koefr*.

⁹⁹⁹ Geleerden hebben *koefr* verdeeld in de *koefr* van geloof en de *koefr* van daden. Sommigen verdelen het in de “grotere *koefr*” en de “kleinere *koefr*.” Anderen verdelen het in *koefr* van daden en *koefr* van verwerping en ontkenning. Echter, het resultaat is allemaal hetzelfde. In dit onderzoek zal ik de verdeling van *koefr* in “grotere *koefr*” en “kleinere *koefr*” volgen, aangezien het alle andere categorieën omvat.

verrichtten richting Jeruzalem, de eerste *qiblah* (gebedsrichting)]
1000 ...¹⁰⁰¹ - 1002

Als sommige bepaalde takken ontbreken, zoals de tak van de geloofsgetuigenis, dan ontbreekt alles van het geloof. Maar als andere takken ontbreken, zoals het verwijderen van iets schadelijks van de weg¹⁰⁰³, is geloof nog steeds aanwezig. Maar de onderdelen verschillen enorm in hun niveau en effect.

Evenzo heeft *koefr* een basis en verschillende takken. Sommige van die takken leggen een persoon ongeloof op terwijl andere slechts eigenschappen van de ongelovigen weergeven. Aboe Oebayd al-Qaasim ibn Sallaam schreef: "Wat betreft de overgeleverde verslagen die *koefr* en *shirk* (het toekennen van deelgenoten aan Allah ﷻ) noemen en die ze opleggen op degene die zonden begaat, hun betekenis, volgens ons, is niet de bevestiging van *koefr* of *shirk* en de verwijdering van geloof voor de mensen die deze daden verrichten. In plaats daarvan is de interpretatie dat zulke daden het gedrag en de manieren zijn van de ongelovigen en polytheïsten."¹⁰⁰⁴

De *koefr* welke genoemd is in de teksten van de Qor-aan en *Soennah* bestaat uit twee soorten:

- De grote *koefr* heeft een permanent verblijf in het Hellevuur tot gevolg [als men in die toestand overlijdt];
- De kleine *koefr* heeft een bestraffing tot gevolg maar zorgt niet voor een eeuwig verblijf in de Hel.¹⁰⁰⁵

Ik zal deze twee categorieën gedetailleerder bespreken met een nog gedetailleerdere bespreking van de kleine *koefr* vanwege de grote behoefte om de betekenis ervan te verduidelijken.

¹⁰⁰⁰ [D.w.z. de beloning van jullie gebeden richting *Bayt al-Maqdis* (Jeruzalem) voordat de *qiblah* veranderd werd, zal niet verloren raken bij Allah ﷻ. – AY]

¹⁰⁰¹ *Soerat al-Baqarah* (2), *ayah* 143.

¹⁰⁰² [In dit vers wordt de term *imaan* (geloof) gebruikt om te verwijzen naar de gebeden, wat een van de vertakkingen van *imaan* is. – JZ]

¹⁰⁰³ [*Imaan* bevat iets meer dan zeventig onderdelen. De belangrijkste van hen is het zeggen dat niets/niemand het recht heeft om aanbeden te worden behalve Allah (*Ila ilaaha ill-Allaah*) en de laagste van hen is het weghalen van iets dat schadelijk is van de weg. Een gevoel van schaamte (*al-h'ayaa-e*) is een onderdeel van *imaan*. – AY]

¹⁰⁰⁴ *Al-Imaan*, p. 93; zie ook Ibn al-Qayyim, *Kitaab as-Salaah*, p. 53-54.

¹⁰⁰⁵ Zie Ibn al-Qayyim, *Madaaridj as-Saalikien*, vol. 1, p. 337; *Kitaab as-Salaah*, p. 55.

De grote *koefr*

De grote *koefr* [*koefr al-akbar*] is dat wat zorgt voor een permanent verblijf in het Hellevuur [als men in die toestand overlijdt]. Het is genoemd in de teksten in contrast met *imaan* (geloof). [Bijvoorbeeld,] Allah ﷻ zegt:

﴿ فَمِنْهُمْ مَنْ ءَامَنَ وَمِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ ﴾

“...sommige van hen geloofden (*aamana*) en sommige van hen waren ongeloofig (*kafara*)...”¹⁰⁰⁶

Allah de Verhevene zegt ook:

﴿ اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَآؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ النُّورِ إِلَى
الظُّلُمَاتِ ۗ

“Allah is de *Waliyy* (Beschermer, Helper) van degenen die geloven (*aamanoe*); Hij brengt hen vanuit de duisternissen naar het licht¹⁰⁰⁷. Terwijl degenen die ongeloofig zijn (*kafaroo*), hun *awliya*-e (beschermers, helpers) zijn de *taaghoet* (alles wat onterecht aanbeden wordt met diens tevredenheid); zij brengen hen vanuit het licht naar de duisternissen...”¹⁰⁰⁸

En Allah ﷻ zegt:

﴿ كَيْفَ يَهْدِي اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعَدَ إِيمَانِهِمْ ﴾

“Hoe zal Allah een volk leiden dat (het geloof, de waarheid – het islamitische monotheïsme) **verwierp** (*kafaroo*) **na hun** (acceptatie van het) **geloof** (*imaan*)...”¹⁰⁰⁹

¹⁰⁰⁶ Soerat al-Baqarah (2), aayah 253.

¹⁰⁰⁷ [*Ad-Dhzoeloemaat* (de duisternissen) van *koefr* (ongeloof), *shirk* (polytheïsme), twijfel en aarzeling, misleiding, onwetendheid en verdorvenheid. *An-Noer* (het licht) van de duidelijke, heldere, toegelichte, gemakkelijke en ondubbelzinnige waarheid – het islamitische monotheïsme, Allah's *tawh'ied* (eenheid) en leiding. – AY]

¹⁰⁰⁸ Soerat al-Baqarah (2), aayah 257.

¹⁰⁰⁹ Soerat Aal 'Imraan (3), aayah 86.

Dit type *koefr* bestaat uit vijf ondersoorten:

- (1) De *koefr* van ontkenning [*koefr-at-takdhieb* ¹⁰¹⁰]: dit is het geloof dat de boodschappers logen. Dit is zeldzaam onder de ongelovigen [toentertijd]. Dit komt omdat Allah ﷻ Zijn boodschapper ﷺ zond met duidelijke bewijzen. Hun situatie is hoe Allah ﷻ hen omschreven heeft:

﴿ وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا ﴾

“En zij loochenden ze [verbaal, deze *ayaat* (bewijzen, verzen, lessen, tekenen, openbaringen etc.)], **onterecht en arrogant, hoewel zij zelf overtuigd waren daarvan** ^{1011 ...}” ¹⁰¹²

Dit is ook waarom Allah ﷻ tegen Zijn boodschapper Moh’ammed ﷺ zei:

﴿ فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ وَلَكِنَّ الظَّالِمِينَ بَيَّاتٍ اللَّهُ تَجْحَدُونَ ﴾

“...zij loochenen jou niet, maar de onrechtplegers ontkennen Allah’s *aayaat* (bewijzen, verzen, tekenen).” ^{1013 · 1014}

- (2) De *koefr* van afwijzing en arrogantie [*koefr-al-ibaa’ wat-takabboer ma’at-tasdieq* ¹⁰¹⁵]: dit is het soort *koefr* dat men aantreft bij Iblies, de duivel. Hij ontkende het bevel van Allah ﷻ niet, noch loochende hij het. In plaats daarvan ontmoette hij het met weigering en arrogantie. Dit is het type *koefr* dat men bij vele volken [personen] aantreft.¹⁰¹⁶ Allah de Verhevene citeert hun verklaringen tegenover hun boodschappers, want zij zeiden:

¹⁰¹⁰ [Dit omvat het niet geloven in de goddelijke waarheid of het ontkennen van enige pilaar van geloof. – AY]

¹⁰¹¹ [D.w.z. in hun hart wisten zij dat deze *aayaat* van Allah ﷻ zijn en dat Moesaa (Mozes) ﷺ de ware boodschapper van Allah is, maar zij hadden een afkeer van het gehoorzamen van Moesaa ﷺ en haatten te geloven in zijn boodschap van monotheïsme. – AY]

¹⁰¹² *Soerat an-Naml* (27), *aayah* 14.

¹⁰¹³ *Soerat al-An’aam* (6), *aayah* 33.

¹⁰¹⁴ [Zelfs Aboe Djahl, de grootste vijand van de profeet Moh’ammed ﷺ, zou volgens een overlevering van ‘Aliy ؓ gezegd hebben tijdens een gesprek met de profeet ﷺ: “Wij noemen jou geen leugenaar, maar beschouwen wat jij mededeelt als onjuist.” (*Tefsier Ibn Kethier.*) – AY]

¹⁰¹⁵ [Dit omvat verwerping van en arrogantie jegens het jezelf overgeven/onderwerpen aan Allah’s Bevelen na overtuiging van hun waarheid. AY]

¹⁰¹⁶ [Want velen geloven wel in God (of een Hogere Macht), maar weigeren zich aan Hem over te geven, of zich bezig te houden Hem beter te leren kennen. AY]

﴿ قَالُوا إِنَّ أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا ﴾

“...Zij zeiden: ‘Jullie zijn slechts mensen zoals wij (dus waarom zouden wij jullie volgen)...’”¹⁰¹⁷

- (3) De *koefr* van verwerping en afkeer [*koefr-al-i'raad*¹⁰¹⁸]. Dit is wanneer iemand kennis maakt met het nieuws van de boodschapper, het hoort en het begrijpt, toch bevestigt hij de boodschapper niet, noch ontkent hij hem; ook geeft hij hem geen enkele steun, noch bestrijd hij hem. Voorwaar, hij besteedt totaal geen aandacht aan hem.
- (4) De *koefr* van twijfel [*koefroe-as-shakkie waz-dhann*¹⁰¹⁹]: dit is wanneer een persoon niet overtuigd is van de waarheidsgetrouwheid van de profeet ﷺ¹⁰²⁰, maar toch ontkend hij hem niet. In plaats daarvan is hij slechts twijfelachtig over zijn kwestie [lijkend op het ongodsdiensstige heden].
- (5) De *koefr* van hypocrisie [*koefr-an-nifaaq*]: dit is wanneer een persoon geloof toont met zijn tong, maar zijn hart is gevuld met ontkenning en afwijzing. [Allah ﷻ omschrijft dit op deze manier:]

﴿ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ

بِمُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾

“En onder de mensen zijn er (hypocrieten) die zeggen: ‘Wij geloven in Allah en in de Laatste Dag (de Dag der Opstanding),’ terwijl zij (in werkelijkheid) geen gelovigen zijn.”¹⁰²¹

Dit zijn de soorten van grote *koefr* die iemand buiten de grenzen van de Islaam plaatsen.¹⁰²²

¹⁰¹⁷ Soerat Ibraahiem (14), aayah 10.

¹⁰¹⁸ [Dit omvat je bewust afwenden van de waarheid of het afwijken van de duidelijke *aayaat* (bewijzen, tekenen, verzen) die Allah ﷻ geopenbaard heeft. - AY]

¹⁰¹⁹ [Dit omvat twijfel of gebrek aan overtuiging in de zes pilaren van geloof. - AY]

¹⁰²⁰ [Zie Dr. Abdul Mohsin ibn Zabn al-Moetayrie, *Logische argumenten voor het bevestigen van de waarheid van de beste der mensen: Moh'ammed ﷺ*, Uitgeverij Momtazah. - AY]

¹⁰²¹ Soerat al-Baqarah (2), aayah 8.

¹⁰²² Zie Ibn al-Qayyim, *Madaaridj as-Saalikien*, vol. 1, p. 337-338.

De kleine *koefr*

De kleine *koefr* [*koefr al-asghar*] heeft een bestraffing tot gevolg maar zorgt niet voor een eeuwig verblijf in de Hel. Het omvat alle zonden omdat zij allen behoren tot de eigenschappen van ongelooft. Op dezelfde manier dat alle daden van gehoorzaamheid geloof (*imaan*) genoemd worden, worden alle daden van ongehoorzaamheid *koefr* genoemd.¹⁰²³ Bovendien is dit het tegenovergestelde van dankbaarheid en erkentelijkheid, wat duidt op het verrichten van de daden van gehoorzaamheid.¹⁰²⁴ Allah ﷻ zegt in de Qor-aan:

﴿ إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا ﴾

“Waarlijk, Wij toonden hem de weg: of hij wordt dankbaar (*shaakir*) of ondankbaar (*kafoer*)?”^{1025 - 1026}

Allah de Verhevene zegt ook:

﴿ وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ ﴾

“En wie dankbaar (*shakara*) is, dan waarlijk, zijn dankbaarheid is voor zichzelf (het is in zijn voordeel); en wie ondankbaar (*kafara*) is, dan waarlijk, mijn Heer is *Ghaniyyoen* (Zelfvoorzienend, Onafhankelijk, Behoefteloos), *Kariem* (Vrijgevig).”^{1027 - 1028}

¹⁰²³ Zie wat Ibn H’adjar citeerde van Ibn al-‘Arabie, *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 1, p. 83.

¹⁰²⁴ Zie Ibn al-Qayyim, *al-Madaaridj*, vol. 1, p. 337. [*Koefr* kan ook “ondankbaarheid” betekenen, wat het tegenovergestelde is van *shoekr* (dankbaarheid, erkentelijkheid). – JZ]

¹⁰²⁵ *Soerat al-Insaan* (76), *aayah* 3.

¹⁰²⁶ [De mens is niet alleen begiftigd door Allah ﷻ met de zintuigen, maar ook is aan hem de weg getoond d.m.v. openbaringen aan mannen van de hoogste spirituele status. Als hij dankbaar is, zal hij de leiding accepteren, rechtschapen zijn en genieten van het gezelschap van de gezegenden (in het Paradijs). Zo niet, dan plaatst hij ketenen om zich heen, aldus belast hij zichzelf met zonden en belandt uiteindelijk in het fel brandende Vuur van de Bestrafing (in de Hel). Zijn keuze rust op zijn wil. (A. *Yusuf Ali Quran Commentary*.) – AY]

¹⁰²⁷ *Soerat an-Naml* (27), *aayah* 40.

¹⁰²⁸ [D.w.z.: Allah ﷻ heeft geen behoefte aan Zijn dienaren of hun aanbedding, dankbaarheid etc. De dankbaarheid van de mens tegenover Allah ﷻ is niet iets dat Allah voordeel zal brengen, want Allah ﷻ is ver verheven boven enige behoefte: het brengt voordeel voor de mens zijn eigen ziel en geeft hem een hogere rang in het leven dat komt. De ondankbaarheid van de mens zal niets verminderen van Allah’s Glorie en Eer of de waarde van Allah’s gulle geschenken aan de mens. *Kariem* in het Arabisch omvat alle drie de betekenissen. (A. *Yusuf Ali Quran Commentary*.) ‘Abdoellaah ibn Mas’oed ؓ verhaalde: “Allah’s boodschapper ﷺ heeft gezegd: ‘Allah de Verhevene heeft jullie jullie karakters toebedeeld net zoals Hij jullie jullie

Hieronder zal ik enkele teksten presenteren waarin het woord *koefr* gebruikt wordt met de betekenis van zonde. Ik zal ook opmerkingen van geleerden over deze teksten presenteren.

(a) Aboe Hoerayrah رضي الله عنه verhaalde dat Allah's boodschapper صلى الله عليه وسلم zei:

«لا ترغبوا عن آباءكم فمن رغب عن أبيه فهو كفر.»

“Ontken niet jullie vaders. Eenieder die zijn vader ontkent heeft *koefr* begaan.”¹⁰²⁹

(b) Aboe Dzarr رضي الله عنه verhaalde dat de boodschapper van Allah صلى الله عليه وسلم zei:

«ليس منا من رجل ادعى لغير أبيه و هو يعلمه إلا كفر.»

“Geen mens claimt bewust iemand anders als zijn vader behalve dat hij *koefr* heeft begaan.”¹⁰³⁰

An-Nawawie zei: “Er zijn twee interpretaties voor de profeet's woorden: “Geen mens claimt bewust iemand anders als zijn vader behalve dat hij *koefr* heeft begaan.” De eerste interpretatie is dat de *h'adieth* een verwijzing is naar degene die zo'n daad toegestaan verklaart. De tweede interpretatie is dat het een *koefr* (ondankbaarheid) is met betrekking tot de grenzen, goedheid, het recht van Allah en het recht van zijn vader; de betekenis is niet de *koefr* welke iemand buiten de oevers van de Islaam plaatst. Dit is als de boodschapper's verklaring: “Zij [de vrouwen] zijn ondankbaar,” vervolgens legde hij uit dat het betekent dat zij ondankbaar zijn voor de weldadigheid en ondankbaar zijn tegenover hun echtgenoten.”

(c) 'Abdoellaah ibn Mas'oeed رضي الله عنه verhaalde dat de profeet صلى الله عليه وسلم zei:

«سباب المسلم فسوق و قتاله كفر.»

---

voorzieningen toebedeeld heeft. Allah de Verhevene schenkt wereldse zaken aan degenen van wie Hij houdt en aan degenen van wie Hij niet houdt, maar Hij schenkt religie (geloof) alleen aan degenen van wie Hij houdt, dus eenieder aan wie religie geschonken is door Allah, er wordt van hem gehouden door Hem. Bij Hem in Wiens Hand mijn ziel is, een man is geen moslim totdat zijn hart en tong onderworpen zijn, en hij is geen gelovige totdat zijn buur veilig is voor schadelijk gedrag van zijn kant.” (Een at-Tirmidzie *h'adieth*, Ah'mad en Bayhaqie, in *Shoe'ab al-Imaan*, leverden het over.) – AY]

¹⁰²⁹ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

¹⁰³⁰ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

“(Het) beschimpen van een moslim is zondigheid (*foesoeq*) en hem bevechten is *koefr*.”¹⁰³¹

Het woord *koefr* hier betekent niet de *koefr* welke iemand buiten de oevers van de Islam plaatst. Dit is bewezen door Allah's Uitspraak:

﴿وَأِنْ طَآئِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا﴾

“En indien twee partijen van de gelovigen elkaar bestrijden...”¹⁰³²

Al-Boekhaarie zei: “Zij zijn gelovigen genoemd [dat wil zeggen, ook al zijn zij omschreven als vechtend met elkaar].”¹⁰³³ Ibn H'adjar zei: “De auteur [al-Boekhaarie] wijst erop dat als de gelovige een zonde begaat, hij geen ongelovige gemaakt wordt omdat Allah de naam van gelovige voor hem bewaart heeft in het vers: “En indien twee partijen van de gelovigen elkaar bestrijden...” (*al-H'oedjoeraat* 9).”¹⁰³⁴ Allah ﷻ zegt vervolgens in het vers na het bovenstaande vers:

﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ﴾

“Waarlijk, de gelovigen zijn slechts broeders (in Islam¹⁰³⁵). Dus sticht vrede tussen jullie (strijdende) broeders...”¹⁰³⁶

Hij gebruikte ook de uitspraak van de boodschapper van Allah ﷻ als bewijs:

﴿إِذْ لَتَقَى الْمُسْلِمَانِ يَسْفِيهِمَا﴾

“Als twee moslims de confrontatie met elkaar aangaan met hun zwaarden...”¹⁰³⁷

¹⁰³¹ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, at-Tirmidzie, an-Nasaa-ie en Ah'mad.

¹⁰³² Soerat *al-H'oedjoeraat* (49), aayah 9.

¹⁰³³ *Fat-h'oe l-Baarie*, vol. 1, p. 84.

¹⁰³⁴ *Ibid.*, vol.1, p. 84.

¹⁰³⁵ [De islamitische broederschapband dient het gevoel van verbondenheid binnen een stam, groep of nationaliteit te overtreffen. – AY]

¹⁰³⁶ Soerat *al-H'oedjoeraat* (49), aayah 10.

¹⁰³⁷ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en Ah'mad. [Het overige deel van de *h'adieth* luidt: “...dan zullen de moordenaar en de vermoorde in het Hellevuur zijn.” – JZ]

“Zij worden nog steeds gelovigen genoemd ook al wordt hen het Hellevuur beloofd.”¹⁰³⁸

Ibn H'adjar zei tijdens het uitleggen van de *h'adieth* “(het) beschimpen van een moslim...”: “Het betekent niet de letterlijke betekenis van *koefr* welke iemand buiten de oevers van de Islaam plaatst. In plaats daarvan is het woord *koefr* gebruikt als krachtigste soort van waarschuwing.”

(d) Aboe Hoerayrah رضي الله عنه verhaalde dat Allah's boodschapper ﷺ zei:

«اثنتان في الناس هما بهم كفر، الطعن في النسب، و النياحة على الميت.»

“Er zijn twee eigenschappen onder de mensen waarmee zij *koefr* begaan: het lasteren van de afkomst en weeklagen over de doden.”¹⁰³⁹

An-Nawawie zei: “Er zijn hier verschillende meningen over. De sterkste is dat deze behoren tot de daden van de ongelovigen en het gedrag van de Dagen van Onwetendheid. De tweede mening is dat zij daden zijn die leiden naar [de grotere] *koefr*. Ten derde, zij behoren tot de *koefr* van [of ondankbaarheid jegens] de zegeningen en weldadigheid. Ten vierde, het is met betrekking tot degene die deze daden toegestaan verklaart.”¹⁰⁴⁰ Ibn Taymiyyah zei: “...waarmee zij *koefr* begaan...’ wil zeggen dat dit twee eigenschappen zijn van de mensen die *koefr* zijn. De eigenschappen zelf zijn *koefr*, omdat zij van de daden van de ongelovigen zijn en nog steeds onder de mensen. Maar niet iedereen die een soort van *koefr* verricht, wordt een absolute ongelovige (*kaafir*). Het is niet zo totdat de essentie van *koefr* in hem is [dat hij een ongelovige wordt].”¹⁰⁴¹

(e) Ibn 'Abbaas رضي الله عنه verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷺ zei:

«أرئت النار فإذا أكثر أهلها النساء يكفرن قيل أيكفرن بالله قال يكفرن العشير ويكفرن الإحسان لو أحسنت إلى إحداهن الدهر ثم رأيت منك شيئا قالت ما رأيت منك خيرا قط.»

“Mij werd het Hellevuur getoond en de meeste bewoners waren vrouwen die *koefr* begingen.” Er werd gezegd: “Begingen zij

¹⁰³⁸ *Fat-h'oe l-Baarie*, vol. 1, p. 85.

¹⁰³⁹ Overgeleverd door Moeslim en Ah'mad.

¹⁰⁴⁰ *Sharh'oe an-Nawawie 'ala Sah'ieh'ie Moeslim*, vol. 2, p. 57.

¹⁰⁴¹ Ibn Taymiyyah, *Iqtidhaa-e as-Siraatje l-Moestaqiem*, vol. 1, p. 207-208.

koefr betreffende Allah?” Hij zei: “[Nee, maar] zij zijn ondankbaar (*yakfoeroen*) tegenover hun echtgenoten en zij zijn ondankbaar voor weldadigheid. Als je voor een van hen voortdurend iets goeds doet en dan ziet ze één ding van je [waar zij een afkeer van heeft], zegt ze: ‘Ik heb nooit enig goeds gezien in jou.’”¹⁰⁴²

In deze *h’adieth* is er een expliciet gebruik van het woord *koefr* met de betekenis van iets dat minder is dan de *koefr* [ongeloof] in Allah ﷻ dat iemand buiten de oevers van de Islaam plaatst. Daarom gaf al-Boekhaarie zijn hoofdstuk [waarin deze *h’adieth* vermeld staat] de titel: “Hoofdstuk over het ondankbaar zijn [*koefraan*] tegenover de echtgenoten en de *koefr* minder dan [de grote] *koefr*.” Ibn al-‘Arabie¹⁰⁴³ gaf aan: “Het punt van de auteur [al-Boekhaarie] was het aantonen dat als daden van gehoorzaamheid *imaan* [geloof] worden genoemd, dat de daden van ongehoorzaamheid dan *koefr* genoemd worden. Maar wanneer zij aangeduid worden met *koefr*, betekent dit niet de *koefr* welke iemand buiten de oevers van de Islaam plaatst.”¹⁰⁴⁴ Ibn H’adjar noemde een van de punten van de *h’adieth*: “Het is toegestaan om de term *koefr* te gebruiken voor iets dat iemand niet buiten de oevers van de Islaam plaatst. De *h’adieth* toont ook aan dat de mensen van *tawh’ied* (monotheïsme) ook gestraft worden voor hun zonden.”¹⁰⁴⁵ An-Nawawie zei: “Deze *h’adieth* bevat het gebruik van het woord *koefr* voor iets anders dan de *koefr* [ongeloof] in Allah, zoals *koefr* tegenover de echtgenoot, weldadigheid, zegeningen en de waarheid. Daarom kan men zeggen dat de interpretaties van de vorige *h’adieth* correct zijn.”¹⁰⁴⁶ [Met “de vorige *h’adieth*”] verwijst hij naar de andere *h’adieth* overgeleverd door Moeslim waarin het woord *koefr* gebruikt is als verwijzing naar iets dat iemand niet buiten de oevers van de Islaam plaatst.

¹⁰⁴² Overgeleverd door al-Boekhaarie en Ah’mad.

¹⁰⁴³ Ibn al-‘Arabie is Aboe Bakr Moh’ammed ibn ‘Abdoellaah ibn Moh’ammed al-Maafarie al-Ashbielie, een rechter. Hij werd geboren in Ashbielijah [Sevilla, Spanje] in 468 H. Hij reisde naar het Oosten en bereikte het niveau van *moedjtahid*. Hij was een deskundige op het gebied van belletristiek [letterkunde; taalkunst en de producten hiervan, de taalkunstwerken]. Hij schreef boeken over *fiqh*, *h’adieth* en de islamitische juridische theorie. Hij overleed in 543 H. nabij Fès [Marokko], waar hij is begraven. Tot zijn boeken behoren *Ah’kaam al-Qor-aan*, *al-‘Awaasim mina l-Qawaasim* en *Aaridhat al-Ah’wadzie*. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 20, p. 197; *al-A’laam*, vol. 6, p. 230.

¹⁰⁴⁴ Geciteerd in Ibn H’adjar, *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 1, p. 83.

¹⁰⁴⁵ *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 2, p. 542-543.

¹⁰⁴⁶ *Sharh’ an-Nawawie ‘ala Sah’ieh’ Moeslim*, vol. 2, p. 62.

Wat nog meer naar dit zeer belangrijke principe betreffende het onderscheiden tussen de “grote *koefr*” en “kleine *koefr*” verwijst, een principe dat veel van de misvattingen van degenen die anderen als ongelovigen verklaren verwerpt, zijn Allah's Woorden:

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ﴾

“Waarlijk, Allah vergeeft niet dat er deelgenoten aan Hem toegekend worden (d.w.z. *shirk* - polytheïsme, tenzij men vóór de dood er berouw voor toont ¹⁰⁴⁷), **maar Hij vergeeft behalve dat** (alle andere zonden), **aan wie Hij wil...**” ¹⁰⁴⁸

Ander bewijs is de *h'adieth* betreffende bemiddeling waarbij [zondaars van de] mensen van *tawh'ied* (het ware monotheïsme) uit het Hellevuur genomen worden. ¹⁰⁴⁹

Al-Boekhaarie heeft een hoofdstuk met de titel: “Zonden behoren tot de zaken van de Dagen van Onwetendheid. Degene die ze begaat wordt niet als een ongelovige beschouwd tenzij hij *shirk* begaat. Aangezien de profeet ﷺ gezegd heeft: “Jij bent een man met wat *djaahiliyyah* (onwetendheid) in zich.” ¹⁰⁵⁰ En Allah heeft gezegd: **“Waarlijk, Allah vergeeft niet dat er deelgenoten aan Hem toegekend worden** (d.w.z. *shirk* - polytheïsme, tenzij men vóór de dood er berouw voor toont), **maar Hij vergeeft behalve dat** (alle andere zonden), **aan wie Hij wil...**” (*an-Nisaa-e* 48).” ¹⁰⁵¹ De conclusie van deze hoofdstuktitel is, nadat hij in de voorgaande hoofdstukken had aangetoond dat het woord *koefr* gebruikt kan worden voor zonden, dat zonden een vorm van *koefr* zijn die iemand niet buiten de oevers van de Islaam plaatst, in tegenstelling tot wat de Khawaaridj geloofden. ¹⁰⁵²

Gelijkwaardig aan *koefr* zijn *ad-dhzoelm* (misdadigheid, onrechtvaardigheid), *al-foesoeq* (slechtheid) en *al-djahl* (onwetendheid), omdat elk van hen verdeeld is in wat iemand

¹⁰⁴⁷ [Waar berouw dient oprecht omwille van Allah ﷻ te zijn; het dient vergezeld te gaan met een echt gevoel van schuld en spijt en een serieuze vastbeslotenheid om de zonde niet te herhalen. Bovendien dient de zondaar meer goede daden te verrichten, zodat Allah ﷻ daarmee het kwaad dat hij heeft aangericht zal uitwissen. Onderdeel van oprecht berouw is ook dat als men anderen onrecht heeft aangedaan, men dat recht herstelt door b.v. gestolen goederen terug te geven, en vergeving te vragen aan degenen waarover men geroddeld heeft etc. - AY]

¹⁰⁴⁸ Soerat *an-Nisaa-e* (4), *aayah* 48.

¹⁰⁴⁹ Overgeleverd door al-Boekhaarie. Dit zal binnenkort volledig vermeld worden.

¹⁰⁵⁰ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

¹⁰⁵¹ *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 1, p. 84.

¹⁰⁵² Zie Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 1, p. 84.

buiten de oevers van de Islaam brengt en dit niet doet.¹⁰⁵³ “Dit onderscheid is de opvatting van de metgezellen, diegenen die het meest op de hoogte waren van deze gemeenschap over het Boek van Allah en over de Islaam en *koefr* en hun vereisten. Deze kwestie kan niet genomen worden behalve van hen. De latere geleerden begrepen de bedoeling van deze termen niet. Deze latere geleerden waren verdeeld in twee groepen. Eén groep zei dat de dader van grote zonden buiten de oevers van de Islaam belandt en voor altijd in de Hel zal blijven. De andere groep zei over dezelfde persoon dat hij een complete en ware gelovige is. De eerste overschreed de grenzen en de tweede was onachtzaam. Allah leidde de *Ahloe s-Soennah* naar het meest uitmuntende pad en de evenwichtige positie van de verschillende opvattingen, net zoals de Islaam de evenwichtige religie is onder de verschillende religies. Aldus is er een *koefr* welke minder is dan [de grote] *koefr*, een hypocrisie [*nifaaq*] welke minder is dan [de grote] hypocrisie, *shirk* welke minder is dan [de grote] *shirk*, zondigheid [*foesoeq*] welke minder is dan [de grote] zondigheid, en misdadigheid [*dhzoelm*] welke minder is dan [de grote] misdadigheid.”¹⁰⁵⁴

¹⁰⁵³ Zie Ibn al-Qayyim, *Madaaridjoe as-Saalikien*, vol. 1, p. 335-365; Ibn al-Qayyim, *Kitaab as-Salaah*, p. 55-60.

¹⁰⁵⁴ Ibn al-Qayyim, *Kitaab as-Salaah*, p. 56-57.

Twoe belangrijke principes betreffende het verklaren van een persoon als een ongelovige

Het eerste principe: in een persoon kan men kenmerken van geloof vinden, alsook kenmerken van ongelooft

Als het bevestigd is dat goede daden vallen onder de benaming van *imaan* (geloof), [zoals in Allah's Uitspraak...]

﴿ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَانَكُمْ ﴾

“...En Allah zal jullie *imaan* (geloof, hier een verwijzing naar het gebed) **nooit verloren laten gaan** [d.w.z. de gebeden die jullie verrichtten richting Jeruzalem, de eerste *qiblah* (gebedsrichting)]...”¹⁰⁵⁵ · ¹⁰⁵⁶

...en dat zonden en daden van ongehoorzaamheid vallen onder de benaming van *koefr* (ongeloof), [zoals in de uitspraak van de profeet ﷺ...]

«سباب المسلم فسوق و قتاله كفر.»

“(Het) beschimpen van een moslim is zondigheid (*foesoef*) en hem bevechten is *koefr*.”¹⁰⁵⁷

...dan kunnen sommige mensen gelovigen zijn maar toch één of meerdere kenmerken van *koefr*, hypocrisie of onwetendheid hebben. Gebaseerd op dit principe zijn die *ah'aadieth* waarin de profeet ﷺ verwees naar enkele zonden als *koefr*, maar, op datzelfde moment, ontkende hij het geloof van de persoon die deze daden verrichtte niet. Dit is een zeer belangrijk principe voor de doelen hier. De vraag of de daders van grote zonden vrijgelaten worden uit het Hellevuur en daar niet voor eeuwig verblijven is gebaseerd op dit principe waar veel bewijs voor is in de Qor-aan en de *Soennah*.

¹⁰⁵⁵ Soerat al-Baqarah (2), aayah 143.

¹⁰⁵⁶ [Nogmaals, in dit vers wordt de term *imaan* (geloof) gebruikt als verwijzing naar de gebeden, wat één van de takken van *imaan* is. – JZ]

¹⁰⁵⁷ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, at-Tirmidzie, an-Nasaa-ie en Ah'mad.

– Bewijs van de Qor-aan:

(1) Allah ﷻ zegt:

﴿ وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ ﴾

“En het merendeel van hen gelooft niet in Allah zonder dat zij aan Hem deelgenoten toekennen.” ¹⁰⁵⁸ · ¹⁰⁵⁹

Hier bevestigt Allah ﷻ geloof voor hen maar met *shirk*. Hoewel dit vers geopenbaard werd met betrekking tot de Arabische polytheïsten, dient de tekst algemeen toegepast te worden en niet louter in het licht van de specifieke reden achter de openbaring ervan. ¹⁰⁶⁰

(2) Allah ﷻ zegt ook:

﴿ قَالَتِ الْأَعْرَابُ ءَأَمْنَا قُل لَّمْ تُؤْمِنُوا وَلَكِن قُولُوا أَسَلَمْنَا
وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيْمَنُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِنْ تُطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَا
يَلْتِكُمْ مِّنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴾

“De bedoeïenen zeiden: ‘Wij geloven.’ Zeg (O Moh’ammed): ‘Jullie geloven niet (volledig), maar zeg (slechts): ‘Wij hebben ons overgegeven,’ want het geloof is jullie harten nog niet (volledig) binnengetreten. ¹⁰⁶¹ En als jullie Allah en

¹⁰⁵⁸ Soerat Yoesoef (12), aayah 106.

¹⁰⁵⁹ [Ibn ‘Abbaas ؓ zei over dit vers: “Zij hebben een deel van het geloof, want als hen gevraagd wordt: ‘Wie schiep de hemelen, wie schiep de aarde, wie schiep de bergen,’ dan zeggen zij: ‘Allah deed dat.’ Toch kennen zij deelgenoten aan Hem toe in aanbidding.” Hetzelfde is gezegd door Moedjaahid, ‘Ataa-e, ‘Ikrimah, as-Sha’bie, Qataadah, ad-Dahh’aak en ‘Abdoer-Rah’maan ibn Zayd ibn Aslam. – AY]

¹⁰⁶⁰ Zie Ibn Kethier, *Tefsier al-Qor-aan al-‘Adhziem*, vol. 2, p. 494, waarin hij vele voorbeelden geeft van de kleine *shirk* die omvat worden in de betekenis van dit vers.

¹⁰⁶¹ [Dit is klaarblijkelijk een zinspeling op het intense tribalisme van de bedoeïenen en hun “trots op afstamming”. De bedoeïenen waren ietwat zwak in hun geloof. Hun harten en gedachten waren bekrompen en zij dachten aan ondergeschikte dingen, terwijl de Islaam een complete overgave aan Allah ﷻ vereist. (A. Yusuf Ali Quran Commentary.) Volgens de geleerden van *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa’ah* levert dit edele vers bewijs dat (waar) geloof een hogere status heeft dan Islaam. Dit wordt ook aangetoond door de bekende *h’adieth* over de gebeurtenis dat de engel Djibriel (Gabriël) ﷺ de profeet ﷺ ondervroeg over *islaam*, vervolgens over *imaan* en vervolgens over *ih’saan*, aldus ging de algemene kwestie (*islaam* – overgave aan Allah ﷻ) naar een specifiekere kwestie (*imaan* · geloof) en zelfs nog naar een meer

Zijn boodschapper gehoorzamen, Hij zal niets verminderen (van de beloning) van jullie daden. Waarlijk, Allah is Vergevensgezind, Barmhartig.”¹⁰⁶²

De Islaam, gehoorzaamheid tegenover Allah ﷻ en Zijn boodschapper ﷺ, zijn allemaal van hen bevestigd, maar toch is geloof, met de betekenis van absoluut of volledig geloof, voor hen ontkent.¹⁰⁶³

– Bewijs van de *Soennah*:

De boodschapper van Allah ﷻ heeft gezegd:

«أربع من كن فيه كان منافقا خالصا ومن كانت فيه خصلة منهن كانت فيه خصلة من النفاق حتى يدعها إذا حدث كذب و إذا عاهد غدر وإذا خاصم فجر و إذا أؤتمن خان.»

“[Er zijn] vier eigenschappen dat als een persoon die heeft, is hij een pure hypocriet. Als iemand er enige van heeft, heeft hij een eigenschap van hypocrisie totdat hij het nalaat. [Zij zijn:] als hem iets in vertrouwen wordt gegeven¹⁰⁶⁴, verraad hij het; als hij spreekt, liegt hij; als hij iets beloofd, is hij er ontrouw tegenover; als hij redetwist, handelt hij immoreel.”¹⁰⁶⁵

Deze *h'adieth* toont aan dat een persoon in zichzelf zowel hypocrisie als de Islaam kan hebben.

– Bewijs van de uitspraken van de metgezellen ﷺ:

H'oedzayfah ibn al-Yamaan ؓ heeft gezegd: “Harten zijn er in vier soorten: een verzegeld hart en dat is het hart van de ongelovige; het twee-gezichten hart [of hart van kwaadwilligheid] en dat is het hart van de hypocriet; een kaal hart dat verlicht wordt door een lamp en dat is het hart van de gelovige; en een

---

specifiekere kwestie (*ih'saan* – uitmuntendheid in geloof). Dit toont aan dat de bedoeïenen - die deze *aayah* noemt - geen hypocrieten waren, maar zij waren moslims in wier harten het geloof nog niet stevig gevestigd was. Zij claimden een hoger niveau voor zichzelf dan het niveau dat zij verdienden, dus werd hen als gevolg een les geleerd. (*Tefsir Ibn Kethier.*) – AY]

¹⁰⁶² *Soerat al-H'oedjoeraat* (49), *aayah* 14.

¹⁰⁶³ Zie Ibn al-Qayyim, *Kitaab as-Salaah*, p. 60-61.

¹⁰⁶⁴ [*Al-Amaanah*: iets wat je in vertrouwen aan iemand geeft, bijvoorbeeld geld, informatie. Maar ook de morele verantwoordelijkheid, eerlijkheid en alle verplichtingen die Allah ﷻ bevolen heeft. – AY]

¹⁰⁶⁵ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Aboe Daawoed en Ah'mad.

hart dat zowel geloof als hypocrisie bevat, de gelijkenis van het geloof daarin is als een boom onderhouden door goed water, en de gelijkenis van hypocrisie daarin is als een wond dat etter en bloed afscheidt – welke van deze twee het hart domineert zal de dominante zijn.”¹⁰⁶⁶

Ibn Taymiyyah zei: “Wat H’oedzayfah aangaf wordt ook aangetoond door Allah’s Woorden:

﴿ هُمْ لِلْكَافِرِ يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ ﴾

“...Zij waren die dag dichter bij *al-koefr* (het ongelooft) dan bij *al-imaan* (het geloof)...”¹⁰⁶⁷ Vóór die tijd hadden zij hypocrisie in hun harten wat bedwongen werd [door geloof]. Maar op de dag van Oeh’oed¹⁰⁶⁸ domineerde hun hypocrisie en, daarom, waren zij dichter bij ongelooft.”¹⁰⁶⁹ Na het vermelden van enkele overleveringen van de metgezellen ﷺ, zei Ibn Taymiyyah vervolgens: “Er zijn veel van dit soort verklaringen in de uitspraken van de vroegere geleerden die duidelijk aantonen dat het hart zowel geloof als hypocrisie kan bevatten.”¹⁰⁷⁰

Het tweede principe: het verklaren van anderen als ongelovigen is verraderlijk terrein

Het oordeel dat iemand anders een ongelovige is, is een zeer gevaarlijk oordeel met ernstige gevolgen. Geen moslim mag deze stap maken tenzij er duidelijk bewijs is en onbetwistbare tekenen.¹⁰⁷¹ Het is bevestigd in een authentieke *h’adieth*, verhaald door Aboe Hoerayrah ﷺ, dat de boodschapper van Allah ﷺ gezegd heeft:

«إذا قال الرجل لأخيه يا كافر فقد باء بها أحدهما.»

¹⁰⁶⁶ Overgeleverd door Ibn Abie Shaybah, *Kitaaboe I-Imaan*, p. 17, nr. 54.

¹⁰⁶⁷ *Soerat Aal ‘Imraan* (3), aayah 167.

¹⁰⁶⁸ [Oeh’oed: een hele belangrijke veldslag (*Ghazwat Oeh’oed*) die plaatsvond tussen de moslims en de ongelovigen, vlak bij de bekende berg Oeh’oed. – AY]

¹⁰⁶⁹ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 7, p. 304.

¹⁰⁷⁰ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 7, p. 304-305.

¹⁰⁷¹ [As-Shawkaanie heeft gezegd: “Weet dat het verklaren dat een persoon niet langer een moslim meer is en dat hij een ongelovige is geworden, een zaak is waaraan geen moslim die gelooft in Allah en de Laatste Dag zich aan moet wagen zonder een bewijs dat zo duidelijk is als de zon op een onbewolkte middag. – AY]

“Als een man tegen zijn broeder zegt: ‘O ongelovige!,’ het zal zeker tegen één van hen keren.”¹⁰⁷²

In een overlevering van ‘Abdoellaah ibn ‘Oemar رضي الله عنه heeft de boodschapper van Allah ﷺ gezegd:

«أما رجل قال لأخيه يا كافر فقد باء بها أحدهما.»

“Voor elke man die tegen zijn broeder zegt: ‘O ongelovige!,’ het zal zeker tegen één van hen keren.”¹⁰⁷³

Thaabit ibn ad-Dhahh’aak¹⁰⁷⁴ رضي الله عنه verhaalde dat de profeet ﷺ gezegd heeft:

«من حلف بملة غير الإسلام كاذبا فهو كما قال ومن قتل نفسه بشيء عذب به في نار جهنم ولعن المؤمن كقتله ومن رمى مؤمنا بكفر فهو كقتله.»

“Eenieder die zweert bij een religie anders dan de Islaam, [ook al] is het niet waar [dat hij van die religie is], dan is hij zoals hij gezegd heeft. Eenieder die zichzelf doodt met iets, zal [eeuwig] gemarteld worden door dat ding in het Hellevuur. Het vervloeken van een gelovige is als het doden van hem. Eenieder die een gelovige [onterecht] beschuldigd van ongelooft, het is alsof hij hem gedood heeft.”¹⁰⁷⁵

Aboe Dzarr رضي الله عنه verhaalde dat hij de boodschapper van Allah ﷺ heeft horen zeggen:

«...من دعا رجلا بالكفر أو قال عدو الله و ليس كذلك إلا حار عليه.»

“Eenieder die een persoon roept met [beschuldigd van] *koefr* of zegt: ‘[O jij,] vijand van Allah,’ terwijl hij zo niet is, dan zal het naar hem terugkeren [d.w.z. degene die de andere onterecht beschuldigd heeft, is zelf een ongelovige].”¹⁰⁷⁶

¹⁰⁷² Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en Ah’mad.

¹⁰⁷³ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Aboe Daawoed en Ah’mad.

¹⁰⁷⁴ Hij was Thaabit ibn ad-Dhahh’aak ibn Khaliefah al-Ash-halie al-Awsie رضي الله عنه, uit al-Medienah. Hij was een van de metgezellen die “de belofte van trouw onder de boom” aflegden. Veertien *ah’aadieth* zijn er aan hem toegeschreven. Hij overleed in 45 H. Zie *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 2, p. 8; *al-A’laam*, vol. 2, p. 98.

¹⁰⁷⁵ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Ah’mad.

¹⁰⁷⁶ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en Ah’mad.

Ibn Daqieq al-'led ¹⁰⁷⁷ heeft gezegd: “Dit is een zeer grote waarschuwing voor eenieder die een moslim onterecht beschuldigd van ongeloof. Dit is een gevaarlijke toestand waar vele geleerden in zijn gevallen. Zij verschillen in hun geloofsovertuigingen en verklaren elkaar als ongelovigen.” ¹⁰⁷⁸

Deze *ah'aadieth* en vergelijkbare anderen bevatten een waarschuwing en berisping betreffende het verklaren van anderen als ongelovigen. Dit komt omdat het een *sharie'ah* bepaling is beperkt door de algemeen bekende factoren afgeleid van de teksten van de Qor-aan en *Soennah*. Men kan niet gewoonweg op basis van begeerten en onwetendheid er toe geleid worden. “Een van de ernstigste dingen die een onwetende persoon doet, is dat hij een afkondiging bewerkstelligt waardoor hij onwetendheid de vrije teugels geeft door het oneens te zijn met alle mensen van kennis en dan, na het oneens zijn met hen, wil hij hen ongelovigen en misleid verklaren omdat zij niet in overeenstemming zijn met hem.” ¹⁰⁷⁹ De basis en plaats van geloof en ongeloof is in het hart. Niemand behalve Allah ﷻ ziet wat er in de harten is. Allah de Verhevene zegt:

﴿ مَن كَفَرَ بِاللَّهِ مِنۢ بَعْدِ إِيمَانِهِۦ إِلَّا مَنۢ أَكْرَهَ وَقَلْبُهُۥ مُطْمَئِنٌّۢ
بِالْإِيمَانِ وَلٰكِن مَّنۢ شَرَحَ بِالْكَفْرِ صَدْرًاۖ فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنَ اللَّهِ
وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴾

“Wie niet gelooft in Allah na zijn geloof (in Hem) - behalve wie daartoe gedwongen wordt en wiens hart gerustgesteld is met *al-imaan* (het geloof) - maar wie zijn borst (d.w.z. hart) met het ongeloof in verrukking brengt (d.w.z. er voor open staat en er tevreden mee is nadat hij geloofde), op hem is dan Allah's Toorn en voor hem is er een geweldige bestraffing.” ¹⁰⁸⁰

¹⁰⁷⁷ Hij was Aboe al-Fat-h' Taqiy-ad-Dien Moh'ammed ibn 'Aliy Wahb, algemeen bekend als Ibn Daqieq al-'led. Hij was een rechter en een van de toonaangevende geleerden. Hij kwam oorspronkelijk van Manfaloot in Egypte. Hij studeerde in Damascus, Alexandrië en Cairo. Hij bekleedde de functie van rechter in Egypte tot aan zijn dood in Cairo in 702 H. Tot zijn boeken behoort *Ah'kaam al-Ah'kaam*. Zie *al-Doerar al-Kaaminah*, vol. 5, p. 348; *Moe'djam al-Moe-allifien*, vol. 11, p. 70; *al-A'laam*, vol. 6, p. 283.

¹⁰⁷⁸ Geciteerd van 'Abdoellaah ibn 'Abdoer-Rah'maan Ababatien, *al-Koefr al-ladzie Yoe'dzar Saah'iboehoe bi l-Djahl*, p. 8.

¹⁰⁷⁹ Ibn Taymiyyah, *ar-Raddoe 'ala al-Bakrie*, p. 125.

¹⁰⁸⁰ *Soerat an-Nah'l* (16), aayah 106.

De ongelovige is degene die zijn hart openstelt voor ongeloof. “Er dient een opening van het hart voor ongeloof te zijn, het hart wordt ermee tevreden en de ziel ermee gerustgesteld. Overigens, er wordt geen belang gehecht aan de verschillende kwade geloofsovertuigingen onder de mensen, vooral vanwege het feit dat zij onwetend zijn dat dit tegengesteld is aan het pad van de Islaam. Er wordt geen belang gehecht aan hetgeen wat van hen komt in de vorm van daden van *koefr* wanneer de persoon hiermee niet de intentie heeft om de Islaam te verlaten naar de wegen van ongeloof. Er wordt geen belang gehecht aan een verklaring gemaakt door een moslim welke duidt op *koefr* terwijl hij niet geloofde in de betekenis ervan.”¹⁰⁸¹

Oesaamah ibn Zayd¹⁰⁸² ﷺ heeft gezegd: “De boodschapper van Allah ﷻ zond ons op een militaire expeditie. In de ochtend overvielen we de Hoeroeqaat van Djoehaynah. Ik kwam een man [vijand] tegen en hij zei: ‘Er is geen god (die het recht heeft om aanbeden te worden) behalve Allah.’ Vervolgens doodde ik hem. Dit zat mijn ziel dwars, dus vertelde ik het aan de profeet ﷺ. De profeet ﷺ zei: ‘Zei hij ‘er is geen god behalve Allah’ en toch doodde jij hem?’ Ik zei: ‘O boodschapper van Allah! ‘Hij zei dat alleen maar uit angst voor het wapen.’ De profeet ﷺ zei vervolgens: ‘Waarom heb jij zijn hart niet geopend zodat jij kon zien waarom hij dat zei?’ Hij bleef deze uitdrukking zozeer herhalen dat ik wenste dat ik de Islaam op die dag aanvaard had.”¹⁰⁸³

Door de ernst van het verklaren van een moslim als een ongelovige, ook al begaat hij zonden en daden van ongehoorzaamheid, beschouwen de geleerden dit als een vorm van onrechtvaardigheid en een wandaad. Aboe Daawoed¹⁰⁸⁴ gaf in zijn *Soenan* een

¹⁰⁸¹ As-Shawkaanie, *as-Sayloe al-Djaraar*, vol. 4, p. 578. Zijn verklaring is correct als het betrekking heeft op een daad waarbij het mogelijk is dat een persoon er *koefr* mee bedoelde of niet. Maar als er niet zo'n mogelijkheid is en geen andere implicatie behalve *koefr*, zoals wanneer een persoon op een kopie van de Qor-aan trapt, dan is er geen behoefte om naar zijn intentie te kijken [omdat hij in dat geval absoluut een ongelovige is]. En Allah weet het best.

¹⁰⁸² Hij was Oesaamah ibn Zayd ibn H'aarithah ﷺ, een metgezel en een zoon van een metgezel. Hij werd geboren in Mekkah, groeide op in de Islaam en migreerde naar al-Medienah. De profeet ﷺ hield zeer veel van hem. De profeet ﷺ wees hem aan als het hoofd van een expeditie voordat hij de leeftijd van twintig jaar had bereikt. Hij ging tijdens het bewind van Moe'aawiyah ﷺ naar Damascus en vervolgens terug naar al-Medienah waar hij in 54 H. overleed. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 6, p. 342; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 1, p. 208; *al-A'laam*, vol. 1, p. 291.

¹⁰⁸³ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en Aboe Daawoed.

¹⁰⁸⁴ Hij was Aboe Daawoed Soelaymaan ibn al-Ash'ath ibn Is-h'aaq al-Azadie al-Sidjistaanie. Hij was de leider van de mensen van *h'adieth* in zijn tijd. Hij is de

hoofdstuk in het deel over gedrag en manieren de titel: “Het verbod van onrechtvaardigheid en wantoestanden.” In dat hoofdstuk vermeldt hij de *h’adieth* van Aboe Hoerayrah رضي الله عنه waarin de profeet ﷺ zegt:

« كان رجلان في بني إسرائيل متواخين فكان أحدهما يذنب والآخر مجتهد في العبادة فكان لا يزال المجتهد يرى الآخر على الذنب فيقول أقصر فوجده يوما على ذنب فقال له أقصر فقال خلني وربي أبعثت علي رقبيا فقال والله لا يغفر الله لك أو لا يدخلك الله الجنة فقبض أرواحهما فاجتمعا عند رب العالمين فقال لهذا المجتهد أكنت بي عالما أو كنت على ما في يدي قادرا وقال للمذنب اذهب فادخل الجنة برحمتي وقال للآخر اذهبوا به إلى النار.»

“Er waren twee mannen onder de stam van Israa-iel die zich inspanden voor hetzelfde doel. Een van hen beging zonden terwijl de ander zich inspande in daden van aanbidding. Degene die zich inspande bleef kijken hoe de andere zonden beging. Hij zei tegen hem: ‘Onthoud jezelf.’ Op een dag zag hij hem zondigen en hij zei tegen hem: ‘Onthoud jezelf.’ De ander zei: ‘Laat me alleen met mijn Heer. Ben jij gestuurd als een waker over mij!?’ De andere zei: ‘Bij Allah! Allah zal jou niet vergeven,’ of hij zei: ‘Allah zal jou het Paradijs niet binnenlaten.’ Hun zielen werden later genomen en zij werden samengebracht voor de Heer der werelden. Hij [Allah ﷻ] zei tegen degene die zich inspande: ‘Had jij kennis over Mij? Of had jij enige macht over wat er in Mijn Hand is?’ Hij zei tegen de zondaar: ‘Ga en ga het Paradijs binnen door Mijn Genade.’ Hij zei tegen de andere: ‘Breng hem naar het Hellevuur.’” ¹⁰⁸⁵

Ibn Abie al-‘Izz al-H’anafie zei: “Het behoort tot de grootste daden van onrechtvaardigheid voor iemand om te getuigen dat een ander individu niet vergeven zal worden door Allah of geen genade zal ontvangen en dat hij voor altijd in het Hellevuur zal zijn, omdat dit het oordeel is voor de ongelovige na zijn dood.” ¹⁰⁸⁶

Het kennen van de ernstige gevolgen van het verklaren van een persoon als ongelovige, maakt de ernst van deze kwestie zeer duidelijk. Deze gevolgen omvatten het volgende:

samensteller van de *Soenen* dat verspreid is door de landen. Hij overleed in Basrah in 275 H. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 13, p. 203; *al-A’laam*, vol. 3, p. 122.

¹⁰⁸⁵ Overgeleverd door Aboe Daawoed en Ah’mad. De commentator op *al-‘Aqiedah at-Tah’aawiyah* [Ibn Abie al-‘Izz al-H’anafie] zei dat het *h’asan* [goed] is.

¹⁰⁸⁶ *Sharh’ at-Tah’aawiyah*, vol. 2, p. 436.

- (1) Zijn vrouw zal niet langer meer voor hem toegestaan zijn. Het is voor haar verboden om bij hem te blijven en voor zijn kinderen om onder zijn gezag te blijven.
- (2) Een oordeel dient geveld te worden betreffende hem zodat de bestraffing van afvalligheid uitgevoerd kan worden, nadat het bewijs tegen hem is vastgesteld en hij verzocht is om berouw te tonen.
- (3) Als hij overlijdt, gelden de regels van een moslim niet voor hem. Hij zal niet gewassen worden. Er zal niet voor hem gebeden worden. Hij zal niet begraven worden op een islamitische begraafplaats en zijn moslimfamilieleden zullen niet van hem erven.
- (4) Als hij overlijdt in een staat van ongelooft, zal hij onvermijdelijk de vloek van Allah op zich hebben en hij zal voor altijd in het Hellevuur blijven.¹⁰⁸⁷

De uitingen van extremisme met betrekking tot *tekfier*

Door het bestuderen van het religieus extremisme in het leven van hedendaagse moslims, wordt het duidelijk dat extremisme met betrekking tot *tekfier* (anderen als niet-moslims [ongelovigen] verklaren) tot uiting komt in de volgende fenomenen:

- 1) Anderen als ongelovigen verklaren op grond van de zonden die zij begingen.
- 2) Een bestuurder die niet regeert met wat Allah geopenbaard heeft als ongelovige verklaren, zonder uitzondering.
- 3) De volgelingen van die bestuurders die niet regeren met wat Allah geopenbaard heeft als ongelovige verklaren zonder uitzondering.
- 4) Degenen buiten de groep (*djamaa'ah*) als ongelovigen verklaren.
- 5) Degenen die wonen in de [niet-moslim] samenleving en niet emigreren als ongelovigen verklaren.
- 6) Bepaalde mensen als ongelovigen verklaren zonder acht te slaan op de *sharie'ah* principes en factoren betreffende deze kwestie.
- 7) Degene die de andere ongelovigen – volgens hun beweringen – niet als ongelovigen beschouwd als ongelovige verklaren.
- 8) De innovatie van het uitstellen van het oordeel en de Islam van iemand anders verifiëren/onderzoeken.

---

¹⁰⁸⁷ Zie dr. Yoesoef al-Qaradhaawie, *Dhzaahiratoe al-Ghoeloewie fie at-Tekfier*, p. 31-32.

- 9) De opvatting dat de hedendaagse moslimsamenleving een *djahili* (onwetende) samenleving is.
- 10) Extremisme met betrekking tot het maken van een oordeel over een gebied of land.

Elk van deze punten zal in een afzonderlijke paragraaf besproken worden, vergezeld met een bespreking van de verklaringen van de extremisten.

Extremisme betreffende het verklaren van anderen als ongelovigen op grond van de zonden die zij begingen

Een vastgesteld principe onder de *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah* is dat een dader van zonden niet beschouwd wordt als een ongelovige zolang als hij die zonden niet als toegestaan en wettig beschouwt.

Imaam at-Tah'aawie ¹⁰⁸⁸ zei: "Wij verklaren niemand van de 'mensen van de *qiblah*' ¹⁰⁸⁹ een ongelovige op grond van een zonde die hij beging, zolang als hij het niet behandelt als iets toelaatbaars. Op hetzelfde moment zeggen we niet dat de zonde de persoon - zolang als hij geloof heeft - die het begaat niet schaad."¹⁰⁹⁰

An-Nawawie zei: "Weet dat de mening van de 'mensen van waarheid' is, dat niemand van de 'mensen van de *qiblah*' een ongelovige wordt verklaard gewoonweg door een zonde. Noch verklaren we de 'mensen van begeerten en innovaties tot ongelovigen. Als iemand iets verwerpt wat onvermijdelijk bekend is dat het behoort tot de religie van de Islaam, het oordeel betreffende hem is dat van afvalligheid en ongeloof. Dit is zo tenzij hij de Islaam pas heeft aanvaard of opgegroeid was in een verafgelegen, verlaten land en hij zich onbewust was van deze dingen. Hij dient dan van deze dingen op de hoogte gebracht te worden en als hij volhoudt in het verwerpen van deze dingen, dan wordt hij beschouwd als een ongelovige. Dezelfde regelgeving geldt voor degene die overspel (ontucht), alcohol, moord - of enig andere algemeen bekende verboden daden die onvermijdelijk bekend zijn [als een regelgeving van de religie van de Islaam] – toegestaan verklaart."¹⁰⁹¹

Maar wanneer we zeggen dat de *Ahloe s-Soennah* geen ongeloof verklaart gewoonweg door zonden, is dit in verband met daden van ongehoorzaamheid en grote zonden en het is niet in verband met

¹⁰⁸⁸ Hij was Aboe Djafar Ah'mad ibn Moh'ammed ibn Salaamah al-Azdie al-Tah'aawie. Hij was een jurist, de leidende H'anafie jurist van zijn tijd. Hij werd geboren en groeide op in Taha in Zuid Egypte. Hij studeerde eerst recht volgens de Shaafi'ie school en later werd hij een H'anafie. Hij reisde naar Syrië. Hij schreef vele nuttige boeken, inclusief *Sharh' Ma'aani al-Athaar*. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 15, p. 27; *at-Tabaqaat as-Sinniyyah*, vol. 2, p. 49; *al-A'laam*, vol. 1, p. 206.

¹⁰⁸⁹ [Diegenen die het islamitische gebed verrichten richting de *qiblah* in Mekkah. – JZ] [*Qiblah*: de richting van de Ka'bah te Mekkah, gebedsrichting.]

¹⁰⁹⁰ *Al-'Aqiedah at-Tah'aawiiyyah*, met de uitleg, p. 355.

¹⁰⁹¹ *Sharh' an-Nawawie 'ala Sah'ieh' Moeslim*, vol. 1, p. 150.

het opgeven van enige van de pilaren van de Islaam. Ibn Taymiyyah schreef: “Wanneer we zeggen dat de *Ahloe s-Soennah* het overeens is om geen ongeloof te verklaren gewoonweg door een zonde, bedoelen we daarmee daden van ongehoorzaamheid zoals overspel [ontucht] of drinken [van bedwelmende dranken]. Maar wat betreft de fundamenten [d.w.z. de vier pilaren van de Islaam na de geloofsgetuigenis], er is een algemeen bekend meningsverschil of iemand die een van deze opgeeft wel of niet een ongelovige wordt.”¹⁰⁹²

Het bewijs:

De opvatting van de teksten:

Er zijn talrijke teksten in de Qor-aan en *Soennah* die de wettige bestraffing bevestigen voor degenen die bepaalde grote zonden begaan, zoals de bestraffing voor diefstal, overspel [of ontucht¹⁰⁹³], het drinken van alcohol en laster. Deze teksten geven aan dat de dief, ontuchtige persoon, lasteraar en drinker, niet gedood dienen te worden. In plaats daarvan dienen zij wettelijk bestraft te worden. Als zulke daden hen tot ongelovigen zouden maken, dan zou het noodzakelijk zijn om de straf van afvalligheid op hen toe te passen, wat de doodstraf is.¹⁰⁹⁴

Halverwege zijn weerlegging van de Khawaaridj, verklaarde Aboe Oebayd al-Qaasim ibn Sallaam: “We zien dat Allah hun verklaringen tegenspreekt. Dit komt doordat de regelgeving voor de dief is dat zijn hand geamputeerd dient te worden, terwijl de ontuchtige persoon en lasteraar gezeseld dienen te worden. Als de zonde de persoon [die deze begaat] een ongelovige zou maken, dan zou de enige mogelijke bepaling de dood zijn, zoals de boodschapper van Allah ﷻ gezegd heeft: “Eenieder die zijn religie verandert, dient gedood te worden.”¹⁰⁹⁵ Zien jullie dan niet dat als zij ongelovigen zouden zijn, hoe kunnen hun bestraffingen dan amputatie en geseling zijn? Bovendien zegt Allah over degene die onrechtmatig gedood is:

﴿فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيَّهِ سُلْطٰنًا﴾

¹⁰⁹² Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 7, p. 302.

¹⁰⁹³ [Men spreekt van overspel bij een getrouwde persoon, en over ontucht bij een niet-getrouwde persoon. In het Arabisch wordt dit aangeduid met *zinna*. – AY]

¹⁰⁹⁴ Zie Ibn Abie al-'Izz al-H'anafie, *Sharh' at-Tah'aawiyah*, vol. 2, p. 367.

¹⁰⁹⁵ Overgeleverd door al-Boekhaarie, at-Tirmidzie, Aboe Daawoed, an-Nasaa-ie, Ibn Maadjah en Ah'mad.

“...Wij gaven zijn erfgenaam bevoegdheid [om *qisaas* te eisen - de wet van gelijkheid in bestraffing, of te vergeven, of om *diyah* (bloedgeld) te nemen]...”¹⁰⁹⁶ Als moord *koefr* zou zijn [in de zin dat het iemand buiten de oevers van de Islaam zou plaatsens], dan zou de erfgenaam niet het recht hebben om hem te vergeven of om bloedgeld te nemen. In plaats daarvan zou het een verplichting zijn om de moordenaar te doden.”¹⁰⁹⁷

Ibn Taymiyyah zei: “Evenzo weet elke moslim dat de drinker van alcohol, de ontuchtige persoon, de lasteraar en de dief niet door de profeet ﷺ behandeld werden als afvalligen die gedood dienen te worden. In plaats daarvan tonen de Qor-aan en de ondubbelzinnige verslagen van hem aan dat die mensen bestraft dienen te worden op een andere manier dan de bestraffing van de afvallige. Allah ﷻ heeft in de Qor-aan geseling van de lasteraar en ontuchtige persoon genoemd en de amputatie van de hand van de dief. Dit is iets dat absoluut bekend is van de boodschapper van Allah ﷻ. Als zij afvalligen geweest waren, dan zou hij hen gedood hebben.”¹⁰⁹⁸

Bewijs van de Qor-aan:

(1) Allah de Verhevene zegt:

﴿ وَإِنْ طَافَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأْصَلِحُوا بَيْنَهُمَا فَإِنْ بَغَتْ إِحْدَهُمَا عَلَى الْأُخْرَى فَقَتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّى تَفِيءَ إِلَى أَمْرِ اللَّهِ فَإِنْ فَاءَتْ فَأْصَلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴾

“En indien twee partijen van de gelovigen elkaar bestrijden, sticht dan vrede tussen hen beide. Als een van hen beiden de ander dan onrecht aandoet (bestrijdt), bestrijd dan (allen) de groep die onrecht aandoet totdat zij terugkeert naar Allah's Bevel. Als zij dan terugkeert, sticht dan vrede tussen hen beide met onpartijdigheid en wees rechtvaardig. Waarlijk, Allah houdt van de rechtvaardige weldoeners.”¹⁰⁹⁹

¹⁰⁹⁶ Soerat al-Israa-e (17), aayah 33.

¹⁰⁹⁷ Al-Imaan, p. 88-89.

¹⁰⁹⁸ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 7, p. 288 en vol. 7, p. 482.

¹⁰⁹⁹ Soerat al-H'oedjoeraat (49), aayah 9.

Onrechtvaardigheid en onderdrukking zijn grote zonden. Op hetzelfde moment noemt Allah ﷻ deze strijdende groepen gelovigen. Dit betekent dat hun vechten en onrechtvaardigheid hen niet buiten de oevers van de Islaam brachten. Voorwaar, Allah bevestigt zelfs dat zij allen broeders zijn. [In het vers volgend op het hierboven staande,] zegt Allah ﷻ:

﴿ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ ﴾

“...Dus sticht vrede tussen jullie (strijdende) broeders...”¹¹⁰⁰

Al-Boekhaarie gaf een van zijn hoofdstukken de titel: “Hoofdstuk: ‘Als twee partijen onder de gelovigen beginnen te vechten, sticht dan vrede tussen hen beide;’ Hij [Allah] noemde hen gelovigen.”¹¹⁰¹ Ibn H’adjar zei: “De auteur [al-Boekhaarie] gebruikte dit als bewijs dat wanneer een gelovige een zonde begaat, hij geen ongelovige wordt, omdat Allah de naam ‘de gelovige’ in hun aangelegenheid aanhield.”¹¹⁰²

(2) Allah de Verhevene zegt:

﴿ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ
وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴾

“Waarlijk, Allah vergeeft niet dat er deelgenoten aan Hem toegekend worden (d.w.z. *shirk* - polytheïsme, tenzij men vóór de dood er berouw voor toont), maar Hij vergeeft behalve dat (alle andere zonden), aan wie Hij wil; en wie deelgenoten aan Allah toekent, hij is dan werkelijk ver afgedwaald (van het rechte pad).”¹¹⁰³

Al-Boekhaarie heeft een hoofdstuk met de titel: “Zonden behoren tot de zaken van de Dagen van Onwetendheid. Degene die ze begaat wordt niet beschouwd als een ongelovige tenzij hij *shirk* begaat. Omdat de profeet ﷺ gezegd heeft: ‘Je bent een man die wat *djaahiliyyah* (onwetendheid) in zich heeft.’¹¹⁰⁴ En Allah heeft gezegd:

¹¹⁰⁰ Soerat al-H’oedjoeraat (49), aayah 10.

¹¹⁰¹ *Sah’ieh’ al-Boekhaarie* met de uitleg *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 1, p. 84.

¹¹⁰² *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 1, p. 85.

¹¹⁰³ Soerat an-Nisaa-e (4), aayah 116.

¹¹⁰⁴ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

﴿ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ ۖ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ۗ ﴾

‘Waarlijk, Allah vergeeft niet dat er deelgenoten aan Hem toegekend worden (d.w.z. *shirk* - polytheïsme, tenzij men vóór de dood er berouw voor toont), **maar Hij vergeeft behalve dat** (alle andere zonden), **aan wie Hij wil...**”¹¹⁰⁵”¹¹⁰⁶ Ibn H’adjar merkte vervolgens op: “Het resultaat van de hoofdstuktitel is dat, aangezien hij reeds had aangetoond dat het woord *koefr* wordt gebruikt voor zonden in een figuurlijke zin wat betekent *koefr* met betrekking tot de gulheid en niet *koefr* van ontkenning, hij nu aantoont dat het een *koefr* is dat iemand niet buiten de oevers van de Islaam plaatst. Dit is tegenovergesteld aan de opvattingen van de Khawaaridj die mensen ongelovigen verklaren op grond van zonden. De tekst van de Qor-aan weerlegt hen, met Allah’s Woorden: “...**maar Hij vergeeft behalve dat** (d.w.z. *shirk*) (alle andere zonden), **aan wie Hij wil...**” (*an-Nisaa-e* 116). Daarom, al wat minder is dan *koefr* valt onder de mogelijkheid dat het vergeven wordt. De betekenis van *shirk* in dit vers is *koefr*, omdat degene die, bijvoorbeeld, het profeetschap van Moh’ammed ﷺ ontkent een ongelovige is, ook al kent hij geen deelgenoten toe aan Allah ﷻ. Er is geen meningsverschil over het punt dat er geen vergeving is voor een dergelijk persoon.”¹¹⁰⁷

Ibn Taymiyyah zei: “Het is niet toegestaan om het [hierboven staande vers] te interpreteren als verwijzend naar degene die berouw toont. Wanneer het de berouwvolle betreft, is er geen verschil tussen *shirk* en andere zonden, omdat Allah ﷻ zegt:

﴿ قُلْ يَاعِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ ۗ ﴾

﴿ إِنَّ اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا ۗ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴾

“Zeg (O Moh’ammed): ‘(Allah ﷻ zegt:) ‘O Mijn dienaren, **degenen** (onder hen) **die buitensporig zijn jegens zichzelf** (door ongelof, bijgeloof en zonden te begaan)! **Wanhoop niet aan Allah’s Barmhartigheid. Waarlijk, Allah vergeeft alle zonden** (mits men er oprecht berouw voor toont). **Waarlijk, Hij is *al-Ghafoer*** (de Vergevensgezinde), ***ar-Rah’iem*** (de Meest

¹¹⁰⁵ Soerat *an-Nisaa-e* (4), *aayah* 48.

¹¹⁰⁶ *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 1, p. 84.

¹¹⁰⁷ *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 1, p. 85.

Genadevolle).”¹¹⁰⁸ Dit is algemeen en onbeperkt omdat het verwijst naar degene die berouw toont. Maar de andere is specifiek en beperkt.”¹¹⁰⁹

(3) Allah ﷻ zegt ook:

﴿يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلِ ۗ أَحْرَ بِأَحْرٍ ۖ
وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالْأُنثَىٰ بِالْأُنثَىٰ ۗ فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ
فَاتَّبَعُ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَّىٰ إِلَيْهِ بِإِحْسَنٍ ۗ ذَلِكَ خَفِيفٌ مِّن رَّبِّكُمْ
وَرَحْمَةٌ ۗ فَمَنْ أَعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۗ﴾

“O degenen die geloven! *Al-Qisaas*¹¹¹⁰ (de wet van gelijkheid in bestraffing) is jullie voorgeschreven in geval van moord¹¹¹¹: de vrije voor de vrije, en de slaaf voor de slaaf, en de vrouw voor de vrouw.¹¹¹² Wie dan vergeven wordt door zijn broeder (in de religie; d.w.z. familieleden van het slachtoffer), laat het dan gevolgd worden door *al-ma'roef* (het goede) en betaling aan hem met welwillendheid¹¹¹³. Dit is een verlichting van jullie Heer en een barmhartigheid. Wie dan daarna overtreedt (door de dader alsnog te doden of diens familielid als wraak na het nemen van *diyah* - bloedgeld), voor hem is er dan een pijnlijke kwelling.”¹¹¹⁴

Allah ﷻ bevestigt dat de moordenaar een broeder is voor het familielid van de vermoorde. De betekenis is, zonder twijfel, een religieuze broederschap. Hij wordt niet uitgesloten van

¹¹⁰⁸ Soerat az-Zoemar (39), aayah 53.

¹¹⁰⁹ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 7, p. 484-485.

¹¹¹⁰ [*Qisaas* (rechtmatige vergelding). *Qisaas* betekent letterlijk gelijkstelling en houdt volgens de islamitische wetgeving in: de bestraffing van de dader overeenkomstig de door het slachtoffer geleden (lichamelijke) schade (wat volgens een islamitische rechtbank toegekend dient te worden – men mag nooit het recht in eigen hand nemen). – AY]

¹¹¹¹ [Onder moord wordt verstaan: het onrechtmatig en met opzet (al dan niet met voorbedachten rade) doden van iemand. – AY]

¹¹¹² [“De vrije voor de vrije, en de slaaf voor de slaaf, en de vrouw voor de vrouw” is afgeschaft door Allah’s Uitspraak: “De ziel (een leven) voor de ziel (een leven).” (Q. 5:45.) (*Tefsier Ibn Kethier.*) – AY]

¹¹¹³ [D.w.z. de moordenaar dient de voorwaarde van de schikking te accepteren zonder verdere schade te veroorzaken of weerstand te bieden aan de betaling. – AY]

¹¹¹⁴ Soerat al-Baqarah (2), aayah 178.

degenen die geloven. Dit toont aan dat hij geen ongelovige wordt door de daad.¹¹¹⁵

(4) Allah de Verhevene zegt:

﴿يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ ءَوْلِيَاءَ تَلْقَوْنَ
إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِّنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ
وَإِيَّاكُمْ ؕ أَن تُوْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِن كُنتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَدًا فِي سَبِيلِي
وَأَبْتِغَاءَ مَرْضَاتِي تُسِرُّونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَحْفَيْتُمْ وَمَا
أَعْلَنْتُمْ ؕ وَمَن يَفْعَلْهُ مِنكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿٦٠﴾﴾

“O degenen die geloven (in de eenheid van Allah – het islamitische monotheïsme)! **Neem Mijn vijanden en jullie vijanden** (d.w.z. strijdende ongelovigen en polytheïsten) **niet tot awliyaa-e** (helpers, vrienden), **genegenheid tonend jegens hen, terwijl zij werkelijk ongelovig zijn in wat tot jullie gekomen is van de waarheid** (het islamitisch monotheïsme, deze Qor-aan en Moh’ammed ﷺ). **Zij hebben de boodschapper** (Moh’ammed ﷺ) **en jullie verdreven** (uit jullie vaderland) **omdat jullie geloven in Allah, jullie Heer! Als jullie uitrukken, strijdend op Mijn weg en verlangend naar Mijn Tevredenheid** (neem dan deze ongelovigen en polytheïsten niet als jullie vrienden). **Jullie verheimelijken de genegenheid tot hen, terwijl Ik** (volledig) **bekend ben met wat jullie verborgen en wat jullie bekend maakten. En wie van jullie** (moslims) **dit doet, die is dan werkelijk** (ver) **afgedwaald van de rechte weg.**”¹¹¹⁶

De reden van openbaring van dit vers was het incident betreffende Haatib ibn Abie Baltaah¹¹¹⁷ ﷺ. Haatib ﷺ had een zonde begaan door de polytheïsten op de hoogte te brengen dat de boodschapper van Allah ﷺ een leger aan het

¹¹¹⁵ Zie Ibn Abie al-‘Izz, *Sharh’oe al-‘Aqiedatoe at-Tah’aawiyah*, vol. 2, p. 361; Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 3, p. 151.

¹¹¹⁶ Soerat al-Moemtah’annah (60), aayah 1.

¹¹¹⁷ Hij was Haatib ibn Abie Baltaah ﷺ, een metgezel. Hij nam deel aan alle veldslagen van de boodschapper van Allah ﷺ en was de beste boogschutter onder de metgezellen. Hij had vele zakelijke betrekkingen. Hij overleed in al-Medienah in 30 H. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 2, p. 43; *al-A’laam*, vol. 2, p. 159.

voorbereiden was om naar Mekkah op te rukken en het te veroveren.¹¹¹⁸ Ook al deed hij dit, hij werd niet als ongelovige verklaard. Daarom stond de profeet ﷺ 'Oemar ﷺ niet toe om zijn nek te slaan. Voorwaar, hij zei tegen 'Oemar:

«و ما يدريك يا عمر لعل الله اطلع على أهل بدر فقال: اعملوا ما شئتم فقد غفرت لكم.»

“Misschien heeft Allah naar degenen die deelgenomen hebben aan de veldslag van Bedr gekeken en gezegd: ‘Doe wat jullie willen, want Ik heb jullie vergeven.’”¹¹¹⁹

- (5) Het begaan van zonden behoort tot de aard van mensen.¹¹²⁰ Zelfs sommige profeten begingen daden van ongehoorzaamheid.¹¹²¹ Allah ﷻ zegt ook:

¹¹¹⁸ [Haatib ﷺ, een *moehaadji*, schreef vanuit al-Medienah een geheime brief naar de heidenen in Mekkah, waarin hij hun bescherming vroeg voor zijn kinderen en familieleden die in Mekkah achtergebleven waren. De brief werd onderschept en hij bekende de waarheid. Hij werd vergeven omdat hij de waarheid vertelde en zijn beweegreden bleek niet verschrikkelijk, maar deze instructie werd gegeven voor toekomstige leiding. Dit was vlak vóór de verovering van Mekkah, maar dit principe is algemeen toepasbaar. Je kunt niet vriendschappelijk omgaan met de vijanden van je geloof en volk, die je geloof vervolgen en proberen je geloof en jezelf te vernietigen. Je mag dit niet doen, zelfs niet omwille van je familieleden, omdat dit het leven en bestaan van je hele gemeenschap in gevaar brengt. – AY]

¹¹¹⁹ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Ah'mad.

¹¹²⁰ [Er is overgeleverd op gezag van Anas ibn Maalik ﷺ, die zei: “Ik hoorde de boodschapper van Allah ﷻ zeggen: ‘Bij Hem in Wiens Hand mijn ziel is! Als jullie zonden zouden plegen die hetgeen tussen de hemelen en de aarde is zouden vullen, Allah zal jullie vergeven nadat jullie Zijn vergeving gezocht hebben. Bij Hem in Wiens Hand Moh'ammed's ziel is! Als jullie geen zonden zouden plegen, dan zou Allah jullie vervangen door andere mensen die wel zonden zouden plegen. Vervolgens zal Allah hen vergeven nadat zij Zijn vergeving gezocht hebben.’” (Overgeleverd door *imaam* Ah'mad.) Er is overgeleverd op gezag van Aboe Ayyoeb al-Ansaarie ﷺ, die zei terwijl hij stierf: “Ik heb iets niet bekend gemaakt wat ik heb gehoord van de boodschapper van Allah ﷻ, en dat is: ‘Als jullie geen zonden zouden plegen, Allah zou anderen geschapen hebben die zonden zouden plegen om hen te vergeven.’” (Overgeleverd door Moeslim, Ah'mad en at-Tirmidzie.) Er is overgeleverd op gezag van Ibn 'Abbaas ﷺ, die zei: “De boodschapper van Allah ﷻ zei: “De boetedoening voor zonden is berouw.” (Overgeleverd door Ah'mad.) – AY]

¹¹²¹ [De vraag of de profeten enige vorm van zonde begingen is een controversiële kwestie. Vele geleerden geven de voorkeur om deze kwestie te vermijden omdat er voor beide meningen niet veel bewijs is. Maar alle geleerden zijn het overeen dat de profeten geen fouten begingen met betrekking tot het communiceren met hun mensen over wat God aan hen geopenbaard had. Evenzo zijn zij het eens dat profeten geen grote zonden begingen. Maar zij verschillen van mening betreffende de vraag of profeten wel of niet een kleine zonde begingen. Ibn Taymiyyah schreef: “De opvatting dat de profeten geen grote zonden begingen en dat zij mogelijk kleine zonden begingen, is de opvatting van de meeste geleerden van de Islaam en de meeste van hun volgelingen. Men kan zeggen dat dit de mening is van de

﴿ وَعَصَىٰ آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَىٰ ﴾

“...En (aldus) was Adam zijn Heer ongehoorzaam, dus dwaalde hij.”¹¹²²

De broers van [de profeet] Yoesoef [Jozef] ﷺ die profeten waren – hoewel er een meningsverschil is of zij werkelijk profeten waren of niet – raakten verzeild in waar zij in verzeild raakten. Allah ﷻ vertelt hun verhaal in de Qor-aan en zegt:

﴿ اقْتُلُوا يُوسُفَ أَوْ اطْرَحُوهُ أَرْضًا يَخْلُ لَكُمْ وَجْهٌ أَبِيكُمْ ﴾

“(Zij zeiden:) ‘Dood Yoesoef (Jozef ﷺ) of verjaag hem naar een (ander) land, zodat jullie vader’s gezicht (aandacht, liefde) alleen voor jullie zal zijn...’”¹¹²³

[Het verhaal gaat verder met hun daad:]

﴿ وَجَاءُوا عَلَىٰ قَمِيصِهِ بِدَمٍ كَذِبٍ ﴾

“En zij kwamen met bloed (van een schaap) op zijn hemd...”¹¹²⁴

---

meerderheid van de theologen. Aboe I-H’asan al-Aamidie heeft opgemerkt dat dit de mening is van de meerderheid van de Ash’ari theologen alsook als de meerderheid van de geleerden van Koranische exegese, *h’adieth* en *fiqh*. Wat overgeleverd wordt van de *selef*, de imaams, de metgezellen ﷺ, de volgelingen [*at-taabi’ien*] en hun opvolgers, is niet anders dan deze opvatting.” [Ibn Taymiyyah, *Madjmoe’ Fataawa Shaykh al-Islam*, (Riyadh, 1398 H.), vol. 4, p. 319.] Qadie ‘Ayad schreef in *al-Shifa-e*: “Wat betreft kleine zonden, een groep van de *selef* alsook anderen, bevestigen de mogelijkheid. Dit is ook de mening van Aboe Dja’far at-Tabarie en andere geleerden van *fiqh*, *h’adieth* en scholastische theologie... Een andere groep heeft zich onthouden van het zeggen van iets uitdrukkelijks over deze kwestie. Rationeel gezien kan het niet uitgesloten worden dat zij mogelijkwijs kleine zonden begingen, maar wat betreft tekstuele bronnen is er in beide gevallen niets ondubbelzinnig. Een derde groep juristen en theologen bevestigen hun absolute onfeilbaarheid.” [Qadie ‘Ayad, *as-Shifaa-e fie Ta’rifie H’oeqoeqie al-Moestafa* (Beiroet: Dar al-Koetoeb al-Islamiyah), vol. 2, p. 144.] Zie de introductie door Moh’ammed ‘Abdoe I-H’aqq Ansarie voor *Sharh’oe al-Aqiedatoo at-Tah’aawiyah* (Fairfax, VA: IIASA, verwacht.). – JZ]

¹¹²² Soerat *Taa-e Haa-e* (20), aayah 121.

¹¹²³ Soerat Yoesoef (12), aayah 9.

¹¹²⁴ Soerat Yoesoef (12), aayah 18.

Deze zonden vonden plaats, maar zij zijn absoluut geen *shirk*. Dit zou door geen enkele boodschapper gedaan worden, God verhoede. Allah ﷻ zegt:

﴿ مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُؤْتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنَّبُوءَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ كُونُوا رَبَّانِيِّينَ بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُونَ الْكِتَابَ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ ﴾

“Het is niet mogelijk voor een mens, aan wie Allah het Boek en *al-h'oekm* (de wijsheid - de kennis en het begrijpen van de wetten van de religie) en het profetschap heeft gegeven, om vervolgens tot de mensen te zeggen: ‘Wees aanbidders van mij in plaats van (of naast) Allah.’ Integendeel (hij zal zeggen): ‘Wees *rabbaaniyyien* (religieus onderlegde mensen die praktiseren wat zij weten en ook anderen uitnodigen) aangezien jullie het Boek onderwezen hebben en aangezien jullie het bestudeerd hebben.” 1125 · 1126

Allah de Verhevene zegt ook terwijl Hij Yoesoef ﷺ citeert:

﴿ مَا كَانَ لَنَا أَنْ نُنْشِرَكَ بِاللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ذَٰلِكَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴾

“...en het was niet aan ons om iets als deelgenoot aan Allah toe te kennen. Dit (monotheïsme) is van Allah's Gunst aan ons (Die het aan ons geopenbaard heeft) en aan de mensen (naar wie Hij uitnodigers tot *tawh'ied* - monotheïsme - gezonden heeft), maar de meeste mensen zijn niet dankbaar (d.w.z. zij geloven niet in Allah en/of aanbidden Hem niet).” 1127

1125 Soerat Aal 'Imraan (3), aayah 79.

1126 [Als dit niet het recht is van een profeet of een boodschapper, dan is het zeker niet het recht van iemand anders om zo'n eis te uiten. Deze kritiek verwijst naar de onwetende rabbijnen, priesters en onderwijzers van misleiding, in tegenstelling tot de boodschappers en hun oprechte, goed onderlegde volgelingen die hun kennis toepassen. (*Tefsier Ibn Kethier*.) Het is onmogelijk dat Allah's boodschappers iets prediken dat tegen het bevel van Allah ﷻ in gaat. – AY]

1127 Soerat Yoesoef (12), aayah 38.

In een overlevering van al-Boekhaarie staat:

«بشر أمتك أنه من مات لا يشرك بالله شيئاً دخل الجنة قلت يا جبريل وإن سرق
وإن زنى قال نعم قال قلت وإن سرق وإن زنى قال نعم.»

“Gabriël kwam bij mij en gaf me de goede tijdingen dat als iemand overlijdt zonder enige deelgenoot aan Allah toe te kennen, hij het Paradijs zal binnengaan.” Ik [de boodschapper van Allah ﷺ] zei: “Zelfs als hij steelt en zelfs als hij *zina* [ontucht of overspel] pleegt?” Hij zei: “Zelfs als hij steelt en zelfs als hij *zina* pleegt.”¹¹³¹

- (3) Er is ook de *h'adieth* over voorspraak, verhaald door Anas ؓ, waarin hij zei dat de boodschapper van Allah ﷺ tegen hem zei:

«إذا كان يوم القيامة ماج الناس بعضهم في بعض فيأتون آدم فيقولون اشفع لنا إلى ربك فيقول لست لها ولكن عليكم بإبراهيم فإنه خليل الرحمن فيأتون إبراهيم فيقول لست لها ولكن عليكم بموسى فإنه كلمه الله فيأتون موسى فيقول لست لها ولكن عليكم بعيسى فإنه روح الله وكلمته فيأتون عيسى فيقول لست لها ولكن عليكم بمحمد صلى الله عليه وسلم فيأتوني فأقول أنا لها فأستأذن على ربي فيؤذن لي ويلهمني محامد أحمده بها لا تحضرني الآن فأحمده بتلك المحامد وأخر له ساجدا فيقول يا محمد ارفع رأسك وقل يسمع لك وسل تعط واشفع تشفع فأقول يا رب أمتي أمتي فيقول انطلق فأخرج منها من كان في قلبه مثقال شعيرة من إيمان فأنتقل فأفعل ثم أعود فأحمده بتلك المحامد ثم أخرج له ساجدا فيقال يا محمد ارفع رأسك وقل يسمع لك وسل تعط واشفع تشفع فأقول يا رب أمتي أمتي فيقول انطلق فأخرج منها من كان في قلبه مثقال ذرة أو خردلة من إيمان فأخرجه فأنتقل فأفعل ثم أعود فأحمده بتلك المحامد ثم أخرج له ساجدا فيقول يا محمد ارفع رأسك وقل يسمع لك وسل تعط واشفع تشفع فأقول يا رب أمتي أمتي فيقول انطلق فأخرج من كان في قلبه أدنى أدنى مثقال حبة خردل من إيمان فأخرجه من النار فأنتقل فأفعل.»

“Op de Dag der Opstanding zullen de mensen deinen als golven, en dan zullen zij naar Adam gaan en zeggen: ‘Bemiddel alstublieft voor ons bij uw Heer.’ Adam zal zeggen: ‘Ik ben daar niet geschikt voor, maar jullie kunnen beter naar Abraham gaan aangezien hij de *khaliel* (boezemvriend) is van *ar-Rah'maan* [de Meest Barmhartige – Allah ﷻ].’ Zij zullen naar Abraham gaan en hij zal zeggen: ‘Ik ben daar niet geschikt voor, maar jullie

¹¹³¹ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en at-Tirmidzie.

kunnen beter naar Mozes gaan aangezien hij degene is tegen wie Allah direct gesproken heeft.’ Dus gaan zij naar Mozes en hij zal zeggen: ‘Ik ben daar niet geschikt voor, maar jullie kunnen beter naar Jezus gaan aangezien hij een ziel is geschapen door Allah en Zijn Woord.’ Zij gaan naar Jezus en hij zal zeggen: ‘Ik ben daar niet geschikt voor, maar jullie kunnen beter naar Moh’ammed gaan.’ Dus komen zij bij mij en ik zal zeggen: ‘Ik ben [geschikt] daarvoor [voor die rol].’ Dan zal ik de Toestemming van mijn Heer vragen en het zal mij gegeven worden, en dan zal Hij mij inspireren om Hem te prijzen met zulke woorden van lofuiting die ik nu niet ken. Aldus zal ik Hem prijzen met die woorden van lofuiting en ik zal in knieling neervallen voor Hem. Dan zal er gezegd worden: ‘O Moh’ammed! Hef je hoofd op en spreek, want er zal naar jou geluisterd worden; en vraag, want jij (jouw verzoek) zal ingewilligd worden; en bemiddel, want jouw bemiddeling zal geaccepteerd worden!’ Ik zal zeggen: ‘O Heer! Mijn volgelingen! Mijn volgelingen!’ En dan zal er gezegd worden: ‘Ga en haal uit de Hel iedereen die geloof in hun harten hebben gelijk aan het gewicht van een gerstekorrel.’ Ik zal gaan en dit doen en terugkeren om Hem te prijzen met dezelfde lofuitingen, en neervallen (neerknielen) voor Hem. Er zal gezegd worden: ‘O Moh’ammed! Hef je hoofd op en spreek, want er zal naar jou geluisterd worden; en vraag, want jij (jouw verzoek) zal ingewilligd worden; en bemiddel, want jouw bemiddeling zal geaccepteerd worden!’ Ik zal zeggen: ‘O Heer! Mijn volgelingen! Mijn volgelingen!’ En dan zal er gezegd worden: ‘Ga en haal uit de Hel iedereen die geloof in hun harten hebben gelijk aan het gewicht van een kleine mier of een mosterdzaadje.’ Ik zal gaan en dit doen en terugkeren om Hem te prijzen met dezelfde lofuitingen, en in knieling neervallen voor Hem. Er zal gezegd worden: ‘O Moh’ammed! Hef je hoofd op en spreek, want er zal naar jou geluisterd worden; en vraag, want jij (jouw verzoek) zal ingewilligd worden; en bemiddel, want jouw bemiddeling zal geaccepteerd worden!’ Ik zal zeggen: ‘O Heer! Mijn volgelingen! Mijn volgelingen!’ En dan zal er gezegd worden: ‘Ga en haal uit (iedereen) in wier harten er geloof is zelfs gelijk aan het lichtste, lichtste mosterdzaadje. (Haal hen) uit het Vuur.’ Ik zal gaan en dit doen.”¹¹³²

Ibn Taymiyyah zei: “Er zijn vele *moetawaatir ah’aadieth*¹¹³³ van de profeet ﷺ die aangeven dat sommige mensen uit het Vuur

¹¹³² Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

¹¹³³ *Moetawaatir* (Arabisch: متواتر) is een Arabisch woord dat “opeenvolgend” betekent. Het is een term die betekent dat het op een zodanige manier en door zo

gehaald worden nadat zij er binnen zijn gegaan. En er zijn *moetawaatir ah'aadieth* dat de profeet ﷺ zal bemiddelen namens de mensen die het Vuur zijn binnengegaan. Deze *ah'aadieth* vormen bewijzen tegen twee groepen: (1) degenen die de bedreigingen benadrukken en zeggen dat degenen van de mensen van *tawh'ied* die het Hellevuur binnengaan, er nooit uit zullen gaan, en (2) de Moerdjiah en degenen die zich onthouden van het geven van een mening door te zeggen dat ze het niet weten of sommige van de mensen van *tawh'ied* ooit het Hellevuur zullen binnengaan.”¹¹³⁴

- (4) 'Oebaadah ibn as-Saamit ؓ verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷺ zei terwijl er een aantal van zijn metgezellen rondom hem waren:

«بايعوني على أن لا تشركوا بالله شيئاً ولا تسرقوا ولا تزنوا ولا تقتلوا أولادكم ولا تأتوا بهتاناً تفترونه بين أيديكم وأرجلكم ولا تعصوا في معروف فمن وفى منكم فأجره على الله ومن أصاب من ذلك شيئاً ثم ستره الله فهو إلى الله: إن شاء عفا عنه و إن شاء عاقبه فبايعناه على ذلك.»

“Beloof trouw aan mij dat jullie niet enige deelgenoot aan Allah zullen toekennen, jullie niet zullen stelen, jullie geen *zina* (ontucht, overspel) zullen plegen, jullie jullie kinderen niet zullen doden, jullie geen laster zullen begaan met iets wat jullie maken van tussen jullie handen en voeten, en dat jullie niet ongehoorzaam zullen zijn wanneer jullie worden bevolen het goede te doen. Eenieder die deze vervult zal zijn beloning bij Allah hebben. Als deze daden iemand overkomen en hij is bestraft in deze wereld, dat zal de boetedoening voor hem zijn [in het Hiernamaals zijn er dan geen consequenties meer]. Als deze daden iemand overkomen en Allah verbergt het, dan is zijn aangelegenheid bij Allah. Als Hij wil kan Hij hem vergeven en als Hij wil kan Hij hem bestraffen.” En wij legden de belofte tegenover hem af betreffende deze dingen.¹¹³⁵

Ibn H'adjar zei: “Het zinsdeel ‘als deze daden iemand overkomen en Allah verbergt het, dan is zijn aangelegenheid bij Allah. Als Hij wil kan Hij hem vergeven en als Hij wil kan Hij

veel mensen in elke generatie is doorgegeven dat het onmogelijk is dat er een fout is gemaakt of dat zij allemaal overeenkwamen om het te vervalsen.

¹¹³⁴ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 7, p. 486.

¹¹³⁵ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, at-Tirmidzie en an-Nasaa-ie.

hem bestraffen,' is een weerlegging van de Khawaaridj die verklaren dat zondaars ongelovigen zijn.”¹¹³⁶

(5) Moe'aadz ibn Djabal ؓ verhaalde:

«كنت ردف النبي صلى الله عليه وسلم ليس بيني وبينه إلا مؤخرة الرجل فقال يا معاذ بن جبل قلت لبيك رسول الله وسعديك ثم سار ساعة ثم قال يا معاذ بن جبل قلت لبيك رسول الله وسعديك قال هل تدري ما حق الله على العباد قال قلت الله ورسوله أعلم قال فإن حق الله على العباد أن يعبدوه ولا يشركوا به شيئاً ثم سار ساعة قال يا معاذ بن جبل قلت لبيك رسول الله وسعديك قال هل تدري ما حق العباد على الله إذا فعلوا ذلك قال قلت الله ورسوله أعلم قال أن لا يعذبهم.»

“Ik reed achter de profeet ﷺ en er was niets tussen hem en mij behalve de achterkant van het zadel, toen zei hij: ‘O Moe'aadz ibn Djabal!’ Ik antwoordde: ‘Ik ben hier in uw dienst en voor uw genoeg, boodschapper van Allah!’ Hij bewoog zich voort gedurende enkele minuten en zei toen: ‘O Moe'aadz ibn Djabal!’ Ik antwoordde: ‘Ik ben hier in uw dienst en voor uw genoeg, boodschapper van Allah!’ De profeet ﷺ zei vervolgens: ‘Weet jij welk recht Allah heeft op Zijn dienaren?’ Ik zei: ‘Allah en Zijn boodschapper weten het best.’ Hij zei: ‘Waarlijk, het recht van Allah op Zijn dienaren is dat zij Hem dienen te aanbidden en geen enkele deelgenoot aan Hem dienen toe te kennen.’ Hij bewoog zich voort gedurende enkele minuten en zei toen: ‘O Moe'aadz ibn Djabal!’ Ik antwoordde: ‘Ik ben hier in uw dienst en voor uw genoeg, boodschapper van Allah!’ Hij ﷺ zei: ‘Weet jij welke rechten dienaren hebben van Allah als zij dat doen [dat wil zeggen, Allah alleen aanbidden zonder iets met Hem te vereenzelvigen]?’ Ik antwoordde: ‘Allah en Zijn boodschapper weten het best.’ Hij zei vervolgens: ‘Dat Hij hen niet zal bestraffen (met het Vuur van de Hel).’”¹¹³⁷

(6) Er is ook wat al-Boekhaarie en anderen overgeleverd hebben van Aboe Hoerayrah ؓ betreffende degene die alcohol dronk. De profeet ﷺ beval dat hij geslagen moest worden. Nadat dit gedaan was en de persoon weggegaan was, zei iemand: “Moge

¹¹³⁶ *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 1, p. 64.

¹¹³⁷ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, at-Tirmidzie, Ibn Maadjah en Ah'mad.

Allah jou [degene die alcohol dronk] te schande maken.” De profeet ﷺ zei:

« لا تقولوا هكذا لا تعينوا عليه الشيطان.»

“Zeg dat niet. Steun de satan niet tegen hem.”

Een overlevering in *al-Boekhaarie* verklaart:

« لا تكونوا عون الشيطان على أخيكم.»

“Wees geen helper van de satan tegen jouw broeder.”

In andere overleveringen over dit incident, zei hij ﷺ:

« و لكن قولوا: اللهم اغفر له اللهم ارحمه.»

“In plaats daarvan dien je te zeggen: ‘O Allah! Vergeef hem. O Allah! Wees barmhartig voor hem.’”¹¹³⁸

De profeet ﷺ verbood hen om hem te vervloeken; hij noemde hem hun broeder en droeg hen op om voor hem te bidden [smeekbeden te verrichten]. Al deze daden duiden op het feit dat hij een moslim was en geen ongelovige. Als hij een ongelovige geweest zou zijn, dan zou de boodschapper van Allah ﷺ hen niet verboden hebben om hem te vervloeken, noch zou hij hem ‘hun broeder’ genoemd hebben en noch zou hij hen opgedragen hebben om voor hem te bidden.

(7) Aboe Hoerayrah ؓ verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷺ gezegd heeft:

«من كانت لأخيه اليوم مظلمة من عرض أو شيء فليتحلله منه اليوم قبل أن لا يكون درهم ولا دينار، إن كان له عمل صالح أخذ منه بقدر مظلمته، وإن لم يكن له حسنات أخذ من سيئات صاحبه فطرحت عليه ثم ألقى في النار.»

“Eenieder die een ander onrecht heeft aangedaan betreffende zijn reputatie of iets anders, dient hem te smeken om hem te vergeven vóór de Dag der Opstanding wanneer er geen geld zal zijn [om slechte daden mee te compenseren], maar, als hij goede daden heeft, zullen die goede daden van hem genomen worden in overeenstemming met het slechte wat hij gedaan

¹¹³⁸ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Aboe Daawoed.

heeft. En als hij geen goede daden heeft, zullen de zonden van de onderdrukte persoon op hem geladen worden.”¹¹³⁹

Ibn Abie al-'Izz merkte op: “Dit bevestigt dat de overtreder [mogelijk] enige goede daden heeft waarmee de benadeelde zal proberen om zijn rechten te vervullen.”^{1140 · 1141}

Bewijs van de uitspraken van de metgezellen ﷺ:

Djaabir ibn 'Abdoellaah werd op een dag gevraagd: “Beschouwden jullie zonden als een vorm van *shirk*?” Hij antwoordde: “Allah verhoede [wij deden dat niet].”¹¹⁴²

Deze teksten maken duidelijk dat het een vorm van extremisme is om iemand die zich schuldig maakt aan zonden een ongelovige te verklaren. Deze extremistische opvatting is in tegenspraak met de eigenschappen van de Islaam, welke gekenmerkt worden door gemak, zachtaardigheid, rechtvaardigheid en overvloedig mededogen. Het verklaren van zondaars als ongelovigen was één van de meest opvallende meningen en geloofsovertuigingen van de Khawaaridj.

Het bestuderen van de hedendaagse realiteit maakt duidelijk dat er sommige mensen zijn die moslims ongelovigen noemen op grond van hun zonden. Zij geloven dat elke zondaar een ongelovige is. Maahir Bakrie¹¹⁴³ zei: “Het woord ‘zondaar, ongehoorzaam’ (*'aaṣi*) is een van de woorden voor de ongelovige. Het is volledig equivalent aan het woord ‘ongelovige.’ De grondslag hiervoor is de kwestie van het geven van benamingen en titels, want er is nergens

¹¹³⁹ Overgeleverd door al-Boekhaarie, at-Tirmidzie en Ah'mad.

¹¹⁴⁰ *Sharh'oe al-'Aqiedatie at-Tah'aawiyah*, p. 361.

¹¹⁴¹ [De profeet ﷺ zei eens tegen zijn metgezellen ﷺ: “Weten jullie wie *moeflis* (failliet/blut) is?” Zij zeiden: “Onder ons, degene die failliet is, is degene die geen *dirhams* (geld) en geen goederen heeft.” Hij zei: “Degene die failliet is onder mijn *oemmah* (*gemeenschap*) is degene die op de Dag der Opstanding komt met het gebed, vasten en *zakaah*, maar hij zal komen terwijl hij die-en-die beledigd heeft, die-en-die belasterd heeft, de eigendommen van die-en-die (onrechtmatig) verbruikt heeft, het bloed van die-en-die heeft doen vloeien en die-en-die geslagen heeft. Ieder van hen zal wat van zijn *h'asanaat* (goede daden) gegeven worden, en als zijn *h'asanaat* opraken voordat de rekening vereffend is, zullen wat van hun *sayyie-aat* (zonden) genomen worden en op hem geworpen worden, vervolgens zal hij in de Hel geworpen worden.” (Overgeleverd door Moeslim.) – AY]

¹¹⁴² Overgeleverd door Aboe al-Qaasim al-Laalakaa-ie in *Sharh'oe Oeṣoelie l-l'tiqaad* (vol. 6, p. 1075) en Aboe 'Oebayd al-Qaasim ibn Sallaam in *al-Imaan*, p. 29.

¹¹⁴³ Hij was Maahir Bakrie, de tweede in gezag van de groep van Shoekrie Moestafa en hij was de verantwoordelijke persoon voor mediarelaties. Hij was de neef van Shoekrie en kende de filosofie van de groep goed. Hij kreeg de doodstraf en werd geëxecuteerd op 30-03-1978. Zie Moh'ammed Soeroer ibn Nayf Zayn al-'Aabidien, *al-H'oekmoe bi Ghayrie Ma Anzala llaah wa Ahloe al-Ghoeloew*, p. 321.

in de religie van Allah waar een persoon zowel een moslim als een ongelovige genoemd wordt.”¹¹⁴⁴

In een publicatie die zij *Idjmaal Ta-ewielatiehiem wa Idjmaal ar-Raddie 'Alayhim* (“een samenvatting van hun interpretaties en een samenvatting van de weerlegging tegen hen”) noemden, verklaarde Shoekrie's groep: “Het woord *koefr* komt niet in de *sharie'ah* voor behalve als aanduiding voor het tegengestelde van geloof en de ontkenning ervan. Het is een uitdrukking gebruikt voor een algemene categorie welke een aantal subcategorieën bevat, met elk zijn eigen naam, zoals zondigheid, misdadigheid en kwaadaardigheid. Allah ﷻ zegt:

﴿ وَكَرِهَ إِلَيْكُمْ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ ﴾

“...en Hij (Allah ﷻ) heeft *al-koefr* (het ongelooft) en *al-foesoeq* (de zondigheid) en *al-'isyaan* (de ongehoorzaamheid) gehaat gemaakt bij jullie...”¹¹⁴⁵, deze drie zijn allen *koefr* met betrekking tot de algemene bepaling, hoewel zij verschillen in hun specifieke namen. Zij vallen allen volledig onder de categorie van *koefr*. Allah ﷻ zegt op dezelfde manier:

﴿ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَنِينَ
وَالْقَنِاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَشِيعِينَ
وَالْخَشِيعَاتِ ﴾

“...de moslims en de moslimah's (die zich aan Allah ﷻ hebben overgegeven), en de gelovige mannen en de gelovige vrouwen (in het islamitische monotheïsme), en de gehoorzame mannen en de gehoorzame vrouwen (gehoorzaam tegenover Allah ﷻ), en de oprechte mannen en de oprechte vrouwen (integer wat betreft hun woorden en daden), en de geduldige mannen en de geduldige vrouwen (geduldig in het gehoorzamen van Allah ﷻ en geduldig met het wereldse leven), en de nederige mannen en de nederige vrouwen (oetmoedig tegenover hun Heer)...”¹¹⁴⁶

Dit zijn verschillende en specifieke titels die allen één en hetzelfde ding en één en dezelfde betekenis aanduiden. Zij zijn allemaal gelovigen maar hen zijn andere namen gegeven volgens hun

¹¹⁴⁴ Kitaab al-Hidjrah, p. 72.

¹¹⁴⁵ Soerat al-H'oedjoeraat (49), aayah 7.

¹¹⁴⁶ Soerat al-Ah'zaab (33), aayah 35.

verschillende relaties met geloof en welke eigenschap het meest dominant is in een persoon.”¹¹⁴⁷

Men kan hun geloofsovertuigingen over het ongelooft door te zondigen samenvatten in de volgende punten:

- (1) Daden van ongehoorzaamheid tegenover Allah ﷻ en zonden zijn allemaal ongelooft in Allah (*koefr*).
- (2) De titel van ongelovige kan niet van een zondaar verwijderd worden tenzij hij berouw toont.
- (3) Berouw betekent het vernieuwen van iemands Islaam.

Zij zeggen: “Als een persoon eens een zonde begaat en hij toonde geen berouw voor die ene zondige daad, dan is hij volhardend erin, een ongelovige.”¹¹⁴⁸ Zij verwijzen hiernaar als: “...volhardend in zondigen.”¹¹⁴⁹

Hun bewijs:

Sommige professoren hebben een aantal bewijzen genoemd die zij gebruiken om aan te tonen dat de zondaar een ongelovige is. Zij zijn:

- (a) Allah ﷻ zegt:

﴿أَرَأَيْتَ مَنْ أَخَذَ إِلَهَهُ هَوْنَهُ﴾

“**Heb jij** (O Moh’ammed¹¹⁵⁰) **degene gezien die zijn** (triviale) **begeerte nam als zijn god?**¹¹⁵¹...”¹¹⁵²

- (b) Allah de Verhevene zegt ook:

¹¹⁴⁷ Geciteerd van Moh’ammed Soeroer ibn Nayf Zayn al-‘Aabidien, *al-H’oekmoe bi Ghayrie Ma Anzala llaah wa Ahloe al-Ghoeloew*, p. 321.

¹¹⁴⁸ *Al-Tekfier wa al-Hidjrah Wadjhan li Wadjh*, p. 78.

¹¹⁴⁹ [In werkelijkheid stond deze zin op een andere plaats in de Arabische tekst. Maar het leek erop dat het op een verkeerde plaats geplaatst was en het eigenlijk moest staan waar het hierboven geplaatst is. En Allah weet het best. – JZ]

¹¹⁵⁰ [En bij uitbreiding ook elk verstandig en nadenkend mens; kijk eens naar de gevolgen van het volgen van de begeerten. – AY]

¹¹⁵¹ [Door zijn eigen wil · gebaseerd op begeerten en bevestigingen · te prefereren boven Allah’s Wil. Alles wat hij bewondert en als goed ziet volgens zijn eigen begeerten, wordt zijn religie en zijn weg (manier van leven) i.p.v. Allah’s weg. – AY]

¹¹⁵² *Soerat al-Foerqaan* (25), *aayah* 43.

﴿ أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَبْنَى ءَادَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ
لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴾

“Heb ik jullie, O kinderen van Aadam, niet opgelegd om de satan (duivel) niet te aanbidden (door zijn influisteringen te gehoorzamen)!? Waarlijk, hij is voor jullie een duidelijke vijand.”¹¹⁵³

(c) Allah ﷻ zegt:

﴿ إِنَّمَا سُلْطَنُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ
مُشْرِكُونَ ﴾

“Waarlijk, zijn (satan's) macht is slechts over degenen die hem volgen (door zijn influisteringen te gehoorzamen) en degenen die deelgenoten aan Hem (Allah ﷻ) toekennen (d.w.z. de polytheïsten).”¹¹⁵⁴

(d) Allah ﷻ zegt:

﴿ وَإِنَّ الشَّيْطَانَ لِيُوحِيَ إِلَىٰ أَوْلِيَآئِهِمْ لِيُجَدِّدُواكُمْ وَإِنْ
أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴾

“...En waarlijk, de duivels (onder de djinn) inspireren hun vrienden (onder de mensen, door middel van influisteringen) om met jullie te redetwisten, en als jullie hen gehoorzamen, dan zullen jullie zeker afgodenaanbidders zijn.”^{1155 · 1156}

¹¹⁵³ Soerat Yaa-e Sien (36), aayah 60.

¹¹⁵⁴ Soerat an-Nah'l (16), aayah 100.

¹¹⁵⁵ Soerat al-An'aam (6), aayah 121.

¹¹⁵⁶ [Omdat zij (de duivels en hun vrienden) wettig maakten voor jullie om te eten wat Allah ﷻ onwettig heeft verklaard om te eten, en jullie gehoorzaamden hen door het toegestaan te beschouwen om te eten, en daardoor kenden jullie deelgenoten toe aan Allah ﷻ in gehoorzaamheid; en het toekennen van deelgenoten aan Allah ﷻ in gehoorzaamheid is polytheïsme (shirk). Ah'mad, at-Tirmidzie en Ibn Djarier leverden over: “Eens, terwijl Allah's boodschapper ﷺ het vers (9:31) reciteerde, zei 'Adiy ibn H'aatim: 'O Allah's boodschapper! Zij aanbidden hen (d.w.z. de rabbijnen en monniken) niet.' Allah's boodschapper ﷺ zei: 'Zij doen dat zeker wel. Zij (d.w.z.

(e) Een ander vers geeft aan:

﴿ وَمَنْ يَعِصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَأِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا أَبَدًا ﴾

“...En wie Allah en Zijn boodschapper (Moh’ammed ﷺ) niet gehoorzaamd, dan waarlijk, voor hem is er (het) Vuur van *Djahannam* (de Hel) om eeuwig levenden daarin te zijn, voor altijd.”¹¹⁵⁷

(f) Allah ﷻ zegt ook:

﴿ وَمَنْ يَعِصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا

فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُهِيبٌ ﴾

“En wie Allah en Zijn boodschapper (Moh’ammed ﷺ) ongehoorzaam is en Zijn grenzen overschrijdt, Hij zal hem Vuur (de Hel) laten binnentreden, hij is daarin onsterfelijk; en voor hem is er een vernederende kwelling.”¹¹⁵⁸

(g) Allah de Verhevene zegt ook:

﴿ بَلَىٰ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ

النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴾

“Zeker! Eenieder die (het) slechte verwerft (door het verrichten van zonden of het nalaten van verplichtingen) en omringd wordt door zijn zonde(n), zij zijn dan de bewoners van het Vuur (de Hel); zij zijn daarin onsterfelijk (zij zullen er voor altijd bestraft worden).”¹¹⁵⁹

(h) Allah ﷻ zegt in een ander vers:

de rabbijnen en monniken) maakten wettige dingen onwettig, en onwettige dingen wettig, en zij (d.w.z. de joden en de christenen) volgden hen; en hierdoor aanbaden zij hen werkelijk.” (*Tefsir at-Tabarie*, vol. 10.) – AY]

¹¹⁵⁷ Soerat al-Djinn (72), aayah 23.

¹¹⁵⁸ Soerat an-Nisaa-e (4), aayah 14.

¹¹⁵⁹ Soerat al-Baqarah (2), aayah 81.

﴿ وَمَنْ لَمْ يَتَّبِعْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴾

“...En wie geen berouw toont, zij zijn dan de onrechtplegers.”¹¹⁶⁰

Als men deze twee verzen neemt en verwijdert wat herhaald is, krijgt men het resultaat: eenieder die geen brouw toont is een ongelovige.

(i) De boodschapper van Allah ﷺ heeft gezegd:

« كل أمتي يدخلون الجنة إلا من أبي. »

“Iedereen van mijn gemeenschap zal het Paradijs binnengaan behalve die weigert.”

Zijn metgezellen ﷺ vroegen: “Wie zal weigeren?” Hij ﷺ antwoordde:

« قالوا يا رسول الله ومن يأبى قال من أطاعني دخل الجنة ومن عصاني فقد أبى. »

“Eenieder die mij gehoorzaamd zal het Paradijs binnengaan; eenieder die mij ongehoorzaam is heeft geweigerd (om het Paradijs binnen te gaan).”¹¹⁶¹

(j) Zij gebruiken ook een logisch argument. Zij zeggen: stel dat iemand Alexandrië verlaat en koers zet naar Cairo. Hij gaat door alle stopplaatsen en haltes die hem naar Cairo brengen, maar hij stopt op een punt onderweg. Men hoeft de reden niet te noemen waarom hij stopt op die plaats op slechts enkele kilometers afstand van Cairo. Het belangrijke is dat hij daar stopte. Zij stellen het minimum niveau van de Islaam voor als Cairo. Aangezien hij Cairo niet bereikte, betekent dit dat hij het minimum niveau van de Islaam niet bereikte.¹¹⁶²

¹¹⁶⁰ Soerat al-H'oedjoeraat (49), aayah 11.

¹¹⁶¹ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Ah'mad.

¹¹⁶² Voor hun gebruik van deze bewijzen, zie Moh'ammed Soeroer ibn Nayef Zayn al-'Aabidien, *al-H'oekmoe bi Ghayrie Ma Anzala Ilaah wa Ahloe al-Ghoeloew*, p. 161.

De weerlegging van hun opvattingen:

De bewijzen die de mensen van *tekfier* gebruiken, kunnen weerlegd worden met zowel algemene argumenten als specifieke argumenten verbonden aan hun bewijzen.

De algemene weerlegging:

- 1) Alle teksten die zij gebruiken om te bewijzen dat de zondaar een ongelovige is, zijn algemene teksten welke beantwoord kunnen worden met vergelijkbare teksten die beloningen van Allah beloven. Bijvoorbeeld, Allah ﷻ zegt:

﴿ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴾ ﴿١٣﴾ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿١٤﴾

“...En wie Allah en Zijn boodschapper (Moh’ammed ﷺ) gehoorzaamt: Hij (Allah ﷻ) zal hem Tuinen, waar de rivieren onder door stromen (in het Paradijs), laten binnentreden. Zij zijn daarin onsterfelijk; en dat is de geweldige overwinning. * En wie Allah en Zijn boodschapper (Moh’ammed ﷺ) ongehoorzaam is en Zijn grenzen overschrijdt, Hij zal hem Vuur (de Hel) laten binnentreden, hij is daarin onsterfelijk; en voor hem is er een vernederende kwelling.”¹¹⁶³

Allah de Verhevene zegt ook:

﴿ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴾ ﴿٧١﴾

“...En wie Allah en Zijn boodschapper gehoorzaamt, hij heeft waarlijk een groot succes behaald (hij zal van het Hellevuur gered worden en het Paradijs toegelaten worden).”¹¹⁶⁴

¹¹⁶³ Soerat an-Nisaa-e (4), aayah 13-14.

¹¹⁶⁴ Soerat al-Ah'zaab (33), aayah 71.

Allah ﷻ zegt ook:

﴿ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا ﴾

“En wie Allah en de boodschapper (Moh’ammed ﷺ) gehoorzaamt, zij zijn dan samen met degenen die Allah begunstigd heeft, van de profeten en de *siddeeqoen* (die volgelingen van de profeten die als eerste in hen geloofden, zoals Aboe Bakr as-Siddeeq ؓ) en de martelaren en de rechtschapenen (in geloof, woord en daad). En hoe voortreffelijk is dit gezelschap!”¹¹⁶⁵

Volgens de manier waarop zij “de verzen van waarschuwing” [degenen die ongehoorzaam zijn jegens Allah waarschuwend] begrijpen, zo dat elke daad van ongehoorzaamheid valt onder de betekenis van het vers...

﴿ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا أَبَدًا ﴾

“...En wie Allah en Zijn boodschapper (Moh’ammed ﷺ) niet gehoorzaamt, dan waarlijk, voor hem is er (het) Vuur van *Djahannam* (de Hel) om eeuwig levenden daarin te zijn, voor altijd.”¹¹⁶⁶

...op diezelfde manier dient elke daad van gehoorzaamheid dan ook te vallen onder de betekenissen van de verzen die beginnen met “...wie Allah en Zijn boodschapper gehoorzaamt...” Volgens hun ziekelijk begrip zijn deze categorie verzen onvermijdelijk tegenstrijdig en raadselachtig.

De Moerdjah baseerden hun opvattingen op de algemene strekking van “de verzen van beloftes” [beloningen belovend voor degenen die Allah gehoorzamen]. Zij zeggen ook: “Geloof is bevestiging van de waarheid. Daarom, als iemand geloof

¹¹⁶⁵ Soerat an-Nisaa-e (4), aayah 69.

¹¹⁶⁶ Soerat al-Djinn (72), aayah 23.

heeft, schaden zonden hem niet. Evenzo, als iemand ongeloof heeft, zullen daden van gehoorzaamheid hem geen voordeel brengen." Daarom, wanneer het aankomt op de waarschuwingen voor bestraffing, dient hij alle zonden samen te voegen om te vallen onder de bedreiging van bestraffing en om voor altijd in het Hellevuur te zijn.

De Khawaaridj baseerden hun opvattingen op de algemene strekking van "de verzen van waarschuwing." Zij zeiden dat één zonde voldoende is om voor eeuwig in het Hellevuur geworpen te worden. Daarom, met betrekking tot de toezeggingen van beloningen dient men alle daden van gehoorzaamheid te verzamelen om voor altijd in het Paradijs te zijn.

De *Ahloe s-Soennah* nemen een middenpositie in. Zij zeggen dat degene die een grote zonde begaat, een zondaar is met een gebrek in zijn geloof. Hij stelt zichzelf bloot aan de mogelijkheid van bestraffing. Als hij overlijdt zonder berouw getoond te hebben, valt hij onder de Wil en Beslissing van Allah. Als Allah wil dan vergeeft Hij hem, maar als Hij wil dan zal Hij hem bestraffen. Aboe 'Oebayd al-Qaasim ibn Sallaam zei: "Onze mening over deze kwestie is dat ongehoorzaamheid en zonden geloof niet verwijderen en niet noodzaakt tot ongeloof. Maar zij loochenen de werkelijkheid en zuiverheid van geloof waarmee Allah ware gelovigen omschrijft." ¹¹⁶⁷

Ibn Taymiyyah zei over de *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah*: "Zij verklaren de "Mensen van de *Qiblah*" niet als ongelovigen gewoonweg op grond van hun ongehoorzaamheid en grote zonden, zoals de Khawaaridj doen. Waarlijk, de broederschap van geloof blijft zelfs bij zonden... Ook verwijderen zij niet volledig de titel van geloof van de zondaar (*faasiq*). Noch zeggen zij dat hij voor eeuwig in het Hellevuur zal zijn, zoals de Moe'tazilah zeggen. Voorwaar, zondigheid kan nog steeds onder de naam van geloof vallen; maar het maakt geen deel uit van het omschreven complete geloof... Zij [*Ahloe s-Soennah*] zeggen dat hij een gelovige is die een gebrek heeft in zijn geloof, of zij zeggen dat hij een gelovige is op grond van zijn geloof en een zondaar op grond van zijn grote zonde. Zij geven hem [de titel van geloof] niet onvoorwaardelijk, noch verwijderen zij deze titel onvoorwaardelijk van hem." ¹¹⁶⁸

¹¹⁶⁷ *Al-Imaan*, p. 89.

¹¹⁶⁸ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 3, p. 151-152.

As-Safaarienie ¹¹⁶⁹ zei: “De waarheid is de mening van de mensen van waarheid van de *Ahloe s-Soennah*. [Dat wil zeggen,] de dader van een grote zonde valt onder de Wil van Allah en Zijn [mogelijke] vergeving. Dit is vanwege het fundament van geloof - wat bevestiging, kennis en overgave is - dat [in zijn hart] bestaat. De teksten van de Qor-aan en *Soennah* duiden niet op enige andere opvatting behalve deze.” ¹¹⁷⁰

- 2) Er is een veeleisend principe waar naar verwezen dient te worden met betrekking tot deze algemene verzen. Een beroep doen op dit veeleisende principe zal enige veronderstelde tegenstrijdigheid of afwijking verdrijven. [Zoals Allah ﷻ zegt:]

﴿ أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ أَلْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ
أَخْتِلَفًا كَثِيرًا ﴾

“Overpeinzen zij de *Qor-aan* (Koran) dan niet? En als het van iemand anders dan Allah geweest zou zijn, dan zouden zij daarin veel tegenstrijdigheden vinden.” ¹¹⁷¹ · ¹¹⁷²

Dit veeleisende en overheersende principe wordt gevonden in Allah's Uitspraak:

﴿ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ﴾

¹¹⁶⁹ Hij was Shams ad-Dien Moh'ammed ibn Ah'mad ibn Saalim as-Safaarienie, een geleerde betreffende *h'adieth* en juridische theorie, een van de *moehaqiqien* [uitvoerige onderzoekers en verifiëerders van wat waar is]. Hij behoorde tot de latere H'anbalie geleerden. Hij werd geboren in Safaarien, Nabalus [in Palestina], in 1114 H. Hij reisde naar Damascus en keerde vervolgens terug, onderwees en gaf juridische oordelen voor Safaarien. Hij overleed daar in 1188 H. Zijn meest bekende boeken omvatten *Ghadhaa-oe al-Albaab* en *Sharh'oe Thoelaathiyat al-Moesned*. Zie *al-A'laam*, vol. 6, p. 14.

¹¹⁷⁰ *Lawwami al-Anwaar al-Bahiyah*, vol. 1, p. 312.

¹¹⁷¹ *Soerat an-Nisaa-e* (4), *ayyah* 82.

¹¹⁷² [Het feit dat de Qor-aan vrij is gebleven van inconsistenties en tegenstrijdigheden ondanks alle aangrijpende veranderingen en turbulente gebeurtenissen in het leven van de profeet Moh'ammed ﷺ gedurende de drieëntwintig jaar van het “ontvouwen” van het goddelijke Schrift, had hen moeten overtuigen dat het niet “samengesteld is door Moh'ammed” (een beschuldiging die herhaaldelijk tegen hem werd uitgebracht door niet alleen zijn tijdgenoten, maar ook door ongelovigen van latere tijden), maar dat het alleen van goddelijke oorsprong kon zijn. (*The Message of the Qur'aan*, Moh'ammed Asad.) – AY]

“Waarlijk, Allah vergeeft niet dat er deelgenoten aan Hem toegekend worden (d.w.z. *shirk* - polytheïsme, tenzij men vóór de dood er berouw voor toont), maar Hij vergeeft behalve dat (alle andere zonden), aan wie Hij wil...” ¹¹⁷³

Dit vers verdeelt zonden en ongehoorzaamheid in twee categorieën:

- (a) *shirk* (het toekennen van deelgenoten aan Allah ﷻ)
- (b) dat wat minder is dan *shirk*

Shirk wordt nooit vergeven [tenzij men er vóór de dood oprecht berouw voor toont]. Betreffende dat wat minder is dan *shirk*, Allah vergeeft wie Hij wil. Dit volledige vers is met betrekking tot de vergiffenis van zonden zonder dat de persoon er berouw voor toont. Voor de persoon die oprecht berouw toont, Allah de Verhevene vergeeft elk soort van zonde, zowel *shirk* en dat wat minder is dan *shirk*. [Zoals Allah ﷻ zegt:]

﴿فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ﴾

“...Maar als zij dan berouw tonen ¹¹⁷⁴ en *as-salaah* (het gebed) onderhouden en *az-zakaah* (de verplichte liefdadigheid) geven, laat hen dan met rust...” ¹¹⁷⁵

[Allah ﷻ zegt ook:]

﴿قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا يُغْفَرْ لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ﴾

“Zeg (O Moh’ammed) tegen degenen die ongelovig zijn dat als zij ophouden (met hun vijandigheid en ongelooft), hetgeen vooraf is gegaan (aan ongelooft en zonden) hen vergeven wordt...” ^{1176 · 1177}

¹¹⁷³ Soerat an-Nisaa-e (4), aayah 116.

¹¹⁷⁴ [In A. Yusuf Ali Quran Commentary wordt aangegeven: “Het berouw dient oprecht te zijn, en dat wordt aangetoond door gedrag – een spirituele vitaliteit van oprecht gebed (*as-salaah*) en liefdadigheid (*az-zakaah*). In dat geval dienen we de deur voor de berouwvollen niet te versperren. Integendeel, we dienen alles te doen om hun weg gemakkelijk te maken, denkend aan het feit dat Allah *al-Ghafoer* (de Vergevensgezinde), *ar-Rah’iem* (de Meest Genadevolle) is.” – AY]

¹¹⁷⁵ Soerat at-Tawbah (9), aayah 5.

¹¹⁷⁶ Soerat al-Anfaal (8), aayah 38.

¹¹⁷⁷ [Het is overgeleverd in *Sah’ieh’ al-Boekhaarie* dat Aboe Waa-il zei dat Ibn Mas’oed zei dat de boodschapper van Allah ﷻ gezegd heeft: “Degene die goed handelt als moslim, zal niet gestraft worden voor wat hij gedaan heeft tijdens

De uitvoerige, specifieke weerlegging:

- (1) Tot de bewijzen die de mensen van *tekfier* gebruiken om de zondaar als een ongelovige te verklaren, behoren de volgende verzen:

﴿أَفَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ﴾

“**Heb jij hem gezien die zijn eigen (triviale) begeerten neemt als zijn god?...**”¹¹⁷⁸

En:

﴿الَمْ أَعْهَدَ إِلَيْكُمْ يَبْنَىءَ آدَمَ أَن لَّا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ

لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ﴾

“**Heb ik jullie, O kinderen van Adam, niet opgelegd om de satan (duivel) niet te aanbidden (door zijn influisteringen te gehoorzamen)!? Waarlijk, hij is voor jullie een duidelijke vijand.**”¹¹⁷⁹

Hun begrip van deze verzen is ogenschijnlijk dat degene die zijn begeerten volgt en een zonde begaat, een deelgenoot aan Allah heeft toegekend. Maar de mensen van kennis geven in de uitleg van dit vers aan dat het in verband is met de polytheïsten die alles aanbidden wat maar in overeenstemming is met hun begeerten om te aanbidden.

At-Tabarie zei: “De uitleggers verschilden van mening betreffende de betekenis van: “**Heb jij hem gezien die zijn eigen (triviale) begeerten neemt als zijn god?...**” Sommige zeggen dat het betekent dat hij zijn begeerten en verlangens neemt als zijn religie, in de zin dat hij nooit iets begeert of hij volgt het. Dat is omdat hij niet in Allah gelooft, niet verbiedt wat Allah verboden heeft en niet toestaat wat Allah toegestaan heeft. Zijn religie is slechts wat hij zelf begeert, waar hij naar handelt.”¹¹⁸⁰ Vervolgens presenteerde hij zijn keten terug naar

djaahiliyyah (onwetendheid, d.w.z. vóór zijn acceptatie van de Islam). Degene die slecht handelt als moslim, zal een bestraffing ondergaan voor zijn vroegere en latere daden.” – AY]

¹¹⁷⁸ Soerat al-Djaathiyah (45), aayah 23.

¹¹⁷⁹ Soerat Yaa-e Sien (36), aayah 60.

¹¹⁸⁰ Djaami'oe l-Bayaan, vol. 25, p. 150.

Ibn 'Abbaas ؓ die zei: “Dat is de ongelovige die zijn religie neemt zonder leiding van Allah of bewijs.”¹¹⁸¹ Hij leverde ook over van Qataadah betreffende de betekenis van dit vers: “Hij begeert niets behalve dat hij het volgt, Allah niet vrezend.”¹¹⁸² Vervolgens gaf at-Tabarie aan: “De betekenis daarvan is: zien jullie degene niet die als object van aanbidding neemt wat hij zelf begeert om te aanbidden of wat dan ook.”¹¹⁸³ Daarna presenteerde hij zijn keten terug naar Sa'ied ibn Djoebayr, die zei: “De Qoeraysh aanbaden op een gegeven moment al-'Oezzaa, wat een witte steen was. Als zij iets beters vonden dan dat, dan gooiden zij het weg en aanbaden de andere [steen]. Daarom openbaarde Allah ﷻ: **'Heb jij hem gezien die zijn eigen (triviale) begeerten neemt als zijn god?...'**”¹¹⁸⁴

Betreffende dit vers van *soerat al-Djaathiyah* dat zij gebruiken als bewijs, er is een ander vers bijna hetzelfde, dat voorkomt in een context waarin de polytheïsten worden omschreven. Allah ﷻ zegt:

﴿ وَإِذَا رَأَوْكَ إِِنْ يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُؤًا أَهْذَا الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا ﴿٤١﴾
 إِنْ كَادَ لِيُضِلَّنَا عَنْ ءَالِهَتِنَا لَوْلَا أَنْ صَبَرْنَا عَلَيْهَا وَسَوْفَ
 يَعْلَمُونَ حِينَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾ أَرَأَيْتَ مَنْ أَخَذَ
 إِلَهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا ﴿٤٣﴾ ﴾

“En wanneer zij jou zien (O Moh'ammed ﷺ), nemen zij jou slechts als bespotting (zeggende): ‘Is dit degene die Allah gezonden heeft als een boodschapper? * Hij had ons bijna misleid (afgeleid van de aanbidding) van onze goden, als wij niet geduldig waren gebleven aangaande (de aanbidding van) hen.’ En zij zullen weten, wanneer zij de bestraffing zien, wie het meest misleid is van de (rechte) weg. * Heb jij hem gezien die zijn eigen (triviale) begeerten neemt als zijn god? Ben jij dan een *wakiel* (beschermer) over hem?’”¹¹⁸⁵

¹¹⁸¹ Geciteerd in *Djaami'oe I-Bayaan*, vol. 25, p. 150.

¹¹⁸² Geciteerd in *Djaami'oe I-Bayaan*, vol. 25, p. 150.

¹¹⁸³ Geciteerd in *Djaami'oe I-Bayaan*, vol. 25, p. 150.

¹¹⁸⁴ Geciteerd in *Djaami'oe I-Bayaan*, vol. 25, p. 150.

¹¹⁸⁵ *Soerat al-Foerqaan* (25), aayah 41- 43.

At-Tabarie zei: “Hij bedoeld: ‘O Moh’ammed! Heb jij degene gezien die zijn eigen lusten die hij begeert als zijn heer neemt? Mannen van de polytheïsten aanbaden een steen. Telkens wanneer zij een mooiere steen vonden, gooiden zij de oude weg en aanbaden de nieuwe. Daarom was dit zijn object van aanbedding en zijn god en hij had het zelf gekozen.”¹¹⁸⁶ Al-Quoertoebie zei: “Hij maakte Zijn profeet Moh’ammed verbaasd betreffende deze koppigheid om *shirk* te begaan en vooral hun halsstarrigheid ondanks dat zij toegaven dat Hij hun Schepper en Onderhouder was en toch wendden zij zich tot stenen en aanbaden ze zonder enig bewijs [voor hun daden].”¹¹⁸⁷

Dit toont aan dat de betekenis van het vers een aanbedding is welke absoluut gebaseerd is op begeerten en opvliegingen. Het betekent niet dat wanneer iemand [een misstap maakt en] zijn begeerten volgt door een zonde te begaan, dat dit dan beschouwt dient te worden als een aanbedding [van de begeerten] en *shirk*. Ar-Raazie¹¹⁸⁸ zei: “Het betekent dat zij het volgen van de leiding verlieten en keerden naar het volgen van de begeerten in plaats daarvan. Zij aanbaden begeerten zoals een man zijn god aanbad.”¹¹⁸⁹

(2) [Zij gebruiken ook als bewijs] Allah’s Woorden:

﴿ اَلَمْ اَعْهَدْ اِلَيْكُمْ يَبْنَى اءَادَمَ اَنْ لَّا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ اِنَّهُ ط
لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴾

“Heb Ik jullie, O kinderen van Aadam, niet opgelegd om de satan (duivel) niet te aanbidden (door zijn influisteringen te gehoorzamen)!? Waarlijk, hij is voor jullie een duidelijke vijand.”¹¹⁹⁰

¹¹⁸⁶ *Djaami’oe l-Bayaan*, vol. 19, p. 19.

¹¹⁸⁷ *Al-Djaami’ li Ah’kaami al-Qor-aan*, vol. 13, p. 35.

¹¹⁸⁸ Ar-Raazie is Fakhr ad-Dien Moh’ammed ibn ‘Oemar ibn al-H’asan ibn al-H’oesayn at-Taimie, een van de uitleggers van de Qor-aan en een geleerde betreffende theologie en islamitische juridische theorie. Hij was een afstammeling van de Qoeraysh. Zijn meest bekende boeken omvatten zijn uitleg [*tefsier*] van de Qor-aan *Mafaatih’oe al-Ghayb* en *al-Masoel fie ‘Ilmie al-Mah’soel*. Zie Ibn Khaalikaan, *Wafiyat al-A’yaan*, vol. 3, p. 381; *al-A’laam*, vol. 6, p. 313.

¹¹⁸⁹ *Tefsier ar-Raazie*, vol. 27, p. 268.

¹¹⁹⁰ *Soerat Yaa-e Sien* (36), aayah 60.

Zij begrijpen dit vers als: enige gehoorzaamheid tegenover satan is een vorm van aanbidding van hem. Echter, het gebruik van het woord “aanbidden” in het vers is bedoeld als afschrikwekkend en niet letterlijk. *Sidieq H'asan Khan* ¹¹⁹¹ schreef: “Het aanbidden van satan is gehoorzaamheid tegenover hem in wat hij hen influistert en aantrekkelijk maakt voor hen. Het woord dat hiervoor gebruikt wordt is ‘aanbidden’ om de aard van waarschuwing en de kracht als een afschrikmiddel te versterken, en omdat het zich voor doet als verzet tegen de aanbidding van Allah.” ¹¹⁹²

Gehoorzaamheid tegenover hem is alleen *shirk* wanneer de persoon hem gehoorzaamt in zaken van geloof. *Aboe Bakr ibn al-'Arabie* zei: “De gelovige begaat slechts *shirk* als hij een polytheïst volgt door hem te gehoorzamen in geloofskwesties, wat het kernpunt van ongelof en geloof is. Als hij hem in een daad gehoorzaamt, terwijl zijn geloof stevig gevestigd is op *tawh'ied*, dan is hij een zondaar [en begaat geen *shirk*].” ¹¹⁹³

(3) [Een ander vers dat zij gebruiken, is] Allah's Uitspraak:

﴿ وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لِيُوحُونَ إِلَىٰ أَوْلِيَآئِهِمْ لِيُجَدِّدُوا لَكُمْ وَإِنْ
أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴾

“...En waarlijk, de duivels (onder de *djinn*) inspireren hun vrienden (onder de mensen, door middel van influisteringen) om met jullie te redetwisten, en als jullie hen gehoorzamen, dan zullen jullie zeker afgodenaanbidders zijn.” ¹¹⁹⁴

¹¹⁹¹ Hij was Moh'ammed *Sidieq ibn H'asan ibn 'Aliy al-Boekhaarie*, een van de mensen van de islamitische renaissance. Hij werd geboren in Qunooj, India, in 1248 H. Hij studeerde in Delhi en verhuisde naar Bahubaal om inkomsten te verwerven. Daar trouwde hij met de koningin van Bahubaal. Hij werd enorm beïnvloed door *imaam as-Shawkaanie*. Hij schreef een groot aantal boeken. Hij overleed in 1307 H. Zie *al-A'laam*, vol. 6, p. 168.

¹¹⁹² *Fat-h' al-Bayaan fie l'djaaz al-Qor-aan*, vol. 8, p. 38.

¹¹⁹³ *Ah'kaam al-Qor-aan*, vol. 2, p. 743. [Het lijkt, en Allah weet het best, dat deze verklaring niet onder alle omstandigheden klopt. Als een persoon, bijvoorbeeld, buigt voor een afgodsbeeld of offert voor een heilige terwijl hij weet dat dit daden van *shirk* en *koefr* zijn, kan men niet stellen dat, zolang zijn hart nog op *tawh'ied* is, dat hij geen *shirk* begaan heeft. – JZ]

¹¹⁹⁴ *Soerat al-An'aam* (6), *aayah* 121.

Dit is een deel van een edel vers. Men kan de betekenis ervan pas goed begrijpen als men het in combinatie met het volledige vers neemt en het niet van de rest isoleert. Allah ﷻ zegt:

﴿ وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَيْكُمْ لِيُجَدِّدُوا لَكُمْ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴾

“En eet niet van hetgeen waarover Allah’s Naam niet genoemd is (op het moment van het slachten van dat dier), en waarlijk, dat is zeker *fisq* (een zonde en ongehoorzaamheid tegenover Allah ﷻ). En waarlijk, de duivels (onder de *djinn*) inspireren hun vrienden (onder de mensen, door middel van influisteringen) om met jullie te redetwisten, en als jullie hen gehoorzamen, dan zullen jullie zeker afgodenaanbidders zijn.”¹¹⁹⁵

Dit vers toont aan dat de duivels valsheid in de harten van hun volgelingen influisteren. Zij zorgen voor misvattingen en twijfels in hun gedachten over het eten van kadaver, dat waarover de Naam van Allah niet is genoemd [maar uit zichzelf is gestorven]. Ibn ‘Abbaas ؓ zei met betrekking tot dit vers: “Zij zouden zeggen: ‘Wat Allah heeft geslacht eet je niet, maar wat jij slacht eet je.’ En toen openbaarde Allah het vers: ‘En eet niet van hetgeen waarover Allah’s Naam niet genoemd is...’”¹¹⁹⁶

Daarom is de gehoorzaamheid waar in het vers naar wordt verwezen, de gehoorzaamheid in het toegestaan verklaren van kadaver. Dit vers vormt een basis betreffende *shirk*. *Shirk* omvat het toegestaan maken van iets wat Allah verboden heeft. At-Tabarie zei: “Allah’s Woorden betekenen: ‘als jullie hen gehoorzamen’ door het kadaver toegestaan te verklaren, ‘dan zullen jullie zeker afgodenaanbidders zijn.’ Dit vers bewijst dat als iemand iets toegestaan verklaart wat Allah verboden heeft, hij hierdoor een polytheïst (*moeshrik*) wordt. Allah heeft kadaver expliciet verboden. Als iemand de toelaatbaarheid ervan accepteert vanuit een andere bron [anders dan Allah ﷻ], dan heeft hij *shirk* begaan.”¹¹⁹⁷

¹¹⁹⁵ Soerat al-An’aam (6), aayah 121.

¹¹⁹⁶ Overgeleverd door Aboe Daawoed en an-Nasaa-ïe.

¹¹⁹⁷ Djaami’oe l-Bayaan, vol. 7, p. 77.

(4) [zij gebruiken ook als bewijs] Allah's Woorden:

﴿ إِنَّمَا سُلْطَانُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ ﴾

“Waarlijk, zijn (satan's) macht is slechts over degenen die hem (satan) volgen (door zijn influisteringen te gehoorzamen) en degenen die deelgenoten aan Hem (Allah) toekennen.” ¹¹⁹⁸

De mensen van *tekfier* [degenen die andere als ongelovigen verklaren] gebruiken dit deel van dit edele vers om te beargumenteren dat enige vorm van steun ongelooft in Allah is. Maar dit is niet juist. Steunen of het volgen is alleen *koefr* wanneer de persoon in hetzelfde gelooft als zijn hoeder. Betreffende het vers:

﴿ وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَاءَ وَلَنْ كُنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴾

“En als zij zouden geloven in Allah en de profeet (Moh'ammed ﷺ) en wat neergezonden is tot hem (de Qor-aan), zouden zij hen niet als *awliya-e* (beschermers, helpers, vrienden) nemen; maar velen van hen zijn *faasiqoen* (grote zondaren, goddelozen, opstandig en ongehoorzaam jegens Allah ﷻ).” ¹¹⁹⁹

Al-*Qoertoebie* verklaarde: “Dit duidt aan dat de persoon die een ongelovige als een vriend en beschermer neemt, geen gelovige is als hij gelooft als de [ongelovige] gelooft en als hij tevreden is met zijn daden.” ¹²⁰⁰

Bovendien is er een meningsverschil betreffende naar wie het voornaamwoord [hem] in *bihi moeshrikoen* verwijst. At-*Tabarie* zei: “Wat betreft de woorden ‘die deelgenoten aan Hem (Allah) toekennen’, de uitleggers verschillen in de interpretatie. Sommige zeggen, zoals wij het gezegd hebben, dat het betekent: ‘degenen die deelgenoten aan Allah toekennen.’ Die

¹¹⁹⁸ Soerat an-Nah'I (16), aayah 100.

¹¹⁹⁹ Soerat al-Maa-idah (5), aayah 81.

¹²⁰⁰ Al-Djaami' li Ah'kaam al-Qor-aan, vol. 7, p. 77.

mening is teruggevoerd naar Moedjaahid en andere uitleggers. Anderen zeggen dat het betekent dat zij satan in hun daden associëren.”¹²⁰¹

(5) [Zij citeren ook als bewijs] Allah's Uitspraak:

﴿ وَمَنْ يَعِصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا أَبَدًا ﴾

“...En wie Allah en Zijn boodschapper (Moh'ammed ﷺ) niet gehoorzaamd, dan waarlijk, voor hem is er (het) Vuur van *Djahannam* (de Hel) om eeuwig levenden daarin te zijn, voor altijd.”¹²⁰²

Alsook Allah's Woorden:

﴿ وَمَنْ يَعِصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴾

“En wie Allah en Zijn boodschapper (Moh'ammed ﷺ) ongehoorzaam is en Zijn grenzen overschrijdt, Hij zal hem Vuur (de Hel) laten binnentreden, hij is daarin onsterfelijk; en voor hem is er een vernederende kwelling.”¹²⁰³

En de profeet ﷺ zei ook:

« كل أمتي يدخلون الجنة إلا من أبى قالوا يا رسول الله ومن أبى قال من أطاعني دخل الجنة ومن عصاني فقد أبى.»

“Iedereen van mijn gemeenschap zal het Paradijs binnengaan behalve die weigert.” Zijn metgezellen ﷺ vroegen: “Wie zal weigeren?” Hij ﷺ antwoordde: “Eenieder die mij gehoorzaamd zal het Paradijs binnengaan; eenieder die mij ongehoorzaam is heeft geweigerd (om het Paradijs binnen te gaan).”¹²⁰⁴

Betreffende deze twee verzen en ene *h'adieth*, de weerlegging van hun gebruik als bewijs dat elke zondaar een ongelovige is, kan samengevat worden in de volgende punten:

¹²⁰¹ *Djaami'oe l-Bayaan*, vol. 14, p. 175.

¹²⁰² *Soerat al-Djinn* (72), aayah 23.

¹²⁰³ *Soerat an-Nisaa-e* (4), aayah 14.

¹²⁰⁴ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Ah'mad.

- a) Het woord “ongehoorzaamheid” (*al-m'aasiyyah*) wordt gebruikt voor elke vorm van tegenstrijdigheid aan een bevel. Daarom omvat dit de ongehoorzaamheid van *koefr* alsook andere daden. Als we kijken naar de teksten van de Qor-aan waarin het woord “ongehoorzaamheid” aangetroffen wordt, dan zien we dat zij bestaan uit twee soorten:

Het eerste gebruik is een onvoorwaardelijk gebruik van het woord “ongehoorzaamheid,” wat dan inclusief *koefr*, zondigheid (*foesoeq*) enzovoort is. Dit is het geval met, bijvoorbeeld, Allah's Woorden:

﴿ وَمَنْ يَعِصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَأِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا أَبَدًا ﴾

“...En wie Allah en Zijn boodschapper (Moh'ammed ﷺ) niet gehoorzaamt, dan waarlijk, voor hem is er (het) Vuur van Djahannam (de Hel) om eeuwig levenden daarin te zijn, voor altijd.”¹²⁰⁵

En ook in het vers:

﴿ وَتِلْكَ آيَاتُ جَدُّوًّا جَحَدُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهُ وَاتَّبَعُوا أَمْرًا

كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴾

“En dat was (het volk van) ‘Aad¹²⁰⁶, zij loochenden de aayaat (bewijzen, verzen, tekenen) van hun Heer, en zij waren Zijn profeten ongehoorzaam, en zij volgden het bevel van iedere halsstarrige tiran (arrogante onderdrukkers van de waarheid onder hun leiders).”¹²⁰⁷

¹²⁰⁵ Soerat al-Djinn (72), aayah 23.

¹²⁰⁶ [Het volk ‘Aad is een oude Arabische stam in een district in Zuid-Arabië. Zij leefden na de profeet Noeh’ (Noah) ﷺ. Moh'ammed ibn Ish'aaq zei dat de stam van ‘Aad de afstammelingen waren van ‘Aad, zoon van Iram, zoon van ‘Aws, zoon van Sem, zoon van Noeh’ ﷺ. Het was welvarend, maar onfatsoenlijk en ongehoorzaam tegenover Allah ﷻ, dus vernietigde Allah het met een razende, heftige wind. Allah ﷻ noemt hun verhaal op meerdere plaatsen in de Qor-aan zodat de gelovigen een les kunnen leren uit hun vernietiging. – AY]

¹²⁰⁷ Soerat Hoed (11), aayah 59.

Het tweede gebruik is het gebruik als een beperkte, bijzondere verwijzing. In deze specifieke betekenis is het anders dan hierboven. Bijvoorbeeld, Allah ﷻ zegt betreffende degene die onrechtvaardigheid begaat met betrekking tot de erfenis:

﴿ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴾

“En wie Allah en Zijn boodschapper (Moh’ammed ﷺ) ongehoorzaam is en Zijn grenzen overschrijdt, Hij zal hem Vuur (de Hel) laten binnentreden, hij is daarin onsterfelijk; en voor hem is er een vernederende kwelling.”¹²⁰⁸

In dit geval is de daad van ongehoorzaamheid een specifieke daad van ongehoorzaamheid [en niet algemeen alle vormen van ongehoorzaamheid omvattend]. Evenzo zegt Allah ﷻ:

﴿ وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ وَعْدَهُ إِذْ تَحُسُونَهُمْ بِأَذْنِهِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَزَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِمَّا بَعَدَ مَا أَرَاكُمْ مَا تُحِبُّونَ ۗ ﴾

“En Allah heeft Zijn belofte werkelijk aan jullie vervuld toen jullie hen (jullie vijanden) doodden met Zijn Toestemming (tijdens de veldslag van Oeh’oed); tot (het moment dat) jullie de moed verloren en met elkaar redetwisten over het bevel (van de profeet ﷺ¹²⁰⁹) en jullie waren ongehoorzaam nadat Hij jullie liet zien wat jullie liefhebben (de overwinning over de ongelovigen)...”¹²¹⁰

¹²⁰⁸ Soerat an-Nisaa-e (4), aayah 14.

¹²⁰⁹ [Het bevel aan de boogschutters: “Handhaaf jullie positie (om een cruciale passage te bewaken), en als jullie zien dat wij hen verslagen hebben, verlaat jullie posities dan niet. Als jullie zien dat zij ons verslagen hebben, haast jullie niet om ons te helpen.” (Overgeleverd door al-Boekhaarie.) (Zie *Tefsier Ibn Kethier.*) – AY]

¹²¹⁰ Soerat Aal ‘Imraan (3), aayah 152.

Hier spreekt Allah ﷻ over een specifieke daad van ongehoorzaamheid welke plaatsvond: de boogschutters die ongehoorzaam waren aan het bevel van de profeet ﷺ.¹²¹¹

- b) De ongehoorzame zal eeuwig in het Hellevuur zijn als hij zijn daad van ongehoorzaamheid toegestaan maakt. *Imaam at-Tabarie* zei: “Als iemand zou zeggen: ‘Zal degene die Allah en Zijn boodschapper ongehoorzaam is betreffende de verdeling van de erfenis, eeuwig in het Hellevuur zijn?’ Het antwoord is: ‘Ja, als hij naast zijn daad van ongehoorzaamheid ook twijfels had dat Allah die zaken voor Zijn dienaren verplicht heeft gesteld in deze twee verzen. [Hetzelfde is waar] als hij daar zeker van was maar hij verzette zich tegen Allah en Zijn boodschapper betreffende dit bevel. Eenieder die de verdeling vastgesteld door Allah tegenspreekt en Zijn regelgeving en de bepaling van Zijn boodschapper betreffende dit punt tegenspreekt, als een daad van verwerping van zichzelf of hun regelgeving, dan zal hij behoren tot diegenen die eeuwig in het Hellevuur zullen zijn. Dit is zo omdat zijn verwerping van Allah’s voorschriften betreffende deze kwestie maken dat hij een ongelovige in Allah wordt en iemand buiten de oevers van de Islaam.’”¹²¹²

Al-*Qoertoebie* heeft gezegd: “Als iemand *koefr* bedoelde met de daad van ongehoorzaamheid, dan zal hij eeuwig [in het Vuur] zijn om die reden. Als hij een grote zonde bedoelde en het gaan voorbij de bevelen van Allah, dan is het woord ‘eeuwig’ in een metaforische zin met de betekenis van een [lange] periode. Men zegt: ‘Allah gaf hem zijn domein of macht voor een lange tijd (*khalada*).’”¹²¹³

- (6) [Een ander vers dat zij aanhalen is:]

﴿ بَلَىٰ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴾

¹²¹¹ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*.

¹²¹² *Djaami'oe I-Bayaan*, vol. 4, p. 219; zie ook al-Qaasimie, *Mah'aasin at-Ta-ewiel*, vol. 5, p. 1151.

¹²¹³ *Al-Djaami' li Ah'kaami al-Qor-aan*, vol. 5, p. 82.

“Zeker! Eenieder die (het) slechte verwerft (door het verrichten van zonden of het nalaten van verplichtingen) en omringd wordt door zijn zonde(n), zij zijn dan de bewoners van het Vuur (de Hel); zij zijn daarin onsterfelijk (zij zullen er voor altijd bestraft worden).”¹²¹⁴

Men kan dit argument op een bondige manier weerleggen met het volgende:

- (a) De woorden *sayyie-ah* (“slechte”) en *khatjie-ah* (“zonden”) zijn gebruikt voor *shirk* en wat minder is dan *shirk*. In het volgende vers is het woord *sayyie-ah* gebruikt voor *shirk*:

﴿ بَلَىٰ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٨١﴾ ﴾

“Zeker! Eenieder die (het) slechte verwerft (door het verrichten van zonden of het nalaten van verplichtingen) en omringd wordt door zijn zonde(n), zij zijn dan de bewoners van het Vuur (de Hel); zij zijn daarin onsterfelijk (zij zullen er voor altijd bestraft worden).”¹²¹⁵

Maar in het volgende vers wordt het woord gebruikt met de betekenis voor wat minder is dan *shirk*:

﴿ إِنِ اجْتَنِبُوا كَبَائِرَ مَا تُهَوَّنَ عَنْهُ نُكْفِرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْخِلْكُمْ مُدْخَلًا كَرِيمًا ﴿٢٠٠﴾ ﴾

“Als jullie de grote zonden¹²¹⁶ mijden, hetgeen verboden is voor jullie, zullen Wij jullie kleine zonden voor jullie vergeven en Wij zullen jullie een Edele Ingang (d.w.z. het Paradijs) doen binnentreden.”¹²¹⁷

¹²¹⁴ Soerat al-Baqarah (2), aayah 81.

¹²¹⁵ Soerat al-Baqarah (2), aayah 81.

¹²¹⁶ [Tot de grote zonden behoren: *shirk* (polytheïsme, het toekennen van deelgenoten aan Allah ﷻ), *sih'r* (tovenarij), moord (het doden van een persoon zonder recht), *riba* (rente), het verteren (gebruiken) van het eigendom van een wees, *zinaa* (ontucht, overspel), het vluchten van het slagveld op het moment van vechten, het beschuldigen van kuise gelovige vrouwen van *zinaa*, valse getuigenissen en het slecht behandelen van je ouders. – AY]

¹²¹⁷ Soerat an-Nisaa-e (4), aayah 31.

En het woord *khatīe-ah* is in het volgende vers gebruikt als verwijzing naar *shirk*:

﴿ مِمَّا خَطِيئَتِهِمْ أُغْرِقُوا فَأَدْخَلُوا نَارًا فَلَمْ يَجِدُوا لَهُمْ مِنْ دُونِ
 اللَّهِ أَنْصَارًا ﴾

“Wegens hun zonde (*khatīe-ah*) werden zij verdrinken (in de zondvloed), vervolgens werden zij Vuur (de Hel) binnengelaten. Vervolgens vonden zij voor hen buiten Allah geen helpers (die hen kunnen redden van Allah's Bestrafing).”¹²¹⁸

Maar in het volgende vers wordt het gebruikt als een verwijzing naar wat minder is dan *shirk*:

﴿ وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ ﴾

“En Degene (van Wie) ik wens dat Hij mijn zonden vergeeft op de Dag des Oordeels.”¹²¹⁹

Dit toont aan dat de woorden *sayyie-ah* en *khatīe-ah* niet altijd duiden op *shirk*. In plaats daarvan omvatten de woorden *sayyie-ah* en *khatīe-ah*, *shirk* alsook wat minder is dan *shirk*.

- (b) In het vers [hierboven, *al-Baqarah* 81,] is de betekenis van het woord [*sayyie-ah*] *shirk*. Al-Quoertoebie gaf aan [in zijn uitleg van het genoemde vers:] “Allah’s Uitspraak ‘*sayyie-ah*’ beduidt [hier] *shirk*.” Ibn Djoeraydj¹²²⁰ zei: “Ik zei tegen Ataa-e¹²²¹: [Wat is de betekenis van:] ‘Enieder die (het)

¹²¹⁸ Soerat Noeh’ (71), aayah 25.

¹²¹⁹ Soerat as-Shoe’araa-e (26), aayah 82.

¹²²⁰ Hij was ‘Abdoel-Maalik ibn ‘Abdoel-‘Aziez ibn Djoeraydj, de jurist van de H’aram [in Mekkah] en de *imaam* van de mensen van Hidjaaz in zijn tijd. Hij kwam oorspronkelijk uit de romeinse landen en hij was een slaaf van de mensen van de Qoeraysh. Hij werd geboren in Mekkah en overleed daar in 150 H. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 6, p. 325; *al-A’laam*, vol. 4, p. 160.

¹²²¹ Hij was Ataa-e ibn Abie Rabaah’ Aslam ibn Safwaan. Hij behoorde tot de generatie van de volgelingen [*at-taabi’ien*]. Hij was een van de grootste juristen. Hij was een zwarte slaaf geboren in Jemen en groeide op in Mekkah. Hij studeerde daar totdat hij de *moeftie* (degene die *fataawa* – religieuze oordelen – mag uitspreken) werd voor de mensen en hun geleerde van *h’adieth*. Hij overleed daar in 114 H. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 5, p. 78; *al-A’laam*, vol. 4, p. 235.

slechte (*sayyie-ah*) **verwerft?**' Hij zei: 'Het is *shirk*.' Vervolgens reciteerde hij het vers:

﴿ وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ يُجْزَوْنَ
إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩١﴾ ﴾

'En wie kwam met het slechte (*sayyie-ah*: d.w.z. *shirk* – polytheïsme, ongelooft in de eenheid van Allah en elke slechte zondige daad), **zij zullen dan op hun gezichten** (d.w.z. voorover) **in het Vuur** (de Hel) **geworpen worden...**"¹²²².

Al-H'asan en Qataadah zeiden hetzelfde. Zij zeiden ook dat *khatie-ah* de grote zonden betekent." ¹²²³

(7) [Zij gebruiken het volgende vers ook als een bewijs:]

﴿ وَمَنْ لَمْ يَتَّبِعْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٩٢﴾ ﴾

"...En wie geen berouw toont, zij zijn dan de onrechtplegers."¹²²⁴

En Allah ﷻ zegt in een ander vers:

﴿ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٩٣﴾ ﴾

"...En de ongelovigen, zij zijn de onrechtplegers (het grootste onrecht is het onrecht tegenover Allah ﷻ, d.w.z. het niet in Hem geloven)." ¹²²⁵

Zij zeggen dat als men deze twee verzen naast elkaar legt en verwijderd wat herhaald wordt, dan wordt het gewenste resultaat verkregen: eenieder die geen berouw toont is een ongelovige.

De weerlegging van dit argument luidt: niet alle vormen van overtreding/onrechtvaardigheid (*dhzoelm*) zijn *koefr*. Ibn

¹²²² Soerat an-Naml (27), aayah 90.

¹²²³ Al-Djaami' li Ah'kaami al-Qor-aan, vol. 2, p. 12.

¹²²⁴ Soerat al-H'oedjoeraat (49), aayah 11.

¹²²⁵ Soerat al-Baqarah (2), aayah 254.

Taymiyyah zei: “De absolute *dhzoelm* omvat *koefr*, maar het is niet bepaald alleen maar *koefr*. Voorwaar, het omvat ook wat minder is dan dat. Vergelijkbaar is het geval met de woorden zonde (*al-dzanb*), *khat'ie-ah* en ongehoorzaamheid (*m'aasjiyyah*). Deze kunnen allen *koefr*, zondigheid (*foesoeq*) en ongehoorzaamheid aanduiden. ‘Abdoellaah ibn Mas’oed ﷺ heeft gezegd: ‘O boodschapper van Allah! Welke zonde is de grootste?’ Hij antwoordde: ‘Dat je een gelijke toekent aan Allah terwijl Hij jou geschapen heeft.’ Vervolgens zei ik: ‘Dan wat?’ Hij zei: ‘Dan komt het doden van je kind uit angst dat het met je mee eet [d.w.z. met armoede tot gevolg].’ Vervolgens zei ik: ‘Wat komt daarna?’ Hij zei: ‘Daarna komt het begaan van onwettige geslachtsgemeenschap met de vrouw van je buurman.’^{1226” 1227}

Wat ook aanduidt dat *dhzoelm* (onrechtvaardigheid, overtreding) zowel *koefr* als dat wat minder is dan *koefr* omvat, is de *h'adieth* van Ibn ‘Abbaas ﷺ die zei dat toen Allah ﷻ...

﴿الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ

مُهْتَدُونَ﴾

“Degenen die geloven en hun geloof niet mengen met onrecht (*shirk*: polytheïsme, afgoderij): zij zijn het voor wie er veiligheid is en zij zijn rechtgeleiden.”¹²²⁸

...openbaarde, de metgezellen dit zeer moeilijk vonden. Zij zeiden: “Wie onder ons mengt zijn geloof niet met enige vorm van *dhzoelm* (overtreding)?” De boodschapper van Allah ﷻ zei toen tegen hen:

﴿إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ﴾

“Het is niet zodanig. Horen jullie Loeqmaan’s uitspraak niet: ‘...**Waarlijk, *as-shirk*** (polytheïsme, het toekennen van deelgenoten aan Allah) **is zeker een geweldig *dhzoelm*** (onrecht).’^{1229” 1230}

¹²²⁶ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, an-Nasaa-ie, Aboe Daawoed en Ah'mad.

¹²²⁷ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 9, p. 72.

¹²²⁸ Soerat *al-An'aam* (6), aayah 82.

¹²²⁹ Soerat Loeqmaan (31), aayah 13.

Er is een uitdrukkelijke tekst welke aantoont dat niet elke vorm van *dhzoelm shirk* is. De *dhzoelm* bedoeld in het vers “**en de ongelovigen, zij zijn de onrechtplegers**”, is de absolute of volledige *dhzoelm*.

Ibn Taymiyyah zei, terwijl hij commentaar gaf op het vers:

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِّن قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا شَفِيعَةٌ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾

“**O degenen die geloven** (in de eenheid van Allah – het islamitische monotheïsme)! **Geef uit van hetgeen waarmee Wij jullie voorzien hebben, alvorens een Dag komt waarop er geen handel zal zijn, noch vriendschap, noch voorspraak.** ¹²³¹ **En de ongelovigen, zij zijn de onrechtplegers** (het grootste onrecht is het onrecht tegenover Allah ﷻ, d.w.z. het niet in Hem geloven).” ¹²³²

“De absolute, complete *koefr* is de absolute, complete *dhzoelm*.” ¹²³³

- (8) Zij geven ook een rationeel argument. Zij zeggen dat een reiziger Alexandrië verlaat en koers zet naar Cairo. Hij gaat door alle stopplaatsen en haltes van de reis behalve de laatste. Er is geen reden om te discussiëren waarom hij daar stopte. Cairo symboliseert het minimum van de Islaam. Aangezien hij het niet bereikte, bereikte hij zelfs niet het minimum van de Islaam.

De Khawaaridj presenteerden vóór hen een vergelijkbaar misleidend argument waar zij zich op een zelfde manier op verlieten. Ibn Taymiyyah schreef: “De strekking van hun schoonschijnende argumenten over deze kwestie is dat een samengestelde zaak komt te vervallen als één deel ervan vervalft. Zoals [iets dat gemaakt is van] tien [onderdelen], als één onderdeel er van verwijderd wordt, zijn het er niet langer

¹²³⁰ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en at-Tirmidzie.

¹²³¹ [Dit vers beduidt dat er op die Dag niemand in staat zal zijn te onderhandelen namens zichzelf, of zichzelf kan vrijkopen met iets, ook al zou dat de aarde gevuld met goud zijn, noch zal de vriendschap of relatie met iemand hem dan van nut zijn: dan tellen alleen zijn daden. (*Tefsier Ibn Kethier.*) – AY]

¹²³² Soerat al-Baqarah (2), aayah 254.

¹²³³ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 9, p. 72.

meer tien. Zij bepleitten dat geloof samengesteld is van uitwendige en inwendige verklaringen en daden en dat het teniet wordt gedaan door er slechts een deel van te verwijderen.”¹²³⁴ Ibn Taymiyyah schreef ook: “Dit bedrieglijke argument is een argument van iemand die niet accepteert dat een persoon gehoorzaamheid en ongehoorzaamheid kan combineren, omdat gehoorzaamheid een onderdeel is van geloof terwijl ongehoorzaamheid een onderdeel is van ongelooft. Er kan geen *koefr* en geloof in hem gecombineerd zijn. Zij zeggen, daarom, dat er alleen een pure gelovige of een pure ongelovige kan zijn.”¹²³⁵

Ibn Taymiyyah weerlegde hen in detail, waarvan ik hier een samenvatting ga geven:

De werkelijkheid van iets dat opgebouwd is uit componenten, ongeacht of het gaat om specifieke wezens of filosofische toevalligheden, is dat als er een onderdeel van verwijderd wordt, het overblijfsel ervan ofwel ook verwijderd wordt of dat het overblijfsel niet verwijderd wordt, aangezien het niet noodzakelijk is dat als een onderdeel van iets verwijderd wordt, dat het overblijfsel ook weggaat. Dit is ongeacht of het genoemd wordt als een onderdeel of met een andere naam. Het voorbeeld dat zij gaven betreffende tien, volgt dit principe, omdat als een van de tien wordt verwijderd, dit niet noodzakelijkerwijs betekent dat de andere negen ook moeten weggaan. Als één deel van een samengesteld iets weggenomen wordt, betekend dit niet dat de overblijvende delen van dat samengestelde iets ook weggaan. Het meeste wat gezegd kan worden, is dat de volledig samengestelde vorm niet langer meer bestaat en de naam die alleen gebruikt kan worden voor de volledige vorm is ook niet langer meer geldig. Op dezelfde manier wordt het woord “tien” niet langer meer gebruikt, omdat de samengestelde vorm niet langer meer zijn oude vorm heeft. Dit is iets wat niemand met gezond verstand zal betwisten. Echter, is het een noodzakelijkheid dat als een deel van iets weggenomen wordt, dat de naam dan ook niet langer meer passend is? Het antwoord hierop is dat samengestelde zaken bestaan uit twee soorten:

- Sommige zijn van dien aard dat de complete groepering moet bestaan zodat het zijn naam kan dragen.
- Sommige zijn niet van dien aard.

¹²³⁴ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 7, p. 511.

¹²³⁵ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 7, p. 512.

De eerste groep omvat “tien,” voor die ene die de tien completeert geldt dat het een noodzakelijk iets is zodat die samengestelde groep ‘tien’ genoemd kan worden.

De tweede groep omvat oceanen en rivieren. De volledige componenten zijn niet noodzakelijk zodat deze namen onvoorwaardelijk gegeven kunnen worden. Als een onderdeel van de oceaan wordt verwijderd, blijft de naam nog steeds intact voor hetgeen overblijft. De meeste samengestelde zaken zijn van deze aard. Als dit duidelijk is, realiseert men zich de valsheid van hun argument dat als een deel ontbreekt, dat de naam dan verwijderd dient te worden. Het is mogelijk dat de naam blijft bij de overgebleven onderdelen.

Ibn Taymiyyah verklaarde aan het einde van zijn weerlegging: “Het is algemeen bekend dat de naam *imaan* (geloof) tot [deze tweede] categorie behoort. De profeet ﷺ heeft gezegd [Nederlandstalige interpretatie]: “*Imaan* (geloof) heeft zeventig en oneven nog wat onderdelen. De hoogste van hen is de verklaring ‘er is geen god (die het recht heeft om aanbeden te worden) behalve Allah,’ en de laagste is het verwijderen van iets schadelijks van de weg. En schaamte is een onderdeel van geloof.”¹²³⁶

Het is ook algemeen bekend dat als het verwijderen van iets schadelijks ontbreekt [in een persoon], dat de naam *imaan* niet van hem verwijderd wordt.”¹²³⁷

Wat betreft hun uitspraak dat als een moslim een zonde begaat en geen berouw toont, dat dit dan betekent dat hij voor eeuwig in het Hellevuur zal zijn, dit is een onjuiste bewering. De teksten van de Qor-aan en de *Soennah* tonen duidelijk aan dat de bestraffing voor een zonde verwijderd kan worden van de persoon door middel van tien middelen:

1 – Berouw¹²³⁸: dit is iets waar alle moslims het over eens zijn. Allah ﷻ zegt:

¹²³⁶ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

¹²³⁷ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 7, p. 514-517. Zie ook Moh’ammed Soeroer ibn Nayf Zayn al-‘Aabidien, *al-H’oekmoe bima Anzalallaah wa Ahloe al-Ghoeloe*, p. 163, aangezien hij ook twee rationele weerleggingen geeft.

¹²³⁸ [Anas ibn Maalik ؓ verhaalde: “Allah’s boodschapper ﷺ heeft gezegd: ‘Allah is blijer met het berouw van Zijn dienaar dan dat iemand van jullie blij is met het vinden van zijn kameel die hij kwijt raakte in de woestijn (en hij was bang dat hij daar zou sterven van de dorst).’” (Overgeleverd door al-Boekhaarie.) – AY]

﴿ وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ

مَا تَفْعَلُونَ ﴾

“En Hij is Degene Die *at-tawbah* (het berouw) van Zijn dienaren accepteert en Hij schenkt vergiffenis voor het slechte (zonden), en Hij weet wat jullie doen.” ¹²³⁹

2 – Het smeken om vergeving: het is overgeleverd in de *Sah'ieh'* van al-Boekhaarie en Moeslim dat de profeet ﷺ zei:

«إِذَا أَذْنَبَ عَبْدٌ ذَنْبًا فَقَالَ: أَيُّ رَبِّي! أَذْنَبْتُ ذَنْبًا فَاغْفِرْ لِي، قَالَ لَهُ رَبُّهُ: عِلْمُ عَبْدِي أَنْ لَهُ رَبًّا يَغْفِرُ الذَّنْبَ وَيَأْخُذُ بِهِ قَدْ غَفَرْتُ لِعَبْدِي، ثُمَّ أَذْنَبَ ذَنْبًا آخَرَ فَقَالَ: أَيُّ رَبِّ! أَذْنَبْتُ ذَنْبًا آخَرَ فَاغْفِرْهُ لِي، فَقَالَ رَبُّهُ: عِلْمُ عَبْدِي أَنْ لَهُ رَبًّا يَغْفِرُ الذَّنْبَ وَيَأْخُذُ بِهِ، قَدْ غَفَرْتُ لِعَبْدِي فَلْيَفْعَلْ مَا يَشَاءُ، قَالَ ذَلِكَ فِي الثَّلَاثَةِ أَوْ الرَّابِعَةِ.»

“Een dienaar beging een zonde en zei: ‘O Heer! Ik heb een zonde begaan, dus vergeef me.’ De Heer zei: ‘Mijn dienaar weet dat hij een Heer heeft Die zonden vergeeft. Daarom heb Ik Mijn dienaar vergeven.’ Vervolgens beging hij een andere zonde en zei: ‘O Heer! Ik heb een andere zonde begaan, dus vergeef me!’ Zijn Heer zei: ‘Mijn dienaar weet dat hij een Heer heeft Die zonden vergeeft. Daarom heb Ik Mijn dienaar vergeven.’ En na de derde of vierde gebeurtenis zei Allah: ‘Hij mag doen wat hij wenst.’” ¹²⁴⁰

De boodschapper van Allah ﷺ zei in een andere overlevering:

«لَوْ لَمْ تَذْنِبُوا لَذَهَبَ اللَّهُ بِكُمْ وَجَاءَ بِقَوْمٍ يَذْنِبُونَ فَيَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ فَيَغْفِرُ لَهُمْ.»

“Als jullie geen zonden zouden begaan, Allah zou jullie wegnemen en een volk voortbrengen die zonden begaan en dan Allah’s Vergeving zoeken, en Hij zou ze vergeven.” ¹²⁴¹

3 – De goede daden [*h’asanaat*] die [de slechte daden (*sayyie-aat*)] uitwissen: Allah de Verhevene zegt:

¹²³⁹ Soerat as-Shoeraa (42), aayah 25.

¹²⁴⁰ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

¹²⁴¹ Overgeleverd door Moeslim.

﴿ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي النَّهَارِ وَزُلْفًا مِّنَ اللَّيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ
السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرَى لِلذَّاكِرِينَ ﴾

“En verricht *as-salaah* (het gebed) aan de twee eendes van de dag [verwijzend naar het ochtendgebed (*salaat al-fadjr*) en avondgebed (*salaat al-maghrib*)] en tijdens een deel van de nacht. Waarlijk, de goede daden wissen de slechte daden (d.w.z. kleine zonden) uit...”¹²⁴²

De profeet ﷺ heeft gezegd:

«الصلوات الخمس والجمعة إلى الجمعة ورمضان إلى رمضان مكفرات لما بينهن ما اجتنبت الكبائر.»

“De vijf gebeden, het vrijdaggebed tot het vrijdaggebed en *Ramadhaan* tot *Ramadhaan*, zij dienen allemaal als vergeving voor wat er tussen hen is, zolang dat iemand geen grote zonden begaan heeft.”¹²⁴³

4 – De smeekbeden van de gelovigen voor elkaar, zoals tijdens het begrafenisgebed [*salaat al-djanaazah*]: ‘Aa-ishah en Anas ibn Maalik رضي الله عنه verhaalden dat de profeet ﷺ gezegd heeft:

«ما من ميت تصلي عليه أمة من المسلمين يبلغون مائة كلهم يشفعون له إلا شفعوا فيه.»

“Niemand overlijdt en heeft vervolgens een groep moslims, wiens aantal de honderd bereikt, biddend en ten gunste sprekend voor hem, ware het niet dat dit voorspraak voor hem zal zijn.”¹²⁴⁴

5 – Wat gedaan wordt aan goede daden namens de overledene, zoals liefdadigheid¹²⁴⁵: de boodschapper van Allah ﷻ heeft gezegd:

¹²⁴² Soerat Hoed (11), aayah 114.

¹²⁴³ Overgeleverd door Moeslim en Ah'mad.

¹²⁴⁴ Overgeleverd door Moeslim en Ah'mad.

¹²⁴⁵ [Alle geleerden van de *oemma* zijn het er over eens dat de levenden vier dingen kunnen geven aan de overledene: *h'adj*, 'oemrah, *sadaqah* (liefdadigheid) en *doe'aa-e* (smeekbeden). – AY]

«إِذَا مَاتَ ابْنُ آدَمَ انْقَطَعَ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثٍ عِلْمٍ نَافِعٍ وَوَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ وَصَدَقَةٌ جَارِيَةٌ.»

“Als de persoon overlijdt, worden zijn daden stopgezet – behalve voor drie: een voortdurende liefdadigheid ¹²⁴⁶, kennis waar voordeel uitgehaald wordt of een vroom kind die voor hem bidt (smeekbeden verricht).” ¹²⁴⁷

6 – De smeekbede van de profeet ﷺ en anderen op de Dag der Opstanding voor de zondaars. De *ah'aadieth* betreffende voorspraak zijn *moetawaatir* en onbetwist. Een van hen werd reeds aangevoerd. Een andere is wat verhaald is door Anas ibn Maalik ؓ dat de boodschapper van Allah ﷻ gezegd heeft:

«شفاعتي لأهل الكبائر من أمتي.»

“Mijn voorspraak is voor degenen van mijn *oemmah* die de grote zonden begingen.” ¹²⁴⁸

7 – De ontberingen waarmee Allah ﷻ zonden goedmaakt in deze wereld ¹²⁴⁹; het is bevestigd in een aantal teksten dat de ontberingen zonden goedmaken. Tot hen behoort wat Aboe Sa'ied al-Khoedrie ؓ verhaalde dat de profeet ﷺ zei:

«ما يصيب المؤمن من نصب ولا صب ولا حزن ولا غم ولا أذى حتى الشوكة يشاكها إلا كفر الله بها من خطاياها.»

¹²⁴⁶ [*Sadaqah djaariyah*: doorlopende/voortdurende *sadaqah*, liefdadigheid waarvan de beloning voortduurt, b.v. door boeken te drukken en te verspreiden, moskee te bouwen, kinderen die *doe'aa-e* voor hun ouders verrichten etc. – AY]

¹²⁴⁷ Overgeleverd door Moeslim en Ah'mad.

¹²⁴⁸ Overgeleverd door Aboe Daawoed, at-Tirmidzie die zei dat het *h'asan sa'h'ieh'* *gharieb* is, Ah'mad, al-H'aakim die zei dat het *sa'h'ieh'* is volgens de criteria van al-Boekhaarie en Moeslim, en door Ibn Abie 'Aasim in *as-Soennah*. Zij leverden deze *h'adieth* allemaal over van Anas ؓ. Het is ook overgeleverd van een aantal andere metgezellen ؓ, zoals Djaabir ibn 'Abdillaah, Ibn 'Oemar en Ka'b ibn Adjwah ؓ. Al-Haythamie noemde enkele van hun verslagen in *al-Madjma'*, vol. 10, p. 378-379.

¹²⁴⁹ [Tegenspoeden die een persoon overkomen: b.v. ziekte, pijn, verlies van familie of geld, als er over je geroddeld wordt etc. Aboe Hoerayrah ؓ verhaalde dat de Allah's boodschapper ﷻ zei: “Voor elke tegenspoed, ziekte, bezorgdheid, verdriet, of pijn die een moslim treft – zelfs de pijn veroorzaakt door het prikken van een doorn – zal Allah een van zijn zonden verwijderen.” Er kan echter ook iets gebeuren bij een goed en oprecht persoon wat niet als kwijtschelding dient, maar omdat Allah ﷻ hem/haar hoger in het Paradijs wil verheffen. – AY]

“Een gelovige wordt niet getroffen door een moeilijkheid, ontbering, ziekte, verdriet of zelfs geestelijke zorgen, of enkele van zijn zonden zijn hierdoor goedge maakt.”¹²⁵⁰

8 – Wat in het graf plaatsvindt aan beproevingen, druk en angsten: dit zijn enkele van de middelen waarmee Allah ﷻ zonden uitwist.¹²⁵¹

9 – De aangelegenheden op de Dag des Oordeels en de zorgen en ontberingen.¹²⁵²

10 – De genade, kwijtschelding en vergiffenis van Allah de Verhevene zonder enige oorzaak van de mens.^{1253 · 1254}

Ibn Taymiyyah zei: “Als het bevestigd is dat blaam en bestraffing verwijderd kunnen worden van de zondaars door deze tien redenen, dan is hun [d.w.z. de Khawaaridj] bewering dat de bestraffing van degenen die grote zonden begingen niet gewist kunnen worden behalve door berouw, tegenstrijdig hieraan [d.w.z. de bewezen realiteit].”¹²⁵⁵

¹²⁵⁰ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en Ah'mad.

¹²⁵¹ [*Fitnatoel-Qabr* (de beproevingen in het graf): de ondervraging van de engelen, het graf wordt smal en donker, eenzaamheid, marteling in het graf etc. Voor meer informatie, zie *al-Qabr – het Graf: Bestrafingen en Zegeningen*, van sheikh H'oesayn al-Awayishah, uitgegeven door Uitgeverij Momtazah. – AY]

¹²⁵² [De gebeurtenissen op de Dag des Oordeels: o.a. de paniek, de drukte, de zon komt van zijn plaats en zal zeer dicht bij zijn, de dorst en honger die men heeft en niet iedereen krijgt te drinken of te eten (bijvoorbeeld wel diegenen die regelmatig vrijwillig gevast hebben, *in shaa-e llaah*). De boodschapper van Allah ﷻ heeft gezegd: “De mensen zullen verzameld worden, blootsvoets, naakt en onbesneden.” Ik ('Aa-ishah (رضي الله عنها) zei: “O boodschapper van Allah! Zullen de mannen en de vrouwen naar elkaar kijken?” Hij ﷻ zei: “De situatie zal te moeilijk voor hen zijn om er aandacht aan te besteden.” (Overgeleverd door al-Boekhaarie.)

¹²⁵³ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 7, p. 487-501.

¹²⁵⁴ [Er is nog elfde middel waardoor zonden vergeven kunnen worden: het volgen van de boodschapper van Allah ﷻ, want Allah ﷻ zegt (Nederlandstalige interpretatie van de betekenis): “**Zeg** (O Moh'ammed): **'Als jullie (werkelijk) van Allah houden, volg mij dan** (mijn weg - de *Soennah*), **Allah zal van jullie houden en jullie zonden vergeven. En Allah is Vergevensgezind, Barmhartig.**” [Soerat Aal 'Imraan (3), aayah 31.] Kijk dus niet of iets verplicht is of niet, maar doe wat je kunt en volg de *Soennah* van onze geliefde profeet Moh'ammed ﷺ. – AY]

¹²⁵⁵ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 7, p. 501.

Onvoorwaardelijk een bestuurder die niet regeert in overeenstemming met wat Allah geopenbaard heeft als ongelovige verklaren

In de Qor-aan is expliciet aangegeven dat het regeren met iets anders dan wat Allah geopenbaard heeft, *koefr* is. Allah ﷻ zegt:

﴿ وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ﴾

“...En wie niet oordeelt met wat Allah neergezonden heeft, zij zijn dan de ongelovigen.”^{1256, 1257}

Allah ﷻ zegt ook:

﴿ وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴾

“...En wie niet oordeelt met wat Allah neergezonden heeft, zij zijn dan de onrechtvaardigen.”¹²⁵⁸

Allah de Verhevene zegt ook:

﴿ وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴾

“...En wie niet oordeelt met hetgeen Allah neergezonden heeft, zij zijn dan de *faasiqoen* (zondaren, goddelozen, opstandig en ongehoorzaam jegens Allah ﷻ).”¹²⁵⁹

De geleerden verschilden van mening betreffende de interpretatie van dit vers. Hun verschillende meningen kunnen als volgt samengevat worden:

¹²⁵⁶ [‘Aliy ibn Abie Talh’ah gaf aan dat Ibn ‘Abbaas ﷺ opmerkte: “Eenieder die verwerpt wat Allah geopenbaard heeft, heeft *koefr* begaan; en eenieder die accepteert wat Allah geopenbaard heeft, maar hier niet mee regeert (terwijl hij de verplichting om er mee te regeren niet ontkent), is een onrechtvaardige en een *faasiq* (verdorvene, opstandige, een grote zondaar, maar treedt niet buiten de oevers van de Islaam).” Echter, als men de verplichting ontkent om te regeren met hetgeen Allah ﷻ heeft neergezonden, treed men wel buiten de oevers van de Islaam. Sheikh Ibn Taymiyyah heeft gezegd: “Er bestaat geen twijfel over het feit dat degene die niet gelooft dat het verplicht is om te oordelen volgens hetgeen Allah aan Zijn boodschapper heeft geopenbaard, een ongelovige is.” (Zie *Minhaadj as-Soennah*, volume 5, p. 130.) – AY]

¹²⁵⁷ Soerat al-Maa-idah (5), aayah 44.

¹²⁵⁸ Soerat al-Maa-idah (5), aayah 45.

¹²⁵⁹ Soerat al-Maa-idah (5), aayah 47.

De eerste mening: het vers is bedoeld voor de joden die het Boek van Allah [in dit geval de Thora] vervormden en Zijn wetgeving veranderden.¹²⁶⁰

De tweede mening: de betekenis van “de ongelovigen” is met betrekking tot de mensen van de Islaam; “de onrechtvaardigen” is voor de joden; en “de opstandigen” is voor de christenen.¹²⁶¹

De derde mening: de betekenis is een *koefr* welke minder is dan [de grote] *koefr*, een *dhzoelm* welke minder is dan [de grote] *dhzoelm* en een *fisq* welke minder is dan [de grote] *fisq*.¹²⁶²

De vierde mening: het vers is geopenbaard met betrekking tot de mensen van het Boek (joden en christenen), maar de bedoeling ervan is voor alle mensen, moslims en ongelovigen.¹²⁶³

De vijfde mening: de betekenis van het vers is dat als iemand niet regeert met wat Allah geopenbaard heeft terwijl hij het ontkent of verwerpt, dan is hij een ongelovige. De overtreding en het kwaad is voor de gevallen waar hij [de superioriteit van wat Allah geopenbaard heeft] accepteert [maar hij past het niet toe].¹²⁶⁴

De meest juiste betekenis lijkt dat het vers begrepen dient te worden volgens de kennelijke betekenis: “het is ondenkbaar dat Allah de bestuurder die met iets anders regeert dan wat Allah geopenbaard heeft, een ongelovige noemt, terwijl hij geen ongelovige is. Voorwaar, het is het absolute ongelof, ofwel een ongelof van handeling of een ongelof in geloofsovertuiging.”¹²⁶⁵ Er is geen ruimte om het te specificeren dat het slechts een verwijzing is naar de joden, christenen of anderen. Het vers is algemeen met betrekking tot iedereen die regeert met iets anders dan wat Allah ﷻ geopenbaard heeft. Dat het geopenbaard is met betrekking tot een specifieke reden ontkent niet de algemeenheid. Het principe is gebaseerd op de algemeenheid van de tekst, niet op de specificiteit van de aangelegenheid achter de openbaring.

¹²⁶⁰ Zie Ibn Djarier at-Tabarie, *Djaami'oe I-Bayaan*, vol. 6, p. 252. [“Hoe durven jullie te zeggen: ‘Wij zijn wijs, en de wet van Jehovah is bij ons’? Waarlijk, zie, de valse pen van de schrijvers hebben valselijk geschreven. De wijzen zijn beschaamd gemaakt, zij zijn met wanhoop vervuld en verward: zie, ze hebben het woord van Jehovah verwerpen; en wat voor wijsheid is er in hen?” (Jeremia 8:8-9.) Hier wordt nadrukkelijk aangegeven dat de joden knoeiden met het Heilige Schrift! - AY]

¹²⁶¹ Ibid., vol. 6, p. 255.

¹²⁶² Ibid., vol. 6, p. 255.

¹²⁶³ Ibid., vol. 6, p. 256.

¹²⁶⁴ Ibid., vol. 6, p. 257.

¹²⁶⁵ Sheikh Moh'ammed ibn Ibraahiem, *Tah'kiem al-Qawaanien*, p. 4.

Degenen die zeggen dat het alleen maar geopenbaard is met betrekking tot de stam van Israël worden weerlegd door wat al-H'oedzayfah zei: "Wat een geweldige broeders zijn de stam van Israël voor jullie als zij alle vier de zure aspecten bezitten en jullie bezitten alle vier de zoete aspecten. Waarlijk niet [dat is niet het geval]. Bij Allah, jullie zullen zeker hun pad volgen [zeer dichtbij zoals] de lengte van een sandaalbandje." ¹²⁶⁶

De waarheid is dat het regeren met iets anders dan wat Allah geopenbaard heeft, *koefr* is. Het kan *koefr* zijn van daden of *koefr* van geloofsovertuigingen. Ibn Abie al-'Izz al-H'anafie zei terwijl hij de verschillende situaties van de regeerder uitlegde: "Als hij [de regeerder] gelooft dat het regeren volgens dat wat Allah geopenbaard heeft niet verplicht is, of dat hij enige keuze in de kwestie heeft, of hij toont er minachting voor terwijl hij overtuigd is dat het de regelgeving van Allah is, dan is dat de grote *koefr* [*koefr al-akbar*]. Als hij gelooft dat het verplicht is om te regeren volgens dat wat Allah geopenbaard heeft en hij is zich bewust van dit feit, toch voert hij dit niet uit terwijl hij erkent dat hij bestraffing verdient, dan is hij een zondaar. Hij wordt een *kaafir* (ongelovige) genoemd in een metaforische zin of [met andere woorden] het is kleine *koefr* [*koefr al-asghar*]." ¹²⁶⁷ Sheikh Moh'ammed ibn Ibraahiem ¹²⁶⁸ legde dit gedetailleerder uit en verduidelijkte de verschillende mogelijkheden van de bestuurder. Aangezien zijn woorden van uiterst belang zijn omdat zij de kwestie in detail uitleggen en ook het standpunt van de *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah*, zal ik citeren wat hij gezegd heeft met enkele kleine aanpassingen en verkorting.

De sheikh gaf aan dat het edele vers beide soorten van *koefr* omvat, de *koefr* van geloofsovertuigingen en de *koefr* in daden. Wat betreft de eerste, *koefr* van geloofsovertuigingen, het bestaat uit verschillende vormen, namelijk:

¹²⁶⁶ Overgeleverd door Ibn Djarier in zijn *Tefsier*, vol. 6, p. 253.

¹²⁶⁷ *Sharh'oe al-'Aqiedatie at-Tah'aawiyah*, p. 302.

¹²⁶⁸ Hij was de sheikh, *imaam* en *moefftie* Moh'ammed ibn Ibraahiem ibn 'Abdoel-Latief ali-al-Shaykh, een jurist en geleerde van *h'adieth*. Hij werd geboren in 1311 H. in Riaad [ar-Riyadh, hoofdstad van Saoedi-Arabië]. Hij studeerde daar totdat hij begon te onderwijzen en religieuze uitspraken begon te geven. Vervolgens werd hij *moefftie* voor het land van Saoedi-Arabië en het hoofd van de rechters. Hij was een verbazingwekkende man in de zin van het vervullen van vele verantwoordelijkheden en functies. Na de Genade van Allah, was het door zijn inspanningen dat er *sharie'ah* onderwijs werd gesticht in Saoedi-Arabië, aangezien hij twee islamitische universiteiten en talrijke onderwijsinstellingen stichtte tijdens de perioden van koning 'Abdoel-'Aziez, Sa'loed en Faysal (moge Allah hen allen genadig zijn). Hij schreef een aantal nuttige boeken. Hij overleed in 1389 H. Zie *al-A'laam*, vol. 5, p. 306.

De eerste vorm: de bestuurder die regeert met iets anders dan wat Allah geopenbaard heeft, ontkent hierdoor het recht op bestuur voor Allah en Zijn boodschapper. Dit is een ontkenning van wat Allah geopenbaard heeft aan *sharie'ah* wetgevingen. Onder de mensen van kennis is er geen meningsverschil betreffende hem. Een van de fundamentele en geaccepteerde principes waar een akkoord over bereikt is, is dat iedereen die enig van de fundamentele van de religie of enige tak waar een akkoord over bereikt is ontkent, of enig letter welke onbetwist van de boodschapper van Allah ﷺ afkomstig is verwerpt, een ongelovige is met de grote *koefr* dat hem buiten de oevers van de religie plaatst.

De tweede vorm: dit is iemand gelooft dat de wet welke niet afkomstig is van Allah beter is, completer en uitvoeriger met betrekking tot wat de mensen nodig hebben wanneer er meningsverschillen zijn. Hij gelooft dit ofwel met betrekking tot alle wetten, of met betrekking tot de nieuwe situaties die hebben plaatsgevonden. Dit is, zonder twijfel, *koefr* aangezien het een verklaring is dat de wet van de schepsels voorkozen dient te worden boven de wet van de Schepper, de Alwijze.

De derde vorm: de persoon gelooft niet dat [de door de mens gemaakte wetten] beter zijn dan de wet van Allah ﷻ en Zijn boodschapper ﷺ, maar hij gelooft dat zij gelijk of vergelijkbaar zijn. De uitspraak over deze [regeerder] is dezelfde als de vorige twee vormen met betrekking tot de persoon die een *kaafir* (ongelovige) is die de vorm van *koefr* heeft welke hem buiten de oevers van de Islaam plaatst. Dit is zo omdat hij de geschapen wezens gelijk maakt aan de Schepper. Dit weerspreekt en contrasteert wat Allah ﷻ gezegd heeft [in de volgende twee verzen]:

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ﴾^ص

“...er is niets zoals Hem...” 1269

﴿أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْآمْرُ﴾^ق

“...Waarlijk, de schepping en het bevel behoren slechts toe aan Hem...” 1270

¹²⁶⁹ Soerat as-Shoeraa (42), aayah 11.

¹²⁷⁰ Soerat al-A'raaf (7), aayah 54.

De vierde vorm: hij gelooft dat het toegestaan is om te regeren op een manier die in tegenspraak is met de wetgeving van Allah ﷻ en Zijn boodschapper ﷺ. Dezelfde [zoals de vorige gevallen] is waar in zijn geval op grond van zijn geloof dat iets toegestaan is terwijl dat iets duidelijk, expliciet en authentiek verboden is in de teksten van de *sharie'ah*.

De vijfde vorm: dit is de meest gevaarlijke, meest omvattende en meest duidelijke vorm. Dit is wanneer een persoon de wet van Allah ﷻ bestrijdt en weigert de regelgevingen te erkennen, weerstand biedend en minachtend tegenover Allah ﷻ en Zijn boodschapper ﷺ. Hij past niet-*sharie'ah* wetten uit verschillende bronnen van mensgemaakte wetten toe als de wet voor elke kwestie, wetten afgeleid van verschillende bronnen, zoals de Britse of Franse wetboeken. Dit is de manier van regeren in vele moslimlanden tegenwoordig. Hun overheden regeren onder hen met wetten die afwijken van de wet van het Boek en de *Soennah*. Welke *koefr* kan er boven deze vorm van *koefr* zijn en welke loochening van de getuigenis dat Moh'ammed de boodschapper van Allah is, blijft er over om te uiten na deze loochening?

De zesde vorm: dit is de manier waarop velen van de clans, stamleiders en bedoeïenen regeren. Zij regeren volgens hun gewoontes die doorgegeven zijn, voortgaand op de wetten van onwetendheid, zich afkerend van en zonder enige behoefte om de wet van Allah ﷻ en Zijn boodschapper ﷺ toe te passen.¹²⁷¹

De *koefr* in daden:

Dit is de vorm van *koefr* welke iemand niet buiten de oevers van de Islaam plaatst. Dit is wanneer de heerser, gebaseerd op zijn begeertes en verlangens, een regelgeving volgt met betrekking op een bepaalde kwestie welke niet in overeenstemming is met wat Allah ﷻ geopenbaard heeft – hoewel hij nog steeds gelooft dat de wet van Allah ﷻ en Zijn boodschapper ﷺ de waarheid is en de correcte vorm van wet, en hij erkent dat hij een zonde begaat en afwijkt van de leiding. Hoewel dit hem niet buiten de oevers van de Islaam plaatst, begaat hij een van de grootste van de grote zonden,

¹²⁷¹ Het lijkt, en Allah weet het best, dat de sheikh (moge Allah hem genadig zijn) in de eerste vier vormen de exacte kenmerken presenteerde die de bestuurder zelf een ongelovige maken. Hij omschreef de regeerder met woorden als “hij gelooft,” “hij verwerpt” enzovoort. Maar in de laatste twee categorieën toonde hij aan dat de daad op zichzelf een vorm van *koefr* is; dat is waarom hij de daad zelf omschreef en niet de doener. Daarom, om iemand van de laatste twee vormen een ongelovige te verklaren, dient men te kijken of de kenmerken van de eerste vier vormen op hem van toepassing zijn.

zoals het begaan van onwettige geslachtsgemeenschap, het consumeren van alcohol, stelen, valse eden afleggen enzovoort. De zonden die Allah *koefr* noemt zijn absoluut groter dan die zonden waar de term *koefr* niet voor gebruikt wordt.¹²⁷²

Extremisme met betrekking tot het verklaren van de leiders als ongelovigen heeft in dit tijdperk plaatsgevonden. Tijdens het spreken over *tekfier* en degenen die anderen als ongelovigen verklaren, schreef Saalim al-Bahinsaawie: “Alle mensen van deze trend [d.w.z. het verklaren van anderen als ongelovigen] gaan akkoord met één mening: de regeerders van de moslims [tegenwoordig] zijn ongelovigen. [Verder gaan zij akkoord] dat diegenen onder hun bestuur die zich niet inspinnen om die regering te veranderen door zich aan te sluiten bij de *djamaa’ah* welke de betrouwbare methodologie voor de Islaam draagt en die zich inspant om het te verwezenlijken, en dat is [natuurlijk] hun *djamaa’ah* – ook ongelovigen zijn door het gehoorzamen van die regeerder.”¹²⁷³

Als zij de bestuurders allen ongelovigen verklaren, kan men de tekortkomingen in hun benadering als volgt vaststellen:

Ten eerste, zij maakten een algemene verklaring van ongeloof voor de regeerders zonder de details van deze kwestie in overweging te nemen zoals dat hierboven is uitgelegd.

Ten tweede, zij verklaarden bepaalde individuen ongelovigen zonder de mogelijkheid na te gaan van het bestaan van [enkele verontschuldigende factoren]. [Bijvoorbeeld, er zou aanwezig kunnen zijn] onwetendheid, dwang of het geloof in de wet van Allah ﷻ, terwijl er sommige excuses zijn welke de aard van het regeren zouden kunnen veranderen betreffende die persoon van de *koefr* welke iemand buiten de oevers van de Islaam plaatst naar de *koefr* welke iemand niet buiten de oevers van de Islaam plaatst.

Ibn Taymiyyah schreef: “Hoewel de Negus¹²⁷⁴ de koning van de christenen was [in zijn land], gehoorzaamden zijn mensen hem niet

¹²⁷² Zie *Tah’kiem al-Qawaanien*, p. 4-7.

¹²⁷³ Saalim al-Bahinsaawie, *al-H’oekmoe wa Qadhiyyatoe at-Tekfier*, p. 116. Ik kon niet enig bewijs vinden voor hun opvatting behalve het hiervoor aangegeven vers (Nederlandstalige interpretatie van de betekenis): “...**En wie niet oordeelt met wat Allah neergezonden heeft, zij zijn dan de ongelovigen.**” [*Soerat al-Maa-idah* (5), *aayah* 44.] Ik heb de juiste betekenis reeds uitgelegd.

¹²⁷⁴ De Negus was de heerser van Abessinië [of Abyssinië, de vroegere, thans niet meer officieel gebruikte naam voor Ethiopië]. Sommige geleerden beschouwen hem een metgezel. Hij behoorde tot degenen die uitblonken in de Islaam, maar

betreffende het aanvaarden van de Islaam. Slechts een kleine groep gehoorzaamde hem. Daarom was er, toen hij overleed, niemand om de gebeden voor hem te verrichten... Wij weten met zekerheid dat hij niet in staat was om de wetten van de Qor-aan onder zijn volk toe te passen. Maar Allah ﷻ maakte het verplicht voor Zijn profeet ﷺ dat als er iemand van de mensen van het Boek bij hem zou komen, om tussen hen te oordelen met wat Allah aan hem geopenbaard heeft. Allah ﷻ waarschuwde hem over het in verleiding gebracht te worden om af te dwalen van iets van wat Allah aan hem geopenbaard heeft... Velen van de mensen die aangesteld waren als rechters of *a-immah* onder de moslims en de Mongolen zijn zelf rechtvaardig en zij wilden passend handelen, maar het is niet mogelijk voor hen. In feite zijn er mensen die hen hinderen om zo te handelen en Allah belast een ziel niet behalve met wat hij kan verdragen. 'Oemar ibn 'Abdoel-'Aziez werd bestreden en aangevallen wegens enkele van zijn rechtvaardige standpunten. Er is gezegd dat hij vergiftigd werd vanwege zijn manier. De Negus en vergelijkbare anderen behoren tot de gelukkige mensen in het Paradijs ook al legden zij zich niet neer bij de wetten van de Islaam betreffende die dingen waar zij zich niet bij neer konden leggen. In plaats daarvan pasten zij de wetten toe waarvan zij de mogelijkheid hadden om ze toe te passen." ¹²⁷⁵

Dit maakt duidelijk dat de regeerder enkele excuses kan hebben die zijn bestuur kunnen veranderen van het gebied van de grote *koefr* naar die van de kleine *koefr*. Het is volgens de *sharie'ah* niet toegestaan om gehaast een bepaalde regeerder als ongelovige te verklaren. In plaats daarvan dient men behoedzaamheid en voorzichtigheid te tonen om je ziel vrij te maken van enige zonde [met betrekking tot de leiders].

---

migreerde niet. Hoe dan ook, hij heeft de profeet ﷺ niet gezien. Daarom word hij, in die zin, beschouwd als behorend tot de volgelingen [*at-taabi'ien*], en in andere zin word hij beschouwd als een metgezel. Een aantal metgezellen van de profeet ﷺ emigreerden naar zijn land en hij behandelde hen goed. Hij overleed tijdens het leven van de profeet ﷺ en de profeet ﷺ verrichtte het begrafenisgebed voor hem in absentia. Dat was tijdens de maand *Radjab* in het negende jaar na de *hidjrah*. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 1, p. 428.

¹²⁷⁵ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 19, p. 217.

Onvoorwaardelijk die burgers die niet in overeenstemming met wat Allah ﷻ geopenbaard heeft bestuurd worden als ongelovigen verklaren

Wat betreft degenen [burgers] die worden bestuurd door een wet anders dan wat Allah ﷻ geopenbaard heeft, hun situatie verschilt volgens hun standpunt tegenover dat bestuur. Zij bestaan voornamelijk uit twee categorieën:

De eerste categorie omvat degenen die gehoorzamen door zichzelf over te geven aan wat hun leiders wettelijk voor hen regelen. Deze categorie heeft twee ondergroepen.

De eerste ondergroep bestaat uit die mensen die volledig bewust zijn dat diegenen die zij volgen in de plaats treden voor wat de religie van Allah is en zij gehoorzamen hen in die verandering. Zij geloven in het toestaan van wat Allah ﷻ verboden heeft en in het verbieden van wat Hij toegestaan heeft als een vorm van gehoorzaamheid tegenover degenen die de leiding hebben, hoewel zij weten dat dit niet overeenstemt met de Islaam. Dit is ongelooft in Allah de Verhevene omdat zij een deelgenoot aan Hem hebben toegekend. ¹²⁷⁶ Allah ﷻ zegt:

﴿ اتَّخَذُوا أَحْبَابَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحٰنَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴾

“Zij (joden en christenen) hebben hun rabbijnen en hun monniken tot heren naast Allah genomen en ook de *Masieħ*’ (Messias, Jezus ﷺ), zoon van Maryam (Maria), terwijl zij slechts zijn bevolen om één God (Allah ﷻ) te aanbidden: er is geen god die het recht heeft aanbeden te worden behalve Hij. Verheven is Hij boven de deelgenoten die zij (onterecht aan Hem) toekennen.” ¹²⁷⁷

‘Adiy ibn H’aatim ؓ zei: “Ik kwam bij de profeet ﷺ en om mijn nek was een kruis van goud. Hij zei: ‘O ‘Adiy! Verwijder die afgod van jou.’ Ik hoorde hem reciteren: **‘Zij (joden en christenen) hebben hun rabbijnen en hun monniken tot heren naast Allah genomen...’**

¹²⁷⁶ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 7, p. 70.

¹²⁷⁷ Soerat at-Tawbah (9), aayah 31.

en hij zei: 'Zij aanbaden hen niet, maar als zij iets toestonden, namen zij het als toegestaan, en als zij iets verboden, namen zij het als verboden.'" ¹²⁷⁸

H'oedzayfah ﷺ werd gevraagd over Allah's Woorden: **"Zij (de joden en de christenen) hebben hun rabbijnen en hun monniken tot heren naast Allah genomen..."** en hij zei: "Zij vastten niet omwille van hen of baden niet voor hen. Maar als zij iets toegestaan verklaarden, namen zij het als toegestaan. Als zij iets verboden wat Allah heeft toegestaan, namen zij het als verboden. Zo namen zij hen als hun heren." ¹²⁷⁹

Aboe al-'Aaliyyah ¹²⁸⁰ werd gevraagd over het "nemen van heren" door degenen van de stam van Israëel, waarop hij zei: "Het nemen van heren door hen was doordat zij een gebod of verbod in het Boek van Allah vonden en zeiden: 'Onze rabbijnen hebben nog niets tegen ons gezegd. Wat zij ons bevelen, doen wij, en wat zij ons verbieden, wij zullen ons daar van weerhouden.' Zij namen het advies van mensen, terwijl zij het Boek van Allah achter hun ruggen gooiden." ¹²⁸¹

De tweede ondergroep bestaat uit die mensen die gehoorzamen terwijl zij standvastig geloven in het verbieden van wat verboden is [door Allah ﷻ] en toestaan wat toegestaan is [door Allah ﷻ]. Maar zij gehoorzamen hun leiders als een daad van ongehoorzaamheid tegenover Allah ﷻ. Hierdoor zijn zij als elke moslim die een zonde begaat terwijl hij gelooft dat het een zonde is. De regelgeving betreffende hen is dezelfde regelgeving als die voor andere zondaren. Het is bevestigd dat de boodschapper van Allah ﷻ gezegd heeft:

¹²⁷⁸ Met andere bewoordingen, overgeleverd door at-Tirmidzie, Ibn Djarier at-Tabarie (vol. 10, p. 80-81) en al-Bayhaqie. At-Tirmidzie zei: "Deze *h'adieth* is *gharieb* (verhaald door één overleveraar) en we kennen het niet behalve van de *h'adieth* van 'Abdoe s-Salaam ibn H'arb en Ghatief ibn Ayoen." De *h'adieth* is door ad-Daaraqoetnie als zwak (*dha'ief*) geclassificeerd, zoals dat geciteerd is door Ibn H'adjar in *Tahdzieb*, vol. 8, p. 251. De *h'adieth* is ook overgeleverd als verklaringen van de metgezellen die gebruikt kunnen worden om het te versterken. Zoiets is overgeleverd door Ibn Djarier en al-Bayhaqie. Zie 'Abdoel-Qaadir al-Arnaa-oet, voetnoten bij *Djaami' al-Oesoel*, vol. 2, p. 161.

¹²⁷⁹ Overgeleverd door Ibn Djarier in zijn *Tefsier* (vol. 10, p. 114-115) en door al-Bayhaqie (vol. 10, p. 116) en er is enige zwakte in de keten.

¹²⁸⁰ Hij was Aboe al-'Aaliyyah Rafie' ibn Mahraan, al-Riyaahie. Hij leefde tijdens de Dagen van Onwetendheid en hij aanvaarde de Islaam twee jaar na de dood van de profeet ﷺ. Hij was een betrouwbare geleerde. Hij overleed in 93 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 4, p. 207; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 3, p. 384.

¹²⁸¹ Overgeleverd door Ibn Djarier in zijn *Tefsier* (vol. 10, p. 115); zie ook Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 7, p. 67.

«إنما الطاعة في العرف.»

“Waarlijk, gehoorzaamheid is slechts in dat wat goed en juist is [volgens de *sharie’ah*].”¹²⁸²

Hij ﷺ zei ook:

«على المسلم السمع والطاعة فيما أحب أو كره، إلا أن يؤمر بمعصية فلا سمع ولا طاعة.»

“Op de moslimpersoon rust het horen en gehoorzamen betreffende waar hij van houdt en waar hij een afkeer van heeft, tenzij hij bevolen wordt een daad van ongehoorzaamheid [tegenover Allah ﷻ] te verrichten. Als hij bevolen wordt een daad van ongehoorzaamheid te verrichten, dan is er geen horen noch gehoorzamen.”¹²⁸³

Ibn al-Qayyim schreef: “Deze *h’adieth* bevat bewijs dat eenieder die degenen die de leiding hebben gehoorzaamt betreffende een daad van ongehoorzaamheid tegenover Allah, dan een zondaar is. Dit zal hem geen excuus bij Allah geven. In de plaats daarvan zal de zonde van ongehoorzaamheid op hem rusten, ook al zou hij die daad niet verricht hebben ware het niet dat de mensen in gezag [hem bevolen dat te doen]. Dit is wat deze *h’adieth* aanduidt.”¹²⁸⁴

Maar de daad van gehoorzaamheid [tegenover de leiders] houdt op zichzelf geen ongeloof in. Het ongeloof in gehoorzaamheid is wanneer het vergezeld gaat met geloof [dat het passend of acceptabel is om buiten de wetten van Allah ﷻ te gaan]. Ibn al-‘Arabie zei: “De gelovige begaat slechts *shirk* als hij een polytheïst volgt door hem te gehoorzamen in geloofskwesties, wat het kernpunt van ongeloof en geloof is. Als hij hem in een daad gehoorzaamt, terwijl zijn geloof stevig gevestigd is op de *tawh’ied*, dan is hij een zondaar [en begaat geen *shirk*]. Dat dient begrepen te worden betrekking hebbend op elke soortgelijke kwestie.”¹²⁸⁵

De tweede categorie bestaat uit degenen die verwerpen, een afkeer hebben en ontevreden zijn [met het feit dat er een bestuur is anders dan wat Allah ﷻ geopenbaard heeft]. Uit de tekst van een *h’adieth* van de boodschapper van Allah ﷻ blijkt dat deze mensen beslist geen zondaren zijn, en we kunnen al helemaal niet over hen

¹²⁸² Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en Ah’mad.

¹²⁸³ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Aboe Daawoed, an-Nasaa’ie, Ah’mad en at-Tirmidzie.

¹²⁸⁴ Ibn al-Qayyim, *Sharh’ Soenen Abie Daawoed*, vol. 3, p. 429.

¹²⁸⁵ *Ah’kaam al-Qor-aan*, vol. 2, p. 743.

zeggen dat zij ongelovigen zijn. Als zij enig aandeel van zonden krijgen, dan zou dat slechts zijn wanneer zij geen bezwaar maken op iets waar zij in staat zijn om het te verwerpen. De boodschapper van Allah ﷻ heeft gezegd:

«يستعمل عليكم أمراء فتعرفون وتنكرون فمن أنكر فقد برئ ومن كره فقد سلم ولكن من رضي وتابع فقالوا: يا رسول الله ألا نقاتلهم؟ فقال: لا ما صلوا.»

“Leiders zullen over jullie aangesteld worden. Jullie zullen een deel van wat zij doen erkennen en andere aspecten verwerpen. Degene die een afkeer heeft [van die situatie] zal onschuldig zijn [van zonde]. Degene die er bezwaar op maakt zal veilig zijn [met betrekking tot zijn religie]. Maar degene die tevreden is en volgt [zal zijn zonde op zich hebben].” Zij zeiden: “O boodschapper van Allah! Zullen we hen niet bevechten?” Hij zei: “Nee, niet zolang zij bidden.”¹²⁸⁶

An-Nawawie schreef: “De betekenis is dat eenieder die dat kwaad haat, vrij zal zijn van de zonde en bestraffing [die dat kwaad met zich meebrengt]. Maar dit geldt voor degene die niet in staat is om het te verwerpen door middel van zijn hand of tong. In zijn geval dient hij het in zijn hart te haten en hij zal vrij van zonde zijn... Dit toont ook aan dat iemand die niet in staat is om een kwaadaardigheid te verwijderen, niet schuldig is door zijn zwijgen. In de plaats daarvan zal hij zondig zijn als hij er tevreden mee is, als hij er geen afkeer van heeft in zijn hart of als hij het volgt en toepast.”¹²⁸⁷

De boodschapper van Allah ﷻ heeft ook gezegd:

«إنه سيكون بعدي أمراء من دخل عليهم فصدقهم بكذبهم و أعانهم على ظلمهم فليس مني، و لست منه، و ليس يرد على الحوض، و من لم يدخل عليهم و لم يصدقهم بكذبهم و لم يعنهم على ظلمهم فهو مني و أنا منه و سيرد على الحوض.»

“Na mij zullen er [bepaalde] leiders zijn. Eenieder die naar hen toe gaat en gelooft in hun leugens en hen helpt in hun overtreding, behoort niet tot mij en ik behoor niet tot hem. Hij zal niet naar mij komen bij *al-h'awdh* [het bassin van de profeet ﷺ in het Hiernamaals]. Eenieder die niet naar hen toe gaat en niet gelooft in

¹²⁸⁶ Overgeleverd door Moeslim.

¹²⁸⁷ *Sharh' Sah'ieh' Moeslim*, vol. 2, p. 243.

hun leugens en hen niet helpt in hun overtreding, behoort tot mij en ik behoort tot hem. Hij zal naar mij komen bij *al-h'awdh*.”¹²⁸⁸

Sommige mensen hebben de moslimbevolking van tegenwoordig als ongelovig verklaard op grond van dat zij degenen volgen en gehoorzamen die niet regeren in overeenstemming met wat Allah ﷻ geopenbaard heeft. Zij zeggen: “Een moslim is een ongelovige polytheïst wanneer hij iemand gehoorzaamt en volgt die niet regeert in overeenstemming met wat Allah openbaarde.” Gehoorzaamheid en volgen is, volgens hun bewering, door handelen, zonder enige behoefte om te kijken naar de intentie of geloofsovertuigingen. Zij zeggen: “Wanneer een persoon een daad verricht waartoe hij werd opgeroepen door een regeerder die niet regeert in overeenstemming met wat Allah openbaarde, hij is hem gehoorzaam en een volgeling van hem, hem nemend als een heer naast Allah.” Zij zeggen dat dit het geval is, ongeacht of:

- (a) Hij de daad verrichtte met het onjuiste geloof dat de leider regeerde volgens een bepaling die Allah ﷻ heeft gegeven of dat Allah hem toegestaan heeft om op die manier hem te besturen.
- (b) Hij het bevel van de heerser uitvoerde terwijl hij wist dat de heerser regeerde in tegenstelling tot wat Allah ﷻ bepaald heeft. Hij gelooft dat de leider niet de bevoegdheid heeft om de regelgeving van Allah ﷻ te veranderen en hij gelooft dat zijn handeling in het uitvoeren van het bevel van die leider een daad van ongehoorzaamheid tegenover Allah is.
- (c) Hij voerde het bevel van de bestuurder uit terwijl hij wist dat de bestuurder een bevel uitvaardigde in tegenspraak met wat Allah heeft verordend, maar hij gelooft ook dat de regeerder, vanwege zijn heiligheid en vroomheid, het recht heeft om toe te staan wat Allah ﷻ verboden heeft, of te verbieden wat Allah toegestaan heeft. Hij gelooft dat de leider het recht heeft om inbreuk te maken op de wet van Allah en dat het verplicht is om de bestuurder te gehoorzamen en te volgen zonder te letten op wat Allah ﷻ bepaald heeft.¹²⁸⁹

¹²⁸⁸ Overgeleverd door an-Nasaa'ie, at-Tirmidzie en Ibn H'ibbaan en door al-H'aakim die zei dat het *sah'ieh'* is en al-Dzahabie was het met hem eens. Al-Tah'aawie leverde het ook over in *Moeshkil al-Athaar*. [Sheikh al-Albaanie verklaarde het ook *sah'ieh'* in *Sah'ieh' Soenen an-Nasaa'ie* (Riyadh: Maktab at-Tarbiyyah al-'Arabie li-Doewal al-Khaliedj, 1988), vol. 3, p. 882. – JZ]

¹²⁸⁹ Genomen van H'asan al-Hoedhaybie, *Do'e'at laa Qoedhaat*, p. 155-156.

Hun bewijs

Zij geven een aantal teksten om hun opvatting dat de volgelingen ongelovigen zijn te rechtvaardigen. Degenen die met hen debatteerden presenteerden deze teksten. Zij omvatten:

(1) De eerste is Allah's Uitspraak:

﴿ اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ
ابْنَ مَرْيَمَ ﴾

“Zij (joden en christenen) hebben hun rabbijnen en hun monniken tot heren naast Allah genomen en ook de *Masieh*' (Messias, Jezus ﷺ), zoon van Maryam (Maria)...”¹²⁹⁰

Zij zeggen dat het volgen was in hun handelen volgens wat hun priesters en rabbijnen verklaarden zonder te kijken naar de algemene geloofsovertuigingen. Dit is de gehoorzaamheid. De tekst van het vers stelt het gehoorzamen van priesters en rabbijnen in iemands daden gelijk met het nemen van de messias als een heer. Dit is het bewijs dat de daad en het geloof hetzelfde zijn in de regelgeving van de *sharie'ah*. Beide leiden naar *shirk*. Dit wordt verder benadrukt doordat het edele vers een verwijzing is naar de volledige stam van Israëel zonder uitzondering. Het maakt geen onderscheid tussen degene die dit per vergissing deed of niet per vergissing, gelovend in de genoemde daad of niet gelovend hierin.¹²⁹¹

(2) Allah ﷻ zegt ook:

﴿ إِنَّمَا النِّسْيَاءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ ﴾

“Waarlijk, het voorwenden van vergeetachtigheid (om een gewijde maand uit te stellen)¹²⁹² is een vermeerdering in *al-koefr* (het ongelof).”¹²⁹³

¹²⁹⁰ Soerat at-Tawbah (9), aayah 31.

¹²⁹¹ Geciteerd van H'asan al-Hoedhaybie, *Doe'aat laa Qoedhaat*, p. 156-157.

¹²⁹² [Er zijn vier gewijde maanden, namelijk *Moeh'arram*, *Radjab*, *Dzoe l-Qie'dah* en *Dzoe l-H'ieddjah*. Tijdens deze vier maanden mag er geen oorlog gevoerd worden. Dit was in de monotheïstische religie van Ibraahiem (Abraham) ﷺ al een gerespecteerd element. Maar sommige ongelovige stammen stelden het begin van de gewijde maanden uit of telden een van de gewijde maanden niet meer mee als een gewijde maand omdat zij in die periode toch oorlog wilden voeren. – AY]

Zij bepleiten dat het uitstellen van de maanden een daad is en toch heeft Allah ﷻ bepaald dat degene die zich hieraan bezondigd *koefr* begaat.¹²⁹⁴

(3) Allah de Verhevene geeft aan:

﴿ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٦٦﴾ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ ۗ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكٰفِرِينَ ﴿٦٧﴾ ﴾

“Zeg (O Moh’ammed): ‘Als jullie (werkelijk) van Allah houden, volg mij dan (mijn weg - de *Soennah*), Allah zal van jullie houden en jullie zonden vergeven. En Allah is Vergevensgezind, Barmhartig.’ * Zeg (O Moh’ammed): ‘Gehoorzaam Allah en de boodschapper (Moh’ammed ﷺ).’ Als zij zich dan afkeren, waarlijk, Allah houdt dan niet van de ongelovigen.”¹²⁹⁵

Hun argument hier is dat het volgen handelen is in overeenstemming met wat de boodschapper van Allah ﷻ bracht. Als iemand niet handelt in overeenstemming met wat hij bracht, volgt hij hem niet. Als hij hem niet volgt, dan wendt hij zich van hem af en behoort hij tot de ongelovigen.¹²⁹⁶

(4) Allah ﷻ zegt:

﴿ وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذَكِّرْ أَسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ ۖ وَإِنَّ الشَّيْطَانَ لِيُوحِوْنَ إِلَىٰ أَوْلِيَآئِهِمْ لِيُجَدِّ لَكُمْ ۖ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴿٦٦﴾ ﴾

¹²⁹³ Soerat at-Tawbah (9), aayah 37.

¹²⁹⁴ Geciteerd van H’asan al-Hoedhaybie, *Doe’aatoen laa Qoedhaat*, p. 156-157.

¹²⁹⁵ Soerat Aal ‘Imraan (3), aayah 31-32.

¹²⁹⁶ Geciteerd van H’asan al-Hoedhaybie, *Doe’aatoen laa Qoedhaat*, p. 157.

“En eet niet van hetgeen waarover Allah’s Naam niet genoemd is (op het moment van het slachten van dat dier), en waarlijk, dat is zeker *fisq* (een zonde en ongehoorzaamheid tegenover Allah ﷻ). En waarlijk, de duivels (onder de *djinn*) inspireren hun vrienden (onder de mensen, door middel van influisteringen) om met jullie te redetwisten, en als jullie hen gehoorzamen (door het kadaver toegestaan te verklaren), dan zullen jullie zeker afgodenaanbidders zijn.” ¹²⁹⁷

Zij zeggen dat de gehoorzaamheid die in dit vers bedoeld wordt, het eten is van hetgeen Allah ﷻ verboden heeft, ongeacht het geloof van degene die eet. Als een moslim een afvallige polytheïst is door het gehoorzamen met betrekking tot het eten van een stuk vlees, wat moet dan het geval zijn als hij gehoorzaamt in een veel grotere kwestie? ¹²⁹⁸

Kritiek op hun bewijs

(1) Hun eerste argument is Allah’s Uitspraak:

﴿ اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ ﴾

“Zij (joden en christenen) hebben hun rabbijnen en hun monniken tot heren naast Allah genomen en ook de *Masieħ*’ (Messias, Jezus ﷺ), zoon van Maryam (Maria)...” ¹²⁹⁹

De betekenis van dit vers is dat zij hun rabbijnen en priesters als heren namen door hen te gehoorzamen in het toestaan van het verbodene en het verbieden van het toegestane. Dit is een kwestie van geloof en niet louter handeling. Dit punt is duidelijk gemaakt in de uitleg van het vers zoals aangetroffen wordt in de *h’adieth* van de boodschapper van Allah ﷻ, de verklaring van de metgezel [*sah’aabie*] en de verklaring van de volgeling [*taabi’ie*] die hiervoor al zijn aangegeven. Zij maken allen duidelijk dat de *shirk* waar de stam van Israël in verzeild geraakt was, was dat zij de rabbijnen en priesters op Allah’s plaats plaatsten om toe te staan en te verbieden terwijl zij zich

¹²⁹⁷ Soerat al-An’aam (6), aayah 121.

¹²⁹⁸ Geciteerd van H’asan al-Hoedhaybie, *Doe’aatoen laa Qoedhaat*, p. 158.

¹²⁹⁹ Soerat at-Tawbah (9), aayah 31.

En zij ontkenden het zenden van boodschappers, zeggende:

﴿أَبَشْرًا مِّنَّا وَاحِدًا نَّتَّبِعُهُ﴾

“...(Hij is maar) **één mens van onder ons** (die dit zegt, en geen engel), **zullen wij hem volgen?...**”¹³⁰⁴

Zij beweerden ook dat het toestaan en verbieden hun recht was. Daarom verboden zij en stonden zij toe in overeenstemming met de verlangens van hun begeertes. Zij gingen zelfs nog verder dan dit alles door Allah's religie volledig te veranderen.¹³⁰⁵ Zij stonden toe wat Hij verbood en verboden wat Hij toestond, [Allah's religie] veranderend en vervormend.”¹³⁰⁶ Het uitstellen van de maanden was een vermeerdering van ongelof omdat het een vorm was van verbieden of toestaan door hen. Allah de Verhevene zegt [in het volledige vers]:

﴿إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضِلُّ بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا تَحْلُونَهُ
عَامًا وَيُحَرِّمُونَهُ عَامًا لِّيُؤَاطِعُوا عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ فَيَحِلُّوا مَا حَرَّمَ
اللَّهُ ۗ زَيْنَ لَهُمْ سُوءَ أَعْمَالِهِمْ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الْكٰفِرِينَ﴾

“Waarlijk, het voorwenden van vergeetachtigheid (om een gewijde maand uit te stellen) is een vermeerdering in ongelof, daarmee worden degenen die ongelovig zijn misleid (door de satan en de ongelovige leiders): zij verklaren het een jaar toegestaan en een ander jaar verklaren zij het verboden om het overeen te laten komen met het aantal (maanden) wat Allah verboden heeft. Vervolgens verklaren zij toegestaan wat Allah verboden heeft. Voor hen is het kwaad van hun daden

¹³⁰³ Soerat Yaa-e Sien (36), aayah 78.

¹³⁰⁴ Soerat al-Qamar (54), aayah 24.

¹³⁰⁵ Zie bijvoorbeeld: “Aldus verlaten we de principes van de leer van Christus, laat ons doorgaan tot volmaaktheid; en niet wederom het fundament van berouw van dode werken neerleggen, en van geloof in God.” (Hebreeën 6:1.) Paulus nam dus expliciet afstand van de leer van Jezus ﷺ! Zie het artikel “De Heilige Geest” op www.uwkeuze.net.

¹³⁰⁶ Ah'kaam al-Qor-aan, vol. 2, p. 935; zie ook al-Qoertoebie, *al-Djaami' li Ah'kaamie al-Qor-aan*, vol. 8, p. 139.

schoonschijnend gemaakt. En Allah leidt het ongelovige volk niet.”¹³⁰⁷

(3) Zij bepleiten ook gebaseerd op de verzen:

﴿ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣١﴾ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكٰفِرِينَ ﴿٣٢﴾ ﴾

“Zeg (O Moh’ammed): ‘Als jullie (werkelijk) van Allah houden, volg mij dan (mijn weg - de Soennah), Allah zal van jullie houden en jullie zonden vergeven. En Allah is Vergevensgezind, Barmhartig.’ * Zeg (O Moh’ammed): ‘Gehoorzaam Allah en de boodschapper (Moh’ammed ﷺ).’ Als zij zich dan afkeren, waarlijk, Allah houdt dan niet van de ongelovigen.”¹³⁰⁸

Het “volgen” waar in dit vers naar verwezen wordt, is een oproep tot het absoluut volgen van de boodschapper van Allah ﷺ. Het “afwenden” in dit vers is ook het volledig afwenden van de oproep van de boodschapper van Allah ﷺ. Het betekent niet het afwenden van slechts één van zijn daden, omdat niet iedereen die een handeling verricht welke niet in opvolging is van de profeet ﷺ, wordt beschouwd als zijnde zich afwendend van het bevel van Allah ﷻ in absolute zin. At-Tabarie zei aangaande het tweede vers (3:32): “Wat Hij [Allah ﷻ] hiermee bedoeld is: ‘Zeg, O Moh’ammed, tegen die delegatie van de christenen van Nadjran: ‘Gehoorzaam Allah en de boodschapper van Allah, want jullie weten met zekerheid dat hij Mijn boodschapper is voor Mijn schepping. Ik heb hem gezonden met de waarheid welke jullie opgetekend vinden bij jullie in het Evangelie. Als jullie je afwenden en dat waartoe hij jullie oproept van die zaken [van waarheid] de rug toekeren en afkerig zijn tegenover hem, dan dienen jullie te weten dat Allah niet houdt van eenieder die niet gelooft door het ontkennen van wat hij weet dat het de waarheid is en het te verwerpen nadat hij de kennis daarover had.’”¹³⁰⁹

¹³⁰⁷ Soerat at-Tawbah (9), aayah 37.

¹³⁰⁸ Soerat Aal ‘Imraan (3), aayah 31-32.

¹³⁰⁹ Djaami’oe l-Bayaan, vol. 3, p. 223.

Vervolgens presenteerde hij de keten terug tot aan Moh'ammed ibn Djafar ibn az-Zoebayr ¹³¹⁰ die zei: “**Gehoorzaam Allah en de boodschapper** (Moh'ammed ﷺ), jullie, d.w.z. de delegatie van de christenen van Nadjran, herkennen hem en vinden hem in jullie boeken. **‘Als zij zich dan afkeren’,** in hun ongelooft, **‘Allah houdt dan niet van de ongelovigen’.**” ¹³¹¹

(4) Tenslotte bepleiten zij op basis van:

﴿ وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ وَإِنَّ الشَّيْطَانَ لِيُوحِيَ إِلَىٰ أَوْلِيَآئِهِمْ لِيَجْدِلُوكُمْ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴾

“En eet niet van hetgeen waarover Allah's Naam niet genoemd is (op het moment van het slachten van dat dier), en waarlijk, dat is zeker *fisq* (een zonde en ongehoorzaamheid tegenover Allah ﷻ). En waarlijk, de duivels (onder de *djinn*) inspireren hun vrienden (onder de mensen, door middel van influisteringen) om met jullie te redetwisten, en als jullie hen gehoorzamen (door het kadaver toegestaan te verklaren), dan zullen jullie zeker afgodenaanbidders zijn.” ¹³¹²

Dit vers heeft betrekking op de kwestie van de toelaatbaarheid van kadaver. De kwestie is niet slechts gewoonweg betreffende daden, maar, in plaats daarvan, heeft het betrekking op het recht om toe te staan wat Allah heeft verboden. Al-Qoertoebie heeft gezegd: “Allah's Woorden ‘en als jullie hen gehoorzamen’, betekent met betrekking tot het toestaan van kadaver, ‘dan zullen jullie zeker afgodenaanbidders zijn’. Het vers duidt aan dat eenieder die toestaat wat Allah verboden heeft, deelgenoten aan Hem toekent. Allah heeft in een duidelijke tekst aangegeven dat kadaver verboden is. Als iemand de geoorloofdheid ervan accepteert van enige andere bron, dan begaat hij *shirk*.” ¹³¹³

¹³¹⁰ Hij was Moh'ammed ibn Djafar ibn az-Zoebayr al-'Awaam uit al-Medienah. Hij was een geleerde die enkele *ah'aadieth* overgeleverd heeft maar die gerekend werd tot de juristen en poëten. Hij overleed tussen 110 en 120 H. Zie *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 9, p. 93.

¹³¹¹ Overgeleverd door Ibn Djarier at-Tabarie in zijn *Tefsier*, vol. 3, p. 233.

¹³¹² Soerat al-An'aam (6), aayah 121.

¹³¹³ *Al-Djaami' li Ah'kaamie al-Qor-aan*, vol. 7, p. 77.

Degenen buiten de groep (*djamaa'ah*) als ongelovigen verklaren

Gebaseerd op de opvatting van de extremisten betreffende de *djamaa'ah*, wat uitgelegd is in de vorige paragrafen, rijst er een andere kwestie: het ongelooft van iedereen buiten hun *djamaa'ah* [groep]. Zij bepleiten dat het niet toegestaan is om meer dan één moslim-*djamaa'ah* te hebben. In plaats daarvan dient er slechts één *djamaa'ah* te zijn en dat is de *djamaa'ah* van de moslims (hun *djamaa'ah*). Het verlaten van deze *djamaa'ah* wordt beschouwd als *koefr*. Voordat ik hun misleidende argumenten en verklaringen presenteer, wil ik de regelgeving uitleggen betreffende het verlaten van de *djamaa'ah* van de moslims volgens de *sharie'ah* terminologie.

De regelgeving voor eenieder die de *djamaa'ah* van de moslims verlaat, verschilt afhankelijk van de verschillende soorten van "verlating": als de verlating van de *djamaa'ah* plaatsvindt met betrekking tot de methodologie en het pad dat iemand volgt, en het is een volledige verlating van die methodologie door de religie te verzaken [afvalligheid], is dit *koefr*. 'Abdoellaah ibn Mas'oed ؓ verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷺ gezegd heeft:

«لا يحل دم امرئ مسلم إلا بإحدى ثلاث: الثيب الزاني والنفس بالنفس والتارك لدينه المفارق للجماعة.»

"Het is niet toegestaan om het bloed van een moslim [te laten vloeien] behalve in een van de drie gevallen: de overspelige die voorheen wettige geslachtsgemeenschap ervaren heeft, een leven voor een leven en degene die zijn religie opgeeft en afscheidt van *al-djamaa'ah* (de gemeenschap)." ¹³¹⁴

Ibn Daqieq al-'led zei: "De betekenis van *al-djamaa'ah* hier is de moslimgemeenschap. Het verzaken van hen is door het afvallig worden van de religie." ¹³¹⁵

Als het verlaten van de *djamaa'ah* van de moslims ligt in het verzaken van hun gemeenschapsstructuur en opbouw, verschilt de bepaling [afhankelijk van het geval]. In het geval dat een persoon

¹³¹⁴ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Aboe Daawoed, an-Nasaa'ie, at-Tirmidzie, Ibn Maadjah en Ah'mad.

¹³¹⁵ *Ih'kaam al-Ah'kaam Sharh' 'Oemdat al-Ah'kaam*, vol. 4, p. 84.

de *djamaa'ah* verzaakt door geen trouw te beloven aan een overeengekomen *imaam* of hij doet zijn belofte teniet, dan is dit geen *koefr*, hoewel het een grote zonde is. Hoe dan ook, de persoon kan dit gedaan hebben gebaseerd op een bepaalde interpretatie van de wet. Het is bevestigd dat enkele van de metgezellen de eed van trouw niet aflegden tegenover sommige *a-immah* [imams] tijdens hun periode. Ibn H'adjr schreef over 'Abdoellaah ibn 'Oemar ؓ: "Hij weigerde de eed van touw af te leggen tegenover 'Aliy of tegenover Moe'aawiyah. Vervolgens legde hij de eed af tegenover Moe'aawiyah toen hij zich verenigde met al-H'asan ibn 'Aliy ¹³¹⁶ en alle mensen verzamelden zich rondom hem. Hij weigerde ook de eed van trouw af te leggen tegenover iemand tijdens de periode van onrust, totdat Ibn az-Zoebayr ¹³¹⁷ vermoord werd en het volledige bestuur voor 'Abdoe I-Maalik ibn Marwaan ¹³¹⁸ was, toen legde hij zijn eed tegenover hem af." ¹³¹⁹

Wat betreft de twee *ah'aadieth*...

¹³¹⁶ Hij was al-H'asan ibn 'Aliy ibn Abie Taalib al-Haashimie al-Qoerashie ؓ [een kleinzoon van de profeet ﷺ]. Hij was de khalief gedurende zes maanden na de dood van zijn vader 'Aliy ibn Abie Taalib ؓ. De profeet ﷺ hield zeer veel van hem, die aangaf dat hij vrede zou stichten tussen twee ruziende moslimgroepen. Dat vond in werkelijkheid plaats toen al-H'asan ؓ aftrad ten gunste van Moe'aawiyah ؓ voor het khalifaat. Dat was bekend als het jaar van de congregatie. Hij overleed in 50 H. in al-Medienah. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 3, p. 245; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 2, p. 295; *al-A'laam*, vol. 2, p. 199-200. [Zie ook Akbar Shah Najeebabadi, *Geschiedenis van de Islaam*, deel 1, hoofdstuk 4: Tweede helft van het rechtgeleide khalifaat, paragraaf: H'asan ibn 'Aliy. Uitgegeven door Uitgeverij Momtazah. – AY]

¹³¹⁷ Hij was 'Abdoellaah ibn az-Zoebayr ibn al-'Awwaam al-Qoerashie ؓ, een edele metgezel. Hij was de ridder van de Qoeraysh in zijn tijd en de eerste die geboren werd na de migratie [van de profeet ﷺ]. Hij was getuige van de verovering van Noord-Afrika. De belofte van trouw werd tegenover hem als khalief afgelegd in 64 H. Hij heerste over Egypte, Hidjaaz [gebied in het huidige Saoedi-Arabië, waar de steden Mekkah en al-Medienah liggen], Jemen, Khoerasaan [gebied in het huidige Iran] en Irak. Hij had grote veldslagen met de Oemayyaden totdat hij vermoord werd door al-H'adjaadj. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 3, p. 363; *al-Isaabah*, vol. 6, p. 83; *al-A'laam*, vol. 4, p. 87. [Zie ook Akbar Shah Najeebabadi, *Geschiedenis van de Islaam*, deel 2, hoofdstuk 1: Het khalifaat van Banoe Oemayyah (eerste fase), paragraaf: 'Abdoellaah ibn Zoebayr. Uitgegeven door Uitgeverij Momtazah. – AY]

¹³¹⁸ Hij was 'Abdoe I-Maalik ibn Marwaan ibn al-Hakam al-Oemawwie al-Qoerashie. Hij was een van de grootste khaliefen van de Oemayyaden. Hij groeide op in al-Medienah en was een jurist met zeer veel kennis. Moe'aawiyah ؓ stelde hem aan als gouverneur van al-Medienah toen hij zestien jaar oud was. De positie van khalief kwam tot hem na de dood van zijn vader in 65 H. Hij had de aangelegenheden goed onder controle tot aan zijn dood in Damascus in 86 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 4, p. 246; *al-A'laam*, vol. 4, p. 165. [Zie ook Akbar Shah Najeebabadi, *Geschiedenis van de Islaam*, deel 2, hoofdstuk 1: Het khalifaat van Banoe Oemayyah (eerste fase), paragraaf: 'Abdoe I-Maalik ibn Marwaan. Uitgegeven door Uitgeverij Momtazah. – AY]

¹³¹⁹ *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 12, p. 202.

«من فارق الجماعة شبرا فكأنما خلع رقيقة الإسلام من عنقه.»

“Wie zich met de hoeveelheid van een handbreedte afscheid van de gemeenschap, heeft waarlijk de das van de Islaam van zijn nek afgehaald.”¹³²⁰

...en...

«من مات و ليس في عنقه بيعة مات ميتة جاهلية.»

“Wie zich een handbreedte afscheid van de gemeenschap en dan overlijdt, overlijdt niet behalve een dood van de Dagen van Onwetendheid.”^[1321]

...de betekenis is dat de persoon wordt als de mensen van de Dagen van Onwetendheid toen zij geen leiders of bestuurders hadden. Het betekent niet dat zij sterven als ongelovigen. An-Nawawie legde uit: “De woorden ‘wie zich een handbreedte afscheid van de gemeenschap en dan overlijdt, overlijdt niet behalve een dood van de Dagen van Onwetendheid,’ met een *kasr* op de letter *miem* [d.w.z. de manier van het overlijden] omschrijven een eigenschap van hun dood dat het in anarchie is zonder leider voor hen.”¹³²² Ibn H’adjr gaf ook aan: “De betekenis van het zinsdeel ‘dood van de Dagen van Onwetendheid’ met een *kasr* op de letter *miem*, omschrijft hun omstandigheden op het moment van overlijden en dat het is zoals het overlijden van de mensen van Onwetendheid in misleiding. Zij hadden geen *imaam* [leider] die werd gevolgd omdat zij zich niet bewust waren van zulke dingen. Het betekent niet dat hij de dood sterft van een ongelovige. In plaats daarvan overlijdt hij als een zondaar. Het is mogelijk om het te begrijpen volgens de ogenschijnlijke vergelijking. In dit geval zou de betekenis zijn dat hij sterft als een onwetende persoon, als hij in werkelijkheid zelf niet een van de mensen van Onwetendheid is. Op deze manier wordt het aangegeven als een afschrikmiddel en sterke waarschuwing. De ogenschijnlijke betekenis is niet wat er bedoeld wordt. Maar dat het werkelijk betekent om een vergelijking te maken met de Dagen van Onwetendheid, wordt ondersteund

¹³²⁰ Overgeleverd door at-Tirmidzie, Ah’mad, al-H’aakim en Ibn H’ibbaan, van de *h’adieth* van al-H’aarith al-Asha’rie. De overlevering heeft ondersteunend bewijs in overleveringen van Ibn ‘Oemar, Aboe Hoerayrah, Aboe ad-Dardaa-e en Aamir ibn Rabie’ah ؓ. Ibn H’adjr heeft over de bron van deze *h’adieth* gezegd (*Fat-h’*, vol. 3, p. 17): “Overgeleverd door at-Tirmidzie, Ibn Khoezaymah en door Ibn H’ibbaan die het *sah’ieh’* verklaarde.” Al-Haythamie (*Moedjma’ az-Zawaa-id*, vol. 5, p. 217) zei: “De overlevertaars zijn van de *sah’ieh’* behalve ‘Aliy ibn Is-h’aaq al-Soelamie, en hij is betrouwbaar.”

¹³²¹ [Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, ad-Daarimie en Ah’mad.]

¹³²² *Sharh’ Sah’ieh’ Moeslim*, vol. 12, p. 238.

door de andere *h'adieth*: 'Wie zich met de hoeveelheid van een handbreedte afscheid van de gemeenschap heeft waarlijk de das van de Islaam van zijn nek afgehaald.'" ¹³²³

Als het verlaten van de *djamaa'ah* geschied met wapens, en dit is wat de juristen een rebellie noemen, is het, volgens de sterkste mening, ook geen *koefr*, omdat Allah ﷻ de opstandelingen nog steeds "gelovigen" noemt:

﴿ وَإِنْ طَآئِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَإِنْ بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَى فَقْتُلُوا الَّتِي تَبَغَى حَتَّى تَفِيءَ إِلَى أَمْرِ اللَّهِ فَإِنْ فَاءَتْ فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ مُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ٥٠ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴾

“En indien twee partijen van de gelovigen elkaar bestrijden, sticht dan vrede tussen hen beide. Als een van hen beiden de ander dan onrecht aandoet (bestrijdt), bestrijd dan (allen) de groep die onrecht aandoet totdat zij terugkeert naar Allah's Bevel. Als zij dan terugkeert, sticht dan vrede tussen hen beide met onpartijdigheid en wees rechtvaardig. Waarlijk, Allah houdt van de rechtvaardige weldoeners. * Waarlijk, de gelovigen zijn slechts broeders (in Islaam ¹³²⁴). Dus sticht vrede tussen jullie (strijdende) broeders en vrees Allah opdat jullie begenadigd zullen worden.” ¹³²⁵

Ibn Mas'oeed ؓ verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷻ tegen hem zei: “O Ibn Mas'oeed! Weet jij de regelgeving betreffende de opstandelingen van deze gemeenschap?” Ibn Mas'oeed zei: “Allah en Zijn boodschapper weten het best.” Hij antwoordde:

«حکم الله فیهم ألا یتبع مدبرهم ولا یقتل أسیرهم ولا یدف علی أجیرهم.»

¹³²³ *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 13, p. 7.

¹³²⁴ De islamitische broederschapband dient het gevoel van verbondenheid binnen een stam, groep of nationaliteit te overtreffen.

¹³²⁵ *Soerat al-H'oe'djoeraat* (49), aayah 9-10.

“Allah’s wetgeving betreffende hen is dat degenen onder hen die vluchten niet achtervolgt dienen te worden, hun gevangenen dienen niet gedood te worden en [het doden van] hun gewonden dient niet bespoedigd te worden.”¹³²⁶

De extremisten zeggen dat degenen van buiten hun *djamaa’ah* ongelovigen zijn. Dit is gebaseerd op een onjuiste analogie aangezien zij beweren dat alleen hun *djamaa’ah* de moslimgemeenschap is. Hier is een opvatting van dit extremisme, gevonden in een discussie tussen ‘Abdoe r-Rah’maan Aboe al-Khayr en een ander lid van Shoekrie’s groep. Aboe al-Khayr zei: “Waarom bidden we niet voor sheikh *Saalih’* Soerriyah en Kaarim al-Anaadhoelie?”¹³²⁷ De andere zei: “Omdat de waarheid hen bereikte en zij verwierpen het.” Aboe al-Khayr zei: “Betreffende wat waren jullie het eens en betreffende wat waren jullie het oneens?” De andere zei: “We verschilden van mening over de uitspraken van de metgezellen en de uitspraken van de juristen. Zij nemen deze uitspraken terwijl wij ze niet volgen.” Aboe al-Khayr zei: “Maar ik lees de kopieën van *Saalih’s* proces en ik hoorde Kaarim’s zelfverdediging. Het legde de termen *taaghoet*, *koefr*, *imaan*, *djaahiliyyah* en de Islaam duidelijk uit. Om nog maar te zwijgen over Kaarim’s bewustzijn van de leden van de strijd tegen de islamitische beweging gedurende vele jaren.”

De andere man zei: “Maar zij weigerden de eed tegenover de *djamaa’ah* af te leggen. Wij zijn de *djamaa’ah* van de waarheid. Alle anderen dan ons zijn geen moslims.” Aboe al-Khayr zei: “Kunnen we de werkelijkheid niet onder ogen zien dat er een aantal *djamaa’aat* zijn opgericht gebaseerd op dezelfde goede visie?” De andere zei: “Het is niet toegestaan dat er een aantal moslim-*djamaa’aat* zijn.”¹³²⁸

Daarom noemden zij alle andere groepen afvalligen.¹³²⁹

Hun bewijs voor het verklaren van alle mensen van buiten hun *djamaa’ah* als ongelovigen, was:

¹³²⁶ Overgeleverd door al-H’aakim en al-Bayhaqie. Zie *as-Sana’anie*, *Soeboel s-Salaam*, vol. 3, p. 409. [Echter, deze *h’adieth* is zwak, zoals Ibn H’adjar, al-Sana’anie (waar de schrijver in de verwijzing naar verwijst) en vele andere geleerden concludeerden. – JZ]

¹³²⁷ *Saalih’* Soerriyah en Kaarim al-Anaadhoelie waren twee toonaangevende leden van een tegenwerkende groep, de alom bekende groep van *al-Djamaa’ah al-Fanniyyah al-Askariyyah*.

¹³²⁸ Zie *Dzikriyaatie ma Djamaa’at al-Moeslimien*, p. 93-95; zie ook p. 35.

¹³²⁹ *Ibid.*, p. 65.

(1) Allah ﷻ zegt:

﴿ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ
 وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٦﴾ يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ
 فَأَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكْفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ
 بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿١٦﴾ ﴾

“En wees niet zoals degenen (van voorheen) die verdeeld raakten en van mening verschilden nadat de duidelijke bewijzen tot hen gekomen waren. En zij zijn het voor wie er een geweldige kwelling is. * Die Dag (de Dag der Opstanding) zullen er gezichten wit worden en zullen er gezichten zwart worden. ¹³³⁰ Wat betreft degenen wier gezichten zwart geworden zijn, (tegen hen zal gezegd worden): ‘Zijn jullie ongelovig geworden na jullie geloof!? Proef dan de kwelling (in de Hel) vanwege jullie ongelof.’” ¹³³¹

(2) Zij citeren ook de *h’adieth* van de profeet ﷺ die we eerder al hebben vermeld:

«من مات و ليس في عنقه بيعة مات ميتة جاهلية.»

“Wie zich met de hoeveelheid van een handbreedte afscheid van de gemeenschap heeft waarlijk de das van de Islaam van zijn nek afgehaald.”

En:

«من فارق الجماعة شيئا فمات مات ميتة جاهلية.»

“Wie zich een handbreedte afscheid van de gemeenschap en dan overlijdt, overlijdt niet behalve een dood van de Dagen van Onwetendheid.”

¹³³⁰ [Wit is de kleur van licht; om wit te worden dient men verlicht te worden door licht, wat staat voor gelukzaligheid, de stralen van het glorieuze Licht van Allah ﷻ. Zwart is de kleur van duisternis, zonde, opstandigheid en ellende; verwijdering van de Genade en het Licht van Allah ﷻ. – AY]

¹³³¹ Soerat Aal ‘Imraan (3), aayah 105-106.

Hun bewijzen worden door het volgende weerlegd:

- 1 – Het vers dat aangehaald is, is in verband met de verdeling betreffende het fundament van de religie. Het werd uitgedrukt met betrekking tot het sektarisme van de Mensen van het Boek (joden en christenen). Ibn Kethier zei: “Allah verbood deze gemeenschap om te zijn als de voorgaande gemeenschappen met betrekking tot verdeling en meningsverschillen, en hun verlaten van het bevelen van het goede en het uitroeien van het kwaad met het bewijs vastgesteld tegen hen.”¹³³² Vervolgens presenteerde hij de *h’adieth* over het opsplitsen in sekten. De enige bescherming tegen dit soort van verdeling is door het vasthouden aan het Boek [de Qor-aan] en de *Soennah* en door bij de gemeenschap (*al-djamaa’ah*) te blijven. De *djamaa’ah* staat in werkelijkheid voor een aantal kenmerken en door je hier aan te houden is men een lid van die *djamaa’ah*. Maar als een groep moslims samenkomen voor een bepaald goed doel, dan betekent dat niet dat zij hierdoor buiten de naam van de *djamaa’ah* van de moslims zullen vallen. In plaats daarvan zullen zij gewoonweg een deel van die grotere *djamaa’ah* zijn.
- 2 – De *djamaa’ah* waar naar verwezen wordt in de *h’adieth* die zij aanhalen, is niet hun *djamaa’ah* in het bijzonder. In de plaats daarvan is het de grotere moslimgemeenschap (*djamaa’ah*) als een geheel.¹³³³
- 3 – Zelfs het verlaten van de *djamaa’ah* van de moslims op de manier zoals zij dat bespreken, wordt niet beschouwd als een vorm van *koefr*, zoals eerder is aangetoond.

¹³³² Ibn Kethier, *Tefsier al-Qor-aan al-’Adhziem*, vol. 1, p. 390.

¹³³³ Zie de voorgaande bespreking over het concept van de *djamaa’ah* van de moslims.

Een inwoner die niet migreert als een ongelovige verklaren

Hidjrah (migratie) omwille van Allah van het land van *koefr* naar het land van de Islaam is een zaak welke bekrachtigd is en de verrichter ervan wordt geprezen. Maar de persoon die in het land van oorlog (*daar* ¹³³⁴ *al-h'arb*) verblijft wordt niet onvoorwaardelijk als ongelovige verklaard. Voorwaar, hij wordt niet eens noodzakelijkerwijs beschouwd als zondig. De regelgeving betreffende hem hangt af van de details van zijn kwestie. Sheikh Hamad ibn 'Atieq ¹³³⁵ categoriseerde degenen die leven in *Daaroe I-H'arb* in drie categorieën:

De eerste categorie bestaat uit diegenen die in *Daaroe I-H'arb* leven uit begeerte en eigen keuze, tevreden met wat zij volgen als een manier van leven, de mensen van *Daaroe I-H'arb* tevredenstellend door de moslims te bekritisieren en verwijten, of zulke mensen te steunen met hun levens en bezittingen. Zulke mensen zijn ongelovigen en vijanden van Allah ﷻ en Zijn boodschapper ﷺ. Deze conclusie is gebaseerd op Allah's Uitspraak:

﴿لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ﴾

“Laat de gelovigen niet de ongelovigen nemen als beschermers (helpers) in plaats van de gelovigen. En wie dat doet heeft dan niets meer met Allah te maken...” ¹³³⁶

Allah [ﷻ] zegt ook:

¹³³⁴ [*Daar* betekent hier “land van ...” of “woonplaats van ...”. Er is *daar al-Islaam* of het land van de Islaam, *daar al-koefr* of het land van ongelof, *daar al-salaam* of het land van vrede voor de moslims, en *daar al-h'arb* of het land dat in oorlog is met het land van de Islaam. – JZ] [*Daar* kan ook “huis van ...” betekenen, bijvoorbeeld *daar-al-qadaa*-e: Huis van Justitie (de rechtbank). – AY]

¹³³⁵ Hij was sheikh Hamad ibn 'Aliy ibn Moh'ammed ibn 'Atieq, een rechter van de geleerden van Nadjd, Saoedi-Arabië. Hij werd geboren in al-Zulfi in 1227 H. Hij studeerde in Riyadh en bekleedde de functie van rechter in al-Hulwah en vervolgens in al-Aflaaj tot aan zijn dood in 1301 H. Hij schreef een aantal boeken, waaronder *Ibtaal at-Tandiedoe bi Ikhtisaarie Sharh'ie Kitaabie at-Tawh'ied*. Zie 'Oelamaa-e Nadjd, vol. 1, p. 228; *al-A'laam*, vol. 2, p. 272.

¹³³⁶ Soerat Aal 'Imraan (3), aayah 28.

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَرَىٰ أَوْلِيَاءَ ۚ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۚ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنكُمْ فَإِنَّهُ مِنَّهُمْ ۗ ﴾

“O degenen die geloven! Neem de joden en de christenen niet als bondgenoten (*awliyyaa-e*), zij zijn elkaars bondgenoten. En wie van jullie hen als bondgenoten neemt, dan behoort hij waarlijk tot hen...”¹³³⁷

En de boodschapper van Allah ﷺ zei:

«أنا بريء من كل مسلم يقيم بين ظهرائي المشركين.»

“Ik heb niets te maken met elke moslim die woont onder de polytheïsten.”¹³³⁸

De tweede categorie bestaat uit die mensen die in *Daaroe l-H'arb* wonen vanwege rijkdom, een kind of een geboorteland. Hij uit zijn religie niet openlijk en hij heeft de mogelijkheid om te migreren. Hij helpt hen ook niet tegen de moslims met zijn leven, bezittingen of tong. Deze persoon wordt niet als ongelovige verklaard gewoonweg vanwege deze manier van leven onder hen. Maar hij begaat een daad van ongehoorzaamheid tegenover Allah ﷻ en Zijn boodschapper ﷺ door niet te migreren. Deze conclusie is gebaseerd op Allah's Woorden:

¹³³⁷ Soerat al-Maa-idah (5), aayah 51.

¹³³⁸ Overgeleverd door Aboe Daawoed, at-Tirmidzie, an-Nasaa-ie. At-Tirmidzie zei, al-Boekhaarie's mening volgend, dat de *h'adieth* gebrekkig is omdat de laatste link tussen de verteller en de profeet ﷺ ontbreekt. Maar de *h'adieth* heeft ondersteunend bewijs in de *h'adieth* van Bahz ibn H'akiem op het gezag van zijn vader van zijn grootvader die zei dat de profeet ﷺ gezegd heeft: “Allah accepteert geen enkele daad van een polytheïst die deelgenoten aan Allah toekent totdat hij de polytheïsten verlaat en zich aansluit bij de moslims.” De keten van deze *h'adieth* is *h'asan* (goed). Het werd overgeleverd door Ah'mad, Ibn Maadjah en an-Nasaa-ie. Zie al-Albaanie, *Sah'ieh' al-Djaami' as-Saghier, h'adieth* #1474. [De vertaling van de *h'adieth* in deze voetnoot is gebaseerd op de verwoording in *Soenan Ibn Maadjah*. De betekenis is minder duidelijk in de verwoording van enkele van de andere verzamelingen. – JZ]

﴿ إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْنَاهُمُ الظَّالِمِينَ أَنفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا
 مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَسِعَةً فَهَاتُوا جُجُوبًا فِيهَا
 فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴾

“Waarlijk, degenen waarvan de engelen hun zielen nemen terwijl zij zichzelf onrecht aandoen (omdat zij niet emigreerden terwijl dat verplicht was voor hen), zij (de engelen) zeiden: ‘In wat voor toestand verkeerden jullie?’ Zij zeiden: ‘Wij waren zwak en onderdrukt op aarde.’ Zij (de engelen) zeiden: ‘Was Allah’s aarde niet wijd genoeg om te emigreren?’ Zij zijn dan degenen voor wie de Hel hun verblijfplaats is – en wat een slechte bestemming is dat!” 1339 · 1340

Ibn Kethier zei: “Dit vers werd geopenbaard en is over het algemeen van toepassing op iedereen die leeft onder de polytheïsten terwijl hij de mogelijkheid heeft om te emigreren maar hij heeft niet te mogelijkheid om zijn geloof correct te onderhouden [en te praktiseren]. Hij doet zijn eigen ziel onrecht aan en begaat een zonde volgens de consensus van de geleerden.” 1341

De derde categorie bestaat uit diegenen voor wie het geen kwaad kan dat ze temidden van de ongelovigen verblijven.

Deze derde categorie wordt onderverdeeld in twee ondergroepen:

- 1) De persoon die in staat is om openlijk zijn religie te verklaren, die zichzelf los kan maken van hun manieren, hen de valsheid kan tonen van hun manieren en hen kan tonen dat zij zich niet op de waarheid bevinden. Voor deze persoon is het nog steeds beter dat hij migreert om het aantal moslims [in het

¹³³⁹ Soerat an-Nisaa-e (4), aayah 97.

¹³⁴⁰ [Dit werd gezegd over resideren (het verblijven) in het land van *ash-shirk* (polytheïsme, d.w.z. het land waar polytheïsme wordt gepraktiseerd). Verhaald door Soemoerah ibn Djoendoeb ﷺ: “Allah’s boodschapper ﷺ heeft gezegd: ‘Eenieder (van onder de moslims) die ontmoet, samenkomt, leeft en (permanent) verblijft met een *moeshrik* (polytheïst of een ongelovige in de eenheid van Allah ﷻ) en akkoord gaat met zijn manieren, meningen en (geniet van) zijn leven samen met hem (d.w.z. de *moeshrik*), dan is hij (die moslim) zoals hem (de *moeshrik*).’” (Deze *h’adieth* toont aan dat een moslim niet dient te blijven in een niet-moslimland, hij moet emigreren naar een moslimland waar de Islam wordt gepraktiseerd.)” (*Het Boek van Djihaad*, Aboe Daawoed.) – AY]

¹³⁴¹ *Tefsier al-Qor-aan al-’Adhziem*, vol. 1, p. 542.

moslimland] te vermeederen, om hen te steunen, om *djihaad* te voeren tegen de ongelovigen, om veilig te zijn van hun intriges en om gerustgesteld te zijn van het zien van hun kwaadaardigheden terwijl hij onder hen is.¹³⁴² Deze opvatting wordt bewezen door de volgende *ah'aadieth*:

- a) Aboe Hoerayrah ؓ verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷻ zei:

«من آمن بالله وبرسوله وأقام الصلاة وصام رمضان كان حقا على الله أن يدخله الجنة هاجر في سبيل الله أو جلس في أرضه التي ولد فيها فقالوا يا رسول الله أفلا ننبئ الناس قال إن في الجنة مائة درجة أعدها الله للمجاهدين في سبيل الله كل درجتين ما بينهما كما بين السماء والأرض فإذا سألتهم الله فاسألوه الفردوس.»

“Voor eenieder die gelooft in Allah en Zijn boodschapper, de gebeden onderhoudt en *Ramadhaan* vast, het is een verplichting op Allah dat Hij hem het Paradijs laat binnengaan, of hij nu wel of niet migreert¹³⁴³ omwille van Allah, of zit in het land waarin hij geboren is.” Zij zeiden: “O boodschapper van Allah! Dienen we de mensen hier niet over in te lichten?” Hij antwoordde: “In het Paradijs zijn honderd niveaus die Allah voorbereid heeft voor de *moedjahidien* [mensen die deelnemen aan de *djihaad*]¹³⁴⁴ omwille van Hem. Tussen elk niveau is er [een afstand van] wat tussen de hemelen en de aarde is. Als jullie Allah smeken [*doe'aa-e* (smeebeden) verrichten], vraag Hem om *al-Firdaws* [het middelste en hoogste (beste) deel van het Paradijs].”¹³⁴⁵

- b) Dit wordt ook aangeduid door de *h'adieth* van de bedoeïen die de profeet ﷺ vroeg over de *hidjrah*. De boodschapper van Allah ﷻ zei tegen hem:

«ويحك إن الهجرة شأنها شديد فهل لك من إبل تؤدي صدقتها؟ قال نعم قال فاعلم من وراء البحار فإن الله لن يترك من عملك شيئا.»

“Wee jij, de *hidjrah* is een zeer moeilijke kwestie. Bezit jij kamelen?” Hij zei: “Ja.” Hij vroeg: “Geef jij hun *zakaah* [de verplichte liefdadigheid erover]?” Hij antwoordde: “Ja.” De

¹³⁴² Zie Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 6, p. 190; Moh'ammed Diraaaz, *al-Moekhtaar min Koenoez as-Soennah*, p. 403.

¹³⁴³ [Een andere *h'adieth* in al-Boekhaarie met dezelfde keten, geeft aan: “...of hij nu wel of niet *djihaad* omwille van Allah voert, of zit...” En Allah weet het best. – JZ]

¹³⁴⁴ [Neem nota van de specifieke verwijzing naar degenen die *djihaad* verrichten en niet *hidjrah*. Allah weet het best. – JZ]

¹³⁴⁵ Overgeleverd door al-Boekhaarie.

profeet ﷺ zei tegen hem: “Verricht goede daden zelfs van achter de zeeën, want Allah zal niet één van jouw goede daden onbeloond laten.”¹³⁴⁶

- c) Een ander bewijs wordt gevonden in de *h'adieth* van Boeraydah ibn al-Hoesayb, die zei: “Telkens wanneer de boodschapper van Allah ﷺ een bevelhebber aanstelde voor een leger of expeditie, adviseerde hij hem persoonlijk om angst voor Allah te hebben en om de moslims bij hem op een goede manier te behandelen. Vervolgens zei hij:

«اغزوا باسم الله في سبيل الله قاتلوا من كفر بالله اغزوا ولا تغلوا ولا تغدروا ولا تمثلوا ولا تقتلوا وليدا وإذا لقيت عدوك من المشركين فادعهم إلى ثلاث خصال أو خلال فأيتنهن ما أجابوك فاقبل منهم وكف عنهم ثم ادعهم إلى الإسلام فإن أجابوك فاقبل منهم وكف عنهم ثم ادعهم إلى التحول من دارهم إلى دار المهاجرين وأخيرهم أنهم إن فعلوا ذلك فلهم ما للمهاجرين وعليهم ما على المهاجرين فإن أبوا أن يتحولوا منها فأخيرهم أنهم يكونون كأعراب المسلمين يجري عليهم حكم الله الذي يجري على المؤمنين ولا يكون لهم في الغنيمة والفيء شيء إلا أن يجاهدوا مع المسلمين.»

“Vecht in de Naam van Allah, omwille van Allah. Bevecht eenieder die niet gelooft in Allah. Vecht, en steel niet van de oorlogsbuit, bega geen enkele daad van verraad, vermink niet en dood niet een kind. Als jullie jullie vijandige polytheïsten ontmoeten, roep hen op tot een van drie zaken. Als zij met één van hen akkoord gaan, accepteer het van hen en weerhoud je hand van hen. Nodig hen uit tot de Islaam. Als zij het accepteren, accepteer het van hen en weerhoud je hand van hen. Vraag hen om van hun woonplaats te verhuizen naar het land van de emigranten [in al-Medienah]. Informeer hen dat wanneer zij dit doen, zij dezelfde rechten en verantwoordelijkheden hebben als de emigranten. Maar als zij weigeren te verhuizen, informeer hen dat zij dan behandeld zullen worden als de bedoeïenmoslims, op wie de wet van Allah toegepast zal worden onder de gelovigen maar zij zullen niets van de oorlogsbuit of giften krijgen tenzij zij deelnemen aan de *djihaad* met de moslims. Als zij weigeren [de Islaam te

¹³⁴⁶ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Aboe Daawoed, an-Nasaa-ie en Ah'mad. [Het hierboven staande is een enigszins verkorte versie van wat meestal aangetroffen wordt in deze referenties.]

aanvaarden], vraag hen om de *djizyah* ¹³⁴⁷ te betalen. Als zij dit accepteren, accepteer het van hen en weerhoud je hand van hen. Als zij zelfs dat weigeren, zoek hulp bij Allah tegen hen en bevecht hen. Als jullie een volk van een fort omsingelen en zij willen dat jij voor hen een verdrag sluit met Allah en Zijn boodschapper, sluit geen verdrag met hen in de Naam van Allah en Zijn boodschapper. Maar sluit met hen een verdrag in jouw naam en de naam van jouw metgezellen. Voorwaar, als zij het verdrag met jou en jouw metgezellen verbreken, zal dat een lichtere aangelegenheid zijn dan dat wanneer zij het verdrag van Allah en Zijn boodschapper verbreken. Als jullie een volk van een fort omsingelen en zij willen zich overgeven volgens het oordeel van Allah, accepteer hun overgave niet volgens het oordeel van Allah. Accepteer het in plaats daarvan volgens jouw oordeel, want jij weet niet of jij het oordeel van Allah betreffende hen correct hebt toegepast of niet.” ¹³⁴⁸

- 2) De tweede ondergroep bestaat uit diegenen die zwak en onderdrukt zijn en niet in staat om te migreren. Allah ﷻ zegt over hen [na het citeren van het vers hierboven betreffende de engelen die de zielen nemen van degenen die zichzelf onrecht aandeden]:

﴿إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ
حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا﴾

“Behalve de zwakken van de mannen en de vrouwen en de kinderen die niet bij machte zijn, noch een uitweg kunnen vinden.” ¹³⁴⁹

Dit is een uitzondering voor eenieder die niet de middelen heeft en geen weg kunnen vinden om te migreren. ¹³⁵⁰

Dit verduidelijkt dat degene die in een land verblijft en de *hidjrah* niet verricht, niet klakkeloos als een ongelovige verklaard dient te

¹³⁴⁷ [Dit is de betaling die niet-moslim burgers van een islamitische staat dienen te betalen aan de regering in plaats van militaire dienst. – JZ]

¹³⁴⁸ Overgeleverd door Moeslim, Aboe Daawoed en at-Tirmidzie.

¹³⁴⁹ Soerat an-Nisaa-e (4), aayah 98.

¹³⁵⁰ Zie Hamad ibn 'Atieq, *ad-Difaa' 'an Ahlie as-Soennah wa al-Athbaa'*, p. 12-19; zie ook Moh'ammed al-Qah'taanie, *al-Walaa-e wa al-Baraa-e*, p. 273-278; zie ook Ibn H'adjar's verdeling van de verschillende soorten van *hidjrah* in *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 6, p. 190.

worden. Hij wordt pas een ongelovige verklaard als hij tevreden is met hun manieren en deze volgt, zich volledig loyaal toont tegenover hen en hen helpt tegen de moslims.

Degene die niet migreert als een ongelovige verklaren

Sommige mensen gingen naar het extreme en verklaarden degenen die niet migreerden als ongelovigen. Maahir Bakrie zei: “De zwakke en onderdrukte in het land, terwijl hij de mogelijkheid heeft om te migreren en die onderdrukking te verlaten, bevindt zich daarom op een punt van *koefr*. Hij heeft geen deel van geloof; hij is een ongelovige. Hij is geen gelovige. Dat is de duidelijke, ondubbelzinnige bepaling van Allah.”¹³⁵¹

Om dit standpunt te bewijzen, beroept hij zich op twee bewijzen:

(1) Allah ﷻ zegt in de Qor-aan:

﴿ إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْتَهُمُ الْمَلَائِكَةَ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴾

“Waarlijk, degenen waarvan de engelen hun zielen nemen terwijl zij zichzelf onrecht aandoen (omdat zij niet emigreerden terwijl dat verplicht was voor hen), zij (de engelen) zeiden: ‘In wat voor toestand verkeerden jullie?’ Zij zeiden: ‘Wij waren zwak en onderdrukt op aarde.’ Zij (de engelen) zeiden: ‘Was Allah’s aarde niet wijd genoeg om te emigreren?’ Zij zijn dan degenen voor wie de Hel hun verblijfplaats is – en wat een slechte bestemming is dat!’¹³⁵²

Na het aanvoeren van dit vers, verklaarde hij: “Dit duidt aan dat het principe waar zij zich op bevonden toen de dood tot hen kwam, duidelijk *koefr* was en geen *Islaam*.”¹³⁵³

Hij definieert de voorwaarden voor het verklaren van degene die niet migreert als een ongelovige, in het licht van dit vers: “Hij heeft kennis over de positie betreffende het onderdrukt worden met de mogelijkheid om zichzelf van daar te verwijderen en te vluchten met zijn religie, terwijl hij blijft en zichzelf er niet van

¹³⁵¹ *Al-Hidjrah*, p. 68.

¹³⁵² *Soerat an-Nisaa-e* (4), aayah 97.

¹³⁵³ *Al-Hidjrah*, p. 67-68.

verwijderd en niet vlucht met zijn religie zonder een excuus wat dit alles over het algemeen zou toestaan: dit is overduidelijke *koefr*.”¹³⁵⁴ Hij toont aan dat dit de voorwaarde is om iemand die niet migreert als ongelovige te verklaren. Hij beweert dat het bewijs hiervoor genomen wordt uit het Boek van Allah.¹³⁵⁵

(2) De boodschapper van Allah ﷺ heeft gezegd:

«كل المسلم على المسلم حرام، أخوان نصيران لا يقبل الله عز وجل من مشرك بعدما أسلم عملاً أو يفارق المشركين إلى المسلمين.»

“Alles van een moslim is onschendbaar voor elke andere moslim, [zij zijn] broeders en helpers van elkaar. Allah accepteert niet enige daad van een polytheïst die deelgenoten toekent aan Allah nadat hij de Islaam accepteert, totdat hij de polytheïsten verlaat en zich aansluit bij de moslims.”¹³⁵⁶

Bakrie zei, het argument van de *h'adieth* uitleggend: “Dit is een duidelijke, authentieke tekst die aantoonde dat degene die verblijft onder de polytheïsten terwijl hij de mogelijkheid heeft om hen te verlaten, maar hij weerhoudt zich ervan om hen te verlaten terwijl hij het verbod betreffende het leven onder hen kent, een ongelovige is. Allah zal geen enkele daad van hem accepteren.”¹³⁵⁷

De weerlegging van hun opvatting

Het is duidelijk dat dit vers en deze *h'adieth* behoren tot die teksten die dreigen met een bestraffing, en toch werden zij gepresenteerd zonder hun bijzondere omstandigheden te bespreken. Teksten van deze aard moeten onderzocht worden in het licht van het correcte principe, namelijk dat de mensen van *tawh'ied* geen ongelovigen zijn die voor eeuwig in het Hellevuur zullen verblijven. Dit klopt, ook al begaan zij sommige grote zonden. Deze teksten bestempelen degenen die in het land van *koefr* verblijven slechts met het label van *koefr* met het oog op waar hun situatie naar toe kan leiden. Het verblijven in het land van *koefr* kan een gelovige brengen tot het

¹³⁵⁴ *Al-Hidjrah*, p. 68. Zijn woorden in het origineel zijn niet zo samenhangend zoals hierboven duidelijk is.

¹³⁵⁵ *Al-Hidjrah*, p. 68.

¹³⁵⁶ Overgeleverd door an-Nasaa'ie, Ah'mad en Ibn H'ibbaan in zijn *ṣah'ieh'*. De *h'adieth* is *h'asan* [goed].

¹³⁵⁷ *Al-Hidjrah*, p. 69.

tevreden zijn met de daden van de niet-gelovigen en tot het tonen van loyaliteit tegenover hen. Maar als niets van dien aard gebeurt, dan is de bepaling betreffende zijn verblijf bij hen volgens de verschillende categorieën die we hiervoor hebben besproken. Het feit dat Allah ﷻ geloof bevestigt voor degenen die niet migreerden, is een bewijs dat het verblijven in de landen van de ongelovigen niet altijd *koefr* is. Allah de Verhevene zegt:

﴿ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ وَالَّذِينَ ءَاوُوا وَنَصَرُوا أُولَئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۗ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا
وَلَمْ يَهَاجِرُوا مَا لَكُمْ مِّنْ وَلِيَّتِهِم مِّنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا ۗ وَإِن
أَسْتَنْصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمْ النَّصْرُ إِلَّا عَلَىٰ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم
مِّيثَاقٌ ۗ ﴾

“Waarlijk, degenen die geloofden en migreerden (van Mekkah naar al-Medienah) en zich inspanden met hun eigendommen en hun zielen op Allah’s weg ¹³⁵⁸, alsook degenen die (hen) onderdak verleenden en hielpen ¹³⁵⁹: zij zijn elkaars *awliya*-e (beschermers, helpers ¹³⁶⁰). En degenen die geloofden maar niet migreerden (naar jou, O Moh’ammed), jullie zijn aan hen geen enkele *walaayah* (bescherming, hulp) verschuldigd totdat zij migreren. En als zij jullie hulp vragen betreffende de religie, dan dienen jullie (verplicht) hulp te bieden, behalve tegen een volk waarmee jullie een verdrag hebben ¹³⁶¹ ...” ¹³⁶²

¹³⁵⁸ [Een verwijzing naar de *moehadjirien* (migranten uit Mekkah). – AY]

¹³⁵⁹ [Een verwijzing naar de *ansaar* (helpers uit al-Medienah). – AY]

¹³⁶⁰ [Hier een verwijzing naar de banden van broederschap tussen de *moehadjirien* en de *ansaar*. – AY]

¹³⁶¹ [Hoewel de moslims die wonen buiten de territoriale grenzen van de islamitische staat uitgesloten zijn van politieke bescherming, ontleent dit feit niet hun recht op de broederlijke relatie door het geloof. Daarom is het verplicht voor de islamitische staat en diens inwoners om hun onrechtvaardig behandelde broeders te helpen als zij om hulp vragen. Maar zelfs in dit geval dienen zij de internationale wet en de universele morele gedragscode in acht te nemen. (*Tefhiem al-Qor-aan*, Sayyid Aboel ‘Alaa Mawdoedie.) – AY]

¹³⁶² *Soerat al-Anfaal* (8), *aayah* 72.

Allah ﷻ noemt in dit vers verschillende categorieën van gelovigen. Hij verdeelt hen in degenen die migreerden en hun huizen en bezittingen verlieten om Allah ﷻ en Zijn boodschapper ﷺ te steunen, degenen van de moslims in al-Medienah die hen hielpen en die gelovigen die niet migreerden maar in hun landen bleven. Allah de Verhevene heeft voor hen allemaal geloof bevestigd.¹³⁶³

---

¹³⁶³ Zie Ibn Kethier, *Tefsier al-Qor-aan al-'Adhziem*, vol. 2, p. 328-329.

Een specifieke persoon als ongelovige verklaren zonder rekening te houden met de *sharie'ah* beperkingen

Eén van de geaccepteerde principes onder de *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah* is het principe van het onderscheiden tussen een algemene verklaring van [een handeling als zijnde] *koefr* en dat een individu zelf een ongelovige wordt. De teksten die een persoon onvoorwaardelijk als ongelovige beschrijven voor het verrichten van een bepaalde daad, mogen niet toegepast worden op een specifieke persoon als er niet aan voorwaarden voldaan wordt of als er bepaalde verzachtende factoren waren. Betreffende dit punt is er geen verschil tussen de fundamentele aspecten van de religie en de secundaire aspecten. [Bijvoorbeeld,] het is mogelijk dat iemand een bepaalde uitspraak doet waarmee hij in feite Allah ﷻ en Zijn boodschapper ﷺ verloochent, maar degene die het zei kan nieuw in de Islaam zijn of opgegroeid in een verafgelegen land of woestijn. In dit geval wordt hij op grond van zo'n ontkenning niet als ongelovige verklaard tenzij en totdat het bewijs tegen hem vastgesteld is. Het kan zijn dat de persoon die tekst voorheen nog nooit gehoord heeft, het was niet bevestigd voor hem of het leek voor hem dat andere bewijzen het tegenspreken en hij moest die tekst herinterpreteren, ook al vergiste hij zich hierdoor.¹³⁶⁴ [Dit alles zouden verzachtende factoren zijn, zozeer dat hij geen ongelovige genoemd wordt voor de uitspraak die hij uitte.] Dit punt wordt bewezen door wat H'oedzayfah ﷺ verhaalde van de profeet ﷺ, die zei:

«كان رجل ممن كان قبلكم يسيء الظن بعمله فقال لأهله إذا أنا مت فخذوني فذروني في البحر في يوم صائف ففعلوا به فجمعه الله ثم قال ما حملك على الذي صنعت قال ما حملني إلا مخافتك فغفر له.»

“Er was een man onder degenen vóór jullie die slechte gevoelens had over zijn daden. Hij zei tegen zijn familie: ‘Als ik sterf, neem me, [verbrand me] en verspreid mijn as over de zee op een winderige dag.’ Zij deden dit en Allah bracht hem terug en zei: ‘Wat leidde jou om te doen wat je gedaan hebt [d.w.z. waarom heb je jezelf laten verbranden en je as laten verspreiden]?’ Hij antwoordde: ‘Niets leidde me om het te doen behalve uit angst voor U.’ Daarom werd hij vergeven.”¹³⁶⁵

¹³⁶⁴ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 3, p. 231; vol. 10, p. 372; en vol. 28, p. 500.

¹³⁶⁵ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Ah'mad. Deze *h'adieth* is overgeleverd in langere en kortere versies van talrijke metgezellen, inclusief Aboe Sa'ied al-Khoedrie, Aboe Hoerayrah en anderen ﷺ.

Ibn Taymiyyah merkte op: “Die man had twijfels over Allah’s Vermogen en in Zijn Vermogen om hem terug te brengen nadat hij as was. In feite geloofde hij dat Hij hem niet terug zou brengen. Zo’n geloof is *koefr* volgens de overeenkomst van de moslims. Maar hij was onwetend en wist dat niet [dat dit *koefr* is] en hij was een gelovige die vreesde dat Allah hem zou bestraffen. Op grond daarvan werd hij vergeven. De geleerden die [onjuist] *idjtihad* verrichten en [de verzen of *ah’aadieth*] herinterpreteren terwijl zij hevig verlangen om de boodschapper van Allah ﷺ te volgen, verdienen het meer om vergeven te worden dan die [man].” ¹³⁶⁶

Het verhaal van Qoedaamah ibn Madhoen ¹³⁶⁷ ﷺ is ook bewijs voor dit principe. Hij werd naar ‘Oemar ﷺ gebracht nadat hij alcohol had gedronken. ‘Oemar zei: “Ik wens de wettige bestraffing op jou toe te passen.” Hij antwoordde: “Jij hebt geen recht om dat te doen want Allah zegt:

﴿لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ فِيمَا طَعَمُوا﴾

“Op degenen die geloven en goede daden verrichten rust geen zonde door wat zij consumeerden...” ¹³⁶⁸ ‘Oemar antwoordde: “Jij vergist je in jouw interpretatie. Het restant van het vers zegt: “...indien zij (Allah ﷻ) vrezten (door weg te blijven bij de door Hem verboden dingen nadat zij het weten)...” Als jij *taqwa* had gehad, had jij je weerhouden van wat Allah jou verboden heeft.” Vervolgens gaf hij het bevel om hem te geselen. ¹³⁶⁹

Deze metgezel ﷺ verklaarde [alcohol] toegestaan voor zichzelf, toch verklaarde ‘Oemar ﷺ hem niet als een ongelovige op grond van het argument dat hij aan hem presenteerde. Dit was de manier van de vrome vroegere generaties. Zo ook *imaam* Ah’mad, die specifieke individuen van de Djahamiyyah ¹³⁷⁰ niet als ongelovigen verklaarde, noch zei hij dit over eenieder die zei: “Ik ben een djahamiet.” Noch zei hij dit over degenen die akkoord gingen met

¹³⁶⁶ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 3, p. 231.

¹³⁶⁷ Hij was Qoedaamah ibn Madhoen ibn H’abieb al-Djamhie ﷺ, een metgezel die migreerde naar Abyssinië (Ethiopië). Hij nam deel aan de veldslag van Bedr en de andere veldslagen. ‘Oemar ﷺ stelde hem aan over al-Bahrein (al-Hasa) en verwijderde hem vervolgens weer. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 1, p. 161; *al-A’laam*, vol. 5, p. 191.

¹³⁶⁸ *Soerat al-Maa-idah* (5), *aayah* 93.

¹³⁶⁹ Dit incident is overgeleverd door ‘Abdoer-Razaaq in zijn *Moessannaf* (vol. 9, #17076).

¹³⁷⁰ [De Djahamiyyah behoren tot diegenen die Allah’s Eigenschappen ontkennen en zeggen dat de Qor-aan geschapen is. – AY]

de djahamieten in sommige van hun ketterse geloofsovertuigingen. In werkelijkheid bad hij zelfs achter sommige van de djahamieten die opriepen tot hun innovatie, mensen onderwierpen aan inquisities en andersdenkenden bestraffen. Hij verklaarde hen geen ongelovigen. In feite geloofde hij in hun geloof en capaciteit om *imaam* te zijn. Hij bad voor hen, maar maakte ook bezwaar op hun onjuiste geloofsovertuigingen die duidelijk grote *koefr* waren. Maar zij wisten niet dat dit *koefr* was, door hun onjuiste interpretaties en het volgen van degenen die hen deze dingen vertelden.¹³⁷¹

Evenzo zei as-Shaafi'ie tegen iemand die zei dat de Qor-aan geschapen was: "Je hebt *koefr* begaan in Allah, de Grootste."¹³⁷² Hij legde hem zijn *koefr* uit, maar hij verklaarde hem geen afvallige op het moment van die bewering. Dit kwam doordat het bewijs dat dit *koefr* is, nog nooit aan hem was uitgelegd. Als hij geloofd had dat deze persoon een afvallige was, dan had hij zich gehaast om hem te laten doden.¹³⁷³

Velen van degenen die anderen als ongelovigen verklaren, zijn verzeild geraakt in deze grove fout van het verklaren van specifieke individuen als ongelovigen zonder rekening te houden met de *sharie'ah* beperkingen en kenmerken. Dit vond veel plaats onder hen. Een voorbeeld werd reeds gegeven waarbij Shoekrie's groep *Saalih' al-Soerriyah* en Kaarim al-Anaadhoelie als ongelovigen verklaarden omdat zij weigerden de belofte af te leggen tegenover de *djamaa'ah* van de waarheid – volgens hun bewering – en eenieder die buiten die *djamaa'ah* is, is geen moslim.¹³⁷⁴ Dit is extremisme in twee aspecten:

(1) Degenen die zich niet aansluiten bij de groep als ongelovigen verklaren, zoals eerder al is uitgelegd.

(2) Een specifiek individu als ongelovige verklaren [zonder rekening te houden met de juiste relevante principes van de *sharie'ah*].

¹³⁷¹ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 7, p. 507, en vol. 23, p. 348.

¹³⁷² Dit verhaal werd overgeleverd door Aboe al-Qaasim al-Laalakaa'ie in *Sharh' Oesoel I'tiqaad* (vol. 1, p. 53) en Ibn Abie H'aatim in *Aadaab as-Shaafi'ie wa Manaaqiboeh* (p. 195).

¹³⁷³ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 23, p. 349.

¹³⁷⁴ Zie 'Abdoe r-Rah'maan Aboe al-Khayr, *Dzikriyaati ma'a Djamaa'aat al-Moeslimien*, p. 93-95.

Het maken van *tekfier* voor degenen die de ongelovigen – volgens hun opvatting – niet als ongelovigen beschouwen

Eenieder die de joden, christenen en polytheïsten – degenen die alom bekend zijn vanwege hun ongelof, gebaseerd op de teksten van de *sharie'ah* en zelfs gebaseerd op wat zij over zichzelf toegeven – niet beschouwd [als ongelovigen], heeft verloochend wat Allah ﷻ en Zijn boodschapper ﷺ hebben gezegd. Allah de Verhevene zegt [bijvoorbeeld]:

﴿لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ﴾

“Werkelijk, degenen die zeiden: ‘Waarlijk, Allah, Hij is de Messias (‘lesaa – Jezus ﷺ), zoon van Maryam (Maria),’ zijn ongelovig geworden...” ¹³⁷⁵

Als iemand zegt dat zij geen ongelovigen zijn, ontkent hij wat Allah de Verhevene heeft gezegd en heeft ongelof in Hem begaan. Daarom rekende sheikh Moh’ammed ibn ‘Abdoel-Wahaab ¹³⁷⁶ het niet beschouwen van ongelovigen als ongelovigen tot een van de aspecten die iemands Islaam tenietdoet. Hij zei: “Jullie dienen te weten dat er tien aspecten zijn die iemands Islaam tenietdoen... De derde: de polytheïsten niet beschouwen als ongelovigen, of het hebben van enige twijfel over hun ongelof of het zeggen dat hun *koefr*-manier van geloofsovertuigingen goed en acceptabel is.” ¹³⁷⁷

Moh’ammed ibn Sahnoen ¹³⁷⁸ zei: “De geleerden zijn het eens dat eenieder die de boodschapper van Allah ﷺ beschimpt, een

¹³⁷⁵ Soerat al-Maa'idah (5), aayah 72.

¹³⁷⁶ Hij was Shaykh al-Islaam Moh’ammed ibn ‘Abdoel-Wahaab ibn Soelaymaan al-Tamimie. Hij was degene die het geloof deed “herleven” tijdens de twaalfde eeuw van de *Hidjrah*. Hij werd geboren en groeide op in al-Oeyaynah in Nedjd [Saoedi-Arabië]. Hij reisde naar de Hidjaaz, as-Shaam en al-Ahsaa. Hij keerde terug naar Nedjd en leefde in Huraimla. Hij riep de mensen op tot de zuivere *tawh'ied* en het verlaten van ketterse geloofsovertuigingen. Hij reisde naar al-Oeyaynah en het duurde niet lang voordat hem daar kwaad overkwam. Hij ging naar ad-Doeriyah en werd hartelijk ontvangen door de bestuurder aldaar. Hij sloot een verdrag met hem dat bekend was als het “Verdrag van ad-Doeriyah,” waarmee [de eerste] Saoedische staat werd gesticht. Hij overleed in 1206 H. Hij schreef vele boeken waarvan *Kitaab at-Tawh'ied* de meest bekende is. Talrijke mensen hebben over zijn leven geschreven, waaronder Mas’oed an-Nadawie, Ah’mad ‘Abdoel-Ghafoer Attaar, Ah’mad ibn H’adjar ali-Baatoemie en anderen. Zie ‘*Oelamaa-e Nadjd*, vol. 1, p. 25-47; *al-A'laam*, vol. 6, p. 257.

¹³⁷⁷ *Madjmoe'ah at-Tawh'ied*, p. 371.

¹³⁷⁸ Hij was Moh’ammed ibn ‘Abdoe s-Salaam (Sahnoen) ibn Sa'ied al-Tanoekhie, een Maalikie-jurist. Hij schreef vele boeken. Niemand in zijn tijdperk had zo'n uitgebreide kennis op verschillende gebieden als dat hij had. Hij reisde naar het

ongelovige is. De bepaling betreffende hem, volgens de *a-immah*, is dat hij gedood dient te worden. Eenieder die enige twijfels heeft over het ongelooft van de genoemde persoon begaat ook *koefr*.”¹³⁷⁹

Het is een van de grootste vormen van misleiding dat iemand een ketterse geloofsovertuiging introduceert in de Islam, verlangend dat de mensen het volgen, en wanneer zij hier niet mee akkoord gaan, dan verklaart hij hen allemaal als ongelovigen. Het verklaren van iemand als ongelovige is een *sharie'ah* bepaling. Het is niet toegestaan om het te verwijderen van iemand die door Allah hiermee gebrandmerkt is. Evenzo is het niet toegestaan om het toe te schrijven aan iemand die door Allah als onschuldig hiervan is verklaard. Daarom was het de manier...

...van de mensen van kennis en van de *Soennah* om degenen die met hen van mening verschilden niet als ongelovigen te verklaren, ook al verklaarde die tegenstander hem wel als ongelovige. Dit komt omdat *tekfier* een *sharie'ah* bepaling is en het is niet toegestaan om het gewoonweg als een wederkerige daad te doen. Bijvoorbeeld, als iemand over iemand anders liegt of onwettige geslachtsgemeenschap begaat met iemands vrouw, is het niet toegestaan voor hem om ook over hem te liegen of om ook onwettige geslachtsgemeenschap met zijn vrouw te begaan. Dit is zo omdat liegen en onwettige geslachtsgemeenschap verboden zijn als een recht van Allah. Evenzo is het verklaren van een andere persoon als ongelovige een recht van Allah. Daarom kan men een andere persoon niet als ongelovige verklaren behalve die persoon die door Allah en Zijn boodschapper als ongelovige is verklaard [d.w.z. door een duidelijk bewijs van de Qor-aan of de *Soennah* dat zo'n persoon een ongelovige is].¹³⁸⁰

De kettters hebben zowel de eigenschappen van onwetendheid als van overtreding (onrechtvaardigheid: *dhzoelm*). Zij bedenken een ketterse geloofsovertuiging welke in tegenspraak is met de Edele Qor-aan, de *Soennah* en de consensus [*idjmaa'*] van de metgezellen ﷺ en vervolgens verklaren zij iedereen die hun innovatie bestrijdt als ongelovige. Bijvoorbeeld, de Khawaaridj introduceerden het idee van het niet volgen van een *Soennah* waarvan zij beweerden dat het in tegenspraak was met de Qor-aan. Vervolgens verklaarden zij degenen die het oneens met hen waren als ongelovigen, zozeer

Oosten. Hij was vroom en had verheven idealen. Hij overleed in 256 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 13, p. 60; *al-A'laam*, vol. 6, p. 204-205.

¹³⁷⁹ Geciteerd van Ibn Taymiyyah, *al-Saarim al-Masloel*, p. 5.

¹³⁸⁰ Ibn Taymiyyah, *ar-Radd 'ala al-Bakrie*, p. 258.

dat zij 'Oethmaan ibn 'Affaan, 'Aliy ibn Aboe Taalib en anderen als ongelovigen verklaarden.¹³⁸¹

Ibn Taymiyyah schreef: "Eenieder die tot een oproep uitnodigt, pure onwetendheid uitend welke in tegenspraak is met wat alle mensen van kennis volgen, en dan, terwijl hij van hen afwijkt, wil hij degenen die niet met hem akkoord gaan als ongelovigen en afwijkende personen verklaren, hij begaat een van de ernstigste daden die de echte onwetenden verrichten."¹³⁸²

In hedendaagse tijden, toen sommige mensen begonnen met het verklaren van de leiders als ongelovigen en professor H'asan al-Hoedhaybie¹³⁸³ en degenen bij hem het met hen oneens waren, verklaarden zij hem en de mensen bij hem ook als ongelovigen.¹³⁸⁴

Het verklaren van anderen als ongelovigen werd iets gebruikelijks op de tong, zozeer dat het zelfs geuit werd bij het kleinste meningsverschil.¹³⁸⁵ Verschillende leden van een groep of partij gebruikten deze uitdrukking zelfs voor elkaar.

---

¹³⁸¹ Zie Ibn Taymiyyah, *ar-Radd 'ala al-Bakrie*, p. 255.

¹³⁸² Ibn Taymiyyah, *ar-Radd 'ala al-Bakrie*, p. 125.

¹³⁸³ Hij was H'asan al-Hoedhaybie uit Egypte. Hij was de tweede belangrijkste leider van de Moslimbroederschap [*Ikhwaaan al-Moeslimien*]. Hij was een rechter en werd gekozen als de opvolger van H'asan al-Banna. Na de Egyptische revolutie werd hij beschuldigd van het smeden van een complot tegen het leven van Gamal 'Abdoel-Nasser [de toenmalige president van Egypte]. Hij werd gearresteerd, vervolgens vrijgelaten, daarna weer gearresteerd en uiteindelijk weer vrijgelaten na de dood van Gamal 'Abdoel-Nasser. Hij bleef in zijn positie bij de Moslimbroederschap tot aan zijn dood in 1393 H. Zie *al-A'laam*, vol. 2, p. 225.

¹³⁸⁴ Zie al-Bahinsaawie, *al-H'oekmoe wa Qadhiyyat Tekfier al-Moeslim*, p. 116.

¹³⁸⁵ Zie Radjab Madkoer, *at-Tekfier wa l-Hidjrah Wadjhan li Wadjh*, p. 277-278.

De innovatie van het uitstellen van het oordeel, en de Islaam van mensen verifiëren/onderzoeken

Met betrekking tot het oordeel betreffende de Islaam van een individu, kunnen menselijke samenlevingen verdeeld worden in drie groepen.

De eerste groep is de samenleving waarin de normale situatie en algemene wetgeving die van *koefr* is. Dit zijn samenlevingen zoals Amerika, Frankrijk, Japan en andere hedendaagse [niet-islamitische] samenlevingen. Als iemand wil verklaren dat een individu van deze samenlevingen een moslim is, dient hij eerst het oordeel uit te stellen en de kwestie te verifiëren. We stellen het oordeel uit betreffende de Islaam van die persoon totdat we in staat zijn om zijn situatie te verifiëren. De reden hiervoor is omdat de Islaam van die persoon niet in overeenstemming is met de normale situatie in die samenleving en vereist daarom bewijs om het aan te tonen.

De tweede groep is de samenleving welke gemengd is, zoals de Indische samenleving. Haar regelgeving is dezelfde als van de eerste groep. Men dient het oordeel uit te stellen en de kwestie te verifiëren. Dit komt omdat er geen duidelijke aanwijzing is die aantoonst dat een persoon een moslim is of niet. Er is geen mogelijkheid om onderscheid te maken tussen een ongelovige en een moslim tenzij de persoon zijn geval verifieert en aantoonst.

De derde groep is de samenleving waarin de Islaam de normale situatie en algemene regelgeving is. Dit is het geval in samenlevingen zoals op het Arabische Schiereiland ¹³⁸⁶, Pakistan en elders. In dit geval is er geen noodzaak om het oordeel uit te stellen en de religie van een persoon te verifiëren. Dit komt omdat de normale situatie de heersende situatie is en er is geen noodzaak om bewijs naar voren te brengen. Als, bijvoorbeeld, iemand zegt dat Allah ﷻ geen zes dagelijkse gebeden verplicht heeft gesteld voor ons, hoeft hij geen bewijs te leveren voor zijn bewering. Dit komt omdat de afwezigheid van een verplichting (of het principe van vrijheid van verantwoordelijkheid) de algemene regel is. Maar als iemand zegt dat er vijf dagelijkse gebeden verplicht zijn, dan

¹³⁸⁶ [Arabië of Arabisch Schiereiland: *Djazierat al-'Arab*, d.w.z. het eiland van de Arabieren, ook wel *al-Djazierah* (het eiland) genoemd. Arabië is een schiereiland in Zuidwest Azië, en bestaat tegenwoordig uit Saoedi-Arabië, Jemen, Oman, de Verenigde Arabische Emiraten, Koeweit, Bahrein en Qatar. – AY]

dient hij dat te bewijzen vanuit de Qor-aan en de *Soennah* omdat de aanwezigheid van een verplichting afwijkt van de basis en algemene regelgeving. Daarom is het niet noodzakelijk om het oordeel uit te stellen en de kwestie te verifiëren bij het verklaren dat een persoon een moslim is wanneer hij leeft in een land waar de Islaam de algemene regelgeving is. Voorwaar, het is het ongelooft en de bewering dat hij de religie verlaten heeft dat bewijs behoeft.¹³⁸⁷

Om deze reden zijn er *ah'aadieth* die waarschuwen tegen het verklaren van een andere persoon als een ongelovige. Aboe Hoerayrah رضي الله عنه verhaalde dat de profeet صلى الله عليه وسلم gezegd heeft:

«إِذَا قَالَ الرَّجُلُ لِأَخِيهِ يَا كَافِرٌ فَقَدْ بَاءَ بِهِ أَحَدُهُمَا.»

“Als een man tegen zijn broeder zegt: ‘O ongelovige!,’ het zal zeker tegen één van hen keren.”¹³⁸⁸

Daarom hebben we geen behoefte aan een uitgesteld oordeel en verificatie van de kwestie voor een moslim die leeft in een land waar de normale en algemene wetgeving die van de Islaam is. De basisregel betreffende hem is dat hij een moslim is. Hetzelfde geldt voor als iemand ons de uitwendige tekenen van de Islaam toont, het is dan niet noodzakelijk om het oordeel uit te stellen en zijn kwestie te verifiëren. Het volgende verschaft bewijs voor dit standpunt:

(1) Allah ﷻ zegt:

﴿يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَيِّبُوا وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ أَلْفَىٰ إِلَيْكُمْ السَّلَامَ لَسْتَ مُؤْمِنًا تَبْتَغُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ مَغَانِمٌ كَثِيرَةٌ كَذَٰلِكَ كُنْتُمْ مِّن قَبْلُ﴾

¹³⁸⁷ [Wat de schrijver hierboven eigenlijk zegt, is het volgende: als een persoon komt van een van de eerste twee groepen van samenlevingen, waarin niet-moslims dominant zijn of de samenleving is gemengd, dan wordt er over hem gedacht of hij wordt behandeld als een niet-moslim totdat er bewijs of enige aanwijzing is dat het anders is, zoals zijn uiting van de geloofsgetuigenis. Als iemand komt van een islamitische samenleving, dan wordt er over hem gedacht en hij wordt behandeld als een moslim, totdat er bewijs of enige aanwijzing is dat het anders is. – JZ]

¹³⁸⁸ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en Ah'mad.

فَمَنْ أَلَّهَ عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوا إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ

خَيْرًا ﴿٤٤﴾

“O degenen die geloven! Indien jullie oprukken (om te strijden) op Allah’s weg, verifiëer dan (de juistheid van iemands geloof) en zeg niet tegen iemand die jullie groet met de vredesgroet (als blijk van zijn geloof in de Islaam): ‘Jij bent geen gelovige,’¹³⁸⁹ het vergankelijke van het wereldse leven daarmee wensend. Bij Allah is immers buit in overvloed. Zo waren jullie zelf (ook ongelovigen) voordat Allah Zijn gunsten aan jullie schonk (d.w.z. jullie leidde naar de Islaam), verifiëer daarom (de juistheid van iemands geloof). Waarlijk, Allah is *Khabier* (Alwetend omtrent subtiele zaken) aangaande hetgeen jullie doen.”¹³⁹⁰

In dit vers beval Allah de Verhevene de gelovige *moedjahidien* omwille van Hem behoedzaam te zijn en de kwestie nauwkeurig te onderzoeken. Zij dienden niemand te doden wiens zaak twijfelachtig was wanneer hij hem enig teken van de Islaam vertoonde. Zij dienden niet te neigen naar het doden van iemand tenzij zij overtuigd waren over hem dat hij een tegenstander is van hen, Allah ﷻ en de boodschapper ﷺ.¹³⁹¹

Allah de Verhevene beval hen om in een situatie waarin *koefr* de normale zaak is, dat als een persoon van degenen waar zij tegen vechten enig teken van de Islaam vertoonde, dan dienden zij te stoppen en de kwestie te onderzoeken [en niet iemand doden die mogelijk een moslim is]. Het is voor de hand liggend dat dit nog eerder zo dient te zijn dat iemand niet een individu als ongelovige dient te verklaren wanneer hij tekenen van de Islaam vertoont in een omgeving waar de normale omstandigheden of regelgeving ook die van de Islaam zijn.

¹³⁸⁹ [Imaam Ah'mad leverde over dat 'Ikrimah zei dat Ibn 'Abbaas zei: “Een man van Banie Soelaym, die een kudde schapen hoedde, passeerde enkele metgezellen van de profeet ﷺ en groette hen met de vredesgroet. Zij zeiden (tegen elkaar): ‘Hij groette ons alleen met de vredesgroet om zichzelf tegen ons te beschermen.’ Vervolgens vielen zij hem aan en doodden hem. Zij brachten zijn schapen naar de profeet ﷺ en deze *aayah* werd geopenbaard.” At-Tirmidzie vermeldde dit in zijn (hoofdstuk over) *Tefsier* en zei: “Deze *h'adieth* is *h'asan* (goed).” – AY]

¹³⁹⁰ Soerat an-Nisaa-e (4), *aayah* 94.

¹³⁹¹ Zie at-Tabarie, *Djaami'oe l-Bayaan*, vol. 5, p. 221.

- (2) Oesaamah ibn Zayd ؓ zei: “De boodschapper van Allah ﷺ zond ons op een militaire expeditie. In de ochtend overvielen we de Hoeroeqaat van Djoehaynah. Ik kwam [tijdens het gevecht] een man tegen die zei: ‘Er is geen god behalve Allah.’ Vervolgens doodde ik hem. Dit zat mijn ziel dwars dus meldde ik het bij de profeet ﷺ. De profeet ﷺ zei: ‘Zei hij ‘er is geen god behalve Allah’ en jij doodde hem toch?’ Ik zei: ‘O boodschapper van Allah! Hij zei dat slechts uit angst voor mijn wapen.’ De profeet ﷺ zei toen: ‘Waarom opende jij zijn hart niet zodat jij zou weten waarom hij het zei?’ Hij bleef deze uitdrukking zozeer herhalen dat ik wenste dat ik de Islaam die dag pas aanvaard had.” ¹³⁹²

In dit geval beval de boodschapper van Allah ﷺ Oesaamah ؓ niet om het oordeel uit te stellen en de kwestie te onderzoeken van een persoon wiens algemene bepaling en wiens wetgeving van zijn volk die van *koefr* was. Zolang hij de uitspraak van geloof uitte en de twee getuigenissen van geloof ¹³⁹³ sprak [dat was voldoende om hem als moslim te accepteren]. Deze bepaling dient zelfs nog meer van toepassing te zijn op een persoon die leeft in een samenleving waar de Islaam de algemene toestand of wetgeving is.

Sommige hedendaagse personen gingen naar het extreme en beweerden dat, om iemand te beschouwen als een moslim, men eerst het oordeel uit diende te stellen en de Islaam van die persoon met zekerheid diende te verifiëren. De mensen van deze benadering werden bekend als “de Groep van het Uitgestelde Oordeel en Verificatie.” ¹³⁹⁴ Ik was niet in staat om enig van hun schriftuur te verkrijgen omdat er geen een van is uitgegeven. Maar er was een boek dat werd uitgegeven in 1410 H. dat enkele uitspraken van de mensen van het uitgestelde oordeel bevat. ¹³⁹⁵ De auteur categoriseert de mensen van de verschillende samenlevingen, welke hij samenlevingen van *djaahiliyyah* (onwetendheid) noemt, in drie categorieën: “(1) een moslim wiens Islaam duidelijk is gemaakt; (2) een ongelovige wiens ongelooft duidelijk is gemaakt; (3) het onbekende geval, de regelgeving betreffende hem is om het oordeel uit te stellen.” ¹³⁹⁶

¹³⁹² Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en Aboe Daawoed.

¹³⁹³ [*Shahaadatayn*: de tweevoudsvorm van *shahaadah* – de twee getuigenissen; (1) dat er geen god is (die het recht heeft om aanbeden te worden) behalve Allah, en (2) dat Moh’ammed Zijn boodschapper is. – AY]

¹³⁹⁴ Zie Moh’ammed Soeroer ibn Nayf Zayn al-‘Aabidien, *Madjallat as-Soennah*, nr. 2, achterkaft.

¹³⁹⁵ Dit is het boek *Doe’aatoen ‘ala Abwaabie Djahannam* door Yoesoef ibn H’aamid al-Fakie.

¹³⁹⁶ Yoesoef al-Fakie, *Doe’aatoe ‘ala Abwaabie Djahannam*, p. 148.

Tijdens het uitleggen van de derde groep, gaf hij aan:

De derde groep: het onbekende geval, de regelgeving betreffende hem is om het oordeel uit te stellen. Toen Allah mensen schiep, vielen zij in twee categorieën:

﴿فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَمِنْكُمْ مُؤْمِنٌ﴾

“...waarna onder jullie (sommigen) ongelovig zijn en onder jullie (sommigen) gelovig zijn...”¹³⁹⁷ De situatie tijdens de periode in al-Medienah was als volgt: er waren moslims die getuigden dat er niets/niemand waardig is om te aanbidden behalve Allah. Hun aangelegenheden waren allemaal in de handen van de boodschapper van Allah ﷺ. Er waren de Mensen van het Boek die onderscheiden waren doordat ze gedemigreed waren door het betalen van de *djizyah* terwijl ze onderworpen waren. Zij waren mensen die deelgenoten aan Allah toekenden en wier ongeloof zichtbaar was. Maar tegenwoordig is er geen duidelijk teken waardoor we iets absoluut kunnen vaststellen betreffende de individuen van de samenleving. Dienen dit de gebeden te zijn of de baard? We zien mensen wier vaders, bijvoorbeeld, Moh’ammed of Ibraahiem heten en hij is het hoofd van de socialistische partij, de Islaam beschimpend en bekritiserend. Als dit het gebed zou zijn, nou, we kunnen mensen zien die de gebeden op hun juiste tijden bidden en vervolgens gaan zij en lopen om de graven [aldus begaan zij *shirk*]. Wanneer zij worden tegengehouden, worden zij arrogant en hooghartig... We zien ze bidden en huilen terwijl ze de Qor-aan lezen, maar wanneer het gebed beëindigd is, gaan zij hun rechtzalen binnen en oordelen over de mensen volgens door de mens gemaakte wetten en zij doen hun uiterste best om de mensen tot die wetten te dwingen. Zij noemen die rechtzalen de zalen van gerechtigheid. Wanneer de *taaghoet* [onderdrukkende leider die in zekere zin als een afgod wordt] zich zeer zelfverzekerd en zelfbewust voelt, bouwt hij moskeeën [in werkelijkheid bedoeld] voor zijn aanbidding waarin Allah ook wordt aanbeden. Het gebed wordt een rechtschapen daad welke zowel door de ongelovige en de polytheïst verricht wordt alsook door de moslim. Wat betreft de baard, het is geaccepteerd onder de modedeskundigen dat wanneer een man zijn teken van mannelijkheid wil behouden, dat hij dan

¹³⁹⁷ Soerat at-Taghaaboen (64), aayah 2.

zijn baard dient te laten groeien. Tegenwoordig zien we joden, christenen, boeddhisten en moslims die allen hun baard laten groeien. Onder sommige van de Arabische stammen is het een schande voor een man om zijn baard te scheren... Al deze groepen in onze tijd handhaven het vertonen van deze tekenen. Daarom zijn dit geen tekenen waar we ons op kunnen verlaten om te zeggen dat degene die we zien een moslim is. Het bestaan van een *djaahilie*-samenleving betekent niet dat er geen individuele moslims onder hen zijn die niet spreken op hun manieren of hun handelingen verrichten. Echter, hun gevallen zijn onbekend. Ik bevestig niet hun *koefr*, noch bevestig ik hun Islaam. Ik bevestig geen *koefr* voor hen uit angst van de waarschuwing in de *h'adieth* van Moeslim: "Als een man tegen zijn broeder zegt: 'O ongelovige!,' het zal zeker tegen één van hen keren." Evenzo bevestig ik geen Islaam voor een persoon die een ongelovige kan zijn, ook al heeft hij enkele uitwendige tekenen van de Islaam of van het zijn van een soenni, want als ik dat doe kan ik de Qor-aan verloochenen. Ik denk dat het gebruik van de term "onbekend geval" voor degene wiens situatie niet bekend is, volledig rechtvaardig is en ook het veiligst voor degene die deze verklaring uit. En ik zoek toevlucht bij Allah tegen wat de tongen oogsten.¹³⁹⁸

Men kan de weerlegging van deze opvatting als volgt samenvatten:

- (1) Deze meningen zijn gebaseerd op het principe dat de algemene bepaling voor eenieder die leeft in een moslimland, die van *koefr* is. Dit is niet correct. De algemene bepaling is die van de Islaam, zoals we eerder hebben besproken. Voorwaar, deze mening is gebaseerd op het geloof dat deze samenlevingen *djaahilie* zijn en dat hun land het land van de ongelovigen is. Deze opvattingen worden verworpen en zullen in de komende paragrafen gedetailleerd besproken worden.
- (2) Het uitstellen van het oordeel betreffende degene die zijn Islaam verkondigt en enkele van de handelingen van de *sharie'ah* vertoont, heeft totaal geen nut. Degene die zijn oordeel uitstelt zal alleen maar in staat zijn om gelijkwaardige zaken over de persoon te vinden. Met andere woorden, hij zal nooit in staat zijn om te verifiëren wat er in het hart van die persoon is, ongeacht welke daden hij verricht. In feite is wat de

¹³⁹⁸ Yoesoef H'aamid al-Fakie, *Doe'aatoen 'ala Abwaabie Djahannam*, p. 152-153. Zijn woorden bevatten duidelijke fouten met betrekking tot de geloofsovertuigingen, alsook in zijn taalgebruik.

persoon zegt met zijn tong en de daden die hij verricht met zijn lichaam het enige wat hij kan verifiëren.

- (3) De daden die hij [al-Fakie] noemde, maken een persoon niet noodzakelijkerwijs een ongelovige. Het toevlucht nemen tot een wet anders dan de wet van Allah, impliceert geen *koefr* tenzij de persoon dit bereidwillig en gelukkigerwijs doet. Evenzo wordt de regeerder niet een ongelovige verklaard tenzij er aan de *sharie'ah*-bepkeringen en -kenmerken voldaan wordt, zoals eerder is besproken.
- (4) Oorspronkelijk is dit uitstellen van het oordeel een innovatie [*bid'ah*]. De profeet ﷺ, zijn metgezellen ﷺ en de vroegere geleerden hebben zo iets nooit gedaan. Vandaar is het een daad welke verworpen wordt van degene die dit doet, zoals de boodschapper van Allah ﷺ gezegd heeft:

«من أحدث في أمرنا هذا ما ليس منه فهو رد.»

“Wie [iets] innoveert in deze aangelegenheid van ons dat er niet toe behoort, het wordt verworpen [d.w.z. niet geaccepteerd door Allah].”¹³⁹⁹

- (5) Zelfs volgens de mening dat men het oordeel uit dient te stellen betreffende een persoon in een land waar het bestuur dat van *koefr* is, of een gemengde samenleving tussen moslims en ongelovigen, zou het voldoende zijn als een persoon de geloofsgetuigenis zou uiten om zijn kwestie te verifiëren. Daarom maakte Allah's boodschapper ﷺ bezwaar op Oesaamah's daad toen hij niet tevreden was met het uitspreken van de geloofsgetuigenis door die ene persoon [in de *h'adieth* die eerder is besproken over de persoon die Oesaamah ﷺ doodde zelfs nadat hij de geloofsgetuigenis uitsprak]. De profeet ﷺ zei tegen hem, hem berispelend: “Waarom opende jij zijn hart niet?”¹⁴⁰⁰
- (6) Als een moslim de Islaam van een andere persoon bevestigt gebaseerd op wat hij van hem ziet terwijl de werkelijkheid van de kwestie het tegenovergestelde is, heeft hij de Qor-aan niet verloochend [wat al-Fakie hierboven wel beweerde]. Een persoon kan slechts handelen volgens wat hij van een andere persoon openlijk waarneemt. Het bewijs voor zijn verklaring is

¹³⁹⁹ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Aboe Daawoed en Ibn Maadjah.

¹⁴⁰⁰ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en Aboe Daawoed.

rijkelijk, uit ervaring, logisch en volgens de *sharie'ah*. Een bewijs in verband met de vraag betreffende het verklaren van een andere persoon als een ongelovige is de hiervoor vermelde *h'adieth* van Oesaamah ibn Zayd ؓ waarin de profeet ﷺ tegen hem zei: “Waarom opende jij zijn hart niet?”¹⁴⁰¹ ‘Oemar ibn al-Khattaab ؓ zei ook: “Mensen werden tijdens de periode van de profeet ﷺ [soms] beoordeeld door de openbaring van een goddelijke inspiratie. Maar nu is dat niet meer. Nu oordelen wij jullie door de daden die jullie openlijk verrichten. We zullen degene die goede daden voor onze ogen verricht vertrouwen en gunstig gezind zijn, en we zullen hem niet ter verantwoording roepen voor wat hij werkelijk doet in het geheim, want Allah zal hem daarvoor berechten. Maar wij zullen degene die aan ons een slechte daad vertoont niet vertrouwen of geloven, zelfs al beweert hij dat zijn heimelijke daden goed zijn.”¹⁴⁰²

---

¹⁴⁰¹ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en Aboe Daawoed.

¹⁴⁰² Overgeleverd door al-Boekhaarie.

Zeggen dat de hedendaagse moslimsamenlevingen *djaahilie* [onwetend, niet-islamitisch] zijn

De taalkundige betekenis van het woord *djaahiliyyah* - *djaahilie*:

Er zijn drie basisletters voor het woord *djaahiliyyah*: *djiem* (ج), *haa-e* (ه) en *laam* (ل). De betekenissen gaan terug naar twee basiswoorden: “De eerste van hen is ‘het tegenovergestelde van kennis.’ De andere is ‘lichtzinnigheid en een gebrek aan kalmte.’”¹⁴⁰³ De Arabieren gebruikten het woord *al-djahl* in wijde zin, zowel als een tekort aan kennis, alsook als het niet handelen volgens kennis. Ar-Raaghib al-Ashfahaanie zei: “*Djahl* bestaat uit drie soorten: de eerste is de ziel zonder kennis... de tweede is het geloven in iets dat afwijkt van wat er in werkelijkheid is... de derde is het doen van iets dat in tegenstelling is tot wat gedaan dient te worden, ongeacht of dit vergezeld gaat met een correcte geloofsovertuiging of een onjuiste geloofsovertuiging... Allah zegt overeenkomstig hieraan:

﴿ قَالُوا اتَّخَذْنَا هُزُؤًا ۖ قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴾

‘...Zij (het volk van Moesaa عليه السلام) zeiden: ‘Drijf jij de spot met ons?’ Hij (Mozes عليه السلام) zei: ‘Ik zoek toevlucht bij Allah dat ik tot de *djaahilien* (dwazen en onwetenden) zal behoren.’”¹⁴⁰⁴

Hij beschouwde de belachelijke daad als onwetend. Allah zegt ook:

﴿ فَتَيَّنُوا أَنْ تُصِيبُوا قَوْمًا مِجْهَلَةً ﴾

‘...verifieer het dan, opdat jullie mensen niet schaden met onwetendheid (*bi-djahaalah* ¹⁴⁰⁵)...’¹⁴⁰⁶”¹⁴⁰⁷

¹⁴⁰³ Ibn Faaris, *Moe'djam Maqaayies al-Loeghah*, onderwerp *djahl*.

¹⁴⁰⁴ *Soerat al-Baqarah* (2), aayah 67.

¹⁴⁰⁵ [D.w.z. het beschuldigen van onschuldige mensen, en dit is een vorm van onrecht wat mensen aangedaan wordt. Dit geldt ook voor het toeschrijven van uitspraken aan geleerden die zij niet hebben gedaan of wanneer hun uitspraken verkeerd begrepen worden. (Zie *Tefsier Ibn 'Oethaymien*.) – AY]

¹⁴⁰⁶ *Soerat al-H'oedjoeraat* (49), aayah 6.

¹⁴⁰⁷ *Al-Moetradaat fie Gharieb al-Qor-aan*, onderwerp *djahl*.

De betekenis van *djaahiliyyah* in de Qor-aan en de *Soennah*:

Het omschrijven van een periode of volk als *djaahilie* is geen gewone, gebruikelijke omschrijving. In plaats daarvan is het een *sharie'ah*-omschrijving dat een bepaalde regelgeving met zich meebrengt. Daarom dient men in dit geval rekening te houden met de *sharie'ah*-kenmerken en -beperkingen. Voorwaar, deze bepaling heeft vele ernstige en serieuze consequenties!

Na het bestuderen van de teksten van de Qor-aan en *Soennah*, zien we dat het woord *djaahiliyyah* gebruikt wordt volgens zeer specifieke betekenissen. Het woord *djaahiliyyah* wordt vier keer in de Qor-aan aangetroffen:

(1) Allah de Verhevene zegt:

﴿ ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ بَعْدِ الْغَمِّ أَمَنَةً نُّعَاسًا يَغْشَى طَآئِفَةً مِّنْكُمْ
 وَطَآئِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ
 الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ هَل لَّنَا مِنَ الْأَمْرِ مِن شَيْءٍ قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلَّهُ
 لِلَّهِ تَخْفُونَ فِي أَنفُسِهِمْ مَا لَا يُبْدُونَ لَكُمْ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ
 الْأَمْرِ شَيْءٌ مَّا قُتِلْنَا هَاهُنَا قُلْ لَوْ كُنْتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِينَ كُتِبَ
 عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَى مَضَاجِعِهِمْ وَلِيَبْتَلِيَ اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ
 وَلِيُمَحِّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٥٤﴾

“Vervolgens zond Hij op jullie, na het leed (tijdens de veldslag bij Oeh’oed), **veiligheid neer. Slaperigheid** ¹⁴⁰⁸ **overmande een groep van jullie, terwijl een andere groep** (de hypocrieten) **zich bekommerde over zichzelf** ¹⁴⁰⁹ (hoe zij zichzelf konden redden), **zij dachten verkeerd over Allah - de gedachte van a/-**

¹⁴⁰⁸ [In dit geval is slaperigheid een gunst en draagt het de betekenis van kalmte en veiligheid. – AY]

¹⁴⁰⁹ [Zij raakten niet door slaperigheid overmand wegens hun zorgen en angst. – AY]

djaahiliyyah (de onwetendheid ¹⁴¹⁰). Zij zeiden: ‘Hebben wij er iets over te zeggen?’ Zeg (O Moh’ammed): ‘Waarlijk, de zaak is volledig aan Allah.’ Zij verbergen in zichzelf wat zij niet aan jou bekend durven te maken. Zij zeiden: ‘Als wij er iets over te zeggen hadden, dan zouden wij hier niet gedood zijn.’ Zeg (O Moh’ammed): ‘Ook al zouden jullie in jullie huizen gebleven zijn, dan zouden degenen voor wie de dood bepaald is komen bij hun plaats van overlijden (want men kan niet aan Allah’s Besluit ontsnappen).’ En (dit is) zodat Allah beproeft wat in jullie borstkassen (harten) is, en om te reinigen wat in jullie harten is (aan zonden ¹⁴¹¹), en Allah is Alwetend aangaande hetgeen in jullie borstkassen (harten) is.” ¹⁴¹²

(2) Allah ﷻ zegt:

﴿ وَأَنْ أَحْكُمَ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَأَحْذَرَهُمْ أَنْ يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمْنَا أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ ﴿١١﴾ أَفْحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿١٢﴾ ﴾

“En dat je oordeelt (O Moh’ammed) tussen hen met hetgeen Allah neergezonden heeft en volg hun begeerten niet en pas op voor hen aangezien zij jou willen misleiden van een gedeelte van wat Allah neerzond tot jou. Als zij zich dan afwenden, weet dan dat Allah hen slechts wil treffen met een deel van hun zonden. En waarlijk, veel van de mensen zijn *faasiqoen* (zondaren, goddelozen, opstandig en ongehoorzaam

¹⁴¹⁰ [Zij dachten dat een volk dat door een profeet geleid werd, niet van de ongelovigen zou kunnen verliezen. – AY]

¹⁴¹¹ [Aboe Hoerayrah ؓ verhaalde: “Allah’s boodschapper ﷺ heeft gezegd: ‘Wanneer een dienaar (een persoon) een zonde (slechte daad) begaat, wordt er een zwarte stip gestippeld op zijn hart. Als die persoon dan die slechte daad (zonde) opgeeft, Allah smeekt om hem te vergeven en berouw toont, dan wordt zijn hart gereinigd (van die stip op het hart); maar als hij de slechte daad (zonde) herhaald, dan zal de bedekking toenemen totdat zijn hart volledig ermee bedekt is. En dat is *ar-raan* wat Allah noemde (in de Qor-aan) (Nederlandstalige interpretatie van de betekenis): ‘Nee! Maar *raan* (bedekking van zonden en slechte daden) is op hun harten vanwege wat zij verwierven’ [soerat al-Moetaffifien (83), aayah 14].” (At-Tirmidzie, h’adieth nr. 3334.) – AY]

¹⁴¹² Soerat Aal ‘Imraan (3), aayah 154.

jegens Allah ﷻ). * **Wensen zij dan het oordeel** (regels en gewoonten) **van de** (dagen van) **djaahiliyyah** (onwetendheid ¹⁴¹³)!? **En wie is er beter dan Allah in het oordelen voor een volk dat met zekerheid gelooft?**" ¹⁴¹⁴

(3) Allah de Verhevene zegt ook:

﴿ وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ﴾

“En blijf in jullie huizen (als er geen reden is om deze te verlaten), en **tabarroedj** ¹⁴¹⁵ **jezelf niet** (pronk niet met je charmes) **zoals de tabarroedj van de vorige djaahiliyyah** (de dagen van onwetendheid), **en onderhoud as-salaah** (het gebed) **en geef az-zakaah** (de verplichte liefdadigheid) **en gehoorzaam Allah en Zijn boodschapper** (Moh'ammed ﷺ). **Waarlijk, Allah wil slechts de viezigheid** (slechte daden en zonden) **van jullie wegnemen, O Ahloe I-Bayt** (leden van de familie - van de profeet ﷺ ¹⁴¹⁶), **en jullie grondig reinigen.**" ¹⁴¹⁷

¹⁴¹³ [Djaahiliyyah: onwetendheid. De term *djaahiliyyah* verwijst naar de periode van morele onwetendheid van een volk of beschaving, de periode tussen het verdwijnen van het profetisch onderricht en de komst van een andere; en, in het bijzonder, naar de periode van het Arabische heidendom vóór de komst van de profeet Moh'ammed ﷺ. De term beschrijft, los van deze historische gevoelswaarden, de toestand van morele onwetendheid of onachtzaamheid in algemene zin, ongeacht de tijd of maatschappelijke omgeving. *Djaahiliyyah* duidt ook op daden en uitspraken die bestonden in of die geërfd werden uit de periode vóór de komst van de profeet Moh'ammed ﷺ en die tegen de islamitische wetgeving indruisen. – AY]

¹⁴¹⁴ Soerat al-Maa'idah (5), aayah 49-50.

¹⁴¹⁵ [Moedjaahid zei: "Vrouwen waren gewoon om naar buiten te gaan om voor mannen te lopen, en dit was de *tabarroedj* van *al-djaahiliyyah*." Qatadah zei: "Wanneer zij hun huizen verlieten, paradeerden zij op een schaamteloze en flirtende manier, en Allah - moge Hij Verheven worden - verbood dat." Moeqaatil ibn H'ayyaan zei: "*Tabarroedj* is wanneer een vrouw een *khimaar* (sluier) draagt op haar hoofd maar het niet correct vastmaakt." Aldus zijn haar halskettingen, oorbellen en nek en dergelijke zichtbaar." Dit is *tabarroedj*, en Allah spreekt tot alle vrouwen van de gelovigen met betrekking tot *tabarroedj*. – AY]

¹⁴¹⁶ [*Ahloe I-Bayt*: leden van het huis (het huishouden van de profeet ﷺ); zijn vrouwen, zijn dochter Faatimah عليها السلام en haar echtgenoot 'Aliy عليه السلام (dus de schoonzoon van de profeet ﷺ) en hun kinderen H'asan عليه السلام en Hoesayn عليه السلام (dus de kleinkinderen van de profeet ﷺ). – AY]

¹⁴¹⁷ Soerat al-Ah'zaab (33), aayah 33.

(4) Allah ﷻ zegt tot slot:

﴿ إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ الْحَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةَ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴾

“(Denk aan) **toen degenen die niet geloofden de hitte** (van woede en haat, vanwege trotsheid en arrogantie) **in hun harten maakten** ¹⁴¹⁸ – de hitte van *al-djaahiliyyah* (de dagen van onwetendheid). **Vervolgens zond Allah Zijn** (gift van) *sakienah* (kalmte, rust en geruststelling) **neer op Zijn boodschapper** (Moh’ammed ﷺ) **en op de gelovigen, en liet hen zich houden aan het woord van taqwaa** ¹⁴¹⁹; en zij hadden er meer recht op en zij waren er waardig voor. En Allah is over alle dingen *‘Aliem* (Alwetend).” ¹⁴²⁰

Al deze verzen gebruiken het woord *djaahiliyyah* in een beperkte zin met betrekking tot enige vorm van handeling: de gedachten van *djaahiliyyah*, de wet van *djaahiliyyah*, het blootstellen van jezelf aan *djaahiliyyah* en de trots en arrogantie van *djaahiliyyah*.

Het woord *djaahiliyyah* wordt in de *Soennah* op twee manieren gebruikt.

Het eerste gebruik: het wordt gebruikt op een algemene, absolute zin. Dit was het geval tijdens de afscheidsbedevaart toen de profeet ﷺ zei:

«ألا كل شيء من أمر الجاهلية تحت قدمي موضوع.»

“Waarlijk, alle aangelegenheden van *djaahiliyyah* zijn onder mijn voeten, teniet gedaan.” ¹⁴²¹

¹⁴¹⁸ [Toen zij weigerden te schrijven (in het vredesverdrag): “In de Naam van Allah, de Meest Barmhartige, de Meest Genadevolle” (maar: “In Uw Naam, O Allah”), en: “Dit zijn de bepalingen overeengekomen met Moh’ammed, Allah’s boodschapper” (maar: “Moh’ammed ibn ‘Abdoellaah”). (*Tefsier Ibn Kethier*). – AY]

¹⁴¹⁹ [Met “het woord van *taqwaa*” wordt hier oprechtheid bedoeld, of de *shahaadah* (geloofsgetuigenis), namelijk: er is geen god (die het recht heeft om aanbeden te worden) behalve Allah, en Moh’ammed is Zijn boodschapper. – AY]

¹⁴²⁰ *Soerat al-Fat-h’* (48), aayah 26.

¹⁴²¹ Overgeleverd door Moeslim, Aboe Daawoed en Ibn Maadjah.

Dit is ook het geval in de *h'adieth* verhaald door Ibn 'Abbaas ؓ waarin de profeet ﷺ zei:

«أبغض الناس إلى الله ثلاثة ملحد في الحرم ومبتغ في الإسلام سنة الجاهلية ومطلب دم امرئ بغير حق ليهريق دمه.»

“De meest gehate mensen bij Allah zijn drie: degene die in het heiligdom [van Mekkah of al-Medienah] afwijkt van goed gedrag, degene die verlangt dat de handelingen van *djaahiliyyah* in de Islaam blijven bestaan en degene die tracht het bloed van een man te laten vloeien zonder enig recht om dat te doen.”¹⁴²²

“De uitspraak van de profeet ﷺ in deze *h'adieth*, ‘degene die verlangt dat de handelingen van *djaahiliyyah* in de Islaam blijven bestaan,’ omvat alles van *djaahiliyyah* in zowel een algemene als een specifieke zin.”¹⁴²³ “De *djaahiliyyah soennah* [manieren van onwetendheid] behoren allen tot de gewoontes die zij gewoon waren te volgen.”¹⁴²⁴

Het tweede gebruik: dit is waar het woord *djaahiliyyah* gebruikt wordt in een voorwaardelijke of beperkte zin [bijvoorbeeld met betrekking tot enige handeling]. Bijvoorbeeld, de boodschapper van Allah ﷺ zei tegen Aboe Dzarr ؓ toen hij een man beledigde door naar zijn moeder te verwijzen:

«إنك امرؤ فيك جاهلية.»

“Waarlijk, jij bent een man die [enig aspect van] *djaahiliyyah* in je hebt.”¹⁴²⁵

Evenzo zei de boodschapper van Allah ﷺ:

«من مات و ليس في عنقه بيعة مات ميتة جاهلية.»

“Wie overlijdt en op zijn nek geen belofte van trouw heeft, sterft een dood van de Dagen van Onwetendheid.”¹⁴²⁶

In deze *h'adieth* wordt het woord *djaahiliyyah* gebruikt in combinatie met iets anders. Het toeschrijven van een daad aan

¹⁴²² Overgeleverd door al-Boekhaarie.

¹⁴²³ Ibn Taymiyyah, *Iqtidhaa-oe as-Siraatje al-Moestaqiem*, vol. 1, p. 228.

¹⁴²⁴ Ibn Taymiyyah, *Iqtidhaa-oe as-Siraatje al-Moestaqiem*, vol. 1, p. 222.

¹⁴²⁵ Overgeleverd door al-Boekhaarie en anderen.

¹⁴²⁶ Overgeleverd door Moeslim.

djaahiliyyah duidt op de laakbaarheid en het verbod ervan. Maar het bevestigt niet dat het een handeling van ongeloof is.¹⁴²⁷

In het licht van deze teksten kan de betekenis van het woord *djaahiliyyah* duidelijk gemaakt worden. De Wetgever heeft het woord *djaahiliyyah* gebruikt om een vorm aan te geven welke het tegengestelde is van de Islam. “Het is een gekozen woord, nauwkeurig gekozen vanwege de wijde gevoelswaarde, de bedoeling en het doel van wat er werkelijk bedoeld wordt aanduidend. Het geeft een directe betekenis, wat een duidelijk gevoel van absolute afkeuring is. Het geeft de aanduiding dat de doener onwetend is in elke zin van het woord.”¹⁴²⁸

In de oorspronkelijke vorm is het woord *djaahiliyyah* een bijvoeglijk naamwoord. Maar door het algemene en herhaaldelijke gebruik werd het een zelfstandig naamwoord dat de periode omschrijft van vóór de komst van de profeet ﷺ, toen de mensen in een algemene, veelomvattende toestand van onwetendheid leefden. Al hun geloofsovertuigingen en handelingen waren voor hen bedacht door de onwetenden en verricht door de onwetenden. Maar na het zenden van de profeet ﷺ is het niet mogelijk dat er een volledige, algemene *djaahiliyyah* is [alle gebieden van de wereld dominerend. Dus nu kan er geen periode een periode van Onwetendheid genoemd worden in een algemene, alles inbegrepen zin]. Dit komt omdat de profeet ﷺ gezegd heeft:

« لا تزال طائفة من أمتي ظاهرين على الحق حتى تقوم الساعة. »

“Een groep van mijn gemeenschap zal overheersend blijven totdat Allah’s Bevel komt.”¹⁴²⁹

Djaahiliyyah is echter deelbaar en het kan in delen verdeeld worden. Het is mogelijk om enkele van zijn gewoontes of handelingen te vinden in een individuele moslim, zoals Allah’s boodschapper ﷺ zei tegen Aboe Dzarr ؓ:

« إنك امرؤ فيك جاهلية. »

“Waarlijk, jij bent een man die [enig aspect van] *djaahiliyyah* in je hebt.”¹⁴³⁰

¹⁴²⁷ Zie Ibn Taymiyyah, *Iqtidhaa-e*, vol. 1, p. 215 en p. 220.

¹⁴²⁸ ‘Abdoe I-Sattaar as-Sa’ied, *al-Bashariyyah bayna al-Islam wa al-Djaahiliyyah*, p. 139.

¹⁴²⁹ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

¹⁴³⁰ Overgeleverd door al-Boekhaarie en anderen.

Maar dit bevestigt niet *koefr* voor die persoon. Al-Boekhaarie gaf aan in zijn hoofdstuktitel die deze *h'adieth* bevat: "Hoofdstuk: Daden van ongehoorzaamheid [tegenover Allah] behoren tot de zaken van *djaahiliyyah*. Degene die ze begaat, begaat geen *shirk* (het toekennen van partners aan Allah)." ¹⁴³¹ Evenzo kan men enkele van de handelingen van *djaahiliyyah* aantreffen in sommige moslimlanden wanneer de wetten van *djaahiliyyah* hen besturen. [Zoals Allah ﷻ zegt:]

﴿ أَفْحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ ﴾

“Wensen zij dan het oordeel (regels en gewoonten) van de (dagen van) *djaahiliyyah* (onwetendheid)!?...” ¹⁴³²

Zo is het hoe de moslimgeleerden de kwestie begrepen. Ibn Taymiyyah ging akkoord met deze betekenis en zei: “De mensen verkeerden vóór de komst van de boodschapper van Allah ﷻ in een staat van onwetendheid toegeschreven aan pure onwetendheid... Dat was de algemene toestand of tijd van *djaahiliyyah*. Na het zenden van de boodschapper van Allah ﷻ kon het bestaan in een gebied en niet in een ander gebied, zoals het bestaat in de landen van de ongelovigen. Het kon ook aanwezig zijn in bepaalde individuen, zoals een persoon in een staat van *djaahiliyyah* is voordat hij de Islaam aanvaardt, ook al leeft hij in het land van de Islaam. Maar betreffende een compleet tijdperk [van onwetendheid], er is niet een dergelijke *djaahiliyyah* na het sturen van Moh’ammed ﷺ.” ¹⁴³³ Ibn H’adjar zei: “*Djaahiliyyah* was wat bestond vóór de Islaam. Het wordt gebruikt met betrekking tot een bepaald individu met de betekenis dat hij in een onwetende toestand is.” ¹⁴³⁴

De regelgeving betreffende het geven van de eigenschap van *djaahiliyyah* in een absolute zin:

De regelgeving betreffende het in een absolute zin omschrijven van iets dat het *djaahilie* (onwetend) is, is afhankelijk van hoe die term wordt gebruikt, gebaseerd op de volgende classificatie:

- (1) Het eerste geval is het gebruik in algemene zin om een periode van de moslimgemeenschap te omschrijven, door bijvoorbeeld

¹⁴³¹ *Sah’ieh’ al-Boekhaarie, Kitaab al-Imaan*, vol. 1, p. 84.

¹⁴³² *Soerat al-Maa-idah* (5), *ayah* 50.

¹⁴³³ Ibn Taymiyyah, *Iqtidhaa-oe Siraatoe al-Moestaqiem*, vol. 1, p. 226-227.

¹⁴³⁴ *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 1, p. 85.

te zeggen: “De mensen leven nu in een *djaahiliyyah*,” of “alle moslimsamenlevingen tegenwoordig zijn *djaahiliyyah*-samenlevingen.” Vanuit een *sharie’ah* gezichtspunt is dit niet toegestaan, gebaseerd op het volgende:

- (a) Als het woord *djaahiliyyah* gebruikt wordt in deze onvoorwaardelijke, absolute zin, is de betekenis in de teksten de tijdsperiode waarin de *sharie’ah* volledig wordt geschonden. Dit was het geval in de tijdsperiode vóór de zending van Allah’s boodschapper ﷺ. In feite bestond het vóór de zending van elke bepaalde profeet van Allah ﷺ. Maar na het zenden van het Zegel der Boodschappers [d.w.z. Moh’ammed ﷺ] is het niet mogelijk dat er deze vorm van algemene, absolute onwetendheid is. Wederom, het bewijs voor dit standpunt is de uitspraak van de boodschapper van Allah ﷺ:

«لا تزال طائفة من أمتي ظاهرين على الحق حتى تقوم الساعة.»

“Een groep van mijn gemeenschap zal overheersend blijven totdat Allah’s Bevel komt.”¹⁴³⁵

De boodschapper van Allah ﷺ heeft ook gezegd:

«لم يكن الله ليجمع أمتي - أو قال أمة محمد ﷺ على ضلالة و يد الله مع الجماعة و من شد شد في النار.»

“Voorwaar, Allah verzamelt dit volk – of hij zei de gemeenschap van Moh’ammed ﷺ – niet op een misleiding. Allah is met de groep [*al-djamaa’ah*]. Eenieder die zich hiervan afscheidt, scheidt zich af naar het Hellevuur.”¹⁴³⁶

- (b) Na een onderzoek van de teksten waarin het woord *djaahiliyyah* aangetroffen wordt, vind men geen enkel geval waar de boodschapper van Allah ﷺ zo’n algemene eigenschap gebruikte zonder het op de een of andere

¹⁴³⁵ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

¹⁴³⁶ Overgeleverd door at-Tirmidzie, Ibn Abie ‘Aasim, al-Laalakaa-ie in *Sharh’oe Oesoelie al-I’tiqaad* en al-H’aakim. At-Tirmidzie zei: “Deze *h’adieth* is *gharieb* (verhaald door één overleveraar) via deze keten.” De keten bevat Soelaymaan ibn Soebyaan en hij is zwak, zoals wordt aangegeven in *at-Taqrieb* [door Ibn H’adjar]. At-Tabaraanie leverde het over via twee ketens. De overleveraars van een van hen zijn de overleveraars van de *sah’ieh’* behalve Marzoeq, de ex-slaaf van de familie van Talh’ah ؓ, en hij is betrouwbaar, zoals al-Haythamie aangaf in *Madjma’* (vol. 5, p. 218). Al-Albaanie zei over de overlevering in al-Tabaraanie dat de keten *sah’ieh’* is. Zie al-Albaanie, *Dhzilaal al-Djennah fie Takhriedjie as-Soennah*, vol. 1, p. 40.

manier te bepalen of te beperken [door, bijvoorbeeld, het te verwijzen naar een bepaalde handeling].

- (c) De eigenschap van onwetendheid is er een welke deelbaar is in delen. Als een samenleving bestuurd wordt door iets anders dan wat Allah ﷻ geopenbaard heeft, betekent dit niet noodzakelijkerwijs dat het een ongelovige, onwetende samenleving is. De leden van die samenleving kunnen ontevreden zijn met de situatie waarin zij verkeren. In plaats daarvan dient men hen te omschrijven door te zeggen dat zij bestuurd worden door een bestuur van *djaahiliyyah*. [Zoals Allah de Verhevene zegt:]

﴿ أَفْحُكْمَ الْجَهْلِيَّةِ يَبْغُونَ ﴾

“**Wensen zij dan het oordeel** (regels en gewoonten) **van de** (dagen van) *djaahiliyyah* (onwetendheid)!?.....”¹⁴³⁷

- (2) Het tweede geval is het gebruik in bijzondere zin met een verwijzing naar een bepaald individu of land. Nogmaals, hier verschillen de omstandigheden volgens de volgende classificatie:
- (a) Degene die ermee omschreven wordt, verdient het gebruik van deze term. Bijvoorbeeld, men kan zeggen over de landen van de ongelovigen dat zij landen van onwetendheid zijn. Dit gebruik is toegestaan. Ibn Taymiyyah heeft gezegd: “Na de komst van de boodschapper van Allah ﷻ kon het bestaan in een gebied en niet in een ander gebied, zoals het bestaat in de landen van de ongelovigen. Het kon ook aanwezig zijn in bepaalde individuen, zoals een persoon in een staat van *djaahiliyyah* is voordat hij de Islaam aanvaard, ook al leeft hij in het land van de Islaam.”¹⁴³⁸
- (b) Het wordt gebruikt om sommige moslims te omschrijven die ernstige zonden begaan. In dit geval is het niet toegestaan om deze term te gebruiken in een absolute, onbeperkte zin tenzij de persoon zegt dat deze zonden toegestaan zijn. De regelgeving betreffende een dergelijke persoon is wat eerder besproken is betreffende het toepassen van de term van ongeloof op een zondaar.

¹⁴³⁷ Soerat al-Maa-idah (5), aayah 50.

¹⁴³⁸ Ibn Taymiyyah, *Iqtidhaa-oe Siraatje al-Moestaqiem*, vol. 1, p. 227.

- (3) Het derde gebruik is waar *djaahiliyyah* toegeschreven wordt aan een volk of individu in een voorwaardelijke zin met vermelding van, bijvoorbeeld, een specifieke omstandigheid of handeling welke verricht wordt. Bijvoorbeeld, men kan zeggen: “Dit land wordt bestuurd door een regelgeving van *djaahiliyyah*. De vrouwen gaan naar buiten op de manier van de dagen van *djaahiliyyah*,” enzovoort. Deze vorm van gebruik wordt aangetroffen in de teksten. De boodschapper van Allah ﷺ omschreef Aboe Dzarr ؓ als iemand met sommige aspecten van *djaahiliyyah* in zich toen hij de moeder van een man beledigde. De profeet ﷺ legde ook uit dat er enkele zaken zijn van de Dagen van Onwetendheid welke deze gemeenschap weigert om op te geven. Hij heeft gezegd:

«أربع في أمتي من أمر الجاهلية لا يتركونهن الفخر في الأحساب والطعن في الأنساب والاستسقاء بالنجوم والنياحة.»

“Er worden in mijn gemeenschap vier zaken van *djaahiliyyah* aangetroffen die jullie niet zullen verlaten: het opscheppen over een hoge positie, het lasteren van voorgeslacht, het zoeken van regen door middel van sterren en het jammeren [over de doden].”¹⁴³⁹

De uiting dat de hedendaagse moslimsamenlevingen *djaahilie* en ongelovig zijn, is afkomstig van sommige van de extremistische groepen. In feite is het zeer duidelijk dat deze gedachte velen van de extremistische groepen heeft gedomineerd omdat velen van hun andere geloofsovertuigingen en meningen zijn gebaseerd op de opvatting dat de samenlevingen *djaahilie* zijn. Op slechts één pagina van een van hun schrifturen dat willekeurig werd gekozen, vond ik de woorden “*djaahilie* samenleving,” “land van *koefr*,” “ongelovigen” – allen terwijl zij de maatschappij waarin zij leefden omschreven – tientallen malen.¹⁴⁴⁰ Hun schrifturen duiden aan dat de islamitische samenlevingen volkomen *djaahilie* zijn met uitzondering van slechts hun *djamaa’ah*. Maahir Bakrie zei: “Alle samenlevingen van tegenwoordig die beweren gehecht te zijn aan de Islaam, zijn allemaal *djaahiliyyah* samenlevingen zonder enige uitzondering.”¹⁴⁴¹ Tijdens het bespreken van het standpunt van de groep tegenover de maatschappij, gaf ‘Abdoe r-Rah’maan Aboe al-

¹⁴³⁹ Overgeleverd door Moeslim.

¹⁴⁴⁰ Zie Maahir Bakrie, *al-Hidjrah*, p. 9.

¹⁴⁴¹ *Al-Hidjrah*, p. 62.

Khayr aan: “Wij dienen de manifestaties van een islamitische samenleving te ondersteunen welke door de *djamaa'ah* gecreëerd werd in het hart van de *djaahilie* maatschappij in het licht van het dominante *djaahiliyyah* samenlevingsfenomeen.”¹⁴⁴²

Hij zei ook: “De *djamaa'ah* vertegenwoordigde de gezonde uitwendige manifestatie temidden van een ziekelijk, bedorven lichaam, namelijk de *djaahilie* Egyptische maatschappij.”¹⁴⁴³

Nadat hij enkele meningsverschillen had met Shoekrie Moestafa over sommige specifieke kwesties en nadat hij enige bezorgdheid voelde, verklaarde hij: “Het was voldoende dat als iemand niet tevreden was met het argument gegeven door iemand anders, dat hij hem dan beschouwde als iemand van buiten zijn kring waarna hij behandeld werd op een manier zoals de mensen van de *djaahiliyyah* werden behandeld.”¹⁴⁴⁴

De betekenis van zijn behandeling als de mensen van de *djaahiliyyah* was dat hij een ongelovige werd verklaard en vervolgens vermoord. Hij schreef over sheikh al-Dzahabie [die zij vermoordden]: “Hij had geen enkele waarde op enige individuen in de groep. Hij was slechts een van de puinbrokken van de Europese *djaahiliyyah* en *djaahiliyyah*-gewoonten en -tradities welke gekleed waren in een witte *imaamah* (hoofdbedekking).”¹⁴⁴⁵

De opvatting dat de maatschappij *djaahilie* was, dient beschouwd te worden als een van de fundamenten van hun gedachten en ideologie. Waarlijk, ‘Abdoe r-Rah’maan Aboe al-Khayr beschouwde het als een van de principes waar hij het met Shoekrie Moestafa over eens was vanaf het eerste moment dat zij elkaar ontmoetten.¹⁴⁴⁶

Het verband is zeer duidelijk tussen de opvatting dat de samenleving *djaahilie* is en de opvatting dat de landen van de moslims tegenwoordig zijn veranderd van de landen van de Islam naar de landen van *koefr* en dat de bewoners *koefr* begaan. Dit kan zelfs nog duidelijker gemaakt worden door te kijken naar de uitdrukkingen die geteld werden op slechts één bladzijde van hun boek *Kitaab al-Hidjrah*. De uitdrukkingen [die allen in referentie zijn tot Egypte en zijn maatschappij] zijn:

¹⁴⁴² *Dzikriyaati ma Djamaa'ah al-Moeslimien*, p. 78.

¹⁴⁴³ *Ibid.*, p. 78.

¹⁴⁴⁴ *Ibid.*, p. 82.

¹⁴⁴⁵ *Ibid.*, p. 107-108.

¹⁴⁴⁶ *Ibid.*, p. 34.

- (a) “Van binnen de *djaahilie* maatschappij”;
- (b) “Van het land van de ongelovigen en zondaars”;
- (c) “Leven in de *djaahilie* samenleving in het land van *koefr*”;
- (d) “De moslim levend in de *djaahilie* samenleving is zwak en onderdrukt”;
- (e) “De ongelovigen in de *djaahilie* samenleving zijn degenen met de macht”;
- (f) “Wonen in het land van *koefr* en kwaad”;
- (g) “Iedereen aangetroffen in de *djaahilie* maatschappij”;
- (h) “Het aantal van die ongelovigen neemt toe.”¹⁴⁴⁷

Deze en vergelijkbare uitdrukkingen tonen de mate van de correlatie in hun opvattingen tussen de mening dat de maatschappij *djaahilie* is en de mening dat het een *koefr*-maatschappij is. Dit is wat hen leidde naar extremisme.

Een schrijver schreef: “Toen de Islam in de zevende eeuw voor het eerst tot de mensen kwam, ontmoette het een *djaahilie* samenleving. Tegenwoordig ontmoet het ook de *djaahilie* samenleving van het Westen van de twintigste eeuw. De kenmerken zijn dezelfde kenmerken [zoals die van vroeger]. En de eigenschappen zijn dezelfde eigenschappen.”¹⁴⁴⁸

Vervolgens toont hij aan dat er een eigenschap is welke de twee *djaahilie* samenlevingen onderscheidt. Hij schreef: “De eerste *djaahilie* samenleving had duidelijke tekenen hiervoor en opvallende kenmerken die duidelijk maakten dat het buiten de oevers van de Islam viel. Men kon bij de eerste blik de onderscheidende eigenschap en het gedrag van *djaahiliyyah* al opmerken. En de mensen van die samenleving beweerden nooit dat zij moslims waren... Maar betreffende de hedendaagse *djaahiliyyah* maatschappij waar de Islam tegenwoordig mee wordt geconfronteerd, het is een verbijsterende maatschappij met betrekking tot haar tekenen en het is een maatschappij waarin de kenmerken gemengd en samengesmolten zijn. Het draait rondom de omtrek van de Islam; het gaat het niet binnen en komt niet tot rust in het centrum, maar op datzelfde moment weigert het niet om dicht bij de omtrek te blijven zodat het de buitenste grenzen kan aanraken. Het is een samenleving wiens mensen beweren dat zij moslims zijn. In werkelijkheid zul je van enkele van hen de hevigheid en woede-uitbarsting zien telkens wanneer zij nabij komen en zij aangeraakt worden met die laatste omschrijving. Op

¹⁴⁴⁷ *Kitaaboe al-Hidjrah*, p. 9.

¹⁴⁴⁸ ‘Abdoe I-Djawaad Yasien, *Moeqadimatoen fie Fiqhie al-Djaahiliyyatie al-Moe’aaasirah*, p. 8.

dat moment zul je een van hen horen zeggen: 'Zie jij de moskeeën niet, gevuld met mannen? Hoor jij de oproep tot het gebed niet? Zie jij de grote groepen pelgrims niet?' Wij ontkennen niet dat deze *djaahiliyyah* iets heeft van dien aard. Maar wij verwerpen hun opvatting dat deze en vergelijkbare andere daden voldoende zijn om hun Islaam te bevestigen. Dit komt omdat de Islaam niet accepteert dat enige maatschappij er bij aangesloten wordt tenzij de pilaren en voorwaarden van de Islaam, die Allah in Zijn Boek en via de tong van Zijn profeet ﷺ heeft afgebakend en waarop de eerste islamitische staat was opgericht, er in gevestigd worden."¹⁴⁴⁹

In dat algemene inleidende boek beperkte de schrijver zich tot een studie van de Egyptische maatschappij en hij geloofde dat er een grote overeenkomst is tussen deze en alle andere samenlevingen in de wereld. Vandaar dat hij ze allemaal als *djaahilie* samenlevingen verklaarden.¹⁴⁵⁰

Een historisch onderzoek leidt ons naar het feit dat Aboe al-'Alaa-e Mawdoedie de eerste persoon was die dit soort van terminologie gebruikte. Hij schreef in zijn boek *al-Moestalah'aat al-Arba'ah fie al-Qor-aan* (Vier Basis Koranische Termen): "Degenen die werden geboren en die opgroeiden in een islamitische maatschappij hadden niet langer meer bij hen de interpretaties van de woorden 'God,' 'Heer,' 'aanbidding' en 'religie' (*dien*) welke wijdverspreid waren in de *djaahilie* maatschappij op het moment van de openbaring van de Qor-aan."¹⁴⁵¹ Hij had zelfs een klein boekje met de titel *De Islaam en Onwetendheid* waarin hij verduidelijkte wat hij bedoelde met "de pure *djaahiliyyah*."¹⁴⁵² Vervolgens breidde Sayyid Qoetb het gebruik van deze term enorm uit aangezien hij van mening was dat *djaahiliyyah* niet gewoonweg een periode was. Hij schreef: "*Djaahiliyyah*, zoals Allah het omschrijft en de Qor-aan het definieert, is het bestuur van mensen over mensen als een vorm van onderworpenheid of aanbidding van een mens tegenover een ander mens, de aanbidding van Allah verlatend en de Goddelijkheid van Allah verwerpend. Het is, in de plaats hiervan, het accepteren van de 'goddelijkheid' van sommige mensen door hen te dienen in plaats van Allah. *Djaahiliyyah*, in het licht van deze tekst [van de Qor-aan (Nederlandstalige interpretatie):] **“Wensen zij dan het oordeel** (regels en gewoonten) **van de** (dagen van) *djaahiliyyah* (onwetendheid)!?...”, is daarom niet een bepaald tijdperk, maar het

¹⁴⁴⁹ Ibid., p. 8-9.

¹⁴⁵⁰ Ibid., p. 17.

¹⁴⁵¹ *Al-Moestalah'aat al-Arba'ah fie al-Qor-aan*, p. 10.

¹⁴⁵² *Al-Islaam wa l-Djaahiliyyah*, p. 10.

is een situatie of omstandigheid. Deze situatie werd gisteren aangetroffen, wordt vandaag aangetroffen en zal morgen worden aangetroffen, aangezien het de aanname van de kenmerken van *djaahiliyyah* is zoals dat door de Islam wordt bestreden.”¹⁴⁵³

Deze tekst die van hem geciteerd is, toont de omvang aan van de relatie tussen *djaahiliyyah* en *h'aakimiyyah* volgens de opvatting van Sayyid Qoetb. Moh'ammed Qoetb¹⁴⁵⁴ werd enorm beïnvloed door zijn denkwijze, aangezien hij verklaarde tijdens het definiëren van *djaahiliyyah*: “*Djaahiliyyah*, zoals dat bedoeld werd door de Qor-aan en erdoor gedefinieerd werd, is de toestand van de geest waarbij de leiding van Allah wordt verworpen en een door de mens gemaakt systeem wordt gecreëerd als afwijzing van het regeren volgens wat Allah heeft geopenbaard.”¹⁴⁵⁵

Maar niemand van hen, d.w.z. Mawdoedie, Sayyid Qoetb en Moh'ammed Qoetb, bedoelde met hun beschrijving als *djaahilie* te suggereren dat de maatschappij een ongelovige maatschappij is. Aboe al-'Alaa-e Mawdoedie schreef: “Niemand kan de permanente effecten van de enorme kracht welke de islamitische bewegingen bezitten uitwissen van de structuur van de islamitische gemeenschap. Het is om deze reden dat als men aan een willekeurig individu van de moslimbevolking, ongeacht hoe slecht zijn normen en waarden zijn geworden, zou vragen of alcohol toegestaan of verboden is, hij nooit zal zeggen dat het toegestaan is. Je kunt hem ook vragen wat hij vindt van alle verwerpelikheden en zonden en je zult merken dat hij het verwerpt en afkeurt. Waarom? Omdat de islamitische waarden waar hij in gelooft niet zozeer veranderd zijn voor hem. Hij kijkt nog steeds naar die islamitische waarden met een blik van ontzag en respect. Hij voelt hun verhevenheid en grootsheid, ook al bevatten zijn gewoonten en manieren veel kwaad en verdorvenheid... Je kunt reizen naar alle uithoeken van de islamitische wereld en je zult geen enkele groep

¹⁴⁵³ Sayyid Qoetb, *Fie Dhzilaal al-Qor-aan*, vol. 2, p. 904. Zie ook *Ma'alim fie at-Tarieq*, p. 88, 89, 91.

¹⁴⁵⁴ Hij is Moh'ammed Qoetb Ibraahiem, geboren op 26-04-1919 n.C. in Egypte. Zijn vader was een boer die hield van kennis en hij onderwees zijn kinderen. Moh'ammed voltooide zijn basis- en voortgezet onderwijs en studeerde vervolgens af aan een instituut, zich gespecialiseerd in de Engelse taal en literatuur. Hij studeerde aan het instituut van het Hoger Onderwijs voor Onderwijzers en haalde een diploma in onderwijs en psychologie. Zijn broer Sayyid beïnvloedde hem. Hij schreef vele boeken. Hij concentreerde zich voornamelijk op zaken van 'aqiedah (geloofsleer) en hedendaagse denkwijze. Hij onderwijst momenteel deze onderwerpen aan de Oemm al-Qoera Universiteit in Mekkah. Zie 'Oelamaa-e wa Moefakkiroen Araftoehoem, vol. 2, p. 275-293.

¹⁴⁵⁵ *Djaahiliyyah Qarn al-Ishrien*, p. 9.

moslims vinden of zij hebben dezelfde gevoelens en emoties waar ik naar verwijst.”¹⁴⁵⁶

Hij gaf aan in *al-Moestalah'aat al-Arba'ah*: “Als het begrip over deze termen door elkaar gehaald wordt in de hoofden van de mensen en de kennis van hun betekenissen is onvoldoende, dan is er geen twijfel dat alles wat de Qor-aan aan leiding heeft ook verwarrend zal zijn voor hem. Zijn geloofsovertuigingen en al zijn daden zullen ook gebrekkig zijn hoewel hij een gelovige in de Qor-aan is.”¹⁴⁵⁷

Dit verduidelijkt dat sheikh Mawdoedie met *djaahiliyyah* niet de betekenis van *koefr* bedoelde. Evenzo bedoelen Sayyid en zijn broer met *djaahiliyyah*, zoals ik dat door hun woorden begrijp, de *djaahiliyyah* van bestuur en wet, en niet een algemene *djaahiliyyah*. Ik heb de meeste van hun uitspraken betreffende *djaahiliyyah* doorgelezen en ik vond dat de woorden “het bestuur of de wet” en het woord *djaahiliyyah* zustertermen zijn in hun gebruik. Dit toont aan dat het woord de *djaahiliyyah* van de wet en het systeem aanduidt en niet een algemene allesomvattende *djaahiliyyah*. Daarom is het niet mogelijk om het gebruik van de omschrijving van *djaahiliyyah* door deze uitnodigers tot de Islaam (d.w.z. Mawdoedie, Sayyid en Moh'ammed Qoetb) te omschrijven als deel van het fenomeen extremisme. Het meeste wat hierover gezegd kan worden is dat zij deze term gebruiken volgens hun eigen manier terwijl zij er niet in slagen om het te beperken en het te gebruiken in een beperkte zin in overeenstemming met de *sharie'ah* kenmerken.¹⁴⁵⁸

Het zou voor hen voldoende geweest zijn om de *djaahiliyyah* van de twintigste eeuw te benoemen als de *djaahiliyyah* in het bestuur en de wet, aangezien de door de mens gemaakte wetten de landen van de moslims domineerden – behalve die plaatsen die Allah ﷻ beschermt heeft. Deze term is volledig verenigbaar met hun concept van *djaahiliyyah* en, wat nog belangrijker is, het is in overeenstemming met wat de teksten aanduiden betreffende dat er geen algemene, allesomvattende *djaahiliyyah* is na de zending van de boodschapper ﷺ.

¹⁴⁵⁶ Zie al-Bahinsaawie, *al-H'oekmoe wa Qadhiyyat Tekfier al-Moeslim*, p. 67, citerend van *Madjallat al-Moedjtama'*, nr. 343.

¹⁴⁵⁷ *Al-Moestalah'aat al-Arba'ah fie al-Qor-aan*, p. 8.

¹⁴⁵⁸ Voor een gedetailleerdere bespreking betreffende de interpretatie van Sayyid's discussie over *djaahiliyyah* en *tekfier*, zie al-Bahinsaawie, p. 214-216.

Extremisme verbonden aan het besturen van een land

De bepalende factor voor het categoriseren van, of bepaling betreffende een land:

De geleerden hebben verschillende meningen betreffende de bepalende factor voor het besturen van een land. Hun meningen kunnen samengevat worden in twee algemene meningen:

- (a) De eerste mening geeft aan dat de verkondiging en verordening van wetten de bepalende factor is.
- (b) De tweede mening verklaart dat de kwestie van veiligheid en bescherming de bepalende factor is.

Hier volgt een uitleg van deze twee opvattingen:

De eerste mening:

De meerderheid van de juristen is van mening dat de verkondiging en verschijning van de wetten de bepalende factor is in het besturen betreffende een land, of dit nou het land van de Islaam (*daaroe l-Islaam*) of het land van ongelooft (*daaroe l-koefr*) is. In *al-Iqnaa'* wordt *daaroe l-h'arb* (het land van oorlog) gedefinieerd als: "Het land waarin de wet en het bestuur van *koefr* dominant is."¹⁴⁵⁹ Al-Kaasaanie¹⁴⁶⁰ zei: "Er is geen meningsverschil onder onze metgezellen [van de H'anafie-school] dat het land van *koefr* het land van de Islaam wordt door de verschijning van de wetten van de Islaam daarin."¹⁴⁶¹ Ibn al-Qayyim zei: "Het land van de Islaam is het land waarin de moslims zich gevestigd hebben en de wetten van de Islaam toegepast worden. Als de wetten van de Islaam daar niet worden toegepast, dan is het niet het land van de Islaam, ook al is het geografisch ermee verbonden."¹⁴⁶²

¹⁴⁵⁹ Zie al-Bahoetie, *al-Iqnaa' wa Sharh'oehoe Kasshaaf al-Qinaa'*, vol. 3, p. 43; zie ook Ibn Moeflih', *al-Moebdi'*, vol. 3, p. 313.

¹⁴⁶⁰ Hij was *imaam* 'Alaa-e ad-Dien Aboe Bakr Ibn Mas'oeed al-Kaasaanie al-H'anafie, met de bijnaam "de koning van de geleerden." Hij overleed in Aleppo [stad in Syrië] in 587 H. Hij schreef een aantal boeken, waarvan *Badaa-i' as-Sanaa-i' fie Tartiebie as-Sharaa-i'* de meest bekende was. Zie *al-A'laam*, vol. 2, p. 70.

¹⁴⁶¹ *Badaa-i' as-Sanaa-i'*, vol. 7, p. 130.

¹⁴⁶² *Ah'kaam Ahlie ad-Dzimmah*, vol. 1, p. 366.

Dit is de opvatting van de meerderheid van de geleerden.¹⁴⁶³ Maar zij verschillen van mening betreffende de uitleg van de wetten die toegepast worden, of zij behoren tot het bestuur van de leider of tot de daden van de bevolking, dat wil zeggen, de uiterlijke tekenen van de Islaam enzovoort. Deze twee trends zullen nu uitgelegd worden:

De eerste trend: de eerste groep ziet dat de wetten verwijzen naar de daden van de *imaam* [leider], dat wil zeggen, de politieke leider. Als de politieke controle in handen van moslims is, dan is dit land het land van de Islaam en het tegenovergestelde is waar als het in handen is van de ongelovigen. Dit is de opvatting van de H'anafies.¹⁴⁶⁴ As-Sarkhasie¹⁴⁶⁵ zei: "Het aspect waar op gelet dient te worden bij het categoriseren van een land, is de bestuurder en de macht betreffende het teweegbrengen van de wetten."¹⁴⁶⁶ Ibn H'azm legde deze beredenering uit door te zeggen: "Dit komt omdat het land wordt toegeschreven aan degenen die het domineren, besturen en controleren."¹⁴⁶⁷

Hedendaagse geleerden, waaronder Moh'ammed ibn Ibraahim¹⁴⁶⁸, 'Abdoer-Rah'maan as-Sa'die¹⁴⁶⁹ en Moh'ammed Rashied Ridha¹⁴⁷⁰, hebben dezelfde uitspraak gedaan. De implicatie van deze opvatting is dat een land het land kan zijn van de Islaam,

¹⁴⁶³ Zie *al-Fataawa al-Hindiyyah*, vol. 2, p. 232; Ibn Moeflih', *al-Adaab as-Shar'iyyah*, vol. 1, p. 213; Ibn al-Qayyim, *Ah'kaamoe Ahlie ad-Dzimmah*, vol. 1, p. 366. En Ibn al-Qayyim gaf aan dat dit de mening van de meerderheid is.

¹⁴⁶⁴ Zie *al-Fataawa al-Hindiyyah*, vol. 2, p. 232; al-Kaasaanie, *Badaa-i' al-Sanaa-i'*, vol. 7, p. 130; Ibn 'Aabidien, *al-H'aashiyyah*, vol. 3, p. 271.

¹⁴⁶⁵ As-Sarkhasie was Aboe Bakr Moh'ammed ibn Ah'mad ibn Sahl, een rechter, een van de voornaamste H'anafie geleerden en een van hun *moedjtahidien*. Zijn meest bekende boek is *al-Mabsoet* welke hij dicteerde terwijl hij in de gevangenis in Jibb zat vanwege het spreken van enkele woorden van advies tegen een van de regeerders. Toen hij werd vrijgelaten, woonde hij in Farghaatah en overleed daar in 483 H. Zie *al-Djoewaahir al-Moedhie-ah fie Tabaqaat al-H'anafiyyah*, vol. 2, p. 28; *al-A'laam*, vol. 5, p. 315.

¹⁴⁶⁶ As-Sarkhasie, *Sharh' al-Sayyar*, vol. 5, p. 1073.

¹⁴⁶⁷ Ibn H'azm, *al-Moeh'alla*, vol. 11, p. 200, kwestie 2198.

¹⁴⁶⁸ *Al-Fataawa*, vol. 6, p. 166.

¹⁴⁶⁹ *Al-Fataawa as-Sa'diyyah*, p. 98. As-Sa'die was 'Abdoer-Rah'maan ibn Naasir as-Sa'die, geboren in 1307 H. in Unayzah, Saoedi-Arabië. Hij studeerde daar. Hij was een genie en vele deuren naar kennis werden voor hem geopend. Hoewel hij zich concentreerde op het bestuderen van de H'anbalie-*fiqh*, ging hij ook verder dan dat en specialiseerde zich in de uitleg van de Qor-aan, *h'adieth*, *tawh'ied* en de werken van Ibn Taymiyyah en Ibn al-Qayyim. Hij stelde zich open voor het bestuderen van alle gebieden en bewoog zich van het niveau van een volgeling van een school naar dat van een *moedjtahid*. Hij offerde veel op omwille van kennis. Hij was in zijn tijd ook het aanspreekpunt voor *fataawa*. Hij overleed in 1376 H. Zie Ibn Basaam, *'Oelamaa-e Nadjd*, vol. 2, p. 422.

¹⁴⁷⁰ *Fataawa Moh'ammed Rashied Ridha*, vol. 5, p. 1918.

zelfs als de meeste bewoners ervan ongelovigen zijn, zolang als de bestuurder een moslim is en hij regeert volgens de wetten van de Islaam.¹⁴⁷¹

De tweede trend: de tweede groep ziet de daden van de bewoners van een land als de bepalende factor betreffende het categoriseren van een land – dat wil zeggen, de zichtbare, duidelijke grote tekenen en daden. Als de wetten van de Islaam, zoals de gebeden enzovoort, zichtbaar en dominant zijn, dan is dit land het land van de Islaam. Zo niet, dan is dit het land van *koefr*. Dit is de uitleg van enkele van de H'anafie geleerden. Een van hen zei: “*Daaroe l-h'arb* wordt het land van de Islaam door het toepassen van de wetten van de mensen van de Islaam daarin, zoals het tot stand brengen van de vrijdagsgesbeden en ‘*ied*-gesbeden¹⁴⁷², ook al blijven ongelovigen in dat land.”¹⁴⁷³ Een jurist zei: “Het land van de Islaam is waar de geloofsgetuigenis en de gesbeden zichtbaar zijn en geen van de kenmerken van *koefr* verschijnt daarin...behalve door bescherming, toestemming of verdrag door de moslims. *Daaroe l-h'arb* is het land waarin de macht in handen is van de mensen van *koefr* en zonder overeenkomst van de moslims voor hen.”¹⁴⁷⁴

Het blijkt duidelijk uit de woorden van Ibn Taymiyyah dat hij het eens is met de mensen van deze mening. Hij zei: “De categorisatie van een plaats als zijnde een land van *koefr*, een land van geloof of een land van zondaars, is geen permanente classificatie. Het is een tijdelijke eigenschap afhankelijk van de bewoners. Elk land dat bewoond wordt door de vrome gelovigen is op dat moment het land van de toegewijde dienaren van Allah. Elk land dat bewoond wordt door de ongelovigen is op dat moment een land van *koefr*. Elk land dat bewoond wordt door de zondaars is op dat moment een land van verdorvenheid. Als de bewoners veranderen zoals we genoemd hebben, of anderen veranderen het, dan wordt het hun [respectievelijk] land.”¹⁴⁷⁵

¹⁴⁷¹ Zie al-Raafi'ie, *Fat-h' al-'Aziez*, vol. 8, p. 4; 'Abdoel-Kariem Zaydaan, *Ah'kaam al-Dzimieyen*, p. 50.

¹⁴⁷² [*'ied*: feest, een feestdag voor de moslims (er zijn elk jaar twee feesten: '*ied-oel-adhh*'a en '*ied-oel-fitr*. '*ied-oel-adhh*'a: het offerfeest, slachtfest; het feest beginnend op de tiende dag van de maand *Dzoel-H'idjah*. '*ied-oel-fitr*: het feest dat het einde van de *Ramadhaan* aangeeft (op de eerste dag van de maand *Shawwaal*, de maand na de *Ramadhaan*), in de volksmond wordt dit feest ook wel suikerfeest genoemd. *Fitr* betekent letterlijk 'het verbreken van *as-sawm* (het vasten).'] – AY]

¹⁴⁷³ Moella Khasaroe, *al-Doerar al-H'oekaam Sharh' Gharar al-H'ikaam*, vol. 1, p. 259. Zie ook *al-Doerr al-Moekhtaar*, met de opmerkingen van Ibn 'Aabidien *al-H'aashiyah*, vol. 4, p. 175.

¹⁴⁷⁴ Ibn Yah'ya al-Moertadha, '*Oeyoen al-Azhaar*, p. 228.

¹⁴⁷⁵ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 18, p. 282.

De tweede mening:

Sommige H'anafies zijn van mening dat de kwestie van bescherming en veiligheid de bepalende factor is bij het categoriseren van een land. Als de moslims veilig en onbevreesd zijn, dan is dit het land van de Islaam. Als de moslims dit niet zijn, dan is dit het land van *koefr*. As-Sarkhasie zei: "Het land van de Islaam is een naam gegeven aan de plek welke onder controle van de moslims is. Het teken van [deze controle] is dat de moslims daar leven in een toestand van vrede en veiligheid." ¹⁴⁷⁶

De sterkste mening:

De belangrijkste mening, en Allah weet het best, is de opvatting dat de aanwezigheid en zichtbaarheid van wetten de bepalende factor is bij het categoriseren van een land. Het zijn de wetten die een land onderscheiden van het zijn van islamitisch of *koefr*. De Islaam en *koefr* hebben beide een set vertakkingen – welke de wetten, voorschriften en toepassingen zijn. Als in een land een bepaalde [relevante] hoeveelheid van de vertakkingen van de Islaam en zijn wetten aangetroffen wordt, dan is dit het land van de Islaam. Als een dergelijke hoeveelheid van de vertakkingen van *koefr* aangetroffen wordt, dan is dit het land van *koefr*. Wat betreft veiligheid en rust in een land, dit is een tijdelijke toestand komend van een regering en het is een eigenschap dat er geen effect op heeft [met betrekking tot de vraag in kwestie]. Deze wetten zijn de gecombineerde handelingen van de mensen en de bestuurder. Men kan geen oordeel vellen of een land het land van de Islaam of het land van *koefr* is zonder beide van deze aspecten in beschouwing te nemen. Bovendien dienen de volgende principes ook in overweging genomen te worden:

- (1) Wanneer er gezegd wordt dat de aanwezigheid en zichtbaarheid van de wetten de bepalende factor van een land is, betekent dat niet dat alle [wetten van de Islaam, bijvoorbeeld] aanwezig dienen te zijn. Dit is in feite een zeer zeldzaam scenario. Het vond niet plaats in de geschiedenis van de moslims behalve gedurende de tijd van de profeet ﷺ en de tijd van de rechtgeleide khaliefen ¹⁴⁷⁷ ﷺ. Dit werd vervolgens

¹⁴⁷⁶ *Sharh' al-Sayyar*, vol. 3, p. 81. Zie ook al-Kaasaanie, *Badaa-i' al-Sanaa-i'*, vol. 7, p. 130; 'Abdoel Qaahir al-Baghdaadie, *Oesoel al-Dien*, p. 270.

¹⁴⁷⁷ [Khalief of kalief komt van het Arabische woord *khaliefah* = opvolger. *Khalief* is de titel van de opvolgers van de profeet Moh'ammed ﷺ, de geestelijke en soms ook wereldlijke leiders van de Islaam. De vier rechtgeleide *khaliefen* (*al-khoelafaa-e ar-raashidiin*) zijn Aboe Bakr as-Siddieq, 'Oemar ibn al-Khattaab, 'Oethmaan ibn 'Affaan en 'Aliy ibn Abie Taaib (moge Allah tevreden met hen zijn). – AY]

opgevolgd door enkele tekortkomingen. Er is geen plaats of periode geweest waar er niet enkele wetten van de moslims afwezig waren.

- (2) Deze wetten, die de categorisatie van een land bepalen, zijn van verschillende belangrijkheid. De meest belangrijke is het gebed – dat is over het algemeen de meest belangrijke, maar in het bijzonder wanneer men de status van een land bespreekt – van de regering, dat wil zeggen, in de daden van de *imaam* [leider] of bestuurder. Het volgende duidt dit punt aan:

- (a) Aboe Oemaamah al-Baahilie ¹⁴⁷⁸ ؓ verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷺ zei:

«لينقضن عرى الإسلام عروة عروة فكلما انتقضت عروة تشبث الناس بالتي تليها وأولهن نقضا الحكم وآخرهن الصلاة.»

“Het touw [d.w.z. de wet] van de Islaam zal worden ontrafeld [d.w.z. de wetten worden afgeschaft], draad na draad [d.w.z. wet na wet]. Telkens wanneer een wet afgeschaft is, [zullen] de mensen [proberen zich] wanhopig vast te houden aan de volgende. De eerste van hen die afgeschaft zal worden is het systeem van regeren, en de laatste van hen zal het gebed zijn.” ¹⁴⁷⁹

- (b) Er zijn ook *ah'aadieth* die aangeven dat het toegestaan is om in opstand te komen tegen een leider die het gebed verlaat. Dit komt omdat dit het laatste is waarmee personen beoordeeld kunnen worden dat ze moslims zijn.

Daarom, als men in een land de oproep tot het gebed [*al-adzaan*] niet hoort en geen moskeeën daarin aantreft, is dit bewijs dat dit land het land van *koefr* is. Als men de oproep tot het gebed hoort en moskeeën aantreft, ook al zijn sommige van de uitingen van het land afwezig, dan is dat land nog steeds een land van de Islaam.

¹⁴⁷⁸ Aboe Oemaamah Sadie ibn Adjlaan al-Baahilie ؓ was een metgezel van de profeet ﷺ. Hij overleed in het land van Hims [gebied in het huidige Syrië]. Hij was de laatste metgezel die stierf in as-Shaam. Er worden 250 van zijn *ah'aadieth* aangetroffen in ofwel *Sah'ieh' al-Boekhaarie* of *Sah'ieh' Moeslim*. Zie *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 4, p. 42; *al-A'laam*, vol. 3, p. 203.

¹⁴⁷⁹ Overgeleverd door Ah'mad. Al-Haythamie verklaarde in *al-Madjma'* (vol. 7, p. 281): “Overgeleverd door Ah'mad en at-Tabaraanie. De overleveraars behoren tot de *sah'ieh'.*”

Ah'aadieth voorzien in bewijs voor deze opvatting, waaronder de volgende:

Ten eerste, Anas ibn Maalik ؓ zei: “De boodschapper van Allah ﷺ viel aan bij het krieken van de dag. Hij luisterde naar de oproep tot het gebed. Als hij de oproep tot het gebed hoorde, weerhield hij zich om aan te vallen. Anders viel hij aan.”¹⁴⁸⁰ An-Nawawie gaf aan: “Deze *h'adieth* duidt aan dat de oproep tot het gebed een aanval op de mensen van die plaats voorkomt omdat het een indicatie van hun Islam is.”¹⁴⁸¹

Ten tweede, 'Isaam al-Moezaanie¹⁴⁸² verhaalde dat wanneer de boodschapper van Allah ﷺ een militaire expeditie op pad stuurde, hij tegen hen zei:

«إذا رأيتم مسجدا أو سمعتم مناديا فلا تقتلوا أحدا.»

“Als jullie een moskee zien of een oproeper tot het gebed horen, dood dan niemand.”¹⁴⁸³

As-Shawkaanie merkte op: “Deze *h'adieth*... bevat bewijs dat het toegestaan is om tot een oordeel te komen gebaseerd op [een dergelijk] bewijs omdat de profeet ﷺ zich weerhield van het vechten op het moment van het horen van de oproep tot het gebed.”¹⁴⁸⁴ Hij verklaarde ook: “Het toont ook aan dat men altijd behoedzaam dient te blijven in zaken gerelateerd aan bloed [d.w.z. levens]. Het feit dat hij ervan afzag duidt dit aan, hoewel het misschien niet hun ware situatie geweest was [d.w.z. dat het mogelijk is dat het geen land van moslims was].”¹⁴⁸⁵ Hij gaf ook aan: “Deze *h'adieth* bevat bewijs dat men gewoonweg op basis van het aanwezig zijn van moskeeën dat kan gebruiken als bewijs dat de inwoners moslims zijn. Dit is zo zelfs al hoort men niet de oproep tot het gebed van hen, omdat de profeet ﷺ zijn militaire expeditie beval om het na te laten in een van de twee gevallen: de aanwezigheid van een moskee of het horen van de oproep tot het gebed.”¹⁴⁸⁶

¹⁴⁸⁰ Overgeleverd door Moeslim, Aboe Daawoed, at-Tirmidzie en ad-Daarimie.

¹⁴⁸¹ *Sharh' an-Nawawie 'ala Moeslim*, vol. 4, p. 84.

¹⁴⁸² Hij was 'Isaam al-Moezaanie die, volgens al-Boekhaarie, een metgezel was. Ibn Sa'd rekende hem ook tot degenen die moslims waren tegen de tijd van de veldslag van de greppel. Hij leverde een aantal *ah'aadieth* over, waaronder de *h'adieth* die hierboven is aangehaald. Zie Ibn H'adjar, *al-Isaabah*, vol. 7, p. 5.

¹⁴⁸³ Overgeleverd door at-Tirmidzie en Aboe Daawoed. [Ook overgeleverd door Ah'mad. Al-Albaanie heeft deze *h'adieth* zwak geclassificeerd, zie *Dha'ief Soenan at-Tirmidzie* (Beiroet: al-Maktab al-Islaamie, 1991), p. 184. – JZ]

¹⁴⁸⁴ As-Shawkaanie, *Nayl al-Awtaar*, vol. 7, p. 278.

¹⁴⁸⁵ *Ibid.*, vol. 7, p. 278.

¹⁴⁸⁶ *Ibid.*, vol. 7, p. 278.

Er zijn twee opmerkingen die nog gemaakt dienen te worden. Ten eerste, iemand kan proberen om het gebruik van deze twee *ah'aadieth* als bewijs voor deze kwestie te weerleggen omdat het maximale wat gezegd kan worden is dat de *ah'aadieth* aantonen dat de landen niet aangevallen dienen te worden, maar zij geven geen enkele verklaring betreffende de categorisatie van het land [of het nou een land van de Islaam of een land van *koefr* is]. De reactie hierop is dat het deze categorisatie is wat voorkomt dat dit land wordt aangevallen, omdat de meest belangrijke bepaling om een land als het land van *koefr* te verklaren, de toelaatbaarheid van het voeren van oorlog tegen dat land en de mensen ervan is. As-Shaafi'ie zei: "Het is de categorisatie van het land dat de aanval op dat land voorkomt." ¹⁴⁸⁷

De tweede opmerking is dat iemand het bovenstaande argument kan weerleggen door op te merken dat men in de landen van *koefr* moskeeën aantreft en de oproep tot het gebed hoort. De reactie hierop is dat de aanwezigheid van moskeeën en de oproep tot het gebed verwees naar bovenstaande middelen dat het een dominant, zichtbaar aspect is van het land. Toen Allah's boodschapper ﷺ hen tegenhield om aan te vallen op grond van de oproep tot het gebed, trad hij op tegen de bedoeïengebieden waarin de oproep tot het gebed een zichtbaar teken zou zijn en een bewijs voor de Islaam van de inwoners door de kleine omvang van hun gebieden en hun kleine aantal inwoners. Daarom is de kwestie een relatieve kwestie. In een klein dorp kan één moskee een dominant, zichtbaar teken zijn dat de mensen van dat dorp moslims zijn, terwijl op datzelfde moment tien moskeeën in een grote stad geen dominant, zichtbaar teken zijn dat aanduidt dat de inwoners moslims zijn.

De volgende voorbeelden zullen dit nog duidelijker maken. De moslims in Frankrijk houden zich aan de uitwendige uitingen van de Islaam en zij hebben moskeeën. Maar dit behoort niet tot de onderscheidende eigenschappen en duidelijke aspecten van het land. Vandaar dat het een land van *koefr* is. Aan de andere kant houden de moslims van Marokko zich aan de uitwendige uitingen van de Islaam en dit zijn de opvallende kenmerken en dominante aspecten van het land. Vandaar is het een land van de Islaam.

Daarom is het duidelijk dat het land van de Islaam het land is waarin de wetten van de Islaam, in het bijzonder het gebed, zichtbaar en dominant zijn. Het land van *koefr* is dat land waarin de wetten van de Islaam, in het bijzonder het gebed, afwezig zijn [als zichtbare en dominante aspecten].

¹⁴⁸⁷ *Ar-Risaalah*, p. 300.

De betekenis van het verrichten van de gebeden betekent niet slechts dat sommige individuen onder de mensen aan deze verplichting voldoen. Maar het betekent dat het een van de daden van, in het bijzonder, de leider of *imaam* is. [De *h'adieth* die later gedetailleerd behandeld zal worden betreffende het rebelleren tegen de bestuurder, geeft bijvoorbeeld aan:]

« لا ما أقاموا فيكم الصلاة.»

“Nee, [vecht niet tegen hen] zolang als zij het gebed verrichten onder jullie.”¹⁴⁸⁸

En:

« لا ما صلوا.»

“Nee [rebelleur niet tegen hen] zolang als zij bidden.”¹⁴⁸⁹

Hoewel deze *ah'aadieth* gaan over het in opstand komen tegen de bestuurder, heeft deze kwestie een sterk verband met deze kwestie van het categoriseren van het land. In beide gevallen maakt de afwezigheid van de gebeden het toelaatbaar om oorlog te voeren tegen dat land.

De regelgeving betreffende een land dat veranderd van het land van de Islam naar het land van *koefr*.

Nu dat de definities van het land van de Islam en het land van *koefr* gegeven zijn, moet er nu een zeer belangrijke kwestie besproken worden. Dit is de kwestie van een land dat zijn bestuur veranderd van het zijn van een land van de Islam naar het zijn van een land van *koefr*. Deze zaak kan vele vormen aannemen. Een jurist omschreef deze vormen toen hij schreef: “De vormen die deze zaak aan kan nemen zijn de volgende drie: (1) de oorlogvoerende [niet-moslim volken] veroveren een van onze [moslim] landen; (2) de mensen van een land worden afvallig en worden gedomineerd door de wetten van *koefr* of passen deze toe; (3) de [niet-moslims die leven in een land onder een overeenkomst met de islamitische staat] verwerpen hun overeenkomst en nemen de controle van hun land.”¹⁴⁹⁰

¹⁴⁸⁸ Overgeleverd door Moeslim en Ah'mad.

¹⁴⁸⁹ Overgeleverd door Moeslim, Aboe Daawoed, at-Tirmidzie en Ah'mad.

¹⁴⁹⁰ *Al-Fataawa al-Hindiyyah*, vol. 2, p. 232.

Er zijn vijf verschillende meningen onder de geleerden betreffende deze kwestie. Deze zijn:

De eerste mening:

Deze opvatting geeft aan dat enig land dat ooit eens een land van de Islaam was, niet kan veranderen in een land van *koefr*. Ibn H'adjar al-Haytamie ¹⁴⁹¹ zei: "Blijkbaar is het niet mogelijk om naar een land van *koefr* terug te keren, ook al nemen de ongelovigen de controle erover. Het is zoals het aangegeven is in het authentieke verslag: "De Islaam is er om dominant te zijn en niet om gedomineerd te worden." ¹⁴⁹²

Ar-Ramlie ¹⁴⁹³ gaf aan in zijn definitie van het land van de Islaam: "Het omvat het land waarin de moslims woonden, zelfs al was dat in het verleden, en de ongelovigen namen het in controle, zoals Córdoba ¹⁴⁹⁴, vanwege het feit van onze controle erover in het verleden." ¹⁴⁹⁵

Sommige Shaafi'ie's vatten deze definitie op als zijnde met de voorwaarde dat de moslims niet verhinderd worden van zulke landen. Als zij verhinderd worden van deze landen, dan worden

¹⁴⁹¹ Hij was Shihaab ad-Dien Ah'mad ibn Moh'ammed ibn 'Aliy ibn H'adjar al-Haytamie al-Sadie al-Ansaarie, een jurist uit Egypte. Hij schreef talrijke boeken waaronder *al-Fataawa al-Haytamiyyah* en *Toeh'fah al-Moeh'taadj fie Sharh' al-Minhaadj*. Hij overleed in 974 H. Zie *al-A'laam*, vol. 1, p. 234.

¹⁴⁹² *Toeh'fah al-Moeh'taadj*, vol. 9, p. 269. Al-Boekhaarie leverde deze *h'adieth* over in *moe'alaq* vorm [d.w.z. zonder de volledige keten]. Hij verbond het met de woorden van Ibn 'Abbaas ؓ waardoor de onjuiste indruk gewekt werd dat het deel uit maakte van zijn woorden. De correcte opvatting is dat deze woorden zijn verhaald als zowel een *h'adieth* van de profeet ﷺ alsook een uitspraak van een metgezel. Ad-Daaraqoetnie verhaalde het als een *h'adieth* van de profeet ﷺ en Ibn Hadjar (*Fat-h'*, vol. 3, p. 220) gaf aan dat de keten *h'asan* is. al-'Aynie ('*Oemdat al-Qaarie*, vol. 7, p. 58) zei dat het *sah'ieh'* is volgens de criteria van al-H'aakim. Ibn H'adjar zei dat al-Khalielie het verhaalde in zijn *Fawaa'id* als onderdeel van een lang verhaal. Wat betreft de overlevering van een metgezel, Ibn H'azm leverde het over in *al-Moeh'alla* als een uitspraak van Ibn 'Abbaas ؓ. Ibn H'adjar verklaarde over die keten: "De keten is *sah'ieh'*, maar tot nu toe weet ik niet wie het overgeleverd heeft." Zie *Taghlieq al-Ta'lieq*, vol. 2, p. 490.

¹⁴⁹³ Hij was Shams ad-Dien Moh'ammed ibn Ah'mad ibn H'amzah ar-Ramlie, de jurist van het land van Egypte gedurende zijn tijd en aanspreekpunt voor juridische bepalingen. Hij wordt ook wel "de kleine Shaafi'ie" genoemd. Hij werd geboren en overleed in Cairo. Hij schreef een aantal boeken waaronder *Nihaayah al-Moeh'taadj* en *Fataawa ar-Ramlie*. Hij overleed in 1004 H. Zie *al-A'laam*, vol. 6, p. 7.

¹⁴⁹⁴ [Córdoba: stad in Spanje, in de regio Andalusië. De voormalige moskee La Mezquita (786–990 n.C.) is nog bewaard gebleven. Het was destijds de grootste moskee van de islamitische wereld, na die van Mekkah. Imposant zijn in het interieur de ca. 850 marmeren zuilen waarop bogen rusten. – AY]

¹⁴⁹⁵ *Nihaayah al-Moeh'taadj*, vol. 5, p. 454.

deze landen de landen van *koefr*.¹⁴⁹⁶ Sommige mensen van deze mening zeggen dat we het in een dergelijk geval een land van *koefr* noemen, maar dat dit alleen met betrekking tot het uiterlijk en de vorm is en niet met betrekking tot de werkelijke regelgeving betreffende dat land. Een jurist schreef: “Het wordt een land van *koefr* qua vorm maar niet qua regelgeving.”¹⁴⁹⁷

Ibn H’adjar al-Haytamie zei, tijdens het uitleggen van de verklaring van de Shaafii’ies: “Hun verklaring ‘het wordt *daaroe l-h’arb*’ betekent dat het in het proces is om slechts qua vorm zo te worden en niet qua regelgeving.”¹⁴⁹⁸ Zayn ad-Dien ibn Noedjaym¹⁴⁹⁹ zei: “In onze tijden en na de algemene invasies van de Mongolen, zijn de provincies die zij overgenomen hebben en hun wetten hebben toegepast, zoals Khawaarizm, Transoxiana, Khoerasan en anderen, *daaroe l-h’arb* geworden in hun uiterlijke vorm.”¹⁵⁰⁰

De tegenstanders van deze mening gebruiken het volgende bewijs om hun mening te ondersteunden:

(1) De boodschapper van Allah ﷺ heeft gezegd:

«الإسلام يعلوا و لا يعلى عليه.»

“De Islaam is er om dominant [of superieur] te zijn en niet om gedomineerd te worden.”¹⁵⁰¹

Ik kon niemand vinden die de zaak waarin dit een bewijs is verduidelijkt. Wat te binnen schiet is dat we de voorkeur geven aan het aspect van de Islaam aangezien het land de regelgeving van Allah had omdat het dominant en superieur is over alle andere religies.

¹⁴⁹⁶ Zie an-Nawawie, *Rawdhah at-Taalibien*, vol. 5, p. 433-434; ar-Ramlie, *Nihaayah al-Moeh’taadj*, vol. 5, p. 454.

¹⁴⁹⁷ Dit werd aangegeven door as-Soebkie. Zie *Toeh’fah al-Moeh’taadj*, vol. 9, p. 350; *Nihaayah al-Moeh’taadj*, vol. 5, p. 454.

¹⁴⁹⁸ *Toeh’fah al-Moeh’taadj*, vol. 9, p. 269.

¹⁴⁹⁹ Zayn ad-Dien ibn Ibraahiem ibn Moh’ammed, bekend als Ibn Noedjaym, was een H’anafie jurist uit Egypte. Hij schreef een aantal boeken waaronder *al-Ashbaah wa an-Nadhaa’ir*. Hij overleed in 970 H. Zie *at-Tabaqaat as-Soenniyyah*, vol. 3, p. 275; *al-A’laam*, vol. 3, p. 64.

¹⁵⁰⁰ *Al-Bah’r ar-Raa-iq*, p. 230-231; zie al-Zayla’ie, *Tabyiin al-Haqaa-iq*, vol. 3, p. 285.

¹⁵⁰¹ Eerder al besproken. Al-Boekhaarie leverde deze *h’adieth* over in *moe’alaq* vorm [d.w.z. zonder de volledige keten]. Ad-Daaraqoetnie verhaalde het als een *h’adieth* van de profeet ﷺ en Ibn Hadjar (*Fat-h’*, vol. 3, p. 220) gaf aan dat de keten *h’asan* is. Al-Aynie (*Oemdat al-Qaarie*, vol. 7, p. 58) zei dat het *sah’ieh’* is volgens de criteria van al-H’aakim. Ibn H’adjar zei dat al-Khalielie het verhaalde in zijn *Fawaa-id* als onderdeel van een lang verhaal.

(2) De mening dat het land een land van *koefr* wordt, leidt naar een zeer schadelijk resultaat. Ibn H'adjar al-Haytamie legt uit: "Dit leidt onvermijdelijk naar enig kwaad. Dat wil zeggen, als zij een land van de Islaam overnemen door de bewoners ervan te bezitten en vervolgens heroveren we het met geweld, dan zouden wij hen [hun moslimgevangenen] bezitten door hun eigenaarschap en dat is zeer vergezocht." ¹⁵⁰²

De tweede mening:

De tweede opvatting is dat een land van de Islaam een land van *koefr* wordt op het moment wanneer de wetten van *koefr* erin zichtbaar en dominant zijn of op het moment dat de ongelovigen dat land overnemen. ¹⁵⁰³

Dit was de mening van Moh'ammed ibn al-H'asan en Aboe Yoesoef [de twee nabije metgezellen en studenten van Aboe H'aniefah]. *Al-Fataawa al-Hindiyyah* citeert hen, zeggende: "Het land van de Islaam wordt *daaroe l-h'arb* door het voldoen aan slechts één voorwaarde: de verschijning van de wetten van *koefr*." ¹⁵⁰⁴

Moh'ammed Rashied Ridha deed een uitspraak over Libanon in 1348 H. dat het een land van *koefr* was omdat het bestuurd werd met wetten anders dan de *sharie'ah* en het gezag was in handen van niet-moslims, hoewel iedereen het eens is dat het een land van de Islaam was. ¹⁵⁰⁵

De voorstanders van deze mening leggen het uit door te zeggen dat het toeschrijven van een land aan de Islaam suggereert dat de Islaam daarin zichtbaar is en de zichtbaarheid is via de zichtbaarheid en aanwezigheid van zijn wetten. Als deze wetten verwijderd worden en in hun plaats komen de wetten van *koefr*, dan is het niet langer meer een land van de Islaam. ¹⁵⁰⁶

¹⁵⁰² *Toeh'fah al-Moeh'taadj*, vol. 9, p. 269.

¹⁵⁰³ Zie *al-Fataawa al-Hindiyyah*, vol. 2, p. 232; al-Kaasaanie, *Badaa-i' as-Sanaa-i'*, vol. 7, p. 130; Ibn 'Aabidien, *al-H'aashiyyah*, vol. 3, p. 271; Moh'ammed ibn Ibraahiem, *al-Fataawa*, vol. 6, p. 166.

¹⁵⁰⁴ Zie de aangehaalde referenties in de vorige voetnoot.

¹⁵⁰⁵ *Fataawa Moh'ammed Rashied Ridha*, vol. 1, p. 373; vol. 6, p. 2302 en vol. 5, p. 1918.

¹⁵⁰⁶ Zie al-Kaasaanie, *Badaa-i' as-Sanaa-i'*, vol. 7, p. 130.

De derde mening:

Een land van de Islaam wordt niet een land van *koefr* tenzij het voldoet aan drie voorwaarden:

- (1) De wetten van *koefr* worden op een aangekondigde manier uitgevoerd en de wetten van de Islaam worden daarin niet toegepast.
- (2) Het is geografisch in contact met *daaroe l-h'arb* zonder een gebied van de landen van de Islaam tussen hen, hen van elkaar afsluitend.
- (3) Noch een gelovige of ongelovige burger van de islamitische staat leven nog steeds onder hun oorspronkelijke overeenkomst [of bescherming van de islamitische staat].¹⁵⁰⁷

Dit was de opvatting van Aboe H'aniefah. As-Sarkhasie legde zijn beredenering uit: "Dit komt doordat dit land behoorde tot de landen van de Islaam, verkregen voor de moslims, en dat bezit zal niet teniet gedaan worden behalve door een volledige onderwerping door de polytheïsten. Dat gebeurt niet tenzij er aan al deze drie voorwaarden voldaan wordt."¹⁵⁰⁸

De vierde mening:

Het land van de Islaam wordt geen land van *koefr* gewoonweg na de verschijning en zichtbaarheid van de wetten van *koefr* daarin, of nadat de ongelovigen het land veroveren. [Dit is niet voldoende] zolang als dat de mosliminwoners in staat zijn hun religie te verdedigen en nog steeds enkele van de uiterlijke tekenen van de Islaam te verrichten, in het bijzonder het gebed. Ad-Dasoeqie¹⁵⁰⁹ gaf aan: "Het land van de Islaam wordt niet een *daaroe l-h'arb* slechts op het moment dat zij het overvallen. Het zal alleen zo zijn wanneer de uitwendige tekenen van de Islaam daarin beëindigd worden. Zolang de uitwendige tekenen of de meeste van hen daarin aanwezig zijn, wordt het geen *daaroe l-h'arb*."¹⁵¹⁰

¹⁵⁰⁷ Zie *al-Fataawa al-Hindiyyah*, vol. 2, p. 232.

¹⁵⁰⁸ As-Sarkhasie, *al-Mabsoet*, vol. 10, p. 114.

¹⁵⁰⁹ Hij was Aboe 'Abdoellaah Moh'ammed ibn Ah'mad ibn Arfah ad-Dasoeqie al-Azhaarie. Hij werd geboren in Dasoeq, waar hij studeerde. Hij was een van de voornaamste Maalikie-geleerden van zijn tijd. Hij schreef een aantal boeken en commentaren op andere boeken. Hij overleed in 1230 H. Zie *al-A'laam*, vol. 6, p. 17.

¹⁵¹⁰ *H'aashiyah ad-Dasoeqie 'ala as-Sharh' al-Kabier*, vol. 2, p. 188.

Een Shaafi'ie jurist schreef: "Als zij de mogelijkheid hebben om zichzelf af te zonderen en geduld te hebben in *daaroe l-h'arb* en zij kunnen de overwinning van de moslims niet verwachten als zij emigreren en zij hebben de mogelijkheid om hun religie te tonen zonder enige angst voor vervolging of beproeving, dan is het voor hen verboden om van dat land te emigreren. Dit is zo omdat die plaats een land van de Islaam is, maar als zij van daar emigreren dan zal het *daaroe l-h'arb* worden. Elke plaats waar de mensen in staat zijn om zich tegen de niet-moslims te beschermen wordt een land van de Islaam." ¹⁵¹¹

Imaam ar-Ramlie werd gevraagd over moslims die leefden in een deel van Andalusië, bekend als Aragón. Zij waren onder de bescherming van een christelijke leider die een tiende deel land van hen nam. Hij behandelde hen niet slecht. Zij hadden moskeeën waar zij hun gebeden in verrichtten. Zij vastten gedurende de *Ramadhaan* en betaalden de *zakaah*. Zij pasten zelfs het strafrecht van de Islaam toe, in het openbaar, zoals zij dat dienden te doen. De christenen bestreden niet een van hun religieuze daden. Ar-Ramlie's antwoord was: "Het is niet verplicht voor die moslims om van hun huizen te emigreren omdat zij in staat zijn om openlijk hun religie te uiten. En de profeet ﷺ zond 'Oethmaan op de Dag van Hoedaybiyyah naar Mekkah omdat hij de mogelijkheid had om zijn religie daar openlijk te verkondigen en te praktiseren. In feite is het niet toegestaan voor hen om van dat land te emigreren omdat als zij daar blijven, is er hoop dat anderen moslim worden. Bovendien is het een land van de Islaam en als zij er van emigreren, dan zal het een land van *koefr* worden." ¹⁵¹²

De vijfde mening:

Ibn Taymiyyah was van mening dat dit soort landen noch landen zijn van de Islaam, noch landen van *koefr*. In plaats daarvan behoren zij tot een derde categorie. Toen hij gevraagd werd over het land van Maardien, antwoordde hij: "Wat betreft of het een land van *h'arb* (oorlog) of vrede is, het heeft componenten van beide. Het is geen land van de Islaam waarin de wetten van de Islaam worden toegepast en met soldaten die moslims zijn. Noch heeft het de status van een land van *koefr* omdat de inwoners moslims zijn. In plaats daarvan is het een derde categorie. Een moslim dient er zich in te gedragen volgens wat het verdient. En degenen die tegen

¹⁵¹¹ Al-Ardabielie, *al-Anwaar li-'Amal al-Abraar*, vol. 2, p. 555; zie ook al-Baydjaroemie, *H'aashiyyat al-Baydjaroemie 'ala al-Khat'ieb*, vol. 4, p. 220.

¹⁵¹² *Fataawa ar-Ramlie*, vol. 4, p. 52-54.

de *sharie'ah* erin in gaan, dienen bevochten te worden volgens wat zij verdienen.”¹⁵¹³

Het bepalen van de sterkste mening:

Allah weet het beste, maar de sterkste mening is de vierde mening vanwege de volgende redenen:

- (1) Een principe in de *sharie'ah* is dat als iets van een bepaalde status is, het beschouwd wordt dat het in diezelfde status blijft. De regelgeving hieromtrent zal niet veranderen tenzij er een onbetwist bewijs is dat het veranderd is. Daarom zal een land dat veroverd werd en een land van de Islaam is geworden niet van die status veranderen tenzij er een zeer duidelijke verandering is in zijn aard. De volgende twee voorbeelden tonen dit principe aan. Het eerste voorbeeld is dat van Andalusië (het islamitische Spanje). Nadat de moslims uit dit land verdreven waren¹⁵¹⁴, werd het een land van *koefr* omdat de uitingen van de Islaam geheel verdwenen. Het tweede voorbeeld betreft die islamitische landen die bestuurd worden volgens iets anders dan wat Allah ﷻ geopenbaard heeft, hoewel de uiterlijke manifestaties van de Islaam nog steeds aanwezig zijn. Door deze uiterlijke manifestaties van de Islaam, worden deze landen beschouwd als landen van de Islaam, aangezien er niets is om de regelgeving definitief te veranderen van de oorspronkelijke kwestie.

¹⁵¹³ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 28, p. 240-241.

¹⁵¹⁴ [Nadat de christenen Spanje op de moslims hadden veroverd, zette Ferdinand II (bijgenaamd 'de Katholieke') door heel het land een christelijke rechtbank op, waar moslims onder valse en verzonden beschuldigingen naar toe werden gebracht en als bestraffing werden zij op de brandstapel verbrand. Feitelijk werden zij bestraft omdat zij moslims waren. In 904 H. (± 1492 n.C.) werd er een algemene wet uitgevaardigd waardoor de moslims moesten kiezen tussen de aanvaarding van het Christendom of de dood. (Dit in tegenstelling tot de islamitische periode van Spanje, waarin moslims, christenen en joden in verdraagzaamheid samen leefden. De Islaam roept op tot tolerantie en er is geen dwang in de religie.) Dit had tot resultaat dat de moslims naar de heuvels vluchtten en een ellendig leven verkozen boven het afstand nemen van de Islaam. Sommige christenen die bekeerd waren tot de Islaam, werden gedoopt. Maar zij hielden zich ondanks alles toch vast aan de Islaam en aanbaden Allah in hun huizen. Die moslims die kozen voor emigratie naar Afrika werden voorzien van schepen en zij gingen aan boord met hun boeken en andere kostbaarheden. Maar vele schepen werden op zee tot zinken gebracht voordat zij de Afrikaanse kust bereikten. Uiteindelijk kon men in heel Spanje geen enkele moslim meer vinden. Zij werden bijna allemaal aan het zwaard geregen, verbrand of verdrinken. Zie Akbar Shah Najeebabadi, *Geschiedenis van de Islaam*, deel 3, hoofdstuk 11: Granada – Wreedheden door christenen op de moslims van Spanje, Uitgeverij Momtazah. – AY]

- (2) Het islamitische aspect in situaties als deze zal versterkt worden door de volgende gegronde redenen:
- (a) De Islaam is er om dominant te zijn en niet om gedomineerd te worden.
- (b) Deze mening is de veiligste mening met betrekking tot het sparen van levens en eigendommen [van andere moslims].
- (3) Als men in een land enkele uitingen van de Islaam aantreft, is dit een aanduiding dat een deel van de bepalende factor nog steeds aanwezig is; dit betekent dat de bepaling nog steeds van kracht is. *Imaam* al-Asbiedjaabie ¹⁵¹⁵ gaf aan tijdens het bespreken van de bepaling van deze landen die door de ongelovigen zijn veroverd: “Het is aanvaard dat als een gedeelte van de bepalende factoren blijven, dat dan de regelgeving blijft. Wij oordelen, zonder enig meningsverschil, dat deze landen, voordat de Mongolen hen veroverden, behoorden tot de landen van de Islaam. Na hun onderwerping van deze landen, zijn de uiterlijke manifestaties van de Islaam nog steeds aanwezig, zoals de oproep tot het gebed, de gezamenlijke gebeden, het vrijdaggebed enzovoort. Daarom blijft het een land van de Islaam.” ¹⁵¹⁶
- Een H’anafie jurist verklaarde: “Als er aan alle voorwaarden wordt voldaan, wordt het een *daaroe l-h’arb*. Maar als er enige tegenstelling is in de aanwijzingen of voorwaarden, dan blijft het bij dezelfde bepaling dat het had, uit voorzorg geven we meer belang aan het islamitische aspect.” ¹⁵¹⁷
- (4) De bepaling dat de kwestie dezelfde blijft en niet veranderd van een land van de Islaam behalve nadat de meest belangrijke tekenen van de religie zijn verdwenen, is in overeenstemming met een ander geval in de *sharie’ah*. De andere kwestie betreft het onderscheiden van een persoon die oorspronkelijk een

¹⁵¹⁵ Hij was Bihaa ad-Dien Moh’ammed ibn Ah’mad al-Asbiedjaabie, van Asbiedjaab aan de grenzen van Turkije. Hij was een van de voornaamste geleerden van de H’anafies in de zevende eeuw *Hidjriyyah*. Zie *al-Djawaahir al-Moedhie-ah*, vol. 3, p. 74; vol. 4, p. 132; *al-Fawaa-id al-Bahiyyah*, p. 42 en 108.

¹⁵¹⁶ Geciteerd van ‘Abdoel-Kariem Zaydaan, *Ah’kaam al-Dzimiyen*, p. 51, die het op zijn beurt citeerde van Moh’ammed Faradj al-Sanhoorie, *al-Idjra’at al-Qoedhaaiyyah*, p. 39-41.

¹⁵¹⁷ Dit werd aangegeven door al-H’alwaanie, aangehaald van de bron genoemd in de vorige voetnoot. Neem nota van het feit dat vele hedendaagse geleerden, zoals Moh’ammed al-H’aamid en anderen, de laatste twee citaten hierboven aanhalen, maar ik was niet in staat om vroegere bronnen te vinden.

ongelovige en een afvallige is. Een moslim zal niet als afvallige verklaard worden totdat het bewijs aan hem duidelijk gemaakt is, de bewijzen aan hem zijn voorgelegd en alle middelen om hem berouw te laten tonen uitgeput zijn. [Met andere woorden, hij blijft een moslim totdat er onherroepelijk bewezen is dat hij zijn geloof verzaakt heeft. Hetzelfde principe kan toegepast worden op een land als geheel.]

Na het uitleggen van de bepalende factor voor de bepaling betreffende een land, en na het omschrijven van *daar al-Iszaam* en *daar al-koefr*, zijn er een aantal andere zeer belangrijke punten gerelateerd aan dit onderwerp die ik moet bespreken.

Ten eerste, het vraagstuk betreffende het verdelen van landen in verschillende categorieën is een nieuwe kwestie [d.w.z. dat het niet besproken werd in de teksten van de Qor-aan en *Soennah*]. Het heeft geen duidelijke welomlijnde basis in de teksten. Het is iets wat de juristen vaststelden tijdens de periode toen *fiqh* [de islamitische jurisprudentie, wetgeving] te boek gesteld werd. Moh'ammed Aboe Zahrah ¹⁵¹⁸ zei: "Juristen verdelen de wereld in twee of drie categorieën: *daar al-Iszaam*, *daaroe l-h'arb* en *daar al-'ahd* (een land waarmee een overeenkomst is tussen dit land en de moslimstaat), maar dit is geen *sharie'ah* bepaling. Het is iets dat de *moedjtahidien*-juristen afleiden van de werkelijkheid die zij onder ogen zien." ¹⁵¹⁹ Ik onderzocht enkele van de teksten die misschien een bron zouden zijn waarin deze verdeling aangetroffen kon worden en ik vond niets afdoend. ¹⁵²⁰ Wat het beste gebruikt kan worden voor dit onderscheid, zijn de verzen en *ah'aadieth* die

¹⁵¹⁸ Hij was Moh'ammed ibn Ah'mad Aboe Zahrah, een van de voornaamste geleerden van Egypte in zijn tijd. Hij was de decaan van het College van Rechten van de Universiteit van Cairo. Hij schreef vele boeken. Hij overleed in Cairo in 1394 H. Zie *al-A'laam*, vol. 8, p. 13.

¹⁵¹⁹ *Nadhziyyah al-H'arb fie al-Iszaam*, *Madjallah al-Misriyyah li-l-Qanoen ad-Dawlie*, nr. 13, p. 14. Geciteerd van Aarif Aboe 'led, *al-Alaaqaah al-Khaaridjiyyah fie Dawlah al-Khilaafah*, p. 49-50. Zie ook Wahbah al-Zoeh'aylie, *Athaar al-H'arb fie al-Fiqh al-Iszaamie*, p. 194. Ik had betreffende dit punt ook veel baat bij mijn vragen aan sheikh 'Abdoel-'Aziez ibn Baaz.

¹⁵²⁰ [Er is een *h'aadieth* in *Moe'djam al-Kabier* van at-Tabaraanie, welke aangeeft: "Het centrum van *daar al-Iszaam* is as-Shaam." Volgens al-Haythamie zijn de overleveraars van deze *h'aadieth* betrouwbaar. Bovendien citeert hij in *Ah'kaam as-Soeltaaniyyah* van al-Maawardie een *h'aadieth* welke aangeeft: "De *daar al-Iszaam* beschermt wat er in is en de *daar as-shirk* maakt toegestaan wat er in is." Helaas noemde al-Maawardie noch de keten van deze *h'aadieth*, noch de bron. Deze vertaler is niet in staat geweest om de keten van deze *h'aadieth* te traceren in een van de boeken die als bron dienen van *h'aadieth*. Waarlijk, al-Harastaanie en al-Zaghlie geven aan in hun voetnoten op al-Maawardie's werk: "Dit is geen *h'aadieth*." Zie Aboe al-H'asan 'Aliy al-Maawardie, *al-Ah'kaam as-Soeltaaniyyah wa al-Walaayaat ad-Dieniyyah* (Beiroet: al-Maktab al-Iszaamie, 1996), p. 99. En Allah weet het best. – JZ]

betrekking hebben op het aanmoedigen van mensen om de *hidjrah* (migratie) te verrichten. Het meest expliciet van deze bewijsstukken is de hiervoor aangehaalde overlevering van Boeraydah ؓ die zei: “Telkens wanneer de boodschapper van Allah ﷺ een bevelhebber aanstelde voor een leger of expeditie, adviseerde hij hem persoonlijk om Allah te vrezen en om de moslims bij hem op een goede manier te behandelen. Vervolgens zei hij: ‘Vecht in de Naam van Allah, omwille van Allah. Bevecht eenieder die niet gelooft in Allah... Vraag hen om van hun verblijfplaats te verhuizen naar het land van de emigranten [in al-Medienah]...’” ¹⁵²¹

Een geleerde schreef: “‘Van hun verblijfplaats’ betekent van het land van *koefr* naar ‘het land van de emigranten,’ d.w.z. naar het land van de Islaam.” ¹⁵²²

Aboe Yoesoef leverde ook een verslag over van Khaalid ibn al-Walied ؓ, die een verdrag schreef voor de mensen van al-Hierah: “Ik heb voor hen bepaald: elke oude man die te zwak is om te werken, die getroffen is door een kwelling of die rijk was maar nu arm, zozeer dat zijn geloofsgenoten hem liefdadigheid geven, hij hoeft de *djizyah* niet te betalen en zal gesteund worden uit de openbare schatkist van de moslims, alsook degenen die van hem afhankelijk zijn, zolang hij in het land van *hidjrah* en het land van de Islaam blijft. Als hij gaat naar een ander land dan het land van *hidjrah* en het land van de Islaam, dan zijn de moslims niet verplicht om degenen die van hem afhankelijk zijn te steunen.” ¹⁵²³

Het noemen van het land van *hidjrah* is geen afdoend bewijs wat de twee soorten landen onderscheidt. Een dergelijk onderscheid tussen de twee landen was gewoonweg een resultaat van de omstandigheden waarin de moslims leefden op dat moment. Toen de vroegere juristen aandacht schonken aan de regelgevingen betreffende *hidjrah* en *djihaad*, was het alsof zij vaststelden dat er een onderscheid diende te zijn tussen het land van *koefr* en het land van de Islaam. Niemand van hen die een dergelijk onderscheid aangaf, baseerde zijn bepalingen betreffende de landen op een duidelijke expliciete tekst. Het was een kwestie van *idjtihad* die de geleerde onderzocht om te zien wat de effectieve wettelijke reden kon zijn voor zo’n onderscheid.

¹⁵²¹ Overgeleverd door Moeslim, Aboe Daawoed en at-Tirmidzie.

¹⁵²² Al-Albaanie, commentaar op *Moekhtasār Ṣah’ieh’ Moeslim li-l-Moendzirie*, p. 294.

¹⁵²³ *Kitaab al-Kharaadj*, p. 290.

De *idjtihad* met betrekking tot de bepalende factor werd beïnvloed door de politieke situatie waarin de juristen leefden, waarin de moslimgemeenschap verenigd en machtig was, zich verspreidde en bestuurd werd door ofwel de *sharie'ah* of het tegenovergestelde [zonder enige tussenweg].

Maar de kwestie omtrent het beschikbare bewijs is betreffende twee zaken onduidelijk:

- (a) De oorzaak van de onderscheiding tussen de twee landen, omdat er geen duidelijke, onbetwistbare oorzaak is voor dat onderscheid.
- (b) Het identificeren van de bepalende factor voor de bepalingen, omdat dit alles een kwestie van *idjtihad* van de juristen was, moge Allah hen genadig zijn.

De eersten die ik kon vinden die een onderscheid tussen de twee landen maakten, waren Aboe H'aniefah en zijn twee metgezellen Aboe Yoesoef en Moh'ammed al-H'asan, moge Allah hen genadig zijn.

De tweede belangrijke kwestie is dat de geleerden gedwongen werden om de wereld te verdelen in twee soorten van landen, het land van *koefr* en het land van de Islaam, op grond van het volgende:

- (1) Het werd gezien de islamitische veroveringen uiterst belangrijk om onderscheid te maken tussen *daaroe l-Islaam* en *daaroe l-h'arb* op het moment van *djihaad*, omdat beide landen hun eigen bepaalde regelgevingen hebben. Daarom is deze kwestie betreffende het onderscheiden van landen werkelijk een kwestie van *djihaad* [of, met andere woorden, iets dat direct verbonden is aan *djihaad*].
- (2) De islamitische landen vielen op dat moment onder één banier, de banier van het islamitische khalifaat, terwijl er andere volken bestonden, zoals het Byzantijnse Rijk ¹⁵²⁴. Daarom kwam deze indeling tot het vestigen van het fundament van de praktische relatie tussen de moslims en anderen, wiens bepaling er overwegend een was van een oorlogvoerende staat. ¹⁵²⁵

¹⁵²⁴ [Byzantijnse Rijk: dit is de gebruikelijke aanduiding voor het middeleeuwse christelijke keizerrijk (het oostelijke deel van het laat-Romeinse Rijk) in de Balkan, Klein-Azië en enkele gebieden in Zuid-Italië. De naam werd ontleend aan de hoofdstad Byzantium, het latere Constantinopel, het huidige Istanbul). – AY]

¹⁵²⁵ Zie Wahbah al-Zoeh'aylie, *Athaar al-H'arb fie al-Fiqh al-Islaamie*, p. 192.

- (3) Er zijn enkele *sharie'ah* wetten die, volgens sommige geleerden, verschillen afhankelijk van in welk land men is. Vandaar dat deze categorisatie zich ontwikkelde.

Een derde belangrijk punt is dat als men zegt dat een bepaald land een land van *koefr* is, dit niet betekent dat alle mensen in dat land ongelovigen zijn. Dit is een verkeerde opvatting. Daarom is alles wat gebaseerd is op deze opvatting ook onjuist. Het verblijven in een land van *koefr* is [op zichzelf] geen reden om genoemde inwoner een ongelovige te verklaren (zoals eerder is besproken).

Ten vierde, de regelgeving betreffende een land en het onderscheiden tussen verschillende landen is voor een individu niet van groot belang. Het heeft geen invloed op de wetten met betrekking tot het individu.¹⁵²⁶ Het voordeel van deze kennis is beperkt tot de moslimleider. Daarom is het een politieke *fiqh* kwestie. Het volgende zal dit ondersteunen:

- (a) Een expliciete, authentieke *h'adieth* geeft aan dat als een ongelovige de islamitische geloofsgetuigenis uitspreekt, zijn bloed (leven) en bezittingen dan beschermd zullen zijn, ongeacht of hij in *daaroe l-h'arb* of in *daaroe l-Islaam* is. Het bloed van een moslim is beschermd onder elke omstandigheid. Bewijs voor dit punt kan gevonden worden in het vers:

﴿ وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَقتَلَ مُؤْمِنًا إِلَّا خَطَأً وَمَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَأً فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَدِيَةٌ مُسَلَّمَةٌ إِلَىٰ أَهْلِهِ إِلَّا أَنْ يَصَدَّقُوا ۗ وَإِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ عَدُوٍّ لَكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ ۗ ﴾

¹⁵²⁶ [Dit is in tegenspraak met de voorgaande besprekingen van de auteur waarin de belangrijkheid van *hidjrah* en loyaliteit werden besproken. Ongeacht iemands mening over *hidjrah*, bijvoorbeeld, men dient de regelgeving betreffende het land waar hij verblijft te kennen om in staat te zijn om naar behoren te overwegen of hij wel of niet dient te emigreren. Evenzo dient men loyaliteit te hebben tegenover het land van de *Islaam* en niet tegenover het land van *koefr*. Dit kan alleen geschieden nadat de status van de landen is bepaald. Bovendien, zoals de auteur zelf net heeft opgemerkt, zijn sommige geleerden van mening dat enkele regelgevingen in het land van de *Islaam* anders kunnen zijn dan in het land van *koefr*. Voorwaar, het volgende vers dat de auteur op het punt staat te citeren, toont aan dat in het geval van het onopzettelijke doden van iemand, de boetedoening zal verschillen afhankelijk van of het individu die gedood is behoorde tot de islamitische staat zelf, tot een oorlogvoerende staat of een staat waarmee een vredesverdrag gesloten was. Daarom, wederom, is het belangrijk voor het individu om te weten in welk soort land hij leeft. En Allah weet het best. – JZ]

وَإِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ فَدِيَةٌ مُسَلَّمَةٌ إِلَىٰ
 أَهْلِهِ وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ ۖ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ
 تَوْبَةً مِّنَ اللَّهِ ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٤٦﴾

“En het is niet toegestaan voor een gelovige om een gelovige (bewust) te doden ¹⁵²⁷, tenzij het per ongeluk gebeurt. En wie per ongeluk een gelovige doodt, dient een gelovige slaaf vrij te laten en een compensatie (*diyah*) aan zijn familie te overhandigen, behalve als zij het kwijtschelden. Als hij (de overledene) dan tot een vijandig volk behoort en hij een gelovige is, dan dient een gelovige slaaf vrijgelaten te worden; en als hij behoort tot een (ongelovig) volk waarmee jullie een (vredes)verdrag hebben gesloten, dan dient er een compensatie (*diyah*) overhandigd te worden aan zijn familie en een gelovige slaaf vrijgelaten te worden. Wie dan niet in staat is (een slaaf vrij te kopen of te vinden), dient dan twee maanden opeenvolgend te vasten ¹⁵²⁸; het uitvoeren van deze oordelen leidt tot een acceptatie van het berouw door Allah. En Allah is Alwetend, Alwijs.” ¹⁵²⁹

As-Shaafi'ie gaf aan: “Allah heeft met betrekking tot het onbedoeld doden van een gelovige compensatie en het vrijlaten van een slaaf verplicht gesteld. Als de persoon die gedood is behoort tot degenen met wie een verdrag gesloten is, dient men de compensatie te betalen en een slaaf vrij te laten als zijn leven beschermt is doordat hij een gelovige is en ook op grond van het verdrag. Als de gelovige in een land was dat niet

¹⁵²⁷ [In de twee *sah'ieh's* is overgeleverd dat Ibn Mas'oeed ؓ zei dat Allah's boodschapper ﷺ gezegd heeft: “Het bloed van een moslim die getuigt dat er geen godheid waardig is om aanbeden te worden behalve Allah en dat ik de boodschapper van Allah ben, is heilig, behalve in drie gevallen. (Zij zijn:) een leven voor een leven, de getrouwde overspelige en eenieder die van de religie terugkeert (naar ongeloof) en de *djamaa'ah* (gemeenschap van de gelovigen) verlaat.” Wanneer iemand een van deze drie misdrijven begaat, is het niet aan de gewone burger om hem of haar te doden, omdat het de verantwoordelijkheid is van de moslimleider of zijn vervanger. Wereldse straffen dienen altijd via een islamitische rechtbank uitgesproken te worden en het is niet aan gewone burgers om zelfstandig straffen te voltrekken. – AY]

¹⁵²⁸ [Als men het vasten verbreekt zonder geldige redenen, dan dient men opnieuw te beginnen. Geldige redenen zijn bijvoorbeeld: ziekte, menstruatie of nabloeding. – AY]

¹⁵²⁹ Soerat an-Nisaa-e (4), aayah 92.

beschermt is door een verdrag, dan wordt de gelovige slechts beschermd door zijn geloof. In dat geval is er alleen een boetedoening vanwege zijn dood en er is geen vergoeding omdat zijn leven alleen beschermd werd op grond van geloof [en niet op grond van het verblijven in hetzelfde land of in een land met een vredesverdrag].”¹⁵³⁰

- (b) De wetten met betrekking op het individu verschillen niet, ongeacht in wat voor land hij is. Het toegestane is toegestaan en het verbodene is verboden, het maakt niet uit wat het land is. *Imaam* as-Shaafi’ie schreef: “De Qor-aan en de *Soennah* zijn in overeenstemming en de moslims begrijpen het ook en gaan allen akkoord dat wat toegestaan is in het land van de Islaam, is ook toegestaan in het land van *koefr*. Eveneens is wat verboden is in het land van de Islaam, ook verboden in het land van *koefr*. Eenieder die zich schuldig maakt aan hetgeen verboden is, zal van Allah krijgen wat hem toekomt volgens wat Hij wil, en het feit dat hij in het land van *koefr* was, zal hem van niets ontlasten.”¹⁵³¹
- (c) Het bloed van de oorlogvoerende ongelovige is toegestaan op elke plaats zolang dat hij geen verdrag of bescherming van de moslims heeft ontvangen.¹⁵³²
- (d) Het is verboden om iemand die de *sharie’ah* overtreedt te steunen, ongeacht of dit plaatsvindt in het land van de Islaam of *daaroe l-h’arb*.¹⁵³³

Dit verduidelijkt nu de grenzen van extremisme met betrekking tot het concept van het land van *koefr* en het land van de Islaam, wat samengevat kan worden als het verklaren dat het land van moslims het land van *koefr* is. Dit wordt vervolgens opgevolgd door een van de twee extreme zaken:

1 – Het bloed en de bezittingen van de mensen worden toegestaan en *djihaad* wordt verklaard tegen het land waarvan zij beweren dat het een land van *koefr* is.

2 – De inwoners van dat land worden ongelovigen verklaard op grond van de eigenschap van hun land als zijnde het land van *koefr*.

¹⁵³⁰ *Al-Risaalah*, p. 301-302; zie ook Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 28, p. 240; as-Shawkaanie, *as-Sayl al-Djarraar*, vol. 4, p. 554; *Fat-h’ al-Qadier*, vol. 1, p. 498.

¹⁵³¹ *Al-Oemm*, vol. 4, p. 165 en vol. 7, p. 222-223. Zie ook Wahbah al-Zoeh’aylie, *Athaar al-H’arb*, p. 186.

¹⁵³² Zie as-Shawkaanie, *as-Sayl al-Djarraar*, vol. 4, p. 572.

¹⁵³³ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 28, p. 240.

Hoewel ik van mening ben dat het onjuist is om een land dat niet bestuurd wordt volgens de Wet van Allah, te verklaren als een land van *koefr*, ben ik niet in staat om te zeggen dat zo'n opvatting een extremistische opvatting is. Dit komt omdat enkele moslimgeleerden dezelfde opvatting hebben geuit. Maar op hetzelfde moment heeft niet een van hen gezegd dat het leven en de bezittingen van de mensen dan toegestaan worden of dat men *djihaad* tegen hen dient te voeren. Ook al zouden zij dit gezegd hebben, het is een geaccepteerd principe onder de meerderheid van de geleerden dat de bevelen betreffende het vechten en de *djihaad* gericht zijn aan de moslimgemeenschap als een geheel, vertegenwoordigd door de bestuurders en leiders. Als zij gericht zouden zijn aan elk individu en moslimgroep, zodat zij de *djihaad* konden verklaren in plaats van de gemeenschap als een geheel, dan zou dat leiden naar talrijke moorden, rampspoeden en burgeroorlogen.

Bij het observeren van de hedendaagse realiteit zien we dat beide hierboven vermelde aspecten van extremisme hebben plaatsgevonden onder enkele moslimgroepen. [Bijvoorbeeld:]

- (1) Shoekrie's groep verklaarde het land [Egypte] als een land van *koefr* en dit stond hen toe om alle inwoners als ongelovigen te verklaren, zoals eerder is besproken. Hun schriftuur verduidelijkt de zeer sterke verwantschap tussen de eigenschap van *djaahiliyyah* en de omschrijving van het land als zijnde *daar al-koefr*, alsook hun categorisatie van de mensen van dat land als ongelovigen. In een passage welke eerder al is aangehaald uit het boek *Kitaab al-Hidjrah*, treft men uitdrukkingen aan als "leven in een *djaahilie* samenleving," "leven in *daar* van *koefr*," "die ongelovigen nemen toe in aantal" enzovoort. Al deze uitdrukkingen laten een persoon de verwantschap waarnemen tussen hun opvatting dat het land een land van *koefr* is en hun opvatting dat de inwoners ervan ongelovigen zijn [en dus gedood mogen worden].
- (2) De "*Djamaa'ah* van *Djihaad*" [in Egypte] omschreef het land als een land van *koefr* en dit was een van de grootste rechtvaardigingen voor het strijden tegen de bestuurders die niet regeerden in overeenstemming met de *sharie'ah* en om de *djihaad* te verklaren. Maar op datzelfde moment zeiden zij niet dat de inwoners ongelovigen zijn. In het boek *al-Fariedhah al-Ghaa-ibah* geeft de auteur aan, na het citeren van de meningen van Aboe H'aniefah en zijn twee metgezellen en van Ibn Taymiyyah: "In werkelijkheid zien wij geen enkele tegenstrijdigheid in de verklaringen van de *a-immah*. Aboe

H'aniefah en zijn twee metgezellen gaven niet aan dat de inwoners ervan ongelovigen zijn... Vrede is voor [degene of land] dat vrede verdient en oorlog voor degene die oorlog verdient. Een land kan mogelijk bestuurd worden door wetten van *koefr*, ook al zijn de meeste inwoners moslims." ¹⁵³⁴ Als ondersteuning van hun opvatting, citeren zij de uitspraken van de geleerden betreffende de kwestie van het onderscheiden tussen de verschillende soorten gebieden en landen.

Men kan de extremistische opvattingen weerleggen met de volgende punten:

- (1) De vorige pagina's tonen aan dat het begrip betreffende het land van de Islaam en het land van *koefr* niet iets nauwgezet is. Zij hebben geen duidelijke grenzen gedefinieerd waarmee, als een land ze schendt, het zijn eigenschap van het zijn van een land van de Islaam verlaat. Daarom is het extreem gevaarlijk om dit soort van begrip te gebruiken als rechtvaardiging voor het toestaan van het laten vloeien van bloed en het nemen van bezittingen van mensen. Leven en eigendom zijn zeer serieuze kwesties in de Islaam. Zij worden niet toegestaan behalve met een zeer duidelijk en onbetwist bewijs.
- (2) Het gebruik van de uitspraken van de geleerden betreffende deze kwestie is niet correct vanwege het volgende:
  - (a) Men kan de uitspraken van de geleerden betreffende het onderscheiden van de verschillende soorten landen niet scheiden van de omgeving en tijd waarin zij leefden. De meeste geleerden die over dit onderwerp spraken en die onderscheid maakten tussen de landen, leefden tijdens de periode van het khalifaat dat stond voor een verenigde politieke eenheid van de moslimlanden. Als men de gewichtigheid van dit punt wenst te begrijpen, dient men de opvattingen van Ibn Taymiyyah, al-Soebkie, al-Ramlie, al-Asbiedjaabie, al-H'alwaanie en andere geleerden te bestuderen, die leefden tijdens de periode waarin de Mongolen vele moslimlanden veroverden, en ze vergelijken met de opvattingen van Aboe H'aniefah, Aboe Yoesoef en Moh'ammed [al-H'asan] die leefden in de periode van het islamitische khalifaat. De kwestie wordt beslist beïnvloed door de situatie waaronder men leeft, aangezien de conclusies gebaseerd worden op die realiteit, zoals eerder al is aangegeven.

¹⁵³⁴ Al-Fariedhah al-Ghaa-ibah, p. 228.

- (b) De discussie betreffende deze onderscheiding en de vertakkingen ervan, zijn gericht naar de *a-immah* [leiders] en regeerders. Daarom is het toestaan van het vechten tegen degenen die de *sharie'ah* van Allah ﷻ schenden in een land waarin de manifestaties van *koefr* en de *Islaam* met elkaar wedijveren – zoals het geval was in de bepaling van Ibn Taymiyyah – geen kwestie voor individuen onder een bevolking, maar het is toepasbaar op degene die onder de banier van de moslimleider of bestuurder [die het recht heeft om zulke verklaringen te maken] valt.
- (3) Verklaren dat moslims ongelovigen zijn is zeer ernstig. Het moet absoluut gebaseerd zijn op zeer duidelijk bewijs, zoals eerder al gedetailleerd besproken is.

Het introduceren van nieuwe bronnen voor de *sharie'ah*

De uitspraken van de geleerden zijn betreffende de autoriteit ¹⁵³⁵ van de drie fundamentele bronnen van de *sharie'ah* met elkaar in overeenstemming. Deze drie zijn de Qor-aan, de *Soennah* en de consensus [*idjmaa'*]. De meerderheid van de geleerden beschouwt analogie ook een autoriteit. ¹⁵³⁶ Zij verschillen van mening betreffende het gezag van een aantal bronnen, zoals *al-istih'saan* ¹⁵³⁷ ("juridische voorkeur ten gunste van minder duidelijke bronnen"), *al-istislaah'* ¹⁵³⁸ ("beslissen met het oog op algemene

¹⁵³⁵ Autoriteit (*h'oeddjijyah*) betekent "bekendmaking, onthulling en aanduiding. Het is verbonden met het handelen volgens wat het aanduidt omdat dit beschouwd wordt als het oordeel van Allah." 'Abdoel Ghanie 'Abdoe I-Khaalq, *H'oeddjijyat as-Soennah*, p. 224.

¹⁵³⁶ Zie, bijvoorbeeld, as-Shaatibie, *al-Moewaafaqaat*, vol. 2, p. 345; Ibn Qoedaamah, *Rawdah an-Naadhir*, p. 61; *Fawaatih' ar-Rah'amoet*, vol. 2, p. 2; al-Badakhshie, *Manaahidj al-'Oeqoel* en al-Asnawie, *Nihaayah as-Soel*, beide zijn commentaren op al-Baydhaawie, *Minhaadaj al-Woesoel*, vol. 1, p. 39.

¹⁵³⁷ [*Istih'saan*: wettige voorkeur. Dit principe heeft betrekking op de voorkeur van een mening gebaseerd op een van de situatie afhankelijke behoefte boven een mening gebaseerd op *qiyaas* (analogie). Dit principe, waar met meerdere namen naar verwezen wordt (bijvoorbeeld *istislaah'*), werd gebruikt door geleerden van de meeste rechtsscholen. Een toepassing van *istih'saan* kan gevonden worden in de behandeling van een contract voor het produceren en verkopen van een voorwerp. Volgens *qiyaas*, gebaseerd op de verklaring van de profeet ﷺ: "Eenieder die voedsel verkoopt dient dit niet te doen voordat hij het in zijn eigen bezit heeft," (verhaald door Ibn 'Oemar ؓ en overgeleverd door Maalik, *Moewatta-e Imaam Maalik*), zijn dit soort contracten ongeldig, aangezien het item niet bestaat op het moment van het sluiten van het contract. Echter, aangezien zulke contracten (tegenwoordig) algemeen geaccepteerd zijn door mensen en de behoefte van zulke contracten duidelijk is, komt de bepaling van *qiyaas* te vervallen en zijn zulke contracten toegestaan, gebaseerd op het principe van voorkeur (*istih'saan*). Zie Aboe Amienah Bilal Philips, *De Ontwikkeling van Fiqh (de Islamitische Wet & de Madzaahib)*, hoofdstuk: De vierde fase: bloei – De bronnen van de islamitische wetgeving, uitgegeven door Uitgeverij Momtazah. – AY]

¹⁵³⁸ [Het principe van *istih'saan*, ontwikkeld door Aboe H'aniefah, werd ook toegepast door *imaam* Maalik en zijn studenten, behalve dat zij het *istislaah'* noemden, wat betekent 'het zoeken naar dat wat meer geschikt is'. Het behandelt kwesties die betrekking op het menselijke welzijn hebben, maar niet specifiek in beschouwing genomen worden door de *sharie'ah*. Een voorbeeld van *istislaah'* wordt gevonden in de bepaling van khalief 'Aliy ؓ dat een hele groep mensen die deelnamen aan een moord schuldig waren, ook al beging slechts één persoon van die groep de daadwerkelijke moord. De juridische teksten van de *sharie'ah* hadden alleen betrekking op de feitelijke moordenaar. Een ander voorbeeld is het recht van een moslimleider om naast de *zakaah* andere belasting in te zamelen van de rijken als het belang van de staat dat vereist, terwijl in de *sharie'ah* alleen de *zakaah* gespecificeerd is. *Imaam* Maalik paste ook het principe van *istislaah'* toe om wetten af te leiden die meer in de behoefte van de huidige situatie voorzagen dan die afgeleid waren door *qiyaas*. Zie Aboe Amienah Bilal Philips, *De Ontwikkeling van Fiqh (de Islamitische Wet & de Madzaahib)*, hoofdstuk: De *Madzaahib*: islamitische

behoefden en belangen”), *al-istish'aab*¹⁵³⁹ (voortzetting van een regel totdat het tegengestelde bewezen is”), de verklaring van een metgezel, de wetten (*sharie'ah*) van de [profeten] voor ons en de consensus van de mensen van al-Medienah. Zowel degenen die deze als geldige autoriteit beschouwen als degenen die ze niet als autoriteit beschouwen, geven *sharie'ah* en rationeel bewijs voor hun opvattingen. De bronnen zijn de aanwijzingen die een *sharie'ah* bepaling duidelijk maken. Al-Aamidie¹⁵⁴⁰ gaf aan: “Elk van deze soorten [dat wil zeggen de Qor-aan, *Soennah*, consensus, analogie en *istidlaal* of *istish'aab*] is voor ons een aanwijzing voor het duidelijk maken van de *sharie'ah* bepaling.”¹⁵⁴¹ De Qor-aan is de enige basis voor al deze bronnen. *Imaam* al-Ghazaalie zei: “Weet dat als we keken naar de realiteit van de kwestie, het duidelijk wordt dat er slechts één bron der wetten is, en dat is het Woord van Allah.”¹⁵⁴² Al-Aamidie zei: “De basis voor hen [d.w.z. de vijf bronnen die hierboven genoemd zijn] is slechts de Qor-aan. Dit komt omdat zij allen terugkeren naar het Woord van Allah voor het uitvaardigen van wetten. De *Soennah* is een verslag betreffende Allah's Woorden en Wetgeving. De basis van consensus gaat terug naar deze twee. Wat betreft analogie en *istidlaal*, hun resultaat gaat terug naar wat begrepen wordt van de teksten of consensus. De

---

rechtsscholen – Bronnen van wetgeving gebruikt door de Maalikie *madz-hab*, uitgegeven door Uitgeverij Momtazah. – AY]

¹⁵³⁹ [Zowel het principe *istih'saan*, gebruikt door Aboe H'aniefah, als *istislaah'*, gebruikt door Maalik, werden door as-Shaafi'ie verworpen en hij beschouwde het als een vorm van *bid'ah* (innovatie), aangezien zij, volgens zijn mening, voornamelijk gebaseerd waren op menselijk redeneren op gebieden waar reeds geopenbaarde wetten bestonden. Maar as-Shaafi'ie was betreffende het behandelen van gelijkwaardige kwesties min of meer verplicht om een principe vergelijkbaar met *istih'saan* en *istislaah'* te gebruiken, wat hij *istish'aab* noemde (*al-Madkhal*, p. 195-196). *Istish'aab* betekent letterlijk: ‘het zoeken van een verbinding,’ maar juridisch verwijst het naar het proces van het logisch afleiden van *fiqh*-wetten door het verbinden van een latere reeks van gebeurtenissen met een vroegere reeks. Het is gebaseerd op de veronderstelling dat de *fiqh*-wetten, toepasbaar onder bepaalde voorwaarden, geldig blijven zolang het niet zeker is dat deze voorwaarden veranderd zijn. Als, bijvoorbeeld, wegens de lange afwezigheid van iemand het twijfelachtig is of hij nog leeft of dood is, dan moet door *istish'aab* alle bepalingen van kracht blijven die ook zouden gelden als men zeker wist dat hij nog leefde. Zie Aboe Amienah Bilal Philips, *De Ontwikkeling van Fiqh (de Islamitische Wet & de Madzaahib)*, hoofdstuk: De *Madzhaahib*: islamitische rechtsscholen – Bronnen van wetgeving gebruikt door de Shaafi'ie *madz-hab*, uitgegeven door Uitgeverij Momtazah. – AY]

¹⁵⁴⁰ Al-Aamidie was Sayf ad-Dien Aboe al-H'asan 'Aliy ibn Moh'ammed ibn Saalim al-Taghlabie, een juridische theoreticus en onderzoeker. Hij kwam oorspronkelijk uit Aamad. Hij werd daar geboren en studeerde in Bagdad en as-Shaam. Vervolgens verhuisde hij naar Cairo. Hij schreef meer dan twintig boeken, waaronder *al-Ih'kaam fie Oesoel al-Ah'kaam*. Hij overleed in 631 H. Zie *al-A'laam*, vol. 4, p. 332.

¹⁵⁴¹ *Ih'kaam fie Oesoel al-Ah'kaam*, vol. 1, p. 227.

¹⁵⁴² *Al-Moestafaa*, vol. 1, p. 100; zie Ibn Qoedaamah, *Rawdhah an-Naadhir*, p. 61.

tekst en consensus zijn een basis terwijl analogie en *istidlaal* vertakkingen zijn ondergeschikt aan hen.”¹⁵⁴³

Shoekrie Moestafa's groep raakte verzeild in een vorm van extremisme wat, zo ver ik weet, ongekend was, aangezien zij nieuwe bronnen voor de *sharie'ah* bedachten. Shoekrie Moestafa schreef in een boek van hem, met de titel *al-H'oedjjaat*: “Wat zijn de vaten waarin Allah voor ons de leiding schenkt? Er is geen twijfel dat de vaten beperkt zijn tot wat Allah geschapen heeft en wat Hij opgedragen heeft. Is er iets anders wat men zich kan voorstellen dat het kennis bevat? Zeker niet. Men vindt geen kennis buiten het domein van de schepping. En men vindt geen schepping zonder kennis. Daarom is elk deel van schepping verbonden aan kennis. En elk deel van kennis is verbonden aan de schepping. Het is niet mogelijk om iets te leren dat niet bestaat of dat niet geschapen is. Hier is een punt waar men aandacht aan moet schenken. De algemene kennis die we hier bedoelen is dat wat betrekking heeft op de aanbedding van Allah; dat wil zeggen, het is de kennis waardoor we Allah aanbidden. Zelfs al schrijven we het toe aan Allah, door het “de kennis van Allah” te noemen, dit is wat we er mee bedoelen. We bedoelen hier niet de kennis van Allah Hemzelf mee. Hier is een vraag: maar is het mogelijk voor ons om de schepping en het bevel te verdelen in wat eenvoudiger is dan dat, van aanvullende duidelijkheid en aanvullende uitleg? Wat betreft de schepping, het kan samengevat worden door de hemelen en de aarde (en, natuurlijk, wat zij bevatten en wat er tussen hen is). Het omvat ook de mens, aangezien hij het onderwerp van de kwestie is die we aan het bespreken zijn. Voorzeker, het is niet toegestaan dat er enige scheppingen zijn anders dan waar wij het toe beperkt hebben: de hemelen en de aarde, wat er tussen hen is en wat er in hen is, en de mens en waarmee Allah hem gezonden heeft aan natuurlijke aard. Wat betreft het bevel – van het bevel dat verbonden is aan, of aanwezig is in wat Allah geschapen heeft – er blijft niets over behalve de *sharie'ah* en de leiding die Allah naar ons heeft neergezonden. Dat is de “Herinnering” (*al-Dzikir*), wat de Qor-aan en *Soennah* is. Daarom zijn de bronnen waarin leiding gevonden wordt de volgende: (1) de hemelen en de aarde en wat zij aan orde bevatten; (2) de mens en zijn gezonde natuurlijke aard; (3) de Qor-aan; en (4) de *Soennah* of *h'ikmah* (wijsheid). De onderscheidende kenmerken van deze vaten zijn dat zij allen waarheid zijn en al het andere is valsheid. De authentieke Koranische teksten en niet-Koranische teksten geven bewijzen hiervoor.”¹⁵⁴⁴

¹⁵⁴³ *Ih'kaam fie Oesoel al-Ah'kaam*, vol. 1, p. 227.

¹⁵⁴⁴ *Al-H'oedjjaat*, p. 3-4.

Hij gebruikt een aantal teksten om zijn standpunt te bewijzen. Betreffende zijn eerste bron, de hemelen en aarde en wat zij aan orde bevatten, gebruikt hij het volgende als bewijzen:

(1) Allah's Uitspraak:

﴿ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ ﴾

“En Wij schiepen de hemelen en de aarde en (alles) wat tussen hen beide is niet behalve met de waarheid (d.w.z. voor een rechtvaardig doel, niet voor vermaak of een bevlieging)...”¹⁵⁴⁵

(2) Allah's Woorden:

﴿ إِنَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾ وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُتُّ مِن دَابَّةٍ آيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿١﴾ ﴾

“Waarlijk, in de hemelen en de aarde zijn *aayaat* (tekenen, wonderen) voor de gelovigen. * En in jullie schepping (jullie lichamen etc.) en wat Hij gevestigd heeft (op aarde) aan dieren zijn *aayaat* voor een volk dat (geloof met) zekerheid heeft.”¹⁵⁴⁶

(3) Allah's Uitspraak:

﴿ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَعِينًا ﴿١٦﴾ ﴾

“En Wij schiepen de hemel en de aarde en (alles) wat tussen hen beide is niet als een spel (ter vermaak¹⁵⁴⁷).”¹⁵⁴⁸

¹⁵⁴⁵ Soerat al-H'idjr (15), aayah 85.

¹⁵⁴⁶ Soerat al-Djaathiyah (45), aayah 3-4.

¹⁵⁴⁷ [Maar in waarheid (met een rechtvaardig doel): “...zodat Hij degenen die kwaad deden zal vergelden met wat zij deden (d.w.z. hen bestraffen in het Hellevuur) en zodat Hij degenen die goed deden zal belonen met het beste (d.w.z. het Paradijs).”
[Nederlandstalige interpretatie van soerat an-Nadjm (53), aayah 31.] – AY]

¹⁵⁴⁸ Soerat al-Anbiyaa-e (21), aayah 16.

(4) Ook Allah's Uitspraak:

﴿ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَطْلًا ۚ ﴾

“En Wij schiepen de hemel en de aarde en wat tussen hen beide is niet nutteloos!...”¹⁵⁴⁹

(5) Ook Allah's Uitspraak:

﴿ مَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ ﴾

“Wij schiepen de hemelen en de aarde en wat tussen hen beide is niet behalve met de waarheid en een bepaalde termijn...”¹⁵⁵⁰

(6) Tenslotte citeren zij Allah's Woorden:

﴿ إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿١٠١﴾ الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَطْلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٠٢﴾ ﴾

“Waarlijk, in de schepping van de hemelen en de aarde, en in de wisseling van de nacht en de dag, zijn zeker tekenen voor bezitters van verstand (en die nadenken over de ware aard van dingen). * Degenen die Allah gedenken, stand en zittend en (liggend) op hun zij (tijdens en buiten de gebeden), en nadenken over de schepping van de hemelen en de aarde, (zeggende): ‘Onze Heer! U schiep dit (alles) niet doelloos, glorieus bent U (en verheven boven wat zij allemaal aan U als deelgenoten toekennen)! Bescherm ons daarom tegen de kwelling van het Vuur.’”¹⁵⁵¹

¹⁵⁴⁹ Soerat Saad (38), aayah 27.

¹⁵⁵⁰ Soerat al-Ah'qaaf (46), aayah 3.

¹⁵⁵¹ Soerat Aal 'Imraan (3), aayah 190-191.

Zij citeren ook ander bewijs wat allemaal dezelfde strekking heeft. Over het algemeen citeren zij als bewijs de verzen die het overpeinzen en nadenken over de schepping van de hemelen en aarde en wat er tussen hen is opdragen.¹⁵⁵²

Met betrekking tot hun tweede bron - het menselijk wezen - en waarmee Allah ﷻ hem gevuld heeft aan natuurlijke aard, citeren zij het volgende als bewijs:

(1) Allah's Woorden:

﴿ فَأَقِمَّ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَٰلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴾

“Dus richt jouw gezicht naar (geef je volledig over aan) de religie (van het islamitische monotheïsme) als een *h'anief*¹⁵⁵³ (zuivere monotheïst). (Dit is) Allah's *fitrah*¹⁵⁵⁴ dat Hij in de mens geschapen heeft. Er is geen verandering in Allah's schepping (van de *fitrah*, elk mens wordt met deze natuurlijke aanleg geschapen). Dat (het volgen van de *sharie'ah* en de zuivere *fitrah*) is de rechte (correcte) religie, maar de meeste mensen weten niet (en dwalen dus af).”¹⁵⁵⁵

(2) Allah's Woorden:

﴿ بَلِ الْإِنْسَانُ عَلَىٰ نَفْسِهِٗٓ بَصِيرَةٌ ۚ وَلَوْ أَلْقَىٰ مَعَاذِرَهُٗٓ ﴾

¹⁵⁵² Zie Shoekrie Moestafa, *al-H'oedjjaat*, p. 4.

¹⁵⁵³ [*H'anief*: rechtzinnig, in de zin van het zuivere monotheïsme. Ibraahiem ﷺ, de *h'anief*, aanbad alleen Allah de Verhevene. *H'anafiyah*: de religie van Ibraahiem ﷺ, het duidt aan dat men Allah ﷻ met zuiver geloof (*tawh'ied*) moet aanbidden, en dat is de boodschap die Hij de gehele mensheid heeft bevolen en daarvoor heeft Hij hen geschapen. – AY]

¹⁵⁵⁴ [*Fitrah*: natuurlijke aanleg waarmee men wordt geboren. De aangeboren zuiverheid (het islamitische monotheïsme) wat Allah ﷻ in elke mens scheidt; het verstand, de *sharie'ah* (islamitische wetgeving) en de zintuigen. *Fitrah* beduidt dat iedereen geloof in zijn/haar hart heeft. Dit geloof is echter bij velen bedekt door begeerten en arrogantie. Grote angst (door een oorlog, ziekte, storm etc.) kan dit geloof weer blootleggen waardoor men God aanroept, zonder deelgenoten aan Hem toe te kennen. Maar als de angst voorbij is, zal het geloof vaak weer bedolven raken onder die enorme berg van onwetendheid, begeerten en hoogmoed. – AY]

¹⁵⁵⁵ *Soerat ar-Roem* (30), *aayah* 30.

“Maar de mens zal over zijn ziel inzicht (verschaffen) (aangezien zijn lichaamsdelen zullen spreken over zijn daden ¹⁵⁵⁶). * Ook al biedt hij zijn excuses aan (om zijn slechte daden te bedekken).” ¹⁵⁵⁷

(3) Allah's Uitspraak:

﴿ يَتَأْتِيهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ ﴿٦﴾ الَّذِي خَلَقَكَ ﴿٧﴾ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ ﴿٧﴾ فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَكَّبَكَ ﴿٨﴾ ﴾

“O mens! Wat maakte jou achteloos jegens jouw Heer, *al-Kariem* (de Meest Vrijgevige)!? * Die jou schiep, waarna Hij jou perfect vormde en jou in de juiste verhoudingen voortbracht? * In welke gedaante Hij ook wilde, heeft Hij jou samengesteld.” ¹⁵⁵⁸

(4) Allah's Woorden:

﴿ أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ ﴿٦﴾ وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ ﴿٧﴾ ﴾

“Hebben Wij niet twee ogen voor hem gemaakt ¹⁵⁵⁹ (waarmee hij kennis kan vergaren)!? * En een tong en twee lippen (zodat hij vragen kan stellen als hij iets niet begrijpt)!?” ¹⁵⁶⁰

¹⁵⁵⁶ [‘Aliy ibn Abie Talhah verhaalde dat Ibn ‘Abbaas zei: “Zijn gehoor, zijn gezichtsvermogen, zijn twee handen, zijn twee benen en zijn ledematen (zullen zeggen wat zij gedaan hebben).” Qatadah zei: “Dit betekent dat hij een getuige is tegen zichzelf.” Allah ﷻ zegt (Nederlandstalige interpretatie van de betekenis: “(Die) **Dag getuigen over hen hun tongen en hun handen en hun voeten met wat zij deden.**” [Soerat an-Noer (24), aayah 24.] – AY]

¹⁵⁵⁷ Soerat al-Qiyaamah (75), aayah 14-15.

¹⁵⁵⁸ Soerat al-Infitaar (82), aayah 6-8.

¹⁵⁵⁹ [Laat de atheïst die zijn bestaan wijt aan een reeks toevalligheden eens nadenken over zijn ogen: een half ontwikkeld oog kan niet zien! De ‘serie van toevalligheden’, verondersteld door de evolutionisten, verliest al zijn inhoud tegen de complexe structuur van het oog. Het oog bestaat uit complexe, afzonderlijke segmenten die samen een ziend oog vormen. Het is onmogelijk voor een halfontwikkeld oog om te functioneren op ‘halve capaciteit’. In zo’n situatie kan de handeling ‘zien’ niet plaatsvinden. Zullen de oogzenuwen, lens, hoornvlies, pupil, bindvlies, netvlies, iris, kanaal van Cloquet, ciliairspieren, traanklieren etc. dan echt per toeval en afzonderlijk zijn ontstaan en ontwikkeld zodat zij samen ‘per toeval’ een werkend oog vormen? Zie *De Fakkal: God bestaat*, uitgegeven door Uitgeverij Momtazah. – AY]

¹⁵⁶⁰ Soerat al-Balad (90), aayah 8-9.

(5) Allah's Uitspraak:

﴿لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ﴾

“Werkelijk, Wij schiepen de mens zeker in de beste vorm.”¹⁵⁶¹

(6) En de boodschapper van Allah ﷺ heeft gezegd:

«كل كولد يولد على الفطرة.»

“Elk kind wordt geboren met de *fitrah* (de natuurlijke aanleg om te geloven in de eenheid van God).”¹⁵⁶²

Zij halen ook andere teksten van de Qor-aan aan als bewijs. Zij duiden op de volmaaktheid van de schepping van mensen en dat Allah ﷻ een geest [ziel¹⁵⁶³] in de mensen heeft geblazen die door Hem is geschapen. Na het presenteren van hun bewijzen, geeft Shoekrie aan: “Een persoon kan niet geleid worden als hij zichzelf scheidt van deze vier specifieke bronnen, of als hij probeert onderscheid te maken tussen hen. De leiding is in hen allen als één algemeen ding. In feite is eenieder die een van de anderen onderscheidt, of een van hen afschaft, een ongelovige, omdat er geen tegenstrijdigheid tussen enig van hen is. Allah zegt:

﴿وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِّلْمُوقِنِينَ ﴿٢٠﴾ وَفِي أَنفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٢١﴾ وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ ﴿٢٢﴾ فَوَرَبِّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَا أَنَّكُمْ تَنطِقُونَ ﴿٢٣﴾﴾

‘En op de aarde zijn tekenen (die getuigen van de Macht van de Schepper en Zijn grenzeloze Bekwaamheid) voor *al-moeqinien* (de overtuigden, degenen die geloven met zekerheid.) * En in jullie zelf. Zien jullie dan niet?¹⁵⁶⁴ * En in de hemel is jullie *rizq* (levensonderhoud, voorzieningen – hier een verwijzing naar regen),

¹⁵⁶¹ Soerat at-Tien (95), aayah 4.

¹⁵⁶² Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en Aboe Daawoed.

¹⁵⁶³ [Zie *De Fakkal: God bestaat*, hoofdstuk: De Ziel, uitgegeven door Uitgeverij Momtazah. – AY]

¹⁵⁶⁴ [De ontelbare tekenen en bewijzen van Allah ﷻ zijn overal aanwezig in de natuur en in het lichaam en de ziel van de mens: als de mens maar spirituele ogen heeft om dat te zien! Zie *De Fakkal: God bestaat*, of kijk op www.uwkeuze.net. – AY]

en hetgeen jullie beloofd is (het Paradijs). * **Dan, bij de Heer van de hemel en de aarde** (Allah ﷻ zweert hier bij Zichzelf), **waarlijk, het** (wat aan jullie beloofd is – de Opstanding, het Oordeel en de Vergoeding: het Paradijs of de Hel) **is zeker waar, net zoals** (het feit) **dat jullie kunnen spreken** (dus twijfel niet, het komt).’ ¹⁵⁶⁵1566

Door zulke uitspraken - waarmee ze nieuwe bronnen voor de *sharie'ah* hebben geïntroduceerd - heeft deze *djamaa'ah* (groep van Shoekrie) de consensus van de gemeenschap geschonden welke aangeeft dat de Qor-aan en *Soennah* belangrijker zijn dan al het andere. Zij schenden ook de consensus welke aangeeft dat de bronnen van de *sharie'ah* beperkt zijn tot degenen die eerder besproken zijn - ongeacht of het de bronnen zijn waar men het over eens is of niet. Men kan hun opvattingen in de volgende punten beknopt weerleggen:

Het eerste punt:

Toen de *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah* de bronnen van de *sharie'ah* verduidelijkten, legden zij uit hoe de wetten van die bronnen afgeleid dienen te worden en zij brachten dit in praktijk. Het eerste dat verlangd werd van Shoekrie's groep was een uitleg van deze bronnen en een verduidelijking van hoe wetten van hen afgeleid dienen te worden. Maar dat gebeurde nooit. In plaats daarvan werden deze bronnen gewoonweg algemeen en vluchtig gepresenteerd. ¹⁵⁶⁷

Het tweede punt:

De verzen met betrekking tot de hemelen en de aarde - die werden aangehaald als bewijzen dat de hemelen en de aarde en wat er tussen hen is, enige vorm van autoriteit vormen - verwijzen naar het feit dat de perfectie en het detail van hun schepping aanduiden dat zij een Vormgever en een Schepper moeten hebben. Dit geldt echter niet alleen voor de hemelen en de aarde, maar voor de gehele schepping. Daarom vermeldt Allah de Verhevene in *soerat al-Baqarah* een aantal scheppingen die allen de noodzakelijkheid van het bestaan van een Schepper aanduiden. Allah, Glorieuus en Verheven is Hij, zegt:

¹⁵⁶⁵ *Soerat adz-Dzaariyaat* (51), aayah 20-23.

¹⁵⁶⁶ Shoekrie Moestafa, *al-H'oedjjiyaat*, p. 5.

¹⁵⁶⁷ Zie Moh'ammed Soeroer, *al-H'oekmoe bi-Ghayr ma Anzalallah*, p. 124.

﴿ إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفَلَكَ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَّاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيْحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴾ ﴿١٧٤﴾

“Waarlijk, in de schepping van de hemelen ¹⁵⁶⁸ en de aarde ¹⁵⁶⁹, en de opeenvolging van de nacht en de dag, en het schip dat op de zee vaart met wat nuttig is voor de mensen, en wat Allah neerzendt uit de hemel aan water (regen) waarmee Hij de aarde tot leven brengt na haar dood, en dat Hij allerhande (levende) wezens op haar heeft verspreid en het bestuur van de winden, en de wolken die dienstbaar gemaakt zijn tussen de hemel en de aarde, zijn zeker *aayaat* (tekenen, bewijzen) voor een volk dat verstandig is.” ¹⁵⁷⁰

Met andere woorden, al deze aspecten van schepping zijn “aanwijzingen die [Allah’s] eenheid en bekwaamheid aantonen.” ¹⁵⁷¹ Allah ﷻ legde Zijn eenheid niet slechts uit door er over te berichten. In plaats daarvan deed Hij die informatie vergezeld gaan met het bevel om te overpeinzen en na te denken. Hij zei tegen de profeet ﷺ:

﴿ قُلْ أَنْظَرُوا مَاذَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ﴾

“Zeg (O Moh’ammed): ‘Aanschouw wat er in de hemelen en de aarde is,’...” ¹⁵⁷²

Allah de Verhevene zegt ook:

﴿ أُولَٰئِكَ يَنْظُرُونَ فِي مَلَكُوتِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ﴾

¹⁵⁶⁸ [De onmetelijkheid, het complexe design, de hemellichamen en hun banen etc. – AY]

¹⁵⁶⁹ [De leefbaarheid, beschermende lagen rondom de aarde, bergen, zeeën, woestijnen, valleien, oerwouden, luchtsamenstelling (een kleine afwijking in de luchtsamenstelling is al dodelijk voor de mens), rivieren, de dieren en planten en alle andere noodzakelijke en nuttige dingen. – AY]

¹⁵⁷⁰ Soerat al-Baqarah (2), aayah 164.

¹⁵⁷¹ Al-Quoertoebie, *al-Djaami’ li Ah’kaamie al-Qor-aan*, vol. 2, p. 201.

¹⁵⁷² Soerat Yoenoos (10), aayah 101.

“En kijken zij niet naar het koninkrijk van de hemelen en de aarde...” ¹⁵⁷³

En Allah ﷻ zegt:

﴿وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ﴾

“Alsook in jullie zelf. Zien jullie dan niet!?” ¹⁵⁷⁴

Dat wil zeggen: “Kijken zij niet naar die dingen terwijl zij overpeinzen en nadenken” ¹⁵⁷⁵ om door middel van hen kennis van de Eigenschappen van de Schepper te verkrijgen, de Alwetende, de Alwijze, de Almachtige, de Alhorende en de Alziende. Voorzeker, nadenken en overpeinzen behoren tot de middelen van geloof en paden van zekerheid. Het waarnemen van aanwijzingen van de hemelen en de aarde behoort tot het opmerken van het effect van de bron van de oorzaak op het object dat beïnvloed wordt. Overigens zijn de hemelen en de aarde scheppingen die men niet kan doorgronden. Er is geen mogelijkheid voor hen om een bron te zijn waar men een religie of autoriteit op kan baseren welke men gebruikt als bewijs om een weg uit te stippelen.

Het derde punt:

Allah ﷻ bevestigt dat de schepping van de hemelen en de aarde met waarheid is. Maar dit is geen aanwijzing dat zij een soort van gezag zijn. In plaats daarvan betekent het dat zij niet doelloos zijn geschapen. [Zoals Allah de Verhevene zegt:]

﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَطْلًا﴾

“En Wij schiepen de hemel en de aarde en wat tussen hen beide is niet nutteloos!...” ¹⁵⁷⁶

“Dat wil zeggen, [Wij schiepen ze niet] voor de grap of als vermaak. In de plaats daarvan schiepen Wij ze voor een logisch doel: dat ze een aanwijzing zijn van Onze Macht en Bekwaamheid.” ¹⁵⁷⁷

¹⁵⁷³ Soerat al-A'raaf (7), aayah 185.

¹⁵⁷⁴ Soerat adz-Dzaariyaat (51), aayah 21.

¹⁵⁷⁵ Al-Quertoebie, al-Djaami' li Ah'kaamie al-Qor-aan, vol. 2, p. 202.

¹⁵⁷⁶ Soerat Saad (38), aayah 27.

¹⁵⁷⁷ Al-Quertoebie, al-Djaami' li Ah'kaamie al-Qor-aan, vol. 15, p. 191.

Allah ﷻ zegt ook:

﴿ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِعِبِينِ ﴾

“En Wij schiepen de hemel en de aarde en (alles) wat tussen hen beide is niet als een spel (ter vermaak ¹⁵⁷⁸),” ¹⁵⁷⁹

Dus deze schepping werd niet geschapen voor de grap of louter vermaak. In feite heeft deze schepping een Wijze Schepper en Hij schiep het voor een verstrekkend doel. Het “vermaak” dat in dit vers wordt ontkend, is dat wat het tegenovergestelde van wijsheid is. ¹⁵⁸⁰

Het vierde punt:

De geleerden verschillen van mening betreffende de betekenis van het woord *fitrah* zoals dat wordt aangetroffen in Allah's Woorden:

﴿ فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا ﴾

“...(Dit is) Allah's *fitrah* dat Hij in de mens geschapen heeft...”¹⁵⁸¹

En in de uitspraak van de profeet ﷺ:

« كل كولد يولد على الفطرة. »

“Elk kind wordt geboren met de *fitrah* (de natuurlijke aanleg om te geloven in de eenheid van God).” ¹⁵⁸²

Er zijn een aantal meningen geuit, zoals:

- De eerste mening: deze mening geeft aan dat de *fitrah* de Islaam betekent. Deze mening “was alom bekend onder de meeste van de vroegere geleerden.” ¹⁵⁸³ Aboe Hoerayrah, Ibn

¹⁵⁷⁸ [Maar in waarheid (met een rechtvaardig doel) “...zodat Hij degenen die kwaad deden zal vergelden met wat zij deden (d.w.z. hen bestraffen in het Hellevuur) en zodat Hij degenen die goed deden zal belonen met het beste (d.w.z. het Paradijs).” [Nederlandstalige interpretatie van soerat *an-Nadjm* (53), aayah 31.] – AY]

¹⁵⁷⁹ Soerat *al-Anbiyaa-e* (21), aayah 16.

¹⁵⁸⁰ Zie al-Qoertoebie, *al-Djaami' li Ah'kaamie al-Qor-aan*, vol. 11, p. 276.

¹⁵⁸¹ Soerat *ar-Roem* (30), aayah 30.

¹⁵⁸² Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en Aboe Daawoed.

¹⁵⁸³ Ibn 'Abdoe I-Barr, *al-Tamhied*, vol. 18, p. 72. Zie Ibn Taymiyyah, *Daroe*, vol. 8, p. 367; Ibn H'adjar, *al-Fat'h'*, vol. 3, p. 248.

Shihaab ¹⁵⁸⁴ en anderen gaven dit aan. Dit was ook de mening van al-Boekhaarie. Zij citeren het volgende als bewijs voor deze opvatting:

(1) Allah ﷻ zegt:

﴿ فَأَقِمَّ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا
لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ۗ ذَٰلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥١﴾ ﴾

“Dus richt jouw gezicht naar (geef je volledig over aan) de religie (van het islamitische monotheïsme) als een h’anief (zuivere monotheïst). (Dit is) Allah’s fitrah dat Hij in de mens geschapen heeft. Er is geen verandering in Allah’s schepping (van de fitrah, elk mens wordt met deze natuurlijke aanleg geschapen). Dat (het volgen van de sharie’ah en de zuivere fitrah) is de rechte (correcte) religie, maar de meeste mensen weten niet (en dwalen dus af).”¹⁵⁸⁵

Ibn H’adjar zei: “De geleerden van Koranische interpretatie [tefsier - moefassirien] zijn het allen eens dat de betekenis van ‘Allah’s fitrah dat Hij in de mens geschapen heeft,’ de Islam is.”¹⁵⁸⁶

(2) De boodschapper van Allah ﷻ heeft gezegd:

« كل كولد يولد على الفطرة. »

“Elk kind wordt geboren met de fitrah (de natuurlijke aanleg om te geloven in de eenheid van God).”¹⁵⁸⁷

¹⁵⁸⁴ Hij was Aboe Bakr Moh’ammed ibn Moeslim ibn Shihaab al-Zoehrie, de eerste die ah’aadieth systematisch optekende. Hij was een van de voornaamste verzamelaars van kennis en juristen onder de generatie van de volgelingen [at-taabi’ien]. Hij behoorde tot de mensen van al-Medienah. Hij overleed in 124 H. Zie al-A’laam, vol. 7, p. 97.

¹⁵⁸⁵ Soerat ar-Roem (30), aayah 30.

¹⁵⁸⁶ Ibn H’adjar, Fat-h’oe l-Baarie, vol. 3, p. 248.

¹⁵⁸⁷ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en Aboe Daawoed.

Dit wordt aangehaald als bewijs omdat andere overleveringen van deze *h'adieth* aangegeven:

«ما من مولود يولد إلا و هو على الفطرة.»

“Geen kind wordt geboren of hij bevindt zich op de religie (*millah*).”¹⁵⁸⁸

Een andere overlevering geeft aan:

«إلا على هذه الفطرة حتى يبين عنه لسانه.»

“Behalve dat hij zich op deze religie bevindt totdat zijn tong voor zichzelf uitlegt [waar hij zich op bevindt].”¹⁵⁸⁹

(3) Iyyaadh ibn H'imaar¹⁵⁹⁰ ﷺ verhaalde dat de profeet ﷺ verhaalde van zijn Heer:

«إنني خلقت عبادي حنفاء كلهم فاجتالهم الشياطين عن دينهم.»

“Ik schiep al Mijn dienaren op het pure monotheïsme. Vervolgens kwamen de satans [duivels] naar hen toe en lieten hen zich van hun religie afkeren.”¹⁵⁹¹

Al-Quertoebie gaf aan: “Volgens deze interpretatie is de betekenis van deze *h'adieth*: het kind is vrij van *koefr* geschapen volgens het verbond dat Allah sloot met de afstammelingen van Adam toen Hij hen uit zijn lendenen deed voortkomen.”¹⁵⁹²

Ibn Taymiyyah werd gevraagd over de uitspraak van de profeet ﷺ: “Elk kind wordt geboren met de *fitrah* (de natuurlijke aanleg om te geloven in de eenheid van God),”¹⁵⁹³ waarop hij zei: “De correcte houding is dat het Allah's beschikking is waar Hij de mensheid op geschapen heeft. Het is de natuurlijke aard van de Islaam. Het is de

¹⁵⁸⁸ Overgeleverd door Moeslim.

¹⁵⁸⁹ Overgeleverd door Moeslim.

¹⁵⁹⁰ Hij was Iyyaadh ibn H'imaar ibn Naadjiyyah ibn Oeqaal al-Madjaashie. Hij was een metgezel. Hij heeft *ah'aadieth* die aangetroffen worden in *Sah'ieh' Moeslim*, *Soenan Abie Daawoed* en *Soenan at-Tirmidzie*. Hij woonde in Basrah [in Irak] en een aantal volgelingen verhaalden *h'adieth* van hem. Zie *al-Isaabah*, vol. 7, p. 185.

¹⁵⁹¹ Overgeleverd door Moeslim.

¹⁵⁹² Al-Quertoebie, *al-Djaami' li Ah'kaamie al-Qor-aan*, vol. 14, p. 25.

¹⁵⁹³ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en Aboe Daawoed.

natuurlijke neiging waar Hij hen op plaatste op de dag dat Hij zei:

﴿أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَىٰ شَهِدْنَا﴾

“...‘Ben Ik niet jullie Heer?’ Zij zeiden: ‘Jawel! Wij getuigen’...”^{1594 - 1595} ¹⁵⁹⁶

Hij zei ook: “Dat zij geboren zijn op de natuurlijke aanleg betekent niet per se dat zij op het moment van hun geboorte geloven in de Islaam in praktijk. Allah haalt ons uit de baarmoeders van onze moeders terwijl we niets weten. Maar het hart is zuiver en het accepteert en verlangt zo zeer naar de waarheid, wat de Islaam is, dat als het gelaten zou worden zonder verandering, het niets anders zou accepteren dan het zijn van een moslim.”¹⁵⁹⁷ Hij zei ook: “De boodschappers werden gezonden om de *fitrah* te bevestigen en te voltooien, en niet om de *fitrah* te veranderen of te wijzigen.”¹⁵⁹⁸

- De tweede mening: “De *fitrah* is het begin waarmee Allah hen begint. Met andere woorden, het is waarop Allah Zijn schepping

¹⁵⁹⁴ Soerat al-A'raaf (7), aayah 172.

¹⁵⁹⁵ [De hele mensheid (alle zielen) werd in één keer tot bestaan gebracht en tegelijkertijd begiftigd met gezond verstand en in Zijn Aanwezigheid gebracht en gevraagd te getuigen dat Allah ﷻ hun Heer is. Een overlevering van Oebayy ibn Ka'ab ؓ, ongetwijfeld gebaseerd op de kennis die hij ontving van de profeet ﷺ, is de beste uitleg van dit vers. Hij zei: “Allah verzamelde de gehele mensheid en rangschikte ze in verschillende groepen in overeenstemming met hun soorten of perioden en gaf hen menselijke vormen en bekwaamheid om te spreken. Vervolgens sloot Hij een verbond met hen (zie vers 57:8) en liet hen getuigen betreffende zichzelf en vroeg: ‘Ben Ik niet jullie Heer?’ Zij antwoordden: ‘Zeer zeker, U alleen bent onze Heer.’ Allah zei vervolgens: ‘Ik vraag de aarde en de hemelen en jullie vader Adam om te getuigen hieromtrent opdat jullie op de Dag der Opstanding niet zullen zeggen dat jullie hier geen kennis over hadden. Dus neem hier nota van, dat niemand anders dan Ik het waard is om te aanbidden en dat er geen andere Heer is dan Ik. Jullie dienen Mij geen enkele deelgenoot toe te kennen. Ik zal Mijn boodschappers naar jullie zenden, die jullie zullen herinneren aan dit verbond dat jullie sluiten met Mij; Ik zal ook Mijn Boek naar jullie zenden.’ Daarop antwoordde de volledige mensheid: ‘Wij getuigen hiervan: U alleen bent onze Heer en onze God, wij hebben geen andere heer of god naast U.’” (Tefhiem al-Qor-aan, Sayyid Aboel 'Alaa Mawdoedie.) Deze hele passage is een verwijzing naar de *fitrah*, de natuurlijke aanleg (het onderbewustzijn). Iedereen heeft geloof in God en de juiste geloofsleer in zijn hart, maar na de geboorte raken velen beïnvloed door ouders, vrienden, boeken etc. en wordt het geloof bedekt door begeerten en arrogantie. – AY]

¹⁵⁹⁶ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 4, p. 245.

¹⁵⁹⁷ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 4, p. 247. Zie wat Ibn H'adjar citeerde van al-Tiebie in *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 3, p. 249.

¹⁵⁹⁸ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 10, p. 135.

deed beginnen omdat Hij ze deed beginnen voor leven en dood, gelukzaligheid en beproeving, en wat zij worden wanneer zij de pubertijd bereiken.”¹⁵⁹⁹ *Imaam Ah'mad* hield deze mening maar vervolgens kwam hij hierop terug en volgde de eerste mening die hierboven is aangegeven. Ibn 'Abdoe I-Barr¹⁶⁰⁰ gaf aan: “De verslagen die Maalik in zijn *Moewatta*-e optekende en noemde in het hoofdstuk over *qadar* (voorbekoming, het lot), duiden aan dat zijn mening betreffende deze kwestie van dien aard was.”¹⁶⁰¹ Zij geven het volgende vers als bewijs voor deze houding:

﴿ كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ ﴿٦٦﴾ فَرِيقًا هَدَىٰ وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلَالَةُ ﴿٦٧﴾ ﴾

“...Zoals Hij jullie begon zullen jullie terugkeren. * Een groep heeft Hij geleid en een andere groep verdiende de dwaling (door hun keuze)...”¹⁶⁰²

- De derde mening: deze mening geeft aan dat het vers en de *h'adieth* niet op alle mensen betrekking hebben. De betekenis van “*an-naas* (de mensen)” hier is alleen de gelovigen. Als iedereen de neiging tot de Islam zou hebben, dan zou niemand ooit een ongelovige worden terwijl het bevestigd is dat sommige mensen voor het Hellevuur zijn geschapen, zoals Allah ﷻ zegt:

﴿ وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالإِنسِ ﴾

“En werkelijk, Wij schiepen velen van de *djinn* (schepsels geschapen van rookloos vuur) en de mensen voor *Djahannam* (de Hel)...”^{1603 - 1604}

- De vierde mening: de *fitrah* is de natuurlijke aanleg waarmee het kind geboren wordt en wat hem in staat stelt om zijn Heer

¹⁵⁹⁹ Al-Qoertoebie, *al-Djaami' li Ah'kaamie al-Qor-aan*, vol. 14, p. 25.

¹⁶⁰⁰ Hij was Aboe 'Oemar Yoesoef ibn 'Abdillaah ibn Moh'ammed ibn 'Abdi I-Barr an-Namrie al-Qoertoebie, de Maalikie. Hij was een van de grootste verzamelaars van kennis en een jurist. Hij was een historicus en een letterkundige. Hij werd de *h'aafidh* van het westen (*al-Maghreb*) genoemd. Hij werd geboren in Córdoba [Spanje] in 368 H. Hij reisde tijdens een lange reis door Andalusië heen. Hij trad in vele gebieden op als een rechter. Hij overleed in Shaatibah in 463 H. Hij schreef vele bekende boeken, waaronder *at-Tamhied lima fie al-Moewatta-e min al-Ma'aanie wa al-Asaanied*. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 18, p. 153; *al-A'laam*, vol. 8, p. 240.

¹⁶⁰¹ Al-Qoertoebie, *al-Djaami' li Ah'kaamie al-Qor-aan*, vol. 14, p. 25.

¹⁶⁰² *Soerat al-A'raaf* (7), aayah 29-30.

¹⁶⁰³ *Soerat al-A'raaf* (7), aayah 179.

¹⁶⁰⁴ Zie al-Qoertoebie, *al-Djaami' li Ah'kaamie al-Qor-aan*, vol. 14, p. 26.

te erkennen. Met andere woorden, elk kind wordt geboren met een natuurlijke neiging waardoor hij zijn Heer kan erkennen wanneer de informatie over Hem aan hem wordt meegedeeld. Vandaar dat dit een natuurlijke aanleg is die afwijkt van de natuurlijke instincten van dieren die hen niet leiden naar het punt van erkenning van hun Heer. De mensen van deze mening citeren de verzen waarin het woord *faatjir* wordt gebruikt met de betekenis van schepper. Bijvoorbeeld, Allah de Verhevene zegt:

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾

“Alle lof is voor Allah, Voortbrenger van de hemelen en de aarde...”¹⁶⁰⁵

Allah ﷻ zegt ook:

﴿وَمَا لِي لَا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ﴾

“En waarom zou ik Degene Die mij geschapen (*fatjarani*) heeft (d.w.z. Allah ﷻ) niet aanbidden!?”¹⁶⁰⁶

De eerste mening is de sterkste op grond van de kracht van het bewijs hiervoor. Ongeacht welke van deze meningen het sterkst is, zij zijn het allemaal eens dat de *fitrah* de oorsprong is waarmee mensen ter wereld komen en het is geen bron van ‘aqiedah of geloofsovertuigingen. Het is de aangeboren neiging welke voorbereid is om de gegronde geloofsovertuigingen te accepteren nadat een persoon er kennis mee heeft gemaakt via de boeken of de boodschappers waarmee Allah ﷻ het bewijs tegen de mensheid bewerkstelligt:

﴿لَعَلَّأ يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ﴾

“...zodat de mensheid geen excuus tegenover Allah zal hebben na (het zenden van) de boodschappers...”¹⁶⁰⁷

Het vijfde punt:

¹⁶⁰⁵ Soerat *Faatjir* (35), aayah 1.

¹⁶⁰⁶ Soerat *Yaa-e Sien* (36), aayah 22.

¹⁶⁰⁷ Soerat *an-Nisaa-e* (4), aayah 165.

De verzen die Allah's gunst aan de mens vermelden doordat Hij Zijn schepping uitmuntend heeft gemaakt, hem gevormd heeft in de beste vorm en hem een ziel van Hem ingeademd heeft, bevatten geen enkele aanwijzing dat mensen zelf een bron en autoriteit zijn. Een bron is dat waarvan mensen hun geloofsovertuigingen en praktische wetten afleiden. Het is niet mogelijk dat de mens zelf een bron is voor zulke wetten aangezien hij gewoon is zijn begeerten en verlangens te volgen en andere interne en externe invloeden. Het lijkt erop dat door het maken van de mens – inclusief de *fitrah* – als een van de bronnen van de *sharie'ah*, zij gewoonweg proberen om de rol van het menselijk intellect en redenering te vergroten. “Eenieder die hun schriftuur bestudeert met een kritisch oog, zal opmerken dat zij enorm betrokken zijn met logische en rationele argumenten. Zij geven hen voorrang op de Qor-aan en *Soennah*.”¹⁶⁰⁸

---

¹⁶⁰⁸ Moh'ammed Soeroer, *al-H'oekmoe bi-Ghayr ma Anzalallaah*, p. 127.

Extremisme met betrekking tot het afkeuren van *taqlied*

Extremisme met betrekking tot het begrip *taqlied* en in het verwerpen van consensus

De geleerden definiëren *taqlied* als: “Handelen op grond van een uitspraak (of mening) van een ander zonder een bewijs.”¹⁶⁰⁹ Dit is de algemeen bekende definitie onder de juridische theoretici en de definitie die de meerderheid van hen accepteert.”¹⁶¹⁰ Al-Shieraazie¹⁶¹¹ definieerde het als: “Het accepteren van een uitspraak zonder een bewijs.”¹⁶¹² Al-Aamidie definieerde het als: “De betekenis hiervan is het handelen volgens een uitspraak van iemand anders zonder enige bindende autoriteit [welke iemand verplicht zo te handelen].”¹⁶¹³ Uitgesloten van het concept van *taqlied* is het volgen van de boodschapper van Allah ﷻ aangezien hij de wetgever is, en het nemen van zijn uitspraken is het nemen van iets dat gebaseerd is op kennis en zekerheid.¹⁶¹⁴ Allah ﷻ heeft ons bevolen om zijn bevelen te volgen en om na te laten wat hij verboden heeft:

¹⁶⁰⁹ As-Shawkaanie, *Irshaad al-Fah'oel*, p. 265; *Moesalim at-Thaboet bi-Sharh'ih Fawaatih' ar-Rah'amoet*, vol. 2, p. 400.

¹⁶¹⁰ Zie *Moesalim at-Thaboet bi-Sharh'ih Fawaatih' ar-Rah'amoet*, vol. 2, p. 400.

¹⁶¹¹ Hij was Aboe Is-h'aaq Ibraahiem ibn 'Aliy ibn Yoesoef al-Fayroezabaadie as-Shieraazie. Hij was een geleerde en debater. Hij werd geboren in Fayroezabaad en verhuisde vervolgens naar Shieraaz waar hij voor het eerst studeerde. Hij voltooide zijn opleidingen in al-Basrah en Bagdad en daar werd zijn genialiteit duidelijk. Het was bekend dat hij zeer sterk was in redenering en debatten. Hij overleed in Bagdad in 476 H. Hij schreef vele bekende boeken in *fiqh*, juridische theorie en dialectiek. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 18, p. 452; *al-A'laam*, vol. 1, p. 51.

¹⁶¹² *Al-Loema'*, p. 70.

¹⁶¹³ *Al-Ih'kaam al-Ah'kaam*, vol. 4, p. 220. Voor andere definities van *taqlied*, zie Ibn 'Abdoe I-Barr, *Djaami' Bayaan al-'Ilm wa Fadhliah*, vol. 2, p. 117; *imaam al-H'aramayn, al-Waraqaat fie al-Oesoel*, p. 248; Ibn H'amdaan, *Sifah al-Fatwaa wa al-Moestaftie*, p. 51; as-Soebkie, *Djami' al-Djawaami'*, vol. 2, p. 292. [*Taqlied* verwijst ook naar het blindelings volgen van één *madz-hab*, naar de daden van degenen die slaafs één enkele *madz-hab* volgen, ongeacht de eventuele fouten die zij zien. Degenen die naar het extreme gaan betreffende het blind volgen van hun *imaam*, terwijl zij op de hoogte zijn van eventuele fouten, realiseren zich niet dat het geven van de voorkeur aan de mening van hun *imaam* boven de verklaring van de profeet ﷺ op zichzelf in volledige oppositie is ten opzichte van het standpunt ingenomen door hun eigen *imaam* en in feite grenst aan een vorm van *shirk*, bekend als *shirk fie tawh'ied al-ittibaa'*, dat wil zeggen; “het delen in het blindelings volgen wat eigenlijk alleen maar toebehoort aan de profeet Moh'ammed ﷺ.” Want in de verklaring van iemands *Islam* (*as-shahaadah*) wordt de profeet ﷺ geaccepteerd als de enige persoon die zonder twijfel gevolgd dient te worden, aangezien het volgen van hem ﷺ gelijk is aan het volgen van Allah ﷻ. Voor meer informatie over deze vorm van *taqlied*, zie Aboe Amienah Bilal Philips, *De Ontwikkeling van Fiqh (de Islamitische Wet & de Madzaahib)*, Uitgeverij Momtazah. – AY]

¹⁶¹⁴ Zie as-Shawkaanie, *Irshaad al-Fah'oel*, p. 266.

﴿ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا ﴾

“...En (alles) wat de boodschapper (Moh’ammed ﷺ) jullie geeft, neem dat; en (alles) wat hij jullie verbiedt, onthoud jullie (daarvan)...”¹⁶¹⁵

Evenzo is het handelen volgens de consensus niet inbegrepen, omdat het niet een vorm van *taqlied* is van de massa van de gemeenschap. In de plaats daarvan is het een overeenstemming onder de massa omtrent wat een specifieke tekst, dat als bewijs gebruikt is, aanduidt. Bovendien zijn er bewijzen aangehaald die de autoriteit van deze bron aantonen. Aldus is het volgen hiervan geen vorm van laakbare *taqlied*.

Ook uitgesloten van de categorie van laakbare *taqlied* is de leek¹⁶¹⁶ die zich wendt tot de *moeffie* (of geleerde) voor een religieus oordeel. De geleerden zijn het eens dat dit geen laakbare *taqlied* is. Na een zeer verlichtende discussie waarbij *taqlied* werd bekritiseerd, gaf Ibn ‘Abdoe l-Barr aan: “Deze [bekritisering] is gericht aan de niet-leken [d.w.z., het is gericht aan de geleerden en deskundigen]. De massa [niet-geleerden] dienen *taqlied* te verrichten jegens hun geleerden wanneer enige nieuwe situatie zich voordoet omdat het niet duidelijk voor hen zal zijn waarin het bewijs ligt en, door hun gebrek aan begrip, zullen zij niet in staat zijn om die kennis te bereiken. Dit komt omdat kennis bestaat uit verschillende niveaus. Dit is, in feite, de barrière tussen de massa en het zoeken van het bewijs.”¹⁶¹⁷ Hij zei ook: “De geleerden verschillen niet van mening betreffende het punt dat de bevolking hun geleerden dienen te volgen (*taqlied* dienen te verrichten). Zij zijn degenen bedoeld in het vers:

﴿ فَسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴾

“...Dus vraag (O heidenen van Mekkah) het aan *Ahl ad-Dzikh* [de geleerde mensen met kennis over *at-Tawraat* (de Thora) en *al-Indjiel* (het Evangelie)], als jullie niet weten (over het concept van openbaring).”¹⁶¹⁸

¹⁶¹⁵ Soerat al-H’ashr (59), aayah 7.

¹⁶¹⁶ [De termen leek (of amateur) en leken (of amateurs) passen, technisch gezien, niet in de islamitische terminologie. Maar zij worden hier gebruikt om te verwijzen naar de gewone burger, niet-geleerde of niet-deskundige. – JZ]

¹⁶¹⁷ *Djaami’ Bayaan al-‘Ilm wa Fadhliah*, vol. 2, p. 114.

¹⁶¹⁸ Soerat an-Nah’l (16), aayah 43.

Evenzo verschillen de geleerden niet van mening betreffende het punt dat de gewone bevolking niet toegestaan is om religieuze oordelen te geven. Dat komt door, en Allah weet het best, hun onwetendheid betreffende de betekenissen en interpretaties die iemand in staat maken om te zeggen of iets toegestaan of verboden is en om te spreken over kennis.”¹⁶¹⁹

Zelfs die geleerden die zeer strikt zijn wanneer het neerkomt op zaken van *taqlied*, beschouwen de aangelegenheid wanneer een leek een vraag stelt aan een geleerde niet als laakbare *taqlied*. Ibn H'azm gaf aan: “Wij hebben geen bezwaar op mensen die de geleerden om religieuze oordelen vragen. Waar wij bezwaar op hebben is dat zij de uitspraak nemen zonder enig bewijs om het te ondersteunen, zonder het te verwijzen [door de geleerde] naar enige tekst van de Qor-aan of *Soennah*, omdat dit onvermijdelijk resulteert in het volgen van fouten. Als er tijdens de periode van de boodschapper ﷺ al enkele waren die onjuiste religieuze oordelen gaven, dan zouden zij na zijn dood talrijker zijn en wijder verspreid. Daarom is het een absolute noodzaak dat men zeer zorgvuldig dient te zijn betreffende het verkrijgen van uitspraken van enige geleerde die zijn uitspraak niet versterkt door het te baseren op de Qor-aan, *Soennah* of consensus.”¹⁶²⁰ Tijdens het verduidelijken van het gedrag van de vroegere geleerden van de Islaam, gaf as-Shawkaanie aan: “Degene met minder kennis zou de geleerde vragen over een kwestie die tot hem gekomen was. Hij gaf hem een religieus oordeel met de tekst die hij kende van de Qor-aan en *Soennah*.”¹⁶²¹

Dit is het concept van *taqlied* onder de geleerden van deze gemeenschap van de *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah*. Sommige mensen gingen naar het extreme en beschouwden het nemen van de uitspraak van Allah's boodschapper ﷺ of de consensus van de geleerden van deze gemeenschap als *taqlied*. Ibn H'azm schreef: “Sommige mensen waren incorrect omdat zij het nemen van de uitspraak van de boodschapper van Allah ﷺ of waar de geleerden van deze gemeenschap het over eens zijn, *taqlied* noemden. Dit is wat de mensen deden die zich bezighielden met sofisme¹⁶²². Zij willen kennis verdraaien en vernietigen. Zij willen waarheden vervalsen en verwarring veroorzaken. Niets helpt hen doel meer dan het verdraaien van de betekenissen van termen en het vermengen ervan totdat wat waarheid is een valse naam gegeven

¹⁶¹⁹ *Djaami' Bayaan al-'Ilm wa Fadhlhie*, vol. 2, p. 114.

¹⁶²⁰ Ibn H'azm, *al-Ih'kaam fie Oesoel al-Ah'kaam*, vol. 6, p. 1076.

¹⁶²¹ *Irshaad al-Fah'oel*, p. 248. Zie ook as-Shawkaanie, *al-Qawl al-Moefied*, p. 21.

¹⁶²² [Sofisme: drogreden, bedrieglijke redenering. – AY]

wordt zodat de mensen er van wegvlugten. De [onwetende] die [naïef] goede meningen over deze mensen heeft, zal dan in [hun val] vallen.”¹⁶²³

Dit is de vorm van extremisme waar Shoekrie's groep in verzeild raakte. Shoekrie gaf aan: “We kunnen de vormen van *taqlied* voorkomend in deze gemeenschap samenvatten als bewijzen betreffende de religie als de volgende: de meningen van de jurist, de meningen van de metgezellen, de handelingen van de mensen van al-Medienah (in tegenstelling tot Maalik), de mening van de meerderheid en de consensus.”¹⁶²⁴

Aangezien er een meningsverschil is betreffende [de meeste van] deze vormen die hij beknopt noemde, zal ik mijn bespreking concentreren op het volgen van de consensus waarvan hij beweert dat het een vorm van *taqlied* is. Ik ken niemand die een dergelijke bewering vóór hem maakte.

Shoekrie Moestafa beschouwde het volgen van de consensus als een vorm van *taqlied* en hij ontkende de autoriteit ervan. Hij schreef: “Het gezag is in wat zij [de consensus] gebruikten als een basis, als dat aan ons duidelijk gemaakt is. Als dat niet aan ons duidelijk gemaakt is, dan is het niet passend voor mensen om bij wet een religie voor ons te regelen en dat wij hen dan volgen, waardoor zij heren worden in plaats van Allah.”¹⁶²⁵ Hij gaf geen enkel bewijs voor wat hij zei. Hij weerlegt het bewijs van de *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah* betreffende het gezag van de consensus slechts met rationale argumenten en drogredenen zoals dat gedaan werd door degenen vóór hem die de consensus verwierpen. Hij stopte betreffende deze kwestie niet bij slechts het kritiek leveren op *idjtihad* en *taqlied*, maar hij verwijdde het gebied door te spreken over consensus zelf. Daarom zal ik dit onderwerp bespreken in het licht van drie belangrijke onderwerpen:

- Ten eerste : de betekenis van de consensus (*al-idjmaa'*);
- Ten tweede : het bewijs voor de autoriteit van de consensus;
- Ten derde : verduidelijking dat het volgen van de consensus geen vorm van *taqlied* is.

Nu volgt de gedetailleerde uitleg:

¹⁶²³ Ibn H'azm, *al-Ih'kaam fie Oesoel al-Ah'kaam*, vol. 6, p. 1089.

¹⁶²⁴ *Al-H'oedjjiyaat*, p. 14.

¹⁶²⁵ Zie *al-H'oedjjiyaat*, p. 40-41; Moh'ammed Soeroer, *al-H'oekmoe bi-Ghayr ma Anzalallaah*, p. 61.

De betekenis van de consensus (al-idjmaa’):

Al-Aamidie definieert ‘consensus’ als: “De overeenstemming [unanimiteit] van alle ‘mensen die binden en ontbinden’¹⁶²⁶ van een bepaald tijdperk van de gemeenschap van Moh’ammed ﷺ betreffende de bepaling over een bepaalde kwestie.”¹⁶²⁷ [Met andere woorden: het is de unanimiteit/overeenstemming van de geleerden na de dood van de profeet ﷺ, met bewijs vanuit de Edele Qor-aan en de Soennah.]

Het bewijs voor de autoriteit van de consensus:

De *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa’ah* zien de consensus als een autoriteit en beschouwen het als een van de bronnen van de *sharie’ah*, in tegenstelling tot wat de Sji’ah, de Khawaaridj en al-Nadhaam¹⁶²⁸ van de Moe’tazilah zeggen.¹⁶²⁹ Zij [*Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa’ah*] citeren een aantal bewijzen om hun standpunt te ondersteunen, waaronder:

(1) Van de Qor-aan:

(a) Allah ﷻ zegt:

﴿ وَمَنْ يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصَلِّهِ ۖ جَهَنَّمَ ۖ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ۝١٥٠﴾

“En wie in tegenstrijd is met de boodschapper (Moh’ammed ﷺ) nadat de leiding duidelijk is geworden voor hem en een andere weg volgt dan de weg van de

¹⁶²⁶ [Dit is de uitdrukking die al-Aamidie gebruikte in deze definitie. Het is een uitdrukking, zoals dat al eerder is besproken, die verwijst naar de leiders in de samenleving. Maar in deze context verwijst het naar de geleerden en *moedjtahidien*. En Allah weet het best. – JZ]

¹⁶²⁷ *Al-Ih’kaam*, bewerkt door sheikh ‘Abdoer-Razaq al-Afiefie, vol. 1, p. 196.

¹⁶²⁸ Al-Nadhaam was Aboe Is-h’aaq Ibraahiem ibn Sayaan ibn Haanie al-Basrie, één van de *a-immah* van de Moe’tazilah. Hij werd er van beschuldigd dat hij een *zandiqah* (hypocritische afvallige) was en sommige geleerden verklaarden hem zelfs een ongelovige. Hij overleed in 231 H. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 10, p. 541; *al-A’laam*, vol. 1, p. 43.

¹⁶²⁹ Zie al-Aamidie, *al-Ih’kaam fie Oegoel al-Ah’kaam*, vol. 1, p. 200.

gelovigen (d.w.z. *as-selef as-saalih'* ¹⁶³⁰), **Wij laten hem volgen wat hij gekozen heeft en Wij zullen hem in de Hel doen branden – en wat een slechte bestemming is dat!**"¹⁶³¹

Dit vers is een van de meest bekende die de autoriteit van de consensus aantoont. Dit is het vers waar de toonaangevende geleerden, zoals 'Oemar ibn 'Abdoel-'Aziez, Maalik en anderen, zich aan vastklampten betreffende deze kwestie. ¹⁶³² De beredenering in het vers is dat Allah een waarschuwing geuit heeft betreffende het volgen van een pad anders dan dat van de gelovigen. Als zulk gedrag niet verboden is, waarom zou Allah dan een dergelijk dreigement maken? ¹⁶³³

(b) Allah de Verhevene zegt ook:

﴿وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا﴾

“Aldus maakten Wij jullie (de ware moslims · ware gelovigen in het islamitische monotheïsme, ware volgelingen van de profeet Moh’ammed ﷺ en zijn *Soennah*) **tot een rechtvaardig** (en gematigd en het beste) **volk, zodat jullie getuigen over de mensen zullen zijn en zodat de boodschapper** (Moh’ammed ﷺ) **een getuige over jullie zal zijn...**” ¹⁶³⁴

De beredenering hier is dat Allah ﷻ hen rechtvaardig heeft verklaard en hen getuigen heeft gemaakt tegen de mensheid met betrekking tot de acceptatie van hun

¹⁶³⁰ [*As-Selef as-saalih'*: de vrome voorgangers · de eerste drie generaties van de moslimgemeenschap, dus de *sah'aabah* ﷺ (de metgezellen van de profeet ﷺ), hun volgelingen (de *taabi'ien*) en de leerlingen daarvan. De profeet ﷺ omschrijft de geredde groep als volgt: “Dat waar ik en mijn metgezellen op zijn.” (*H'asan* door haar ketens en door andere overleveringen die het ondersteunen.) De profeet's woorden: “Dat waar ik en mijn metgezellen op zijn,” maakt het duidelijk dat: “De geredde groep is de groep met dezelfde kenmerken als de profeet ﷺ en zijn metgezellen ﷺ.” (*As-Shaatibie, al-'Itisaam*, vol. 2, p. 252.) – AY]

¹⁶³¹ *Soerat an-Nisaa-e* (4), *aayah* 115.

¹⁶³² Zie *al-Khatjeb al-Baghdaadie, al-Faqieh wa al-Moetafaqih*, vol. 1, p. 173; *Ibn Taymiyyah, al-Fataawa*, vol. 19, p. 178-179.

¹⁶³³ Zie *al-Aamidie, al-Ih'kaam fie Oesoel al-Ah'kaam*, vol. 1, p. 200.

¹⁶³⁴ *Soerat al-Baqarah* (2), *aayah* 143.

uitspraken. Zoals Allah de boodschapper van Allah als getuigen heeft aangesteld tegenover ons. Consensus zou geen betekenis hebben en geen autoriteit als deze geen autoriteit m.b.t. alle mensen zou zijn.¹⁶³⁵

(c) Allah ﷻ zegt ook:

﴿ كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ
عَنِ الْمُنْكَرِ ﴾

“Jullie¹⁶³⁶ zijn de beste gemeenschap die ooit voor de mensen is voortgebracht; jullie bevelen *al-ma’roef* (het goede) en verbieden *al-moenkar* (het verwerpelijke)¹⁶³⁷ ...”¹⁶³⁸

Er zijn andere verzen die de *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa’ah* aanhalen als bewijs voor het gezag van de consensus. Maar deze zijn van meer algemene aard. Zij omvatten, bijvoorbeeld:

﴿ وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا ﴾

“En houd jullie gezamenlijk vast aan Allah’s koord (d.w.z. deze Qor-aan, Allah’s verbond), en wees niet onderling verdeeld...”¹⁶³⁹

﴿ وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ ﴾

“En van hen die Wij geschapen hebben, is er een gemeenschap (die van Moh’ammed ﷺ) die (anderen) leidt met de waarheid en daarmee rechtvaardig oordeelt.”¹⁶⁴⁰

¹⁶³⁵ Zie al-Aamidie, *al-Ih’kaam fie Oesoel al-Ah’kaam*, vol. 1, p. 212.

¹⁶³⁶ [D.w.z. de ware gelovigen in het islamitische monotheïsme, en de ware volgelingen van de profeet Moh’ammed ﷺ. – AY]

¹⁶³⁷ [*Al-Ma’roef*: het goede, deugdzaam, d.w.z. het islamitische monotheïsme en alles wat de Islaam opdraagt om te doen. *Al-Moenkar*: het afkeurenswaardige, slechte, verwerpelijke: *koefr* (ongeloof), *shirk* (polytheïsme) en alles wat de Islaam verbiedt. – AY]

¹⁶³⁸ Soerat Aal ‘Imraan (3), aayah 110.

¹⁶³⁹ Soerat Aal ‘Imraan (3), aayah 103.

¹⁶⁴⁰ Soerat al-A’raaf (7), aayah 181.

Deze verzen zijn, zoals al-Ghazaalie aangaf: “Zij zijn algemeen in hun betekenis en geen specifieke teksten betreffende het doel [van het vaststellen van de autoriteit van de consensus].”¹⁶⁴¹

Het sterkste, meest absolute bewijs in de teksten wordt gevonden in de *ah'aadieth* van de boodschapper van Allah ﷺ.

(2) Van de *Soennah*:

(a) De boodschapper van Allah ﷺ heeft gezegd:

«لم يكن الله ليجمع أمتي على ضلالة و يد الله مع الجماعة، و من شد شد في النار.»

“Voorwaar, Allah verzamelt dit volk – of hij zei de gemeenschap van Moh’ammed ﷺ – niet op een misleiding. Allah is met de groep [*djamaa’ah*]. Eenieder die zich hiervan afscheidt, scheidt zich af naar het Hellevuur.”¹⁶⁴²

(b) De profeet ﷺ zei ook:

«من فارق الجماعة شرا فمات مات ميتة جاهلية.»

“Degene die zich een handbreedte afscheid van de gemeenschap en dan overlijdt, overlijdt niet behalve een dood van de Dagen van Onwetendheid.”¹⁶⁴³

(c) Allah’s boodschapper ﷺ heeft ook gezegd:

«لا تزال طائفة من أمتي على الحق لا يضرهم من خذلهم حتى يأتي أمر الله.»

“Een groep van mijn gemeenschap zal gevestigd blijven op de bevelen van Allah. Zij zullen niet geschaad worden door degenen die hen verlaten of van hen verschillen, totdat het bevel van Allah komt en zij zijn zegevierend over de mensen.”¹⁶⁴⁴

¹⁶⁴¹ Al-Ghazaalie, *al-Moestafaa*, vol. 1, p. 175.

¹⁶⁴² [Eerder al besproken. Overgeleverd door at-Tirmidzie, Ibn Abie ‘Aasim, al-Laalakaa-ie in *Sharh’ Oesoel al-I’tiqaad* en al-H’aakim. At-Tabaraanie leverde het over via twee ketens. Al-Albaanie zei over de overlevering in at-Tabaraanie dat de keten *sah’ieh’* is. Zie al-Albaanie, *Dhizilaal al-Djennah fie Takhriedj as-Soennah*, vol. 1, p. 40.]

¹⁶⁴³ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, ad-Daarimie en Ah’mad.

¹⁶⁴⁴ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

(d) De profeet ﷺ heeft gezegd:

«من أراد مجبوحة الجنة فليلتزم الجماعة.»

“Wie het comfort van het Paradijs wil, laat hem bij de gemeenschap [*djamaa’ah*] blijven. Eenieder die blij gemaakt is door zijn goede daden en verdrietig door zijn slechte daden is, in feite, een gelovige.”¹⁶⁴⁵

As-Shaafi’ie merkte op toen hij deze *h’adieth* becommentarieerde: “Als deze gemeenschap door de landen heen verspreid is, is het voor iemand niet mogelijk om fysiek verenigd te zijn met een volk dat in afzonderlijke landen is. Ik trof mensen aan die fysiek samen waren in samenlevingen bestaand uit moslims en ongelovigen, godvruchtigen en goddelozen. Daarom is er geen werkelijke betekenis voor een fysieke aanhechting [tot de gemeenschap door fysiek dicht bij hen te zijn] aangezien dit niet mogelijk is, en het samenkomen in slechts een geografische zin brengt niets voort. Daarom kan het blijven bij de gemeenschap alleen maar betekenen het aanhechten tot wat de gemeenschap volgt betreffende wat toegestaan en verboden is en hen gehoorzamen in die zaken. Eenieder die dezelfde opvattingen heeft als de moslimgemeenschap houdt zich vast aan die gemeenschap. Eenieder die afwijkt van waar de moslimgemeenschap zich aan vasthoudt, wijkt af van de gemeenschap welke hij bevolen is om er bij te blijven. Achteloosheid en nalatigheid wordt alleen maar aangetroffen in de sekten. Wat betreft de *djamaa’ah*, het is niet mogelijk dat zij allemaal achteloos of nalatig zijn betreffende de betekenis van de Qor-aan, *Soennah* en analogie, als Allah dat wil.”¹⁶⁴⁶

Deze *ah’aadieth* zullen allemaal bekend en geaccepteerd blijven. Van hen kunnen we onbetwistbare kennis afleiden dat deze gemeenschap als geheel beschermd zal worden tegen het verzeild raken in dwaling. Hoewel deze overleveringen individueel niet

¹⁶⁴⁵ [Eerder al besproken. Overgeleverd door at-Tirmidzie, Ah’mad, Ibn Abie ‘Aasim en door al-H’aakim die zei dat het *sah’ie’h* is en al-Dzahabie was het met hem eens. Al-Albaanie classificeerde het als *sah’ie’h* in zijn bespreking van de *h’adieth* van Ibn Abie ‘Aasim.]

¹⁶⁴⁶ As-Shaafi’ie, *al-Risaalah*, p. 474-476.

moetawaatir ¹⁶⁴⁷ zijn, zien we onszelf door vergelijkbare overleveringen uit noodzaak geloven in [bijvoorbeeld] de dapperheid van 'Aliy en de gulheid van H'aatim ¹⁶⁴⁸, hoewel niet één van de individuele overleveringen betreffende deze zaken *moetawaatir* is, omdat het mogelijk is dat elk van hen een leugen was [maar zo veel verschillende overleveringen maken dit ondenkbaar]. Bovendien waren deze *ah'aadieth* algemeen bekend onder de metgezellen, volgelingen en degenen die na hen kwamen. Zij hielden zich aan deze *ah'aadieth* in het bevestigen van de plaats van consensus totdat al-Nadhaam van de Moe'tazilah verscheen. Daarnaast is het normaalgesproken onmogelijk voor de mensen van verschillende tijdperken om voortdurend iets te accepteren dat geen bevestigend bewijs heeft. ¹⁶⁴⁹

Verduidelijking dat het volgen van de consensus geen vorm van taqlied is

Het volgen van de consensus is niet een of andere vorm van *taqlied* van de massa van de gemeenschap, noch suggereert het dat iemand ze als heren neemt in plaats van Allah ﷻ. Dit klopt op grond van twee redenen:

- (1) We hebben hiervoor reeds aangetoond dat *taqlied* betekent: "Het handelen volgens de uitspraak van een ander zonder enig gezag." Maar het bewijs of gezag is vastgesteld dat de consensus een van de bronnen van de *sharie'ah* is waar men zich op dient te verlaten. Op deze manier is het vergelijkbaar met de *Soennah* van de profeet ﷺ. Als Allah de Verhevene ons niet bevolen had om de bevelen van onze profeet Moh'ammed ﷺ op te volgen, dan zou het volgen van zijn *Soennah* een vorm van *taqlied* van hem geweest zijn en hem nemend als een heer naast Allah ﷻ. Maar toen het bewijs vastgesteld werd dat men Moh'ammed ﷺ dient te volgen, kon niemand dit volgen een vorm van laakbaar *taqlied* noemen. Vergelijkbaar is de kwestie betreffende de consensus.

¹⁶⁴⁷ [*Moetawaatir* betekent dat het op een zodanige manier en door zo veel mensen in elke generatie is doorgegeven, dat het onmogelijk is dat er een fout is gemaakt of dat zij allemaal overeenkwamen om het te vervalsen. – JZ]

¹⁶⁴⁸ Hij was Aboe 'Adiy H'aatim ibn 'Abdoellaah ibn Sa'd at-Taa'ie, een ridder, poët en genereus persoon uit de Dagen van Onwetendheid. Zijn gulheid was zo welbekend dat het spreekwoordelijk werd. Hij overleed in het land van Tai, acht jaar na de geboorte van de profeet ﷺ. Zie *al-A'laam*, vol. 2, p. 150.

¹⁶⁴⁹ Zie al-Ghazaalie, *al-Moestafaa*, vol. 1, p. 176; al-Aamidie, *al-Ih'kaam*, vol. 1, p. 219-223.

Ibn H'azm merkte op: “*Taqlied* is in werkelijkheid de acceptatie van een uitspraak van iemand anders dan de profeet ﷺ zonder enig bewijs. Dit is waar de gemeenschap het over eens is om *taqlied* mee aan te duiden. Er is bewijs om aan te tonen dat dit [*taqlied*] onjuist is en het is anders dan hetgeen waarvan bewezen is dat het correct is [de consensus]. Het is verboden om de waarheid te noemen met een naam van valsheid, of valsheid aan te duiden met een naam van waarheid.”¹⁶⁵⁰

- (2) De consensus dient gebaseerd te zijn op een of ander vers of *h'adieth* van de boodschapper van Allah ﷻ. Ibn Taymiyyah gaf aan: “Men vindt nooit een overeengekomen punt behalve dat er enige verduidelijking is van Allah's boodschapper ﷻ. Echter, dit kan onduidelijk zijn voor sommige mensen ofschoon zij bewust zijn van de consensus [over die kwestie] en het gebruiken als een bewijs.”¹⁶⁵¹

Als dit bekend is, wordt het duidelijk dat de consensus niet gewoonweg de uitspraken of opvattingen van sommige mensen zijn. In plaats daarvan is het een opvatting welke gebaseerd is op bewijs en teksten van de *sharie'ah*. Degenen die op de hoogte zijn van de basis ervan, zijn zich bewust hiervan; en degenen die onwetend hierover zijn, zijn onwetend hieromtrent.

¹⁶⁵⁰ *Ih'kaam al-Ah'kaam*, vol. 6, p. 1089.

¹⁶⁵¹ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 19, p. 195.

Extremisme met betrekking tot het afkeuren van degenen die *taqlied* verrichten

De *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah*, en in het bijzonder diegenen onder hen die *taqlied* bekritisieren, verklaren degenen die *taqlied* verrichten niet als ongelovigen. Dit komt omdat *taqlied* op zichzelf geen *koefr* is.¹⁶⁵² Degenen die *taqlied* bekritisieren en die pleiten met de verzen waarin volgelingen hun leiders volgden in *koefr*, bedoelen niet te suggereren dat de daad van *taqlied* op zichzelf *koefr* is. De definitieve bepaling wordt vastgesteld door waar de volgeling de andere persoon in volgt. Ibn 'Abdoe l-Barr gaf aan: "De geleerden citeren deze verzen als bewijs om *taqlied* teniet te doen. Maar zij bedoelen het niet om het als *koefr* te verklaren gebaseerd op deze verzen omdat de vergelijkbaarheid [tussen *taqlied* en wat vermeld is in genoemde verzen] niet met betrekking tot de geloofsovertuiging van iemand is of tot het geloof van een ander. De overeenkomst tussen de twee is dat de volgeling volgt zonder enig bewijs voor de volgeling, zoals wanneer iemand een andere persoon blindelings volgt en *koefr* begaat. Een andere persoon kan iemand anders blindelings volgen en [slechts] een zonde begaan. Weer een andere persoon kan iemand anders blindelings volgen in een wereldse vergissing en [slechts] een fout begaan. Al deze mensen worden verweten voor hun daad van *taqlied* zonder zichzelf te baseren op bewijs. En al deze daden van *taqlied* lijken op elkaar hoewel de zonden van de betrokken personen [enorm] verschillen."¹⁶⁵³

Shoekrie Moestafa breidde het bekritisieren van *taqlied* zozeer uit dat degenen die *taqlied* verrichten ongelovigen werden verklaard. Hij zei: "Wat wij nu bespreken is de verdeling van de mensen (moslims volgens hun beweringen) in degenen die *taqlied* verrichten en degenen die *moedjtahidien* zijn. Degene onder hen (de muslims volgens hun bewering) die *taqlied* verricht is degene die blindelings de *moedjtahid* volgt en van hem *fiqh*-kwesties neemt. Hij accepteert zijn uitspraken in *fiqh*-kwesties volledig zonder hem om enig bewijs te vragen."¹⁶⁵⁴ Hij gaf ook aan: "Wij zullen bevestigen, als Allah dat wil, dat de eerste *koefr* die begaan werd in deze gemeenschap, de *koefr* van *taqlied* was, of, met andere woorden, het verlaten van de leiding (het maken van *idjtihad* betreffende dit)

¹⁶⁵² [Er is reeds aangegeven dat het grenst aan een vorm van *shirk*, bekend als *shirk fie tawh'ied al-ittibaa'*, dat wil zeggen; "het delen in het blindelings volgen wat eigenlijk alleen maar toebehoort aan de profeet Moh'ammed ﷺ," maar het is op zichzelf geen *koefr*, maar afhankelijk van waar men iemand in volgt. – AY]

¹⁶⁵³ *Djaami' Bayaan al-'Ilm wa Fadhliah*, vol. 2, p. 110.

¹⁶⁵⁴ *Al-H'oedjjaat*, p. 9.

voor *taqlied*.”¹⁶⁵⁵ Hij probeert dit te bewijzen met algemene bewijzen, zoals het vers:

﴿ اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا ۗ لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ سُبْحٰنَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴾

“Zij (joden en christenen) hebben hun rabbijnen en hun monniken tot heren naast Allah genomen en ook de *Masih*’ (Messias, Jezus عليه السلام), zoon van Maryam (Maria), terwijl zij slechts zijn bevolen om één God (Allah سبحانه) te aanbidden: er is geen god die het recht heeft aanbeden te worden behalve Hij. Verheven is Hij boven de deelgenoten die zij (onterecht aan Hem) toekennen.”¹⁶⁵⁶

De *ah'aadieth* die dit vers uitleggen, welke eerder in onze bespreking gepresenteerd zijn betreffende degenen die de volgelingen als ongelovigen verklaren, hoeven hier niet nogmaals aangehaald te worden omdat wat hiervoor aangegeven is voldoende dient te zijn.

¹⁶⁵⁵ *Al-H'oedjjaat*, p. 10.

¹⁶⁵⁶ Soerat at-Tawbah (9), aayah 31.

Van iedereen eisen om *idjtihad* te verrichten

De situaties en bekwaamheden van mensen verschillen enorm. Sommigen hebben de bekwaamheid om te studeren en te leren. Anderen zijn mentaal relatief zwak; en zelfs al zouden zij hun hele leven lang studeren, dan nog zouden zij er niet echt voordeel uit halen. Tussen deze twee uitersten zijn vele verschillende mensen in verschillende omstandigheden en met verschillende mentale vermogens. Daarom heeft Allah ﷻ degenen die niet weten opgedragen om te vragen aan degenen die wel weten. Allah ﷻ zegt:

﴿ فَسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴾

“...**Dus vraag** (O heidenen van Mekkah) **het aan *Ahl ad-Dzikh*** [de geleerde mensen met kennis over *at-Tawraat* (de Thora) en *al-Indjiel* (het Evangelie)], **als jullie niet weten** (over het concept van openbaring).”¹⁶⁵⁷

Allah ﷻ vertrouwde een groep onder de gemeenschap toe om te studeren en de religie te leren. Hij zei:

﴿ فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ﴾

“...**Van elke groep van hen dient een deel uit te rukken, zodat zij, die achterblijven, onderwezen kunnen worden in de religie en zodat zij hun volk kunnen waarschuwen wanneer zij** (de strijders) **terugkeren naar hen, opdat zij behoedzaam zullen zijn** (op hetgeen waar zij voor gewaarschuwd zijn).”¹⁶⁵⁸

Dit bevel kwam na het verklaren van de onwenselijkheid dat alle gelovigen er gezamenlijk op uit trekken:

﴿ وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً ﴾

“ **En het past de gelovigen niet om allemaal uit te rukken** (om te vechten).”¹⁶⁵⁹

¹⁶⁵⁷ Soerat an-Nah'l (16), aayah 43.

¹⁶⁵⁸ Soerat at-Tawbah (9), aayah 122.

¹⁶⁵⁹ Soerat at-Tawbah (9), aayah 122.

De gewoonte van de vroegere geleerden van deze gemeenschap, vanaf de tijd van de metgezellen ﷺ en daarna, was in overeenstemming met dit bevel. “Degene met minder kennis zou de geleerde vragen over een kwestie die tot hem gekomen was. Hij gaf hem vervolgens een religieus oordeel met de tekst [het bewijs] die hij kende van de Qor-aan en *Soennah*.”¹⁶⁶⁰ Om deze reden werd een groep van de metgezellen bekend voor het geven van religieuze oordelen door hun vooraanstaande posities en diepe kennis in het begrijpen van de Qor-aan en *Soennah*.¹⁶⁶¹ Dit is een kwestie waar men het over eens is. Ibn ‘Abdoe I-Barr gaf aan: “De geleerden verschillen niet van mening betreffende de kwestie dat de gewone bevolking hun geleerden dienen te volgen (*taqlied* voor hen dienen te verrichten). Zij zijn degenen bedoeld met het vers:

﴿ فَسَلُّوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْمُونَ ﴾

“...**Dus vraag** (O heidenen van Mekkah) **het aan *Ahl ad-Dzikh*** [de geleerde mensen met kennis over *at-Tawraat* (de Thora) en *al-Indjiel* (het Evangelie)], **als jullie niet weten** (over het concept van openbaring).”¹⁶⁶² - ¹⁶⁶³

De geleerden die zeer strikt waren betreffende de kwestie van *taqlied*, zoals Ibn ‘Abdoe I-Barr, Ibn H’azm, Ibn al-Qayyiem, as-Shawkaanie en anderen, spraken over wat sommige van degenen die onderlegd waren van bepaalde scholen deden betreffende het beantwoorden van vragen zonder te steunen op bewijs. Zij spraken ook over wanneer een leek een vraag stelde aan een geleerde over de mening van de school van *fiqh* zonder aandacht te schenken aan de bewijzen. Na deze bespreking waarin *taqlied* wordt afgekeurd, schreef Ibn ‘Abdoe I-Barr: “Dit [deze afkeuring] is gericht aan de niet-leken [d.w.z., het is gericht aan de geleerden en deskundigen]. De bevolking [niet-geleerden] dienen *taqlied* te verrichten van hun geleerden wanneer enige nieuwe situatie zich voordoet omdat het niet duidelijk voor hen zal zijn waarin het bewijs ligt en, door hun gebrek aan begrip, zullen zij niet in staat zijn om die kennis te bereiken. Dit komt omdat kennis bestaat uit verschillende niveaus. Men kan de hogere niveaus niet bereiken voordat men de lagere niveaus verwerft. Dit is, in feite, de barrière tussen de massa en het zoeken van het bewijs.”¹⁶⁶⁴

¹⁶⁶⁰ As-Shawkaanie, *Irshaad al-Fah’oel*, p. 248.

¹⁶⁶¹ Zie Ibn al-Qayyiem, *‘Alaam al-Moewaqi’ien*, vol. 1, p. 12-14.

¹⁶⁶² *Soerat an-Nah’l* (16), aayah 43.

¹⁶⁶³ *Djaami’ Bayaan al-‘Ilm wa Fadhliahie*, vol. 2, p. 114.

¹⁶⁶⁴ *Djaami’ Bayaan al-‘Ilm wa Fadhliahie*, vol. 2, p. 114.

Ibn H'azm gaf ook aan: "Wij hebben geen bezwaar op mensen die de geleerden om religieuze oordelen vragen. Waar wij bezwaar op hebben is dat zij de uitspraak nemen zonder enig bewijs om het te ondersteunen, zonder het te verwijzen [door de geleerde] naar enige tekst van de Qor-aan of *Soennah*, omdat dit onvermijdelijk resulteert in het volgen van fouten. Als er tijdens de periode van de boodschapper ﷺ al enkele waren die onjuiste religieuze oordelen gaven, dan zouden zij na zijn dood talrijker zijn en wijder verspreid. Daarom is het een absolute noodzaak dat men zeer zorgvuldig dient te zijn betreffende het verkrijgen van uitspraken van enige geleerde die zijn uitspraak niet versterkt door het te baseren op de Qor-aan, *Soennah* of consensus." ¹⁶⁶⁵

Ibn al-Qayyim schreef: "Een geleerde kan zich vergissen. Dit is onvermijdelijk omdat hij niet beschermd is tegen het maken van fouten. Het is daarom niet toegestaan om alles wat hij zegt [blindelings] te accepteren en zijn uitspraken te verheffen tot de status van degene die wel beschermd is tegen het maken van fouten [d.w.z. de profeet ﷺ]. Dit is wat elke geleerde op het oppervlak van de aarde afkeurt. Zij verbieden het en bekritisieren degenen die het verrichten. Voorwaar, dit is de bron van kwellingen en beproevingen van degenen die *taqlied* verrichten." ¹⁶⁶⁶ As-Shawkaanie gaf aan: "Degene die *taqlied* verricht...verricht niet werkelijk *taqlied* tenzij hij niet om enig bewijs vraagt. Als hij om het bewijs vraagt, verricht hij geen *taqlied*." ¹⁶⁶⁷

¹⁶⁶⁵ Ibn H'azm, *al-Ih'kaam fie Oesoel al-Ah'kaam*, vol. 6, p. 1076.

¹⁶⁶⁶ *Alaam al-Moewaqi'ien*, vol. 2, p. 192.

¹⁶⁶⁷ As-Shawkaanie, *al-Qawl al-Moefied*, p. 21. Sommige geleerden eisen van de vragensteller om te vragen naar bewijs wanneer hij een religieus oordeel zoekt. Er is enige twijfel betreffende de geldigheid van deze opvatting die vereist dat de vragensteller zo handelt. Deze twijfel is op grond van de volgende punten: (1) Wanneer een leek enige geleerde een vraag stelt, zoekt hij naar het oordeel van Allah ﷻ en Zijn boodschapper ﷺ, ook al geeft de vragensteller niet specifiek aan dat dit is wat hij zoekt. (2) De gewone man of leek haalt geen voordeel uit het noemen van het bewijs als hij niet het vermogen heeft om te bevatten wat het werkelijk betekent, vooral in gevallen waar er ogenschijnlijk tegenstrijdige bewijzen zijn. Daarom concludeerde *imaam* as-Shaatibie dat: "De uitspraken van de *moedjtahidien* zijn voor de leek hetzelfde als wat de *sharie'ah*-bewijzen voor de *moedjtahidien* zijn." Hij ondersteunde deze opvatting door te zeggen: "De aanwezigheid of afwezigheid van bewijs is hetzelfde voor een persoon die *taqlied* verricht, omdat zij er totaal geen voordeel uit halen. Het bestuderen van de bewijzen en het afleiden van wetten ervan is niet hun zaak. In feite is dit absoluut niet toegestaan voor hen. Allah heeft gezegd (Nederlandstalige interpretatie van de betekenis): "...**Dus vraag** (O heidenen van Mekkah) **het aan *Ahl ad-Dzikh*** [de geleerde mensen met kennis over *at-Tawraat* (de Thora) en *al-Indjiel* (het Evangelie)], **als jullie niet weten** (over het concept van openbaring)." (3) Het dient ook naar voren gebracht te worden dat de opvattingen van die geleerden [waar hierboven naar verwezen wordt als zijnde strikt betreffende deze kwestie] in feite antwoorden waren op de daden van diegenen die de juristen extreem blindelings volgden. Het is om deze reden dat er enig aspect is van een

Toen zij *taqlied* bekritiseerden, eisten zij niet dat iedereen *idjtihad* zou verrichten om de teksten te begrijpen en om regels er van af te leiden. Zij wisten dat de *moedjtahidien* een bijzondere klasse van mensen waren onder de gemeenschap. Daarom bepaalden zij de voorwaarden voor een *moedjtahid*.¹⁶⁶⁸ Als zij geloofden dat iedereen verplicht was om *idjtihad* te verrichten, dan zouden zij deze voorwaarden niet aangegeven hebben. Het verbod op *taqlied* duidt niet per definitie op het bevel om *idjtihad* te verrichten. Het niet van iedereen eisen om *idjtihad* te verrichten, is gebaseerd op vele redenen, de meest belangrijke zijn:

- (1) De aard van individuen is niet hetzelfde. Sommige van hen zijn ontvankelijk voor kennis en bekwaam om *idjtihad* te verrichten. Andere van hen schieten hierin te kort.
- (2) Als we iedereen zouden verplichten om *idjtihad* te verrichten, dan zouden de wereldse aangelegenheden instorten. De boer zou zijn boerderij verlaten en de ambachtsman zou zijn ambacht verlaten. Deze arbeiders zouden dan druk bezig zijn in het bereiken van het niveau van *idjtihad*. Dit zou resulteren in de vernietiging van het wereldse leven en systemen, en ook duidelijke schade en ontbering veroorzaken.¹⁶⁶⁹
- (3) Ongeacht hoe hoog een persoon reikt in zaken van kennis, het zal voor hem door vele redenen onmogelijk zijn om een niveau te bereiken waar hij in staat is om *idjtihad* te verrichten betreffende elke individuele kwestie.

---

vergelijkbare [extreme] reactie in hun houdingen. En Allah weet het best. Zie as-Shaatibie, *al-Moewaafaqaat*, vol. 4, p. 261; Moh'ammed Soeroer, *al-H'oekmoe bi-Ghayr ma Anzalallaah*, p. 43-44.

¹⁶⁶⁸ Voor de voorwaarden om een *moedjtahid* te zijn, zie ar-Raazie, *al-Mah'soel fie 'Ilm al-Oesoel*, deel 3, vol. 2, p. 30; wat al-Dahlwai citeerde in *al-Idjtihad wa al-Taqlied* van al-Baghawie, p. 7; as-Shawkaanie, *Irshaad al-Fah'oeil*, p. 249-252.

¹⁶⁶⁹ [Toch is iedereen verplicht om zo veel mogelijk kennis op te doen, iedereen volgens zijn eigen omstandigheden en vermogens. Daarbij kan werken ook een vorm van aanbidding zijn indien men werkt met de juiste intentie: om Allah ﷻ tevreden te stellen door goed te werken voor je geld. De Islaam moedigt mensen ook aan om te werken. Al-Miqdaam ؓ verhaalde dat Allah's boodschapper ﷺ zei: "Niemand eet ooit beter voedsel dan dat wat hij met zijn eigen handen verdiend heeft. De profeet van Allah Daawoed (David ؑ) at dat wat hij met zijn eigen handen verdiende." (Overgeleverd door al-Boekhaarie, 1966). Al-Zoebayr ibn al-'Awwaam ؓ verhaalde dat de profeet ﷺ zei: "Als iemand van jullie een touw zou nemen en brandhout zou brengen op zijn rug en het verkopen, aldus zijn waardigheid beschermend, dat is beter voor hem dan het vragen aan mensen die mogelijkkerwijs geven aan hem of niet geven aan hem." (Overgeleverd door al-Boekhaarie, 1402.) – AY]

Samengevat, de kwestie van *taqlied* ligt tussen twee kanten:

- De ene kant vereist *taqlied* voor de scholen van *fiqh* [voor iedereen].
- De andere kant vereist studeren en *idjtihad* [voor iedereen].

De waarheid ligt echter tussen deze twee kanten. Als goedkeuring van dit punt, schreef *Shaykh al-Islam* Ibn Taymiyyah: “De extremen onder de theologen en juristen zeggen dat iedereen, zelfs de leek, verplicht is om te studeren en *idjtihad* te verrichten betreffende de secundaire kwesties. Dit is een zwakke mening. Dit komt omdat als zelfs het zoeken van die kennis vereist zou zijn voor elk individu, het slechts verplicht zou zijn volgens iemands vermogen. En het vermogen om de ingewikkelde bewijzen te begrijpen is iets onmogelijks of zeer moeilijk voor de meerderheid van de gewone burgers. Aan de andere kant zijn er de volgelingen van de scholen van *fiqh* [*madzaahib*] die van iedereen, geleerden en leken, na de *amimah* van de scholen, eisen om *taqlied* te verrichten... [Echter,] de mening van de meerderheid van de gemeenschap is dat *idjtihad* over het algemeen toegestaan is en *taqlied* is over het algemeen toegestaan. Zij verplichten *idjtihad* niet voor iedereen en verbieden *taqlied* niet. En zij verplichten *taqlied* niet voor iedereen en verbieden *idjtihad* niet. *Idjtihad* is toegestaan voor degene die de bekwaamheid heeft om *idjtihad* te verrichten, terwijl *taqlied* toegestaan is voor degene die niet in staat is om *idjtihad* te verrichten. Echter, is het voor degene die het vermogen heeft om *idjtihad* te verrichten toegestaan om *taqlied* te verrichten? Er is een meningsverschil betreffende deze kwestie. De correcte opvatting is dat het voor hem toegestaan is telkens wanneer hij niet in staat is om *idjtihad* te verrichten. [Bijvoorbeeld, het is toegestaan wanneer] de [contrasterende] bewijzen gelijk aan elkaar zijn, wanneer hij niet de tijd heeft om *idjtihad* te verrichten of wanneer de bewijzen betreffende de kwestie niet duidelijk voor hem zijn. In deze gevallen is hij incapabel en dus, wanneer hij incapabel is, vervalt de verplichting voor hem en beweegt hij zich dan naar de plaatsvervanger ervan, wat *taqlied* is.”¹⁶⁷⁰

In hedendaagse tijden is Shoekrie Moestafa naar het extreme gegaan betreffende de kwestie van *taqlied*. Hij was van mening dat de leden van de moslimgemeenschap allemaal ongelovigen verklaard moesten worden vanwege hun *taqlied* en dat het een verplichting is voor eenieder van hen om *idjtihad* te verrichten.

¹⁶⁷⁰ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 20, p. 203-204.

Tijdens het omschrijven van de moslim-*djamaa'ah* gaf hij aan: “Het is één *djamaa'ah* met één leider. Het is gebaseerd op het Boek van Allah en de *Soennah*. Zij verklaren degenen die *taqlied* verrichten als ongelovigen. Elke moslim onder hen is een *moedjtahid*. Er is geen ruimte voor sekten, scholen van *fiqh* [*madzaahib*] of groepen. In de plaats daarvan scharen zij zich allemaal rondom hun leider, zich vasthoudend aan het touw van Allah.” ¹⁶⁷¹

Tijdens het weerleggen van de *Ahloe s-Soennah* gaf hij aan: “Als weerlegging op hun uitspraak dat Allah niet eist van die onwetende mensen van de Islaam ¹⁶⁷², zeggen wij: de realiteit is dat zij niet onwetend zijn behalve doordat zij de Islaam verlaten en volledig in beslag genomen worden door wereldse aangelegenheden. Het was nadat zij onwetend geworden waren dat zij niet langer meer goed geïnformeerd werden en vandaar dat zij de Islaam volledig verlieten en volledig in beslag genomen werden door deze wereld. Zij volgden blindelings anderen [verrichtten *taqlied*] betreffende de kwestie van hun religie en van hun Heer, totdat zij onderlegd werden in hun wereldse aangelegenheden en vervolgens volgden zij blindelings anderen [in religieuze aangelegenheden].” ¹⁶⁷³

Hij zei ook: “Het probleem is dat die mensen veronderstellen dat de realiteit waarin zij leven islamitisch is en het is dit waarop zij hun meningen en fantasieën baseren... Men ziet onder die mensen dat zij beweren moslims te zijn, mensen die nauwelijks een *h'adieth* kunnen begrijpen en niets weten over de Islaam behalve de naam. Zij bepleiten dat zulke mensen niet belast kunnen worden met het verrichten van *idjtihad* om de wetten van de Islaam te kennen. Maar onze uitspraak, dat het principe is dat we de Islaam dienen te gebruiken om de realiteit waarin we leven te beoordelen, verwijderd dat probleem. Dit maakt duidelijk dat die mensen niet de geringste connectie met de Islaam hebben. Vanaf het begin, zij zijn geen moslims. Daarom is er geen behoefte om te proberen te begrijpen waarom iedereen zonder enig intellect verantwoordelijk gemaakt zal worden door Allah om de last van de Islaam te dragen.” ¹⁶⁷⁴

Hij citeerde algemene bewijzen om aan te tonen dat iedereen het vermogen heeft om *idjtihad* te verrichten. Hij schreef: “Allah toont dat de mensheid het vermogen heeft om over Allah's tekenen na te denken.

¹⁶⁷¹ *Al-H'oedjjiyaat*, p. 14.

¹⁶⁷² [Kennelijk is wat hij hier zegt, dat op grond van dat die moslims geen *moedjtahidien* zijn, zij onwetende mensen zijn die de Islaam hebben verlaten. En Allah weet het beste. – JZ]

¹⁶⁷³ *Al-H'oedjjiyaat*, p. 11.

¹⁶⁷⁴ *Al-H'oedjjiyaat*, p. 12.

﴿ هَذَا بَلَّغٌ لِلنَّاسِ وَلِيُنذِرُوا بِهِ ۗ وَلِيَعْلَمُوا أَنَّمَا هُوَ إِلَهٌُ وَاحِدٌ وَلِيَذَّكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴾

'Dit (deze Qor-aan) is een boodschap voor de mensheid (en een duidelijk bewijs tegen hen), en zodat zij worden gewaarschuwd daarmee, en zodat zij weten dat Hij zeker één God is (aanbid daarom alleen Hem), en zodat de bezitters van het intellect (gezond verstand) zullen herinneren (er acht op slaan).'¹⁶⁷⁵

Allah zegt ook:

﴿ أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ ۗ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا ﴾

'Overpeinzen zij de *Qor-aan* (Koran) dan niet? En als het van iemand anders dan Allah geweest zou zijn, dan zouden zij daarin veel tegenstrijdigheden vinden.'¹⁶⁷⁶

Allah zegt ook:

﴿ أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ ۗ أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا ﴾

'Denken zij dan niet diep na over de *Qor-aan* (Koran)? Of zijn hun harten afgesloten (om het te begrijpen)?'¹⁶⁷⁷

En Allah zegt ook:

﴿ أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُمْ مَا لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمُ الْأَوَّلِينَ ﴾

'Denken zij dan niet na over het Woord (van Allah, d.w.z. hetgeen is neergezonden aan de profeet Moh'ammed ﷺ: de Qor-aan)? Of kwam (er iets nieuws) tot hen wat niet tot hun voorouders gekomen is?'¹⁶⁷⁸ ¹⁶⁷⁹

¹⁶⁷⁵ Soerat Ibraahiem (14), aayah 52.

¹⁶⁷⁶ Soerat an-Nisaa-e (4), aayah 82.

¹⁶⁷⁷ Soerat Moh'ammed (47), aayah 24.

¹⁶⁷⁸ Soerat al-Moe-emoen (23), aayah 68.

¹⁶⁷⁹ Al-H'oedjiyaat, p. 11.

Hij presenteerde ook enkele rationele argumenten die als volgt samengevat kunnen worden:

- (1) Het Woord van Allah is niet behoeftig aan uitleg en verduidelijking. Shoekrie Moestafa gaf aan: “Is Allah behoeftig aan een uitlegger zonder Zijn Toestemming, of is Hij niet behoeftig aan zoiets? Als zij zeggen dat Hij niet behoeftig is aan zoiets, dan hebben zij ons voldoende dekking gegeven om hen te weerleggen. Als zij zeggen dat Hij behoeftig is aan zoiets, dan hebben zij een deelgenoot aan Allah de Grootste toegekend, waarvoor Hij geen gezag heeft gegeven.”¹⁶⁸⁰
- (2) Wij zijn niet op de hoogte van de goede intenties van degenen die religieuze oordelen geven. Daarom kunnen we, volgens Shoekrie Moestafa, hun religieuze uitspraken niet nemen. Hij zei: “Dit geldt voor als we het feit accepteren dat zij goede bedoelingen hebben. Maar wij dienen dit ook te laten. Want kunnen jullie, aannemend dat zij vooraanstaande geleerden zijn, met zekerheid zeggen dat zij goede intenties hebben? Als zij met zekerheid zeggen dat zij goede intenties hebben, dan geven zij aan zichzelf een recht dat alleen aan Allah toebehoort, en dat is het weten wat er in de harten is. Als zij antwoorden dat alleen Allah kennis over hen heeft, dan is het verplicht voor hen om die bron, welke een kwade intentie kan bevatten, te verlaten.”¹⁶⁸¹
- (3) De juristen hebben niet meer kennis dan wij hebben. De jurist heeft een begrip dat bijzonder is voor hem en waar wij geen behoefte aan hebben. Als het Woord van Allah behoeftig zou zijn aan juristen om begrepen te worden, dan zou de jurist iemand nodig hebben om zijn woorden te begrijpen. Deze vicieuze cirkel zal dan oneindig voortduren. Bovendien zijn de middelen van onderwijs tegenwoordig gemakkelijker dan in enig voorgaand tijdperk.¹⁶⁸²

De weerlegging van hun argumenten:

– Ten eerste, de algemeenheid van de verzen die zij gebruiken om aan te tonen dat iedereen het vermogen heeft om na te denken over de tekenen van Allah ﷻ is niet relevant als bewijs voor deze kwestie. Zij zijn aangegeven betreffende het nadenken over de tekenen van Allah; dat wil zeggen, ze overpeinzen en ze begrijpen.

¹⁶⁸⁰ *Al-H'oedjjiyaat*, p. 11.

¹⁶⁸¹ *Al-H'oedjjiyaat*, p. 15.

¹⁶⁸² Zie *al-H'oedjjiyaat*, p. 15.

Zij zijn een uitnodiging om de teksten van de Qor-aan te overpeinzen en over hen na te denken. Maar na die overpeinzing bevinden mensen zich op verschillende niveaus volgens wat Allah voor hen onthuld heeft en waarmee Hij hen geïnspireerd heeft. Zij zijn ook verschillend volgens de hoeveelheid kennis zij hebben verworven wat hen helpt om de teksten van de Qor-aan te begrijpen. Vandaar is er niets in deze verzen dat duidt op het feit dat alle mensen de bekwaamheid is gegeven om *idjtihad* te verrichten om de teksten van de Wetgever te begrijpen. Om dit punt naar voren te halen, zal ik *imaam* at-Tabarie's toelichtingen op enkele van de verzen, die Shoekrie Moestafa gebruikt als bewijzen, presenteren.

(1) Allah de Verhevene zegt:

﴿ أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ ۚ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ
 اخْتِلَافًا كَثِيرًا ﴾

“Overpeinzen zij de *Qor-aan* (Koran) dan niet? En als het van iemand anders dan Allah geweest zou zijn, dan zouden zij daarin veel tegenstrijdigheden vinden.” ¹⁶⁸³

Imaam at-Tabarie zei: “De betekenis van Allah's Woorden ‘overpeinzen zij de *Qor-aan* (Koran) dan niet?’ is: denken de plannenmakers niet na over de dingen behalve wat jij tegen hen zegt, O Moh’ammed, als het Boek van Allah? Zij zouden dan het bewijs van Allah tegen hen weten betreffende het gehoorzamen van jou en het volgen van jouw bevel. Wat jij hen presenteert is een openbaring van hun Heer, perfect harmonieus in betekenis, consequent in haar regels en elk deel ondersteunt de oprechtheid van het ander en getuigt van haar waarheid. Als het van iemand anders dan van Allah geweest was, dan zouden haar regels niet consequent geweest zijn, haar betekenis zou tegenstrijdig zijn en haar verschillende delen zouden haar onbetrouwbaarheid duidelijk gemaakt hebben.”¹⁶⁸⁴

(2) Allah ﷻ zegt:

﴿ أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ ۚ أَمْ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا ﴾

¹⁶⁸³ Soerat an-Nisaa-e (4), aayah 82.

¹⁶⁸⁴ At-Tabarie, *Djaami'oe l-Bayaan*, vol. 5, p. 179.

“Denken zij dan niet diep na over de *Qor-aan* (Koran)? Of zijn hun harten afgesloten (om het te begrijpen)?” ¹⁶⁸⁵

At-Tabarie gaf aan: “Denken die hypocrieten dan niet na over de vermaning die Allah hen geeft in deze verzen van de Qor-aan, geopenbaard aan Zijn profeet ﷺ? En denken zij niet na over het bewijs dat aan hen duidelijk is gemaakt in haar openbaring, daardoor de dwaling wetend waar zij zich op bevinden?” ¹⁶⁸⁶

(3) Allah ﷻ zegt ook:

﴿ أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُمْ مَا لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمُ الْأَوَّلِينَ ﴾

“Denken zij dan niet na over het Woord (van Allah, d.w.z. wat is neergezonden aan de profeet Moh’ammed ﷺ: de Qor-aan)? Of kwam (er iets nieuws) tot hen wat niet tot hun voorouders gekomen is?” ¹⁶⁸⁷

At-Tabarie schreef betreffende dit vers: “Allah zegt hier: denken die hypocrieten niet na over de openbaring van Allah en Zijn Woord om te weten welke lessen het bevat en om de bewijzen van Allah te leren die Hij tegen hen vestigt? Of is er iets (nieuws) tot hen gekomen dat nog niet tot hun voorouders is gekomen!? Hij zegt tegen hen: is er iets gekomen dat nog niet tot hun voorouders gekomen is en zijn zij daarom hooghartig en wenden zich af?” ¹⁶⁸⁸

– Ten tweede, hij geeft het argument: “Is Allah’s Woord behoeftig aan een uitlegger...?” Als antwoord kan men zeggen: “Ja, Allah’s Woorden zijn behoeftig aan uitleg en toelichting.” ¹⁶⁸⁹ Dit heeft plaatsgevonden door Allah’s Wil aangezien Hij de *Soennah* een uitleg heeft gemaakt van de Qor-aan. [Allah ﷻ zegt:]

﴿ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ

يَتَفَكَّرُونَ ﴾

¹⁶⁸⁵ Soerat Moh’ammed (47), aayah 24.

¹⁶⁸⁶ At-Tabarie, *Djaami’oe l-Bayaan*, vol. 26, p. 57.

¹⁶⁸⁷ Soerat al-Moe-eminoen (23), aayah 68.

¹⁶⁸⁸ At-Tabarie, *Djaami’oe l-Bayaan*, vol. 18, p. 41.

¹⁶⁸⁹ [Dit beduidt niet, in geen enkel geval, dat Allah Zelf behoeftig is! – AY]

“...En Wij hebben op jou (O Moh’ammed) de *Dzikr* (Herinnering, Vermaning - hier is het een verwijzing naar de *Soennah*) laten neerdalen zodat jij aan de mensen duidelijk uit kunt leggen wat er naar hen is neergezonden en opdat zij zullen nadenken.”¹⁶⁹⁰

De rol van de geleerden is niet simpelweg het uitleggen van de verwoording van de tekst. Zij bestuderen ook de teksten die strijdig lijken en zij leggen uit hoe zij niet tegenstrijdig zijn door de bewijzen in overeenstemming te brengen of door aan te tonen welke sterker is. Het feit dat de Qor-aan behoeftig is aan uitleg, toelichting en verduidelijking, is iets waar geen meningsverschil over is onder de geleerden van deze gemeenschap.¹⁶⁹¹

– Ten derde, hij bepleitte ook dat wij niet op de hoogte zijn van de goede intenties van degenen die religieuze oordelen geven. De basisregel is dat men goede verwachtingen dient te hebben van de

¹⁶⁹⁰ *Soerat an-Nah’l* (16), *aayah* 44.

¹⁶⁹¹ [Allah de Verhevene zegt (Nederlandstalige interpretatie van de betekenis): “(O Moh’ammed!) **Beweeg jouw tong betreffende hem** (de Qor-aan) **niet om er haast mee te maken.** * **Waarlijk, het is aan Ons om hem** (de Qor-aan) **te verzamelen** (in jouw hart) **en om** (jou in staat te stellen) **hem te reciteren.** * **Wanneer Wij hem dan gereciteerd hebben** (aan jou, O Moh’ammed, via de engel Gabriël ﷺ), **volg dan zijn recitatie** (gehoorzaam het en reciteer het aan anderen). * **Vervolgens is aan Ons (Allah ﷻ) het verduidelijken ervan** (aan jou).” [*Soerat al-Qiyaamah* (75), *aayah* 16-19.] Dit laatste vers (75:19) is een zeer belangrijke *aayah* waar we even stil bij moeten staan. Dit vers geeft het gevoel, en sommige klassieke uitleggers hebben hetzelfde geuit, dat Allah’s boodschapper ﷺ in het begin van zijn missie wellicht de engel Djibriel (Gabriël) ﷺ vroeg over de betekenis van een *aayah*, woord of een gebod in de Qor-aan tijdens de openbaring ervan. Daarom werd de profeet ﷺ niet alleen opgedragen rustig te luisteren naar de openbaring wanneer die tot hem kwam (75:16) en ook verzekerd dat elk woord exact in zijn geheugen gegrift zou worden en dat hij in staat zou zijn de Qor-aan te reciteren precies zoals die geopenbaard is (75:17), maar tegelijkertijd werd hem beloofd dat hij de betekenissen en bedoelingen zou begrijpen van elk gebod en verbod van de goddelijke openbaring. Dit toont o.a. aan dat de profeet ﷺ niet alleen de openbaring ontving die is opgetekend in de Qor-aan, maar dat hij daarnaast ook kennis ontving d.m.v. openbaring die er niet in opgetekend is (d.w.z. de *Soennah*). Dit beduidt o.a. dat een persoon die een vers of een woord van de Qor-aan uitlegt volgens zijn persoonlijke beleving of begeerte, een brutaliteit begaat die geen ware gelovige ooit zou kunnen begaan. Het beduidt ook dat de *Soennah* de sleutel is tot het begrijpen van de Edele Qor-aan. Neem bijvoorbeeld het woord *salaah*; de handeling waar de Qor-aan de meeste nadruk op legt na de bevestiging van geloof (*as-shahaadah* – de geloofsbelijdenis) is de handeling van *salaah* (het gebed). Maar er is geen mens die met behulp van slechts een woordenboek de exacte betekenis ervan kan bepalen. Wat men op z’n meest kan begrijpen van de manier waarop het herhaaldelijk in de Qor-aan genoemd is, is dat dit Arabische woord gebruikt is in een of andere bijzondere terminologische zin en dat deze vakterm een of andere bijzondere religieuze handeling beduidt die de gelovigen dienen te verrichten. Maar door louter het lezen van de Qor-aan kan geen enkele lezer bepalen wat voor specifieke handeling het is en hoe het verricht dient te worden. (*Tefhiem al-Qor-aan*, Sayyid Aboel ‘Alaa Mawdoedie.) – AY]

geleerde die een religieus oordeel geeft. Allah ﷻ heeft ons niet bevolen om naar hun intenties te kijken, omdat dit buiten het bereik ligt wat mensen kunnen waarnemen. In de plaats daarvan dienen mensen te oordelen volgens wat zichtbaar is voor hen. 'Oemar ibn al-Khattaab ؓ heeft gezegd: "Mensen werden tijdens de periode van de profeet ﷺ [soms] beoordeeld door de openbaring van een goddelijke inspiratie. Maar nu is dat niet meer. Nu oordelen wij jullie door de daden die jullie openlijk verrichten. We zullen degene die goede daden voor onze ogen verricht vertrouwen en gunstig gezind zijn, en we zullen hem niet ter verantwoording roepen voor wat hij werkelijk doet in het geheim, want Allah zal hem daarvoor berechten. Maar wij zullen degene die aan ons een slechte daad vertoont niet vertrouwen of geloven, zelfs al beweert hij dat zijn heimelijke daden goed zijn." ¹⁶⁹² Wat verlangt wordt is dat een moslim vraagt over kennis en religie aan degenen die hij vertrouwd. Dit zijn de aspecten die zichtbaar zijn voor hem en de overige zaken worden overgelaten aan Allah ﷻ.

– Ten vierde, Shoekrie bepleit dat de juristen niet meer kennis hebben dan dat wij hebben. Als antwoord hierop zeggen we; het feit dat mensen zich op verschillende niveaus van kennis bevinden, is iets dat geaccepteerd is door de *sharie'ah*, het menselijk redeneren en de ervaring. Allah ﷻ zegt in de Qor-aan:

﴿ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴾

“...Zijn degenen die weten (kennis hebben) gelijk aan degenen die niet weten (geen kennis hebben)?...” ¹⁶⁹³

Allah de Verhevene onderwijst Zijn profeet ﷺ te zeggen:

﴿ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ﴾

“...Mijn Heer! Vermeerder voor mij kennis.” ¹⁶⁹⁴

Allah ﷻ zegt tegen degene die geen kennis heeft:

﴿ فَسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴾

¹⁶⁹² Overgeleverd door al-Boekhaarie.

¹⁶⁹³ Soerat az-Zoemar (39), aayah 9.

¹⁶⁹⁴ Soerat Jaa-e Haa-e (20), aayah 114.

“...**Dus vraag** (O heidenen van Mekkah) **het aan *Ahl ad-Dzikh*** [de geleerde mensen met kennis over *at-Tawraat* (de Thora) en *al-Indjiel* (het Evangelie)], **als jullie niet weten** (over het concept van openbaring).”¹⁶⁹⁵

Allah ﷻ maakt ook onderscheid tussen degenen die goed onderlegd zijn in kennis en anderen. Degenen die goed onderlegd zijn in kennis zijn completer in hun geloof. Allah ﷻ zegt:

﴿لَكِنِ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ وَمَا أَنْزَلَ مِنْ قَبْلِكَ ۗ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ ۗ وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أُولَٰئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا﴾

“Maar degenen die gegrondvest zijn in kennis van hen (aangaande de religie) en de gelovigen, geloven in wat neergezonden is aan jou (Moh’ammed ﷺ) en wat neergezonden is vóór jou; en de onderhouders van *as-salaah* (het gebed) en de gevers van *az-zakaah* (de verplichte liefdadigheid) en de gelovigen in Allah en de Laatste Dag, zij zijn het aan wie Wij een geweldige beloning zullen geven.”¹⁶⁹⁶

Menselijke redenering weet ook dat kennis niet iets is dat in één keer genomen wordt en dat een persoon in één keer een geleerde wordt. In plaats daarvan is kennis iets dat zich opeenhoopt. Een persoon besteedt zijn hele leven om kennis te vergaren en het te begrijpen totdat hij een geleerde wordt. Op deze manier bevinden mensen zich op verschillende niveaus, sommige zijn onwetend, sommige zijn studenten en anderen zijn geleerden.

Waarneming getuigt ook van dit feit. Je kunt een persoon aantreffen, hem een vraag stellen en hij zal je zijn onwetendheid tonen. Aan de andere kant kun je dezelfde vraag aan een andere persoon stellen en hij reageert met kennis. Alleen de meest halsstarrige persoon zal ontkennen dat er zulke verschillen zijn onder de mensen. Als zij bedoelen met het ontkennen van de verschillen dat de mensen allemaal hetzelfde zijn betreffende het begrijpen en bevatten, dit argument wordt ook verworpen. Er zijn middelen om te begrijpen, zoals het hebben van kennis betreffende

¹⁶⁹⁵ Soerat an-Nah’l (16), aayah 43.

¹⁶⁹⁶ Soerat an-Nisaa-e (4), aayah 162.

de taal die men spreekt, de kennis en praktijk van het afleiden van wetten enzovoort. Dit is een aanvulling op het feit dat het begrijpen waarlijk een goddelijke gunst is. Daarom, gebaseerd op dit alles, zijn mensen ook op verschillende niveaus van begrip. In feite bad de profeet ﷺ dat Allah ﷻ Ibn ‘Abbaas ؓ het begrip van de religie zou schenken. Hij zei:

«اللهم علمه الحكمة.»

“O Allah! Onderwijs hem de wijsheid.”

Een andere verwoording geeft aan:

«اللهم علمه الكتاب.»

“O Allah! Onderwijs hem het Boek.”¹⁶⁹⁷

Een andere overlevering geeft aan:

«اللهم فقهه في الدين و علمه التأويل.»

“O Allah! Schenk hem begrip over de religie en onderwijs hem de interpretatie [van de Qor-aan].”¹⁶⁹⁸

De *fiqh* die hier genoemd wordt is het begrip. Als alle mensen dezelfde bekwaamheid betreffende begrip zouden hebben, waarom selecteerde de profeet ﷺ Ibn ‘Abbaas ؓ dan voor deze smeekbede?

¹⁶⁹⁷ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

¹⁶⁹⁸ Overgeleverd door Ah’mad. [Het eerste deel: “O Allah! Schenk hem begrip over de religie,” is ook overgeleverd door al-Boekhaarie. – JZ]

Hardvochtig zijn tegenover de mensen

Deze religie is gebaseerd op gemak en het verwijderen van ontberingen. Het bewijs hiervoor is substantieel. Een analyse van de bewijzen van deze *sharie'ah* zal vaststellen dat Allah ﷻ deze religie een genade voor de mensheid heeft gemaakt, met eenvoud en gemak. Het fundament van de missie van Allah's boodschapper ﷺ is dat van medeleven en genade voor de mensen en het verwijderen van de ketenen waar een groep van de mensen onder leed. Allah ﷻ zegt:

﴿لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾¹⁷⁰⁰

“Bij Allah! Werkelijk, tot jullie kwam een boodschapper (Moh'ammed ﷺ) van onder jullie. Zwaar voor hem is jullie lijden. Hij bekommert zich om jullie¹⁶⁹⁹; met de gelovigen is hij genadevol, barmhartig.”¹⁷⁰⁰

Allah de Verhevene zegt ook:

﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾¹⁷⁰¹

“En Wij zonden jou (O Moh'ammed) niet behalve als een barmhartigheid voor *al-'alamien* (de werelden: de mensheid, *djinn* en alles wat bestaat - bezielde en onbezielde).”¹⁷⁰¹

De boodschapper van Allah ﷺ zei zelf:

«إن الله لم يبعثني معنتا ولا متعنتا ولكن بعثني معلما ميسرا.»

“Allah zond mij niet als iemand die ontbering [voor de mensen] veroorzaakt of iemand die hun fouten opzoekt, maar Allah heeft mij gezonden als een onderwijzer en iemand die gemak [voor de mensen] brengt.”¹⁷⁰²

¹⁶⁹⁹ [Hij wenst dat jullie rechtgeleid worden, en dat zowel het goede van het wereldse als van het Hiernamaals jullie bereikt. (*Tefsier Ibn Kethier.*) Anas ibn Maalik ﷺ zei: “De profeet ﷺ zei: ‘Niemand van jullie zal (werkelijk) geloven totdat hij voor zijn (moslim) broeder wenst wat hij voor zichzelf wil.’” (*Sah'ieh' al-Boekhaarie.*) – AY]

¹⁷⁰⁰ Soerat at-Tawbah (9), aayah 128.

¹⁷⁰¹ Soerat al-Anbiyaa-e (21), aayah 107.

¹⁷⁰² Overgeleverd door Moeslim.

Tot de meest opmerkelijke eigenschappen van de profeet ﷺ behoort:

﴿وَمَحَلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَمُحْرَمٌ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثُ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ﴾

“...en hij staat hen de goede en toegestane zaken toe en hij verbiedt hen de slechte en onwettige zaken en hij ontheft hen van hun zware lasten (Allah's verbond met *Banie Israa-iel* - de nakomelingen van Israël – Jakob عليه السلام) en van de belemmeringen die hen opgelegd waren...”¹⁷⁰³ ¹⁷⁰⁴

Voorwaar, daarom verliet de boodschapper van Allah ﷺ soms enkele handelingen of zaken, uit angst dat zij een ontbering voor zijn gemeenschap zouden zijn. In de overlevering betreffende *salaat at-tarawieh* [of *tahadjoed*; het vrijwillige nachtgebed na het 'ishaa-e gebed tijdens de maand *Ramadhaan*] is aangegeven dat toen de profeet ﷺ bad, enkele mensen met hem mee baden. Toen de derde of vierde nacht aanbrak, had een aantal mensen zich verzameld en zij wachtten op hem, maar hij verliet zijn huis niet [om te bidden]. In de ochtend zei hij tegen hen:

«قد رأيت الذي صنعتكم ولم يمنعني من الخروج إليكم إلا أنني خشيت أن تفرض عليكم.»

“Ik zag wat jullie deden. Niets hield me tegen van het gaan naar jullie behalve dat ik vreesde dat het verplicht voor jullie gemaakt zou worden.”

In een overlevering [van al-Boekhaarie en Moeslim] wordt [expliciet] aangegeven:

«و في رواية فتعجزوا عنها.»

“En jullie zullen niet in staat zijn om dit te doen.”¹⁷⁰⁵

¹⁷⁰³ [D.w.z.: hij ontlast hen van de lasten die hen opgelegd waren door de juridische haarkloverij van hun juristen en door de overdreven vroomheid van hun religieuze leiders en door de bijgelovige beperkingen en voorschriften afgedwongen door hun volgelingen. (*Tefhiem al-Qor-aan*, Sayyid Aboel 'Alaa Mawdoedie.) – AY]

¹⁷⁰⁴ *Soerat al-A'raaf* (7), *aayah* 157.

¹⁷⁰⁵ Dit verhaal is overgeleverd in een aantal verschillende bronnen. De overleveringen hierboven zijn van al-Boekhaarie, Moeslim, Aboe Daawoed en an-Nasaa-ie.

Aboe Hoerayrah ؓ verhaalde ook dat de boodschapper van Allah ﷺ gezegd heeft:

«لولا أن أشق على أمتي لأمرتهم بالسواك.»

“Als het geen ontbering voor mijn gemeenschap zou zijn, dan zou ik hen opdragen om het tandenstokje (*siwaak* ¹⁷⁰⁶) te gebruiken vóór elk gebed.” ¹⁷⁰⁷

De profeet ﷺ beval zijn metgezellen ؓ om gemakkelijk te zijn tegenover de mensen. Hij zei tegen Moe'aadz ibn Djabal en Aboe Moesaa al-Ash'arie ؓ, terwijl hij hen naar Jemen stuurde:

«يسرا ولا تعسرا وبشرا ولا تنفرا.»

“Maak dingen gemakkelijk en maak dingen niet moeilijk. Geef goede tijdingen aan de mensen en veroorzaak niet dat ze vluchten.” ¹⁷⁰⁸

Een persoon kan met betrekking tot zichzelf een pad inslaan dat toegestaan is en moeilijker. Bijvoorbeeld, hij kan lange gebeden verrichten [wanneer hij alleen bidt]. Maar het is niet toegestaan voor hem om anderen te dwingen om dezelfde soort daden te verrichten. Daarom verrichtte Allah's boodschapper ﷺ de langste gebeden van iedereen wanneer hij alleen bad, maar hij vergemakkelijkte de gebeden wanneer hij samen met de mensen bad, rekening houdend met hun verschillende omstandigheden [leeftijd, gezondheid, werk etc.]. Anas ibn Maalik ؓ zei terwijl hij het gebed van de profeet ﷺ beschreef: “De boodschapper van Allah ﷺ was gemakkelijk voor de mensen in het gebed terwijl hij het nog steeds compleet maakte.” ¹⁷⁰⁹

De profeet ﷺ beval zijn metgezellen ؓ om gemakkelijk te zijn tegenover de mensen met betrekking tot het gebed. Op een nacht leidde Moe'aadz ibn Djabal ؓ zijn mensen in het gebed door te beginnen met *soerat al-Baqarah* [het grootste hoofdstuk in de Edele Qor-aan]. Een van de volgelingen verliet het gebed, verrichtte de begroetingen, bad alleen en vertrok vervolgens. Zij zeiden tegen

¹⁷⁰⁶ [*Siewaak of miswaak*: een takje, meestal van de Arakboom, waarvan het uiteinde zacht is als een borsteltje, wat gebruikt wordt om de tanden schoon te maken. – AY]

¹⁷⁰⁷ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Aboe Daawoed, at-Tirmidzie en an-Nasaa-ie.

¹⁷⁰⁸ Overgeleverd door al-Boekhaarie.

¹⁷⁰⁹ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, at-Tirmidzie, an-Nasaa-ie, Ibn Maadjah en Ah'mad.

hem: “Ben jij een hypocriet geworden, O die-en-die!?” Hij antwoordde: “Nee, bij Allah. Ik zal zeker naar de boodschapper van Allah ﷺ gaan en hem hierover informeren.” De boodschapper van Allah ﷺ kwam en hij zei tegen hem: “O boodschapper van Allah! Wij zijn mensen die werken, zwemend naar de kamelen die gewoon zijn om overdag water te drinken. Moe’aadz bad met u het ‘ishaa-e (nacht) gebed en kwam vervolgens naar ons en begon met *soerat al-Baqarah*.” De boodschapper van Allah ﷺ richtte zich tot Moe’aadz ؓ en zei:

«يا معاذ أفنان أنت أقرأ بكذا و كذا و في رواية البخاري كررها ثلاثا.» و في رواية «أقرأ والشمس وضحاها، و الضحى و الليل إذا يغشى و سبى اسم ربك الأعلى.»

“O Moe’aadz! Ben jij iemand die het de mensen moeilijk maakt? Reciteer dit en dit, reciteer dit en dit.” In een overlevering in *Sah’ieh’ al-Boekhaarie* herhaalde hij dit drie keer. In een andere overlevering wordt aangegeven dat hij zei: “Lees:

﴿ وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا ﴿١﴾ ﴾

‘Bij de zon en haar heldere ochtendlicht’ [*soerat as-Shams* (91)],

﴿ وَالضُّحَىٰ ﴿١﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ ﴿٢﴾ ﴾

“Bij de ochtend. * Bij de nacht wanneer hij (met zijn sluier van duisternis de aarde) bedekt” [*soerat ad-Dhoeh’aa* (93) en

﴿ سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَىٰ ﴿١﴾ ﴾

“Verheerlijk de Naam van jouw Heer (Allah ﷻ), *al-A’laa* (de Allerhoogste)” [*soerat al-A’laa* (87)].”¹⁷¹⁰

Zijn uitspraak tegen Moe’aadz ؓ: “O Moe’aadz! Ben jij iemand die het de mensen moeilijk maakt?,” betekent: “Iemand die veroorzaakt dat de mensen wegvlugten van de religie en hen er van belet.”¹⁷¹¹

¹⁷¹⁰ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Aboe Daawoed, an-Nasaa-ie, Ibn Maadjah en Ah’mad.

¹⁷¹¹ An-Nawawie, *Sharh’ Sah’ieh’ Moeslim*, vol. 4, p. 182.

Aboe Mas'oeed al-Ansaarie ؓ zei: “Een man zei: “O boodschapper van Allah! Wij laten het *fadjr* (ochtend) gebed na omdat die-en-die het zeer lang maakt.” De boodschapper van Allah ؓ werd boos en ik heb hem nooit bozer gezien dan op die dag. Hij zei vervolgens:

«يا أيها الناس إن منكم منفرين فمن أم الناس فليتجاوز فإن خلفه الضعيف والكبير وذا الحاجة.»

“O mensen! Er zijn er onder jullie die anderen weggagen. Voor eenieder die een *imaam* is voor de mensen, laat hem [de last voor anderen] verlichten, want achter hem zijn de zwakken, de ouderen en degenen met behoeften waar zij aandacht aan moeten schenken.”¹⁷¹²

De profeet ؓ gaf het bevel om de last van de mensen te verlichten expliciet aan, terwijl hij op datzelfde moment de deur open liet voor een individu om [zelf] een striktere koers te volgen zolang als dat hij de grenzen van de *sharie'ah* niet overschrijdt.¹⁷¹³ De boodschapper van Allah ؓ heeft gezegd:

«إذا صلى أحدكم بالناس فليخفف فإن فيهم الضعيف و السقيم و الكبير و إذا صلى أحدكم لنفسه فليطول ما شاء.»

“Als iemand van jullie de mensen leidt in het gebed dan dient hij [de last ervan] te verlichten, want onder hen [degenen die achter hem bidden] zijn de zwakken, de zieken en de ouderen. Als een persoon alleen bidt, mag hij het zo lang maken als hij wil.”¹⁷¹⁴

Het erop staan dat de mensen zich vasthouden aan wat Allah ؓ heeft bekrachtigd, valt niet onder het gebied van hardvochtig zijn tegenover de mensen. In plaats daarvan is het hardvochtig zijn tegenover de mensen iets waardoor de mensen zich vasthouden aan iets dat Allah de Verhevene niet bekrachtigd heeft. Dit bestaat uit twee categorieën:

(1) Zaken die nooit oorspronkelijk zijn bekrachtigd.

¹⁷¹² Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

¹⁷¹³ Er is in een komend hoofdstuk [van dit boek] een bespreking over extremisme met betrekking tot het hardvochtig of streng zijn voor jezelf.

¹⁷¹⁴ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, at-Tirmidzie, Aboe Daawoed, an-Nasaa'ie, en Ah'mad.

(2) Zaken die wezenlijk zijn bekrachtigd, maar extremisme heeft plaatsgevonden met betrekking tot hun eigenschappen of hoeveelheden.

Nu volgt een uitleg van deze twee punten.

– Ten eerste, de mensen verplichten wat Allah ﷻ hen nooit verplicht heeft: Allah de Verhevene heeft Zijn religie voltooid en vervolmaakt. Hiermee heeft Hij deze gemeenschap een grote gunst geschonken. Allah ﷻ zegt:

﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ
الْإِسْلَامَ دِينًا﴾

“...Vandaag heb Ik jullie religie vervolmaakt voor jullie, Mijn gunst voor jullie volledig gemaakt en de Islam voor jullie gekozen als jullie religie...” ¹⁷¹⁵

Daarom wordt elke bepaling die geïntroduceerd is na de tijd van Allah's boodschapper ﷺ waarvoor geen bewijs is in de teksten van de *sharie'ah* of in de algemene principes, verworpen van degene die haar uitgesproken heeft. 'Aa-ishah رضي الله عنها, de moeder der gelovigen, verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷻ gezegd heeft:

«من أحدث في أمرنا هذا ما ليس منه فهو رد.»

“Eenieder die iets in deze zaak van ons introduceert wat er niet toe behoort, het zal van hem verworpen worden.” ¹⁷¹⁶

Een andere overlevering geeft aan:

«من عمل عملا ليس عليه أمرنا فهو رد.»

“Eenieder die een daad verricht welke niet overeenkomstig is met onze zaak, het zal van hem verworpen worden.” ¹⁷¹⁷

¹⁷¹⁵ Soerat al-Maa-idah (5), aayah 3.

¹⁷¹⁶ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

¹⁷¹⁷ Overgeleverd door al-Boekhaarie zonder de volledige keten (zie *Taghliq al-Ta'lieq*, vol. 3, p. 396-398) en overgeleverd door Moeslim.

Allah ﷻ zegt tijdens het verwijten van de polytheïsten vanwege het toekennen van partners aan Hem die hen dingen opleggen welke Hij hen niet opgelegd heeft en die voor hen een religie hebben gemaakt welke Hij niet heeft toegestaan:

﴿ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ ۚ
وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ ۗ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴾

“Of zijn er voor hen deelgenoten (naast Allah) die wetten maakten voor hen betreffende de religie welke niet toegestaan (of afgekondigd) zijn door Allah? En ware het niet dat er een woord (voorbeschikking) voorafgegaan was (om de Afrekening uit te stellen tot de Dag der Opstanding), zou het oordeel zeker volbracht zijn tussen hen. ¹⁷¹⁸ En waarlijk, de onrechtplegers (polytheïsten en zondaren die weigeren betrouw te tonen), voor hen is er een pijnlijke kwelling.” ¹⁷¹⁹

Evenzo zegt Allah ﷻ tijdens het bekritisieren van de christenen omdat zij zich neerlegden bij het kloosterwezen [monnikenleven], wat zij niet eens naleefden:

﴿ وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا
مَا كَتَبْنَا عَلَيْهَا إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا
فَأَتَيْنَا الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ ۗ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴾

“...En Wij plaatsten in de harten van degenen die hem volgden (zijn discipelen) medelijden en barmhartigheid (jegens hun medemens). Maar het kloosterwezen (monnikenleven, celibaat) bedachten zij (die na hen kwamen, zelf), Wij hebben het hen niet voorgeschreven, zij zochten slechts Allah's Tevredenheid (met

¹⁷¹⁸ [D.w.z., de bestraffing zou bespoedigd zijn voor hen, ware het niet voor het feit dat het reeds bepaald is dat het uitgesteld is tot aan de Dag der Opstanding. – AY]

¹⁷¹⁹ Soerat as-Shoeraa (42), aayah 21.

hun innovatie), **vervolgens leefden zij het niet volgens haar correcte naleving na. Vervolgens gaven Wij degenen die geloofden van hen** ¹⁷²⁰ **hun (gepaste) beloning; maar velen van hen zijn faasiqoen** (grote zondaren, goddelozen, opstandig en ongehoorzaam jegens Allah ﷻ ¹⁷²¹).” ¹⁷²²

Ibn Kethier merkte op: “Dit is op twee manieren een terechtwijzing van hen: ten eerste, zij bedachten iets in de religie wat zij niet opgedragen waren te doen. Ten tweede, zij faalden zich te houden aan hetgeen zij beweerden dat het een weg was om dichterbij Allah te komen.” ¹⁷²³

In deze religie, welke Allah ﷻ voltooide als een gunst en waarover Hij tevreden is voor Zijn gemeenschap, liggen alle verantwoordelijkheden binnen de capaciteiten en middelen van de dienaren. Allah de Verhevene zegt:

﴿لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾

“Allah belast niemand behalve volgens zijn vermogen...”¹⁷²⁴

Allah ﷻ zegt tijdens het beschrijven van de daden van de gelovigen:

﴿إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ حَشِيَّةِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ ﴿٥٧﴾ وَالَّذِينَ هُمْ بِعَائِتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٨﴾ وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾ وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا

¹⁷²⁰ [D.w.z. de unitaristische christenen die de zuivere leer van Jezus ﷺ volgden. – AY]

¹⁷²¹ [Door o.a. de drie-eenheid in te voeren en het te belijden en door God's wetten te overtreden, waar Paulus toe opriep (zie o.a. Galaten 5:1-6), die zijn leugens probeert te rechtvaardigen door te zeggen: “Want als door mijn leugen God's waarheid overvloediger is geworden en dus (bijdraagt aan) Zijn Glorie, waarom dan word ik nog als een zondaar beschouwd?” (Romeinen 3:7.) Zullen we financieel advies accepteren van iemand over wie bekend is dat hij liegt en valse beloftes doet? Nee, natuurlijk niet! Waarom dan nemen we het niet zo nou betreffende zaken aangaande het Hiernamaals!? Zie de artikelen “De Heilige Geest” en “Islaam en Christendom in de Bijbel” op www.uwkeuze.net. – AY]

¹⁷²² Soerat al-H'adied (57), aayah 27.

¹⁷²³ Tefsier Ibn Kethier, vol. 4, p. 315.

¹⁷²⁴ Soerat al-Baqarah (2), aayah 286.

ءَاتُوا وَقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَى رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ ﴿٦٦﴾ أُولَٰئِكَ يُسْرِعُونَ فِي
الْحَيٰرَاتِ وَهُمْ هَآ سَآبِقُونَ ﴿٦٧﴾ وَلَا تُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ﴿٦٨﴾

“Waarlijk, degenen die ontzag hebben uit vrees voor hun Heer; * En degenen die geloven in de *ayaat* (bewijzen, verzen, tekenen) van hun Heer; * En degenen die geen deelgenoten aan hun Heer toekennen (zij belijden het pure islamitische monotheïsme); * En degenen die dat (hun liefdadigheid) geven (en ook andere daden verrichten) met hun harten vol angst (of hun aalmoezen en liefdadigheden geaccepteerd zijn of niet), omdat zij (overtuigd zijn dat zij) terug zullen keren tot hun Heer (voor de afrekening)¹⁷²⁵; * Zij zijn degenen die zich haasten met de goede daden (om ze te verrichten), en zij zijn de eersten met hen (de goede daden). * En Wij belasten geen ziel (persoon) behalve volgens haar vermogen...”¹⁷²⁶

Tijdens het uitleggen van dit laatste vers, merkte al-Tabarani op: “Allah zegt: ‘En Wij belasten geen ziel (persoon) behalve volgens haar vermogen’ en wat passend is voor hen in zaken van aanbedding. Daarom hebben Wij hen belast met enkele verantwoordelijkheden zoals het kennen van de eenheid van Allah en Wij hebben voor hen bekrachtigd wat Wij hebben van de wetten.”¹⁷²⁷

As-Shaatibie zei: “Het is bevestigd in de juridische theorie dat een voorwaarde van verantwoordelijkheid of een reden voor haar bestaan, het bestaan van het vermogen is bij de verantwoordelijke partij om de daad te verrichten. Het is betreffende al datgene waar een persoon niet het vermogen heeft om dat te verrichten, vanuit een *sharie'ah* perspectief, niet rechtsgeldig dat zo'n verantwoordelijkheid op hem wordt geplaatst.”¹⁷²⁸ Baserend op dit alles is het niet rechtsgeldig voor iemand, ongeacht wie hij moge zijn, om van iemand anders iets te vereisen wat Allah niet van hem vereist heeft. In deze vorm van verantwoordelijkheid is er een belasting en ontbering dat een persoon zal leiden naar een

¹⁷²⁵ [Al-H'asan al-Basri zei: “De gelovige combineert *ih'saan* (perfectie van aanbedding, uitmuntendheid in het geloof) met angst, terwijl de ongelovigen slechte daden combineren met een gevoel van veiligheid.” – AY]

¹⁷²⁶ Soerat al-Moe-eminoen (23), *ayah* 57-62.

¹⁷²⁷ *Djaami'oe l-Bayaan*, vol. 2, p. 35.

¹⁷²⁸ As-Shaatibie, *al-Moewaafaqaat*, vol. 2, p. 107.

dermate belasting dat hij zal stoppen met die daad, zoals dat het geval was met de christenen. Iets dergelijks heeft ook in tegenwoordige tijden plaatsgevonden. De groep van Shoekrie vereiste van de mensen dat wat Allah niet van hen vereiste. Zij vereisten van hen om zich aan te sluiten bij hun *djamaa'ah* en maakten dit als de belangrijkste van de verplichte daden. Zij maakten het verlaten van die *djamaa'ah* een vorm van *koefr* in Allah. Zij verplichtten de mensen ook om *idjtihad* te verrichten om de wetten van de *sharie'ah* te kennen, hoewel Allah nooit alle mensen verplicht heeft om dit te doen. Dit alles is een vorm van extremisme in de religie wat Allah nooit toegestaan heeft. Aangezien deze twee aspecten reeds uitvoerig behandeld zijn, is er geen reden om deze bespreking hier te herhalen.

– Ten tweede, hardvochtig zijn tegenover de mensen door wetten van verschillende wettelijke waarde gelijk te stellen: de wetten van de *sharie'ah* hebben verschillende wettelijke waarde. Sommige daden zijn verplicht en anderen zijn aanbevolen. Zelfs de verplichte handelingen hebben verschillende gradaties. Geloven in Allah en Zijn boodschapper, wat de allereerste der verplichtingen is, is niet zoals het onderhouden van iemands familie of kind. Ibn Taymiyyah gaf aan: “De meerderheid van de juristen is van mening dat er verscheidene niveaus zijn onder wat verplicht is en wat verboden is. Zij geven aan dat de verplichtende aard van een bepaalde daad groter kan zijn dan die van een andere verplichte daad. Evenzo kan de verboden aard van een bepaalde daad groter zijn dan van een andere verboden handeling. De ene is een grotere verplichting en de andere is een groter verbod.”¹⁷²⁹

Het is een vorm van hardvochtig [of streng] zijn voor de mensen om hun daden te beschouwen alsof ze allemaal van hetzelfde niveau zijn, een aanbevolen handeling behandelen alsof het een verplichte daad is, of een minder verplichte daad als een grote verplichte daad, hen allemaal gelijk makend. In hedendaagse tijden is deze trend zeer duidelijk opgemerkt bij Maahir Bakrie, die aangaf in *Kitaab al-Hidjrah*: “Het woord ‘ongehoorzame zondaar’ is een van de namen voor de ongelovige en het is volledig equivalent aan ‘ongelovige.’”¹⁷³⁰

Mensen als ongelovigen verklaren op grond van zonden die zij begaan, is een vorm van het gelijkstellen van daden van

¹⁷²⁹ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 17, p. 59.

¹⁷³⁰ *Kitaab al-Hidjrah*, p. 72.

verschillende juridische niveaus omdat zij verschillende vormen van ongehoorzaamheid equivalent gemaakt hebben aan *koefr*.

Hoofdstuk 4

**De gebieden van praktijk- en gedraggerelateerd
extremisme**

Extremisme met betrekking tot individueel gedrag

Zeer streng en strikt zijn voor jezelf

De Wetgever heeft de *sharie'ah* vastgelegd in haar normale toestand en volgens het vermogen en de middelen van mensen. De vormen van ontbering die zo nu en dan plaatsvinden zijn redenen voor juridische concessies die zaken gemakkelijker maken, uit barmhartigheid voor Zijn dienaren en om de last te verlichten.¹⁷³¹ Evenzo heeft Hij mensen verboden om naar extremen te gaan en om streng voor zichzelf te zijn. Allah ﷻ zegt:

﴿ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ وَأَضَلُّوا كَثِيرًا وَضَلُّوا عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴾

“Zeg (O Moh’ammed): ‘O mensen van het Boek (joden en christenen)! **Overdrijf niet ten onrechte in jullie religie, en volg niet de begeerten van een volk**¹⁷³² **dat vroeger zeker dwaalde en velen liet dwalen, en zij dwaalden van de rechte weg.**”¹⁷³³

De profeet ﷺ waarschuwde ook betreffende het worden als de Mensen van het Boek. Een man vroeg aan de profeet ﷺ: “Er zijn sommige soorten voedsel waar ik me onbehaaglijk over voel.” De profeet ﷺ antwoordde hem:

« لا يجتلعن في نفسك شيئا ضارعت فيه النصرانية. »

¹⁷³¹ [Een voorbeeld hiervan is het eten van o.a. varkensvlees in situaties wanneer men geen ander voedsel kan vinden en vreest dat men anders sterft van de honger. Allah ﷻ zegt (Nederlandstalige interpretatie van de betekenis): “**Waarlijk, wat Hij verboden heeft voor jullie is *al-maytah*** (de dode dieren – vee – die niet geslacht zijn maar dood zijn aangetroffen, kadavers), **en het bloed, en het vlees van het varken, en wat geofferd is voor anderen dan Allah** (of geslacht is voor afgoden of waarover de Naam van Allah niet genoemd is tijdens het slachten). **Als men dan gedwongen wordt** (door een noodzaak), **zonder begeerte** (met een afkeer in je hart) **en geen overschrijding** (van de noodzakelijke hoeveelheid), **dan waarlijk, Allah is *Ghafoer*** (Vergevensgezind), ***Rah’iem*** (Meest Genadevol).” [Soerat *an-Nah’l* (16), *aayah* 115.] – AY]

¹⁷³² [Volk duidt hier op de voorstanders van dwaling die o.a. overdreven aangaande ‘lesaa (Jezus) ﷺ en zijn positie van profeet verhieven tot de positie van een god. Zij dwaalden en lieten andere dwalen. (*Tefsier Ibn Kethier.*) – AY]

¹⁷³³ Soerat *al-Maa-idah* (5), *aayah* 77.

“Laat zulke gevoelens jouw ziel niet binnengaan zoals die vergelijkbaar met de christenen.”¹⁷³⁴

De betekenis is: “Laat geen enkele ontbering of slecht gevoel je hart binnengaan aangezien je op het monotheïstische, rechte pad bent. Als je twijfelt en dingen moeilijk maakt voor jezelf op die manier, zul je op die manier vergelijkbaar zijn met de monniken.”¹⁷³⁵

De boodschapper van Allah ﷻ verbood ook om zeer streng voor jezelf te zijn. Anas ibn Maalik ؓ verhaalde dat hij ﷻ gezegd heeft:

« لا تشددوا على أنفسكم فيشدد عليكم فإن قوما شددوا على أنفسهم فشدد الله عليهم فنتلك بقاياهم في الصوامع والديار ورهبانية ابتدعوها ما كتبناها عليهم. »

“Wees niet zeer streng voor jezelf, want dan zal Allah streng voor jullie zijn. Waarlijk, een volk was streng voor henzelf, dus Allah was streng voor hen. Het zijn de restanten van die mensen in de kluisenaarshutten en kloosters. [Vervolgens citeerde hij het vers:] ‘...**Maar het kloosterwezen** (monnikenleven, celibaat) **bedachten zij** (die na hen kwamen, zelf), **Wij hebben het hen niet voorgeschreven...**’.”¹⁷³⁶

De *h’adieth* verbiedt om hardvochtig en zeer strikt te zijn voor jezelf, alsook de *h’adieth* waarin de profeet ﷺ aangaf dat er talrijke oplossingen zijn voor een dergelijk gedrag. [In feite zijn er eerder in dit boek al velen aangegeven.] Door middel van deze teksten kan men de standaarden onderscheiden waarmee men een handeling kan beoordelen of het al dan niet te strikt en hardvochtig is.

Ik zal deze punten duidelijk maken met het volgende:

Het te streng zijn voor jezelf verwijst naar elke handeling welke leidt naar ontbering en welke een persoon laat lijden. “Streng zijn is soms betreffende het behandelen van een daad van aanbidding welke noch verplicht of aanbevolen is als zijnde verplicht of aanbevolen. Het kan ook zijn betreffende het behandelen van iets van de goede dingen welke noch verboden of afgeraden is als zijnde verboden of afgeraden.”¹⁷³⁷ Aangezien deze kwestie zeer nauw verbonden is met het concept van ontbering, dient men te weten dat ontbering bestaat uit twee soorten:

¹⁷³⁴ Overgeleverd door Aboe Daawoed en Ah’mad. [Volgens al-Albaanie is deze *h’adieth* zwak. Zie Moh’ammed Naasir ad-Dien al-Albaanie, *Dha’ief Soenan Abie Daawoed* (Beiroet: al-Maktab al-Islaamie, 1991), p. 485-486. – JZ]

¹⁷³⁵ Aboe al-Tayb al-Abaadie, *’Awn al-Ma’boed*, vol. 3, p. 412.

¹⁷³⁶ Eerder al besproken. Overgeleverd door Aboe Daawoed en Aboe Ya’la. Het is *h’asan*.

¹⁷³⁷ Ibn Taymiyyah, *Iqtidhaa-e as-Siraat al-Moestaqiem*, vol. 1, p. 283.

(1) De normale [acceptabele] soort van ontbering

Geen wereldse of religieuze handeling is vrij van dit soort ontbering. Elke *sharie'ah* vereiste gaat gepaard met enig aspect van werk en inspanning. Deze inspanning en belasting bestaan uit verschillende gradaties. Bijvoorbeeld, de inspanning met betrekking tot het *fadjr* (ochtend) gebed is niet hetzelfde als met betrekking tot het *dhzohr* (middag) gebed. Het feit dat zulke vereisten 'verplichtingen' en 'belastingen' worden genoemd, is een aanwijzing dat zij enige vorm van inspanning vereisen. Maar het is een normale, acceptabele soort van inspanning. Het wordt slechts 'ontbering' genoemd in een figuurlijke zin. Bovendien is de belasting op zichzelf niet het doel van de *sharie'ah*. Het is niet bedoeld als een doel op zichzelf, maar het is vanwege het algemene voordeel van de handeling wat de doener zal oogsten in dit ondermaanse (wereldse) leven en in het Hiernamaals.

Evenzo bevatten alle wereldse handelingen enige inspanning en ontbering. Het verdienen van de kost brengt inspanning met zich mee. Maar over het algemeen valt het binnen het vermogen van een mens en is het iets dat zij normaal gesproken kunnen verdragen. In feite beschouwen de intelligente mensen het niet verdienen van de kost vanwege [vermoedelijke] ontbering als een vorm van luiheid waarvoor de persoon bekritiseerd wordt.

Het punt is dat dit soort van ontbering een persoon niet vrijstelt van verantwoordelijkheid. De situatie van eenieder in deze wereld bevat enige ontbering en belasting. Maar Allah ﷻ geeft hem dermate het vermogen dat hij in staat is om deze interacties onder zijn controle te houden en hij is niet onder hun controle. Dit is de manier zoals dat is met [de *sharie'ah*] verantwoordelijkheden en belastingen. ¹⁷³⁸

(2) De ongewone ontbering [voorbij de norm]

Wat betreft deze soort van ontbering; als we het precies willen definiëren in het licht van de *sharie'ah* teksten, dan kijken we naar de handeling en waar het naar zal leiden. Als het [tijdelijk] voortdurend verrichten van de handeling zal leiden naar het beëindigen van die daad, in zijn geheel of een gedeelte ervan, of zal leiden naar enige tekortkoming in de doener, dan wordt het beschouwd als een vorm van ongewone [onacceptabele] ontbering. Hier volgt een nadere toelichting van deze twee categorieën:

¹⁷³⁸ Zie as-Shaatibie, *al-Moewaafaqaat*, vol. 2, p. 119-120.

Beëindiging van de daad:

De daad zal beëindigd worden vanwege een van de volgende twee redenen:

(a) Afkeer en verving gevolgd door onvermogen: soms verwijzen de teksten hiernaar als het ongunstig gestemd worden tegenover een daad van aanbidding, er verveeld door raken en niet meer in staat om het te verrichten. De volgende teksten geven deze betekenis:

(I) 'Aa-ishah عائشة verhaalde dat de profeet ﷺ bij haar kwam terwijl een andere vrouw bij haar was. De profeet ﷺ vroeg wie zij was en 'Aa-ishah عائشة antwoordde dat zij die-en-die was. Vervolgens begon 'Aa-ishah عائشة te spreken over hoeveel die vrouw bidt. De profeet ﷺ zei toen:

«مه، عليكم بما تطيقون فوالله لا يمل الله حتى تملوا.»

“Dat dient niet te gebeuren. Jullie dienen te doen wat binnen jullie vermogen ligt. Bij Allah! Allah zal niet verveeld raken totdat jullie verveeld raken. De meest geliefde manier van handelen voor Hem is wat de persoon voortdurend doet.”¹⁷³⁹

(II) 'Aa-ishah عائشة verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷺ gezegd heeft:

«إن هذا الدين متين فأوغلوا فيه برفق و لا تبغضوا إلى أنفسكم عبادة الله فإن النبت لا أرضا قطع و لا ظهرا أبقى.»

“Deze religie is zeer krachtig, dus penetreer er in met gematigdheid [en jullie zullen jullie doel bereiken]. En maak een daad van aanbidding van Allah niet dat je er een afkeer van krijgt. Waarlijk, degene die zijn rijpaard verwond door te ruw te rijden, doorkruist het land niet, noch blijft er een rijdier over om te berijden.”¹⁷⁴⁰

¹⁷³⁹ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

¹⁷⁴⁰ Overgeleverd door al-Bazaar van de *h'adieth* van Djaabir. Ibn H'adjar noemde het in *Fat-h'* en zei dat de juiste opvatting is dat het *moersal* is [het mist de naam van de metgezel en vandaar zwak]. Al-Haythamie gaf aan: “De keten bevat Yah'ya ibn al-Moetawakil Aboe Aqiel en hij is een leugenaar.” Ibn H'adjar gaf aan dat het ondersteunend bewijs heeft in een overlevering in *al-Zoehd* door Ibn al-Moebaarak. Het is nummer 1334 in dat boekwerk. De eerste zin is verhaald door Anas en overgeleverd door Ah'mad. Al-Haythamie gaf aan: “De overlevertaars hiervan zijn betrouwbaar, hoewel Khalf ibn Mahraan Anas nooit ontmoette.” Door dit ondersteunende bewijs kan men de

- (III) Er is ook het verhaal van ‘Abdoellaah ibn ‘Amr رضي الله عنه dat al eerder is aangehaald. Nadat hij oud geworden was, zei hij: “Wee mij, had ik de concessie van de profeet ﷺ maar aangenomen.” An-Nawawie merkte op: “De betekenis hiervan is dat hij oud geworden was en niet meer in staat om die daden in de tijd van Allah’s boodschapper ﷺ te blijven verrichten. Het werd moeilijk voor hem om ze te verrichten vanwege zijn onvermogen terwijl hij bedreefd was om ze te verlaten omdat hij ze bindend voor zichzelf had gemaakt. Hij wenste dat hij de concessie had geaccepteerd en de minder moeilijke weg had genomen.” ¹⁷⁴¹
- (IV) [In de eerder aangehaalde *h’adieth* betreffende de drie die meer daden van aanbedding wilden verrichten dan wat zij de profeet ﷺ zagen doen,] ‘Aa-ishah رضي الله عنها verhaalde dat wanneer de boodschapper van Allah ﷺ hen iets opdroeg, dat hij hen opdroeg om daden te verrichten die binnen hun vermogen lagen. Zij zeiden: “Wij zijn niet zoals u, O boodschapper van Allah! Allah heeft vergeven wat reeds heeft plaatsgevonden en wat nog zal komen van uw zonden.” De profeet ﷺ werd dermate boos dat zijn boosheid op zijn gezicht gezien kon worden. Vervolgens gaf hij aan:

«إن أتقاكم و أعلمكم بالله أنا.»

“Bij Allah, ik vrees Allah het meest en ben het meest bewust van Hem.” ¹⁷⁴²

Dit betekent dat telkens wanneer hij hen opdroeg om iets te doen, hij hen beval terwijl hij zachtaardig voor hen was en geen ontbering wilde veroorzaken uit angst dat zij niet in staat zouden zijn om de daad te blijven verrichten. Hij verrichtte vergelijkbare daden met wat hij de mensen opdroeg. Maar zij verzochten dat hij hen zou belasten met ontbering omdat zij geloofden dat zij behoeftig waren om naar de uiterste extremen te gaan zodat hun rangen verhoogd zouden worden. De profeet ﷺ werd boos omdat het bereiken van hogere rangen niet noodzaakt tot het tekortschieten in je daden.

hierboven vermelde *h’adieth* versterken. In feite verklaarde al-Albaanie de eerste zin *h’asan* in *Sah’ieh’ al-Djaami’ as-Saghier* #2442. [Al-Albaanie heeft deze *h’adieth* voldoende gedetailleerd besproken en heeft het zwak verklaard. Zie Moh’ammed Naasir ad-Dien al-Albaanie, *Silsilat al-Ah’aadieth al-Dha’iefah*, vol. 5, p. 501-503. – JZ]

¹⁷⁴¹ Geciteerd van Ibn H’adjar, *Fat-h’oe l-Baarie*, vol. 4, p. 220.

¹⁷⁴² Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

Voorwaar, het noodzaakt tot een gestage toename en daarom beval hij hen om de minder moeilijke daden te verrichten zodat zij in staat zouden zijn om ze voortdurend te verrichten.¹⁷⁴³

- (b) Het beëindigen van de daad vanwege het in conflict komen met andere rechten:

Wanneer iemand belast is met verantwoordelijkheden en *sharie'ah* daden, dient hij ze te verrichten terwijl hij ook de rechten van Allah en de rechten van de andere mensen dient te vervullen. Als een persoon zich diep met een moeilijke, zware handeling gaat bezighouden, kan dit veroorzaken dat hij met andere daden gaat stoppen. Dit vond in werkelijkheid plaats onder enkele van de metgezellen ﷺ.

Aboe Djoehayfah¹⁷⁴⁴ verhaalde van zijn vader die zei: “De profeet ﷺ smeedde een broederschap tussen Salmaan¹⁷⁴⁵ en Aboe ad-Dardaa-e¹⁷⁴⁶. Salmaan bezocht Aboe ad-Dardaa-e en trof zijn vrouw Oemm ad-Dardaa-e¹⁷⁴⁷ aan gekleed in versleten kleding. Hij vroeg haar: ‘Wat is er met jou aan de hand?’ Zij antwoordde: ‘Jouw broeder Aboe ad-Dardaa-e heeft geen behoefte aan dit wereldse leven.’ Vervolgens kwam Aboe ad-Dardaa-e en hij bereidde wat eten voor hem. Hij zei tegen hem: ‘Eet.’ Hij antwoordde: ‘Ik ben aan het vasten.’ Salmaan antwoordde: ‘Ik zal niet eten voordat jij eet,’ aldus at hij. 's Nachts ging Aboe ad-Dardaa-e het nachtgebed

¹⁷⁴³ Zie Ibn H'adjar, *Fat-h'oe l-Baarie*, vol. 1, p. 71. Voor meer details, zie as-Shaatibie, *al-Moewaafaqaat*, vol. 2, p. 136-138.

¹⁷⁴⁴ Aboe Djoehayfah was Wahf ibn 'Abdoellaah as-Sawaa-ie. De profeet ﷺ overleed voordat hij de pubertijd bereikte. Hij overleed in 74 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 3, p. 202; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 11, p. 164.

¹⁷⁴⁵ Hij was de metgezel Salmaan al-Faarisie ؓ. Hij was een van de eerste metgezellen. Hij leefde een lang leven. Het verhaal over zijn bekering tot de Islaam is een lang en prachtig verhaal, omdat hij als magiër [oosterse wijze] christen werd en vervolgens moslim. Hij was de gouverneur van al-Madaa-in. Hij was zeer nederig en gaf zijn salaris weg als liefdadigheid. Hij overleed in al-Madaa-in in 36 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 1, p. 505; *al-Isaabah*, vol. 4, p. 223; *al-A'laam*, vol. 3, p. 112.

¹⁷⁴⁶ Hij was Aboe ad-Dardaa-e Oewaymir ibn Maalik ibn Qays ibn Oemayyah al-Ansaarie al-Khazradjie ؓ. Hij was een metgezel van de profeet ﷺ. Hij was een zakenman in al-Medienah voordat de profeet ﷺ zijn eerste openbaring ontving. Vervolgens verliet hij dit alles omwille van aanbidding. Hij was een rechter in Damascus. Hij was een van de mensen die de volledige Qor-aan uit het hoofd geleerd hadden. Hij overleed in as-Shaam in 32 H. Er zijn 109 *ah'aadieth* op zijn gezag overgeleverd. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 2, p. 335; *al-Isaabah*, vol. 7, p. 182; *al-A'laam*, vol. 2, p. 328.

¹⁷⁴⁷ Zij was de metgezellin [*sah'abiyah*] Khayrah bint Abie Khadrad ؓ, bekend als Oemm ad-Dardaa-e [moeder van ad-Dardaa-e]. Zij leerde rechtstreeks van de profeet ﷺ en zijn vrouwen en gaf de kennis door. Een aantal volgelingen verhaalde van haar. Zij overleed in as-Shaam rond het jaar 30 H. Zie *al-A'laam*, vol. 2, p. 328.

verrichten. Salmaan zei tegen hem: ‘Slaap,’ aldus sliep hij. Vervolgens wilde hij weer het nachtgebed verrichten en Salmaan zei wederom tegen hem: ‘Slaap,’ aldus sliep hij. Het was het laatste gedeelte van de nacht, Salmaan zei tegen hem: ‘Sta nu op.’ Vervolgens baden zij. Salmaan zei daarna tegen hem: ‘Jouw Heer heeft een recht over jou, jouw eigen zelf heeft een recht over jou en jouw vrouw heeft een recht over jou. En geef iedereen die een recht heeft wat hem toekomt.’ De profeet ﷺ kwam toen en hij vertelde wat Salmaan gezegd had en de profeet ﷺ zei tegen hem [Aboe ad-Dardaa-e]: ‘Salmaan heeft de waarheid gesproken.’¹⁷⁴⁸

Ibn H’adjar merkte op: “Dit bevat een toelaatbaarheid om iemand aanbevolen daden te verbieden als men vreest dat dit zal leiden tot een afkeer en verving tegenover de daad, of het falen om verplichte rechten te verrichten of belangrijkere aanbevolen daden dan de respectievelijke aanbevolen daad die die persoon wil gaan verrichten.”¹⁷⁴⁹

De aanwezigheid van de tekortkoming:

Wanneer een daad leidt naar een tekortkoming in de persoon – hetzij psychologisch of lichamelijk – zozeer dat hij zichzelf kwelt of waardoor hij faalt in de uitvoering van zijn religie en aanbidding, dan wordt die daad gezien als een vorm van ontbering voor die persoon. Anas ibn Maalik ؓ verhaalde dat een groep van drie mensen naar de huizen van de vrouwen van de profeet ﷺ kwam en vroeg over zijn daden van aanbidding. Toen hen verteld werd over zijn daden, was het alsof zij ze weinig beschouwden. Zij zeiden vervolgens: “Waar zijn wij met betrekking tot de profeet ﷺ!? Waarlijk, Allah heeft hem zijn vroegere en latere zonden vergeven.” Een van hen zei vervolgens: “Wat mij betreft, ik zal de hele nacht bidden.” Een andere zei: “Ik zal voortdurend vasten zonder mijn vasten te verbreken.” De derde zei: “Ik zal weg blijven van vrouwen en nooit trouwen.” De profeet ﷺ kwam toen en zei:

«إني لأخشاكم لله وأتقاكم له و لكمني أصوم و أفطر و أتزوج النساء، فمن رغب عن سنتي فليس مني.»

“Bij Allah, ik ben het meest bang van Allah en het meest bewust van Hem. Echter, ik vast en verbreek mijn vasten, bid en slaap en ik trouw

¹⁷⁴⁸ Overgeleverd door al-Boekhaarie en at-Tirmidzie.

¹⁷⁴⁹ Ibn H’adjar, *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 4, p. 212. Zie as-Shaatibie, *al-Moewaafaqaat*, vol. 2, p. 143-146.

vrouwen. Eenieder die zich afkeert van mijn manier van leven behoort niet tot mij.”¹⁷⁵⁰

De profeet ﷺ maakte bezwaar op hun daden omdat zij een vorm waren van het verbieden van de goede dingen waar een mens van nature naar neigt. Door jezelf deze goede dingen te beletten, zal een persoon een tekortkoming bij zichzelf veroorzaken, zoals Ibn ‘Abbaas ؓ verhaalde: “Terwijl de profeet ﷺ een toespraak gaf, was er een man die stond. De profeet ﷺ vroeg over hem en ze zeiden dat hij Aboe Israa-iel¹⁷⁵¹ was die gezworen had om in de zon te staan en niet te zitten, noch schaduw te zoeken, noch spreken en hij beloofde ook om te vasten. De profeet ﷺ zei toen:

«مروه فليتكلم و ليستنظل و ليقعد و ليتم صومه.»

“Beveel hem om te spreken, schaduw te zoeken en te zitten. En laat hem zijn vasten voortzetten.”¹⁷⁵²

Ibn H’adjar verklaarde: “[Deze *h’adieth* duidt aan] dat alles waarmee een persoon zichzelf schaadt, zelfs op lange termijn, en waar geen verordening voor is in de Qor-aan of *Soennah*, zoals het blootsvoets lopen of het zitten in de zon, geen daad van gehoorzaamheid tegenover Allah ﷻ is. Daarom dient een eed van dien aard niet vervuld te worden.”¹⁷⁵³

Ibn Taymiyyah schreef: “Wat betreft de pure daad van het jezelf of je lichaam kwellen zonder doorslaggevend voordeel, dit is niet bekrachtigd voor ons. In plaats hiervan heeft Allah ons dat bevolen waar wij baat bij vinden en ons verboden wat ons schaadt.”¹⁷⁵⁴

De conclusie van deze twee categorieën is dat een handeling een vorm van onacceptabele ontbering voor jezelf is wanneer het een tekortkoming veroorzaakt in de persoon zelf, of wanneer het leidt naar een beëindiging van een *sharie’ah* handeling, ofwel door afkeer, verveling of conflict met andere rechten. Na het geven van deze kenmerkende factoren, zijn er een aantal belangrijke kwesties die besproken dienen te worden.

¹⁷⁵⁰ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

¹⁷⁵¹ Hij was Aboe Israa-iel ؓ, een metgezel die bekend was bij zijn *koenya* [vader van...]. Sommige geleerden zeiden dat geen andere metgezel de *koenya* Aboe Israa-iel had. Er is gezegd dat zijn naam Yasier was, terwijl anderen zeggen dat het Qashier was. Er is ook een meningsverschil betreffende zijn afkomst; sommige zeggen dat hij van de Qoeraysh was, terwijl anderen zeggen dat hij van de *ansaar* was. Zie *al-Isaabah*, vol. 8, p. 160 en vol. 11, p. 12.

¹⁷⁵² Overgeleverd door al-Boekhaarie en Aboe Daawoed.

¹⁷⁵³ *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 11, p. 590.

¹⁷⁵⁴ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 22, p. 314.

De eerste kwestie:

Het bestaan van ontbering voor individuen is niet op basis van een absolute standaard. In plaats daarvan is het een relatieve kwestie die verschilt per individu en per omstandigheid. Daarom zien we dat de hieruit voortvloeiende bepaling bestaat wanneer de juridische oorzaak aanwezig is – wat de beëindiging van een handeling is of de aanwezigheid van een tekortkoming in de persoon – en niet bestaat wanneer de juridische oorzaak afwezig is. Als die juridische oorzaak aanwezig is, is de daad een vorm van onacceptabele ontbering voor de persoon.¹⁷⁵⁵ Mensen bestaan in feite uit twee soorten:

De eerste soort: sommige mensen zijn betrokken bij het verrichten van bepaalde belastende daden en vandaar dat de juridische oorzaak in hun geval aanwezig is. Voor zulke mensen zal het verrichten van dit soort daden een vorm van extremisme zijn en een onacceptabele reden voor ontbering voor jezelf. Daarom zei de profeet ﷺ over de vrouw wier gebeden genoemd werden: “Dat dient niet gedaan te worden. Jullie dienen te doen wat binnen jullie vermogen ligt. Bij Allah, Allah zal niet verveeld raken totdat jullie verveeld raken.”¹⁷⁵⁶

Ook verbood hij Aboe Israa-iel wat hij deed [betreffende het staan in de zon, het niet opzoeken van schaduw enzovoort]. Evenzo verbood hij ‘Abdoellaah ibn ‘Amr zijn ononderbroken vasten, zozeer dat hij zei toen hij ouder werd: “Wee mij, had ik de concessie van de profeet ﷺ maar aangenomen.” “Ook al was hij minder bekwaam geworden en wenste hij dat hij die concessie had geaccepteerd, hij bleef die handeling die hij zich had voorgenomen verrichten hoewel hij enkele verzachtende maatregelen trof.”¹⁷⁵⁷ In een overlevering wordt aangegeven: “Toen ‘Abdoellaah oud en zwak geworden was, vastte hij die dagen door sommige vastendagen aaneen te sluiten met anderen en vervolgens verbrak hij zijn vasten voor een gelijk aantal dagen, waardoor hij wat van zijn kracht terugkreeg.”¹⁷⁵⁸ ‘Abdoellaah ibn ‘Amr gaf nadrukkelijk aan dat hij hardvochtig was voor zichzelf: “Ik was hardvochtig, aldus was Allah hardvochtig voor mij.”

De tweede soort: de tweede soort mensen wordt niet beïnvloed door verveling of luiheid vanwege een zelfdiscipline welke sterker is dan de ontbering, of een ernstigheid die het moeilijke gemakkelijk maakt.

¹⁷⁵⁵ Zie as-Shaatibie, *al-Moewaafaqaat*, vol. 2, p. 138.

¹⁷⁵⁶ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

¹⁷⁵⁷ Ibn H’adjar, *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 4, p. 220. Zie ook *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 4, p. 218; as-Shaatibie, *al-Moewaafaqaat*, vol. 2, p. 138.

¹⁷⁵⁸ Ibn H’adjar vermeldde dit en schreef het toe aan Ibn Khoezaymah via de keten van H’oesayn van Moedjaahid. Ik vond dit verslag in *Sah’ieh’ Ibn Khoezaymah* (vol. 3, p. 293) maar ik vond niet de vermelde verwoording.

Daarom is die ontbering in hun geval niet langer een ontbering meer. Zij lijden niet aan enig van de gebreken die deze handeling een vorm van extremisme maken. In plaats daarvan zijn zij gezegend met het in staat zijn om beide daden te combineren en daarom hebben zij meer goede daden. Zij zijn in staat om *sharie'ah* daden, die betrekking hebben op het hart en de ledematen, te verrichten die anderen als dominerend beschouwen. Vandaar worden hun daden niet als extreem beschouwd.

De profeet ﷺ verwees naar dit feit tijdens het bespreken van het vasten van David [Daawoed عليه السلام]. Hij zei:

«إنه كان يصوم يوماً و يفطر يوماً و لا يفرد إذا لاقى.»

“Hij vastte een dag en verbrak de volgende dag zijn vasten. En hij vluchtte niet toen de [twee legers elkaar] ontmoette.”¹⁷⁵⁹

De profeet ﷺ verwees naar het feit dat zijn vasten hem niet te zwak maakte om de confrontatie met de vijand aan te gaan, waardoor hij in zijn verzwakte toestand zou vluchten en de *djihaad* zou verlaten wanneer het nodig was.¹⁷⁶⁰

At-Tabarie gaf aan: “De profeet ﷺ berichtte dat het vasten van de profeet van Allah David [een dag wel en de andere dag niet] meer deugdzaam was dan die van anderen. Dit kwam vanwege, hoewel hij die [vele] dagen vastten, dat zij hem niet verzwakten om de andere daden te verrichten die deugdzamer zijn dan vasten. Bijvoorbeeld, hij was standvastig in het bevechten van de vijanden van Allah op het moment van de confrontatie en hij vluchtte niet van zulk gevecht. De reden dat de profeet ﷺ zijn vrijwillige vasten als beste beoordeelde, is de reden die we zojuist gegeven hebben. Daarom, eenieder wiens vasten hem niet verzwakt [en hem aldus niet tegenhoudt] om zijn andere verplichtingen tegenover Allah ﷻ te verrichten of om dat te doen wat deugdzamer is dan zijn vasten, dan is het een vrijwillige daad van zijn leven welke correct is en het wordt voor hem niet verafschuwd vanwege zijn situatie. Voor iedereen wiens vasten hem verzwakt waardoor hij de verplichtingen tegenover Allah niet kan verrichten, een dergelijk [vrijwillig] vasten is niet toegestaan voor hem. In feite is het verboden voor hem. Door een dergelijk vasten veroorzaakt hij een ontbering. Als dat vasten hem echter niet verzwakt waardoor hij de verplichtingen tegenover Allah ﷻ gewoon verricht, maar het verzwakt hem waardoor hij deugdzamere daden niet verricht, dan is het

¹⁷⁵⁹ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en an-Nasaa-ie.

¹⁷⁶⁰ Zie as-Shaatibie, *al-'Itisaam*, vol. 1, p. 301.

genoemde vasten voor hem afgeraden, niet geliefd, maar we beschouwen hem in feite niet als zondig. Wat we hebben beschreven dat het niet in overeenstemming is met wat de boodschapper van Allah ﷺ koos voor zijn gemeenschap, geldt niet voor hem [Daawoed رَضِيَ اللهُ عَنْهُ, omdat hij voldeed aan alle noodzakelijke voorwaarden om zijn daad niet negatief te laten zijn].”¹⁷⁶¹

Men krijgt dezelfde indruk van wat ‘Aa-ishah رَضِيَ اللهُ عَنْهَا verhaalde met betrekking tot het vasten van de boodschapper van Allah ﷺ. Zij gaf aan: “Hij vastte totdat men zou zeggen dat hij zijn vasten niet zou beëindigen. En hij vastte niet totdat men zou zeggen dat hij niet gaat vasten. En vanaf de tijd dat hij naar al-Medienah kwam, heb ik hem nooit een hele maand zien vasten behalve *Ramadhaan*.”¹⁷⁶² *Imaam* as-Shaatibie merkte op: “Denk na over de aspecten van energiekeid en het besparen van tijd met betrekking tot de rechten tegenover anderen en het krachtig verrichten van handelingen.”¹⁷⁶³

Het is overgeleverd betreffende vele van de metgezellen رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ en degenen die daarna kwamen, dat zij daden verrichtten die alleen bepaalde individuen konden verrichten. “Door dit te doen gingen zij niet tegen de *Soennah* in. Waarlijk, zij werden gerekend tot degenen die voorop gingen in het verrichten van goede daden, moge Allah ons een van hen maken. Dit is zo omdat de reden achter het verbod van zo’n moeilijke daden niet aanwezig was in hun geval. Daarom golt het verbod niet voor hen.”¹⁷⁶⁴

De tweede kwestie:

De daden die ontbering veroorzaken voor jezelf, zijn niet allemaal van hetzelfde niveau met betrekking tot hun regelgeving: zij verschillen. Bijvoorbeeld, met betrekking tot de regelgeving betreffende het beëindigen van iets omdat het met andere rechten in conflict komt - het geval van een daad waardoor iemand verhinderd wordt om het gebed te verrichten is velen malen erger dan waarbij het veroorzaakt dat iemand faalt om de rechten van de echtgenote te vervullen. Tijdens het goedkeuren van dit principe, merkte Ibn Taymiyyah op: “Wanneer de daad van aanbidding zodanig is dat het schade voor de persoon veroorzaakt door hem te verhinderen om een nuttigere verplichte daad te verrichten, dan is de daad verboden. Een voorbeeld is dat van het in die mate [vrijwillig] vasten waardoor een persoon te zwak is om zijn

¹⁷⁶¹ *Tahdzib al-Athaar: Moesned ‘Oemar ibn al-Khattaab*, p. 323.

¹⁷⁶² Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, at-Tirmidzie en an-Nasaa-ie.

¹⁷⁶³ As-Shaatibie, *al-‘Itisaam*, vol. 1, p. 311.

¹⁷⁶⁴ As-Shaatibie, *al-Moewaafaqaat*, vol. 2, p. 141. Voor meer details, zie as-Shaatibie, *al-Moewaafaqaat*, vol. 2, p. 138-143; as-Shaatibie, *al-‘Itisaam*, vol. 1, p. 308-313.

levensonderhoud te verdienen, of het belemmert hem om op een normale manier te denken of dingen te begrijpen. De bepaling zal hetzelfde zijn indien het hem belet om deel te nemen aan een verplichte *djihaad*. Dezelfde bepaling is correct als te verwachten is dat de persoon terecht zal komen in een verboden situatie waarvan de schade niet gelijk is aan het goede ervan. Dit zal het geval zijn, bijvoorbeeld, als hij al zijn bezittingen zal weggeven en vervolgens gaat hij op zoek naar de bezittingen van de mensen en bedelt bij hen. Maar als genoemde daad hem slechts verzwakt waardoor hij een deugdzamere handeling niet verricht, of het is te verwachten dat hij in een ongewenste omstandigheid terecht zal komen, dan zal de daad eenvoudigweg als berispelijk beschouwd worden.”¹⁷⁶⁵

De derde kwestie:

Dient een persoon daden van ontbering op te zoeken als een middel om beloning van Allah te verdienen?

Een individu dient met een daad niet van plan te zijn om ontbering te ondergaan, met een grotere beloning voor ogen. In plaats daarvan kan hij de daad zoeken die een grotere beloning heeft vanwege de grotere ontbering. De intentie wordt hier in overweging genomen omdat daden volgens hun intenties zijn. Een *h’adieth* geeft aan:

«إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى.»

“Voorzeker, alle daden worden gedreven door intenties en, waarlijk, iedereen zal dat krijgen wat hij bedoeld heeft.”¹⁷⁶⁶

Geen enkele daad is correct als het niet in overeenstemming is met de doelen van de Wetgever. Als de intentie van de persoon is om ontbering te ondergaan, dan is hij in tegenspraak met de bedoeling van de Wetgever. Elke intentie die in tegenspraak is met de bedoeling van de Wetgever is ongeldig.¹⁷⁶⁷ Ontbering is geen kenmerkende factor voor beloning. Beloning is het resultaat van ontbering als noodzakelijk gevolg van iets dat door de *sharie’ah* verzocht wordt en iets waarvan verwacht wordt dat het plaats zal vinden wanneer men zo’n handeling vervult. Maar het is nooit een doel op zichzelf. De volgende aspecten tonen dit aan:

¹⁷⁶⁵ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 25, p. 272-273.

¹⁷⁶⁶ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Ibn Maadjah, Ah’mad, al-Tayaalisie en al-Bayhaqie.

¹⁷⁶⁷ Zie as-Shaatibie, *al-Moewaafaqaat*, vol. 2, p. 128-129.

- (1) Een onderzoek van de teksten van de *sharie'ah* leidt naar de onbetwistbare conclusie dat het verwijderen van ontbering, nastreven van gemak voor de mensen en het verminderen van lasten, een onderscheidende eigenschap is van deze gemeenschap.¹⁷⁶⁸
- (2) Er zijn expliciete teksten waarin bepaalde individuen verboden werden om bepaalde daden te verrichten die ontbering met zich meebrachten waarvan zij geloofden dat zij hen beloning en zegeningen zouden bezorgen. Het is ook duidelijk gemaakt dat een dergelijke benadering in tegenspraak is met de *Soennah* van Allah's boodschapper ﷺ, en het is alleen maar kwelling en ontbering waar Allah ﷻ niets voor zou doen. Voorbeelden van deze verslagen zijn:

- (a) Er is de groep van drie die naar de vrouwen van de profeet ﷺ ging. De boodschapper van Allah ﷺ zei tegen hen, nadat hij hen vroeg of zij de dingen gezegd hadden die zij zeiden:

«أما والله إنني لأخشاكم لله و أتقاكم له لكنني أصوم و أفطر و أصلي و أرقد و أتزوج النساء فمن رغب عن سنتي فليس مني.»

“Bij Allah, ik ben het meest bang van Allah en het meest bewust van Hem. Echter, ik vast en verbreek mijn vasten, bid en slaap en ik trouw vrouwen. Eenieder die zich afkeert van mijn manier van leven behoort niet tot mij.”¹⁷⁶⁹

- (b) Anas ibn Maalik ؓ verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷺ een oude man zag lopen, leunend op zijn twee zonen. Hij zei: “Wat is er met hem aan de hand?” Zij zeiden: “Hij legde een eed af dat hij zou lopen [tijdens het verrichten van de bedevaart].” De profeet ﷺ zei toen:

«إن الله عن تعذيب هذا النفس لغني، و أمره أن يركب.»

“Allah heeft geen behoefte dat die man zich kwelt,” en hij beval dat hij zou rijden.¹⁷⁷⁰

- (c) Oeqbah ibn Aamir¹⁷⁷¹ ؓ heeft gezegd: “Mijn zuster zwoor om blootsvoets naar het Huis van Allah te lopen en ze droeg mij op

¹⁷⁶⁸ Zie as-Shaatjibie, *al-Moewaafaqaat*, vol. 2, p. 133; dr. Saalih' ibn H'oemayd, *Rafae' al-H'aradj fie as-Sharie'ah*, p. 352.

¹⁷⁶⁹ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

¹⁷⁷⁰ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Aboe Daawoed, at-Tirmidzie en an-Nasaa-ie.

om de profeet ﷺ hierover te vragen, dus deed ik dat. De profeet ﷺ antwoordde: “Laat haar lopen en laat haar rijden.”¹⁷⁷²

(d) Er is ook de hiervoor besproken *h'adieth* van Aboe Israa-iel [die gezworen had om in de zon te staan enzovoort].

Deze *ah'aadieth* en vergelijkbare, tonen duidelijk aan dat het bedoelen van ontbering geen deel uit maakt van de religie. Voorwaar, het is alleen maar kwelling en bestraffing dat inconsistent is met het gemak en de eenvoud van deze religie.¹⁷⁷³ *Imaam* al-'Izz ibn 'Abdoes-Salaam¹⁷⁷⁴ gaf aan: “De middelen om dichterbij te komen zijn vormen van verheerlijking van Allah, en de essentie van het lijden aan ontbering is noch verheerlijking, noch eerbiedigend.”¹⁷⁷⁵

(3) De realiteit in de *sharie'ah* is dat beloningen verschillen maar niet vanwege de ontbering. In feite kan een grote beloning het resultaat zijn van een “kleine” daad. Een *h'adieth* geeft aan:

«الإيمان بضع و سبعون شعبة فأفضلها قول لا إله إلا الله و أدناها إمطة الأذى عن الطريق و الحياء شعبة من الإيمان.»

“*Imaan* (geloof) heeft ‘iets meer’¹⁷⁷⁶ dan zeventig onderdelen. De belangrijkste van hen is het zeggen dat “niemand het recht heeft om aanbeden te worden behalve Allah (*laa ilaaha illa llaah*),” en de laagste van hen is het weghalen van dat wat schadelijk is van de weg. En schaamte [*al-h'ayaa-e*] is een onderdeel van *imaan*.”¹⁷⁷⁷

¹⁷⁷¹ Oeqbah ibn Aamir ؓ was een metgezel van de profeet ﷺ. Hij was aanwezig bij de verovering van Egypte met 'Amr ibn al-'Aas ؓ. Hij was de gouverneur van Egypte in 44 H. Vervolgens leidde hij de oorlog op de zeeën. Hij overleed in Egypte in 58 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 2, p. 467; *al-A'laam*, vol. 4, p. 240.

¹⁷⁷² Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Aboe Daawoed, at-Tirmidzie en an-Nasaa-*ie*.

¹⁷⁷³ Zie dr. Saalih' ibn H'oemayd, *Rafoe' al-H'aradj fie as-Sharie'ah*, p. 352-353.

¹⁷⁷⁴ Hij was *imaam* 'Abdoel-'Aziez ibn 'Abdoes-Salaam, met de bijnaam “de sultan van de geleerden.” Hij was een Shaafi'ie jurist, geboren in Damascus waar hij ook opgroeide. Hij bezocht Bagdad en keerde vervolgens weer terug naar Damascus. Hij gaf de vrijdagtoespraken en onderwees. Hij stond bekend als zeer standvastig in de waarheid. Hij had een aantal aanvaringen met de regeerders. Hij was een rechter en *khat'ieb* [degene die de *khoetbah* (toespraak) op vrijdag geeft] voor sultan Salaah' ad-Dien ibn Yoesoef in Egypte. Vervolgens verliet hij die functie en bleef in zijn huis. Hij schreef enkele bekende boeken, waaronder *Qawaa'id al-Ah'kaam*. Hij overleed in 660 H. Zie as-Soebkie, *Tabaqaat as-Shafi'iyyah*, vol. 5, p. 80; *al-A'laam*, vol. 4, p. 21.

¹⁷⁷⁵ *Qawaa'id al-Ah'kaam*, vol. 1, p. 21.

¹⁷⁷⁶ ['iets meer' (*bidh'oen*) betekent: een niet aangegeven getal tussen de 3 en 9. – AY]

¹⁷⁷⁷ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

Dit bevat een aanwijzing dat daden bestaan uit verschillende niveaus, in overeenstemming met hun hoeveelheid eer en voordeel, alsook het goede dat uit hen voortvloeit. Ibn Taymiyyah gaf aan: "Men dient te weten dat men niet van Allah houdt, of dat Allah niet tevreden wordt gesteld gewoonweg door jezelf te kwellen of de ziel te dwingen om enige ontbering te doorstaan op een zodanige manier dat telkens wanneer een handeling meer ontbering bevat het ook deugdzaam is. Velen van de onwetenden denken op deze manier. Nee [dit is niet zo]! Maar de beloning is volgens het heilzame aspect van de handeling, de goedheid en het voordeel ervan, en in overeenstemming met de mate van gehoorzaamheid die er is tegenover het bevel van Allah en Zijn boodschapper. Elke daad die beter is en de doener meer gehoorzaam en volgend, zal deugdzaam zijn. De daden zijn niet deugdzaam louter door het aantal. De niveaus van superioriteit zijn gebaseerd op het resultaat in de harten terwijl de daad verricht wordt."¹⁷⁷⁸

As-Shaatibie bevestigde dit. Vervolgens opperde hij een bezwaar met de strekking dat dit fundament afwijkt van wat van de boodschapper van Allah ﷺ en enkele van de metgezellen ﷺ overgeleverd is. Zij begrepen dat de hoeveelheid beloning in verhouding is met de hoeveelheid ontbering. Deze verslagen omvatten de volgende:

- (1) 'Aa-ishah (رضي الله عنها), de moeder der gelovigen, zei: "O boodschapper van Allah! De mensen keren terug nadat ze twee rites hebben verricht [zowel de *h'adj* als de *'oemrah*] maar ik keer terug met maar één." Hij zei:

«انتظري فإذا طهرت فاخرجي إلى التنعيم فأهلي منه ثم القينا عند كذا و كذا (قال أظنه قال غدا) و لكنها على قدر نصبك أو (قال) نفقتك.»

"Wacht totdat je rein bent en ga dan naar at-Tan'iem. Roep dan met de *talbiyyah (ahielle)*¹⁷⁷⁹ en ontmoet ons [na het verrichten van

¹⁷⁷⁸ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 25, p. 282; voor een verdere bespreking, zie vol. 10, p. 621-624.

¹⁷⁷⁹ [*Al-ihlaal* is het verrichten van de *talbiyyah* (de roeping) en de *talbiyyah* van de profeet ﷺ waar hij zich aan hield is: "*Labbayka llaahoemma labbayk, labbayka laa sharika laka labbayk. Inna l-h'abda wa n-ni'mata laka wa l-moelk laa sharika lak* (ik ben hier in Uw dienst. O Allah, ik ben hier in Uw dienst. U hebt geen deelgenoot. Waarlijk, de lofprijzingen, de gunsten en de Heerschappij zijn van U. U heeft geen deelgenoot)." (Al-Boekhaarie, van al-'Asqalaanie, *Fat-h' al-Baarie* 3/408; Moeslim 2/841.) Dit is het begin van de *ih'raam*-staat; een toestand waarin het voor iemand verboden is om bepaalde daden te verrichten die op andere tijden toegestaan zijn. De verplichtingen van *'oemrah* en *h'adj* worden verricht in zo'n toestand. Wanneer een persoon in deze staat treedt, is het mentaal en hoorbaar uiteten van deze intentie om in *ih'raam* te treden het eerste wat men dient te doen met als doel het verrichten van de *h'adj* of *'oemrah*. In *ih'raam* draagt een man slechts twee

de 'oemrah] op die-en-die plaats. Maar het [de beloning voor 'oemrah] is overeenkomstig met jouw uitgaven en ontbering.”¹⁷⁸⁰

An-Nawawie merkte op: “Dit wil duidelijk zeggen dat de beloning en deugdzaamheid van een handeling van aanbidding toeneemt bij een toenemende hoeveelheid aan inspanning en onkosten. De betekenis van inspanning is dat wat niet afgekeurd wordt door de wet. Hetzelfde geldt voor onkosten.”¹⁷⁸¹

- (2) De profeet ﷺ zei tegen de stam van Salimah¹⁷⁸², toen zij hun huizen wilden verkopen en dicht bij de moskee wilden gaan wonen:

«يا بني سلمة دياركم تكتب آثاركم، دياركم تكتب آثاركم.»

“O stam van Salimah! [Blijf in] jullie huizen. Jullie voetstappen worden genoteerd voor jullie. [Blijf in] jullie huizen. Jullie voetstappen worden genoteerd voor jullie.” Hij zei ook tegen hen:

«إن لكم بكل خطوة درجة.»

“Voor elke stap is er [een verhoging in] rang voor jullie.”¹⁷⁸³

- (3) De profeet ﷺ bad het late nachtgebed totdat zijn voeten gebarsten waren.¹⁷⁸⁴

As-Shaatibie reageerde hier op drie manieren op. Zijn reactie kan als volgt worden samengevat:

1 – Deze verslagen zijn betreffende één kwestie en zij vormen geen duidelijke conclusie. Bovendien kunnen waarschijnlijke aspecten dat wat expliciet bekend is niet ontkennen. Betreffende deze kwestie zijn we wat expliciet bekend is aan het bespreken [dat het opzoeken van ontbering geen doel is van de *sharie'ah*].

doeken zonder stiksel. Zaken zoals geslachtsgemeenschap, het gebruik van parfum, het knippen van haren en nagels etc. zijn in *ih'raam* verboden.

¹⁷⁸⁰ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

¹⁷⁸¹ An-Nawawie, *Sharh 'Sah'ieh' Moeslim*, vol. 8, p. 152-153.

¹⁷⁸² Salimah was Salimah ibn Sa'd ibn 'Aliy ibn Asad, een grootvader uit de Dagen van Onwetendheid. Zijn nakomelingen vormden een van de voornaamste stammen van de Khazradj, van wie enkele metgezellen ﷺ kwamen. Zie as-Samaanie, *al-Insaab*, vol. 7, p. 114; *al-A'laam*, vol. 3, p. 113.

¹⁷⁸³ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

¹⁷⁸⁴ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

2 – Deze *ah'aadieth* wijzen niet op het feit dat het ondergaan van ontbering het doel was. In de *h'adieth* over de stam van Salimah, bijvoorbeeld, is er verhaald dat: “Hij [de profeet ﷺ] hield er niet van dat dat gebied van al-Medienah onbewoond zou blijven zodat er niemand zou overblijven om dat gebied te bewaken.”¹⁷⁸⁵

3 – Het bezwaar dat de bezwaarmaker naar voren bracht, wordt tegengesproken door het verbod van de profeet ﷺ voor de drie die strenger wilden zijn in hun aanbedding, en door zijn verbod van wat Aboe Israa-iel aan het doen was. Waarlijk, het verbod op het hardvochtig zijn is iets dat algemeen bekend is in de *sharie'ah*, zozeer dat het een van de absolute basisprincipes is. Aangezien het wreed zijn voor de ziel niet een van de doelen is van de *sharie'ah*, en wanneer een individu dat voor ogen heeft, is hij iets van plan dat in tegenspraak is met de bedoeling van de Wetgever met betrekking tot het alom bekende, ondubbelzinnige aspect van het verminderen van de last op de mensen. Als de bedoeling van de daad in tegenspraak is met de bedoeling van de Wetgever, dan is de daad ongeldig en incorrect.”¹⁷⁸⁶

Het resultaat is dat de kwestie draait om de intentie. Het individu dient ontbering niet als doel te hebben. Maar als ontbering op zijn pad plaatsvindt, zal hij beloond worden in overeenstemming met de hoeveelheid ervan. Ibn Taymiyyah schreef: “Een daad welke ontbering bevat is niet de reden voor zijn waarde en voorkeur. Een verdienstelijke daad kan een ontbering zijn, maar de waarde ervan kan zijn vanwege een andere reden dan de ontbering. Volharden erin met de ontbering, vermeerdert de beloning en vergoeding. De beloning kan toenemen door ontbering, zoals dat degene die ver weg woont van het Huis [van Allah] een grotere beloning heeft voor de *h'adj* en *'oemrah* dan degene die dichterbij woont. [Of de grotere beloning voor het vasten in de zomer vanwege de langere en warmere dagen.] Dit is zoals de boodschapper van Allah ﷺ zei tegen 'Aa-ishah رضي الله عنها: “Maar het [de beloning voor de *'oemrah*] is overeenkomstig met jouw ontbering.”¹⁷⁸⁷ Dit is zo omdat de beloning afhankelijk is van de hoeveelheid inspanning in het werk. Wanneer de afstand groot is, vermeerdert de grote afstand de ontbering dat op haar beurt de beloning vermeerdert. Hetzelfde geldt voor *djihaad*... Vaak wordt de beloning vermeerdert volgens de mate van ontbering en uitputting. Maar dit is niet omdat uitputting en ontbering bedoeld zijn met de daad. In plaats daarvan is het vanwege dat de daad op zichzelf onvermijdelijk vergezeld gaat met uitputting en ontbering.”¹⁷⁸⁸

¹⁷⁸⁵ Overgeleverd door al-Boekhaarie.

¹⁷⁸⁶ Zie as-Shaatibie, *al-Moewaafaqaat*, vol. 2, p. 128-133.

¹⁷⁸⁷ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

¹⁷⁸⁸ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 10, p. 621-622.

Hardvochtig en streng zijn voor jezelf is een vorm van individueel en gedraggerelateerd extremisme dat in onze tijden moeilijk geïllustreerd gevonden kan worden. Maar er zijn enkele boeken die spreken over de spirituele kant van de uitnodiger tot de Islaam waarin men enig verband met extremisme kan vinden. Sa'ied H'awa schreef tijdens het omschrijven van de dagelijkse verplichtingen: "(6) Hij dient onder zijn goede daden te hebben een volledige in beslag neming met de woorden van herinnering, van het zoeken van vergeving tot het noemen van de zegeningen op de boodschapper ﷺ tot de verklaring van *tawh'ied* tot andere algemene woorden van herinnering. Hij dient te proberen om die uitspraken 70.000 keer [per dag] te doen." ¹⁷⁸⁹

Het is algemeen bekend dat dit aantal niet vermeld is van de boodschapper van Allah ﷺ of iemand van de metgezellen رضي الله عنهم. Bovendien is het hieraan vasthouden zeker een vorm van ontbering voor de ziel.

---

¹⁷⁸⁹ Sa'ied H'awa, *Tarbiyatoena al-Roeh'iyyah*, p. 125.

De goede en pure dingen verbieden

Allah ﷻ schiep mensen, plaatste hen als gevormde op de aarde, verzorgde ze van de goede pure dingen en maakte wat er aangetroffen wordt in de hemelen en de aarde voor hen dienstbaar. [Allah de Verhevene zegt:]

﴿ وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ﴾

“En werkelijk, Wij eerden *Banie Adam* [de stam (nakomelingen) van Adam ﷺ – de mensen], en Wij droegen hen op het land (d.m.v. rijdieren) en de zee (d.m.v. boten), en Wij verzorgden hen van *at-tayyibaat* (de goede dingen, zoals groente, fruit, vlees, melk, honing etc.), en Wij bevoorrechtte hen aanzienlijk boven velen van hen die Wij schiepen”¹⁷⁹⁰,¹⁷⁹¹

Op datzelfde moment is deze wereld gemaakt als een plaats voor testen en beproevingen. [Allah ﷻ zegt:]

﴿ الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴾

“Die de dood en het leven heeft geschapen opdat Hij jullie beproeft (en aldus aantoonde) wie van jullie de beste daden verricht”¹⁷⁹². En Hij is *al-'Aziez* (de Almachtige), *al-Ghafoer* (de Meest Vergevingsgezinde).”¹⁷⁹³

¹⁷⁹⁰ [D.w.z., boven alle levende wezens en andere vormen van schepping. De eer en gunsten die Allah ﷻ schonk aan de mens, worden in dit vers weergegeven om de evenredige verplichtingen en verantwoordelijkheden van de mens te benadrukken. Dit vers duidt ook aan dat de mens verkozen is boven de engelen. *Imaam Ibn al-Qayyim al-Djawziyyah* zei in zijn boek *'Oeddat oes-Saabirien wa dzakhirat oes-Shaakirien*: “Allah heeft engelen geschapen met verstand en geen begeertes, dieren met begeertes en geen verstand, en de mens met zowel verstand als begeertes. Dus als het verstand van een persoon sterker is dan zijn begeertes, is hij (bij wijze van spreken) beter dan een engel. En als zijn begeertes sterker zijn dan zijn verstand, dan is hij (bij wijze van spreken) erger dan een dier...” – AY]

¹⁷⁹¹ *Soerat al-Israa-e* (17), *aayah* 70.

¹⁷⁹² [Niet de meeste daden maar de beste daden: de daden verrichten omwille van Allah ﷻ met *ikhlaas* (oprechtheid, zuivere intentie) en in overeenstemming met de *Soennah* (wettige manieren van de profeet Moh'ammed ﷺ). – AY]

¹⁷⁹³ *Soerat al-Moelk* (67), *aayah* 2.

Tot de testen en beproevingen van de dienaren van Allah behoort het feit dat Allah ﷻ al hun daden heeft laten behoren tot een van de vier bepalingen:

- (1) De verplichte daden met betrekking tot wat verboden is om ze te missen.
- (2) De grenzen die bepaald zijn met betrekking tot wat verboden is om te overschrijden.
- (3) De verboden daden met betrekking tot wat verplicht is om je er van te onthouden.
- (4) De toegestane daden met betrekking tot waar er zwijgzaamheid [van de Wetgever] is.

Aboe ad-Dardaa-e ؓ verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷻ zei:

«ما أحل الله في كتابه فهو حلال، و ما حرم فهو حرام، و ما سكت عنه فهو عفو فاقبلوا من الله عافيته فإن الله لم يكن ينسى شيئا، و تلا: .:»

“Wat Allah in Zijn Boek heeft toegestaan is geoorloofd. En wat Hij verbood is verboden. Waar Hij over gezwezen heeft is vergeven. Dus accepteer van Allah Zijn Vergeving. Waarlijk, Allah is nooit vergeetachtig geweest.” En vervolgens las hij het vers:

﴿ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ﴾

“...en jouw Heer is nooit vergeetachtig.” ^{1794 · 1795}

Elke handeling in tegenspraak met wat Allah ﷻ opdroeg betreffende enige van de aspecten, is een handeling van ongehoorzaamheid tegenover Allah ﷻ. Wat betreft de toegestane – en dit is wat hier bedoeld wordt – het is verboden om ze te verbieden, omdat “verbieden

¹⁷⁹⁴ Soerat Maryam (19), *aayah* 64.

¹⁷⁹⁵ Overgeleverd door al-H'aakim die zei: “De keten is *sah'ieh'*.” Al-Dzahabie was het met hem eens. Al-Haythamie vermeldde de *h'adieth* in *Madjma'* (vol. 7, p. 55) en gaf aan: “Overgeleverd door al-Bazaar en de overleveraars zijn betrouwbaar.” Op een andere plek (vol. 1, p. 171) gaf hij aan: “Overgeleverd door al-Bazaar en door at-Tabaraanie in *al-Kabier* en de keten is *h'asan*; de overleveraars kunnen vertrouwd worden.” Al-Bazaar zei, zoals geciteerd door Ibn Radjab in *Djaami' al-'Oeloem wa al-H'ikm* (p. 242): “De keten is *saalih'* (goed).” [Het lijkt dat de sterkste mening is dat deze *h'adieth* zwak is. Deze vertaler heeft het gedetailleerder besproken in Jamaal al-Din Zarabozo, *Commentary on the Forty Hadith of an-Nawawie* (Boulder, CO: al-Basheer Company for Publications and Translations, 1998), vol. 3, p. 1125-1130. – JZ]

alleen voor Allah ﷻ en Zijn boodschapper ﷺ is. Het is voor niemand toegestaan om iets te verbieden. Allah ﷻ berispt degenen die dat deden. Allah de Verhevene zegt:

﴿ لَا تُحْرِمُوا طَيِّبَاتِ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا ﴾

‘...**Verbied niet *tayyibaat*** (alles dat goed is betreffende voedsel, dingen, daden, geloofsovertuigingen, personen) **wat Allah voor jullie toegestaan heeft, noch overtreed** (Zijn Wetten)...’¹⁷⁹⁶

Hij heeft dat een vorm van overtreding gemaakt. Allah ﷻ zegt ook:

﴿ وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتِكُمْ أَلْكَاذِبَ هَذَا حَلَلٌ وَهَذَا حَرَامٌ لِنُفَرِّتُوا عَلَى اللَّهِ أَلْكَاذِبَ ﴾

‘En zeg niet betreffende wat jullie tongen beschrijven aan onwaarheid: ‘Dit is *h’alaal* (toegestaan) en dit is *h’aram* (verboden),’ om over Allah onwaarheid te verzinnen...’¹⁷⁹⁷”¹⁷⁹⁸

Het verbieden van het toegestane is een van de fundamenteën van misleiding. Merendeel van de misleiding komt voort uit twee bronnen:

- (1) Het volgen van een religie die Allah niet bekrachtigd heeft,
- (2) Het verbieden van dat wat Allah niet verboden heeft.

Daarom is het basisprincipe waarop *imaam* Ah’mad en andere *a-immah* hun scholen bouwden, dat de daden van de schepping in twee categorieën verdeeld kunnen worden: rituele daden van aanbidding en gebruikelijke daden van deze wereld. Het basisprincipe betreffende de rituele daden van aanbidding is dat niets is toegestaan tenzij het duidelijk toegestaan is door Allah ﷻ. Het basisprincipe betreffende de gebruikelijke daden van deze wereld is dat niets verboden is tenzij Allah ﷻ het verbod.¹⁷⁹⁹

Daarom nodigde Allah ﷻ Zijn boodschappers ook uit om te eten van de goede dingen. Hij geeft aan:

¹⁷⁹⁶ Soerat al-Maa-idah (5), aayah 87.

¹⁷⁹⁷ Soerat an-Nah’l (16), aayah 116.

¹⁷⁹⁸ Ibn Hoebayrah, *Sharh’ al-Boekhaarie*, geciteerd van as-Shaatibie, *al-’Itisaam*, vol. 1, p. 329.

¹⁷⁹⁹ Zie Ibn Taymiyyah, *Iqtidhaa-e*, vol. 1, p. 329 en *al-Fataawa*, vol. 14, p. 450.

﴿يَأْتِيهَا الرُّسُلُ كُلُّوْا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَأَعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ﴾

“O boodschappers! Eet van *at-tayyibaat* (de goede dingen, het toegestane) en verricht rechtschapen daden. ¹⁸⁰⁰ Waarlijk, ik ben *‘Aliem* (Alwetend) aangaande hetgeen jullie doen.” ¹⁸⁰¹

Hij verbood de gelovigen ook om de goede dingen te verbieden. Hij zei:

﴿يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُحْرَمُوا طَيِّبَاتِ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ

اللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ﴾

“O degenen die geloven! Verbied niet de goede dingen die Allah voor jullie toegestaan heeft, noch overtreed. Waarlijk, Allah houdt niet van de overtreders.” ¹⁸⁰²

At-Tabarie merkte tijdens het becommentariëren van dit vers op: “Allah zegt: O gelovigen! Geloof in wat Allah en Zijn boodschapper gezegd hebben en accepteer waar de profeet (ﷺ) mee gekomen is omdat het de waarheid van Allah is. En: **‘Verbied niet de goede dingen die Allah voor jullie toegestaan heeft.’** De ‘goede dingen’ zijn de plezierige dingen waar de ziel naar verlangt en het hart naar neigt. Hen verbieden zou zijn als het handelen als de priesters en monniken die voor henzelf vrouwen, puur voedsel en lekkere dranken verboden. Sommige van hen sloten zich op in kloosters terwijl anderen over de aarde reisden. Allah zegt: O gelovigen! Doe niet wat zij gedaan hebben. Overschrijd de grens van Allah niet, Die voor jullie bepaalt wat toegestaan is voor jullie en wat verboden is voor jullie. Door het overschrijden van deze grens die Hij bepaald heeft, gaan jullie tegen Zijn gehoorzaamheid in. Voorwaar, Allah houdt niet van degenen die verder gaan dan de grenzen die Hij voor Zijn schepping bepaald heeft betreffende wat Hij voor hen toegestaan heeft en wat Hij voor hen verboden heeft.” ¹⁸⁰³

Allah ﷻ veroordeelde degenen die de versieringen en mooie dingen die Hij voor Zijn dienaren gemaakt heeft verboden. Allah ﷻ zegt:

¹⁸⁰⁰ [Het is aangeraden te genieten van de toegestane dingen en afgeraden om te ascetisch te leven. We dienen het niet te moeilijk te maken voor onszelf – AY]

¹⁸⁰¹ Soerat al-Moe-eminoen (23), aayah 51.

¹⁸⁰² Soerat al-Maa-idah (5), aayah 87.

¹⁸⁰³ At-Tabarie, *Djaami’oe l-Bayaan*, vol. 7, p. 8. Zie ook Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 14, p. 449.

﴿ قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ ۖ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴾

“Zeg (O Moh’ammed): ‘Wie heeft Allah’s versieringen (hier een verwijzing naar mooie kleding) verboden die Hij voortgebracht heeft voor Zijn dienaren, en de goede en toegestane dingen van de voorzieningen (voedsel en drank)?’ Zeg: ‘Zij zijn voor degenen die tijdens het wereldse leven geloofden, uitsluitend voor hen op de Dag der Opstanding (de ongelovigen zullen er dan geen aandeel in hebben, in tegenstelling tot het wereldse leven).’ Aldus verduidelijken Wij de *aayaat* (verzen, openbaringen, tekenen) voor een volk dat weet.”¹⁸⁰⁴

In dit vers weerlegt Allah ﷻ iedereen die iets verbied van Zijn [toegestane] versieringen. Op deze manier: “Hij heeft het duidelijk gemaakt dat zulke mensen voor zichzelf verbieden wat Allah niet verboden heeft.”¹⁸⁰⁵ Vervolgens maakt Allah ﷻ het duidelijk dat deze goede en pure dingen – wat een algemene term is voor alles dat plezierig is aan bezittingen en voedsel¹⁸⁰⁶ – zijn voor de gelovigen en de anderen aan ongelovigen en polytheïsten in deze wereld, terwijl op de Dag des Oordeels zij alleen voor de gelovigen zullen zijn. “Dat wil zeggen, Allah zal de goede dingen in het Hiernamaals uitsluitend geven aan de gelovigen. De polytheïsten zullen er geen aandeel in hebben zoals ze dat wel hadden in deze wereld.”¹⁸⁰⁷

In het volgende vers verduidelijkt Allah ﷻ de top van de verboden zaken door te zeggen:

﴿ قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّي الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ ۖ وَالْإِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ ۖ سُلْطَنًا ۖ وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴾

¹⁸⁰⁴ Soerat al-A’raaf (7), aayah 32.

¹⁸⁰⁵ Al-Quertoebie, *Djaami’ li-Ah’kaam al-Qor-aan*, vol. 7, p. 195.

¹⁸⁰⁶ Ibid., vol. 7, p. 198.

¹⁸⁰⁷ Ibid., vol. 7, p. 199. Zie ook at-Tabarie, *Djaami’oe l-Bayaan*, vol. 8, p. 162-167.

“Zeg (O Moh’ammed): ‘Waarlijk, mijn Heer heeft slechts de gruweldaden verboden (de zedeloosheid), wat daarvan zichtbaar is en wat verborgen is, en de zonden en de onderdrukking, dat is ver van rechtvaardigheid, en dat jullie deelgenoten toekennen aan Allah waarvoor Hij geen toestemming neergezonden heeft, en dat jullie zeggen over Allah wat jullie niet weten ¹⁸⁰⁸” ¹⁸⁰⁹

Allah ﷻ berispte ook de ongelovigen van Mekkah voor het verbieden van de goede dingen die Hij voor hen neergezonden had. Allah ﷻ zegt:

﴿ قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِنْ رِزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِنْهُ حَرَامًا وَحَلَلًا قُلْ ۗ إِنَّ اللَّهَ أَدْبَرَ الْأُذُنَ لَكُمْ ۗ أَمْ عَلَى اللَّهِ تَفْتُرُونَ ﴾

“Zeg (O Moh’ammed, tegen de polytheïsten): ‘Vertel mij over hetgeen Allah neergezonden heeft tot jullie aan levensonderhoud, waarvan jullie verboden en toegestaan gemaakt hebben (volgens jullie begeerten ¹⁸¹⁰)!’ Zeg (O Moh’ammed): ‘Heeft Allah dit voor jullie toegestaan of verzinnen jullie leugens over Allah!’” ¹⁸¹¹

Dit is een retorische vraag die duidt op een afkeuring. Met andere woorden: “Zeg tegen hen, O Moh’ammed: ‘Stond Allah jullie toe om toe te staan en te verbieden wat jullie willen!? Nee, voorwaar, jullie verzinnen slechts leugens over Allah!’” ¹⁸¹²

¹⁸⁰⁸ [Allah ﷻ verbood om zaken aan Hem toe te schrijven die Hij niet geopenbaard heeft, door leugens en valse beweringen. Zoals het beweren dat Allah ﷻ een zoon heeft en een deel te verbieden van toegestane voedselwaren en kledij. (*Tefsier al-Moeyassar.*) – AY]

¹⁸⁰⁹ *Soerat al-A’raaf* (7), aayah 33.

¹⁸¹⁰ [Ibn ‘Abbaas, Moedjaahid, ad-Dhahh’aak, Qataadah, ‘Abdoer-Rah’maan ibn Zayd ibn Aslam en anderen zeiden: “Dit vers werd geopenbaard om de afgodenaanbidders te bekritisieren voor hetgeen zij toegestaan en verboden verklaarden, zoals de *bah’ierah*, *saa-ibah* en *waseelah*” (*Tefsier Ibn Kethier.*) De *bah’ierah* is een vrouwtjeskameel wier uiers gespaard werden voor de afgodsbeelden en niemand mocht hen melken. De *saa-ibah* is een vrouwtjeskameel die vrijgelaten werd om vrij te grazen voor de afgodsbeelden, en men mocht er niets op vervoeren. De *waseelah* is een vrouwtjeskameel die vrijgelaten werd voor de afgodsbeelden omdat het een vrouwtjeskameel baarde tijdens haar eerste worp en vervolgens weer een vrouwtjeskameel baarde tijdens haar tweede worp. Zij lieten zo’n kameel vrij als zij twee vrouwtjeskamelen baarde zonder een mannetje ertussen. De *h’aam* is een mannetjeskameel die vrijgesteld werd van het werken nadat het een aantal vastgestelde geslachtsgemeenschappen voltooid had omwille van de afgodsbeelden. – AY]

¹⁸¹¹ *Soerat Yoenoos* (10), aayah 59.

¹⁸¹² Zie al-*Qoertoebie*, *al-Djaami’ li Ah’kaamie al-Qor-aan*, vol. 8, p. 355. Voor meer details, zie at-*Tabarie*, *Djaami’oe l-Bayaan*, vol. 11, p. 127.

We dienen hier echter onderscheid te maken tussen het mijden van overmatige toegestane dingen, dingen die verder gaan dan wat een persoon nodig heeft voor het welzijn van deze religie en waar hij voor beloond wordt indien hij ze verlaat, en het onvoorwaardelijk of in het algemeen verlaten van toegestane dingen. Het laatstgenoemde behoort niet tot de toegestane vorm van onthouding. Waarlijk, het is een vorm van verbieden van hetgeen Allah toegestaan heeft.¹⁸¹³

Dit maakt ook de weerlegging duidelijk van degenen die zeggen dat zij iets verbieden vanwege de wenselijke grote vroomheid en vrees voor Allah ﷻ. De wenselijke grote vroomheid is “wanneer men datgene mijdt waar men bang voor is dat het een oorzaak is voor afkeuring en bestraffing wanneer de meer uitgesproken mening betreffende die handeling niet duidelijk is voor hem. Dit omvat het verrichten van de verplichte daden alsook die daden welke, vanwege enige dubbelzinnigheid, lijken dat zij verplicht kunnen zijn. Het omvat ook de verboden daden alsook die daden welke, wederom vanwege enige dubbelzinnigheid, lijken dat zij verboden kunnen zijn. Als iemand de afkeurenswaardige daden ook hieraan toevoegt, dan zou ik zeggen dat dit uit angst is dat zij een oorzaak voor een tekortkoming en bestraffing kunnen zijn.”¹⁸¹⁴

Hierop berustend, als er iets is dat zonder twijfel toegestaan is, dan is het niet toegestaan om je er van te onthouden in de naam van grote vroomheid. Dit toont aan dat het verbieden van de goede en reine dingen een vorm van extremisme is en het overschrijden van de grenzen, zoals Allah ﷻ zegt:

﴿وَلَا تَعْتَدُوا﴾

“...en overtreed niet...”¹⁸¹⁵

“Dit betekent het overschrijden van de vastgestelde limiet.”¹⁸¹⁶ Eenieder die verbiedt wat Allah ﷻ heeft toegestaan is een extremist in de religie. Dit verbieden van goede dingen heeft ook vorm gekregen in hedendaagse tijden. Maar het is zelden een praktijk die geen theoretische basis hiervoor heeft. Bijvoorbeeld, sommige mensen verbieden het rijden van auto's. Zij pleiten dat het een product van de ongelovigen is. Vergelijkbaar verbieden zij op dezelfde basis andere hedendaagse apparaten.

¹⁸¹³ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 20, p. 133-134.

¹⁸¹⁴ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 20, p. 138.

¹⁸¹⁵ Soerat al-Baqarah (2), aayah 190.

¹⁸¹⁶ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 14, p. 449.

Extremisme in sociaal gedrag

In opstand komen tegen de bestuurders

Geweld is een van de meest opvallende kenmerken van extremisme. In elke discussie over extremisme neemt het een zeer belangrijke plaats in, hetzij in de media of academische kringen. In de media, journalistieke symposia en relevante artikelen, treft men een discussie aan over de fenomenen van extremisme telkens wanneer er een extremistisch incident plaatsvindt of een daad van terrorisme welke wordt toegeschreven aan de islamitische groepen. Evenzo nemen academische onderzoeken en conferenties gewoonlijk toe na een dergelijk incident.

Er is een meningsverschil betreffende het toeschrijven van gewelddadige daden aan islamitische groepen. Sommige mensen beweren dat zij volledig onschuldig zijn aan zulke daden. Een andere groep beschuldigd hen volledig, ook al is er geen bewijs om hun bewering te ondersteunen. In feite gaan zij zo ver in het omschrijven van de islamitische groepen als gewelddadig, dat zij beginnen te voorspellen wat zij in de toekomst zullen gaan doen. Zij geven aan dat wanneer deze groepen de teugels van het regeren zouden overnemen, dat zij de bevolking dan zouden besturen met terreur en op elke afwijkende mening zouden reageren met geweld. Zij schilderen zulke beelden op een honende en beangstigende manier af.¹⁸¹⁷ In feite treft men op de omslag van een boek van Faradj Fawdah, met de titel *al-Irhaab* ("Het Terrorisme"), een afbeelding aan van een man met een volle baard tot aan zijn knieën, een ingekort kledingstuk dragend [d.w.z. een kledingstuk tot boven de enkels¹⁸¹⁸], besmeurd met bloed, en een ijzeren ketting dragend. Het is duidelijk wat deze afbeelding probeert te zeggen.

¹⁸¹⁷ Zie Fuad Zakariyyah, *Nadwat at-Tatarroef ad-Dienie*, p. 107; H'oesayn Ah'mad Amien, *al-Islam fie 'Aalamien Moetaghayyir*, p. 287.

¹⁸¹⁸ [Het is voor mannen niet toegestaan om kleding te dragen dat tot over de enkels hangt, dit wordt *isbaal* genoemd. Aboe Dzar verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷺ gezegd heeft: "Er zijn drie soorten mensen waar Allah niet tegen zal spreken op de Dag der Opstanding, noch zal Hij naar hen kijken, noch zal Hij hen reinigen, en zij zullen een pijnlijke bestraffing ondergaan: degenen waarbij zijn kleding tot beneden zijn enkels hangt, *al-mannaan* [iemand die zijn goede daden veelvuldig opnoemt bij aanwezigheid van mensen (d.w.z. trots)], en de handelaar die zijn producten verkoopt met valse eden." De profeet ﷺ heeft ook gezegd: "Het deel van de kleding dat hangt beneden de enkels is in het Vuur." (Overgeleverd door al-Boekhaarie in zijn *Sah'ieh'*.) Dus de moslimman dient Allah ﷻ te vrezan door zijn kleding (*djalabiyah* of broek etc.) in te korten tot boven zijn enkels, en het niet tot beneden zijn enkels te laten komen. – AY]

Dit geweld wordt verschillende namen gegeven, afhankelijk vanaf welke kant het wordt bekeken. Onder de secularisten en de algemene tendens van de media, wordt het terrorisme genoemd. Degenen die beschuldigd worden van extremisme noemen het *djihaad*. De termen zelf spelen een serieuze rol in dit onderwerp. Maar bij het bespreken van de teksten van de *sharie'ah*, alsook de geschiedkundige ontwikkeling van de eerste term en de opwinding er rondom heen, concluderen wij dat geen van beide termen volledig toepasselijk is, noch acceptabel.

Het woord “terrorisme” is niet acceptabel omdat het onder alle omstandigheden een negatieve gevoelswaarde geeft. Soms is het gebruik van geweld lovenswaardig, zoals het vechten tegen de ongelovigen om het Woord van Allah superieur te maken. Het gebruik van het woord *djihaad* is ook niet acceptabel, omdat *djihaad*, [in deze context] de gerechtvaardigde strijd tegen de ongelovigen, op zichzelf altijd prijzenswaardig is. Maar het gebruik van geweld is in sommige gevallen laakbaar.

De *sharie'ah* benaming die gevonden wordt in de boeken van de *Ahloe s-Soennah* is “het in opstand komen tegen de bestuurders.” Deze “opstand” heeft niet één regelgeving voor alle gevallen. In plaats daarvan verschilt de regelgeving afhankelijk tegen wie de opstand gericht is en de bedoeling van de opstandelingen. Daarom zal ik deze term gebruiken. Ik bestudeerde de uitspraken van de geleerden betreffende het rebelleren tegen een ongelovige bestuurder en tegen een zondige bestuurder ¹⁸¹⁹ en de grenzen van extremisme betreffende zo'n opstand. Vervolgens zal ik, met de hulp van Allah, de duidelijkste vormen van hedendaags extremisme betreffende het rebelleren tegen de bestuurder presenteren.

Rebelleren tegen een ongelovige bestuurder

Alle geleerden zijn het eens dat de *imaamah* (het “bestuur”) van een ongelovige van meet af aan niet correct is. Een ongelovige dient de teugels betreffende controle over de aangelegenheden van de moslims niet in handen te hebben. Als hij verandert naar *koefr*, dan is het verplicht om hem af te zetten als dat mogelijk is. Anders dienen de moslims tegen hem in opstand te komen als zij de mogelijkheid hebben om dit te doen. Ibn al-Moendzir ¹⁸²⁰ gaf aan: “Iedereen van de

¹⁸¹⁹ Ik heb de kwestie van het rebelleren tegen een rechtvaardige bestuurder niet besproken omdat de regelgeving betreffende dit voldoende duidelijk is.

¹⁸²⁰ Hij was *imaam* Aboe Bakr Moh'ammed ibn Ibraahiem ibn al-Moendzir, een *moedjtahid* en een van de voornaamste verzamelaars van kennis. Hij werd *Shaykh al-H'aram* genoemd. Hij schreef een aantal boeken, waaronder *al-Mabsoet* betreffende *fiqh* en *al-Idjmaa'*. Ad-Dzahabie gaf aan: “Ibn al-Moendzir is de schrijver van boeken waarvan

mensen van kennis waar ik van geleerd heb, is het eens dat een ongelovige onder geen enkele omstandigheid het gezag over een moslim dient te hebben.”¹⁸²¹

Al-Qaadhie Aboe Ya’laa¹⁸²² zei: “Als hij ongelooft begaat na zijn geloof, verlaat hij de positie van zijn leiderschap. Er is geen dubbelzinnigheid betreffende dit punt omdat hij de gemeenschap van de Islaam verlaten heeft, en het is verplicht om hem de doodstraf te geven.”¹⁸²³

Al-Qaadhie ‘Iyyaadh gaf aan: “De geleerden zijn het eens dat de *imaamah* (het “bestuur”) niet rechtsgeldig is voor een ongelovige. Als ongelooft tot hem komt en een verandering in de wet of een [ongelovige] afwijking, dan is hij niet langer de bestuurder meer. Gehoorzaamheid tegen over hem komt te vervallen en het is verplicht voor de moslims om hem te bestrijden en hem uit zijn functie te ontheffen. [Vervolgens moeten zij] een rechtvaardige leider [in zijn plaats] aanstellen als zij hier toe in staat zijn. Als dat niet gebeurt, dan is het verplicht voor hen om in opstand te komen en de ongelovige af te zetten.”¹⁸²⁴

Ibn H’adjar gaf aan: “Er is een consensus dat hij verwijderd dient te worden vanwege ongelooft. Het is voor elke moslim verplicht om op dat moment tegen hem in opstand te komen. Eenieder die zich terugtrekt [van die verantwoordelijkheid] zal zondig zijn. En eenieder die tekort heeft aan capaciteit [om zich in te spannen om hem af te zetten] dient van dat land te migreren.”¹⁸²⁵

Veel teksten van de Qor-aan en *Soennah* bewijzen dit standpunt, waaronder:

(1) Allah ﷻ zegt:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ﴾

geen gelijke geschreven zijn.” Hij overleed in 319 H. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 14, p. 490; *al-A’laam*, vol. 5, p. 294.

¹⁸²¹ Geciteerd van Ibn al-Qayyim, *Ah’kaamoe Ahlie ad-Dzimmah*, p. 237. Ik trof het niet aan in *al-Idjmaa’* van Ibn al-Moendzir. As-Safaaqasie haalt deze consensus ook aan. Zie *Irshaad as-Saari*, vol. 10, p. 217.

¹⁸²² Hij was Aboe Ya’laa Moh’ammed ibn al-H’oesayn ibn Moh’ammed ibn Khalf, de geleerde van zijn tijd betreffende juridische grondprincipes en *fiqh*. Hij kwam van de mensen van Bagdad. Zijn positie werd prominent tijdens het bewind van de Abbasidische khaliefen al-Qaadir en al-Qaa-im. Al-Qaa-im stelde hem aan als zijn rechter [*qaadie*]. Hij schreef een aantal boeken waaronder *al-Ah’kaam as-Soeltaaniyyah*. Hij overleed in 458 H. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 18, p. 89; *al-A’laam*, vol. 6, p. 100.

¹⁸²³ *Al-Moetamad fie Oesoel ad-Dien*, p. 243.

¹⁸²⁴ Geciteerd van an-Nawawie, *Sharh’ Sah’ieh’ Moeslim*, vol. 12, p. 229.

¹⁸²⁵ Ibn H’adjar, *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 13, p. 123.

“O degenen die geloven! Gehoorzaam Allah en gehoorzaam de boodschapper ¹⁸²⁶ (Moh’ammed ﷺ) en degenen onder jullie (moslims) met gezag ¹⁸²⁷ ...” ¹⁸²⁸

De woorden **“onder jullie”** betekenen “van de gelovigen.” Eenieder die niet behoort tot de gelovigen heeft geen recht op gehoorzaamheid.

- (2) ‘Oebaadah ibn as-Saamit zei: “We legden de eed van trouw af tegenover de boodschapper van Allah ﷺ om te luisteren en te gehoorzamen of we nou energiek zijn of uitgeput, in onze moeilijke tijden en in onze gemakkelijke tijden, en zelfs als anderen de voorkeur wordt gegeven boven ons. En wij zouden niet vechten tegen de bestuurder tenzij we een duidelijk ongeloof zouden zien waarvoor jullie een bewijs van Allah hebben.” ¹⁸²⁹

Ibn Battaal verduidelijkte dat de geleerden zeggen: “Als er een duidelijke *koefr* in de bestuurder voorkomt, dan is het niet toegestaan om hem daarin te gehoorzamen. In feite is het strijden tegen hem verplicht voor degene die de mogelijkheid heeft om dat te doen. Deze *h’adieth* is de basis voor hun standpunt.” ¹⁸³⁰

Er zijn een aantal overleveringen voor deze *h’adieth*. Een van hen geeft aan: “Tenzij het een duidelijke ongehoorzaamheid is tegenover Allah.” ¹⁸³¹ Een andere geeft aan: “Zolang hij jullie niet beveelt om een duidelijke zonde te begaan.” ¹⁸³²

An-Nawawie gaf tijdens het uitleggen van deze overleveringen aan dat wat met *koefr* bedoeld wordt in al-Boekhaarie’s overlevering zonde is. Hij zei: “De betekenis van *koefr* hier is zonde... De betekenis van de *h’adieth* is: redetwist niet met de leidinggevende betreffende zijn bevel en maak geen bezwaar op hem tenzij je een duidelijke ondeugd van hem ziet welke bevestigd is volgens de principes van de Islaam. Als je dat ziet, maak hier bezwaar op en

¹⁸²⁶ [Zie Jamaal al-Din M. Zarabozo, *Het Belang en de Autoriteit van de Soennah*, uitgegeven door Uitgeverij Momtazah. – AY]

¹⁸²⁷ [Leiders onder de moslims dienen gehoorzaamd te worden, maar alleen wat deze leiders bevelen in gehoorzaamheid tegenover Allah ﷻ en niet wat ongehoorzaamheid tegenover Allah ﷻ met zich meebrengt, want er is geen gehoorzaamheid jegens een schepsel als dat ongehoorzaamheid tegenover Allah ﷻ - de Schepper - betekent, zoals vermeld wordt in authentieke *ah’aadieth*. – AY]

¹⁸²⁸ *Soerat an-Nisaa-e* (4), *ayyah* 59.

¹⁸²⁹ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

¹⁸³⁰ Geciteerd van Ibn H’adjar, *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 13, p. 7.

¹⁸³¹ Zie Ibn H’adjar, *Fat-h’*, vol. 13, p. 8.

¹⁸³² Overgeleverd door Ah’mad. Zie Ibn H’adjar, *Fat-h’*, vol. 13, p. 8.

sprek de waarheid waar je ook bent. Maar betreffende het in opstand komen tegen hen en hen bevechten, dat is verboden volgens de consensus van de moslims, ook al zijn zij zondaars en tirannen.”¹⁸³³

Er is ook gezegd dat de betekenis van zonde en ongehoorzaamheid hier feitelijk *koefr* is. Dat wil zeggen, men gaat niet tegen de bestuurder in tenzij er een duidelijke *koefr* bij hem voorkomt. Al-Kirmaanie gaf aan dat de betekenis van “tenzij jullie een duidelijke *koefr* van hen zien” is “*koefr* in overeenstemming met de kennelijke betekenis.”¹⁸³⁴ Dit alles is een meningsverschil betreffende variatie [en zijn niet tegenstrijdig] omdat elke overlevering toegepast kan worden op afzonderlijke gevallen. Ibn H’adjar gaf aan: “Wat klaarblijkelijk is, is dat de overlevering die *koefr* aangeeft toegepast wordt op het geval waar de discussie betreffende het bestuur zelf is. Met andere woorden, het is niet toegestaan om te redetwisten of te vechten op een manier waardoor het bestuur wordt geschaad tenzij een duidelijke *koefr* is begaan. De overlevering die zonde aangeeft wordt begrepen dat het verwijst naar een geschil minder dan dat, het bestuur zelf betreffende. Als dit het bestuur zelf niet schaadt en er is een zonde begaan, dan moet er ook bezwaar gemaakt worden op de daad en met vriendelijkheid worden afgewezen om de waarheid voor hem te duidelijk te maken zonder enige vorm van geweld.”¹⁸³⁵

Deze geleerden verschillen echter niet van mening betreffende hun interpretaties wanneer het aankomt op de toelaatbaarheid van het rebelleren tegen een ongelovige regeerder. Hun meningsverschillen zijn slechts met betrekking tot de betekenis van het woord *koefr* in de *h’adieth*, aangezien andere overleveringen zonde of ongehoorzaamheid tegenover Allah hebben aangegeven.¹⁸³⁶

Deze *h’adieth* geeft expliciet aan dat de *koefr* die een opstand toestaat, een duidelijke onbetwistbare *koefr* dient te zijn (*koefr bawaah*). Al-Khataabie gaf tijdens het uitleggen van het woord *bawaah* aan: “[Het betekent] zichtbaar, zeer duidelijk. Men zegt: “Een ding heeft *baah’a*, *yaboeh’oe biehie*, *boeh’an* en *bawaah’an*” wanneer het openbaar en manifest gemaakt is.”¹⁸³⁷

¹⁸³³ An-Nawawie, *Sharh’ Sah’ieh’ Moeslim*, vol. 12, p. 229.

¹⁸³⁴ *Sharh’ Sah’ieh’ al-Boekhaarie*, vol. 24, p. 148. Zie ook Ibn H’adjar, *Fat-h’*, vol. 13, p. 8.

¹⁸³⁵ Ibn H’adjar, *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 13, p. 8.

¹⁸³⁶ Ik heb dit aangegeven vanwege het misverstand dat sommige hebben dat het verwijst naar de toelaatbaarheid van een gewapende opstand tegen een zondige bestuurder.

¹⁸³⁷ Geciteerd van Ibn H’adjar, *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 13, p. 8.

Evenzo dient het bewijs vastgesteld te zijn dat het werkelijk *koefr* is. Ibn H'adjar gaf aan betreffende de woorden "waarvoor jullie een bewijs van Allah hebben": "Dat wil zeggen een expliciet vers of authentiek verslag wat niet open voor interpretatie is." ¹⁸³⁸

(3) Oemm Salamah ¹⁸³⁹ رضي الله عنها verhaalde dat de profeet ﷺ gezegd heeft:

«إنه يستعمل عليكم أمراء فتعرفون و تنكرون فمن كره فقد برئ و من أنكر فقد سلم و لكن من رضي و تابع.» قالوا: «أفلا نقاتلهم؟» قال: «لا ما صلوا.»

"Leiders zullen over jullie aangesteld worden. Jullie zullen een deel van wat zij doen erkennen en andere aspecten verwerpen. Degene die een afkeer heeft [van die situatie] zal onschuldig zijn [van zonde]. Degene die er bezwaar op maakt zal veilig zijn [met betrekking tot zijn religie]. Maar degene die tevreden is en volgt [zal zijn zonde op zich hebben]." Zij zeiden: "O boodschapper van Allah! Zullen we hen niet bevechten?" Hij zei: "Nee, niet zolang als zij bidden." ¹⁸⁴⁰

(4) 'Awf ibn Maalik ¹⁸⁴¹ رضي الله عنه verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷺ gezegd heeft:

«خيار أئمتكم الذين تحبونهم ويحبونكم وتصلون عليهم ويصلون عليكم وشرار أئمتكم الذين تبغضونهم ويبغضونكم وتلعنونهم ويلعنونكم قالوا قلنا يا رسول الله أفلا نناذبهم عند ذلك قال لا ما أقاموا فيكم الصلاة لا ما أقاموا فيكم الصلاة ألا من ولي عليه وال فرآه يأتي شيئاً من معصية الله فليكره ما يأتي من معصية الله ولا ينزعن يدا من طاعة.»

"De beste van jullie leiders zijn diegenen waarvan jullie houden en zij houden van jullie. Jullie bidden voor hen en zij bidden voor jullie.

¹⁸³⁸ Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 13, p. 8.

¹⁸³⁹ Zij was de moeder der gelovigen Hind bint Soehayl رضي الله عنها, een van de vrouwen van de profeet ﷺ. Hij trouwde met haar in het vierde jaar na de *hidjrah*. Zij was een van de meest intelligente en best gemanieerde van de mensen. Zij had een mening welke de profeet ﷺ beïnvloedde op de Dag van Hoedaybiyyah, wat aldus haar intelligentie aantoont. Ze overleed in al-Medienah. Er is een meningsverschil over de datum van haar overlijden, maar het is zeker dat zij oud geworden was. Zie *al-Isaabah*, vol. 3, p. 221; *al-A'laam*, vol. 8, p. 97-98.

¹⁸⁴⁰ Overgeleverd door Moeslim.

¹⁸⁴¹ Hij was 'Awf ibn Maalik al-Ashdja'ie al-Ghatafaanie رضي الله عنه, een van de metgezellen. De eerste veldslag waar hij aan deelnam is Khaybar. Hij droeg de banier van de stam van Ashdja bij de verovering van Mekkah. Hij woonde een tijdje in Hims [stad in Syrië] en vestigde zich vervolgens in Damascus. Hij overleed in 73 H. Er zijn 67 *ah'aadieth* op zijn gezag overgeleverd. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 2, p. 487; *al-Isaabah*, vol. 7, p. 179; *al-A'laam*, vol. 5, p. 96.

De slechtste van jullie leiders zijn diegenen die jullie haten en zij haten jullie. Jullie vervloeken hen en zij vervloeken jullie.” Zij zeiden: ‘O boodschapper van Allah! Zullen wij hen daarvoor bevechten en bestrijden?’ Hij antwoordde: ‘Nee, niet zolang zij het gebed onder jullie verrichten. Nee, niet zolang zij het gebed onder jullie verrichten. Als iemand aangesteld wordt boven een persoon en hij ziet van hem enige daad van ongehoorzaamheid tegenover Allah, hij dient een afkeer te hebben van wat hij doet aan ongehoorzaamheid tegenover Allah, maar hij dient zijn hand niet van gehoorzaamheid te verwijderen.’”¹⁸⁴²

Deze *ah'aadieth* maken duidelijk dat rebellie tegen de leiders plaatsvindt wanneer zij de gebeden verlaten of als zij ze niet onder de mensen verrichten. As-Shawkaanie merkte op toen hij commentaar gaf op de woorden “niet zolang zij het gebed onder jullie verrichten”: “Dit duidt aan dat het niet toegestaan is om tegen de leiders te vechten met het zwaard zolang dat zij het gebed verrichten.”¹⁸⁴³

Het verlaten van de gebeden is een vorm van *koefr* in Allah, zoals de profeet ﷺ gezegd heeft:

«العهد الذي بيننا و بينهم الصلاة فمن تركها فقد كفر.»

“Het verbond dat tussen ons en hen [de ongelovigen] is, is het gebed. Eenieder die er afstand van doet heeft een daad van ongeloof begaan.”¹⁸⁴⁴

Al-Qaadhie 'Iyyaadh gaf aan: “De geleerden zijn het eens dat de *imaamah* (het “bestuur”) niet rechtsgeldig is voor een ongelovige. Als ongeloof tot hem komt en een verandering in de wet of een [ongelovige] afwijking, dan is hij niet langer de bestuurder meer. Dit is het geval als hij afstand neemt van het verrichten van het gebed en [mensen] er toe oproept.”¹⁸⁴⁵

Zelfs volgens de mening dat het verlaten van het gebed uit onachtzaamheid geen vorm van *koefr* is, is het feit dat de bestuurder het gebed niet onder de moslims verricht een aanwijzing dat hij de [verplichting van de] gebeden ontkent. Vandaar is de kwestie niet een vraagstuk van het niet bidden op zich, zodat hij beschouwd kan worden als gewoonweg onachtzaam, maar het is een kwestie van dat hij de

¹⁸⁴² Overgeleverd door Moeslim, Ah'mad, ad-Daarimie, Ibn Abie 'Aasim en al-Bayhaqie.

¹⁸⁴³ As-Shawkaanie, *Nayl al-Awtaar*, vol. 7, p. 197.

¹⁸⁴⁴ Overgeleverd door at-Tirmidzie, Ibn Maadjah en Ah'mad. Al-H'aakim leverde het ook over en verklaarde het authentiek. Ad-Dzahabie was het er mee eens.

¹⁸⁴⁵ Geciteerd van an-Nawawie, *Sharh' Sah'ieh' Moeslim*, vol. 12, p. 229.

verrichting ervan niet toestaat. Dit is niet mogelijk door slechts onachtzaamheid. Dit moet betekenen dat hij de status van verplichting ontkent.¹⁸⁴⁶

Dit is de kern van de teksten die de toelaatbaarheid aanduiden van het rebelleren tegen een ongelovige bestuurder, en verwante *ah'aadieth* die verbieden om te gehoorzamen en te luisteren naar [het bevel om] ongehoorzaam te zijn tegenover Allah ﷻ. Wat betreft de uitspraak van de profeet ﷺ...

«إسمعوا و أطيعوا و إن استعمل عليكم عبد حبشي كأن رأسه زبيبة ما أقام فيكم كتاب الله.»

“Luister en gehoorzaam, zelfs als een Abessijnse [Ethiopische] slaaf, wiens hoofd is als een rozijn, de leiding over jullie gegeven wordt, zolang hij het Boek van Allah onder jullie instelt”¹⁸⁴⁷

...dit betekent niet dat het goedgekeurd is om in opstand te komen tegen een onrechtvaardige bestuurder. Het duidt alleen maar aan dat er geen gehoorzaamheid is tegenover de leider in iets dat ongehoorzaamheid tegenover Allah ﷻ met zich meebrengt. Als enige bepaling van goddeloosheid, anders dan wat Allah ﷻ heeft geopenbaard, plaatsvindt, is het niet toegestaan om tegen de leider in opstand te komen, zoals ik duidelijk zal maken, als Allah dat wil. Maar als *koefr* plaatsvindt, dan is het goedgekeurd om tegen hem in opstand te komen zoals voorgaande bewijzen aantonen, terwijl men de *sharie'ah* parameters, die ik later in dit hoofdstuk zal bespreken, in overweging neemt. En Allah weet het best.

Rebelleren tegen een zondige of tirannieke bestuurder

De mensen van de *qiblah* [d.w.z. de moslims] verschillen enorm van mening met betrekking tot de regelgeving voor de onrechtvaardige bestuurders. De meningen zijn zo variërend dat vele meningen ontspruiten uit één opvatting, want elke groep voegt een nieuwe voorwaarde of beperking er aan toe. Deze kwestie wordt beschouwd als een van de meest controversiële kwesties van deze gemeenschap. Hierdoor heeft bloed gevloeid en bezittingen zijn ingenomen. Al-Shahristaanie gaf aan: “Het grootste meningsverschil van deze

¹⁸⁴⁶ Voor meer informatie over de kwestie van het ongeloof van degene die afstand neemt van het gebed, zie Ibn al-Qayyim, *Kitaab as-Salaah*, passim [op verschillende plaatsen].

¹⁸⁴⁷ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Ibn Maadjah, an-Nasaa-ïe en Ah'mad. [Het laatste en meest relevante deel van de *h'aadieth* hierboven is eigenlijk alleen van Ah'mad. – JZ]

gemeenschap is het meningsverschil betreffende het khalifaat. De zwaarden zijn niet getrokken in de Islaam in verband met enige religieuze kwestie zoals ze zijn getrokken in verband met het vraagstuk betreffende de bestuurder in elk tijdperk.”¹⁸⁴⁸

Aboe al-H’asan al-As-h’arie¹⁸⁴⁹ heeft de verschillende meningen betreffende deze kwestie samengevat: “De mensen splitsten betreffende [het gebruik van] het zwaard in vier meningen. (1) De Moe’tazilah, Zaydis, Khawaaridj en vele van de Moerdjidieten zeggen dat het verplicht is om het te gebruiken als we in staat zijn om het zwaard te gebruiken om de rebellen te verwijderen en om de waarheid en rechtvaardigheid te bewerkstelligen. (2) De Rawaafidh [Shie’ah] zeggen dat het gebruik van het zwaard niet rechtsgeldig is, ook al is er iemand gedood, totdat de [te verwachte] *imaam* verschijnt en hij het gebruik ervan beveelt. (3) Aboe Bakr ibn al-Asam¹⁸⁵⁰ en degenen die het met hem eens waren, zeggen dat als de mensen het eens zijn over een rechtvaardige *imaam*, dan dienen zij te rebelleren en het zwaard met hem te gebruiken en de rebellen en tirannen te verwijderen. (4) Anderen zeggen dat het gebruik van het zwaard ongeldig is, ook al worden mensen gedood en ook al is de *imaam* rechtvaardig of onrechtvaardig. Wij dienen hem niet af te zetten, ook al is hij zondig. Zij verwerpen het idee van rebelleren tegen de bestuurder en zijn volledig tegen dit idee. Dit is de mening van de *ash’aab al-h’adieth* (volgelingen van *h’adieth*).”¹⁸⁵¹

At-Tabarie gaf aan: “De vroegere geleerden verschilden van mening betreffende het bevelen van het goede.”¹⁸⁵² Een groep zegt dat het verplicht is onder alle omstandigheden... Een andere groep zegt dat het verplicht is om het kwaad te verwijderen met de voorwaarde dat degene die het kwaad afweert geen schade ondervindt, of dat hij niet gedood wordt enzovoort. Anderen zeggen dat hij het met zijn hart dient

¹⁸⁴⁸ *Al-Milaal wa an-Nih’aal*, vol. 1, p. 21-22.

¹⁸⁴⁹ Hij was Aboe al-H’asan ‘Aliy ibn Ismaa’iel ibn Is-h’aaq. Oorspronkelijk accepteerde hij het Moe’tazilah standpunt, maar nam vervolgens afstand van hun meningen en werd bekend vanwege zijn verzet tegen hen. Hij volgde vervolgens de Koellaabiyyah opvatting en ook van hen nam hij afstand, terugkerend naar het standpunt van de *Ahloe as-Soennah wa l-Djama’aah*. Hij overleed in Bagdad in 324 H. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 15, p. 85; *al-A’laam*, vol. 4, p. 263.

¹⁸⁵⁰ Hij was Aboe Bakr ‘Abdoe r-Rah’maan ibn Kaysaan al-Asam, een van de meest welbespraakte van de mensen en meest onderlegde in zijn tijd. Hij beschouwde ‘Aliy ؑ verkeerd en stelde Moe’aawiyah ؑ in het gelijk. Hij behoorde tot de Moe’tazilah. Zie *Firaq wa Tabaqaat al-Moe’tazilah*, p. 65-66.

¹⁸⁵¹ *Maqaalaat al-Islaamiyyen*, vol. 2, p. 140.

¹⁸⁵² De geleerden hebben verschillende termen gebruikt om hetzelfde concept uit te drukken: soms noemden zij het “rebelleren tegen de bestuurder,” “bevelen van het goede en het kwade uitroeien,” of “[het gebruik van] het zwaard.”

te verwerpen...”¹⁸⁵³ Vervolgens geeft hij aan: “De juiste mening is het in overweging nemen van de aangegeven voorwaarden.”¹⁸⁵⁴

We kunnen ze in het licht van deze meningen in twee groepen van meningen verdelen:

- (1) Het verbod om in opstand te komen tegen onderdrukkende of zondige bestuurders.
- (2) De toelaatbaarheid om in opstand te komen tegen onderdrukkende of zondige bestuurders.

Hieronder volgt een verduidelijking van deze twee opvattingen met hun duidelijke bewijzen, en een bespreking van wat de sterkere mening is:

De eerste mening:

De meerderheid van de *Ahloe s-Soennah wa l-Djama'aah* zijn van mening dat het verboden is om een gewapende opstand te houden tegen onderdrukkende of zondige bestuurders, zolang als hun onrecht niet het niveau bereikt van *koefr*. Dit was de mening van een aantal van de metgezellen, waaronder Sa'd ibn Abie Waqqaas¹⁸⁵⁵, Oesaamah ibn Zayd, Ibn 'Oemar, Moh'ammed ibn Maslamah¹⁸⁵⁶ en anderen ﷺ. Dit is ook de mening van de grote meerderheid van de *ahloe l-h'adieth* (volgelingen van *h'adieth*).¹⁸⁵⁷ Een aantal geleerden beweerde een consensus betreffende dit punt, waaronder an-Nawawie die zei: “Wat betreft het rebelleren tegen hen en hen bevechten, dit is verboden volgens de consensus van de moslims, zelfs als zij zondig of onderdrukkers zijn.”¹⁸⁵⁸ Al-Kirmaanie zei ook: “De juristen zijn het allemaal eens dat de *imaam* die de macht overgenomen heeft gehoorzaamd dient te worden zolang hij de gezamenlijke gebeden en

¹⁸⁵³ Geciteerd van Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 13, p. 53.

¹⁸⁵⁴ Ibid.

¹⁸⁵⁵ Hij was Sa'd ibn Maalik ibn Zahrah ﷺ, een van de tien die het goede nieuws over het Paradijs ontvingen en de laatste van die tien die overleed. Hij was de eerste die een pijl afschoot omwille van Allah ﷻ. Allah ﷻ antwoordde op zijn smeekbeden. Hij veroverde Irak. Hij ontwierp de nieuwe stad Kufah en keerde vervolgens terug naar al-Medienah. Hij overleed in 55 H. Er zijn 271 *ah'aadieth* op zijn gezag overgeleverd. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 1, p. 92; *al-Isaabah*, vol. 4, p. 160; *al-A'laam*, vol. 3, p. 87.

¹⁸⁵⁶ Hij was Aboe 'Abdoe r-Rah'maan Moh'ammed ibn Maslamah al-Awsie al-Ansaarie ﷺ, een van de metgezellen van de profeet ﷺ. Hij nam deel aan de veldslag van Bedr en de volgende veldslagen, behalve Taboek. Tijdens enkele expedities liet de profeet ﷺ hem achter als verantwoordelijke voor de aangelegenheden. Hij bemoeide zich niet met de burgeroorlog en overleed in al-Medienah in 43 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 2, p. 369; *al-Isaabah*, vol. 9, p. 131; *al-A'laam*, vol. 7, p. 97.

¹⁸⁵⁷ Zie Ibn H'azm, *al-Fasl fie al-Milaal wa an-Ahwa-e wa an-Nih'aal*, vol. 4, p. 19; al-Baaqilaanie, *at-Tamhied*, p. 186; Aboe Ya'la, *al-Ah'kaam as-Soel'taaniyyah*, p. 4-5.

¹⁸⁵⁸ An-Nawawie, *Sharh' Sah'ieh' Moeslim*, vol. 12, p. 229.

de *djihaad* verricht. [Dit is zo] tenzij hij een duidelijke *koefr* begaat waarin het niet toegestaan is om hem in te gehoorzamen. Waarlijk, [in dat geval] is het verplicht om tegen hem te strijden door degenen die de mogelijkheid hebben om dat te doen.”¹⁸⁵⁹ Ibn Battaal zei ook: “De juristen zijn het allemaal eens dat het verplicht is om de bestuurder die de controle heeft genomen te gehoorzamen en *djihaad* met hem te verrichten. Hem gehoorzamen is beter dan tegen hem in opstand komen. [Deze optie] voorkomt het laten vloeien van bloed en catastrofes... Er is geen uitzondering hiervoor tenzij de bestuurder verzeild raakt in een overduidelijke *koefr*.”¹⁸⁶⁰

Degenen die een consensus beweren betreffende dit punt worden beantwoord door te wijzen naar de opstand van al-H’asan, Ibn az-Zoebayr en de mensen van al-Medienah tegen de Oemayyaden.¹⁸⁶¹ Blijkbaar schikten *Ahloe s-Soennah* en gingen zij akkoord met het verbod op rebellie na die burgeroorlogen. Waarlijk, een geleerde gaf aan: “Oorspronkelijk was er een meningsverschil betreffende deze kwestie en vervolgens werd de consensus bereikt dat het verboden is om tegen hen in opstand te komen.”¹⁸⁶² De bevestiging van de *Ahloe s-Soennah* dat het verboden is om tegen de bestuurders in op stand te komen is zeer duidelijk in hun schriftuur. In feite beschouwen sommigen dat als een kwestie van geloofsovertuiging en rekenen het tot hun punten van geloof.¹⁸⁶³ Ibn Taymiyyah gaf aan: “De mening van

¹⁸⁵⁹ Al-Kirmaanie, *Sharh’ Sah’ieh’ al-Boekhaarie*, vol. 10, p. 169.

¹⁸⁶⁰ Geciteerd van Ibn H’adjar, *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 7, p. 13.

¹⁸⁶¹ Zie an-Nawawie, *Sharh’ Sah’ieh’ Moeslim*, vol. 12, p. 229. De Oemayyaden die as-Shaam en Andalusië bestuurden waren de nakomelingen van Oemayyah ibn ‘Abdoe Shams ibn ‘Abdoe Manaaf ibn Qasie, die een militaire leider was van de Qoeraysh in de Dagen van Onwetendheid. Zie *al-A’laam*, vol. 2, p. 23. [Omajjaden, ook wel Oemajjaden of Umayyaden: een islamitische dynastie (regerende familie), waartoe zowel de khaliefen behoorden die het Arabisch-Islamitische Rijk van 661 tot 750 n.C. geregeerd hebben, als de uit dezen voortgekomen Spaanse Omajjaden (756–1027 n.C.). De Omajjaden ontlenden deze naam aan de Banoe Oemayyah (Omajja), één van de clans van de Mekkaanse stam der Koeraishieten (Qoeraysh). – AY]

¹⁸⁶² An-Nawawie, *Sharh’ Sah’ieh’ Moeslim*, vol. 12, p. 229.

¹⁸⁶³ In zijn geloofsovertuiging van de *Ahlie as-Soennah*, gaf *imaam* Ah’mad aan: “[Wij geloven in] het luisteren naar en gehoorzamen van de *a-immah* [leiders] en bevelhebber van de gelovigen, hetzij vroom of zondig, en eenieder die de positie van khalief bekleedt en de mensen verzamelen zich rondom hem en zijn tevreden met hem.” Zie al-Laalakaaie, *Sharh’oe Oesoelie l’tiqaadie Ahlie as-Soennah*, vol. 1, p. 160. Zie ook de geloofsovertuiging van Ibn al-Medienie in datzelfde boek, vol. 1, p. 168. Zie ook wat Ibn Abie H’aatim verhaalde van zijn vader en van Aboe Zarah in datzelfde boek, vol. 1, p. 177. Zie ook al-Aadjoerie, *as-Sharie’ah*, p. 38, waar hij een hoofdstuk heeft met de titel “Betreffende het luisteren naar en gehoorzamen van eenieder die de leiding heeft over de aangelegenheden van de moslims, en het geduld hebben met hen als zij onrechtvaardig zijn, en niet tegen hen rebelleren zolang als zij het gebed verrichten.” En *imaam* at-Tah’aawie gaf aan [in zijn bekende geloofsbelijdenis]: “Wij geloven niet in het rebelleren tegen onze bestuurders en degenen die leiding over ons hebben, zelfs al zijn zij onrechtvaardig. Wij maken geen smeekbeden tegen hen, noch verwijderen wij onze

de *Ahloe s-Soennah* is volgens de opvatting dat vechten vermeden dient te worden tijdens burgeroorlogen vanwege de authentieke *ah'aadieth* die van de profeet ﷺ bevestigd zijn. Vervolgens begonnen zij [de *Ahloe s-Soennah*] dat te noemen in hun geloofsleer. Zij bevelen geduld tegenover de onrechtvaardigheid van de leiders en [zij bevelen] het mijden van vechten tegen hen. [Dit was hun conclusie] hoewel een aantal mensen van kennis en geloof gevochten hadden in burgeroorlogen.”¹⁸⁶⁴

Ibn H'adjar weerlegde degenen die al-H'asan ibn Saalih' al-Hamadhaanie¹⁸⁶⁵ bekritiseerden omdat hij van mening was dat men tegen de bestuurders in opstand mag komen. Ibn H'adjar zei: “Zij geloofden in het gebruik van het zwaard; dat wil zeggen, zij geloofden in gewapende rebellie tegen onrechtvaardige bestuurders. Dat was een oude mening onder de vroegere geleerden. Maar de kwestie werd bepaald tot het verlaten daarvan omdat men zag dat zo'n daad leidt naar iets groter [qua kwaadaardigheid]. De gebeurtenissen van al-Harrah en Ibn al-Ashath¹⁸⁶⁶ en anderen zijn waarlijk lessen voor degenen die nadenken.”¹⁸⁶⁷

Dit maakt duidelijk dat deze mening de mening is waar *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah* zich aan gehouden hebben en het over eens zijn. In feite zijn sommige van hun rechtsgeleerden van mening dat dit hun consensus is, aangezien een van hen zei: “Het verbod van rebellie tegen een onrechtvaardige bestuurder is genomen van de consensus van de latere generatie van de volgelingen.”¹⁸⁶⁸

De bewijzen voor de eerste mening:

handen van de gehoorzaamheid tegenover hen. Wij zien gehoorzaamheid tegenover hen als een verplichte gehoorzaamheid tegenover Allah zolang zij geen daad van ongehoorzaamheid [tegenover Allah ﷻ] bevelen. We bidden voor hen dat ze goedheid en welzijn mogen hebben.” *Sharh'oe al-'Aqiedatie at-Tah'aawiyyah*, vol. 2, p. 540.

¹⁸⁶⁴ Ibn Taymiyyah, *Minhaadjoe as-Soennah*, vol. 4, p. 529-530.

¹⁸⁶⁵ Hij was al-H'asan ibn Saalih' al-Hamadhaanie al-Koefie, een van de leiders van een Zaydie sekte. Hij was een jurist. Hij overleed in 168 H. terwijl hij zich schuil hield voor khalief al-Mahdie die hem wilde doden. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 7, p. 361; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 2, p. 285; *al-A'laam*, vol. 2, p. 193.

¹⁸⁶⁶ Hij was 'Abdoe r-Rah'maan ibn Moh'ammed ibn al-Ashath, een dappere militaire leider. Hij kwam in opstand tegen de leiding van al-H'adjaadj. Hij rukte op naar Irak. In eerste instantie was hij succesvol, maar werd uiteindelijk toch verslagen. Hij werd tenslotte gedood in 58 H. en zijn hoofd werd naar al-H'adjaadj gestuurd. Zie *al-A'laam*, vol. 3, p. 323.

¹⁸⁶⁷ Ibn H'adjar, *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 2, p. 288.

¹⁸⁶⁸ As-Sharqaawie, *H'aashiyat as-Sharqaawie*, vol. 2, p. 398. Zie al-Baydjamie, *H'aashiyat al-Baydhramie*, vol. 4, p. 300.

De voorstanders van deze eerste mening ondersteunen hun opvatting met een aantal bewijzen. Deze kunnen als volgt geclassificeerd worden:

- (1) De teksten die melding maken van het bevel om te gehoorzamen en om je gelofte niet te verbreken. In feite geven zij expliciet aan dat men geduldig moet zijn ondanks de onrechtvaardigheid van de bestuurders. Deze teksten omvatten de volgende:

(a) Allah ﷻ zegt:

﴿يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِيَ الْأَمْرِ مِنْكُمْ﴾

“O degenen die geloven! Gehoorzaam Allah en gehoorzaam de boodschapper (Moh’ammed ﷺ) en degenen onder jullie (moslims) met gezag ...” ¹⁸⁶⁹

Zolang degenen die de leiding hebben binnen de omschrijving vallen dat ze geloof hebben, is het niet toegestaan om tegen hen in opstand te komen.

- (b) ‘Oebaadah ibn as-Saamit zei: “We legden de eed van trouw af tegenover de boodschapper van Allah ﷻ om te luisteren en te gehoorzamen of we nou energiek zijn of uitgeput, in onze moeilijke tijden en in onze gemakkelijke tijden, en zelfs als anderen de voorkeur wordt gegeven boven ons. En wij zouden niet vechten tegen de bestuurder tenzij we een duidelijk ongelooft zouden zien waarvoor jullie een bewijs van Allah hebben.” ¹⁸⁷⁰

Al-Kirmaanie gaf aan: “In deze *h’adieth* [is bewijs] dat de bestuurder niet verwijderd dient te worden vanwege zondigheid, omdat er door hem af te zetten bloed zal vloeien en een burgeroorlog en verdeeldheid zal plaatsvinden. Het kwaad en de schade door hem af te zetten is groter dan wat plaatsvindt wanneer hij blijft.” ¹⁸⁷¹

¹⁸⁶⁹ Soerat an-Nisaa-e (4), aayah 59.

¹⁸⁷⁰ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

¹⁸⁷¹ Al-Kirmaanie, *Sharh’ Sah’ieh’ al-Boekhaarie* p. 169.

Ibn Taymiyyah zei over deze *h'adieth*: “Hij heeft hen opgedragen om te gehoorzamen en verbood hen om de mensen van hun posities te verwijderen en hij heeft hen bevolen om te staan voor de waarheid.”¹⁸⁷²

Dit is het geval wanneer de kwestie niet de toestand van een duidelijke en ondubbelzinnige *koefr* bereikt heeft waarvoor bewijs is tegen de bestuurder.

- (c) ‘Awf ibn Maalik verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷻ gezegd heeft:

«خيار أئمتكم الذين تحبونهم ويحبونكم ويصلون عليكم وتصلون عليهم وشرار أئمتكم الذين تبغضونهم ويبغضونكم وتلعنونهم ويلعنونكم قيل يا رسول الله أفلا نناذبهم بالسيف فقال لا ما أقاموا فيكم الصلاة وإذا رأيتم من ولائكم شيئا تكرهونه فاكرهوا عمله ولا تنزعوا يدا من طاعة.»

“De beste van jullie leiders zijn diegenen waarvan jullie houden en zij houden van jullie. Jullie bidden voor hen en zij bidden voor jullie. De slechtste van jullie leiders zijn diegenen die jullie haten en zij haten jullie. Jullie vervloeken hen en zij vervloeken jullie.” Zij zeiden: “O boodschapper van Allah! Zullen wij hen daarvoor bevechten en bestrijden?” Hij antwoordde: “Nee, niet zolang zij het gebed onder jullie verrichten. Nee, niet zolang zij het gebed onder jullie verrichten. Als iemand aangesteld wordt boven een persoon en hij ziet van hem enige daad van ongehoorzaamheid tegenover Allah, hij dient een afkeer te hebben van wat hij doet aan ongehoorzaamheid tegenover Allah, maar hij dient zijn hand niet van gehoorzaamheid te verwijderen.”¹⁸⁷³

Deze *h'adieth* bevat een duidelijke aanwijzing dat rechtvaardigheid inhoudt dat je een afkeer hebt van wat deze leiders aan zonden verrichten terwijl men op datzelfde moment hun handen niet van gehoorzaamheid dienen te verwijderen zolang als dat zij het gebed in gemeenschap verrichten. As-Shawkaanie gaf aan: “Dit duidt aan dat het niet toegestaan is om tegen de leiders te vechten met het zwaard zolang als dat zij het gebed verrichten.”¹⁸⁷⁴

¹⁸⁷² Ibn Taymiyyah, *al-Istiqamah*, vol. 1, p. 41.

¹⁸⁷³ Overgeleverd door Moeslim, Ah'mad, ad-Daarimie, Ibn Abie 'Aasim en al-Bayhaqie.

¹⁸⁷⁴ As-Shawkaanie, *Nayloe al-Awtaar*, vol. 7, p. 197.

(d) Oemm Salamah رضي الله عنها verhaalde dat de profeet ﷺ gezegd heeft:

«إنه يستعمل عليكم أمراء فتعرفون وتنكرون فمن كره فقد برئ ومن أنكر فقد سلم ولكن من رضي وتابع قالوا يا رسول الله ألا نقاتلهم قال لا ما صلوا.»

“Leiders zullen over jullie aangesteld worden. Jullie zullen een deel van wat zij doen erkennen en andere aspecten verwerpen. Degene die een afkeer heeft [van die situatie] zal onschuldig zijn [van zonde]. Degene die er bezwaar op maakt zal veilig zijn [met betrekking tot zijn religie]. Maar degene die tevreden is en volgt [zal zijn zonde op zich hebben].” Zij zeiden: “O boodschapper van Allah! Zullen we hen niet bevechten?” Hij zei: “Nee, niet zolang zij bidden.”¹⁸⁷⁵

Ibn Taymiyyah zei: “Dit verduidelijkt dat de leiders, die de bestuurders zijn en degenen die verantwoordelijk zijn voor de aangelegenheden, bekritiseerd en berispt dienen te worden wanneer zij een daad van ongehoorzaamheid tegenover Allah verrichten. Maar men verwijderd zijn hand niet van gehoorzaamheid tegenover hem. In plaats daarvan gehoorzaamt men hen omwille van Allah. [Het toont ook aan] dat sommige van hen goed zijn en sommige slecht.”¹⁸⁷⁶

An-Nawawie merkte op: “Dit bevat bewijs... dat het niet toegestaan is om tegen de khaliefen in opstand te komen gewoonweg vanwege onderdrukking of zondigheid, zolang als dat zij niet enig van de fundamenteën van de Islam veranderen.”¹⁸⁷⁷

(e) Ibn ‘Abbaas رضي الله عنهما verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷺ gezegd heeft:

«من رأى من أميره شيئاً يكرهه فليصبر، فإنه من فارق الجماعة شراً فمات مائة ميتة جاهلية.»

“Voor eenieder die iets van zijn leider ziet waar hij niet van houdt, laat hem geduldig zijn. Degene die zich een handbreedte afscheid van de gemeenschap en dan overlijdt, overlijdt niet behalve een dood van de Dagen van Onwetendheid.”¹⁸⁷⁸

¹⁸⁷⁵ Overgeleverd door Moeslim.

¹⁸⁷⁶ Ibn Taymiyyah, *Minhaadjoe as-Soennah*, vol. 1, p. 117.

¹⁸⁷⁷ An-Nawawie, *Sharh ‘Sah’ieh’ Moeslim*, vol. 12, p. 243-244.

¹⁸⁷⁸ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, ad-Daarimie en Ah‘mad.

Een andere overlevering geeft aan:

«من كره من أميره شيئاً فليصبر فإنه من خرج من السلطان شراً فمات مات ميتة جاهلية.»

“Eenieder die een afkeer heeft van iets van zijn bestuurder dient geduldig te zijn, want eenieder die [de gehoorzaamheid tegenover] de bestuurder met de hoeveelheid van een handbreedte verlaat en sterft [in die toestand], sterft een dood van de Dagen van Onwetendheid.”¹⁸⁷⁹

Al-'Aynie merkte op: “Eenieder die de bestuurder verlaat’ betekent het verlaten van gehoorzaamheid tegenover hem. De woorden ‘dient geduldig te blijven’ betekenen dat hij geduldig moet zijn betreffende het aspect waar hij een afkeer van heeft en zijn gehoorzaamheid niet dient op te geven, omdat dit het bloed beschermt [tegen het verspillen ervan] en het onderdrukt de bronnen van ellende. [Dit is het geval] tenzij de bestuurder *koefr* begaat en vertoont wat in tegenspraak is met de oproep van de Islaam. Er is geen gehoorzaamheid voor hem door de schepsels [dat wil zeggen, de mensen in zo’n geval].”¹⁸⁸⁰ Hij gaf ook aan: “Dit toont aan dat de bestuurder niet afgezet dient te worden vanwege zondigheid of wangedrag. Het is niet toegestaan om hem daarvoor te verwijderen van zijn bestuur.”¹⁸⁸¹ Deze *h’adieth* toont aan dat het niet toegestaan is om een gewapende opstand uit te voeren tegen de leiders. Eenieder die hen niet gehoorzaamt en de eed van trouw tegenover hen ongedaan probeert te maken en in die toestand sterft, zal een dood van de Dagen van Onwetendheid sterven.¹⁸⁸²

Er zijn talrijke andere *ah’aadieth* die dezelfde betekenis geven.¹⁸⁸³

- (2) [Andere bewijzen zijn] die *ah’aadieth* die aangeven dat het verboden is voor moslims om tegen elkaar te vechten en die waarschuwen tegen burgeroorlogen en rampspoeden die gewoonlijk plaatsvinden wanneer een groep moslims in opstand komen tegen de zondige of

¹⁸⁷⁹ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en ad-Daarimie.

¹⁸⁸⁰ Al-'Aynie, *'Oemdat al-Qaarie*, vol. 24, p. 178.

¹⁸⁸¹ Ibid., vol. 24, p. 178. Zie al-Kirmaanie, *Sharh' Sah'ieh' al-Boekhaarie*, vol. 24, p. 147; *Irshaad as-Saarie*, vol. 10, p. 169; Ibn Battaal, zoals aangehaald door Ibn H'adjar, *Fat-h'*, vol. 13, p. 7.

¹⁸⁸² Zie Ibn Taymiyyah, *Minhaadjoe as-Soennah*, vol. 1, p. 111; zie het citaat van Ibn Abie H'amzah in Ibn H'adjar, *Fat-h'*, vol. 13, p. 7.

¹⁸⁸³ Zie Sadiq H'asan Khaan, *ar-Rawdhah an-Nadiyyah*, vol. 2, p. 363.

onderdrukkende bestuurders die nog steeds moslims zijn. Deze *ah'aadieth* omvatten de volgende:

(a) 'Abdoellaah ibn Mas'oe'd رضي الله عنه verhaalde dat de profeet ﷺ zei:

«سباب المسلم فسوق و قتاله كفر.»

“(Het) beschimpen van een moslim is zondigheid (*foesoef*) en hem bevechten is *koefr*.”¹⁸⁸⁴

(b) Al-Ah'naf ibn Qays¹⁸⁸⁵ zei: “Ik ging van huis om deze man – d.w.z. 'Aliy ibn Abie Taa-lib رضي الله عنه – te helpen en ik ontmoette Aboe Bakrah¹⁸⁸⁶. Hij zei: 'Waar wil jij naar toe gaan?' Ik zei: 'Om deze man te helpen.' Hij zei: 'Ga terug, want ik hoorde de boodschapper van Allah ﷻ zeggen:

«إذا التقى المسلمان بسيفيهما فالقاتل والمقتول في النار فقلت يا رسول الله هذا القاتل فما بال المقتول قال إنه كان حريصا على قتل صاحبه.»

'Als twee moslims elkaar aanvallen met hun zwaarden, de moordenaar en de dode zullen in het Hellevuur zijn.' Ik zei: 'O boodschapper van Allah! Dat geldt voor de moordenaar, maar wat is het geval met degene die gedood is?' Hij antwoordde: 'Hij was erop uit om zijn mede[moslim] te doden.’”¹⁸⁸⁷

(c) Djarier ibn 'Abdoellaah رضي الله عنه verhaalde dat de profeet ﷺ gezegd heeft:

«لا ترجعوا بعدي كفارا يضرب بعضكم رقاب بعض.»

“Keer na mij niet terug om ongelovigen te zijn, de nekken van elkaar slaand.”¹⁸⁸⁸

¹⁸⁸⁴ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, at-Tirmidzie, an-Nasaa-ie en Ah'mad.

¹⁸⁸⁵ Hij was al-Ah'naf ibn Qays ibn Moe'aawiyah al-Moenqarie at-Tamiemie. Zijn vriendelijkheid werd een gezegde. Hij leefde in de tijd van de profeet ﷺ maar ontmoette hem nooit. Hij ging met een delegatie naar 'Oemar رضي الله عنه en vervolgens keerde hij terug naar al-Basrah [in Irak]. Hij nam deel aan de veldslagen tegen Khoerasaan [bekend gebied in het huidige Iran]. Hij hield zich afzijdig van de burgeroorlog. Hij overleed in 72 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 4, p. 86; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 1, p. 191; *al-A'laam*, vol. 1, p. 276.

¹⁸⁸⁶ Hij was Aboe Bakrah Noefay ibn al-H'aarith ibn Kaldah at-Thaqafie رضي الله عنه, een metgezel van Taa-if [stad ten oosten van Mekkah]. Hij overleed in Basrah in 52 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 3, p. 5; *al-Isaabah*, vol. 11, p. 42; *al-A'laam*, vol. 8, p. 44.

¹⁸⁸⁷ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en Ah'mad.

¹⁸⁸⁸ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

- (d) Aboe Hoerayrah رضي الله عنه verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷻ zei:

«ستكون فتن القاعد فيها خير من القائم والقائم فيها خير من الماشي والماشي فيها خير من الساعي ومن يشرف لها تستشرفه ومن وجد ملجأ أو معاذاً فليعد به.»

“Er zullen *fitan* [beproevingen en kwellingen] zijn waarbij degene die zit beter is dan degene die staat. Degene die staat zal beter zijn dan degene die loopt. Degene die loopt zal beter zijn dan degene die rent. Eenieder die zich blootstelt aan deze kwellingen, zij zullen hem vernietigen. Dus eenieder die een plaats van bescherming of toevlucht kan vinden tegen hen, dient er beschutting in te nemen.” ¹⁸⁸⁹

Deze *ah'aadieth* en anderen met een vergelijkbare betekenis ¹⁸⁹⁰ tonen aan dat het verboden is voor moslims om tegen elkaar te vechten. Een gewapende opstand tegen zondige bestuurders is een vorm van vechten van moslims onderling. Dit is een soort kwelling en beproeving, omdat de betekenis van kwelling in deze *ah'aadieth* is: “De onenigheden die ontstaan door het zoeken van macht waardoor men degene die gelijk heeft niet kan onderscheiden van degene die het mis heeft.” ¹⁸⁹¹

- (3) [Een derde set van bewijzen] is wat overgeleverd is aan uitspraken van de profeet ﷺ betreffende wat sommige bestuurders zullen gaan doen, terwijl hij op datzelfde moment de mensen niet beveelt om in opstand te komen. Deze *ah'aadieth* omvatten de volgende:

- (a) ‘Amr ibn Yah’ya ibn Sa’ied ¹⁸⁹² zei: “Mijn grootvader vertelde tegen mij, zeggende: ‘Ik zat met Aboe Hoerayrah in de Moskee van de Profeet [in al-Medienah] en Marwaan was bij ons. Aboe Hoerayrah zei: ‘Ik heb de waarheidsgetrouwe, de betrouwbare, horen zeggen:

¹⁸⁸⁹ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

¹⁸⁹⁰ Voor enkele van zulke *ah'aadieth*, zie de *ah'aadieth* in *Sah'ieh' al-Boekhaarie*, met het commentaar *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 13, p. 23-26 en p. 31-32; al-Aadjoerie, *as-Sharie'ah*, hoofdstuk over zitten tijdens perioden van kwelling, p. 42.

¹⁸⁹¹ Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 13, p. 31.

¹⁸⁹² Hij was ‘Amr ibn Yah’ya ibn Sa’ied ibn ‘Amr ibn Sa’ied ibn al-‘Aas, die verhaalde van zijn grootvader Sa’ied ibn al-‘Aas. Een aantal geleerden van *h'adieth*, waaronder ad-Daaraqoetnie en Ibn Hibaan, verklaarde hem betrouwbaar. Zie *Tahdziej at-Tahdziej*, vol. 8, p. 118.

«هلكت أمتي على يد غلمة من قريش فقال مروان: لعنة الله عليهم غلمة. قال أبو هريرة لو شئت أن أقول بني فلان بني فلان لفعلت. فكنت أخرج من جدي إلى بني مروان حين ملكوا الشام، فإذا رأيهم غلمانا أحداثا قال لنا عسى هؤلاء أن يكونوا منهم قلنا أنت أعلم. قال ابن بطال: «في هذا الحديث حجة أيضا لما تقدم من ترك القيام على السلطان و لو جار، لأنه ﷺ أعلم أبا هريرة بأسماء هؤلاء و أسماء آبائهم و لم يأمرهم بالخروج عليهم، مع إخبارهم أن هلاك الأمة على أيديهم. لكون الخروج أشد في الهلاك و أقرب إلى الاستئصال من طاعتهم، فاختر أخف المفسدتين و أيسر الأمرين.»

‘De vernietiging van mijn gemeenschap zal plaatsvinden door jonge mannen van de Qoeraysh.’ Marwaan zei toen: ‘Moge de vloek van Allah op de jonge mannen zijn.’ Aboe Hoerayrah zei: ‘Als ik zou willen om de stam van die-en-die en de stam van die-en-die te noemen, dan kan ik dat doen.’ Vervolgens ging ik met mijn vader naar de clan van Marwaan nadat zij de controle over as-Shaam hadden overgenomen. Toen hij zag dat zij jonge onervaren mannen waren, zei hij tegen ons: ‘Misschien behoren zij tot hen.’ Wij zeiden: ‘Jij weet dat beter.’”¹⁸⁹³

Ibn Battaal zei: “Deze *h’adieth* bevat ook bewijs voor wat eerder is aangegeven dat men niet tegen de bestuurder in opstand dient te komen ook al is hij onrechtvaardig, omdat de profeet ﷺ Aboe Hoerayrah informeerde over hun namen en de namen van hun vaders, maar hij droeg hem niet op om tegen hen in opstand te komen. Op datzelfde moment informeerde hij hem dat de vernietiging van de gemeenschap door hun handen zou geschieden. Dit suggereert dat rebellie zelfs nog groter is betreffende vernietiging en hen dichter bij de volledige ondergang zal brengen dan wat zal plaatsvinden wanneer zij gehoorzaamd zouden worden. Daarom koos hij de mindere van de twee kwaadaardigheden en de gemakkelijkeren van de twee zaken.”¹⁸⁹⁴

(b) H’oedzayfah ibn al-Yamaan zei:

«كان الناس يسألون رسول الله صلى الله عليه وسلم عن الخير وكنت أسأله عن الشر مخافة أن يدركني فقلت يا رسول الله إنا كنا في جاهلية وشر فجاءنا الله بهذا الخير

¹⁸⁹³ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

¹⁸⁹⁴ Geciteerd van Ibn H’adjar, *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 13, p. 11.

فهل بعد هذا الخير من شر قال نعم قلت وهل بعد ذلك الشر من خير قال نعم وفيه دخن قلت وما دخنه قال قوم يهدون بغير هديي تعرف منهم وتنكر قلت فهل بعد ذلك الخير من شر قال نعم دعاة إلى أبواب جهنم من أجابهم إليها قذفوه فيها قلت يا رسول الله صفهم لنا فقال هم من جلدتنا ويتكلمون بألسنتنا قلت فما تأمرني إن أدركني ذلك قال تلزم جماعة المسلمين وإمامهم قلت فإن لم يكن لهم جماعة ولا إمام قال فاعتزل تلك الفرق كلها ولو أن تعض بأصل شجرة حتى يدركك الموت وأنت على ذلك.»

“De mensen vroegen aan de boodschapper van Allah ﷺ over de goede dingen terwijl ik hem vroeg over het kwaad uit angst dat het mij zal bereiken. Ik zei: ‘O boodschapper van Allah! Wij verkeerden in onwetendheid en kwaad, en Allah kwam met dit goede. Zal er enig kwaad zijn na dit goede?’ Hij antwoordde: ‘Ja.’ Ik zei: ‘Zal er enig goeds komen na dat slechte?’ Hij antwoordde: ‘Ja, maar het zal wat rook bevatten [of damp, dat wil zeggen, het zal verontreinigd zijn en niet volledig puur].’ Ik zei: ‘Wat zal zijn rook zijn?’ Hij zei: ‘Een volk dat zal leiden maar niet met mijn leiding. Je zult enkele dingen van hen [als correct] erkennen en je zult anderen verwerpen.’ Ik zei: ‘Zal er enig kwaad zijn na dat goede?’ Hij antwoordde: ‘Ja, [er zullen] uitnodigers tot de poorten van de Hel [zijn]. Eenieder die gehoor geeft aan hen zal er ingeworpen worden.’ Ik zei: ‘O boodschapper van Allah! Omschrijf hen aan ons.’ Hij zei: ‘Zij zijn van onze huid en zij spreken onze taal.’ Ik zei: ‘Wat draagt u mij op om te doen als ik daarmee geconfronteerd word?’ Hij zei: ‘Blijf bij de gemeenschap van de moslims en hun *imaam* [leider].’ Ik zei: ‘Stel dat er niet zo’n gemeenschap of *imaam* is?’ Hij zei: ‘Onttrek je aan al die sekten, ook al moet je op wortels van bomen bijten totdat de dood tot je komt terwijl je in die staat bent.’”¹⁸⁹⁵

Ibn Battaal zei: “Dit bevat voor een aantal rechtsgeleerden bewijs betreffende de verplichting om bij de gemeenschap van de moslims te blijven en om rebellie tegen onrechtvaardige bestuurders te voorkomen, omdat hij de laatste groep omschreef als ‘uitnodigers tot de poorten van de Hel’ en hij zei niet over hen: ‘Je zult enkele dingen van hen [als correct] erkennen en je zult andere verwerpen,’ zoals hij zei over de eerste groep. Zij zijn niet van dien aard behalve dan dat zij op

¹⁸⁹⁵ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en Aboe Daawoed.

iets anders dan de waarheid zijn. Gezien dit alles droeg hij hen nog steeds op om bij de gemeenschap bij te blijven.”¹⁸⁹⁶

- (c) ‘Abdoellaah ibn Mas’oed ﷺ zei: “De boodschapper van Allah ﷻ zei tegen ons:

«إنكم سترون بعدي أثرة وأمورا تنكرونها قالوا فما تأمرنا يا رسول الله قال أدوا إليهم حقهم وسلوا الله حقكم.»

‘Na mij zullen jullie zelfzuchtigheid zien en sommige zaken die jullie zullen afkeuren.’ Zij zeiden: ‘Wat draagt u ons op om te doen [op dat moment], O boodschapper van Allah?’ Hij zei: ‘Vervul hun rechten en vraag Allah voor jullie rechten.’”¹⁸⁹⁷

Ibn Taymiyyah merkte op: “Hij noemde hen hun wangedrag, toch beval hij hen om geduld te hebben, hen hun rechten te geven en, voor de onrechtvaardig behandelden, om hun rechten aan Allah te vragen. Hij stond degenen die onrechtvaardig behandeld worden niet toe om in zo’n geval tegen hem in opstand te komen met een gewapende rebellie, waarbij rebellie een bron van ellende zal zijn.”¹⁸⁹⁸

- (4) Het in acht nemen van de doelen van de *sharie’ah* vormt meer bewijs dat aantoonde dat het niet toegestaan is om tegen zondige of onderdrukkende bestuurders te rebelleren. Allah ﷻ zond Zijn boodschapper ﷺ om welzijn tot stand te brengen en te voltooien naast het beëindigen en verminderen van kwaad. En men dient twee kwaadaardigheden af te weren door te blijven bij de mindere van de twee kwaadaardigheden. Ook al is het bevelen van het goede en het uitroeien van het kwade een van de grootste verplichtingen en aanbevolen daden, het dient zo te zijn dat het goede ervan zwaarder weegt dan enig kwaad dat hieruit voortvloeit. Telkens wanneer het kwaad van een bepaalde kwestie en de verwijdering ervan groter is dan het voordeel, dan is de daad niet iets dat Allah de Verhevene opgedragen heeft.¹⁸⁹⁹ Bewijs voor deze opvatting wordt gevonden in de profeet’s acceptatie van ‘Abdoellaah ibn

¹⁸⁹⁶ Geciteerd van Ibn H’adjar, *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 13, p. 37.

¹⁸⁹⁷ Overgeleverd door al-Boekhaarie.

¹⁸⁹⁸ Ibn Taymiyyah, *al-Istiqamah*, vol. 1, p. 35.

¹⁸⁹⁹ Zie Ibn Taymiyyah, *Minhaadj as-Soennah*, vol. 4, p. 527 en *al-Fataawa*, vol. 28, p. 126-127.

Oebayy ¹⁹⁰⁰ en anderen zoals hem van de leiders van hypocrisie en kwaadaardigheid vanwege de aanhangers die zij hadden. Als de profeet ﷺ zijn kwaadaardigheid verwijderd had door hem te bestraffen, dan zou dat onvermijdelijk geleid hebben tot de verwijdering van een voordeel welke groter en belangrijker was. Het zou geleid hebben tot de woede van zijn mensen en de opwekking van hun patriottisme tegenover henzelf. Bovendien zou het de mensen verdreven hebben zodra zij zouden horen dat de boodschapper van Allah ﷺ zijn eigen metgezellen doodde. ¹⁹⁰¹

Een onderzoek van de historische incidenten betreffende rebellie tegen onrechtvaardige bestuurders toont aan dat het kwaad ervan groter is dan het voordeel. Ibn Taymiyyah schreef: “Misschien is er geen groep bekend die in opstand is gekomen tegen een bestuurder ware het niet dat het resultaat van de opstand meer kwaad was dan het kwaad dat zij trachtten te verwijderen.” ¹⁹⁰² Ibn al-Azraq ¹⁹⁰³ zei tijdens het uitleggen waarom rebellie tegen een onrechtvaardige heerser niet gerechtvaardigd is: “Ten tweede: het bewijs dat het verplicht is om het grotere kwaad af te weren. Er is geen twijfel dat het kwaad dat veroorzaakt worden door ongehoorzaam aan hem te zijn meer zal zijn dan het kwaad dat veroorzaakt wordt door hem te steunen door gehoorzaam aan hem te zijn. Ook zijn zij van mening dat het verrichten van *djihaad* met hem een plicht is. Bovendien is er ook gezegd dat het ongehoorzaam zijn tegenover de bestuurders de pilaren van de gemeenschap vernietigd.” ¹⁹⁰⁴ Ibn Abie al-‘Izz al-H’anafie gaf aan: “Wat betreft het vasthouden aan de gehoorzaamheid tegenover hen, ook al zijn zij onrechtvaardig, dit is zo omdat het kwaad dat voortvloeit van het rebelleren tegen het gehoorzamen van hen vele malen groter is dan wat er plaatsvindt vanwege hun onrechtvaardigheid. Waarlijk, door het geduldig zijn ondanks hun

¹⁹⁰⁰ Hij was ‘Abdoellaah ibn Oebayy ibn Maalik al-Khazradjie, de leider van de hypocrieten in de Islaam. Hij was een van de mensen van al-Medienah; in feite was hij de leider van de Khazradj gedurende de laatste Dagen van Onwetendheid. Hij maakte een openlijke vertoning van de Islaam na de veldslag bij Bedr. Vele gebeurtenissen zijn verbonden aan hem, inclusief zijn verraad van de moslims bij Oeh’oed en Taboek. Hij overleed in 9 H. Zie *al-A’laam*, vol. 3, p. 65.

¹⁹⁰¹ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 28, p. 131.

¹⁹⁰² Ibn Taymiyyah, *Minhaadj as-Soennah*, vol. 1, p. 391.

¹⁹⁰³ Ibn al-Azraq was Aboe ‘Abdoellaah Moh’ammed ibn ‘Aliy ibn Moh’ammed al-Oedjajmie al-Andaloesie, een geleerde betreffende wat tegenwoordig sociologie genoemd wordt. Hij kwam van Granada [gebied in Spanje] en bekleedde daar de positie van rechter totdat de christenen het land veroverden. Hij ging toen naar Tilmisaan en vervolgens naar het Oosten. Hij verrichtte de *h’adj* en ging naar Egypte en was vervolgens rechter in Jeruzalem. Hij overleed in 896 H. Zie *al-A’laam*, vol. 6, p. 289.

¹⁹⁰⁴ *Badaa-i’ al-Salak*, vol. 1, p. 78.

onrechtvaardigheid, boet men voor zonden en vermeerderd men de beloningen.”¹⁹⁰⁵

Ibn Taymiyyah zei: “Daarom is het verboden om met het zwaard in opstand te komen tegen degene aan de macht met als doel het goede te bevelen en het kwade te vernietigen, omdat de eruit voortvloeiende verboden daden en het verlaten van wat verplicht is groter is dan wat voortvloeit uit hun daden van ondeugden en zonden... Als het kwaad van de verboden daad verwijderd wordt door het uit te roeien en er is een doorslaggevend voordeel om het uit te roeien, dan is het iets goeds. Maar als het kwaad ervan alleen maar meer en omvangrijker wordt en er is geen wederkerig omvangrijker voordeel, dan wordt het niet goedgekeurd om het te verwijderen tenzij er een voortvloeiend bijkomend voordeel is. Als het alleen maar leidt naar groter kwaad, dan is het wettelijk niet toegestaan. Dit zal het geval zijn wanneer degene die het goede beveelt iemand is die ongeduldig is; en wanneer hij voor zijn daden gestraft wordt, word hij zo angstig en bezorgd dat hij een zonde begaat vanwege deze daad, waardoor zijn geloof en religie verminderd wordt.”¹⁹⁰⁶ “Wat de profeet ﷺ beval betreffende het geduldig zijn met de onrechtvaardigheid van leiders en om niet tegen hen te vechten of tegen hen in opstand te komen, is het beste voor de aangelegenheden van de mensen in zowel dit leven als het Hiernamaals. Eenieder die tegen dit bevel ingaat, hetzij bewust of per vergissing, zal door zijn daad niet enig goeds bereiken. Waarlijk, hij zal kwaad tot stand brengen.”¹⁹⁰⁷ Het is voldoende om je te realiseren dat het rebelleren tegen onrechtvaardige bestuurders de veiligheid van de samenleving vernietigt. Het “ruilt veiligheid voor angst en het verspillen van bloed, het bevrijdt de handen van de dwazen, het opent de deur voor een aanval op de moslims en het verspreidt kwaad op aarde.”¹⁹⁰⁸

- (5) Aanvullend bewijs is dat een historisch onderzoek zal leiden naar de conclusie dat de opstandelingen hun doelen [vaak] niet bereikten. In feite verwierven zij niets met hun opstand behalve kwaad. Ibn Taymiyyah merkte op: “Het is zeer zelden het geval dat degene die tegen de bestuurder met gezag in opstand komt iets bereikt behalve een groter kwaad in plaats van het voortbrengen van enig goeds. Dit was het geval met degenen die in opstand kwamen tegen Yazied in al-Medienah. Dit gold ook voor Ibn al-Ashath die rebelleerde tegen ‘Abdoel-Maalik in Irak. Dit was ook het

¹⁹⁰⁵ Ibn Abie al’Izz, *Sharh’oe al-‘Aqiedatie at-Tah’aawiiyyah*, vol. 2, p. 543.

¹⁹⁰⁶ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 14, p. 472-473.

¹⁹⁰⁷ Ibn Taymiyyah, *Minhaadj as-Soennah*, vol. 4, p. 531.

¹⁹⁰⁸ Al-Qoertoebie, *al-Djaami’ li Ah’kaamie al-Qor-aan*, vol. 2, p. 109.

geval met Ibn al-Moehallab ¹⁹⁰⁹ die in opstand kwam tegen zijn zoon in Khoerasaan. Hetzelfde gold voor Aboe Moeslim ¹⁹¹⁰, de leider van de oproep tot het rebelleren tegen hen in Khoerasaan. En dit was ook het geval voor degenen die rebelleerden tegen al-Mansoer ¹⁹¹¹ in al-Medienah en Basrah. [En hetzelfde gold voor] andere vergelijkbare voorbeelden. Het maximale wat zij bereikten was dat zij verslagen werden of zij versloegen anderen gedurende korte tijd en werden vervolgens verdreven en lieten geen [positief] nalatenschap achter. 'Abdoellaah ibn 'Aliy ¹⁹¹² en Aboe Moeslim doodden grote aantallen mensen en beide werden gedood door Aboe Dj'afar al-Mansoer. Wat betreft de mensen van [de veldslag van] al-Harrah, Ibn al-Ashaath, Ibn al-Moehallab en anderen, zij werden verslagen en hun metgezellen werden verslagen en zij bewerkstelligden de religie niet, noch lieten zij een wereldlijk

¹⁹⁰⁹ Hij was Yazied ibn al-Moehallab ibn Abie Safrah, een dappere leider. Hij was de gouverneur van Khoerasaan totdat 'Abdoe I-Maalik ibn Marwaan hem uit deze functie ontsloeg. Vervolgens stelde Soelaymaan ibn 'Abdoel-Maalik hem aan over Irak. 'Oemar ibn 'Abdoel-'Aziez ontsloeg hem later weer uit die functie. Toen 'Oemar overleed, werd hij uit de gevangenis vrijgelaten waarna hij naar Basrah ging en een oorlog begon tussen hemzelf en de gouverneur van Irak, Maslamah ibn 'Abdoe I-Maalik, totdat hij gedood werd in 102 H. Zie *Wafiyat al-A'yaan*, vol. 2, p. 264; *al-A'laam*, vol. 8, p. 190. [Zie ook Akbar Shah Najeebabadi, *Geschiedenis van de Islaam*, deel 2, hoofdstuk 1: Het khalifaat van Banoe Oemayyah (eerste fase), paragraaf: 'Abdoe I-Maalik ibn Marwaan, Uitgeverij Momtazah. – AY]

¹⁹¹⁰ Hij was 'Abdoe r-Rah'maan ibn Moeslim, een van de leiders van de Abbasidische staat. Hij werd geboren in Basrah. Hij kwam in contact met Ibraahiem ibn Moh'ammed die hem naar Khoerasaan zond om steun te verwerven voor de Abbasiden. Hij kreeg controle over Naisapoer. Vervolgens leidde hij een leger om te vechten tegen Marwaan ibn Moh'ammed en hij doodde Marwaan. De politieke controle kwam vervolgens in handen van al-'Abbaas al-Sifaah' en daarna bij al-Mansoer, die op zijn beurt Aboe Moeslim doodde in 137 H. uit angst voor hem. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 6, p. 48; *al-A'laam*, vol. 3, p. 337. [Zie ook Akbar Shah Najeebabadi, *Geschiedenis van de Islaam*, deel 2, hoofdstuk 3: Het khalifaat van de Abbasiden (eerste fase), Uitgeverij Momtazah. – AY]

¹⁹¹¹ Hij was Aboe Dj'afar al-Mansoer 'Abdoellaah ibn Moh'ammed ibn 'Aliy, de tweede Abbasidische khalief. Hij bouwde de stad Bagdad. Hij werd de khalief na zijn broer al-Sifaah' [die de macht van de Oemayyaden overgenomen had]. Hij hield zich niet bezig met nutteloos vermaak, hij dacht veel na en was serieus, met een grote hoeveelheid kennis. Hij overleed in 158 H. [775 n.C.]. Zie al-Khatieb al-Baghdadie, *Taariekh Baghdhaad*, vol. 10, p. 52; *al-A'laam*, vol. 4, p. 117. [Zie ook Akbar Shah Najeebabadi, *Geschiedenis van de Islaam*, deel 2, hoofdstuk 3: Het khalifaat van de Abbasiden (eerste fase), Uitgeverij Momtazah. – AY]

¹⁹¹² Hij was 'Abdoellaah ibn 'Aliy ibn 'Abdoellaah ibn 'Abbaas, de oom van de khalief al-Mansoer. Hij was degene die Marwaan ibn Moh'ammed versloeg en de meeste individuen van de clan van Oemayyah doodde. Hij bleef de gouverneur van as-Shaam tijdens het bewind van al-Sifaah'. Toen al-Mansoer khalief werd, kwam 'Abdoellaah tegen hem in opstand met een leger geleid door Aboe Moeslim. 'Abdoellaah werd verslagen en hield zich schuil. Al-Mansoer gaf hem vervolgens een belofte van veiligheid waarna hij zich overgaf. Hij werd gevangen genomen en vervolgens werd het huis waar hij gevangen zat aangevallen en hij werd gedood. Zie *Taariekh Baghdhaad*, vol. 10, p. 8; *al-A'laam*, vol. 4, p. 104. [Zie ook Akbar Shah Najeebabadi, *Geschiedenis van de Islaam*, deel 2, hoofdstuk 3: Het khalifaat van de Abbasiden (eerste fase), Uitgeverij Momtazah. – AY]

nalatenschap na. Allah ﷻ beval geen enkele daad welke niet resulteert in ofwel iets goeds voor de religie of iets goeds voor deze wereld. Zelfs al behoren de betrokken mensen tot de godvruchtige en vrome dienaren van Allah, zij kunnen niet deugdzaamer zijn dan ‘Aliy, ‘Aa-ieshah, Talh’ah¹⁹¹³, az-Zoebayr¹⁹¹⁴ (moge Allah tevreden zijn met hen) en anderen. Maar deze mensen werden niet geprezen voor hun strijd, hoewel zij een belangrijke plaats innemen bij Allah ﷻ en een zuiverdere intentie hadden dan anderen.”¹⁹¹⁵

Imaam Aboe al-H’asan al-Ash’arie maakte een lijst van 25 leden van de nakomelingen van de profeet ﷺ die in opstand kwamen en niemand van hen bereikte ooit zijn doel.¹⁹¹⁶ Als de opstand in kwaad eindigt – ook al is de intentie van de opstandelingen het bevelen van het goede en het uitroeien van het kwaad – is het niet toegestaan omdat de Wetgever niet iets opdroeg behalve als het voordeel oplevert en iets goeds voortbrengt.

- (6) Een tirannieke bestuurder is niet in elk aspect slecht. Ibn Taymiyyah merkte op: “De tirannieke koning wordt door Allah gebruikt om een kwaad groter dan die van zijn eigen overtreding af te weren. Er is gezegd: “Zestig jaar onder een onderdrukkende leider is beter dan één nacht zonder een leider.” En als Hij bepaalt om zijn onderdrukking te vermeerderen, dat is iets schadelijks in de religie en het is als een beproeving wat dienst doet als boetedoening voor hun zonden. Zij worden er ook voor beloond en zij keren terug naar Allah, zoekend naar vergeving en berouw tonend tegenover Hem. Hetzelfde geldt voor als de vijand hem overvalt... Daarom beval de boodschapper van Allah ﷺ het vechten tegen diegenen die vechten voor een vervormde religie van de

¹⁹¹³ Hij was Talh’ah ibn Oebaydoellah ibn ‘Oethmaan al-Qoerashie ؓ, een metgezel van de profeet ﷺ, bekend om zijn gulheid. Hij was een van de tien die het goede nieuws kregen over het Paradijs [dat zij behoren tot de bewoners ervan]. Hij nam deel aan Oeh’oed en de opvolgende veldslagen. Hij werd gedood [onmiddellijk na] de veldslag van al-Djamal terwijl hij naast ‘Aa-ishah ؓ was. Hij werd begraven in Basrah in 36 H. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 1, p. 23; *al-Isaabah*, vol. 5, p. 250; *al-A’laam*, vol. 3, p. 229. [Zie ook Akbar Shah Najeebabadi, *Geschiedenis van de Islaam*, deel 1, o.a. hoofdstuk 4: Tweede helft van het rechtgeleide khalifaat, paragraaf: ‘Aliy ibn Abie Taaalib ؓ, Uitgeverij Momtazah. – AY]

¹⁹¹⁴ Hij was az-Zoebayr ibn al-‘Awwaam ibn Khoewaylid al-Qoerashie ؓ, een dappere metgezel. Hij was ook een van de tien die de goede tijdingen ontvingen over het Paradijs. Hij was de eerste die het zwaard trok omwille van de Islaam. Hij was aanwezig bij Bedr en de opvolgende veldslagen. Hij werd vermoord na de veldslag van al-Djamal in 36 H. Er zijn 38 *ah’aadieth* op zijn gezag overgeleverd. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 1, p. 41; *al-Isaabah*, vol. 4, p. 6; *al-A’laam*, vol. 3, p. 43. [Zie ook Akbar Shah Najeebabadi, *Geschiedenis van de Islaam*, deel 1, o.a. hoofdstuk 4: Tweede helft van het rechtgeleide khalifaat, paragraaf: ‘Aliy ibn Abie Taaalib ؓ, Uitgeverij Momtazah. – AY]

¹⁹¹⁵ Ibn Taymiyyah, *Minhaadjoe as-Soennah*, vol. 4, p. 626.

¹⁹¹⁶ *Maqaalaat al-Islaamiyen*, vol. 1, p. 150-166.

afgewekenen, zoals de Khawaaridj, terwijl hij geduld opdroeg met betrekking tot de onrechtvaardige bestuurders en hij verbood om hen te bevechten en om tegen hen in opstand te komen.”¹⁹¹⁷ In feite heeft de boodschapper van Allah ﷺ gezegd:

«إن الله يؤيد هذا الدين بالرجل الفاجر.»

“Waarlijk, Allah steunt deze religie [zelfs met] een zondige man.”¹⁹¹⁸

Zolang de kwestie is zoals dit, is het niet toegestaan om tegen een bestuurder in opstand te komen gewoonweg vanwege zijn zondigheid. Zijn zondigheid is zijn eigen probleem terwijl op hetzelfde moment via hem voordeel wordt behaald dat groter en belangrijker is.

De tweede mening:

Een groep van de *Ahloe s-Soennah* en iedereen van de Moe'tazilah, Khawaaridj en Zaydiyyah zeggen dat het toegestaan is om een gewapende opstand tegen de bestuurder uit te voeren. In feite is het onder bepaalde omstandigheden een verplichting. Ibn H'azm schrijft deze mening toe aan een aantal metgezellen ﷺ van wie overgeleverd is dat zij in opstand kwamen, hetzij tijdens de burgeroorlogen tussen 'Aliy ؑ en Moe'awiyyah ؑ, of tijdens latere dagen zoals de veldslag van al-Harrah enzovoort.¹⁹¹⁹ Hij noemde ook hetzelfde voor sommige volgelingen [*taabi'ien*] en degenen van de volgende generatie. Vervolgens gaf hij aan: “Ieder van degenen die we hebben genoemd van het verleden en het heden verklaarden dit in hetzij hun religieuze oordelen of handelden zo in praktijk door hun zwaarden te trekken in het afweren van wat zij zagen als kwaad.”¹⁹²⁰

Het bewijs voor de tweede mening:

De voorstanders van deze mening steunen hun standpunt met een aantal bewijzen, waaronder:

(1) Allah de Verhevene zegt in de Qor-aan:

¹⁹¹⁷ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 14, p. 269.

¹⁹¹⁸ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en ad-Daarimie.

¹⁹¹⁹ Ibn H'azm, *al-Fasl fie al-Milal wa an-Ahwaa-e wa an-Nih'al*, vol. 5, p. 20.

¹⁹²⁰ Ibid., vol. 5, p. 21.

﴿ وَإِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فَاصْلِحُوا بَيْنَهُمَا ۚ فَإِنْ بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَىٰ فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّىٰ تَفِيءَ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ ۚ ﴾

“En indien twee partijen van de gelovigen elkaar bestrijden, sticht dan vrede tussen hen beide. Als een van hen beiden de ander dan onrecht aandoet (bestrijdt), bestrijd dan (allen) de groep die onrecht aandoet totdat zij terugkeert naar Allah’s Bevel...” ¹⁹²¹

De verwoording van dit vers vereist het van huis gaan en vechten tegen de groep die de grenzen overschreden heeft terwijl de tirannieke bestuurder en eenieder die met hem is de grenzen overschreden hebben ten opzichte van de andere groepen. ¹⁹²²

(2) Allah ﷻ zegt ook:

﴿ قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ ﴾

“...Ik schenk Mijn verbond niet aan de onrechtplegers.” ^{1923 · 1924}

Het argument hier is dat de positie van *imaam* (leider) deel uit maakt van het verdrag of de belofte van Allah. Het is niet toegestaan dat dit verworven wordt door een overtreder. In feite is het verplicht om tegen hem in opstand te komen en om hem zijn wandaad te laten verlaten. ¹⁹²⁵

(3) Allah ﷻ zegt:

﴿ وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ ۖ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ۚ ﴾

¹⁹²¹ Soerat al-H'oedjoeraat (49), aayah 9.

¹⁹²² Voor het gebruik van dit vers als bewijs, zie Ibn H'azm, *al-Fasl*, vol. 5, p. 22; *Ah'kaam al-Qor-aan*, vol. 2, p. 134; al-Asha'rie, *Maqaalaat al-Islaamiyien*, vol. 2, p. 140.

¹⁹²³ Soerat al-Baqarah (2), aayah 124.

¹⁹²⁴ [Toen Allah ﷻ Ibraahiem (Abraham) ؑ een *imaam* [leider (voor de gelovigen)] maakte, vroeg hij Allah ﷻ om na hem van zijn nakomelingen *a-immah* (leiders) te kiezen. Allah accepteerde zijn smeekbede, maar zei tegen hem dat er onrechtvaardige mensen zullen zijn onder zijn nakomelingen en dat zij geen voordeel zullen halen uit Allah's belofte. (*Tefsier Ibn Kethier.*) – AY]

¹⁹²⁵ Zie voor het gebruik van dit vers als een argument, al-Asha'rie, *Maqaalaat al-Islaamiyien*, vol. 2, p. 140; zie ook dr. al-Doemaydjie, *al-Imaamah al-'Oedhmaa*, p. 520, voor hoe dit vers gebruikt is.

“...En steun elkaar in *al-birr* (de deugdzaamheid en het goede) en *at-taqwa* (rechtschapenheid en vroomheid), en steun elkaar niet in de zonde en de overtreding...”¹⁹²⁶

Het argument hier is dat als men niet in opstand komt tegen de tiran, men in feite hem steunt in zijn zonde en overtreding. Bovendien maakt het rebelleren tegen hem deel uit van het steunen van de opstandelingen in rechtschapenheid en vroomheid.¹⁹²⁷

(4) Zij beroepen zich ook op de algemene teksten betreffende het bevelen van het goede en het uitroeien van het kwade. Deze teksten omvatten het volgende:

(a) Allah ﷻ zegt:

﴿وَلَتَكُنَّ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾

“En laat er van jullie een **gemeenschap** (groep) zijn die **uitnodigt tot het goede** en die ***al-ma’roef*** (het deugdzaam¹⁹²⁸) **beveelt** en die ***al-moenkar*** (het verwerpelijke¹⁹²⁹) **verbiedt**. En zij zijn de succesvollen.”^{1930 - 1931}

(b) Allah de Verhevene zegt ook:

¹⁹²⁶ Soerat al-Maa-idah (5), aayah 2.

¹⁹²⁷ Voor het gebruik van dit vers als een bewijs, zie Ibn H’azm, *al-Fasl*, vol. 5, p. 24; al-Asha’rie, *Maqaalaat al-Isamiyien*, vol. 2, p. 140; al-Doemaydjie, *al-Imamah al-Oedhzzama*, p. 520.

¹⁹²⁸ [*Al-Ma’roef*: het goede, deugdzaam, d.w.z. het islamitische monotheïsme en alles wat de Islam opdraagt om te doen. – AY]

¹⁹²⁹ [*Al-Moenkar*: het afkeurenswaardige, slechte, verwerpelijke: *koefr* (ongeloof), *shirk* (polytheïsme) en alles wat de Islam verbiedt. – AY]

¹⁹³⁰ Soerat Aal ‘Imraan (3), aayah 104.

¹⁹³¹ [Het doel van deze aayah is dat er een deel van deze moslimgemeenschap dient te zijn die deze taak volbrengt, ook al is het een verplichting voor elk lid van deze *oemmah* (d.w.z. elke moslim), ieder volgens zijn vermogen. Moeslim leverde over dat Aboe Hoerayrah ؓ zei dat de boodschapper van Allah ﷻ gezegd heeft: “Wie van jullie getuigt van een kwaad, laat hem dit veranderen met zijn hand. Als hij niet in staat is, laat hem dit veranderen met zijn tong. Als hij niet in staat is, laat hem dit veranderen met zijn hart; en dit is het zwakste geloof.” In een andere overlevering zei de profeet ﷺ: “Er is geen geloof daarna (d.w.z. als men het niet eens kan veranderen met zijn hart door er een afkeer van te hebben), niet eens het gewicht van een mosterdzaadje.” – AY]

﴿ لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ
 وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ۚ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٧٨﴾
 كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَن مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ مَا كَانُوا
 يَفْعَلُونَ ﴿٧٩﴾

“Vervloekt (verwijderd uit Allah’s Barmhartigheid) zijn degenen van *Banie Israa-iel* (de nakomelingen van Israël - Jakob ﷺ) die ongelovig waren, bij monde van Daawoed (David ﷺ) en ‘lesaa ibn Maryam (Jezus ﷺ zoon van Maria). Dat was omdat zij ongehoorzaam waren (tegenover Allah ﷻ en de boodschappers) en zij waren gewoon om (Allah’s wetten) te overtreden. * Zij waren gewoon om elkaar niet te verbieden wat zij aan *moenkar* (het verwerpelijke ¹⁹³²) deden. Slecht was inderdaad hetgeen zij plachten te doen!” ¹⁹³³

- (c) Qays ibn Abie H’aazim ¹⁹³⁴ verhaalde dat Aboe Bakr ﷺ gezegd heeft, na het prijzen en verheerlijken van Allah: “O mensen! Jullie lezen dit vers, maar jullie interpreteren het verkeerd:

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا عَلَيْكُمْ أَنفُسِكُمْ ۗ لَا يُضُرُّكُم مِّنْ ضَلٍّ إِذَا
 أَهْتَدَيْتُمْ ۗ

‘O degenen die geloven! Jullie zijn verantwoordelijk voor jullie zelf. ¹⁹³⁵ Hij die dwaalt kan jullie niet schaden wanneer jullie de leiding volgen...’ ¹⁹³⁶

¹⁹³² [Moenkar: alle zaken die de islamitische wetgeving verwerpt aan verwaarlozing van verplichtingen of schending van verboden. (Tefsier Ibn ‘Oethaymien.) – AY]

¹⁹³³ Soerat al-Maa-idah (5), aayah 78-79.

¹⁹³⁴ Hij was Aboe ‘Abdillaah Qays ibn Abie H’aazim H’oesayn ibn ‘Awf al-Koefie. Hij leefde tijdens de Dagen van Onwetendheid en reisde om de eed van trouw tegenover de profeet ﷺ af te leggen, maar de profeet ﷺ overleed terwijl hij nog op reis was. Hij verhaalde van een aantal metgezellen ﷺ. Er is een meningsverschil betreffende het jaar van zijn overlijden, waarbij verschillende jaren worden aangegeven. Sommige zeggen dat hij overleed in 84 H., anderen zeggen in 87 H., terwijl er ook gezegd wordt dat het in 90 H. was. Zie Tahdzieb at-Tahdzieb, vol. 8, p. 388.

Waarlijk, ik hoorde de boodschapper van Allah ﷺ zeggen:

«إن الناس إذا رأوا الظالم فلم يأخذوا على يديه أوشك أن يعمهم الله بعقاب.»

‘Als de mensen een overtreder zien en zij nemen hem niet bij zijn handen, Allah zal hen spoedig teisteren met een bestraffing van Hem.’¹⁹³⁷

- (d) Aboe Sa’ied al-Khoedrie ؓ verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷺ zei:

«من رأى منكم منكرا فليغيره بيده، فإن لم يستطع فبلسانه، فإن لم يستطع فبقلبه و ذلك أضعف الإيمان.»

“Eenieder van jullie die een kwaadaardigheid ziet moet het dan veranderen met zijn hand. Als hij niet in staat is om dit te doen, dan [moet hij het veranderen] met zijn tong. En als hij niet in staat is om dit te doen, dan [moet hij het veranderen] met zijn hart. En dat is het kleinste [effect van] geloof.”¹⁹³⁸

- (5) Ook halen zij enkele teksten aan die aanduiden dat men een onderdrukker dient af te zetten en dienen te verhinderen dat hij zijn daden kan verrichten. Ibn Mas’oed verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷺ gezegd heeft:

«ما من نبي بعثه الله في أمة قبلي إلا كان له من أمته حواريون وأصحاب يأخذون بسنته ويقتدون بأمره ثم إنها تخلف من بعدهم خلوف يقولون ما لا يفعلون ويفعلون ما لا يؤمرون فمن جاهدكم بيده فهو مؤمن ومن جاهدكم بلسانه فهو مؤمن ومن جاهدكم بقلبه فهو مؤمن وليس وراء ذلك من الإيمان حبة خردل.»

“Er is vóór mij geen profeet die naar een volk gestuurd werd ware het niet dat hij van zijn volk helpers en metgezellen had. Zij volgden zijn weg en voerden zijn bevelen uit. Vervolgens kwamen daarna generaties die zeiden niet te doen wat zij deden en te doen wat zei

¹⁹³⁵ [Zorg voor jullie zelf: d.w.z. verricht rechtschapen daden, vrees Allah veel (onthoud je van allerlei soorten zonden en slechte daden welke Hij heeft verboden) en houd veel van Allah (verricht allerlei soorten goede daden welke Hij opgedragen heeft). – AY]

¹⁹³⁶ Soerat al-Maa-idah (5), aayah 105.

¹⁹³⁷ Overgeleverd door at-Tirmidzie, Aboe Daawoed, Ibn Maadjah en Ah’mad. Ah’mad Shaakir zei dat de keten ervan *sah’ieh’* is. Ibn H’adjar gaf in *at-Tahdzieb* aan dat het ook overgeleverd is door Ibn Khoezaymah en hij zegt dat de keten goed (*h’asan*) is.

¹⁹³⁸ Overgeleverd door Moeslim, at-Tirmidzie, Aboe Daawoed, an-Nasaa-ie en Ibn Maadjah.

niet zeiden. Eenieder die tegen hen streed met zijn hand is een gelovige. Eenieder die tegen hen streed met zijn tong is een gelovige. En eenieder die tegen hen streed met zijn hart is een gelovige. Naast dat is er geen geloof, niet eens gelijk aan de hoeveelheid van een mosterdzaadje.”¹⁹³⁹

Ibn Radjab verklaarde: “Dit toont aan dat men een fysieke *djihaad* dient te verrichten tegen de bestuurders.”¹⁹⁴⁰

- (6) Ander bewijs dat zij aanhalen is wat is overgeleverd betreffende geen gehoorzaamheid in een kwestie wat ongehoorzaamheid tegenover Allah ﷻ betekent. Bijvoorbeeld, de boodschapper van Allah ﷻ heeft gezegd:

«السمع والطاعة على المرء المسلم فيما أحب وكره، ما لم يؤمر بمعصية، فإذا أمر بمعصية فلا سمع ولا طاعة.»

“Op de moslim rust het luisteren naar en gehoorzamen van waar hij van houdt en waar hij een afkeer van heeft, tenzij hij opgedragen wordt om een handeling van ongehoorzaamheid [tegenover Allah ﷻ] te verrichten. Als hij opgedragen wordt om een handeling van ongehoorzaamheid te verrichten, dan is er geen luisteren of gehoorzamen.”¹⁹⁴¹

- (7) Hun bewijzen bevatten ook wat is overgeleverd betreffende de gevaren van misleidende bestuurders. Bijvoorbeeld, Thawbaan verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷻ gezegd heeft:

«إنما أخاف على أمتي الأئمة المضلين.»

“Ik vrees voor mijn gemeenschap de misleidende bestuurders.”¹⁹⁴²

- (8) Hun bewijs omvat ook het feit dat de geleerden het eens zijn dat enige groep die de wetten van de Islaam weigert bevochten dient te worden. Ibn Taymiyyah schreef: “Elke groep die weigert zich te houden aan enige wet van de absoluut vastgestelde, duidelijke islamitische *sharie’ah* dient bevochten te worden totdat de religie

¹⁹³⁹ Overgeleverd door Moeslim.

¹⁹⁴⁰ Ibn Radjab, *Djaami’oe al-’Oeloemie wa l-H’ikam*, p. 304.

¹⁹⁴¹ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Aboe Daawoed, an-Nasaa-ie, Ah’mad en at-Tirmidzie.

¹⁹⁴² Overgeleverd door at-Tirmidzie die zei dat het *sah’ieh’ h’asan* is. Ad-Daarimie, Ah’mad en Aboe Daawoed leverden het ook over. Het heeft ondersteunend bewijs in *ah’aadieth* van ‘Oemar, Shadaad ibn Aws en anderen. Zie *Moedjma’ az-Zawaa-id*, vol. 5, p. 239. Al-Albaanie verklaarde de *h’adieth sah’ieh’* in zijn voetnoten voor *Mishkaatoe al-Masaabieh’*, vol. 3, p. 1484.

volledig voor Allah is. Dit is door de overeenkomst van de geleerden.”¹⁹⁴³

Een tijdgenoot schreef een verhandeling over dit onderwerp gebaseerd op de kwestie betreffende het voeren van *djihaad* en het vechten tegen die regeringen die regeren volgens door de mens gemaakte wetten en niet volgens de islamitische *sharie'ah*.¹⁹⁴⁴

Hierbij zijn we bij het einde gekomen van de presentatie van de twee meningen en hun respectievelijke bewijzen. Nu volgt een bespreking en uitspraak betreffende welke mening sterker is.

Bespreking en conclusie:

Een overzicht van de uitspraken van de geleerden en hun bewijs toont aan dat de sterkere mening behoort tot de eerste groep vanwege de sterkte en authenticiteit van het gepresenteerde bewijs dat verbiedt om in opstand te komen tegen onrechtvaardige en zondige bestuurders. Het dient door de duidelijkheid beschouwd te worden als een expliciete ondubbelzinnige tekst over deze kwestie.¹⁹⁴⁵

Wat betreft het bewijs dat wordt aangevoerd door de voorstanders van de tweede mening, zij zijn bewijzen van algemene aard welke gespecificeerd zijn door ondubbelzinnig bewijs betreffende deze specifieke kwestie. Ik zal hun bewijzen een voor een geven en bespreken.

(1) Betreffende Allah's Uitspraak:

¹⁹⁴³ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 28, p. 308.

¹⁹⁴⁴ Deze verhandeling - in manuscriptvorm - werd geschreven door Isaam ad-Dien Darbaalah en is getiteld *H'oe'km Qitaal at-Taa-ifah al-Moemtana'ah 'an Shaara-i'ie l-Islaam*.

¹⁹⁴⁵ Vanwege de duidelijkheid van het bewijs betreffende het verbod om tegen de bestuurder in opstand te komen, beweerde Ibn H'azm dat deze teksten zijn afgeschaft. Zie Ibn H'azm, *al-Fasl*, vol. 5, p. 25. Maar dat is niet juist omdat het een geaccepteerd principe is in de islamitische juridische theorie dat men geen toevlucht neemt tot afschaffing tenzij er geen manier is om de strijdige bewijzen in overeenstemming te brengen. Maar het in overeenstemming brengen is hier heel gemakkelijk. Er is een algemeen en een specifiek verband tussen de groepen bewijzen, die teksten die rebellie verbieden en die opdragen om het goede te bevelen en het kwaad te beëindigen. De teksten die rebellie verbieden zijn specifiek en bijzonder, terwijl de teksten die bevelen om tot het goede op te roepen en het kwaad te stoppen algemeen zijn. [Daarom komt, in dit geval, het bijzondere bewijs vóór het algemene bewijs dat geldt voor alle andere gevallen.] Voor meer informatie over het geaccepteerde principe onder de rechtsgeleerden dat strijdende bewijzen met elkaar in overeenstemming gebracht dienen te worden, zie al-Fatoehie, *Sharh'oe al-Kawkabie al-Moenier*, p. 426-427; as-Soebkie, *Djami' al-Djawaami' ma'a Sharh'ie al-Moeh'alla*, vol. 2, p. 359-361; as-Shieraazie, *al-Loema'*, p. 55; Aal-Taymiyyah, *al-Moeswadah*, p. 229; al-Qaraafie, *Sharh'oe Tanqieh'ie al-Foesoel*, p. 421.

﴿ وَإِنْ طَافَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فَقَاتِلُوا فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَإِنْ بَغَتْ إِحْدَهُمَا عَلَى الْأُخْرَى فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّى تَفِيءَ إِلَى أَمْرِ اللَّهِ ﴾

“En indien twee partijen van de gelovigen elkaar bestrijden, sticht dan vrede tussen hen beide. Als een van hen beiden de ander dan onrecht aandoet (bestrijdt), bestrijd dan (allen) de groep die onrecht aandoet totdat zij terugkeert naar Allah’s Bevel...” ¹⁹⁴⁶

...we kunnen op het argument van dit vers met het volgende reageren:

- (a) Dit bevat een bevel om de groep die overtreedt te bevechten. Andere expliciete teksten tonen aan dat het verboden is om in opstand te komen tegen een onrechtvaardige bestuurder. Daarom is het rebelleren tegen de bestuurder een vorm van overtreding. Al-Qoertoebie merkte op: “In dit vers is bewijs dat het verplicht is om te vechten tegen de overtredende groep die bekend is door het overtreden tegen de *imaam* of eenieder van de moslims.” ¹⁹⁴⁷ De criteria die definiëren wie de overtreder is, zijn de teksten van de *sharie’ah* die duidelijk maken dat degenen die in opstand komen tegen de bestuurders overtreeders zijn.
- (b) Dit vers toont niet aan dat telkens wanneer er overtreding bestaat het verplicht is om het te hinderen door te vechten. Ibn Taymiyyah schreef, dit principe accepterend: “Alleen het bestaan van overtreding door de bestuurder of een groep vereist niet per definitie dat er gevochten dient te worden. In feite wordt er door de teksten het principe aangeduid dat de mensen er geduld mee moeten hebben en niet moeten vechten tegen het onrecht, de onderdrukking en overtreding van een onrechtvaardige zondige bestuurder. Dit is wat de profeet ﷺ opdroeg in verschillende *ah’adieth*. Hij stond in alle gevallen het afweren van de overtreding door te vechten niet toe. In werkelijkheid is het, als dit zal leiden naar kwellingen en beproevingen, dan verboden om de overtreding af te weren en men is in plaats daarvan opgedragen om geduldig te zijn.” ¹⁹⁴⁸

¹⁹⁴⁶ Soerat al-H’oedjoeraat (49), aayah 9.

¹⁹⁴⁷ Al-Qoertoebie, *Djaami’ li Ah’kaam*, vol. 16, p. 318.

¹⁹⁴⁸ Ibn Taymiyyah, *al-Istiqaamah*, vol. 1, p. 32.

(2) Allah ﷻ zegt in een ander vers die zij aanhalen:

﴿ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ ﴾

“...Ik schenk Mijn verbond niet aan de onrechtplegers.”¹⁹⁴⁹

Dit vers bevat geen bewijs dat het toegestaan is om tegen de bestuurders in opstand te komen. De aanwijzing hier is dat er niemand van de nakomelingen van Abraham ؑ *a-immah* en leiders zullen zijn terwijl zij in feite overtreders zijn. Ibn Kethier gaf aan terwijl hij dit vers uitlegde: “Toen Allah Abraham een *imaam* maakte, vroeg hij Allah of de *a-immah* na hem van zijn nageslacht konden zijn. Daar werd gehoor aan gegeven, maar hij werd geïnformeerd dat er onder zijn nageslacht overtreders zullen zijn en het verbond van Allah omvatte hen niet en zij zouden geen *a-immah* zijn en zij zouden niet gevolgd worden.”¹⁹⁵⁰

(3) Allah de Verhevene zegt ook:

﴿ وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ﴾

“...En steun elkaar in *al-birr* (de deugdzaamheid en het goede) en *at-taqwa* (rechtschapenheid en vroomheid), en steun elkaar niet in de zonde en de overtreding...”¹⁹⁵¹

Dit vers kan als bewijs maximaal gebruikt worden om te bewijzen dat het verboden is om een *imaam* of iemand anders te helpen bij een zonde. Maar de bewering dat het een verplichting aanduidt om te helpen bij het rebelleren tegen de bestuurders, dit nemend als een daad van rechtschapenheid, is niet correct. Dit komt omdat andere teksten aanduiden dat het verboden is om in opstand te komen en dat het een zonde is. Daarom suggereert het vers feitelijk het omgekeerde van wat zij beweren.

(4) Betreffende de teksten die betrekking hebben op het opdragen van het goede en het uitroeien van het kwaad, deze bewijzen zijn algemeen en zij worden gespecificeerd door de *ah'aadieth* gebruikt

¹⁹⁴⁹ Soerat al-Baqarah (2), aayah 124.

¹⁹⁵⁰ Tefsier al-Qor-aan al-'Adhziem, vol. 1, p. 167.

¹⁹⁵¹ Soerat al-Maa-idah (5), aayah 2.

door de voorstanders van de eerste mening. As-Shawkaanie gaf aan: “Degenen die pleiten dat het verplicht is om in opstand te komen tegen onrechtvaardige bestuurders, om hen met geweld af te zetten en hen te bestrijden door te vechten, gebruiken de teksten van de Qor-aan en *Soennah* met de algemene betekenis van de verplichting om het goede te bevelen en het kwaad uit te roeien. Er is geen twijfel dat de *ah'aadieth* die wij noemden meer specifiek zijn dan die algemene onbepaalde bewijzen. En zij zijn *moetawaatir* ¹⁹⁵² in hun betekenis. Degene die bekend is met de *Soennah* is zich daarvan bewust.” ¹⁹⁵³

- (5) De teksten die aanduiden dat men een overtreder dient af te zetten hebben niet in het bijzonder betrekking op wat hier beweerd wordt. Dit komt omdat het afzetten van een overtreder iets anders is dan het rebelleren tegen hem. Als het mogelijk is om hem af te zetten zonder enige burgeroorlog of kwelling en om hem te vervangen door iemand die beter is dan hem, dan is het verplicht om dat te doen. Maar als dat het laten vloeien van bloed vereist, dan is het verboden gebaseerd op het hiervoor aangehaalde bewijs. Aboe 'Aamir ibn as-Salaah' ¹⁹⁵⁴ zei over de *h'adieth* “er is vóór mij geen profeet die naar een volk gestuurd werd ware het niet dat hij van zijn volk helpers en metgezellen had...”, die zij aanhalen als bewijs: “Wat er in deze *h'adieth* bedoeld wordt betreffende aanmoediging om tegen de schuldige mensen te strijden met de hand en tong, is alleen als dit geen beproeving en kwelling teweegbrengt.” ¹⁹⁵⁵ Bovendien is deze *h'adieth* geuit als een bekendmaking en niet als een bevel. Ibn as-Salaah' zei: “Deze *h'adieth* is geuit in verband met de vorige volkeren. Er is geen vermelding van deze gemeenschap in de bewoording ervan.” ¹⁹⁵⁶
- (6) De teksten die aanduiden dat er geen gehoorzaamheid dient te zijn betreffende een zondige kwestie, bevatten ook geen enkel relevant bewijs voor dit punt. Zij duiden slechts aan dat gehoorzaamheid betreffende een zonde verboden is, zodat wanneer iemand bevolen

¹⁹⁵² [*Moetawaatir* betekent dat het op een zodanige manier en door zo veel mensen in elke generatie is doorgegeven dat het onmogelijk is dat er een fout is gemaakt of dat zij allemaal overeenkwamen om het te vervalsen. – JZ]

¹⁹⁵³ As-Shawkaanie, *Nayloe al-Awtaar*, vol. 7, p. 199.

¹⁹⁵⁴ Hij was Aboe 'Amr 'Oethmaan ibn 'Abdoe r-Rah'maan (Salaah' ad-Dien) al-Nasrie, bekend als Ibn as-Salaah'. Hij was een van de edelen van de Shaafi'ies en hun leider in Koranische uitleg (*tefsier*), *h'adieth* en *fiqh*. Hij onderwees in Jeruzalem en Damascus. Hij overleed in 643 H. Hij schreef een aantal boeken waarvan *Ma'rifah Anwaa'ie al-H'adieth* de meest bekende is. Zie as-Soebkie, *Tabaqaat as-Shaafi'iyyah*, vol. 5, p. 138; *al-A'laam*, vol. 4, p. 207-208.

¹⁹⁵⁵ Geciteerd van an-Nawawie, *Sharh' Sah'ieh' Moeslim*, vol. 2, p. 28.

¹⁹⁵⁶ *Ibid.*

wordt om een zonde te begaan hij niet gehoorzaamt. Maar hem uit zijn positie verwijderen is niet toegestaan. Gehoorzaamheid tegenover de bestuurder is niet slechts met betrekking tot de rechtvaardige bestuurder, het geldt ook voor de onrechtvaardige bestuurder. Dit is aangeduid in een aantal *ah'aadieth*. Bijvoorbeeld, 'Abdoellaah ibn Mas'oeed رضي الله عنه verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷻ gezegd heeft:

«إنها ستكون بعدي أثرة وأمور تنكرونها قالوا يا رسول الله كيف تأمر من أدرك ذلك منا؟ قال: تؤدون الحق الذي عليكم و تأسلون الله الذي لكم.»

“Na mij zullen jullie zelfzuchtigheid zien en sommige zaken die jullie zullen afkeuren.” Zij zeiden: “Wat draagt u ons op om te doen [op dat moment], O boodschapper van Allah?” Hij zei: “Vervul hun rechten en vraag Allah voor jullie rechten.” ¹⁹⁵⁷

- (7) Wat betreft het bewijs dat zij geven betreffende de gevaren van misleidende bestuurders, er is geen meningsverschil over deze kwestie. Maar dat gevaar rechtvaardigt niet om tegen hen in opstand te komen.
- (8) Er is geen onenigheid over het bewijs dat zij gebruiken waarbij de geleerden het allen eens zijn dat de groep die weigert om zich te houden aan de wetten van de Islam bevochten dient te worden. Maar dit bevel is naar de bestuurder zelf gericht, zoals wat Aboe Bakr رضي الله عنه deed toen hij degenen bevocht die weigerden om de *zakaat* te betalen. Toen de geleerden deze kwestie bespraken, bespraken zij het in het licht van de verantwoordelijkheden en rol van de bestuurder zelf. ¹⁹⁵⁸

Gezien het feit dat het toegestaan is om tegen een ongelovige bestuurder in opstand te komen en omdat de sterkere mening is dat het verboden is om tegen onrechtvaardige [moslim] bestuurders te rebelleren, is het noodzakelijk om andere kwesties naar voren te brengen. Deze kunnen als volgt samengevat worden:

De eerste kwestie:

Als iemand zegt dat de geleerden het eens zijn dat het toegestaan is om in opstand te komen tegen een bestuurder die tot *koefr* vervallen is, is het belangrijk om op te merken dat er aan de *sharie'ah* voorwaarden, die genoemd werden in de eerder besproken discussie, voldaan moet

¹⁹⁵⁷ Overgeleverd door al-Boekhaarie.

¹⁹⁵⁸ Ibn Taymiyyah heeft deze kwestie besproken in zijn boek *as-Siyaasah as-Shar'iyyah*.

worden. [Bijvoorbeeld,] men kan niet tegen een bestuurder in opstand komen als hij regeert volgens een of andere wet anders dan wat er in de *sharie'ah* is tenzij deze vorm van bestuur dermate is dat het werkelijk *koefr* is, zoals reeds verduidelijkt is. In de praktijk en levens van de geleerden zijn er voorbeelden die dit principe aanduiden. *Imaam* Ah'mad en een groot aantal van de *Ahloe s-Soennah* zeiden dat de Djahamieten en degenen die zeiden dat de Qor-aan geschapen was, verzeild geraakt waren in *koefr*. Maar op datzelfde moment leefde hij onder het bestuur van de Abbasidische khaliefen die de mensen opriepen tot de afwijking van het geloven in de geschapen aard van de Qor-aan en zij bestrafden geleerden door hen te slaan, te doden en gevangen te nemen, vanwege deze oproep. Ondanks dit alles kwamen zij nooit in opstand tegen hen, noch zeiden zij dat het verplicht is om tegen hen te rebelleren. In tegendeel, zij geloofden in hun bestuur en dat zij behoorden tot het geloof en zij baden voor hen – naast het weerleggen van de valsheid waar zij in geloofden, wat een grotere *koefr* was ook al beseften zij misschien niet dat het *koefr* was. ¹⁹⁵⁹

De tweede kwestie:

Als de leider [verandert en] een duidelijke *koefr* vertoont waarbij het bewijs tegen hem vastgesteld is, is het verplicht om tegen hem in opstand te komen. Maar deze opstand rust niet op “de individuen van de gemeenschap in de randgebieden van het land dat een opstand uitvoert. Als zij dit zouden doen, dan zouden zij uitgeroeid en vernietigd worden. En dat zal slechts een reden zijn voor grotere beproevingen en uitbarsting van een burgeroorlog. Maar als een man die volgelingen heeft, en een groep gaat akkoord, en hij hoopt om het goede te kunnen bevelen en het kwade uit te roeien, en hij wordt gesteund door een toereikend aantal moslims die in staat zijn om hem te verdedigen, dan mag hij doorgaan met deze daad mits hij zich houdt aan de voorwaarden die eerder genoemd zijn, rekening houdt met de beste belangen en uitkijkt naar de juiste resultaten, afwegend wat hij beëindigt met wat hij sticht, volgens wat verwacht kan worden.” ¹⁹⁶⁰ Daarom is het verplicht dat de opstand tegen de ongelovige bestuurder geleid wordt door de “mensen die binden en ontbinden” (dat wil zeggen, de religieuze, politieke en sociale leiders van de gemeenschap). In opstand komen tegen de bestuurder is geen emotionele houding of een tijdelijke opflakking tot het punt dat de bevolking de controle overneemt. Het is een zeer serieuze kwestie. Aldus dient het te rusten in de handen van de ‘leiders van de

---

¹⁹⁵⁹ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 7, p. 507 en vol. 23, p. 348; al-Shanqietie, *Adhwaa-oe al-Bayaan*, vol. 1, p. 68-69.

¹⁹⁶⁰ *Imaam al-H'aramayn* Aboe al-Maalie al-Djoewaynie, *Ghiyaathoe al-Oemm*, p. 115-116; zie ook dr. Moestafa Hilmie, *Nidhzaam al-Khilaafah*, 443-445.

gemeenschap’.”¹⁹⁶¹ Zij dienen zich allemaal te verzamelen en akkoord te gaan. Want als “de mensen van de waarheid samenkomen, zullen de mensen van de valsheid niet in staat zijn om hen te bestrijden.”¹⁹⁶²

Al-Djoewaynie gaf aan: “Als er gezegd wordt: ‘Wie zal hem afzetten¹⁹⁶³?’ dan zeggen wij: ‘De onttroning zal gaan naar degene die de gelofte heeft.’”¹⁹⁶⁴ Een Maalikie geleerde zei: “Iedereen die een overtredende onderdrukker is, kan geen profeet, khalief, bestuurder, *moeftie* en *imaam* voor de gebeden zijn, en wat hij verhaalt van de profeet ﷺ is onacceptabel en zijn getuigenis wordt niet geaccepteerd in juridische bepalingen – maar hij dient niet afgezet te worden totdat ‘de mensen die binden en ontbinden’ (de leiders van de gemeenschap) hem afzetten.”¹⁹⁶⁵

Daarom, degene die aangesproken wordt in de [hiervoor genoemde] *ah'aadieth*, “tenzij jullie een duidelijke *koefr* zien,” en “nee, niet zolang als dat zij het gebed onder jullie verrichten,” is feitelijk de *moslimoemma* (gemeenschap) als geheel die vertegenwoordigd wordt door “de mensen die binden en ontbinden.” Het kleine aantal individuen van de gemeenschap dat leeft in samenlevingen waarin de werkelijke betekenis van de Islaam afwezig is en waarin het verschil tussen geloof en *koefr* afwezig is – naast het feit dat zij beperkt in aantal en vermogen zijn – wordt verzocht om de verspreiding van het geloof te steunen om de gemeenschap te verbeteren en het uit te nodigen tot wat goed is, terwijl men daarnaast openlijk spreekt over de waarheid, het goede beveelt en het kwaad bestrijdt.¹⁹⁶⁶

In feite zeggen degenen die zeggen dat het toegestaan is om tegen zondige bestuurders in opstand te komen niet dat individuen onder de mensen mogen rebelleren. Zij verschillen van mening betreffende het exacte aantal dat de opstandelingen dienen te bereiken zodat het voor hen toegestaan is om te rebelleren.

¹⁹⁶¹ Zie Sa'adie Aboe Djayb, *Diraasah fie Minhaadj al-Islaam as-Siyaasie*, p. 432.

¹⁹⁶² Ibn H'azm, *al-Fasl fie al-Milal wa an-Ahwa-e wa an-Nih'al*, vol. 4, p. 174.

¹⁹⁶³ [De tekst zegt: “Wie zal hem opvolgen?” Maar het boek waar de schrijver van citeert geeft aan: “Wie zal hem afzetten?” En Allah weet het best. – JZ]

¹⁹⁶⁴ *Ghiyaathoe al-Oemm*, p. 126.

¹⁹⁶⁵ Dit werd gezegd door Ibn Khawizmindaad. Zie al-Qoertoebie, *al-Djaami' li Ah'kaamie al-Qor-aan*, vol. 2, p. 19.

¹⁹⁶⁶ Dit is niet bedoeld om de gemeenschap van de verantwoordelijkheid te bevrijden. Waarlijk, als de gemeenschap in zijn geheel zwijgt tegenover een ongelovige bestuurder, dan zijn zij allemaal zondaars. De discussie hier gaat niet over de positie van de gemeenschap als een geheel, maar over de houding van individuen binnen de gemeenschap.

De Moe'tazilah zeggen: als wij in een groep zijn en de opvatting onder ons is dat we in staat zijn om onze oppositie aan te pakken, dan leggen wij de belofte af tegenover een leider, staan op, vechten en maken een eind aan de bestuurder.

Iemand van de Zaydi's zei: het minimum aantal voor wie het toegestaan is om in opstand te komen, is als het aantal deelnemers aan de veldslag van Bedr. Zij leggen een belofte af tegenover de *imaam* en dan komen zij met hem in opstand tegen de bestuurder.

Iemand zei dat elk aantal dat samenkomt, de belofte tegenover een leider aflegt en opstaat, voldoende is zolang als dat zij behoren tot de goede mensen.

Iemand anders zei dat als de mensen van de waarheid tenminste de helft van het aantal van de overtreders is, dan dienen zij tegen hen te vechten. Dit is gebaseerd op Allah's Woorden:

﴿الَّذِينَ خَفَّفَ اللَّهُ عَنْكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا فَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوا أَلْفَيْنِ بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ﴾

“Nu heeft Allah het voor jullie verlicht, daar Hij weet dat er zwakte in jullie is.¹⁹⁶⁷ Als er dan onder jullie honderd geduldigen zijn, zullen zij tweehonderd (vijanden) verslaan. En als er onder jullie duizend (geduldigen) zijn, zullen zij tweeduizend (vijanden) verslaan, met Allah's Toestemming. En Allah is met de geduldigen.”^{1968 · 1969}

¹⁹⁶⁷ [Moslims kunnen onder gelijkwaardige omstandigheden, wegens hun geloof, winnen in verhouding van tien tot een. Maar toen hun organisatie en uitrusting zwak was (met vele nieuwe moslims wier geloof het niveau van perfectie nog niet bereikt had), zoals het geval was in de periode van Bedr, werd hun taak verlicht en gevraagd om niet meer dan in verhouding van twee tegen een aan te pakken. In feite wonnen zij de veldslag bij Bedr met een verhouding van meer dan drie tegen een. (A. Yusuf Ali *Quran Commentary*.) Ibn Kethier zegt in zijn *Tefsier*: “Na de openbaring van 8:66 was het voor de moslims, als hun aantal de helft was van hun vijand, niet toegestaan om te vluchten van hen. Als de moslims minder waren dan dat, waren zij niet verplicht om de ongelovigen te bevechten en aldus toegestaan om vijandigheden te vermijden.” – AY]

¹⁹⁶⁸ Soerat al-Anfaal (8), aayah 66.

¹⁹⁶⁹ Voor deze meningen, zie al-Asha'rie, *Maqaalaatoo al-Islaamiyien*, vol. 2, p. 157-158.

In de loop van zijn presentatie van de meningen van degenen die een dergelijke opstand toestaan, merkte Ibn H'azm op: "Als zij met een aantal zijn zodat zij, vanwege hun kleine aantal en zwakheid, niet kunnen hopen op een overwinning, dan behoren zij tot degenen voor wie het toegestaan is om de verandering [van het kwaad] met de hand te verlaten." 1970

De waarheid is – en Allah weet het best – dat het niet toegestaan is om tegen de zondaars en onderdrukkers in opstand te komen. Wat betreft het rebelleren tegen de ongelovigen, dit is als elke andere verplichting welke opgeheven wordt vanwege een onbekwaamheid om het te verrichten of een klein aantal dat het niet kan bewerkstelligen. Allah ﷻ zegt:

﴿ فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ ﴾

“Dus vrees Allah zo veel als jullie kunnen...” 1971

Allah de Verhevene zegt ook:

﴿ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ﴾

“Allah belast niemand behalve volgens zijn vermogen ...” 1972

Bovendien verbood de profeet ﷺ de moslim om zichzelf te vernederen. H'oedzayfah ibn al-Yamaan verhaalde dat Allah's boodschapper ﷺ zei:

«لا ينبغي للمؤمن أن يذل نفسه. قالوا: و كيف يذل نفسه؟ قال: يتعرض من البلاء لما لا يطيق.»

“Een moslim dient zichzelf niet te vernederen.” Er werd gezegd: “Hoe vernederd hij zichzelf?” De profeet ﷺ antwoordde: “Door zichzelf bloot te stellen aan een kwelling die hij niet in staat is om te verdragen.” 1973

1970 Ibn H'azm, *al-Fasl*, vol. 4, p. 20.

1971 *Soerat at-Taghaaboen* (64), aayah 16.

1972 *Soerat al-Baqarah* (2), aayah 286.

1973 Overgeleverd door at-Tirmidzie die het *h'asan gharieb* noemde. Ook overgeleverd door Ah'mad, en het heeft ondersteunend bewijs in een overlevering van Ibn 'Oemar overgeleverd door at-Tabaraanie in *al-Kabier*. [H'amzah Ah'mad al-Zayn heeft de keten *h'asan* verklaard, terwijl al-Albaanie de *h'adieth sah'ieh'* verklaard heeft. Zie de voetnoten van H'amzah Ah'mad al-Zayn bij Ah'mad ibn H'anbal, *al-Moesned* (Cairo: Daar al-H'adieth, 1995), vol. 16, p. 628; Moh'ammed Naasir ad-Dien al-Albaanie, *Sah'ieh' al-Djaami' as-Saghier* (Beiroet: al-Maktab al-Islaamie, 1988), vol. 2, p. 1286. – JZ]

Degenen die rebelleren om te vechten tegen de ongelovigen terwijl zij met een klein aantal zijn, stellen zich slechts voor een beproeving en kwelling die zij niet kunnen verdragen.

De derde kwestie:

De uitspraak dat het verboden is om tegen onrechtvaardige bestuurders in opstand te komen, betekent niet dat men passief is tegenover valsheid en onrecht. Het openlijk bekendmaken van de wet en haar woord het hoogst maken is een verplichting voor de mensen, zelfs als de aangelegenheid ertoe leidt dat hij gedood wordt. De boodschapper van Allah ﷺ heeft gezegd:

«أفضل الجهاد، كلمة عدل عند سلطان جائر.»

“De beste *djihaad* is een uitspraak van rechtvaardigheid in de aanwezigheid van een onrechtvaardige bestuurder.”¹⁹⁷⁴

Het verbod op rebellie betekent niet dat er geen verordenen van het goede en beëindigen van het kwaad is. Het is mogelijk dat een persoon tot het goede oproept en het kwaad bestrijdt op wettige manieren zonder het veroorzaken van enige commotie of kwelling. “Vele mensen zien met betrekking tot dat punt een tegenstrijdigheid in de *sharie’ah*. Zij denken dat het verordenen [van het goede] en het bestrijden [van het kwaad] alleen kan bestaan met kwelling. Of zij zijn allemaal volledig bevolen of zij zijn allemaal volledig verboden. Maar dit is niet het geval. In plaats daarvan beveelt en verbiedt iemand terwijl hij geduld heeft met enige kwelling. Zoals Allah ﷻ zegt:

﴿وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَأَنْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ﴾

“...**beveel** (de mensen) *al-ma’roef* (het goede) **en verbied** (de mensen) *al-moenkar* (het afkeurenswaardige, verwerpelijke) (volgens jouw vermogen) **en wees geduldig met wat jou treft** (overkomt¹⁹⁷⁵)...”¹⁹⁷⁶

¹⁹⁷⁴ Overgeleverd door at-Tirmidzie, Aboe Daawoed en Ibn Maadjah. In de keten is ‘Attiyah al-Awfi, wiens *ah’aadieth* niet als bewijzen gebruikt kunnen worden. Maar deze *h’adieth* heeft ondersteunend bewijs welke het versterkt, in de overlevering van Taaariq ibn Shihaab, overgeleverd door an-Nasaa-*ie*. Al-Moendzirie verklaarde het *h’asan* in *at-Targhib wa at-Tarhib*, vol. 3, p. 168. Zie *Toeh’fat al-Ah’wadzie*, vol. 6, p. 3396. [Sheikh al-Albaanie heeft het als *sah’ieh’* verklaard in *Sah’ieh’ al-Djaami’ as-Saghier*, vol. 1, p. 248. – JZ]

¹⁹⁷⁵ [Dit zei Loeqmaan tegen zijn zoon. Loeqmaan wist dat eenieder die het goede beveelt en het slechte verbiedt, uiteindelijk geconfronteerd zal worden met schade en ergernis van de mensen. Dus vertelde hij zijn zoon geduldig te zijn. – AY]

Aboe Oebaadah zei: “We legden de eed van trouw af tegenover de boodschapper van Allah ﷺ om te luisteren en te gehoorzamen of we nou energiek zijn of uitgeput, in onze moeilijke tijden en in onze gemakkelijke tijden, en zelfs als anderen de voorkeur wordt gegeven boven ons. Wij probeerden niet om te strijden om macht van de mensen. En wij probeerden de waarheid staande te houden en uit te spreken waar we ook waren, niet vrezend omwille van Allah de berisping van enige berisper.” Hij beval hen om te gehoorzamen en verbood hen om te strijden met de mensen om het bestuur; en hij beval hen ook om te staan voor de waarheid.”¹⁹⁷⁷

Hoe dan ook, als het aankomt op het bevelen van het goede en het uitroeien van het kwaad, begaan twee groepen mensen fouten:

- (1) Een groep verlaat het verordenden van het goede en het stoppen van het slechte gebaseerd op hun uitleg van het vers:

﴿يَتَأْتِيهِمَ الَّذِينَ ءَامَنُوا عَلَيْكُمْ أَنفُسَكُمْ لَا يَضُرُّكُمْ مِّنْ ضَلَّ إِذَا أِهْتَدَيْتُمْ﴾

“O degenen die geloven! Jullie zijn verantwoordelijk voor jullie zelf. Hij die dwaalt kan jullie niet schaden wanneer jullie de leiding volgen...”¹⁹⁷⁸

Als weerlegging voor hen dient de toespraak van Aboe Bakr ؓ waarin hij zei: “O mensen! Jullie lezen dit vers maar jullie interpreteren het verkeerd. Voorwaar, ik hoorde de boodschapper van Allah ﷺ zeggen:

«إن الناس إذا رأوا المنكر فلم يغيروه أوشك أن يعمهم الله بعقاب من عنده.»

‘Als de mensen een overtreder zien en zij nemen hem niet bij zijn handen, Allah zal hen spoedig teisteren met een bestraffing van Hem.’¹⁹⁷⁹

- (2) Een tweede groep wil het goede bevelen en het kwaad uitroeien, ofwel door hun spraak of hun hand, onvoorwaardelijk zonder toevlucht te nemen tot begrip, geduld, kalmte en overweging van wat juist is en wat niet juist is, wat binnen het bereik ligt en wat niet. Vervolgens bevelen zij het goede en bestrijden zij het kwaad, denkend dat zij Allah ﷻ en Zijn boodschapper ﷺ daarin

¹⁹⁷⁶ Soerat Loeqmaan (31), aayah 17.

¹⁹⁷⁷ Ibn Taymiyyah, *al-Istiqamah*, p. 41.

¹⁹⁷⁸ Soerat al-Maa-idah (5), aayah 105.

¹⁹⁷⁹ Eerder al besproken; het is *sah'ieh*'.

gehoorzamen terwijl zij in werkelijkheid Allah's grenzen overschrijden.¹⁹⁸⁰

Het is verplicht voor mensen om het goede op te leggen en het kwaad te stoppen terwijl zij kennis hebben, vriendelijk en geduldig zijn. Kennis dient vóór het bevelen en verbieden te komen. Vriendelijkheid dient de daad te vergezellen. En geduld dient naderhand te komen. Om deze reden gaf een van de vroegere geleerden aan: "Niemand dient het goede te bevelen of het kwaad te bestrijden tenzij hij goed op de hoogte is over wat hij beveelt en goed geïnformeerd is over wat hij bestrijdt, zachtaardig met betrekking tot zijn bevelen en zachtaardig met betrekking tot zijn verbieden, kalm met betrekking tot bevelen en kalm met betrekking tot zijn verbieden."¹⁹⁸¹

Geduld is de brandstof wat de gemeenschap gereedmaakt, met mannen die hervormd zijn, om de religie te verspreiden naar alle uithoeken van de aarde. Het is geen vorm van ontvluchten. In plaats daarvan is het een daad van hervorming, propageren, verspreiding van het goede en het bouwen van een samenleving; en als deze samenleving gezond is, zullen haar leiders rechtgeleid zijn. Allah ﷻ plaatst overtreders in gezag over vergelijkbare overtreders. Allah de Verhevene zegt:

﴿وَكَذَلِكَ نُوَلِّي بَعْضَ الظَّالِمِينَ بَعْضًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾

“En zo maken Wij sommigen van de onrechtplegers *awliyaa-e* (helpers en aanhangers) van elkaar (in het begaan van misdaden) vanwege hetgeen zij gewoon waren te verwerven.”¹⁹⁸²

Ibn Taymiyyah zei: “Het gezag dat gaat naar de koningen en hun afgevaardigden van onder de gouverneurs en rechters, is niet vanwege enige tekortkoming in henzelf. Integendeel, het is vanwege een tekortkoming in zowel de heersende klasse als de bevolking... Zoals Allah gezegd heeft: **‘En zo maken Wij sommigen van de onrechtplegers *awliyaa-e* (helpers en aanhangers) van elkaar’¹⁹⁸³.**”¹⁹⁸⁴

¹⁹⁸⁰ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 28, p. 128.

¹⁹⁸¹ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 28, p. 137.

¹⁹⁸² *Soerat al-An'aam* (6), *aayah* 129.

¹⁹⁸³ [Verschillende vertalingen van dit vers dragen de essentie zoals dat door Ibn Taymiyyah en anderen begrepen wordt niet. Bijvoorbeeld, Ibn Kethier legde dit vers uit, zeggende: “Dit is ook hoe wij de overtreders zullen behandelen. Wij zullen enkele van hen de leiding over anderen geven. Wij zullen hen elkaar laten vernietigen. Wij zullen hen belonen met elkaar als een beloning voor hun overtreden en zondigen.” *Sadiq ibn H'asan al-Boekhaarie* gaf ook aan: “In dit vers is een sterke bedreiging voor de overtreders omdat, als zij geen afstand nemen van hun misdadigheid, Allah een andere overtreder en onderdrukker in gezag zal plaatsen over hen.” – JZ]

De grenzen van extremisme met betrekking tot de kwestie van het in opstand komen tegen de bestuurders

In het licht van deze bespreking van de regelgevingen betreffende het in opstand komen tegen de bestuurders, is het voor ons mogelijk om de mate van extremisme met betrekking tot deze kwestie uit te leggen. Ik heb tot dusver uitgelegd dat:

- (1) Het in opstand komen tegen een onrechtvaardige bestuurder extremisme is.
- (2) Het in opstand komen tegen een ongelovige bestuurder geen extremisme is. [Dit is geen extremisme] tenzij het gedaan wordt door een individu of een klein aantal individuen. Dit wordt beschouwd als een vorm van extreem hardvochtig zijn voor henzelf omdat zij zich belasten met iets voorbij hun vermogen. Daarom is het extremisme in dit geval niet vanwege het in opstand komen zelf, maar vanwege de manier en timing van de daad. Het zal extremisme van een daad zijn en een onvolkomenheid in diens methodologie voor handelen.
- (3) Het in opstand komen tegen een – volgens hun zienswijze – onrechtvaardige of zondige bestuurder: op dit punt zijn dit soort mensen in twee groepen te verdelen:
  - De eerste groep: dit zijn de opstandelingen die geloven dat zij een religieuze daad verrichten; maar het is niet religieus en de wet heeft het hen niet opgedragen. Zij bevechten de mensen in verband met deze kwestie en verklaren degenen die tegenover hen staan als ongelovigen. Zij blijven doorgaan op hun foutieve weg en bevechten eenieder die het oneens is met hen. Zij zijn de Khawaaridj en vergelijkbare andere afgeweke groepen. Zij zijn zonder twijfel extremisten.
  - De tweede groep: dit zijn de mensen die vechten gebaseerd op een mening die hen ertoe brengt – terwijl het vechten zelf tegen de *Soennah* en de gemeenschap gaat – maar zij bedoelen alleen het opleggen van het goede en het uitroeien van het slechte, zoals in de veldslag van al-Harrah ¹⁹⁸⁵, Deer al-Djamaadjim ¹⁹⁸⁶

---

¹⁹⁸⁵ [Dit is een plaats vlakbij al-Medienah van waar de Oemayyaden de volledige controle over al-Medienah namen tijdens de periode van Yazied ibn Moe'aawiyah rond het jaar 63 H. – JZ]

¹⁹⁸⁶ [Dit is een plaats in Irak vlakbij Kufah. Dit is waar al-H'adjaadj, met de steun van het Syrische leger, 'Abdoe r-Rah'maan ibn al-Ash'ath versloeg. – JZ]

en elders. Zij geloofden dat het beoogde resultaat door te vechten behaald zou worden. Maar zij bereikten dat niet door te vechten. Integendeel, het kwaad werd alleen maar erger. Het werd aan het einde duidelijk voor hen wat de Wetgever vanaf het begin al had aangegeven; dat is dat zij zich vergisten. De bron van hun fouten was vanwege een van de volgende vier redenen:

- (a) De teksten om te rebelleren tegen de bestuurders waren niet bekend bij hen.
- (b) Zulke teksten waren volgens hun opvatting niet bevestigd.
- (c) Zij geloofden, zoals Ibn H'azm, dat die teksten afgeschaft waren.
- (d) Zij herinterpreteerden deze teksten. Dit was de grootste oorzaak achter hun daden.¹⁹⁸⁷

Wat betreft deze groep, volgens wat duidelijk is voor mij, zolang als het bewijs niet vastgesteld was voor hen, waren hun daden extreem maar slechts per vergissing, trachtend om het correct te interpreteren. Enkele leden van de vroegere generaties raakten verzeild in deze fout. Maar dit rechtvaardigt niet de daden van degenen die later kwamen en hetzelfde deden als zij deden. Al-H'oesayn ibn 'Aliy عليه السلام, de mensen van al-Harrah en de Koranische specialisten die in opstand kwamen tegen al-H'adjaadj¹⁹⁸⁸, zij allen deden dit uit woede omwille van de religie vanwege de onrechtvaardigheid van de gouverneurs en omdat zij afstand namen van de weg van de *Soennah* van de profeet صلى الله عليه وسلم. Zij streefden naar waarheid en rechtvaardigheid, hoewel zij verkeerd waren betreffende hun daden. Hun fouten werden hen duidelijk gemaakt en, aan het einde, prezen zij hun

¹⁹⁸⁷ Zie Ibn Taymiyyah, *Minhaadjoe as-Soennah*, vol. 4, p. 537-538.

¹⁹⁸⁸ Hij was al-H'adjaadj ibn Yoesoef ibn al-H'akam at-Thaaqifie, een leider, sluw, welbespraakt en wreed. Hij werd geboren en groeide op in Taa-if [een stad vlakbij Mekkah] en ging vervolgens naar Damascus. Zijn bekwaamheden bleven niet onopgemerkt en 'Abdoe I-Maalik ibn Marwaan stelde hem aan als het hoofd van het leger. Hij beval hem om te vechten tegen ['Abdoellaah] Ibn az-Zoebayr رضي الله عنه. Vervolgens rukte hij op naar de Hidjaaz en doodde 'Abdoellaah (moge Allah hem genadig zijn). 'Abdoel-Maalik stelde hem aan als gouverneur van de Hidjaaz en voegde daarna Irak toe aan zijn gebied. Hij was een wrede moordenaar volgens de overeenstemming van de historici, ook al had hij enkele goede kwaliteiten. Maar hij werd verzwolgen in de oceaan van zijn zonden, zoals al-Dzahabie aangaf. Zijn zaak rust bij Allah. Hij overleed in 95 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 4, p. 343; *al-A'laam*, vol. 2, p. 168. [Zie ook Akbar Shah Najeebabadi, *Geschiedenis van de Islaam*, deel 2, hoofdstuk 1: Het khalifaat van Banoe Oemayyah (eerste fase), Uitgeverij Momtazah. – AY]

voorgaande daden van vechten niet.¹⁹⁸⁹ De deur naar *idjtihad* en interpretatie staat ver open. Een persoon kan iets herinterpreteren en geloven dat het verbodene toegestaan is. Waarlijk, hij kan zelfs geloven dat het verplicht is om iemand te doden wiens leven in werkelijkheid door de wet beschermd wordt. Wat betreft deze mensen, ook al dienen zij verontschuldigd te worden en zelfs al wordt hun rang in kennis en religie erkend, het is voor niemand toegestaan om afstand te nemen van wat duidelijk gemaakt is van de *Soennah* en leiding op basis van hun [onjuiste] interpretatie.¹⁹⁹⁰

- (4) Of de bestuurder nou onrechtvaardig of tiranniek is, dit is geen reden om het bloed van mensen te laten vloeien of hun eer te schenden. Eenieder die het laten vloeien van het bloed van de mensen en het nemen van hun bezittingen toestaat op basis van de bewering van onrechtvaardigheid of *koefr* van de regeerder, heeft een daad van extremisme begaan. Hij heeft een van de daden van de Khawaaridj begaan die de mensen van de Islaam bevochten en die hen polytheïsten noemden.

Rebelleren tegen de bestuurder in hedendaagse tijden

Rebelleren tegen de bestuurders staat voor een fenomeen van het gebruik van geweld als een middel om tot Allah op te roepen. Sommige schrijvers benadrukken het en beschouwen het als een van de *sharie'ah* bevelen, zozeer dat de hele gemeenschap zondig is voor het falen om het te verrichten.

Dit hedendaagse rebelleren tegen de bestuurders bestaat uit twee vormen, zoals dat het geval was in voorgaande tijden:

- (1) Een opstand welke gebaseerd is op een onjuiste geloofsovertuiging waardoor de bestuurders bevochten worden. Dit is zonder twijfel een vorm van extremisme.
- (2) Een opstand met een *sharie'ah* bedoeling erachter, en wel het bevelen van het goede en uitroeien van het kwaad. Dit is een fout en ook extremisme, maar het is minder dan de eerste vorm omdat de verrichter een [incorrecte] interpretatie verricht [van de teksten].

¹⁹⁸⁹ Zie Ibn Taymiyyah, *Minhaadjoe as-Soennah*, vol. 4, p. 528; Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 12, p. 286.

¹⁹⁹⁰ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 21, p. 64.

Gezien het feit dat ik niet beschik over het benodigde bewijs, omdat ik geen kennis heb over de exacte gebeurtenissen en ik ook geen vertrouwen heb in de [beschikbare] verslagen en het nieuws, zal ik de feitelijke gebeurtenissen niet presenteren en proberen ze te classificeren in een van de twee categorieën. Ik zal de formalisering die een aantal schrijvers over het in opstand komen tegen de bestuurders weergeven, deze formalisering is van toepassing op vele leiders. Ik zal dat doen zonder in te gaan op de praktische aspecten waar ik niet voldoende bewijs voor heb om enig oordeel te vellen. In ieder geval, die regelgeving maakt geen deel uit van mijn belang in dit onderzoek.

In het boek *Minhadj Djamaa'at al-Djihaad al-Islaamie* ("De Methodologie van de Groep van Islamitische Djihaad") schreef de auteur: "Het in opstand komen tegen ongelovige bestuurders, hen bevechten, hen afzetten en een moslimbestuurder in hun plaats aanstellen, is een verplichting voor elk capabel individu, volgens de consensus van de moslimgeleerden. Niemand van de individuen – totdat een voldoende aantal dit hebben gedaan – is vrij van zonde tenzij hij zijn leven en rijkdom aanbiedt omwille van het vervullen van deze verplichting." ¹⁹⁹¹ Een schrijver legde onder de titel "De noodzakelijkheid van confrontatie" de verschillende vormen van confrontatie uit die door de *sharie'ah* opgelegd zijn. Hij legde uit dat er vier vormen zijn:

- (1) Het afzetten van een ongelovige heerser die de wetten van Allah veranderd heeft;
- (2) Vechten tegen elke groep die weigert zich neer te leggen bij de *sharie'ah* van de Islaam;
- (3) Het stichten van het khalifaat en het instaleren van een khalief voor de moslims;
- (4) Het bevrijden van de landen, de gevangenen bevrijden en de religie verspreiden. ¹⁹⁹²

Zij gebruiken de hiervoor aangehaalde bewijzen, besproken onder het onderwerp van het bestuur betreffende het in opstand komen tegen de bestuurders, als bewijs dat het verplicht is om te rebelleren. Zij citeren ook de consensus van de geleerden om in opstand te komen tegen ongelovige bestuurders, alsook hun consensus om degenen die weigeren de islamitische *sharie'ah* toe te passen te bevechten. Al deze punten zijn reeds besproken en bekritiseerd. Ik zal dit afronden door met de volgende punten enkele delen van wat zij verklaarden te weerleggen:

¹⁹⁹¹ 'Abboed az-Zoemar, *Minhadj Djamaa'at al-Djihaad al-Islaamie*, p. 37.

¹⁹⁹² *H'atmiyatoe al-Moewaadjahah*, p. 17, geciteerd van Saalim al-Bahinsaawie, *Shoebahaatoen H'awla al-Fikr al-Islaamie al-Moe'aasir*, p. 17.

- (a) De voornaamste reden voor het verklaren van de bestuurder als een ongelovige was zijn regeren met iets anders dan wat Allah ﷻ geopenbaard heeft, naast een aantal andere redenen. In het boek *al-Fariedhah al-Ghaa-ibah* ("De Afwezige Verplichting"), na het citeren van Ibn Kethier's uitspraak dat degene die regeert volgens *al-Yaasiq* - een samenvatting van wetten gemaakt door de Tataren - een ongelovige is, schreef de auteur: "De hedendaagse bestuurders zijn door een aantal deuren van *koefr* [ongeloof] van de religie van de Islam heengegaan tot het punt dat hun aangelegenheid ondubbelzinnig is voor iedereen die hun levens heeft gevolgd. Dit is naast de kwestie van het bestuur en de wet."¹⁹⁹³

Ik heb reeds aangetoond dat niet iedere regeerder een ongelovige verklaard dient te worden vanwege het niet regeren in overeenstemming met wat Allah ﷻ geopenbaard heeft. Er zijn verschillende gevallen betreffende het niet regeren in overeenstemming met wat Allah ﷻ geopenbaard heeft. Sommige zijn *koefr* in geloof, terwijl andere *koefr* zijn in handeling. Sommige zijn zondige daden. Bovendien zullen de *Ahloe s-Soennah*, die zeggen dat het *koefr* is voor een bestuurder die regeert volgens door de mens gemaakte wetten, het oordeel uitstellen wanneer het komt tot het verklaren van een specifiek individu als een ongelovige [dat wil zeggen, totdat de kwestie duidelijk is en de bewijzen gepresenteerd zijn betreffende de persoon in kwestie].

Tijdens het bespreken van de verklaring dat de Khawaaridj, Raafidhah en anderen die uitspraken van *koefr* deden of daden van de ongelovigen verrichtten ongelovigen zijn, zei Ibn Taymiyyah: "Het is juist dat deze uitspraken die zij doen, welke bekend zijn dat ze in tegenspraak zijn met wat de boodschapper van Allah ﷻ bracht, *koefr* zijn. Evenzo zijn de daden die zij begaan, wat daden zijn van de ongelovigen tegenover de moslims, daden van *koefr*... Maar het verklaren van een specifiek individu onder hen als een ongelovige en het oordelen dat hij voor eeuwig in het Hellevuur zal zijn, wordt uitgesteld totdat de voorwaarden van een dergelijke verklaring van ongelof bevestigd zijn en alle dreigende factoren verwijderd zijn. Wij geven aan dat wat de teksten bevatten aan beloftes, dreigementen, omschrijvingen van ongelof en omschrijvingen van een zondige toestand, maar wij oordelen niet dat een bepaald individu valt onder deze algemene teksten totdat er aan alle vereisten, zonder enige tegenstrijdigheid, voldaan is."¹⁹⁹⁴

¹⁹⁹³ Moh'ammed 'Abdoe s-Salaam Faradj, *al-Fariedhatoe al-Ghaa-ibah*, p. 229.

¹⁹⁹⁴ Ibn Taymiyyah, *Fataawa*, vol. 28, p. 500-501.

- (b) Deze opstand *djihaad* noemen is een fout. *Djihaad* is vechten tegen de polytheïsten en het is altijd prijzenswaardig [mits men zich aan de islamitische richtlijnen houdt]. Maar het in opstand komen tegen de bestuurder is niet altijd prijzenswaardig. Waarlijk, de waarde hangt af van tegen wie in opstand gekomen wordt en volgens de intenties van degene die rebelleert. Het dient geen *djihaad* genoemd te worden, maar het is *khoeroodj* (rebelleren, in opstand komen) en *qitaal* (vechten). De kwestie van terminologie hier is geen eenvoudige zaak, omdat als men zou zeggen dat het *djihaad* is, dan zouden alle teksten met betrekking tot *djihaad* hier op van toepassing zijn. En dit is onacceptabel.

Men kan dit feit in de Qor-aan herkennen. Het gevecht dat plaatsvindt tussen twee groepen gelovigen wordt door Allah ﷻ geen *djihaad* genoemd. In plaats daarvan wordt het *qitaal* (vechten) genoemd. Dit is laakbaar met betrekking tot beide groepen. De inspanningen die verricht worden door een groep moslims om vrede te sluiten, indien zij het punt bereiken dat zij het zwaard moeten trekken om de overtredende groep te disciplineren, wordt ook *qitaal* genoemd hoewel zij prijzenswaardig zijn. Vandaar dat de wetten betreffende het vechten tegen een overtredende groep anders zijn dan die voor *djihaad*. In feite plaatsen de juristen dit onderwerp in een afzonderlijk hoofdstuk in hun boeken.

- (c) Ook al is het ongeloof van de bestuurder duidelijk bevestigd, toch rust de opstand niet op de schouders van een klein aantal. In plaats daarvan is het de gemeenschap als een geheel die aangesproken wordt met dit bevel, zoals eerder is besproken.

Moordaanslagen

Een van de meest duidelijke vormen van geweld waar de extremisten vaak van worden beschuldigd, zijn moordaanslagen. Degenen die zeggen dat het toegestaan is, baseren hun argument op het verhaal van de moord van Ka'ab ibn al-Ashraf ¹⁹⁹⁵. Djaabir ibn 'Abdoellaah ﷺ verhaalde:

«من لكعب بن الأشرف فإنه قد آذى الله ورسوله فقام محمد بن مسلمة فقال يا رسول الله أتحب أن أقتله قال نعم قال فأذن لي أن أقول شيئا قال قل فأتاه محمد بن مسلمة فقال إن هذا الرجل قد سألنا صدقة وإنه قد عنانا وإني قد أتيتك أستسلفك قال وأيضا والله لتملنه قال إنا قد اتبعناه فلا نحب أن ندعه حتى ننظر إلى أي شيء يصير شأنه وقد أردنا أن تسلفنا وسقا أو وسقين وحدثنا عمرو غير مرة فلم يذكر وسقا أو وسقين أو فقلت له فيه وسقا أو وسقين فقال أرى فيه وسقا أو وسقين فقال نعم ارهنوني قالوا أي شيء تريد قال ارهنوني نساءكم قالوا كيف نرهنك نساءنا وأنت أجمل العرب قال فارهنوني أبناءكم قالوا كيف نرهنك أبناءنا فيسب أحدهم فيقال رهن بوسق أو وسقين هذا عار علينا ولكننا نرهنك اللأمة قال سفيان يعني السلاح فواعده أن يأتيه فجاءه ليلا ومعه أبو نائلة وهو أخو كعب من الرضاعة فدعاهم إلى الحصن فنزل إليهم فقالت له امرأته أين تخرج هذه الساعة فقال إنما هو محمد بن مسلمة وأخي أبو نائلة وقال غير عمرو قالت أسمع صوتا كأنه يقطر منه الدم قال إنما هو أخي محمد بن مسلمة ورضيحي أبو نائلة إن الكريم لو دعي إلى طعنة لبيل لأجاب قال ويدخل محمد بن مسلمة معه رجلين قيل لسفيان سماهم عمرو قال سمى بعضهم قال عمرو جاء معه برجلين وقال غير عمرو أبو عيس بن جبر والحارث بن أوس وعباد بن بشر قال عمرو جاء معه برجلين فقال إذا ما جاء فإني قائل بشعره فأشمه فإذا رأيتموني استمكنت من رأسه فدونكم فاضربوه وقال مرة ثم أشمكم فنزل إليهم متوشحا وهو ينفخ منه ريح الطيب فقال ما رأيت كالسيوم ريحا أي أطيب وقال غير عمرو قال عندي أعطر نساء العرب وأكمل العرب قال عمرو فقال أتأذن لي أن أشم رأسك قال نعم فشمه ثم أشم أصحابه ثم قال أتأذن لي قال نعم فلما استمكن منه قال دونكم فقتلوه ثم أتوا النبي صلى الله عليه وسلم فأخبروه.»

“De boodschapper van Allah ﷺ heeft gezegd: ‘Wie zal er afrekenen met Ka’b ibn al-Ashraf? Waarlijk, hij heeft Allah en Zijn boodschapper schade berokkend.’ Moh’ammed ibn Maslamah zei: ‘O boodschapper

¹⁹⁹⁵ Hij was Ka'ab ibn al-Ashraf at-Taa-ie, van de stam van Nabhaan. Hij was een poëet in de Dagen van Onwetendheid. Zijn moeder behoorde tot de stam van al-Nadhier. Hij werd een jood en was een edelman onder zijn familieleden van moederszijde. Hij leefde tot aan de tijd van de Islaam en deed de boodschapper van Allah ﷺ kwaad. Hij provoceeerde de profeet ﷺ en bespote hem. In 3 H. zond de profeet ﷺ iemand om hem te doden. Zie *al-'A'laam*, vol. 5, p. 225.

van Allah! Zou u hem gedood willen hebben?’ Hij antwoordde: ‘Ja.’ Vervolgens zei hij: ‘Sta mij dan toe om iets te zeggen [om hem te misleiden].’ Hij antwoordde: ‘Ja [je mag dit doen].’ Aldus ging Moh’ammed ibn Maslamah naar Ka’b en zei: ‘Die man [hij bedoelde daarmee de profeet ﷺ] verlangt liefdadigheid van ons en hij heeft ons vermoeid. Dus ben ik gekomen om iets van jou te lenen.’ Aldus zei Ka’b vervolgens: ‘Bij Allah, je zult moe worden bij hem.’ Moh’ammed zei vervolgens: ‘Sinds we hem volgen, willen we hem niet verlaten totdat we zien wat zijn einde is. Nu, wij willen dat jij ons een of twee kameelladingen aan voedsel leent.’ Ka’b zei: ‘Ja, ik zal het jullie lenen, maar ik heb enig onderpand nodig.’ Moh’ammed en zijn metgezel zeiden: ‘Wat wil je?’ Ka’b antwoordde: ‘Geef mij jullie vrouwen als onderpand.’ Zij zeiden: ‘Hoe kunnen wij jou onze vrouwen geven terwijl jij de meest aantrekkelijke van de Arabieren bent?’ Ka’b zei toen: ‘Geef me dan jullie zonen.’ Zij zeiden: ‘Hoe kunnen wij onze zonen aan jou geven? Later zullen zij door de mensen beschimpt worden die zullen zeggen dat die-en-die als onderpand gegeven is voor een kameellading aan voedsel. Dat zal ons enorm te schande brengen. Maar wij zullen jou onze wapens als onderpand geven.’ Aldus beloofden Moh’ammed ibn Maslamah en zijn metgezel dat zij [of hij] naar hem zouden terugkeren. Hij ging ‘s nachts naar Ka’b samen met Ka’b’s pleegbroer, Aboe Naa-ilah. Hij nodigde hen uit in zijn fort en hij ging naar hen toe. Zijn vrouw vroeg hem: ‘Waar ga jij naar toe op dit tijdstip?’ Hij antwoordde: ‘Alleen Moh’ammed ibn Maslamah en mijn pleegbroer zijn gekomen.’ Zij zei: ‘Ik hoor een stem alsof er bloed van afdrupt.’ Ka’b zei: ‘Zij zijn alleen maar mijn broeder Moh’ammed ibn Maslamah en mijn pleegbroer Aboe Naa-ilah. Een eerbare man dient zelfs ‘s nachts te antwoorden op een bezoek, ook al gaan zij hem doden.’ Moh’ammed ibn Maslamah ging naar binnen met twee mannen en zei tegen hen: ‘Als Ka’b komt, zal ik zijn haar aanraken en het ruiken, en wanneer jullie zien dat ik zijn hoofd in mijn greep heb, val hem aan.’ Ka’b ibn Ashraf kwam naar hen toe, gewikkeld in zijn kleren en ruikend naar parfuum. Moh’ammed ibn Maslamah zei: ‘Ik heb nog nooit een lekkerdere geur geroken dat deze.’ Vervolgens zei hij tegen Ka’b: ‘Sta jij mij toe om jouw hoofd te ruiken?’ Ka’b zei: ‘Ja.’ Moh’ammed rook het en liet zijn metgezellen het ook ruiken. Vervolgens zei hij weer: ‘Zul jij mij jouw hoofd laten ruiken?’ Ka’b zei: ‘Ja.’ Toen Moh’ammed hem stevig te pakken kreeg, zei hij: ‘Pak hem.’ Vervolgens doodden zij hem en gingen naar de profeet ﷺ om hem te vertellen wat er gebeurde.”¹⁹⁹⁶ In deze *h’adieth* gaf de profeet ﷺ de opdracht om een van de leiders van ongelof te doden. Maar om dit te gebruiken als bewijs dat het

¹⁹⁹⁶ Overgeleverd door al-Boekhaarie. Voor het gebruik van deze *h’adieth* en andere vergelijkbare overleveringen die gebruikt worden als bewijs om moordaanlagen toe te staan, zie ‘Abdoe s-Salaam Faradj, *al-Fariedhatoe al-Ghaa-ibah*, p. 260.

toegestaan is om de bestuurders en anderen te doden is niet geldig om de volgende redenen:

- (1) De moordaanslag dient te geschieden op bevel van de leider. In het verhaal van de moordaanslag op Ka'b ibn al-Ashraf, zei de boodschapper van Allah ﷺ: "Wie zal er afrekenen met Ka'b ibn al-Ashraf? Waarlijk, hij heeft Allah en Zijn boodschapper schade berokkend." De bron van het bevel was Allah's boodschapper ﷺ. Op dezelfde manier gaf de verteller in het verhaal over het doden van Ibn Abie al-H'oeqayq – wat vergelijkbaar is met het verhaal over het doden van Ka'b ibn al-Ashraf – aan: "De boodschapper van Allah ﷺ zond..."¹⁹⁹⁷ Dus de boodschapper van Allah ﷺ was degene die hen zond. Een individuele mening was nooit de reden voor enig bevel voor een moordaanslag. Het is algemeen bekend dat als de kwestie van moordaanslagen overgelaten zou worden aan persoonlijke, individuele beredenering, dat het dan zou leiden naar een enorme hoeveelheid kwaad.
- (2) Moordaanslagen dienen alleen te gebeuren bij personen wier *koefr* zeker is, zoals Ka'b of Ibn Abie al-H'oeqayq, aangezien zij beide absoluut ongelovigen in Allah waren. Tijdens het bespreken van de punten die uit het verhaal van Ibn Abie al-H'oeqayq afgeleid kunnen worden, gaf Ibn H'adjar aan: "Een belangrijk punt van deze *h'adieth* is de toelaatbaarheid van het doden van een polytheïst die de boodschap [van de Islaam] ontvangen heeft, maar volhardt [in zijn ongelooft]." ¹⁹⁹⁸ Dit is de conclusie van de *h'adieth*: de toelaatbaarheid van het doden van de ongelovige en polytheïst. Maar de bron van het kennen van deze titels is de Qor-aan en de *Soennah* en niet de meningen van individuen die andere individuen tot ongelovigen verklaren en vervolgens toestaan dat ze gedood mogen worden.
- (3) Degene die gedood dient te worden moet behoren tot degenen die tegen de moslims vechten. Dit is waarom al-Boekhaarie de twee relevante hoofdstukken van zijn hoofdstukken over *djihaad* getiteld heeft: "Hoofdstuk: Het doden van een oorlogsvrijder," en: "Hoofdstuk: Liegen in oorlog." Ibn H'adjar gaf aan: "Dat de auteur [al-Boekhaarie] dit plaatst in het hoofdstuk over *djihaad* geeft aan dat Ka'b een oorlogsvijand was." ¹⁹⁹⁹ Hij zei ook: "Hij werd slechts gedood omdat hij zijn verdrag schond en steun verleende in de oorlog tegen de boodschapper van Allah ﷺ en zijn achteruitgang."

¹⁹⁹⁷ Dit verhaal is ook door al-Boekhaarie overgeleverd.

¹⁹⁹⁸ Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 7, p. 345.

¹⁹⁹⁹ Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 7, p. 340.

²⁰⁰⁰ Al-Qastalaanie merkte op: “Als je zegt: hoe kon hij hem doden nadat hij hem misleid had? Het antwoord is: hij schond zijn verdrag en steunde de oorlog tegen de profeet ﷺ en zijn bespotting. Als je zegt: hoe gaf hij hem een zekerheid voor vrede en vervolgens doodde hij hem? Het antwoord is: hij gaf hem nooit expliciet een zekerheid voor vrede. Hij [Ka’b] dacht dit alleen maar en voelde zich op zijn gemak totdat het mogelijk was om hem te doden.” ²⁰⁰¹

- (4) Men dient er zeker van te zijn dat er geen *fitnah* (kwade onheil) zal zijn als resultaat van die moordaanslag. Dit blijkt duidelijk uit het verhaal zelf. De profeet ﷺ beval niet dat hij gedood moest worden totdat de macht van de moslims sterk was geworden. Dit wordt aangeduid door het feit dat de joden niets deden als reactie nadat een van hun leiders gedood was.

Men dient een vergelijking te maken tussen het bevel van de profeet ﷺ dat Ka’b gedood moest worden en zijn verbod op het doden van de grootste hypocriet ‘Abdoellaah ibn Oebayy ibn Saloel, hoewel zij beide de profeet ﷺ schade berokkend en bestreden. Maar men zou niet veilig kunnen zijn van kwade gevolgen van het doden van een hypocriet omdat de mensen dachten dat zij moslims waren, terwijl men wel veilig is van zulke resultaten van het doden van een jood. De profeet ﷺ onthulde het ongeloof van de hypocriet niet, hoewel de boodschapper ﷺ die kennis wel had omdat Allah ﷻ dit tegen hem gezegd had. Maar het ongeloof van de jood was zichtbaar en duidelijk en had geen verdere verduidelijking nodig.

Bovendien maakten de hypocrieten hun oorlogsvoering tegen Allah ﷻ en Zijn boodschapper ﷺ niet openbaar terwijl de joden dit wel deden. Daarom gaf de profeet ﷺ niet de opdracht om de hypocrieten te doden. En niemand van de metgezellen trok er opuit om iemand van hen te doden als de boodschapper van Allah ﷻ dit niet opdroeg.

²⁰⁰⁰ Ibn H’adjar, *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 6, p. 160.

²⁰⁰¹ Al-Qastalaanie, *Sharh’ al-Boekhaarie*, vol. 5, p. 156.

Het verbieden van onderwijs en de mensen dwingen tot analfabetisme

Een van de fundamentele principes welke benadrukt en aangemoedigd wordt door de Islaam is het zoeken van kennis. In feite waren de eerste verzen die van de Qor-aan geopenbaard waren, een oproep om te lezen:

﴿ أَقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ﴾

“Lees! In de Naam van jouw Heer Die (alles wat bestaat) heeft geschapen.” ²⁰⁰²

Vervolgens herinnert Allah ﷻ de mensheid Zijn zegening voor hen van het hen leren hoe te schrijven:

﴿ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ﴾ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ

“Degene Die (het schrijven) met de pen onderwezen heeft. * Hij onderwees de mens wat hij niet wist.” ²⁰⁰³

Al-*Qoertoebie* gaf aan bij het uitleggen van de woorden **“met de pen onderwezen”**: “Dat wil zeggen, door te schrijven. Hij onderwees mensen hoe te schrijven met de pen... Qataadah gaf aan: ‘De pen is een grote zegening van Allah. Als het niet zou bestaan, dan zou de religie niet gesticht zijn en het wereldse leven zou niet correct zijn.’ Hij wijst naar Zijn perfecte verhevenheid door het feit dat Hij de mensen dat onderwees wat zij niet wisten. Hij bracht hen van de duisternis van onwetendheid naar het licht van kennis. Hij maakt toespelingen op de goede eigenschap van de kennis van het schrijven vanwege de grote voordelen die niet bereikt kunnen worden behalve hierdoor.” ²⁰⁰⁴

Nuttige kennis – ongeacht haar gebied – is een basiswaarde van onder de grotere waarden van de Islaam. Allah de Verhevene zegt:

﴿ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ﴾

“...En zeg: ‘Mijn Heer! Vermeerder voor mij kennis.’” ²⁰⁰⁵

²⁰⁰² Soerat al-‘Alaq (96), aayah 1.

²⁰⁰³ Soerat al-‘Alaq (96), aayah 4-5.

²⁰⁰⁴ Al-*Qoertoebie*, *al-Djaami’ li Ah’kaamie al-Qor-aan*, vol. 2, p. 120.

²⁰⁰⁵ Soerat *Taa-e Haa-e* (20), aayah 114.

De islamitische wetenschappen zijn de belangrijkste wetenschappen, waarvoor teksten van lof en eer zijn voor haar geleerden. De wereldlijke wetenschappen zijn wetenschappen van dienstbaarheid en gebruik zodat er via hen aan de behoeften van het lichaam en het wereldse leven voldaan kan worden.

Daarom bestaan kennis en de wetenschappen uit twee categorieën:

De eerste categorie bestaat uit nuttige kennis en wetenschappen die helpen bij het zuiveren van de ziel, het hervormen van het gedrag en het corrigeren van de geloofsovertuigingen. De daden gebaseerd op deze kennis zijn correct en deugdzaam en brengen het goede voort. Dit zijn de *sharie'ah* wetenschappen.

De tweede categorie is de kennis waarmee niet bedoeld wordt om het karakter te hervormen of als correctie van daden en geloofsovertuigingen. Zij zijn alleen bedoeld omwille van wereldse voordelen. De regelgevingen hieromtrent verschillen afhankelijk van de intentie van de student. Als hij het goede bedoelt, gebaseerd op geloof en vroomheid [b.v. een dokter die mensen wil helpen omwille van Allah ﷻ], dan worden de wereldse wetenschappen prijzenswaardig vanuit een religieus oogpunt. Maar als hij geen religieuze intentie heeft [b.v. een dokter die alleen maar veel geld wil verdienen], dan wordt de kennis uitsluitend wereldlijk zonder nobel doel. In plaats daarvan is het doel slechts een eenvoudig en onvolledig doel.²⁰⁰⁶

Menselijke kennis is gebaseerd op praktische ervaring met de schepping alsook de waarneming en het nadenken over de goddelijke wetten die deze schepping besturen. Dit is iets waar de Qor-aan de mens in talrijke verzen toe oproept. Bijvoorbeeld, Allah ﷻ zegt:

﴿ فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَىٰ طَعَامِهِ ۚ ﴿٢٤﴾ أَنَا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا ﴿٢٥﴾ ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا ﴿٢٦﴾ فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا ﴿٢٧﴾ وَعَيْنَبًا وَقَضْبًا ﴿٢٨﴾ وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا ﴿٢٩﴾ وَحَدَائِقَ غُلْبًا ﴿٣٠﴾ وَفَيْكِهِةً وَأَبًّا ﴿٣١﴾ مَتَّعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَمِكُمْ ﴾ ﴿٣٢﴾

“Laat de mens dan naar zijn voedsel kijken (en nadenken over deze gunst van Allah ﷻ). * Waarlijk, Wij laten het water (regen) in overvloed neerstromen. * Vervolgens splijten Wij de aarde in spleten (door de

²⁰⁰⁶ Zie 'Abdoe r-Rah'maan as-Sa'die, *al-Fataawa as-Sa'diyyah*, p. 104-105.

groei van de planten). * **Dan laten Wij daarin granen groeien. * En druiven en veevoer. * En olijven en dadelpalmen. * En weelderige tuinen. * En fruit en groenvoer. * (Als) een voorziening voor jullie en voor jullie vee.**”²⁰⁰⁷

Allah ﷻ zegt ook:

﴿ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ﴾

“Zeg: ‘Loop (reis) op de aarde, zie dan hoe (Allah) de schepping begon...’”²⁰⁰⁸

Allah de Verhevene zegt ook:

﴿ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَنْبِيعَ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ ثُمَّ يَهيجُ فَتَرْتَهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَجْعَلُهُ حُطْمًا ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرَى لِأُولِي الْأَلْبَابِ ﴾

“Zie jij niet dat Allah uit de hemel water (regen) neerzendt, het dan *salaka* (wegen laat volgen – stromen, verzamelt) als bronnen in de aarde, Hij er vervolgens planten met verschillende kleuren mee tevoorschijn laat komen, Hij ze vervolgens verstoort (laat verwelken), je ze dan geel ziet worden, Hij ze vervolgens gebroken stukjes maakt (tot stof laat vergaan)? Waarlijk, in dat is zeker een herinnering (lering) voor bezitters van het intellect (gezond verstand).”^{2009 - 2010}

Deze schepping beweegt volgens de goddelijke wetten. Kennis over deze wetten maakt het gemakkelijker om voordeel te halen uit wat deze schepping bevat. Dit is de menselijke kennis. Geneeskunde, bijvoorbeeld, is het resultaat van de ervaring van mensen in het

²⁰⁰⁷ Soerat ‘Abasa (80), aayah 24-32.

²⁰⁰⁸ Soerat al-‘Ankaboet (29), aayah 20.

²⁰⁰⁹ Soerat az-Zoemar (39), aayah 21.

²⁰¹⁰ [D.w.z., degenen die hierdoor herinnerd worden en die er een les uit trekken, dat deze wereld is zoals dit: het is groen en vers en mooi, vervolgens wordt het oud en lelijk. De sterke jonge man zal een zwakke, seniele en oude man worden, en daarna is er de dood. De gezegende persoon is degene wiens toestand na de dood goed zal zijn. Allah ﷻ vergelijkt vaak het leven van deze wereld met de manier waarop hij water (de ziel) neerzend uit de hemel, en gewassen en fruit (het lichaam) groeit daardoor, vervolgens worden zij droog en broos (zwak en oud) en verwelken (gaan dood). (*Tefsier Ibn Kethier.*) – AY]

genezen van ziekten waar zij mee getroffen zijn. Vanwege de behoefte van de schepping aan deze wetenschappen, hebben de geleerden ze als een gemeenschappelijke verplichting verklaard. Al-Ghazaalí zei: "Dat wat een gemeenschappelijke verplichting is, is de kennis waar de wereldse aangelegenheden niet zonder kunnen, zoals geneeskunde. Geneeskunde is een noodzakelijkheid voor de continuering van de lichamen. Boekhoudkunde is een noodzakelijkheid voor transacties, verdeling van bezittingen en vastgoed enzovoort. Dit zijn de wetenschappen dat als een land verstoken is van iemand die ze kent, dat de mensen dan zullen lijden. Als iemand [of een voldoende aantal] deze kennis verwerft, dan zal het voldoende zijn en de verplichting zal voor de anderen komen te vervallen."²⁰¹¹

Deze wetenschappen die de mensen nodig hebben voor hun wereldse levens zijn niet afkeurenswaardig. Waarlijk, zij zijn prijzenswaardig en zij worden van de mensen verlangd zodat zij kunnen vervullen waar zij behoeftig aan zijn. Zij zijn alleen laakbaar als zij gebruikt worden om de mensen schade te berokkenen, of als de mensen afwijken met betrekking tot de intentie erachter. Dit is met betrekking tot twee aspecten:

Ten eerste is dit het geval wanneer deze wetenschappen de oorzaak zijn voor wereldse ellende en vernietiging. Men is van deze vorm tegenwoordig getuigen omdat het kwaad van sommige wetenschappen zichtbaar is in recente uitvindingen en massavernietigingswapens die een enorme hoeveelheid ellende hebben veroorzaakt voor henzelf en voor anderen.

Ten tweede is dit het geval wanneer de mensen die deze kennis verwerven arrogant en hooghartig worden en erdoor verwonderd raken. Zij maken het [de specialiteit] het ultieme doel van alles en zij bagatelliseren al het andere. Zij worden vijandig tegenover de kennis die doorgegeven is door de boodschappers, wat in feite de nuttige kennis is. Zij weigeren het en worden arrogant er tegenover, ze zijn tevreden met hun kennis en onderscheiden zich van de rest van de mensen. De volgende Woorden van Allah ﷻ zijn op hen van toepassing:

﴿ فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ

بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١٧٢﴾

²⁰¹¹ Ih'yaa-oe 'Oeloemie ad-Dien, vol. 1, p. 16.

“Toen dan hun boodschappers tot hen kwamen met de duidelijke bewijzen, waren zij blij (en trots) met wat (reeds) bij hen was aan de kennis (betreffende wereldse zaken). En (maar) (dat baatte hen niet, en) hetgeen zij gewend waren te bespotten (de bestraffing), omsingelde (trof) hen.” ^{2012 · 2013}

Menselijke wetenschappen en kennis waren niet algemeen bekend bij de Arabieren vóór de komst van de profeet ﷺ. De *sharie'ah* kwam en bevestigde wat er correct van was en voegde er aan toe wat het toevoegde. Het verklaarde ook onjuist wat er onjuist van was. Het toonde ook aan wat er nuttig van was en wat schadelijk was. Een voorbeeld van dien aard behandelt de kennis van *an-noedjoem* (astronomie/astrologie). De *sharie'ah* kwam waarschuwend betreffende de verboden astrologie. De boodschapper van Allah ﷺ zei:

«من اقتبس شعبة من النجوم فقد اقتبس شعبة من السحر زاد ما زاد.»

“Eenieder die kennis verwerft van *an-noedjoem* (astrologie ²⁰¹⁴) heeft een tak van tovenarij verworven, tovenarij zal toenemen als het verwerven van de kennis van astrologie zal toenemen.” ²⁰¹⁵

²⁰¹² Soerat Ghaafir (40), aayah 83.

²⁰¹³ Zie 'Abdoe r-Rah'maan as-Sa'die, *al-Fataawa as-Sa'diyyah*, p. 105.

²⁰¹⁴ [Astrologie, of sterrenwielarij, is de leer waarvan de aanhangers beweren dat er verband bestaat tussen de stand van de hemellichamen en de gebeurtenissen op aarde. De astroloog beweert uit de stand van de sterrenhemel en planeten (men rekent de zon en de maan hier ook bij) op het moment van iemands geboorte, het karakter van die persoon te kunnen afleiden en voorspellingen betreffende de toekomst te kunnen doen. Hij noemt dit het trekken van de horoscoop van de persoon. Onpartijdig en kritisch onderzoek toont aan dat de voorspellende waarde van de astrologie niet uitkomt boven die van het toeval. In de Islaam is het trekken van een horoscoop, hierin geloven en het geloven dat de stand van sterren en planeten enige invloed hebben op iemands leven, verboden, aangezien de toekomst alleen bij Allah ﷻ bekend is. Degene die horoscopen in kranten en tijdschriften leest en gelooft wat zij zeggen over de invloed van sterren en planeten is een *moeshriek* (iemand die *shirk* – afgoderij – begaat, een afgodendienaar) en degene die hen leest voor het vermaak is een zondaar, omdat het niet toegestaan is om jezelf te vermaken door het lezen van zaken die *shirk* bevatten, omdat de *shaytaan* (satan, duivel) hierdoor zal proberen hem te leiden naar de *shirk*. Zayd ibn Khaalid al-Djoehanie verhaalde: “De boodschapper van Allah ﷺ leidde ons in het ochtendgebed op al-H'oedaybiyyah, nadat het 's nachts had geregend. Toen hij klaar was, draaide hij zich om, om de mensen het gezicht toe te keren en zei: 'Weten jullie wat jullie Heer zegt?' Zij zeiden: 'Allah en Zijn boodschapper weten het beste.' Hij zei: '(Allah zegt): deze ochtend werd één van Mijn dienaren een gelovige in Mij en één werd een ongelovige. Voor degene die zei: 'We hebben regen gekregen door de gratie en genade van Allah,' hij is een gelovige in Mij en een ongelovige in de sterren; voor degene die zei: 'We hebben regen gekregen door die-en-die ster,' hij is een ongelovige in Mij en een gelovige in de sterren.'” (Overgeleverd door al-Boekhaarie.) – AY]

²⁰¹⁵ Overgeleverd door Aboe Daawoed, Ibn Maadjah, Ah'mad, at-Tabaraanie, al-Bayhaqie en Ibn 'Abdoe l-Barr in *Djaami' Bayaan al-'Ilm* van de *h'adieth* verhaald door Ibn 'Abbaas ؓ. An-Nawawie verklaarde het *sah'ieh* in *Riyaadh as-Saalih'ien* (*h'adieth* 1679) zoals ook al-Iraaqie deed in *Takhriedj al-Ih'yaa-e* (vol. 4, p. 117). Al-Menaawie (*Faydh al-Qadier*, vol.

Maar de kennis van *an-noedjoem* welke betrekking heeft op het weten van richtingen op land en zee, verschillen van tijd en seizoen, de stand en plaatsen van de sterren enzovoort (d.w.z. astronomie ²⁰¹⁶), is toegestaan in de Qor-aan:

﴿ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ النُّجُومَ لِتَهْتَدُوا بِهَا فِي ظُلُمَاتِ اللَّيْلِ وَالْبَحْرِ ﴾

“En Hij is Degene Die voor jullie de sterren maakte ²⁰¹⁷, zodat jullie daarmee geleid worden in de duisternissen van het land en de zee...”²⁰¹⁸

Allah ﷻ zegt ook:

﴿ وَعَلَّمْتَ وَيَا لَنَجْمٍ هُمْ يَهْتَدُونَ ﴾

“...en door de sterren worden zij (de mensen) geleid (naar de juiste richting).”²⁰¹⁹

Een ander voorbeeld is dat van geneeskunde. De Arabieren hadden wat kennis die zij namen van de ervaringen van andere volkeren. De *sharie'ah* kwam enkele van de geneesmiddelen bevestigen en verklaarde andere ongeldig, zoals het gebruik van verboden voorwerpen als remedie of het gebruik van bezweringen die aspecten van het toekennen van deelgenoten aan Allah [d.w.z. *shirk*] bevatten.²⁰²⁰

De *sharie'ah* en het leven van de profeet ﷺ kwamen met hetgeen dat de *sharie'ah*-toestemming aantoonde voor het leren van de wereldse wetenschappen. Neem nota van het volgende:

6, p. 80) citeert al-Dzahabie dat hij het *ṣah'ieh'* verklaart in *al-Kabaa-ir*, maar ik vond het niet daarin.

²⁰¹⁶ [Astronomie of sterrenkunde: de wetenschap aangaande alle fysische systemen die in het heelal buiten de aardse dampkring worden aangetroffen, zoals sterren, sterrenstelsels, planeten, gas- en stofwolken, kometen enz. – AY]

²⁰¹⁷ [(Over de) sterren. Aboe Qataadah noemde Allah's Uitspraak (Nederlandstalige interpretatie van de betekenis): “...Wij versierden de dichtstbijzijnde hemel met lampen (sterren)...” [Soerat al-Moelk (67), aayah 5] en zei: “De schepping van deze sterren is voor drie doelen, d.w.z. als decoratie van de (dichtstbijzijnde) hemel, als projectielen om de duivels mee te raken (die gesprekken van engelen willen af luisteren), en als tekens om reizigers te leiden. Dus als iemand een andere interpretatie probeert te vinden, hij is verkeerd en verspilt slechts zijn inspanningen en belast zichzelf met wat buiten zijn beperkte kennis ligt.” (*Ṣah'ieh' al-Boekhaarie*, Het boek van het begin van de schepping, hoofdstuk 3. – AY)]

²⁰¹⁸ Soerat al-An'aam (6), aayah 97.

²⁰¹⁹ Soerat an-Nah'l (16), aayah 16.

²⁰²⁰ Zie as-Shaatibie, *al-Moewaafaqaat*, vol. 2, p. 71-72. Hij noemde een aantal wetenschappen die bekend waren voor de Arabieren en goedgekeurd door de *sharie'ah*.

- (1) Zayd ibn Thaabit ²⁰²¹ ﷺ werd door de profeet ﷺ opgedragen om het schrift van de joden [Hebreeuws] te leren. Hij zei: “Ik schreef vervolgens voor de profeet ﷺ en las hem voor wat zij schreven telkens wanneer zij naar hem schreven.” ²⁰²² Dit toont de goedkeuring aan om een dergelijke kennis te leren, in die mate dat nodig is en voldoende voor de moslims en zodat zij zich niet op anderen hoeven te verlaten.
- (2) Aboe H'oemayd as-Sa'idie ²⁰²³ ﷺ zei: “De boodschapper van Allah ﷺ stelde een man van de stam van Asad tewerk, met de naam Ibn al-Loetbiyyah ²⁰²⁴, om de *zakaat* te beheren. Toen hij kwam, nam hij de rekening met hem door.” ²⁰²⁵ Deze *h'adieth* toont de kennis van de profeet ﷺ aan met betrekking tot “rekenen” wat een van de menselijke wetenschappen is. Waarlijk, Allah's boodschapper ﷺ werd gezonden met de wetten betreffende de erfenis welke vele berekeningen bevatten. ²⁰²⁶
- (3) De boodschapper van Allah ﷺ nam ook schrijvers in dienst. In feite had hij zo'n 42 schrijvers in dienst, waaronder de rechtgeleide khaliefen. ²⁰²⁷
- (4) Ibn 'Abbaas ﷺ zei: “Enkele van de gevangenen na Bedr hadden geen losgeld. De boodschapper van Allah ﷺ bepaalde daarom hun losgeld op het leren lezen en schrijven van tien kinderen van de

²⁰²¹ Hij was Aboe Khaaridjah Zayd ibn Thaabit ibn ad-Dhahaak al-Ansaarie, een van de oudere metgezellen. Hij schreef de Openbaring op. Hij was ook een schrijver voor 'Oemar ﷺ en vervolgens voor 'Oethmaan ﷺ. Hij was een leider onder de rechters en in het geven van religieuze oordelen. 'Oemar ﷺ gaf hem de verantwoordelijkheid over al-Medienah. Er zijn 92 *ah'aadieth* op zijn gezag overgeleverd. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 2, p. 426; *al-Isaabah*, vol. 4, p. 41; *al-A'laam*, vol. 3, p. 57.

²⁰²² Overgeleverd door al-Boekhaarie zonder de volledige keten. Al-Boekhaarie noteerde de volledige keten in zijn *Taariekh*, zoals Ibn H'adjar dat opmerkte (*Fat-h'*, vol. 13, p. 161). Ah'mad en al-H'aakim leverde over dat Zayd ibn Thaabit ﷺ zei: “De boodschapper van Allah ﷺ droeg me op om Syrisch te leren.”

²⁰²³ Aboe H'oemayd al-Saa'idie was 'Abdoe r-Rah'maan – sommige zeggen al-Moendzir – ibn Sa'd ibn al-Moendzir. Er is een meningsverschil betreffende zijn naam alsook de naam van zijn grootvader. Hij was een metgezel van de *ansaar*. Hij nam deel aan Oeh'oed en de opvolgende veldslagen. Een aantal metgezellen en volgelingen [*taabi'ien*] leverde van hem over. Hij overleed ofwel aan het einde van Moe'aawiyah's khalifaat of aan het begin van het khalifaat van Yazied [Moe'aawiyah's zoon]. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 2, p. 481; *al-Isaabah*, vol. 11, p. 89; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 12, p. 80.

²⁰²⁴ Hij was 'Abdoellaah ibn al-Loetbiyyah ibn Tha'labah al-Azdie. Zijn [eerste] naam is niet genoemd in de *h'adieth* in de twee *Sah'ieh's*, maar een aantal geleerden hebben het genoemd. Zie *al-Isaabah*, vol. 6, p. 202.

²⁰²⁵ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

²⁰²⁶ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 25, p. 166.

²⁰²⁷ Zie 'Abdoe r-Ra'oef al-Menaawie, *al-Oedjaalatoe as-Saniyyah Sharh'oe Alfiiyyat as-Sierah an-Nabawiyah*, p. 244; Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 25, p. 166.

ansaar.”²⁰²⁸ *Imaam* as-Sha’bie zei: “De mensen van Mekkah wisten hoe te schrijven terwijl de mensen van al-Medienah niet schreven. Daarom werden er tien jonge jongens van al-Medienah gestuurd naar eenieder die geen losgeld had om hen te onderwijzen. Als zij bekwaam werden, waren zij hun betaling van losgeld. En Zayd ibn Thaabit behoorde tot degenen die onderwezen werden.”²⁰²⁹

Het onderwijzen van de kinderen van de moslims bewijst de toelaatbaarheid van het leren hoe te lezen en schrijven. Als het niet toegestaan zou zijn, dan had de profeet ﷺ het leren lezen en schrijven van de moslimkinderen geen betaling van losgeld gemaakt.

- (5) De profeet ﷺ nam wat van de kennis met betrekking tot oorlogsvoering over van andere volkeren. Toen de profeet ﷺ hoorde dat de clans zich tegen hem verzamelden, verzamelde hij de mensen en informeerde hen wat de vijand aan het doen was. Hij overlegde met hen en Salmaan al-Faarisie ؓ stelde voor om de greppel te graven [rondom al-Medienah]. Hij zei: “O boodschapper van Allah! Wij waren in het land van de Perzen en wanneer wij de ruiters vreesden, dan groeven we een greppel rondom ons.” Met andere woorden, dat was de strategie van de Perzen. Zij waren tevreden met deze suggestie en aldus groeven zij de greppel rondom al-Medienah.²⁰³⁰

Tijdens de belegering van Ta-if bestookte de profeet ﷺ de mensen van Ta-if met katapulten.²⁰³¹ De profeet ﷺ was zelf degene die er als eerste eentje lanceerde in de Islam.²⁰³²

De boodschapper van Allah ﷺ verbood zulke kennis niet, ook al werd er wat genomen van de Perzen en Romeinen. Menselijke wetenschappen zijn gebaseerd op ervaringen en volken kunnen profiteren van de anderen betreffende deze zaak.

Wat betreft de middelen [waarmee] en plaatsen waarin zulke kennis doorgegeven wordt, zij verschillen van tijdperk tot tijdperk. Hoewel het leren en onderwijzen tijdens de periode van Allah’s boodschapper ﷺ in de moskee plaatsvond, betekent dit niet dat het verboden is of niet

²⁰²⁸ Overgeleverd door Ah’mad. [Volgens Ah’mad Shaakir is de keten van deze *h’adieth sah’ieh’*. Zie Ah’mad Shaakir, voetnoten bij Ah’mad ibn H’anbal, *al-Moesned* (Cairo: Daar al-H’adieth, 1995), vol. 3, p. 20. – JZ]

²⁰²⁹ Van *imaam* as-Saalih’ie, *Soeboeloe l-Hoeda wa ar-Rashaad*, vol. 4, p. 104.

²⁰³⁰ Zie ‘Aliy Boerhaan ad-Dien al-H’alabie, *as-Sierah al-H’alabiyyah*, vol. 2, p. 631.

²⁰³¹ Zie Ibn Hishaam, *as-Sierah an-Nabawiyyah*, vol. 4, p. 148-149.

²⁰³² Ibid.

goedgekeurd wordt om het buiten de moskee te doen. Dit soort middelen en plaatsen verschillen afhankelijk van de tijd, plaats en gewoonte.

Na deze verduidelijking van enkele punten gerelateerd aan kennis, kan ik het volgende concluderen:

- (1) Het verbieden om de menselijke wetenschappen te leren is iets verbieden wat Allah ﷻ toegestaan heeft. Daarom is het een vorm van extremisme in de religie.
- (2) Het verbieden om kennis te verwerven via nieuw geïntroduceerde middelen, zoals in universiteiten en andere plaatsen, is ook het verbieden van iets terwijl er geen bewijs voor dat verbod is. Vandaar is ook dit een vorm van extremisme. Sommige mensen van tegenwoordig zijn naar dit extreme gegaan. Shoekrie Moestafa gaf aan tijdens het beschrijven van de *djamaa'ah* van de laatste dagen: "De *djamaa'ah* van de waarheid aan het einde der tijd zal de tweede komst zijn van de beste gemeenschap die ten gunste voor de mensheid is voortgebracht, met alle onderscheidende eigenschappen. Het zal een analfabetische gemeenschap zijn omdat het zal vallen onder de profeet's woorden: 'Wij zijn een analfabetische gemeenschap.'²⁰³³ Het zal ook vallen onder de Woorden van Allah:

﴿وَأَخْرَيْنَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾

'En [Hij (Allah ﷻ) zond hem (profeet Moh'ammed ﷺ) ook naar] anderen onder hen²⁰³⁴ **die zich nog niet met hem verenigd hebben** (maar zij zullen komen). **En Hij (Allah) is *al-'Aziez*** (de Almachtige), ***al-H'akiem*** (de Alwijze)'²⁰³⁵ ²⁰³⁶."

Hij schreef in zijn boek *al-Khilaafah*: "Eenieder die denkt dat deze concentratie aan inspanningen, wetenschappen en uitvindingen, die de aarde nu vullen, gedaan zijn omwille van het aanbidden van Allah, of dat men zowel het geven van je leven voor het opbouwen van deze schitterende beschaving en gewichtige wereld kan combineren met de aanbidding van Allah door te vasten, bidden,

²⁰³³ Deze *h'adieth* zal dadelijk gedetailleerd besproken worden.

²⁰³⁴ ["...**anderen onder hen**" verwijst naar de Perzen en Romeinen, m.a.w. alle niet-Arabieren van die tijd, die geloven in de waarheid van de profeet Moh'ammed ﷺ. (*Tefsier Ibn Kethier.*) – AY]

²⁰³⁵ Soerat *al-Djoemoe'ah* (62), *aayah* 3.

²⁰³⁶ *At-Tawassoemaat*, p. 16.

smeekbedes verrichten, herinneren, de bedevaart verrichten, de boodschap doorgeven, *djihaad* verrichten omwille van Allah als zijnde Zijn recht, de Qor-aan reciteren op de juiste manier, Allah herinneren dag en nacht... Ik zeg tegen eenieder die denkt dat de verantwoordelijkheden betreffende het bouwen van een huidige beschaving niet in tegenspraak zijn met de verantwoordelijkheden van aanbedding en tegen degenen die zeggen dat de geleerden van het Westen een beschaving kunnen bouwen terwijl ze op het zelfde moment Allah aanbidden... Eenieder die dat denkt kan tegen zichzelf getuigen dat hij zeer weinig bescheidenheid heeft en volledig schaamteloos is – daarna mag hij doen wat hij wil.”²⁰³⁷

Een onderzoeker naar dit onderwerp merkte op: “Samengevat, de houding van Shoekrie betreffende het verbieden van zijn volgelingen om de scholen en wetenschappelijke onderwijsinstellingen bij te wonen, is algemeen bekend voor eenieder die ook maar het minste contact heeft gehad met deze groep. De meeste mensen die de groep verlieten gaven dit feit toe... We dienen naar voren te brengen dat het verbieden van het studeren niet beperkt was tot geneeskundige, bouwkundige of buitenlandse talen studies. Het strekte zich uit tot de universiteiten en islamitische onderwijsinstellingen waar niet-islamitische vakken onderwezen werden. Dit komt omdat zij [volgens hen] instituten zijn van de *taghoet* en zij vallen onder de gebieden van moskeeën waarmee kwaad bedoeld wordt. Hun onderwijzers zijn [volgens hen] allemaal hypocrieten. In feite zijn zij [volgens hen] afvalligen omdat zij niet geloven dat de grotere *koefr* bestaat dat iemand buiten de oevers van de religie plaatst. Wat betreft de goedgekeurde kennis, het kan niet bereikt worden behalve in de klaslokalen die de *djamaa'ah* volgen. Waarlijk, het is niet acceptabel om enig onderwijsprogramma goed te keuren behalve welke in detail is vastgelegd door de leider van deze *djamaa'ah*.”²⁰³⁸

Hun bewijs voor hun houding wordt geïllustreerd door het volgende:

(1) Het bewijs dat deze gemeenschap omschrijft als zijnde *oemmi*, waaronder:

(a) Allah ﷻ heeft gezegd:

²⁰³⁷ *Kitaab al-Khilaafah*, geciteerd van Moh'ammed Soeroer Zayn al-'Aabidien, *al-H'oekmoe bi Ghayrie ma Anzalallaah*, p. 237.

²⁰³⁸ Moh'ammed Soeroer Zayn al-'Aabidien, *al-H'oekmoe bi Ghayrie ma Anzalallaah*, p. 238.

﴿ هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ
وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا مِن قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ

مُتَّبِعِينَ ﴿٢٠٣٩﴾

“Hij is Degene Die te midden van de ongeletterden een boodschapper (Moh’ammed ﷺ) uit hun midden zond, die aan hen Zijn verzen reciteerde, en die hen louterde (van de viezigheid van ongeloof en polytheïsme), en die hen het Boek (deze Qor-aan) en *al-H’ikmah* [de Wijsheid, d.w.z. *as-Soennah* (de wettige manieren, bevelen, daden van aanbidding) van de profeet Moh’ammed ﷺ] onderwees. En waarlijk, voorheen verkeerden zij in duidelijke dwaling.”²⁰³⁹

Shoekrie Moestafa schreef na het aanhalen van dit vers: “Dit is een ongeletterde gemeenschap. Het zijn niet slechts degenen waar de boodschapper van Allah ﷻ als eerste naar toegezonden is die ongeletterd waren... maar [het volgende vers geeft aan:]

﴿ وَءَاخِرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٠٤٠﴾

‘En [Hij (Allah ﷻ) zond hem (de profeet Moh’ammed ﷺ) ook naar] anderen onder hen die zich nog niet met hem verenigd hebben (maar zij zullen komen). En Hij (Allah) is *al-‘Aziez* (de Almachtige), *al-H’akim* (de Alwijze).’²⁰⁴⁰ En dit zijn de mensen die hen volgen in goedheid tot aan de Dag des Oordeels, degenen die hetzelfde pad volgen [zoals zij deden].”²⁰⁴¹

(b) De boodschapper van Allah ﷻ heeft gezegd:

«إنا أمة أمية لا نكتب ولا نحسب، الشهر هكذا و هكذا، يعني مرة تسعة و عشرين و مرة ثلاثين.»

²⁰³⁹ Soerat al-Djoemoe’ah (62), aayah 2.

²⁰⁴⁰ Soerat al-Djoemoe’ah (62), aayah 3.

²⁰⁴¹ At-Tawassoemaat, p. 16.

“Wij zijn een ongeletterde gemeenschap. Wij schrijven niet, noch rekenen wij. De maand is als dit,” en hij gebaarde 29 [een maal] en 30 [een maal].²⁰⁴²

Shoekrie Moestafa zei over de profeet ﷺ: “Zijn volledige gemeenschap is ongeletterd, zij schrijven of rekenen niet... Wat hij bedoelde met ongeletterde gemeenschap is de meerderheid en algemene regel van deze gemeenschap. Dit ontkent niet dat er sommige lezers en schrijvers mogen bestaan in deze gemeenschap, maar zij bestaan alleen maar in die mate dat zij nodig zijn.”²⁰⁴³

(c) De ongeletterdheid van de profeet ﷺ [is een ander bewijs]. Shoekrie Moestafa zei: “De profeet ﷺ las niet terwijl het binnen zijn vermogen lag om te lezen en rekenen.”²⁰⁴⁴

(2) [Zij citeren ook] de *h'adieth* betreffende het bevruchten van de dadelpalmbomen door middel van kruisbestuiving. Anas ibn Maalik رضي الله عنه verhaalde dat de profeet ﷺ enkele mensen passeerde die aan het kruisbestuiven waren en hij zei: “Als zij dit niet zouden doen, dan kan het goed zijn.” Het product was vervolgens van een zeer slechte kwaliteit en de profeet ﷺ passeerde hen en zei: “Wat is er met jullie dadelpalmen?” Zij antwoordde: “U zei dit en dat.” De profeet ﷺ zei vervolgens tegen hen:

«أنتم أعلم بأمر دنياكم.»

“Jullie hebben meer kennis over jullie wereldse kwestie.”²⁰⁴⁵

(3) De profeet ﷺ onderwees zijn metgezellen رضي الله عنهم nooit iets behalve de Qor-aan. Shoekrie Moestafa zei: “De boodschapper van Allah ﷻ bracht dertien jaar door in Mekkah en hij onderwees de moslims nooit iets behalve het Boek en de Wijsheid. Hijzelf leerde niet iets anders dan dat.”²⁰⁴⁶

(4) Er zijn ook verzen die afkeuren dat men bedrogen wordt door kennis. Allah ﷻ zegt:

²⁰⁴² Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Aboe Dawoed, an-Nasaa-ie en Ah'mad.

²⁰⁴³ *At-Tawassoemaat*, p. 16.

²⁰⁴⁴ *At-Tawassoemaat*, p. 16.

²⁰⁴⁵ Overgeleverd door Moeslim.

²⁰⁴⁶ *At-Tawassoemaat*, p. 16.

﴿ فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴾ ﴿٨٣﴾

“Toen dan hun boodschappers tot hen kwamen met de duidelijke bewijzen, waren zij blij (en trots) met wat (reeds) bij hen was aan de kennis (betreffende wereldse zaken). En (maar) (dat baatte hen niet, en) hetgeen zij gewend waren te bespotten (de bestraffing), omsingelde (trof) hen.”²⁰⁴⁷

Een bespreking van hun bewijzen:

Ten eerste: er zijn Qor-anische verzen die draaien om het concept van de “ongeletterdheid” van de moslimgemeenschap. Het woord *oemiyyah* (“ongeletterd”) is op zes plaatsen genoemd in de Qor-aan. In *soerat al-Baqarah* geeft Allah de Verhevene aan betreffende de Stam van Israël:

﴿ وَمِنْهُمْ أُمِّيُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِيَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴾ ﴿٧٨﴾

“En onder hen (de joden) zijn er ongeletterden die het Boek (*at-Tawraat* – de Thora) niet kennen, behalve volgens hun begeerten en zij vermoeden slechts (zij hebben onjuiste ideeën over Allah ﷻ).”²⁰⁴⁸

Allah ﷻ zegt in *soerat Aal 'Imraan*:

﴿ وَقُلْ لِلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْأُمِّيِّينَ ءَأَسْلَمْتُمْ ؕ فَإِنْ أَسْلَمُوا فَقَدِ اهْتَدَوْا ۖ وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ ۗ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴾ ﴿٢٠٩﴾

“...En zeg tegen degenen aan wie het Boek gegeven is (joden en christenen) en de ongeletterden (Arabische heidenen): ‘Geven jullie je (ook) over (aan Allah)?’ Als zij zich dan overgeven, dan zijn zij werkelijk geleid; en als zij zich afkeren, dan rust waarlijk op jou slechts de plicht van het verkondigen van de boodschap. En Allah is Alziend aangaande de dienaren.”²⁰⁴⁹

Allah ﷻ zegt in dezelfde *soerah* over de Stam van Israël:

²⁰⁴⁷ Soerat Ghaafir (40), aayah 83.

²⁰⁴⁸ Soerat al-Baqarah (2), aayah 78.

²⁰⁴⁹ Soerat Aal 'Imraan (3), aayah 20.

﴿ وَمَنْ أَهْلَ الْكِتَابِ مَنْ إِنْ تَأْمَنَهُ بِقِنطَارٍ يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ إِنْ تَأْمَنَهُ بِدِينَارٍ لَا يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ إِلَّا مَا دُمْتَ عَلَيْهِ قَائِمًا ۗ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَيْسَ عَلَيْنَا فِي الْأُمِّيِّينَ سَبِيلٌ ﴾

“En onder de mensen van het Boek (joden en christenen) is hij die, als je hem een *qintaar* (een grote hoeveelheid bezittingen) toevertrouwt, het terug zal betalen aan jou; en onder hen is hij die, als je hem een dinar (één enkele zilveren munt) toevertrouwt, het niet terug zal betalen aan jou, behalve als jij voortdurend op hem aandringt. Dat komt omdat zij zeiden: ‘Op ons rust geen verwijt jegens de ongeletterden (oemmiyyien, d.w.z. de Arabieren).’...”²⁰⁵⁰

Allah ﷻ zegt in soerat al-A'raaf:

﴿ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ ﴾

“Degenen die de boodschapper volgen, de profeet die niet kan lezen noch schrijven (d.w.z. Moh'ammed ﷺ), degene die zij beschreven vinden bij hen in *at-Tawraat*²⁰⁵¹ (de Thora) en *al-Indjiel*²⁰⁵² (het Evangelie)...”²⁰⁵³

²⁰⁵⁰ Soerat Aal 'Imraan (3), aayah 75.

²⁰⁵¹ [Zie b.v. Deuteronomium 18:18: “Ik zal van onder hun broeders een profeet doen verschijnen, zoals jij bent, en zal Mijn Woorden in zijn mond leggen; en hij zal alles wat Ik hem zal gebieden tegen hen zeggen...” (Zie voor een uitgebreide uitleg hiervan, *De Fakkel 2: het gebroken kruis*, hoofdstuk: “De profeet Moh'ammed ﷺ in de Bijbel”, door Ah'med Deedat, uitgegeven door Uitgeverij Momtazah.) De eerste Openbaring aan de profeet Moh'ammed ﷺ was dat de engel Gabriël ﷺ tot hem zei: “Lees.” Moh'ammed ﷺ zei: “Ik kan niet lezen.” Moh'ammed ﷺ wist niet dat toen hij dit zei, er een Bijbelse profetie vervuld werd, namelijk Jesaja 29:12: “En het boek wordt gepresenteerd aan hem die niet kan lezen, zeggende: ‘Lees dit’: waarop hij zegt: ‘Ik kan niet lezen.’” (Met het boek wordt de openbaring van God bedoeld.) – AY]

²⁰⁵² [Zie b.v. Johannes 16:5-15: “...Het is passend voor jullie dat ik wegga: want als ik niet wegga, zal de Trooster niet tot jullie komen; maar als ik vertrek, zal ik hem tot jullie zenden. En wanneer hij komt, zal hij de wereld overtuigen van zonde en van gerechtigheid en van oordeel... Ik heb nog vele dingen te zeggen tegen jullie, maar jullie kunnen ze nu niet verdragen. Echter, wanneer hij komt, de Geest der waarheid, zal hij jullie leiden naar de volle waarheid: want hij zal niet uit zichzelf spreken, maar alles wat hij zal horen, dat zal hij spreken: en hij zal jullie verkondigen wat komen zal...” Deze omschrijving slaat precies op de profeet Moh'ammed ﷺ, want hij sprak niet uit zichzelf maar wat aan hem geopenbaard werd door de engel

In het volgende vers zegt Allah de Verhevene ook:

﴿فَأْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ﴾

“...Dus geloof in Allah en Zijn boodschapper (Moh’ammed ﷺ), de ongeletterde profeet...” ²⁰⁵⁴

Allah ﷻ zegt in soerat al-Djoemoe’ah:

﴿هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا مِن قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ﴾

“Hij is Degene Die te midden van de ongeletterden een boodschapper (Moh’ammed ﷺ) uit hun midden zond, die aan hen Zijn verzen reciteerde, en die hen louterde (van de viezigheid van ongelooft en polytheïsme), en die hen het Boek (deze Qor-aan) en al-H’ikmah (de Wijsheid, d.w.z. de Soennah van de profeet Moh’ammed ﷺ) onderwees. En waarlijk, voorheen verkeerden zij in duidelijke dwaling.” ²⁰⁵⁵

Djibriel (Gabriël) ﷺ. Hij ﷺ heeft de mensheid geleid naar de volle waarheid aangezien hij de laatste profeet was en met hem werd de religie van Allah ﷻ vervolmaakt en hij heeft de toekomst verkondigd. Christenen beschouwen de term “Trooster” als een verwijzing naar de “Heilige Geest” of “Geest van de waarheid”. Zo wordt dit door de christenen foutief uitgelegd en gebruikt als verdediging van hun standpunt. De bevooroordeelde persoon zal hier genoeg mee nemen, maar de zoeker naar de waarheid zal verder kijken of dit wel klopt en hij zal ontdekken dat de toekomstige “Trooster” echter niet de Heilige Geest kan zijn, daar de Heilige Geest er al was in de tijd van Jezus ﷺ en hem hielp en leidde en verschillende personen raakten vervuld met de Heilige Geest. We lezen dit onder andere in Marcus 1:10: *“En bij het opkomen uit het water, zag hij onmiddellijk de hemelen geopend en de Geest als een duif op zich neerdalen...”* En in Lucas 1:15 lezen we over Johannes (Yah’ya ﷺ): *“Want hij zal groot zijn in de Ogen van de Heer, en zal geen wijn noch sterke drank drinken; en hij zal vervuld worden met de Heilige Geest...”* En in Handelingen 10:38: *“Hoe God Jezus van Nazaret zalfde met de Heilige Geest en met kracht...”* Jezus ﷺ heeft echter verklaard dat de “Trooster” niet kan komen voordat hij de wereld verlaten heeft, met andere woorden; de term “Trooster” slaat niet op de Heilige Geest, wat in de Islaam een andere benaming is voor de engel Djibriel ﷺ, maar dit verwijst naar de komst van een nieuwe profeet, de laatste profeet die de waarheid (religie) zal vervolmaken en dit is Moh’ammed ﷺ. Zie het artikel “De Heilige Geest” op www.uwkeuze.net. – AY]

²⁰⁵³ Soerat al-A’raaf (7), aayah 157.

²⁰⁵⁴ Soerat al-A’raaf (7), aayah 158.

²⁰⁵⁵ Soerat al-Djoemoe’ah (62), aayah 2.

Na een onderzoek van deze verzen en de uitspraken van de geleerden, is het duidelijk dat het woord *oemiyah* op twee manieren wordt gebruikt:

- (a) Niet in staat om te lezen of schrijven: in dit gebruik omschrijft Allah ﷻ sommige Mensen van het Boek als *oemmiyyoen* (ongeleletterd):

﴿ وَمِنْهُمْ أُمِّيُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِي وَإِنَّهُمْ إِلَّا يُظُنُّونَ ﴾

“En onder hen (de joden) zijn er ongeletterden die het Boek (*at-Tawraat* – de Thora) niet kennen, behalve volgens hun begeerten en zij vermoeden slechts (zij hebben onjuiste ideeën over Allah ﷻ).”²⁰⁵⁶

Ibn Djarier gaf aan: “De betekenis van *oemmiyyien* zijn degenen die niet kunnen schrijven noch lezen.”²⁰⁵⁷

- (b) Het tweede gebruik is in verband met een volk dat niet een geopenbaard boek van Allah ﷻ ontvangen heeft. Dit wordt aangetroffen in de verzen:

﴿ وَقُلْ لِلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْأُمِّيِّينَ ءَأَسْلَمْتُمْ ؕ فَإِنْ أَسْلَمُوا فَقَدِ اهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلْغُ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴾

“...En zeg tegen degenen aan wie het Boek gegeven is (joden en christenen) en de ongeletterden (Arabische heidenen): ‘Geven jullie je (ook) over (aan Allah)?’ Als zij zich dan overgeven, dan zijn zij werkelijk geleid; en als zij zich afkeren, dan rust waarlijk op jou slechts de plicht van het verkondigen van de boodschap. En Allah is Alziend aangaande de dienaren.”²⁰⁵⁸

En:

²⁰⁵⁶ Soerat al-Baqarah (2), aayah 78.

²⁰⁵⁷ Djaami’oe l-Bayaan, vol. 1, p. 373; zie al-Qoertoebie, *al-Djaami’ li Ah’kaamie al-Qor-aan*, vol. 2, p. 5, en Ibn H’adjar, *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 4, p. 127.

²⁰⁵⁸ Soerat Aal ‘Imraan (3), aayah 20.

﴿ هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ ۖ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا مِن قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴾

“Hij is Degene Die te midden van de ongeletterden een boodschapper (Moh’ammed ﷺ) uit hun midden zond, die aan hen Zijn verzen reciteerde, en die hen louterde (van de viezigheid van ongelooft en polytheïsme), en die hen het Boek (deze Qor-aan) en al-H’ikmah [de Wijsheid, d.w.z. as-Soennah (de wettige manieren, bevelen, daden van aanbidding) van de profeet Moh’ammed ﷺ] onderwees. En waarlijk, voorheen verkeerden zij in duidelijke dwaling.”²⁰⁵⁹

Ibn ‘Abbaas ؓ zei: “De *oemmiyyoen* waren de Arabieren, zij allemaal, degenen die konden schrijven en degenen die niet konden schrijven, omdat zij geen mensen van een Boek waren.”²⁰⁶⁰ At-Tabarie zei: “De *oemmiyyoen* zijn degenen van onder de polytheïstische Arabieren die geen [geopenbaard] Boek hadden.”²⁰⁶¹

In het licht van deze classificatie van de betekenis gevonden in de verzen, is het volgende verduidelijkt:

- (1) Vóór het zenden van de profeet ﷺ hadden de Arabieren twee eigenschappen gecombineerd. Zij waren *oemmiyyoen* in de zin van dat zij geen mensen van een [geopenbaard] Boek waren. En zij waren ook *oemmiyyoen* in de zin van dat de meeste van hen niet wisten hoe te lezen of schrijven. Toen de boodschapper van Allah ﷻ naar hen toe gestuurd werd, hadden zij niet langer meer de eerste eigenschap van het niet lezen van een Boek dat voor hen geopenbaard was. “In feite werden zij mensen van een Boek en kennis. Zij werden de best geïnformeerden van de schepping en de meest uitmuntende betreffende nuttige kennis. De afkeurenswaardige, negatieve eigenschap van het niet hebben van de kennis en het geopenbaarde Boek was van hen verwijderd.”²⁰⁶²
- (2) Het zijn van *oemmiyyah* met de betekenis van het niet in staat zijn om te lezen of schrijven, is iets laakbaars. Dat is waarom Allah ﷻ gezegd heeft:

²⁰⁵⁹ Soerat al-Djoemoe’ah (62), aayah 2.

²⁰⁶⁰ Al-Qoertoebie, *al-Djaami’ li Ah’kaamie al-Qor-aan*, vol. 18, p. 92.

²⁰⁶¹ At-Tabarie, *Djaami’oe l-Bayaan*, vol. 13, p. 314. Zie al-Qoertoebie, *al-Djaami’ li Ah’kaamie al-Qor-aan*, vol. 4, p. 45.

²⁰⁶² Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 25, p. 168-169.

﴿ وَمِنْهُمْ أُمِّيُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِي وَإِنَّهُمْ إِلَّا يُظُنُّونَ ﴾

“En onder hen (de joden) zijn er ongeletterden die het Boek (*at-Tawraat* – de Thora) niet kennen, behalve volgens hun begeerten en zij vermoeden slechts (zij hebben onjuiste ideeën over Allah ﷻ).”²⁰⁶³

Maar de ongeletterdheid van de profeet ﷺ zelf was iets prijzenswaardig omdat hem de kennis van het lezen en schrijven onthouden werd zodat de wonderbaarlijke aard [van de openbaring] bevestigd werd en zodat zijn argument zelfs nog sterker gemaakt zou worden.²⁰⁶⁴ Dit feit wordt aangetoond door Allah’s Uitspraak:

﴿ وَمَا كُنْتُمْ تَتْلُوا مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكُمْ إِذَا لَأْرْتَابَ ﴾

﴿ الْمُبْطِلُونَ ﴾

“En jij (O Moh’ammed) hebt voorheen (vóór deze Qor-aan) niet enig boek gelezen, noch heb jij iets van (enig boek of wat dan ook) geschreven met jouw rechterhand²⁰⁶⁵, als (jij kon lezen en schrijven) zouden *al-moebtiloen* (de volgelingen van *baatil* - valsheid) kunnen twijfelen (aan jou)²⁰⁶⁶.”²⁰⁶⁷

Imaam al-*Qoertoebie* zei: “Dat wil zeggen; jij, O Moh’ammed, was hiervoor niet in staat om te lezen en jij ging niet om de Mensen van het Boek te ontmoeten. In plaats daarvan openbaarden Wij aan jou in de grootste vorm van een wonder, inclusief betreffende de aspecten van het ongeziene [zoals de verhalen van de vroegere profeten] en meer. Als jij tot degenen behoort zou hebben die

²⁰⁶³ Soerat *al-Baqarah* (2), aayah 78.

²⁰⁶⁴ Zie al-*Qoertoebie*, *al-Djaami’ li Ah’kaamie al-Qor-aan*, vol. 20, p. 121.

²⁰⁶⁵ [D.w.z., de profeet Moh’ammed ﷺ leefde gedurende een lange tijd onder zijn volk voordat zijn profeetschap aanving en de Qor-aan aan hem geopenbaard werd. Tijdens deze periode had hij geen enkel boek gelezen noch iets geschreven. Zijn volk, alsook anderen, wisten allemaal dat hij een ongeletterde man was die niet kon lezen en schrijven. Dit is ook hoe hij omschreven was in de voorgaande Heilige Geschriften. Bijvoorbeeld Jesaja 29:12: “En het boek (de openbaring) wordt gepresenteerd aan hem die niet kan lezen, zeggende: ‘Lees dit’: waarop hij zegt: ‘Ik kan niet lezen.’” (Met het boek wordt de openbaring van God bedoeld.) En dit is precies hoe de openbaring van de Qor-aan aan de profeet Moh’ammed ﷺ begon. – AY]

²⁰⁶⁶ [D.w.z., als de profeet Moh’ammed ﷺ geletterd geweest zou zijn, zouden sommige onwetende mensen aan jou getwijfeld hebben. Zij zouden gezegd hebben dat hij dit alles geleerd zou hebben van de voorgaande Boeken. En ze hebben dit daadwerkelijk gezegd, ook al wisten zij dat hij ongeletterd was en niet kon lezen noch schrijven. – AY]

²⁰⁶⁷ Soerat *al-Ankaboeet* (29), aayah 48.

boeken lezen of brieven schrijven, dan zouden de mensen die spreken – van de Mensen van het Boek – twijfels hebben verspreid en hun twijfels zouden relevant zijn.”²⁰⁶⁸ [Ook werd met de ongeletterdheid van de profeet Moh’ammed ﷺ een profetie uit de vroegere heilige geschriften vervuld.²⁰⁶⁹]

“Zijn ongeletterdheid was niet met betrekking tot kennis, omdat hij kennis had en reciteerde door middel van het onthouden in zijn hart. In feite is hij de *imaam* [leider] op dat gebied. Het had gewoonweg betrekking op het niet kunnen schrijven of lezen van iets dat geschreven was... Zijn ongeletterdheid werd iets specifiek voor hem als een vorm van perfectie in de zin van dat hij niet behoeftig was aan iets meer deugdzaam en volledig dan dit. Maar voor anderen is het een gebrek omdat zij vele kwaliteiten zullen verliezen die niet bereikt kunnen worden zonder het kunnen lezen en schrijven.”²⁰⁷⁰

- (3) De verzen die *oemmiyyah* noemen zijn in de vorm van een verklaring van een feit, maar ze vereisen die eigenschap niet. Er is geen tekst die vraagt om een voortduring van de eigenschap van analfabetisme. Er is maximaal een verzoek voor een voortduring van sommige regelgevingen die kenmerkend zijn voor die eigenschap, wat zo besproken zal worden als de *h’adieth* “wij zijn een ongeletterde gemeenschap” besproken wordt.

- (4) Allah’s Uitspraak:

﴿وَأَخْرَيْنَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾

“En [Hij (Allah ﷻ) zond hem (de profeet Moh’ammed ﷺ) ook naar] **anderen onder hen die zich nog niet met hem verenigd hebben** (maar zij zullen komen). **En Hij (Allah) is *al-‘Aziez*** (de Almachtige), ***al-H’akiem*** (de Alwijze).”²⁰⁷¹

Dit geeft geen enkele goede eigenschap van *oemmiyyah* aan, en wel om de volgende redenen:

- (a) De term *oemmiyyien* [in het vers voorafgaand aan deze] verwijst naar de Arabieren naar wie geen profeet toegezonden was vóór

²⁰⁶⁸ Al-Qoertoebie, *al-Djaami’ li Ah’kaamie al-Qor-aan*, vol. 13, p. 251; zie at-Tabarie, *Djaami’oe l-Bayaan*, vol. 21, p. 3.

²⁰⁶⁹ [Zie Jesaja 29-12. – AY]

²⁰⁷⁰ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 25, p. 172.

²⁰⁷¹ Soerat *al-Djoemoe’ah* (62), aayah 3.

Moh'ammed ﷺ en wie geen Boek ontvangen hadden. Het verwijst niet naar degenen die niet kunnen lezen of schrijven.

- (b) Hun gebruik van het woord [in het vers] “anderen” als een bewijs is niet geldig, omdat het niet toegestaan is voor het woord “anderen” om in combinatie te zijn met “oemmiyyien”, omdat “anderen” vereist dat het betekent sommige andere mensen dan degenen die genoemd zijn. Vandaar moet het naar iemand anders dan de Arabieren verwijzen, dat wil zeggen, anders dan de oemmiyyien. Het is in combinatie met het voornaamwoord in “aan hen” in de woorden “aan hen reciteerde”; met andere woorden, het betekent dat de verzen gereciteerd zullen worden aan anderen [in de toekomst]. Of “anderen” is een andere persoon samen met de voorafgaande verwijzing. Met andere woorden: “Reciteer voor de oemmiyyien onze tekenen, reinig hen en onderwijs hen het Boek en de Wijsheid,” en doe ook hetzelfde voor anderen.

Dit is door de profeet ﷺ duidelijk gemaakt, toen hij middels een gedeeltelijke uitleg een voorbeeld gaf van de “anderen” als zijnde de Perzen. Aboe Hoerayrah ؓ zei: “Wij zaten bij de profeet ﷺ en soerat al-Djoemoe'ah werd geopenbaard. Hij reciteerde het. Toen hij de woorden ‘en [Hij (Allah ﷻ) zond hem (de profeet Moh'ammed ﷺ) ook naar] **anderen onder hen die zich nog niet met hem verenigd hebben** (maar zij zullen komen)’ bereikte, vroeg een man aan hem: ‘Wie zijn zij?’ Hij beantwoordde hem niet totdat hij de vraag drie keer gesteld had. Salmaan al-Faarisie was onder ons en hij plaatste zijn hand op Salmaan en zei:

«لو كان الإيمان عند الثريا لناله رجال من هؤلاء.»

‘Ook al was het geloof op de hoogste ster, mannen van deze [mensen] zullen het zelfs bereiken.’²⁰⁷²

Daarom is de betekenis niet zoals Shoekrie Moestafa het begreep: “En [Hij (Allah ﷻ) zond hem (de profeet Moh'ammed ﷺ) ook naar] **anderen onder hen die zich nog niet met hem verenigd hebben** (maar zij zullen komen)” betekent degenen die niet kunnen lezen of schrijven.

Ten tweede: zij halen de volgende *h'adieth* aan:

«إنا أمة أمية لا نكتب ولا نحسب.»

²⁰⁷² Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

“Wij zijn een ongeletterde gemeenschap. Wij schrijven niet, noch rekenen wij.”²⁰⁷³

Dit is ook geen bewijs dat studeren en kennis verboden zijn, vanwege de volgende redenen:

- (1) De uitspraak van de profeet ﷺ “wij zijn een ongeletterde gemeenschap” was een uitspraak betreffende een feit en geen instructie of een bevel van hem. Zij waren werkelijk een ongeletterd volk vóór de komst van de *sharie’ah*. Maar daarna werden zij niet bevolen om in die toestand te blijven betreffende alle aangelegenheden. Zij werden gewoonweg opgedragen om betreffende specifieke aangelegenheden in die toestand te blijven.²⁰⁷⁴
- (2) Zijn uitspraak “wij schrijven niet, noch rekenen wij” had specifiek betrekking op de kwestie van het bepalen van het begin en einde van de maanden.²⁰⁷⁵ Overigens waren er sommige metgezellen ﷺ die schreven en algemeen bekende berekeningen maakten. Daarom is dit een bericht dat een ontkenning bevat. Hij gaf aan dat de gemeenschap waar hij naar toe was gezonden, welke de gematigde gemeenschap is, een gemeenschap is dat niet noteert of berekent. In plaats daarvan weten zij het begin van de maanden door waarneming [van de nieuwe maan].²⁰⁷⁶ Daarom is de eigenschap van *oemmiyyah* in de *h’adieth* betreffende vasten een prijzenswaardige eigenschap om de volgende redenen:

Ten eerste: rapporten en berekeningen worden vervangen door iets veel eenvoudiger en duidelijker, wat het waarnemen is.

Ten tweede: rapporten en berekeningen zijn vaak onjuist maar waarnemen niet.

Ten derde: door je bezig te houden met noteren en berekenen heb je veel minder tijd voor belangrijker dingen en het maakt een persoon moe, terwijl het omgekeerde geldt voor het waarnemen.²⁰⁷⁷

²⁰⁷³ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Aboe Dawoed, an-Nasaa-ie en Ah’mad.

²⁰⁷⁴ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 25, p. 166. Het laatste punt wordt uitgelegd in de volgende paragraaf.

²⁰⁷⁵ Zij gebruikten rapporten en berekeningen om het begin van de maanden te weten. Ibn Taymiyyah merkte op dat sommige mensen de bewegingen van de zon en de maan noteerden met alfabetische letters enzovoort, en zij berekenden hoeveel tijd er voorbij was en wanneer het de laatste nacht van de maand zou zijn. Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 25, p. 173.

²⁰⁷⁶ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 25, p. 165.

²⁰⁷⁷ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 25, p. 174.

- (3) De betekenis van de *h'adieth* is dat er enkele *sharie'ah* bepalingen zijn die in de status van *oemmiyyah* blijven. Om de *sharie'ah* en haar wetten te begrijpen, heeft men geen astronomie en wiskunde nodig. De wijsheid hierachter is:
- (a) Degenen die rechtstreeks van de profeet ﷺ leerden waren *oemmiyyoen* volgend hun natuurlijke aard.
  - (b) Als de wetten niet *oemmiyyah* waren, aangezien zij naar de gehele mensheid verspreidden, Arabieren en niet-Arabieren, dan zou het voor het grootste deel van de mensen moeilijk geweest zijn om de geboden en verboden toe te passen die dan behoeftig zouden zijn aan wetenschappelijke methodes om, ten eerste, ze te begrijpen en vervolgens, ten tweede, ze toe te passen. Dit is de betekenis die men af kan leiden van de woorden van de profeet ﷺ: "Wij zijn een ongeletterde gemeenschap. Wij schrijven niet, noch rekenen wij." ²⁰⁷⁸
- (4) De betekenis van de *h'adieth* is niet om lezen en schrijven te verbieden. We hebben al vermeld wat hun toelaatbaarheid aantoont. De rapporten en berekeningen die verboden waren, waren alleen die gebruikt werden voor het berekenen van het begin van de maanden.

Ten derde: zij halen het bewijs aan dat de profeet ﷺ analfabeet was. We hebben al aangegeven dat de ongeletterdheid van de profeet ﷺ beschouwd dient te worden als een wonder van zijn profeetschap. Daarom is het geen tekortkoming met betrekking tot hem; waarlijk, het was een vorm van uitmuntendheid. Maar met betrekking tot anderen is het een tekortkoming omdat zij enkele goede eigenschappen zullen verliezen die alleen bereikt kunnen worden door middel van lezen en schrijven.

Ten vierde: zij halen de *h'adieth* aan betreffende de kruisbestuiving van de dadelpalmbomen. Deze *h'adieth* bevat geen enkel bewijs dat kennis verboden is. Het feit dat de profeet ﷺ zich onbewust was van een wereldse kwestie en dat hij hun kennis goedkeurde, is bewijs dat het leren van de aspecten van deze wereld toegestaan is en niet verboden, zoals de profeet ﷺ bevestigde hun kennis.

Ten vijfde: zij zeggen dat de profeet ﷺ zijn metgezellen ﷺ alleen de Qor-aan en de *Soennah* onderwees. Dit was omdat de verantwoordelijkheid van de profeet ﷺ was om hen deze zaken te onderwijzen. Hij maakte geen bezwaar dat zij wereldse zaken leerden.

²⁰⁷⁸ Zie voetnoten van 'Abdoellaah Draaz bij as-Shaatibie, *al-Moewaafaqaat*, vol. 2, p. 69.

In feite beval hij het leren van enkele onderwerpen, zoals eerder is besproken.

Ten zesde: zij citeren sommige teksten die afkeuren om misleid te worden door kennis, zoals Allah's Uitspraak:

﴿ فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴾

“Toen dan hun boodschappers tot hen kwamen met de duidelijke bewijzen, waren zij blij (en trots) met wat (reeds) bij hen was aan de kennis (betreffende wereldse zaken). En (maar) (dat baatte hen niet, en) hetgeen zij gewend waren te bespotten (de bestraffing), omsingelde (trof) hen.” ²⁰⁷⁹

Dit vers toont alleen maar aan dat het afkeurenswaardige aspect van menselijke kennis is wanneer de persoon erdoor misleid wordt en verwerpt wat gekomen is door middel van inspiratie, in plaats daarvan slechts vertrouwend op zijn beperkte kennis.

Ten zevende: het bouwen van een moderne beschaving is niet in tegenspraak met de vervulling van de aanbidding van Allah ﷻ, omdat het onderhouden van en toevoegen aan deze wereld deel uitmaakt van de aanbidding van Allah de Verhevene.

Het concept van het aanbidden van Allah is uitgebreider dan alleen de rituelen. Wat verboden is met betrekking tot het onderhouden van deze wereld, is het vergeten van Allah ﷻ en het niet bedanken van Hem. Allah ﷻ zegt, met het citeren van een rechtschapen persoon van de mensen van Qaaroen:

﴿ وَأَبْتَغِ فِيهَا مَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ ۗ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا ۗ وَأَحْسِنَ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ ۗ وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴾

²⁰⁷⁹ Soerat Ghaafir (40), aayah 83.

“En zoek met wat Allah jou heeft geschonken (aan bezittingen) het Huis van *al-Aakhirah* [het (eeuwige) Hiernamaals] ²⁰⁸⁰, en vergeet niet jouw deel van *ad-doenyaa* [deze (tijdelijke) wereld] ²⁰⁸¹, en doe goed zoals Allah goed is geweest voor jou, en zoek geen onheil/bederf op de aarde. Waarlijk, Allah houdt niet van de *moefsidoen* (degenen die grote misdaden en zonden begaan, onderdrukkers, tirannen, verderfzaaiers).” ²⁰⁸²

²⁰⁸⁰ [Gebruik je eigendommen en enorme zegening die Allah ﷻ jou gegeven heeft om jouw Heer te aanbidden en om dichterbij Hem te komen door verschillende goede daden te verrichten waardoor je beloning verdient in deze wereld en het Hiernamaals. (*Tefsier Ibn Kethier.*) – AY]

²⁰⁸¹ [Dat wat Allah toegestaan heeft aan eten, drinken, kleding, woning en vrouwen. Je hebt verplichtingen tegenover jouw Heer, jezelf, je familie en je gasten. Dus geef ieder van hen waar zij recht op hebben. (*Tefsier Ibn Kethier.*) – AY]

²⁰⁸² Soerat Qaṣaṣ (28), aayah 77.

Het verbieden van het bidden in de moskeeën

De moskee [*masdjid*] heeft een hele belangrijke plaats in de Islam. Het is de plaats om aanbedding te verrichten en het is een plaats van onderwijs. Onder haar dak komen de moslims samen als het hart van één persoon. Hun doel is één, hun handeling is één en hun gebedsrichting is één. De grote gewichtigheid en eer van de moskee wordt aangegeven door het feit dat het de meest geliefde plaats is van Allah ﷻ. De boodschapper van Allah ﷺ heeft gezegd:

«أحب البقاع إلى الله مساجدها.»

“De meest geliefde [stukken land] voor Allah zijn haar moskeeën [*masaadjid*].”²⁰⁸³

De eerste moskee die opgericht werd was *al-Bayt al-H'aram* (het Onschendbare Huis) waar Allah ﷻ de harten van de mensen naar laat smachten. Hij heeft het een bron van zegeningen en leiding gemaakt:

﴿إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِلْعَالَمِينَ﴾

“Waarlijk, het eerste Huis (van aanbedding) dat gevestigd is voor de mensheid, is dat in Bakkah (Mekkah), gezegend en een leiding voor *al-'aalamiën* (de werelden).”^{2084 - 2085}

Daarna werden andere huizen van Allah gebouwd. De moskee was het eerste gebouw dat de moslims beschouwden als bouwen. Toen de profeet ﷺ voor het eerst in al-Medienah arriveerde, was het bouwen van de moskee een van de eerste zaken waar hij aandacht aan schonk. Anas ibn Maalik ؓ zei: “Toen de profeet ﷺ naar al-Medienah kwam,

²⁰⁸³ Overgeleverd door Moeslim.

²⁰⁸⁴ Soerat Aal 'Imraan (3), aayah 96.

²⁰⁸⁵ [D.w.z. de Ka'bah gebouwd door Ibraahiem (Abraham) ؑ]. Hoewel de joden en christenen beweren zijn religie te volgen, verrichten zij niet de *h'adj* (bedevaart) naar het Huis dat Ibraahiem ؑ bouwde op Allah's Bevel, en waartoe hij de mensen uitnodigde om *h'adj* naar te verrichten. Bakkah is een van de namen van Mekkah. Bakkah betekent “het zorgt voor *boekaa-e* (gehuil, geweent)” bij de tirannen en arroganten, d.w.z. dat zij huilen en nederig worden in zijn omgeving. Er is ook gezegd dat Mekkah Bakkah genoemd werd omdat mensen ernaast *boekaa-e* verrichten, d.w.z. zij komen er rondom bijeen. Er zijn vele namen voor Mekkah, zoals Bakkah, *al-Baytoe al-'Atieq* (het Aloude Huis), *al-Baytoe al-H'aram* (het Heilige Huis), *al-Balad al-Amien* (de Stad van Zekerheid) en *al-Ma-emoen* (de Veiligheid). Mekkah's namen omvatten *Oemm Rah'iem* (Moeder van Genade), *Oemm al-Qoera* (Moeder der Steden), Mekkah *al-Moekarrama* (de Geëerde), alsook anderen. (*Tefsier Ibn Kethier.*) – AY]

verbleef hij in de buurt van de stam van 'Amr ibn 'Awf. De profeet ﷺ verbleef veertien nachten bij hen. Vervolgens liet hij de stam van an-Nadjaar bij hem komen en zij kwamen gewapend met hun zwaarden. [Ik herinner mij dit zo goed alsof het is] alsof ik [nu] kijk hoe de profeet ﷺ zat op zijn rijdier en Aboe Bakr achter hem reed en iedereen van de stam van an-Nadjaar was rondom hem totdat hij afsteeg bij het binnenhof van Aboe Ayyoeb's huis. Hij hield ervan om te bidden telkens wanneer de tijd van het gebed aanbrak. En hij bad in de weilanden van de schapen. Hij beval dat er een moskee gebouwd moest worden. Hij liet enkele mensen van de stam van an-Nadjaar komen en zei: 'O stam van an-Nadjaar! Vertel me jullie prijs voor dit stuk land van jullie.' Zij antwoordde: 'Bij Allah, wij verlangen er geen enkele prijs voor behalve van Allah.'" Anas ؓ zei ook: "Er waren graven van polytheïsten daar. Een deel ervan was niet vlak en er waren ook dadelpalmbomen [op het land]. De profeet ﷺ beval dat de graven van de heidenen opgegraven moesten worden en de ongelijke grond moest vlak gemaakt worden. En de dadelpalmbomen werden omgehakt." ²⁰⁸⁶

De profeet ﷺ moedigde de mensen aan om moskeeën te bouwen. Hij zei:

«من بنى مسجداً يبتغي به وجه الله بنى الله له بيتاً في الجنة.»

"Eenieder die een moskee bouwt omwille van Allah, hierdoor verlangend naar het Aangezicht van Allah, Allah zal voor hem een huis in het Paradijs bouwen." ²⁰⁸⁷

De basisregel met betrekking tot de moskeeën die de moslims bouwen is dat zij gebouwd worden op vroomheid en angst voor God. Als er in een moskee iets gebeurt dat iemand leidt naar daden van *shirk*, dan is dat een bijkomende gebeurtenis wat de waarde van de moskee zelf niet aantast. In plaats daarvan dient men dat kwaad te verwijderen terwijl de moskee op zijn plaats blijft.

Om die reden maken de geleerden onderscheid tussen een moskee die gebouwd is op een graf en het graf dat de plaats is van een moskee. Als de moskee voorheen een graf was, dan dient het graf gewijzigd en veranderd te worden. Het dient gelijk gemaakt te worden of het dient opgegraven en verwijderd te worden alsof het nieuw is. Als het graf er vóór de moskee was, dan dient ofwel de moskee verplaatst te worden of de vorm van het graf dient verwijderd te worden. ²⁰⁸⁸

²⁰⁸⁶ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Aboe Daawoed en an-Nasaa-ie.

²⁰⁸⁷ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, at-Tirmidzie en Ah'mad.

²⁰⁸⁸ Zie Ibn Qaasim, *H'aashiyat ar-Rawdhah*, vol. 1, p. 538.

Het onderscheid draait om het kijken naar het voornaamste doel voor het bouwen van de moskee. Wellicht was de vernietiging van de moskee van *dheraar* (“van slechtheid en kwaad”) en haar verbranding vanwege het feit dat het een moskee was welke van het begin af aan gebouwd was op een fundament van ongeloof en vijandigheid.

De groep van Shoekrie Moestafa ging naar het extreme en beweerde dat alle bestaande moskeeën op aarde tegenwoordig moskeeën van *dheraar* zijn, met uitzondering van slechts vier moskeeën – *Masdjid al-H'aram* [in Mekkah], *Masdjid al-Aqṣaa* [in Jeruzalem], de Profeet's Moskee [in al-Medienah] en *Masdjid Qoeba* [nabij al-Medienah]. Daarom is het niet toegestaan om in een moskee anders dan deze vier te bidden.²⁰⁸⁹

Deze gedachte is gebaseerd op twee pilaren:

1. De noodzakelijkheid van het accepteren van het feit dat de tegenwoordige moslimgemeenschappen *djaahilie*-gemeenschappen zijn.
2. De conclusie is daarom de noodzakelijkheid van het weg blijven van deze gemeenschappen, in het bijzonder hun moskeeën aangezien zij plaatsen van aanbidding voor deze *djaahiliyyah* zijn.²⁰⁹⁰

Hun bewijs voor het hier bovenstaande omvat:

(1) Allah ﷻ geeft aan in het verhaal van Mozes ﷺ:

﴿ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ وَأَخِيهِ أَنْ تَبَوَّءَا لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوتًا وَاجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴾

“En Wij openbaarden aan Moesaa (Mozes ﷺ) en zijn broer (Haaroen · Aäron ﷺ): ‘Vestig huizen voor jullie volk in Egypte, en maak jullie huizen als gebedsplaatsen²⁰⁹¹ en onderhoud *as-salaah* (het gebed) en verkondig goed nieuws aan de gelovigen.’”²⁰⁹²

²⁰⁸⁹ Zie Radjab Moekhtaar Madkoer, *at-Tekfier wa l-Hidjrah Wadjhan li Wadjh*, p. 193.

²⁰⁹⁰ Zie Saalim al-Bahinsaawie, *al-H'oekmoe wa Qadhiyat Tekfier al-Moeslim*, p. 205.

²⁰⁹¹ [Moedjaahid zei, dit vers interpreterend: “Toen *Banie Israa-iel* vreesde dat Fir'awn hen zou doden tijdens hun bijeenkomsten in hun tempels, werden zij bevolen om hun huizen te nemen als plaatsen van aanbidding. De huizen dienden richting de Kaa'bah te staan en het gebed mocht in het geheim verricht worden.” Het vergelijkbare is aangegeven door Ibn 'Abbaas, Qataadah en ad-Dhahh'aak. (*Tefsier Ibn Kethier.*) – AY]

²⁰⁹² *Soerat Yoenoos* (10), *ayyah* 87.

Sayyid Qoetb schreef in zijn bespreking van dit vers: “Die ervaring die Allah voor de groep van gelovigen presenteert is vermoedelijk een voorbeeld voor hen en het was niet alleen voor de Stam van Israël. Het is een puur geloofsgerelateerde ervaring. In die tijd vonden de gelovigen zich buitenstaanders in een *djaahilie* samenleving waarin beproevingen wijdverspreid waren en de valse goden aan de macht waren. De mensen waren slecht geworden en de omgeving verdorven. Dit was het geval tijdens de periode van de Farao alsook gedurende de tijd [van de profeet ﷺ]. Daarom leidde Allah hen naar de [volgende] zaken: (1) Afzondering en wegblijven van de *djaahiliyyah* samenleving met haar algemeen-heersende kwaadaardigheden en ziekten – zo veel als mogelijk – terwijl de pure, uitmuntende groep van gelovigen zich onderling dienen te verzamelen om zichzelf te zuiveren, louteren, verheffen en reinigen totdat hun belofte van Allah komt. (2) Wegblijven van de *djaahiliyyah* plaatsen van aanbidding. De moslimgroep dient sommige huizen als moskeeën te gebruiken zodat zij hun afscheiding van de *djaahiliyyah* maatschappij kunnen voelen. Daarin kunnen zij zich toewijden aan de aanbidding van hun Heer op de juiste wijze. De toewijding door aanbidding is op zichzelf een vorm van organisatie in een omgeving van een pure vorm van aanbidding.”²⁰⁹³

Zijn woorden hier bevatten enige algemeenheid en zijn onbeperkt wat betreft tijd of plaats. Maar zij werden genomen en toegepast op de hedendaagse situatie omdat het een onwetend (*djaahilie*) tijdperk is, volgens hun beweringen, en daarom is het verplicht om weg te blijven van de *djaahiliyyah* plaatsen van aanbidding.²⁰⁹⁴

(2) Hun bewijs omvat [hun argument] dat er aan drie voorwaarden voldaan moet worden zodat een plaats waarlijk een moskee van Allah kan zijn. De moskeeën van tegenwoordig voldoen niet aan deze voorwaarden behalve in de vier moskeeën [die eerder genoemd zijn]. Deze voorwaarden zijn:

(a) Alleen Allah ﷻ dient daarin aangeropen te worden. Hun bewijs voor deze voorwaarde is Allah's Uitspraak:

﴿وَأَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾

²⁰⁹³ Fie Dhzilaal al-Qor-aan, vol. 3, p. 1816.

²⁰⁹⁴ Zie Saalim al-Bahinsaawie, *al-H'oekmoe wa Qadhiyyat Tekfier al-Moeslim*, p. 207-209.

“En waarlijk, de *masaadjid* (plaatsen van aanbedding, moskeeën) zijn voor Allah (alleen): dus roep naast Allah niet één aan.” ²⁰⁹⁵

- (b) Degenen die de moskeeën bezoeken en onderhouden moeten aan bepaalde voorwaarden en eigenschappen voldoen die door Allah de Verhevene genoemd zijn in het vers:

﴿ إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مِنْ ءَامِنٍ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ﴾

“Waarlijk, Allah’s moskeeën ²⁰⁹⁶ **worden slechts onderhouden door wie gelooft in Allah en de Laatste Dag, en die *as-salaah* (het gebed) onderhoudt en *az-zakaah* (de verplichte liefdadigheid) geeft en niemand vreest behalve Allah. Zij zijn het die behoren tot de rechtgeleiden.”** ²⁰⁹⁷

Allah ﷻ zegt ook:

﴿ فِي بُيُوتٍ أُذِنَ لِلَّهِ أَنْ تَرْفَعَ وَيُذَكَرَ فِيهَا أَسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ ﴿٦﴾ رِجَالٌ لَا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ ﴿٧﴾ وَالْأَبْصُرُ ﴾

“In huizen (*masaadjid* – moskeeën) welke Allah gebod te verheffen (d.w.z. te reinigen en te eren en vrij van ongepaste

²⁰⁹⁵ Soerat al-Djinn (72), aayah 18.

²⁰⁹⁶ [‘Abdoer-Razzaaq verhaalde dat ‘Amr ibn Maymoen al-Awdie zei: “Ik ontmoette de metgezellen van de profeet ﷺ en zei zeiden: ‘De *masaadjid* (moskeeën) zijn de Huizen van Allah op de aarde. Het is een recht voor degenen die Hem in de *masaadjid* bezoeken [d.w.z. *as-salaah* (het gebed) in de moskeeën verrichten] dat Hij hen eert.’” – AY]

²⁰⁹⁷ Soerat at-Tawbah (9), aayah 18.

woorden en daden), **en in hen wordt Zijn Naam genoemd** ²⁰⁹⁸. **In hen verheerlijken zij Hem (Allah) in de ochtenden en de avonden.** ²⁰⁹⁹ * **Mannen die niet door handel noch verkoop (zaken doen) afgeleid worden van *dzikriellaah* (het gedenken van Allah) en (noch van) het verrichten van *as-salaah* (het gebed) en het geven van *az-zakaah* (de verplichte liefdadigheid). Zij vrezen een Dag (de Dag des Oordeels) waarop de harten en de ogen omgekeerd zullen worden (vanwege de intensiteit van de angst en verschrikkingen)."** ²¹⁰⁰

Allah de Verhevene zegt ook:

﴿ فِيهِ رَجَالٌ تُحِبُّونَ أَنْ يَتَّطَهَّرُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ ﴾

"...Daarin zijn mannen die ervan houden om zich te reinigen - en Allah houdt van degenen die zich reinigen (zowel uiterlijk als innerlijk)." ²¹⁰¹

Het is voor ons van meet af aan niet toegestaan om een moskee een moskee van Allah te noemen tenzij degenen die er aanwezig zijn voldoen aan deze voorwaarden en eigenschappen die genoemd zijn in de verzen hierboven.

- (c) De moskee moet gesticht zijn op basis van vroomheid en vrees voor Allah ﷻ. Dit is gebaseerd op Allah's Uitspraak ²¹⁰²:

²⁰⁹⁸ [D.w.z. de *adzaan* (oproep tot het gebed), *iqamah* (aankondiging dat het gebed gaat beginnen), *salaat* (gebeden), *doe'aa-e* (smeekebeden), recitatie van de Qor-aan, *khoe'bah* (preek) etc. – AY]

²⁰⁹⁹ [Het is bevestigd in de twee *Sah'ieh*'s dat de boodschapper van Allah ﷻ gezegd heeft: "Het gebed van een man in *djamaa'ah* (gemeenschap) is 25 keer beter dan zijn gebed (alleen) in zijn huis of de marktplaats. Dat is omdat wanneer hij *woedhoe-e* (kleine rituele wassing) verricht en dit goed doet, vervolgens gaat hij van huis om naar de *masjd* (moskee) te gaan, en voor geen ander doel dan te bidden, hij zet niet één stap of hij stijgt een niveau in status en een zonde wordt verwijderd. Wanneer hij bidt blijven de engelen zegeningen op hem zenden zolang als hij op zijn plaats van gebed is. Zij zeggen: 'O Allah! Zend zegeningen op hem. O Allah! Wees genadig met hem.' En hij zal in een toestand van gebed blijven zolang hij wacht op het gebed." Het volgende is overgeleverd in de *Soenan*: "Degenen die naar de *masaadjid* (moskeeën) lopen wanneer het donker is, geef hem de goede tijdingen van volledig licht op de Dag der Opstanding." – AY]

²¹⁰⁰ *Soerat an-Noer* (24), *aayah* 36-37.

²¹⁰¹ *Soerat at-Tawbah* (9), *aayah* 108.

²¹⁰² [De profeet ﷺ bouwde een moskee in Qoebaa-e, vlakbij al-Medienah. De hypocrieten (*moenaafiqien*) bouwden in de buurt een tweede moskee om zo tweedracht te zaaien; deze moskee was bekend als *Masjd* *ad-Dharaa* (Moskee van de Schade). Daarop openbaarde Allah de Verhevene *aayah* 107 en 108 van *soerat at-Tawbah*. – AY]

﴿ لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا لَمَسْجِدٍ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ
 أَنْ تَقُومَ فِيهِ ۚ﴾

“Bid daar nooit (in Masjid Dheraar)! Een moskee die gefundeerd is op at-taqwaa (de vroomheid, godsvrees, gehoorzaamheid) vanaf de eerste dag (dat zij gebouwd werd - verwijzend naar Masjid Qoebaa-e), verdient het meer dat jij daarin bidt...”²¹⁰³

Volgens hun beweringen toont een blik op de moskeeën van tegenwoordig aan dat zij niet aan deze voorwaarden voldoen.²¹⁰⁴

Een bespreking van hun bewijzen:

Ten eerste, zij gebruiken als bewijs het vers:

﴿ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ وَأَخِيهِ أَنْ تَبَوَّءَ لِقَوْمِكَ مِمَّا مِصْرَ بُيُوتًا وَأَجْعَلُوا
 بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ۝﴾

“En Wij openbaarden aan Moesaa (Mozes ﷺ) en zijn broer (Haaroen - Aäron ﷺ): ‘Vestig huizen voor jullie volk in Egypte, en maak jullie huizen als gebedsplaatsen en onderhoud as-salaah (het gebed) en verkondig goed nieuws aan de gelovigen.’”²¹⁰⁵

Dit vers werd geopenbaard om aan te geven wat er gebeurde met de Stam van Israël toen de farao en zijn leiders hen ernstig in het nauw dreven. At-Tabarie leverde van Ibn ‘Abbaas ؓ over betreffende de woorden **“maak jullie huizen als gebedsplaatsen”**: “Zij waren doodsbang van de farao en zijn mensen om te bidden. Dus werd er tegen hen gezegd: **‘Maak jullie huizen als gebedsplaatsen.’** Dat wil zeggen, maak hen moskeeën zodat jullie daarin kunnen bidden.”²¹⁰⁶ Moedjaahid zei tijdens het uitleggen van dit vers: “Zij baden niet

²¹⁰³ Soerat at-Tawbah (9), aayah 108.

²¹⁰⁴ Zie Radjab Madkoer, at-Tekfier wa l-Hidjrah Wadjhan li Wadjh, p. 193-194.

²¹⁰⁵ Soerat Yoenoos (10), aayah 87.

²¹⁰⁶ At-Tabarie, Djaami’oe l-Bayaan, vol. 11, p. 153.

behalve in de synagogen totdat zij vrees hadden van farao's mensen, dus werden zij opgedragen om in hun huizen te bidden.”²¹⁰⁷

Deze uitspraken verduidelijken dat de reden dat zij bevolen werden om hun huizen als moskeeën te nemen was vanwege hun angst en de verschrikking van het geweld van de farao en zijn leiders. De geleerden hebben dit punt besproken en hebben aangegeven dat de verplichting van het bijwonen van de bijeenkomst [het gezamenlijke gebed] komt te vervallen voor degene die reden heeft om voor zichzelf te vrezen.²¹⁰⁸ Maar het verlaten van de moskeeën zonder een *sharie'ah* rechtvaardiging is verboden. Waarlijk, bidden in gemeenschap is verplicht voor ieder [mannelijk] individu. Aboe Hoerayrah رضي الله عنه verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷻ gezegd heeft:

«أثقل الصلاة على المنافقين صلاة العشاء و صلاة الفجر و لو يعلمون ما فيها لأتوهما و لو حبوا و لقد هممت أن أمر بالصلاة فتقام ثم أمر رجلا فيصلي بالناس، ثم انطلق معي برجال معهم حزم من حطب إلى قوم لا يشهدون الصلاة فأحرق عليهم بيوتهم بالنار.»

“Geen gebed is zwaarder voor de hypocrieten dan het ochtendgebed [*salaat al-fajr*] en het nachtgebed [*salaat al-'ishaa-e*]. Als de mensen wisten wat zij bevatten [aan beloningen], dan zouden zij naar hen komen ook al zouden zij moeten kruipen. Ik overwoog om de oproeper tot het gebed te bevelen om het begin van het gebed aan te kondigen en om vervolgens iemand te bevelen om de mensen in het gebed te leiden waarna ik een fakkel van vuur zou nemen om [de huizen] plat te branden van degenen die hun huizen nog niet verlaten hadden naar het gebed.”²¹⁰⁹

Het vers zegt niet dat het weg blijven van de *djaahiliyyah* plaatsen van aanbidding de reden was. De reden was slechts vanwege de angst. Vandaar is het niet toegestaan om de gezamenlijke gebeden in de moskeeën te verlaten behalve wegens die reden en andere vergelijkbare redenen die vormen van noodzakelijkheid zijn.

Ten tweede, zij beweren ook dat er aan de drie voorwaarden voldaan moet worden voordat een plaats een moskee genoemd kan worden

²¹⁰⁷ Zie as-Shawkaanie, *Fat-h' al-Qadier*, vol. 2, p. 468. Neem nota van het feit dat er een meningsverschil is betreffende de betekenis van dit vers. Sommige zeggen dat het betekent: “Maak jullie plaatsen van aanbidding in de richting van de Ka'bah.” Anderen zeggen dat het betekent: “Maak jullie huizen tegenover elkaar.” At-Tabarie zei dat wat in de tekst hierboven is aangegeven de sterkste mening is. Zie at-Tabarie, *Djaami'oe al-Bayaan*, vol. 11, p. 153-156.

²¹⁰⁸ Zie an-Nawawie, *Rawdhat at-Taalibien*, vol. 1, p. 345.

²¹⁰⁹ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Aboe Daawoed, an-Nasaa-ie en at-Tirmidzie. Zie as-Shawkaanie, *Nayloe al-Awtaar*, vol. 3, p. 142.

vanuit het *sharie'ah* oogpunt. De weerlegging van hun voorwaarden kunnen als volgt samengevat worden:

De eerste voorwaarde: zij zeggen dat alleen Allah aangeroepen dient te worden in de moskee zodat het een moskee genoemd mag worden. Maar dit wordt niet bewezen door het vers dat zij aanhalen. Het vers is een bevel voor de moslims om geen deelgenoten aan Allah toe te kennen in Zijn huizen, zoals het geval was met de Mensen van het Boek. At-Tabarie gaf aan: “...de *masaadjid* (plaatsen van aanbedding, moskeeën) **zijn voor Allah (alleen)...**” O mensen, “**dus roep naast Allah niet één aan**”, associeer niets met Hem. Bevestig in plaats daarvan Zijn eenheid en maak jullie aanbedding uitsluitend voor Hem.”²¹¹⁰ Qataadah zei: “Toen de joden en christenen naar hun kerken en synagogen gingen, kenden zij partners aan Allah toe. Dus Allah beval Zijn profeet om alleen Allah te aanbidden als één.”²¹¹¹

De kwestie is er geen die betrekking heeft op benaming. In feite wordt telkens wanneer een moskee opgericht wordt en een schenking gemaakt wordt²¹¹², dan wordt het een moskee genoemd. Als er in de moskee iemand anders dan Allah aangeroepen wordt, of enkele van de aanbidders roepen een overleden persoon aan enzovoort, dit zorgt er dan niet voor dat de moskee gebouwd is op het toekennen van deelgenoten aan Allah waardoor het de naam “moskee” verliest. In plaats daarvan rust de zonde van het toekennen van deelgenoten aan Allah slechts op degene die dit doet. [Zoals Allah ﷻ zegt:]

﴿وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ﴾^ج

“En een zondaar zal andermans zonden niet dragen²¹¹³ (op de Dag der Opstanding)...”²¹¹⁴

²¹¹⁰ At-Tabarie, *Djaami'oe l-Bayaan*, vol. 29, p. 116-117.

²¹¹¹ At-Tabarie, *Djaami'oe l-Bayaan*, vol. 29, p. 117.

²¹¹² [Een moskee is een *waqf*: d.w.z. een religieuze schenking die blijvend is. Een moskee is een schenking aan Allah ﷻ die men niet kan terugnemen. – AY]

²¹¹³ [D.w.z., elke ziel zal zijn eigen onrechtvaardigheden dragen en niemand anders zal de last van iemands zonden of ongeloof dragen, tenzij hij anderen misleid heeft waardoor anderen zonden begingen: dan zal hij ook die last dragen omdat de zonden verricht zijn door zijn schuld. Verhaald door Bilaal ibn Haarith al-Moezanie ؓ: “Allah’s boodschapper ﷺ heeft gezegd: ‘Degene die een *soennah* van mijn *soenan* doet herleven, nadat het na mij verloren is gegaan, voor hem is de beloning als de beloning van degenen die er naar handelen, zonder enige vermindering in die beloning (van degenen die er naar handelen). Degene die een slechte innovatie introduceerde die Allah en Zijn boodschapper niet goedkeurden, heeft (een last of zonde op zich) als de zonden van iemand die er naar handelde, zonder dat daarbij hun zonden (van degenen die er naar handelden) op zijn minst verlicht zullen worden.’” (Overgeleverd door at-Tirmidzie.) Verhaald door Djarier ؓ: “...De boodschapper van Allah ﷻ heeft gezegd: ‘Degene die aanzet tot een goede gewoonte (of daad) in de Islaam (door het voorbeeld te geven of anderen er van op de

Als slechts het bestaan van het aanroepen van anderen dan Allah in een moskee de naam van moskee zal verwijderen van dat gebouw, dan zal dat zelfs plaatsvinden in de moskee van Allah's boodschapper ﷺ [en zelfs in de heilige moskee in Mekkah]. Daarin begaan vele moslims daden en uitingen van *shirk*. Daarom is het punt niet de onjuiste handelingen die daarin plaatsvinden. Het punt is of de moskee gebouwd is op *shirk* of niet. Als een moskee gebouwd is op een graf van een "heilige" of profeet, dan is het gebed dat daarin verricht is niet geldig. De boodschapper van Allah ﷺ heeft gezegd:

«لعن الله اليهود و النصارى اتخذوا قبور أنبيائهم مساجد.»

"Allah vervloekte de joden en christenen, want zij namen de graven van hun profeten als moskeeën [plaatsen van aanbidding]." ²¹¹⁵

De tweede voorwaarde: de eigenschappen die Allah ﷻ in een aantal verzen noemt voor degenen die Zijn huizen bezoeken en onderhouden, zijn geen voorwaarde om een moskee een moskee te noemen. Het heeft geen betrekking op de benaming van de plaats, maar op de mensen zelf die de plaats bezoeken. De verzen zijn een getuigenis namens hen. Ibn Kethier zei betreffende de woorden "**waarlijk, Allah's moskeeën worden slechts onderhouden door wie gelooft in Allah en de Laatste Dag**": "Allah getuigt van het geloof van degene die de moskeeën bezoekt en er aanwezig is." ²¹¹⁶ Hij noemde de *h'adieth* verhaald door Aboe Sa'ied al-Khoedrie ؓ waarin de boodschapper van Allah ﷺ zei:

hoogte te brengen), er is een beloning voor dit (deze daad van goedheid) en (voor hem is ook de) beloning van degenen die vervolgens ook dienovereenkomstig handelden, zonder enige mindering van hun beloningen. Degene die in de Islaam aanzet tot een slechte gewoonte (of daad), er is op hem diens last, en de last van degenen die vervolgens ook dienovereenkomstig handelden, zonder enige mindering van hun last." (Overgeleverd door Moeslim.) Geen persoon zal de last van een andere persoon dragen, een feit dat duidt op de perfecte rechtvaardigheid van Allah ﷻ. Zelfs in de Bijbel lezen we dit feit, wat in tegenspraak is met de huidige opvatting van vele christenen dat Jezus ﷺ voor hun zonden gestorven is. We lezen dit o.a. in Ezechiël 18:20-22: "De ziel die zondigt, die zal sterven (bestraft worden): de zoon zal de zonde van de vader niet dragen, noch zal de vader de zonde van de zoon dragen; de rechtvaardigheid van de rechtvaardige zal op hem rusten, en de zondigheid van de zondige zal op hem rusten. Maar als de zondige afstand neemt van (berouw toont voor) al zijn zonden die hij begaan heeft, en al Mijn geboden in acht neemt, en hetgeen doet wat geoorloofd en correct is (zijn leven betert), hij zal werkelijk leven (vergeven worden), hij zal niet sterven (niet bestraft worden). Niets van zijn overtredingen die hij begaan heeft zal herinnerd worden tegen hem (want het is hem vergeven): in de rechtschapenheid welke hij verricht heeft, zal hij leven." Dit benadrukt ieders persoonlijke verantwoordelijkheid en weerlegt onvoorwaardelijk de christelijke doctrines van "erfzonde" en "het zoenoffer van Christus". En Matteüs 16:27 geeft aan: "...en dan zal Hij elk mens vergelden in overeenstemming met zijn daden..." – AY]

²¹¹⁴ Soerat Faatjir (35), aayah 18.

²¹¹⁵ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

²¹¹⁶ Ibn Kethier, *Tefsier al-Qor-aan al-'Adhziem*, vol. 2, p. 340.

«إذا رأيتم الرجل يعتاد المساجد فاشهدوا له بالإيمان.»

“Als jullie de man veelvuldig in de moskee zien, getuig voor hem dat hij geloof heeft. Allah heeft gezegd: **‘Allah’s moskeeën worden slechts onderhouden door wie gelooft in Allah en de Laatste Dag.’**”²¹¹⁷

Als een van de mensen die frequent de moskee bezoekt niet voldoet aan die eigenschappen, rechtvaardigt dit niet om te verbieden om daarin te bidden, omdat een mens niet verantwoordelijk gehouden wordt voor de zonden van anderen.

Maar als de moskee gebouwd is door iemand van de afwijkende, misleide groepen, zoals de Qadiyaanies²¹¹⁸ enzovoort, dan is het verplicht om hen uit de moskee te verwijderen terwijl de naam van de moskee blijft en het is nog steeds toegestaan om daarin te bidden.

De derde voorwaarde: de *taqwaa* (vroomheid en angst voor Allah) die zij aangeven als een voorwaarde voor het stichten van een moskee, zodat het een moskee genoemd kan worden en erin gebeden mag worden, is een kwestie van het hart wat alleen Allah kan zien. Mensen zijn alleen opgedragen om dingen te beoordelen volgens wat duidelijk en zichtbaar is. De geheime [onzichtbare] dingen worden overgelaten aan Allah de Verhevene. Louter de daad van het bouwen van een moskee om Allah daarin te aanbidden dient gebaseerd te zijn op vroomheid. Maar Allah’s Woorden **“een *masjd* (moskee) die gefundeerd is op *at-taqwaa* (de vroomheid, godsvrees) vanaf de eerste dag (dat zij gebouwd werd)”** hebben betrekking op de Moskee van Qoebaa-e in tegenstelling tot de Moskee van *Dheraar* (door de hypocrieten gesticht met kwade bedoelingen). De Moskee van Qoebaa-e werd vanaf de eerste dag gesticht op vroomheid. Het is niet geldig om te verkondigen dat alle moskeeën moskeeën van *dheraar* zijn. Dit is een uitspraak zonder enig bewijs. De boodschapper van Allah ﷺ wist zelf niet dat de moskee van de hypocrieten een moskee van *dheraar* was totdat Allah ﷻ

²¹¹⁷ Overgeleverd door at-Tirmidzie, Ah’mad, Ibn H’ibaan en al-H’aakim. At-Tirmidzie zei dat het een *h’asan h’adieth* is. De keten van de *h’adieth* is zwak omdat het Darraadj bevat, hij was Aboe al-Samh, en hij was zwak in zijn *h’adieth* van Aboe al-Haytham, en dit is een van zijn overleveringen. Al-Oeqaylie verklaarde deze *h’adieth* zwak, zoals al-Albaanie aanhaalde in *Mishkaatoe al-Maṣābieh’* #723.

²¹¹⁸ De Qadiyaaniyyah [of Ahmadiyyah] is een beweging die rond 1900 ontstond als een complot van de Engelse kolonialisten in het Indische subcontinent. De verspreider was een man met de naam Mirza Ghulam Ah’mad. Hij beweerde dat hij de messias was, vervolgens beweerde hij een profeet te zijn en daarna maakte hij aanspraak op goddelijkheid. Zie *al-Mawsoe’atoe al-Moeyassarah li l-Adyaanie wa l-Madzaahib al-Moe’aasirah*, p. 387. [Zie het artikel “Qadiyaanisme in het licht van de Islaam” op www.uwkeuze.net. – AY]

hem hierover informeerde. Bovendien combineert de moskee van *dheraar* een aantal doelen van haar stichters met kwade bedoelingen, zoals aangegeven is in het vers:

- (a) Het is schadelijk voor anderen, dat wil zeggen, het is schadelijk voor de gelovigen.
- (b) Het is gevormd op ongeloof in Allah en het wedijveren tegen de mensen van de Islaam. Het doel van de hypocrieten was het versterken van de mensen van hypocrisie.
- (c) Het was bedoeld om de gelovigen te verdelen, omdat de hypocrieten niet wilden dat zij allemaal naar de moskee van Qoebaa-e gingen. Daardoor zouden zij de gemeenschap van de moslims kleiner maken. Dit leidt naar meningsverschillen, dat de harten niet samenkomen en een tekort aan liefde tussen hen.
- (d) Het was een vorm van uitkijkpost voor degenen die Allah ﷻ en Zijn boodschapper ﷺ bevochten. Met andere woorden, het werd opgericht voor het doel van degene die Allah ﷻ en Zijn boodschapper ﷺ bevocht ²¹¹⁹, namelijk Aboe 'Amr ar-Raahib ²¹²⁰ die de Romeinen ontmoette en de steun van hun keizer zocht tegen de boodschapper van Allah ﷻ. Hij schreef naar de mensen die de moskee van *dheraar* hadden gesticht en zei tegen hen om die moskee te bouwen zodat hij in staat zou zijn om daarin te bidden als hij zou terugkeren. ²¹²¹

Al deze aspecten – die toestonden om de moskee van de hypocrieten de moskee van *dheraar* te noemen en te vernietigen – zijn niet aanwezig in de huidige moskeeën. In feite werden de moskeeën van tegenwoordig, die zij beschouwen als moskeeën van *dheraar*, gesticht door de edele generaties zoals de Moskee van Namierah in Arafaat, de Moskee van al-Khief in Mina, de moskeeën van Kufah, de moskeeën van Damascus enzovoort.

Samenvattend, de bewering dat alle tegenwoordige moskeeën van de moslims moskeeën van *dheraar* zijn, behalve de vier moskeeën, is een bewering zonder bewijs.

²¹¹⁹ Zie as-Shawkaanie, *Fat-h' al-Qadier*, vol. 2, p. 403.

²¹²⁰ Hij was Aboe Aamir 'Amr ibn Sayfie ibn Maalik ibn Oemayyah, van de stam van Aws van de Dagen van Djaahiliyyah van al-Medienah. Hij noemde de wederopstanding en de religie van de monotheïsten. Toen de Islaam verscheen, was hij jaloers op de profeet ﷺ en bestreed hem. Hij was tijdens de veldslag van Oeh'oeed aan de kant van de polytheïsten. Toen de Islaam verspreidde, vertrok hij naar Europa waar hij overleed. Zie *al-A'laam*, vol. 5, p. 79.

²¹²¹ Zie at-Tabarie, *Djaami'oe l-Bayaan*, vol. 23, p. 11.

Het stoppen van de vrijdaggebeden

Een van de uitwendige zichtbare tekenen van de Islam, welke specifiek en alleen voor de moslims is, is het vrijdaggebed [*salaat al-djoemoe'ah*, als vervanging van *salaat ad-dhzoer* op vrijdag]. Het vrijdaggebed is verplicht. De basis voor de verplichte status wordt gevonden in de Qor-aan, *Soennah* en consensus [*idjmaa'*].

(1) Allah ﷻ zegt in de Qor-aan:

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾

“O degenen die geloven (moslims)! Wanneer jullie geroepen worden (d.m.v. de *adzaan*) tot het gebed van de vrijdag (*salaat al-djoemoe'ah*), haast ²¹²² jullie dan naar de herinnering van Allah (de *khoetbah* - religieuze toespraak - en het vrijdaggebed) en onderbreek de verkoop (handel - en elke andere bezigheid ²¹²³). Dat is beter voor jullie (in dit leven en het Hiernamaals), als jullie maar wisten!” ²¹²⁴

Ibn Qoedaamah ²¹²⁵ gaf aan: “Het bevel is om te gaan en een bevel duidt op een verplichting. Het ‘gaan’ kan niet verplicht zijn tenzij

²¹²² [De betekenis van *sa'y* (haasten) verwijst hier niet naar het snel lopen, maar naar de belangrijkheid ervan. Want het snel lopen naar de *masjid* (moskee) is niet toegestaan. In de twee *Sah'ieh's* is overgeleverd dat Aboe Hoerayrah ؓ verhaalde dat de profeet ﷺ gezegd heeft: “Wanneer jullie de *iqaamah* (aankondiging dat het gebed gaat beginnen) horen, kom dan met kalmte en ernst om het gebed te verrichten en ijl niet (loop niet snel). En bid wat je haalt en voltooi wat je hebt gemist.” Dit is de bewoording van al-Boekhaarie. Al-H'asan becommentarieerde: “Bij Allah! Haasten naar het gebed wordt niet tot stand gebracht door de voeten. Werkelijk, zij werden verboden om tot het gebed te komen zonder kalmte en waardigheid. Het gaat over de harten, de intentie en de overgave.” (*Tefsier Ibn Kethier.*) – AY]

²¹²³ [Het islamitische idee achter de vrijdag is anders dan het joodse idee achter de zaterdag (sabbat) en het christelijke idee achter de zondag. De Islam leert ons dat God niet hoeft te rusten, noch voelt Hij vermoeidheid (zie vers 2:255, 46:33 en 50:38), in tegenstelling tot de godslastering in Genesis 2:2 en Exodus 20:11 waar aangegeven wordt dat God rustte op de zevende dag wegens het werk dat Hij gedaan had. De Islam moedigt werken aan, op welke dag dan ook. Maar als de *adzaan* (oproep tot het gebed) voor het vrijdaggebed klinkt, dient men het werk (of elke andere bezigheid) tijdelijk te stoppen om de *khoetbah* (preek) bij te wonen en het gebed gezamenlijk te verrichten. Als de bijeenkomst afgelopen is, kan men het werk weer hervatten. – AY]

²¹²⁴ *Soerat al-Djoemoe'ah* (62), *ayah* 9.

²¹²⁵ Hij was Aboe Moh'ammed 'Abdoellaah ibn Ah'mad ibn Qoedaamah al-Djamaa'ielie, een jurist behorend tot de bekendste van de H'anbalie's. Hij werd geboren in 541 H. en

het gaat naar iets dat ook verplicht is. Bovendien zijn handelstransacties [op die tijd] verboden zodat ze iemand niet verhinderen om te gaan. Als het niet verplicht zou zijn, waarom zijn handelstransacties dan daardoor verboden?”²¹²⁶

(2) In de *Soennah* zijn er de volgende *ah'aadieth*:

(a) *Taariq* ibn *Shihaab*²¹²⁷ verhaalde dat de profeet ﷺ zei:

«الجمعة حق واجب على كل مسلم في جماعة إلا أربعة: عبد مملوك، أو امرأة أو صبي أو مريض.»

“Het vrijdag [gebed] is een plicht en verplichting voor elke moslim in een gemeenschap behalve vier: een slaaf, een vrouw, een kind [niet-volwassen] of degene die ziek is.”²¹²⁸

(b) *H'afsa*h²¹²⁹ بنت عمار verhaalde dat de profeet ﷺ gezegd heeft:

«رواح الجمع واجب على كل محتلم.»

“Het gaan naar het vrijdaggebed is verplicht voor elke man die de puberteit bereikt heeft.”²¹³⁰

reisde voor kennis naar Bagdad en elders. Hij schreef een aantal nuttige boeken, waaronder *al-Moeghnie* en *Rawdhah an-Naadhir*. Hij overleed in 620 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 22, p. 165; *al-A'laam*, vol. 4, p. 67.

²¹²⁶ *Al-Moeghnie*, vol. 3, p. 158.

²¹²⁷ Hij was Aboe 'Abdillaah *Taariq* ibn *Shihaab* ibn 'Abdoe *Shams* al-Ah'masie, een krijger. Hij leefde in de tijd van de profeet ﷺ en vocht tijdens de perioden van Aboe Bakr en 'Oemar رضي الله عنه. Hij woonde in Kufah en verhaalde enkele *ah'aadieth* van de metgezellen رضي الله عنهم. Hij overleed in 83 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 3, p. 486; *Tahdzieh at-Tahdzieh*, vol. 5, p. 3; *al-A'laam*, vol. 3, p. 217.

²¹²⁸ Overgeleverd door Aboe Daawoed. De keten ervan is onderbroken aangezien *Taariq* nooit enig *h'adieth* rechtstreeks van de profeet ﷺ hoorde, zoals Aboe Daawoed opmerkte. Maar dit is geen gebrek dat invloed heeft op de geldigheid van de *h'adieth* [aangezien aangenomen wordt dat hij het gehoord heeft van een andere metgezel en alle metgezellen zijn betrouwbaar *a priori*]. Daarom is het als *sah'ieh'* [authentiek] geclassificeerd door een aantal geleerden, waaronder al-H'aakim – en ad-Dzahabie was het met hem eens – en an-Nawawie. Zie *Nasboe ar-Raayah*, vol. 2, p. 199. Voor een gedetailleerde bespreking, zie al-Albaanie, *Irwa'oe al-Ghaliel*, vol. 3, p. 50.

²¹²⁹ Zij was de moeder der gelovigen [*oemm al-moe-eminien*: een titel voor de vrouwen van de profeet ﷺ] *H'afsa*h bint 'Oemar ibn al-Khattaab رضي الله عنه, een edele en vrome metgezellin. Ze werd geboren in Mekkah. Ze was getrouwd met Khoenays ibn Hadhaafah as-Sahmie. Toen de Islaam kwam, aanvaarde zij de Islaam en emigreerde [naar Abessinië (Ethiopië)]. De boodschapper van Allah ﷺ overleed terwijl zij nog steeds met hem getrouwd was en zij bleef daarna in al-Medienah. Zij overleed in 45 H. Zie *al-Isaabah*, vol. 4, p. 197; *al-A'laam*, vol. 2, p. 264-265.

- (c) Aboe Hoerayrah en Ibn ‘Oemar رضي الله عنهما verhaalde dat de profeet ﷺ gezegd heeft:

«لينتهين أقوام عن ودعهم الجمعات أو ليختمن الله على قلوبهم ثم ليكونن من الغافلين.»

“De mensen kunnen beter stoppen met het niet komen naar de vrijdaggebeden, of Allah zal zeker hun harten verzegelen en zij zullen beslist behoren tot de achtelozen.” ²¹³¹

- (d) Aboe al-Dja’d ad-Dhamrie verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷻ gezegd heeft:

«من ترك ثلاث جمع تهاونا طبع الله على قلبه.»

“Eenieder die drie vrijdaggebeden nalaat, lusteloos zijnde, Allah zal een zegel over zijn hart plaatsen.” ²¹³²

- (3) Wat betreft de consensus [*idjmaa’*], een aantal geleerden hebben een consensus betreffende dit punt genoteerd. ²¹³³ In feite is de verplichting van het vrijdaggebed iets wat onvermijdelijk bekend is als onderdeel van de religie.

Shoekrie Moestafa’s groep heeft een houding tegenover het vrijdaggebed welke niemand daarvoor had – behalve de Raafidhah (Shie’ah). Zij waren van mening dat de vrijdaggebeden beëindigd dienden te worden totdat Allah ﷻ hen [d.w.z. hun *djamaa’ah*] op de aarde de macht zal geven. Zij zeiden: “De verplichting van het vrijdaggebed heeft enkele voorwaarden. Als er aan deze voorwaarden voldaan wordt, wordt het vrijdaggebed gehouden. Anders stoppen we met het verrichten ervan totdat er aan de voorwaarden voldaan wordt.”

Zij geven aan dat het verkrijgen van macht in het land een voorwaarde is voor de verrichting van het vrijdaggebed. Zij zeggen dat er geen

²¹³⁰ Overgeleverd door an-Nasaa-*ie*. Aboe Daawoed heeft een *h’adieth* met dezelfde bewoording. [Al-Albaanie heeft het *sah’ieh’* geassocieerd in *Sah’ieh’ al-Djaami’ as-Saghier*, vol. 1, p. 660. – JZ]

²¹³¹ Overgeleverd door Moeslim, an-Nasaa-*ie*, Ibn Maadjah, ad-Daarimie en Ah’mad.

²¹³² Overgeleverd door Aboe Daawoed, an-Nasaa-*ie*, at-Tirmidzie, Ibn Maadjah, al-H’aakim, Maalik, Ibn H’ibbaan, ad-Daarimie en Ah’mad. At-Tirmidzie zei dat deze *h’adieth h’asan* [goed] is. [Al-Albaanie heeft het *sah’ieh’* verklaard in *Sah’ieh’ al-Djaami’ as-Saghier*, vol. 2, p. 1058. – JZ]

²¹³³ Tot hen behoren Ibn Qoedaamah, *al-Moeghnie*, vol. 3, p. 158; Ibn al-‘Arabie, *Sharh’ at-Tirmidzie*, vol. 2, p. 288.

vrijdaggebed is voor de zwakken en onderdrukten [zonder macht en controle].²¹³⁴ Zij geven het volgende bewijs voor hun standpunt:

- (1) Ibn 'Abbaas ؓ zei: "Toen het vrijdaggebed verplicht werd gesteld, was de profeet ﷺ niet in staat om het te houden in Mekkah vanwege zijn positie met betrekking tot de polytheïsten. Hij schreef naar Moes'ab ibn Oemayr²¹³⁵ in al-Medienah en zei tegen hem dat wanneer de joden zich verzamelden [voor] hun Sabbat, wacht totdat de zon de meridiaan gepasseerd is, en kom dichterbij Allah door het verrichten van twee *rak'ahs*, voorafgegaan door een toespraak [*khoetbah*]." ²¹³⁶ Shoekrie Moestafa beweert dat deze *h'adieth* authentiek is. Hij zei: "De woorden 'vanwege zijn positie met betrekking tot de polytheïsten' verwijzen naar de algemene zwakte van de moslimleider. [Dit is de veronderstelde betekenis] want de profeet ﷺ had de moslims kunnen verzamelen in het huis van al-Arqam ibn Abie al-Arqam²¹³⁷ ؓ. Daarom is het niet juist om deze woorden te begrijpen dat ze verwijzen naar de [louter fysieke] mogelijkheid om het gebed zelf te verrichten."²¹³⁸
- (2) Ka'b ibn Maalik²¹³⁹ ؓ zei: "Moge Allah genadig zijn voor Asad ibn Zoeraarah²¹⁴⁰ omdat hij de eerste was die ons leidde in het vrijdaggebed in H'azm an-Nabiet [buiten al-Medienah] op de vlakte

²¹³⁴ Zie Radjab Madkoer, *at-Tekfier wa l-Hidjrah Wadjhan li Wadjh*, p. 199-200.

²¹³⁵ Hij was Moes'ab ibn Oemayr ibn Haashim al-Qoerashie ؓ, een metgezel en een moedige man van de eerste moslims. Hij aanvaardde de Islaam in Mekkah en hield zijn bekeering geheim. Toen zijn familie hier achter kwam, zetten zij hem gevangen. Vervolgens emigreerde hij naar Abessinië [Ethiopië]. Daarna keerde hij terug naar Mekkah en migreerde naar al-Medienah. Hij was een onderwijzer voor de moslims vóórdat de profeet ﷺ naar al-Medienah migreerde. Hij nam deel aan de veldslag van Bedr en viel als een martelaar in de veldslag van Oeh'oed. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 1, p. 145; *al-A'laam*, vol. 7, p. 248.

²¹³⁶ Zij schrijven dit verslag toe aan de *Tabaqaat* van Ibn Sa'd, maar ik vond het daar niet. Deze *h'adieth* zal later besproken worden.

²¹³⁷ Hij was Aboe 'Abdillaah al-Arqam ibn Abie al-Arqam 'Abd Manaf ibn Asad ؓ, een metgezel met grote vroomheid. Hij was een van de eerste moslims. Zijn huis in Mekkah werd "het huis van de Islaam" genoemd. De boodschapper van Allah ﷺ nodigde de mensen in zijn huis uit tot de Islaam. Hij nam deel in alle veldslagen en overleed in 55 H. Zie *al-Isaabah*, vol. 1, p. 40; *al-A'laam*, vol. 1, p. 288.

²¹³⁸ Geciteerd van Radjab Madkoer, *at-Tekfier wa al-Hidjrah Wadjhan li Wadjh*, p. 200.

²¹³⁹ Hij was Ka'b ibn Maalik ibn 'Amr ibn al-Qayn ؓ, een metgezel die deelnam [aan de veldslag] bij Bedr. Hij behoorde tot de mensen van al-Medienah en hij was een poët. Hij nam deel aan alle veldslagen. Er zijn 18 *ah'aadieth* op zijn gezag overgeleverd. Hij overleed in 50 H. Zie *al-Isaabah*, vol. 8, p. 304; *al-A'laam*, vol. 5, p. 228.

²¹⁴⁰ Hij was Aboe Oemaamah Asad ibn Zoeraarah ibn Oeddas ibn Maalik al-Nadjaarie al-Ansaarie al-Khazradj ؓ, een metgezel die de Islaam zeer vroeg aanvaardde. Hij was getuige van beide belofte van trouw bij 'Oeqbah en hij was een van de aangewezen leiders. Hij overleed vóór de veldslag van Bedr en werd begraven op de al-Baqie begraafplaats. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 1, p. 199; *al-Isaabah*, vol. 1, p. 51; *al-A'laam*, vol. 1, p. 300.

behorend tot de stam van Bayaadhah ²¹⁴¹ in Naqie, met de naam *Naqie* van al-Khadhamaat ²¹⁴²." ²¹⁴³ Zij bepleiten dat dit slechts gedaan was in de afwezigheid van de profeet ﷺ. Daarnaast is het niet bevestigd dat hij ooit het vrijdaggebed in Mekkah gebeden heeft. We kunnen hieruit concluderen dat het verkrijgen van macht in het land [en het hebben van politiek gezag] een voorwaarde is voor het vrijdaggebed. ²¹⁴⁴

Bespreking en weerlegging:

Ten eerste, wat betreft de *h'adieth* die zij toeschrijven aan de *Tabaqaat* van Ibn Sa'd ²¹⁴⁵, ik kon het niet in de *Tabaqaat* vinden hoewel ik grondig speurwerk verrichtte. ²¹⁴⁶ Maar er zijn twee passages in de *Tabaqaat* die verwijzen naar de metgezellen van Allah's boodschapper ﷺ die het vrijdaggebed in al-Medienah verrichtten voordat hij daar arriveerde. Deze twee passages zijn:

- (1) Az-Zoehrie gaf aan: "De kameel van de boodschapper van Allah ﷺ stopte op de plaats van de moskee van de boodschapper van Allah ﷺ... Asad ibn Zoeraarah's huis was daar en hij bad daar met zijn metgezellen. Zij kwamen daar op vrijdagen samen voordat de boodschapper van Allah ﷺ [naar al-Medienah] kwam." ²¹⁴⁷

²¹⁴¹ De stam van Bayaadhah stamde af van Bayaadhah ibn Aamir ibn Zoerayq ibn 'Abd ibn Haarithah, een van de voornaamste stammen van de Khazradj van Azd. Zie 'Oemar Kah'aalah, *Moe'djam al-Qabaa-il al-'Arab*, vol. 1, p. 112.

²¹⁴² [*Naqie*: een droog liggende vertakking van een rivier in een woestijn die van tijd tot tijd (na regenval) met water gevuld is. – AY]

²¹⁴³ Overgeleverd door Aboe Daawoed, Ibn Maadjah, al-H'aakim, al-Bayhaqie, die zei dat de keten ervan *h'asan sah'ieh'* is, en Ibn Hishaam in *as-Sierah*. Ibn H'adjar verklaarde deze *h'adieth h'asan* in *Talkhies al-H'abier* (vol. 3, p. 68). Zie al-Albaanie, *Irwaa-oe al-Ghaliel*, vol. 3, p. 67; al-Arnaa-oet, voetnoten bij *Zaad al-Ma'aad*, vol. 1, p. 373.

²¹⁴⁴ Zie Radjab Moekhtaar Madkoer, *at-Tekfier wa al-Hidjrah Wadjhan li Wadjh*, p. 200.

²¹⁴⁵ Hij was Moh'ammed ibn Sa'd az-Zoehrie, een historicus. Hij werd geboren in Basrah en woonde en overleed in Bagdad. Hij was een metgezel van en klerk voor de historicus al-Waaqidie. Hij leverde ook van hem over. Zijn meest bekende boek is *at-Tabaqaat*. Hij overleed in 230 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 5, p. 182; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 9, p. 182; *al-A'laam*, vol. 6, p. 136.

²¹⁴⁶ [In de *Tabaqaat* (vol. 3, p. 118) is het verhaal vermeld van de profeet ﷺ die schreef naar Moes'ab ibn Oemayr ؓ en hem vertelde om het eerste vrijdaggebed in al-Medienah te leiden. Maar het geeft niet specifiek aan dat de profeet ﷺ het niet in Mekkah kon verrichten vanwege zijn positie *vis-à-vis* de polytheïsten, zoals het aangehaalde citaat hierboven van Ibn 'Abbaas ؓ specifiek aangeeft. En Allah weet het best. – JZ]

²¹⁴⁷ Overgeleverd door Ibn Sa'd in zijn *Tabaqaat* (vol. 1, p. 239).

- (2) An-Nawaar Oemm Zayd ibn Thaabit ²¹⁴⁸ رضي الله عنه verhaalde dat zij Asad ibn Zoeraarah رضي الله عنه zag voordat de profeet ﷺ naar al-Medienah kwam en hij leidde de mensen in de vijf dagelijkse gebeden. Hij verrichtte het vrijdaggebed met hen in een moskee die hij bouwde op het hok van Sahl en Soehayl ²¹⁴⁹ رضي الله عنه, de twee zonen van Raafi' ibn Abie 'Amr ibn 'Aa-dh ibn Tha'labah ibn Ghanam ibn Maalik an-Nadjaar. Zij zei verder: "Ik zag de boodschapper van Allah ﷻ toen hij kwam dat hij in die moskee bad en hij liet het bouwen, het is zijn moskee tegenwoordig." ²¹⁵⁰

Ongeacht wat het geval is met betrekking tot de authenticiteit van de *h'adieth* in *at-Tabaqaat*, er is een meningsverschil over de geschiedenis betreffende wanneer het vrijdaggebed een verplichting werd gemaakt. Er zijn twee meningen onder de geleerden:

De eerste mening is dat het verplicht werd gemaakt [terwijl de profeet ﷺ nog steeds] in Mekkah was. Dit is de mening van Aboe H'aamid al-Ghazaalie, Ibn H'adjar, al-Haytamie, al-Khatieb as-Shirbienie ²¹⁵¹, as-Shawkaanie, as-Soeyoetie ²¹⁵² en anderen. ²¹⁵³ As-Shawkaanie schreef: "Het vrijdaggebed werd de profeet ﷺ opgelegd terwijl hij nog in Mekkah was vóór de emigratie [*hidjrah*]." ²¹⁵⁴ As-Soeyoetie rekende het vers betreffende het vrijdaggebed tot de verzen van de Qor-aan die

²¹⁴⁸ Zij was an-Nawaar bint Maalik ibn Sarmah رضي الله عنه van de stam van an-Nadjaar. Zij was een metgezellin en zij verhaalde van de profeet ﷺ. Zie *al-Isaabah*, vol. 13, p. 155.

²¹⁴⁹ Sahl en Soehayl رضي الله عنه waren de eigenaren van het [schapen of kamelen] hok. Er is een meningsverschil of zij de zonen waren van 'Amr of van Raafi' ibn Abie 'Amr. Voor dit meningsverschil, zie Ibn H'adjar, *al-Isaabah*, vol. 4, p. 278. Soehayl رضي الله عنه was volgens wat Ibn Sa'd hier noemde, Soehayl ibn Raafi. Ibn Is-h'aaq vermeldde hem onder degenen die deelnamen aan Bedr en Oeh'oed. Zie *al-Isaabah*, vol. 4, p. 285. Sahl رضي الله عنه was ook een metgezel die deelnam aan Oeh'oed. Hij overleed tijdens het khalifaat van 'Oemar رضي الله عنه. Zie *al-Isaabah*, vol. 4, p. 274.

²¹⁵⁰ Overgeleverd door Ibn Sa'd, *Tabaqaat*, vol. 3, p. 609.

²¹⁵¹ Hij was Moh'ammed ibn Ah'mad as-Shirbienie, een Shaafi'ie jurist en uitlegger van de Qor-aan. Hij kwam uit Egypte. Hij schreef een aantal boeken, waaronder *as-Siraadjoe al-Moenier* en *al-Iqnaa' fie h'allie Alfaadhie Abie Shoedjaa'*. Hij overleed in 977 H. Zie *al-A'laam*, vol. 3, p. 302.

²¹⁵² Hij was Djalaal ad-Dien 'Abdoe r-Rah'maan ibn Abie Bakr ibn Moh'ammed al-Soeyoetie. Hij was een *imaam* en een van de voornaamste verzamelaars van kennis, historicus en een man van literatuur. Hij was encyclopedisch in zijn kennis en schreef talrijke boeken, zo'n duizend in aantal, zowel kleine als grote boeken. Hij groeide als wees op in Cairo en studeerde daar. Toen hij veertig werd, isoleerde hij zich van de mensen en schreef de meeste van zijn boeken. Hij overleed in 911 H. Zie *al-A'laam*, vol. 3, p. 302.

²¹⁵³ Zie Ibn H'adjar al-Haytamie, *Toeh'fat al-Moeh'taadj bi Sharh'ie al-Minhaadj*, vol. 2, p. 405; as-Shawkaanie, *Nayloe al-Awtaar*, vol. 3, p. 262; Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 2, p. 354; Khaliel Ah'mad as-Sahaarnfoerie, *Bedzloe al-Madjoed*, vol. 6, p. 47; al-Soeyoetie, *al-Itqaan*, vol. 1, p. 49; Ah'mad ibn H'adjar, *Ah'kaam al-Djoemoe'ah wa Makaanaatoehoe*, p. 33.

²¹⁵⁴ As-Shawkaanie, *Nayloe al-Awtaar*, vol. 3, p. 262.

geopenbaard werden nadat hun bepaling toegepast werden. Hij gaf aan: “Het werd geopenbaard in al-Medienah terwijl het vrijdaggebed in Mekkah verplicht werd gemaakt.”²¹⁵⁵

Deze mening heeft een aantal bewijzen, waaronder:

- (1) De zojuist genoemde *h'adieth* van Ka'b ibn Maalik ؓ.
- (2) Ibn 'Abbaas ؓ zei: “De profeet ﷺ werd toestemming gegeven om het vrijdaggebed te verrichten voordat hij emigreerde. Maar hij was niet in staat om het in Mekkah te verrichten. Hij schreef naar Moes'ab ibn Oemayr, zeggende: ‘Wacht op de dag dat de joden de Psalmen hardop lezen en verzamel jouw vrouwen en kinderen. Wanneer de dag half gepasseerd is, 's middags van de dag van vrijdag, kom dichterbij Allah door twee *raka'aat*.’ Hij was de eerste die het vrijdaggebed verrichtte totdat de profeet ﷺ naar al-Medienah kwam.”²¹⁵⁶
- (3) Az-Zoehrie zei: “De boodschapper van Allah ﷺ zond Moes'ab ibn Oemayr naar de mensen van al-Medienah om de Qor-aan voor hen voor te lezen. Hij verzocht Allah's boodschapper's toestemming om hen te verzamelen voor het vrijdaggebed en de boodschapper van Allah ﷺ stond hem dit toe. Op dat moment had hij niet de leiding, maar hij was gegaan om de mensen van al-Medienah te onderwijzen.”²¹⁵⁷
- (4) Ibn Sierien zei: “De mensen van al-Medienah verrichtten het vrijdaggebed vóór de komst van de profeet ﷺ en voordat het geopenbaard werd. Zij waren degenen die het *al-djoemoe'ah* noemden. De *ansaar* zeiden: ‘De joden hebben een dag in de week waarop zij samenkomen. De christenen hebben hetzelfde. Zullen

²¹⁵⁵ Al-Soeyoetie, *al-Itqaan fie 'Oeloemie al-Qor-aan*, vol. 1, p. 49.

²¹⁵⁶ Deze *h'adieth* is door een aantal geleerden, waaronder Ibn H'adjar in *Fat-h'* (vol. 2, p. 356) en *Talkhies al-H'abier* (vol. 2, p. 60) en al-Bahoetie in *Kishaaf al-Qinaa'* (vol. 2, p. 32) en anderen, toegeschreven aan ad-Daaraqoetnie. Maar na het opgezocht te hebben, vond ik het niet daarin. Vervolgens vond ik dat al-Albaanie zei (*Irwa'a-e*, vol. 3, p. 68): “Ik zag het niet in *Soenen ad-Daaraqoetnie*. Waarschijnlijk is het in een van zijn andere boeken.” Hij zei ook: “De keten ervan is *h'asan* als de mensen na al-Moeghierah betrouwbaar zijn.” De keten ervan is als volgt, zoals is aangegeven in *Talkhies al-H'abier* (vol. 2, p. 60): “Ad-Daaraqoetnie verhaalde het van de keten van al-Moeghierah ibn 'Abdoe r-Rah'maan op gezag van Maalik op gezag van az-Zoehrie op gezag van 'Oebaydoellaah op gezag van Ibn 'Abbaas die zei...”

²¹⁵⁷ Overgeleverd door 'Abdoe r-Razaaq in *al-Moesannaf* (vol. 3, p. 160). Az-Zoehrie verhaalde van Aboe Bakr ibn 'Abdoe r-Rah'maan ibn al-H'aarith ibn Hishaam op gezag van Aboe Mas'oed al-Ansaarie ook een vergelijkbare *h'adieth* welke overgeleverd werd door at-Tabaraanie in *al-Awsat*. Ibn H'adjar zei in *Talkhies al-H'abier* (vol. 2, p. 60): “De keten bevat *Saalih* ibn Abie al-Akhhdhar en hij is zwak.” Zie al-Albaanie, *Irwa'a-oe al-Ghaliel*, vol. 3, p. 68.

wij geen dag kiezen zodat wij samenkomen, Allah gedenken en Hem danken daarop.’ Of zij zeiden iets naar die strekking. Zij zeiden: ‘Zaterdag is voor de joden en zondag is voor de christenen. Dus wij zullen het de dag van *oeroebah* [vrijdag] maken. Zij noemden vrijdagen *oeroebah*. Zij kwamen samen bij Asad ibn Zoeraarah en hij leidde hen die dag in gebed en herinnerde hen [aan Allah ﷻ]. Zij noemden het *djoemoe’ah* omdat zij samenkwamen op die dag. Asad ibn Zoeraarah slachtte een lam voor hen en zij aten lunch en avondeten van dat ene lam. Dat was omdat zij met een klein aantal waren. Vervolgens openbaarde Allah daarna [verzen] betreffende dit.”²¹⁵⁸

De tweede mening is dat het verplicht gemaakt werd [terwijl de profeet ﷺ al] in al-Medienah was. Dit is de mening van de meerderheid van de geleerden. Ibn H’adjar zei: “De meerderheid zegt dat het verplicht werd gemaakt in al-Medienah.”²¹⁵⁹ Zij bewijzen dit door de volgende Woorden van Allah ﷻ aan te halen:

﴿يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾²¹⁶⁰

“O degenen die geloven (moslims)! Wanneer jullie geroepen worden (d.m.v. de *adzaan*) tot het gebed van de vrijdag (*salaat al-djoemoe’ah*), haast jullie dan naar de herinnering van Allah (de *khoetbah* - religieuze toespraak - en het vrijdaggebed) en onderbreek de verkoop (handel - en elke andere bezigheid)...”²¹⁶⁰

²¹⁵⁸ Overgeleverd door ‘Abdoe r-Razaq, *al-Moesannaf* (vol. 3, p. 60). Ibn H’adjar (*Fat-h*’, vol. 3, p. 255) gaf aan: “Hoewel het *moersal* is [de naam van de metgezel ontbreekt in de keten] heeft het ondersteunend bewijs met een *h’asan* keten.” Hij verwees naar de hiervoor vermelde *h’adieth* van Ka’b ibn Maalik en het negende vers van *soerat al-Djoemoe’ah*. Opmerking: het lijkt dat er hier een probleem is. Sommige van de *ah’aadieth* geven aan dat Moes’ab ibn Oemayr hen leidde in het vrijdaggebed, terwijl andere melden dat dit Asad ibn Zoeraarah was. De geleerden hebben deze verschillende *ah’aadieth* in overeenstemming gebracht. Al-Bayhaqie zei: “Het is mogelijk dat Moes’ab hen leidde in het vrijdaggebed met de hulp van Asad ibn Zoeraarah, dus schreef Ka’b het aan hem toe.” (Geciteerd van al-Qoertoebie, *al-Djaami’ li Ah’kaamie al-Qor-aan*, vol. 18, p. 98). Ibn H’adjar zei in *Talkhies al-H’abier* (vol. 2, p. 60): “Deze *h’adieth* en de eerste worden in overeenstemming gebracht door te zeggen dat Asad degene met het gezag was, terwijl Moes’ab de *imaam* was.” Al-Bahoetie zei iets vergelijkbaars (*Kasshaaf al-Qinaa*’, vol. 1, p. 21). Al-Albaanie zei in *Irwaa-oe al-Ghaliel* (vol. 3, p. 69): “Het is mogelijk om te zeggen dat Moes’ab de eerste was die het vrijdaggebed in al-Medienah zelf verrichtte, terwijl Asad de eerste was die het vrijdaggebed verrichtte in [het land van] de stam van Biyaadhah.”

²¹⁵⁹ Ibn H’adjar, *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 2, p. 354.

²¹⁶⁰ *Soerat al-Djoemoe’ah* (62), aayah 9.

Ibn H'adjar zei over deze mening: "Het is de onvermijdelijke conclusie van wat aangegeven is voordat het verplicht gemaakt werd door dit aangehaalde vers dat *Medenieyyah*²¹⁶¹ is." ²¹⁶²

De voorstanders van de eerste mening weerleggen het gebruik van dit vers als bewijs hier. In *Laamie ad-Daraarie* gaf de schrijver aan: "Jullie zijn goed op de hoogte dat het gebruiken van dit vers als een vooronderstelling om de verplichting [van het vrijdaggebed] aan te tonen problematisch is. Er is geen meningsverschil onder de geleerden dat de profeet ﷺ op een vrijdag in al-Medienah arriveerde en hij bad het [dat wil zeggen, het vrijdaggebed] de dag dat hij arriveerde, in de moskee van de stam van Saalim.²¹⁶³ Het vers werd lange tijd daarna geopenbaard omdat de oproep tot het gebed [op dat moment] nog niet bekrachtigd was. Er is geen geschil over dit punt." ²¹⁶⁴

De sterkste mening in mijn ogen is dat het vrijdaggebed verricht werd in de Mekkaanse periode als een toegestane daad en niet als een verplichte daad. Daarna werd het vers geopenbaard tijdens de Medinese periode waarmee de verplichting werd bevestigd. *Imaam* al-Hoedjaawie ²¹⁶⁵ verklaarde: "De sheikh [bedoelende Ibn Taymiyyah ²¹⁶⁶] zei: 'Het werd verricht in Mekkah ²¹⁶⁷ op een toegestane manier en werd vervolgens in al-Medienah verplicht gemaakt.'" ²¹⁶⁸

Dit wordt aangeduid door het volgende:

- (1) Het is bevestigd van Oerwah ibn az-Zoebayr ²¹⁶⁹ dat de profeet ﷺ na het vertrekken naar al-Medienah iets meer dan tien nachten

²¹⁶¹ [*Medenieyyah*: de soerah is (grotendeels) geopenbaard in al-Medienah. - AY]

²¹⁶² Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 2, p. 354.

²¹⁶³ Zij waren de clan van Saalim ibn 'Awf ibn 'Amr ibn al-Khazradj, een grootvader in de Dagen van Onwetendheid. Zie as-Samaanie, *al-Ansaab*, vol. 7, p. 12; *Djamharat Ansaab al-'Arab*, p. 353; *al-A'laam*, vol. 3, p. 72.

²¹⁶⁴ Sheikh Aboe Mas'oeed Rashied al-Kankoehie, vol. 4, p. 2.

²¹⁶⁵ Hij was Moesaa ibn Ah'mad ibn Moesaa al-Hoedjaawie al-Maqdisie as-Saalih'ie, een H'anbalie jurist van de mensen van Damascus. Hij was de *moeftie* van de H'anbalie's. Hij schreef een aantal boeken waarvan *Zaad al-Moestaqni'* en *al-Iqnaa'* de meest bekenden zijn. Hij overleed in 968 H. Zie Ibn al-'Imaad, *Shadharaat ad-Dzahab*, vol. 8, p. 327; *al-A'laam*, vol. 7, p. 320.

²¹⁶⁶ Zie de introductie voor *al-Kasshaaf*, vol. 1, p. 20.

²¹⁶⁷ Wat hij bedoeld met "in Mekkah" is tijdens de Mekkaanse periode, omdat er overeengekomen is dat het niet verricht werd in het land van Mekkah.

²¹⁶⁸ *Al-Iqnaa'*, met het commentaar *Kasshaaf al-Qinaa'*, vol. 2, p. 21.

²¹⁶⁹ Hij was Aboe 'Abdoellaah 'Oerwah ibn az-Zoebayr ibn al-'Awwaam, een van "de zeven juristen van al-Medienah." Hij was een edele, vrome geleerde. Hij verhuisde naar Basrah, vervolgens naar Egypte en keerde daarna terug naar al-Medienah. Hij overleed in 93 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 4, p. 421; *al-A'laam*, vol. 4, p. 226.

verbleef onder de stam van 'Amr ibn 'Awf.²¹⁷⁰ Anas ibn Maalik gaf zelfs nog nauwkeurige informatie. Hij zei: "Toen de profeet ﷺ naar al-Medienah ging, verbleef hij in de randgebieden van al-Medienah in een district met de naam *de buurt van de stam van 'Amr ibn 'Awf*. Hij verbleef veertien nachten bij hen."²¹⁷¹ Gedurende die tijdsperiode vonden er vrijdagen plaats. Maar Allah's boodschapper ﷺ droeg hen niet op om het vrijdaggebed te verrichten totdat hij de stam van 'Amr ibn 'Awf verliet richting al-Medienah. Hij verrichtte het vrijdaggebed tijdens zijn reis toen de tijd voor het gebed aanbrak in de moskee van de stam van Saalim ibn 'Awf in de vallei van Raanoena. Dat was het eerste vrijdaggebed die hij bad in al-Medienah.²¹⁷² Dat de profeet ﷺ daar verbleef gedurende die periode is bewijs dat hun verrichting van tevoren op vrijwillige basis was en niet verplicht.

- (2) Dit wordt verder aangegeven door het feit dat de verrichting van het vrijdaggebed door de metgezellen een gevolg was van hun eigen verzoek nadat zij zagen dat de joden samenkwamen op zaterdag en de christenen op zondag²¹⁷³. Dit punt werd verduidelijkt in het *moersal* verslag van Ibn Sierien dat hierboven is aangegeven.²¹⁷⁴
- (3) De *h'adieth* [die hierboven vermeld is] van Ibn 'Abbaas ؓ, overgeleverd door ad-Daaraqoetnie, geeft ook het gevoel dat de bepaling iets toegestaan was. Het geeft aan: "Het werd toegestaan gemaakt voor de profeet ﷺ om het vrijdaggebed te bidden vóór hij emigreerde." Toestemming duidt aan dat het de betekenis heeft van iets vrijwilligs en niet van verplichting. Dit wordt ook aangeduid door de overlevering van az-Zoehrie die aangeeft dat Moes'ab ibn Oemayr toestemming aan de profeet ﷺ vroeg om de mensen te verzamelen waarna hij hem die toestemming gaf. Dit verduidelijkt

²¹⁷⁰ Overgeleverd door al-Boekhaarie.

²¹⁷¹ Overgeleverd door al-Boekhaarie.

²¹⁷² Voor details over de reis van de profeet ﷺ naar al-Medienah en zijn eerste vrijdaggebed daar, zie Ibn Hishaam, *as-Sierah an-Nabawiyyah*, vol. 2, p. 121; Ibn al-Qayyim, *Zaad al-Ma'aad*, vol. 3, p. 59; Ibn Kethier, *al-Bidaayah wa an-Nihaayah*, vol. 3, p. 198; 'Abdoe r-Razaaq al-Menaawie, *Sharh' Alfiiyyat as-Sierah an-Nabawiyyah*, p. 81; 'Aliy ibn Boerhaan ad-Dien al-H'alabie, *as-Sierah al-H'alabiyyah*, vol. 2, p. 242; as-Saalih'ie, *Soeboel I-Hoedaa wa r-Rashaad*, vol. 3, p. 387; Moh'ammed Saadiq Ardjoen, *Moh'ammed Rasoeloellaah*, vol. 2, p. 581; Aboe Toeraab ad-Dhzaahirie, *al-Aathar al-Moeqtafa fie Hidjratie al-Moestafa*, p. 42ff.

²¹⁷³ [Hoewel de Bijbel christenen hier heel vrij in laat. Romeinen 14:5 draagt op eenieder zijn eigen overtuiging hierover te laten volgen. Kolossenzen 2:16 geeft aan dat men zich door niemand iets dient te laten voorschrijven op het gebied van feestdagen en sabbat. Er wordt dus aangegeven dat iedereen zijn eigen interpretatie mag hebben van de 'rustdag'. Ook Johannes 5:17 gaat over arbeid en dagen. 'lesaa ؓ richtte zich hier tot de joden die tegen hem optraden vanwege zijn werkzaamheden op de sabbat en gaf aan dat God aan één stuk door werkt en dat hij (alsook moslims) dat daarom ook deed. – AY]

²¹⁷⁴ Zie Khalieh Ah'mad as-Sahaarnfoerie, *Badzloe al-Madjhoed*, vol. 6, p. 50.

de weerlegging van degenen die tegenwoordig zeggen dat de profeet ﷺ het niet bad in Mekkah omdat dit een periode was van onderdrukking en zwakte. In feite was het nog niet verplicht gedurende die periode en het zou moeilijk geweest zijn om alle mensen te verzamelen, wat het geval is voor het vrijdaggebed.²¹⁷⁵

Ten tweede, als er gezegd wordt dat het vrijdaggebed verplicht gemaakt werd in Mekkah, dan verrichtte de profeet ﷺ het niet omdat hij niet in staat was om een openbare samenkomst te houden waarin een toespraak is, zoals dat van het vrijdaggebed. Ja, het klopt dat de metgezellen ﷺ samenkwamen in het huis van al-Arqam ibn Abie Arqam. Maar zij kwamen samen terwijl zij zich schuilhielden voor de Qoeraysh. De moslimgemeenschap in Mekkah was zeer klein in aantal en werd onderdrukt met de grootste vormen van kwaad. Bovendien werd hen [nog] niet de toestemming gegeven om zichzelf te verdedigen. In plaats daarvan werden zij opgedragen om te vergeven, het met geduld te verdragen en de onwetendheid van de dwazen door de vingers te zien en om hun kwaadaardigheden te vergeven terwijl zij met vriendelijkheid reageerden en zich afzijdig hielden van geweld. [Zoals Allah ﷻ zei over die tijdsperiode:]

﴿...كُفُوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ﴾

“...Voer geen strijd tegen hen en onderhoud *as-salaah* (het gebed)...”^{2176 · 2177}

Ten derde, de vergelijking van de hedendaagse moslimsamenleving en de *djaahilie*-samenleving - deze twee vergelijken op basis van *koefr*, *shirk* en *djaahiliyyah* - is een onjuiste vergelijking omdat het gebaseerd is op de vooronderstelling van het verklaren van de tegenwoordige moslims als ongelovigen. De verklaring dat de vrijdaggebeden gestopt dienen te worden is hierop gebaseerd. Wat gebaseerd is op een onjuiste vooronderstelling is daarom ook onjuist.

Ten vierde, het gelijkstellen van hun leider Shoekrie Moestafa aan de boodschapper van Allah ﷻ, gebaseerd op de bewering dat zij beide de

²¹⁷⁵ Ik moet hier aangeven dat de geleerden die zeggen dat het vrijdaggebed in al-Medienah verplicht was gemaakt niet ontkennen dat het verricht werd gedurende de Mekkaanse periode. In feite geven Ibn H'adjar's woorden de indruk dat hij achter de mening stond dat het op een toegestane [vrijwillige] manier gedaan werd, hoewel hij dat niet nadrukkelijk aangaf. Zie Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 2, p. 356.

²¹⁷⁶ *Soerat an-Nisaa-e* (4), *aayah* 77.

²¹⁷⁷ Zie Ibn H'adjar al-Haytamie, *Toeh'fat al-Moeh'taadj*, vol. 2, p. 405; 'Aliy ibn Boerhaan ad-Dien al-H'alabie, *as-Sierah al-H'alabiyyah*, vol. 2, p. 243; Moh'ammed Saadiq 'Ardjoen, *Moh'ammed Rasoeloellaah*, vol. 2, p. 578.

leiders zijn van de moslims, is een foutieve gelijkstelling, omdat hun leider niet de leider van de moslims was. In feite was hij de leider van slechts een groep. Ook al stellen we dat wanneer de *imaam* zwak is en onderdrukt wordt dit aanduidt dat het vrijdaggebed beëindigd dient te worden, dan nog wordt dit niet toegepast op hetgeen waar zij het op toepasten omdat hun leider niet de leider van de moslims was.

Ten vijfde, het verkeren in een toestand van zwakte en onderdrukking betekent niet dat de leider niet gevestigd is op aarde, zoals zij beweren. In plaats daarvan betekent het dat de ongelovigen de controle en macht over de nekken van de moslims hebben. Als dat het geval is, dan bestaat een dergelijke onderdrukking en zwakheid niet in hedendaagse tijden aangezien de moskeeën hun deuren wijd open hebben en het vrijdaggebed wordt in alle moskeeën van de moslims verricht.

En Allah weet het best.

Extremisme met betrekking tot jezelf isoleren en jezelf afscheiden van de samenleving

De principes van de *sharie'ah* en haar algemene bewijzen duiden het bestaan van een samenleving en haar gewichtigheid aan, alsook het verbod om je er van af te scheiden. Maar sommige teksten zijn aangehaald die duiden op de uitmuntendheid van 'o*ezlah* (afzondering en isolatie van de samenleving) en de uitmuntendheid van de kluizenaar. Daarom verschillen de geleerden van mening met betrekking tot wat de voorkeur geniet: 'o*ezlah* of mengen met de samenleving. In het volgende zal ik hun meningen en bewijzen presenteren.

De uitspraken van de geleerden

De geleerden van de vroegere generaties verschilden van mening betreffende deze kwestie en hadden twee meningen.

De eerste mening is dat het mengen met de mensen en deel uitmaken van de samenleving de voorkeur geniet. Tot degenen van deze mening behoren Sa'ied ibn al-Moesayyab ²¹⁷⁸, as-Sha'bie, Hishaam ibn 'Oerwah ²¹⁷⁹, Ibn 'Oeyaynah, Ibn al-Moebaarak, as-Shaafi'ie, Ah'mad en anderen.

De tweede mening is dat afzondering geprefereerd wordt. Dit was de mening van Soefyaan at-Thawrie, Ibraahiem ibn al-Ad-ham ²¹⁸⁰ en een aantal van de vroegere geleerden. ²¹⁸¹

---

²¹⁷⁸ Hij was Sa'ied ibn al-Moesayyab ibn H'azm al-Makhzoemie al-Qoerashie, een van de geleerden en leiders van de volgelingen [*taabi'ien*]. Hij was een van "de zeven juristen van al-Medienah." Hij was zeer vroom en ascetisch. Hij leefde door middel van handel en nam geen salaris. Hij werd "de overleveraar van 'Oemar" genoemd met betrekking tot 'Oemar's bepalingen. Hij overleed in al-Medienah in 94 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 4, p. 217; *Tahdzieh at-Tahdzieh*, vol. 4, p. 84; *al-A'laam*, vol. 3, p. 102.

²¹⁷⁹ Hij was Hishaam ibn 'Oerwah ibn az-Zoebayr ibn al-'Awwaam al-Qoerashie, van de geleerden van al-Medienah. Hij werd geboren en woonde in al-Medienah. Hij bezocht Kufah en studeerde met hun geleerden. Hij trok ook Bagdad binnen met een delegatie naar al-Mansoer. Hij overleed in 146 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 6, p. 34; *Tahdzieh at-Tahdzieh*, vol. 11, p. 48; *al-A'laam*, vol. 8, p. 87.

²¹⁸⁰ Hij was Aboe Is-h'aaq Ibraahiem ibn Ad-ham ibn Mansoer at-Taymie, algemeen bekend voor het afstand nemen van de onnodige wereldse zaken. Hij bestudeerde de religie en reisde vervolgens naar Bagdad. Ook dwaalde hij rond door Irak, as-Shaam en al-H'idjaaz. Hij overleed in Soefinin, aan de grens met Europa, in 161 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 7, p. 387; *Tahdzieh at-Tahdzieh*, vol. 1, p. 102; *al-A'laam*, vol. 1, p. 31.

²¹⁸¹ Voor een presentatie van hun opvattingen over dit onderwerp, zie Ibn H'adjar, *Fat-h'oe l-Baarie*, vol. 13, p. 42-43; al-Ghazaalie, *Ih'yaa-oe 'Oeloemie d-Dien*, vol. 2, p. 223-224; al-Qastalaanie, *Irshaadoe as-Saarie*, vol. 10, p. 187; al-Kirmaanie, *Sharh' Sah'ieh' al-Boekhaarie*, vol. 23, p. 17.

Het bewijs

Het bewijs voor de eerste mening:

Degenen die zeggen dat het mengen met de samenleving de voorkeur geniet, presenteren een aantal bewijzen. Zij kunnen als volgt samengevat worden:

(1) Er is bewijs dat verdeling verbied en eenheid en het samenkomen aanmoedigt. Deze bewijzen omvatten het volgende:

(a) Allah ﷻ zegt [bijvoorbeeld]:

﴿وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا﴾

“En wees niet zoals diegenen (van voorheen) die verdeeld raakten en van mening verschilden...” ²¹⁸²

(b) Allah de Verhevene zegt ook:

﴿وَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ﴾

“En Hij verenigde hun harten (van de gelovigen)...” ²¹⁸³

(c) De boodschapper van Allah ﷻ heeft gezegd:

«المؤمن مألفة، ولا خير فيمن لا يألف ولا يؤلف.»

“De gelovige is vriendelijk en sympathiek. En er is geen goed in degene die noch vriendelijk is, noch behandeld wordt op een vriendelijke manier.” ²¹⁸⁴

²¹⁸² Soerat Aal ‘Imraan (3), aayah 105.

²¹⁸³ Soerat al-Anfaal (8), aayah 63.

²¹⁸⁴ Overgeleverd door Ah‘mad en al-Khatjeb in *Taariekh Baghdaad*. Al-Haythamie noemde het op twee plaatsen in *Madjma‘* (vol. 8, p. 87 en vol. 10, p. 273). In eerste instantie zei hij: “Overgeleverd door Ah‘mad en at-Tabaraanie. In de keten is Moes‘ab ibn Thaabit. Ibn H‘ibbaan en anderen verklaarden hem betrouwbaar. Ibn Ma‘ien en anderen verklaarden hem zwak. De overige overlevertaars zijn betrouwbaar.” Op de laatste locatie zei hij: “Overgeleverd door Ah‘mad en at-Tabaraanie. De keten is goed.” Het heeft ondersteunend bewijs overgeleverd door Ah‘mad en verhaald van Aboe Hoerayrah ؓ. Al-Haythamie (*Madjma‘*, vol. 8, p. 87 en vol. 10, p. 273) zei: “Overgeleverd door Ah‘mad en al-Bazaar. De overlevertaars zijn overlevertaars die aangetroffen worden in de *Sah‘ieh‘*.” Al-Albaanie presenteerde de *h‘adieth* in *as-Silsilat as-Sah‘ieh‘ah* (vol. 1, p. 711) en bestudeerde de *h‘adieth*, de ketens en ondersteunend bewijs, in een gedetailleerde, nuttige studie.

- (2) Er zijn ook *ah'aadieth* die het verdelen en verlaten van de gemeenschap verbieden. Bijvoorbeeld, de boodschapper van Allah ﷺ heeft gezegd:

«من فارق الجماعة شبرا خلع ربة الإسلام من عنقه.»

“Eenieder die zich met de hoeveelheid van een handbreedte afscheid van de gemeenschap, heeft waarlijk de das van de Islam van zijn nek afgehaald.”²¹⁸⁵

- (3) Er zijn ook *ah'aadieth* die het vermijden van een moslimbroeder voor meer dan drie dagen verbieden. Bijvoorbeeld, Anas ibn Maalik ؓ verhaalde dat de profeet ﷺ gezegd heeft:

«لا يجلب لامرئ أن يهجر أخاه فوق ثلاث.»

“Het is voor een man niet toegestaan om zijn broeder voor meer dan drie nachten te verlaten.”²¹⁸⁶

- (4) Er zijn ook *ah'aadieth* die het verbod van afzondering aanduiden. Bijvoorbeeld, het is overgeleverd dat Aboe Hoerayrah ؓ zei: “Wij waren op een militaire expeditie met de boodschapper van Allah ﷺ. We passeerden een ravijn met een bron heerlijk water. Een van de mensen zei: ‘Als we ons in deze ravijn zouden afzonderen van de mensen. Maar ik zal dat niet doen totdat ik het tegen de boodschapper van Allah ﷺ verteld heb.’ De boodschapper van Allah ﷺ zei tegen hem:

«لا تفعل فإن مقام أحدكم في سبيل الله أفضل من صلته في بيته سبعين عاما ألا تحبون أن يغفر الله لكم ويدخلكم الجنة اغزو في سبيل الله من قاتل في سبيل الله فواق ناقة وجبت له الجنة.»

‘Doe dat niet. De plaats van eenieder van jullie op het pad van Allah is beter dan zijn gebed in zijn huis gedurende zeventig jaar. Houden jullie er niet van dat Allah jullie vergeeft en jullie het Paradijs laat binnengaan? Vecht omwille van Allah. Eenieder die

²¹⁸⁵ Eerder al besproken. Overgeleverd door at-Tirmidzie, Ah'mad, al-H'aakim en Ibn H'ibbaan, van de *h'adieth* van al-H'aarith al-Asha'rie. Het is *sah'ieh'* of *h'asan*.

²¹⁸⁶ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en Aboe Daawoed. Aboe Daawoed heeft ook de aanvullende woorden: “Eenieder die verlaat voor meer dan drie dagen en overlijdt, zal het Vuur binnengaan.” An-Nawawie zei over deze overlevering: “De keten ervan voldoet aan de criteria van al-Boekhaarie en Moeslim.”

vecht op de weg van Allah de [hoeveelheid tijd wat nodig is] om een schaap eenmaal te melken, het Paradijs is verplicht voor hem.”²¹⁸⁷

Het bewijs voor de tweede mening:

(1) Er is bewijs dat aanduidt dat sommige profeten en rechtschapen mensen zich afzonderden van hun mensen. Bijvoorbeeld:

(a) Allah ﷻ zegt, terwijl hij Ibraahiem (Abraham) ؑ citeert:

﴿وَأَعْتَرُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُوا رَبِّي﴾

“En ik zal weggaan van jullie en hetgeen jullie aanroepen (aanbidden) naast Allah. En ik zal (alleen) mijn Heer aanroepen (aanbidden, zonder deelgenoten)...”²¹⁸⁸

Allah de Verhevene zegt vervolgens in het volgende vers:

﴿فَلَمَّا أَعْتَرَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ ۗ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ﴿١٩﴾﴾

“Toen hij dan weggegaan was van hen en hetgeen zij aanbaden naast Allah, schonken Wij aan hem Ish’aaq (Izaak ؑ) en Ya’qoeb (Jakob ؑ), en elk maakten Wij een profet.”²¹⁸⁹

(b) Allah ﷻ zegt ook, Moesaa (Mozes) ؑ citerend:

﴿وَإِنْ لَمْ تُؤْمِنُوا لِي فَأَعْتَزِلُونِ﴾

²¹⁸⁷ Overgeleverd door Ah’mad, at-Tirmidzie, al-Bayhaqie en al-H’aakim die zei dat het *sah’ieh* is volgens de criteria van Moeslim, en ad-Dzahabie was het met hem eens. At-Tirmidzie noemde het *h’asan*. [Ah’mad Shaakir gaf aan dat de keten ervan *h’asan* is. Al-Albaanie heeft het ook als *h’asan* geclassificeerd. Zie Ah’mad Shaakir, voetnoten bij Ah’mad ibn H’anbal, *al-Moesned* (Cairo: Daar al-H’adieth, 1995), vol. 9, p. 303; Moh’ammed Naasir ad-Dien al-Albaanie, *Sah’ieh’ Soenen at-Tirmidzie* (Riyadh: Maktabah at-Tarbiyyah al-‘Arabie li Doewalie al-Khaliedj, 1988), vol. 2, p. 129. – JZ]

²¹⁸⁸ Soerat Maryam (19), *aayah* 48.

²¹⁸⁹ Soerat Maryam (19), *aayah* 49.

“En als jullie mij niet geloven, ga dan van mij weg.”²¹⁹⁰ · 2191

(c) Allah de Verhevene zegt, de metgezellen van de Grot citerend:

﴿وَإِذِ اعْتَرَلْتُمُوهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ فَأَوْدَأُ إِلَى الْكَهْفِ يَنْشُرُ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ﴾

“(Een van de jongeren zei tegen de anderen:) ‘En wanneer **jullie hen** (de ongelovigen) **en hetgeen zij aanbidden verlaten, behalve** (de aanbedding van) **Allah, zoek dan toevlucht in de grot; jullie Heer zal voor jullie Zijn Barmhartigheid uitstrekken** (jullie in het wereldse en het Hiernamaals beschermen)...’”²¹⁹²

(d) De profeet ﷺ zonderde zichzelf af van de Qoeraysh toen zij hem schaadden en ruw behandelden. Hij ging naar het ravijn [van de clan van Aboe Taalib²¹⁹³] en beval zijn metgezellen om hen te mijden en om naar Abessinië te emigreren.”²¹⁹⁴

(2) Het is ook overgeleverd dat de profeet ﷺ enkele van zijn metgezellen opdroeg om zichzelf af te zonderen. Bijvoorbeeld, de profeet ﷺ werd eens gevraagd: “Wat is de verlossing?” hij antwoordde:

«ليسعك بيتك و أمسك عليك لسانك و ابك على خطيئتك.»

“Heb controle over je tong, laat je huis voldoende zijn [zodat je het niet hoeft te verlaten] en huil over je zonden.”²¹⁹⁵

²¹⁹⁰ Soerat ad-Doekhaan (44), aayah 21.

²¹⁹¹ [D.w.z., laat ons elkaar dan met rust laten en in vrede leven, totdat Allah tussen ons oordeelt. (Tefsier Ibn Kethier.) – AY]

²¹⁹² Soerat al-Kahf (18), aayah 16.

²¹⁹³ [Dit vond plaats vóór de emigratie naar al-Medienah toen de andere stammen van Mekkah zich verenigden om de clans van Haashim en ‘Abdoe l-Moettalib te boycotten. De moslims werden gedwongen om toevlucht te zoeken in de ravijn van Abie Taalib. Zij ondergingen gedurende die periode wrede omstandigheden, waaronder schaarsheid aan voedsel. Moge Allah hen belonen met de grootste beloningen. – JZ]

²¹⁹⁴ Zie al-Khattaabie, *al-‘Oezlah*, p. 13; al-Ghazaalie, *lh’yaa-oe ‘Oeloemie d-Dien*, vol. 2, p. 224.

²¹⁹⁵ Overgeleverd door Ibn al-Moebaarak in *az-Zoehd*, Ah’mad, at-Tirmidzie, Aboe Noe’aym in *H’ilyat*, at-Tabaraanie en Ibn Abie ‘Aasim in *az-Zoehd*. At-Tirmidzie classificeerde het *h’asan* omdat het komt via een andere keten van Oeqbah ibn ‘Amr. Overigens bevat de keten van deze *h’adieth* Oebaydoellaah ibn Zakhar en ‘Aliy ibn Yazied al-Alhaanie, en zij zijn beide zwak. [Al-Albaanie heeft deze *h’adieth* sah’ieh’ verklaard

- (3) Het is ook overgeleverd dat de profeet ﷺ degenen preeste die zichzelf afzonderden. Bijvoorbeeld, Aboe Sa'ied al-Khoedrie ؓ verhaalde dat een man zei: "O boodschapper van Allah! Wie is de beste van de mensen?" Hij antwoordde:

«مؤمن مجاهد بنفسه و ماله في سبيل الله.»

"Een gelovige die streeft met zijn bezittingen en zijn ziel omwille van Allah."

De man vroeg vervolgens: "Dan wie?" De profeet ﷺ antwoordde:

«ثم رجل معتزل في شعب من الشعاب يعبد ربه و يدع الناس من شره.»

"Dan een man in afzondering in een van de bergpassen die Allah vreest; hij aanbidt zijn Heer en redt de mensen van zijn kwaad."²¹⁹⁶

Bespreking en bepaling van de sterkste mening:

Het bestuderen van de bewijzen van de twee kanten verduidelijkt dat geen van beide kanten de andere terzijde kan zetten. Zij geven maximaal aan dat de bepaling met betrekking tot afzondering, dat het een relatieve kwestie is afhankelijk van de omstandigheden, mensen en tijd. Na het presenteren van een aantal teksten die tegenstrijdig lijken, zien we dat sommigen de verplichting om het goede te bevelen en het slechte te beëindigen benadrukken, terwijl anderen de kwestie beklemtonen om voor jezelf te zorgen en de aangelegenheden van anderen te verlaten.

At-Tah'aawie gaf aan: "Zij allen bevestigen elkaar. Het is mogelijk voor situaties om verschillend te zijn en onverenigbaar. Dan zal elk zo'n tijdperk zijn eigen regelgeving hebben, wat de profeet ﷺ uitlegde en onderwees aan zijn gemeenschap. Hij onderwees hen wat zij in elk tijdperk dienen te doen. Mensen dienen zich daarom daar aan te houden en het te volgen. Zij dienen elke omstandigheid in het geval te plaatsen welke de profeet ﷺ hen opdroeg om te doen. En zij kunnen

terwijl al-Arnaa-oet en anderen het *h'asan* [goed] verklaarden. Zie Moh'ammed Naasir ad-Dien al-Albaanie, *Sah'ieh' Soenen at-Tirmidzie* (Riyadh: Maktabah at-Tarbiyyah al-'Arabie li Doewal al-Khaliedj, 1988), vol. 2, p. 287; Shoe'ayb al-Arnaa-oet, e.a., voetnoten bij Ah'mad ibn H'anbal, *Moesned al-Imaam Ah'mad ibn H'anbal* (Beiroet: Moeassasat al-Risaalah, 1999), vol. 28, p. 570. – JZ]

²¹⁹⁶ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Aboe Daawoed, at-Tirmidzie, an-Nasaaie, Ibn Maadjah en Ah'mad. At-Tirmidzie noemde het *h'asan sah'ieh'*. [We dienen op te merken dat de exacte verwoording hierboven van Ah'mad is. – JZ]

geen afstand nemen van wat hij zei ten gunste van een andere opvatting. We vragen alleen Allah voor leiding en hulp.”²¹⁹⁷

Imaam al-Ghazaalí gaf aan: “Pas op voor het geven van een algemene bepaling betreffende afzondering of het mengen met mensen door te zeggen dat één van hen absoluut beter is. Het hangt van de omstandigheden af. Als men eenvoudigweg ja of nee zegt, dan zou dat zuiver een arbitrale uitspraak zijn. Aangezien de kwestie er een is van verschillende gevallen, moeten de verschillende gevallen [in het antwoord] gegeven worden.”²¹⁹⁸

Al-Kirmaaní zei over deze kwestie: “De correcte houding is dat het antwoord verschilt afhankelijk van de betrokken mensen en afhankelijk van de tijd. En Allah weet het best.”²¹⁹⁹

Dit onderscheiden van de gevallen wordt ondersteund door de *h’adieth* [hierboven genoemd] van Aboe Sa’ied al-Khoedrie ؓ, waarin een man vroeg: “O boodschapper van Allah! Wie is de beste van de mensen?” Hij antwoordde:

«مؤمن مجاهد بنفسه و ماله في سبيل الله.»

“Een gelovige die streeft met zijn bezittingen en zijn ziel omwille van Allah.”

De man vroeg vervolgens: “Dan wie?” De profeet ﷺ antwoordde:

«ثم رجل معتزل في شعب من الشعاب يعبد ربه، و يدع الناس من شره.»

“Dan een man in afzondering in een van de bergpassen die Allah vreest; hij aanbidt zijn Heer en redt de mensen van zijn kwaad.”²²⁰⁰

Men krijgt de indruk van dit onderscheid omdat de bepaling verschilt afhankelijk van de omstandigheden. In het geval van sommige mensen zal *djihaad* beter voor hen zijn. In het geval van andere mensen zal afzondering beter voor hen zijn. De *h’adieth* maakt toespelingen op de voorkeur van afzondering soms vanwege de aanwezigheid van kwaad.

²¹⁹⁷ At-Tah’aawí, *Moeshkil al-Athaar*, vol. 2, p. 70.

²¹⁹⁸ Al-Ghazaalí, *Ih’yaa-e ‘Oeloem ad-Dien*, vol. 2, p. 232.

²¹⁹⁹ Al-Kirmaaní, *Sharh’ Sah’ieh’ al-Boekhaarie*, vol. 23, p. 17; zie ook Ibn H’adjar, *Fat-h’oe l-Baarie*, vol. 13, p. 43; al-Qastalaaní, *Irshaad as-Saarie*, vol. 10, p. 187.

²²⁰⁰ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Aboe Daawoed, Ah’mad, at-Tirmidzie, an-Nasaa’ie en Ibn Maadjah. At-Tirmidzie noemde het *h’asan sah’ieh’*. [We dienen op te merken dat de exacte verwoording hierboven van Ah’mad is. – JZ]

Voor iemand die enig kwaad in zich heeft en anderen er mee schaadt, voor hem is het verkieslijk om zichzelf van anderen af te zonderen.²²⁰¹

Om de reden waarom dit de sterkste conclusie is te verduidelijken, zal ik een samenvatting geven van het bewijs van de twee groepen met een uitleg van de zwakte van het argument van wat zij volgen.

De bewijzen voor de eerste mening kunnen als volgt bekritiseerd worden:

- (a) De bewijzen die duiden op het verbod op verdeling en op de aanmoediging om verenigd en samen te zijn:

Het bewijs dat zij gebruiken om de superioriteit van het mengen met mensen aan te tonen is zwak, omdat de betekenis van de verboden opsplitsing betrekking heeft op meningen in de religie en de bronnen van de *sharie'ah*. Dat is afkeurenswaardig onder alle omstandigheden. Wat betreft het samenkomen en eenheid, het heeft betrekking op het verwijderen van haat uit de harten. Degene die weigert zich te mengen met de mensen wordt niet per definitie beschouwd als onvriendelijk of asociaal. Waarlijk, hij kan het beste gedrag hebben wanneer het aankomt op sociaal en vriendelijk zijn. Maar hij mijdt het mengen met mensen om voor zichzelf te zorgen en om te proberen om zichzelf te beschermen van de anderen.²²⁰²

- (b) Daarna komt het bewijs met betrekking tot het afzonderen van de gemeenschap. Het bewijs dat gebruikt is, is gewoonweg niet relevant hier, omdat de gemeenschap die bedoeld wordt in die *ah'aadieth* de gemeenschap is wiens stemmen akkoord gingen met een specifieke leider en zij legden de belofte van trouw tegenover hem af. Tegen hem in opstand komen is een vorm van rebellie. Daarom betreffen deze *ah'aadieth* niet de kwestie van het jezelf afzonderen en isoleren.²²⁰³

- (c) Zij halen ook de *ah'aadieth* aan die het afstand nemen en verlaten van een moslim verbieden. Het gebruiken van deze *ah'aadieth* als bewijs is ook zwak. Zij verwijzen naar het boos zijn op mensen en het halsstarrig zijn tegenover hen door niet tegen hen te spreken of door hen niet te groeten. Het niet omgaan met mensen zonder boos op hen te zijn valt niet onder dit verbod.²²⁰⁴

²²⁰¹ Zie al-Ghazaalie, *Ih'yaa-e 'Oeloem ad-Dien*, vol. 2, p. 226. Dit zal gedetailleerd worden uitgelegd in de komende bladzijden.

²²⁰² Zie al-Ghazaalie, *Ih'yaa-e 'Oeloem ad-Dien*, vol. 2, p. 223.

²²⁰³ Ibid.

²²⁰⁴ Ibid.

- (d) Er zijn enkele *ah'aadieth* aangehaald die het verbod op afzondering van de mensen verbieden, waaronder de *h'adieth* die eerder genoemd is van Aboe Hoerayrah رضي الله عنه. Maar deze *ah'aadieth* gaan over het verlaten van de *djihaad*, terwijl het zeer verplicht en bindend is. Evenzo hebben zij betrekking op het geval waar de afzondering een oorzaak zal zijn voor het falen om andere verplichte daden te verrichten. ²²⁰⁵

De bewijzen voor de tweede groep kunnen ook als volgt bekritiseerd worden:

- (a) Zij verschaffen bewijs dat aantoonde dat sommige profeten en rechtschape mensen zich afzonderden en hun volkeren verlieten. Deze incidenten gebruiken als bewijs is ook zwak, omdat de afzondering slechts was van de ongelovigen en hun objecten van aanbidding. Abraham عليه السلام zondeerde zich slechts van zijn volk af toen hij wanhoopde dat zij aan hem gehoor zouden geven. Hij verliet hen en alles wat zij naast Allah ﷻ aanbaden. Hetzelfde geldt voor Mozes عليه السلام. De metgezellen van de Grot verlieten ook de ongelovigen. Evenzo zondeerde onze profeet Moh'ammad ﷺ zich nooit af van de moslims, noch van die ongelovigen waarvan hij verwachtte dat ze de Islaam zouden aanvaarden. In feite waren het de ongelovigen zelf die hem meden.
- (b) Zij citeren ook het bevel van de profeet ﷺ aan een van zijn metgezellen om de mensen te verlaten. Dit incident is een speciaal geval en er kan geen algemene bepaling van worden afgeleid. Van de uitspraak van de profeet ﷺ [in de hiervoor genoemde *h'adieth*]...

«ليسعك بيتك.»

“Laat je huis voldoende zijn [zodat je het niet hoeft te verlaten],”

...wordt begrepen dat de profeet ﷺ wist, door middel van enig profetisch licht, dat het voor de vragensteller beter en veiliger zou zijn om in zijn huis te blijven in plaats van het mengen met de mensen. Dit wordt aangeduid door het feit dat hij nooit al zijn metgezellen opdroeg om zichzelf af te zonderen. ²²⁰⁶

- (c) Zij halen ook de profeet's lofuiting voor afzondering aan. Wederom, er is geen bewijs daarin voor hun opvatting. De *h'adieth* van Aboe Sa'ied al-Khoedrie رضي الله عنه toont aan dat de rechtschape persoon

²²⁰⁵ Ibid., vol. 2, p. 224.

²²⁰⁶ Ibid., vol. 2, p. 226.

degene is die zich van de mensen afzondert om hen te beschermen tegen zijn kwaad. Met andere woorden, er is een aanwijzing dat de persoon die in afzondering ging kwaad in zich had, en door zijn slechte karakter schaadde hij de mensen toen hij zich onder hen bevond.²²⁰⁷

Nadat het verduidelijkt is dat er geen bepaling gegeven kan worden voor 'oezlah of afzondering van de mensen, is het een vereiste om enkele van de gevallen uit te leggen waarbij het in het licht van de *sharie'ah*-teksten goedgekeurd wordt of toegestaan is om jezelf af te zonderen. Deze zijn:

Ten eerste: tijdens perioden van beproevingen en kwellingen (fitnah)

De betekenis van "beproevingen en kwellingen" (*fitnah*²²⁰⁸) hier is, zoals Ibn H'adjar uitlegde, wat ontstaat wanneer er een zodanige onenigheid is betreffende het gezag en de macht dat men niet kan onderscheiden wie er gelijk heeft en wie niet.²²⁰⁹ De waarheid wordt verwarrend en men kan niet zeggen bij wie het berust. H'oedzayfah ibn al-Yamaan zei: "De *fitnah* is wanneer de waarheid en valsheid voor jullie verwarrend worden. Dan weten jullie niet welke jullie volgen."²²¹⁰ Afzondering en isolatie tijdens tijden van *fitnah* is iets goedgekeurd en bevolen door de *sharie'ah*. Al-Khaṭaabee gaf aan: "Afzondering ('oezlah) tijdens *fitnah* is de *soennah* van de profeten, de bescherming van de toegewijde dienaren en het pad van de wijzen en de uitverkorenen. Ik ken niemand die het niet als een geldig excuus ziet, vooral gedurende dit tijdperk waarin goedheid weinig is en er vele redenen zijn om te huilen. Bij Allah alleen zoeken wij toevlucht tegen het kwaad en tegenspoeden ervan."²²¹¹

De *ah'aadieth* die de toelaatbaarheid van afzondering tijdens dagen van *fitnah* aangeven omvatten:

(1) Aboe Sa'ied al-Khoedrie ؓ verhaalde dat de profeet ﷺ gezegd heeft:

«يوشك أن يكون خير مال المسلم غنما يتتبع بها شعف الجبال و مواقع القطر يفر بدينه من الفتن.»

²²⁰⁷ Ibid.

²²⁰⁸ [*Fitnah* (mv. *fitan*) kan gebruikt worden om te verwijzen naar alle vormen van onrust, burgerlijke conflicten, onrechtvaardig bloedvergieten, beproevingen en kwellingen. – JZ]

²²⁰⁹ Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 13, p. 31; voor meer details, zie vol. 13, p. 47.

²²¹⁰ Overgeleverd door Ibn Abie Shaybah. Zie Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 13, p. 49.

²²¹¹ Al-Khaṭaabee, *al-'Oezlah*, p. 13.

“Er zal een tijd komen wanneer vee het beste bezit van een moslim zal zijn dat hij naar de top van een berg en de plaatsen van regen zal nemen om te vluchten van de beproevingen (*fitan*).” ²²¹²

Al-Boekhaarie heeft deze *h'adieth* op twee plaatsen in zijn *Sah'ieh'* opgetekend, eens onder de kop: “Hoofdstuk: Het maakt uit van de religie om te vluchten van beproevingen en kwellingen.” Bij het tweede voorkomen gaf hij aan: “Hoofdstuk: *at-Ta'arroeb* (التعرب) of het leven in de woestijn en het worden als een bedoeïen) tijdens perioden van kwellingen en beproevingen.” Al-'Aynie ²²¹³ gaf aan: “Dat wil zeggen, dit hoofdstuk legt *at-ta'arroeb* uit, dat duidt op het leven in de woestijn en jezelf inspannen om een bedoeïen te worden. Er is ook gezegd dat *at-ta'arroeb* duidt op het leven bij de bedoeïenen. Het is wanneer een emigrant het land waar hij naartoe emigreerde verlaat en in de woestijn leeft. Hij keert na zijn emigratie terug om een bedoeïen te worden. Dat was verboden, tenzij de Wetgever het toestond. Het beperken tot de tijden van *fitnah* is een aanwijzing dat hetgeen genoemd is alleen toegestaan is tijdens perioden van *fitnah*.” ²²¹⁴ Ibn H'adjar zei: “Als de *fitnah* plaatsvindt, geniet afzondering de voorkeur vanwege wat gewoonlijk voortkomt van de *fitnah* in termen van het verzeild raken in wat verboden is.” ²²¹⁵

- (2) 'Abdoellaah ibn Mas'oeed ؓ verhaalde dat hij de boodschapper van Allah ﷻ heeft horen zeggen:

«و ستكون فتنة، النائم فيها خير من المضطجع والمضطجع فيها خير من القاعد والقاعد فيها خير من القائم والقائم فيها خير من الماشي والماشي خير من الراكب والراكب خير من المجري قتلاها كلها في النار قال قلت يا رسول الله ومتى ذلك؟ قال ذلك أيام الهرج قلت ومتى أيام الهرج قال حين لا يأمن الرجل جليسه قال قلت فما تأمرني إن أدركت ذلك قال اكفف نفسك ويدك وادخل دارك.»

²²¹² Overgeleverd door al-Boekhaarie, Aboe Daawoed, an-Nasaa'ie en Maalik.

²²¹³ Hij was Bedr ad-Dien Mah'moed ibn Ah'mad al-'Aynie, een van de voornaamste H'anafie geleerden betreffende *h'adieth*. Hij bekleedde de functie van rechter voor de H'anafie's en had de leiding over een gevangenis in Cairo. Hij verliet deze posities en wijdde zichzelf aan het onderwijzen en schrijven. Hij schreef een aantal nuttige boeken, waaronder '*Oemdat al-Qaarie Sharh' Sah'ieh'* al-Boekhaarie en *al-Binaayah Sharh' al-Hidaayah*. Zie *al-A'laam*, vol. 7, p. 163.

²²¹⁴ '*Oemdat al-Qaarie*, vol. 24, p. 197. Zie ook Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 13, p. 41; al-Qastalaanie, *Irshaad al-Saarie*, vol. 10, p. 186.

²²¹⁵ Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 13, p. 43.

“Er zal een *fitnah* zijn. Degene die slaapt zal het beter hebben dan degene die ligt. En degene die ligt zal het beter hebben dan degene die zit. En degene die zit zal het beter hebben dan degene die staat. En degene die staat zal het beter hebben dan degene die loopt. Degene die loopt zal het beter hebben dan degene die rijdt. Degene die rijdt zal het beter hebben dan degene die zijn paard laat rennen. Al hun doden zullen in het Hellevuur zijn.” Ik [‘Abdoellaah ibn Mas’oed] zei: “Wanneer zal dat zijn?” Hij zei: “Dat zal zijn in de dagen van *hardj* [opschudding, onrust, moorden].” Ik zei: “En wanneer zijn de dagen van *hardj*?” Hij zei: “Wanneer een persoon zijn metgezel niet kan vertrouwen.” Wat draagt u mij op om te doen als ik die tijd meemaak?” Hij zei: “Weerhoud jezelf en je hand en ga je huis binnen.” ²²¹⁶

Er zijn een groot aantal *ah’aadieth* over deze kwestie. Een aantal metgezellen ﷺ bracht ze in praktijk door zichzelf af te zonderen van de burgeroorlog gedurende hun tijd. # Onder hen waren Moh’ammed ibn Maslamah, Sa’d ibn Abie Waqqaas, ‘Abdoellaah ibn ‘Oemar, Oesaamah ibn Zayd, Aboe Bakrah Noefai ibn al-Haarith, Aboe Mas’oed al-Ansaarie, Salamah ibn al-Akwa’ ²²¹⁷, Aboe Moesaa al-Ash’arie ﷺ en anderen. ²²¹⁸ Als basis voor hun daden vertrouwden zij op wat van de profeet ﷺ overgeleverd was betreffende jezelf afzonderen tijdens perioden van *fitnah*.

[# Een belangrijke opmerking: men kan zich afvragen waarom er in de tijd van de *sah’aabah* ﷺ (metgezellen van de profeet ﷺ) een burgeroorlog plaatsvond. Waarom nam een groot aantal vermaarde

²²¹⁶ Overgeleverd door Aboe Daawoed, Ah’mad, al-H’aakim, ‘Abdoer-Razzaaq en Ibn Abie Shaybah. Al-H’aakim zei dat de keten ervan *sah’ieh’* is, hoewel al-Boekhaarie noch Moeslim het overgeleverd hebben. Ad-Dzahabie was het met hem eens. De keten bevat al-Qaasim ibn Ghazwaan die niet beschouwd wordt als betrouwbaar behalve door Ibn H’ibbaan. De overige overlevertaars zijn betrouwbaar. [De keten van deze *h’adieth* heeft absoluut enige zwakte, zoals Shoe’ayb al-Arnaa-oeṭ, e.a., en al-Albaanie hebben aangegeven. Maar er zijn authentieke *ah’aadieth* die zeer vergelijkbare betekenissen hebben, zoals de *h’adieth* overgeleverd door Aboe Daawoed van Aboe Bakrah net voorafgaand aan de hierboven staande *h’adieth* van Ibn Mas’oed. En Allah weet het best. Zie Shoe’ayb al-Arnaa-oeṭ, e.a., voetnoten bij *Moesned al-Imaam Ah’mad*, vol. 7, p. 316-318; al-Albaanie, *Dha’ief Soenan Abie Daawoed*, p. 421; al-Albaanie, *Sah’ieh’ Soenan Abie Daawoed*, vol. 3, p. 802. – JZ]

²²¹⁷ Hij was Salamah ibn ‘Oemar ibn al-Akwa’ ﷺ, een metgezel. Hij nam deel aan zeven veldslagen van de profeet ﷺ, de eerste was na al-Hoedaybiyyah. Hij legde de bekende eed van trouw tegenover de profeet ﷺ af onder de boom. Hij nam deel aan de veldslagen in Noord-Afrika tijdens de periode van ‘Oethmaan [ibn ‘Affaan] ﷺ. Er zijn 77 *ah’aadieth* op zijn gezag overgeleverd. Hij overleed in 74 H. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 3, p. 326; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 4, p. 150; *al-A’laam*, vol. 3, p. 113.

²²¹⁸ Zie *Sah’ieh’ al-Boekhaarie* met het commentaar *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 13, p. 26, 40, 41 en 47; al-Khaṭaabie, *al-‘Oezlah*, p. 13-15; Ibn H’azm, *al-Faṣl fie al-Milal wa an-Ahwaa-e wa an-Nih’al*, vol. 5, p. 19.

ṣah'aabah, zoals 'Amr ibn al-'Aas, Ṭalh'ah, Zoebayr en 'Aa-ieshah ﷺ, deel aan de onderlinge strijd en oppositie tussen hen? Op het eerste gezicht lijkt er geen verschil tussen de onderlinge strijd van deze grote metgezellen ﷺ en die van de mensen van tegenwoordig. Maar als men dit zegt dan geeft men in feite toe dat de aanwezigheid van de profeet ﷺ eigenlijk niet het effect op hen had wat men zou verwachten dat het zou hebben, en dit is fout.

Het antwoord op deze twijfel of dit bezwaar is niet moeilijk te begrijpen. Er is geen twijfel dat de *ṣah'aabah* ﷺ als geheel de sterren van *hidayat* (leiding) waren en de aanwezigheid van de profeet ﷺ onder hen had ongetwijfeld het effect op hen zoals wij mogen verwachten. Het is ons gebrek aan begrip en de kortzichtigheid van onze harten dat veroorzaakt dat wij zulke twijfels koesteren. We dienen te vermelden dat de *sharie'ah*, het islamitische wetsysteem, dat de profeet ﷺ gebracht heeft, de volledige principes bevat betreffende het welzijn en voorspoed van de mensheid. De profeet ﷺ volbracht zijn verplichting van het instrueren en propageren van deze complete en perfecte *sharie'ah*. Na hem komt er geen andere *sharie'ah* en deze blijft van kracht tot aan het einde der wereld. Omdat deze *sharie'ah* tot aan de Dag des Oordeels aan ons is opgelegd en omdat de mensheid dit nodig heeft om zich te verbeteren en voor welvaart, moet deze belangrijkste *sharie'ah* beschermd worden tegen de degeneratie waar de andere (vroegere) *sharaa-i'* (meervoud van *sharie'ah*) aan blootgesteld waren.²²¹⁹ Daarom zegt Allah ﷻ:

﴿ إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴾

“Waarlijk, Wij zijn Degenen Die *ad-Dzikh* (de Herinnering, de Vermaning ²²²⁰) hebben neergezonden. En waarlijk, Wij zijn waarlijk Wakers daarover (tegen bederf).” ²²²¹

²²¹⁹ [In het Oude Testament lezen we hierover: “Hoe durven jullie te zeggen: ‘Wij zijn wijs, en de wet van Jehovah is bij ons’? Waarlijk, zie, de valse pen van de schrijvers hebben valselijk geschreven. De wijzen zijn beschaamd gemaakt, zij zijn met wanhoop vervuld en verward: zie, ze hebben het woord van Jehovah verworpen; en wat voor wijsheid is er in hen?” (Jeremia 8:8-9.) Hier wordt nadrukkelijk aangegeven dat de Joden knoeiden met het Heilige Schrift! Wat betreft het Nieuwe Testament, Paulus zei zelf dat hij leugens vertelde om ziertjes te winnen: “Want als door mijn leugen God's waarheid overvloediger is geworden en dus (bijdraagt aan) Zijn Glorie, waarom dan word ik nog als een zondaar beschouwd?” (Romeinen 3:7.) En Paulus zei zelf expliciet dat hij afstand nam van de leer van Jezus ﷺ: “Aldus verlaten we de principes van de leer van Christus, laat ons doorgaan tot volmaaktheid; en niet wederom het fundament van berouw van dode werken neerleggen, en van geloof in God.” (Hebreeën 6:1.) – AY]

²²²⁰ [Het woord *dzikh* betekent hier Allah's religie of alles dat Allah ﷻ heeft geopenbaard als leiding voor de mensheid. Daarom kan vooropgesteld, niet vastgesteld worden dat *ad-Dzikh* in dit vers alleen op de Qor-aan slaat. In werkelijkheid slaat *ad-Dzikh* in dit vers of op de Qor-aan en de *Soennah* samen, of alleen op de *Soennah*; het is niet mogelijk dat het alleen naar de Qor-aan verwijst. Dit is zo omdat het ondenkbaar is dat alleen de woorden

Het is duidelijk dat Allah ﷻ Zelf bescherming blijft bieden in overeenkomst met de behoeften van de tijd. Tijdens de laatste 1400 jaar hebben we gezien hoe Allah ﷻ Zelf maatregelen heeft genomen voor de bescherming. Precies zoals wij niets deden om onszelf te beschermen toen we nog in onze moeder's baarmoeder zaten, precies zoals wij Allah ﷻ niet adviseerden om waterdamp uit de zeeën te laten opstijgen, wolken te vormen, wind te blazen en regen neer te laten dalen om onze velden groen te houden, zo ook zijn wij niet gerechtvaardigd om een voorstel te doen en om maatregelen te treffen voor de bescherming van de islamitische *sharie'ah*; en hoe durven wij Hem te dwingen om een bepaalde manier aan te nemen en de instrumenten van onze keuze te gebruiken!?

We kunnen wensen dat er kant-en-klaar brood uit de lucht komt vallen en dat gekookt vlees, vis en vegetarische gerechten uit de grond omhoog groeien, maar Allah ﷻ kan niet onze ondergeschikte zijn. Hij verandert zeewater in waterdamp door de warme zonnestrallen, vervolgens draagt de lucht het naar een andere plaats, daarna veroorzaken hitte en kou veranderingen waardoor het gaat regenen. Vervolgens maken de boeren het land zacht met behulp van hun runderen (tractoren) en gereedschappen en zaaien de zaden. Planten groeien en er wordt voor hen gezorgd. Als zij volgroeid zijn, worden zij geoogst. Allah de Verhevene zegt:

﴿ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ ﴿١٣﴾ ءَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ لَحْنُ الزَّارِعُونَ ﴿١٤﴾ ﴾

“Zien jullie dan niet (d.w.z. hoe denken jullie dan over) wat jullie (aan gewassen) bebouwen? * Laten jullie het groeien of laten Wij het groeien?” ²²²²

Het graan wordt gescheiden van het kaf, waarna het graan gemalen wordt. Door gebruik te maken van een bepaalde techniek wordt het gekneed, gebakken en wordt er brood gemaakt. Denk hier eens goed over na en je zult beseffen hoe Allah ﷻ een lang en ingewikkeld proces

---

van de Qor-aan bewaard zouden worden. Het behouden van de Qor-aan moet impliceren dat haar woorden en betekenis behouden wordt. Maar de betekenis van de Qor-aan is vastgelegd in de *Soennah* van de profeet ﷺ; d.w.z. dat haar betekenis niet zonder de *Soennah* begrepen kan worden. Daarom is in dit vers, waarin Allah ﷻ belooft *ad-Dzikh* te behouden, het mogelijk dat Hij over zowel de Qor-aan als de *Soennah* spreekt, of alleen over de *Soennah* zelf. Er zijn veel andere verzen die stellen dat de Qor-aan niet vervalst kan worden. Daarom is er geen noodzakelijk argument voor dit vers om toegepast te worden op de Qor-aan. – AY]

²²²¹ Soerat al-H'idjr (15), aayah 9.

²²²² Soerat al-Waaqi'ah (56), aayah 63-64.

heeft gekozen om brood te vervaardigen. Het is alleen door onze dwaasheid dat we Allah de Verhevene en Alwijze bekritisieren en de voorkeur geven aan onze voorgestelde kortere weg. Allah's werk langdurig noemen is niets anders dan onze kortzichtigheid, omdat de ontelbare voordelen, welke aanwezig zijn in dit ingewikkelde proces en reeks inspanningen verborgen zijn door onze kortzichtigheid en onvolmaakt verstand.

Als we dit idee in gedachten houden en erover nadenken, dan moet we toegeven dat de verwoestende conflicten tussen de eerbiedwaardige *sah'aabah* ﷺ in feite maatregelen van Allah ﷻ waren voor de veiligheid en bescherming van de *sharie'ah*. Wat belangrijk is, is dat de meningsverschillen tussen, bijvoorbeeld, Moe'aawiyah ﷺ en 'Aliy ibn Abie Taaalib ﷺ en andere vermaarde *sah'aabah* ﷺ, gebaseerd waren op hun *idjtihad* (persoonlijke juridische beredenering). Als één van hen fout was, was dat niet bewust. Niemand van hen was het soort moslim die overgehaald kon worden om zich bewust te verzetten tegen de islamitische *sharie'ah*, Allah's Bevelen en de woorden van de profeet ﷺ.

Al wat 'Aliy ibn Abie Taaalib ﷺ deed, deed hij omdat hij dacht dat dit het goede was. Evenzo heeft Moe'aawiyah ﷺ gehandeld volgens wat hij dacht dat gerechtvaardigd was. Hetzelfde geldt voor de andere *sah'aabah* ﷺ. Zij gaven de voorkeur aan diegene die zij gerechtvaardigd vonden, en al deze gebeurtenissen vonden plaats in overeenstemming met de Wil van Allah ﷻ. Door het creëren van deze onderlinge geschillen en conflicten, reserveerde Allah ﷻ een groep *sah'aabah* ﷺ voor deze aangelegenheden, terwijl er een andere groep, die een hekel hadden aan al deze tweedracht en het vechten, zichzelf afzijdig hielden van deze regeringsaangelegenheden en kozen voor een ascetisch leven. Zij zonderden zich af en hielden zich alleen bezig met hun religie. Als er geen onderlinge strijd was geweest, dan zouden alle metgezellen ﷺ hun inspanningen besteed hebben aan de confrontatie met en het bestrijden van de ongelovigen en om de overwinningen op het slagveld te behalen. De regimes van Aboe Bakr ﷺ en 'Oemar ibn al-Khattaab ﷺ waren vol met deze veldslagen. Alle metgezellen ﷺ hadden hun ogen gericht op het slagveld en het veroveren van gebieden. Hoewel de verzameling van de Qor-aan tijdens het khalifaat van deze twee metgezellen werd voltooid, had het al klaar moeten zijn aan het begin van deze periode. Maar het was voor de gevorderde groep van vermaarde metgezellen ﷺ op dat moment niet doenlijk om zich terug te trekken van de *djihaad* en zich te concentreren op het ordenen en organiseren van *fiqh* (de islamitische jurisprudentie, wetgeving), en het beschermen en propageren van de overleveringen van de profeet ﷺ. Al-Medienah was veranderd in een militair kampement met zijn bestuurder zittend op een mat voor wie er altijd mappen uitgespreid lagen met oorlogsstrategieën. Grote gouverneurs waren bezig met het

bepalen van een specifieke tactiek en het beleid was gericht op het voeren van strijd. Zij maakten plannen en hielden de vooruitgang van hun bevelhebbers en de vele legers die werden ingezet in de gaten. Toen de overwinningen zich over een groter gebied verspreidden, namen deze bezigheden aangaande oorlogsvoering alleen maar toe en degenen die leraren waren en lessen gaven betreffende de *sharie'ah* en hun details uitlegden, gingen zich nu bezig houden met het slijpen van zwaarden en het rechtmaken van de veren van pijlen en zij bereidden zich voor om de confrontatie aan te gaan met de speren van hun vijanden. Deze strijd was in die tijd zeer essentieel om de Islam te beschermen en de moslims onbevreesd te houden. Tijdens het khalifaat van 'Oemar ibn al-Khattaab ؓ werden deze noodzakelijke militaire ondernemingen uitgevoerd en de Islam werd bekend als een zegevierende religie en de grootste militaire macht. Daarna was het een direct vereiste om het perfecte systeem van de Islam en alle aspecten van de *sharie'ah* te beschermen, om voor de groep van eerbiedwaardige *sah'aabah* ؓ de mogelijkheid en vrije tijd te creëren om een groep *taabi'ien* (volgelingen) te vormen die de toekomstige generaties konden onderwijzen, waardoor de islamitische manier van leven bewaard kon blijven.

Allah ﷻ creëerde met Zijn goddelijke Macht 'Abdoellaah ibn Saba-e (een soort Paulus) en zijn volgelingen, een groep joden die zich voordeden als moslims (hypocrieten dus) en maakte voorbereidingen voor het martelaarschap van 'Oemar ibn al-Khattaab ؓ, de veldslag van *al-Djamaal* en de veldslag bij Seffien, de ene gebeurtenis na de andere. Het resultaat was dat vele *sah'aabah* ؓ, die helden waren en hun vijanden zoals Rustam en Isphandiyar versloegen op het slagveld, hun bogen en zwaarden weglegden en zich uit de strijd terugtrokken. Zij stopten met het leiden van militaire expedities en hielden zich bezig met het onderwijzen. In de geschiedenisboeken kunnen we bijvoorbeeld lezen hoe Sa'd ibn Abie Waqqaas ؓ, de veroveraar van Iran (Perzië) en onder wiens gezag de moslims de overwinning behaalde in de veldslag van Qaadisiyyah, de voorkeur gaf om zich terug te trekken en te zorgen voor een kudde geiten en kamelen, in plaats van deel te nemen aan deze interne, verwoestende onenigheden. Dit was ook het geval bij vele andere *sah'aabah* ؓ. Toen de reeks overwinningen stopte en de interne meningsverschillen verschenen, begonnen vele metgezellen ؓ het gebruik van het zwaard en pijlen als slecht te beschouwen. Als dit niet het geval was, dan was er niets anders dat hen zou tegenhouden van de voorste rij op het slagveld en was er geen andere mogelijkheid om hen naar de achterhoede te krijgen. 'Abdoellaah ibn 'Oemar ؓ, bijvoorbeeld, was de enige persoon wiens khalifaat door de volledige islamitische wereld geaccepteerd zou worden, maar de interne conflicten dwongen hem om een teruggetrokken leven te leiden, zoals

vele andere metgezellen die hier niet aan deelnamen. Deze uitmuntende groep gaf de mensen, die hen tijdens deze tumultueuze tijden bezochten met groot respect in hun harten, de gelegenheid om de werkelijkheid van de islamitische *sharie'ah* te begrijpen en brachten hen op de hoogte over het karakter van de profeet ﷺ. Eenieder van hen werd een leraar in hun eigen vakgebied en hield zich bezig met het onderwijzen van anderen in het begrijpen van de *sharie'ah*.

Al-Medienah was de bakermat van de *moehadjirien* en de *ansaar* en Mekkah was het tweede centrum van de Islaam doordat daar de Ka'bah stond. Zolang de *sah'aabah* ﷺ geen tijd hadden voor het leren en onderwijzen, bleef al-Medienah de hoofdstad. Toen Allah ﷻ de *sah'aabah* ﷺ wilde gebruiken voor het onderwijzen van de Islaam, verplaatste Hij de hoofdstad van het khalifaat uit al-Medienah, waarna al-Medienah, dat slechts een korte tijd daarvoor het centrum was van de krijgsmacht en militaire kampementen, veranderde in een *daar al-'ilm* (centrum van kennis). Als we kritisch en gedetailleerd naar de boeken over *h'adieth* en *fiqh* kijken, dan wordt de waarheid onthuld dat de voornaamste stof over *h'adieth*, *fiqh* en *tefsier* een geschenk is van die tijd waarin er bij de gelovigen onderlinge meningsverschillen waren.

Als er geen meningsverschillen tussen Moe'aawiyah en 'Aliy ibn Abie Taalib ؓ waren geweest en als zij niet met elkaar gevochten hadden, dan zouden we waarschijnlijk een voornaam en essentieel deel van de islamitische *sharie'ah* niet tot onze beschikking hebben gehad op dit moment. Maar waarom vond dit plaats? Allah ﷻ is Zelf de Beschermers van deze religie en Hij Zelf neemt maatregelen voor de veiligheid ervan. Hij bepaalde dat er meningsverschillen ontstonden tussen 'Aliy en Moe'aawiyah ؓ en de gunstige gelegenheden die volgden. ²²²³ – AY]

Ten tweede: wanneer het kwaad overheerst en de tijden moeilijk zijn geworden

De profeet ﷺ heeft in een aantal *ah'aadieth* uitgelegd dat in tijden wanneer het kwaad overheerst en de tijden moeilijk zijn geworden, het voor een persoon toegestaan is om zichzelf van de mensen af te zonderen en dat te verwerpen wat hij niet kent. Tot deze *ah'aadieth* behoren de volgende:

(1) 'Abdoellaah ibn 'Amr ibn al-'Aas ؓ verhaalde:

²²²³ [Genomen uit Akbar Shah Nadjiebabadi, *De Geschiedenis van de Islaam* (deel 2), hoofdstuk: "Amier Moe'aawiyah," paragraaf: 'Antwoord op een twijfel,' Uitgeverij Momtazah. – AY]

«شبك النبي ﷺ أصابعه و قال: كيف أنت يا عبد الله بن عمرو، إذا بقيت في حثالة قد مرجت عهدهم و أماناتهم و كانوا هكذا؟ و شبك بين أصابعه، قال: فكيف أصنع يا رسول الله؟ قال: تأخذ ما تعرف و تدع ما تنكر، و تقبل على خاصتك و تدعهم و عوامهم.»

“De profeet ﷺ strengelde zijn vingers ineen en zei: ‘Hoe zul jij zijn, O ‘Abdoellaah ibn ‘Amr, wanneer jij achterblijft met het slechtste uitschot [van de mensen]? Hun verdragen en vertrouwen zullen verwarrend en beschadigd zijn, en zij zullen als dit zijn,’ en hij strengelde zijn vingers ineen. ‘Wat zal ik doen, O boodschapper van Allah?’ Hij zei: ‘Neem waar je kennis van hebt en laat wat je veroordeeld. Zorg voor degenen die je het meest nabij zijn en verlaat hen en hun bevolking.’”²²²⁴

In een andere overlevering staat:

«الزم بيتك و املك عليك لسانك وخذ بما تعرف و ددع ما تنكر و عليك بأمر خاصة نفسك و ددع عنك أمر العامة.»

“Blijf bij je huis, beheers je tong, accepteer wat je weet [en goedkeurt], neem afstand van wat je veroordeelt, zorg voor je eigen aangelegenheden en laat de zaak van de massa.”²²²⁵

(2) Aboe Oemayyah as-Sha’baanie²²²⁶ zei: “Ik vroeg aan Aboe Tha’labah al-Khoeshaanie²²²⁷ over wat hij dacht over het vers:

²²²⁴ Overgeleverd door al-Boekhaarie zonder de volledige keten. Ibraahiem al-Harbie vermeldde de complete keten in *Gharieb al-H’adieth*, zoals Ibn H’adjar opmerkte in *Fat-h’* (vol.1, p. 468 en p. 566). [‘Abdoel-Qaadir] al-Arnaa-oet gaf aan dat de *h’adieth sa’h’ieh’* is (*Djaami’ al-Oesoel*, vol. 10, p. 5). [Al-Boekhaarie citeerde eigenlijk alleen het eerste deel van deze *h’adieth*. Al-H’oemaydie is in *al-Djama bayn as-Sa’h’ieh’ayn* degene die de volledige *h’adieth* weergaf en Ibn al-Athier schreef het in *Djaami’ al-Oesoel* volledig toe aan al-Boekhaarie. En Allah weet het best. – JZ]

²²²⁵ Overgeleverd door Aboe Daawoed, Ah’mad en Ibn Maadjah. [‘Abdoel-Qaadir] al-Arnaa-oet zei dat dit een *sa’h’ieh’ h’adieth* is. Zie *Djaami’ al-Oesoel*, vol. 10, p. 6.

²²²⁶ Hij was Aboe Oemayyah Yahmid – en sommigen zeggen ‘Abdoellaah – ibn Akhaamir. Hij verhaalde van een aantal metgezellen. Ibn H’ibbaan vermeldt hem in zijn boek over betrouwbare overlevers. Aboe H’aatim zei: “Hij leefde in de Dagen van Onwetendheid.” Zie *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 12, p. 15.

²²²⁷ Hij was Aboe Tha’labah al-Khoeshaanie, een welbekende metgezel. Hij was bekend met zijn *koenya* [Aboe Tha’labah] en er is een groot meningsverschil betreffende zijn naam, met 16 verschillende meningen. De meest bekende mening is Djoerham. Er is ook een meningsverschil betreffende de naam van zijn vader. Zijn grootvader is niet genoemd. Hij verhaalde een aantal *ah’aadieth* van Allah’s boodschapper ﷺ. Hij overleed in 75 H. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 11, p. 55; *al-Isaabah*, vol. 2, p. 267; *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 12, p. 49.

‘...Jullie zijn verantwoordelijk voor jullie zelf...’²²²⁸ Hij zei: ‘Bij Allah, ik vroeg dit aan iemand die weet. Ik vroeg het aan de boodschapper van Allah ﷺ. Hij zei:

«اتمروا بالمعروف وتناهوا عن المنكر حتى إذا رأيت شحا مطاعا وهوى متبعا ونديا مؤثرة وإعجاب كل ذي رأي برأيه فعليك بخاصة نفسك ودع العوام فإن من ورائكم أياما الصبر فيهن مثل القبض على الجمر للعامل فيهن مثل أجر خمسين رجلا يعملون مثل عملكم.»

‘In feite, je beveelt het goede en stopt het kwaad totdat er aan hebzucht overgegeven wordt, begeertes gevolgd worden, deze wereld [de mensen] beïnvloedt en iedereen met een mening tevreden is met zijn mening. Zorg dan voor jezelf en verlaat de massa. Waarlijk, er zullen dagen tot jou komen die zijn als het vasthouden aan een brandend kooltje. Voor de handelende persoon in die dagen is de beloning als vijftig mannen die de daden doen zoals jullie daden.’²²²⁹

In deze twee en andere *ah'aadieth* verduidelijkt de boodschapper van Allah ﷺ dat wanneer deze omstandigheden plaatsvinden, waarin het kwaad onder de mensen verspreid is, het voor een moslim toegestaan is om zichzelf van de mensen af te zonderen. Dat vindt plaats wanneer hij merkt dat er geen voordeel is dat hij tot het goede oproept en het slechte bestrijdt. Maar de exacte bepaling van die tijd verschilt afhankelijk van degene die het bekijkt. De correcte mening, en Allah weet het best, is dat het punt van deze *ah'aadieth* niet louter het bestaan van deze kenmerken is. In plaats daarvan gaat het om de dominantie of sterkte van deze kenmerken. Tijdens het becommentariëren van de *h'adieth* van Aboe Hoerayrah ؓ waarin de profeet ﷺ zei...

«يتقارب الزمان و ينقص العمل و يلقى الشح و تكثر الفتن و يكثر الهرج.»

“Tijd zal snel voorbijgaan, [goede] daden zullen afnemen, hebzucht zal geworpen worden [in de harten van de mensen], beproevingen en kwellingen zullen verschijnen en er zal veel *al-hardj* [bloedvergieten, moorden] zijn”²²³⁰

²²²⁸ Soerat *al-Maa-idah* (5), *aayah* 105.

²²²⁹ Overgeleverd door at-Tirmidzie, Aboe Daawoed en Ibn Maadjah. At-Tirmidzie zei dat het *h'asan gharieb* is. Het heeft ondersteunend bewijs wat het versterkt. Zie *Moedjma' az-Zawaa'id*, vol. 7, p. 282.

²²³⁰ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.

...merkte Ibn Battaal op: "Al deze tekenen die deze *h'adieth* noemt, hebben we met onze ogen gezien." ²²³¹ Ibn H'adjar voegde toe: "Wat duidelijk is, is dat degene die er getuige van was, zag wat voor hem veel leek. Maar de betekenis van de *h'adieth* is dat deze dingen algemeen heersend worden en zozeer toenemen dat er slechts weinig teniet gedaan worden. Hetzelfde geldt voor de indicatie in de uitdrukking dat de kennis weggenomen zal worden en dat alleen onwetende mensen zullen overblijven. Dit ontkent niet het bestaan van een groep geleerden; maar op dat moment zullen zij overstelpt zijn door de zonden van die [onwetende mensen]." ²²³² Dat zal niet het algemene geval zijn behalve aan het einde der tijden. Tijdens het becommentariëren van de uitspraak van de profeet ﷺ...

«يذهب الصالحون الأول، فالأول و يبقى حفالة كحفالة الشعير و الثمر، لا يباليهم الله باله.»

"De vrome mensen zullen vertrekken, de een na de ander, en er zullen waardeloze mensen overblijven als het waardeloze vlies van gerstezaden of slechte dadels. Allah zal niet het minste om hen geven"²²³³

...gaf Ibn H'adjar aan: "Dit toont de mogelijkheid aan dat aan het einde der tijden alle goede mensen zullen weggaan en dat alleen de mensen van het kwaad zullen overblijven. Dit is gebruikt als een bewijs voor de mogelijkheid dat de aarde vrij zal zijn van enige geleerde zodat alleen de onwetende mensen overblijven." ²²³⁴ Maar men kan deze kenmerken ook in een bepaald land of plaats of in een bepaalde periode vinden. Op dat moment zal het toegestaan zijn om jezelf af te zonderen. Maar het oordeel met betrekking tot een tijd [wat betreft of het wel of niet aan deze voorwaarden voldoet] wordt niet overgelaten aan de gewone bevolking. Het principe van het geven van oordelen is dat zij zijn voor de mensen met kennis over de wet en een begrip van de heersende situaties. Anders, als de kwestie voor iedereen open is om te oordelen, zullen de oordelen verschillen en dat zal leiden naar wijdverspreid kwaad.

²²³¹ Geciteerd van Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 13, p. 16.

²²³² Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 13, p. 16.

²²³³ Overgeleverd door al-Boekhaarie en Ah'mad.

²²³⁴ Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 11, p. 252.

Ten derde: wanneer het eigen kwaad van een persoon overheerst

Dit werd door de profeet ﷺ duidelijk gemaakt in de *h'adieth* van Aboe Sa'ied al-Khoedrie ؓ, waarin een man zei: "O boodschapper van Allah! Wie is de beste van de mensen?" Hij antwoordde:

«مؤمن مجاهد بنفسه و ماله في سبيل الله.»

"Een gelovige die streeft met zijn bezittingen en zijn ziel omwille van Allah."

De man vroeg vervolgens: "Dan wie?" De profeet ﷺ antwoordde:

«مؤمن في شعب من الشعاب يتقي الله و يدع الناس من شره.»

"Dan een man in afzondering in een van de bergpassen die Allah vreest; hij aanbidt zijn Heer en redt de mensen van zijn kwaad." ²²³⁵

Imaam al-Ghazaalíe gaf aan: "Dit is een aanwijzing voor het kwaad van zijn karakter waarmee hij de mensen schaadt door zich onder hen te begeven." ²²³⁶ In zijn geval is het toegestaan dat hij zichzelf afzondert van de mensen zodat hij hen niet schaadt en zonden vergaart doordat hij hen schade berokkent.

Hoe dient de afzondering verricht te worden

In de hiervoor genoemde *ah'aadieth* die het concept van afzondering uitleggen, verduidelijkte de boodschapper van Allah ﷺ ook hoe een dergelijke afzondering uitgevoerd moet worden. In het licht van die teksten kan men de afzondering als volgt uitleggen:

(1) *At-Ta'arroeb* (التعرب):

De betekenis van *at-ta'arroeb* is het leven in de woestijn en leven bij de bedoeïenen. Dit was verboden, maar vervolgens stond de Wetgever het toe op voorwaarde dat er *fitnah* dient te zijn. ²²³⁷ Daarom plaatsten de geleerden hun hoofdstukken die *ah'aadieth* over afzondering bevatten

²²³⁵ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Aboe Daawoed, at-Tirmidzie, an-Nasaaie, Ibn Maadjah en Ah'mad. At-Tirmidzie noemde het *h'asan sa'h'ieh'*. [We dienen op te merken dat de exacte verwoording hierboven van Ah'mad is. – JZ]

²²³⁶ Al-Ghazaalíe, *Ih'yaa-e 'Oeloem ad-Dien*, vol. 2, p. 226.

²²³⁷ Zie *'Oemdat al-Qaarie*, vol. 24, p. 197; al-Qastalaanie, *Ishaad as-Saarie*, vol. 10, p. 186; Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 13, p. 41.

in de boeken over *fitnah*, ook al vermelden zulke *ah'aadieth fitnah* niet in het bijzonder.²²³⁸ Ibn H'adjar was van mening dat alle *ah'aadieth* die 'oezlah (afzondering) vermelden op een onbeperkte manier, in feite beperkt zijn door de aanwezigheid van *fitnah*. Dit is de mening van de meerderheid.²²³⁹ Tot de *ah'aadieth* die *at-ta'arroeb* toestaan gedurende perioden van *fitnah* behoren de volgende:

(a) Aboe Sa'ied al-Khoedrie رضي الله عنه verhaalde dat de profeet ﷺ gezegd heeft:

«يوشك أن يكون خير مال المسلم غنما يتتبع بها شعف الجبال و مواقع القطر يفر بدينه من الفتن.»

“Er zal een tijd komen wanneer vee het beste bezit van een moslim zal zijn dat hij naar de top van een berg en de plaatsen van regen zal nemen om te vluchten van de beproevingen (*fitan*).”²²⁴⁰

(b) Aboe Sa'ied al-Khoedrie رضي الله عنه verhaalde dat een man zei: “O boodschapper van Allah! Wie is de beste van de mensen?” Hij antwoordde:

«مؤمن يجاهد في سبيل الله بنفسه و ماله.»

“Een gelovige die streeft met zijn bezittingen en zijn ziel omwille van Allah.”

De man vroeg vervolgens: “Dan wie?” De profeet ﷺ antwoordde:

«مؤمن في شعب من الشعاب يتقي الله و يدع الناس من شره.»

“Dan een man in afzondering in een van de bergpassen die Allah vreest; hij aanbidt zijn Heer en redt de mensen van zijn kwaad.”²²⁴¹

Het noemen van bergpassen of valleien betekent niet die specifieke plaatsen, maar de *ah'aadieth* bedoelen elke plaats die vrij is van mensen. [Met andere woorden,] elke plaats op een afstand van de mensen valt onder de betekenis van deze *ah'aadieth*.²²⁴²

²²³⁸ Zie *Sah'ieh' al-Boekhaarie*, de hoofdstukken over *fitnah*, vol. 9, p. 66; Soenan Abie Daawoed, hoofdstukken over *fitnah*, vol. 17, p. 272.

²²³⁹ Zie *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 6, p. 6-7.

²²⁴⁰ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Aboe Daawoed, an-Nasaa-ie en Maalik.

²²⁴¹ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Aboe Daawoed, at-Tirmidzie, an-Nasaa-ie, Ibn Maadjah en Ah'mad. At-Tirmidzie noemde het *h'asan sah'ieh'*. [We dienen op te merken dat de exacte verwoording hierboven van Ah'mad is. – JZ]

²²⁴² Zie wat Ibn H'adjar geciteerd heeft van Ibn 'Abdoel-Barr, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 6, p. 7. Voor bewijs voor de toelaatbaarheid van *at-ta'arroeb* gedurende perioden van *fitnah*, zie de *h'adieth* van Salamah ibn al-Akwa welke overgeleverd is door al-Boekhaarie, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 13, p. 40.

(2) Je afzonderen in je huis:

Deze instructie wordt in een aantal *ah'aadieth* aangetroffen, waaronder:

- (a) 'Abdoellaah ibn Mas'oeed ؓ verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷻ de *fitnah* noemde, zeggende:

«تلك أيام الهرج حيث لا يأمن الرجل جليسه قلت فما تأمرني إن أدركني ذلك الزمان؟
قال: اكف نفسك و يدك و ادخل دارك.»

“...Dat zal zijn in de dagen van *hardj* [opschudding, onrust, moorden].” Ik zei: “En wanneer zijn de dagen van *hardj*?” Hij zei: “Wanneer een persoon zijn metgezel niet kan vertrouwen.” Wat draagt u mij op om te doen als ik die tijd meemaak?” Hij zei: “Weerhoud jezelf en je hand en ga je huis binnen.” ²²⁴³

- (b) Aboe Moesaa al-Ash'arie ؓ verhaalde dat de profeet ﷺ zei:

«بين أيديكم فتنا كقطع الليل المظلم يصبح الرجل فيها مؤمنا و يمسي كافرا، و يمسي مؤمنا و يصبح كافرا، القاعد فيها خير من المشي، و المشي خير فيها من الساعي، قالوا:
فما تأمرنا؟ قال: كونوا أحلاس بيوتكم.»

“Voor jullie zijn de dagen van *fitan* zoals de duisternis en moeilijkheden van een donkere nacht. Een persoon daarin is een gelovige in de ochtend en een ongelovige tegen de avond. Degene die zit is beter dan degene die staat. Degene die staat is beter dan degene die loopt. En degene die loopt is beter dan degene die rent.” Zij zeiden: “Wat draagt u ons op om te doen?” Hij zei: “Blijf bij jullie huizen en blijf daar.” ²²⁴⁴

- (c) Toen de profeet ﷺ gevraagd werd: “Wat is de verlossing?,” antwoordde hij:

«ليسعك بيتك و أمسك عليك لسانك.»

“Heb controle over je tong, laat je huis voldoende zijn [zodat je het niet hoeft te verlaten] en huil over je zonden.” ²²⁴⁵

²²⁴³ [Eerder al besproken. De keten van deze *h'adieth* heeft absoluut enige zwakte, zoals Shoe'ayb al-Arnaa-oet, e.a., en al-Albaanie hebben aangegeven. Maar er zijn authentieke *ah'aadieth* die zeer vergelijkbare betekenissen hebben. – JZ]

²²⁴⁴ Overgeleverd door at-Tirmidzie en Aboe Daawoed. [Al-Albaanie heeft deze *h'adieth* als *sah'ieh'* geclassificeerd, zie *Sah'ieh' Soenan Abie Daawoed*, vol. 3, p. 803. – JZ]

²²⁴⁵ [Eerder al besproken. Al-Albaanie heeft deze *h'adieth* *sah'ieh'* verklaard terwijl al-Arnaa-oet, e.a., het *h'asan* verklaarden. Zie Moh'ammed Naasir ad-Dien al-Albaanie,

Andere *ah'aadieth* bevatten bevelen om te zorgen voor je eigen aangelegenheden en om de zaken van de massa te vermijden. In de *h'adieth* van 'Abdoellaah ibn 'Amr ibn al-Aaṣ رضي الله عنه wordt aangegeven:

«الزم بيتك و املك عليك لسانك و خذ ما تعرف و دع ما تنكر، عليك بأمر خاصة نفسك و
دع أمر العامة.»

“Blijf bij je huis, beheers je tong, accepteer wat je weet [en goedkeurt], neem afstand van wat je veroordeelt, zorg voor je eigen aangelegenheden en laat de zaak van de massa.” ²²⁴⁶

In de *h'adieth* van Aboe Tha'labah al-Khoeshaanie رضي الله عنه wordt aangegeven:

«عليك بنفسك و دع العوام.»

“...zorg dan voor jezelf en verlaat de massa...” ²²⁴⁷

Imaam al-Khaṭaabee gaf aan betreffende de betekenis van *al-khaasah*: “Het is alles dat persoonlijk is voor hem en hem direct aangaat. Voor elk individu ‘wat persoonlijk is voor hem’ omvat zichzelf, degenen van zijn familie die hij onderhoudt en de aangelegenheden van zijn verwanten, hen onderhouden en werken voor hun steun. Hij verbood hem om betrokken te raken met de zaak van de massa, om zich bezig te houden met hun interacties, het nemen van enige positie van gezag over hen of om zich in te laten met enig van hun aangelegenheden, want de profeet صلى الله عليه وسلم zei: ‘Verlaat de zaak van de massa.’” ²²⁴⁸

Wat duidelijk is voor mij, is dat het zorgen voor jezelf op verschillende niveaus is, afhankelijk van de mate van afzondering. Deze indruk wordt gegeven door de verwoording van de verschillende *ah'aadieth*:

(a) “Zorg voor de mensen die je het meest nabij zijn en laat de zaak van de massa.”

Sah'ieh' Soenan at-Tirmidzie (Riyadh: Maktabah al-Tarbiyyah al-'Arabie li-Doewal al-Khaliedj, 1988), vol. 2, p. 287; Sho'e'ayb al-Arnaa-oet, e.a., voetnoten bij Ah'mad ibn H'anbal, *Moesned al-Imaam Ah'mad ibn H'anbal* (Beiroet: Moeassasat al-Risaalah, 1999), vol. 28, p. 570. – JZ]

²²⁴⁶ Overgeleverd door Aboe Daawoed, Ah'mad en Ibn Maadjah. ['Abdoel-Qaadir] al-Arnaa-oet zei dat dit een *sah'ieh' h'adieth* is. Zie *Djaami' al-Oesoel*, vol. 10, p. 6.

²²⁴⁷ Overgeleverd door at-Tirmidzie, Aboe Daawoed en Ibn Maadjah. At-Tirmidzie zei dat het *h'asan gharieb* is. Het heeft ondersteunend bewijs wat het versterkt. Zie *Moedjma' az-Zawaa'id*, vol. 7, p. 282.

²²⁴⁸ Al-Khaṭaabee, *al-'Oezlah*, p. 15.

- (b) “Zorg voor de aangelegenheden die jou in het bijzonder aangaan en laat de zaak van de massa.”
- (c) “Zorg voor jezelf en laat de zaak van de massa.”

Dit zijn drie verschillende niveaus waarop iemand voor de bijzondere aangelegenheden zorgt. Deze drie verschillen afhankelijk van de omstandigheden:

Ten eerste: de persoon blijft bij degenen die hem het meest nabij zijn, degenen die dezelfde standpunten hebben dan hij betreffende kwesties van aanbedding, het verspreiden van de religie, het goede bevelen en het slechte beëindigen.

Ten tweede: de persoon blijft bij degenen die direct van belang zijn voor hem, dat wil zeggen, zijn kinderen en familie. Hij zorgt voor hun aangelegenheden, waakt over hen, voedt hen op en draagt hen op om het goede te doen.

Ten derde: de persoon zorgt alleen voor zichzelf. Dit is het hoogste niveau. Dit is wanneer het tijdperk bedorven is geworden en het kwaad groot. Zij zullen degene die tot het goede oproept of het slechte verwerpt niet accepteren.

(3) Afzondering in je hart:

Dit is wanneer de persoon zich fysiek onder de mensen begeeft, maar zijn hart bevindt zich op iets anders dan waar zij zich op bevinden. ‘Aliy ibn Abie Taalib رضي الله عنه heeft gezegd: “Ga om met de mensen door middel van jullie tongen en lichaam en zonder je af van hen met jullie harten en daden. Elk individu zal hebben wat hij verdiende. En op de Dag der Opstanding zal hij zijn met degenen van wie hij houdt.”²²⁴⁹ Een vorm van afzondering met je hart is wat bekend is als *at-toeqiyyah* [een voorzorgsmaatregel van misleiding], wat genoemd is als een uitzondering na het bevel om de ongelovigen niet als vrienden en beschermers te nemen in plaats van de gelovigen. Allah ﷻ zegt:

﴿لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ

فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقْلَةً وَيُحَذِّرْكُمْ اللَّهُ نَفْسَهُ ۗ

وَالِى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿٢٤٩﴾

²²⁴⁹ Overgeleverd door ad-Daarimie.

“Laat de gelovigen niet de ongelovigen nemen als beschermers (helpers) in plaats van de gelovigen. En wie dat doet heeft dan niets meer met Allah te maken, behalve wanneer jullie een gevaar van hen (de ongelovigen) vrezen. ²²⁵⁰ En Allah waarschuwt jullie voor Zichzelf (Zijn bestraffing). En tot Allah is de terugkeer.” ²²⁵¹

Echter, er moet aan twee aspecten voldaan worden voor [de acceptabele] *taqiyyah*:

Ten eerste, het dient verricht te worden met betrekking tot de ongelovigen en niet met iemand anders. At-Tabarie zei: “De *taqiyyah* welke door Allah genoemd is in dit vers is een *taqiyyah* van de ongelovigen en niet van iemand anders.” ²²⁵²

Ten tweede, het dient gerechtvaardigd te zijn op basis van de macht en vijandigheid van de ongelovigen. At-Tabarie merkte op tijdens het uitleggen van de toegestane *taqiyyah*: “Het moet zijn terwijl jullie [leven] onder hun gezag en jullie vrezen voor jullie zelf. Dan tonen jullie hen openlijk loyaliteit terwijl je jullie afkeer verbergen. Jullie moedigen hen niet aan om te doen wat zij volgen aan ongelooft, noch helpen jullie hen tegen enige moslim.” ²²⁵³

De toegestane *taqiyyah* is een vorm van het verbergen van je religie. Maar het verbergen van je religie is één ding, terwijl het openlijk vertonen van een valse religie iets anders is. Het openlijk vertonen van een valse religie en het uitspreken van haar woorden is verboden door de *sharie'ah* behalve onder extreme dwang, [zoals Allah ﷻ zegt]:

﴿ مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ ﴾

“Wie niet gelooft in Allah na zijn geloof (in Hem) - behalve wie daartoe gedwongen wordt en wiens hart gerustgesteld is met *al-imaan* (het geloof)...” ²²⁵⁴

²²⁵⁰ [Wanneer gelovigen vrezen voor hun veiligheid, mogen zij vriendschap tonen tegenover de (vijandige) ongelovigen maar alleen uitwendig, niet inwendig. Moslims die gedwongen en onderdrukt worden, of die door de ongelovigen in gevangenschap zijn genomen en bedreigd worden met de dood of marteling, zijn toegestaan om acceptatie (alleen met hun tong) te uiten van het ongelooft, de incorrecte praktijken en onjuiste geloofsovertuigingen van de ongelovigen terwijl zij een afkeer in hun harten hebben. [Zie o.a. *Het boek over al-imaan (het geloof)*, deel 2: De betekenis van *al-imaan* en zaken die het ongeldig maken, uitgegeven door Uitgeverij Momtazah.] – AY]

²²⁵¹ Soerat Aal 'Imraan (3), aayah 28.

²²⁵² At-Tabarie, *Djaami'oe l-Bayaan*, vol. 3, p. 229.

²²⁵³ At-Tabarie, *Djaami'oe l-Bayaan*, vol. 3, p. 228. Zie ook Ibn Taymiyyah, *Minhaadj as-Soennah*, vol. 6, p. 424.

²²⁵⁴ Soerat an-Nah'l (16), aayah 106.

Dit dient gedaan te worden in overeenstemming met de *sharie'ah* voorwaarden waar aan voldaan moet worden.²²⁵⁵

Dit toont aan dat de alom bekende *taqiyyah* van de Raafidhah [Shie'ah] en vergelijkbare afgedwaalde groepen, betreffende wat is overgeleverd van Djafar as-*Saadiq*²²⁵⁶, dat hij zei: “*At-Toeqiyyah* is mijn religie en de religie van mijn vader. Er is geen geloof voor degene die geen *taqiyyah* heeft,” niet behoort tot de toegestane *taqiyyah*. Waarlijk, het is niets behalve een vorm van hypocrisie en liegen. Ibn Taymiyyah zei: “*Toeqiyyah* is niet voor mij om te liegen of te spreken met mijn tong wat niet in mijn hart is. Dat is hypocrisie. In plaats daarvan doe ik wat ik kan doen, zoals in de *Sah'ieh'* van de profeet ﷺ: ‘Eenieder van jullie die een kwaadaardigheid ziet, dient het dan te veranderen met zijn hand. Als hij niet in staat is om dat te doen, dan [dient hij het te veranderen] met zijn tong. En als hij daar niet toe in staat is, dan [dient hij het te veranderen] met zijn hart. En dat is het kleinste [effect van] geloof.’ De gelovige, als hij onder de ongelovigen en het kwade volk is, is niet gedwongen om zich in te spannen met zijn hand als hij daar niet toe in staat is. Echter, als hij kan, dan doet hij dit met zijn tong. Anders doet hij dit met zijn hart. Maar daarnaast liegt hij niet, noch zegt hij iets wat niet in zijn hart is. Ofwel hij vertoont zijn religie of verbergt het. Op dat zelfde moment is hij niet altijd in overeenstemming met hun religie. In feite is zijn doel om te zijn zoals de gelovige van de mensen van de Farao [die zijn geloof verborg]... Hij ging niet akkoord met hen betreffende alles van hun religie terwijl hij niet loog, noch sprak met zijn tong wat niet in zijn hart was. In plaats daarvan hield hij zijn geloof gewoonweg verborgen.”²²⁵⁷

Sharie'ah voorwaarden waar aan voldaan moet worden voor afzondering:

De afzondering waarvan de wettigheid in het hiervoor gaande is bevestigd, heeft bepaalde parameters en voorwaarden waar aan voldaan moet worden. Zo ver ik weet, zijn zij als volgt:

²²⁵⁵ Zie Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 12, p. 311.

²²⁵⁶ Hij was Aboe 'Abdillaah Djafar ibn Moh'ammed al-Baaqir ibn 'Aliy Zayn al-'Aabidien, van de Hashimie clan van de Qoeraysh stam. Hij werd ook wel as-*Saadiq* genoemd. Hij was een van de twaalf imaams en een van de meest belangrijke van de volgelingen [*taabi'ien*]. Hij heeft een voorname plaats met betrekking tot kennis en hij was dapper en stond ronduit achter de waarheid. Hij studeerde onder een aantal geleerden, waaronder Maalik en Aboe H'aniefah. Hij overleed in 148 H. Zie Aboe Noe'aym, *H'ilyat al-Awliyaa-e*, vol. 3, p. 192; *al-A'laam*, vol. 2, p. 126.

²²⁵⁷ Ibn Taymiyyah, *Minhaadj as-Soennah*, vol. 6, p. 424.

(1) De afzondering mag geen reden zijn voor het tekortschieten in het verrichten van enige *sharie'ah* verplichting. Deze voorwaarde is aangegeven in de volgende *ah'aadieth*:

(a) De *h'adieth* van 'Abdoellaah ibn 'Amr ibn al-'Aas ؓ, waarin de boodschapper van Allah ﷻ gezegd heeft:

«خذ ما تعرف و دع ما تنكر.»

“Accepteer wat je weet [en goedkeurt] en neem afstand van wat je niet weet [en veroordeelt].” ²²⁵⁸

Hier verdeelde hij de zaken van de religie in twee categorieën. Hij zei: “Accepteer wat je weet,” dit is een zinspeling op iets dat zij beiden [de profeet ﷺ en degene waar hij tegen sprak] kennis over hadden. Wat zij wisten waar hij naar verwees, is de rechten van de bestuurders en wat betrekking op hen heeft betreffende de aangelegenheden van het geloof, zoals het verrichten van het gebed achter hem, het betalen van de *zakaah* enzovoort van hun andere rechten. Vervolgens zei hij: “En neem afstand van wat je niet weet,” en dit is een verwijzing naar wat erna plaatsvond aan *fitan* [die onbekend waren voor hen in de tijd van de profeet ﷺ]. ²²⁵⁹ Zelfs wanneer men zich afzonderd en in diens huis blijft, dient men de verplichte daden te onderhouden en men kan ze niet verlaten vanwege de afzondering.

(b) Aboe Hoerayrah ؓ zei: “Wij waren op een militaire expeditie met de boodschapper van Allah ﷻ. We passeerden een ravijn met een bron heerlijk water. Een van de mensen zei: ‘Als we ons in deze ravijn zouden afzonderen van de mensen. Maar ik zal dat niet doen totdat ik het tegen de boodschapper van Allah ﷻ verteld heb.’ De boodschapper van Allah ﷻ zei tegen hem:

«لا تفعل فإن مقام أحدكم في سبيل الله أفضل من صلاته ستين عاما. ألا تحبون أن يغفر الله لكم و يدخلكم الجنة، اغزوا في سبيل الله، من قاتل في سبيل الله فواق ناقة وجبت له الجنة.»

‘Doe dat niet. De plaats van eenieder van jullie op het pad van Allah is beter dan zijn gebed in zijn huis gedurende zeventig jaar. Houden jullie er niet van dat Allah jullie vergeeft en jullie het Paradijs laat binnengaan? Vecht omwille van Allah. Eenieder

²²⁵⁸ Overgeleverd door Aboe Daawoed, Ah'mad en Ibn Maadjah. ['Abdoel-Qaadir] al-Arnaa-oet zei dat dit een *sah'ieh' h'adieth* is. Zie *Djaami' al-Oesoel*, vol. 10, p. 6.

²²⁵⁹ Zie al-Khattaabie, *al-'Oezlah*, p. 14-15.

die vecht op de weg van Allah de [hoeveelheid tijd wat nodig is] om een schaap eenmaal te melken, het Paradijs is verplicht voor hem.”²²⁶⁰

In deze *h'adieth* verbood de profeet ﷺ die metgezel om zichzelf af te zonderen van de mensen en om de *djihaad* te verlaten. De afzondering is alleen toegestaan als iemand niet in staat is om de *djihaad* te verrichten. De regelgevingen verschillen afhankelijk van de verschillende omstandigheden of verschillende tijden. Als de tijd slecht is geworden en er is geen *djihaad*, dan is afzondering toegestaan.”²²⁶¹

(c) De profeet ﷺ zei in de *h'adieth* van Aboe Sa'ied al-Khoedrie ؓ:

«ثم رجل معتزل في شعب من الشعاب يعبد ربه، و يدع الناس من شره.»

“Dan een man in afzondering in een van de bergpassen die Allah vreest; hij aanbidt zijn Heer en redt de mensen van zijn kwaad.”²²⁶²

Deze *h'adieth* verduidelijkt dat hij zijn verplichtingen nakomt. Zijn afzondering is slechts vanwege een specifieke reden.

(d) Aboe Dardaa-e ؓ verhaalde dat Allah's boodschapper ﷺ zei:

«ما من ثلاثة في قرية و لا بد و لا تقام فيهم الصلاة إلا استحوذ عليهم الشيطان. فعليك بالجماعة فإنما يأكل الذئب من الغنم القاصية.»

“Er zijn geen drie [personen] in een dorp of woestijn en zij verrichten het gebed niet, of satan heeft beheersing over hen. Houd je aan het gemeenschappelijke [gebed] want de wolf eet het van de groep af geraakte dier.”²²⁶³

²²⁶⁰ [Eerder al besproken. Ah'mad Shaakir gaf aan dat de keten ervan *h'asan* is. Al-Albaanie heeft het ook als *h'asan* geclassificeerd. Zie Ah'mad Shaakir, voetnoten bij Ah'mad ibn H'anbal, *al-Moesned* (Cairo: Daar al-H'adieth, 1995), vol. 9, p. 303; Moh'ammed Naasir ad-Dien al-Albaanie, *Sah'ieh' Soenan at-Tirmidzie* (Riyadh: Maktabah al-Tarbiyyah al-'Arabie li-Doewal al-Khaliedj, 1988), vol. 2, p. 129. – JZ]

²²⁶¹ Zie Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 11, p. 232; Rashied Ah'mad al-Kankoehie, *al-Kawakoeb al-Doerie 'ala Djami' at-Tirmidzie*, vol. 2, p. 233.

²²⁶² Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Aboe Daawoed, at-Tirmidzie, an-Nasaa-ie, Ibn Maadjah en Ah'mad. At-Tirmidzie noemde het *h'asan sah'ieh'*. [We dienen op te merken dat de exacte verwoording hierboven van Ah'mad is. – JZ]

²²⁶³ Overgeleverd door Aboe Daawoed, an-Nasaa-ie, Ah'mad en al-H'aakim, die zei dat de keten ervan *sah'ieh'* is, hoewel al-Boekhaarie en Moeslim het niet overgeleverd hebben en ad-Dzahabie was het met hem eens. An-Nawawie verklaarde het *sah'ieh'* in *al-Madjmoe'* (vol. 4, p. 183).

Deze *h'adieth* waarschuwt over het niet onderhouden van het gebed voor een groep in het dorp of de woestijn.

De metgezellen van de profeet ﷺ begrepen dit. Hoewel sommige van hen de *fitnah* en burgeroorlog vermeden, vervulden zij hun verplichte daden op de meest complete en beste manier. "Ibn 'Oemar was de meest strenge onder de metgezellen betreffende het vermijden van de *fitnah* en hij waarschuwde de mensen het meest om er aan deel te nemen. Hij leefde tot aan de *fitnah* van Ibn az-Zoebayr en hij vocht niet met hen, noch verdedigde hij hen. Maar hij was aanwezig bij de gebeden met hen. Als hij een gebed miste, verrichtte hij het met al-H'adjaadj. Hij zei: 'Als zij ons oproepen tot Allah, beantwoorden wij hun oproep. Als zij ons oproepen tot satan, nemen wij afstand van hen.'" ²²⁶⁴

De geleerden die de voorkeur gaven aan afzondering, gaven aan dat wat zij bedoelden met afzondering niet betekende het verlaten van de gezamenlijke gebeden of de vrijdaggebeden en het niet vervullen van de rechten van aanbedding en andere rechten. Dit behoort niet tot de rechten van een moslim om te verlaten. ²²⁶⁵

- (2) De reden voor de afzondering dient een wettig toegestane reden te zijn. Bijvoorbeeld, iemand kan zichzelf niet van de moslims afzonderen op grond van zijn eigen verklaring dat zij ongelovigen zijn. Dit zal slechts het geval zijn als de verklaring van ongelof aan alle voorwaarden en parameters, die we eerder hebben besproken, voldoet.
- (3) Degene die de situatie uitmaakt en de toelaatbaarheid van afzondering in een bepaald geval afkondigt, dient te beschikken over zowel (a) kennis van de *sharie'ah* bewijzen en hun principes, en (b) inzicht betreffende de heersende werkelijkheid. Degene die deze twee aspecten combineert is in staat om de behoefte te beoordelen en de regelgeving te verduidelijken.
- (4) Jezelf afzonderen is niet verplicht. In plaats daarvan is het iets dat de *sharie'ah* toestaat tijdens perioden van *fitnah* waarin waarheid en valsheid verwarrend zijn geworden. Maar het kan de status van verplichting bereiken afhankelijk van de omstandigheden van het

²²⁶⁴ Al-Khattaabee, *al-'Oezlah*, p. 21. Hij geeft de keten voor Ibn 'Oemar's uitspraak op p. 21.

²²⁶⁵ Zie al-Khattaabee, *al-'Oezlah*, p. 11-12.

geval. Dit wordt aangeduid door de *h'adieth* van Ibn 'Oemar رضي الله عنه waarin de profeet ﷺ zei:

«المسلم إذا كان مخالطاً للناس و يصبر على أذاهم خير من المسلم الذي لا يخالط الناس و لا يصبر على أذاهم.»

“De moslim die zich onder de mensen begeeft en hun kwaad geduldig verdraagt is beter dan de moslim die zich niet onder de mensen begeeft en hun kwaad geduldig verdraagt.” ²²⁶⁶

Deze *h'adieth* toont aan dat degene die geduldig is met het kwaad van de mensen terwijl hij zich nog steeds onder hen begeeft, beter is dan degene die zich afzondert omdat hij overmand wordt door het kwaad van de mensen en niet in staat is om het geduldig te verdragen. Daarom is het niet correct om de mensen te dwingen om zich af te zonderen en om dit iets verplicht voor hen te maken. ²²⁶⁷

In het licht van de [voornoemde] teksten, kunnen we nu de grens van extremisme uitleggen wanneer het aankomt op jezelf afzonderen. Het is samengevat in de volgende punten:

- (1) Jezelf afzonderen van de samenleving zonder een *sharie'ah* rechtvaardiging – zoals wanneer sommige mensen zich afzonderen na het verklaren van anderen als ongelovigen hoewel zij daar geen *sharie'ah* bewijs voor hebben – is een vorm van extremisme in de religie en dit overschrijdt de grenzen die door Allah ﷻ bepaald zijn.
- (2) Overdrijven in de redenen achter de afzondering is ook een vorm van extremisme in de religie. Dit is, bijvoorbeeld, wanneer mensen zichzelf afzonderen van boosdoeners en zondaars, zoals degene die zich van de ongelovigen afzondert, of zoals de afzondering tijdens de dagen van *fitnah*.
- (3) Jezelf afzonderen op een manier zoals dat niet beschreven is in de *sharie'ah*, of op een manier die in tegenspraak is met de wet, is een vorm van extremisme in de religie. Een voorbeeld van dien aard is de afzondering met het hart, of wat *taqiyyah* genoemd wordt.

²²⁶⁶ Overgeleverd door at-Tirmidzie, al-Boekhaarie in *al-Adab al-Moefrad* en Ah'mad. Ibn H'adjar zei dat de keten ervan *h'asan* is. Zie Shoe'ayb al-Arnaa-oetj en as-Shaawiesh, voetnoten bij *Sharh' as-Soennah*, vol. 13, p. 163.

²²⁶⁷ Tijdens het presenteren van de bewijzen betreffende deze kwestie, haalde ik voordeel uit wat Salmaan al-'Awdah schreef in zijn proefschrift *Ghoerbah al-Islaam wa Ah'kaamoehaa*.

- (4) Als de afzondering iemand leidt naar het veronachtzamen van de *sharie'ah* verplichtingen, dan is dat ook een vorm van extremisme, zoals wanneer iemand zich van de mensen afzonderd in hun gezamenlijke gebeden en vrijdaggebeden.
- (5) Afzondering verplicht maken voor de mensen en het bevestigen als een algemeen principe voor iedereen, is ook een vorm van extremisme.

Na het bestuderen van de hedendaagse situatie, zien we dat sommigen van de tijdgenoten het principe volgden van het verklaren van anderen als ongelovigen zonder te kijken naar de relevante *sharie'ah* vertakkingen en resultaten. Nadat deze informatie en die vertakkingen gepresenteerd werden aan degenen die anderen als ongelovigen verklaarden, werden zij verzocht om hun houding tegenover die zaken te verklaren, omdat dit begrijpelijke resultaten zijn van het principe van het verklaren van anderen als ongelovigen. Die mensen hadden een meningsverschil betreffende dat punt en vielen in twee groepen uiteen. Beide groepen waren het eens dat zij zich nu dienden af te zonderen en zich af moesten splitsen [van de rest van de samenleving]. Maar zij verschilden van mening betreffende hoe die afzondering en afscheiding gedaan moest worden. Zij vielen in twee groepen uiteen:

- (1) De eerste groep koos voor wat zij noemden een emotionele/psychische afscheiding.
- (2) De tweede groep koos voor een volledige afscheiding.²²⁶⁸

Ik zal nu deze twee benaderingen uitleggen:

Ten eerste: de emotionele afscheiding

De betekenis van “een emotionele afscheiding” is waarbij zij naast de moslims blijven in hun aanbedding en sociale interacties terwijl zij geloven dat die moslims ongelovigen zijn, maar zonder dat zij dit geloof bekend maken.²²⁶⁹

Zij leggen dit uit door te zeggen dat we in een periode van onderdrukking en zwakte verkeren. Het is, zoals zij beweren, een eigenschap dat van toepassing is op de Mekkaanse periode waarin het toegestaan was om te trouwen met polytheïstische vrouwen. Zij

²²⁶⁸ Zie al-Bahinsaawie, *al-H'oekmoe wa Qadhiyah Tekfier al-Moeslim*, p. 34-35.

²²⁶⁹ Ibid., p. 16.

beweren dat deze [huidige] periode is zoals die Mekkaanse periode, een periode van zwakte en onderdrukking.²²⁷⁰

Een van de voorstanders²²⁷¹ van het principe van emotionele afscheiding gaf aan tijdens het uitleggen van de beredenering achter deze mening: “Er is een noodzakelijkheid voor de [islamitische] beweging om de opinies van degene onder het volk die bidt te overwegen. Het verklaren dat hij een ongelovige is, zal hem choqueren [en we kunnen dat op dit moment niet doen]. Daarom passen we het principe van een emotionele afscheiding toe.”²²⁷²

Men kan enkele van de afwijkende ideeën van de mensen van emotionele afscheiding in het volgende samenvatten:

- (1) Men bidt achter de *imaam* met de uiterlijke vorm terwijl hij inwendig de intentie heeft om afzonderlijk te bidden. Een van de voorstanders van deze mening zei: “We bidden achter hen op slechts een uitwendig niveau. Dit geschiedt waarbij eenieder van ons de intentie heeft om alleen te bidden hoewel hij in gemeenschap bidt. Hij volgt de *imaam* in zijn uiterlijke handelingen en hij staat en zit [met de *imaam*]. Maar in zijn gedachte volgt hij hem niet omdat hij niet de intentie had om achter hem te bidden. We dienen ons van hem en zijn bijeenkomst af te scheiden in onze zielen door een emotionele/psychische afscheiding.”²²⁷³
- (2) Het is toegestaan om te liegen en iets te vertonen dat in tegenspraak is met hun geloofsovertuigingen. Zij mogen een huwelijkscontract in stand houden hoewel zij geloven dat die vrouwen ongelovigen zijn.²²⁷⁴
- (3) Zij vermeden het verkondigen van een oordeel van ongeloof over de mensen. Zij zeiden: “Wat voor ons belangrijk is, is niet het uiten van een *fiqh*-oordeel over de mensen. Het is verplicht om dat op dit moment te vermijden om de mensen niet tegen ons op te zetten, omdat zij incorrecte uitspraken van rechtsgeleerden als bewijs gebruiken, of zij gebruiken ze op verkeerde manieren.”²²⁷⁵
- (4) Een deel van deze afscheiding was wat zij noemden “de beweging volgens het begrip.” De beweging volgens het begrip veronderstelt

²²⁷⁰ Ibid., p. 16. Deze opvatting zal zodadelijk weerlegd worden.

²²⁷¹ Hij was sheikh ‘Aliy Abdoeh Ismaa’iel, een afgestudeerde van de Azhar [Universiteit in Cairo]. Hij herriep dit standpunt nadat hij de belangrijkste voorstander ervan was. Zie al-Bahinsaawie, *al-H’oekmoe wa Qadhiyah Tekfier al-Moeslim*, p. 42 en 178.

²²⁷² Zie al-Bahinsaawie, *al-H’oekmoe wa Qadhiyah Tekfier al-Moeslim*, p. 35.

²²⁷³ Zie al-Bahinsaawie, *al-H’oekmoe wa Qadhiyah Tekfier al-Moeslim*, p. 35.

²²⁷⁴ Zie al-Bahinsaawie, *al-H’oekmoe wa Qadhiyah Tekfier al-Moeslim*, p. 178.

²²⁷⁵ Ibid., p. 38.

dat elk individu behandeld dient te worden in overeenstemming met waarvoor hij voorbereid is. Hoe dan ook, het ongeloof van de massa wordt slechts door een paar geselecteerden verduidelijkt.²²⁷⁶

Samengevat, de drijvende kracht achter de benadering volgens de emotionele afscheiding is “het omgaan met een [lid van een] samenleving op een uiterlijk niveau alsof hij een moslim is, terwijl men zich van hem dient af te scheiden op een innerlijk [psychologisch] niveau. Dit is een noodzakelijkheid van het geloof dat hij een ongelovige is en het is verplicht om hem te bestrijden en om hem schade te berokkenen.”²²⁷⁷

Ten tweede: de volledige afscheiding (of de absolute afscheiding)

De tweede benadering impliceerde een volledige afscheiding van de samenleving. Maahir Bakrie schreef aan het einde van zijn boek *al-Hidjrah*: “Dat is de *hidjrah*. Maar wat is de toestand van de moslims daarvoor? Wat dienen zij te doen in de periode vóór de *hidjrah*? Tijdens deze periode hebben de moslims belangrijke taken die zij zullen trachten te vervullen. Deze omvatten afscheiding van de ongelovigen zo goed als men kan en volgens de inspanningen die zij kunnen verrichten betreffende elke kwestie.

Betreffende kwesties van aanbedding zullen de moslims niet aanwezig zijn op de plaatsen van aanbedding van de mensen van *djaahiliyyah* waarin zij liegen over Allah, verbergen wat Allah geopenbaard heeft, andere goden naast Allah aanroepen, de waarheid verwarren met valsheid en zij valselijk beweren dat zij de dragers van de Islaam zijn. Evenzo zal men niet met hen bidden, zelfs niet buiten die plaatsen van aanbedding. De moslims dienen nooit iemand van de mensen van *djaahiliyyah* te volgen in het gebed, degenen die valselijk beweren dat zij bij de Islaam aangesloten zijn.

Met betrekking tot de denkwijze en opvattingen van de moslims, zij dienen niet afgeleid te worden anders dan van het Boek van Allah en de *Soennah* van Zijn profeet ﷺ. Zij isoleren zichzelf op die manier van de opvattingen van de kwade *djaahiliyyah* en valse geloofsovertuigingen. Betreffende het gedrag zijn zij absoluut anders dan de manieren van de ongelovigen onder de mensen van *djaahiliyyah* m.b.t. hoe zij eten, drinken, staan, zitten, wat zij doen wanneer zij bezig zijn of wanneer zij vrij zijn, betreffende de tijd dat zij slapen of wanneer zij wakker zijn, betreffende hun manieren en gedrag. De moslims proberen betreffende

²²⁷⁶ Ibid., p. 178.

²²⁷⁷ Ibid., p. 179.

alles, terwijl zij nog steeds in de *djaahilie* maatschappij zijn, zo veel als mogelijk is anders te zijn dan de polytheïsten.”²²⁷⁸

Shoekrie Moestafa benadrukte dat hij en zijn groep niet in [alleen maar] een emotionele afscheiding geloven. Hij gaf aan: “Wij volgen niet de opvatting van wat een emotionele afscheiding en vervolgens een gedragsmatige afscheiding genoemd wordt. Wij geloven niet in die stappen. In feite verwerpen wij het zeer. We zijn niet op de hoogte van een tijdsbestek tussen de twee. Waar wij in geloven is de verplichting om zowel een emotionele en gedragsmatige afscheiding te volgen vanaf de eerste dag dat men de mogelijkheid heeft en om te streven op een manier welke niet schadelijk is voor ons uiteindelijke doel en onze uiteindelijke fase.”²²⁷⁹

Om te ontsnappen aan de puinhoop waar zij zich in bevonden vanwege hun uitspraak dat de mensen ongelovigen zijn en dat het verplicht is om van hen af te scheiden, en vanwege het feit dat zij niet in staat waren om zich af te scheiden van de mensen en niet met hen te leven, gaven zij aan dat het verplicht is om zich in stappen van de mensen af te scheiden. Shoekrie Moestafa zei: “Hoewel we de verplichting van afscheiding en onafhankelijkheid accepteren, weten we dat we op dit moment nog steeds niet afgescheiden zijn, noch onafhankelijk... Het is een vereiste voor ons om Allah's verordening en ons besluit te accepteren²²⁸⁰ door bij de ongelovigen te blijven, in hun land of in het land met hen, kopen en verkopen met hen, prediken en hen uitnodigen... In feite dienen wij de beste van hen te zijn betreffende gedrag, de beste betreffende het onderhouden van de familiebanden en de grootste van hen betreffende het dragen van verantwoordelijkheden en het verdragen van tegenspoeden.”²²⁸¹ Zij ondersteunen hun standpunt met een aantal voorvallen in het leven van de profeet ﷺ, waaronder zijn intieme vriendschap en sterke banden met zijn oom Aboe *Iaalib*²²⁸² en het verhaal van de jonge jongen toen de profeet ﷺ naar *Ia-if* ging en andere incidenten.²²⁸³ Shoekrie zei: “Hoewel we

²²⁷⁸ *Kitaab al-Hidjrah*, p. 97.

²²⁷⁹ Shoekrie Moestafa, *Kitaab al-Khilaafah*, vol. 3, p. 20.

²²⁸⁰ [De oorspronkelijke tekst van Moestafa schijnt hier, zoals de schrijver zelf naar voren brengt, een fout te bevatten. Het bovenstaande is een interpretatie van wat hij waarschijnlijk bedoelde. En Allah weet het best. – JZ]

²²⁸¹ *Kitaab al-Khilaafah*, vol. 3, p. 21.

²²⁸² Hij was Abd Manaf ibn 'Abdoel-Moetalib ibn Haashim van de Qoeraysh. Hij was de oom van de profeet ﷺ en degene die hem opvoedde en steunde. Hij was een welbespraakte en intelligente spreker. Hij had een handelsonderneming en reisde soms met zijn karavanan mee. De profeet ﷺ nodigde hem uit tot de Islaam maar hij vreesde de bespottung van zijn mensen en hij overleed in een staat van *koefr*, drie jaar vóór de *hidjrah*. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 15, p. 68; *al-A'laam*, vol. 4, p. 166. [Zie ook Akbar Shah Najeebabadi, *Geschiedenis van de Islaam*, deel 1, hoofdstuk 2: “De profeet Moh'ammed ﷺ”, o.a. paragraaf: “Het jaar van verdriet”, Uitgeverij Momtazah. – AY]

²²⁸³ Zie *al-Khilaafah*, vol. 3, p. 21.

geloven in de verplichting om onszelf te onderscheiden en op een dag af te scheiden van de ongelovigen, staan we het benaderen van dat onderscheid niet toe vóór de verordening van Allah voor ons en de verantwoordelijkheden die Hij op onze schouders heeft geplaatst om de boodschap te verkondigen en [de mensen] te adviseren.”²²⁸⁴

Shoekrie beklemtoonde ook dat hun opvatting om alle mensen op de beste manier te behandelen – de ongelovigen in hun opvatting – niet betekent het gelijkstellen van een moslim aan een ongelovige. Hij gaf aan: “Dit alles en meer geloven wij, met betrekking tot het omgaan met de mensen terwijl wij ons onder hen bevinden. Maar wij geloven niet dat deze goede omgang met de mensen betekent dat er uiteindelijk enige gelijkheid is tussen de gelovige en de ongelovige.”²²⁸⁵
Gebaseerd op hun opvatting betreffende een absolute afscheiding, geloven zij ook in:

- (1) Het wegblijven van de moskeeën en er niet in bidden aangezien, zoals zij beweren, zij *djaahiliyyah*-plaatsen van aanbidding zijn.
- (2) Sommige van de mensen die geloven in deze volledige afscheiding, lieten hun moeders en zusters die al getrouwd waren, zonder enig proces van scheiding trouwen [met nieuwe echtgenoten], omdat zij beweerden dat hun [oude] echtgenoten ongelovigen waren.²²⁸⁶
- (3) Migratie naar de bergen en open vlakten.²²⁸⁷

Ten derde: het bewijs voor de afscheiding

De basis voor de opvatting dat het verplicht is om jezelf van de tegenwoordige maatschappijen af te scheiden, is het geloof dat zij ongelovige en *djaahilie* samenlevingen zijn. Daarom gebruiken zij ook als bewijs wat vermeld is in de Qor-aan over de verhalen van de profeten en hun afscheiding van hun volken, zoals de verhalen van Abraham عليه السلام en Mozes عليه السلام en wat genoemd is betreffende de afzondering van de mensen van de Grot. Zij gebruiken ook enkele *ah'aadieth* als bewijs, zoals de *h'adieth* van H'oedzayfah ibn al-Yamaan, waarin de boodschapper van Allah ﷺ zei:

«فاعتزل تلك الفرق كلها.»

“Onttrek je aan en blijf weg bij al die sekten.”²²⁸⁸

²²⁸⁴ Ibid., vol. 3, p. 25.

²²⁸⁵ Ibid., vol. 3, p. 26.

²²⁸⁶ Zie al-Bahinsaawie, *al-H'oekmoe wa Qadhiyah Tekfier al-Moeslim*, p. 113.

²²⁸⁷ Dit zal zodadelijk gedetailleerder besproken worden.

Ten vierde: bespreking van en kritiek op hun bewijs

- (1) De uitspraak dat de mensen allemaal ongelovigen zijn en dat de samenleving volledig *djaahillie* is, is onjuist [zoals eerder is verduidelijkt]. Daarom is hetgeen wat hier op gebaseerd is, dat het verplicht is om de mensen te verlaten en je zelf af te zonderen, ook onjuist, omdat hetgeen dat gebaseerd is op een onjuiste vooronderstelling zelf ook onjuist is.
- (2) Er zijn specifieke redenen om jezelf af te zonderen van de mensen, zoals eerder is uitgelegd. Het toestaan van de afzondering van de tegenwoordige maatschappij omdat het ongelovig is, is incorrect. Het kan echter toegestaan zijn voor bepaalde personen om zich af te zonderen wanneer het omgaan met de mensen, in hun bepaalde gevallen, een oorzaak wordt dat hun religie wordt geschaad. Dit is echter een relatieve kwestie en men kan het niet een algemene bepaling voor alle mensen maken.
- (3) De toegestane afzondering heeft een bepaalde vorm, zoals eerder is verduidelijkt. Maar de emotionele/psychische afscheiding is een vorm van geheime afscheiding. Het is niet meer dan de *taqiyyah* [veinzen, huichelen, verbergen] waar de Shie'ah toe oproept. Dit alles is hypocrisie en liegen.
- (4) Het toestaan van de emotionele afscheiding op basis van de bewering dat we in een verzwakte toestand of in een Mekkaans tijdperk leven is ook een onjuist argument. Dit zal later gedetailleerder besproken worden.
- (5) Hun uitvloeisel, gebaseerd op hun concept van emotionele afscheiding, dat men bidt in de moskeeën met de *imaam* met de intentie om alleen te bidden als een individu, is ook fout. Waarlijk, zo'n gebed is ongeldig op grond van de volgende redenen:
  - (a) Een dergelijke daad is een vorm van het bespotten van het gebed en het kleineren van de status.
  - (b) In werkelijkheid bidt die persoon in het gebed niet als een individu, noch als een volgeling van de *imaam*. Het volgen van de *imaam* in het buigen, knielen en begroeten, sluit hem uit van degene die het gebed alleen verricht. Maar zijn intentie om alleen te bidden sluit hem uit van degene die de *imaam* volgt. In

de regelgevingen betreffende het gebed is er niet iets zoals een tussenliggende positie tussen het bidden achter een *imaam* in een gezamenlijk gebed en het individueel bidden op jezelf.²²⁸⁹

- (c) De persoon die als een individu bidt achter de *imaam*, volgt feitelijk de *imaam* in enkele handelingen van het gebed terwijl hij gelooft dat de *imaam* een ongelovige is. Het is niet toegestaan om een ongelovige te gehoorzamen in enig *sharie'ah* aangelegenheid zoals het gebed.

Meest belangrijk, het gebed dat op die manier verricht wordt, wordt zo verricht gebaseerd op de bewering van ongeloof voor iemand terwijl zij geen bewijs van de *sharie'ah* hebben dat hij werkelijk een ongelovige is.

- (6) Het ongeloof [of afvalligheid] van een echtgenote staat onder geen enkele omstandigheid toe om met haar te leven, zoals Allah ﷻ zegt:

﴿وَلَا تُمْسِكُوا بِعِصَمِ الْكَوَافِرِ﴾

“...En houd niet vast aan huwelijksbanden met de ongelovige vrouwen...”²²⁹⁰

Evenzo staat het ongeloof van degene die een dier slacht niet toe om het te consumeren, behalve in het geval van de mensen van het Boek. Er is niets in de *sharie'ah* dat als bewijs dient voor een emotionele afscheiding dat toestaat wat Allah verboden heeft.

- (7) Het laten trouwen van iemands getrouwde moeder of zus zonder een scheiding op grond van hun bewering dat de [oude] echtgenoot een ongelovige is, is waarlijk een grote misdaad, omdat:
- (a) Dit gebaseerd is op hun bewering dat de echtgenoot een ongelovige is, hoewel zij het *sharie'ah* bewijs tegen hem niet hebben bevestigd.
- (b) De regelgeving betreffende afvalligheid en de ongeldigheid van een huwelijkscontract niet wordt overgelaten aan individuen onder de mensen. In plaats daarvan is het aan de bestuurder en zijn vertegenwoordigers in de islamitische rechtbank. Als deze kwestie vrij en open gelaten zou worden, dan zou dat leiden tot groot onheil en kwaad.

²²⁸⁹ Zie al-Bahinsaawie, *al-H'oekmoe wa Qadhiyah Tekfier al-Moeslim*, p. 43.

²²⁹⁰ Soerat al-Moemtah'anah (60), aayah 10.

- (c) Een huwelijk in die vorm leidt naar kwaadaardigheden, beschuldiging van overspel, het mengen van bloedverwantschappen en verwarring in de samenleving.²²⁹¹
- (8) De uitspraak dat het verboden is om in de moskeeën te bidden omdat zij *djahillie* plaatsen van aanbidding zijn is onjuist, zoals eerder is uitgelegd.
- (9) Een van de duidelijke tekenen van de mensen van extremisme en afwijkingen is dat hun opvattingen tegenstrijdig zijn en daarom moeten zij vaak hun toevlucht nemen tot uitzonderingen. Bijvoorbeeld, degenen die de samenleving een ongelovige samenleving verklaarden, moesten hun toevlucht nemen tot het [recentelijk bedachte en verwerpelijke] concept van een emotionele afscheiding of een afscheiding in stappen. Zij deden dat om de puinhoop te ontvluchten waar zij zichzelf in bevonden. Een onvermijdelijk gevolg van hun verklaring van ongelof voor de anderen is dat huwelijken ongeldig worden, de familiebanden verbroken worden enzovoort.
- (10) De *h'adieth* van H'oedzayfah...

«فاعتزل تلك الفرق كلها.»

“Onttrek je aan en blijf weg bij al die sekten”²²⁹²

...heeft betrekking op een tijd wanneer de waarheid onduidelijk wordt en men het niet kan waarnemen. Bovendien is de afzondering die de profeet ﷺ adviseerde aan H'oedzayfah niet op de manier zoals dat zij [de extremisten] bepleiten. Dat is ook al eerder verduidelijkt.

²²⁹¹ Zie al-Bahinsaawie, *al-H'oekmoe wa Qadhiyah Tekfier al-Moeslim*, p. 113-115.

²²⁹² Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim en Aboe Daawoed.

Extremisme met betrekking tot *hidjrah* (emigreren van) de samenlevingen

De betekenis van *hidjrah* (الهجرة)

De Arabische letters *haa-e* (هـ), *djiem* (ج) en *raa-e* (ر) vormen twee correcte basiswoorden. Ibn Faaris heeft gezegd: “Een van hen duidt op ‘het uit elkaar gaan, vervreemding,’ terwijl het andere duidt op ‘iets versterken, binden.’”²²⁹³

Van het eerste komt *hadjr*, wat het tegenovergestelde betekend van verbinden, het onderhouden van banden, en [met dezelfde betekenis] *hidjraan*.

Wanneer een volk een land *haadjir* voor een ander land, betekent dit dat zij het eerste verlaten voor het tweede²²⁹⁴ [zoals de betekenis van het Nederlandse woord ‘emigreren’]. Ibn H’adjar zei: “Het maken van *hidjrah* naar iets, betekent het er naar toe gaan vanuit iets anders.”²²⁹⁵

Toen Ibn H’adjar de definitie van *hidjrah* vanuit een *sharie’ah* oogpunt gaf, gaf hij aan: “Het is het verlaten van iets dat Allah verboden heeft verklaart. In de Islam is het in twee vormen. De eerste vorm is het vertrekken van een land van angst naar een land van veiligheid, zoals in de twee *hidjrah*’s naar Abbyssinië [Ethiopië] en het begin van de *hidjrah* van Mekkah naar al-Medienah. De tweede vorm is het verlaten van een land van *koefr* naar het land van de Islam. Dat was nadat de profeet ﷺ zich in al-Medienah gevestigd had en de moslims die in staat waren om daar naar toe te migreren.”²²⁹⁶

Een aantal geleerden gaf zelfs nog een specifiekere definitie dan dat. Ibn al-‘Arabie zei: “*Hidjrah* is het verlaten van *daaroe l-h’arb* om te gaan naar de *daar* van de Islam.”²²⁹⁷ Ibn Qoedaamah gaf een vergelijkbare definitie.²²⁹⁸

²²⁹³ Moe’djam Maqaayies al-Loeghah, onderwerp هجر.

²²⁹⁴ Ibid.

²²⁹⁵ Ibn H’adjar, *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 1, p. 16.

²²⁹⁶ Ibid.

²²⁹⁷ Geciteerd van Ibn H’adjar, *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 6, p. 39.

²²⁹⁸ *Al-Moeghnie*, vol. 10, p. 513. Zie ook de definitie van Ibn al-Athier, *Djaami’ al-Oesoel*, vol. 2, p. 565.

De regelgeving met betrekking tot de *hidjrah*

Aan het begin van de Islaam ²²⁹⁹ was de *hidjrah* verplicht voor iedereen die de Islaam aanvaarde, vanwege het kleine aantal moslims en hun behoefte om samen te komen, alsook de aanwezigheid van beproevingen door hun nieuwe geloof. Allah ﷻ benadrukte de verplichting van de *hidjrah* zozeer dat Hij de banden verbrak tussen degenen die emigreerden en degenen die niet emigreerden. Allah ﷻ zegt:

﴿ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَمْ يُهَاجِرُوا مَا لَكُمْ مِّنْ وَلِيَّتِهِم مِّن شَيْءٍ حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا ۗ ﴾

“...En degenen die geloofden maar niet migreerden (naar jou, O Moh’ammed), **jullie zijn aan hen geen enkele *walaayah*** (bescherming, hulp) **verschuldigd totdat zij migreren** ²³⁰⁰ ...” ²³⁰¹

Allah de Verhevene noemt degenen die het emigreren vermeden: “degenen die hun eigen zielen onrecht aandeden.” Allah ﷻ zegt:

﴿ إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْنَاهُمُ الظَّالِمِينَ أَنفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ ۗ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضَ اللَّهِ وَسِعَةً فَهَاجِرُوا فِيهَا ۗ فَاُولَٰئِكَ مَا لَهُمْ جَهَنَّمُ ۗ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ۗ ﴾

“Waarlijk, degenen waarvan de engelen hun zielen nemen terwijl zij zichzelf onrecht aandoen (omdat zij niet emigreerden terwijl dat verplicht was voor hen), zij (de engelen) zeiden: ‘In wat voor toestand verkeerden jullie?’ Zij zeiden: ‘Wij waren zwak en onderdrukt op aarde.’ Zij (de engelen) zeiden: ‘Was Allah’s aarde niet wijd genoeg om te emigreren?’ ...” ²³⁰²

²²⁹⁹ [Dat wil zeggen, in de eerste jaren na de emigratie naar al-Medienah van de profeet ﷺ zelf. – JZ]

²³⁰⁰ [Wat er gezegd is over het verblijven in het land van *as-shirk* (polytheïsme, d.w.z. het land waar polytheïsme gepraktiseerd wordt/de overhand heeft). Verhaald door Soemoerah ibn Djoendoeb ﷺ: “Allah’s boodschapper ﷺ heeft gezegd: ‘Eenieder (van de moslims) die samenkomt, leeft en (permanent) verblijft met een *moeshrik* (polytheïst of een ongelovige in de eenheid van Allah) en instemt met zijn manieren, meningen en (geniet) van het leven met hem (de *moeshrik*), dan is hij (die moslim) zoals hem (de *moeshrik*).” (Het boek van *djihaad*, Aboe Daawoed.) – AY]

²³⁰¹ Soerat al-Anfaal (8), aayah 72.

²³⁰² Soerat an-Nisaa-e (4), aayah 97.

De bewijzen met betrekking tot de regelgeving aangaande de *hidjrah* in de tijd van de profeet ﷺ zijn niet weinig in aantal. Maar wat betreft de regelgeving na de verovering van Mekkah, er zijn enkele bewijzen verhaald waardoor men de indruk kan krijgen dat zij tegenstrijdig zijn. Ik zal hier twee [sets] *ah'aadieth* presenteren:

- (a) Ibn 'Abbaas ؓ verhaalde dat de profeet ﷺ zei op de dag van de verovering van Mekkah:

«لا هجرة بعد الفتح و لكن جهاد و نية و إذا استنفرتم فانفروا.»

“Er is geen *hidjrah* na de verovering [van Mekkah]. Maar er is *djihaad* en intentie. Als jullie allemaal opgeroepen worden om [op *djihaad*] te gaan, ga dan.”²³⁰³

- (b) Moe'aawiyah ؓ verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷻ zei:

«لا تنقطع الهجرة حتى تنقطع التوبة و لا تنقطع التوبة حتى تطلع الشمس من مغربها.»

“De *hidjrah* zal niet beëindigd worden voordat berouw beëindigd wordt. En berouw zal niet beëindigd worden voordat de zon opkomt vanuit het westen²³⁰⁴.”²³⁰⁵

'Abdoellaah ibn as-Sa'die²³⁰⁶ verhaalde dat de profeet ﷺ zei:

²³⁰³ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Moeslim, Aboe Daawoed, at-Tirmidzie, an-Nasaa-ie en ad-Daarimie.

²³⁰⁴ [Er zijn verschillende *ah'aadieth* die aantonen dat berouw niet meer aanvaard zal worden als de zon eenmaal uit het westen opkomt, en ook dat het opkomen van de zon vanuit het westen een van de tekenen is van het naderen van het Laatste Uur. H'oedzayfah ibn Oesayd ؓ heeft verhaald: “De profeet ﷺ kwam plotseling naar ons (toen we bezig waren in een discussie). Hij zei: ‘Waar discussiëren jullie over?’ Zij (de metgezellen ؓ) zeiden: ‘We discussiëren over het Laatste Uur.’ Daarop zei hij: ‘Het zal niet komen voordat jullie tien tekenen zien.’ Hij noemde de rook, de antichrist, het beest, het opkomen van de zon vanuit het westen, het neerdalen van Jezus, zoon van Maria, Gog en Magog, en aardverschuivingen zullen plaatsvinden op drie plaatsen; één in het oosten, één in het westen en één in Arabië, waarbij op het einde een vuur zal branden vanuit Jemen en het zal de mensen naar de plaats van hun verzameling drijven.” (Overgeleverd door Moeslim.) Er is ook de *h'adieth* van Aboe Hoerayrah ؓ die verhaalde dat de boodschapper van Allah ﷻ zei: “Het (Laatste) Uur zal niet komen voordat de zon opkomt vanuit de plaats waar het ondergaat. En op de dag wanneer hij opkomt vanuit de plaats van ondergang, zelfs al zouden alle mensen samen hun geloof bevestigen, zal het van geen enkele waarde zijn voor degene die daarvoor niet geloofde en niets goeds deed terwijl hij geloofde.” (Overgeleverd door al-Boekhaarie en Moeslim.) Er is ook, bijvoorbeeld, de *h'adieth* van Aboe Moesaa ؓ die verhaalde dat de Allah's boodschapper ﷻ gezegd heeft dat Allah de Verhevene Zijn Hand uitstrekt tijdens de nacht zodat de mensen berouw tonen voor de fouten die zij begaan hebben van de ochtend tot de avond; en Hij strekt Zijn Hand uit tijdens de dag zodat de mensen berouw tonen voor de fouten die zij begaan hebben van de avond tot de ochtend. (Hij zal berouw blijven aanvaarden) voordat de zon opkomt vanuit het westen. (Overgeleverd door Moeslim) – AY]

²³⁰⁵ Overgeleverd door Aboe Daawoed, ad-Daarimie en Ah'mad. [Volgens al-Albaanie is het *sah'ieh*'. Zie al-Albaanie, *Sah'ieh' al-Djaami' as-Saghier*, vol. 2, p. 1244. – JZ]

«لا تنقطع الهجرة ما دام العدو يقاتل.»

“*Hidjrah* zal niet beëindigd worden zolang de vijand bevochten wordt.”²³⁰⁷

‘Abdoellaah ibn ‘Amr ibn al-‘Aas رضي الله عنه verhaalde dat de profeet ﷺ zei:

«الهجرة خصلتان إحداهما أن تهجر السيئات والأخرى أن تهاجر إلى الله ورسوله ولا تنقطع الهجرة ما تقبلت التوبة ولا تزال التوبة مقبولة حتى تطلع الشمس من المغرب فإذا طلعت طبع على كل قلب بما فيه وكفي الناس العمل.»

“De *hidjrah* bestaat uit twee soorten. Een van hen is het mijden van zonden. De tweede is het migreren naar Allah en Zijn boodschapper. *Hidjrah* zal niet beëindigd worden zolang dat berouw geaccepteerd wordt. En berouw zal geaccepteerd blijven worden totdat de zon opkomt uit het westen. Wanneer het opkomt [op die manier], Allah verzegelt elk hart met wat het bevat en de daden zullen voldoende voor de mensen zijn.”²³⁰⁸

De eerste *h’adieth* (a) en de *ah’aadieth* met vergelijkbare betekenissen, tonen aan dat *hidjrah* beëindigd is en dat er geen *hidjrah* is na de verovering van Mekkah. Een geleerde gaf aan tijdens het becommentariëren van de woorden van de *h’adieth* “behalve voor *djihaad*”: “Deze opmerking moet betekenen dat de regelgeving anders is dan van wat er aan voorafgaat. Dus de betekenis is dat de *hidjrah* die verwijst naar het verlaten van je land, wat verplicht was voor elk individu om naar al-Medienah te gaan, tot een einde gekomen is. Maar het verlaten van een land vanwege *djihaad* blijft bestaan. Evenzo blijft het verlaten van het land vanwege een correcte intentie ook bestaan.”²³⁰⁹

De laatste drie *ah’aadieth* en anderen die dezelfde betekenis hebben, duiden aan dat de *hidjrah* niet beëindigd is. Aangezien de

²³⁰⁶ Hij was ‘Abdoellaah ibn al-Sa’die, en as-Sa’die’s naam was Waqdaan, terwijl sommigen zeggen dat het Qoedaamah was. Er is ook gezegd dat hij as-Sa’die genoemd werd omdat hij borstvoeding kreeg van [een vrouw van] onder de stam van Sa’adie. Hij maakte deel uit van een delegatie van zijn mensen naar de profeet ﷺ. Hij woonde in al-Medienah en vestigde zich vervolgens in “Jordanië”. Hij overleed in 57 H. Zie *al-Isaabah*, vol. 6, p. 104.

²³⁰⁷ Overgeleverd door Ah’mad en de keten ervan is *h’asan*. Zie *Sharh’ as-Soennah*, met de voetnoten van al-Arnaa-oet en as-Shaawiesh, aangezien zij zeiden (vol. 10, p. 372): “De keten ervan is *h’asan*.”

²³⁰⁸ Overgeleverd door Ah’mad. [Volgens Ah’mad Shaakir is de keten van deze *h’adieth* *sah’ieh’*. Zie Ah’mad Shaakir, voetnoten bij *al-Moesned*, vol. 2, p. 312. – JZ]

²³⁰⁹ At-Tiebie, geciteerd van Ibn H’adjar, *Fat-h’oe al-Baarie*, vol. 6, p. 39.

ogenschijnlijke betekenis van deze twee sets *ah'aadieth* tegenstrijdig lijken aan elkaar, verschilden de geleerden van mening en zij uitten twee meningen betreffende de regelgeving van *hidjrah* na de verovering van Mekkah en hoe deze ogenschijnlijke tegenstrijdigheid in overeenstemming gebracht dient te worden.

De eerste mening brengt deze ogenschijnlijk strijdige teksten in overeenstemming. Deze vereniging geschied op een aantal manieren. Zij kunnen als volgt samengevat worden:

- (1) De bepaling bestaat wanneer de wettige oorzaak ervoor aanwezig is. *Imaam* as-Shaafi'ie gaf aan: "De *Soennah* van de boodschapper van Allah ﷺ toont aan dat de verplichting van *hidjrah* voor degene die in staat is om het te verrichten geldt voor degene die bedreigd wordt en aan kwellingen wordt onderworpen als hij in het land blijft waarin hij de *Islaam* aanvaard heeft. Dit wordt aangeduid doordat de profeet ﷺ sommige mensen toestond om in Mekkah te blijven nadat zij de *Islaam* geaccepteerd hadden, zoals al-'Abbaas ibn 'Abdoel-Moettalib en anderen, aangezien zij geen enkele *fitnah* (beproeving of kwelling) vreesden." ²³¹⁰

Dit wordt ook aangeduid door wat *Ataa-e ibn Abie Rabaah'* aangaf: "Ik bezocht 'Aa-ieshah met 'Oebayd ibn 'Oemayr al-Laythie ²³¹¹ en wij vroegen haar over de *hidjrah*. Zij zei: 'Er is nu geen *hidjrah*. De gelovigen vluchtten met hun religie naar Allah en Zijn boodschapper ﷺ, vrezend dat zij kwellingen en martelingen zullen ondergaan. Wat betreft nu, de *Islaam* is dominant geworden. Tegenwoordig aanbidt iemand zijn Heer waar hij ook is [zonder angst]. Maar *djihaad* en intentie [bestaan nog steeds].'" ²³¹²

Ibn H'adjar zei: "'Aa-ieshah maakte een toespeling op de beredenering voor de *sharie'ah hidjrah*. De reden was de angst voor *fitnah* (kwelling). Deze bepaling bestaat nog steeds wanneer de wettige oorzaak [voor *fitnah*] aanwezig is. Het resultaat is dat telkens wanneer iemand de middelen heeft om Allah te aanbidden, waar hij ook is, dan is het voor hem niet verplicht om *hidjrah* te verrichten. Anders is het verplicht." ²³¹³

De betekenis van "er is geen *hidjrah* na de verovering" is dus de verovering van Mekkah en elke andere vergelijkbare verovering,

²³¹⁰ As-Shaafi'ie, *al-Oemm*, vol. 4, p. 161.

²³¹¹ Hij was 'Oebayd ibn 'Oemayr Qataadah al-Laythie, de executeur van de voorgeschreven bestraffingen voor de mensen van Mekkah. Hij was betrouwbaar. Hij was een van de "grote volgelingen." Hij overleed in 68 H. Zie *Tahdzieb at-Tahdzieb*, vol. 7, p. 71.

²³¹² Overgeleverd door al-Boekhaarie.

²³¹³ Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 7, p. 229.

omdat de wettige reden achter de bekrachtiging van de *hidjrah* afwezig is nadat de moslims een land veroverd hebben. Daarom is *hidjrah* van dat land niet verplicht.

Deze conclusie wordt ook aangegeven door een aantal andere *ah'aadieth*, waaronder:

- (a) Samoerah ibn Djoendoeb ²³¹⁴ ﷺ verhaalde dat Allah's boodschapper ﷺ gezegd heeft:

«من جامع المشرك و سكن معه فإنه مثله.»

“Eenieder die omgaat met een polytheïst [*moeshrik*], zijn daden van polytheïsme goedgeurd en met hem leeft, dan is hij gelijk aan hem.” ²³¹⁵

- (b) Djarier ibn 'Abdoellaah ﷺ verhaalde dat de profeet ﷺ zei:

«أنا بريء من كل مسلم يقيم بين أظهر المشركين لا تتراءى ناراهما.»

“Ik heb niets te maken met elke moslim die woont onder de polytheïsten. Zij dienen elkaars vuur niet te zien.” ²³¹⁶

Deze *ah'aadieth* tonen aan dat het verboden is om onder de polytheïsten te verblijven. Dit geeft dus aan dat het verplicht is om *hidjrah* van hen te verrichten. ²³¹⁷

- (2) Een andere manier om de *ah'aadieth* met elkaar in overeenstemming te brengen, is door te zeggen dat de woorden “er is geen *hidjrah*...” verwijzen naar de verplichte *hidjrah*. Wat overblijft, is de aanbevolen *hidjrah*. Al-Khattaabee gaf aan: “Aan het begin van de Islaam, was de *hidjrah* aanbevolen en niet verplicht. [Maar vervolgens] zei Allah:

﴿وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرَآغَمًا كَثِيرًا وَسَعَةً﴾

²³¹⁴ Hij was Samoerah ibn Djoendoeb ibn Hilaal ﷺ, een metgezel. De profeet ﷺ gaf hem de bijnaam Aboe Soelaymaan. Hij groeide op in al-Medienah en vestigde zich vervolgens in Basrah. Hij overleed in Kufah, terwijl sommigen zeggen dat het Basrah was. Hij overleed in 59 of 60 H. Zie *Siyer A'laam an-Noebalaa-e*, vol. 3, p. 183; *al-Isaabah*, vol. 4, p. 257; *al-A'laam*, vol. 3, p. 139.

²³¹⁵ Overgeleverd door Aboe Daawoed. [Volgens al-Albaanie is deze *h'aadieth h'asan*. Zie al-Albaanie, *Ṣah'ieh' al-Djaami' as-Saghier*, vol. 2, p. 1064. – JZ]

²³¹⁶ Eerder besproken. Het is *h'asan*.

²³¹⁷ Zie al-Baghaawie, *Sharh' as-Soennah*, vol. 10, p. 372; al-Moewafaq ibn Qoedaamah, *al-Moeghnie*, vol. 10, p. 514.

‘En wie emigreert op Allah’s weg, zal op aarde vele toevluchtsoorden en overvloed vinden...’ ²³¹⁸ Dit werd geopenbaard toen de ontbering van de polytheïsten tegenover de moslims groter werd nadat de boodschapper van Allah ﷺ migreerde naar al-Medienah. Zij werden vervolgens opgedragen om naar hem toe te gaan om bij hem te zijn, elkaar te steunen, zijn zaak duidelijk te maken, om van hem de aangelegenheden van hun religie te leren en om de religie te begrijpen. Op dat moment was er een enorme angst voor de Qoeraysh en de mensen van Mekkah. Nadat Mekkah veroverd was en zij waarlijk gehoorzaam werden, was die behoefte niet langer aanwezig. Vandaar dat de verplichting van de *hidjrah* opgeheven werd en de bepaling naar haar originele toestand terugkeerde. Daarom zijn er twee soorten *hidjrah*. Degene die beëindigd werd was de verplichte *hidjrah* en degene die overbleef is de aanbevolen *hidjrah*. Dit is de beste manier om deze twee [ogenschijnlijk tegenstrijdige] *ah’aadieth* met elkaar in overeenstemming te brengen.” ²³¹⁹

- (3) [Men kan ze ook verenigen door te zeggen dat] de betekenis van de overgebleven *hidjrah* de *hidjrah* is om te vluchten van zonden. Al-‘Aynie gaf aan tijdens het in overeenstemming brengen van deze *ah’aadieth*: “Ik zeg: een andere *h’adieth* bevat een aanwijzing die beduidt dat de overgebleven *hidjrah* het vluchten van de zonden is. Dit is wat overgeleverd is door Ah’mad in zijn *Moesned* van ‘Abdoe r-Rah’maan ibn ‘Awf ²³²⁰ en ‘Abdoellaah ibn ‘Amr ibn al-‘Aas dat de profeet ﷺ zei: ‘De *hidjrah* bestaat uit twee soorten. Een van hen is het mijden van zonden. De tweede is het emigreren naar Allah en Zijn boodschapper. *Hidjrah* zal niet beëindigd worden zolang als dat berouw geaccepteerd wordt. En berouw zal geaccepteerd worden totdat de zon opkomt vanuit het westen. Wanneer het [op die manier] opkomt, verzegelt Allah elk hart met wat het bevat en de daden zullen voldoende zijn voor de mensen.’” ²³²¹
- (4) [Een andere manier om ze te verenigen is door te zeggen dat] de beëindigde *hidjrah* verwijst naar hetgeen waarbij de persoon verhuist naar waar de profeet ﷺ is. Wat betreft het verhuizen van

²³¹⁸ Soerat an-Nisaa-e (4), aayah 100.

²³¹⁹ Al-Khataabie, *Moe’aalim as-Soennan*, vol. 3, p. 352. Zie al-Baghaawie, *Sharh’ as-Soennah*, vol. 10, p. 372-373.

²³²⁰ Hij was Aboe Moh’ammed ‘Abdoe r-Rah’maan ibn ‘Awf ibn Abd ‘Awf ﷺ, een van de vooraanstaande metgezellen. Hij was een van de tien die het goede nieuws kregen over het Paradijs. Hij was ook een van de zes in het overlegcomité [na de dood van ‘Oemar ﷺ]. Hij was rijk, gul en dapper. Hij nam deel aan [de veldslag bij] Bedr, Oeh’oed en alle andere veldslagen. Hij overleed in al-Medinah in 32 H. Zie *al-Isaabah*, vol. 6, p. 311; *al-A’laam*, vol. 3, p. 321.

²³²¹ Al-‘Aynie, *Oemdat al-Qaarie*, vol. 1, p. 30. De *h’adieth* is overgeleverd door Ah’mad. Al-Arnaa-oetj en as-Shaawiesh zeiden dat de keten van dit verslag *h’asan* is. Zie *Sharh’ as-Soennah*, vol. 10, p. 372.

daaroe *l-h'arb* naar de *daar* van de *Islaam*, dat blijft bestaan en is niet beëindigd. Ibn al-'Arabie verklaarde: "*Hidjrah* is het gaan van *daaroe l-h'arb* naar *daar* van de *Islaam*. Het was verplicht tijdens de tijd van de profeet ﷺ en het duurt voort na hem voor eenieder die voor zichzelf vreest. Het deel dat beëindigd is, is het verhuizen naar waar de profeet ﷺ zelf is." ²³²² Ibn H'adjar gaf aan: "De *hidjrah* was in het bijzonder een verwijzing naar het migreren naar al-Medienah totdat Mekkah veroverd was. Daarna werd de bijzondere verwijzing beëindigd. Vervolgens bleef de algemene verhuizing uit het land van *koefr* over voor eenieder die in staat is dit te doen." ²³²³

De tweede mening [verenigt de verschillende *ah'aadieth* niet] maar geeft aan dat de voorkeur gegeven dient te worden aan de teksten die aangeven dat de *hidjrah* beëindigd is. Al-Moewaffaq ibn Qoedaamah gaf aan: "Sommige mensen zeggen dat de *hidjrah* beëindigd is omdat de profeet ﷺ gezegd heeft: 'Er is geen *hidjrah* na de verovering.'" ²³²⁴

De sterkste mening:

Allah weet het best, maar de sterkere benadering is om te proberen om de *ah'aadieth* met elkaar in overeenstemming te brengen, omdat:

- (1) Het een geaccepteerd principe is in de islamitische rechtsleer dat men geen toevlucht neemt tot het verklaren dat het ene bewijs sterker is dan de andere in het geval van een conflict, tenzij men niet in staat is om de bewijzen met elkaar in overeenstemming te brengen. Vereniging is in dit geval gemakkelijk, zoals hiervoor is aangegeven.
- (2) Er expliciet bewijs is dat aantoonde dat de *hidjrah* niet beëindigd zal worden. Sommige van deze bewijzen hebben we al genoemd, zoals de *h'adieth* van 'Abdoellaah ibn Sa'die, waarin de profeet ﷺ zei:

« لا تنقطع الهجرة ما دام العدو يقاتل. »

"*Hidjrah* zal niet beëindigd worden zolang de vijand bevochten wordt." ²³²⁵

Met betrekking tot wat de geleerden hebben aangegeven in hun poging om de *ah'aadieth* met elkaar in overeenstemming te brengen, lijkt het voor mij waarschijnlijk dat zij allen geldig zijn. Maar het is niet correct

²³²² Geciteerd van Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 6, p. 39.

²³²³ Ibn H'adjar, *Fat-h'oe al-Baarie*, vol. 1, p. 16.

²³²⁴ *Al-Moeghnie*, vol. 10, p. 513.

²³²⁵ Overgeleverd door Ah'mad en de keten ervan is *h'asan*. Zie *Sharh' as-Soennah*, met de voetnoten van al-Arnaa-oet en as-Shaawiesh aangezien zij zeiden (vol. 10, p. 372): "De keten ervan is *h'asan*."

om de vereniging te beperken tot slechts één van deze opvattingen. Hoe dan ook, de *hidjrah* van zonden blijft, en voor degene die voor zijn religie vreest blijft de *hidjrah* van *daar al-koefr* ook.

De categorieën mensen die leven in *daaroe l-h'arb*

Wat betreft de mensen die leven in *daaroe l-h'arb*, het is niet verplicht voor hen allen om te emigreren. In plaats daarvan verschilt de regelgeving betreffende hen afhankelijk van hun situatie. Deze mensen zijn in drie categorieën te verdelen:

De eerste categorie zijn degenen voor wie het verplicht is om *hidjrah* te verrichten. Dit zijn de mensen die de mogelijkheid hebben om *hidjrah* te maken terwijl zij niet de mogelijkheid hebben om openlijk hun religie te praktiseren en zij niet in staat zijn om de verplichtingen van hun geloof te verrichten terwijl zij onder de ongelovigen wonen. Het is voor hen verplicht om de *hidjrah* te verrichten, gebaseerd op Allah's Woorden:

﴿ إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْتُمْ الْمَلَائِكَةَ ظَالِمِينَ أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿١٧﴾

“Waarlijk, degenen waarvan de engelen hun zielen nemen terwijl zij zichzelf onrecht aandoen (omdat zij niet emigreerden terwijl dat verplicht was voor hen), **zij** (de engelen) **zeiden: ‘In wat voor toestand verkeerden jullie?’** Zij zeiden: **‘Wij waren zwak en onderdrukt op aarde.’** Zij (de engelen) **zeiden: ‘Was Allah’s aarde niet wijd genoeg om te emigreren?’** Zij zijn dan degenen voor wie de Hel hun verblijfplaats is – en wat een slechte bestemming is dat!”²³²⁶

Ibn Qoedaamah zei: “Dit is een serieuze waarschuwing wat een verplichting aanduidt, omdat het vervullen van de verplichtingen van de religie verplicht is voor iedereen die daar toe in staat is. De *hidjrah* behoort tot de vereisten en compleetheid van de verplichte daden. En als een verplichte daad niet vervuld kan worden behalve door middel van [een andere daad, dan is die andere daad] ook verplicht.”²³²⁷

²³²⁶ Soerat an-Nisaa-e (4), aayah 97.

²³²⁷ Al-Moeghnie, vol. 10, p. 514.

De tweede categorie zijn degenen die de *hidjrah* niet verrichten omdat zij daar niet toe in staat zijn vanwege ziekte, dwang om te blijven, zwakte in het geval van vrouwen en kinderen enzovoort. *Hidjrah* is voor hen niet verplicht, zoals Allah ﷻ zegt:

﴿إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانَ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا﴾ ﴿٩٨﴾ فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُوَ عَنْهُمْ ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٩٩﴾ ﴿٩٨﴾

“Behalve de zwakken onder de mannen, vrouwen en kinderen die niet een list kunnen bedenken noch een uitweg kunnen vinden. * Zij zijn het die Allah zal vergeven, en Allah is *Afoew* (Schenker van Vergiffenis), *Vergevingsgezind*.” ²³²⁸

Ibn Qoedaamah merkte op: “Het is zelfs niet als aanbevolen omschreven, want zij hebben de middelen niet om het te verrichten.”²³²⁹

De derde categorie zijn degenen voor wie de *hidjrah* aanbevolen is en niet verplicht. Dit geldt voor degene die in staat is om de *hidjrah* te verrichten, maar hij heeft ook de mogelijkheid om zijn religie openlijk te vertonen en praktiseren in de *daar* van *koefr*. Het is voor hem aanbevolen om de *hidjrah* te verrichten om deel te nemen aan de *djihaad* tegen de ongelovigen, het aantal moslims te vermeerderen en de moslims te helpen [etc.]. Hij zal ook in staat zijn om zijn steentje bij te dragen aan het verminderen van de gelederen van de ongelovigen, het mengen onder hen en het zien van het kwaad onder hen. Het is niet verplicht voor hem omdat hij in staat is om de verplichtingen van zijn religie te vervullen zonder te migreren. Het is algemeen bekend dat de oom van de profeet ﷺ, al-‘Abbaas, in Mekkah bleef nadat hij moslim geworden was.²³³⁰

Van het bovenstaande kunnen de grenzen van extremisme met betrekking tot *hidjrah* als volgt omschreven worden:

²³²⁸ Soerat an-Nisaa-e (4), aayah 98-99.

²³²⁹ Al-Moeghnie, vol. 10, p. 514.

²³³⁰ Voor de verschillende categorieën van mensen met betrekking tot de *hidjrah*, zie Ibn Qoedaamah, *al-Moeghnie*, vol. 10, p. 514-515.

- (1) *Hidjrah* gebaseerd op het verklaren dat de mensen ongelovigen zijn, de samenlevingen *djaahilie*, of het land het land van *koefr* enzovoort, is *hidjrah* gebaseerd op een vooronderstelling welke onjuist is. Alles wat gebaseerd is op iets dat onjuist is, is zelf ook onjuist.
- (2) De *hidjrah*, ook al is het van het land van *koefr* of de *djaahilie* maatschappijen, heeft niet maar één absolute regelgeving. Dat wil zeggen, men kan niet zeggen dat het in alle gevallen [en voor iedereen] verplicht is. In plaats daarvan verschilt de regelgeving afhankelijk van de omstandigheden, zoals eerder is uitgelegd.
- (3) Het cruciale punt betreffende de toelaatbaarheid van *hidjrah* of de wettige goedkeuring hiervoor, is de aanwezigheid van de wettige redenen. Het beweren dat de wettige redenen bestaan is op zichzelf geen rechtvaardiging om van de maatschappijen te emigreren. Men kan niet zeggen dat een moslim in een bepaalde plaats niet in staat is om zijn religie te praktiseren terwijl hij in werkelijkheid zijn religie op een correcte manier kan uitvoeren.

Dit zijn de aspecten van extremisme die bestaan in hedendaagse tijden, zozeer dat de groep van Shoekrie Moestafa van mening was dat het verplicht is om *hidjrah* te verrichten van de tegenwoordige samenlevingen. In feite was het idee van *hidjrah* een van de belangrijkste concepten waar hij toe opriep. Shoekrie Moestafa besprak dat concept in zijn boeken *al-Khilaafah* en *at-Tawassoemaat*. Maahir Bakrie, de tweede man van de groep, wijdde zelfs een volledig boekwerk aan het onderwerp "*hidjrah*". Ik zal nu een samenvatting presenteren van zijn basisideeën in dat boek aangaande *hidjrah*.

Maahir Bakrie bevestigt dat *hidjrah* het middel is om de samenleving te hervormen en dat er geen pad van hervorming is dat beter is dan dit. Daarom is hervorming van binnen in de samenleving geen goed middel om de boodschap te verspreiden.²³³¹ Daarom "moeten de moslims zich haasten om een volledige afscheiding van de *djaahilie* maatschappij te bewerkstelligen totdat de moslims een land hebben waarin er geen tiran (*taaghoet*) is die gezag over hen heeft."²³³² Hij zei ook: "Wij willen onszelf redden en de waarheid aan de werelden bekend maken... Wij willen dat het Woord van Allah duidelijk en zichtbaar wordt op aarde. Niets daarvan kan vervuld worden terwijl we in het land van *koefr* blijven. Laat het punt waarvan we beginnen – in de Naam van Allah en op het pad van Allah – de *hidjrah* zijn en verhuizen van het land van *koefr* naar het uitgestrekte land van Allah."²³³³

²³³¹ Zie *Kitaab al-Hidjrah*, p. 3.

²³³² *Ibid.*, p. 6.

²³³³ *Ibid.*, p. 7.

Om dat te bewijzen, haalt hij de *hidjrah* van de profeet ﷺ naar al-Medienah aan. Vervolgens zegt hij: “Als het historische bewijs geen *sharie’ah* bewijs is, dan kunnen we rekening houden met de historische verslagen zodat zij een les voor ons zijn.”²³³⁴

Maahir Bakrie verbindt het punt van *hidjrah* aan de kwestie van *al-walaa-e wa al-baraa-e* (loyaliteit en distantiëring). In feite gaat een groot deel van zijn boek over dat onderwerp. Hij geeft aan: “Ik zou graag, vóór het spreken in detail over de kwestie van *hidjrah*, een snelle verwijzing willen maken naar een inleidend onderwerp vóór onze bespreking van de *hidjrah*. Dit is omdat het een zeer sterke connectie heeft met ons onderwerp. Het wordt beschouwd als een opvallend kenmerk in het leven van een moslim en van de moslimgroepen. Het is de kwestie van *al-walaa-e* (loyaliteit) en de algemene stappen in de relatie met de ongelovigen, met betrekking tot de voortdurende vijandigheid en haat totdat zij geloven in Allah alleen.”²³³⁵

Vervolgens presenteert hij het Koranische bewijs met betrekking tot de verplichting om jezelf te distantiëren van de ongelovigen.²³³⁶ Daarna zegt hij: “Eenieder die oprecht is in zijn Islaam en niet een hypocriet, moet migreren van het land waarin degenen verblijven die loyaliteit tonen tegenover de ongelovigen in plaats van de gelovigen, aangezien dit een daad van de daden van hypocrisie is.”²³³⁷

Hij relateert de kwestie van *hidjrah* ook aan wat hij noemt “de crisis van de moslim in de *djaahillie* maatschappij”. De samenvatting van zijn toespraak over dat onderwerp draait om de zwakte en de onderdrukte toestand die de moslims ondergaan in de *djaahillie* maatschappij. Het bespreekt ook de vertakkingen van het verblijven in zo’n maatschappij, omdat de moslims niet in staat zijn om een moskee te stichten. Zij zijn ook niet in staat om de wet van de *taaghoet* (tirannieke bestuurder) en het bestuur anders dan volgens wat Allah openbaarde te verwijderen. Bovendien wordt van hen verlangd dat zij deel uit maken van het leger van de *taaghoet* en dat zij wat van hun bezittingen afgeven in de vorm van belastingen om de kracht van de *djaahiliyyah* te blijven steunen. Daarnaast worden zij gedwongen om zich over te geven aan het educatieve systeem en onderwijsprogramma en wat het bevat aan complotten om de mensen weg te houden van het bestuderen van de

---

²³³⁴ Ibid., p. 16.

²³³⁵ Ibid., p. 18.

²³³⁶ Ibid., p. 19-20.

²³³⁷ Ibid., p. 20.

Islaam.²³³⁸ Na het presenteren van wat hij noemt “de crisis van de moslim in de *djaahilie* maatschappij”, geeft hij aan: “De enige ontsnapping, het pad waar geen tweede pad voor is en waar geen vervanging voor is om te ontsnappen aan de toestand van zwakte en onderdrukking wat de moslim in de *djaahilie* maatschappij overkomt, is de *hidjrah* naar een speciaal land van Allah.”²³³⁹

Hij legt uit wat dat land is, door te zeggen: “Het is het land waarin het mogelijk is om de religie van Allah te stichten, Allah te aanbidden op de manier zoals Hij ons bevolen heeft om Hem te aanbidden, Zijn *sharie’ah* toe te passen en Zijn strafrecht ten uitvoer te brengen. Het is het land waarin de tekenen van Allah niet ontkend of bespot worden. Er wordt niet tegen de mensen van de religie gevochten. Het is het uitgestrekte land van Allah, hetzij op een hoge berg, in een grot of bij de wortel van een boom.”²³⁴⁰

Maahir Bakrie was van mening dat de *hidjrah* de eerste van de goede daden moest zijn, voorafgaand aan de *djihaad*. Hij verklaarde: “*Hidjrah* is de voorbijgaande fase en een noodzakelijkheid voor *djihaad*. *Djihaad* kan niet volledig compleet gemaakt worden en is niet toegestaan tot na de *hidjrah*, omdat de *hidjrah*, in zijn essentie, een afscheiding is tussen de toegewijde dienaren van Allah en Zijn vijanden... Geloof gaat voor *hidjrah* en *hidjrah* gaat voor *djihaad*. Dus de kwestie wordt geloof, dan *hidjrah* en dan *djihaad*. Dit is de *soennah* en wet van Allah die we vinden in de Qor-aan en *sharie’ah* teksten.”²³⁴¹

Na het bespreken van het onderwerp over *hidjrah*, gaf hij aan: “De vraag die nu aan ons gesteld wordt, nadat we gesproken hebben over de theoretische basis voor de verplichting van *hidjrah* over het algemeen in elke tijd en plaats, is: is de *hidjrah* van deze maatschappijen tegenwoordig verplicht?”²³⁴² Vervolgens gaf hij aan: “Voordat we verder gaan met onze bespreking, willen we graag reageren op deze twee vragen: zijn de moslims verspreid over de *djaahilie* maatschappij nu in staat om de religie van Allah te stichten op aarde? Zijn de moslims in staat om zich te verzetten tegen de macht van de *djaahilie* maatschappij en om de wet van Allah op de aarde te stichten?”²³⁴³

Daarna benadrukt hij dat deze maatschappijen inderdaad *djaahilie* zijn. Hij geeft aan: “Wij verschillen niet van mening over het feit dat de

²³³⁸ Al deze punten worden gevonden in Maahir Bakrie’s woorden en zij zijn enkele van de opvattingen die in dit boek bekritiseerd worden. Zie *Kitaab al-Hidjrah*, p. 22-28.

²³³⁹ Ibid., p. 31.

²³⁴⁰ Ibid., p. 29.

²³⁴¹ Ibid., p. 33.

²³⁴² Ibid., p. 62.

²³⁴³ Ibid., p. 62.

maatschappijen tegenwoordig, die valselijk en leugenachtig beweren dat ze verwant zijn aan de Islaam, niet regeren met wat Allah geopenbaard heeft, ook al passen zij een deel van de Islaam toe en nemen zij enkele uitwendige manifestaties van de Islaam aan. Maar wij zien ook dat zij op datzelfde moment de manifestaties van *koefr* aannemen, zozeer dat zij beoordeeld kunnen worden als zijnde *djaahilie* en hun bestuurders worden ongelovigen verklaard.”²³⁴⁴ Hij schreef ook: “Alle tegenwoordige maatschappijen die een verbinding met de Islaam claimen, zijn *djaahilie* maatschappijen zonder enige uitzondering.”²³⁴⁵

Vervolgens poneerde hij een antwoord voor de voorafgaande twee vragen, zeggende dat de moslims niet in staat zijn om de religie van Allah te praktiseren zoals dat voor hen verplicht is. Daarnaast zijn zij ook zwak en onderdrukt en kunnen zij zich niet verzetten tegen de macht van *djaahiliyyah*.²³⁴⁶

Vervolgens bevestigt hij, om die reden, de verplichting van *hidjrah*. Hij geeft aan: “We kunnen zeggen, gebaseerd op wat we zojuist hebben geconcludeerd en het bewijs ervoor hebben vastgesteld, dat de *hidjrah* nu verplicht is voor iedereen die in staat is dat te doen... Het is nu verplicht voor de moslims om het land van *djaahiliyyah* te verlaten en te vluchten met hun religie naar een land waarin zij niet onderdrukt en zwak zijn. Het is waar zij de wetten van Allah kunnen vestigen, Hem kunnen aanbidden en niet enig partner aan Hem hoeven toe te schrijven.”²³⁴⁷

Hij schreef: “We dagen iedereen uit die het tegenovergestelde zegt van wat wij hebben bevestigd met betrekking tot de verplichting van *hidjrah* nu. We verzoeken hem om het bewijs vast te stellen. En wij zullen de Woorden van Allah noemen [Nederlandstalige interpretatie van de betekenis]: **‘Waarlijk, degenen waarvan de engelen hun zielen nemen terwijl zij zichzelf onrecht aandoen** (omdat zij niet emigreerden terwijl dat verplicht was voor hen), **zij** (de engelen) **zeiden: ‘In wat voor toestand verkeerden jullie?’ Zij zeiden: ‘Wij waren zwak en onderdrukt op aarde.’ Zij** (de engelen) **zeiden: ‘Was Allah’s aarde niet wijd genoeg om te emigreren?’...’**²³⁴⁸ En Allah zegt ook: **‘En degenen die emigreerden omwille van Allah nadat zij onrechtvaardig behandeld werden, Wij zullen hen zeker een goed onderkomen geven in *ad-doenyaa*** [deze (tijdelijke) wereld], **en (maar) de beloning van *al-***

²³⁴⁴ Ibid., p. 62.

²³⁴⁵ Ibid., p. 62.

²³⁴⁶ Zie *Kitaab al-Hidjrah*, p. 62-64.

²³⁴⁷ Ibid., p. 63.

²³⁴⁸ *Soerat an-Nisaa-e* (4), *aayah* 97.

Aakhirah [het (eeuwige) Hiernamaals] **zal groter zijn, als zij dat maar wisten!**²³⁴⁹ ”²³⁵⁰

Maahir Bakrie geeft met betrekking tot waar de *hidjrah* naar toe verricht dient te worden aan dat het naar de bergtoppen en de plaatsen van regenwater dient te zijn en naar de valleien en woestijnen en naar de grotten.²³⁵¹ Hij bewijst dit door het citeren van de bewijzen die eerder genoemd zijn betreffende afzondering en isolatie.

Dit is een beknopte presentatie van wat Maahir Bakrie aangaf in zijn boek *al-Hidjrah*, inclusief enkele bewijzen die hij presenteerde. We dienen op te merken dat hij ook alle verzen betreffende *hidjrah* als bewijs gebruikte.

Kritiek en weerlegging:

Een weerlegging van wat hij voorlegde betreffende dit onderwerp zal vrij uitgebreid zijn. Maar ik verwijs de lezer naar wat reeds aangegeven is over dit onderwerp naast de volgende aanvullende punten:

- (1) Het maken van een algemene regelgeving met betrekking tot de verplichting van *hidjrah* is niet correct, omdat de omstandigheden en de plaatsen verschillen en, aldus, zal de regelgeving aangaande de *hidjrah* ook verschillen. Het verplichten van de *hidjrah* voor iedereen in deze tijden, veronachtzaamt alle punten van overweging waarvoor de regelgeving verschilt. Sommige bewijzen die betrekking hebben op dit punt zijn reeds gepresenteerd.
- (2) Het pad van hervorming begint niet met *hidjrah*. In plaats daarvan dient hervorming voort te komen van binnen in de maatschappij. Omwille van het redeneren met hen, zal ik het voorbeeld geven van een ongelovige maatschappij. Voor een ongelovige maatschappij moeten de inspanningen betreffende hervorming van binnenuit voortvloeien. Daarom bleef de profeet ﷺ gedurende dertien jaar in Mekkah zonder te migreren. In feite spande hij zich in om de samenleving te hervormen en nodigde hen tot zijn boodschap uit. De emigratie naar Abbyssinië door enkele van zijn metgezellen ﷺ was alleen om te zoeken naar een land waarin zij veilig konden zijn en waar zij niet aan beproevingen onderworpen werden. Toen de profeet ﷺ niet in staat was om de maatschappij te hervormen en de Qoeraysh geen gehoor gaven aan zijn uitnodiging, spande hij zich

²³⁴⁹ Soerat an-Nah'I (16), aayah 41.

²³⁵⁰ Kitaab al-Hidjrah, p. 63-64.

²³⁵¹ Ibid., p. 92-93.

in om een land te vinden dat hem zou steunen. Dat land zou de basis worden van zijn oproep. Het bleek al-Medienah te zijn.

Daarom, het pad om de maatschappij te hervormen is door die maatschappij uit te nodigen [om te doen wat goed en juist is]. Dat is met betrekking tot een ongelovige maatschappij. Dit dient dan zelfs nog meer het geval te zijn met betrekking tot een moslimmaatschappij, omdat de afwijkingen in een islamitische samenleving relatief dienen te zijn [en niet volkomen]. Het is mogelijk om die afwijkingen te corrigeren van binnenuit zonder enige behoefte om te emigreren van die samenleving.

- (3) De kwestie van *al-walaa-e wa al-baraa-e* (loyaliteit en distantiëring) is een basiskwestie voor islamitische geloofsovertuigingen. Maar *hidjrah* van een zondige of ongelovige maatschappij is niet altijd een noodzakelijke vertakking van *al-walaa-e wa al-baraa-e*. In feite kan een persoon zijn loyaliteit tegenover de gelovigen en zijn distantiëring van de ongelovigen vervullen terwijl hij feitelijk onder de ongelovigen woont.
- (4) Wat zij noemen “de crisis van de moslim in een *djaahillie* samenleving” is over het algemeen correct. De geschiedenis van de oproep van de boodschappers toont aan dat zij en hun volgelingen leden aan de onderdrukking en beproevingen met betrekking tot hun geloof. Maar de groep van Shoekrie Moestafa nam in hun discussie over de crisis sommige kwesties op die niet leiden naar de *hidjrah*, zoals het afstaan van een deel van je bezittingen in de vorm van belastingen. Dit is, in werkelijkheid, geen rechtvaardiging voor *hidjrah*, omdat degene die dit bezit betaalt dit doet als een vorm van noodzakelijkheid, [d.w.z.] het afweren van een groter kwaad dat zal gebeuren indien hij het niet betaald. Het is niet verplicht voor hem om te migreren om die belasting te ontvluchten.
- (5) De uitspraak dat er geen *djihaad* is behalve na *hidjrah*, is onjuist, hoewel de profeet ﷺ geen *djihaad* verrichtte tot na de *hidjrah*. Maar dat was omdat hij niet in staat was om dit daarvoor te doen. Daarom was het niet bekrachtigd behalve nadat hij in al-Medienah was.
- (6) Dit is het meest belangrijke punt van deze weerlegging. Het heeft betrekking op de vraag of de hedendaagse samenlevingen dermate zijn dat het verplicht is om van hen te migreren. Ik zal als volgt meer details geven over dit punt:
  - (a) De [hedendaagse islamitische] samenlevingen zijn niet, zoals zij beweren, *djaahillie*. En zij zijn niet *daar* van *koefr* bewoond door

ongelovigen. Dit is een onjuiste bewering. Deze uitspraak is al eerder in detail bekritiseerd en er is geen reden om die bespreking hier te herhalen.

- (b) Omwille van het redeneren [als we het bovenstaande argument accepteren], accepteren we nog steeds niet het feit dat de moslims, die leven in de *djaahilie* samenleving, niet in staat zijn om de religie van Allah op aarde te vestigen. Niets houdt hen daarvan tegen. Dat de regering niet islamitisch is, heeft te maken met de daden van de bestuurder en niet met de daden van de individuen; en zij zijn hier het onderwerp van discussie. Doordat de bestuurders niet regeren in overeenstemming met wat Allah ﷻ geopenbaard heeft, wijken zij af van de wet van Allah in verschillende maten van afwijking.
- (c) Dat de moslims zwak zijn en niet in staat om de kracht van de *djaahilie*-machten af te weren, maakt voor hen de *hidjrah* nog niet verplicht. Deze testen en beproevingen maken slechts deel uit van de "Handelwijze" of *Soennah* van Allah op het pad om het geloof te verspreiden in dit wereldse bestaan. Allah ﷻ zegt:

﴿ أَمْرٌ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الصَّابِرِينَ ﴾

“Of dachten jullie dat jullie het Paradijs zullen binnentreden alvorens Allah degenen van jullie die *djihaad*²³⁵² verrichtten test, alsook de geduldigen test?”²³⁵³

Allah ﷻ zegt ook:

﴿ أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ وَالضَّرَاءُ وَزُلْزِلُوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ مَتَى نَصُرُ اللَّهُ أَلاَ إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ ﴾

“Of denken jullie dat jullie het Paradijs (de Tuinen van eeuwige gelukzaligheid) zullen binnengaan zonder beproefd te worden

²³⁵² [*Djihaad*: strijd, streven, inspanssen. In de islamitische terminologie duidt het niet alleen op de gewapende strijd, maar alle vormen van strijd, ook die met de tong, pen, inspanningen etc. om Allah's Woord superieur te maken. En er is ook *djihaad an-nafs*, de strijd met je eigen "ik", met je ego, je begeerten en je lusten. – AY]

²³⁵³ Soerat Aal 'Imraan (3), aayah 142.

zoals degenen die vóór jullie zijn heengegaan? Armoede en ziekte troffen hen (immers) en zij werden zodanig geschokt (door de vijandigheden van de ongelovigen ²³⁵⁴) totdat de boodschapper en degenen die samen met hem geloofden zeiden: ‘Wanneer (komt) Allah’s hulp?’ Jazeker! Waarlijk, Allah’s hulp is nabij.’” ²³⁵⁵

De toestand van onderdrukking en zwakte die een aanleiding zijn tot de *hidjrah* is wanneer een moslim in een land is waarin hij de religie van Allah niet [naar behoren] kan praktiseren. Er waren vele rechtschappen en rechtvaardige leiders van deze religie die onderdrukt werden. Zij verlieten hun landen niet, noch migreerden zij. In plaats daarvan bleven zij om het volk te adviseren en om tot goedheid op te roepen totdat Allah hun zielen nam. Sa’ied ibn Djoebayr en Ah’mad ibn H’anbal zijn twee van zulke personen uit verschillende tijdperken die geduldig waren tegenover de beproevingen die zij ondergingen.

Aan het einde van deze bekritisering van hun opvattingen, geloof ik dat de *sharie’ah* antwoorden op drie vragen alle fundamenten van hun gedachten betreffende de *hidjrah* en hoe zij de tegenwoordige maatschappijen voorstellen zullen ruïneren. Deze vragen zijn als volgt:

- (a) Is de maatschappij *djahilie*?
- (b) Is het land een land van *koefr*?
- (c) Is de samenleving een samenleving van ongelovigen?

---

²³⁵⁴ [In een authentieke *h’adieth* is overgeleverd dat Khabbab ibn al-Aratt zei: “Wij zeiden: ‘O boodschapper van Allah! Waarom vraagt u niet Allah om ons te helpen (tegen de vijandigheden van de ongelovigen)? Waarom smeekt u niet tot Allah voor ons?’ Hij zei: ‘De zaag werd geplaatst op het midden van het hoofd van iemand van degenen die vóór jullie waren (gelovigen) en hij werd gezaagd tot aan zijn voeten, toch liet dit hem niet zijn religie veranderen (opgeven), en hij werd gekamd met ijzeren kammen tussen zijn vlees en botten, toch liet dit hem niet zijn religie veranderen (opgeven).’ Vervolgens zei hij: ‘Bij Allah! Deze zaak (religie, de Islaam) zal zich uitspreiden met Allah’s verlof totdat de reiziger Sana’a verlaat tot Hadramaut (beide in Jemen, maar op grote afstand van elkaar), alleen Allah vrezend en daarna de wolf m.b.t. zijn schapen. Jullie zijn slechts een gehaast volk.’” M.a.w., wat jullie meemaken is nog niets vergeleken met wat degenen die vóór jullie kwamen overkwam, heb geduld! – AY]

²³⁵⁵ *Soerat al-Baqarah* (2), *ayah* 214.

Het geloof dat de regelgevingen gefaseerd zijn, of het afwijkende idee dat wij nu leven in het Mekkaanse tijdperk

Een van de prachtige aspecten van de religie van de Islam is dat zijn wetten in stappen kwamen, niet allemaal in één keer. De wetten kwamen stap voor stap op verschillende manieren in overeenstemming met de verschillende tijden [behoeften]. De sterkere regelgevingen kwamen na de lichtere regelgevingen. Bijvoorbeeld, het verbod op alcohol werd niet in één keer geopenbaard. In plaats daarvan kwam het in fases, rekening houdend met de omstandigheden van de mensen. De student van de geschiedenis van de *sharie'ah* ziet dat de *sharie'ah* door twee grote fases ging, de Mekkaanse fase en de Medienese fase, met een duidelijk verschil tussen hen.

De factor achter deze verschillende stappen betreffende de wet waren de verschillende omgevingen waarin de boodschapper van Allah ﷺ en zijn metgezellen ﷺ leefden tijdens de twee. De Mekkaanse fase werd gekenmerkt door zwakte, gebrek aan [politieke] macht en het gedomineerd worden door de ongelovigen. De Medienese fase was een tijdperk van macht, politieke soevereiniteit en vermogen.

De geleerden bespreken de verzen die geopenbaard werden tijdens elke respectievelijke fase onder de titel “de *Mekkiyyah*” en “de *Medeniyyah*” verzen. Dit valt onder het onderwerp van de wetenschappen van de Qor-aan [*Oeloem al-Qor-aan* ²³⁵⁶] en de principes van Koranische uitlegkunde [*tefsier*]. Het bestuderen van dit onderwerp, wat deel uit maakt van de chronologie van de islamitische wet, brengt een aantal voordelen voort, waaronder:

- (1) Het onderscheiden van de afschaffende en de afgeschafte verzen [*an-naasikh wa al-mansoekh*]: als twee strijdige bepalingen over hetzelfde onderwerp geopenbaard zijn, één *Mekkiyyah* en één *Medeniyyah*, kan men door het weten van de chronologie zeggen dat de laatst genoemde de eerstgenoemde teniet gedaan heeft. Dit dient, natuurlijk, gedaan te worden in overeenstemming met de juridische principes die de geleerden besproken hebben voor gevallen van strijdige bepalingen.

²³⁵⁶ [Uitgeverij Momtazah is bezig met het vertalen van het boek *Een Introductie tot de Wetenschappen Betreffende de Qor-aan* van Aboe Ammaar Yasir Qadhi. Via de website www.momtazah.net wordt u op de hoogte gehouden wanneer dit boek, en anderen nieuwe boeken, gereed en verkrijgbaar zijn, *in shaa-e Allaah*. – AY]

- (2) Het kennen van de methodologie van het oproepen van de mensen tot Allah ﷻ: voor elke situatie zijn er middelen van benadering die de behoeften van de omstandigheden in beschouwing nemen. Door het kennen van de *Mekkieyyah* en *Medenieyyah* openbaringen, krijgt de persoon een *sharie'ah* methodologie voor de manieren van communicatie voor het uitnodigen van de mensen tot Allah ﷻ en de middelen van hervorming en verbetering van handelingen en gedrag.
- (3) Het kennen van de stadia die de wetten ondergingen: dit leidt naar de volledige overtuiging in de verhevenheid van de Islaam en zijn perfectie omdat het aandacht schenkt aan de verschillende stappen in ontwikkeling en opvoeden van de volken en mensen.²³⁵⁷

Maar het toepassen van de wetten op de mensen in fasen en stappen behoort niet tot de voordelen van de kennis over de *Mekkieyyah* en *Medenieyyah* verzen. Men kan niet zeggen: "Wij leven in een tijdperk dat lijkt op het Mekkaanse tijdperk, een tijdperk van onderdrukking en zwakte. Daarom is het verplicht voor ons om de wetten van het Mekkaanse tijdperk te volgen." Deze benadering is niet geldig vanwege de volgende redenen:

- (1) De afleiding van de *sharie'ah* wetten wordt bereikt door middel van hun bewijzen in overeenstemming met de juridische principes die de geleerden hebben uitgelegd in de boeken over de islamitische wetleer. Het evalueren van een [hedendaags] tijdperk en het vergelijken met ofwel de Mekkaanse of de Medienese fase en vervolgens het maken van een vergelijking gebaseerd daarop, behoort niet tot de *sharie'ah* bewijzen, noch tot de principes van het afleiden van wetten.
- (2) Tijdens de Mekkaanse periode was de hele wereld gevuld met misleiding en alle moslims waren in een staat van zwakte en onderdrukking, niet in staat om openlijk hun religie te verklaren. Wat betreft de toestand van zwakte waar de [hedendaagse] herleving mee te maken heeft, het is beperkt door tijd en plaats. Met andere woorden, het is niet mogelijk voor de gehele mensheid om [wederom] te leven in volledige misleiding, vanwege de belofte die gemaakt is dat er altijd een groep van deze gemeenschap van Moh'ammed ﷺ zich op de waarheid en overwinning zal bevinden [zoals genoemd is in een *h'adieth* die we eerder al hebben aangehaald].

---

²³⁵⁷ Zie al-Zarqaanie, *Manaahil al-'Oerfaan fie 'Oeloem al-Qor-aan*, vol. 1, p. 188; al-Qaṭāan, *Mabaah'ith fie 'Oeloem al-Qor-aan*, p. 59-60.

- (3) De jaren van de profeet ﷺ in Mekkah en al-Medienah waren beide tijdens de periode van de openbaring van de wet, waarin de *sharie'ah* nog voltooid en afgerond moest worden. Waarlijk, elke nieuwe omstandigheid of gebeurtenis kon een reden zijn voor de openbaring van een vers of de uitspraak van Allah's boodschapper ﷺ waarin een nieuwe wet bevestigd werd. Maar nadat de religie voltooid was [door Allah ﷻ], is er geen plaats meer voor enige nieuwe uitvaardiging van wetten.

Bovendien zijn de uitzonderlijke omstandigheden die de islamitische beweging doorlopen heeft, of die de massa van de moslims op enig moment ervaren heeft, omgeven door relevante wetten in de [bestaande] *sharie'ah*. Het heeft regelgevingen onder wat bekend is als de *roekhas* of vrijstellingen. Of een regelgeving kan een vrijstelling zijn van de algemene regelgeving vanwege de afwezigheid van een voorwaarde, of de aanwezigheid van een preventieve factor. Misschien zal het volgende voorbeeld dit punt verduidelijken.

Djihaad is een van de meest belangrijke verplichtingen in de Islaam. In feite is het zijn toppunt. Maar vanwege de zwakte van de moslims en hun onvermogen om zichzelf te vestigen gedurende het Mekkaanse tijdperk, werd *djihaad* niet bekrachtigd tot aan het Medinese tijdperk. In plaats daarvan werden de boodschapper van Allah ﷺ en zijn metgezellen ﷺ opgedragen om zich er van te onthouden en niet te reageren op enige daad van vijandigheid. Moslims gingen van tijd tot tijd en op de een of andere plaats door perioden van zwakte en onvermogen om *djihaad* te verrichten. Soms waren de moslims weinig in aantal tegenover de ongelovigen, of zij hadden geen politieke leider en daarom waren zij tijdelijk vrijgesteld van *djihaad*, terwijl zij opgedragen werden om zich voor te bereiden en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen om in staat te zijn om die nodige bekwaamheid te verkrijgen. De basis voor deze conclusie is Allah's Uitspraak:

﴿ فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ ﴾

“Dus vrees Allah zo veel als jullie kunnen...” 2358

Allah ﷻ zegt ook:

﴿ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ﴾

“Allah belast niemand behalve volgens zijn vermogen...” 2359

²³⁵⁸ Soerat at-Taghaaboen (64), aayah 16.

²³⁵⁹ Soerat al-Baqarah (2), aayah 286.

En er zijn andere vergelijkbare verzen die bevestigen dat er geen verplichting is die boven iemands vermogen ligt. Deze bepaling [dat zij vrijgesteld zijn van *djihaad*] is gebaseerd op dit soort verzen en niet op het feit dat het tijdperk vergelijkbaar is met het Mekkaanse tijdperk.

Als men het idee zou volgen van fases in het toepassen van de wet en als men dat een van de fundamenteën voor de wetten zou maken, dan zou dat leiden tot groot en wijdverspreid kwaad. Alleen degene die de religie verlaten heeft zal een dergelijke uitspraak doen. Dat kwaad kan uitgelegd worden in twee aspecten:

- (1) Sommige verplichtingen van de religie, waar de verlating ervan als *koefr* beschouwd wordt, worden niet verricht. Het gebed werd niet verplicht gesteld behalve aan het einde van de Mekkaanse periode. Het vasten werd niet verplicht gemaakt behalve in het tweede jaar na de *hidjrah*. De *h'adj*, *zakaah* en andere verplichte daden werden pas in de Medinese periode geopenbaard. Als we het concept zouden volgen van de wetten behorend tot elk tijdperk en als we dat een van de fundamenteën voor wetten zouden maken, dan zou de ontheffing van deze verplichte daden en ze als niet-verplicht verklaren, het eerste vereiste van een dergelijke opvatting zijn.
- (2) Vele duidelijk verboden daden zouden verricht worden. Zij zouden beschouwd worden als toegestaan op grond van deze opvatting om een periode als een standaard te nemen. Dit zou, natuurlijk, iets zeer gevaarlijks zijn voor de religie. Alcohol, bijvoorbeeld, was niet volledig verboden behalve in al-Medienah. Als men deze mening - betreffende het in overweging nemen van een periode - zou volgen, dan zou alcohol toegestaan zijn.

Kortom, het is niet correct om deze fasen als middel en een bron van wetten te maken. De bronnen van de wetten zijn niet het product van een menselijke mening. In plaats daarvan heeft elke bron talrijke bewijzen om het te ondersteunen. Dit wordt duidelijk aangetroffen in de schriftuur van de geleerden over de islamitische recht leer.

Sommige hedendaagse moslims volgden deze vooronderstelling dat de wetten in verband staan met de Mekkaanse of Medinese perioden. Zij gaven aan: "Het maakt deel uit van het geloof dat men de religie neemt in de vorm zoals dat aan de profeet ﷺ geopenbaard werd. Men neemt de wetten in fases zoals zij gevolgd werden in het begin van de Islam. Men begint met wat geopenbaard werd in Mekkah met betrekking tot de periode van zwakte en onderdrukking waarin we tegenwoordig leven. Als de groep in staat is om de macht te grijpen en te regeren volgens de Islam, dan zullen we wat in al-Medienah geopenbaard is volgen omdat dat voor een tijdperk is waarin [de religie betreffende politiek en

macht] gevestigd is. Wat betreft de periode waarin we nu leven, het is een tijdperk van zwakte en onderdrukking.”²³⁶⁰

Deze zienswijze is gebaseerd op de vooronderstelling dat de leden van de samenleving ongelovigen zijn. Toen zij de leden van de samenleving ongelovigen verklaarden, hadden zij moeten reageren op het probleem van hoe zij om moesten gaan met de samenleving. Zij namen toevlucht tot de vooronderstelling van het nemen van de wetten in stappen en zij maakten dat de toevlucht voor de puinhoop waar zij zich in bevonden. Daarom, gebaseerd op dit concept van het nemen van de wetten in fases, gaven zij het volgende aan:

- (1) Het is toegestaan om te trouwen met ongelovige vrouwen – van wie zij beweren dat ze ongelovig zijn.
- (2) Het is toegestaan om het vlees te eten dat geslacht is door ongelovigen – van wie zij beweren dat ze ongelovig zijn.
- (3) De vrijdaggebeden en 'ied-gebeden zijn niet verplicht.
- (4) Men dient zich te onthouden van het gebruiken van geweld en de *djihaad* dient uitgesteld te worden.²³⁶¹

De weerlegging van deze opvattingen is gegeven op hun respectievelijke plaatsen in dit onderzoek. Maar de zienswijze dat de wetten door hun respectievelijke stadia moeten gaan, kan weerlegd worden door op te merken dat dit niet behoort tot de bronnen van de *sharie'ah*, zoals is aangegeven, noch behoort het tot een van de manieren om wetten van hun bewijzen af te leiden. Zelfs als men het voorstel zal accepteren dat we de wetten moeten toepassen in overeenstemming met hun stadia en dat dit een principe is voor het afleiden van wetten tijdens perioden van zwakte, zoals wat gebeurde in het Mekkaanse tijdperk, dan zal dat niet van toepassing zijn op het huidige tijdperk omdat de twee tijdperken op de volgende twee manieren verschillend zijn:

- (1) De Mekkaanse samenleving was een *djaahilie*, ongelovige samenleving. Maar de samenlevingen waarin zij dit principe van het nemen van de wetten volgens hun stadia toepasten, waren moslimsamenlevingen, niet ongelovige samenlevingen.
- (2) De zwakte die bestond tijdens de Mekkaanse periode weerhield de moslims ervan om de individuele daden van gehoorzaamheid en aanbidding te vervullen, zelfs de openlijke recitatie van de Qor-aan was moeilijk en leidde naar verwonding en bestraffing. Dit soort situaties bestaan niet in de maatschappijen waarin de hedendaagse extremisten het principe van het nemen van wetten in fases toepasten.

²³⁶⁰ Zie al-Bahinsaawie, *al-H'oekmoe wa Qadhiyyah Tekfier al-Moeslim*, p. 36.

²³⁶¹ Ibid., p. 36.

Extremisme door het verbieden van tewerkstelling op overheidsposities

Een noodzakelijk aspect van elke regering of bestuur is dat de heerser helpers nodig heeft die enkele van zijn verantwoordelijkheden en functies uitvoeren. Het is niet mogelijk voor de algemene leider om rechtstreeks zorg te dragen voor alle aangelegenheden. Hij kan niet tussen de mensen oordelen in al hun onenigheden en hij kan niet al hun behoeften vervullen. Dit is algemeen bekend en erkend.

De vraag is dan: wat is de regelgeving betreffende het nemen van een overheidspositie voor een regeerder die een boosdoener, een overtredende onderdrukker of een ongelovige is?

Wat betreft voor de heerser die een boosdoener is, de geleerden en rechters van de moslims, die van de tijd van de vroegere geleerden en daarna, bleven gerechtelijke functies aannemen onder degenen die niet rechtvaardig handelden. Als zij dit soort functies niet zouden bekleden, dan zouden de wetten van de *sharie'ah* in de praktijk ongeldig gemaakt worden.²³⁶²

Wat betreft de ongelovige heerser of iemand die openlijk zonden en onderdrukking begaat, de geleerden verschilden van mening met betrekking tot het nemen van een functie of baan bij iemand van dien aard. De eerste mening zegt dat het toegestaan is om een dergelijke positie te bekleden zolang als de daden die de persoon verricht in het volgen van die heerser rechtvaardig en correct zijn. De tweede mening geeft aan dat het niet toegestaan is om enige positie te bekleden onder een schaamteloze onderdrukkende zondaar.²³⁶³

Het bewijs:

De voorstanders van de eerste mening geven een aantal bewijzen, waaronder:

(1) Allah ﷻ zegt in de woorden van Yoesoef [Jozef] عليه السلام:

﴿ قَالَ أَجْعَلْنِي عَلَىٰ خَزَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٌ ﴾

²³⁶² Zie al-Zamaksharie, *Kashaaf*, vol. 2, p. 263; Aboe H'ayyaan, *al-Bah'r al-Moeh'iet*, vol. 5, p. 319; al-Qaasimie, *Mah'aasin at-Ta-ewiel*, vol. 9, p. 3559.

²³⁶³ Zie al-Maawardie, *al-Ah'kaam al-Soel'taaniyyah*, p. 75; al-Qoertoebie, *Djaami' li-Ah'kaam al-Qor-aan*, vol. 7, p. 215; al-Wanshariesie, *al-Mi'yaar al-Ma'rrib*, vol. 10, p. 109.

“(Yoesoef (عليه السلام) zei: **‘Maak mij (beheerder) over de opslagplaatsen (met de oogst) van het land. Waarlijk, ik ben een kundige bewaker (en kan de oogst op de meest wijze, beste en voordelige manier distribueren i.v.m. de komende jaren van droogte).’**”²³⁶⁴

Ibn ‘Attīyah zei: “Sommige uitleggers gaven aan dat in dit vers [de aanwijzing is van] de toelaatbaarheid voor een rechtschapen persoon om te werken voor een kwaadaardige persoon, op voorwaarde dat hij de leiding heeft over wat hij doet en dat er geen bezwaar op hem wordt gemaakt. Daardoor zal hij in staat zijn om te hervormen en corrigeren wat hij wil. Maar als zijn daden in overeenstemming zullen zijn met wat de heerser beslist en wil, dan is het niet toegestaan voor hem om [een dergelijke positie te bekleden].”²³⁶⁵ Az-Zamakhsharie²³⁶⁶ zei: “Qataadah zei dat dit bewijs is dat het voor een persoon toegestaan is om een positie aan te nemen onder een onrechtvaardige heerser. De vroegere moslims bekleedden posities en verantwoordelijkheden van rechters voor de onderdrukkers. Als een profeet of een geleerde weet dat er geen mogelijkheid is om te regeren volgens het bevel van Allah, of de misdadigheid af te weren behalve doordat een ongelovige of oneerbiedige koning de macht krijgt, dan mag hij hem steunen.”²³⁶⁷

- (2) [Ten tweede, zij beroepen zich op de kwestie van] het in beschouwing nemen of het afwegen van het goede en het kwade van een daad. Al-‘Izz ibn ‘Abdoe s-Salaam zei: “Als de ongelovigen een groot land veroveren en de positie van rechter wordt gegeven aan degene die zorg kan dragen voor de behoeften van de moslimbevolking, dan lijkt het waarschijnlijk dat hij die functie op zich dient te nemen om algemeen goed voort te brengen en veelomvattend kwaad af te weren. Gezien de genade van de Wetgever en Zijn zorg voor de behoeften van Zijn dienaren, is het vergezocht om te denken dat de algemene voordelen opgegeven worden en het algemene kwaad toegestaan wordt om de overhand

²³⁶⁴ Soerat Yoesoef (12), aayah 55.

²³⁶⁵ Al-Moehara wa l-Wadjez, vol. 8, p. 5-6. Al-Qoertoebie citeerde van sommige geleerden iets vergelijkbaars met wat Ibn ‘Attīyah citeerde, maar hij zei: “Sommige geleerden zeggen dat dit vers een toestemming bevat voor de rechtschapen persoon om te werken voor een overtredende of een ongelovige heerser.” *Al-Djaami’ li Ah’kaamie al-Qor-aan*, vol. 7, p. 215.

²³⁶⁶ Hij was Djaaroellaah Mah’moed ibn ‘Oemar ibn Moh’ammed al-Khawaarizmie al-Zamakhsharie. Hij was een uitlegger van de Qor-aan. Zijn commentaar is bekend als *al-Kashaaf*. Het is gevuld met de opvattingen van de Moe’tazilah. Hij was ook een taalkundige en schreef een boek met de titel *Asaas al-Balaaghah*. Hij overleed in 538 H. Zie *Siyer A’laam an-Noebalaa-e*, vol. 20, p. 153; *al-A’laam*, vol. 7, p. 178.

²³⁶⁷ *Al-Kashaaf*, vol. 2, p. 263. Zie Aboe H’ayyaan, *al-Bah’r al-Moeh’iet*, vol. 5, p. 319-320; Aboe al-Sa’oed, *Irshaad al-‘Aql al-Saliem*, vol. 3, p. 160; al-Soeyoetie, *al-Ikhtilafie Istinbaat al-Tanzil*, p. 132; al-Qaasimie, *Mah’aasin al-Ta-ewiel*, vol. 9, p. 3559.

te krijgen eenvoudigweg doordat de capabele persoon enig aspect van bekwaamheid moet opgeven door zo'n positie niet aan te nemen. Dit is waarlijk vergezocht.”²³⁶⁸

Ibn Taymiyyah oordeelde op basis van dit principe dat het toegestaan is om een positie van gezag of rechter aan te nemen door degene die verantwoordelijkheid wordt gegeven door de bestuurders die enig kwaad in zich hebben, met zijn intentie om dat wat rechtvaardig is te vervullen. Ibn Taymiyyah gaf aan: “Alle lof is voor Allah. Ja, als hij zich inspant voor rechtvaardigheid en het verwijderen van onrecht zo goed als hij kan [dan mag hij een dergelijke positie aannemen]. Dat hij de leiding heeft is beter en voordeliger dan het gezag van anderen. Zijn controle over de rechtuitspraak is beter dan dat anderen de leiding hebben... Het is toegestaan voor hem om op de positie van gezag of in een rechterspositie te blijven en er rust geen zonde op hem daarvoor. In feite is het blijven op die positie beter dan dat hij het verlaat, tenzij hij zich bezighoudt met iets beters dan dat.”²³⁶⁹

Ibn Taymiyyah beschouwde Yoesoef's aanname van de positie van schatmeester voor de koning van Egypte van dien aard. Hij zei: “Yoesoef was niet in staat om te doen wat hij wilde doen, namelijk hetgeen hij zag als de religie van Allah, want de mensen gaven hem geen gehoor. Maar hij was in staat om te doen wat hij kon aan rechtvaardigheid en weldadigheid en hij liet de heerser de gelovigen van zijn familie eren. Hij was daarvoor niet in staat om dit te doen. Dit alles valt onder de betekenis van Zijn Woorden:

﴿فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ﴾

‘Dus vrees Allah zo veel als jullie kunnen...’²³⁷⁰.”²³⁷¹

- (3) Het punt dat in overweging genomen dient te worden voor de *sharie'ah* bepaling en voor de zondigheid van degene die de functie aanneemt, is wat hijzelf doet en niet wat de heerser doet.²³⁷² Het kwaad in een daad van dien aard komt van een van de twee aspecten, (a) de intentie en (b) de daad. Wat betreft het kwaad in de intentie, het is wanneer de persoon autoriteit of rijkdom voor

²³⁶⁸ *Qawaa'id al-Ah'kaam*, vol. 1, p. 75.

²³⁶⁹ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 30, p. 368. Zie Aboe H'ayyaan, *al-Bah'r al-Moeh'iet*, vol. 5, p. 319-320.

²³⁷⁰ *Soerat at-Taghaaboen* (64), aayah 16.

²³⁷¹ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 20, p. 54.

²³⁷² Zie al-Qoer'toebie, *al-Djaami' li Ah'kaamie al-Qor-aan*, vol. 7, p. 215.

ogen heeft. Wat betreft het kwaad in de daad, het is wanneer een verboden daad verricht wordt of een verplichte daad veronachtzaamd.²³⁷³ Het kwaad van de bestuurder zelf is geen reden voor kwaad in de werken van degene die een functie gegeven wordt, of in een positie van verantwoordelijkheid.

De voorstanders van de tweede mening geven twee punten als bewijs voor hun standpunt.²³⁷⁴

- (1) Het accepteren van een baan van een overtredende onderdrukker is een vorm van het tonen van loyaliteit en steun voor hen.
- (2) Er is in die daad ook een vorm van getuigenis voor hun goedheid [d.w.z., van de heersers] door het volgen van hun daden.²³⁷⁵

Zij reageren op een aantal manieren op het verhaal van Yoesoef عليه السلام, waaronder:

- (a) De farao in de tijd van Yoesoef عليه السلام was vroom. In feite is het verhaald van Moedjaahid dat hij de Islam aanvaard had.²³⁷⁶
- (b) Yoesoef عليه السلام zou gezorgd hebben voor de landen van de regering en niet voor de behoeften van de farao. Daarom werd de verantwoordelijkheid voor de farao's behoeften van hem verwijderd.²³⁷⁷
- (c) De koning accepteerde Yoesoef's mening en hij maakte geen bezwaar op hetgeen Yoesoef عليه السلام oordeelde. Daarom was hij [de koning] meer de volgeling en Yoesoef عليه السلام degene die gevolgd werd.²³⁷⁸

²³⁷³ Zie Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 20, p. 56.

²³⁷⁴ [De auteur bespreekt hier niet een van de sterkste bewijzen die zij gebruiken. Sommigen hebben aangegeven dat de daden van Yoesoef عليه السلام, dat hij om die positie verzocht en werkte voor de farao, betrekking hebben op een *sharie'ah* of wet die bestond vóór de *sharie'ah* van de profeet Moh'ammed صلى الله عليه وسلم, die alle voorgaande *sharie'ahs* afschafte en verving. Er is een algemeen bekend en lang debat binnen de islamitische rechtler of de *sharie'ahs* van de vorige profeten wel of niet geldig zijn voor de moslims als er geen directe tekst is die het tegenovergestelde aanduidt. – JZ]

²³⁷⁵ Zie al-Maawardie, *al-Ah'kaam al-Soeltaaniyyah*, p. 75.

²³⁷⁶ Zie at-Tabarie, *Djaami'oe l-Bayaan*, vol. 13, p. 6.

²³⁷⁷ Zie al-Qoertoebie, *al-Djaami' li Ah'kaamie al-Qor-aan*, vol. 7, p. 215.

²³⁷⁸ Zie al-Zamaksharie, *al-Kashaaf*, vol. 2, p. 263.

Bekritisering en bepaling van de sterkste mening:

Allah weet het best, maar de eerste mening lijkt de sterkste mening te zijn. De redenen die door de voorstanders van de tweede mening gegeven zijn, kunnen met het volgende beantwoord worden:

- (1) Loyaliteit staat los van het werken onder het gezag van een ongelovige bestuurder. Er is geen noodzakelijke relatie tussen hen. Het is mogelijk dat iemand zijn werk verricht, wat het verheffen van het Woord van Allah en het vervullen van de waarheid bevat, terwijl hij geen liefde of loyaliteit heeft voor de heerser zelf. Waarlijk, hij mag die handelingen verrichten om het onrecht van de heerser te ontwijken en om zich te beschermen tegen zijn kwaad. In dat geval valt het onder de Woorden van Allah ﷻ:

﴿إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَنَّةً﴾

“...behalve wanneer jullie een gevaar van hen (de ongelovigen) vrezen...” ²³⁷⁹

- (2) Het bekleden van een positie brengt geen enkele vorm van beaming of goedkeuring van de heerser met zich mee. Waarlijk, het is slechts het nemen van een taak die de heerser heeft gelaten, of met betrekking tot wat hij schikt en het toepast op een correcte *sharie'ah* manier. Ibn al-'Arabie gaf aan tijdens het commentariëren van Yoesoef's verzoek aan de koning om aangesteld te worden over de schatkamers van het land: “Hij vroeg niet om een positie van gezag. Hij vroeg hem om het te laten zodat het vervolgens overgeplaatst zou worden naar zijn gezag. Als Allah gewild had, kon Hij zijn gezag bewerkstelligd hebben door middel van vechten, dood, overweldiging, macht en controle. Maar Allah past Zijn wetten met betrekking tot de profeten en de verschillende volken toe volgens wat Hij genoemd heeft. Sommige onder de profeten hadden te maken met macht, autoriteit en het nemen van controle [zoals tussen Mozes ﷺ en de Farao]. Anderen hadden te maken met strategieën en beproevingen [zoals in het geval van Yoesoef ﷺ]. Dit wordt aangegeven door Allah's Woorden:

﴿وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ يَتَّبِعُونَ مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ^ج نُصِيبُ بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَشَاءُ^ط وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ﴾

²³⁷⁹ Soerat Aal 'Imraan (3), aayah 28.

‘En zo versterkten Wij voor Yoesoef (Jozef ﷺ) (zijn positie en macht) in het land (Egypte), om te verblijven (te gaan en staan) in haar waar hij wilde. Wij treffen met Onze Barmhartigheid wie Wij willen, en Wij laten (de) beloning van *al-moeh’sinoen* (de weldoeners) niet verloren gaan.’ 2380 ” 2381

Hun reacties op het verhaal van Yoesoef ﷺ en zijn verzoek aan de koning om hem aan te stellen over de schatkamers van het land, kunnen als volgt worden beantwoord:

- (1) Zij geven aan dat de farao ten tijde van Yoesoef ﷺ vroom was en Moedjaahid verhaalde zelfs dat hij de Islaam had geaccepteerd. Maar er is geen *sharie’ah* bewijs voor deze bewering. In feite duiden de teksten van de Qor-aan iets anders aan. Ibn Taymiyyah merkte op over de farao ten tijde van Yoesoef ﷺ: “Hij en zijn volk waren ongelovigen. Want Allah zegt [over hen door middel van de tong van een man die leefde in de tijd van Mozes]:

﴿وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا زِلْتُمْ فِي شَكِّ مِمَّا جَاءَكُمْ بِهِ﴾

‘En werkelijk, Yoesoef (Jozef ﷺ) kwam eerder al tot jullie met de duidelijke bewijzen, maar jullie hielden niet op te twijfelen in hetgeen waarmee hij tot jullie kwam...’ 2382

Allah ﷻ zegt ook, Yoesoef’s woorden aangevend:

﴿يَصْصِحِي السِّجْنَ ءَأَرْبَابُ مُتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ أَمْ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءٌ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَءَابَاؤُكُمْ﴾

‘O mijn twee metgezellen van de gevangenis! Zijn verschillende heren (goden) beter of Allah, *al-Waah'id* (de Unieke, de Ene), *al-Qahhaar* (de Onderwerper, de Almachtige)? * Wat jullie aanbidden naast Hem (Allah ﷻ) zijn slechts namen die jullie hen gegeven (verzonnen) hebben - jullie en jullie vaders...’ 2383 ” 2384

2380 Soerat Yoesoef (12), aayah 56.

2381 *Ah'kaam al-Qor-aan*, vol. 3, p. 1092.

2382 Soerat Ghaafir (40), aayah 34.

2383 Soerat Yoesoef (12), aayah 39-40.

2384 Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 20, p. 56.

Deze verzen worden begrepen dat ze aanduiden dat de koning niet van dezelfde religie was als Yoesoef عليه السلام. Ook al nemen we aan dat hij later de Islaam aanvaarde, hij blijft een ongelovige toen Yoesoef عليه السلام de positie aannam.

- (2) Er is ook geen bewijs voor hun verklaring dat hij zorgde voor de landen van de regering en niet voor de daden [van de vorst]. De Qor-aan maakt duidelijk dat Yoesoef عليه السلام in het land gevestigd was. Allah ﷻ zegt:

﴿ وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ يَتَّبِعُونَ مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ نُنْصِيبُ بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَشَاءُ وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴾

“En zo versterkten Wij voor Yoesoef (Jozef عليه السلام) (zijn positie en macht) in het land (Egypte), om te verblijven (te gaan en staan) in haar waar hij wilde. Wij treffen met Onze Barmhartigheid wie Wij willen, en Wij laten (de) beloning van *al-moeh'sinoen* (de weldoeners) niet verloren gaan.” ²³⁸⁵

De uitleggers van de Qor-aan geven aan dat de farao hem de leiding over Egypte gaf en hij had de leiding over alle aangelegenheden. ²³⁸⁶

Zelfs al zouden we aannemen dat de farao hem alleen over de landen van de regering aanstelde, dat valt feitelijk onder de daden van de vorst. Het is algemeen bekend dat de farao en zijn mensen in hun *koefr* enkele gebruikelijke manieren gehad moesten hebben om rijkdom in bezit te nemen en het uit te geven voor de entourage, familie, soldaten en burgers van de koning. Deze manieren waren ongetwijfeld niet in overeenstemming met de manieren van de profeten en hun rechtvaardige manieren. ²³⁸⁷ Daarom ontsnapt men door middel van dit argument niet aan de kwestie betreffende het werken voor een ongelovige heerser. Waarlijk, dit maakt deel uit van die handeling.

- (3) Zij bepleiten dat de koning Yoesoef's opvattingen steunde en totaal geen bezwaar maakte op hem in geen enkele zaak. Vandaar dat Yoesoef عليه السلام was als degene die gevolgd werd. Hier is ook geen bewijs voor. In feite spreekt de duidelijke betekenis van de Qor-aan dit tegen. Yoesoef عليه السلام was niet in staat om zijn broer [Benjamin] te

²³⁸⁵ Soerat Yoesoef (12), *ayyah* 56.

²³⁸⁶ Zie at-Tabarie, citerend van as-Soeddie, Ibn Zayd en anderen, *Djaami'oe I-Bayaan*, vol. 13, p. 6.

²³⁸⁷ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 20, p. 56.

nemen behalve door middel van listige manieren. Dit toont aan dat hij niet beschikte over een absolute onafhankelijkheid. Bovendien gaat de volledige discussie over het bekleden van een functie en het accepteren van een baan van een ongelovige, ongeacht hoe onafhankelijk de mening is van degene die de functie vervuld.

Dit toont aan dat het toegestaan is om een baan of positie te accepteren van een duidelijk onderdrukkende heerser of een ongelovige heerser, zolang als het werk zelf niet iets wat verboden is met zich meebrengt. Daarnaast merkt Ibn Taymiyyah op dat men het voordeel en het kwaad van het accepteren van een dergelijke positie in overweging dient te nemen. Als het voordeel zwaarder weegt dan het kwaad, dan is het toegestaan, ook al is degene die deze positie bekleed betrokken bij enige daad van overtreding, zolang als zijn intentie is om te vervullen wat correct is en om rechtvaardigheid te vestigen.²³⁸⁸

Door deze presentatie is het duidelijk dat het verbieden van de mensen om te werken in overheidsposities, een vorm van extremisme is.²³⁸⁹

Sommige groepen van de laatste tijd raakten verzeild in deze vorm van extremisme. Shoekrie Moestafa's groep beschouwde het deelnemen aan enige vorm van werk in wat zij noemden de *djaahiliyyah* maatschappij een daad van aanbidding van de *taaghoet* (valse goden), ook als het werk zelf van een toegestane aard was. Maahir Bakrie gaf aan: "Elk werk, toegestaan of verboden, in deze *djaahilie* maatschappij, dient op de lange termijn naar één kant te vloeien: de hulp en steun voor het fundament van deze ongelovige maatschappij. Kijk naar de mate van de zonde die degene die tevreden is om te leven met de ongelovigen en onder hen verblijft ontvangt. Hij heeft het op zichzelf genomen om te werken in de meest verachtelijke der banen en de ene met de laagste waarde."²³⁹⁰

Na het opsommen van een aantal daden waar de mensen bij betrokken zijn [in de hedendaagse maatschappij], geeft Shoekrie Moestafa aan: "Dat alles... is slechts de autoriteit van de *taaghoet* (valse god), zijn rechtsgebied en de bronnen van zijn godheid. Degenen die zijn systeem

²³⁸⁸ Ibn Taymiyyah, *al-Fataawa*, vol. 30, p. 356-360.

²³⁸⁹ [Wellicht is deze uitspraak van de auteur enigszins onjuist. Hij heeft opgemerkt dat er onder de geleerden een meningsverschil is betreffende deze kwestie, naast het geven van de bewijzen van beide kanten. Slechts gebaseerd op zijn eigen presentatie van de kwestie – en vooral gezien het feit dat hij de kwestie besprak van het voorbeeld behorend tot een *sharie'ah* vóór die van de profeet Moh'ammed ﷺ – kan men niet zeggen dat een mening absoluut sterker is dan de andere. Hoe dan ook, zoals de auteur zelf heeft geconcludeerd bij andere kwesties, is dit een kwestie waar ruimte is voor meningsverschillen en geen van beide meningen dient beschouwd te worden als extreem. En Allah weet het best. – JZ]

²³⁹⁰ *Al-Hidjrah*, p. 10.

binnengaan zijn niets behalve zijn slaven en beheerders van zijn preekstoel. Er is niets onder de dingen die we genoemd hebben – niet eens een stukje afval dat verwijderd is op bevel van de gemeente – in het land van de *taaghoet* behalve dat het valt onder zijn godheid.”²³⁹¹ Die mening van hen is gebaseerd op [hun mening] dat het land een land van *koefr* is en de maatschappij een *djaahilie* maatschappij. Daarom zijn degenen die daar leven ongelovigen, en de heersende klassen en de burgers zijn hetzelfde wat dat betreft.

Al deze kwesties zijn besproken als onderdeel van dit onderzoek. Hun onjuistheid is reeds uitgelegd. En wat gebaseerd is op een onjuiste vooronderstelling is zelf ook onjuist.

---

²³⁹¹ *Al-Khilaafah*, vol. 5, p. 13.

Hoofdstuk 5

Afsluitend hoofdstuk

Ik werp nu mijn reisstaf neer. Ik ben aangekomen aan het einde van dit onderzoek waarvoor ik meer dan drie jaar heb gelezen. Ik ben volledig op de hoogte geraakt van de verschillende aspecten na het nauwkeurig onderzocht te hebben; ik heb de resultaten gestructureerd nadat ik ze verzameld heb. Ik zal afsluiten door het vermelden van de meest belangrijke conclusies die ik getrokken heb en wat ik zie als meest belangrijke aanbevelingen.

Conclusies van het onderzoek

Ten eerste, de Islaam is een religie van rechtvaardigheid en gematigdheid. Daarom verbied het beide vormen van afwijking: extremisme door het overschrijden van de correcte grenzen en onachtzaamheid in het niet voldoen aan de minimale grenzen.

Ten tweede, de Islaam is een religie van gemak. Dit is een van de meest duidelijke eigenschappen en een van de kenmerkende tekenen. Het is ook een religie van gemakelijkheid en ongedwongenheid. Daarom gebied het dat de mensen behandeld moeten worden op een gemakkelijke manier, met vriendelijkheid en mildheid, wanneer zij tot de Islaam worden uitgenodigd.

Ten derde, de Islaam is ook de religie van verdraagzaamheid. Het roept op tot vriendelijkheid wanneer de boodschap wordt medegedeeld. In feite wordt verdraagzaamheid in praktijk gebracht tijdens het prediken, zelfs met de vijanden; geen agressie, geweld of verraad is toegestaan.

Ten vierde, *al-ghoeloew* ("extremisme") betekent taalkundig: "verder gaan dan de limiet." De woorden *at-tetarroef*, *al-tashaddoed*, *at-tanatto*' en *al-'oenf* dragen bijna dezelfde betekenis als *al-ghoeloew*, op een van de volgende manieren:

- (a) het is een synoniem,
- (b) of er is een meer algemene of specifieke vorm van verband tussen hen,
- (c) of het vertegenwoordigt een kenmerk of verschijnsel van *al-ghoeloew*.

Ten vijfde, de *sharie'ah* definitie van *al-ghoeloew* is: "het overschrijden van de vastgestelde limiet door ofwel het prijzen of minachten van iets, meer dan dat het verdient."

Ten zesde, extremisme heeft een historische oorsprong. Men treft in de islamitische geschiedenis extremistische groepen en sekten aan. De hedendaagse extremisten vinden baat bij de extremisten uit het

verleden door dezelfde argumenten en bewijzen te gebruiken voor hun eigen opvattingen. Maar er is geen historisch verband tussen het extremisme van de Khawaaridj, bijvoorbeeld, en de hedendaagse extremisten.

Ten zevende, extremisme heeft ook intellectuele wortels die in twee facetten toegelicht worden:

- (a) De complexiteit van de opvattingen en meningen: dit blijkt uit de kwestie van *al-h'aakimiyyah* (de manier van regeren). Hedendaags extremisme kan teruggevoerd worden op het geschil dat over die kwestie plaatsvond en op een verkeerd begrip betreffende die kwestie, alsook het feit dat het regeren volgens iets anders dan wat Allah ﷻ geopenbaard heeft iets gewoons is geworden in de islamitische landen.
- (b) De methodologie die de extremisten gebruikten om tot hun conclusies te komen [is een andere ideologische wortel van extremisme]. Het is aangetoond dat hun benadering verwarrend en vervormd was, daarom leidend naar vervormde conclusies.

Acht, er zijn ook psychologische wortels voor extremisme. Deze wortels hebben ook twee aspecten:

- (a) Er vond een reactie plaats. De moslimgemeenschappen waren gevuld met vele wetten, systemen en interacties die tegenstrijdig waren aan de religie en in tegenspraak aan de waarden van de maatschappij. Dit leidde tot een reactie door sommige leden van die maatschappij om zich te verzetten tegen wat plaatsvond.
- (b) Sommigen hadden ook een psychologische aard dat hen gevoelig maakte voor extremisme. Dit omvat een gebrek aan kennis over de *sharie'ah* en het enorm beïnvloed zijn door de daden die zij zagen in hun maatschappijen die in tegenspraak zijn met de *sharie'ah*.

Negen, het begrijpen van de aard van hedendaags extremisme is een van de grootste bouwblokken om een oplossing te vinden voor het probleem. De meest opvallende aspecten van de aard van extremisme in het leven van hedendaagse moslims zijn als volgt:

- (a) Het probleem is een reactie op een situatie die niet correct is – ongeacht of het in werkelijkheid verkeerd is of slechts verkeerd in de voorstelling van de extremist – terwijl de extremist zelf er voor verantwoordelijk wordt gehouden omdat hij als een vruchtbaar stukje grond is, klaar voor extremisme.

- (b) Vanuit een tijdsaspect kan het probleem vanuit twee perspectieven bestudeerd worden:
- (i) Het individuele perspectief: over het algemeen is dit een tijdelijke toestand welke eindigt in ofwel het volgen van de *Soennah* en het nemen van een gematigde benadering, of in afwijkende ideeën en hardvochtigheid.
  - (ii) Het groep's of organisatorisch perspectief – of het bestaan van extremisme onder het volk: dit is een altijd aanwezig probleem omdat geen tijdperk vrij is geweest van alle vormen van extremisme. Maar het probleem wordt kleiner of groter afhankelijk van de factoren en oorzaken die hier naar leiden.
- (c) Het [extremisme] probleem is gecompliceerd. Het is een religieus, *sharie'ah* probleem. Het is een politiek probleem. Het is een sociaal probleem. Het is ook een probleem dat betrekking heeft op veiligheid en zekerheid. De Islam is een allesomvattende religie. Als men dit probleem ziet als alleen betrekking hebbende op veiligheid, dan zal dat daarom leiden naar een serieus gat in iemands begrip.
- (d) Het probleem is een wereldomvattend probleem. Elk moslimland klaagt erover, de vraag betreffende hoe oprecht of waar deze klacht is, is buiten beschouwing gelaten.
- (e) Het is in elk land een inlands voortbrengsel en het is niet iets dat ingevoerd is. Waarlijk, het komt voort uit de [hedendaagse] moslimmaatschappij zelf.
- (f) Als men het gedeeltelijke, daadgerelateerde extremisme bestudeert, is het een probleem op een individueel niveau. Maar als men het algemene geloofsgerelateerde extremisme bestudeert, is het een probleem op groepsniveau.

Tien, in vergelijking met de hoeveelheid terrorisme in de wereld en de hoeveelheid extremisme onder de religies en andere bewegingen in verschillende landen, is het duidelijk dat de hoeveelheid extremisme onder moslims enorm overdreven is en – vanwege de doelen van de westerse media – meer dan het passende deel van aandacht en publiciteit gegeven wordt.

Elf, een overzicht van de uitspraken van hedendaagse geleerden met betrekking tot extremisme toont aan dat hun meningen gebaseerd zijn op *sharie'ah* teksten. Maar zij maken enkele fouten wanneer het komt op de praktische toepassing van die teksten.

Twaalf, het bestuderen en analyseren van het onderzoek uitgevoerd door secularisten over extremisme, toont aan dat hun voorstelling voortkomt uit hun secularistische geloofsovertuigingen. Zij zien elk verzoek om de wet van Allah ﷻ toe te passen, elke oproep tot de allesomvattendheid van de Islaam en zijn toepassing op elk aspect van het leven, als een vorm van extremisme en radicalisme.

Dertien, de westerlingen gaan in hun studie van het probleem van extremisme onder moslims, te werk volgens het concept van extremisme onder christenen. Zij willen die voorstelling overbrengen op de moslimlanden vanwege enkele behoeften van hun eigen zielen. Hun opvatting leidt hen naar de verklaring dat het letterlijke geloof in de Qor-aan en het geloof dat dit het Woord en de Bevelen van Allah [God] zijn die toegepast moeten worden, een vorm van extremisme of fundamentalisme is, op dezelfde manier dat het letterlijke geloof in het Evangelie en het geloof dat de Evangeliën het woord van God zijn, extremisme of fundamentalisme is.

Veertien, er zijn talrijke manifestaties van extremisme in de hedendaagse levens van moslims. Ik ben in staat geweest om met het volgende te komen waar enig bewijs voor is:

- (1) Extremisme met betrekking tot het concept van de *djamaa'ah* (moslimgroep of organisatie).
- (2) Extremisme met betrekking tot absolute gehoorzaamheid tegenover de *djamaa'ah*.
- (3) Extremisme door het maken van de *djamaa'ah* als de standaard voor wat correct is.
- (4) Extremisme met betrekking tot de persoonlijkheid van de leider.
- (5) Extremisme betreffende het jezelf distantiëren van de moslimmaatschappijen.
- (6) Extremisme betreffende het ongelovig verklaren van mensen op grond van zonden die zij begaan.
- (7) Extremisme betreffende het ongelovig verklaren van alle leiders, zonder uitzondering, die niet regeren in overeenstemming met wat Allah ﷻ geopenbaard heeft.
- (8) Extremisme betreffende het ongelovig verklaren van alle volgelingen, zonder uitzondering, van die heersers die niet regeren in overeenstemming met wat Allah ﷻ geopenbaard heeft.

- (9) Extremisme betreffende het ongelovig verklaren van degenen buiten de *djamaa'ah*.
- (10) Extremisme betreffende het ongelovig verklaren van iedereen die woont in de [beweerde *djaahilie*] maatschappij en die geen *hidjah* verrichten.
- (11) Extremisme door het ongelovig verklaren van individuen zonder rekening te houden met de *sharie'ah* voorwaarden en parameters.
- (12) Extremisme door het ongelovig verklaren van degenen die de mensen niet ongelovig verklaren die zij ongelovig verklaren.
- (13) Extremisme door het bepleiten van het standpunt van het uitgestelde oordeel en opheldering.
- (14) Extremisme door de hedendaagse samenlevingen te omschrijven met de eigenschap van *djaahiliyyah*.
- (15) Extremisme door de landen van de moslims tegenwoordig te omschrijven als landen van *koefr*.
- (16) Extremisme door het bedenken van nieuwe bronnen voor de *sharie'ah*.
- (17) Extremisme met betrekking tot het concept van *taqlid* en de verwerping van de consensus.
- (18) Extremisme betreffende het afkeuren van degenen die *taqlid* verrichten.
- (19) Extremisme door van alle mensen te eisen dat ze *idjtihad* verrichten.
- (20) Extremisme door hardvochtig te zijn tegenover de mensen.
- (21) Extremisme in de vorm van streng zijn voor jezelf.
- (22) Extremisme in de vorm van het verbieden wat goed en zuiver is.
- (23) Extremisme door het in opstand komen tegen de bestuurder zonder de correcte *sharie'ah* voorwaarden in acht te nemen.
- (24) Extremisme in de vorm van het verbieden van onderwijs en betreffende het oproepen van de menen tot ongeletterdheid.

-
- (25) Extremisme door het verbieden van de gebeden in de moskeeën.
- (26) Extremisme door het beëindigen van de vrijdagsgerebeden.
- (27) Extremisme in de vorm van jezelf afzonderen en isoleren van de samenleving.
- (28) Extremisme in de vorm van het maken van *hidjrah* van de samenlevingen.
- (29) Extremisme door middel van de mening dat de wetten bepaalde stadia hebben of, met andere woorden, de afwijkende opvatting dat we tegenwoordig in het Mekkaanse tijdperk leven.
- (30) Extremisme door het verbieden van het aannemen van overheidsbanen.

Aanbevelingen

De behoefte om het probleem van extremisme op te lossen is iets dat algemeen gevoeld wordt door alle lagen van de maatschappij, beginnend bij de bestuurders en eindigend bij de extremisten of degenen die beschuldigd worden van extremisme. Ik zal nu een aantal aanbevelingen noemen waarvan ik geloof dat ze nodig zijn om op te volgen om het extremisme probleem op te lossen. We dienen op te merken dat de kwestie behoefte heeft aan een langere bespreking. Ik ben van plan om, met de genade en hulp van Allah, een volledig onderzoek te wijden aan de remedie alsook aan de oorzaak. [Wat betreft nu, hier zijn de belangrijkste middelen om dit probleem op te lossen:]

Ten eerste: het verspreiden van de geloofsovertuigingen van de vroegere generaties (*as-selef*²³⁹²)

Nadenken over de manifestaties van extremisme dat aanwezig is in de hedendaagse tijden, toont aan dat het een fenomeen is dat valt buiten de geloofsovertuigingen van de *Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah* en de correcte *sharie'ah* geloofsovertuigingen. Daarom dient de verspreiding en uiteenzetting van de correcte geloofsovertuigingen – door de juiste geloofsovertuigingen te onderwijzen op scholen, universiteiten en in moskeeën, door ze zorgvuldig te bestuderen door de oproepers tot de Islaam en door ze onderdeel te maken van hun programma – bescherming te bieden voor de samenleving tegen extremisme.

Ten tweede: de verspreiding van de kennis van de *sharie'ah*

Degenen die in het huidige tijdperk in extremisme verzeild zijn geraakt, onderscheiden zich door het feit dat ze een volledig gebrek hebben of zeer tekortschieten wanneer het komt op de kennis van de *sharie'ah*. Zij worden volledig in beslag genomen door *da'wah* (de mensen uitnodigen tot de weg [de Islaam]) en hun enige voorzieningen daarvoor zijn geestdrift en ijverigheid, zonder *sharie'ah* kennis. Daarom raad ik de verspreiding van *sharie'ah*-kennis en de stichting van geschikte instellingen aan, zoals wat open universiteiten genoemd wordt, alsook centra aan de islamitische universiteiten die de maatschappij dienen.

²³⁹² [*Selef*: de eerste drie generaties, dus de *sah'aabah* ﷺ (metgezellen van de profeet ﷺ), hun volgelingen (de *taabi'ien*) en de leerlingen daarvan. – AY]

Zij zijn bedoeld om de islamitische wetenschappen aan de jeugd te onderwijzen. Bovendien zouden *sharie'ah* onderwijsprogramma's opgezet moeten worden – geleid door degenen die geschikt zijn en die door de mensen vertrouwd worden, dat wil zeggen, de mensen van kennis en oprechtheid.

Ten derde: het doen herleven van de rol van de geleerden

De afwezigheid, ofwel volledig of relatief, van de geleerden in de openbare arena in veel islamitische landen is een van de oorzaken en wortels van extremisme. Daarom beveel ik aan dat aandacht geschonken moet worden aan het herinvoeren van hun rol. Op grote schaal ligt de verantwoordelijkheid daarvoor bij drie groepen mensen:

De eerste groep zijn de geleerden zelf. Zij dienen hun handelingen puur omwille van Allah te maken en de verplichtingen die op hen rusten te vervullen: met betrekking tot de bestuurders door hen te adviseren, met betrekking tot de gewone bevolking door hen te onderwijzen en de weg te wijzen, en met betrekking tot de jeugd door hen op te voeden en aandacht te schenken. Zij dienen zich ook te distantiëren van alles wat hun positie en de eer van de geleerden verlaagt, zoals het zoeken van en haasten naar materialistische dingen van deze wereld, of het hebben van een zwakke aanhechting tot de bevelen van de religie.

De tweede groep zijn de mensen van autoriteit en macht. Zij zouden de geleerden moeten steunen, hun advies vragen, hun meningen volgen en hun vertrouwen stellen in hen om de grootste manifestaties van afwijking op te lossen.

De derde groep zijn de leden van de maatschappij als een geheel, maar de jeugd in het bijzonder. Zij dienen te luisteren naar de geleerden, en hun bevelen en *sharie'ah* oordelen toe te passen.

Als de rol van de geleerden in de maatschappij vervuld is, zal het dienst doen als scherm tegen de fenomenen van afwijkingen en als bescherming tegen het probleem van extremisme, alsook tegen andere problemen. Kennis en wijsheid zijn de twee instrumenten om het pad te corrigeren. Enthousiasme en ijver zijn niet voldoende zonder kennis en wijsheid. En deze twee, kennis en wijsheid, worden niet aangetroffen behalve bij de mensen van kennis betreffende de wet van Allah ﷻ.

Ten vierde: dialoog en debat met de extremisten

De boodschapper van Allah ﷺ vestigde de methode van dialoog met de extremisten en de manier waarop hun misvattingen en valsheid weerlegd dienen te worden. De boodschapper van Allah ﷺ weerlegde Dhoe al-Khoewaysir door te zeggen:

«ويحك من يعدل إن لم أعدل.»

“Wee jij! Wie is er die rechtvaardig is als ik niet rechtvaardig ben?”²³⁹³

De metgezellen ﷺ volgden die toepassing ook. ‘Aliy ibn Abie T̄aalib ﷺ debatteerden met de Khawaaridj, zo ook deed ‘Abdoellaah ibn ‘Abbaas ﷺ.

Daarom is de methode van debatteren of dialoog zeer succesvol als een remedie voor extremisme, omdat het licht van de waarheid schijnt en de bewijzen zijn onherroepelijk. Het zal altijd dominant blijven en kan nooit gedomineerd worden. Maar ik moet een aantal belangrijke punten voor dergelijke debatten naar voren brengen:

- (1) Het debat dient gebaseerd te zijn op vertrouwen. De geleerde die met hen discussieert en debatteert moet in een positie van vertrouwen zijn met betrekking tot degenen die beschuldigd worden van extremisme.
- (2) Degenen die van extremisme beschuldigd worden dienen behandeld te worden als mensen die ergens van beschuldigd worden en niet als veroordeelde criminelen die bij een rechter hun vonnis afwachten.
- (3) Beide partijen moeten volledige vrijheid hebben in die discussie. De geleerde kan de discussie niet domineren, noch kan de discussie door degenen die van extremisme beschuldigd worden gevoerd worden onder de schaduw van kracht en geweld.
- (4) Het zoeken van de waarheid dient het doel van het debat te zijn, niet eenvoudigweg een verzameling bewijzen tegen degenen die van extremisme beschuldigd worden.

²³⁹³ Overgeleverd door Moeslim.

Vijf: het overbruggen van de kloof tussen de geleerden, bestuurders en jeugd

Een van de grootste moeilijkheden voor het probleem van extremisme is dat er een wijde kloof is tussen de geleerden en bestuurders aan de ene kant, en de jeugd aan de andere. Deze kloof overbruggen is een vereiste zodat er wederzijds vertrouwen kan ontstaan en om de nodige liefde te ontwikkelen onder wiens schaduw alle problemen opgelost kunnen worden. Als een jeugdige degenen met gezag en macht vertrouwt, hetzij een bestuurder of geleerde, dan zal hij naar hen luisteren en hen gehoorzamen. En als degene met gezag, hetzij een bestuurder of geleerde, de jeugdigen vertrouwt, dan zal hij zijn hart voor hem openen, zijn problemen oplossen en zijn klachten verbeteren.

Zes: regeren in overeenstemming met de wetten van Allah

Het is duidelijk zichtbaar gemaakt dat het regeren volgens iets anders dan wat Allah ﷻ geopenbaard heeft, een van de principiële wortels van extremisme is. Waarlijk, de meeste manifestaties van extremisme hebben hier betrekking op. Daarom is het een vereiste voor de moslimbestuurders om te regeren volgens wat Allah ﷻ geopenbaard heeft betreffende alle aspecten van het leven. De economische, politieke, sociale, veiligheid, media en andere vormen van beleid, dienen allemaal vorm gegeven te worden in het licht van de *sharie'ah*. Vervolgens dienen zij opgevolgd te worden door hun correcte toepassing en uitvoering.

Zeven: het verduidelijken van de werkelijkheden

De exacte aard van extremisme vanuit een *sharie'ah* oogpunt, is tegenwoordig voor veel mensen onbekend. Vele schrijvers, leden van de media en politici gaan met extremisme om zonder een correct begrip van de realiteit ervan. In feite zien velen van hen het vasthouden aan de religie als een vorm van extremisme. Daarom adviseer ik dat degene die dit probleem behandelt, eerst een waar beeld van de realiteit van extremisme dient te hebben. Anders zal de vermeende remedie leiden naar het tegenovergestelde van wat gewenst is en op de tongen van de extremist zal zijn [als de woorden van de poëet]: “Als het liefhebben van de familie van de profeet verworpen dient te worden, laat dan de mensen en *djinn* getuigen dat ik een *raafidhie* ben.”²³⁹⁴

---

²³⁹⁴ [D.w.z., als een soenniet de betrokken kwestie verkeerd begrijpt, kan hij het laten lijken alsof de soennieten tegen het liefhebben van de familie van de profeet ﷺ zijn. Elke

Acht: het probleem bij de wortels aanpakken

Veel pogingen om het probleem van extremisme op te lossen, pakken slechts enkele manifestaties ervan aan, zoals geweld. Die pogingen veronachtzamen het meest belangrijke aspect in het oplossen van het probleem. Het meest belangrijke aspect is het concentreren op de wortels zodat de remedie een effectieve remedie kan zijn, die het probleem bij de wortels aanpakt zodat de bron leeg wordt en de zijrivieren droog.

Negen: beginnen vanuit een correcte basis

Een groot aantal van degenen die betrokken zijn bij het oplossen van het probleem van extremisme zijn zelf extremisten – maar dan extremisten aan de andere kant van het spectrum. Zij zijn de secularisten die met de anderen omgaan volgens het geschikte punt voor secularisme. Zij zien niets als gerechtvaardigd behalve hun eigen meningen. Daarom zal elke poging om dit probleem van extremisme op te lossen moeten beginnen vanuit een correcte basis, en dat is de gematigde, ware religie. Op deze manier zal het mogelijk zijn om een wederzijds acceptabele oplossing te bereiken die zal eindigen in goede resultaten.

Tien: het verwijderen van de [bronnen voor de] klachten

Een studie naar het probleem van extremisme zal duidelijk maken dat dit probleem bepaalde psychologische wortels heeft die toegelicht worden door een reactie op omstandigheden die niet te verantwoorden zijn – zoals het regeren volgens iets anders dan wat Allah geopenbaard heeft. Daarom klaagt de extremist en eist hij dat die voorwaarden gecorrigeerd worden. Maar hij uit die eisen op een manier die niet goedgekeurd worden door de *sharie'ah*. Op veel onderdelen zijn veel mensen die het goede wensen voor hun landgenoten, hun *oemma* en de gehele mensheid, verbonden met deze eisen. Maar zij verschillen in de manier waarop zij hun klachten kenbaar maken en hun eisen stellen. Daarom zie ik het verwijderen van de bronnen voor hun klachten en het aanpakken van de wortels als de belangrijkste en meest diepgaande middelen om een einde aan dit probleem van

---

moslim houdt absoluut van de familie van de profeet ﷺ. Dus als een moslim denkt dat de soennieten niet houden van de familie van de profeet ﷺ, terwijl de Shie'ah/Raafidhah (sji'ieten) dat wel doen, dan zal hij zich onmiddellijk een *raafidhie* verklaren. Op dezelfde manier kunnen mensen naar extremisme gedreven worden als het probleem niet begrepen en op de juiste manier uitgelegd wordt. En Allah weet het best. – JZ]

extremisme te maken. Dit is in het bijzonder correct aangezien veel omstandigheden waarvan de extremisten eisen dat ze veranderd worden, in feite absoluut verkeerd zijn [en veranderd dienen te worden].

Elf: het hervormen van de samenleving

De niet-islamitische manifestaties die vele moslimgemeenschappen hebben getroffen zijn één van de grootste dingen die leiden naar de steun van extremisme en zijn een van de wortels. Waarlijk, zij zijn een bron van spanning voor degene die kalm is, om maar niet te spreken over anderen [degenen met een kort lontje]. Daarom is het voor de moslims verplicht, voor burgers en regeerders, om hun gemeenschappen te herbouwen op een correct fundament van de religie. Alle aspecten van afwijking moeten bestudeerd en verholpen worden in het licht van de *sharie'ah*.

Twaalf: geen geweld gebruiken bij het aanpakken van extremisme

Door ervaring uit het verleden is het duidelijk dat het gebruik van geweld bij het aanpakken van het extremisme in hedendaagse tijden geen enkele genezing voor extremisme voortbrengt. Waarlijk, het was een oorzaak voor de verschijning van de extremistische beweging. Daarom adviseer ik dat er geen geweld en macht gebruikt worden bij het trachten op te lossen van extremisme. Dat leidt gewoonweg naar groter kwaad en een zeer gevaarlijke situatie [in feite tot meer extremisme in plaats van minder]. Als alle andere vreedzame middelen opgeraakt zijn bij het aanpakken van extremisme en bestraffing is het enige middel dat overblijft, dan dient het te geschieden volgens een oordeel van de geleerden en *sharie'ah*-rechters. Bovendien dient de bestraffing specifiek voor de betrokken individuen te zijn en niet op grote schaal, zoals heeft plaatsgevonden in sommige moslimlanden.

Dertien: vasthouden aan de *sharie'ah* methodologie voor bewijs en het afleiden van wetten

Het bestuderen van de schriftuur van de extremisten zal zeer duidelijk maken dat zij een tekortkoming hebben met betrekking tot hun methodologie van beredeneren en het afleiden van conclusies. Dit werd aangetroffen in het volgende:

- (a) Door hun introductie van nieuwe bronnen voor de *sharie'ah* waarvan regelgevingen afgeleid worden, en
- (b) Doordat zij een onjuiste methodologie volgen om wetten af te leiden van de specifieke stukken van bewijs.

Daarom roep ik iedereen die schrijft op om ijverig te zijn om vast te houden aan de correcte *sharie'ah* methodologie, en om als bewijs te gebruiken wat de vroegere geleerden van deze gemeenschap gebruikten als de bronnen van de *sharie'ah*: de Qor-aan, de *Soennah*, de consensus [*al-idjmaa'*]...²³⁹⁵

Men dient ook de correcte methode te volgen om wetten af te leiden. Men dient de voorkeur te geven aan de specifieke teksten boven de algemene verklaringen, en de voorwaardelijke bepalingen toe te passen tegen de onvoorwaardelijke verklaringen. Men dient ook de voorkeur te geven aan de uitleggende en gedetailleerde teksten boven de dubbelzinnige teksten.²³⁹⁶

Het volgen van de juiste methodologie is het middel waarmee men tot de juiste conclusies en regelgevingen kan komen.

²³⁹⁵ [Zie o.a. het boek *De Ontwikkeling van Fiqh (de islamitische wet & de madzaahib)*, van dr. Abu Ameenah Bilal Philips, uitgegeven door Uitgeverij Momtazah. – AY]

²³⁹⁶ [Bijvoorbeeld, Allah ﷻ zegt (Nederlandstalige interpretatie van de betekenis): **“Hij is Degene Die tot jou (O Moh’ammed) het Boek (de Qor-aan) neergezonden heeft. Een deel ervan zijn verzen die *moeh’kamaat*^(A) (precies, eenduidig) zijn, zij zijn de basis van het Boek, en anderen zijn *moetashaabihaat*^(B) (niet eenduidig). Wat betreft degenen die in hun harten een afwijking (van de waarheid) hebben (d.w.z. misleid zijn), zij volgen dan wat niet eenduidig ervan is (de *moetashaabihaat*), *al-fitnah* (misleiding) wensend^(C) en zijn interpretatie wensend (d.w.z. het veranderen zodat het in overeenstemming is met hun begeerten),”** [Soerat Aal ‘Imraan (3), aayah 7.]^(A) De *moeh’kamaat* verzen vormen de basis van de Qor-aan en hier dient naar verwezen te worden voor uitleg. De *moeh’kamaat* zijn duidelijke, door iedereen te begrijpen verzen die de afgeschafte regelgevingen, de toegestane en verboden zaken, wetten en grenzen uitleggen waarin geloofd en die toegepast moeten worden. Ze kunnen niet veranderd of op meerdere manieren uitgelegd worden.^(B) De *moetashaabihaat* verzen zijn mogelijk voor meer uitleg vatbaar en omvatten de afgeschafte verzen waar we in dienen te geloven maar niet dienen toe te passen, gelijkenissen, eden. Moh’amammad ibn Ish’aaq ibn Yasar zei: “Zij kunnen (maar dienen niet) veranderd worden, en dit is een test van Allah ﷻ voor de dienaren, net zoals Hij ze test met de toegestane en verboden zaken. Dus deze verzen dienen niet veranderd te worden om een onjuiste betekenis aan te duiden of om de waarheid te verdraaien (volgens de begeerte).”^(C) D.w.z. dat zij hun volgingen proberen te misleiden door te doen alsof zij hun innovatie bewijzen door zich te verlaten op de Qor-aan – de *moetashaabihaat* daarvan – maar dit is bewijs tegen en niet voor hen. Dus degenen die verwijzen naar de *moeh’kamaat* verzen om de *moetashaabihaat* verzen te begrijpen, hebben de correcte leiding verworven. Zie voor meer informatie over dit onderwerp het boek *Een Introductie tot de Wetenschappen Betreffende de Qor-aan*, geschreven door Aboe Ammaar Yasir Qadhi, Uitgeverij Momtazah. – AY]

Veertien: op je hoede zijn voor het beschuldigen van de extremisten en hen ongelovigen verklaren

Veel wat is geschreven over het probleem van extremisme komt voort uit de opvatting dat degenen die van extremisme beschuldigd worden buitenlandse agenten zijn, verraders, Khawaaridj of zelfs ongelovigen. Ik wil mensen graag adviseren om zeer voorzichtig te zijn om niet verzeild te raken in iets vergelijkbaars met waar de extremisten van beschuldigd worden: de mensen ongelovigen verklaren. De termen die betrekking hebben op het oordelen dat anderen ongelovigen of opstandelingen zijn, zijn *sharie'ah* termen en zij moeten nooit lukraak gebruikt worden. Waarlijk, hun gebruik dient gebaseerd te zijn op de relevante *sharie'ah* voorwaarden en parameters.

Ik adviseer ook om zeer behoedzaam te zijn betreffende het beschuldigen van de extremisten dat zij buitenlandse agenten of verraders zijn. Als de extremist zelf weet dat hij geen buitenlandse agent of verrader is, dan zal deze beschuldiging hem alleen maar meer toegewijd maken aan het pad dat hij volgt.

Vijftien: op je hoede zijn voor dubbelhartigheid en tegenstrijdigheden

Het vermijden van dubbelhartigheid en tegenstrijdigheid is van het hoogste belang voor degene die wenst het extremisme probleem aan te pakken. Vele tijdgenoten zijn verzeild geraakt in een soort van benadering met twee gezichten. Zij verheffen hun stemmen in de media en trekken de aandacht van mensen naar de kwestie van [bijvoorbeeld] de *niqaab* (gezichtsbedekking) en zij beschouwen dat, volgens hun beweringen, als een vorm van extremisme. Op hetzelfde moment zien we nooit iemand van hen hun monden openen over de walgelijke semi-naaktheid die men op de straten en stranden ziet. De manifestaties van het uit elkaar vallen van de moslamsamenleving werden gebracht onder de naam van "individuele vrijheid." Is het dragen van de *niqaab* niet ook een kwestie van "individuele vrijheid"? [Waarom spreken zij niet ook in de verdediging van de *niqaab*?] Deze dubbelhartigheid wakkert zelfs het vuur aan in de harten van degenen die rechtvaardig en gematigd zijn, om maar te zwijgen over de extremisten. "Als de mensen eens een positieve houding zouden nemen tegenover degenen die de grondbeginselen van het geloof verwerpen en de regelgevingen negeren, en met hun handen of hun tongen zouden veranderen wat zij zien aan kwaad, dan zouden we dit religieus extremisme onder ons niet aantreffen. En als we het zouden aantreffen,

dan zal het veel minder gewelddadig zijn dan hoe het tegenwoordig gemanifesteerd is.”²³⁹⁷

Zestien: op je hoede zijn voor het verwarren van herleving met extremisme

Het is verplicht voor de moslims – leiders, geleerden en de gewone bevolking – om op hun hoede te zijn voor het verwarren en mengen van de islamitische herleving met extremisme. Zij moeten ook behoedzaam zijn betreffende het volgen van de stappen van vijandigheid die het uithalen naar de islamitische herleving rechtvaardigen onder het mom van het uithalen naar extremisme. In werkelijkheid is extremisme in de moslimsamenlevingen maar op kleine schaal. Het is onrechtvaardig om een bepaling [van extremisme] te verkondigen voor de meerderheid die in werkelijkheid een rechtvaardige en gebalanceerde beweging vertegenwoordigen.

Aan het einde van dit onderzoek prijs ik wederom Allah door Wiens zegeningen de rechtschapen daden verricht worden en voltooid, Degene voor Wie alle lof is in het begin en aan het eind. Voor Hem is ook het bestuur en oordeel en alle zaken keren naar Hem terug [voor beoordeling]. Ik moet benadrukken dat ik in dit onderzoek de kwesties heb beperkt, ook al kunnen sommigen denken dat ik ze juist heb vermeerderd. Ik heb het kort gehouden, hoewel sommigen kunnen denken dat ik uitvoerig ben geweest. Voorzeker, de pagina's die ik niet heb geschreven zijn groter in aantal dan wat ik vermeld heb.

Iedereen die dit onderzoek leest is welkom om enige tekortkoming die het kan hebben aan te vullen en om enige vergissing te corrigeren. De eerste en laatste der mensen weten dat niemand vrij is van fouten. Dit is in het bijzonder waar wanneer het schrijven komt van een 'boekentas' die maar weinig kennis heeft en een pen die onbekwaam is.

O Allah! Bestraf niet een hand die geschreven heeft met de intentie om de vervormingen van de extremisten en de misleidingen van de vervalsers van Uw religie te ontkennen, noch een tong die Uw wet wilde verdedigen en bewaken. Bij Uw Genade, onthoud het goede dat bij U is niet van mij vanwege het kwaad dat in mij is.

En alle lof is voor Allah alleen.

'Abdoe r-Rah'maan ibn Moaalaa al-Loewayh'iq

²³⁹⁷ Al-Qardhaawie, *as-Sah'wah al-Islaamiyyah bayn al-Djoehoed wa at-Tetarroef*, p. 140.

Bibliografie

Boeken ²³⁹⁸

Al-Aadjoerie (الآجوري), Aboe Bakr Moh'ammed ibn al-H'oesayn. *As-Sharie'ah* (شريعة). Beiroet: Daar al-Koetoeb al-'Ilmiyyah. 1403 H.

Al-Aamidie (الأمدي), Sayf ad-Dien Aboe al-H'asan 'Aliy ibn Abie 'Aliy. *Al-Ih'kaam fie Oesoele I-Ah'kaam* (الأحكام في أصول الأحكام). Beiroet: Daar al-Koetoeb al-'Ilmiyyah. 1403 H.

----- *Al-Ih'kaam fie Oesoele al-Ah'kaam* (الأحكام في أصول الأحكام). Beiroet: Daar al-Koetoeb al-'Ilmiyyah. 1402 H.

Aba Baṭien (أبا بطين), 'Abdoellaah ibn 'Abdoel-Rah'maan. *Al-Koefroe al-ladzie Yoe'dzaroe Saah'iboehoe bi I-Djahlie wa H'oekmoe Men Yoekaffiroe Ghayrahoe mina I-Moeslimien* (الكفر الذي يعذر صاحبه بالجهل و حكم من يكفر غيره من المسلمين). Cairo: Maktabah al-Salaam al-Aalamiyyah. 1401 H.

'Abdoel-Fattaah' (عبد الفتاح), Nabel. *Al-Moes̄h'af wa al-Sayf* (المصنف و السيف). Cairo: Maktabah Madbooli.

'Abdoel-H'amied (عبد الحميد), Moh'ammed. *Tah'liel al-Moeh'tawa fie Boeh'oethie I-'Ilaam* (تحليل المحتوى في بحوث الإعلام). Djeddah: Daar al-Shoeroeq. 1404 H.

'Abdoel-Djaliel (عبد الجليل), Rad. *At-Teṭarroef al-Dienie fie Iraan* (التطرف الديني في إيران). Dar al-Sihwah li-I-Nashr. 1408 H.

'Abdoel-Khaaliq (عبد الخالق), 'Abdoel Ghanie. *H'oedjiyyat as-Soennah* (حجية السنة). Beiroet: Daar al-Qor-aan al-Kariem. 1407 H.

'Abdoel-Razaaq (عبد الرزاق) ibn Hoemaam al-Sanaanie. *Al-Moes̄annaf* (المصنف). Al-Madjlis al-'Ilmi bi-Djoenoeb Ifrieqiya. 1403 H.

²³⁹⁸ [Neem nota van het feit dat in deze vertaling alleen de essentiële bibliografische informatie gepresenteerd is. Bepaalde aanvullende informatie, zoals namen van redacteurs, editie nummers enzovoort, zijn verwijderd uit de tekst vanwege het tekort aan relevantie voor het grootste deel van het Engelstalige publiek. – JZ]

'Abdoellaah (عبد الله), Moetaz Sayyid. *Al-Itidjaahaat al-Ta'ssobiyyah* (الاتجاهات التنصيبية). Koeweit: al-Madjlis al-Waṭanie li-l-Thaqaafah wa al-Adaab wa al-Foenoen. 1409 H.

Aboe Daawoed (أبو داود), Soelaymaan ibn al-Ashath al-Sidjistaanie. *Soenan Abie Daawoed* (سنن أبي داود). Egypte: Daar Ih'yaa-e al-Soennah al-Nabawiyah.

Aboe 'led (أبو عيد), Arif Khaliel. *Al-'Alaaqaat al-Khaaridjiyyah fie Dawlatie l-Khilaafah* (العلاقات الخارجية في دولة الخلافة). Koeweit: Daar al-Arqam. 1404 H.

Aboe Ghoenaymah (أبو غنيمه), Ziyaad. *'Aadaa-e al-Yahoed li-l-H'arakah al-Islaamiyyah* (عداء اليهود للحركة الإسلامية). Amman, Jordanië: Djamiyyah Oemmaal al-Mataabi al-Taawaaniyyah. 1406 H.

Aboe H'ayyaan (أبو حيان), Moh'ammed ibn Yoesoef. *Al-Bah'r al-Moeh'iet* (البحر المحيط). Beiroet: Daar al-Fikr. 1398 H.

Aboe Ismaa'iel (أبو إسماعيل), Salaah'. *As-Shahaadah* (الشهادة). Cairo: Daar al-Itisaam.

Aboe Djayb (أبو جيب), Saadi. *Diraasah fie Minhaadj al-Islaamie as-Siyaasie* (دراسة في منهاج الإسلام السياسي). Beiroet: Moe'assasah al-Risaalah. 1406 H.

Aboe al-Khayr (أبو الخير), 'Abdoel-Rah'maan. *Dzikrayaati ma'a Djamaa'at al-Moeslimien* (ذكريات مع جماعة المسلمين). Koeweit: Daar al-Boehoeth al-'Ilmiyyah li-l-Nashr wa al-Tawzie. 1980 n.C.

Aboe Noe'aym (أبو نعيم), Ah'mad ibn 'Abdoellaah. *H'ilyat al-Awliyaa-e wa Tabaaqaat al-Asfiyaa-e* (حلية الألياء و طبقات الأصفياء). Beiroet: Daar al-Kitaab al-Arabie. 1400 H.

Aboe as-Sa'oed (أبو السعود) ibn Moh'ammed al-Imaadie al-H'anafie. *Tefsier Abie as-Sa'oed aw irshaadie al-'Aqli as-Saliem ila Mazaayaa al-Kitaab al-Kariem* (تفسير أبي السعود أو إرشاد العقل السليم إلى مزايا الكتاب الكريم). Riyadh: Maktabah al-Riyaadh al-H'adiethah.

Aboe Shaamah (أبو شامة), 'Abdoe r-Rah'maan ibn Ismaa'iel. *Al-Baa'ith 'ala inkaar al-Bid'ah wa al-H'awaadith* (الباعث على إنكار البدعة و الحوادث). Djeddah: Daar al-Asfihaanie.

Aboe 'Oebayd (أبو عبيد), al-Qaasim ibn Sallaam. *Al-Imaan* (الإيمان). Koeweit: Daar al-Arqam.

Aboe Ya'la al-Mawṣilīe (أبو يعلى الموصلي), Ah'mad ibn 'Aliy. *Moesnad Abie Ya'la al-Mawṣilīe* (مسند أبي يعلى الموصلي). Damascus: Daar al-Maa-emoen li-l-Toeraath. 1984 n.C.

Aboe Yoesoef (أبو يوسف), Ya'qoeb ibn Ibraahiem. *Kitaab al-Kharaadj* (كتاب الخراج). Egypte: Daar al-Islaah.

Aboe Zayd (أبو زيد), Bakr ibn 'Abdiellaah. *Al-Mawaadhi' fie al-istilaah 'ala Khilaafie as-Sharie'ah wa Afsah' al-Loeghah Diraasatan wa Neqdan* (المواضع في الاصلاح على خلاف الشريعة و أفصح اللغة دراسة و نقدا). Riyadh: Daar al-Hilaal. 1405 H.

Al-'Adhziemaabaadie (العظيم آبادي), Aboe al-Tayb Moh'ammed Shams al-H'aqq. *'Awn al-Ma'boed Sharh' Soenan Abie Daawoed* (عون المعبود شرح سنن أبي). Al-Medienah: al-Maktab al-Salafiyah. 1388 H. Een andere editie: Beiroet: Daar al-Kitaab al-Arabi.

Ah'mad (أحمد), Rafaat Sa'ied. *Tandhziemaat al-Ghadhab al-Islaamie fie al-Sab'ienaat* (تنظيمات الغضب الإسلامي في السبعينات). Cairo: Maktabah al-Madhboeli. 1409 H.

Al-'Aynīe (العيني), Badr al-Dien ibn Mah'moed. *'Oemdat al-Qaarie-e Sharh' Ṣah'ieh' al-Boekhaarie* (عمدة القاريء شرح صحيح البخاري). Beiroet: Daar al-Fikr. 1399 H.

Al-Albaanie (الألباني), Moh'ammed Naasir ad-Dien. *Dha'ief al-Djaami' as-Ṣaghier wa Ziyaadatoeh* (ضعيف الجامع الصغير و زيادته). Beiroet: al-Maktab al-Islaamie. 1339 H.

..... *Irwa-e al-Ghaliel fie Takhriedjie Ah'aadieth Manaar as-Sabiel* (إرواء الغليل في تخريج أحاديث منار السبيل). Beiroet: al-Maktab al-Islaamie. 1339 H.

..... *Ṣah'ieh' al-Djaami' as-Ṣaghier wa Ziyaadatoehoe* (صحيح الجامع الصغير). Beiroet: al-Maktab al-Islaamie. 1402 H.

..... *Silsilat al-Ah'aadieth as-Ṣah'ieh'ah* (سلسلة الأحاديث الصحيحة). Riyadh: Maktabah al-Maarif. 1407 H.

Al-Aloesie (الألوسي), Mah'moed Shoekrie. *Moekhtas̄ar at-Toeh'fah al-ithnay 'Ashariyyah li-Shaah 'Abdoe l-'Aziez al-Dahlawie* (مختصر التحف الأثني عشرية لشاه عبد العزيز الدهلوي). Cairo: al-Maktabah al-Salifiyyah. 1378 H.

'Amaarah (عمارة), Moh'ammed. *Al-'Ilmaaniyyah wa Nahdhatoenaa al-H'adiethah* (العلمانية و نهضتنا الحديث). Cairo: Daar al-Shoeroeq. 1407 H.

Amien (أمين), H'oesayn Ah'mad. *Al-Islaaam fie 'Aalim Moetaghayyir wa Maqaalaat Islaamiyyah Oekhraa* (الإسلامية في عالم متغير و مقالات إسلامية أخرى). Cairo: Maktabah al-Madhboeli. 1988 n.C.

Amien (أمين), Saadiq. *Ad-Da'wah al-Islamiyyah Fariedhah Shar'iyyah wa Dharoerah Bashariyyah* (الدعوة الإسلامية فريضة شرعية و ضرورة بشرية). Amman, Jordanië: Djamiyyah Oemmaal al-Mataabi al-Taawaaniyyah. 1978 n.C.

'Anaanie (عناني), Moh'ammed 'Abdoel Samee 'Aliy. *Al-Ih'saa-e (al-Mabaadie wa at-Ioeroeq)* (الإحصاء المبادئ و الطرق). Cairo: Djaamiah al-Qaahirah.

Al-Ansaarie (الأنصاري), 'Abdoel 'Alaa-e Moh'ammed Nidhzaam al-Dien. *Fawaatih' ar-Rah'amoet bi Sharh'ie Moesallam at-Thaboet* (فواتح الرحموت بشرح (مسلم الثبوت). Cairo: Al-Amieriyah. 1322 H.

Arasa_{toe} (أرسطوا) [Aristoteles]. *Al-Akhlaaq* (الأخلاق). Cairo: Daar al-Koetoeb al-Misriyyah. 1924 n.C.

Al-Ardabielie (الأردبيلي), Yoesoef ibn Ibraahiem. *Al-Anwaar li 'Amalie l-Abraar* (الأنوار لعمل الأبرار). Cairo: Moe'assasah Moestafa al-Baabi. 1389 H.

Ardjoen (عرجون), Moh'ammed as-Saadiq. *Al-Mawsoe'ah fie Samaah'atie l-Islaaam* (الموسوعة في سماحة الإسلام). Cairo: Moe'assasah Sadjal al-Arab. 1392 H.

..... *Moh'ammed Rasoeloellaah Salla Allaahoe 'alayhi wa Sallam Minhadjoen wa Risaalah* (محمد رسول الله صلى عليه و سلم منهج و رسالة). Damascus: Daar al-Qalam. 1405 H.

Al-Asha'rie (الأشعري), Aboe al-H'asan 'Aliy ibn Ismaa'iel. *Maqaalaat al-Islamiyyien* (مقالات الإسلاميين). Cairo: Maktabah al-Nadhah al-Misriyyah. 1389 H.

Al-'Ashmaawie (العشماوي), Moh'ammed Sa'ied. *Al-Islaam as-Siyaasie* (الإسلام السياسي). Egypte: Saina li-l-Nashr. 1987 n.C.

Al-Ashqar (الشقر), 'Oemar Soelaymaan. *As-Sharie'ah al-ilahiyyah La al-Qawaanien al-Djaahiliyyah* (الشريعة الإلهية لا القوانين الجاهلية). Koeweit: Daar al-Da'wah. 1406 H.

Al-Asnawie (الأسنوي), 'Abdoe r-Rah'maan ibn al-H'asan. *Nihaayat as-Soel* (نهاية السؤل). Cairo: Moh'ammed 'Aliy Sabieh.

'Atieq (عتيق), Hamad ibn 'Aliy ibn Moh'ammed. *Ad-Difaa' 'an Ahloe s-Soennah wa al-Atbaa'* (الدفاع عن أهل السنة و الاتباع). Beiroet: Daar al-Qor-aan al-Kariem. 1400 H.

..... *Sabiel an-Nadjaat wa al-Fikaak* (سبيل النجاة و الفكاك). Riyadh: Daar Taibah. 1409 H.

'Attiyyah (عطية), 'Izzat 'Aliy. *Al-Bid'ah Tah'diedoehaa wa Mawqif al-Islaam minha* (البدعة تحديدها و موقف الإسلام منها). Beiroet: Daar al-Kitaab al-Arabie. 1400 H.

'Awdah (عودة), 'Abdoel-Qaadir. *At-Tashrie' al-Djienaa-ie al-Islaamie Moeqaarin bi l-Qaanoen al-Wadh'ie* (التشريع الجنائي الإسلامي مقارن بالقانون الوضعي).

Al-Azharie (الأزهري), Moh'ammed ibn Ah'mad. *Tahdzieb al-Loeghah* (تهذيب اللغة). Al-Daar al-Misriyyah li-l-Talief wa al-Tardjoemah wa al-Nashr. 1384 H.

Al-Baaqilaanie (الباقلاني), Moh'ammed ibn al-Tayib ibn al-Qaasim. *Al-Tamhied* (التمهيد). Al-Maktabah al-Sharqiyyah. 1337 H.

Al-Badakhshie (البدخشي), Moh'ammed ibn al-H'asan. *Manaahidj al-'Oeqoel* (مناهج العقول). Cairo: Matbaah Moh'ammed 'Aliy Sabieh.

Bedr (بدر), H'amdaan. *Dawr Moendhzamat al-Haaghaanah fie Inshaa-e Israa-iel* (دور منظمة الهاغاناه في إنشاء إسرائيل). Amman, Jordanië: Dar al-Djijel li-l-Nashr. 1985 n.C.

Al-Baghawie (البغوي), al-H'oesayn Ibn Mas'oeed. *Sharh' as-Soennah* (شرح السنة). Beiroet: al-Maktab al-Islaamie. 1983 n.C.

Al-Baghdadi (البغدادي), 'Abdoel-Qaahir ibn I_aahir ibn Moh'ammed. *Al-Farq bayna al-Firaq* (الفرق بين الفرق). Beiroet: Daar al-Ma'rifah.

----- *Oesoel ad-Dien* (أصول الدين). Istanbul: Madrasah al-Oeloehiyat. 1346 H.

Al-Bahinsaawie (البهناوي), Saali. *Al-H'oekm wa Qadhiyat Tekfier al-Moeslim* (الحكم و قضية تكفير المسلم). Koewit: Daar al-Boehoeth al-'Ilmiyyah. 1985 n.C.

----- *Shoeboehaat H'awla al-Fikrie al-Islaamie al-Moe'aasir* (شبهات حول الفكر (الإسلامي المعاصر). Al-Mansoerah, Egypte: Daar al-Wafaa-e. 1409 H.

Al-Bahoetie (البهوتي), Mansoer ibn Yoenoos ibn Idries. *Kasshaaf al-Qinaa' 'an Matnie al-Iqnaa'* (كشاف القناع عن متن الإفتاع). Riyadh: Maktabah al-Nasr al-H'adietah.

Al-Bayhaqie (البهقي), Aboe Bakr Ah'mad ibn al-H'oesayn ibn 'Aliy. *Kitaab as-Soenan al-Koebra* (كتاب السنن الكبرى). Beiroet: Daar al-Ma'rifah.

Al-Baydjamie (البيجرمي), Soelaymaan ibn Moh'ammed. *H'aashiyat al-Baydjamie al-Moesammaat al-Tadjried li Naf' al-'Abied 'ala Sharh' Minhadj al-Ioellaab* (حاشية البيجرمي المسماة التجريد لنفع العبيد على شرح منهج الطلاب). Al-Amieriyah. 1286 H.

Al-Bal'abakie (البعلبيكي), Moenier. *Mawsoe'ah al-Mawrid* (موسوعة المورد). Beiroet: Daar al-Qalam li-l-Malayien. 1980 n.C.

Al-Bassaam (البسم), 'Abdoellaah ibn 'Abdoe r-Rah'maan ibn Saalih'. *'Oelamaa-e Nadjd Khilaal Sittah Qoeroen* (علماء نجد خلال ستة قرون). Mekkah: Maktabah wa Matbaah al-Nahdhah al-H'adiethah. 1398 H.

Al-Bihaarie (البيهاري), Moehibballaah ibn 'Abdoel Shakoer. *Moesallam al-Thoeboet Sharh' Fawaatih' ar-Rah'amoet* (مسلم الثبوت شرح فواتح الرحموت). In de kantlijn van al-Ghazaalie, *al-Moesta_sfa*.

Ali-Boe_taa_mie (آل بوطامي), Ah'mad ibn H'adjar. *Al-Djoemoe'ah wa Makaanatoehaa fie ad-Dien* (الجمعة و مكانتها في الدين). Qatar: Moe'assasah Daar al-'Oeloem.

----- *Ar-Radd as-Shaafie al-Waafie 'ala Nafy Oemiyyah Sayyid al-Awaa-il wa al-Awaakhir* (الرد الشافي الوافي على نفي أمية سيد الأوائل و الأواخر). Beiroet: Daar al-Irshaad. 1388 H.

Al-Boekhaarie (البخاري), Moh'ammed ibn Ismaa'iel. *Al-Djaami' as-Sah'ieh'* (الجامع الصحيح). Beiroet: Daar lh'yaa-e al-Toeraath al-'Arabie.

Al-Boelayhie (البليهي), Saalih' ibn Ibraahiem. *Ya Fataata al-Islaamie Iqra-ie H'atta La Takhda'ie* (يا فتاة الإسلام أفري حتى لا تخدعي). Boeraydah, Saoedi-Arabië: Mataabie al-Soelaymaan. 1406 H.

Cable, Gilles (جيزيل كيبيل). *An-Nabi wa al-Fir'wn* (النبي و الفرعون). Vertaald door Ah'mad Khidhr. Maktabah Madhbooli. 1409 H.

Al-Daarimie (الدارمي), Aboe Moh'ammed 'Abdoellaah ibn 'Aboel-Rah'maan ibn al-Fadhil ibn Bahraam. *Soenen ad-Daarimie* (سنن الدارمي). Cairo: Daar al-Fikr. 1398 H.

Al-Dahlawie (الدهلوي), Shaah Walioellaah. *Al-Idjtihad wa al-Taqlied* (الاجتهاد و التقليد). Cairo: Daar al-Thiqaafah al-Arabiyyah li-l-Tibaah.

----- *Al-Moesawa Sharh' al-Moewatta-e* (المسوى شرح الموطأ). Beiroet: Daar al-Koetoeb al-'Ilmiyyah. 1403 H.

Daraaz (دراز), 'Abdoellaah Moh'ammed. *At-Ta'lieq 'ala Kitaab al-Moewaafaqaat li s-Shaatibie* (التعليق على كتاب الموافقات الشاطبي). Zie as-Shaatibie.

Daraaz (دراز), Moh'ammed 'Abdoellaah. *Al-Moekhtaar min Koenoemie as-Soennah* (المختار من كنوز السنة). Qatar: Riaasah al-Shoe'oen al-Dieniyah. 1401 H.

Al-Dasoeqie (الدسوقي), Moh'ammed ibn Ah'mad ibn Arfah. *H'aashiyatoo ad-Dasoeqie 'ala Sharh'ie al-Kabier* (حاشية الدسوقي على شرح الكبير). Beiroet: Daar al-Fikr.

Al-Dhzaahirie (الظاهري), Aboe Toeraab. *Al-Athar al-Moeqtafaa fie Hidjratie al-Moestaafa* (الأثر المقتفى في هجرة المصطفى). Mekkah: Daar al-Qiblah li-l-Thiqaafah al-Islaamiyyah.

Al-Dhabie (الضبي), Sayf ibn 'Oemar. *Al-Fitnatoo wa Mawqi'atoo I-Djamal* (الفتنة و موقعة الجمل). Verzamelt en gerangschikt door Ah'mad Raatib Armoesh. Beiroet: Daar al-Nafaa-is. 1406 H.

Al-Dzahabie (الذهبي), Shams al-Dien Moh'ammed ibn Ah'mad ibn 'Oethmaan. *Siyaroe A'laamie an-Noebalaa-e* (سير أعلام النبلاء). Beiroet: Moe'assasah al-Risaalah. 1405 H.

Dibaab (دباب), Moh'ammed H'aafidhz. *Sayyid Qoetb al-Khiṭaab wa l-Aydiyoelodjiyaa* (سيد قطب الخطاب و الأيديولوجيا). Cairo: Daar al-Thiqaafah al-Djadiedah. 1987 n.C.

Al-Doedjaylie (الدجيلي), Moh'ammed Ridha. *Firqat al-Azaariqah Diraasah Tah'lieliyyah* (فرقة الآزارقة دراسة تحليلية). Irak: Matbaah al-Noemaan. 1393 H.

Doekmaydjyaan (دكمييجيان), Ritshaard Harier. *Al-Oeṣoeliyyah fie al-'Aalimie al-'Arabie* (الأصول في العالم العربي). Vertaald door 'Abdoel Waarith Sa'ied. Cairo: Daar al-Wafaa-e. 1409 H.

Al-Doemaydjie (الدميحي), 'Abdoellaah ibn 'Oemar ibn Soelaymaan. *Al-Imaamah al-'Oedhmaa 'inda Ahloe s-Soennah wa a l-Djamaa'ah* (الإمامة العظمى). (عند أهل السنة والجماعة). Riyadh: Daar Taybah. 1407 H.

Al-Fayroezaabaadie (الفيروز آبادي), Madjd al-Dien Moh'ammed ibn Ya'qoeb. *Al-Qaamoos al-Moeh'iet* (القاموس المحيط). Beiroet: Moe'assasah al-Risaalah. 1407 H.

Fawdah (فودة), Faradj. *Al-Irhaab* (الإرهاب). Egypte: Daar Miṣr al-Djadiedah. 1988 n.C.

Al-Ghazaalie (الغزالي), Aboe H'aamid Moh'ammed ibn Moh'ammed ibn Moh'ammed. *Ih'yaa-oe 'Oeloemie ad-Dien* (إحياء علوم الدين). Beiroet: Daar al-Ma'rifah.

----- *Miezaanoel al-'Amal* (ميزان العمل). Cairo: Daar al-Maarif. 1964 n.C.

----- *Al-Moestaṣfa min 'Ilmie al-Oeṣoel* (المستصفى من علم الأصول). Cairo: Al-Amieriyah. 1322 H.

----- *At-Tafriqah bayna al-Islaamie wa az-Zandaqah* (التفرقة بين الإسلام و الزندقة). Damascus: Daar al-H'ikmah. 1407 H.

Al-Ghazaalie (الغزالي), Moh'ammed. *Al-H'aaqqoe al-Moerr* (الحق المر). Cairo: Al-Maktab al-Toeraath al-Islaamie.

----- *Hoemoem Daa'iyah* (هموم داعية). Cairo: Daar al-Bashier. 1405 H.

----- *Moeshkilaat fie Tarieq al-H'ayaatie al-Islaamiyyah* (مشكلات في طريق الحياة الإسلامية). Beiroet: Moe'assasah Ih'saan. 1405 H.

----- *As-Soennah an-Nabawiyyah bayna Ahlie al-Fiqhie wa Ahlie l-H'adieth* (السنة النبوية بين أهل الفقه و أهل الحديث). Beiroet: Daar al-Shoeroeq. 1409 H.

Al-Ghazie (الغزي), Taqie al-Dien ibn 'Abdoel-Qaadir al-Tamimie. *At-Tabaqaat as-Soenniyyah fie Taraadjimie al-H'anafiyyah* (الطبقات السنية في تراجم الخنفية). Riyadh: Daar al-Rifaa'ie. 1983 n.C.

Al-H'aakim (الحاكم), Aboe 'Abdoellaah Moh'ammed ibn 'Abdiellaah. *Al-Moestadrak 'ala as-Sah'ieh'ayn wa fie Dzaylihi Talkhiesie al-Moestadrak li l-Imaan ad-Dzahabie* (المستدرک علی الصحیحین و فی ذیلہ تلخیص المستدرک للإیمان الذهبي). Riyadh: Maktabah al-Maarif.

Haykal (هيكل), Moh'ammed H'oesanayn. *Kharief al-Ghadhab* (خريف الغضب). Cairo: Daar Talaas.

Al-Haythamie (الهيثمي), Noer al-Dien Aboe al-H'asan 'Aliy ibn Abie Bakr. *Moedjma' az-Zawaa-id wa Manba' al-Fawaa-id* (مجمع الزوائد و منبع الفوائد). Beiroet: Daar al-Kitaab. 1967 n.C.

----- *Mawaarid al-Dhzam-aan ila Zawaa-id ibn H'ibbaan* (موارد الظمآن إلى زوائد ابن حبان). Cairo: al-Matbaah al-Salafiyyah.

Al-H'adjaawie (الحجاوي), Moesaa ibn Ah'mad. *Al-Iqnaa' fie Fiqhie al-Imaamie Ah'mad ibn H'anbal bi-Sharh'ihie Kishaaf al-Qinaa'* (الإقناع في فقه الإمام أحمد بن حنبل بشرحه كشاف القناع). Zie al-Bahoetie.

H'akamie (حكيمي), H'aafidhz ibn 'Aliy. *Ma'aridj al-Qaboel bi Sharh'ie Soellam al-Woeoel ila 'Ilmie al-Oesoel fie at-Tawh'ied* (معارج القبول بشرح سلم الوصول إلى علم الأصول في التوحيد). Cairo: al-Matbaah al-Salafiyyah.

Al-H'alabie (الحلبي), 'Aliy ibn Boerhaan al-Dien. *As-Sierah al-H'alabiyyah min Sieratie al-Amien al-Maa-emoen* (السيرة الحلبية من سيرة الأمين المأمون). Mekkah: Daar al-Baaz. 1400 H.

Al-H'amawie (الحموي), Yaaqoet. *Moe'djam al-Oedabaa-e* (معجم الأدباء). Daar al-Maa-emoen.

H'anafie (حنفي), H'asan. *Al-H'arakah ad-Dieniyyah al-Moe'aasirah* (الحركة الدينية المعاصرة). Cairo: Maktabah Madloobi.

----- *Al-Oesoeliyyah al-Islaamiyyah* (الأصولية الإسلامية). Cairo: Maktabah Madloobi.

Al-H'asafkie (الحصفي), Moh'ammed ibn 'Aliy. *Al-Doerr al-Moekhtaar bi-H'aashiyyatie Raddie al-Moekhtaar (aw H'aashiyyat ibn 'Aabidien)* (الدر المختار). بحاشية رد المختار أو حاشية ابن عابدين. Zie Ibn 'Aabidien.

H'asanah (حسنه), 'Oemar Oebayd. *Fiqh ad-Da'wah Malaamih' wa Afaaq (Madjmoe'ah H'iwaaraat ma'a Ba'dhi al-'Oelamaa-e)* (فقه الدعوة ملامح و آفاق). (مجموعة حوارات مع بعض العلماء). Qatar: Riaasah al-Moehaakim al-Shariyyah wa al-Shoe'oen al-Dieniyyah. 1408 H.

H'awa (حوى), Sa'ied. *Al-Idjaabaat ma'a Kitaabie Ih'yaa-ie ar-Rabbaaniyyah* (الإجابات مع كتاب إحياء الربانية). Cairo: Daar al-Salaam. 1404 H.

..... *Tarbiyatoena ar-Roeh'iyyah* (تربيتنا الروحية). Cairo: Maktabah Wahbah. 1404 H.

H'ilmie (حلمي), Moestafa. *Nidhzaam al-Khilaafah fie al-Fikrie al-Islaamie* (نظام الخلافة في الفكر الإسلامي). Alexandrië: Daar al-Da'wah.

Al-Hindie (الهندي), 'Aliy ibn Hoesaam al-Dien. *Kanzoe al-'Oemmaal min Soenanie al-Aqwaal wa al-Af'aal* (كنز العمال من سنن الأقوال و الأفعال). Aleppo: Maktabah al-Toeraath. 1394-1397 H.

Al-Hoedhaybie (الهضيبي), H'asan. *Doe'aah laa Qoedhaah* (دعاة لا قضاة). Koeweit: al-Itihaad al-Islaamie al-'Aalimie li-l-Mandhoemaat al-Toelaabiyyah. 1405 H.

H'oesayn (حسين), Samier Moh'ammed. *Tah'lieloe al-Madhmoen* (تحليل المضمون). Cairo: 'Aalim al-Koetoeb. 1983 n.C.

Al-H'oesaynie (الحسيني), al-Taqi al-'Abbaas ibn Ah'mad. *Tatimatoe ar-Rawdh an-Nadhier* (تنمة الروض النضير). I_a-if: Maktabah al-Moeayyid. 1388 H.

H'oesoen (حسون), 'Aliy. *Ad-Dawlah al-'Oethmaaniyyah* (الدولة العثمانية). Beiroet: al-Maktab al-Islaamiyyah. 1403 H.

Hoewaydie (هويدي), Fahmie. *Al-Qor-aan wa as-Soel'taan* (القرآن و السلطان). Beiroet: Daar al-Shoeroeq. 1402 H.

..... *at-Tadayyoen al-Manqoes* (التدوين المنقوص). Cairo: Markaz al-Ahraam li-l-Tardjamah wa al-Nashr. 1409 H.

Ibn 'Aabidien (ابن عابدين), Moh'ammed Amien. *H'aashiyato Raddie al-Moeh'taar 'ala ad-Doerrie al-Moekhtaar al-Ma'roef bi H'aashiyatie ibn 'Aabidien* (حاشية رد المحتار على الدر المختار المعروف بحاشية ابن عابدين). Cairo: Moestafa al-Baabie. 1386 H.

Ibn 'Aashoer (ابن عاشور), Moh'ammed al-Ṭaahir. *Maqaasid as-Sharie'ah al-Islaamiyyah* (مقاصد الشريعة الإسلامية). Tunis: Al-Sharikah al-Toenisiiyyah li-l-Tawzie. 1978 n.C.

..... *Tefsier at-Tah'rier wa at-Tanwier* (تفسير التحرير و التنوير). Tunis: Al-Daar al-Toenisiiyyah li-l-Tawzie. 1984 n.C.

Ibn 'Abdoe l-Barr (ابن عبد البر), Aboe 'Oemar Yoesoef al-Qoertoebie. *Djaami' Bayaanie al-'ilmie wa Fadhloeh* (جامع بيان العلم و فضله). Beiroet: Daar al-Koetoeb al-'Ilmiyyah. 1398 H.

Ibn Abie 'Aasim (ابن أبي عاصم), 'Amr ad-Dhahaak. *As-Soennah wa Ma'ahoe Dhzilaalie al-Djennah fie Takhriedj as-Soennah* (السنة و معه ظلال الجنة في تخريج السنة). Becommentarieerd door Moh'ammed Naasir al-Dien al-Albaanie. Beiroet: al-Maktab al-Islaamie. 1400 H.

Ibn Abie H'aatim (ابن أبي حاتم), 'Abdoe r-Rah'maan ibn Moh'ammed ibn Idries. *Adaab as-Shaafi'ie wa Manaaiqiboehoe* (آداب الشافعي و مناقبه). Beiroet: Daar al-Koetoeb al-'Ilmiyyah. 1373 H.

Ibn Abie al-H'adied (ابن أبي الحديد). *Sharh'oe Nahdj al-Balaaghah* (شرح نهج البلاغة). Cairo: Daar Ih'yaa-e al-Koetoeb al-'Arabiyah. 1385 H.

Ibn Abie al-'Izz (ابن أبي العز), 'Aliy ibn 'Aliy ibn Moh'ammed. *Sharh'o al-'Aqiedah at-Ṭah'awiyyah* (شرح العقيدة الطحاوية). Beiroet: Moe'assasah al-Risaalah. En een andere editie: Beiroet: al-Maktab al-Islaamie. 1408 H.

Ibn Abie Shaybah (ابن أبي شيبه), Aboe Bakr 'Abdoellaah ibn Moh'ammed. *Al-Imaan* (الإيمان). Koeweit: Daar al-Arqam.

Ibn Abie al-Wafaa-e (ابن أبي الوفاء), 'Abdoel-Qaadir Moh'ammed ibn Moh'ammed. *Al-Djawaahir al-Moedhie-ah fie Ṭabaqaatie al-H'anafiyyah* (الجواهر المضية في طبقات الحنفية). Cairo: 'Iesa al-H'alabie.

Ibn al-'Arabie (ابن العربي), Aboe Bakr Moh'ammed ibn 'Abdiellaah. *Ah'kaam al-Qor-aan* (أحكام القرآن). Beiroet: Daar al-Fikr.

----- *Sharh'oe Sah'ieh'ie at-Tirmidzie* (شرح صحيح الترمذي). Beiroet: Daar al-Kitaab al-'Arabie.

Ibn Athier (ابن الأثير), Madjd al-Dien Aboe as-Saadaat al-Moebaarak ibn Moh'ammed. *Djaami'oe al-Oesoelie fie Ah'aadiethie ar-Rasoel* (جامع الأصول في (أحاديث الرسول). Beiroet: Maktabah al-Hilwaanie. 1392 H.

----- *An-Nihaayah fie Ghariebie al-H'adieth* (النهاية في غريب الحديث). Cairo: Daar lh'yaa-e al-Koetoeb al-'Arabie. 1383 H.

Ibn 'Attiyah (ابن عطية), 'Abdoel-H'aaq ibn Ghaalib. *Al-Moeh'arrar al-Wadjiez fie Tefsierie al-Kitaabie al-'Aziez* (المحرر الوجيز في تفسير الكتاب العزيز). Qatar. 1398 H.

Ibn al-Azraq (ابن الأزرق), Moh'ammed ibn 'Aliy. *Badaa-i' as-Soeloek fie Tabaa-i' al-Moelk* (بدائع السلك في طبائع الملك). Bagdad: Wizaarah al'Alaam al-Iraaqiyah. 1397 H.

Ibn Daqieq al-'led (ابن دقيق العيد), Taqie al-Dien Aboe al-Fath. *Ih'kaamoe l-Ah'kaamie Sharh'oe 'Oemdat al-Ah'kaam* (إحكام الأحكام شرح عمدة الأحكام). Beiroet: Daar al-Koetoeb al-'Ilmiyyah.

Ibn Faaris (ابن فارس), Aboe al-H'oesayn Ah'mad. *Moe'djam Maqaayies al-Loeghah* (معجم مقاييس اللغة). Iran: Daar al-Koetoeb al-'Ilmiyyah.

Ibn H'adjar al-'Asqalaanie (ابن حجر العسقلاني), Ah'mad ibn 'Aliy. *Ad-Doerar al-Kaaminah fie A'yaanie al-Mi-ah at-Thaaminah* (الدرر الكامنة في أعيان المائة الثامنة). Beiroet: Daar al-Djiel.

----- *Fath' al-Baarie bi Sharh' Sah'ieh' al-Boekhaarie* (فتح الباري بشرح صحيح البخاري). Cairo: al-Matbaah al-Salafiyah. 1380 H.

----- *Al-Isaabah fie Tamyiez as-Sah'aabah* (الإصابة في تمييز الصحابة). Cairo: Maktabah al-Koelliyat al-Azhariyyah. 1397 H.

----- *Taghlieqoe at-Ta'lieq* (تغليف التعليق). Beiroet: al-Maktab al-Islaamie. 1405 H.

----- *Tahdzieboe at-Tahdzieb* (تهذيب التهذيب). Haiderabad, India: Daairah al-Maarif al-Nidhaamiyyah. 1325 H.

----- *Talkhiesoe al-H'abier* (تلخيص الحبير). Madienah: 'Abdoellaah Haashim al-Yamaanie. 1384 H.

----- *Taqrieboe at-Tahdzieb* (تقريب التهذيب). Beiroet: Daar al-Ma'rifah. 1395 H.

Ibn H'adjar al-Haythamie (ابن حجر الهيتمي). *Toeh'fatoe al-Moeh'taadj Sharh'oe al-Minhaadj bi H'aashiyatay as-Sharwaanie wa al-'ebbaadie* (تحفة المحتاج شرح المنهاج بمحاشيتي الشرواني و العبادي). Beiroet: Daar Saadir.

Ibn H'amdaan (ابن حمدان), Ah'mad ibn H'amdaan ibn Shabieb. *Sifatoe al-Fatwa wa al-Moestaftie* (صفة الفتوى و المستفتي). Damascus: al-Maktab al-Islaamie. 1380 H.

Ibn H'anbal (ابن حنبل), 'Abdoellaah ibn Ah'mad. *As-Soennah* (السنة). Al-Damam, Saoedi-Arabië: Daar ibn al-Qayyim. 1406 H.

Ibn H'anbal (ابن حنبل), Ah'mad. *Kitaaboe az-Zoehd* (كتاب الزهد). Beiroet: Daar al-Kitaab al-'Arabie. 1406 H.

----- *Al-Moesned* (المسند). Egypte: Daar al-Marif. 1373 H.

Ibn H'azm (ابن حزم), Aboe Moh'ammed 'Aliy ibn Ah'mad ibn Sa'ied. *Al-Fasloe fie al-Milal wa an-Nih'al* (الفصل في الملل و النحل). Djeddah: Sharikah Maktabah al-'Oekaadh. 1402 H.

----- *Djamharatoe Ansaabie al-'Arab* (جمهرة أنساب العرب). Beiroet: Daar al-Koetoeb al-'Ilmiyyah. 1403 H.

----- *Al-Moeh'alla* (المحلى). Beiroet: Daar al-Afaaq al-Djadied.

Ibn Hishaam (ابن هشام), 'Abdoel-Maalik. *Sierat an-Nabiy Salallaahoe 'Alayhie wa Sallam* (سيرة النبي صلى الله عليه و سلم). Cairo: Maktabah al-Djamhoeriyah.

Ibn H'oemayd (ابن حميد), Saalih' ibn 'Abdiellaah ibn H'oemayd. *Raf'oe al-H'aradj fie as-Sharie'ah al-Islaamiyyah* (رفع الحرج في الشريعة الإسلامية). Mekkah: Djaami'ah Oemm al-Qoera. 1304 H.

Ibn Djoezay (ابن جزى), Moh'ammed ibn Ah'mad. *At-Tes-hiel li 'Oeloemie at-Tanziel* (التسهيل لعلوم التنزيل). Beiroet: Daar al-Koetoeb al-'Arabie. 1393 H.

Ibn Kethier (ابن كثير), Aboe al-Fidaa-e Ismaa'iel al-Qoerashie. *Al-Bidaayah wa n-Nihaayah* (البداية و النهاية). Beiroet: Maktabah al-Maarif. 1966 n.C.

----- *Tefsier al-Qor-aan al-'Adhziem* (تفسير القرآن العظيم). Cairo: Ih'yaa-e al-Koetoeb al-'Arabiyyah.

Ibn Khaalikaan (ابن خالكان), Aboe al-'Abbaas Shams al-Dien Ah'mad ibn Moh'ammed. *Waafiyaat al-A'yaan* (وافيات الأعيان). Beiroet: Daar Saadir.

Ibn Khoezaymah (ابن خزيمة), Aboe Bakr Moh'ammed ibn Ish'aaq. *Sah'ieh' ibn Khoezaymah* (صحيح ابن خزيمة). Damascus: Al-Maktab al-Islaamie. 1395 H.

Ibn Maadjah (ابن ماجة), Moh'ammed ibn Yazied. *As-Soennan* (السنن). Cairo: Maktabah 'Iesa al-Baabie al-H'alabie.

Ibn Mandhzoer (ابن منظور), Moh'ammed ibn Moekrim. *Lisaan al-'Arab al-Moeh'iet* (لسان العرب المحيط). Beiroet: Daar Lisaan al-'Arab. 1390 H.

Ibn al-Moebaarak (ابن المبارك), 'Abdoellaah ibn al-Moebaarak al-Maroezi. *Kitaaboe z-Zoehd* (كتاب الزهد). Beiroet: Daar al-Koetoeb al-'Ilmiyyah.

Ibn Moeflih' (ابن المفلح), Aboe 'Abdoellaah Moh'ammed al-Maqdisie al-H'anbalie. *Al-Aadaab as-Shar'iyyah wa al-Minah' al-Mar'iyyah* (الآداب الشرعية و المنح المرعية). Riyadh: Al-Riaasah al-Aamah li-Idaaraat al-Boehoeth al-'Ilmiyyah wa al-Iftaa wa al-Da'wah wa al-Irshaad.

Ibn al-Moendzir (ابن المنذر), Moh'ammed ibn Ibraahiem. *Al-Idjmaa'* (الإجماع). Qatar: Riaasah al-Mah'aakim al-Shar'iyyah al-Shoe-oen al-Dieniyyah. 1407 H.

Ibn an-Nadjaar (ابن النجار), Moh'ammed ibn Ah'mad. *Sharh' al-Kawkab al-Moenier* (شرح الكوكب المنير). Cairo: Matba'ah al-Moeh'ammadiyyah. 1372 H.

Ibn Noedjaym (ابن نجيم), Zayn ad-Dien ibn Ibraahiem. *Al-Bah'r ar-Raa-iq Sharh'oe Kanzie ad-Daqaa-iq* (البحر الرائق شرح كنز الدقائق). Cairo: al-Matba'ah al-'Ilmiyyah. 1311 H.

Ibn Qaasim (ابن القاسم), 'Abdoe r-Rah'maan ibn Moh'ammed. *H'aashiyyat ar-Rawdh al-Moerbi' Sharh' Zaad al-Moestaqni'* (حاشية الروض المربع شرح زاد المستنقع). 1403 H.

Ibn Qayyim al-Djawziyyah (ابن القيم الجوزية), Aboe 'Abdiellaah Moh'ammed ibn Abie Bakr. *Ah'kaam Ahlie d-Dzimmah* (أحكام أهل الذمة). Damascus: Djaami'at Dimashq. 1381 H.

----- *A'laamoe al-Moewaqqi'ien 'an Rabbie al-'Aalamien* (أعلام الموقعين عن رب العالمين). Cairo: Maktabat al-Nahdhah al-'Ilmiyyah al-Sa'oediyah.

----- *Al-Fawaa'id* (الفوائد). Mekkah: Maktabat al-Nahdhah al-'Ilmiyyah al-Sa'oediyah.

----- *As-Salaatoe wa H'oekmoe Taarakihaa* (الصلاة و حكم تاركها). Cairo: al-Matba'ah al-Salafiyyah. 1399 H.

----- *As-Sawaa'iqoe l-Moersalah* (الصواعق المرسلّة). Riyadh: Daar al-Aasimah. 1408 H.

----- *Tahdzieboe Soenanie Abie Dawoed* (تهذيب سنن أبي داود). Beiroet: Daar al-Ma'rifah. 1400 H. Een andere editie in de kantlijn van *'Awnoe al-Ma'boed*, Madienah: al-Maktabah as-Salafiyyah. 1388 H.

----- *Zaadoe al-Ma'aad fie Hadyie Khayrie al-'Ibaad* (زاد المعاد في هدي خير العباد). Beiroet: Moe'assasah al-Risaalah. 1405 H.

Ibn Qoedaamah al-Maqdisie (ابن قدامة المقدسي), Mawfiq al-Dien Aboe 'Abdiellaah ibn Moh'ammed. *Al-Istibsaar fie Nasab as-Sah'aabatie mina al-Ansaar* (الاستبصار في نسب الصحابة من الأنصار). Beiroet: Daar al-Fikr.

----- *Al-Moeghnie* (المغني). Cairo: Hadjr li-l-Tibaah wa al-Nashr wa al-Tawzie. 1406 H. En een andere editie: *Ia-if*: Maktabah al-Moe'ayyad.

----- *Rawdhah an-Naadhir* (روضة الناظر). Riyadh: Djaami'at al-Imaam Moh'ammed ibn Sa'oeed al-Islaamiyyah. 1403 H. En een andere editie: Beiroet: Daar al-Kitaab al-'Arabie. 1401 H.

Ibn Radjab (ابن رجب), 'Abdoe r-Rah'maan ibn Ah'mad. *Djaami' al-'Oeloem wa l-H'ikm* (جامع العلوم و الحكم). Cairo: Matbaah Moestafa al-Baabie al-H'alabie. 1346 H.

----- *Al-Mah'adjatoe fie Siyarie ad-Daldjah* (المحجة في سير الدجلة). Beiroet: Daar al-Bashaair al-Islaamiyyah.

Ibn Sa'd (ابن سعد), Moh'ammed. *At-Tabaqaat al-Koebra* (الطبقات الكبرى). Beiroet: Daar Beiroet li-l-Tibaah wa al-Nashr. 1380 H.

Ibn Siena (ابن سينا). *Al-Akhlaaq* (الأخلاق). Aangetroffen in *Madjmoe'at ar-Rasaa-il*. Cairo: Matba'at Koerdistaan al-'Ilmiyyah. 1328 H.

Ibn Taymiyyah (ابن تيمية), Aboe al-'Abbaas Ah'mad ibn 'Abdoel-Haliem ibn 'Abdoel-Salaam. *Dar-oe Ta'aarodhie al-'Aqlie wa n-Naql* (درء تعارض العقل و النقل). Riyadh: Djaami'ah al-Imaam Moh'ammed ibn Sa'oed al-Islaamiyyah. 1399 H.

----- *Al-Foerqaanoe Bayna al-H'aqqie wa l-Baaṭil* (الفرقان بين الحق و الباطل). Alexandrië: Maktabat 'Abdoel-'Aziez al-Salafiyyah. 1401 H.

----- *Iqtidhaa-oe as-Siraatie al-Moestaqiem li-Moekhaalafatie As-h'aabie al-Djah'iem* (اقتضاء الصراط المستقيم لمخالفة أصحاب الجحيم). Onder redactie van Naasir 'Abdoel-Kariem al-'Aql. 1404 H.

----- *Al-Istiqamah* (الاستقامة). Riyadh: Djaami'at al-Imaam Moh'ammed ibn Sa'oed al-Islaamiyyah. 1403 H.

----- *Djaami' al-Rasaa-il* (جامع الرسائل). Djeddah: Dar al-Madanie. 1405 H.

----- *Madjmoe' al-Fataawa* (مجموع الفتاوى). Verzameld door 'Abdoe r-Rah'maan ibn Moh'ammed Qaasim. Riyadh: Mataabi Riyaadh. 1372 H.

----- *Madjmoe'at ar-Rasaa-il wa l-Masaa-il* (مجموع الرسائل و المسائل). Ladjnat at-Toeraath al-'Ilmie.

----- *Minhaadjoe as-Soennah an-Nabawiyyah* (منهاج السنة النبوية). Riyadh: Djaami'at al-Imaam Moh'ammed ibn Sa'oed al-Islaamiyyah. 1406 H.

----- *As-Saarim al-Masloel 'ala Shaatimie ar-Rasoel* (الصارم المسلول في شاتم الرسول). Tanta, Egypte: Maktabah Taadj. 1379 H.

----- *As-Siyaasah as-Shar'iyyah fie Islaah'ie ar-Raa'ie wa r-Ra'iyyah* (السياسة الشرعية في إصلاح الراعي و الرعية). Beiroet: Daar al-Ma'rifah. 1391 H.

----- *Talkhieṣoe Kitaabie al-Istighaathah al-Ma'roef bi r-Raddie 'ala al-Bakrie wa ma'ahoe arRaddoe 'ala al-Akhnaa-ie* (تلخيص كتاب الاستغاثة بالرد على البكري و معه (الرد على الاخواني). Delhi, India: al-Daar al-'Ilmiyyah li t-Tiba'atie wa an-Nashrie wa at-Tawzie'. 1405 H.

Ibn Taymiyyah (ابن تيمية), Ah'mad ibn 'Abdoel-Haliem en Moh'ammed ibn 'Abdoel-Wahaab (محمد بن عبد الوهاب). *Madjmoe'atoe t-Tawh'ied* (مجموعة التوحيد).

Riyadh: Ar-Ri-aasah Idaaratoe al-Boeh'oethie al-'Ilmiyyatie wa ad-Da'watie wa l-Irshaad.

Ibn at-Toerkmaanie (ابن التركماني), 'Alaa-e ad-Dien 'Aliy ibn 'Oethmaan. *Al-Djawhar an-Naqiey* (الجواهر النقي). Beiroet: Daar al-Ma'rifah.

Ibn Wadhaah' (ابن وضاح), Moh'ammed. *Al-Bida' wa an-Nahyoe 'anhaa* (البدع (و النهي عنها). Beiroet: Daar ar-Raa-id al-'Arabie. 1402 H.

Ibraahiem (إبراهيم), Sa'd al-Dien. *Misr Toeraadj'i 'an Nafsihaa* (مصر تراجع عن نفسها). Cairo: Daar al-Moestaqbal al-'Arabie. Eerste editie.

Ibraahiem (إبراهيم), Ah'mad 'Abdoel-Rah'maan. *Al-Fadhaa-il al-Khoeloeqiyyah fie l-Islaam* (الفضائل الخلقية في الإسلام). Cairo: Daar al-Wafaa-e. 1409 H.

Al-'Iraaqie (العراقي), Zayn al-Dien Aboe al-Fadhl 'Abdoel-Rah'iem ibn al-H'oesayn. *Al-Moeghnie 'an H'amlie al-Asfaarie fie al-Asfaarie fie Takhriedjie maa fie al-lh'yaa-ie mina al-Aathaar* (المغني عن حمل الأسفار في الأسفار في تخريج ما في الإحياء (من الآثار). Beiroet: Daar al-Ma'rifah.

'Irfaan (عرفان), 'Abdoel-H'amied. *Diraasaat fie al-Firaq wa l-'Aqaa-id al-Islaamiyyah* (دراسات في الفرق و العقائد الإسلامية). Beiroet: Massasah al-Risaalah. 1404 H.

Ismaa'iel (إسماعيل), 'Izzat Sayid. *Siekoelodjiyyaa al-Irhaab wa Djaraa-im al-'Oenf* (سيكولوجيا الإرهاب و جرائم العنف). Koewit: Dhaat al-Salaasil. 1408 H.

Ismaa'iel (إسماعيل), Yah'ya. *Minhaadj as-Soennah fie al-'Alaaqatie bayna al-H'aakim wa l-Mah'koem* (منهج السنة في العلاقة بين الحاكم و المحكوم). Cairo: Daar al-Wafaa-e. 1406 H.

Al-'Izz (عز), 'Izz al-Dien ibn 'Abdoel-'Aziez ibn 'Abdoel-Salaam. *Qawaa'idoe l-Ah'kaemie fie Ma'saalih'ie l-Anaam* (قواعد الأحكام في مصالح الأنام). Beiroet: Daar al-Koetoeb al-'Ilmiyyah.

'Izz al-Dien (عز الدين), Ah'mad Djamaal. *Al-Irhaab wa al-'Oenf al-Siyaasie* (الإرهاب و العنف السياسي). Cairo: Daar al-Hoerriyyah. 1986 n.C.

Djaaroellaah (جار الله), Moesaa. *Al-Washie'ah fie Naqdie 'Aqaa-idie as-Shie'ah* (الوشيعه في نقد عقائد الشيعة). Cairo: Maktabat al-Koelliyaat al-Azhariyyah.

Djalie (جلي), Ah'mad Moh'ammed. *Diraasah 'an al-Farqie fie Taariekhie al-Moeslimiena al-Khawaaridjie wa s-shie'ah* (دراسة عن الفرق في تاريخ المسلمين الخوارج و الشيعة). Riyadh: Markaz al-Malik Faysal li-l-Boehoeth. 1406 H.

Al-Dja_{sa}as (الخصاص), Aboe Bakr Ah'mad ibn 'Aliy ar-Raazie. *Ah'kaamoe al-Qor-aan* (أحكام القرآن). Beiroet: Daar al-Kitaab al-'Arabie. 1335 H.

Al-Djawharie (الجوهري), Ismaa'iel ibn H'amaad. *Taadjoe at-Loeghatie wa Sih'aah'oe al-'Arabiyyah al-Mash-hoerie bi s-Sih'aah'* (تاج اللغة و صحاح العربية (المشهور بالصحاح)). Beiroet: Daar al-'Ilm al-Malaayien. 1399 H.

Djoenaynah (جنينة), Nimatallaah. *Tandzhiemoe al-Djihaadie Hal Hoewa al-Badieloe al-Islaamiyyoe fie Misr* (تنظيم الجهاد هل هو البديل الإسلامي في مصر). Daar al-Hoeriyah. 1409 H.

Djoerayshah (جريشه), 'Aliy. *Al-Itidjaahaatoe al-Fikriyyatoe al-Moe'asirah* (الاتجاهات الفكرية المعاصرة). Cairo: Daar al-Wafaa-e. 1986 n.C.

Al-Djoewaynie (الجويني), Aboe al-Ma'aali 'Abdoe l-Maalik ibn 'Abdoellaah. *Al-Ghiyaathie: Ghiyaathoe al-Oemamie fie al-Tiyaath ad-Dhzoelm* (الغيثي غياث الغياثي غياث). Qatar: Idaarah al-Shoe'oen al-Dieniyah. 1400 H.

----- *Al-Waraqaat fie Oesoelie al-Fiqh ma' Sharh'ihaa li l-Djalaal al-Moeh'allie* (الورقات مع شرحها للجلال المحلي). In de kantlijn van as-Shawkaanie, *Irshaadoe al-Fah'oel*.

Al-Kaandahlawie (الكاندهلوي), Moh'ammed Yah'ya ibn Ismaa'iel. *Al-Kawkab ad-Doerie 'ala Djaami' at-Tirmidzie* (الكوكب الدرّي على جامع الترمذي). India: Nadwah al-'Oelamaa-e Laknaw.

Al-Kaasaanie (الكاساني), Aboe Bakr Ibn Mas'oed. *Badaa-i' as-Sanaa-i' fie Tartiebie as-Sharaa-i'* (بدائع الصنائع في ترتيب الشرائع). Beiroet: Daar al-Kitaab al-'Arabie. 1982 n.C.

Kah'aalah (كحالة), 'Oemar Ridha. *Moe'djam al-Moe-allifien* (معجم المؤلفين). Beiroet: Daar Ih'ya-e at-Toerath al-'Arabie.

----- *Moe'djam Qabaa-il al-'Arab al-Qadiematie wa l-H'adiethah* (معجم القبائل (العرب القديمة و الحديثة)). Beiroet: Daar al-'Ilm al-Malaayien. 1388 H.

Kamaal (كمال), Yoesoef. *Moestaqbaloe al-H'adhaarah* (مستقبل الحضارة). Egypte: Daar al-Wafaa-e. 1987 n.C.

Al-Kayaa al-Hiraasie (الكتبا الهراسي), Moh'ammed. *Ah'kaamoe l-Qor-aan* (أحكام القرآن). Beiroet: Daar al-Koetoeb al-'Ilmiyyah. 1403 H.

Khaalid (خالد), Kamaal al-Moehaami. *Ha-oelaa-ie Qataloe as-Sadaat* (هؤلاء قتلوا السادات). Cairo: Daar al-Itisaam.

Khaan (خان), Sidieq H'asan. *Fath'oe al-Bayaanie fie i'djaazie al-Qor-aan* (فتح البيان في إعجاز القرآن). Cairo: 'Abdoel-Hayy 'Aliy Mah'foedhz. 1965 n.C.

----- *Ar-Rawdhah an-Nadiyyah Sharh'oe ad-Doerarie al-Bahiyyah* (الروضة الندية شرح الدرر البهية). Cairo: Daar al-Toeraath.

Al-Khataabie (الخطابي), Aboe Soelaymaan H'amad ibn Soelaymaan. *Ma'aalim as-Soenen* (معالم السنن). Beiroet: Daar al-Ma'rifah li t-Tibaa'ah wa al-Nashr. 1980 n.C.

----- *Al-'Oezlah* (العزلة). Beiroet: Daar al-Koetoeb al-'Ilmiyyah.

Al-Khatieeb al-Baghdaadie (الخطيب البغدادي), Aboe Bakr Ah'mad ibn 'Aliy. *Al-Faqieh wa l-Moetafaqih* (الفقيه و المتفقه). Riyadh: Daar al-Iftaa-e. 1389 H.

----- *Sharafoe As-h'aabie l-H'adieth* (شرف أصحاب الحديث). Ankara, Turkije: Djaami'at Anqarah. 1391 H.

----- *Taariekh Baghdaad* (تاريخ بغداد). Beiroet: Daar al-Koetoeb al-'Ilmiyyah.

Al-Kirmaanie (الكرماني). *Sharh'oe Sah'ieh'ie al-Boekhaarie* (شرح صحيح البخاري). Beiroet: Daar Ih'yaa-e at-Toeraath al-'Arabie. 1401 H.

Al-Laalakaa-ie (اللالكائي), Hibaatoellaah ibn al-H'asan ibn Mansoer. *Sharh'oe Oesoelie i'tiqaadie Ahlie s-Soennatie wa l-Djamaa'ah* (شرح أصول الاعتقاد أهل). Riyadh: Daar Taybah.

Al-Laknawie (اللكنوي), Moh'ammed 'Abdoel-Hayy. *Al-Fawaa'id al-Bahiyyah fie Taraadjimie al-H'anafiyyah* (الفوائد البهية في تراجم الحنفية). Cairo: Matbaah al-Saadah. 1324 H.

Lewis (لويس), Bernard. *Al-Gharboe wa l-Sharq* (الغرب و الشرق). Vertaald door Soebhie Nabel. Cairo: Kitaab al-Moekhtaar.

Al-Maawardie (المأوردي), 'Aliy ibn Moh'ammed ibn H'abieb. *Al-Ah'kaam as-Soel'taaniiyah* (الأحكام السلطانية). Beiroet: Daar al-Koetoeb al-'Ilmiyyah. 1403 H.

Madkoer (مدكور), Radjab Moekhtaar. *At-Tekfier wa l-Hidjrah Wadjhan li-Wadjh* (التكفير والهجرة وجها لوجه). Cairo: Maktabah ad-Dien al-Qaiyyim. 1405 H.

Al-Maydaanie (الميداني), 'Abdoe r-Rah'maan H'asan Habankah. *Basaa-ir al-Moeslim al-Moe'aaṣir* (بصائر المسلم المعاصر). Damascus: Dar al-Qalam. 1403 H.

Madjma' al-Loeghah al-'Arabiyyah bi-Miṣr (مجمع اللغة العربية بمصر). *Al-Moe'djam al-Wasiet* (المجمع الوسيط). Cairo: 1392 H.

Mansie (منسي), Soe'aad. *Hadza Hoewa de Islaamoehoem* (هذا هو إسلامهم).

Al-Marwazie (المروزي), Moh'ammed ibn Naṣr. *As-Soennah* (السنة). Riyadh: Daar al-Thaqaafah al-Islaamiyyah.

Al-Mawdoedie (المودودي), Aboel-'Alaa-e. *Al-Moestalah'aat al-Arba'ah fie al-Qor-aan* (المصطلحات الأربعة في القرآن). Koewit: Dar al-Qalam. 1397 H.

----- *Nadhariyyatoe l-Islaamie fie as-Siyaasatie wa l-Qaanoen wa ad-Doestoer* (نظرية الإسلام في السياسية والقانون والدستور). Beiroet: Moe-assasat al-Risaalah. 1389 H.

Al-Mawsoe'ah al-'Arabiyyah al-Maṣriyyah (الموسوعة العربية المصرية). Cairo: Daar al-Shaab.

Miraar (مرار), Yoesoef 'Aliy. *Al-Fikr al-Irhaabie as-Ṣohyoenie wa Momaarsatoehoe al-'Amaliyyah* (الفكر الإرهابي الصهيوني وممارسته العملية). Amman, Jordanië: Djamiyyah Oemmaal al-Mataabie al-Taawaaniyyah. 1988 n.C.

Al-Moebaarakfoerie (المباركفوري), Moh'ammed 'Abdoe r-Rah'maan ibn 'Abdoel-Rah'iem. *Toeh'fat al-Ah'wadzie bi-Sharh'ie Djaami' at-Tirmidzie* (تحفة الأحوذى بشرح جامع الترمذي). Madienah: al-Maktabah al-Salafiyyah. 1385 H.

Al-Moebaarakfoerie (المباركفوري), Safi-oer-Rah'maan. *Al-Ah'zaab al-Siyaasiyyah fie l-Islaam* (الأحزاب السياسية في الإسلام). Cairo: Dar al-Sah'wah. 1407 H.

Moenalaa Khasaroe (منلا خسرو), Moh'ammed ibn Faraamoez ibn 'Aliy. *Doerar al-H'oekkaam fie Sharh'ie Ghoerar al-H'oekkaam* (درر الحكام في شرح غرر الحكام). Istanbul: Matba'at Ah'mad Kaamil. 1330 H.

Al-Manaawie (المنأوي), 'Abdoe r-Ra-oef. *Faydh al-Qadier Sharh'oe al-Djaami'ie s-Saghier* (فيض القدير شرح الجامع الصغير). Beiroet: Daar al-Ma'rifah. 1391 H.

Al-Manaawie (المنأوي), 'Abdoe r-Razaaq. *Al-'Adjaalah as-Soenniyyah 'ala Alfiiyyat as-Sierah an-Nabawiyyah* (العجالة السنية على ألفية السيرة النبوية). Riyadh: Daar al-Iftaa-e.

Al-Moendzirie (المنذري), Zayn al-Dien 'Abdoel-'Adhziem ibn 'Abdoel-Qawiey. *Moekhtaṣaroe Ṣah'ieh'ie Moeslim* (مختصر صحيح مسلم). Beiroet: al-Maktab al-Islaamie. 1402 H.

Al-Moertadhaa (المرتضى), Ah'mad ibn Yah'yaa. *Al-Bah'roe az-Zakhaar al-Djaami'oe li Madzaahibie 'Oelamaa-ie al-Anṣaar* (البحر الزخار الجامع لمذاهب علماء الأنصار). Beiroet: Moe'assasah al-Risaalah. 1394 H.

Moeslim (مسلم) ibn al-H'adjaadj. *Ṣah'ieh' Moeslim* (صحيح مسلم). Ria-aasah Idaaraat al-Boehoeth al-'Ilmiyyah wa al-Iftaa-e wa ad-Da'wah wa al-Irshaad. 1980 n.C.

Moestafa (مصطفى), Nayfan 'Abdoel-Khaaliq. *Al-Ma'aaradhah fie al-Fikr al-Siyaasie al-Islaamie* (المعارضة في الفكر السياسي الإسلامي). Cairo: Maktabah al-Malik Faysal al-Islaamiyyah. 1405 H.

An-Nadwah al-'Aalimiyyah li s-Shabaabie al-Islaamie (الندوة العالمية للشباب). *Al-Mawsoe'ah al-Mayassarah fie l-Adyaanie wa l-Madzaahib al-Moe'aaṣirah* (الموسوعة الميسرة في الأديان و المذاهب المعاصرة). Saoedi-Arabië: Al-Nadwah al-'Aalimiyyah li-l-Shabaab al-Islaamie. 1409 H.

An-Nasaa-ie (النسائي), Aboe 'Abdoe r-Rah'maan Ah'mad ibn Shoe'ayb ibn 'Aliy. *Soenan an-Nasaa-ie bi Sharh'ie as-Soeyoetie wa H'aashiyyat as-Sindie* (سنن النسائي بشرح السيوطي و حاشية السندي). Beiroet: Daar ih'yaa-e at-Toeraath al-'Arabie.

An-Nawawie (النووي), Yah'ya ibn Sharf. *Sharh'oe Ṣah'ieh' Moeslim* (شرح صحيح مسلم). Beiroet: Daar ih'yaa-e al-Toeraath al-'Arabie. 1392 H.

..... *Al-Madjmoe' Sharh'oe al-Moehadzib* (المجموع شرح المهذب). Beiroet: Daar al-Fikr.

----- *Al-Minhaadj ma' Sharh'ihī al-Moeh'taadj* (المنهاج مع شرحه المحتاج). Cairo: Moestafa al-Baabie. 1377 H.

----- *Rawdhatoe at-Talibien* (روضة الطالبين). Damascus: Al-Maktab al-Islaamie.

Noeh' (نوح), al-Sayyid Moh'ammed. *Afaaq 'ala at-Tarieq* (آفاق على الطريق). Al-Mansoerah, Egypte: Dar al-Wafaa-e. 1392 H.

Noewayhidh (نوبهض), Idjaadj. *Hal Haadzihī an-Nahdhatoe Khaadhi'atoen li-Soel'taanie al-'Ilm* (هل هذه النهضة خاضعة لسلطان العلم). Een lezing in de verzameling *al-Moentaqa min Moeh'aadharaat Djam'iyyah as-Shabaab al-Moeslimien* (المنتقى من محاضرات جمعية الشباب المسلمين). Samengesteld door Moehib al-Dien al-Khatieb. Cairo: al-Matbaah al-Salafiyah. 1348 H.

Al-Qaasimie (القاسمي), Moh'ammed Djamaal al-Dien. *Mah'aasin at-Ta-ewiel* (محاسن التأويل). Egypte: Daar Ih'yaa-e al-Koetoeb al-'Arabiyyah. 1376 H.

Al-Qah'taanie (القحطاني), Moh'ammed ibn Sa'ied ibn Saalim. *Al-Walaa-e wa al-Baraa-e* (الولاء و البراء). Riyadh: Daar Taybah.

Al-Qaraafie (القرافي), Ah'mad ibn Idries. *Sharh'oe Tanqieh'ie al-Foesoel* (شرح تنقيح الفصول). Cairo: Maktabah al-Koelliyat al-Azhariyyah. 1393 H.

Al-Qaradhaawie (القرضاوي), Yoesoef. *Dhzaahiratoe al-ghoeloewie fie al-Tekfier* (ظاهرة الغلو في التكفير). Koeweit: Maktabah al-Manaar al-Islaamiyyah. 1405 H.

----- *As-Sah'watoe al-Islaamiyyatoe bayna al-Djoehoed wa at-Tetarroef* (الصحوة الصحوّة) (الإسلامية بين الجحود و التطرف). Qatar: Riaasah al-Moehaakim al-Shar'iyyah wa al-Shoe'oen al-Dieniyyah. 1402 H.

----- *As-Sah'watoe al-Islaamiyyah wa Hoemoemoe al-Waṭan al-'Arabie wa al-Islaamie* (الصحوة الإسلامية و هموم الوطن العربي و الإسلامي). Cairo: Daar al-Sah'wah. 1408 H.

Al-Qastalaanie (القسطلاني), Shihaab al-Dien Ah'mad ibn Moh'ammed. *Irshaad al-Saarie bi Sharh'ie Sah'ieh' al-Boekhaarie* (إرشاد الساري بشرح صحيح البخاري). Beiroet: Daar al-Fikr.

Al-Qaṭaan (القطان), Minaa Khaliel. *Mabaah'ith fie 'Oeloemie al-Qor-aan* (مباحث في علوم القرآن). Beiroet: Moe'assasah al-Risaalah. 1986 n.C.

Al-Qoertoebie (القرطبي), Aboe 'Abdiellaah Moh'ammed ibn Ah'mad. *Al-Djaami' li-Ah'kaamie al-Qor-aan* (الجامع لأحكام القرآن). Daar al-Kitaab al-'Arabie.

Qoetb (قطب), Moh'ammed Ibraahiem. *Madzaahib Firkiyyah Moe'aaṣirah* (مذاهب فكرية معاصرة). Beiroet: Daar al-Shoeroeq. 1403 H.

----- *Waaqi'oena al-Moe'aaṣir* (واقعا المعاصر). Djeddah: Moe'assasah al-Madienah li-l-Sa'haafah. 1407 H.

Qoetb (قطب), Sayyid Ibraahiem. *Fie Dhzilaalie l-Qor-aan* (في ظلال القرآن). Beiroet: Daar al-Shoeroeq. 1978 n.C.

----- *Limaadza A'adamoenie* (لماذا أعدموني). Londen: al-Sharikah al-Sa'oediyyah lil-Abhaath wa al-Taswieq al-Dawliyyah.

----- *Ma'alim fie al-Taarieq* (معالم في الطريق). Beiroet: Daar al-Shoeroeq. 1403 H.

----- *Moeqawamaat al-Taṣawoer al-Islaamie* (مقومات التصور الإسلامي). Cairo: Daar al-Shoeroeq. 1406 H.

Ar-Raafi'ie (الرافعي), Aboe al-Qaasim 'Abdoe l-Kariem ibn Moh'ammed. *Fath'oe al-'Aziez Sharh'oe al-Wadjiez* (فتح العزيز شرح الوجيز) (in de kantlijn van *al-Madjmoe' Sharh'oe al-Moehadzab*). Beiroet: Daar al-Fikr. 1400 H.

Ar-Raaghib al-Aṣfahaanie (الراغب الأصفهاني), Aboe al-Qaasim al-H'oesayn ibn Moh'ammed. *Al-Moefradaat fie Gharieb al-Qor-aan* (المفردات في غريب القرآن). Beiroet: Daar al-Ma'rifah.

Ar-Raazie (الرازي), Fakhr ad-Dien Moh'ammed ibn 'Oemar ibn al-H'oesayn. *At-Tefsier al-Kabier* (التفسير الكبير). Teheran: Daar al-Koetoeb al-'Ilmiyyah.

----- *Al-Mah'soel fie 'Ilm Oeṣoelie al-Fiqh* (المحصول في علم أصول الفقه). Riyadh: Djaami'ah al-Imaam Moh'ammed ibn Sa'oad al-Islaamiyyah. 1400 H.

Rabie' (ربيع), Haamid. *Al-Islaam wa al-Qiewa ad-Dawliyyah* (الإسلام و القوى الدولية). Daar al-Mawqif al-'Arabie. 1981 n.C.

Rabie' (ربيع), Moh'ammed Mah'moed. *Aaraa-e fie as-Sah'wah al-Islaamiyyah wa Mawqif al-Islaam mina al-Aydiyoeloedjiyaat al-Moe'asirah* (آراء في الصحوة الإسلامية و موقف الإسلام من الأيديولوجيات المعاصرة). Cairo: 'Aalim al-Kitaab. 1405 H.

Ar-Ramlie (الرملي), Shams ad-Dien Moh'ammed ibn Ah'mad. *Fataawa ar-Ramlie* (فتاوى الرملي). In de kantlijn van *al-Fataawa al-Koebra al-Fiqhiyyah* van Ibn H'adjar al-Haythamie. Cairo: Matbaah 'Abdoel-H'amied Ah'mad. 1357 H.

----- *Nihaayatoe al-Moeh'taadj ila Sharh' al-Minhaadj* (نهاية المحتاج إلى شرح المنهاج). Cairo: Moestafa al-Baabie al-H'alabie. 1386 H.

Ridha (رضا), Moh'ammed Rashied. *Fataawa al-Imaam Moh'ammed Rashied Ridha* (فتاوى الإمام محمد رشيد رضا). Daar al-Kitaab al-Djadied. 1390 H.

----- *Tefsier al-Manaar* (تفسير المنار). Beiroet: Daar al-Ma'rifah.

As-Sa'die (السعدي), 'Abdoe r-Rah'maan an-Naaṣir. *Al-Fataawa as-Sa'adiyyah* (الفتاوى السعدية). Riyadh: Maktabat al-Maarif. 1402 H.

As-Saalih'ie (الصالحى), Moh'ammed ibn Yoesoef. *Soeboel al-Hoeda wa r-Rashaad fie Sierat Khayrie al-'Ibaad* (سبل الهدى و الرشاد في سيرة خير العباد). Cairo: al-Madjlis al-'Alaa-e li-l-Shoe'oen al-Islaamiyyah. 1392 H.

As-Saamoeraa-ie (السامرائي), Noe'maan 'Abdoel-Razaaq. *At-Tekfier Djoedzoeroehoe wa Asbaaboehoe wa Moebarriraatoeh* (التكفير جذوره و أسبابه و) (ميراته). Beiroet: al-Manaarah li-l-Tiba'atie wa an-Nashrie wa at-Tawzie. 1986 n.C.

Sabrie (صبري), Moestafa. *Mawqifoe l-'Aqlie wa al-'ilm wa l-'Aalim min Rabb al-'Aalmien* (موقف العقل و العلم و العالم من رب العالمين). Beiroet: Daar lh'yaa-e al-Toeraath al-'Arabie. 1401 H.

Sa'ied (سعيد), Djawdat. *Madz-hab ibn Aadam al-Awwal aw Moeshkilatoe al-'Oenfie fie l-'Amalie al-Islaamie* (مذهب ابن آدم الأول أو مشكلة العنف في العمل الإسلامي). Damascus. 1386 H.

As-Safaarienie (السفارينى), Moh'ammed ibn Ah'mad. *Lawaamie' al-Anwaar al-Bahiyyah wa Sawaatj' al-Asraar al-Athariyyah* (لوامع الأنوار البهية و سواطع الأسرار) (الأثرية). Damascus: Moe'assasah al-Khaafiqien. 1402 H.

As-Sahaarnfoerie (السهارنفوري). *Badzl al-Madjhoed fie H'illie Abie Daawoed* (بذل المهوود في حل أبي داود). India: Nadwah al-'Oelamaa-e. 1392 H.

Saliebaa (صليبا), Djamiel. *Moe'djam al-Falsafie bi l-Alfaadhzie al-'Arabiyyatie wa l-Faransiyyatie wa l-Ingliziyyatie wa l-Laatiennyah* (معجم الفلسفي بالألفاظ العربية و الفرنسية و الإنكليزية و اللاتينية). Beiroet: Daar al-Kitaab al-Loebnaanie. 1982 n.C.

As-Salmaan (السلمان), 'Abdoel-'Aziez Moh'ammed. *Al-Kawaashif al-Djaliyyah 'an Ma'aanie al-Waasiyyah* (الكواشف الجلية عن معاني الواسطية). Riyadh: Mataabie' al-Waṭan al-Faniyyah. 1402 H.

As-Sam'aanie (السمعاني), Aboe Sa'ied 'Abdoel-Kariem ibn Moh'ammed ibn Mansoer al-Tamiemie. *Al-Ansaab* (الأنساب). Beiroet. 1400 H.

Samie' (سميع), Saalih' H'oosayn. *Azmatoe al-H'oerriyyatie as-Siyaasiyyatie fie al-Waṭanie al-'Arabie* (أزمة الحرية السياسية في الوطن العربي). Cairo: Daar al-Zahraa li-l-Ilaam al-'Arabie. 1409 H.

As-San'aanie (الصنعاني), Moh'ammed ibn Ismaa'iel. *Soeboel as-Salaam Sharh'oe Boeloeghie al-Maraam min Adillat al-Ah'kaam* (سبل السلام شرح بلوغ المرام (من أدلة الأحكام)). Riyadh: Djaami'ah al-Imaam Moh'ammed ibn Sa'oed al-Islaamiyyah. 1400 H.

As-Sarkhasie (السرخسي), Moh'ammed ibn Ah'mad. *Sharh'oe as-Siyar al-Kabier* (شرح السير الكبير). Egypte: Sharikat al-i'laanaat as-Sharqiyyah. 1972 n.C. En een andere editie uitgegeven in Cairo: Djaami'ah al-Qaahirah. 1378 H.

As-Sawwaaf (الصواف), Moh'ammed Mah'moed. *Al-Moekhatataat al-Isti'mariyyah li Moekaafah'at al-Islaam* (المخططات الاستعمارية لمكافحة الإسلام). Al-Damam, Saoedi-Arabië: Daar al-Islaah.

As-Shaafi'ie (الشافعي), Moh'ammed ibn Idries. *Ar-Risaalah* (الرسالة). Cairo: Daar al-Toeraath. 1399 H.

..... *Al-Oemm* (الأم). Beiroet: Daar al-Ma'rifah. 1393 H.

As-Shaatibie (الشاطبي), Aboe Ish'aaq Ibraahiem ibn Moesaa. *Al-'Itisaam* (الإعتصام). Beiroet: Daar al-Ma'rifah. 1405 H.

----- *Al-Moewaafaqaat fie Oeṣoelie as-Sharie'ah* (المواقفات في أصول الشريعة). Cairo: al-Maktabah al-Tidjaariyyah al-Koebra. 1395 H.

As-Shahraastanie (الشهرستاني), Aboe al-Fath' Moh'ammed. *Al-Milal wa n-Nih'al* (الملل و النحل). Cairo: Moestafa al-Baabie. 1381 H.

Aal as-Shaykh (آل الشيخ), 'Abdoe r-Rah'maan ibn H'asan. *Fath'oe al-Madjied Sharh'oe Kitaabie at-Tawh'ied* (فتح المجيد شرح كتاب التوحيد). Riyadh: al-Ri-aasah al-'Aamah li Idaaraat al-Boeh'oeth al-'Ilmiyyah wa al-Iftaa-e wa ad-Da'wah wa l-irshaad. 1403 H.

----- *Qoerrat 'Oeyoenie al-Moewah'idien H'aashiyyat 'ala Kitaabie at-Tawh'ied* (قرة عيون حاشية الموحدين على كتاب التوحيد). Riyadh: ar-Ri-aasah al-'Aamah li Idaaraat al-Boeh'oeth al-'ilmiyyah wa al-iftaa-e wa ad-Da'wah wa al-Irshaad. 1404 H.

Aal as-Shaykh (آل الشيخ), Ish'aaq ibn 'Abdoe r-Rah'maan ibn H'asan. *H'oekmoe Tekfirie al-Moe'ayyan wa l-Farqoe bayna Qiyaamie al-H'oedjatie wa Fahmie al-H'oedjah* (حكم تكفير المعين و الفرق بين قيام الحجّة و فهم الحجّة). Maktabat Daar al-Hidaayah. 1988 n.C.

Aal as-Shaykh (آل الشيخ), Moh'ammed ibn Ibraahiem. *Tah'kiem al-Qawaanien* (تحكيم القوانين). Mekkah: Daar al-Thaqaafah. 1380 H.

Aal as-Shaykh (آل الشيخ), Soelaymaan ibn 'Abdoelaah ibn Moh'ammed. *Taysier al-'Aziez al-H'amied fie Sharh'ie Kitaabie at-Tawh'ied* (تيسير العزيز الحميد (في شرح كتاب التوحيد). Beiroet: al-Maktab al-Islaamie. 1402 H.

As-Shanqietie (الشنقيطي), Moh'ammed al-Amien ibn Moh'ammed al-Moekhtaar. *Adhwaa-oe al-Bayaan* (أضواء البيان). Cairo: Matba'at al-Madanie. 1965 n.C.

Shaqrah (شقرة), Moh'ammed ibn Ibraahiem. *Tanwier al-ifhaam ila ba'dhie Mafaahiemie al-Islaam* (تنوير الإفهام إلى بعض مفاهيم الإسلام). Cairo: Maktabat al-Tawiiyyah al-Islaamiyyah li Ih'yaa-ie at-Toeraath al-Islaamie. 1408 H.

As-Sharqaawie (الشرقاوي), 'Abdoellaah ibn Hidjaazie ibn Ibraahiem. *H'aashiyyat as-Sharqaawie 'ala Toeh'fat at-Ioellaab* (حاشية الشرقاوي على تحفة (الطلاب). Cairo: Moestafa al-Baabie al-H'alabie. 1360 H.

As-Shawkaanie (الشوكاني), Moh'ammed ibn 'Aliy ibn Moh'ammed. *Fath'oe al-Qadier* (فتح القدير). Beiroet: Daar al-Fikr. 1401 H.

----- *Irshaadoe al-Fah'oeil ila Tah'qieqie al-H'aqqie min 'Illmie al-Oeşoel* (إرشاد الفحول إلى تحقيق الحق من علم الأصول). Cairo: Moestafa al-Baabie. 1356 H.

----- *Nayl al-Awṭaar Sharh'oe Moentaqa al-Akhbaar min Ah'aadiethie Sayyidie al-Abraar* (نبيل الأوطار شرح منتهى الأخبار من أحاديث سيد الأبرار). Cairo: Moestafa al-Baabie.

----- *Al-Qawloe as-Sadied fie Adillat al-Idjtihadie wa at-Taqlied* (القول السديد في أدلة الاجتهاد والتقليد). Koewit: Daar al-Qalam. 1396 H.

----- *As-Sayl al-Djaraar al-Moetadafiq 'ala H'adaa-iqie al-Azhaar* (السييل الجرار (المتدفق على حدائق الأزهار). Beiroet: Daar al-Koetoeb al-'Ilmiyyah. 1405 H.

As-Shieraazie (الشيرازي), Aboe Ish'aaq Ibraahiem ibn 'Aliy. *Sharh'oe al-Loema' fie Oeşoelie al-Fiqh* (شرح اللمعة في أصول الفقه). Boeraydah, Saoedi-Arabië: Daar al-Boekhaarie. 1407 H.

As-Shirbienie (الشربيني), Shams al-Dien Moh'ammed ibn Ah'mad al-Khaṭieb. *Moeghnie al-Moeh'taadj ila Ma'rifah Ma'anie Alfaadhz al-Minhaadj* (مغني المحتاج إلى معرفة معاني الألفاظ والمنهاج). Cairo: al-Maktabah al-Tidjaariyyah al-Koebra. 1374 H.

Siddieq (صديق), 'Abdoe r-Rah'maan Ah'mad. *Al-Bay'ah fie an-Nidhzaam al-Siyaasie al-Islaamie wa Tatbieqaatoehaa fie l-H'ayaatie as-Siyaasiyyah al-Moe'aaṣirah* (البيعة في النظام السياسي الإسلامي و تطبيقاتها في الحياة السياسية المعاصرة). Cairo: Maktabat Wahbah. 1988 n.C.

Siddieq (صديق), Yoesoef. *H'aqieqatoe at-Tetarroefie ad-Dieniey fie Dhaw-ie al-Kitaabie wa s-Soennah* (حقيقة التطرف الديني في ضوء الكتاب و السنة). Koewit: Matba'at as-Şah'aabah al-Islaamiyyah.

As-Soebkie (السبكي), Taadj ad-Dien Aboe Naşr 'Abdoel-Wahaab ibn 'Aliy ibn 'Abdoel-Kaafie. *Djami' al-Djawaami' bi Sharh'ie al-Djalaal Shamsoe ad-Dien Moh'ammed ibn Ah'mad al-Moeh'alie* (جمع الجوامع بشرح الجلال شمس الدين (محمد بن أحمد المحلي). Egypte: Matbaah al-Baabie. 1356 H.

----- *Ṭabaqaat as-Shafi'iyyah al-Koebra* (طبقات الشافعية الكبرى). Egypte: 'Iesa al-Baabie al-H'alabie wa Shoerakaahoe. 1382 H.

As-Soeh'aymie (السحيمي), Saalih' ibn Sa'd. *Minhaadjoe as-Selef fie al-'Aqiedat wa Atharoehoe fie Wah'dat al-Moeslimien* (منهج السلف في العقيدة و أثره في) (وحدة المسلمين). Saoedi-Arabië.

As-Soeyoetie (السيوطي), Djalaaloe ad-Dien. *Al-Doerroe al-Manthoeroe fie at-Tafsierie bi l-Maa-ethoer* (الدر المنثور في التفسير بالمأثور). Beiroet: Daar al-Ma'rifah.

----- *Al-Ikliel fie Istinbaatje at-Tanziel* (الإكليل في استنباط التنزيل). Beiroet. 1410 H.

----- *Al-Itqaan fie 'Oeloem al-Qor-aan* (الإتقان في علوم القرآن). Beiroet: Daar al-Fikr.

At-Tabaraanie (الطبراني), Aboe al-Qaasim Soelaymaan ibn Ah'mad. *Al-Moe'djam al-Kabier* (المعجم الكبير). Bagdad: Wizaarat al-Awqaaf al-'Iraaqiyah.

At-Tabarie (الطبري), *Djaami' al-Bayaan 'an Tawiel Ayie al-Qor-aan* (جامع البيان عن) (تأويل أي القرآن). Cairo: Moestafa al-Baabie al-H'alabie. 1373 H.

----- *Tahdzieb al-Aathaar* (تهذيب الآثار). Riyadh: Djaami'at al-Imaam Moh'ammed ibn Sa'oed al-Islaamiyah.

----- *Ta-eriekh al-Oemam wa l-Moeloek* (تأخير الأمم و الملوك). Riyadh: Dar al-Fikr. 1399 H.

At-Tabriezie (التبريزي), Moh'ammed ibn 'Abdoellaah al-Khatieb. *Mishkaat al-Masaabieh* (مشكات المصابيح). Beiroet: al-Maktab al-Islaamie. 1399 H.

At-Tahaanawie (التهانوي), Moh'ammed 'Aliy al-Faarooqie. *Kasshaaf Istalaah'aat al-Foenon* (كشاف إصطلاحات الفنون). Cairo: Wizaarat at-Thaqaafah wa al-Irshaad al-Qawmie. 1382 H.

At-Tah'aawie (الطحاوي), Aboe Dja'far Ah'mad ibn Moh'ammed ibn Salamah. *Al-'Aqiedah at-Tah'aawiyah ma Sharh'ihaa li Ibn Abie al-'Izz* – zie Ibn Abie al-'Izz.

----- *Moeshkil al-Aathaar* (مشكل الآثار). Beiroet: Daar Saadir. 1333 H.

Aal Taymiyyah (آل تيمية). Al-Moeswaddah (المسودة). Cairo: Matba'at al-Madanie.

At-Tayaalisie (الطيالسي), Aboe Daawoed. *Minh'at al-Ma'boed fie Tertieb Moesned at-Tayaalisie* (منحة المعبود في ترتيب مسند الطيالسي). Samengesteld door Ah'mad al-Banaa. Cairo al-Moenayriyyah. 1372 H.

----- Moesned Abie Daawoed at-Tayaalisie (مسند أبي داود الطيالسي). Beiroet: Daar al-Kitaab al-Loebnaanie en Daar al-Tawfieq. 1390 H.

Al-Tirmidzie (الترمذي), Aboe 'lesa Moh'ammed ibn 'lesa. *Soenan al-Tirmidzie* (سنن الترمذي). Beiroet: Daar lh'yaa-e al-Toeraath al-'Arabie.

At-Toewaydjirie (التويعري), H'amoed ibn 'Abdoellaah. *Fasl al-Khitaab fie ar-Raddie 'ala Abie Toeraab* (فصل الخطاب في الرد على أبي تراب). Riyadh: Mataabie' an-Nasr. 1388 H.

Al-'Awawyshah (العويشة), Ah'mad. *Mawqif al-Islaam min Nadhzariyyat Maarks li t-Tefsier al-Maaddie li t-Taariekh* (موقف الإسلام من نظرية ماركس للتفسير المادي) (للتاريخ). Amman, Jordanië: al-Maktabat al-Islaamiyyah. 1402 H.

Wadjdie (وجدي), Moh'ammed Faried. *Daa-irah Ma'aarif al-Qarn al-'Ishrien* (دائرة معارف القرن العشرين). Beiroet: Daar al-Ma'rifah. 1971 n.C.

Al-Wanshariesie (الونشريسي), Aboe al-'Abbaas Ah'mad ibn Yah'ya. *Al-Mi'yaar al-Moe'rrab wa al-Djaami' al-Maghrib 'an Fataawa Ahlie ifrieqyaa wa l-Andaloes wa l-Maghrib* (المعيار المعرب و الجامع المغرب عن فتاوى أهل أفريقيا و الأندلس و المغرب). Rabat, Marokko: Wizaarat al-Awqaaf al-Maghribiyyah. 1401 H.

Wizaarat al-Awqaaf wa as-Shoe-oen al-Islaamiyyah al-Koewaytiyyah (وزارة (الموسوعة الفقهية) الأوقاف و الشؤون الإسلامية الكويتية). Wizaarat al-Awqaaf wa as-Shoe-oen al-Islaamiyyah al-Koewaytiyyah. 1404-1408 H.

Yakoen (يكن), Fath'ie. *Al-'Aalam al-Islaamie wa al-Makaa-idoe ad-Dawliyyatoe Khilaala al-Qarnie ar-Raabi' 'ashar al-Hidjrie* (العالم الإسلامي و المكاند) (الدولة خلال القرن الرابع عشر الهجري). Beiroet: Moe'assasat ar-Risaalah. 1983 n.C.

----- Redacteur. *Al-Mawsoe'ah al-H'arakiyyah* (الموسوعة الحركية). Amman, Jordanië: Daar al-Bashier. 1983 n.C.

Az-Zoebaydie (الزبيدي), al-Moertadhaa Moh'ammed ibn Moh'ammed. *Taadj al-'Aroes min Djawaahirie al-Qaamoos* (تاج العروس من جواهر القاموس). Beiroet: Daar Maktabah al-H'ayaah. 1390 H.

Az-Zamakhsharie (الزمخشري), Aboe al-Qaasim Djaaroellaah Mah'moed ibn 'Amr. *Asaas al-Balaaghah* (أساس البلاغة). Cairo: Daar Motaabie al-Shaab. 1960 n.C.

----- *Al-Kashaaf 'an H'aaqaa-iq at-Tanziel* (الكشاف عن حقائق التنزيل). Beiroet: Daar al-Ma'rifah.

Az-Zarqaanie (الزرقاني), Moh'ammed 'Abdoe I-'Adhziem. *Manaahil al-'ierfaan fie 'Oeloemie al-Qor-aan* (مناهل العرفان في علوم القرآن). Cairo: Daar Ih'yaa-e al-Koetoeb al-'Arabiyyah.

Zaydaan (زيدان), 'Abdoe I-Kariem. *Ah'kaam ad-Dzimieyien wa al-Moesta-eminien* (أحكام الذميين و المستأمنين). Beiroet: Moe'assasat ar-Risaalah. 1396 H.

Az-Zayla'ie (الزيلعي), 'Oethmaan ibn 'Aliy ibn Moh'ammed. *Tabyien al-H'aaqaa-iq fie Sharh'ie Kanzie ad-Daqaa-iq* (تبيين الحقائق في شرح كنز الدقائق). Cairo: al-Matba'ah al-Koebra al-Amieriyah.

Zayn al-'Aabidien (زين العابدين), Moh'ammed Soeroer ibn Nayef. *Al-H'oekmoe bi Ghayrie ma Anzalallaah wa Ahloe I-ghoeloew* (الحكم بغير ما أنزل الله (و أهل الغلول). Birmingham, Engeland: Daar al-Arqam. 1407 H.

Az-Zoeh'aylie (الزحيلي), Wahbah. *Aathaaroe al-H'arbie fie I-Fiqhie al-Islaamie* (آثار الحرب في الفقه الإسلامي). Damascus: al-Maktabat al-H'adiethah.

Onderzoeksrapporten, artikelen, conferenties en symposia

Aboe al-Madjd (أبو المجد), Ah'mad Kamaal. *At-Tetarroef ad-Dienie wa Ab'aadoeh* (التطرف الديني و أبعاده). Onderzoek gepresenteerd op de Veiligheidsconferentie, Politie Academie, Cairo, 1987.

----- *At-Tetarroef Ghayroe ad-Djariemah* (التطرف غير الجريمة). *Madjallat al-'Arabie al-Koewaytiyyah*. Nr. 278.

Ah'mad (أحمد), Samier. *Moeh'adidaat at-Tetarroef ad-Dienie fie Miṣr* (محددات التطرف الدين في مصر). *Madjallah al-Moestaqbal al-'Arabie*. Nr. 12. Januari 1990.

'Aliy (علي), Farhaad Moh'ammed. *Istikhdaam al-Qiyaas al-Ih'saa-ie fie Diraasat wa Tah'liel Moeshkilay H'awaadith Djamaa'aat at-Tetarroef al-Fikrie d-Dienie fie Miṣr* (إستخدام القياس الاحصائي في دراسة و تحليل مشكلة حوادث جماعات التطرف (الفكر الديني في مصر). Rapport gepresenteerd op de twaalfde Internationale Conferentie over Wetenschappelijke Statistieken voor Maatschappij en Politiek. 30 Maart – 10 april 1987.

Al-'Arabie (العربي), Radjaa Ismaa'iel. *At-Tetarroef ad-Dienie wa Ab'aadoehoe as-Silbiyyah* (التطرف الديني و أبعاده السلبي). Onderzoek gepresenteerd op de Veiligheidsconferentie, Politie Academie, Cairo, 1987.

Al-'Ashmaawie (العشماوي), Moh'ammed Sa'ied. *At-Tetarroef ad-Dienie wa Ab'aadoeh* (التطرف الديني و أبعاده). Onderzoek gepresenteerd op de Veiligheidsconferentie, Politie Academie, Cairo, 1987.

Al-'Awdah (العودة), Salmaan ibn Fahd. *Ghoerbah al-Islaam wa Ah'kaamoehaa fie Dhaw-e al-Soennah* (غربة الإسلام و أحكامه في ضوء السنة). Proefschrift voor de doctorandus titel. Universiteit van Oesoel al-Dien. 1407 H.

Barakaat (بركات), Djamaal. *Al-Dibloemaasiyyah wa I-Irhaaboe al-Dawlie* (الدبلوماسية و الإرهابية الدولي). *Madjallah al-Diraasaat al-Dibloemaasiyyah*. Nr. 2. Radjab 1405 H.

Al-Bishrie (البشري), Taariq. *Sayabqaa al-ghoeloewoe ma baqiya al-Taghrieb* (سببى الغلو ما بقى التغريب). *Madjallat al-'Arab al-Koewaytiyyah*. Nr. 278.

Farghal (فرغل), Yah'ya Haashim H'asan. *At-Tetarroef al-Mansoeb ila al-Islaam* (التطرف المنسوب إلى الإسلام). Verhandeling gepresenteerd op de Veiligheidsconferentie, Politie Academie, Cairo. Uitgegeven als een appendix voor *Madjallah al-Azhar*.

Foedah (فوده), Faradj. *At-Tetarroef as-Siyaasi ad-Dienie fie Misr* (التطرف السياسي) (الدين في مصر). Symposium gesponsord door *Madjallat Fikr li d-Diraasaat wa l-Abh'aath*. Nr. 8. December 1985 n.C.

Al-Ghazaalie (الغزالي), Moh'ammed. *H'idzaar min at-Tadayyoenie al-Maghshoesh* (حذار من التدين المغشوش). *Madjallat al-'Arabie al-Koewaytiyyah*. Nr. 278.

Hoewaydie (هويدي), Fahmie. *At-Tetarroef wa Ab'aadoehoe as-Salbiyyah* (التطرف و أبعاده السلبية). Onderzoek gepresenteerd op de Veiligheidsconferentie, Politie Academie, Cairo, 1987.

Ibraahiem (إبراهيم), Sa'd al-Dien. *As-Sah'watoe l-Islaamiyyah al-Moe'aaṣirah* (الصحوّة الإسلامية المعاصرة). Gepresenteerd op de *Moe-etamar as-Sah'wah al-Islaamie wa Hoemoemoe al-Waṭanoe al-'Arabie*, Jordanië. 1988.

Idries (إدريس), Djafar Shaykh. *Fie Minhaadjie al-'Amalie l-Islaamie* (في منهاج العمل الإسلامي). *Madjallat al-Moeslim al-Moe'aaṣir*. Nr. 13. 1398 H.

Djaad al-H'aaqq (جاد الحق), Djaad al-H'aaqq 'Aliy. *At-Tetarroef al-Dienie wa Ab'aadoehoe Amniyyan wa Siyaasiyyan wa itdjimaa'iiyyan* (التطرف الديني و أبعاده (أمنيا و سياسيا و اجتماعيا). Verhandeling gepresenteerd op de Veiligheidsconferentie, Politie Academie, Cairo. Uitgegeven als een appendix voor *Madjallat al-Azhar*.

Kamaal ad-Dien (كمال الدين), Aboe Dzarr. *Tabiey'at wa H'adjm al-Moeshkilaat al-Iqtisadiyyatoe li l-Moeslimien al-Hoenod wa Kayfiyyatoe H'allihaa* (طبيعة و حجم مشكلات الاقتصادية للمسلمين الهنود و كيفية حلها). Verhandeling gepresenteerd op een conferentie van moslimminderheden onder de auspiciën van World Assembly of Moslim Youth, Riyadh, 5/12-17/1406 H.

Al-Kattaanie (الكتّاني), Idries. *Kayfa Nathamoe at-Tetarroef ad-Dienie* (كيف نفهم) (التطرف الديني). Artikel in een boek uitgegeven door het *al-'Arabie* magazine: *al-Moeslimoen wa al-'Aṣr*. Koeweit. Boek nr. 14. 15 Januari 1987.

Khaalid (خالد), Khaalid Moh'ammed. *Asbaaboen Arba'ah li I-Tetarroefie ad-Dienie* (أسباب أربعة للتطرف الديني). *Madjallah al-'Arabie al-Koewaytiyyah*. Nr. 278.

Mitra (مترى), Taariq. *At-Tayaaraatoe al-Oesoeliyyatoe al-Masieh'iyyatoe fie al-Wilaayaatie al-Moettah'idah* (التيارات الأصولية المسيحية في الولايات المتحدة). Verhandeling gepresenteerd op de Islam and Contemporary Challenges Conference, Islamic Cultural Centre, Malta. Uitgegeven omwille van de conferentie, 1988 n.C.
Naqaabat al-Atebbaa-e (نقابة الأطباء). Symposium over terrorisme. Cairo.

Raashid (راشد), Sayid Khaliel. *H'aalatoe al-Moeslimien al-Hoenod* (حالة المسلمون الهنود). Verhandeling gepresenteerd op een conferentie van moslimminderheden onder de auspiciën van World Assembly of Moslim Youth, Riyadh, 5/12-17/1406 H.

As-Sa'ied (السعيد), 'Abdoel Sataar. *Al-Bashariyyatoeh bayna al-Islaamie wa I-Djaahiliyyah* (البشرية بين الإسلام والجاهلية). *Madjallat Adhwaa-e as-Sharie'ah*. Nr. 8. Djoemaada al-Akhirah. 1397 H.

Tantaawie (طنطاوي), Moh'ammed Sayid. *At-Tetarroef ad-Dienie wa Ab'aadoehoe as-Silbiyyah Amniyyan wa itdjtamaa'iyyan wa Siyaasiyyan* (التطرف الديني وأبعاده السلبية أمنيا واجتماعيا و سياسيا). Gepresenteerd op de Politie Academie, Cairo. In manuscript vorm.

Yaasien (ياسين), Moeqtadie H'asan. *H'aalatoe al-Loeghatie al-'Arabiyyatoe fie I-Aqaliyyah al-Moeslimah bi I-Hind* (حالة اللغة العربية في الأقلية المسلمة بالهند). Verhandeling gepresenteerd op een conferentie van moslimminderheden onder de auspiciën van World Assembly of Moslim Youth, Riyadh, 5/12-17/1406 H.

Zakariyaa (زكريا), Foe'aad. *At-Tetarroef as-Siyaasie ad-Dienie al-Djoedzoer, al-Waaqi'oe al-Moestaqbal* (التطرف السياسي الديني الجذور الواقع المستقبل). Symposium gesponsord door *Madjallat Fikr li I-Diraasaatie wa I-Abh'aath*. Nr. 8. December 1985 n.C.

Documenten en manuscripten

Aboe al-Fidaa-e (أبو الفداء). *Falsafatoe al-Djihaad* (فلسفة الجهاد). Djamaa'atoe I-Djihaad.

Bakrie (بكري), Maahir. *Kitaaboe al-Hidjrah* (كتاب الهجرة). Djamaa'ah Shoekrie Moestafa. (Delen van dit boek zijn gepubliceerd in Rafat Sayid Ah'mad, *Wathaa-iq Tandhiemaat al-Ghadhab al-Islaamie*.)

Faradj (فرج), Moh'ammed 'Abdoel-Salaam. *Al-Fariedhah al-Ghaa-ibah* (الفريضة الغائبة). Bijgesloten als een appendix bij Djoenaynah.

Al-Djamaa'ah al-Islaamiyyah (الجماعة الإسلامية). *H'oekmoe Qitaalie at-Taa-ifatie al-Moemtana'ah 'an Sharaa-i'ie I-Islaam* (حكم قتال الطائفة الممتنعة عن شرائع الإسلام).

Moestafa (مصطفى), Shoekrie. *Al-H'oedjiyyaat* (الحجيات). Djamaa'ah Shoekrie Moestafa.

----- *Al-Khilaafah* (الخلافة). Djamaa'ah Shoekrie Moestafa.

----- *Al-Tawassoemaat* (التوسمات). Djamaa'ah Shoekrie Moestafa.

Al-Zoemar (الزمر), Aboed. *Minhaadjoe Djamaa'atie al-Djihaad* (منهاج جماعة الجهاد). 1986 n.C.

Periodieken

Al-Ahraam (الأهرام) Nieuwsblad. Cairo.

Madjallat Adhwaa-oe as-Sharie'ah (مجلة أضواء الشريعة). College van Sharie'ah. Moh'ammed ibn Sa'oad Islamitische Universiteit. Riyadh.

Madjallat ad-Diraasaat ad-Dibloemaasiyyah (مجلة الدراسات الدبلوماسية). Bureau voor Diplomatieke Onderzoeken. Ministerie van Buitenlandse Zaken. Riyadh.

Madjallatoe I-Moedjtama' (مجلة المجتمع). Koeweit.

As-Sabaah' (الصباح) Nieuwsblad. Tunesië.

'Oekaadhz (عكاظ) Nieuwsblad. Djeddah.

Al-Waṭan (الوطن) Nieuwsblad. Koeweit.

Verwijzingen in buitenlandse talen ²³⁹⁹

Americana Corporation. *The Encyclopedia Americana*. Internationale Editie. 1972.

Barr, James. *Fundamentalism*. Worcester, Groot Britannië: Biling & Sons, Ltd. 1988.

Ferm, Vergilius. *An Encyclopedia of Religion*. Greenwood Press. 1976.

Grolier. *Encyclopedia International*. 1972.

Livingstone, Elizabeth A. *The Concise Oxford Dictionary of the Christian Church*. Oxford University Press. 1977.

Maop, S.G.F. Brandon. *A Dictionary of Comparative Religion*. Weidenfeld & Nicholson. 1971.

The New Encyclopedia Britannica. Chicago: Helen Hemingway Benton Publisher. 1973-1974.

---

²³⁹⁹ [Dat wil zeggen, natuurlijk, buitenlands voor de Arabisch schrijvende auteur. Helaas is dit deel, het enige deel in het Engels van dit volledige proefschrift, gevuld met typografische fouten die niet allemaal door deze vertaler gecorrigeerd konden worden.]

Verwijzingen aangehaald door de vertaler (Arabisch-Engels) [JZ]

Al-Albaanie (الألباني), Moh'ammed Naasir ad-Dien. *Dha'iefoe Soenenie Abie Daawoed* (ضعيف سنن أبي داود). Beiroet: al-Maktab al-Islaamie. 1991.

----- *Dha'ief Soenenie at-Tirmidzie* (ضعيف سنن الترمذي). Beiroet: al-Maktab al-Islaamie. 1991.

----- *Sah'ieh'oe al-Djaami' as-Saghier* (صحيح الجامع الصغير). Beiroet: al-Maktab al-Islaamie. 1988.

----- *Sah'ieh'oe Soenenie Abie Daawoed* (صحيح سنن أبي داود). Riyadh: Maktabah at-Tarbiyyah al-'Arabie li Doewal al-Khaliedj. 1988.

----- *Sah'ieh'oe Soenenie an-Nasaa-ie* (صحيح سنن النسائي). Riyadh: Maktabat at-Tarbiyyah al-'Arabie li-Doewal al-Khaliedj. 1988.

----- *Sah'ieh'oe Soenenie al-Tirmidzie* (صحيح سنن الترمذي). Riyadh: Maktabat at-Tarbiyyah al-'Arabie li-Doewal al-Khaliedj. 1988.

----- *Silsilat al-Ah'aadieth al-Dha'iefah* (سلسلة الأحاديث الضعيفة). Riyadh: Maktabat al-Maa'rif. 1996.

Ansaarie (أنصاري), Moh'ammed 'Abdoe I-H'aqq. Introduction to *Sharh' al-'Aqiedah at-Tah'aawiyah* (شرح العقيدة الطحاوية). Fairfax, VA: IIASA. Verwacht.

Al-Arnaa-oeṭ (الأرناؤوط), Shoe'ayb, e.a. Voetnoten bij Ah'mad ibn H'anbal, *Moesned al-Imaam Ah'mad ibn H'anbal* (مسند الإمام أحمد بن حنبل). Beiroet: Moe'assasat al-Risaalah. 1999.

Barr, James. *Fundamentalism*. Londen: SCM Press, Ltd. 1991.

Cowan, M. ed. *Arabic-English Dictionary: The Hans Wehr Dictionary of Modern Written Arabic*. Ithaca, NY: Spoken Language Services, Inc. 1994.

Dekmejian, R. Hrair. *Islamic in Revolution: Fundamentalism in de Arab World*. Syracuse, New York: Syracuse University Press. 1985.

Encyclopedia Britannica. Chicago: Encyclopaedia Britannica Inc. 1989.

Ibn al-Athier (ابن كثير), al-Moebaarak. *An-Nihaayah fie Gharieb al-H'adieth* (النهاية في غريب الحديث). Beiroet: Daar al-Koetoeb al-'Ilmiyyah. 1997.

Al-Djasaas (الخصاص), Aboe Bakr Ah'mad ibn 'Aliy ar-Raazie. *Ah'kaam al-Qor-aan* (أحكام القرآن). Daar lh'yaa-e at-Toeraath al-'Arabie. N.d.

Lane, Edward. *Arabic-English Lexicon*. Cambridge, Engeland: The Islamic Texts Society. 1984.

Lilienthal, Alfred. *The Zionist Connection: What Price Peace?* New York: Dodd, Mead & Company. 1978.

Al-Loewayh'iq (اللويحق), 'Abdoel-Rah'maan. *Moeshkilat al-ghoeloew fie ad-Dien fie al-'Asr al-H'aadhir: al-Asbaab, al-Aathaar, al-'ilaadj* (مشكلة الغلو في الدين (في العصر الحاضر: الأسباب، الآثار، العلاج). Gepubliceerd door de auteur, 1998.

Al-Maawardie (الماوردي), Aboe al-H'asan 'Aliy. *Al-Ah'kaam as-Soelt'aaniyyah wa I-Wilaayaat ad-Dieniyyah* (الأحكام السلطانية و الولايات الدينية). Beiroet: al-Maktab al-Islaamie. 1996.

The Oxford English Dictionary. Oxford, Engeland: Clarendon Press. 1989.

Shaakir (شاكير), Ah'mad. Voetnoten bij Ah'mad ibn H'anbal. *Al-Moesned* (المسند). Cairo: Daar al-H'adieth. 1995.

Steven, Stewart. *The Spymasters of Israel*. New York: Ballantine Books. 1980.

Az-Zayn (الزين), H'amzah Ah'mad. Voetnoten bij Ah'mad ibn H'anbal. *Al-Moesnad* (المسند). Cairo: Daar al-H'adieth. 1995.

Zarabozo, Djamaal al-Dien. *Commentary on the Forty H'adieth of an-Nawawie*. Boulder, CO: al-Bashier Company for Publications and Translations. 1988. [JZ]

**Verwijzingen aangehaald door de vertaler (Engels-Nederlands)
[AY]**

Al-Qabr – het Graf: Bestrafingen en Zegeningen, van sheikh H'oesayn al-Awayishah. Uitgeverij Momtazah.

A. Yusuf Ali Quran Commentary.

Bureau NDM. *Nationale Drug Monitor. Jaarbericht 2002*. Utrecht, Bureau NDM, oktober 2002.

Commission for Distilled Spirits (2003). *World Drink Trends 2003*. Henly-on-Thames UK: World Advertising Research Center Ltd.

De Bijbel, tot stand gekomen met behulp van o.a. de *American Standard Version (ASV)* en de *King James Version (KJV)*.

De Ontwikkeling van Fiqh (de islamitische wet & de madzaahib), van dr. Aboe Amienah Bilal Philips. Uitgeverij Momtazah.

De Fakkels: God Bestaat. Uitgeverij Momtazah. 2003.

De Fakkels 2: het gebroken Kruis. Uitgeverij Momtazah. 2007.

De weg naar het Paradijs, verzamelbundel van sheikh Moh'ammed Saalih' al-Moenadjied. Uitgeverij Momtazah. 2003.

Een Introductie tot de Wetenschappen Betreffende de Qor-aan, van Aboe Ammaar Yasir Qadhi. Uitgeverij Momtazah (verwacht).

Geschiedenis van de Islaam, (3 delen), van Akbar Shah Najeebabadi. Uitgeverij Momtazah.

Het Belang en de Autoriteit van de Soennah, Jamaal al-Din M. Zarabozo. Uitgeverij Momtazah.

Kent u deze man? Uitgeverij Momtazah.

KPMG (2001). *Kosten en baten van alcoholzorg en -preventie*. Eindrapport. Hoofddorp: KPMG, februari 2001.

Laar, M van (2002). *Hoeveel mensen hebben een overmatig alcoholgebruik?* In: *Nationaal Kompas Volksgezondheid*. Bilthoven: RIVM, 14 november 2002.

Laar, M van (2002). *Met welke ziekten en aandoeningen hangt alcoholgebruik samen?* In: *Nationaal Kompas Volksgezondheid*. Bilthoven: RIVM, 14 november 2002.

Logische argumenten voor het bevestigen van de waarheid van de beste der mensen: Moh'ammed ﷺ van Dr. Abdul Mohsin ibn Zabn al-Moetayrie. Uitgeverij Momtazah.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Alcoholnota. Nota over de intensivering van het beleid tegen alcoholmisbruik (2001-2003).

Moslims...bedankt! Samengesteld door Aboe Yoesoef 'Abdoellaah. Uitgeverij Momtazah.

Tefhiem al-Qor-aan, Sayyid Aboel 'Alaa Mawdoedie.

Tefsier Ibn Kethier.

www.uwkeuze.net. *Analyse van de financiële crisis in het licht van de sharie'ah*. Sheikh Moh'ammed Saalih' al-Moenadjied.

----- *De Boodschap van de H'idjaab*, van sheikh Moh'ammed ibn Saalih' al-'Oethaymien.

----- *De Heilige Geest*.

----- *De Izaak-Ismaël kwestie*.

----- *De Ku Klux Klan: christelijke extremisten*.

----- *De profeet Moh'ammed ﷺ in de Bijbel*. Ah'mad Deedat.

----- *Eenheid versus drie-eenheid: schaakmat!* Aboe Yoesoef 'Abdoellaah.

----- *Het gevaar van het ongelovig verklaren van individuen*.

----- *Is de Bijbel God's Woord?* Ah'mad Deedat.

----- *Islaam en Christendom in de Bijbel*. Sayed R. Ali.

----- *Qadiyaanisme in het licht van de Islaam*. sheikh Moh'ammed Saalih' al-Moenadjied.

----- *Stierf Jezus ﷺ aan het kruis?* Ah'mad Deedat.

----- *Waarom legt de Islaam zulke harde bestraffingen op voor seks buiten het huwelijk?*

www.vandale.nl, online Nederlands woordenboek.

Verklarende woordenlijst

Ah'aad (أحد) – dit is elke *h'adieth* die niet voldoet aan de voorwaarden voor *moetawaatir*. Zo lang als dat een *h'adieth* voldoet aan de voorwaarden voor aanvaardbaarheid, is het acceptabel als een bewijs in kwesties betreffende wet of geloofsovertuigingen, ook al is het *ah'aad*.

Ahl al-H'all wa l-'Aqd (أهل الحل و العقل) – de meest gerespecteerde en invloedrijke mensen in de islamitische gemeenschap; zij hebben de meest belangrijke rol bij het bepalen van wie de bestuurder is en wanneer de bestuurder afgezet dient te worden.

Ahloe s-Soennah wa l-Djamaa'ah (أهل السنة و الجماعة) – de Mensen van de *Soennah* en de Gemeenschap, dit verwijst naar die mensen die de weg van de *soennah* van de profeet ﷺ en de weg van zijn metgezellen ﷺ volgen met betrekking tot geloofsovertuigingen en daden, of een algemene toepassing van de religie van de *Islaam*.

Daar (دار) – woonplaats, land.

Daaroe l-H'arb (دار الحرب) – het land van oorlog, dat wil zeggen, de niet-islamitische staat of de staat in oorlog met de *Islaam*.

Daar al-Islaam (دار الإسلام) – het land van de *Islaam*, dat wil zeggen, de islamitische staat waarin de wetten van Allah ﷻ dominant of zichtbaar zijn.

Ghoeloe, al- (الغلو) – extremisme.

H'aakimiyyah, al- (الحاكمية) – in dit boek is dit een verwijzing naar het concept dat Allah de Enige is Die het recht heeft om de wetten voor de mensheid te bepalen. Hoe dan ook, alle wetten en het systeem van regeren dient in overeenstemming te zijn met wat Allah ﷻ geopenbaard heeft.

H'asan (حسن) – dit is een bevestigde *h'adieth* van de profeet ﷺ hoewel het niet zo sterk is als *ṣah'ieh'* [authentiek].

Hidjrah (هجرة) – emigratie, migratie. In de beginperiode van de *Islaam* werden de moslims opgedragen om naar al-Medienah te

emigreren om de moslimgemeenschap daar te versterken en om direct van de profeet ﷺ te leren. Wanneer het gebruikt wordt in de uitdrukking “Jaar van de *Hidjrah*” is het een verwijzing naar de profeet’s migratie van Mekkah naar al-Medienah dat het begin markeert van de islamitische kalender; het verwijst ook naar het boycotten of vermijden van elkaar.

Idjtihad (اجتهاد) – het gebruik van persoonlijk redeneren om te bepalen wat correct is vanuit het *sharie’ah* oogpunt. Dit dient alleen gedaan te worden door degenen die aan de kwalificaties voldoen.

Djaahiliyyah, al- (الجاهلية) – de periode of tijd van [morele] onwetendheid; het verwijst in het bijzonder naar de tijd vóór de komst van de profeet Moh’ammed ﷺ, hoewel het gebruikt kan worden als verwijzing naar elke daad of eigenschap of tijdperk die dezelfde essentiële kenmerken van onwetendheid of onachtzaamheid tegenover God’s wetten hebben [de periode tussen het verdwijnen van het profetisch onderricht en de komst van een andere].

Djihaad (جهاد) – jezelf inzetten, inspannen, strijden; in het bijzonder in *fiqh*, het verwijst [ook] naar het vechten tegen de ongelovigen om het Woord van Allah te verspreiden.

Djizyah (جزية) – dit is de belasting die niet-moslimburgers van de islamitische staat moeten betalen in plaats van militaire dienst.

Kafir (كافر) – een ongelovige.

Khawaaridj, al- (الخوارج) – een van de eerste afwijkende groepen in de geschiedenis van de Islaam, bekend om hun extremistische opvattingen. Zij verklaarden zelfs de khaliefen ‘Oethmaan ؓ en ‘Aliy ؓ ongelovigen. Zij geloofden dat iedereen die een grote zonde begaat buiten de oevers van de Islaam valt. De profeet ﷺ voorspelde hun komst en gaf aan dat zij bevochten zouden worden.

Koefr (كفر) – een daad of geloofsovertuiging gelijkwaardig aan ongelof. Maar niet iedereen die een dergelijke geloofsovertuiging heeft of een dergelijke daad verricht, is automatisch of direct een ongelovige.

Koenyah (الكناية) – dit is een gangbare naam waarmee naar mensen wordt verwezen; het is in de vorm “vader van [Aboe]” of “moeder van [Oemm],” zoals: “vader van Moh’ammed [Aboe Moh’ammed].”

Madzhab (المذهب) – school van *fiqh* of denkwijze [wetschool].

Moedjtahid (مجتهد) – iemand die *idjtihad* of persoonlijke, wetenschappelijke beredenering toepast.

Moetawaatir (المتواتر) – iets dat op een zodanige manier is overgeleverd, zoals door heel veel mensen in elke generatie, dat er geen twijfel is over de correctheid en authenticiteit ervan.

Raafidhah (الرافضة) – zie *Shie’ah*.

Roekhsah (الرخصة) – uitzondering of toestemming van de *sharie’ah* om iets te doen wat onder normale omstandigheden niet gedaan mag worden.

Sah’ieh’ (صحيح) – dit is een authentieke of bevestigde *h’adieth* van de profeet ﷺ.

Shie’ah (الشيعة) – een sektarische groep gesticht in de jaren na de dood van de profeet ﷺ; zij beweerden dat ‘Aliy ibn Abie Taaib ؓ de eerste khalief had moeten zijn in plaats van Aboe Bakr ؓ; en zij beweren de volgelingen van de afstammelingen van ‘Aliy ؓ te zijn.

Taaghoet (الطاغوت) – valse god of vals voorwerp van aanbidding [die daar tevreden mee is].

Tekfier (التكفير) – de daad van het verklaren van een andere persoon als *kaafir* of ongelovige.

Taqlied (التقليد) – het [blind] volgen van de mening van een geleerde of school [*madzhab*] zonder noodzakelijk hun bewijzen of beredenering te kennen.

Oemmah (أمة) – volk, gemeenschap, het verwijst naar ofwel de moslimgemeenschap, of de mensen die door de profeet Moh’ammed ﷺ zijn aangesproken, wat dan alle mensen zijn van zijn tijd tot aan de Dag des Oordeels.

Notities

Overige publicaties van Uitgeverij Momtazah:

1. *Citadel van de Moslim*, van sheikh Sa'id ibn Wahf al-Qah'taani.
2. *Het Monotheïsme Boek*, van sheikh Saalih' al-Fawzaan.
3. *Het Belang en de Autoriteit van de Soennah*, van Jamaal al-Din M. Zarabozo.
4. *De Ontwikkeling van Fiqh (de Islamitische Wet & de Madzaahib)*, van Dr. Abu Ameenah Bilal Philips.
5. *Uitleg van Aayatoe l-Koersie*, van sheikh Moh'ammed ibn Saalih' al-'Oethaymien.
6. *Uitleg van de drie fundamentele grondbeginselen & De vier principes betreffende shirk*, van sheikh Moh'ammed ibn Saalih' al-'Oethaymien, sheikh Saalih' Aal s-Sheikh en sheikh 'Abdoellaah ibn 'Abdoe r-Rah'maan ibn Djibrien.
7. *De Fakkelt: God bestaat*, met o.a. (1) Het bestaan van God, gebaseerd op het werk van Harun Yahya, (2) Geen evolutie maar degeneratie, (3) De val van het atheïsme, van Harun Yahya, (4) Wonderen in de Qor-aan, van Harun Yahya, (5) Bekeringsverhalen, (6) Islaam in het kort.
8. *De Fakkelt 2: het gebroken kruis*, met o.a. (1) Slechts één Boodschap!, van Dr. Nadji I. Arfadj, (2) Eenheid versus drie-eenheid: schaakmat, van Aboe Yoesoef 'Abdoellaah, (3) De profeet Moh'ammed ﷺ in de Bijbel, van Ah'med Deedat, (4) Jezus عليه السلام in de Islaam, van Ah'med Deedat, (5) Is de Bijbel God's woord?, van Ah'med Deedat, (6) Stierf Jezus عليه السلام aan het kruis?, van Ah'med Deedat, (7) Wij geloven in Jezus عليه السلام, van Soliman H. al-But'he, (8) De Bijbel als getuige, van Aboe Yoesoef 'Abdoellaah, (9) De Bijbel leidde me naar de Islaam, van 'Abdoel-Maalik LeBlanc.
9. *De Islamitische Geloofsleer uit het Boek en de Authentieke Soennah*, van sheikh Moh'ammed ibn Djamiel Zienoe.
10. *Een glimp van de binnenkant van de Hel*, van sheikh 'Abdoerrah'man 'Abdoelkhaleq.
11. *Moslimes Bedankt!* - bijdragen van moslims aan de moderne wetenschap en beschaving, van Aboe Yoesoef 'Abdoellaah.

12. *Introductie tot de islamitische (sharie'ah) wetenschappen*, van sheikh Aboe 'Abdoe l-lelleeh Saalih' ibn Moeqbiel al-'Osaymie at-Tamemie.

13. *Het proviand van jongeren* – bundelboek met de volgende boeken: (1) Rechten waartoe de *fitrah* (de zuivere en aangeboren aanleg) oproept en die door de *sharie'ah* (islamitische wetgeving) zijn vastgesteld, van sheikh Moh'ammed ibn Saalih' al-'Oethaymien, (2) Problematiek Omtrent Jongeren, van sheikh Moh'ammed ibn Saalih' al-'Oethaymien, (3) Klachten & Oplossingen, van sheikh Moh'ammed Saalih' al-Moenaddjied, (3) Ik wil berouw tonen, maar..., van sheikh Moh'ammed Saalih' al-Moenaddjied.

14. *Een zwak imaan; symptomen, oorzaken en hoe te genezen*, van sheikh Moh'ammed Saalih' al-Moenaddjied.

15. *Middelen tot standvastigheid*, van sheikh Moh'ammed Saalih' al-Moenaddjied.

16. *33 Manieren om khoeshoo' tijdens het gebed te ontwikkelen*, van sheikh Moh'ammed Saalih' al-Moenaddjied.

17. *Remedie tegen stress*, van sheikh Moh'ammed Saalih' al-Moenaddjied.

18. *Verboden zaken die te licht worden opgevat*, van sheikh Moh'ammed Saalih' al-Moenaddjied.

19. *48 Vragen omtrent het vasten*, van sheikh Moh'ammed ibn Saalih' al-'Oethaymien.

20. *Uitleg van de pilaren van al-imaan (het geloof)*, van sheikh Moh'ammed ibn Saalih' al-'Oethaymien.

21. *Kitaab al-imaan - Het boek over al-imaan (het geloof)*, uit boeken van drs. Moh'ammed Na'iem Yasien, sheikh Moh'ammed ibn Saalih' al-'Oethaymien, sheikh 'Omar al-Ashqar en Sidheeqe M.A. Veliankode, met (1) De zuilen van *al-imaan*, (2) De betekenis van *al-imaan* en zaken die het ongeldig maken, (3) Tekenen van de Dag des Oordeels.

22. *Religieus Extremisme in het leven van hedendaagse moslims*, van dr. 'Abdoel-Rah'maan ibn Moe'alaa al-Loewayh'iq al-Moetayrie.

23. *Het doel van de schepping*, van Dr. Abu Ameenah Bilal Philips.
24. *De wijsheid achter de islamitische wetten omtrent vrouwen*, sheikh 'Abdoer-Rah'maan 'Abdoel-Khaaliq.
25. *Het afscheidsadvies van de profeet ﷺ*, van sheikh H'oesayn al-'Awaayishah.
26. *Het graf - zegeningen en bestraffingen*, van sheikh H'oesayn al-'Awaayishah.
27. *Roddelen (al-Ghiebah) - en de ongunstige effecten op de moslimgemeenschap*, van sheikh H'oesayn al-'Awaayishah.
28. *De Islam toegelicht*, een *da'wah* boekje voor niet-moslams over de Islam.
29. *Kent u deze man?*, een *da'wah* boekje voor niet-moslams over de profeet Moh'ammed ﷺ.

Ook geeft Uitgeverij Momtazah het maandblad **Wij Moslims** uit. In dit blad wordt veel aandacht besteed aan informatie over de Islam, maar ook praktijkzaken die betrekking hebben op de moslim, verhalen van bekeerde moslims, Qor-aanwetenschappen, maatschappelijke vraagstukken, hulpprojecten en het verspreiden van de Islam in Nederland en België etc.

Tevens heeft Uitgeverij Momtazah diverse leaflets uitgegeven die verschillende thema's en onderwerpen kort en samengevat weergeven, waaronder: Profeetschap in de Islam, Islam is jouw geboorterecht, Kent u deze man?, Mensenrechten in de Islam, Wat zeggen zij over de Qor-aan?, Het morele gedragssysteem van de Islam, Islam in vogelvlucht, Leven na de dood, Het begrip God in de Islam, Het begrip aanbedding in de Islam.

Al onze producten zijn te zien op en te bestellen via ons website: **www.momtazah.net**, *in shaa-e llaah*.

Alle lof is voor Allah, de Heer der werelden.

Op dit moment wordt gewerkt aan de volgende boeken:

- *Een Introductie tot de Wetenschappen Betreffende de Qor-aan*, van Aboe Ammaar Yasir Qadhi.
- *Tefsier Djoz-e 'Amma* uit het boek *Ayser at-Tafaasier liekalaamie l-'Allieyyie l-kabier*, van sheikh Aboe Bakr al-Djazaa-ierie.
- *Wetsoordelen (fataawaa) over de zuilen van de Islaam*, van sheikh Moh'ammed ibn Saalih' al-'Oethaymien.
- *Al-Loe-eloe-e wa l-Mardjaan (de Parels en het Koraal)*, een collectie van overeengestemde *ah'aadieth* van al-Boekhaarie en Moeslim, verzameld door Moh'ammed Foe-ad 'Abdoe l-Baaqie.
- *De geschiedenis van de Islaam (3 delen)*, door Akbar Shah Nadjiebabadi.

Via **www.momtazah.net** en het maandblad **Wij Moslims** wordt u op de hoogte gehouden van het gereed zijn van deze boeken, *in shaa-e llaah*.

Verder stellen wij het zeer op prijs om opbouwende kritiek te ontvangen, om ons werk nog beter te kunnen doen. Mochten wij fouten gemaakt hebben, heeft u ideeën of suggesties, laat het ons dan weten, via e-mail adres: **info@momtazah.net**.

En Allah is de Bron van succes.

